K. R. 114 a

... כינו ... באור פניך כי במאור פניך נתתה לנו ה'
אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום
וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך ...

צותך צראנה למערכות קצינות כהוכתרה ...
ממלכות רגלי אילת בגות הורבות שבעים
... עלות לה אריכות תהפה עם דודי לעיניה ...
... נשמע מחרבות ודובר שלום ...
ממעון הברכות

ב"א ה' המברך את עמו ישראל בשלום ... יתגדל ...

יוצר לפרשת פרה

אום אשר בך דבוקה
חפצת וראית לצדקה
להצדיקה מרבש
מינקה מיאום ואריכה ועמוקה בהם באהב לחי
לחשקה ... לצאר להבקה גם היא במאור
מחוזקה בתורות ובתנאי צדקה מעמו בלי לסלקה
אשרי ... בתורתו זאת בפתחי מזוזות ... קדוש ה'

דרש בעת ... וגם להביא פרה בעדם עזרה
לכפרה ... בחטאו בכפרה חרתה עליהם עזרה
והגם ... מורה ... עתידה חשך ...
מהם עברה ... עקדה ועדה ... זכרון פרה

ויקרא ... שבים מעמיד ... ירד ...
... בריתו ... בחיים בא
דנו וחלש ... בספר חזיון
ו... לפניות ... ונפרו וחלשו
ומירו ה' חסידיו והודו לזכר ... מבכר
שבית מפועל ודיבור יחמד ... ענג בני עושי
... עשר ירושלים ... להשתחוות לך
... מאכיר מדי שבת בשבתו יבא כל בשר

ב"א ה' מקדש השבת ... מורים

שמך מיוחד שלם וכסאו כונן בריתו מורה ...
מהוכנה עוד שם רשע בחזו נחשל נשדה
להוט מכת ... עזר נביא קפץ היקר פנים בהע
בהעזו סות נטל שלו מחרות ... ועיזוז נשבע
ה' בימינו ובזרוע עוזו ... עוזו ישלח עיר קדשו
בהטיבו בציון ... הפרץ ובחי ערך גדלו לך
לרצון זכור ה' חיבת ירושלים ואהבת ציון עיר
אלקים קדוש משכני עליון

ב"א ה' המחזיר שכינתו לציון ... מודים

ויוד עולם מלך בגבורה יצא ... עקר עמלק
תכת על להסער פארות חבילי קוציו נפקד ...
להבער פרות עלי עין מזל קטן ועבר עמית ...

ורוה

יְרֵא בִּיד יְרֵא לְהַבְעִיר וַיֵּרְד מִיַּעֲקֹב וְהֶאֱבִיד שָׂרִיד מֵ
מֵעִיר ״ מֵעִיר שָׁאוֹן קוֹל מֵהֵיכָל מִקֶּרֶת מוֹרְדֶיךָ׳
אֲשֶׁר לֹא כָּרַת כְּרִי שׁוּחָה לִ דִידֶיךָ׳ יִרְעֵנִי כַּאֲשֶׁר ״
יֶהְגֶּה הָאַרְיֵה חוֹכֶיךָ חֲסִידֶיךָ זַמֵּרְךָ בְּכָבוֹד וְלֹא יִדּוֹם
יי׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ״
בָּ א יי׳ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ״ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵ׳״

נֵס קִישׁוּט כְּנֵס מַשְׂכִּיל חַיֵּי מְסִילָה׳ רֹאשׁ בְּ
הֶעֱלָה נַעֲצוּץ שָׁב לִכְסִלָה׳ שָׁרָשָׁיו מְבִיבָיו
כְּנָפָיו תּוֹחָבוּ לַחֲסִילָה׳ שְׁבִיל מִכַּנְפֵי שְׁבִינָה צוּרָיו
שֶׁקֶר לְפוּסְלָהּ תּוֹכַן שֵׁם וְאוֹת עוֹלָם בִּמְרוֹמְמוֹת כִּי
בְּסִילְסוּלָה נָתַתָּה לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס מִפְּנֵי קוֹשֶׁט
סֶלָה״ סֶלָה מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב רָזָיו וְסוֹדָיו מִי
חָכָם וְיִשְׁמוֹר אֵלֶּה וְיִתְבּוֹנְנוּ רַחֲמָיו וַחֲסָדָיו אֲשֶׁר
הִפְלִיא לָנוּ בְּעֶרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יְסוֹדָיו׳ יְדַבֵּר שָׁלוֹם אֶל
עַמּוֹ וְאֶל חֲסִידָיו״
בָּ א יי׳ הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָ׳ בַּשָּׁלוֹם״
יִתְגַּדַּל יִתְבָּרַךְ תִּתְקַבַּל יְהֵא״
לְפָרִים לִשְׁמוֹנָה עָשָׂר אוֹמֵ׳ זֶה״

וְלֵאמֹר אוֹמֵן יְתוֹמַת הַגַּן אֲמָנָה שִׁבְעִי
וְחָמֵשׁ בְּעָרָה לְהָגֵן אוֹמְאוֹ
כְּחוֹ יוֹדֵעַ נַגֵּן אַרְיֵה בֶּן זְאֵב

עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ
וַחֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ״
עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל
הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים
הָהֵם וּבַזְּמַן הַזֶּה׳ בִּימֵי מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה כְּשֶׁעָמַד עֲלֵיהֶם הָמָן
הָרָשָׁע בִּקֵּשׁ לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד זָקֵן טַף
וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים עָשָׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר
וּשְׁלָלָם לָבוֹז וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הֵפַרְתָּ אֶת עֲצָתוֹ וְקִלְקַלְתָּ אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ וַהֲשֵׁבוֹתָ לּוֹ גְּמוּלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֶת בָּנָיו עַל הָעֵץ כְּשֵׁם
שֶׁעָשִׂיתָ לָהֶם נִסִּים וּגְבוּרוֹת בַּיָּמִים הָהֵם וּבַזְּמַן הַזֶּה׳ כֵּן עֲשֵׂה עִמָּנוּ יי׳
אֱלֹהֵינוּ פֶּלֶא וְנִסִּים בָּעֵת הַזֹּאת״ וְעַל כּוּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ
מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׳ וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ
בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה

תַּחַת פִּלְפּוּל יָגִיעַ לֶקַח טוֹב פְּעוּלַּת עֲדָיִיךְ פְּעָלָם
לְטוֹב פְּאֵר אוֹמֵר אֲשֶׁר הוּא טוֹב פּוּר הֲפַךְ
לְמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב פְּרוֹת בֶּן תַּחִישׁ לְהָהֵר הַטּוֹב
וְזִמְרָה לְהוֹדוֹת לְךָ טוֹב״ בָּ א יי׳ הַטּוֹב שִׁמְךָ
וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת״ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשׁוּלֶּשֶׁת
בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם
קְדוֹשֶׁיךָ כָּאָמוּר״ יְבָרֶכְךָ יי׳ וְיִשְׁמְרֶךָ״ יָאֵר יי׳ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׳
יִשָּׂא יי׳ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׳ וְגֹ׳ וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָ׳
וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׳ שִׂים שָׁלוֹם וּבְרָכָה טוֹבָה חֵסֵד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָ׳

Hain 3583
9500
5419
KR 114

Uia ꝓpoſterus eſt ordo ꝑuus humana ſub
ſidia petere ut illis deficientibus diuini fauo
ris gr̃a poſtuletur de c͂. di. i. omnis xp̃ianus
in fi. Id circo ego Johes andree bononien̄
in omnibus iuuenis inter decre. doctores licet minimus ta
men indignus capi
ens huius operis mei
fore principiū ad in
uocacōnē honorē ꝛ
laudē nominis ihu xp̃i
qd̄ qn̄ recolo flectere
debeo genua ſaltē cor
de. j. de immu. ec. de
cet/ ꝑuus ad eum in
q̄tum poſſū humi
les porrigo preces
ut nō ponderatis hu
manis de meritis.
ſui ſola clemencia in
me ſui celeſtis irri
gui graciam influat
ſciencie et eloquencie ſupplendo defectum/ augendo inge
nij modulum et memorie q̄titatem ut poſſim ſcriptura
rū huius libri veritatem pandere errores fugare. enigma
ta reſerare. nodos ſoluere. obſcura dilucidare et dubia de
clarare. j. d. reliq. c. i. ut ſic obſeruetur et augmentetur ſci
encia virtus et gracia in meipo ut iuxta verbū ps. de vir
tute ambulem in virtutē de pe. di. ij. dū ſanctam/ plantet e
dificet roboret et conſeruet huius iuris ſciencia in mentibus
deſiderancium auditorū xxiiij. q. i. aduocauit i fine/ ut per eā
ipſorū honorificata et ditata ſint corpora. ſ. de preben. de
multa in fine/ ipſorūq3 corporū membra reddant iuſticie
ſeruitura ut lxxvij. di. omnes/ ut ſic erudite ſint anime et a
deo picte induite q3 iuſticia beatitudinem mereantur de pe.
di. iij. illa anima/ et. c. ſe. ſit autem hoc opꝰ memoriale pro
uectis iuuenes inſtruat cum paribus conferat ꝛ deſides
excitato negligencie ſomno. j. de homi. p humanam. aſſidu
os ꝛ vigilantes reddat ad ſtudium ut ſermo meus ſcin
tillam amoris huius ſciencie in eis inueniens in illam fla
at ꝛ nutriat ut cum creuerit flammam digniſſimam faci
at de pe. di. ij. ſi ſermo. laudantes igit̄ hoc opus melioribꝰ
racōnibꝰ roborātes et merito rep̄hendētes amplector. de
trahētibꝰ aūt nō reſiſto ſ3 velut agnus corā tondente nō
aperiā os meū de pe. di. ij. ſi em̄ inquit ad fi. ꝑ. colū. patꝰ
ab iniculo docēti xxiiij. q. iij. c. i. Aſcribatur igit̄ inſuffici
encie mee quicquid in h̄ ope reprehendendū extiterit me tn̄ red
dat aliqualiter in hijs excuſatū cognoſcende veritatis af
fectus et nō debilis amor quem corde gero fixū ad ſtudiū
et ſtudentes quibꝰ attrahor et abſolute compellor manū ad
calamū mittere licet ad id inſufficientiſſimū me cognoſcā
Si quid aūt ibi fuerit nota dignum ꝛ utile ꝑuus diui
ne potencie ſecūdo reuerendiſſimo patri ſb cuius umbra q̄
eſco et doctor ſedeo licet idignus dn̄o guidoni de abayſio
archid. bonon̄. ex cuius ſcriptis ꝛ dictis q̄ nō in gloſas
recipio ſ3 in textū ꝛ maxime lectura p ipſū ſup libro decre
tor̄ nouiter compilata infraſcripta collegi. Et licet oim pi
torū huius iuris dicta vel ſcripta ſuo iudicio putem eſſe ſu
miſſa ut quod approbat approbatum ꝛ quod improbat ha
beatur a ſingulis reprobatum. filiali tamen audacia hu
ius operis ſcripta ſue correctioni ſubicio et ꝓteſtor me tene
re qd̄ approbat et non tenere quod reprobat ꝛ ſi quam hoc
opere ſuis dictis vel ſcriptis eſſent cōria habere rogo ꝓ
nō ſcriptis et p h̄ cūctis pateat me reprehendi nō poſſe ut xx
iiij. q. i. hec eſt fides de ſum. tri. damnamus in fi.

Incipit lib. vi. decreta
liū dn̄i bonifa. ppe viij

Bonifacius epiſcopus
ſeruus ſeruorū dei. di
lectis filijs doctoribꝰ
et ſcolaribus vniuer
ſis bonon̄. commorātibꝰ

Bonifacius
ep̄s ca racō
ne motꝰ q̄ i
prī. ſedi ter
rij quarti ꝛ qn̄ ſi
bi dec. quarere non
ſolemus de hijs qn̄
q3 l. vi. q̄ ſūt in cuiuſ
libꝫ libri principio at
tendēda ſ3 i principio
voluminis ſufficiat que
ſiuiſſe i principio hu
ius vi. li. licet nō idē
ſit autor. q̄rere p̄ter
mittā ut ſic breuita
tis cā ad ea ſufficiat
remiſiſſe que in pri. greg. compilacōis p h̄ notata fuerūt.
Et licet antiqua ſit rethoricor̄ attriciao an ſalutacio ſit
ps eple id eor̄ diſputacioni et ſolucioni relinquēs h̄ ꝓ
hemiū in quatuor diuido partes In quarū prima ſaluta
cō ponitur vſq3 ibi ſacroſancte In ſecūda exordium vſq3
ibi ſane. In tercia narracio vſq3 ibi vniuerſitati In quar
ta concluſio uſq3 i fi. Primo igitur dn̄s bonifacius docto
res ꝛ ſcolares morantes bon̄. ſalutat et benedicit Se
cūdo exordiendo dicit q itendit ſollicite circa commoda
ſubditorum et voluntarie laborat et interdum totis no
ctibus vigilat antiq̄ iura declarando et noua cōdendo ut
ipſorū ſcādala tollat ꝛ lites reprimat ad quod ſe teneri
fatetur ex officio diſpenſacionis ſibi credite eo q preeſt
ſancte ro. ec. que a deo prelata fuit cūctis eccl'ijs ꝛ effec
ta cunctis orbis magiſtra Tercio narrat ſe a multis requiſi
tum inſtanter ut elucidare deberet que ex extrauagātibꝰ e
ditis pꝰ compilacōem gg. ix. ab ipſo vel alijs ro. pō. teneri
et que reſutari deberent et qui fuerint autores ipſarū qd̄
efficere deſiderās p tres nominatos in ſtā extrauagātes
ipas fecit diligencius recenſeri quarū multe reſecte fue
rūt q̄ temporales vel iure cōrie vel ſuperflue reliquas in meli
us reformatas cū vtilibꝰ conſtōnibꝰ per ipm̄ nouiter edi
tis mandauit in vnum librū redigi et ſub debitis titulis
collocari Illum quoq3 librū vult adiūgi quinq3 libris de
cretaliū ꝛ vocari ſextū cū ſenarius numerus ſit ꝑfectus
Dicit demū q ideo nō mandauit has conſtōnes in compila
cone gg. ſub ſuis titulis poni q oportuiſſ3 multos libros de
ſtrui et nouos fieri cū maximis laboribꝰ ꝛ expen̄ Quar
to cōcludendo mandat ipſis doctoribꝰ ꝛ ſcolaribꝰ q ip
ſum librū mature compoſitū quem eis ſub bulla tranſmittit
affectuoſe recipiant illo viſuri in iudicijs et in ſcolis et ꝑ
cipit q ulterius nō recipiant nec p decre. habeant aliq̄s
cōſtōes ro. pon. editas poſt compil'. gg. ix. que in ipſo ſexto
li. inſerte vel reſeruate nō ſint h̄ dicit ꝓhemium a Bo
nifacius ex predeceſſoribus ſuis euiſdem nominis licet ip
ſe fuerit octauꝰ credo q vnam decre. habuimus. ſ. e. de pre
ſumpci. nullus et dicitur bonifacius quaſi bona faciens et
vere eſt conſonans nomen rei pur eſſe debet. xxi. di. cleroſ

de p̃ben·cũ ſm inſti·de donã·§·eſt ⁊ aliud bonũ igitur p̃
mo optimũ fecit noſtꝝ ius cañ·illuminãdo et p declaracõ
nem antiquoꝝ iuriũ et p edicões nouoꝝ ut·j·ſequit ¶
Sed ſolent iuuenes dubitare q̃ racione mutet nomẽ i cõe
acõe ro·põ·cũ nomis mutacõ ꝓhibita ſit·C·de mu·no·l·i
ħ ei p̃us vocabat bñ
dictus mõ bonifacius
ẽ nominatꝰ inno·iiij
p̃us ſinibaldꝰ Greg
x·pꝛius theobaldus
Cel'·v· p̃us petrus
Reſpondet hoc fieri
ad oſtẽdendum pmu
tacõnez nomis factã
mutacõem hoĩs cũ
eñ p̃us purꝰ eſſ hõ
nũc vicẽ veri dei gerit
in terris·ſ·ut ce·bñ·
ut noſtꝝ Vel ideo
q2 oĩs actõ xp̃i nrã eſt
inſtructõ·ſ·de elec·

ſalutem et apl'icam
benedictionem
SAcroſancte ro
mane eccleſie
quã imperſcrutabil'
diuine prouidencie al
titudo vniuerſis di-

ſignificaſti ij·q·i· deꝰ oĩpotens ſed in ꝓmocõne petri mu
tatũ eſt ſibi nom̃ cũ p̃mo vocaret ſimõ xxi· di·i nouo ſed
ro·pon· vicem petri gerit·ſ·q̃ ſi·ſint le·p venerabilẽ vñ
ad cuiꝰ inſtar p̃imeuũ mutandũ ẽ ſibi nomen preterea e
quum fuit mutacionem fieri quia poſſ ꝓmotus turpe o
riginale nomen habere pone exemplũ·ſ· de elec·p inqui
ſicõnem vñ nõ eſſ equum ipſum illo nomĩe vocari lex aũt
de mutacione nomis fraudulenta itelligi b ¶ Eps añ
ꝯſecracõez ⁊ coronacõez ſiẽ ſcribit bonifacius electus e
piſcopus et addẽ qð dicam i ſi·li·ſup data et quare ſe vo
cet epm cũ ſint i eccl'a dei dignitates epali maiores dubi
tari ſolet dic ix·ordines in eccleſia xxi·di·cleros et·xxiij
di·eps et·c·ſe· Iſtoꝝ aũt ordinũ epalis eſt maior quia
nullum ipſo eſt inuenri maiorem vel parem·non ergo
a dignitate ſed ab ordine volens nuncupari ſe vocat epm
et eſt ꝯ theologos qui dicunt ſolũ eẽ vij·ordines dicunt
enim q2 epalis et pſalmiſtatus nõ ſũt ordines ꝓ eo q2 ẽ
enim officium circa ꝯfectionem eucariſtie non eſt illis ordi
tum officium circa ꝯfectionem eucariſtie non eſt illis ordi
nibus deputatum nos uiriſte ꝯ p iura predicta a ¶ Ser
uus ſeruoꝝ dei non ſimpliciter ſe dicit ſeruũ ſꝫ ſeruũ ſeruo
rum dei quaſi de hijs q̃ ſunt foris michil ad deum ij·q·i·
multi vel quia hijs non ſunt qui deo nõ ſeruiunt ſꝫ illos
iudicat·illis aũt qui ſeruiunt ſeruit ut·j·de offi·le· officij
vel dic ſuoꝝ dei·ſ·apl'oꝝ petri ⁊ pauli quoꝝ vices ge
rendo ſeruire ipſis dicitur vel ex nimia humilitate ħ dicit
ſm quam negat ſe vlem papã xcix·di·ecce et ſubmittit ſe
iudicio ſeculari ij·q·vij·noſſi et voluntarie purgacõm ij·
q·v·mandaſtis vel dic ut no·in ꝓhemio gg·b ¶ Filijs·
quos papa vocet filios et quos fratres dic ut·ſ·ð cri·fil·
q2 gratis et licet aliquis eps eſſ in ſtudio bononieñ·ſcola
ris vel doctoꝛ non eſt ꝓpterea ſꝫ ep̃ũ viciosum quia gene
ralius inſpicimus nec eſt curandum de modico de ꝯ·di·ij·
reuera·ſ·de ſimo·et ſi queſtiones c ¶ Doctoribus doctoꝛ
dicitur a docendo et debet eẽ cautus ne ꝓferat tacenda ut
dicenda reticeat xliij·di·ſit rectoꝛ in pꝛin·et debet ſeipſum
et verba ſua ſm audienciũ capacitatẽ et ingenium coap
tare viij·q·i·opoꝛtet qui enim ea docet que ab auditoribꝫ
intelligi non valent nõ coꝝ vtilitatem ſꝫ ſui oſtentacio

nem facit xliij·di·§· ult·nec debet eẽ arrogans ſꝫ humilis
de ma·et obe·c·vlti·nam habet hoc ꝓpꝛium doctrina arro
gancium ut humiliter neſciant ꝓferre q̃ docent et recta q̃
ſapiunt recte miniſtrare nõn poſſint xlvi·di·c·i·et docto
res vniuerſitatem faciunt·ſ·de ꝯſti·ex litteris d ¶ Sco-

ſpoſicione incõmuta
bili pretulit eccleſijs
et totius orbis preci-
puum obtinere volu
it magiſtratum·regi
mini preſidentes ſolli
citamur curis ꝯtinuis

larībus a ſcola dictis
ſunt ſco lares in hijs
¶ Priuilegiati autem
ſunt ſcolares in hijs
q̃ue habentur ff·ſa·
herẽ·l·e à que pater
et·C·ne fi·ꝓ pa·in ꝯ
ſti·habita e ¶ Bono
nie·q̃uid de alijs dic
ut no·i ꝓhemio gg·
cõpilacionis f ¶ Cõ
morantibꝫ multi mo
rantur qui paucum
ſtudent et hos forte
curialiter repꝛehende
re voluit ſm hoſtien·
g ¶ Benedictionẽ p benedictionem p̃elati deuote ſuſcep
tam venialia remittuntur ad ħ·i·q·i·dictum et·c·maledici
et·c·ſe·ſicut p generalem ꝯfeſſionẽ et oracõnem dominica
de pe·di iij·de quottidianis ¶ Per aquã benedictã de ꝯ·di·
iij·aquã ¶ Per elemoſinã et ieiuia de pe·di·iij·ſane cauẽ
dum et per eucariſtiam deuote ſũptam de ꝯ·di·ij·cũ omne
¶ Per vnctõnem extremam·ſ·de ſacra vnc·c·vno ad pri·
per deuotam pectoris tũſionem de pe·di·i·tres ſũt actões
ſm hoſti·qui hoc no·de pe·et re·omnis et quod dixi de re
miſſione venialium intelligas verũ in eo qui nõ eſt i moꝛ
tali ut no·de·pe·di·i·ꝓfecta in ul·glo·moꝛtale eñ poteſt
ſine veniali dimitti ſꝫ non ecõuerſo quia moꝛtale oppomt
caritati veniale feruoꝛi caritatis ſublato vero pꝛioꝛi tollit
SAcroſancte exoꝛdium poſterius ſed non ecõuerſo
et ideo ſacroſancta dicitur q2 conſecrata fuerit marti
rio apl'oꝝ petri et pauli xxi·di·q̃uis xxij·di·c·ij·j·de elec·
fũdamenta et de reliquijs·c·i·h ¶ Imperſcrutabilis vnde
O altitudo diuiciaꝝ ſapiencie et ſciencie dei q2 imperſcruta
bilia ſunt iudicia eius et inueſtigabiles vie eius ad ro·xi·
et de pe·di·iij·ſi ex bono i ¶ Incõmutabili xxij·q·iij·inꝯ
mutabilis·ſ·de ſũ·tri·firmiter k ¶ Pretulit p iſta verba
tu es petrus ⁊c·xxi·di·in no·et·c·ſe·vel paſce oues meas
de elec·ſignificaſti l ¶ Magiſtratũ xxij·di·c·i·et ij·ſ·de ſũ·
tri·c·damnamus ad ſi·ſ·de priuil'·antiqua·C·de ſacroſã
ctis ec·l·iubemus et·j·ti·px·c·vno m ¶ Diſpenſacõnis xl
iiij·di·diſpenſacio n ¶ Commodis in hijs precipue qui
bus animaꝝ ſalũti ꝯſulitur·j·de preben·c·i·ð ꝯſti·c·vlti·
cũ ſi· ¶ Iugi·i·ꝯtinuo ¶ Proſperamur·j·de offi·le· offi-
cij p ¶ Laboꝛes idem dicit imperatoꝛ in auẽ·ut diu· iuſ·
ſubſcrip·ha·glo·q̃ſt·in pꝛin·coll'·viij·jo·andree q ¶ In
ſomnes in aut·ut iud·ſine quoq3 ſuf·in pꝛin·r ¶ Formas
C·de veteri iu·enu·l·ij·§· ſed quia diuine s ¶ Declaracõne
ut·j·de elec·ſtatutum de preben·quã ſepe cum ſi·t ¶ Iu
rium nunc antiquoꝝ inouacõne verbum clementis·j·de
preben·c·i·cum ſi·u ¶ Poſſibile hoc dicit quia natura ẽ
introductum plura eſſe negocia q2 vocabula·ff·ð pſcrip·
ver·l·n atura x ¶ Sané narracio y ¶ Proinde C·de no·
C·ꝯpo·in pꝛima ꝯſtitucione z ¶ Vtiliter iiij·di·erit à ¶ Ab

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

co ut. j. de ſſp. c. i. de teſti. c. i. et ij. de deci. c. i. de here ti. c. i. de reſti. in inte. c. i. b. Alijs ut per te. j. videbis. c. Succeſſiue et ſic ſucceſſiue ſic ordinate poni debuerunt ut ex ordinacione ipſaꝝ quis prior fuerit pateat ut in prima conſtitucione. C. de no. C. cōpo. quod in huius libri cōpilacōne bene obſeruatur vnde ſi q̄ decre. gg. ix. ponūtur in titulo. ille ſunt prime. bonifacij ſpſūt ſecde vel vltime. Jn decretalibus tamen eiuſdeꝫ autoris dicitur ſolet qꝫ hic ordo non ſemper ſeruatur quod ſolet pbari. ſ. de offi. archid. ad hec. et. c. ut. noſtꝝ. et. ſ. q. ſi. ſint legitti. cū in. i. et ij. d. Auditoribus ſicut erat i decre. gg. ix. j. de reſti. in integ. c. i. quā quidam attribuebant alex. iiij. et idem in ſimilibus a. ¶ Apicem idem verbum hates xl. di. nō nos. ibi. quis eñ ſanctum dubitet quem apex tante dignitatis attollit al' extollit ut. j. de cōceſ. pben. c. vlti. in prin. b. ¶ A multis me teſte fuit ſup hoc requiſitus ab vniuerſi. bono. per nūncium ſuū ad hoc miſſū diſcretum viꝝ bone memorie dn̄i jacobū de caſtello manſionarium bonon̄. qui homūcio erat. i. puus hō corpore et intellige qꝫ magnus fuit in huius iuris ſciencia cū cōponeret coram papa bonifacio ſtans

et aſſidua meditacōe vrgemur ut iux̄. credite nob diſpēſaciōis officiū ſbditoꝝ cōmodis in quoꝝ pſperitate vtiqꝫ pſperamur iugi quātū nobis ex alto cōceſſuꝫ fuerit ſolliātudīs ſtudio intendam⁹. Amplectimur quippe voluntarios pro ipoꝝ quiete labores ⁊ noctes ſ quādoqꝫ tranſim⁹ inſomnes. vt ſcandala remoueam⁹ ab ipis. ¶ Et qꝛ humana natura nouas ſemp deꝑꝑerans edere formas lites q̄tidie inuenire conat̄ nunc antiquoꝝ declaracōe nūc vero nouorum edicōe iuriuꝫ pr ut nobis eſt poſſibile repmiam⁹. ¶ Sane cū poſt volumē decretaluꝫ a feli. re. gg. ppe. ix. p. n. tam prude qꝫ vtiliter cōpilatū nōnulle ab eo et ab alijs rōmanis pōtificibꝫ ſucceſſiue ſup diuerſis dicerent articlis edite decretales de quibꝫ aliqbꝫ an decretales exiſterēt earūqꝫ autoribꝫ dubitabat̄ ſollicite in iudicijs et in ſcolis ¶ Nos ad apicē ſūmi pōtificat⁹ ſupna diſpōe vocati ſup hꝫ cū inſtātia requiſiti a multis ambiguitatē ⁊ incertitudineꝫ huius diſpendiū pluribꝫ afferentē omnino tollē ac elucidare que ꝰ decretalibus ipſis teneri queue deberent in poſterū refutari gr̄a ſuffragante diuina pro utilitate publica deſiderabiliter affectātes p venerabiles fratres noſtros.

bonifacius credens eum genuflexum monebat eū ut ſurgeret et tunc fertur portuenſem. ſ. fratrem matheū de aq̄ſpreta dixiſſe ad papā zacheus eſt. c. ¶ Diſpendiū coartandum fuit. j. de ſſp. c. iij. d. ¶ Teneri. ſ. inſerte in hoc libro vel reſeruate. c. ¶ Refutari. ſ. que hic inſerte vel reſeruate nō reperientur ut. j. in fi. pꝛhemij. f. ¶ Publica iij. di. erit in fi. jo. an. g. ¶ Vicecancellariū. tunc nūc dyaconū cardinalē ti. ſancti euſtachij. b. ¶ Doctorem hij erat gloſſi nō ſolū doctrina legū ſed etiam experiencia reꝝ et tales debent eē iuris cōpoſitores C. de no. C. cōpo. in prima cōſtitucione. i. ¶ Nonnulli. ſ. edita poſt volumen gg. ix. k. ¶ Contrarie qꝫ in iure reperiri nō debet ut. ſ. i pꝛhemi. gg.

ix. et. C. de ve. iur. enu. l. tanta. l. ¶ Abbreuiatis ut ē videre in decre. gg. ix. j. de deci. c. i. q̄ p longiora verba extrauagabatur et incipiebat grauem nobis cum ſi. in. Jn toto. vt patet in decre. inno. iiij. que incipiebat graue nimis q̄ per breuia verba ponitur ne cle. vel mo. c. ij. et p decre. que olim incipiebat ſicut dilecti. que p breuia verba ponitur. j. de elec. ſtatutū ⁊ in decre. j. de teſta. c. i. que oli incipiebat jobes frā gr̄ pa. extrauagans innocen. iiij. maxima in textu et multe ſunt ſimiles. n. ¶ Mutatis. j. de ſſp. ſtatutū o. ¶ Correctionib⁹ ut. j. de here ti. quia cū qꝫ ad fi. ut ibi dicam p. ¶ Detractionibꝫ ut j. de ſſp. c. i. ad fi. et c. de teſti. c. ij. ad fi. et dupliciter. j. dſen. ex. quia piculoſū vt in hijs omnibus dicam. q. ¶ Addicionibus ut. j. de regl'a. n̄ ſolum ut ibi dicā idē eſt videre in decre. j. de preben. ſi p cleri. pau. et. j. de cōceſ. preben. ne captande. v. licet et in decre. execu tor. v. poteſt tamen habito reſpectu ad antiquas vn̄ tracte fuerunt. s. ¶ Vidimus. ſ. de cōſangui. non debet. t. ¶ Correctionem moꝝ quia hoc ſolum bene agit vt vita hoim corrigatur xxiij. q. v. prodeſt et impator dicit legibus noſtris mores intendimus corrigere. C. de ſecundis nupcijs. l. i. ad idem xlvi. di. c. ibi. ne clatis morib⁹ ꝛc. et ſ. de vi. et ho. cle. ut clericoꝝ. t. ¶ Titulis no. ſpecias autenticas ad hoc de pe. di. i. ſ. hec aūt. ſ. ne ſe. va. c. i. ut ec. bene. c. i. ff. qd̄ quiſqꝫ iur. l. i. jtem no. rubricas de textu per quod collige ſcriptorem qui pmiſit textū ſcribere illas ponere debere. u. ¶ Volumen decretaliū. x. ¶ Perfectus ut xxv. q. iiij. c. vno. ſex enim etatibus mundi generacio et hominis ſtatus finitur ut ibi. prima enim etas in homine eſt infancia que durat vſqꝫ ad vij. an. Secunda puericia vſqꝫ ad xij. vel xiiij. Tercia adoleſcencia vſqꝫ ad xxv. Quarta iuuentus vel virilis etas vſqꝫ ad l. Quinta ſenectus vſqꝫ ad lxx. Sexta abinde et dicit ſeniū aliaꝝ etatū

gtulhelmũ archiepm
ebredunẽ. et beren-
garíũ epm bíteren. ac
dílectum filiũ magi-
ſtruꝫ richarduꝫ de ſe-
nis ſancte romane ec
cleſie vicecancellaríũ
iuris vtriuſqꝫ docto
rem decretales huiuſ
modi diligẽ⁹ feam⁹
recenſeri et tandẽ plu
ribus ex ipis cũ vl' tẽ
porales ꝗ ſibipis vel
alijs iurib⁹ contrarie
ſeu omnino ſuperflue
viderent penit⁹ reſeca
tis reliquas quibuſ
daꝫ ex eis abbuiatis
et aliquib⁹ in toto ul'
in parte mutatis mľ
tiſqꝫ correctionib⁹ de-
tractionib⁹ et addicõ
nib⁹ ꝑut expedire vi
dim⁹ factis i ipiſ in v
nuꝫ librũ cũ nonnľlis
ꝯſtitucõib⁹ m quib⁹
ad correctionẽ morũ.

ſbditoruꝫ qꝫ quietem
mľta ſtatuunt ſalu-
bria fruct⁹ vberes do
ꝓpicio in domo domi
allatura et plurima i
iudicijs et extra fre-
quentata dubia deca-
dunt redigi mandaui
mus et ſb debit' titul'
collocari quem libruꝫ
quinqꝫ libris alijs di
cti voluminiſ decreta
liuꝫ annectenduꝫ cen-
ſim⁹ ſextuꝫ nuncupai.
vt idẽ volumen ſena
riuꝫ qui numerus eſt
perfect⁹ librorum illo ad
iuncto numerꝫ ꝯphen
dens pfectaꝫ in rebus
agendis formã tribu
at et in morib⁹ diſci-
plinaꝫ nec ſine cã mo
reꝫ ꝑdeceſſorꝫ nr̃orꝫ q
auꝫ ꝯſtitucõeſ aliquaſ
ꝓmulgabant nouiẽ
eas mandabat ſb an
tiquaruꝫ ſerie ſituari

tertinus. C. de ſacroſ. ec. ut inter diuinum. ſic et ſex gene
raciones mundi. quarꝫ prima uſqꝫ ad noe. ſecunda vſqꝫ
ad abraham. tercia vſqꝫ ad dauid. quarta vſqꝫ ad tranſ
migracionem babilonis. quinta vſqꝫ ad aduentum xpi.
ſexta vſqꝫ in finẽ ſeculi. eſt aũt ad hoc ſimile. ẽ. de ꝯſan. ñ
debet de ꝯ. di. iiij de
trina. Sed licet bone
ſint iſte ſimilitudines
non tamen inferunt
ipſum ſenariũ nume
rum fore perfectum
vnde dic ſm ariſme
ticos quatuor ee ge
neraciones numero
rum. prima que inci
pit ab vno et durat
vſqꝫ ad. x. et dicit ita
numerorꝫ monadico
rum a mona qd eſt
vnum xvi. q. i. placu
it ij. quia ab vno inci
pit. Secunda dicitur
decadecorꝫ. a decido
qd eſt decem. et durat
vſqꝫ ad centum. Ter
cia dicitur centedico
rum. et incipit a centũ
et durat vſqꝫ ad mil
le. Quarta dicitur
milledicorꝫ. a mille
incipiens et durat vſ
qꝫ in infinitum. Ex
hijs quatuor generi
bus numerorꝫ eſt re
perire alios perfectoſ
paucos tamen. alios
imperfectos. ex imper
fectis eſt reperire. ali
os diminutos. alios
abundantes. dicitur
autem numerus per
fectus qui conſtat ul'
reſultat ꝑcise ex om
nibus partib⁹ ſuis a-
liquotis ſimul aggre
gatis. eſt ergo vidẽ
dum que ſunt parteſ
aliquote et ſunt partes aliquote que aliquociens ſumpte
reddunt ſuum totũ precise. i. non plus nec minus vide ħ
in ſenario qui eſt primus pfectorꝫ et ſolus inter monadi
cos perfectus. nam ſex dicitur s vnũ. ſex ſũt. ter duo ſex ſũt
bis tria ſex ſunt. Deinde nõ ſunt partes aliquote quã
quatuor aliquociens ſumpte facerent viij vel plus ꝗ om
nes partes aliquote ſunt hec vnũ duo tria. ſed vnũ duo
et tria faciunt ſex. ꝗ ſenarius numerus eſt perfectus ſm
diffinicionem ſupiorem que habet qꝫ numerus perfect⁹
reſultat ꝑcise ex omnibus ptibus ſuis aliquotis ſimul ag
gregatis. vide in alio numero perfecto. in genere enim de
cadicorꝫ alius et ſolus numerus eſt perfectus. ſ. xxviij. tol-

le partes. ſ. dimidiam et citra. ff. de verbo. ſigni. nomen. qꝫ
vltra dimidiam non eſt reperire aliquotas ut. ẽ. dixi. xiiij.
eſt pars aliquota quia bis ſumptũ facit xxviij. xiij. xij.
xi. x. ix. viij. non ſũt ptes aliquote de xxviij. quia aliquoci-
ens ſumpte nõ inferunt precise ſuũ totum ſed plus vel mi
nus nam xiij. bis ſup
tum facit xxvi. ter ſup
tum facit xxxix et ſic
plus vel minus et ſic
de ſingulis. vij. ẽ ps
aliquota quia qua-
ter ſumpta infert ſu
um totum. vi. et. v.
non ſũt partes aliq
te iiij. vero eſt pars
aliquota quia ſepcieſ
ſumptum infert ſuũ
totum. tria nõ ẽ ps
aliquota ſꝫ duo et v
num bene ſunt par
tes aliquote qꝫ xiiij.
dicitur bus duo facit xx
viij. et xxviij. dicitur b⁹
vnum facit xxviij. ꝗ
reſtat qꝫ omnes par
tes aliquote de xxviij
ſunt xiiij. vij. iiij. duo
et vnum ſed ex iſtis
aliquotis ſimul ag
gregatis reſultat ꝑ
ciſe totum quia xiiij.
vij. iiij. duo et vnũ
faciunt xxviij. ergo
ſm diffinicionẽ ſupe
riorem xxviij. nume-
rus eſt perfectus et
ſic eciam de alijs per
fectis. ꝯputaui aũt
de iſto ut melius intel
ligeretur dictum de
ſenario. Ex imperfe-
ctis dixi qꝫ alij ſunt
diminuti de quibus
ſolet poni exemplum
in octonario tres eni
ſunt ptes aliqte de
octo. ſ. iiij. ij. et vnũ ſꝫ
iiij ij et vnũ faciunt vij. et ſic imperfectus diminutus vi
de in quaternario cuius due ſunt partes aliquote ſcilicet
duo et vnum quia bis duo quatuor et quater vnũ qua
tuor. ſed duo et vnum faciunt tria ergo eſt quaternarius
numerus imperfectus diminutus vide in nouem cuius e
ciam tantum due ſũt partes aliquote. ſ. tria et vnum ſed
tria et vnum faciunt iiij. et ſic eſt imperfectus diminutus
In impfecto abundanti ſolet exemplum poni in duode
nario cuiuſ aliquote ſunt vi. quatuor tria et vnũ ſed iſte
aliquote ſimul aggregate reddunt plus qꝫ totum. ſcilicet
xvi. ergo eſt imperfectus abundans vide in xx. cuius ptes
aliquote ſũt. x. v. iiij. duo et vnum que ſimul aggregate

reddũt plus ꝙ totum. ſ. xviij. et ſic eſt numerus imperfe-
ctus abundans hec late clare et cõputando poſui ut bene
intelligatur hoc quod ñ eſt de materia iuriſtaꝝ. a. Nec
ſine antipoſora reſpondet enĩ tacite queſtioni qua queri
poſſ. quare ñ mandabat iſtas dec. poni in antiqua cõpila
cõne gg. ſub ſuis titu
lis. b. Predeceſſo
rum. innocen. iiij. et
greg. x. ſcripſerũt ei
bij in ꝓhemijs ſuis
doctoribus et ſcolari
bus vt decre. quas
mittebant ſub ſuis ti
tulis ꝑ ut exprime-
batur in ipſis inſeri
facerent. vnde quidã
faciebant ipſas ſcribi
in fine tituloꝝ cõpila
cionis gg. et iſti ſer
uabant mandatum
quidam faciebant de
eis volumina et iſti
non ſeruabant man
datum ipſoꝝ ut hic
patet. c. Promul-
gabant. leges inſti
tuuntur cum ꝓmul-
gantur iiij. di. ſ. leges
d. Infinitos. om
nes. ſ. editos ãte hu-
ius libri cõpilacionẽ
e. Laboribus no.
maximos labores eſ
ſe in libris ſcribendis
et eſt ꝯ ſcolares qui
ſemper dum ſunt in
ſtudio faciunt ſcribi
libros dum laborare
deberent ad ſtudiuꝫ
laboribus enim tali
bus et expenſis par
cendum eſt de do. et
contu. finem jo.
f. Vniuerſitati. cõ
cluſio. g. Maturi
tate quod fieri debet
xxv. q. ij. apoſtolice

omiſimus in hac pte
ſeruare hec enim feci
mus ne infinitos li-
bros deſtrui et alios
non ſine maximis diſ
pendijs laboribus et
expenſis de nouo fieri
oporteret. Vniuerſi-
tati veſtre igitur per
aplica ſcripta man-
dam⁹ quatenus libꝝ
huiuſmodi cũ multa
maturitate digeſtũ
queꝫ ſb bulla noſtra
vobis tranſmittimus
prompto ſuſcipiẽtes
affectu eo vtamini
de cetero in iudicijs
et in ſcolis nullas ali
as preter illas que in
ſeruntur aut ſpeciali
ter reſeruantur in eo
decretales aut conſti-
tuciones a quibuſcũ-
qꝫ noſtris predeceſſo-
ribus ro. pon. poſt edi
cõeꝫ dicti voluminis

et. ſ. de ſñe p. ad audienciam. j. h. Bulla al non crede
tur mandatum principis ut xcvij. di. nobiliſſimus ubi de
hoc et. C. de man. prin. l. vna. i. De cetero. conſtitucõ ꝙ
reſpiciat futura. quid de pendentibus dicam. j. de elec. lic;
canon. qñ incipiant ligare cõſtituciones huius vi. h. dicã
in fi. li. ſup data. k. Scolis hoc expone ut no. i ꝓhemi.
greg. l. Reſeruantur ſicut decre. extra qui ſeminat reſ
uata. j. de verbo. ſigni. et cõſtituciones omnes edite ſuper
negocio heretice prauitatis. non cõtrarie cõſtitucõnibus hui⁹
libri ut. j. de hereti. c. vlti. in fi. idem poſſ dici de reuocato
rijs de quibus. j. de preben. c. pe. ꝛ antepnl. et de cõceſ.
preben. c. vlti. jo. an. m. Voluminis. ſ. cõpilacõnis gg.

ij. et ſic vides hodie p hunc finẽ ꝙ dec. de fide inſtru. p a-
ſtoralis non habet locum in decre. editis poſt cõpilacionẽ
greg. ix. ꝛ ante hunc libꝝ ſed habere poſſ locum in dec.
bonifacij editis poſt cõpilacionem huius ſexti libri et i om
nibus p eum vel eius ſucceſſores edendis. n. De ſum
ma tri. huius ſexti li-
bri rubrice iudicio
meo cõtinuande non
ſunt. racio quia ſm
hoc ꝙ occurrebant
aliqua addenda mu
tanda detrahenda ꝉ
corrigenda ſic addi
ta mutata detracta
vel correcta fuerunt
habito reſpectu ad
cõpilacionem antiꝗ
et ipſius ſñ icꝫ hic
ordine retento ſi ni
chil i titulo volebãt
addere vel mutare il
lo omiſſo tranſibat
ad ſequentes. vnde
ſm rei veritatem de
cretales huius libri
in cõpilacione antiꝗ
debebant ſub ſuis ti
tulis collocari ſꝫ omiſ
ſum fuit ex cauſa ut
ſ. in ꝓhemio. v. nec
ſine cauſa. de iſti⁹ ta
men rubrice cõtinuacõ
ne et materia dic vt
no. h. ſ. e. ti. jo.

promulgatas recep-
turi vlterius aut pro
decretalibus habituri
Greg. x. in generali
cõcilio lugd. De ſũma
trinitate ꝛ fide cato.

Fideli ac de-
uota profeſ
ſiõe fatemur ꝙ
ſpũs ſanctus eterna
liter ex pře et filio nõ
tanꝙ ex duobꝰ prin-
cipijs ſed tanꝙ ex v-
no principio non du
abus ſpiracõibus ſꝫ
vna ſpiracione proce
dit. Hec ꝓfeſſa eſt
hactenus predicauit
et docuit hoc firmiter
tenet et predicat pro-
fitetur et docet ſacro-
ſãcta ro. ec. matrimo-
mum fideliũ et mgřa
hoc habet orthodoxo
ruꝫ patruꝫ atqꝫ docto
ruꝫ latinoruꝫ pariter
et grecoꝝ iꝯmutabil

Fideli. erro
re grecoꝝ
qui dicebãt
ſpiritum ſanctum ꝓ
cedere a ſolo patre
extirpato p canones
de con. di. v. c. pe. et
vl. Ad huc quidam
in errores alios inci
derunt negantes ſpi
ritum ſanctuꝫ eterna
liter ꝓceſſiſſe a pa
tre et filio alijs dicẽ
tibus ꝙ ab vtroqꝫ ꝓcedat non tanꝙ ex vno principio
ſed tanꝙ ex duobus principijs ꝛ duabus inſpiracionibꝰ
greg. x. in generali. cõc. lugd. primo ponit cõfeſſiõnem ſuã
quam etiam dicit ſancte ro. ec. catholicoꝝ patꝝ doctorum
grecoꝝ et latinoꝝ obſeruanciam et doctrinam ſcilicet ꝙ
ſpũs ſanctus eternaliter a patre ꝛ filio ꝛ tanꝙ ab vno
principio et vnica ſpiracione ꝓcedit. demuꝫ reꝓbando dã
nat omnes qui premiſſa negare vel cõtrarium aſſerere pre
ſumpſerint. a. Fideli. ſ. e. firmiter ꝛ de here. dubius ꝛ
eſt ſimile. C. de hijs qui ad ec. cõfu. l. fideli ꝛ dic fideli quo
ad mentem deuota quo ad exteriores actus quaſi diceret
humili. ad hoc. j. de immu. ec. decet. b. Profeſſione. i.

et vera ſententia. ¶ Sed quia nonnulli propter irrefragabilis premiſſe veritatis ignorantiam in errores varios ſunt prolapſi nos huiuſmodi erroribus viam precludere cupientes hoc ſacro approbante concilio. damnamus et reprobamus omnes qui negare preſumpſerint eternaliter ſpiritum ſanctum ex patre et filio procedere ſiue etiam temerario auſu aſſerere quod ſpiritus ſanctus ex patre et filio tanquam ex duobus principiis et non tanquam ex vno procedat. Bonifacius viij.

De conſtitutionibus

Licet romanus pontifex qui iura omnia in ſcrinio pectoris ſui cenſetur habere conſtitutionem condendo poſteriorem priorem quamuis de ipſa mentionem non faciat reuocare noſcatur quia tamen locorum et perſonarum ſingularum conſuetudines et ſtatuta cum ſint facti et in facto conſiſtant poteſt probabiliter ignorare.

confeſſione. e. ¶ Eternaliter nam eſt pater generans filius naſcens. ſpiritus ſanctus procedens pariter ab vtroque abſque initio ſemper ac ſine fine. ſ. e. firmiter circa prin. de con. di. iij. c. vl. C. de ſumma tri. in epiſtola inter claras Sed exponitur trinitas eſt vnum vniuerſorum principium ut. ſ. c. firmiter ergo non eſt ibi eternitas quia eternum vere ſine principio ſine fine Solutio eſt principium principians non principiatum ut referatur principium ad res creatas non ad ipſam diuinitatem jo. an. d. ¶ Et filio confunditur hic error grecorum dicentium ſpiritum ſanctum a ſolo patre procedere. mouebantur autem auctoritate euangelica jo. xvi. ibi ſpiritus ſanctus qui a patre procedit. item in ſimbolo apud eos edito ſimpliciter continetur qui ex patre procedit nos addimus filioque. ad idem lex. C. de ſum. tri. l. ij. vbi dicitur ſpiritum ſanctum quem ex ſummo rerum parente ſperamus &c. Sed ad hoc et ſimilia reſpondetur quod expreſſio patris non excludit filium ymo potius includit. cum ipſorum opera inſeparabilia ſint xxviij. q. i. ſic enim de con. di. iij. c. vlt. vnde cum pater et filius ſint vna eſſentia ſubſtantia ſeu natura ut in predicta decre. firmiter non poteſt ab vno ſolo procedere nec ſumus excommunicati ut dicebant greci addendo in ſimbolo filioque. quia illud potius eſt declarare quam addere. et adde quod no. de con. di. v. c. pl'. Sed obiicitur ad hanc conſtitutionem quod ſit ſuperflua ex eo quod hoc idem dictum fuerat. ſ. e. firmiter. ibi ſpiritus ſanctus pariter ab vtroque &c. Sed dic quod hic expreſſius modum proceſſionis aperit dicens quod non tanquam ex duobus. &c. Preterea hic damnantur aſſerendo vel negando contrarium ſentientes. e. ¶ Docent nota quod in hiis que ſunt de fide catholica et eius articulis neceſſario tenere debemus et ſequi quod tenet et ſequitur romana ec. alias eſſemus heretici ſ. e. ti. c. i. et ij. ſed in aliis non habemus neceſſario ſequi et tenere quod ſequitur niſi ſequatur et doceat xi. di. noli te vbi de hoc xij. di. nouit. xxxi. di. aliter de con. di. iiij. de trina In vna ei fide nil officit ſancte ec. conſuetudo diuerſa ut ibi. f. ¶ Firmiter. ſ. e. firmiter. g. ¶ Fidelium de hiis que ſunt foris nichil ad nos xi. q. iij. inter verba ij. q. i. multi de duobus. gaudemus. licet ab eis expediat bonum habere teſtimonium ut ibi et viij. q. i. licet ergo. ſ. de ſacra vnc.

e. vno. ſ. ad exhibendum xi. q. iij. non ſunt xij. q. i. nolo. h. ¶ Orthodoxorum. i. catholicorum. i. ¶ Patrum. xv. di. c. i. k. ¶ Doctorum quorum eſt ordo precipuus in ec. ſ. de here. cum ex iniuncto. ſ. cum ergo et per doctores predicatores et prelatos intelligas xliij. di. c. i. l. ¶ Latinorum. vt auguſtini ieronimi ambroſii et gregorii xv. di. de libellis xv. di. ſancta. i. de reliquiis c. i. in ¶ Grecorum aliquorum ut iohannis criſoſtomi cirilli athanaſii didimi. et epheſini concilii patrum grecorum etiam contrarium dicunt ut ſ. dixi ſ. dic ſecundum guil. quod in hoc generali lugdunen. con. greci quod hic dicit fuerunt publice profeſſi et ſimbolum cum adiectione filioque ibi publice cantauerunt de mandato imperatoris et eccleſie grecorum. vtinam corde credant xxxiij. di. pſalmiſta. n. ¶ Vera al' poſſit in melius commutari xxv. q. ij. apoſtolice et. e. ſe. o. ¶ Ignorantiam que cunctorum errorum eſt mater ut xxxviij. di. ignoranda nec in hiis excuſat. nam ignorans ignorabitur ut. e. di. qui ea ad idem xvi. q. i. ſi cupis xxij. q. ij. in quibus. et. c. ſe. p. ¶ Precludere ut xxiij. di. error. ſ. de ſpon. inter opa. q. ¶ Damnamus. ſ. e. damnamus et dic damnamus et reprobamus. id eſt reprobando damnamus jo. an. r. ¶ Aſſerere. ſ. dixit negare quid ſi quis nec negat nec aſſerit. ſed tacens ſic ſentit. videtur non tenere quod tacere eſt preter iſta duo xxij. q. ij. ne quis. i. de reg. iur. is qui tacet et. ff. e. l. qui tacet. So. licet non ex verbis tamen ex mente iudicatur hereticus de here. c. i. xxiiij. q. iij. hereſis et. c. hereticus et deus audit in corde ut xxij. q. i. ſ. ſi ergo et cor interrogat xiiij. q. v ſi quid et xv. q. vi. c. i. Licet noua conſtitutio principis tollit primam contrariam quamuis id non exprimat. ſpeciales conſuetudines et ſtatuta rationabilia non tollit niſi id exprimat jo. an. t. ¶ Romanus vocantur interdum epiſcopi maximi pontifices xxi. di. cleros. ſolus vero papa ſummus vel romanus pontifex appellatur ut hic xxiij. di. in nomine. j. ti. xxi. ſi gratioſe u. ¶ Iura nota ex hac litera rationem quare aliud in iuribus aliud in reſcriptis. ut primum ius tollatur per ſecundum contrarium ſed non primum reſcriptum per ſecundum niſi de illo fiat mentio. ſ. de reſcrip. ceterum. f. ¶ Habere. C. de teſta. l. omnium contra xxiij. di. preterea et xxx. q. iiij. quod autem vbi non recoluit vrbanus eius quod predeceſſor leo prohibuerat ſo.

vt in predictõ ·ꝯ· preterea notatur ·y· ¶ Priorem poſte rioꝛ directe ꝯtrariam ·ȝ· ¶ Reuocare de ꝯ·di·i·c·vaſa de cogñ·ſpũ·c·i·ff·de·legi.l·non eſt nouũ In legibus ĝ cõ trarijs ſtamus vlti· Jdem in teſtamentis xiij.q.ij· vlti= ma voluntas de cele·miſ·cum marthe·ff· de le·i.ſi michi racio eſt vtrobiq; q2 vtrumq; pendet ex voluntate vnius tã tum .jn hys autem q̃ pendent ex voluñ te duoꝝ dic ut dixi j·de reg·iur·qui pri oꝛ et q2 de teſtamen to dixi q2 vltimo ſta mus·intelligas eciã am ſi in ipſo de pri mo non fiat mencio fallit in duobus caſi bus·l ·ſi primum te ſtamentum factũ ſit inter liberos. C·de te

ipſis·dum tamen ſũt racionabilia per con= ſtitucionez a ſe nouit editam niſi expreſſe caueatur in ipſa non intelligitur in aliquo derogare· ¶ Jtem·

ſta·aut.h inter liberos et cum ipſe teſtatoꝛ legem teſtan di ſibi dixit ſic ſi fecero aliud teſtamentũ non valeat ·q2 tunc ſm faciendo opoꝛtet q2 faciat mencionem primi.ff·de leg·iij·l·ſi quis in prin·a. ¶ Noſcatur eſt ꝯ ·s·de ſcꝑpt· nonnulli de eta·et quali·eam te. ŝ·de capel ·mo·ex parte j·de excel·prel·c·vno et xxv.q.ij ſcꝑpta·et·l·omnes que eſt·C·ſi ꝯ ius vel vti.pub.l·vla·et ibi ·de h dic predicta iura non eẽ ꝯria·illa enim de reſcriptis datis ꝯ legem lo= quuntur que non valent niſi in ipſis fiat mencio de lege et maxime cum ibi cadit erroꝛ facti ut in·c.nõnulli h de ſe cunda·l·loquitur que primam tollit directe ꝯriam licet de illa non faciat mencionem ⁊ potuit eẽ racio quia maturi us et deliberacius fit legis ꝓmulgacio q̃ ſcꝑpti conceſſio· ad hoc·ŝ·in ꝓhemio huius libri ad ſi.in reſcripto eciam dicimus q2 ſi ꝯſtaret de certa ſciencia principis valeret reſcriptum ꝯ ius eciatum ut in ꝯrijs notatur ſed prima facie preſumitur per importunitatem obtentũ ·vnde expe ctari ſolet ſecunda iuſſio in aut·ut nulli iudices ·§· hec ve ro iubemus et in aut·de iudicibus ·§· omnes aũt Et ſi re ſcriptum addit aliquid ꝯ ius iam in eo mutat nomen re ſcripti et dicendum eſt priuilegiuz iij·di·priuilegia de v· ſigni·abbate Jtem ꝯ quia antiquioꝛi iuri ſtandũ eſt xxx iij·q·ij·hocipſum et·l·di·dño ſancto in ſi·dic ut ibi in glo· penul·a. ¶ Quia diuerſitatis racõ·b· ¶ Singularum no·quia per hoc patet q2 generalem ꝯſuetudinem bene tol lit noua ꝯſtitucio principis et merito·q2 illius leg·ꝓmul gacio·al·ſuperflua ⁊ inutilis eſſ ſed in ſingularibus ſec9 quia licet lex non habeat locũ bonon·habebit locũ muti ne padue et locis alijs·c. ¶ Cum ſint racõ racionis·ꝯ ꝯfacti non enim reuocat quia ignorat· ignorat aũt quia ſunt facti et puto per hanc lrãm terminatam queſtionem illam qua queritur an noua ꝯſtõ reuocet ſtatutum epi ꝯ trarium·quo ſolum cauebatur ius ꝯmune·pone in termiſ decretal·de eta·et quali·preterea que ꝯtum ad preſenta ciones pſonoꝝ eſt hodie reuocata p decre. j·de inſti·c· ij· nunquid et ſublatum erit ſtatutũ epiſcopi·quo illud ſim pliciter cauebatur quod dicit dec·p̃·Eodem modo poteſt poni exemplum de dec·ŝ·de ꝯceſ·preben·accedens ad de

cre c·ti·c·ij·et de decre·de cẽſi·romana ec·c·exigit ad dec c·ti·felicis·Dico aũt q2 ſicut ſublatũ eſt ius ꝯmune·ita ⁊ ſtatutum quod ſimpliciter ꝯtinebat ius ꝯmune cum illõ non ſit facti nec ꝯſiſtat in facto ymmo ſit iuris et ꝯſiſtat i iure et facit quod no·innocẽ·⁊ hoſti·et moderni·ŝ·de re ſcrip·c·i.vbi no·q2 ꝯ ſcꝑptõ vel priuile= gio quod ſimpliciter cõtinet ius ꝯmune in ſecundo priuilegio l reſcripto non ... ne ceſſe fieri mencionẽ et ſi ꝯrium dicerem9 iam epi poſſent tolle re poteſtatem ſũmo pontificii tollendi iu ra in dyoc·ſuis ſtatu endo ſimpliciter que iure cauentur jtẽ ꝓ bo id euidentiſſima racione iſta decre·e

¶ Vt animarum periculiſ obuiet ſentenciis per ſtatuta quoꝛumcũq; oꝛdina= rioꝛum prolatis liga ri nolumus ignoꝛan= tes dum tamen eoꝛuz

quipat iſta duo· cõſuetudines et ſtatuta ſingularia ſi iã ſequeretur q2 omniũ iurium correctio vel mutacio eſſ in ualis dici eñ q2 licet reuocatũ ſit ius ꝯmune tamẽ ꝯſue tudo preſcripta qua ſeruatũ fuit ius ꝯmune reuocata nõ ſit eadem racõne quia id dicimus de ſtatuto ⁊ id eſſ ab ſurdũ Jtem nõ poſſumus dicere q2 ſtatuta ꝯtinencia ius ꝯ mune ſint ſingularũ pſonaꝝ·quod requirit hec dec· jtẽ ſi papa tollit ſuam ꝯſtõem quod eſt plus· multo foꝛcius conſtitucionem inferioris ibidem dicente q2 eſt minus.ad hoc optime facit de ſi·in paſtoral·vbi dicitur q2 ſi dec· ex trauagans ꝯſonat iuri ꝯmuni iudicari debet ſm ipſam q2 ius eſt·jdem ĝ dicam in locali ſtatuto q2 ſi ꝯtinet ius ꝯmu ne ſublato iure tollitur ſtatutũ qd ius ꝯmune eſt·ſi igitur cõſuetudo ⁊ ſtatutũ ſingularia ſint et ꝯſiſtant in facto ·et ſint racõnabilia.nec expreſſe reuocentur·eis nõ derogat p ꝯſtitucõnem nouiter editã al' ſecus hec dicit decretalis jo·an·e· ¶ Jgnorare ·ŝ·ut ec·bene·ut noſtꝝ·f· ¶ Jpſis ſ·ꝯſuetudinibꝰ et ſtatutis ·b· ¶ Racionabilia·vtꝝ ꝯſuetu do racionabilis ſit nec ne· relinquendũ eſt iudici. cũ nec certa regula tradi poſſ ſm hoſti.qui h no·in ſũma de cõ ſue·§· quid ſit ꝯſuetudo v·ꝯſuetudo eſt vſus ⁊ bñ dicit ra cõnabilis q2 h ſolũ quod racõnabile ẽ defendit ec·xxiiij·di c·vl·et xxxi·di·ſi qui ſine de racionabili aũt ꝯſuetudĩe po ne exempla·j·de ꝯſuetu·c·iij·et iiij·ŝ·de ꝯſue·cum dilect9 et facit quod dici·j·de elec ·ex eo q2 in ſi·jo·an·i·Expꝰ ſſe j·de ꝯſue·c·i·et·ij·de elec·quia ſepe et·c.cũ non decet in q̃ bus reuocantur eciam priuilegia et ſtatuta de cleri· non reſiden·c·vno·j·de cenſi·q2 q2 de pe·⁊ re·c·ij·de biga· c·v no de capel·mo·c·vno cũ ſi·que omnia nõ videntur cõpe tencia exempla cũ illa nõ eſſent racõnabilia qd veꝝ põt dici hodie quia ius reſiſtit·habes exempla de eta·et qua· ut hij qui in ele ſi· ¶ Derogare ꝯ ff·de ſepul·viola·l·iij· §· diuus So·illa lex multis modis intelligitur ut ibi no· et·ff·de legi·l·de quibus ſi in ꝯtum dicere videtur q2 con ſuetudo vel ſtatutum precedens legem tollatur lege· dici poteſt hoc veꝝ cum princeps hoc intendit ut no·b·ſe in telligere illam legem ·ŝ·de ſi·in paſtoral' in glo·i·in ſi q̃ ſolucio approbatur per hanc decre.reprobatur aũt h opio

boſt. qui ꝯ hunc textum notauerat in ſumā de ꝯſue. ⁋ et
Ut hec decre. edita de virtute. v. ſed ſpeciale eſt
fuit ad declaracōnem decr. de ſen. ex. a nobis. j. et ex
ius ꝙ ibi no. Et eius ſunt duo dicta primum ꝙ ſtatuta
ordinariorum non ligant ꝓbabiliter ignorantes. ſcḋm ꝙ ſta
tutū epi extra dyoc
ſubditum non ligat
in. ¶ Animarum. ad
idem de iureiur. c. i. et
de ſepul. c. i. in ¶ Sē
tencijs que ligāt ani
mam ut locum ha-
beat prima racio ſed
idem in alijs ſenten
cijs que penas tem
porales inferunt p. l.
ff. de decre. ab or. fa.
l. ul. vbi habes ꝙ mu
nicipali ſtatuto non
ligatur ignorans ſed
ſciens tm̄ ad hoc. C.
de teſta. l. iubemus in fi. et poteſt dici ꝙ in hoc ꝓuidetur a
criminibus ſaltem ꝓpter peccatum inobediencie quod ē maxi
mum viij. q. i. ſciendum vel de hijs dixit. quia de alijs nō
erat dubium per dictam. l. o. ¶ Statuta de generalibus
ergo ſtatutis canonū vel legū nō loquitur que ab omnibꝫ
ſciri et cuſtodiri debent. ſ. de conſti. c. i. p. ¶ Ordinariorum q̄
dicitur ordinarij no. gof. et h. ſ. de offi. or. cū ab eccl'arum
q. ¶ Ignorantes contra no. h. in predicta decre. a nobis et
mouebatur ex eo quia incidebat in factum iam dampnatū
et quia in culpa fuit rem ꝓhibitam faciendo et querere d̄
buerat ſicut eciam vbi culpa precedit non excuſat metus
cauſa ff. ꝙ me. cau. ſi mulier. r. ¶ Supina que eſt ignora
re qḋ omnes ſciūt de poſtul. c. i. de cler. excō. mi. apl'ice. ig
norancia ergo alia facti. alia iuris. ſi iuris aut cōmunis
aut ſingularis ſtatutum enim epi ius facit inter ſubditos
quod tamen nō ligat ꝓbabiliter ignorantes ut hic. s. ¶
Statuto no. epm̄ facere poſſe ſtatuta ad idem. ſ. pꝰ. reſcri.
ſ. de ma. et obe. ſi quis venerit et legatus in ꝓuincia ſua
ſ. de of. leg. c. vlti. et ſunt talia ſtatuta ꝑpetua eciam poſt
obitum vel receſſum ut ibi jo. an. t. ¶ Cōmiſerint contra
j. de ſen. ex. romana. ⁋ caueant vbi dicitur ꝙ ꝓ futuris de
lictis excōmunicacio fieri debet Solucio aliud eſt ferre in
aliquem excommunicacōis ſentenciam ꝓ futuro delicto ut ſi
dicat excōmunico te ſi tale quid feceris quod ibi ꝓhibetur
aliud ſtatutum generale facere excōmunicacōnem fulmi-
nans quod hic ꝑmittitur et. ſ. de ſen. ex. a nobis. j. vel ſi
cet ibi ꝓhibeatur ferri tamen lata tenet ut ibi no. h. vel ſi
dicatur ꝙ iſtud cōmiſerint ſit preteritum nullum cōtrarium qḋ
prius dixi tene et adde quod ibi dicam. a. ¶ Furtum qḋ
eſt cōtractacio rei aliene inuito dn̄o fraudulosa et animo lu
crandi inſti. de ob. que ex quaſi delic. in pri. et ⁋ furtum.
aūt et ⁋ placuit et ꝓhibitum eciam de calogo xiiij. q. v.
penale et in ſecunda ꝓhibicione obtinet quartū locū qḋ
dic ut no. xxxij. q. vij. quid in omnibus. a. ¶ Dyoceſim ī
qua totā iuriſdictionem habet ordinariam et in quolibet
ipſius loco non exempto pōt ꝓ tribunali ſedere. j. de of.
or. cū epus. b. ¶ Cum extra rō. et no. de omnibꝫ racōnē
reddendam ꝙ dic ut. ſ. de reſcrip. ſi quando. c. ¶ Territoriū
ſiue in. ſ. de off. lega. nouit ff. de iuriſdic. oīm iudi. l. vl. et
eſt territoriū vniuerſitas agrorum intra fines cuiuſꝗ ciui
tatis ꝙ ab eo dictum quidam aiūt ꝙ magiſtratus eius loci
intra eos fines terrendi id eſt ſummouendi ius habent. ff.
de ver. ſig. pupillus ⁋ territoriū. d. ¶ Impune id eſt ſi
ne pena id eſt non
parens ex eo penam
nō patitur
Ipſo iure ꝯ
ſine excepci
onis ope et
ſic falſam puto opi.
tan. et inno. no. ſ. de
off. del. prudenciam
⁋ ſexta et h. d. no. ſ.
e. ſup litteris in glo
ſa hic querit et guil.
du. no. in ſpecu. ti. de
reſcripti preſentacione
⁋ racione autem im
petrantis. v. quid de
proceſſu qui omnes dixerunt ꝙ ꝓceſſus habitus per litte
ras impetratas ab excōmunicato valet ſi nō opponatur ex
cepcio et hoc dico tercius cum ſupradicti omnes excepto
ta. hanc viderint decre. vnde vel non ponderauerūt hoc
verbum ipſo iure poſitum in principio h vel hanc decre.
putauerunt eſſe correctam ꝑ decre. pia quod non credo
cum pars illa que correcta eſt remota fuerit. ut. j. dicam
f. ¶ Reſcriptum. ſ. e. dilectus filius abbas et ſatis hic
puto terminatam queſtionem qua queri ſolet vtrum reus
actorem quem excipiendo ꝯ reſcriptum et perſonam re
pulit excōmunicacōnis vigore coram ipſo delegato recon
uenire poſſit et patet ꝙ nō ſi enim nullum eſt reſcriptum
et conuencio eſt principale recōuencio acceſſoriū ſublato
principali et acceſſoriū. j. de reg. iur. acceſſorium cū ſuis
cōcord. Item cauſa conuencionis et reconuencōnis ſimul ſunt
tractande. ſ. de mutu. peti. c. i. de or. cog. cū dilectus qḋ hic
eſſe non poſſet Item conuencio eſt expreſſum recōuencio ta
citum ſublato igitur expreſſo et tacitū. C. ſi reus vel ac
cuſ. mo. fuerit. l. vlti. et facit quod no. de cle. coniuga. quod a
te et hoc tenuit tan. et h. heir. in queſtione veneciali que
incipit actor conueniebat reum. g. ¶ Proceſſus nunquid
ergo correcta eſt decre. pia. j. de excep. vbi dicitur ꝙ pro
ceſſus habitus cū excōmunicato tenet donec opponatur ex
cepcio et poſtea ipſo abſoluto reaſſumatur cauſa in eodem
ſtatu Solucio nō eſt correcta ꝑmmo pocius corrigeretur
iſta per illam cū illa ſit poſterior eſt enim jnno. iiij. et hec
greg. ix. ſ. ti. pri. c. i. ſed neutra per alteram corrigitur ſed
in diuerſis caſibus loquuntur Nota primo igitur falſam
eſſe opi. modernam h. no. in decre. pia in glo. ſed mirum et ī
predicta decre. dilectus in glo. ſic videtur et in decre. d̄ of.
del. prudenciam in glo. ſic videtur et in glo. ſecus eſſet in
quibus dixit reſcriptum ab excōmunicato impetratum vale
re poſt ſuam abſolucionem et vera eſt ipſius opi. antiqua
vt per predictas glo. apparet et de eta. et qua. cū bone et
de cle. ex. mi. ꝓpoſuit Circa hanc igitur materiā ſic diſtin
gue ꝗ excōmunicatus maiori agit coram delegato aut co
ram ordinario In primo caſu ſubdiſtingue quia aut e-
rat excōmunicatus tempore ipetrati reſcripti aut poſtea fuit

ignorancia craſſa nō fuerit aut ſupina. ¶ Statuto epiſcopi q̄ in omnes qui furtum cōmiſerint excommunicacionis ſentencia promulgatur ſubditi eius furtum extra ipſius dioc. committentes minime ligari noſcuntur. cum extra territorium ius dicē ti non pareatur impune. ¶ Greg. ix.

De reſcriptis Rubrica·

Ipſo iure reſcriptū vel proceſſus p ipſum habitus non valeat ſi ab excōmunicato ſuper alio q̄ excōmunicaciōis vel appellacionis articulo fuerit impetratum ¶ Innocen· iiij· in concilio lugdun·

Cum in multis iuris articulis

eꝯmunicatus In primo caſu ſubdiſtinctionis locū habet hic decre·ut·ſ·non valeat reſcriptum nec pceſſus per ipſū habitus niſi impetratum fuerit ſup cauſa eꝯmunicacōis vel appellacōis ut hic et in decr·ſupius allegatis · In ſecundo caſu·ſ·quando poſt impetracionem eꝯmunicatus fuit locum habet decre· pia ⁊ de of. deleg· prudenciam §· ſexta ſi agat coram ordinario tunc tria tempora diſtingue ſm vetera iura non tenebat pceſſus cum ipſo habitus ·ſ·de excep·excepcionem al' non video quare ibi fieret condemnacio expenſarum ſi tenuiſſ; pceſſus ut eciam ibi no·poſtmodum ſtatuit gg·in d caſu huius decre·q teneret pceſſus habitus cum eꝯmunicato ſi reus eum ſcienter admiſit al' non ſm moderna vero iura tenet pceſſus et locum habet decre·pia et ſic nec corrigitur nec corrigit Si queratur que ſit racō diuerſi iuris et dicatur q exco-municatus impetrans peccauit ſe ingerendo comunionem hominum nō valet hoc reſponſio cum eadem racō ſit in ordinario·ſi dicatur q hec ſit racō quia reſcptū impetratum ſuit tali veritate tacita qua expreſſa lrās non habuiſſ; nō valet eciam hec reſponſio quia tunc reſcptū habet elidi excepcionis ope·non ipſo iure·ſ·e·ſup litteris et hoc no·h·ſ·e·ad audienciam·ij·Vnde ſatis mirandum videtur q ſi agam coram ordinario tenet pceſſus et ſi ab eo impetro delegatum nec reſcptū valeat nec pceſſus ſ; poteſt eſſe racio quia iuriſdictio delegata ſumit inicium ex pſona agentis et impetrantis et ideo cū viciosū fuerit principiū i·q·i·principatus nec reſcptū valeat nec pceſſus Ordinaria aūt iuriſdicō ab actore agente non incipit et ideo ibi ſecus Item iuriſdicō ordinaria fauorabilis extraordinaria odioſa ut·ſ·e·ad hoc item qn̄ pceditur coram ordinario vel delegato impetrato ante eꝯmunicacionem eſt in aliquo quid imputetur reo quid eꝯmunicacōne debeat excipere ſi ſciebat al' inueſtigare debebat ſ; ut plurimū delegatum impetrat actor abſente reo et ideo non valet impetracio nec pceſſus habitus ipſius impetracionis vigore ut hic ſhis ergo racionibꝫ et eꝯmunicati odio ſpeciale dicatur q in hoc caſu veritas ſuppreſſa ipſo iure viciet reſcriptum et pceſſum habitū p illum·h· ¶ Eꝯmunicato· maiori eꝯmunicacōne·ſ·de excep·a nobis et·j·e·ti· pia·j· ¶ Alio·quid ſi eꝯmunicatus impetrat lrās inquiſicionis notauit gof·de off·del'·prudenciam in glo·colligitur q bene valent littere et hoc ideo quia fama ibi habetur accuſatoris loco ut·ſ·de accu·qualiter et licet pmouens ineptus appareat nichilominus valet reſcptū ⁊ pcedetur per illud de accu·cū oporteat vbi idem tenent inno·et hoſti·ad hoc quando eꝯmunicatus ſolum miniſteriū pbuit nec nominatus fuit in litteris idem guil'·in ſpecu·de inquiſi·§i·v·quid ſi in lrā alr·inno·et oſt·C·de preca·impa·of· l·i·et·l·vniuerſis et·ff·de inof·teſta·poſtumus·§·i·et·l· ſi pars·§·vlti·non enī refert ſm eos a quo et quo tempore fuerit nunciatum ·ff·de peti·hered·l·item veniunt·§·a q̄ et·ff·de euic·ſi rem·§·vl Per hanc litteram credo derari um cum in odium eꝯmunicati ſit hoc inductū q nulle litere valeant niſi hic contente nec puto tutū a littera recedere et ad hoc optime facit quia ſi eꝯmunicatus p alie lrās impetrat ad agendum non valent·ſ·de pba·poſt ceſſionem Et bene refert inter dum p quem preces offerantur·j·de here ti·c·ij·§·iij·Ad decē·cum oporteat reſpō de ut ibi no·ſm jo·in glo·pſ·preterea nō eſt inimicus ita pſona pbibita ab impetrando ſicut exco-municatus vnde agit p ſua iniuria quod nō facit eꝯmunicatus de iudic·intelleximus iij·q·vi·omnibus·a· Ex cōmunicacōis·ſ·de ſen·ex·cū p cauſa·b· ¶ Appellacōis·ſ· de excepcio·cum inter ⁊·c·ſignificauerūt et·c·vlti·c· ¶ Impetratū et ſic inſpicitur tempus date vel impetracōis ad idem·ſ·e·cam te et·j·e·tibi q̄ de preb·eum cui ſequebatur autem olim hic in ſi·talis lrā qd cerū eo actū ē certā ordi· ſimpliciter iratum ē cenſendum niſi forſitan qui conuenitur ſcienter admiſiſſ; eundē remota ſunt·quia reuocata per d decre·pia ut dixi·ſ·in glo·nunquid ergo

Cum p clauſulā quidam alij poſſunt ſoli quattuor conueniri quorum nomina in primo citatorio exprimātur ne variacioni ſit locus·e· ¶ In multis exemplifica·ſ· de reli·domi·c·ul·⁊·j·e·t·religionū·ſ·de teſti·cū cauſ et·c· ſignificauerūt ·ff·de teſti·l·i·in ſi·Itē in ſchedis p redempcione captiuorum reſtringitur infirmitas·C·d ſacro ſan·ec· vt inter diuinū Item reſtringitur ſeueritas cū multitudo peccauit de elec·exco·latores cū ſi·Item nō cueretur heres infinitum fidei comiſſu ſoluere·ff·de l·iij·fidei comiſſa·§·ſi qſ ·Item non valet pmiſſio ne vlla excepcio deſerti iudicio obiciatur puta pmitto q ſi per caſum fortuitū impeditus fuero q comparere nō poſſim nō obiciam de caſu·ff·ſi quis cau·l·ſed ⁊ ſi quis ·§·queſitū Item in ſtipulacione damni inſecti nō debet quis eē in infinitū obligatus ·ff·de dam·in fec·l·qui bona·§·vlti·Item legatū quod nō poteſt ſciri ex teſtamento puta lego centū ei quem michi ticius nominauerit nō valet ff·de iure fiſ·l·ita·fidei et merito reprobatur infinitas quia multitudo eſt canonibus inimica·ſ·de preb· quia in tantū ⁊ onerosa nil habet honeſti·in auten·de referen·ad ſi·coll'·ij·⁊ de hoc habes plures decr·de ela·⁊ qua·c·pſ·f· ¶ Prouide quia per generalitatem iſtā derogabatur iuriſdictioni ordinarie cui per hanc conſtitucionem prouidetur·g· ¶ Per generalem clauſulam preter expreſſos enī poterunt quattuor conueniri·h· ¶ Quidam alij ·ſ·e·paſtoralis et·c·radulphus et idem intelligo de quali ter conſimili clauſula ut ſi dicatur ticius et nonulli homines ciuitatis bon·vel ſimili modo idem ſi dicatur homines tal' loci nam aut conueniet eos vt vniuerſitatem et tūc omnes

habentur loco vnius aut vt ſingules et tunc ſolos qua‑
tuoꝛ preter expreſſos poterit ꝯuenire vt hic ſm inno.i ¶
Frequenter.et ideo ꝓuidendum fuit .ff.de legi.nam ad
ea et.j.de reſti.ſpol.frequens hodie aut̃ h clauſula non
eſt in vſu.h. ¶ In litteris noſtris quid de litteris epoꝝ
dic ſm oſtien.ꝙ nõ
extenditur ad illas
ad hoc.xxv.di.qual
i.¶ Vel quatuoꝛ citi
trahebantur .xl. ar.
de teſti.cum et.c.ſigni
ficauerunt et de cle.
ex.mi.latoꝛes.ſi que
ratur que ſit racõ q̃
re reſtricta fuit ad q̃
tuoꝛ dic ꝙ arbitra‑
ria quia eque reſtri
gi potuit ad plus et
minus poſſ reddi ſi
militudinaria quam
habes.s.de ꝯſang.

infinitas reprobetur prouide duximus ſtatuendum vt per illaꝫ generalem clauſulaꝫ quidam alij que frequenter i litteris noſtris inſeritur vltra

non debet dico tamen ſm h.ꝙ ſup re indiuiſibili puta iu
dicio ꝯmuni.di.famil.herc.et ſimilibus poſſunt p genera
lem clauſulam vltra quatuoꝛ euocari ad iudicium Item
omnes vltra illos quatuoꝛ qui ius habent in re poſſunt
agere vel defendere ꝓ iure ſuo coram illo iudice ar.s.de
re iudi.cum ſuper.s.de offi.del.ſup eo ar.j.de elec.c.i.in.
¶ Quoꝝ ſcilicet illoꝝ quos intendit ꝯuenire p clauſu
lam et debet expreſſio in actis ſcribi de ꝓba.qm̃ ꝯ et diſſ
erunt quidam.ſ.innocen.ꝙ in qualibet citacõne illoꝝ de
beant omnia nomia exprimi ſatis poteſt dici ꝙ ſuffiat ex
primi in citacõne eius qui primo citatur et ſcribantur in
actis vt.s.dixi.ſm oſti.vel ſm h.ſatis eſt ꝙ ſcribantur in
actis licet in primo citatorio non ſcribantur quia iam ceſ
ſat variacio quod ſatis credo quaſi hec littera dicere velit
ꝙ anteq̃ fiat citacio nomina exprimenda ſint illoꝝ qua
tuoꝛ et credo tucius ꝙ fiat hec expreſſio in prima citacio
ne que fit auctoritate iudicis ꝓpti etiam ſi fiat de expreſſis i co
licet alij ꝯ dicentes ꝙ ſufficit ꝙ fiat in prima citacione al
terius illoꝝ quatuoꝛ ſed ſm hoc non eſt plene fraudibus
prouiſum Et ſi queratur an de non expreſſis ꝯuenire poſ
ſit priuſq̃ ꝯueniat expreſſum eſt dicendum ꝙ ſic quia dona
re liberare et remittere poteſt niſi forte in fraudem expreſ
ſiſſet ſm formam decre.s.e.ſedes et hoc tenet bar.in que
ſtione veneriali que incipit aliquis impetrauit ſed pone
quatuoꝛ expreſſit poſtea mutat vnam ex perſonis vel ne‑
minem expreſſit poſtea alteꝝ ꝯuenit nichil excipitur que
ritur an valeat iudicium et videtur ꝙ ſic quia hec excep
cio dilatoꝛia eſt vt dici ꝯſueuit de exceptionibus duaꝝ
dietaꝝ.s.e.nonnulli item multa fieri ꝓhibentur ꝛc.de
regul.ad apꝛicam ꝯ dico ſm ber.quia ſi nomina i primo
citatorio vel in actis fuerunt expreſſa perinde eſt ac ſi in
reſcripto fuiſſent expreſſa ſi nõ fuerunt expreſſa tempoꝛe
debito perinde eſt ac ſi non fuiſſet ibi clauſula vnde cum
reſcripta non extendantur ad alias res vel perſonas de
of.dele.p.et g.dico ꝙ etiam ſi non excipiatur non valet
iudicium.n. ¶ Nomina et ꝯgnomina vel certas circũlo
cuciones.s.de teſti.licet ex quadam et.ff.ſi cer.pe.l.certũ
vt euitetur equiuocacio.s.e.ſignificite et.c.quia nõnulli

o. ¶ Fraudi cui occurrendum eſt .j.de renuncia.c.ij.cum
ſi.p. ¶ Ea ſcilicet nomina .q. ¶ Poſſ impetratoꝛ.r ¶
Variari nota variacionẽ et mãſtanciam reprobari alibi
pmittitur quod dic vt plene dixi.j.de reg.iur.qꝺ ſemel
et no.per hanc lrãm ꝙ per lrãs generales ad obtinenda
beneficia ex quo ali
quid ſpecificauit ſi
ſuccumbat ad aliud
tranſire non poterit
quia perinde eſt ac ſi
in reſcripto fuiſſ ex
preſſum illud beneficiũ
quod optauit .j.de
conceſ.pꝛe.quia cum
dis quod ſane intel
ligas ſm id quod ha
bes e.ti.ne.captande

tres vel quatuoꝛ in iudicium non trahãtur.quoꝝ nomina i pmo citatorio exprimat impetratoꝛ.ne locus fraudi foꝛſitan relinquãtur ſi arca

Diſpendia ſi a
ctoꝛ ꝯ reũ ſup
pluribus pſonalib
litteras impetrat ad
diuerſos non valent littere nẽc ꝓceſſus caꝝ et reo ꝯdem
nabitur in expenſis ꝛ idem in reo ꝯueniente vel reꝯ ꝯueni
ente actoꝛem eodem durante iudicio hoc dicit vocatur au
tem diſpendium longũ et inutile cõpendium autem bre
ue ꝛ vtile ad idem de acc.qualiter et quando ij.ad finẽ
h. ¶ Qua poſſumus ad idem.s.in ꝓhemi.huius li.et h
ſufficiat.xliij.di.ephꝛe.ijs.xlvij.di.c.vl.h. ¶ Gregoꝛij.h ẽ
vera lrã ꝛ loquitur de decre.s.e.ti.c.vlti.quidam olim ha
bebant innocen.pape iij.ꝛ male c ¶ Amplantes ampli
auit in eo ꝙ ſtatuit ꝙ pceſſus nõ valeat ꝛ in eo ꝙ ſta
tuit de reo nam hic in decre.quia nõnulli expꝛeſſa nõ fue
rant.e ¶ Perſonales quaſi ſecus in realibus.xxv.di.q̃
lis.ff.de iudi.pretoꝛ ꝛ poteſt eẽ racio diuerſitatis quia p
ſonales alterius nature ſunt q̃ reales ꝛ facilius expediũ
tur qꝛ ſepius fit inde inſtrumentũ vel ſcriptura ar.ff.de e
den.l.ſi legatum ꝛ ꝯmunius pue ſunt pſonales queſtio
nes reales vero magne item in vna peticione ꝓ plurib per
ſonalibus actionibꝰ agere poteſt cuilibet aſſignata ci
C.de anna.excep.ſi ex multis .s.de libel.ob.c.vl.ſ h.veri
oꝛ eſt racõ ſ modernos quare aliud in pſonalibus aliud
in realibus qꝛ due diete que olim dabantur per decre.s.e.
nõnulli vel vna que datur hodie per decre.j.ſtatutum ſer
uata ipſius moderacione ꝯputãtur a finibus dyoc.vbi ſi
ta eſt res quando agitur reali.s.e.dilectus ij.cõtingeret
ergo ꝙ quis nõ poſſ ꝯueniri ſup pluribus realibꝰ coram
eodem iudice cũ res eſſent ab inuicem remote ſed in perſo
nalibus ꝯputantur a finibus dyoc.vbi habet domiciliuꝫ
vñ ſuper omnibus ad vnũ iudicem ꝯmodius impetrant
et ideo in iſtis aliud q̃ in illis ſed forte illa racio ceſſat ho
die p decre.j.ſtatutum ꝛ dic vt ibi dixi in.g.cum vero in
glo.olim dicebamus.f. ¶ Sup omnibus ſed ſi reus ap
pellauerit ſup vna perſonali iudex nõ poterit ꝓcedere in
alia prima nõ finita cum ſuſpectus ſit illi.s.de ap.ad h.
ſi in vna ergo nõ ẽ ꝯmodius agere ſub vno q̃ ſub diuer
ſis ꝛ ſic dampnoſa videtur ꝯſtitucio hec actoꝛi ſed pt dici
ſm h.q̃ iniquitas iudicis qui ꝓperam ꝓceſſit nõ facit ꝙ
reus ꝓpter hoc coram alio iudice poſſit trahi et ſibi impu
tet qui talem obtinuit iudicem ꝛ expectet actoꝛ donec

6

I

ea poſſit libē variari
Diſpēdia ¶ Jnte-
litum equita-
tis ɔpendio volentes
qua poſſum⁹ induſtria
coartare. ſtatutū fe-
re. gg̃. ix. p̄. n. ſup h
editū ampliantes. de-
cernimus ut ſi quis
ɔ aliū plures pſona-
les mouere voluerit
queſtiones nō ad di-
uerſos iudices ſed ad
eoſdem ſup omnib⁹
huiuſmodi queſtio-
nibus litteras ſtude-
at impetrare Qui ve-
ro ɔtrium fecerit om-
nimodo careat litte-
raꝝ. nec pceſſus ha-
bitus valeat p eaſdē
reo ſi eū p ipas fati-
gauerit i expēſ legit-
timis ɔdēnād⁹ ¶ Re⁹
q3 ſi eodē durāte iudi-
cio actorē ſibi obnoxi-
um duxerit reɔuēcio-
nis bñficio l ɔuēcio-
nis ſi ɔ eū lrās impe-
trare maluerit de iuē
ſuo debet apd eoſdem
iudices experiri n eos
ut ſuſpectos poterit
recuſaē ſimili pena ſi
ɔ hoc fecerit punien-
dus ¶ Bonifaci⁹ viij
Cum aliquibus
recipiēdi aliquē
in canonicum alicui⁹
eccleſie nō obſtātib⁹

appellacionis cauſa ſit finita que ſi pnunciata fuerit iuſta
actor poſtmodum ſtudeat alium iudicem impetrare al' ſi
fuerit iniuſta pcedet in alijs et idem videtur de alijs im
pedimentis re non integra. g. ¶ Queſtionibus et ſic ad
eoſdem et non ad diuerſos debet litteras impetrare eciā
vna lite finita ꝭ. b. li
cet quidam ɔdicen-
tes ꝙ hec ɔſtitucio
et illa quia nonnulli
intelliguntur quan
do actio trahit reum
ad diuerſoꝝ iudices
vel vnā pendente co
ram vno. h. ¶ Jm
petrare quid ſi coram
delegato ɔueniat ſu
per vna coram ordi-
nario ſup alia de h
ē. e. c. vl. in glo. ſec⁹
i. ¶ Fecerit cum eſſe
cū vtendo. ſ. pluribꝰ
litteris quia ſi vnicas
tantum vteretur de-
ne valebit pceſſus
habitus per eaſdem
ꝭm jnno. h. ¶ Om
nium al' omni. vale
at per eaſdem in hoc
ampliauit ſtatutum
quia nonnulli. ſed po
ne proceſſum fuit co
rā diuerſis. i. ¶ Pro
ceſſus habitus iudici
bus et nichil exceptū
nunquid valebit ſen
tencia vel pceſſus vi
detur ꝙ ſic quia hoc
eſt beneficium perſo
nale per quod eciam alteri non preiudicatur de regula.
ad apl'icam Sed verius eſt ꝭm h. ꝙ proceſſus non valet
per hanc litteram alias nil videretur addere h conſtitu
cio illi decre. quia nonnulli. et hoc idem tenet jnnocen. et
dicit per curiam obſeruari. m. ¶ Expenſis et in dampnis. ē
e. ti. c. vltimo. n. ¶ Legittimis de hoc dic ut ij. q. i. in pri
mis de do. et ɔtu. finem Et h eſt generale ut fatigans ad
uerſarium in expenſis puniatur. ē. de penis calumniam
de ſhp. ceteꝝ cū ſi. o ¶ Durante qualiter habeat fieri re-
ɔuencio no. ē. de mutu. pe. c. i. et ij. p. ¶ Obnoxium cciā
actione reali ꝭ. h. q. ¶ Vel ɔuencionis forte ponit h duo
verba quia ſi reconueniatur actor vna et eadem ſentencia
debet cauſa terminari ſi ɔueniatur tūc poteſt prius termia
ri prima ꝙ ſecūda pbatur h. ē. de mutu. peti. c. i. de or. ɔg.
cum dilectus vel forte vtroq3 caſu vna ſentencia terminā
dum eſt Et ſemp eodem durante iudicio coram eodem iu
dice agendum quo finito coram alio quia tūc nō poſſ re⁹
agere coram pmo delegato cū finita ſit iuriſdictō ɔtū ad
ɔgnicionem de offi. del'. querenti An aūt coram ordina
rio reɔuenire poſſit eundem eodem durante iudicio dubi
tatur et videtur ꝙ ſic cū h dicat ſtā lrās maluerit impetra
re vnde ſolum de delegato loqui videtur ſed quia eādem
racio eſt vtrobiq3 idem iuris videtur eē debere ꝭ. h. vel forte
non eſt eadem racō quia iuriſdictō ordinaria fauorabilis
et extraordinaria odioſa et ideo aliud in ordinario dici poſ
ſet ad hoc facit quod tenet jnnocen. ē. e. vlti. r ¶ Lrās fo
te eſt talis cauſa que
non cadit in ɔgnicio
neꝫ delegati ſine ſpe
ciali mandato pape
vi. q. iiij. ſi epus. ē. d
confir. vtili vel inuti.
c. i. et ij. ē. de teſti. in
inte. c. pl'. al' enim ꝗ
re oneraret ſe in lit
teris impetrandis ꝗ
per litteras actoris
poteſt ſuum expedie
negocium. s. ¶ Ex
periri. i. agere quia i
reconuencione reus
ſit actor ɔcor. ē. de cā
poſ. paſtoralis alibi
ponitur p defendere
de iudi. c. i. ſo. t. ¶ Re
cuſare ab inicio anq̄
in eos ɔſenſerit ꝭ. h.
vel ex ſupueniente cā
de offi. del'. inſinuan
te et pendente ſuſpi
cionis ɔgnicione iu
dex nō pcedet in re
ɔuencionis cauſa im
petratus p reꝫ ꝙ ſi
ɔtrium diceretur faci
le eſſ deludere huic
ɔſtitucionem ꝭm jnno
u. ¶ Simili pena ſu
perius expreſſa in a
ctore. ſ. ut litteris careat pceſſus non valeat et i. expenſis
ɔdemnetur p quē aūt fiat tal' ɔdemnacō no. ē. c. ti. c. ul.
Cum aliquibus fuit tracta de extrauaganti alexā.
que incipiebat ɔtingit et hic dicit ꝙ receptus p lit
teras facultatis ſi ad recipientes ſpectabat recepcio ipſo
rum et nō pape auctoritate intelligitur eſſe receptus niſi
in litteris aliud eſſ expreſſū Si autem recepcio nō ſpe
ctabat ad eos tunc apoſtolica auctoritate dicitur recept⁹
Sed ante omnia quero ad quid expediat ſcire quod di
cit h decre. expedit pter id quod habes. j. de preben. hij
qui auctē et de conceſ. preben. c. vlti. v. vel eos Emanauit
autem ad declaracionem eoꝝ que no. jnno. et oſti. de lit
teris facultatis. ē. de preben. relatum ⁊ ɔpoſt. ē. c. capl'm
vltra duas cartas. v. quid ſi papa et. v. ſed pone ꝙ abbati
b. ¶ Eiuſdem eccleſie ad quam recipitur. c. ¶ Conſue
tudinibus que ſeruande ſunt. j. de preben. cum in eccleſijs
b. ¶ Statutis no. capl'm ec. poſſe facere ſtatutum dum
modo ſit licitum ut. j. de verbo. ſig. ɔſtitucionem vbi de h
et ɔcor. ē. de ɔſti. cum omnes. c. ¶ Confirmacione apl'ica
quid operetur ɔfirmacio no. xvij. q. iiij. ſup et. ē. de ɔceſ. p
ben. quia diuerſitatem. c. ¶ Firmitate alia puto vinculo

eiuſdem eccleſie ꝑtiule
gijs conſuetudinibꝫ,
vel ſtatutis·iuramen
to. confirmatione a-
poſtolica vel quacūq
firmitate alia robo-
ratis per noſtras lit-
teras concedimus fa
cultatem· ſi canonico
rum receptio alias in
ipſa eccleſia non ſpe
ctat ad eos quibus
huiuſmodi littere di
riguntur. ſed ex earū
viribus recipiunt po
teſtatem is qui reci-
pit auctoritate apli
ca dinoſcitur eſſe re
ceptus ¶ Si vero ca
nonicoꝝ receptio ad

pertineat ad eoſdem·
non apoſtolica ſed re
cipientium cenſetur
auctoritate receptus
niſi ꝙ cum auctorita
te noſtra reciperent i
noſtris litteris caue-
retur expreſſe ¶ Idē
Si gratioſe tibi
a romano pon
tifice concedatur vt
beneficia que tempo
re tue promotionis
obtines poſſis vſq
ad ſue voluntatis be
neplacitum retinere
huius gratia per ei9
obitum per quem ip
ſius beneplacitū om
nino extinguit corpo

pene qui ſe ſtatuentes ſpontanee obligauerunt· vel forte quia per ſuperiorem ipſis ſtatutis appoſita vel confirmatio ne legati vel alterius ſuperioris vel alia ſimili·ſ. ¶ Concedimus facultatem no· verbum quia ſi ꝑcaperet omni caſu diceretur aplica auctē receptus et no· per hanc formā cum dirigitur eis ad quos ſpectat collatiō que hic vocatur re ceptio non dicit gra uata eccleſia adeo ꝙ locum habeat decre· ſ·c·mandatum et·j· e·c·pſ·in ſi·quia ali ud eſt concedere facul tatem et aliud preci pere xiiij·q·i·ꝙ preci pitur ad idem ·ſ· de ar·cum olim·ff·man· l·ij·in ſi·ſ ¶ Receptiō ſumitur hic receptiō non ꝓ inſtallatione ſed ꝓ collatione que ius confert ad idem·j· de preben· cum in ec cleſijs·h· ¶ Ad e os in quibuſdam ei eccleſijs canonicoꝝ receptio et prebenda rum collatio ad ſolū ſpectat epm vel pre latum in quibuſdam ad ſolum capſtm vel conuentum in quibuſ dam communiter l' ad vtrumq̄ hoc ꝓbatur ſ. de elec· cum eccle ſia·j·ne ſe·va·c· vno de reg·c·vltimo·i·

¶ Poteſtatem recipiendi illum in canonicū ·h· ¶ Ad eoſdē tantum intelligo· quid ſi communiter ad eos et ad alios ad huc idem credo ꝙ in primo caſu cum iſti poteſtatem recipi ant ex viribus litteraꝝ nam quod prius facere ſoli nō po terant modo poſſūt et de communi nullus recte dicit hoc me um eſt xij·q·i·ſ·vl·et·q·ij·qui manumitti et ar·ff·ō ſ·vr· predi·l·ſi parietem ibi quia volens nō ſolum dn̄s eſt et fa cit·j·de preben· cum in illis in ſi·in ¶ Receptus ſi ergo po ſtea recipiatur alter auctē ap·ſecundus et nō primus pri mus vacantem prebendam habebit ut·j·de preben: hij qui n· ¶ Niſi·iſtud fuit additum qd̄ non erat extraua·decre· contingit·o· ¶ Auctoritate noſtra· tunc ergo licet ad e as ꝑtineat receptio aplica dicitur auctē receptus o ¶ Expreſſe ſic·j·e·duobus in ſi·et·j·de preben·ſi motū ¶ Si gratioſe ſcriptum papale quod ¶ ꝓprio in ſi· concedit ꝓmoto retentionem primoꝝ beneficioꝝ vſq ad beneplacitum pape extinguitur mortuo papa ſe cus ſi ibi dicatur vſq ad beneplacitum aplice ſe·nec intelli gitur tale ſcriptum de beneficijs prius non canonice dece ſſis ꝰ dicit habuit autem ortum ꝰ decre· ab extrauagan ti clementis que incipiebat ut petitioni tue congrue ſatisfa

dat et ibi clemens non diſtinguēbat ſed ſimpliciter dice bat ꝙ ſi papa hanc gratiam conceſſerit vſq ad ſue volun tatis beneplacitum ꝙ per eius obitum nō expirabat gra tia ar·legis dicentis ꝙ vſuſfructus relictus michi quō tu ius remanſerit in furore non extinguitur mortuo ticio ꝑ uſq ad ſanam men tem reuertatur ꝓ eo ꝙ vſq ad omne tem pus vite mei vſufru ctuarij poterat ſi mi chi ſupuixiſſ nō fieri ſane mentis· C·de v ſufruc·l· ambiguitate tem ſic videtur dicen dum in caſu ꝓpoſito quia papa ſi ſupuixiſ iſſ poterat nō mutaſ ſe voluntatem ꝰ nō expiret grā Vrba nus autem contrarium reſponderat·ſ·ꝙ ex pirabat in ſua extra uaganti que incipie bat ſignificaſti nobis hic bonifaci9 diſtig uendo veritatem ex primit et declarat quod no·oſti·ſ·de ꝑ cuti·e·vlti·et vin cen· de elec. dudum·ij·in vlti·glo·et abbaſ ibi dem·r· ¶ Gratioſe·i hoc fuit gratia quia plura beneficia ſimul tenere nō poterat vn de ſi primum curatū erat·et ſecundum cu ratum poſt receptaꝫ poſſeſſionem ſecundi ſtatim vacat primum xxi·q·ij· ſi quis iam·ſ·de preben·de multa vel ex quo per euꝫ ſtat quo mi nus poſſeſſionem haberet ·j·de preben·licet ij· niſi in caſu j·de preben·ſi tibi ſi ꝓmouebatur in epm̄ poſt cōſecratio nem vel poſt decurſum tps de conſecrandis epi·vacabant ꝑ ora beneficia ·ſ·de elec·cū in cunctis eſt ergo gratia ut do nec voluntas ei9 durauerit beneficia ipſa non vacent ·ſ· ¶ A romano pontifice qui ſolus ſub additione et ad tem pus ſicut vult poteſt beneficia et prelaturas conferre vij·q·i· paſtoralis·ſ·de fil·preſbi·veniens et in hijs q̄ vult eſt ꝓ ratione voluntas inſti·de iur·na·ſ·ſed quod principi ali9 autem hoc nō pōt ·i·q·ij·ꝙpio vij·q·i·ꝙuis lxx·di· ſancto rum lo·di·preccepta nec enim moribus noſtris expedit te porales habere filios ·ff·de adopē·l·queſitum nec actus legittimi ꝛc·j·de reg·iuris actus·t ¶ Beneficia large po nitur et nota ꝙ dicit beneficia non dicit fructus beneficioꝝ rum ut·j·de preben·ſi tibi conceſſo hoc dico ut denotem ꝙ ꝰ beneficia nō vacent ibi tamen vacant ut ibi dicam·u· ¶ Promotionis forte in epm·x· ¶ Que ·ſ·romane pontifi cis et conc·ſ·c·litteris vbi per clauſulam niſi ꝑ nos ꝛc·nō intelligitur dignitas ſed pſonā ſcribentis·p ¶ Per quē

expirat. Secus autem ſi vſqꝫ ad ap. ſe. beneplacitum gracia concedatur predicta. tunc enim quia ſedes ipſa non moritur durabit perpetuo. niſi a ſucceſſore fuerit reuocata. Pretextu vero talis conceſſionis que debet cum ſit ambicioſa reſtringi. ea ſolum beneficia que canonice obtines potes licite retinere. Item. Conceptum ab ap. ſede mandatum ut ab aliquo beneficij quod obtinꝫ reſignacõe recepta ipſum alteri cõferas et aſſignes adimplere nõ potes. ſi ille ãtea quam reſignet rebus eximatur humanis. cum nõ p reſignacõem vacauerit. ſꝫ p mortem. non de intencõe mandantis aliud appareat expreſſe. Si duo ſup eodẽ bñficio litteras ĩpetrẽt. pmo illoꝝ p illi⁹ obitum q̄ tenebat. ſecundo vero p ceſſionem eiuſdem ipſum ꝓponẽte vacare. ſecũdus cũ beneficium ipſum ceſſione nõ morte vacauerit. dꝫ pmo i ipſi⁹ aſſecucõe pferri. De

racio ꝫ. Extinguitur. arg. j. ne ſe. va. c. vno in ſi. ſic eciam crimina morte extinguuntur xxiiij. di. quorundã et. j. de here. accuſatus. §. ſi vero in ſi. preterq̄ in caſibus notatis in dicto. c. quorundam et xxiiij. q. ij. in ſu. a. Expirat expirante igitur papa expirat ꝫ gracia et arg. ff. loc. l. iiij. vbi dicitur q̄ locacio vel precarium per te michi conceſſum q̄diu voles obitu tuo finitur ad hoc ſignatur q̄ . ſ. d precar. c. ul. et. ff. de precar. cum precariũ. §. ibi vbi dicitur q̄ precarium non finit morte concedentis ſed ibi ſimpliciter factuꝫ fuerat precarium nõ adiecta aliqua condicione vel termino ut no. in predicta decre. vel de precar. Item q̄ nonne voluntas pape durare intelligit donec mutata pbetur de bap. et eius ef. maiores et poſt mortem xxv. di. qualis ſed illa i hijs que ſalutẽ anime reſpiciunt item valde q̄di: cit pred. l. ambiguitatem. C. de vſufruc. per que iura tenebat abbas opi. clemẽtis ſ. de elec. dudum ij. in ſi. ſed in. l. illa eſt fauor qui amplianduſ eſt ꝫ odium q̄d eſt reſtringendum vt hic in ſi. vel vertus redire vel non redire ad ſanam mentem non erat in voluntate morientis ſed hoc reuocare et nõ reuocare graciam erat in voluntate morientis ex quo ergo adiecit donec volam perinde eſt ac ſi dixiſſꝫ donec moriar niſi prius reuocauero. a. Apoſtolice ſedis nota ergo q̄ aliud eſt cum ſcribit pſona aliud cũ ſcribit dignitas ſic aliud eſt cum ſcribitur pſone aliud cũ ſcribitur dignitati. ſ. d offi. deleg. qm̄. j. e. c. ul. et. j. de priuil. ne aliqui. b. Moritur ſic xij. q. ij. liberti non enim poteſt eſſe nulla xxiij. q. j. pudenda quia dñs pro ea orauit xxi. di. §. i. ad finẽ c. Perpetuo idẽ donec vixerit ille cui fuit gracia conceſſa ad idem. ff. p ſocio. l. i. vbi de hoc. Et nota q̄ ſicut pule: gium perſonale ex parte eius cui conceditur extinguitur cũ pſona vt vij. q. i. petiſti ſic priuilegium pſonale ex pte cõcedentis extinguit cũ ipſo cõcedente ut hic et ſic de vtroqꝫ poteſt intelligi. j. de reg. iuris pulegium ut ibi dixi priuilegium autem reale ex parte cõcedentis cũ cõcedente nõ extinguitur ut hic. d. Reſtringi quia odia reſtringi et fauores cõueniit ampliari. j. de reg. iur. odia cum ſuis cõcor. e. Beneficia no. per hoc quod hic et. ſ. in principio dicit beneficia in plurali videtur q̄ quis ſimul plura poſſit habere beneficia de hoc dicam. j. e. ij. f. Canonice nil enim noui iuris in beneficijs illis tribuit hic diſpenſacio ꝫ vetus cõſeruat et prorogat et pbatur h. ſ. de elec. dudum. ij. in ſi. ſicut de innouacione dicitur. ſ. de priuil. ex parte et c. quia intencionis. Conceptum vacacio per mortẽ et vacacio p renunciacionem ſunt diuerſa et ideo in litteris ad beneficia impetratis vno expreſſo nõ venit reliquum ꝫ dicit. emanauit autem ad declaracionem eorum que no. eſti. ſ. de offi. del. ex pte. j. h. Aplica ſe. idem ſi ab alio qui ꝫ mandare poſſꝫ puta legato qui ad hoc habe: ret ſpeciale manda: tum al' legatus hoc nõ poteſt ut. j. de of. lega. c. pl. §. phibe⁹ i. Alteri expreſſo vel nõn expreſſo nõ curo licet interdum ſit differencia ut. j. de offi. dele. is cui et j. de preben. is cui. k. Ille qui beneficiũ optinebat. l. Humanis ar. q̄ j. de of. dele. ſi delegatus. i. reſponſo ſolucio de ꝓpria ſignificacione vocabuli abeẽ dicat q̄ nõ ẽ i reb' humãis. ff. d v. ſig. i tris §. ſi. nõ ſic in ꝓpria ſignificacõe dicit reenunciaſſe ut. j. dicaꝫ qui mortu⁹ ẽ cũ rñũciacõ ſit volũtaria illa coacta ideo ſce⁹ et ſtrictiſſime ſit itrptacõ i ſhꝫ p. ad bñficia. j. de preb. q̄ uis. j. et cõcor. ad hãc. ff. de liber. et poſt. l. cõmodiſſime. m Cum non racio. n. Per mortẽ et in hijs forma mandati diligenter eſt ſeruanda. j. de preben. cui de non. o Expreſſe quia expreſſit ſe velle beneficium tali cõferri reſignacione. vel quocunqꝫ modo vacauerit et facit. ſ. e. ij. et. j. de preben. ſi motu ꝓprio p. Primo ex hoc videbatur debere preferri vt. j. e. tibi qui et. j. de preben. cum cui ſed non eſt ita quia licet ille poſterior ſit tempore iure tamen eſt pocior. eo q̄ verꝫ dixit primus autem falſum et eadeꝫ racione dico q̄ poſito q̄ nullus ſecundo impetrauerit beneficium illud. quod non debebitur impetranti qui falſuꝫ ſic expreſſit nichil enim ad rubum impetracio ſecundi q̄ ſi ius habuiſſet in beneficio primus per ſuperuenientẽ impetracionem ſine prerogatiua illud perdere non potuiſſꝫ et eſt ſi. ſ. de eo qui cõg. cõſan. vx. ſue diſcrecionꝫ q. Qui tenebat accipe. j. illud aſſerente vacare al' ꝓponente. r. Eiuſdem. ſ. qui tenebat. q Secundus qui de ceſſione

Gracia quam ſu-
per bñficio a ſe·
ap·impetraſſe ꝓponiſ
viciosa reputari non
debet· q̄uis de alio be
neficio ab epo tuo an
tea tibi abſenti et ig
noranti collato nul-
lam cum tempore im
petracōnis neſciresfe
ceris mencionem· ¶
Utrumqȝ tamen ſi ta
lia ſint beneficia que
ſimul nequeant de iu
re teneri habere non
potes: ſed eligas qđ
ex eis malueris reti-
nere ¶ Idem.
Quamuis is cu-
ius gr̄a p quā
mandabat' in certa ec
cleſia prouideri ſibi de
bñficio proxime va-
caturo per nos fuerat
reuocata· reſtituatur
a nobis denuo ad can
dem· non tamen ei cui
poſt reuocacionem et
ante reſtitucōȝ predi
ctas ſimil' in eadem ec
cleſia gracia facta fuit
niſi hoc expreſſe dixe
rimus ante ferri debe
bit· cū talis reſtitucio
vbi aliud non expri-
mitur intelligat' fieri
ſine iuris p̄iudicio ali
eni. ¶ Idem·
Si eo tempe q̄
tibi de beneficio

al' ceſſacōe dixi· t· ¶ Non morte vaca· nota ergo q' ali
ud eſt cedere aliud decedere ad idem· j· de preben· q̄uis ti
bi et· j· de ver· ſig· c· vl· ſed nonne renuncians quo ad eccle
ſiam habetur ꝓ mortuo vt vij· q· i· ſ· ecce in quibus ſicut
et vir ab vxore iudicio eccleſie ſepatus q̄tum ad ipſaȝ ꝓ
mortuo reputat' xxx
iij· q· ij· ſ· i· ſic et mo
nachus mortuus re
putatur mundo xvi·
q· i· placuit ij· ſo· di-
cit lex q' per fictionē
iuris veritas nō con
funditur nec deletur
C· de iure dod· j rebꝯ
i p'm· licet igitur re
nuncians quo ad ip
ſam eccleſiaȝ fingat'
mortuus tamē mor
tuus non eſt nec idē
per omnia in eo qđ
in mortuo nam iteȝ
de nouo poſſ ad ec-
cleſiam reaſſumi de
renunci· ex tranſmiſ
ſa quod in mortuo
eſſe non poſſ bene ſ
dixit j o· qui no· in p
dicto· c· placuit xvi· q
i· q' nunq̄ mors ciui
lis naturali ꝯparatur
niſi in caſibus expreſ
ſis in iure ad hoc op
time ff· de ver· ob· ex
ea parte ſ· i inſulam
et· ff· de donac· inter
vi· et vx· l· ſed ſi mors
cum autem licet al'
in beneficijs larga ſi
at iterp̄tacō i lr̄is bñficialibꝰ q̄ abicōſe reputant' fiat ſtri
cta ut· j· de preb· q̄uis· j· intelligeꝰ ſtricte de naturali morte
ꝓ ut vbū ſonat et adde qđ dici· j· de p̄ben· q̄uis· ij· u· ¶
Preferri· no· ſ q' illa regl'a q̄ dicit p̄orē tēpe pociorē iure
ad qđ facit· j· c· tibi q̄ et de preb· cū cui itelligit' cū vtruſqȝ
par ē cū ut· ff· de reg· iur· q̄aēs vtruſqȝ et dici· j· d reg· iur
q̄ p̄or ſi aūt pocior ē cā poſterioris· pocior erit i iur ut hic
et· j· de preb· hij q̄ et· c· ſi a ſede· ff· de priuil' credi· l· priui
legia· C· qui poc· in pign· habe· l· vlti·
Gracia· licet ignorans beneficium ſibi collatum i im
petracione alterius illius mencionem nō fecerit va
lent litere· alterum tamen eliget ſi de iure ſimul teneri ñ
poſſint· p· ¶ Sede ap· idem ſi ab alio et facit ad h· j· de
offi· lega· c· vlti· ȝ· ¶ Viciosa eſt enim gracia viciosa qñ i
impetracione beneficij· ſubticetur aliquod beneficium q̄tū
cumqȝ modicum ut· j· de preben· ſi motu ꝓprio· niſi forte
ꝓprio ſuo motu papa beneficium ꝯferret ut ibi hinc eſt q'
expreſſio beneficij diſpenſacionem non opatur ſed hoc ſo
lum q' litere ſurreptice nō dicuntur ut· e· ti· nō poteſt i ſi
a· ¶ Antea quia ſi poſt nulla fuiſſ dubitacō· b· ¶ Igno
ranti idem intellige de ſciente anq̄ acceptet vel rataȝ ha
beat collacionem eandem cum enim ante hoc beneficium
ſuum dici nō poſſit nō eſt neceſſe de ipſo fieri mencioneȝ
j· de preben· ſi tibi abſenti ¶ Et nota ex hac decre· et illa q'
beneficia eccleſiaſtica licite ꝯferuntur abſenti ſimile in ꝓ
curatore qui ꝯſtituitur eciam abſens ut· j· de ꝓcura· licet et
ff· de ꝓcura· l· i· in fi·
ſed hic forte ꝓcura-
tor preſens habens
mandatum ad talia
ratum habuerat et
acceptauerat per id
quod dicit in fi. reti
nere vel dic quia i be
neficijs vel i literis
ad beneficia impetrā
dis nı̄ debet taceri
quod poſſ mouere
animum concedentis
eciam de tali benefi
cio anteq̄ acceptet
debet facere mencio
nem ad hoc· ſ· c· in
noſtra et· j· de prebē·
q̄uis· j· et· c· ſi motu
maxime cum habeat
ius ad rem· j· de con
ceſ· preben· c· ul· et in
predicta decre· ſi tibi
e· ¶ Neſcires diui
nare enim non tene
batur quia id huma
num nō eſt· ſ· ut ec·
benefi· ut noſtꝛ· d·
¶ Utrumqȝ tamen
ſ· impetratum a papa
et collatum ab epo·
e· ¶ De iure teneri
ſed que ſūt hec bene
ficia que non poſſunt ſimul de iure teneri ſuper hoc vide in
ſpe· ti· de legato ſ· reſtat· v· illud autem poſſet dici ſm
jnnoc· qui hoc tenȝ ð elec· dudum de prebē· cum iam du
dum q' habere plura beneficia non curata et que de ꝯſue
tudine vel ſtatuto reſidenciam non requirāt non eſt pecca
tum nec contra iura et de talibus hic poſſ intelligi vl' poſ
ſet dici ſm gof· qui hoc no· ſ· de cleri· nō reſi· c· ij· qđ de iu
re poteſt quis habere pluras prebēdas quaȝ altera per
ſe nō ſufficiat allegat· c· ti· conquerēte quod fa· ciam ſ et de
preben· cum teneamur vel dic q' loquitur de beneficijs v
nitis annexis vel dependentibus illa enim ſimul poſſūt de
iure teneri ſed h lectura nō p̄cedit p collacionē enim vni
us haberet vtrumqȝ et ſic non fuiſſ neceſſaria alterius col
lacio vnde dici poſſ opinionem inno· veram eē quam ſeq̄
tur h conſuetudo quam papa ſcit et tolerat vel ſaltē opi
gof· ar· ſ· c· ſi graciose ar· ꝓ et ſ· j· de preben· is cui ul' dic
q' littera iſta loquitur de hijs beneficijs que p̄textu cō
ſuetudinis vel ſtatuti ſuper hoc ex cauſa facti ſimul teneri
poſſunt· ad primum de ꝯceſ· preben· ex pte in fi· ad ſecun
dum de ꝯſtō· cum omnes et eſt ſimile de iure· ſ· ut lite pē·
c· i· ſ· de elec· cum ana ad fi· ad primum ſ· j· de ꝯſue· c· i· et

cuꝫ cura vel ſine cura mā dauimꝰ prouideri ad obtinendum curatuꝫ beneficiū ydoneū non hēbas etatē tibi licet nūc legitime effectꝰ ſis etatꝭ auctoritate litterarꝫ hmōi cū tpe date ipſaruꝫ ad huc n̄ eſſeſ ydoneꝰ ꝺ bn̄ficio curā aīarꝫ hn̄te nequaq̄ poterit ꝓuideri ¶ Bn̄ficiuꝫ aūt ſn̄ curā cū ad ipm ſufficiētem tūc etatē habēſ p eaſ liāte poteris obtinere

Propter ¶ Jtez tua debita per

ſ. de conceſ. preben. litteras ſo. illud ſpeciale in duobꝰ beneficijs in vna et eadem eccleſia ſecus in diuerſis vnde videtur facere ꝓ et fa. quod no. oſti. in predicta decre. lrās in glo. non obſtante in fi. e. ¶ Non potes de iure cōmuni diſpenſatiue tamen poſſ ꝛ ſi queratur per quem diſpenſari poſſit vide qđ no. lxx. di. ſanctoꝝ xxi. q. ij. ſi quis iam tranſlatus de elec. dudum ij. de preben. de multa de conceſ. prebē. lrās et. j. de cōſue. c. i. f. ¶ Eligas ſic et olim dabatur electio ei qui duo beneficia curata ſimul habebat ſ. de preben. referente et. c. preterea hodie ſecus. c. ti. de multa ¶ Sed nunquid electo vno re integra penitere poterit et aliud eligere ar. ꝙ ſic ij. q. vi. ſi qs libellos. ſ. de elec. i. cauſ de iur pa. cū aut qđ facit etiam ꝯ et. j. de offi. lega. q̄uis et. j. de paſt. q̄uis et j. ꝺ reg. iur. mutare cū ſi. ar ꝯ xxxij. q. v. horrendꝰ de iure iuran. quemadmodū. ſ. e. li. de ſhꝫ ptis. c. ij. et. j. de reg. iur ꝙ ſemel cum ſuis cōcor. ſo. ſatis videretur ꝙ re integra poſſit mutare cōſiliū et aliud eligere per prima iura ad hoc j. de preben. ſi tibi abſenti. ff. de opē. lega. l. ij. Contrariū tene per predictam regulam qđ ſemel ad h. j. e. c. pe. in fi.

¶ Quamuis io ſi reſtituatur quis ad ¶ de poſtul. c. j. ¶ Gratiam reuocatam ſine alterius preiudicio intelligitur reſtitutus vnde alteri ante reſtitutionem impetrāti preferri non debet. h. ¶ Gratia conceſſa forte a nicolao quarto vel celeſtino. v. i. ¶ Prouideri nec ad hoc ꝓuiſū erat nec ad poſſeſſionem deuenerant vnde habebant ius ñ in re ſed ad rem de conceſ. preben. c. vlti. k. ¶ Proxime vacaturo quod ſolus papa facere poteſt de conceſ. preben. c. ij. l. ¶ Reuocata tenorem huius reuocatōne cōſtitutionis non habemus ſed de ipſa fit mentiō j. de preben. c. pe. et anteꝑe. et de conceſ. prebē. c. vlti. reuocatoria illarꝫ nicolai incipiebat pridem ad apicem illarꝫ celeſtini olim celeſtinus et. c. dudum. m. ¶ Poſt reuocationem idem et multo magis ſi ante reuocationem. n. ¶ Simul. ſ. de beneficio ꝓxime vacaturo. o. ¶ Expreſſe diximus hoc eñ papa facere poteſt ad hoc. j. de preben. c. pe. p. ¶ Cum taceret ratio et aduerte quia in ꝯrarium videbatur ex eo quia reſtitutio eſt prioris ſtatus reparatiō et reſtitutus in priſtinum ius recidit ar. xv. q. vi. nos ſanctoꝝ et. c. iuratos et ſ. de elec. quia diligentia ij. q. iij. ꝯ notandum in fi. et. C. ſen. paſ. l. i. reſtitutiō enim hoc operari debet ut nec proſit nec obſit quod euenit. ff. ex quibus cau. ma. l. i. ſ. ſhꝫ n. ſ ꝯrarium eſt veꝝ ut h et ſic ꝓ parte hac debuit queſtio terminari per decre. de renuncia. ex tranſmiſſa et de ſimo. ex inſinuatione ꝛ cōcor. C. de remiſ. pig. l. vlti. vbi ſi de voluntate creditoris debitoꝛ pignus diſtrahit ſi iterꝫ deueniat ad ipſum debitorem res illa diſtracta non renaſcitur ypothecaria quam habebat a principio, actio enim ſemel extincta xc. de cō. di. iiij. queris. ff. de ſol. qui res. ꝯ arcam. Ad ꝯrarium reſpondetur ꝙ hic nō eſt vere reſtitutiō ymmo quedam noua cōceſſio per predicta iura et nota quia hec decē. facit in ar. ad queſtionem dominicalem an. ſ. epus inuito patrono reſtituere poſſit pbrm per ſe depoſitum et determinauit gof. de renunci. ex tranſmiſſa in fi. ꝙ non per. l. C. de nuptijs. ſi ut ꝓponis ij. vbi dicitur ꝙ i matrimonio reſtaurando per filiam poſt diuortium requiratur conſenſus patris ſicut a principio in ꝯtrahendo In ꝯrarium facit ꝺ renūci. poſt tranſlationem de iudic. iudei de ciuitate et. c. cōſtituit de hijs que fi. a prel. cum apoſtolica vij. q. i. eos et no. de hoc xxiij. q. iiij. nabugodonoſor in prim. dicebat oſti. opinionem gof. veram cum reſtituitur ab inferiore ſecus ſi a principe p iura ſuperius ꝓ reſtituto inducta. h. baix. in dominicali queſtione q̄ incipit ſacerdos aliquis fuit dixit ꝙ ſi depoſitus appellauit infra. x. dies reſtitui poteſt inuito patrono alias no. tā. dixit ꝙ ſi epus preuenit in reſtitutiōne patronū ꝙ valeat reſtitutio alias nō qđ approbat oſti. in predicta decre. ex tranſmiſſa et de elec. innotuit et facit quod no. ſ. de cōſti. cum accesſiſſent in vi. glo. a. ¶ Intelligatur. cōcor. j. e. c. ij.

¶ Si eo in litteris ad beneficia impetratis inſpiciatur tēpus date vnde per illas beneficium curatum obtinere non poterit qui licet nunc ſit maior illo tempore minor erat ¶ Si eo. ꝯdicat ad hanc decre. j. de preben. ei cui ꝓuideri ibi ſol. d. ¶ Cum cura niſi hoc fuiſſ expreſſum de curato ꝓuideri nō poſſ. ſ. de preben. c. vltimo et. j. de preben. cum in illis. e. ¶ Idoneam. ſ. xxv. annoꝝ. ſ. de elec. cum in cunctis. f. ¶ Effectus ſpectamus ergo initium et facit. ſ. de elec. dudum. i. et ꝙ ibi no. nec firmatur tractu temporis quod de iure ab initio nō ualebat. j. de reg. iur. non firmatur cum ſuis cōcor. g. ¶ Cuꝫ tempore date ſic no. inſpiciēdū tpus date ſic. ſ. e. eam te et. j. e. tibi qui. et de preben. cum cui. h. ¶ Idoneus ꝓpter defectuꝫ etatis et idē dici poſſ de defectu ordinum ar. ſ. de eta. et quali. ꝑ. ſed h eſt falſum ut. j. de preben. ſi ꝓ clericis pauperibꝰ. i. ¶ Curam animarꝫ in hijs q̄ ad curata beneficia ꝓmouentur requiritur maior ydoneitas q̄ in alijs et ideo ſi mandatur ꝓuideri de dignitatibus perſonatibus vel beneficijs de cura mentione non habita de curatis etiam dignitatibus perſonatibus vel etiam ꝺ beneficijs predictis non poterit ꝓuideri. j. de preben. cū in illis. k. ¶ Beneficium. ꝙ poterat dubitari ne illa inutilis adiectio. ſ. cum cura viciaret in totum reſcriptum. ſ. ꝙ nec etiam de ſimplici poſſ ꝓuidere ideo annectit quod ſequitur ꝛ ſic no. utile no viciari p inutile. j. de reg. iur. vtile cum ſuis cōcor. l. ¶ Sine cura quia ex ſe curam nō habet ſi autem haberet annexam parrochialem et curatam eccleſiam dic ut dici. j. de preb.

ſoluenda fructus be-
neficiorum primi an
ni que i tua vacabũt
dyoceſi. tibi non ob-
ſtantibus quibuſli-
bet conſuetudinibus
priuilegijs vel ſtatu
tis per que noſtra im
pediri poſſet conceſ-
ſio vſqȝ ad quinquẽ
nium de ſpeciali gra-
cia concedimus m̃ ten
cionis noſtre neq̃q̃
exiſtit. ſi fructus hu-
iuſmodi eccleſie tue
fabrice vł alteri vſui
ſeu cuicumqȝ ſingula
ri perſone de ſpeciali
conſuetudine priuile
gio vel ſtatuto forſi
tan debeantur ꝙ eis
per conceſſionem ip
ſam niſi hoc expreſ-
ſe caueatur in ea pre
iudicium aliquod ge
neretur ¶ Idem

Statutum qđ
circa iudices a
ſede apoſtolica depu-
tandos nup edidim9
cum quedam conten-
ta in eo que pro con
muni vtilitate crede
bantur inducta ſicut
experiencia docuit ten
dere dinoſcuntur ad
noxam ſanctione pre
ſenti quam irrefraga
biliter obſeruari mã
dam9 ſuadẽte vtilitate

ſuper eo. in. ¶ Tunc. ſ. tempe impetracionis. n. ¶ Eta
tem ſed que eſt idonea etas in beneficio ſine cura videt ꝙ
maior xiiij. ad illa dicatur ydoneus. ſ. de preben. ſup in
ordinata vbi oſti. h tenet in canonijs ꝓpter maturitatem
conſilij quod requiritur in illis nam vbi pueri dicunt nõ
idonei ad bñficia ob
tinenda certum aũt
eſt ꝙ infans dicitur
vſqȝ ad vij. annos
puer autem de vij.
vſqȝ ad xij. vel xiiij.
annos xx. q. v. pue
ri et. C. de fal. mo. l. i.
et dixi. ſ. in ꝓxemio
circa fi. ſed ut ibi no-
h. dici poteſt ꝙ pue-
ri ibi dicuntur mino
res ſeptennio et iſti
dicuntur indigni ſep
tennes autem et ma
iores dicitur idonei
cum enim tales poſ
ſint ordinari xxvij.
di. de hijs ergo et in
beneficijs intitulari
ar. de preben. cũ ſm
ad hoc optime facit
j. de elec. ex eo ꝙ. et
h vera intelligo niſi
eſſent talia beneficia
que ſacꝝ ordinez ex
priuilegio ↄſuetudie
vel ſtatuto vel alio
modo requirent et fa
cit quod dicam. j. de
fil. preſ. c. i. l. ſhe n. et
ꝓbatur expreſſe. j. đ
preben. ci cũ ꝓuide
ri an hodie diſpẽſent epi. i etate no. đ elec. cuȝ dilecti et di
cꝫ. j. de elec. licet canon et de eta. et q̃li. c. vno. o. ¶ Licite
quod dicamur poſſe quod licite poſſum9 xxij. q. ij. faciat
¶ ꝓpter tua. papa ↄceſſit epo bon. debitorꝝ onere
grauato priuilegium. ꝙ fructus beneficiorꝝ p̃mi anni va
cancium in ſua dyoc. papercet et erat hec gracia vſqȝ ad
quinquenniũ duratura. appoſito in priuilegio ꝙ ñ obſta
rent ↄſuetudines priuilegia vel ſtatuta p que ſua poſs im
pediri ↄceſſio. Vacauit quoddam beneficium cuius red di
tus p̃mi anni de priuilegio ↄſuetudie vel ſtatuto ſpectãt
ad fabricam eccleſie vel alium vſum. vel aliquam ſingula
rem pſonam queritur cui debeantur huiuſmodi beneficij
redditus p̃mi anni reſpondetur ſm vnam lecturam ꝙ de
bentur fabrice. vel illi vſui vel ſingulari pſone niſi in ↄceſ
ſione facta epo aliud caueretur expreſſe vel dic ut. j. i vl.
glo. q. ¶ Tua debita ad idem. j. de prebend. ſi tibi. r. ¶
Fructus no. quia nõ habet retinere beneficia ſed fructus
vnde ut dixi. ſ. e. ſi gracioſe in hoc caſu vacant beneficia
vnde is ad quem ptinet electio. j. tempus ſtatutũ neceſſa
rio habet eligere et facit quod no. h. de magiſtris ꝙ non
nullis et ꝓbatur h ſatis. j. de preben. ſi tibi ↄceſſo. s.

Primi anni quid dices ↄputabitur ne annus iſte a die
fructuum colligendorꝝ an a die vacacionis vel mortis cre
do a die vacacionis ↄputari vnde non credo h ſeruari le-
gem de vaſallo que dicit ꝙ ſi vaſallus decedebat poſt au
guſtum et ante klas marcij quod ad dñm ptinet alioq̃n
ad vaſallum vel eius
heredem ut in li. feu.
ti. lex regni. c. ſi va
ſallus ſed credo ꝙ a
die vacacionis vſqȝ
ad annum q̃cq̃d ob
ueniet beneficio et ſe
peratuȝ erit a ſolo to
tum erit huius p̃ui
legiati ↄparo ei hũc
priuilegiatuȝ vſufru
ctuario qui fructos ſe
paros et reconditos
ſuos facit. ff. de vſu-
fruc. l. arboribus. §.
iulianus alias incã
pit ſi fur. ſm moderã
cionem tamen decre.
j. de off. or. preſenti.
§. porro et facit qđ
ibi dicam et dico ꝙ
annus iſte habebit
trecentos lxv. dies.
vnde ſi vacauerit ec
cleſia prima die men
ſis ſequenti anno p̃
ma die euſdem mẽ
ſis finitus ſit annus
et facit quod dicam
j. de elec. ꝙ ſit et ſi eſ
ſet biſextus illi duo
dies cedunt ſibi pro
vno pro vno enim ↄ
putantur ut. ſ. de ver. ſig. queſiuit. ff. de ver. ſig. cum biſex
tus. ff. de diuer. et te. p. l. ij. ſicet ſit ar. ꝯ. ff. de ſta. lib. l. cũ
heres. §. ſtichus ſed illđ in penis vel odijs que ſũt molli
enda de pe. di. i. pene. j. de reg. iuris in penis et facit quod
no. in predicta decre. queſiuit et. lv. di. c. ij. t. ¶ Vacabũt
morte renunciacione depoſicione tranſlacione vel quouis
ꝯ alio modo quid ſi pmutacione videt ꝙ ſecus p decre. j.
de rer. pmu. c. vno ſed ꝯrium puto quia negari nõ pot
quin ꝓpter pmutacionem vacet et equitas in eo ſolo caſu
iuris rigori preferatur in quo ſcripta repitur in alijs nõ
non enim ex illo ſpeciali caſu eſt regula danda. u. ¶ Im-
pediri ſecus ergo ſi differri. et licet intendat p clauſulam.
non ob. impedimenta tollere. dilaciones tamen tollere ñ
intendit licet ex dilacione impediri poſs ut. j. dicam. x. ¶
Quinquenniũ factum narrat. idem enim de citeriori et vl
teriori tempore. p ¶ Speciali gracia quia de iure futuris
ſucceſſoribus ↄſeruari debebant l' in vtilitatem eccleſia
rum expendi. j. de elec. quia ſepe et de of. or. preſenti et in
telligo hanc graciam. et illam que ſequitur ſm moderaci
onem illius decre. preſenti §. porro. ſ. ꝙ h intelligatur ſo
lum de illis fructibus eccleſiarꝝ vacancium que ſolutis

debitis ſi qua ſint et hijs que neceſſaria fuerint ꝑ ſeruitoribus et miniſtris et alijs incumbentibus oneribꝫ vſqꝫ ad nouos redditus repta fuerint ſupereſſe .a ¶ Concedimus an legatus de latere ſimilem graciam dare poſſit tractauit jo. de deo in queſtionibus ſuis in prin. et gul. in ſpecu. ti. de lega. ꝯ. nunc tractemus in fi. et dicit ꝙ dato ꝙ ex cauſa hoc poſſ beneficiaꝝ tamen vel dignitas debet cum aliquo emolimento conferri quod eſt verum vt dixi ſ. in glo. pe. et i glo. nota quia notat enim. ẞ. ſ. ut ec. bñ ficia. ut noſtꝝ in vlti. glo. ꝙ epus ex iuſta cauſa ad temp⁹ poſſ fructus alicuius beneficij retinere probat per decre. ſ. d v. ſigni. c. pl'. que eaꝝ facit ꝯ cum id fuerit impetratum a papa ſed poteſt dici ſic fuiſſe de facto ad hoc. ſ. de ſil'. preſ. litteras vel illud ſm gof. in fructibus omnium beneficioꝝ vacancium vſqꝫ ad tempus certum ut ẞ eciam. in vno autem beneficio et eius prouentibus ꝯuertendis ex cauſa in vſum prelati nō erit neceſſaria licencia pape quia cum epus cum capitulo poſſit ſupprimere dignitatem et ꝓpter neceſſitatem poſſeſſiones alienare multo forcius ꝓuentus percipere b. ¶ Intēcionis. no. ad intencionem ſcribentis recurrendum fac. ſ. c. ij. et. j. de ꝯceſ. p. c. vlti. et. ſ. de decre. ex multiplici cū ſi. c. ¶ Alteri vſui puta menſe capl'i. d. ¶ Statuto no. ꝙ omnia priuilegia ꝯſuetudines et ſtatuta quacumqꝫ firmitate vallata ꝯceſſa capitulis ꝯuentibus vel collegijs cathedralium regularium et ꝯuentualium eccleſiaꝝ ſeu ſingularibus earundē perſonis ut bona eccleſiaꝝ ipſaꝝ vacancium a prelatis dimiſſa vel tempore vacacionis obueniencia poſſint ſurripere diuidere vel in ſuos vſus conuertere ſunt hodie reuocata et caſſata per decre. j. de elec. quia ſepe que tamen in alijs beneficijs locum non habent ut. j. de of. or. preſenti in fi. c. ¶ Conceſſionem ipſam ſibi factam. f. ¶ Expreſſe ad idem. ſ. c. cum aliquibus et. c. ſuſceptum et. c. ꝙuis. g. ¶ Preiudicium aliqđ niſi iſtud verbum eſſ ita generale iſta decre. ſic poſſ intelligi ꝙ ex ea nil ſequeretur abſurdum. ſ. ꝙ fabrica vel vſus iſte vel alie ſingulares perſone ſic priuilegiate habeant redditus ſecundi anni iſte autem priuilegiatus habeat redditus primi et ita bene ꝯſequetur ſm ẞ ſuum effectum illa clauſula priuilegij non obſtantibus quibuſlibet ꝯſuetudinib⁹ priuilegijs. ⁊c. Alij dicunt ꝙ illa fabrica vel alij hic contenti habebunt redditus primi anni quia papa non intēdit eis derogare ſed ſoli ſucceſſori iſte autem priuilegiatus habebit redditus ſecundi qui ibi eſt primus al' quo ad ſucceſſorem vel beneficiatum et ſic ibi tercius erit primus et ſic nullum preiudicium eciam ex aliqua dilacōē generabitur fabrice ſed ſm hoc poſſ impediri ꝯceſſio qđ ē ꝯ tenorem ipſius gracie. pone enim ꝙ in anno quinto q̄ finiri debet gracia vacet beneficium ſi fabrica primos redditus habeat. epus nichil habebit Item quid operabitur illa clauſula non obſtantibus. ⁊c. cū ſucceſſori ſine clauſula illa preiudicium fieret vnde prima lectura magis michi placet et magis eſt amica littere ut dicamus ꝙ iſta erat dubitacio decre. an per iſtam ꝯceſſionem ſic factam. ſ. non obſtantibus quibuſcumqꝫ. ⁊c. videretur derogare ipſi fabrice vſui vel ſingulari perſone vt ex q̄ ex illius priuilegij vigorē redditus primi anni habere non pñt cum plus nil habeant et papa reſpondet ꝙ habebunt redditus ſecundi. quaſi ille eis ſit prim⁹ ut illa clauſula non obſtantibꝫ non ſucceſſorem ſed priuilegiatum tantū coadiuuet Johannes andree.

in melius duxim⁹ reformandū ¶ Sancimus igitur vt nulli niſi dignitate ꝑditis aut perſonatum obtinentibus. ſeu eccleſiaꝝ cathedralium canonicis cauſe auctoritatē litteraꝝ ſedis apoſtolice vel legatorum eiuſdem de cetero cōmittantur. nec audiantur alibi q̄ȝ in ciuitatibus vel locis inſignibꝫ vbi poſſit comode copia peritorum haberi ¶ Cū vero eiuſdem ciuitatis

Statutum licet ẞ decre. p paragraphos aliter diuidatur eam tamen in quatuor diuido partes principales prima durat a principio uſqꝫ ad. ꝯ. inſuper. ſecūda abinde vſqꝫ ad. ꝯ. ꝓferendo. tercia abinde vſqꝫ ad ꝯ. quecumqꝫ quid. quarta vſqꝫ ad fi. in prima ſtatuit quibus perſonis et in quibus locis cauſe a ſe. ap. vel legatis vel delegatis ipſius ꝯmitti debeant et tractari. Jn ſecunda ꝓuidetur circa exactiones que ſiebant in iudicijs ab ipſis delegatis aſſeſſoribus vel notarijs cauſe et apponitur pena. Jn tercia ꝓuidetur circa vocaciones teſtium ad iudicium que ſepius malicioſe ſiebant et cauſa fatigandi teſtes vel ab eis aliqđ extorquendi Jn vltima decernit caſſum et irritum quicqđ fuerit factum ꝯ predicta ſtatuta. i. ¶ Statutum loquitur de decre. ſua extrauaganti que incipiebat ſtatuimus reformat eciam decre. Innocē. iiij. e. ti. preſenti. quam hodie non habemus et decre. ſ. e. nonnulli. k. ¶ Se. ap. legatis uł delegatis ipſius ut. j. patebit. l. ¶ Quedam ibi enim nō diſtinguebatur an actor et reus eſſent eiuſdem ciuitatis vel dyoc. vel diuerſaꝝ Item additur ꝙ de expreſſo cōſenſu parcium extra locum quo deputatus eſt poſſit iudex cognoſcere et ꝯmitti ſi referas ad decre. preſenti. ſm illam poterit fieri ꝯmiſſio inſtitutis in collegiatis honoralibus et in cathedralibus eccleſijs vnde ſm eam videbant poſſe cauſe ꝯmitti manſionarijs et quibuſcumqꝫ beneficiatis in talibus eccleſijs quod erat abſurdum ẞ autem ꝓuidetur ꝙ ſolis canonicis cathedralium eccleſiaꝝ fiat ꝯmiſſio m. ¶ Cōmunum vtilitate que in legibus ꝯſtituendis attendenda eſt iiij. di. erit. et. ſ. in ꝓhe. huius li. n. ¶ Credebantur et erant ſine dubio reſpectu prioris temporis. o. ¶ Experiencia ad idem. j. de elec. ꝙ ſit et. ff. de leg. iij. l. legatis. ꝯ. ornatricibus. p. ¶ Ad moram et ideo non debuit iudicari repreſenſibile ſm temporꝫ varietatem varietur ipſū poſitiuum ſtatutum lxiij. di. ꝯ. verum xxxv. q. i. c. i. de ſen. ex. c. vl. in prin. . ſ. de ꝯſangui. non debet cum ſuis concor. ſic et priuilegium cum tendit ad noxam reuocacione vł

moderacionem a principe recipit. ſ. de decre. ſuggeſtum. j. de priuil. c. i. et c. auctoritate et c. ſe. q. ¶ Sanctiene. ſanccio proprie cui additur pena quod dic ut no. iij. di. in ſumma. r. ¶ Melius laudabilior eſt autem qui emendat eo qui prius inuenit. C. de veteri iur. enu. l. i. §. ſed neque. 8. ¶ Reformandū eo quod non in totum ſed pro parte corrigitur illud ſtatutum vt. j. vi debis. t. ¶ Dignitate. dignitas ſumitur multis modis quod dic ut no. jo. iiij. di. demque et vincen. et h. ſ. de cle. non reſi. c. iij. hic ad lrām de ecclesiaſticis dignitatibus intellige Et non mirabile quia poſſunt cōmitti cauſe maioribus xx. annis ut. ſ. de offi. del. cum viceſimum a quocumque et eciam minoribus a papa ut ibi et. ff. de iudi. quidam cōſulebant ſed certum ē quod qui eſt in dignitate vel perſonatu debet attigiſſe ſaltem xxv. annum. ſ. de elec. cum in cunctis et ſic videtur quod minoribus xxv. annis nō poſſint cauſe cōmitti. hijs dico qui non attigerint. ſo. ſi cauſe non poſſent cōmitti niſi perſonis in dignitate vel perſonatu cōſtitutis tunc procederet obiectiō ſed pōt eciam cōmitti canonicis eccleſiarum cathedralium in quibus non requiritur tanta etas ut probatur. j. de elec. ex eo quod. et dixi. ſ. e. ſi ex eo tempe. et ſic obiectio nō procedit dico eciam quod diſpenſatiue poteſt aliquis habere dignitatem vel perſonatum eciam minor xxv. annis per diſpenſacionem pape vel epi primum patet. ſecundum probatur. j. de eta. et qua. c. vno. a. ¶ Preditis. i. pre alijs dotatis Eſt enim dignitas quedam preeminencia in eccleſia ut. ſ. de verſig. quis. b. ¶ Obtinentibus. idem de officialibus epōrum principalibus et foraneis. et de prioribus religioſis et clauſtralibus dic ut in cle. c. ti. et ſi principalis. c. ¶ Cathedralium. ſufficit ergo quod ſit cathedralis et ſic ſublatum eſt quod olim hoc cōtinebatur de eccleſijs collegiatis honorabilibus licet adhuc hodie in alio ſit cōparacio ut. j. de elec. quia ſepe. alibi equipantur cathedrales et regulares. ſ. de elec. ne pro defectu. d. ¶ Canonicis. habentibus igitur perpetuū officium in ec. cathedra. ſiue dignitate pſonatu et canonia de quo loquitur. j. ti. pri. c. i. non poterit cauſa cōmitti cum de hijs non exprimat. Item ſcias quod licet iſti canonici delegari poſſint. cōſeruatores tamen dari non poſſunt cum dec. vl.

vel dyoceſis fuerit actor et reus extra ipſas cauſa nō committatur ne conueniatur aliquis eorundem niſi ab epiſcopo contra aliquem de ſua dyoceſi vel ab aliquo cōtra eum aut contra eius capitulum ſeu cōtra vniuerſitatem ciuitatis ville aut caſtri fuerit actio dirigēda vel niſi actor eandem ciuitatem vel dioceſim intrare nō audens aut ſui aduerſarij potenciam merito perhorreſcens eum infra ipſas nequeat cōuenire ſecure In hijs quippe caſibus extra dictas ciuitatem et dioceſim poſſit contra predictos cauſa committi. Nullus tamen eorum vltra vnam dietam a fine ſue dyoc. valeat conueniri. ſed et in duobus caſibus vltimis niſi impetrans de predicto timore quem in litteris commiſſionis exprimere teneatur primo fidem iudici faciat ſaltem per proprium iuramentum iudex ipſe nullatenus in cauſa procedat hoc per tes a ſua iuriſdictione

j. de offi. del. cos nō exprimat ſed ut. ſ. dixi canonicus poteſt eſſe maior ſeptennio per decre. de elec. ex eo et dixi de hoc. ſ. e. ſi eo tempore ſi cōmitratur cauſa tali canonico nū quid dicemus lrās valere videtur quod ſic quia iſta decre. vltima de hac materia hoc ſolum requirit quod ſit talis eccleſie canonicus ergo huic ſtabimus ſed contrarium credo et dico quod ſi tali impuberi committeretur cauſa niſi appareret de certa ſciencia pape non teneret cōmiſſio et. idē dico ſi committatur ab alio quam a papa. minori xx. per predictam decre. cum viceſimū quam non dico nec credo correctam per hanc. quod enim nō mutatur. ꝛc. C. de te ſta. ſanctimus et correctio iurium vitanda. ſ. de elec. eccleſia et j. de elec. cum expedit in prin. nec iſta decre. dicit quod hoc ſufficiat ſed quod hoc requiritur vnde non cōdicit alias eadem racōne dicendum eſſet quod dummodo ſit canonicus cathedral. ec. vel in dignitate vel perſonatu nō poſſit repelli pretextu excepcionis excommunicacionis infamie inimiciarum vel alia iuſta cauſa quod eſt abſurdum et eſt ſi. quod notabo. j. de elec. licet canon Et nota quod dicit canonicis olim dicebat inſtitutis. vnde videbatur quod cuilibet inſtituto in cathedrali eciam manſionario poſſent cōmitti quod hodie per decre. hanc ſublatum eſt no. ergo quod pro dignitate et loco preſumitur pro aliquo quanto enim quis melioribus preeſt tanto maior et ſanctior eſt. i. eſſe preſumitur in auten. de defenſo. ad finem prime colum. §. nos igitur coll. iij. lxi. di. miramur lxiij. di. metropol. ſ. de preſumpci. cum iuuentute xxiiij. di. quū de magiſtris. c. i. et c. quia et. c. ſup ſpeciem ſi. et ſi tempore date quis eſſet canonicus tempe preſentacionis nō. puto quod procedere poſſit non ſic econuerſo ſpectamus enim inicium ad hoc. ſ. e. c. i. et. c. ſi eo tempore. ſ. de elec. dudum quod ibi no. ff. de ſenat. femine. ff. de iudi. l. cecus. c. ¶ Cauſe hec ſine iuriſdictione non cōmittuntur ſ. de offi. del. preterea non ergo prohibet quin audiencia a ſiculis articuli vel mera execucio cuilibet clerico committi poſſit. f. ¶ Litterarum pone papa in litteris vocat aliquem ſimplicem clericū nunquid valebit cōmiſſio ſecundum h. et omnes dic quod non habet hic locum excepcio ex quo papa ſcienter cōmittit quia facit et facere poteſt contra cōſtitucionem iſtam

ad hoc optime. ſ. de priuil. cum olim ij. v. interim et no.
q ſm jnno. ſi cancellarius ex ſe det iudices et hoc ↄſtat n
habet locum h exceptio. quare enim imputari debet par
ti que talem iudicem non petijt quod verum eſt etiam ſm
b. et oſt. cum hoc ex certa ſciencia fac. quod intelligo ſi id
in litteris exprimitur
ut. j. de preben. ſi mo
tu ꝓprio. g. ❡ Sed
ap. quid de ordina
rijs nunquid ↄprehē
duntur et tenebunt
hac ↄſtitucione dic
ſm b. et omnes q n
et poteſt eſſe racō e
piſcopi et ordinarij
habent melius noti
ciam clericorum dyoc.
ſue q papa clericorum
tocius orbis. unde ſi
etiam ſimplici cleri
co ↄmittant ordina
rij tenet ↄmiſſio po
ne enim q ſimplex cle
ricus excellens ſit decretorum doctor preterea nō ita abſur
dum q aliquis etiam rudis et pannoſus clericus gerat
vices epī ſicut eſſet q gereret vices pape. igitur ad ordina
rios nō extendatur hec ↄſtitucō et eſt ſi. quod dici ↄſueuit
ſ. e. nonnulli et inferius tangam. h. ❡ Legatorum. quia v
bum generaliter poſitum. 2c. xix. di. c. i. intelligam hanc
litteram generaliter in omnibus legatis quorum tria ſunt
genera quod dic ut. ſ. de offi. leg. c. pl. et. j. e. ti. c. i. qd ve
rum puto indifferenter. cum ex legacionis vigore cōmit
tunt et idem intelligas in delegatis. l. cū ↄmittunt delega
cionis vigore. j. e. c. ſ. in nullo quoque. i. ❡ De cetero con
ſtitucio enim nō extenditur ad preterita. ſ. de ↄſti. c. vl. qd
de pendentibus dicam. j. de elec. licet canon. k. ❡ Cōmit
tantur pone q fuerit ↄmiſſa pars nō excepit. nunqd va
let ꝓceſſus dicebat b. et omnes poſt eum q tacite et expſ
ſe poterat pars huic iuri renunciare Introductum eſt ei
in ipſorum fauorem ne ſcilicet in opprobrium ipſorum cogantur
epī et magni clerici coram rudibus et pannoſis clericis
litigare et interdum ꝓpter ruditatem ipſorum ius ſuum a
mittere. et facit de reg. l'a. ad apoſtolicam cum ſuis cōcord.
ſed hodie p finem iſtius decre. credo ↄtrarium ubi innuit q
ipſo iure eſt irritum et inane qd ↄ aliquod iſtorum fit unde
neceſſariam non credo excepcōnis opem et facit quod dixi
ſ. e. c. i. in prin. et poteſt eē racio ut. ſ. tetigi quia h videt
nō ſolum in fauorem parcium inductum ſed etiam in fauo
rem ipſius ap. ſedis ne vilipendatur in tali miniſtro ſci
di. in ſacerdotalibus cum ſi. l. ❡ Nec audiantur nota q
verſus iſte nō ꝓhibet circa ↄmiſſionem ſed circa agitacio
nem et idem erat in predicta decre. preſenti ſi ergo extra a
lia loca fiat ↄmiſſio dummodo in hijs locis cauſa audiat
ſatiſfactum eſt huic reſponſo ſm b. et omnes ar. ſ. e. ti. n
nulli de excep. olim et. j. ſ. px. et eo ſaluo qd ibi dicitur et
ad hoc. ff. qui ſatiſda. co. ſi fideiuſſor. ſ. i. ubi dicitur q cui
difficile eſt ſatiſdare in unam ciuitatem in aliā mittitur
ut ſatiſdet. m ❡ Ciuitatibus. ciuitas murorum ambitu ter
minatur regulariter tamen et ſi in ſuburbijs audiret idem

dimittens impetrantem eundem in expenſis legittimis alteri parti condemnet. ❡ Cum autem actor et reus ciuitatum et dyoceſium fuerint diuerſarum ſi actor in ciuitate vel dyoc. rei iudicem habere recuſet. ipſum non in ſua ſed in alia ciuitate vel dyoceſi libere impetrare valeat. reumque trahere ad eandem. dummodo locus ille ad quem eum traxerit ultra unam dietam ſiat in caſu

credo ar. j. de ſen. ex. ſi ciuitas et bene dicit ciuitatibus quia
in eis preſumuntur eē periti ſic et epī i ſolis ciuitatibus ſta
tuendi ſūt lxxx. di. c. i. de priuile. c. i. et. leges et artes in re
gijs ciuitatibus ſunt docende ut in ꝓhemio. ff. ſ. hec autē
et de magiſtris. c. i. et nomine ſtudij non intelligitur villa
vel caſtrum de cleri. nō
reſi. tue. a. ❡ Locis i
ſignibus quidam di
cunt q h determina
cio ubi que ſtatim ſe
quitur non refertur
niſi ad h q dicit lo
cis inſignibus ſuffi
cit enim q ſi ciuitas
licet ibi non ſint pe
riti et eſt racio quia
cōmuniter in ciuitati
bus ſunt periti et e
is que raro accidunt
iuris ↄſulti nō reſpi
ciunt nec medentur ſ
hijs tantum que fre
quenter occurrunt i
auten. ut ſine prohi. ma. ſi. ti. ge. ſ. q vero coll. vij. ar. iij
di. erit. ff. de legi. nam ad ea vix enim eſt q in ciuitate vel
ibi ꝓpe non habeantur periti. unde ſatis eorum copia in ciui
tate haberi poteſt. ff. de rei ven. qui religioſis vij. q. i. pon
tifices alij ↄdicentes q ibi eſt eadem racō. primum placu
it jnnoc. et oſt. ſ. h expone quod ſequitur ubi 2c. i. in qui
bus locis inſignibus et facit p hac parte. j. e. ſ. in nullo. b.
❡ Comode xxij. q. i. facia. t. c. ❡ Copia p aduocatis aſ
ſeſſoribus ↄſiliarijs et alijs q emergerunt. ff. de poſtul. l.
i. ſ. ait pretor. ff. ex quibus cau. ma. l. ab hoſtibus ſ. ſi. de
vi. et ho. cle. cum ab omni xi. q. iij. non licet. quod ſi inter iu
dices et partes eſt ↄtencio ſup h quia alter dicit locum in
ſignem et ibi copiam peritorum haberi alter negat quid e
rit dic recurrendum ad ↄmunem opinionem vulgi. ff. de
ſuppel. lega. labeo et. ſ. de ſpon. ex litteris quod ſi adhuc
ſup h ſit ↄtencio recurratur ad arbitrium boni viri. ff. de
ver. ob. l. ↄtinuus actus non delegatorum qui iuriſdictioni
ſue fauent ad hoc. C. de ar. l. neminem et. j. de preben. dile
ctus ſm b. 2 intelligo bonum virum iudicem eccleſiaſticum
illius loci ſm jnnocen. hoſt. autem dixit hic recurrendum
ad arbitrium iudicis. i. boni viri et ſic intelligitur lex cōti
nuus ſ. cum ita eligentur ergo ſm eum arbitri. ſ. e. paſto
ralis et de offi. del. ſuſpicionis niſi euidenter eſſet notorium
q ibi peritorum eſſet copia ad h de ap. ↄſuluit. j. ego credo q
cum iudex ſe ↄſtituit aduerſarium tunc locum habeant ſu
pradicta ſed ſi ↄtencio eſſet ſolum inter partes certe credo
q iudex de hoc ↄgnoſcere et ꝓnunciare poſſit quia video
q ꝓnunciat an ſua ſit iuriſdictio quod plus eſt. ſ. e. ſuper
litteris et facit q recitari ↄſueuit de ꝓb. poſt ceſſionem 2
facit. j. ſ. primo in ſi. d. ❡ Cum vero hic incipit corrigere
et moderari ſtatutum generalis ↄcilij. ſ. e. nonnulli 2 ſum
mi equitatis eſt qd ſequitur. c. ❡ Euiſdem ciuitatis q do
micilium habent in eadem ciuitate vel dyoceſi et idem in
telligo cum plura domicilia habet qd eſſe poteſt ut. ff. ad
municip. aſſumpcio quia adhuc dico q locum habebit ſ.
iſte 2 nō ſequens qd ſatis ꝓbatur. ſ. d. fo. ↄpe. ex parte. b

alio premittitur minime ſit remotus ¶ In nullo quoqꝫ caſuum predictorum iudex extra ciuitatem et dyoc. in quibus deputatus fuerit citet partes. nec de cauſa ſibi cōmiſſa cognoſcat

nec negari poteſt licet ſit etiam alterius ciuitatis quin ciuis etiam ſit iſtius qđ .§. iſte requirit. f. ¶ Actor et reus vn̄ dicatur iſti habes. ſ. de ver. ſig. forus v. in omni. g. ¶ Extra ipſas ciuitatem ſeu dyoceſim. h. ¶ Nen comittatur hoc verbum videtur niſi ad id expreſſus acceſſerit partium conſenſus ar. j. e. §. in nullo quoqꝫ quod etiam fiat de certa cium in illo caſu ꝫ ſit expreſſum in iſto non ar. de decre. ad audientiam tamē id videtur cū hoc ſolum ſit in partium fauorem inductum de regl. ad apoſtolicam cum ſuis concor. et licet hoc ſatis videatur rationabile non tamē dico hoc aſſerendo pro id quod dicitur in fi. e. audiui tamen curiam id ſeruare et tales cōmiſſiones de curia emanaſſe. h. ¶ Niſi a generali dicto ponit caſus exceptos. i. ¶ Ab epiſcopo equiſſimum eſt ex eo maxime quia ſi in ciuitate vel dioceſi ſua aliquem ex ſubditis ſuis epiſcopus iudicem impetraret recuſari poſſit ut ſuſpectus ut. ſ. ut lit. non conteſt. accedens. j. k. ¶ De ſua dyoc. idem ſi de aliena quia tunc etiam non impetrat in ſua ut. j. §. pxi. ſed de ſua ideo dixit quia iſte §. tractat tantum quando reus et actor eiuſdem dioc. ſunt unde dictō niſi alias non proprie poneretur. l. ¶ Ab aliquo ꝯ cum vix enim inueniret actor in ciuitate epi iudicem qui non faueret epo ar. ſ. ut lit. non conteſ. accedens. ij. ibi et omnes exiſtunt ſub diſtrictu et cetera. m. ¶ Non audens. forte gibellinus ut ibi regunt guelphi vel econuerſo vel forte relegatus. n. ¶ Potentiā. paritas in iudicijs eſt ſeruanda. ſed potentioribus pares eē non poſſumus. ff. de ali. iu. mu. iudi. ci. f. l. quia etiam in prin. o. ¶ Merito nota verbum quia ſi diceret ſe dubitare ubi non eſt dubitandum non excuſatur. ſ. e. cum contingat de ſimo. et ſi queſtiones cum ſi. p. ¶ Cum aduerſariū q. ¶ Infra ipſas ciuitatem et dyoc. cuius ſunt ipſe actor et reus. r. ¶ Secure. quod in iudicijs requiritur ut ipſorum iudiciorum exercendorum locus ſit idoneus et ſecurus cui locū habet ap. de ap. ex pte. j. et tunc etiam ſi lr̄as de conductu haberet ſuis inimicis capitalibus ſe exponere nō tenetur ſ. ut lite non conteſ. accedens. ij. s. ¶ Poſſit nō dixit debeat unde dico ꝙ ſi ꝯ epiſcopum vel capl̄m vel potentē impetro in ſua ciuitate vel dioc. bene tenet commiſſio et idem econuerſo ſemp ſaluo recuſationis iure. t. ¶ Contra predictos epiſcopum vel eius aduerſarium ꝯ capl̄m vel uniuerſitates vel potentes vel aduerſarium eius qui loca intrare non audet. u. ¶ Unam dietam olim dicebamus de duabus per decre. ſ. e. nonnulli ſed quid dices ſi agatur actione reali nunquid fiet computatio a finibus dioceſis ubi ſita eſt res ſecundū ꝙ olim fiebat et nūquid ibi erit cōputatio duarum dietarum ſm ꝙ olim erat vel unius tantum ut hic ꝙ olim ſic eſſe probatur. ſ. e. dilectus ij. de foro. compe. ex parte. b. videtur huic nouo iuri hodie ſtandum ultimo.

niſi ad id expreſſus acceſſerit earundem aſſenſus. neqꝫ alibi ꝙ infra illas et perſonis dumtaxat deſignatis ſuperius committat quomodolibꝫ vices ſuas ¶ Inſuper ut gratis et cum omni

de hac materia et ſicut generaliter loquitur generalit accipiendum. xix. di. c. i. ut habeatur ſolum unius diete cōputatio et non duarum et cū determinatione que hic ponit ſed a quo loco computetur ſatis eſt dubitabile pone enim ꝙ bonon. ꝯ bon. ſup re ſita mediolan. lr̄as impetrat ubi debebit impetrare nunquid bon. vel mediolan. vel loco uicino infra dietam a mediolan. item pone ꝙ bonon. ꝯ regin. ſuper re mediolan. quo impetrabit an regij vel loco vicino. infra dietā an mediolan. vel loco vicino. j. dietam item vide aliud dubitabile quid ſi bon. impetrat ꝯ regin. domicilio et mutinenſem origine an habebitur reſpectus ciuitatis regin. an mutinenſ. cū ratione originis dicitur eſſe de loco ita ꝙ epiſcopus loci eum ordinare et commendatitias ad ordines ſibi dare poſſit ſic et epiſcopus domicilij. j. e. li. de tempo. ordi. cum nullus. i. ſſen. et in loco originis dicitur domicilium retinere. ff. de ſenat. l. pr. ſatis videtur de mente conditoris eē ꝙ habeatur reſpectus loci domicilij non rei vel originis et hoc ex eo ꝙ de loco domicilij dicitur quis proprie trahi per illud verbum trahitur. ſ. e. nōnulli quod etiam hic repetitur et pro mentē conditoris id credo tenendum ad hoc. j. de ſepul. cum quis ubi de loco originis nō habetur ratio et. C. de preſcrip. lon. tempo. l. ulti. ubi procedit preſcriptio ut inter preſentes ex quo preſcribens et cui preſcribitur ſunt in prouincia licet res ſit extra prouinciam notat etiam compoſtell. in decre. nō nulli in ij. glo. guil. in ſpecu. de citatione. §. i. circa prin. ꝙ dyoceſanus cuiuſuis ubi aliud nō additur intelligi debꝫ dioc. domicilij et ſic diſputaui et determinaui et ſic ſeruat romana curia ut audiui. a. ¶ Duobus ultimis. ſ. quādo actor reum in ciuitate ſecure conuenire non poteſt ꝙ ciuitatem intrare non audet vel ꝙ timet aduerſarij ſui potentiā. b. ¶ Primo no. et eſt ſi. j. de elec. quiuis et. c. pruda ad idē ſ. de teſti. ſpol. piſanis. c. ¶ Iudicia no. per eo quod dixi. ſ. §. px. in fi. iudicis eſt enim inueſtigare. ſi. C. de fidei. com. l. voluntatis defuncti. xxx. q. v. iudicantem. d. ¶ Salte no. ꝙ ſi aliter fides fieri poteſt primo id fieri debet ad iuramentum enim recurritur ſolū in aliarum probationum defectū. ſ. de probati. c. ij. de pactis. ex inſinuatione. ff. de iureiur. admonendi. C. de iureiur. in bone fidei. e. ¶ Per proprium iuramentum no. ꝙ iuramentum eſt legittima probatio fa. quod no. xxxiij. di. propoſuiſti ad hoc de ſen. ex. ſi vero ij. de excepc. paſtoralis. j. de elec. ut circa et. c. nulli. Et adde quod dixi. j. de re. iur. preſumitur ignorantia. f. ¶ In cauſa principali procedet tamen in abſoluendo cognoſcendo taxando et iudicando de expenſis ut ſequitur. g. ¶ Legittimis qđ dic ut no. ij. q. i. in primis de do. et contu. finem. h. ¶ Cum autem. ſ. in pr. §. dixit quid iuris cum actor et reus eiuſdem dyoceſ. vel ciuitatis ſūt modo dicit hic quid iuris ſi eſſent

puritate iudicium coram ipso procedat. nullum munus vel quicquid aliud nisi forsan esculentum vel poculentum mera liberalitate oblatum quod paucis possit consumi diebus vel nisi cum ipsum propter causam sibi commissam contigerit extra suum domicilium proficisci moderatas expensas recipere ab eisdem partibus qualitercumque presumat. Prouisurus attente quod in ipsis expens

diuersarum de prelatis autem ordinum vel locorum qui impetrant pro membris suis habentibus vel non habentibus speciales gubernatores dic ut in clemen. e. ti. abbates. i. ¶ Habere. i. impetrare. h. ¶ Recuset no. quod actor recusat iudices et hoc est verum in iudice adeundo delegato vel ordinario. vnde si reus habet plures ordinarios actor alterum eligit alterum recusat. se d in iam adito secus quia tunc actor non recusat. sed reus bene. nisi ex noua causa. vel nouiter ad eius noticiam peruenientem. ut. s. de offi. dele. causam que et. c. insinuante. l. ¶ Traxerit. et in quo deputatus est iudex. j. § proxi. m. ¶ Dietam an dieta ista sit computanda legaliter. s. ut xx. miliaria computentur pro vna dieta. ff. si quis cautio. l. vicena an vulgariter. s. secundum regionis consuetudinem. dic ut no. s. e. nonnulli et. j. de elec. cupientes. i. § hen. et quod de vulgaribus intelligi debeat probatur. j. de preben. presenti. § loca. n. Remotus. vnde et si modicum vltra vnam dietam remotus esset locus ille puta per vnum miliare non poterit ibi fieri conuencio. ff. de ver. sig. l. iij. o ¶ Predictorum. scilicet cum actor et reus sunt eiusdem dyoc. et in eadem sunt iudices impetrati vel ex causa alia vel sunt diuersarum et in ciuitate rei impetrati sunt iudices vel in tercia ciuitate. p. ¶ Deputatus fuerit no. § quod non solum requiritur quod non citet ad locum vltra dietam non remotum. sed etiam quod non citet extra locum in quo deputatus est. olim autem dicebamus de duabus dietis quod si iudex exeundo locum in quo deputatus est veniat ad locum non remotum vltra duas dietas procedere poterat de excepc. olim hodie in supradictis casibus non sic ut hic vides. q. ¶ Licet ptes et si citauerit non tenetur ire. quia citacio irrita est ipso iure. ut in si. c. et si ob hoc processerit contra eos non tenet processus ut ibi. An autem citatus teneatur ire priuilegium vel defensionem allegaturus dic ut iij. q. ij. si epus et de accusa. veniens in vi. glo. r. ¶ Expressis. intantum credo inherendum huic littere quod si hic interueniat tacitus consensus puta quia non opponitur excepcio credo quod non valeat processus per finem. c. idem credo si interueniat consensus rei et non actoris vel econuerso. licet eius tantum qui consentit videatur esse fauor eadem racione cum littera ista dicat earundem jo. andree. s. ¶ Illas ciuitates. s. seu dyoc. in quibus deputatus est. t. ¶ Designatis superius. s. constitutis in dignitate vel personatu vel cathedralium ecclesiarum canonicis. ¶ Approbata est igitur per hanc litteram opi. b. et modernorum qui notabant in decre. ponti. quod idem iuris erat in delegatis apostolice sedis quod in legatis In ordinarijs autem tene quod habes. j. de offi. ordin. a. ut litigantes et. c. cum epus. u. ¶ Vices suas. secus si audienciam committeret vel aliquem certum articulum ad hoc. s. de offi. dele. sup questionum et

dixi. s. e. § i. jo. an. x. ¶ Insuper quasi dicit. s. prouidimus de personis et locis quibus et in quibus cause committende sunt et tractande. nunc prouideamus ad exactiones indebitas que in iudicijs a iudicibus assessoribus notarijs fiebant de tempore processus nil dixit quia satis per antiqua iura prouisum erat. s. de fer. c. vl. de of. dele. consuluit in auten. de iudi. § sedebunt. a. ¶ Gratis bene dicit quod iudicium iustum vel iniustum non licet vendere xi. q. iij. non licet xiiij. q. v. non sane de vi. et ho. cle. cum ab omni. b. ¶ Puritate consciencie. j. e. § asses sorem et. j. de re iud. cum eterni. c. ¶ Iudicium potest hic poni pro sentencia et eciam pro omni eo quod sentenciam precedit et fiat quod dixi. j. de reg. iuris in iudicijs ij. q. i. sicut. c. ¶ Coram ipso delegato. d. ¶ Nullum munus nota quod triplex est munus a manu lingua et ab obsequio non ergo dixit simpliciter munus. sed dixit nullum munus ad idem i. q. i. sunt nonnulli. c. ¶ Nisi esculentum § no. quod de aliquo quod in muneribus consistat eciam vnius denarij valorem recipere non potest nisi esculentum. etc. f. ¶ Mera liberalitate. ut exactum vel petitum directe vel indirecte non fuerit. ad idem de simo. dilectus ij. ad fi. g ¶ Paucis cum numerus non addiciatur crederem arbitrio boni viri relinquendum. habita eciam consideracione personarum ipsius iudicis recipientis et conferencium expensarum qualitate et ipsius dantis ad hoc de simo. et si questiones. et saltem duo dies non videntur exclusi cum pluralis elocucio duos numero comprehendat de consue. di. i. h quoque. ff. de testi. l. vbi numerus ad hoc ff. de ver. ob. l. continuus actus. h. ¶ Consumi diebus ita quod non perducatur ad numeri quantitatem. ff. de of. pro consul. solent in fi. talia enim venia non sunt lucra ut ibi et. ff. de offi. presi. l. plebiscito et tollerantur ista quod non est verisimile quod propter ista moueretur animus iudicantis de simonia et si questiones ad fi. sicut et pro modica re non datur actio de dolo quod non est verisimile etc. ff. de dolo. l. id est et. l. precedenti. in fine et de modico non est curandum de conse. di. ij. reuera alibi non distinguitur inter multum et modicum xiiij. q. iij plerique et. q. vi. c. ul. s. de ap. de appellacionibus de simo. ex tue insti. de rerum di. § gallinarum. i. ¶ Propter causam id est suadente vtilitate vel necessitate cause vnde non debet fingere occasionem ut. j. sequitur si. j. de iudi. c. ij. et per hoc satis videtur terminari quod solet queri an si scolari existente in studio papa deleget causam ille possit petere expensas licet ille non sit in domicilio suo sed extra non est tamen ibi propter causam sed propter studium vnde expensas non habebit per hanc litteram. h. ¶ Proficisci pone exemplum. s. § proxi. de prescrip. quod indicante. l. ¶ Moderatas. non quod minores potest. ff. man. si quis alias est sub. l. inter causas § impendia ad idem. ff. de admi. tu. cum plures. § cum tutor erunt tamen

modum nequaq̄ ex-
cedat. nec plus ab v
na parte q̄ ab alia ex
igat. cum commune
gerat negocium vtri
uſq̄ quodq̄ vbi cau
ſe ſibi commiſſe vti
litas vel neceſſitas nō
exegerit occaſionem
propter habēdas ex
penſas ꝓhiſcendi ex
tra domicilium non
aſſumat. ſed et vbi
notabilit̄ fuerīt pau
peres litigantes. eaꝫ
pro expenſis nil pror
ſus exigat ab eiſdem.
¶ Aſſeſſorem autēꝫ
ut quandoq̄ faciunt
aliqui fraudulenter
niſi eo indigeat. quod
conſciencie relinquā-
tur eiuſdem. ſibi ne-
quaq̄ adiungat. alio
quin de ſuo ꝓprio ꝓ
uidere teneatur eidem.
ſi autem indigeat. ip-
ſum neutri parti ſu-
ſpectum aſſumens ei
de competenti ſalario
ꝓuide moderando ab
eo fiat a partibus ꝯ
muniter prouideri ¶
Notarium vero vel
notarios in cauſa ſibi
commiſſa ſcribētes.
qui vt plurimum in
exigendo ſalario me-
tas racionis excedūt.
vt ad ipſius ſpectat

mediocres et non delicate. ff. de pig. act. ſi ſeruos in fine ad idem de do. et ꝯtu. finem et. c. ſequenti de eo qui mit. in poſ. cum veniſſent de ſequeſtra. poſ. l. i. ad fi. nec credo compenſandas l' deducendas in hoc caſu expenſas quas domi facturus eſſ̄ ſm q̄ dicere ꝯſueuimus in victore p. l. ff. ad exhibendum ꝟ et ſi. ꝟ. i. ff. de peti. heredi. ꝟ et ſi. ꝟ. quod autem ij. et ff. de rei ven. ſi res q̄. dico q̄ in ꝓcuracionibus hijs non deducuntur ſicut et epūs viſitans vel ꝯſecrās ꝓcuracionem integrā recipit et nil deducat. ſ. de ſimo. cum ſit et teſtis integre expenſ̄ pap. iiij. q. iij. venturis et. j. e. ꝟ. pl'. al' ſequeretur interdum q̄ nil haberet cum interdum tantūdem et forte plus expendāt in domo ꝓpria. preterea iam non eſſ̄ differencia inter delegatum et ordinarium q̄ quando ꝓhiſcit̄ expendit q̄ domi expenſurus erat ut in auten. de man. prin. ꝟ. illud tamen alij ꝯ et nota quia littera iſta non diſtinguit an delegat⁹ habeat beneficia ſufficiencia vel non vnde dico q̄ ſiue habundet ſiue non expenſas habebit cum ꝓhiſcitur ꝓpter cauſam licet hoſt. dixerit delegatos pape peccare ſi recipiunt expenſas ex quo habent ſufficiencia beneficia et hoc no. ſ. de vi. et ho. cleri. cum ab omni et in iſtis expenſis habebitur racio non ſolum victus ſed eciam vecturaꝝ equoꝝ et ſimilium. Quid dicemus de delegato ordinarij dic q̄ ſi eſt delegatus ad vniuerſitatem cauſaꝝ idem quod in ordinario. ſ. q̄ nichil habebit ꝓmmo ordinarius ei ꝓuideat Idem enim eſt ꝯſiſtorium. j. de ap. romana et ordinarius eſt ut dixi j. de offi. vi. licet ad hoc. ſ. de off. or. inter cetera et in auten. ut nulli iudi. ꝟ. nulli coll'. ix. et in auten. de man. prin. ꝟ. illud ſi ſit delegatus ad ſpecialem cauſam et ordinari⁹ ei cauſam malicioſe cōmittit idem. ſi non malicioſe videtur idem quod in delegato pape ſm inno. qui hoc no. ſ. de vi. et ho. cle. cum ab omni. ſed an pene habeant locum in eo que in delegato pape h̄ non exprimitur vtilis eſſ̄ declaracio ꝑ eo q̄ pene non videntur excedere ꝓprium caſum. de pe. di. i. pene. j. de reg. iuris in penis cuꝫ ſuis ꝯcor. in ¶ Recipere no. quia non ſolum exigere ab inuito ſed eciam a volente recipere ꝓhibetur ad idem. j. de cen. romana ꝟ. pl' n. ¶ Qualitercumq̄. no. quia ſm leges delegatis habet ſportulas. ſ. duos aureos in pn̄. et duos in fi. in aut. de iudi. ꝟ. ne autem coll'. vi. et hoc ſi cauſa ſit maior. c. aureoruꝫ alioquin delegatus eciam a principe nil habebit vt ibi ſm nos nil videtur delegato dandum nomine ſportulaꝝ. cum iſta littera ſic generaliter loquatur et. ſ. dicat nullum munus vel quic q̄ aliud et faci. ſ. de vi. et ho. cle. cum ab omni et qd̄ ibi nota. n ¶ Exceda. h̄ ſatiſ ſupradictū fuerat dū dixerat moderatas. o ¶ Quam ab alia. hoc non habet locuꝫ in caſu. j. de iudi. mulieres. cum eniꝫ teſtē ꝓducens illum habeat ꝓcurare. licet ille ꝑ vtraq̄ parte teſtet̄ j. e. ꝟ. ꝓferendo a ſimili in iudice cum ad teſtem ex cauſa ꝓhiſci tur jtem vbi vna ꝑs abundat alia nil habet. idem dico ut. j. e. ꝟ. ſed vbi. vnde ibi dixit litigantes ī plurali ad hoc de elec. cupientes ꝟ. ſi vero ꝟ. niſi forſan ꝛ facit ad idem eadem decre ꝟ. demq̄ ꝟ. ut eo c. ¶ Commune facit. j. ꝟ. ꝓxi. in fi. p. ¶ Vtilitas vel neceſſitas io. iſta duo paria ad idē de preben. expoſuiſti et ibi de hoc. aliquando nō ſunt paria de eo qui mit. in poſ. cum veniſſent. ff. de impen. ī re. do. fac. l. impenſe cum duabus. l. ſequentib;. q. ¶ Occaſionem eſt ſi. j. de iudi. mulieres. a ¶ Notabiliter nota igitur debet ēē paupertas ad idem. ſ. de vſur. cum tu. b ¶ Pauperes. pauptas non eſt de genere maloꝝ xv. q. i. illa in fi. ꝛ nota q̄ eciam ſm leges in hoc caſu ordinari⁹ non habet ſportulas in aut. de man. prin. ꝟ. ſit tibi et magiſter in cathedrali eccleſia inſtitutus pauperes ſcolares gratis docet de magiſtris. c. i. et ꝓpter paupertatem due eccleſie vniuntur. xvi. q. iij. vnio et pauperibus ꝓuidere debet pretor de aduocatis. ff. de poſtul'. l. i. ꝟ. ait pretor. c. ¶ Eaꝫ quandoq̄ nota haberi racionem de hijs que raro fiūt ad idem. ff. de teſta. bo. l. non ſunt et. l. vlti. ꝯ. ff. de. l. nam ad ea ſo. ut no. de ſpon. impu. trās in glo. pl'. d ¶ Fraudulenter vel vt ptes grauent vel alteram caꝝ vel ut amicis ſeruiant vel ut lucꝝ ꝑcipiant vt. j. ſequitur vel ut ſeipſos exonerent quod facere non debent de of. del'. paſtoralis in prin. e ¶ Indigeat. quia forte non eſt peritus ut cōuenit ad vniuerſa puncta cāe rimanda vel quia varijs ſuis negocijs vel infirmitate corporis impeditur. f. ¶ Cōſciencie. ſi. de renunc. niſi cum pridem in fi. g. ¶ Relinquatur.

offiaum prudenter re
frenet nec cū ipſiſ aut
cum aſſeſſore prefato
lucrū percipiet vllo
modo. Si quid autē
contra conſtitucionē
preſentē receperit ad
ipſius reſtitucionem
integram teneatur.
nulla eorum quibus
reſtitucio facienda fu
erit remiſſione vllate
nus profutura eidem
Pro ferendo q̄ꝫ teſti
monio · pretextu cui⁹
aliquı alios fraudulē
ter interdum a iudicı
bus vocari procurāt.

per hoc verbum credo ꝙ pars non poſſit referre queſtio
nem iudici delegato.ſ.dicendo ꝙ aſſeſſore non eget.cum
enim hoc ꝯſciencie relinquatur ipſius ergo ſolus deus h
et nullus alius iudex vel ꝯgnitor.preterea poſito ꝙ ſum
mus ſit doctor et parꝫ occupatus ex quo ꝯſciencia ſibi h
dictat poteſt aſſeſſo
rē aſſumere ut h ca
ueat tamen ſibi ne ꝯ
ſciencia eius impro
babilis ſit.de ſimo.p
tuas ij.b. ¶ Alioqn
ſ.ſi aduixerit cum n̄
egeret.i. ¶ Suſpe
ctum no.p ſuſpectis
qui defacto in ſuſ
dantur per partes.
k. ¶ Competenti ſa
lario.ſpe etenim premi
orum mutandus eſt
aſſeſſor.C.d aſſeſſo.
l.i.et ſalarium habe
re debet.ff.de offi.aſ
ſeſſo.l.diem functo.
debet enim merces ꝯſtitui ꝓ labore xij.q.ij.caritatem nec
de ꝓprio beneficium quis facere cogitur.x.q.ij.precarie et
poteſt iuſtum ꝯſilium vendere xi.q.iij.nō licet et ad de qd
ibi no.et xiiij.q.v.non ſane.l. ¶ Moderando.ſm qualita
tem cauſe et parcium ꝯdicionem.et facundiam aſſeſſoris
et loci ꝯſuetudinem.ſicut de aduocato dicimus.ff.de var.
et extraor.cog.l.i.in. ¶ Communiter.quia cōmune gerit
negocium.s.px.§.et ſi delegatus moritur.vel partes ꝯcor
dent.nichilominus aſſeſſor ſalarium ſtatutū habebit.vel
habitum non reſtituet.ff.de offi.aſſeſ.l.diem functo.ff.
loc.qui operas et.l.ex conducto.§.item ſi.ff.de var.et extra
or.cog.l.i.§.diuus.in. ¶ Notarium.quem debet habere d
legatus ut fideliter cuncta iudicij acta ꝯſcribat.s.de ꝓba
qm.et vocatur ſuus publicus.j.de vſuris q̄q̄.et ꝓuat ec
cleſia eciam laicum h officio racione peccati ut.j.de pre
ben.felicis.§.i.cū ſi.o. ¶ Notarios nota plures notari
os aſſumi ad ſcribendum in vnā cauſa cum h non repia
tur ꝓhibitum et hoc ſit ꝯceſſum et facit predicta dec.qm
p. ¶ Metas racionis.et eſt iſtud quaſi crimen ꝯcuſſionis
racione officij vltra debitum exigere.i.q.vij.ſanamus.C.
ad.l.iul.repe.l.vl.q. ¶ Officium nota iudicis eciam de
legati eſt moderari ſalaria aſſeſſorꝫ et notariorꝫ.quia cuꝫ
cauſa ſit ei ꝯmiſſa ⁊c.de of.del.preterea et eſt ſi.de iudic.
c.vl.vnde bene dicebat guil.in ſpe.ti.de ſalarijs.§.ij.circa
finem ꝙ aut ſcriptura erat de foro et iudicialis aut extra
iudicialis.primo caſu puta in excepcionibus replicacioni
bus et ſimilibus ſcribendis ad officium iudicis cerā quo
agitur eciam delegati pertinet talium ſalaria moderari et a
grauaminibus partes releuare de pe.di.i.nemo de offi.de
lega.cum te et cuncta que litigatores impediunt emenda
re.i.q.i.emendari de of.dele.c.i.⁊ tales improbos exa
ctores punire.C.de of.pſce.af.in nomine verſus ſi.§.h e
ciam decre.minus moderabitur ergo quid detur ꝓ citaci
one.quid ꝓ termino quid ꝓ ꝯteſtacione et ſic de ſingulis
et in hoc inſpiciet ꝯdicionem perſonarꝫ et cauſe ⁊ ꝯſuetu
dinis fori et ſi ſibi videbitur ꝑ alios fideles notarios faci
et h taxari. Si vero ſit ſcriptura extraiudicialis puta in
ſtrumentum vendicionis de qua agitur vel depoſiti vel ſo
lucionis vel ſimilia.expedietur id ꝑ ordinarium vel depu
tatum illi officio.puta ꝓconſulē tabellionū bonoñ.qui ſi
de cetero ſalario nō ſuit ꝯuentum inſpecta qualitate cau
ſe ꝯdicione perſone
et ꝯſuetudine loci tax
abit vel taxari faciet
per viros expertos
ff.de var.et extraor.
cog.l.i.et de ſimo.c.
i.iij.q.vij.§.tria.v.a
pud vrbem.r. ¶ Pru
denter ad idem de ac
cuſa.qualiter.j.
v. ¶ Refrenet allu
dit vocabulo et eſt ſi.
s.in ꝓhemio cōpilacō
nis gg.et.s.de homi
ci.dilectus.r. ¶ Re
ceperit.ſ.a partibus
preter eſculentum uł
poculentum vel vltra
moderatās expenſas cum ꝓficiſcitur vel participando lu
crum cum aſſeſſore vel notario.u. ¶ Remiſſione.ſi.j.de
cenſi.exigit ad finem et in clemen.de hereti.nolentes.v.
quod ſi ſecus.et ſic eſt caſus vbi dn̄s rem ſuam in aliū trāſ
ferre non poteſt quod eſt ꝯ regulam qua dicitur.nichil ē
tam naturale q̄ꝫ voluntatem dni volentis rem ſuam in ali
um transferre eciam inſti.de rerꝫ diui.§.ꝑ tradicionem
quid ſi poſtq̄ꝫ reſtituit iudex pars ſibi donet.nūquid h fa
cere poteſt.credo ꝙ ſic quia h h non ꝓhibetur ſicut nec a
lia ſua bona donare ꝓhibetur et eſt racio quare aliud in
remiſſione aliud in donacione remiſſio facilius preſumit
fraudulenter fieri q̄ꝫ donacio quia facilius remitteret quis
multa q̄ꝫ donaret pauca ſic alias ſi.ff.ad vell.ſed ſi ego v
bi dicitur ꝙ ſenatus ꝯſultum velleianum mulieri intercedē
ti ſuccurrere voluit non donanti ideo quia facilius obli
gat ſe mulier q̄ꝫ alicui donet et h eſt cauſa quare ꝓhibet
ne pena interueniat in matrimonio ⁊ non arra.quia facili
us ꝓmitteret quis.c.nomine pene q̄ꝫ daret.x.nomine ar
re ut recitare ſolet.s.de ſpon.gemma.hec omnia intelli
go vera eſſe dummodo ꝯtractus iſte in fraudem non fiat q2
tunc non credo iudicem abſolutum ad hoc.ff.de dona.in
ter vi.⁊ vx.ſi ſponſus.§.circa.ff.ad vell.q̄ꝫuis.§.ſi cum eſ
ſem ⁊ facit.j.de elec.cōmiſſa cum ſimilibus ⁊ qd no.xiiij.
q.iij.plerique de priuil.q̄ꝫto.ff.de legi.l.ij ⁊ quod no.guil.
olim inter decre.de poſtul.ꝑpetrandum gg.x.quam hodie
non habemus .a. ¶ Teſtimonio ad quod ne veritas oc
cultetur quilibet ꝯpellitur xiiij.q.ij.q̄ꝫ de teſti.co.peruenit
et h in ciuilibus in criminibus autē quid iuris no.e.ti.di
lectorꝫ.b. ¶ Laboribus in eundo ⁊ redeundo c. ¶ Expē
ſis no.ergo ꝙ iudex non ſolum parcere debet laboribus
et expenſis parcium vt.s.de do.⁊ ꝯtu.finem ſed eciam te
ſtium ut hic.d. ¶ Extorqueant.ſi.s.e.ti.c.vl.e. ¶ Vendi
cio ⁊ ſtatus vt ſi petatur ſup principali lite ꝯteſtata ⁊ iu
rato de calump.⁊ dato termino ad ꝓbandum ⁊ porrecta
intencione ꝓducentis tunc teſtes citentur.vel ſi petatur
ſuper dilatoria ante lit.ꝯteſ.dato termino per iudicem ad

vt eos laboribus et expenſis fatigent. aut extorqueāt aliquid ab eiſdem nullum vllatenus conuocet niſi quē condicio et ſtatus cāe requirent. ſed nec tūc niſi a producente competentes vocato pro teſtimonio veniendo ſtando et redeundo faciat miniſtrari expēſas ¶ Quicquid autem contra premiſſa vel eorum aliquod contigerit attemptari ſit ipſo iure irritum et inane. ¶ Idem

Tibi qui gratiā in biterenen. ec

cam probandam et intencioē porrecta et no. qd ſi citauerit ſecundum hanc formam citacio non valet ipſo iure. j. c. xx. ¶ A producente nota licet teſtis iuret dicere veritatem pro vtraq; parte et que capl'a iuret habes no. ij. q. iij. nullam et. ſ. de teſti. fraternitatis in vi. glo. et ad hoc teneat xiiij. q. v. non ſine et celāe veritatem ſit peccatū j. de cri. fal. c. i. xi. q. iij. quiſquis. tamen ſolꝰ ille qui producit parat teſtem in veniendo ſtando et recedendo ut hic et iiij. q. iij. ¶ Item in criminali v. venturis. C. de teſti. l. qm̄. C. de appel. l. eos ¶ ſi quis autē et ad hoc decor. j. de elec. cum non deceat et. ſ. de vo. et vo. redem. magne. g. ¶ Expenſas. conſueuerūt aduocati doloſitate et impicia neſcientes aliter partes iuuare dilaciones iuris petere ad teſtes vltra marinos vel extra prouinciam producendos iij. q. iij. ſpacium poterit iudex ſi de malicia preſumebat. ſ. ut id fieret cauſa protelandi negocium ſacramētum exigere ſed ſi iurabatur videbat dando dilacio conſueuerant iudices aliter procedere ſm formā decre. de fideiuſ. conſtitutis. ſ. ibi committere recepcionem teſtium recepta caucione ab illo qd vadat et mittat ad videndum illos iurare ſup quo vide quod ibi no. hodie puto melius prouiſum p hanc litteram ſi enim dicet pars habeo teſtes vltramarinos et iudex dicet paratꝰ ſum illos citare et expectare depone ſalarium p expenſis teſtis in eundo veniendo et ſtādo. quod ſi facere nolet cauſam non differet. h. ¶ Ipſo iure. nota igitur ius nouum quia ut ſuperius dixi in multis capitulis ſuperioribus valebat olim proceſſus ſi non opponebatur excepcio. hodie ſecus per hanc litteram quia nullum eſt excepcionis remedium oportunum ¶ Tibi. quia decre. eſt aliq̄ntulum obſcure dictata, vide caſum litteralem. Ego impetraui gratiam in eccleſia bonon. dato executore michi p papam ut faceret me recipi in canonicum bonon. et prouideret michi de prebenda ſi qua tunc vacabat vel de proxima vacatura. ticius a papa impetrauit ſecundo loco eandem vel conſimilem graciam in ipſa eccl'a bonon. tamen preuenit me in preſentacione lrāꝝ et receptus fuit in canonicum. tercio loco ego lrās meas preſentaui et auctoritate ipſaꝝ receptus fui in canonicū bonon. et tēpore recepcōis mee

cleſia impetraſti a nobis certo executore cōceſſo. qui te in canonicū recipi faceret et de prebēda tibi ſi qua in eadem eccleſia tūc vacabat alioquin de vacatura proxime prouideret. alius ſimilem graciam poſt tuam impetracionem obtinens in eadem licet poſtq̄ tu ſuas litteras preſentaueris et in canonicum ſit receptus in prebenda tempore tue recepcionis vel eciam poſt vacante ex quo alteri antea tuā recepcionem collata

vacabāt prebenda vel poſtea vacauit queritur cui debeat an michi primo impetranti. ſecundo preſentanti et ſecundo recepto. an illi ticio ſecundo impetranti p̄mo preſentanti et prius recepto reſpondetur qd michi et non illi debetur ex quo illi ante recepcionem meam collata non erat. Secundo queritur pone retento eodem themate qd ante recepcionē meam vacauit p̄bēda et executor meus notificauit aut interdixit ſeu reſeruauit et forte decretum apponuit cui debebitur ā michi prius impetranti ſecundo preſentanti. an illi ſecundo impetranti prius p̄ſentanti priuſq; recepto reſpondet qd michi. Tercio queritur retentis eiſdem terminis poſt preſentacionem et recepcōnē ticij ante preſentacōnem meam vacauerat prebenda ſed in litteris meis erat clauſula decreti queritur cui debeat reſpōdetur qd michi. h. vera ſi dolꝰ nota. vel negligencia michi prius impetrāti imputari nō poteſt. hoc dicit. h. ¶ Certo executor enim debet eſſe certus vt no. h. littera habet enim delegatam quod patet quia ipſius materia in illo titulo ponitur. j. de offi. del. ſi ſup ſicut de conſeruatore dicimus. c. ti. c. i. et vlti. ſed delegatus debet eē certus. ſ. c. ad h. ſicut et arbiter et tutor. ſ. de ar. innotuit ff. de teſta. tu. l. tutor incertus. ḡ et huiuſmodi executor et propter hoc dixit certo. ſ. ¶ Proximo. h. intelligitur. ff. de ver. ob. l. eum qui kl'is niſi aliud diceretur in litteris expreſſe vel tacite puta quam duxerit acceptandam. j. de conceſ. preben. c. i. et intelligitur hec clauſula et precedens de prebenda nulli alij debita. cū talis conceſſio ſine alterius p̄iudicio fieri debeat. ſ. e. q̄uis et. j. de preben. cum in eccleſia et c. ſi poſtq̄ hec vera niſi aliud diceretur puta qd haberet prerogatiuam. j. de conceſ. preben. c. pnl'. in. ¶ Prouideret. et non dixit compelleret et ita aliꝰ eſt caſus decre. j. de conceſ. preben. ſi ſoli de hac tamē materia diſtingue et ſubdiſtingue ut ibi plene dixi. n. ¶ Receptus. videbatur ergo ſm communem lecturam illius decre. capitulum ſancte cruas. ſ. e. ti. que habebat qd illud p̄us ibi poſitum eſſ aduerbium qd ille p̄us preſentans debebat conſequi prebendam ſed abſurdum erat qd iſte ſecundꝰ precurrendo lederet ius primi ut h. et. j. de preben. cū cui vbi de hoc. o. ¶ Extitit. ḡ ſi prius erat alteri collata ſecꝰ

non extitit. anteferri non debet. ¶ Item quoque ſi ante receptionem tuam in canonicum vacaſſet prebenda per proceſſum tui executoris qui ei ad quem prebende collatio pertinebat notificauerat quod eam volebat per huiuſmodi poteſtatem conferre aut interdixerat ne conferret eandem. ſeu illam ſue reſeruauerat collationi. preſertim cum interpoſitione decreti affecta. tunc enim tibi et non alteri debet prebenda huiuſmodi aſſignari. ¶ Quinimo ſi ante receptionem et preſentationem etiam tuam prebenda vacauit. idem erit cenſendum ſi in huiuſmodi gratia tibi facta decretum a nobis fuerit irritum et inane quod contra ipſam contingeret attemptari. ¶ In predictis itaque caſibus debes tu prebendam vacantem potius quam impetrator vltimus obtinere. dum tamen dolus tibi non poſſit vel notabilis negligentia imputari. ¶ Item ſi pro te alicui directa fuerint ſcripta noſtra. vt tibi de canonicatu et prebenda eccleſie biterrenſis ſi ad id accederet epiſcopi et capituli eccleſie prelibate conſenſus auctoritate apoſtolica prouideret alter poſtmodum impetrans q

quod intelligas verum cum determinatione ſequentium ſed ſi non haberet locum niſi canonicatus prius ei collatus fuiſſet ut .j. de preben. cum cui et c. ſi poſtquam. a. ¶ Ante receptionem et poſt preſentationem ut bene procedat caſus .ſ. quod .j. dicitur de notificatione &c. et vt differat a ſequenti .b. ¶ Prebenda tolle quod eſt .j. affecta per proceſſum et decreta .c. ¶ Notificauerat ſed ad quid neceſſaria eſt notificatio cum ſufficiat preſentatio ut .j. de conceſ. preb. ſi capitulo. ſo. ſufficiat preſentatio facta ei ad quem ſpectat collatio. vt ibi ſed non executori ut hic et ideo dicitur ibi capitulo ipſi factam .d. ¶ Preſertim .j. maxime .e. ¶ Decretum. decretum quod pape afficiat etiam ignorantes .j. de conceſ. preb. c. i. f. ¶ Predictis .ſ. quando prebenda vacaret tempore receptionis vel poſt quam primus iam erat receptus licet ſecundo vel quando primus nondum erat receptus quam executor ſaltem notificauerat vel quando primus nondum preſentauerat ſed in litteris eius erat decretum .g. ¶ Dolus .j. de renun. c. ij. h. ¶ Negligentia .j. de preb. ſi clericus. ¶ Item pro te ſi primo ſub conditione prouideri mandatur et ſecundus pure impetrans prius quam veniat conditio a papa vel executore ſuo canonicatum obtineat in aſſecutione prebende primo prefertur hoc dicit .k. ¶ Alicui executori et eadem ratione idem credo ſi ſcriptum fuiſſet ipſi capitulo ut poſſent ſi vellent auctoritate apoſtolica recipere aliquem in canonicum et fratrem ut .ſ. e. cum aliquibus quia omne ius impetrantis fertur ad diem conditionis. ſecundus igitur primo canonicatum obtinuit preferri ergo debet .j. e. pe. l. ¶ Scripta noſtra. per huius tenoris ſcripta eccleſiam non puto grauatam ita quod locum habeat decre. ſ. e. litteris et c. mandatum et c. abbatem et .j. e. pe. in fine ratio quia per hoc mandatum non grauantur ſed eorum voluntati relinquuntur et aliud eſt permittere aliud precipere iij. di. omnis autem lex xiiij. q. i. quod precipitur. ſ. de ar. cum olim. ff. man. l. ij in fi.

m. ¶ Si ad id. conditio fuit et ad huius conditionis tempus mandatum refertur et decretum ſi quod ibi erat inſertum vt in clemen. de conceſ. preben. cum ei quem. i. ſi. n. et eſt ſimile .ſ. de ap. preterea de vo. et vo. redempt. licet. v. ſcitutus de condic. ap. ſuper eo in ſi. de ver. ob. ſi. ex conditionali et. ff. qui po. in pi. ha. l. potior. i. ſi. licet ſit contra c. l. ij. ſi. et ff. de pi. ac. et d. rel ven. l. quod ſi pendente vbi dies conditionis extenditur ad diem obligationis ſed ibi non erat in poteſtate contrahentis primo ſub conditione contrahentium conditionaliter poſtea pure contrahendo reuocare ſed hic ſecus quia in poteſtate pape concedentis erat conditionalem gratiam etiam in totum tollere ſi voluiſſet .j. de conceſ. preb. c. p. et vl. n. ¶ Epiſcopi et capituli. ad quos de iure communi pertinet canonicorum receptio de conceſ. preb. poſtulaſti de hiis que fi. a prel. nouit et c. quanto de elec. cum eccleſia et ibi de hoc et tunc debent abſentes canonici vocari qui ſunt in loco vnde ad electionem epiſcopi vocandi forent .j. de preben. cum in eccleſiis niſi eſſet conſuetudo in contrarium vt ibi de conſuetudine autem vel priuilegio interdum pertinet ad alterum tantum predicta receptio ut .j. ne ſe. va. c. vno de regu. c. vlti. et intelligo conſentire. c. ſi conſentit maior ipſius pars in hoc caſu ar. j. e. pe. cum ſuis concor. o. ¶ Aſſenſus pone mortuus eſt epiſcopus et canonici cum eo nunquid executor ſtatim poterit conferre. videtur quod ſic ar. j. ne ſe. va. c. vno. in fi. ad hoc .ſ. e. ſi gratioſe ſed contrarium credo hoc enim ſub certa forma tradita eſt executori poteſtas quam tranſgredi non poterit .j. de preben. cum de non et ſub conditione qua non exiſtente ceſſat ipſius poteſtas et aliud eſt conſilium tenetur requirere ut ibi et aliud aſſenſum ut hic et facit .ſ. de ar. cum olim et decre. ne ſe. va. c. vno loquitur in caſu illo cum ad illum pertinet electio quam facere habet cum conſilio epiſcopi hic autem non pertinet prouiſio niſi a die conditionis. Item ibi loquitur de beneficio iam vacante vbi periculum eſt in mora ut ibi hic autem nullum periculum

ex collacione apoſtolice ſedis vel executoris ſuper hoc deputati prouiſione priuſq̃ epiſcopi et capituli p̃dictorum aſſenſus ad p̃rouiſionem tibi accederet faciendam canonicatum obtinuit biteren. licet tu interueniente poſtea predictorum aſſenſu dicti prioris mandati auctoritate in canonicum ipſius eccleſie ſis receptus in prebenda vacante tibi merito antefertur ¶ Item

Nobis ſuper p̃uiſione ſimili ſibi facienda in eadem eccleſia litteras a nobis obtinentibus vna die certis eis executoribus deputatis · ſi non appareat quis p̃mo impetrauerit ex eiſdem is eorum cui canonicatum contulimus eſt in prebenda preferendus alteri qui a nobis non extitit canonicatum aſſecutus licet priuſq̃ alius eis ad quos ſpectat canonicorum receptio et collacio prebendarum ſuas p̃ſentauerit litteras et ab eis in canonicum ſit receptus ¶ Si vero neuter eorum vel vtriq; canonicatum contulimus tunc ex quo in gracia ſunt equales is qui primo preſentauerit erit pocior in prebenda · quod ſi forſan ambo ſimul in preſentando concurrant · hij ad quos vt

p. ¶ Auctoritate ap̃lica · preferetur ergo omnibus prius receptis auctoritate inferiorum · j. de preben. hij qui. q. ¶ Poſtmodum · vnde poſterior videbatur in iure ſicut fuit in tempore j. de reg. iur. qui prior cum ſuis concor. quod non eſt verum racio . ſ. patebit . r. ¶ Ap̃lice ſedis . bene dicit quia ſecus de inferioribus quia ſi auctoritate alterius inferioris receptus eſſet preferret iſte eciam poſt receptus auctoritate pape . j. de preben. hij · qui et ſic poteſt ſcire quod dicitur . ſ. e. cum aliquibus . s. ¶ Prouiſione quia datus erat ad prouidendum ſecus ſi ad compellendum tantum quia tunc prouideri non poſſet . j. de conc. preb. ſi ſoli t. ¶ Faciendam quaſi poſt conſenſum habitum impetraſſet tunc ſecus ad hoc . ſ. e. pr. i. prim. u. ¶ Tu primo impetrans . p. ¶ Predictorum epi et capituli . p. ¶ Vacate quandocumq; . z. ¶ Merito quia licet ille poſterior fuerit in impetracione tamen fuit prior in iure mandatum enim condicionale ante condicionem exiſtentem conſenſu non habet ſicut nec matrimonium condicionale vnde nec ex ipſo oritur publice honeſtatis iuſticia . j. de ſpon. c. j. i. ſi ¶ Nobis . ſi ex

Duobus impetrantibus ſup ſimili prouiſione non apparet quis primo ſi ſolum alteri collatus eſt canonicatus a papa ille prefertur alteri eciam prius preſentanti et primo recepto ſi aut vtriq; vel neutri eſt collatus · aut alter in preſentando preuenit aut ambo concurrunt · ſi alter preuenit ille prefertur ſi ambo concurrunt ille uel illi quem ipſorum maior pars ad quos collacio et receptio ſpectat alterum tenentur eligere et ſolus ille admittetur vel alteri preferetur niſi papa vtriq; voluit prouideri et facit decre · iſta in ar. ad queſtionem de hijs qui producunt duo teſtamenta et non apparet quod ſit primum et vtrumq; in ſolidum ſe dicere heredem et in poſſeſſionem mittendum que queſtio no. C. de edic. di. adri. tol. l. edicto in glo. i. mitti. b. ¶ Duobus · id ſi tribus vel pluribus · cum eadem racio ſit vtrobiq; c. ¶ Simili . quia vterq; impetrauit ſibi prouideri de canonicatu et prebenda integra ſi autem impetracio eſſet diſſimilis

puta quia vnus impetraret ſup dignitate alter ſup canonicatu vel vnus ad prebendam integram alter ad dimidiam tunc quod hic dicitur locum non habet quia ſi vacat integra dabitur ei qui integram · ſi dimidia · ei qui dimidiam impetrauit nec aliud fieri poſſet . j. de preben. cum de ii vel pone diſſimilem vt . ſ. e. pr. e. ¶ In eadem eccleſia quia de diuerſis non eſſet queſtio . d. ¶ A nobis ſi autem vnus a papa alter ab ordinario tene quod habes j. de preben. ſi a ſede ap. e. ¶ Si non appareat ſic . j. de preben. ſi a ſede et dico apparere poſſe per ipſas litteras · puta ſi diceret in eis . data die tali ante terciam · in alijs diceretur poſt veſperas ſi hoc non eſt in vſu · poteſt eciam apparere per teſtes per quos probare poterit ſuam peticionem primo ea die lectam et admiſſam per papam . vel per confeſſionem partis alterius poterit apparere et facit . ſ. de teſti. ſpol. cum a ſede et . j. de conf. c. i. ¶ Quis primo · quia ſi eſt hoc appareret ei deberetur . ſ. e. tibi et . j. de p̃be. cum in et . c. ſi. poſtq̃ . g. ¶ Cui ſoli · ut . j. ſequtur . h. ¶ In prebenda tunc vel poſtea vacante . i. ¶ Spectat de communi vel ſpeciali iure ut dixi . ſ. e. pr. k. ¶ Receptis non ergo in hoc caſu inſpicitur preſentacio vel receptio . ſ. e. tibi et ſubaudi hoc · et alter omnino careat impetratis niſi . ac . ut in fine et ita ſubaudias eciam m. v. ſe. l. ¶ Primo p̃ſentauerit · nota ergo caſum in quo ſtatur hodie p̃ſentacioni in litteris ad beneficia . concordat litteris de iuſticia . ſ. de appel. ut debitus . m. ¶ Concurrant · nota quia primo inſpicitur inequalitas in data demum in preſentacione ſed ſi omnia ſunt paria · tunc locus eſt gratificacioni · et facit pro opi. gof. no. ſ. de iudicis . c. i. et contra ad h. ff. loc. i naui . i ſi. ff. ad ſill. ſi quis in grauis . g. cum omnes . ſ. de iur. pa. cum autem i ſi. et no. p ſo. ro gof. et h. no. in dicta decre. cum autem . l. quia tunc demum locus eſt gratificacioni quando quis ſit in iure pocior dubitatur . n. ¶ Spectat expone ut . ſ. o. ¶ Collacio prebendarum ad quam vocandi ſunt abſentes quod dic ut

p̄mittitur canonico
rum ſpectat receptio
et collatio prebenda
rum vel eorum ma-
ior pars ex eis alteꝝ
quem voluerint eli-
gere teneantur · quo
electo alius omnino
careat impetratis · m
ſi ex tenore litterarū
ipſius expreſſe appa-
reat. ꝙ vtriqȝ ipſoꝝ
voluerimus ꝓuidere
Quia per Jōē
ambitioſaȝ im
portunitatem peten
tium tam nos ꝙ̄ nō-
nulli pred. noſtri ro.
pon. idulgentias ꝑpe
tuas mltis ↄceſſim⁹
de percipiendis fructi
bus beneficiorum ſu-
orum diſtributionibꝫ
quotidianis tantum
exceptis. ſiue m ſcol

eſſent. ſiue in eccleſi-
arum ſuarum altera
reſiderent. aut in ro-
mana curia morā tra
herent ſeu alio certo
loco. vel etiam vbicū
qȝ ex quo inſolentie
oriuntur vagandi et
diſſolutionis prepa-
ratur materia. minuū
tur cultus diuinus ·
quem deſideram⁹ au-
geri · et officium ple-
rumqȝ ꝓpter qd̄ be-
neficium eccleſiaſticū
datur omittitur hos
volentes emendare p̄
terita · et quantuȝ poſ
ſumus aduerſus fu-
tura cauere. omnes
huiuſmodi et ſimiles
indulgentias perſonis
non eccleſijs vel dig
nitatibus datas pen
tus reuocam⁹ et eaꝝ

ꝓ de preben. cum in eccleſijs p. Maior pars · videtur e
nim a toto. c. factum quod fit a maiore pte lvi. di. apl'ica
de electione cum inter ca. in prin. de hijs que · fi. a ma. p. c.
c. j. ff. ad municip. quod maior. q. Voluerit · datur er
go eis optio. r. Eligere nec i ipſi⁹ electi prejudicium
poterit poſtea varia
re ad h de elec. pub
licato. j. d poſtul' pl'.
c. vno in fi. et. j. de re
gulis iuris mutare ·
cum ſuis ↄcor. et ꝓ-
batur h ſatis p litam
que ſtatim ſequitur
et facit ad id qd̄ dixi
s. e. gratia. s. Te
neantur non tenent
alteꝝ eligere de ne-
ceſſitate ſed non cer
tum vnde non datur
eis optio vt eligant
vel non eligant ſed
ut alteꝝ eligant ſed
pone nolunt eligere
vel pari numero diſ
cordant in eligendo
quid erit credo agen
dum coram ſuperiore
ut eos ad eligenduȝ
compellat. j. certuȝ tē
pus vel ad ↄcordan
dum quod ſi non fe-
cerint credo ꝙ ſupe
rior ipſe poſſit elige
re ad hoc ix. q. iij. cū
ſcimus de ſupl'. neg. p̄
la. p totum. j. ti. pṗ. c
vlti. j. de teſti. ſpol.
frequens. j. de preb.
ſi tibi et. j. de elec. ꝙ
ſic. ff. de l'. j. huiꝰ. ſ. fi.
C. de inge. ma. diffa
mari cum ſi. et. s. de
iure pa. nullus cum
ſi. ſicut igitur ad ſu-
periorem per lapſum
temporis deuoluitur poteſtas eligendi de ↄceſ. preb. c. ij.
ita ex eoꝝ negligentia puto ꝙ h deuoluetur poteſtas p̄-
eligendi de qua hic loquitur. t. Omnino. ut nec prebē
da illa nec ſequens nec canonicatus etiam ſibi debeatur. u.
Jpſius non electi. x. Expreſſe. quia in ipſis litteris
appoſita erat clauſula non ob. ſi p alio ſcripſerimus qui
huiuſmodi gratiam. ⁊c. vel non ob. ſi p nos fuerit eccleſia
veſtra grauata vel ſimilis clauſula et no. ꝙ dicit expreſſe
et eſt. ſi. s. e. cum aliquibus et. c. ſuſceptum. et. j. de prebē.
ſi motu per hunc autem textum approbataȝ dico opi. h. no.
s. e. ti. mandatum et reprobatur opi. gof. in ſū. huius. t. an
te medium et innoc. et ↄpoſt. s. e. capl'm. qui dixerunt ꝙ
licet eccleſia grauata fuerit in receptione pmi nichilomi⁹
recipere tenetur ſecundum niſi in litteris ↄtineretur niſi ꝓ

alio. ⁊c. ſed h. g dicens ꝙ ſecundum recipere non teneret
quia in litteris intelligitur predicta clauſula niſi ꝓ alio ⁊c
et h veꝝ niſi in ipſis litteris diceretur nō ob. ſi ꝓ alio ⁊c.
et hanc opi. ber. approbat ſtilus curie et finis iſtius decre.
hoſt. diſtinguebat an primo receptus eſſet ſub expectatione
prebende nec ne. in
primo caſu non vale
rent littere ꝓ ſecun
do ſine clauſula. nō
ob. in ſecundo ſic et
ita notat in dec. mā
datum. s. e. ti. g quā
opinionem facit ipſa
decre. mandatum ſed
ibi erat cl'a ſi ꝓ alio.
⁊c. y. Vtriqȝ ele
ctio et non electio. z.
Voluerimus ſta
tur enī tunc volunta
ti. s. e. ſuſceptum.
Quia per ambi
tioſam omnes
indulgentie conceſſe
a bonifacio vel ſuis p̄
deceſſoribus clericis
de percipiendis ꝑpe
tuo fructibus ſuoruȝ
beneficiorum abſen
tia ſūt reuocate et ꝓ
fitetur papa ſe illas
impoſteꝝ non datu
rum et potuit certum
habuiſſe a decre. s. d
cle. non reſi. cum ad
h. a. Importunita
tem ꝓpter quā prin
ceps ſepe non conce
denda concedit ut h
vides. C. de pe. bo. ſū
la. l. i. l'. p. s. de pur. ca
no. cum in iuuentute
p de reli. domi. c. i. j.
de conceſ. p̄ben. dete
ſtanda et ideo locum
habet eoꝝ reuocatiō
vt hic xxxv. q. ix. ſnīam de re iudi. cum olim et nota ꝙ dix
it ambitioſam quia eſt importunitas ambitioſa ut hic vt
cum petitur qd̄ tendit ad noxam eſt et non ambitioſa vt
cum importune oportune petitur quod eſt precibus impe
trandum de pe. di. i. importuna. c. d i. pallium. j. de ap. ab
eo cum ſi. a. Perpetuas donec vixerint ſic. j. de cappell'
mona. c. i. ff. p ſocio. l. i. et facit quod dixi. s. e. ſi gratioſe.
temporales ergo puto vſqȝ ad quinquenniū vel ſimile tē
pus reuocate non ſūt. ſed quid dices ſi ↄceſſa fuit indulgē
tia que poſſ eſſe ꝑpetua puta donec erit in ſeruicio talis
principis vel ſimilis dicunt quidam talem indulgentiam
non reuocatam quia quod expreſſe non mutatur. ⁊c. C. de
ap. precipimus ſed ↄtrarium credo et puto hic caſum nonne
ſi habeo indulgentiaȝ donec i ſcol' fuero dicitur h ꝑpetua

et ſufficiat q indulgentia poſſit eē ſpecialis·ff· de ꝯdic· inde bi·l·ſufficiat·et quod no·de ſen·e·c·vi·i glo·i·in fi·b· ¶ Multis·reuocari ergo debebat quia tendebat ad noxam·ſ· de deci·ſuggeſtum et facit ad hunc caſum·ſ·de cle·non·reſi·cum ad hoc ſint·c ¶ Fructibus·qui de iure cōmuni tantū reſidentibus dari debent·ſ·de cle·nō reſi·per totum·de conſuetudine tamen pſe induci ꝯtrarium vel de ſpeciali ſtatuto·ſ·de conſti·cum omnes·d· ¶ Beneficiorum ſuorum·pretextu huius indulgentie que ambitioſa eſt·fructus ſolum illorum beneficiorū que canonice obtinent poterunt percipere·ſ·e·ſi gratioſe·§·vl·e· ¶ Diſtributionibus·que inter manualia beneficia·interdum victualia nuncupantur de cle·non reſi·de cetero·j·e·li·e·ti·e·vno·et·ſ·de preben·licet·f· ¶ Exceptis·iſta nō dātur etiam ſtudentibus in theologia·ſ·de p̄ben·licet·nec hijs q̄ ſunt in ſeruicio epī ꝯ dñi pape de cle·non reſi·c·de cetero·et·c·cum dilectus·ut ibi no·nec debent hee diſtributiones dari etiam preſentibus qui diuinis non interſunt officijs nec valet ꝯſuetudo in ꝯtrarium et qui percipiunt ad reſtitutionem tenentur·j·de cle·non reſi·c·vno·g ¶ In ſcolis eſſent ut legēdi et ꝓficiendi eis oportunitas concedatur in honorē et augmentum vniuerſalis eccleſie·que viris litteratis p maxime noſcitur indigere·ſ·de magiſtris·c·i·et p totum et·j·de elec·cum ex eo et nō ſolum papa ſed etiam inferiores prelati dant clericis licentiam ſe ob has cauſas abſentandi et hoc videtur h̄·intelligere de epīs ut no·de cle·nō reſi·inter iiij·Innoc·et hoſt·intelligunt h̄ etiam de inferioribus prelatis per decre·e·ti·relatum·ibi platorum ſuorum·ꝛc diſpenſationem autem de qua loquitur decre·de elec·cum ex eo dico q ſoli epī et ipſorum ſuperiores facere pñt cum de eis ſolis caueatur ibidem et ibi dici·h· ¶ Alteram·cum eas obtinent ex diſpenſatione vel ſunt tales eccleſie que ſimul poſſūt de iure teneri quod dic ut dixi·ſ·e·gratia·i· ¶ Romana curia·que hodie habet priuilegia ſtudij ut·j·de p̄uil·c·ij·per quam decre·etiam videtur q hij qui ſunt in ſtudio de iure cōmuni poſſent percipere fructus ſuorum beneficiorum quod nō eſt verum ſed illud intellige ut ibi dicam·k· ¶ Alio certo loco puta q in indulgentia dicitur q ſpecialis

concesſionem noſtris volumus exulare tēporibus·quodq; nobis licere non patimur noſtris ſucceſſoribus indicamus. ¶

Bonifacius octauus

De conſuetudine·

Conſuetudinem quam in veſtra eccleſia ſeruatam aſſeritis tanto tempore quod in contrariū memoria non extitit videlicet quod ipſius eccleſie canonici duos perſonatus aut duas dignitates vel prepoſituras ſeu adminiſtrationes·aut duo officia·vel eorum alterum cum re liquo inſimul et prebendam poſſint in eadem eccleſia abſq; diſpenſatione ſedis apoſtolice obtinere corruptelam cum ſacris ſit inimica canonibus·et de ambitionis radice proceſſerit merito reputantes eam auctoritate apoſtolica reprobamus·volentes ad ipſius obſeruantiam etiam ſi iuramento firmata extiterit·cum iuramentum iniquitatis vinculū nō exiſtat decernimus non teneri ſtatuentes

donec in domicilio ſuo habitauerint fructus prebendarum percipere poſſint l· ¶ Vbicumq; q ſic generaliter ſe habet indulgentia·m· ¶ Vagandi quod facere non debent clerici·ꝓ xlvi·di·clericum nam et per horam ab eccleſia non debent abeſſe ut xcij·di·c·vl·n· ¶ Diſſolutionis·que moribus et habitu eſt in clericis amputanda xxiij·di·qui epūs et e·ſe·xxi·q·iiij·c·i·et p totum de vita et hone·cle·clerici·et·j·de preben·cū ſingula·o ¶ Augeri·ſ· de ꝯſti·c·pnt·p· ¶ Datur vñ priuatus officio et beneficio puatus mereſcitur cum ſit eius ſequela xxxi·di·eos et·c·l· qui ſacerdotum xxxij·di·preter hec et ibi de h̄·ſ·de cle·excommunicatores de ap·paſtoralis cum ſi·q· ¶ Remedare·xxv·q·ij· ſententiam de re iudi·cum olim xxij·q iiij·magne de ap·cū ceſſante de ſen·ex·ſacro·et i auc·de nuptiis prim·ibi imperator non erubeſcimus ſi quid melius horum que prius ipſi diximus adinueniamus competentem prioribus imponere correctionem ne ab alijs corrigi expectemus ad idē de accu·qualiter et quando·j·r· ¶ Quantum poſſumus·ſi·ſ·in ꝓxemi·huius li ſ· ¶ Cauere·no·futura preuidenda xxiij·di·in nomine domini de pacta·c·i·de ſer·non ordi·c·i·ꝛ exempla pñta·ꝛc·lxxi·di·plurimos·ff·loc·ſi quis domum ꝯ·i·r· ¶ Indulgentias·ſpeciales·l·nam de hijs·ſ·dixerat·u· ¶ Vel dignitatibus ſi ergo dignitati vel eccleſie datum eſſet tale priuilegium per hanc decre· reuocatum nō eſſet et potuit eē ratio q non tantus fauor perſonis debetur ſicut dignitatibus vel eccleſijs de elec·cum nobis olim in fi·x· ¶ Et ea·q ꝓuidit hucuſq; circa preterita nunc cauet circa futura·p· ¶ Temporibus·quid ſi tales indulgentias de nouo ꝯcedat valent q nō potuit ſibi legē imponere a qua ſibi nō liceret recedere ad h̄·ff·de l·iij·i·ſi quis in prin·ff·p ſocio cū duobus ꝯ·ap inanus in fi·ꝛ prima ꝯſtitutionem tollit p ſecundam licet de ipſa nō faciat mentionem·s·ti·pr·licet ꝫ· ¶ Indicamus·ſi·C·de legi·digna vox· indicare potuit h̄ nō legē imponere q par in parē nō hꝫ imperium·ſ·de elec·innotuit·cum ſuis ꝯcor·

Conſuetudinem·pretextu ꝯſuetudinis etiam iurate vel q̄tocumq; tempore obſeruate nō poteſt quis niſi veniam perſonatū dignitatē vel aliud ſpecialū

officiũ ſit cũ canonia et prebenda i aliqua eccleſiã abſq̃ diſpenſacione ſe.ap.obtinere vel iam obtenta tenere et q̃ preſumptum irritum eſt omnino.b. ¶ Non extitiſſi.ſ.de ver.ſig.ſup quibuſdam|et ſi cõſuetudo iſta al' leg itima fuiſſ non eſſ neceſſe in ea titulum oſtendere.j.ď preſcrip. c.i.videtur enim con ſuetudo talis ius idu cere.ff.de aqua plu. ar.l.i.§.i ſed cum cõ ſuetudo talis corrup tela ſit longitudo tã ti temporis non pro deſt et eſt ſi.j.c.xx. a. ¶ Preposituras. certa dignitas in ec cleſia licet alias om nes qui preſunt pre poſiti dicantur.ſ.de ver.ſigni.q̃uis.b. ¶ Officia.ppetua ut.j. ſequitur.c. ¶ Alter cum reliquo id ẽ di gnitatem cum perſo natu vel prepoſitura vel adminiſtracione vel officio ppetuo in ſimul cum prebenda put ſtatim ſequitur. d. ¶ In eadem eccle ſia.e. ¶ Licet xxij.q ij.facit.f. ¶ De.ap. nota caſum in quo ſo lus papa diſpenſat. duos ſimiles habes j.de preben.cum ſin gula.g. ¶ Canoni bus lxx.di.ſanctorum et de conſ.preben.lit

vt cum vnum offici um vix digne valeat ſic aliquis adimplere nulli liceat de cetero niſi vnicum perſona tum vel dignitatem aut preposituraz ſiue adminiſtraciones vl' officium perpetua q̃ cunq̃ nomine cenſe antur cum prebendã inſimul abſq̃ diſpen ſacione dicte ſedis in eadem eccleſia obtine re.vel iam obtenta tenere quod ſi a q̃q̃ ſecus preſumptum fu erit irritum ſit omni no. ¶ Item

Non putamus il

teras.et hoc idem dicebat conſtitucio vrbani que incipit p uiſionis.vnde tracta ſunt decre.iſta.h. ¶ Ambicionis.ſ. de preb.quia nitantum. de elec.dudum ij.i. ¶ Iuramen to ſpeciali vel generali nõ curo quia ſi ſpecialiter iura runt hanc cõſuetudinem expreſſe ſeruare ſuit iuramentum temerarium et non ſeruandum et de eo qui iurauit poſſ et deberet imponi penitencia de iureiur.ſicut ſi generaliter iurauit ſe ſeruaturum cõſuetudines ipſius eccleſie iuramen tum iſtud ad poſſibilia et licita tñ extenditur ut.j.de iur iur.c.i. ¶ k. Vinculum.i.vinculans vel obligans in iniq̃ tate et decre.xxij.q.iiij.inter cetera ſ.de iureiur.q̃to et.j.de iureiur.c.i.l. ¶ Vnum officium.cõcor.lxxxix.di.ſingula. ſ.de here.cum ex iniũcto.et.j.de preben.cum ſingula.que ponit ſimilem caſum et eſt ſi.ſ.de cele.miſ.referente et de cõ.di.i.ſufficiat.m. ¶ Niſi vnicum ergo videtur q̃ de diſpẽ ſacione inferioris a papa vnicum perſonatum vel officiũ cum canonicatu et prebenda poſſit habere.et ſic poſſ appro bari illa opi.poſita per ber.de cõſ.preben.lrãs in ſi.vlti. glo.et idem credo ſi hoc eſſ ď ſtatuto vel cõſuetudine eccle ſie.ſ.de ſĩ.p.cam te ibi erat idez archidiaconus et cano nicus ad idem.j.de preben.quia ſepe.ſ.de cõſ.preben.po

ſtulaſti.j.de ap.a collacione et.j.de preben.cum in eccle ſia in quibus habes q̃ epũs prebẽdarius et canonicus eſt in eccleſia.n. ¶ Quocumq̃ nomine vnde per hoc e ciam camerlangariam vel maſſariam vel iconomatum p petuũ credo phibitum.n. ¶ Vel iam obtẽta q̃d ergo ď obtẽtis q̃ro q̃d reti nere et q̃d dimittere poterit videt q̃ ſibi det opcõ ar.ſ.de pb. referente et.c.prete rea et melius.j.de preben.cum ſingula .§.i.vel dicatur q̃ ſecũ do acceptum retinere poterit et non primũ cum vacauerit p̃mũ ipſo iure per preben dam decre.de cõſ.pre ben.lrãs ad decre.cũ ſingula.dic a poſſ q̃ in alio caſu loquitur iohannes andree.p. ¶ Omnino ut poſſi mus dicere q̃ omni bus careat q̃ omnia illicite concupiuit ſi cut.ſ.de tranſla.licet et.c.q̃to et me lius.j de preben.cum ſingu la.i.§.e n.in ſi. Non putamus non valet con ſuetudo q̃ de officiali epi ad epm appellet .r. ¶ Quantocũq̃ e ciam ſi q̃rum no ſit memoria.ſ.c.xx.ſ. ¶ De facto.bene di

lam conſuetudinem quantocumq̃ tempo re de facto ſeruatam conſonam racioni q̃ ab officiali epiſcopi ad eundem epiſcopũ valeat appellari.ne ab eodem ad ſeipſum cum ſit idem auditori um vtriuſq̃ appella cio interpoſita videa tur. ¶ Item

Non eſt dum ta men alias ſit p̃ ſcripta canonice con ſuetudo quaz allegat epiſcopus reproban dã q̃ in querẽdis pu niendis et corrigen dis ſubditorum exceſſibus

cit q̃ de iure non ut.j.dicam.t. ¶ Officiali.generali.l.ſe cus enim ſi delegatus eſſ ad cauſam ſpecialem ab epo quia tunc ad ipſum epiſcopũ appellari debet de offi.del. ſup queſtõnum de ap.dilecti.et ibi de hoc.ff.quis et a quo ap.ſit.l.i.et repbata eſt p iſtud.c.glo.gof.qui no.in ſu ma de offi.vi.§.Jtẽ dubitari q̃ de officiali epi debet ad epm appellari et adde quod dicam.j.de ap.romana.i.§.e. et repbata eſt glo.b.poſita in ipo.c.dilecti filij prior.de ap.vbi dicebat q̃ de cõſuetudine poterat induci q̃ de offici ali ad epm appellaretur ſicut iducitur ex ea q̃ omiſſo me dio appellaretur et idem dicebat oſti.j.de ap.romana.i.re ſpon.et eadem racione.ſed falſum eſt ut hic vides et põt eſſe racio q̃ appellacio eſt de minori iudice ad maiorem prouocacio ut no.ſũmiſte gof.et alij in ti.de ap.ſed hic nõ prouocabatur ad maiorem ſed ad parem vel eundem ut hic vides patet ergo ex ipſius appellacionis deſcripcõne q̃ h appellacio dici non poteſt vnde cõſuetudine induci non po terit id pp̃ter quod appellacionis ſubſtancia deſcripcione minuitur ex qua racione ſequitur q̃ non valeret cõſuetudo q̃ ad minorem appellaretur ſicut vides in ſimili quia non valet pactum factum in precario per quod ipſius precarij

conſilium ſui capitu-
li requirere minime
teneatur ¶ Item.

Cum in tua ec-
cleſia in qua cõ
ſuetudo habetur ꝙ
antiquiores canonici
gradatim meliores ſi
voluerint poſſint cũ

natũra muẗetur. vt ſi vſqꝫ ad certum tempus detur etiam
ante tempus reuocabitur. ff. de precar. l. cum precario. pre
terea licet interlocutoriam ſuam iudex reuocet. diffinitiuã
non. qđ dic ut no. de ap. cum ceſſante. cum ergo officia
lis ſententia ſit epi non miꝝ ſi ipſe audiri non poteſt et ñ
ob. ꝙ p ꝯſuetudinem
poteſt appellari omiſ
ſo medio ꝙ appella-
re gradatim non eſt
de ſubſtantialib9 ap
pellationis ſed de cir
cumſtancijs unde ap
pellatur ad papam
et ad legatum omiſ
ſo medio et circũſtã
cie ꝯtuum p pactũ
tolli poſſunt. s. de co
mo. c. vno depo. bo
na fides ſic et iſta cir
cumſtancia p ꝯſuetu
dinem ut predicta de
ec. romana. li. ¶ Ab
eodem ad ſeipſuꝫ id
eſt de officiali ad officialem vel verius id eſt de epiſcopo
ad epm. x. ¶ Auditorum. j. de ap. romana. i. ſiẽ. p ¶ Veri
uſqꝫ. epiſcopi et officialis ꝫ. ¶ Videatur. ꝯ. j. de ap. a colla
cione vbi de epiſcopo ad eundem epm appellatur. ſolucio
non eſt idem ꝯſiſtorium epi in ꝙtum eſt canonicus et eius
in ꝙtum eſt epus et ideo ſi collacioni interfuit ut canonicus
ad eum bene poterit appellari ut ibi. et eodem modo re-
ſponderi poteſt ad iura p h. inducta in ſupradĩ. glo. Item
nota ꝙ licet ſit idem ꝯſiſtorium epi et eius officialis ita
ꝙ non appellatur de officiali ad epm tamen ſi officialis
epiſcopi recuſatur ſuſpicionis cauſa coram epo eſt ꝓban
da. j. de offi. del. ſi ꝯ vnum in fi. vnde licet dicamus ꝙ ap
pellacio et recuſacio paria ſint. non eſt veꝝ p omnia ut re
citari ſolet. s. de ap. ſup eo ij. vnde in recuſacione recurrĩt
ad parem et obtinet etiam in delegatis datis cum clauſu
la. ꝙ ſi non omnes ut in eadem decre. ſi ꝯ in pñn.

Non eſt. valet ꝯſuetudo preſcripta ꝙ epus inquiren
do puniendo et corrigendo ſubditoꝝ exceſſus ſui ca
pituli ꝯſilium requirere non teneatur et corrigitur quod
no. p oſti. s. de hijs que fi. a pre. fine. ꝯ. c. nouit ꝛ. c. ea no
ſciat in fi. b ¶ Preſcripta. ſup h vide quod no. de ꝯſue.
c. vl. c. ¶ Canonice. l. cum bona fide et titulo quod dic ut
j. de preſcrip. c. i. d. ¶ Conſuetudo. que deſcribitur eẽ ius
quoddam moribus inſtitutum quod p lege ſuſcipitur cuꝫ
deficit lex. i. di. ꝯſuetudo. c. ¶ Quam allegat et ꝓbat ei
enim non creditur licet epus ſit vi. q. ij. ſi tantum et. c. pla
cuit. c. ¶ Corrigendis iſta omnia generali demandacõ
ne epi non tranſeunt in officialem. j. de offi. vi. c. ij. nec bñ
neficioꝝ collacio. e. ti. c vl. f. ¶ Exceſſibus ad quos corri-
gendos ꝓceditur multis modis ut. s. de ſimo. licet heli
g. ¶ Caueatur ad quod alias tenetur de iure cõmuni xv.
q. vij. epus nullus de exceſ. prel. c. i. alias irrita eſſ ſentẽ
cia ſua ut ibi et decr. de hijs que fi. a pre. nouit et. c. ꝙto.
et de talibus ſenioribus intelligitur de accuſ. qñ. iter. ij. de
ſi. licꝫ heli xv. q. vij. ſi qđ lxxxvi. di. ſi quid et h adde quod
no. xv. q. vij. epus de off. or. c. irrefragabili.

Cum in. p ſiẽptum apſicum quo de prebendã pri
mo vacatura mandatur alicui ꝓuideri. laudabilis
illius eccleſie conſuetudo non tollitur. hinc eſt ꝙ ſi ibi eſt
conſuetudo ꝙ antiquiores canonici vacantes prebendas
poſſint optare gradatim illo non obſtante mandato po

vacant per ſe vel per
alios optare preben-
das prouideri manda
mus alicui de preben
da nulli alij de iure de
bita proximo inibi
vacatura huiuſmodi
nõ obſtante mãdato
poterit ipſi antiqores

terit antiquior vaci
tem optare preben
dam et expectatis
p xx. dies optare vo
lentibus executor de
non optatã ꝓuide-
bit eidem ſi autem p̃
bendam vacantem i
curia pp ꝯferret tunc
illam antiquior op
tare non poterit.
i. ¶ Tua in bon. eſt
talis ꝯſuetudo et in
multis alijs eccleſijs
h. ¶ Conſuetudo nõ
ſimpliciter dixit con
ſuetudo non dixit per
ſcripta. Nota igitur
ꝙ vbi ꝯſuetudo racõnabilis eſt et non ꝯ ius ſufficit ſi ſit
longeua licet xl. annis preſcripta non ſit vnde dixit ioh.
tunc ſufficere ſpacium. x. annoꝝ h no. xij. di. ꝯſuetudo et
facit ꝓ hijs que no. inno. et oſti. s. e. ti. c. vl. et ꝯpoſt. ibideꝫ
in prima glo. vbi dicit ſic iudicatum fuiſſe p papã in me
diolanen. eccleſia in qua erat ꝯſuetudo ſeruata xxv. anis
ꝙ antiquior canonicus poſſ mutare domum et ꝓnuncia
uit pp illam valere licet xl. annis preſcripta non eſſ ſi enĩ
pp h putaſſ pſcripcõnem requiri ita hoc addidiſſ ut. s. ad
dicit. c. px. Iſta vero ꝯſuetudo innititur racõni ꝛ equita
ti iuris ut patet in glo. ſe. ꝛ quod h dicit de ꝯſuetudine pu
to verum etiam in ſtatuto ad hoc. s. e. li. de ꝯſti. c. i. et qđ
ibi dixi. l. ¶ Antiquiores. non etate ſed tempore quo in
eccleſia militauerunt et idem ſi eſſ ꝯſuetudo de antiquio
ribus de etate vel maioribus ordine vel aliam equitatem
continens ꝛ nota ꝙ ꝯſuetudo iſta innititur equitati cano
nice que vult antiquiores preferri canonicos ad h lxi. di.
quio ꝓderit ꝛ. c. ſe. ad fi. lxxiij. di. epoꝝ cum ſi. in. ¶ Gra
datim. l. ꝙ primo antiquior mutare poſſit ꝛ ſi mutare
noluerit p̃mus poterit mutare ſecundus. ꝛ nolente ſecũ
do tercius ꝛ ſic de ſingulis ꝛ hoc vult dicere. n. ¶ Me
diatores. non enim minores optare volunt de ele. nõ. re
ſi. c. i. nec vult quis iactare pecunias ſuas. ff. de ꝓbac. cuꝫ
de indebito ꝛ no. ꝙ in preben. diſtinctis non reꝓbat impi
tas vt vna ſit melior altera ꝛ facit ad ea que no. de ma.
et obe. ſtatuimus. quid ſi in tali eccleſia minorem magis
forte ex cauſa ſibi gratam mutare velit ꝛ optare antiq̃
or canonicus nunquid poterit. videt ꝙ non. j. de preb. cu.
de non ſacerdotali ꝯtrarium credo quia quod fauore. ꝛc. j. d
reg. iuris quod ob graciam. C. de legi. quod fauore. ff. de
legi. nulla iuris racio in fi. ꝛ ar. ff. de vſu ꝛ ha. l. vlti. ꝛ ſa
tiſfactum creditori intelligitur quomodocumqꝫ ſatiſfaciat
ad decre. cui de non. dico illud in mandato ſpeciale cuius
formam tranſgredi non licet vt ibi patet al' regulariter
cõtra. ꝙ cui licet plus ꝛ minus. j. de reg. iuris cui licet. p.
¶ Cum vacant. non vacantes ergo optare l' acceptare

iuxta conſuetudinē eandem optare cum prebenda vacabit et illa que optata nō fuerit ſi nulli ſit debita erit illi pro quo ſcripſimus conferenda ¶ In prebendis vero apud ſedem apoſtolicam vacantibus cum de ipſis per romanū pontificem ordinatur locis predicte conſuetudini non exiſtit ¶ Ne autem pretextu eiuſdem cōſuetudinis prouiſiones auctoritate ap. facīēde vltra debitum differantur ſtatuimus vt executores ſuper ipſis prouiſionibus deputati optare volentes per xx. dies dumtaxat expectent. quibus elapſis libere in non optatis ad exequenda ſibi mādata procedāt prefata conſuetudine non obſtante ¶ Bonifacius viij

De poſtulacōe prel.

Perpetuo ꝓhibemus edicto. ne ſb aliquā ex hijs formiſ quas permacioſa curioſitas adinuenit eligo poſtulando vel poſtulo eligendo aut eligo

non poteſt ſed h. q꜄ ꝯſuetudo id non habet idem enim de n̄ vacantibus crederem ſi ꝯſuetudo eſſ eadem racone. p. ¶ Vel alios. h enim eſt regula q̄d id poteſt quis ꝑ alium quod per ſe. j. de re. iur. ꝑt quis cum ſuis decr. de h tamē dic ut ibi dixi. q. ¶ De iure debita per hoc ſatis patet ꝙ poteſt fieri mutacio ꝯſuetudo enim eſt ius quoddam ut. ſ. dixi ſed de ꝯſuetudie debetur hec prebenda antiquiori qui mutare voluerit ergo de iure non igit eſt de iure ꝓbenda debita impetranti ſ alia nō optata ut. j. ꝑꝑ reſpondet et h idem ꝓbabatur olim per decre. de conceſ. preb. ex pte i fine. r. ¶ Proximo. et ſi nō addiceret de ꝓxima intelligendū eſſ alias qua racōne de ſecūda et tercia et ſic de ſingulis ꝓbat h. ff. de ver. ob. cuꝫ q̄ kalendis. s. ¶ Mandato. quo mandatur tibi ꝓuideri de ꝓbenda. 2c. g. ¶ Nō fuerit ex quo eīn vacat ꝓbenda neceſſe ē vnam remanere n̄ optatam de illa igit̄ ꝓuideatur impetranti. r. ¶ Nulli puta poſteri tempe impetracōꝫ ms. ſ. ti. pꝫ. tibi. et. j. de preben. cum cui. et. c. ſi poſtq̄. u. ¶ Vacantib. iſte olim de ꝯſuetudine ꝯferebant a ꝑꝑ. de accuſ. accedēs hodie vero de iure omnium ſedes ap. illa ꝯfert. j. de ꝓben. licet et de q̄bus bn̄ficijs vel prebendis intelligant dic ut. e. ti. pn̄ti. et e. ſe. j. ¶ Ordinatur. ſed quare dicit h cū alius de ipſis ordinare nō poſſit ut dixi. ſ. glo. pꝫ. dico ꝙ intendū ꝑ alios de talibus ordinatur puta cū papa de ipſis nō ꝓuidit infra menſem ut. j. de ꝓben. ſtatutum et tūc nō haberet locum h. iſte cum locū habeat ſolum cū ꝑꝑ ꝓuidit ut patet ꝑ lrām ſed pone de ſpeciali poteſtate tributa a dn̄o papa q꜄ generalis non ſufficit ut in ꝓdicta decre. licet collata ē ꝑ alium talis prebenda nunquid locum habebit iſte. v. et dico ꝙ ſic ar. ſ. e. verbo ꝑ ſe vel ꝑ alios et. j. de reg. iur. qui facit cum ſuis decr. hoc optime ꝓbatur. j. de preben. hij. qui et. ſ. t. pꝫ. cum aliquibus. a. ¶ Predicte ꝯſuetudini in q꜄. ſ. antiquior ſeruato gradu mutare nō poterit. b. ¶ Prouiſiones prebendaꝝ q꜄ canonicatus collatus erat ꝑ papā vel ꝑ executorem auctē pape vel ꝯferri poteſt. b. ¶ Prouiſionibus. erant ergo dati ad ꝓuidendum vel forte ad ꝯpellendum tantum vt. j. dicam. c. ¶ Viginti dies ſimilis dilacio temporis. j. de elec. c. j. et. c. cupientes et certo h tempus circūſcrī a tempore ſciencie. j. de conceſ. ꝓben. q꜄ diuerſitatem cum ſi. d. ¶ Dumtaxat. credo ꝙ lrā iſta loquatur de omnibus optare volentibus ſicut in plurali ꝓlata eſt vnde nō ſolum ꝓmus antiquior ſed et ſecundus et tercius et quartus et ſic de ſingulis inter omnes ſolos xx. dies habebunt ſi enim ꝯtrarium diceret iam ſequeretur ꝙ ſi xx. eſſent canonici et omnes deberent xx. dies habere iam haberent annum et vltra quod eſſ abſurdū et ꝯ mentem iſtius decre. que in plurali dicit volentes et dicit dumtaxat et ſm hoc antiquior optare nolens impedit alios q꜄ non optabit. j. xx dies nec alij poterūt ante ipſum optare. et ſic erit caſus quo punitur quis ſine culpa ſed nō ſine cauſa j. de reg. iur. ſine cul pa vel eſt in culpa q꜄ capl'm poterat ipi antiquiori ſtatuere terminum puta duaꝝ dietaꝝ ad mutādū vel optandū ut ſic locus daretur ſequētibus et ſic de ſingulis et ſi h nō facit ſibi imputet. fiet enim ꝓuiſio in non optata et ſi de expreſſa voluntate canonicoꝝ appareret ꝙ mutare nolūt nō habebit neceſſe ꝑ hos dies expectare In coꝝ eīn fauorem eſt h dilacio inducta. vnde ei et renunciare pn̄t et ſic cit quod dixi in glo. non enim. e. ¶ Mandata. ut ſi mandatum eſt ꝙ ꝓuideant debent prouidere ſi mandatum eſt ꝙ cōpellant ꝯpellere debeāt. j. de conceſ. preb. executor et duobꝯ. e. ſe ¶ Perpetuo. ſi aliquis eligat poſtulando vel poſtulandum vel in poſtulandum vel poſtulet eligendo vel eligendum vel in eligendum talis electō vel poſtulacō eſt irrita ipſo iure ſi autem dicat eligo et poſtulo ꝓut melius de iure valere poteſt idem. niſi ꝓbabiliter dubitaretur an eſſ eligendus vel poſtulandus et tūc cōſenſus tempore eligat alteram viam electionis vel poſtulacionis qua electa ad alteram redire non poterit hoc dicit Et ꝓuidit iſta decre. ꝯ. aduocatoꝝ implicas q̄ hijs formis vtebantur et edita fuit ad declaracionem coꝝ q̄ no. lxiij. di. valentinianus et. ſ. e. e. vl. g. ¶ Permacioſa. ſc. quidam qui volunt eſſe curioſi vbi nō expedit et permacē inducunt ad hoc. ſ. de ſſe p. cum contingat de ſimon. et ſi queſtiones. C. de ſi. in. l. vlti. ad ſi. h. ¶ Eligo poſtulādo ſicut enim poſtulandus eligi non debet. ſ. e. vl. ſ. de elec.

poſtulandum ſeu po-
ſtulo eligẽdum. cum
nec vera electio nec
vera poſtulacio reſul
tet ex ipſis quin ſibi
pocius inuicem aduer
ſentur. aut ſub illis
verbiſ eligo in poſtu
landum vel poſtulo
in eligendum cũ rem
imperfectam ſignifi-
care noſcantur ad fa
ciendas electiones vel
poſtulaciones decete-
ro procedatur. ſi ſe-
cus actum fuerit. eoip
ſo irritum decernẽtes
¶ Sub ea eciam for
ma eligo et poſtulo
ꝓut poteſt melius ď

inuotuit ſic nec eligendus poſtulari quia poſtulacio ſoli
gracie innititur. ſ. e. bone et c. pꝫ. electio autem iuri communi
de elec. publicato et matrimoniale ꝯbit vinculum de traſ
la. inter. vnde olim indifferenter vtebamur hijs vocabu
lis eligo et poſtulo et eligebamus poſtulandum et poſtu
labamus eligendum
lxi. di. hijs omnibus
lxiij. di. lictetas hodie
non ſic ꝓpter racõnem
ſupradictam et quia
qui poſtulat non cõ
ſentit vt in vim ſed
qui eligit ꝯſentit nõ
tamen innoc. ſ. e. ti.
c. i. ꝙ ſi ſolemniter po
ſtuletur eligendus
inchil agitur racõne
predicta ſed ſi minꝰ
ſolemniter puta ꝙ
clericus ſubditus epi
petitur ab eo non ē
malum poſtea tam
ſolemniter electionem
neceſſe eſt interueni
re i. ¶ Eligo poſtu-
landum iſta forma
approbata videbatur
per decre. de renũci.
poſt tranſlacõnem in
prin. vel iſta de qua
ſequitur eligo in po
ſtulandum. h. ¶ Ve
ra electio per quã ha
bet matrimonium ꝯ
trahi quo ad ꝯſenſũ
eligencium ſubſecuto
poſtmodum electi cõ
ſenſu. l. ¶ Vera po
ſtulacio. per quam nullum ius acquiritur ꝙ tamen iſti tri
buere intendebant dicendo poſtulo eligendo. deſcribi enĩ
ſolet poſtulacio eſſe peticio gracie a ſuperiori facta. electio
autem alicuius perſone ad prelacionem vel ſocietatem fra
ternam canonice facta vocacio. in. ¶ Aduerſentur. et ſic re
pellendum lxxiiij. di. geſta. xxiiij. q. vij. quẽadmodũ de ap.
ſollicitudinem. C. de furt. l. i. n. ¶ Decetero licet iſta ꝯſtitu
cio ſit iuris veteris declaratoria puto tamẽ per hoc verbũ
papam precedentes electiones ſic factas noluiſſe ꝯprehẽ
dere et potuit eſſe racio ꝙ communi communi iudicio ante
iſtam decre. h forma bona putabatur vnde inicetur la-
queus ei qui communi iudicio non peccauit quod eẽ non de
bet. ff. ad mace. ſe. ꝯ. l. iij. xxvij. q. i. de viduis et facit. ſ. de
tranſla. inter cor. v̄ſus fi. ibi maiorum ſecutus errorem. ⁊c. et
bene eciam facit. ſ. de diuor. gaudemus in fi. et de cõ. ec. vl
al. aqua in fi. vnde ſm h ad id quod. j. ſequitur ſi ſecus a
ctum fuerit. ⁊c. repete decetero. c. ¶ Irritum licet igitur
ſequatur admiſſio vel ꝯfirmacio talis electionis vel poſtu
lacionis non ꝓpterea ꝯualeſcit ꝙ a principio nullum erat
ſ. de elec. dudum et c. auditis xvi. q. iij. §. poteſt. v. quod
ab inicio. j. de reg. iur. non firmatur cum ſuis ꝯcor. et facit

ture valere. cum icer
titudinem contineat.
quencumque poſtulari vel
eligi ꝓhibemus. ſta
tuentes quod contra
factum fuerit viribꝰ
omnino carere. ñ quã
do probabiliter dubi
tatur vtrum quis ſit
eligendus vel pocius
poſtulandus. quo ca
ſu is qui ſic poſtula
tus fuerit et electus.
conſenſus tempe vi
cam electionis vel po
ſtulacionis ne ĩ incer
to vagetur eligere ne
ceſſario teneat̃ reden
di ad aliã poſtquam vnã
elegerit ſibi licencia

quod dicam. j. ti. px. ꝙ ſit in fi. p. ¶ Prout pt melius hãc
formam approbat glo. ſ. e. c. vl. et innoc. ſ. e. c. i. q ¶ Incer
titudinem. vota autem incerta in electionibus et poſtulacõ
nibus reprobata ſunt. j. ti. px. c. ij. a. ¶ Probabiliter in
hoc igitur caſu intelligatur illa opi. h. ipſe eciam ſic intel
lexit ꝓut ex verbis
ſuis ſatis apparet et
poteſt poni exemplũ
quãdo dubitatur an
quis in perſonatibꝰ
vel beneficijs cum cu
ra aſſumendus atti-
gerit xxv. annum vel
an aſſumendus in e
piſcopum peregerit
xxx. annum. ſ. ď elec.
cum in cunctis vel du
bitatur de monacho
aſſumendo ad prela
turam eiuſdem vel al
terius ordinis an ſit
expreſſe pfeſſus. j. ti
tulo px. nullus i hijſ
enim et ſimilibꝰ caſi
bus poterit eligi et
poſtulari ꝓut meliꝰ
de iure valere poterit
ſic enim videmus ꝙ
racione dubij admit
titur libellus diſiun
ctiuus. ff. quorum lega
l. i. §. qui autem et qd
hic dicat intelligo ſi
dubitetur in facto ſi
autem dubitaretur
ignorancia iur. h ſe-
cus credo tum ꝙ peri
ciores ꝯſulere debue
runt ⁊ quia iuris ignorancia nec eſt probabilis nec excu
ſat. ff. de iur. et fac. igno. l. regulam. j. de reg. iur. ignoran
cia. e. li. cum ſuis concor. b. ¶ Dic. ſ. ſm hanc vltimam for
mam eligo ⁊ poſtulo ꝓut melius pt de iur valere et ad
uerte quia nullam de hijs formis credo in hoc caſu pmiſ
ſam niſi vltimam. h caſu cum ꝓbabiliter eſt dubium tum
quia in eo caſu eſt ſola incertitudo que admittitur cũ pro
babiliter dubitatur ut. ſ. ꝓbaui. in alijs autem caſibus in
ſurgit ꝯrietas et res imꝑfecta ut patet i textu. tñ quia al
non video quare ſic diuiſiſſ iſtud ca. faciendo ibi ſub eo. §.
et in priori pte ponendo ſpeciale et indeterminatum decre
tum in ſecunda autem cum determinacione et facit de ꝯcre.
ad audienciam et hoc probo eciam p litteram que ſequi
tur poſtulatus ⁊ electus. quia iſta ſola vltima forma di
cit poſtulo ⁊ eligo. c. ¶ Conſenſus. tempe. quem. j. men
ſem poſt preſentacionem ſibi factam exhibere tenetur. j.
ti. px. ꝙ ſit cum determinacõne que ibi ponitur. d. ¶ Ne
in incerto. ꝯcor. ad hoc et ad id quod ſequitur. j. ti. px. ut
quis duas. e. ¶ Neceſſario teneatur quid ſi non elegerit
dico totum viribus carere ut. ſ. cum enim iſta fuerit pena
ſuperius impoſita niſi determinacio ſequens fuerit obſuarã

penitus interdicta

Innocencius iiij. in concilio ge. lug. De electione et electi poteſtate.

STatuimus vt ſi quis electionem poſtulationem vel proviſionem factam impugnat in forma obiciens aliquid vel perſonam: et propter hoc ad nos appellari contigerit. tam is qui opponit quam qui defendit et generaliter omnes quorum intereſt et quos cauſa contingit per ſe vel per procuratores ad cauſam inſtructos ad ſedem apoſtolicam a die obiectionis iter arripiant infra menſem ſed ſi pars alia non venerit per xx. dies poſt aduentum alterius expectata in electionis negocio nō obſtante cuiuſquam abſencia ſicut de iure fuerit procedatur. Hoc autem in dignitatibus perſonatibus et canonijs obſeruari volumus et mandamus Adicientes ut quod plene non probaverit quod in formam opponit. ad expenſas quas propter hoc pars altera ſe

patet ꝙ locum habet pena predicta. ¶ Aliam dicam. ſ. c. Interdicti. ſic. C. de furt. l. i. ff. de trib. ꝙ in heredem. §. eligere preiudiciales ergo ſunt ſibi adinvicem iſte vie alias enim electione vnius non tolleretur altera facit quod notatur de libelli oblacione. c. ij.

STatuimus primo dicit ꝙ ſi aliquid opponatur contra prouiſionem electionem vel poſtulationem factam ad perſonatum dignitatem vel canoniam in perſonam vel formam. et ob hoc fuerit appellatum ad papam appellans et defendens et quorum intereſt a die obiectionis infra menſem arripiat iter eundi ad papam ſecundo ꝙ ſi pars altera expectata per xx. dies poſt aduentum alterius non venerit in negocio procedetur. tercio ꝙ non probans quod in formam opponit condemnatur parti alteri in expenſis. non probans quod obicit in perſonam eſt a beneficijs triennio ſuſpenſus et perpetuo priuatus. ſi ſe interim ad illa miſcuerit hee pene locum nō habent ſi legitime pateat eum calumnioſum non fuiſſe hoc dicit tria ergo facit primo ponit ſtatutum. ſecundo penam contumacis in nō veniendo tercio penam calumnioſi ibi. ¶ Si quis vel ſi qua xxxij. q. iiij. ſi quis ſuadente et de ſen. ex. mulieres ſaluo tamen eo quod dicitur. j. e. indemnitatibus. §. porro et §. ſe. et ad hoc. j. e. generali. i. ¶ Prouiſionem factam vel ex ſuperioris officio et ex negligencia ſubditorum. ſ. e. ti. ne pro defectu de conceſ. preben. c. ij. vel ſuo iure quia forte ad eum pertinet prouiſio et prouidendo eligit et confirmat quod dic ut no. ſ. de elec. cum inter canonicos et dixit hoc innoc. ꝙ hec decre. locum habet ante confirmationem poſt vero nō et hoc verum niſi eligendo confirmaret puta per prouiſionem ut hic. h. ¶ Factam. quid de facienda. dixit abbas hic ꝙ idem. cum vtrobique ſit eadem racio credo ꝙ ſi contra certam perſonam appellat vera ſit opinio predicta alias non et hoc probatur. j. e. qui contra certam nam quod ibi dicitur de decre. ut circa. j. e. eadem racione intelligam et de iſta. l. ¶ Impugnat dixit hoc innoc. ꝙ nullo ſe opponente licet ad quem pertinet confirmacio nulla citatione facta et nullis edictis propoſitis et idem in conſecratore et ordinatore quod in confirmatore verum erat ſecundum ſua tempora. hodie ſecus. j. e. ti. c. vl. nullo tamen ſe opponente ipſe habet inquirere de meritis eligencium et perſona electi ſupplet enim in cauſis electionum de facto quod dic ut no. lxviij. di. prouiſum. et. ſ. de elec. cum nobis olim et de poſtul. prelatorum bone. j. in. ¶ Formam. ſ. e. qua propter quedam tamen ibi contenta ſunt de ſubſtancia quedam vero non ut ibi no. in glo. dic ut. j. ver. in ¶ Perſonam electi idem ſi opponatur in perſonam eligencium utrumque enim electionem reddit inualidam. ſ. e. cum in cunctis cum vnitorum congregato et in pluribus alijs. c. et conſuetum dilectus ſecundum h. olim tamen ipſe idem dicit mutaſſe et dixiſſe cum innoc. contrarium maxime cum hoc dicat perſonam in ſingulari nec eſt bona racio ſecundum innoc. dicere vicium eligencium reddit electionem nullam ergo eadem pena tenentur quia et vicium forme reddit nullam electionem et tamen non eſt eadem pena que in perſona ut patet. j. dico tamen ſecundum ipſum innoc. ꝙ licet nō ſit idem quantum ad huius conſtitucionis penam tenentur tamen ire et appellacionem proſequi et poteſt hec obiectio melius dici contra formam quam contra perſonam. o. ¶ Propter hoc nota quia exprimi debent omnia et ſingula que opponuntur. et iuramentum interuenire et non expreſſa proſequi nō poterit appellans quod dic ut. j. e. ut circa et hoc vera cum in hijs caſibus extra iudicium appellatur. ſecus ſi in iudicio ut. j. e. ti. conſtitucio. p. ¶ Ad nos ſecus ſi ad alios ſecundum compoſt. ab. autem neutrum firmavit Alij contra. ſ. oſti. ſatis credo per decre. j. e. cupientes et per hoc verbum ꝙ hoc locum habeat ſolum in appellacionibus interpoſitis ad papam cum a iure exorbitet et ſic ad conſequenciam trahi non debet. j. de reg. iuris que a iure cum ſuis concor. et hoc probat clemen. e. ti. cauſam in prin. q. ¶ Appellari. etiam ſi non appelletur ſed immediata ſubiectio confirmaciones harum reducat ad papam In regularibus et cathedralibus eccleſijs tene quod habes. j. e. cupientes. r. ¶ Opponit. ſed nunquid illi qui ſe opponunt et nō appellant venire tenentur Reſpondeo. illi ſoli venire tenentur qui appellant vel quorum nomine appellatum eſt vel qui appellacionem ratam habuerunt expreſſe. Alij autem qui ſolum ſe opponunt venire non tenentur videntur enim ſuo iuri renunciare et electioni acquieſcere. ff. quando ap. ſit. l. i. §. ſolent. ff. de

ap.ſcio. vnde illorum abſencia non ob. pcedetur in nego
cio tunc enim eſt appellandum. cum ordo decretuȝ electois
interponat ut in pdicto §. ſolent victoria tamen eorum
qui appellauerunt omnibus pderit. C. ſi vnus ex pluribꝰ
l. i. ꝟ. de ap. vna. cum ſi. quid ſi ille qui appellauit doloſe ñ
pſequitur nunquid
qui nõ appellauit pe
negocium aſſumere
eciam inuito eo qui
ex fide nõ pſequitur
videt ꝙ ſic. ff. d ap.
l. ab executore. §. a ſio
condemnato. h. et jn
noc. et facit ad h vltí
mum j. e. ti. de ap. cõ
certacionem. a. Qui
defendit. ſ. electꝰ po
ſtulatis vel in cuius
perſona facta eſt pro
uiſio. e. Contingit
ſicut adherentes. j. e.
ut circa. e. Per ſe
vel p procuratores in
cathedralibus et re
gularibus eccleſijs
hoc reſtringitur per
decre. j. e. cupientes:
vt per ſe tantum ire
teneatur niſi ex iuſta
cauſa ut ibi et eciam
de perſonis inſtructiſ
dic ut ibi. d. Iter ar
ripiant ſtatuitur hic
et. j. e. cupientes ter
minus ad iter arripi
endum ſic. ꝟ. de ap.
ad h et. c. pſonas et
de re iudi. cum cauſa
h. e. Infra menſem q curret ab interpoſicione appellacõ
nis facta coram appellato vel ipſius ſpeciali procuratore
ad cauſam vel poſt notificacionem alteri coꝝ debito mõ
factam quod dic ut in clemen. e. ti. cauſam que determinat
hic et alibi ſcripta ut ibi no. in glo. j. et in glo. quod ergo
f. Alia. opponens vel defendens. g Viginti dies. ſi
miliſ dilacio temporis. ꝟ. de cõſue. c. xl. ꝟ. de fal. dura. ꝟ. de
cleri. excõ. mi. illud. h. Poſt aduentum equoꝝ tempo-
ris cõputacio eſt illa quam habes. j. e. cupientes. §. ꝙ ſi p
ſed non eſt mirꝝ cũ ibi pena priuacõnis imponatur hic au
tem pena ſolius pceſſus in abſencia. i. Electionis. poſtu
lacionis vel puiſionis. k. Cuiuſcꝫ predictoꝝ. l. Ab
ſencia. vbi enim agitur de ſpũali matrimonio cõtrahendo ab-
ſencia contumacis ptis non obeſt vt hic et. ꝟ. e. dudum. ſ
et idem in carnali eciam cõtracto. ꝟ. ut lit. non. cõteſ. accedẽs.
ij. et. c. quoniam. §. porro. et citata eſt h ps interpretatiue
ad idem. ꝟ. de ap. ſepe. terminꝰ enim prefixus loco perẽp
torie citacionis habetur ut ibi h. et ꝙ dicit abſencia. intel
ligas quandocumqꝫ contingente ſiue ab inicio quia nõ ve
nit ſiue ex poſt facto quia venit et cõtumaciter receſſit. ꝟ. de
iudi. c. i. xi. q. iij. certum. et. j. de eo qui mit. in poſ. cum qui

feciſſe docuerit contẽ
netur. Qui vero i
probacione defecerit
eius quod obicit i p
ſonam a beneficijs ec
cleſiaſticis triẽnio no
uerit ſe ſuſpenſuȝ: ad
que ſi infra illud tem
pus ꝓpria temeritate
ſe ingeſſerit eis ipſo
iure perpetuo ſit priua
tus. nullam ſup hoc
de miſericordia ſpem
aut fiduciam habitu
rus. niſi manifeſtiſſi
mis conſtiterit docu
mentis ꝙ ipſum a ca
lumnie vicio cauſa p
babilis et ſufficiẽs ex
cuſaret Item

In electionibuſ
et poſtulacioni
bus ac ſcrutinijs ex
quibus ius oritur eli
gendi. vota condicio
nalia alternatiua vel
incerta penitus rep
bamus. ſtatuenteſ ut
huiuſmodi votis pro
non adiectis habitis
ex puris conſenſibuſ
celebretur electio. vo
ce illorum q non pu
re conſenſerint ea vi
ce in alios reſidentes.
Gregorius. x. in cõ
cilio generali lugd.
Ubi periculũ ma
ius intenditur
ibi procul dubio ẽ pleniꝰ

ꝟ. ut lite non. cõteſ. qm §. porro. et §. quod ſi forſan et de
dixit jnnocen. ſi pceſſum fuerit ad aliquod de illis ad qd
non pceditur lite non cõteſ. puta ad recepcionem teſtium
vel huiuſmodi ſi poſtea veniat et libellum petat vel lit. cõ
teſt. fieri audiendus non eſt fecit enim eius cõtumacia ꝙ
lis habeatur p cõte-
ſtata jteȝ ſi pcuratori
ri poſtmodum obicia
tur ꝙ non ſit pcura
tor non eſt poſtea co
gendus pbare man
datum racione pre-
dicta. ff. de pcura. põ
po. §. rati. alij dicunt
et videt ſecurius ſm
innoc. ꝙ licet de hijs
que agit ante aduen
tum ptis nõ ſit cogẽ
dus pbare manda
tum tamen vlterius
non admittet eum p
curatorio nomine a
gentem niſi mãdatũ
pbet tum ſm eũ cũ
hoc videatur eſſe de
quadam equitate ñ
ſcripta tuȝ ar. pdicte
l. põponius ſatis vide
tur ꝙ ſi in remotis p
tibus ageretur cauſa
nec de facili poſſ pro
bari pcuracõ ꝙ for
te amiſſa eſt et ꝙ tũc
non pbata pcuracõ
ne pcedet et iudex
vſqꝫ ad finem cauſe.
hec omnia vera dici
poſſent ad ptis peti
cionem credõ tamen ne iudex laboret inuanũ. ꝙ pcurato
rem cõpellere poterit exhibere mandatum vel cauere ſi du
bitatur ar. ꝟ. de pcura. c. i. et de iudi. cauſam que cum ſi. k.
Sicut de iure de iure autem eſt ut diſtiguatur an ap
pellans ſit pñs an appellatus ſm formam decre. j. de ap.
cordi. ſm jnnoc. l. Dignitatibus h equiperãtur hec tria
dignitas pſonatus ⁊ canonia. alibi equiparantur digni
tas pſonatus et beneficium cũ cura animaꝝ. ꝟ. de ſi. preſ.
nimis alibi pſonatus et beneficium curã habẽs. ꝟ. e. ti.
dudum. ij. alibi pſonatus et ordo pſbiteralis. ꝟ. ne cle. vel
mo. ſup ſpecula. §. quia vero jn dignitatibus tamẽ cathe
dralium vel regularium eccl'aꝝ quaꝝ cõfirmacõ vel ex im
mediata ſubiectõne vel ex appellacione ad papaȝ ſpectat
tene quod habes. j. e. cupientes. m. Plene. no. quia nõ
ſufficit ſemiplena pbacio racio quia perit ius alterius et
ſic nõ ob. de pcurato. ex inſinuacione cum ſi. ⁊ dic plene
et legitime et modos pbandi habes. ꝟ. de teſti. ſpoſ. cũ
ad ſedem in ſi. n. Docuerit. taxacione ⁊ iuramento p
miſſis quod dic ut no. ꝟ. ꝙ me. cau. e. vlti. et de huiuſmodi
expenſis dic ut no. de do. et cõtu. finem et. ij. q. i. in primis
et adde quod habes. j. de ap. cum appellacionibus ⁊ bñ

conſulendum quam gra
uibus autem ſit onu
ſta diſpendijs: quot
et quantis ſit plena
periculis eccleſie roma
ne prolixa vacatio ex
acti conſideratio tem
poris edocet et conſide
rata prudenter illius
temporis diſcrimina
manifeſtant. hinc nos
euidens euocat ratio.
vt dum reformandis
eciam minoribus no
ſtra ſollerter vacat i
tencio ea que periculo
ſiora ſunt nequaquam
abſque remedio refor
macionis accomode re
linquamus. ideoque om

nia que pro vitanda
diſcordia in electione
romani pontificis a
noſtris ſunt predeceſ
ſoribus et precipue a
felicis recordacionis
alexandro papa tercio
ſalubriter inſtituta om
nino immota in ſua
firmitate manere cen
ſentes nichil enim de
trahere illis intendi
mus ſed quod experi
encia deeſſe probauit
preſenti conſtitucio
ne ſupplere hoc ſacro
concilio approbante
ſtatuimus. vt ſi eun
dem pontificem in ci
uitate in qua cum ſua

dixi taxacione et iuramento. quia taxacio iuramenti ſeq
non poteſt nec ob. ff. de in lit. iur. l. videamus. §. iurare quod
loquitur de iuramento in litem quod eſt de affectione vn
de illud bene poteſt ſequi taxacio quia nulla fit verecundia
iuranti. quia poterat ex affectu eſtimare centum rem que
non valebat quin
quaginta pone exemplum
in libro tuo ſed hic
loquimur de iuramen
to quod eſt de verita
te. vnde ſi poſtquam iura
uit ſe centum expen
diſſe de mandato iu
dicis fieret taxacio
iniuria et verecundia
eſſet iuranti. o. ¶ De
fecerit. hanc penam
incurreret non ſim
pliciter appellans ſed
qui probando onus aſ
ſumpſerit quia licitum
eſt ab appellacione re
cedere. ij. q. vi. ſi quis
libel. et l. appellato
re ceſſante. ff. de in
iur vo. l. quis et ſic re
cedendo euadet hanc
penam ſed nunquid
in caſu appellans qui
non venit ſaltem ap
pellato in expenſis con
demnabitur legitti
me comparenti videtur
quod ſic. C. de accuſ. qui
crimen nec enim in
preiudicium alterius
potuit mutare conſi
lium. j. de re. iur. mu
tare cum ſuis decr. Econtra videtur quia non intereſt ap
pellati. iam enim in abſencia eius procedi poteſt ac ſi pre
ſens eſſet et eſt ſi. quod no. ſ. de do. et contu. c. vl. ad hoc facit
ff. de ar. l. arbiter qui et. ff. de pen. l. ſanctio legum ſo. dic eum
teneri ad expenſas nec ob. quod dicitur quod non intereſt ap
pellati quia primo intereſt quia multa potuiſſet per confeſſi
onem eius ſi preſens fuiſſet habere nec ob. lex ſanctio quod con
demnacio expenſarum non imponitur ſicut pena ſed tanquam inter
eſſe appellati. ſecundum compoſt. defecerit. intelligo ſecundum compoſt. hanc
penam locum habere ſiue crimen aliquod obiectum fue
rit ſiue defectus cum generaliter loquatur et ſi plura quis
obiciat euitat hanc penam ſi vnum ſolum probat quod ad caſ
ſacionem ſufficiat. ſ. de ſuſp. inter cetera Item quia penam
hanc patitur excipiens preter ius commune de accuſ. ſup hijs
Item prodita eſt in illorum odium qui ordinacionem impedi
unt ſed ex quo vnum probauit patet quod non fuit in fraude
a ¶ Beneficijs que in illa eccleſia obtinet vt. j. ſi compromiſ
ſarius in ſi. b. ¶ Que beneficia. c. ¶ Tempus trium an
norum. d. ¶ Temeritate ſecus enim ſi auctoritate ſuperioris
ut ſi reſtitutus fuiſſet. C. de ſen. paſ. et re. l. i. ij. q. iij. §. notan
dum. e. ¶ Priuatus nunquid ille ad quem collacio pertinet
ſtatim poſſit illam conferre dic ut dicam. j. e. commiſſa. f. ¶
Spem nec enim ſub ſpe venie debet quis peccare ut. ſ. de
cleri. ex. mi. illud de conſe. di. iij. quando quis g. ¶ Manife
ſtiſſimis ij. q. vij. ſciant. C. de proba. ſciant h. ¶ Calum
nia in excipiendo accuſando et denunciando que calumnia
ri de accuſa. ſup hijs
ij. q. iij. qui non proba
uerit et. q. viij. quam cri
men et de calumni. cum
dilectus. i. ¶ Suffi
ciens. defecerunt te
ſtes qui teſtificari pro
miſerant probaueram
illum excommunicatum
qui tamen clamauit
ſe prius abſolui fece
rat ad hoc. ij. q. iij. pau
lum de cle. ex. mi. propo
ſuit et nota quod in ca
appellacionis non in
diſtincte condempnatur
victus de quo dic ut
dixi. j. de reg. iur. l. g
notanda
In electionibus
vota condiciona
lia alternatiua et in
certa in electionibus
reprobantur et haben
tur pro non habitis et
recidunt impure con
ſencientes l ¶ Scru
tinijs. ſcrutinium mul
tis modis dicitur. ſ.
catheciſmi de ma. et
obe. hijs que et de cap.
mo. dilectus et de il
lis loquuntur canones
de con. di. iiij. ante baptiſmum et. c. ſe. Item dicitur illorum
qui ad ordines vel dignitates promouentur examinacio. ſ.
de ſeru. c. vno. Item dicitur inquiſicio voluntatum que fit
ſecreto in electionibus faciendis. ſ. e. quia propter et ſic ſu
mitur hic. m. ¶ Ex quibus. ſ. ſcrutinijs et intellige publi
catis. ſ. e. publicato. n. ¶ Dicitur ſaluo eo quod habes. j
e. propter tue. o. ¶ Eligendi vel poſtulandi. ſ. e. ti. ſcriptum. p
¶ Condicionalia. i. ſub condicione prolata ſed modo conſencio
in a. et ſi noluerit conſencio in b. vel conſencio in a. ſi nouit iu
ra vel ſi habuit maiorem partem capituli vel ſi decanus ei cum
conſenſerit q. ¶ Alternatiua. eligo. a. vel. b. Cardinales
tamen interdum ſub hijs formis condicionalibus vel alter
natiuis eligunt et per has formas veniunt ad duas partes
vt dicunt moderni et ſic in eis ſpeciale ſicut et reliqua. ſ. e
licet et. j. e. c. pe. r. ¶ Incerta eligo illum quem archidi
aconus eliget omnia talia vota non valent. quia certum
conſenſum non exprimunt et ideo merito reprobantur licet olim
admitterentur ut colligitur et no. lxi. di. ſtudij. lxxxv. di. ar
chidiaconum ſed ex illis cum illud non colligitur et ſic eciam
poſſet intelligi. ſ. e. ti. cum terra nota ergo quod hij ſunt legitti
mi actus qui condicionem non recipiunt. ff. de reg. iur. actus

curia reſidebat diem claudere contingat extremum cardinales q̄ fuerint in ciuitate ipſa preſentes abſẽtes expectare .x. diebus tantummodo teneantur quibus elapſis ſiue abſentes venerint ſiue non extunc omnes conueniant in palacio in quo idem pontifex habitabat cõtẽti ſinguli ſingulis tãtummodo ſeruientibus clericis vel laicis pro ut duxerint eligẽdum. illis tamen quibus patẽs neceſſitas id ſuggerit indulgeri duos habere permittimus eiuſdem electõnis arbitrio reſeruato ¶ In eodem autem palacio vnum conclaue nullo intermedio pariete ſeu alio velamine. omnes inhabitent in cõmuni. quod reſeruato libero ad ſecretam cameram aditu. ita claudatur vndique vt nullus illud intrare valeat vel exire. ¶ Nulli ad eoſdem cardinales aditus pateat. vel facultas ſecrete loquendi cum eis nec ipſi aliquos ad ſe venientes admittant

legitimi et .j. de regul. iur. actus vbi de h. certa enim debet eē pſona eligēda ſicut iudex arbiter tutor et curator .ſ. de ſſſe p. ad hoc .ſ. de arbi. innotuit. ff. de teſta. tu. l. tutor incertus. ff. de cur. l. ij. de curatore tamen dic ut .j. de cur. c. j. ſed nunquid quod hic dicitur de poſtulacione et electione habeat locū in collacione ſeu prouiſione et dic q̄ ſic ꝑ eandem racionē. niſi talis ſit condicio que inſit de ſui natura puta confero tibi prebendam vel talem eccleſiam ſi vacat vel ſi capax es talia enim nō faciunt actum condicionalem ut ſi dicat do tibi tutorem ſi ſatiſdederit. vel ticio lego .x. ſi hereditatem adeat heres. ff. de tu. et cu. da. muto. §. i. de preben. ſignificatum vnde et papa et eius executores tota die conferūt prebendas cum condicione ſi vacant ſed in h. q̄ dicit ꝯpoſ. q̄ valet electio facta ſi vacat ſcrutium poſſ. dicit cum tempus eligēdi non currat ignoranti de ſcſ. preb. q̄ diuerſitatem non ꝯ debet eligere prius q̄ ſciat vacare. nec ob. q̄ dicitur de tutore dato ſi ſatiſdederit et legato relicto ſi adierit. quia illi ſunt de futuro et inſunt. alias quare non eadem racione valeret conſenſio in illum in quem maior et ſanior ps. ꝯc cum hoc eciam videatur ineſſe .ſ. e. q̄ ꝑpter nam et video q̄ ꝯdicio que ineſt ſi exprimatur facit legatum condicionale. ff. de l. j. l. ſi ita legatum ſit .§. i. et de h vide quod dixi .j. de ſpon. c. vnic. in vl. glo. ¶ Reſidente. quia ſi ex xij. cardinalis iiij. ſic eligant poteſtas eligendi remanet apud reliquos viij. ac ſi ipſi iiij. de capitulo non eſſent ita q̄ valebit electio facta ab illis viij. vel maiori pte ipſorum et no. q̄ hic ceſſat pena decreti. cum in dictis non habeat locū niſi electōne ſecuta ut .j. e. ti. ꝑpetuo. iſta eciam ante electōnem locū habeat cum dicat ſcrutinijs vnde eciam ſi non ſit ad electionem ꝓceſſum dūmmodo in ſcrutinium fuerit votum tale depoſitum incurrit deponens hanc penam ex ipſo cōſenſu cum non dicat voce illorum qui elegerint ſed voce illorum qui conſenſerint. e. ¶ Reſidente al' reſidente

Vbi periculum. in prima pte que durat vſq̄ ad v. h ſacro ponitur cā ꝯſtitucōnis et iuris veteris ꝯſeruacō in ſecunda ponitur quomodo habeat fieri romani pon. electio quando moritur in ciuitate in qua cum ſua curia reſidebat in tercia que incipit ibi porro. ponit quid iuris quando moritur extra ciuitatem in qua erat curia. in quarta q̄ incipit ibi preterea. dat executores huic iuri cum penis. in quinta que incipit ibi ceterum obteſtatur cardinales ut in electione ro. pon. deponant omnem priuatum affectum et caſſat omnia pacta obligaciones et iuramenta que data vel facta eſſent ſuper aliquo eligendo. in ſexta q̄ incipit ibi quia vero monet omnes fideles ut ſtatim audita ſummi pontificis morte eius celebrent obſequias et ꝯtinue orēt ꝓ vigili concordi et vtili prouiſione racione eccleſie. prelati autē in predicacionibus ſuis ipſos ſubditos ad hoc hortentur et eis frequenciam oracionum et obſeruanciam ieiuniorum indicit h dicit in ſumma. x. ¶ Plenius alias plenius alias plenius p. ¶ Conſulendo. xxij di. quieſcamus vij. q. ij. c. vl. ff. ad car. l. i. §. i. x. ¶ Tractati. i. retroacti vel tranſacti et ſic ꝓuidetur h ex pteritis circa futura de hoc vide xlviij. di. multis xxiiij. q. ij. cum p bellicam de preſūpa. ſcribam et facit de cura. c. j. de h. non cadi. c. i. a. ¶ Ma infeſtant. ad idem .j. e. fundamenta h. ¶ Moribus. ſ. in feriorum eccleſiarum vacacionibus. l. di. poſtq̄ de elec. ne p defectu et c. ſe. et .j. p totum. c. ¶ Sollercer alias ſollercer alias feliciter. d. ¶ Periculoſiora ſicut eſt racione eccleſie vacacō et eſt ſi .j. de imu. ec. qm. c. ¶ Accomode. i. multū cōmode. c. ¶ Predeceſſoribus. xxiij. di. c. i. lxx. di. p totū. f. ¶ Alexandro. ſ. e. licet diuitacia. g. ¶ Experiencia ſic. ſ. e. d. ſſſe p. ſtatuti. et .j. e. ti. q̄ ſit h. ¶ Concilio gnrali. ſ. et edito lugdū. ſumit tñ iſta ꝯſtitucō pociꝰ vigorē ex renouacōne celeſtī ni quinti et hac approbacione et ꝯſeruacione bonifacij quā ex primeua ꝯſtitucōne gregorij ex eo quia reuocata fuerat per dñm adrianum et p dñm johēm papam et p reuocata habebat nec olim inter gregorianas legebatur et certe cum ꝯſtitucō iſta tantum vtilis approbacione tanti concilij fuerit edita nō equum fuit q̄ abſq̄ requiſicione ꝯcilij reuocata fuerat .ſ. de reg. iuris. c. i. de plenitudine tamen poteſtatis id facere poterat cum ſit papa ſup omnia concilia .ſ. e. ſignificaſti. i. ¶ Ciuitate ciuitas murorum ambitu terminatur .j. de ſen. ex. ſi ciuitas. l. ¶ Decem diebus no. q̄ conſtitucio iſta non iubet eos citari ſed tm̄ expectari

niſi eos qui de volun
tate omnium cardi-
nalium ibi preſenciū
pro hijs tantum que
ad electionis inſtan-
tis negocium pertinēt
vocarentur. Nulli eci-
am fas ſit ipſis cardi-
nalibus vel eorum a-
licui nunccium mitte-
re vel ſcripturā. qui
vero ꝯ fecerit ſcrip-
turam mittendo vel
nunccium aut cum ali-
quo eorum ſecrete lo-
quendo ipo facto ſē-
tenciam excommun-
icationis incurrat.
In conclaui tamen
predicto aliqua fene-
ſtra competēs dimit-
tatur per quam eiſdē
cardinalibus ad vi-
ctum oportune neceſſa-
ria miniſtrentur. ſed
per eam nulli ad ipos
patere poſſit ingreſ-
ſus. Verum ſi quod
abſit infra tres dies
poſtq̄ ut prediatur co-
claue prefatum iidem
cardinales intrauerit
non fuerit ipi eccleſie
de paſtore proviſum p
ſpacium quinq; dierū
immediate ſequenciū
ſingulis diebus tam
in prandio q̄ in cena
vno ſolo ferculo ſint
contenti. quibus pro-
uiſione non facta de-
curſis extunc tantum
modo panis vinum
et aqua miniſtretur
eiſdem donec eadē p-
uiſio ſubſequatur.
Prouiſiōis quoq; hu-
iuſmodi pendente ne-
gocio dicti cardiāles
nichil de camera pape
recipiant. nec de alijs
eidem eccleſie tempore
vacationis obuenie-
tibus vndecumq;. ſed
ea omnia ipſa vacaci-
one durante ſub eius
cuius fide et diligencia
camera eadem ē com-
miſſa cuſtodia mane-
ant. per eum diſpoſici-
oni futuri pontificis r-
ſeruanda. Qui autem
aliquid receperint te-
neantur ex tunc a re-
cepcione quorūlibet
reddituum ad nos ſpe-
ctancium abſtinere
donec de receptis tali-
ter plenariam ſatiſfa-
ctionem impendant.
Iidē quoq; cardi-
nales accelerande pro-
uiſioni ſic vacent at-
tentius q̄ ſe nequaq̄
de alio negocio intro-
mittāt niſi forſā neceſſitas

et ſic eſt ſpeciale in electione ſummi pontificis cum in alijs l
abſentes de prouincia ſunt vocandi. ſ. e. coram l ſaltem ſm
q̄ eſt conſuetudo ut ibi no. et vij. q. i. factus et ſi conſuetudo
eſſ non vocarentur. j. de preben. cū in eccleſijs Si autem
queratur que ſit prouincia romana dic ut. ſ. de offi. vi. ſua
ſed pone cardinales
quidam ſunt abſen-
tes et ita remoti q̄
nullomodo poſſent
venire. j. x. dies ad lo-
cum vbi debet electō
celebrari nunquid po-
terunt preſentes ſta-
tim ad electionē p-
cedere vel ante lapſū
hor. x. dier. et videt
q̄ ſic. ff. ad vell. l. ali-
quando. ḡ. ſi. maxime
propter periculum more
ut. ſ. ſed cum hic ſim-
pliciter dicatur q̄ ex-
pectare debent p. x.
dies ſimpliciter intel-
ligendum eſt ſecundū
guil. ff. de aleat. l. j.
ḡ. quod vero et. ſ. de
priuil. quarta poſſet
enim abſentes vti ſe-
cta duplomate. ff. de
ꝟ. ob. continuus. ḡ. cum
ita. arct ſi. vnde an-
te decendium procedere
non debent et forte
audientes de infirmi-
tate pape vel alia cā
venire ceperant ante
mortem ita q̄. j. x. di-
es a morte erunt in
loco et beneficiū iur-
nemini eſt auferen-
dum. xviij. di. ḋ hijs
j. de re. g. iuris indul
tum et facit optime. j
e. commiſſa. l. iſt. n. cum
ſuis dec. ſed pone ali-
quis cardinalis nō de-
bito tempore expecta-
tus vult agere de cō-
temptu querit vtrū
poſſit dic q̄ ſi electō
facta ſuit ab omnib;
reliquis vel a duab;
ptibus eo cōputato
nulla obſtat excepcō
et ſic nec actio. ſ. e. ſi
cet de. ff. de ſuph. l. i.
ḡ. ait in ſi. l. Om-
nes preſentes eciam
ſi eſſent pauciores q̄

tercia pars p hanc conſtitutionem in. Habitabat ſi. ff
de iudic. ſi locus. ff. de ar. ſi cum dies. ḡ. ſi arbit n. Ne-
ceſſitas ut quia forte podogras patitur ita q̄ neceſſ ſe ha-
bet per ſeruientes ſuſtineri et portari vel alia ſimilis cauſa
o. Arbitrio. ut poſſit habere vel vult clericos vel vult
laicos vel alterū cleri-
cum vel alterū laicum
p. Conclaue. ad
idem xij. q. i. c. i. j. de
ſta. re. c. i. ff. de dāno
infec. l. qui conclaue. q.
Velamine ut pu-
ta ſeſtorijs vel corti-
nis. c. Aditu. xviij
q. ij. diffinimus. s.
Secrete. lxxxi. d. i. cle-
ricus xviij. q. ij. in de
cima. t. Inſtantis
puta aduocati vel iu-
ris periti l religioſi vi-
ri ſ tabelliones. u.
Incurrat no. canonē
late ſentencie aliū ha-
bes. j. e. c. ḡ. qd ſi. ali-
os huiuſmodi iuris
noui notatur. j. ḋ ſen.
ex. eos ꝯ cum nō reſ-
uauerit ſibi abſolucō-
nem dicimus q̄ or-
dinarius abſoluere
poterit ut dicam. j. e.
ſciant cuncti. a. Cō-
petens ita q̄ nullus
per eam intrare poſ-
ſit vel exire ut. ſ. et. j.
b. Quibus. ſcilicz
quinq; diebus. e.
Camera ſic et in ec-
cleſiis collegiatarū cat-
hedralium vel regu-
larum eccleſiarū. j. e
quia ſepe et fuit hō ſta-
tutum q̄ forte propter
hō habenda eſſent in
prouidendo tardiores
d. Commiſſa per
papam cuius morte
non expirat officium
camerarij ut in clem.
e. ti. ne romani. ḡ. co
tamen. c. Reſeruā-
da ſic. j. e. quia ſepe et
de of. or. pñti. f. In-
tromittant ſi. j. de ſe-
creti. accuſatus. ḡ. ſane
et. ḡ. ſe. An collegiū
cardinaliū ſede vaca-
te papali poteſtate
vti poſſit dicam. j. de

ſciſma. c. i. ad fi. et eſt expeditum hodie ꝙ non niſi ꝗtum
h̄ ꝯceditur vel niſi circa ſubſtitucōnem camerarij vel pꝛim
tenciarioꝝ deficiendum quod dic ut in clem. e. ti. ne roma
ni vbi etiam terminatur hanc ꝯſtitucōnem vel eius pꝛim
tunc p collegium alterare non poſſe. g. Singul. licet a
lias dicere cō ſueuerī
mus quod fit a maio
ri pte dicatur factum ſu
iſſe concorditer lxi. di.
apoſtolica et ď elec.
cum inter canonicos
et. ff. ad municip. ꝙ
maior niſi minor ps
iuſtam cauſam ꝯdict
onis oſtēdat. de hijs
que fi. a maio. p. ca. e
i. tamen p hanc litte
ram que hoc hic exp
mit dico omnes eē de
bere ꝯcordes. h.
Celeriter. ſcilicet ſu
ſpenſo electionis ne
gocio. Et nota ꝙ de
ſideratur celeritas de
hoc dixi. j. e. c. vl.
Infirmitatis. alia ḡ
neceſſitas non excu
ſat h. Exire. ſi aūt
omnes exierint ſimꝉ
nec ſucceſſiue dic ut
in clem. e. ti. ne roma
ni. ꝗ. porro. l. Sa
nitatem quid ſi car
dinalis ꝓpter infirmi
tatem nolens incluſꝰ
ſtare renunciet voci
ſue nunquid valeat
renunciatio et nun
quid rediens admit=
tetur hoſt. cui h̄ de fa
cto contigit plene nota
uit hanc queſtōnē
ſ. de renunc. niſi cū
pridem. ꝗ. ꝓpter mali
ciam dicens finaliter
ꝙ penitens et rediēs
admittendus eſt. de
hijs autem que me
dio tempore facta ſūt
cōqueri non poterit
et hec queſtio ſatis h̄
terminatur p ſequē
cia in. Videlicet
vide mirabilem expo
ſicionem huius verbi
re integra Aliter ex
ponitur. ſ. e. in cauſis
vide de hoc o. In
uenerint. ſi. j. ut litte

acto vrgēs incideret.
ꝙ eos oporteret ď ter
ra ipſius eccleſie de=
fendenda. vel eius p=
te aliqua prouidere. l
niſi aliquod tam gñ
de et tam euidens peri
culum immineret ꝙ
omnibus et ſingulis
cardinalibus preſen=
tibus concorditer vi
deret̄ illi celeriter oc=
currendum. Sane
ſi aliquis ex predictiſ
cardinalibus concla
ue predictum ut ſup
exprimitur nō intra
uerit aut intrās abſ
ꝙ manifeſta cauſa in
firmitatis exierit. ipo
minime requiſito. nec
in eiuſdem electionis
negocio vlterius ad
mittendo per alios ad
eligendum ſubſtituē
dum pontificem libe
re procedatur. Si ve
ro infirmitate ſuper
ueniente idem oclaue
aliquem ex eis exire c
tingat. ipſa etiam in
firmitate durante po
terit eius ſuffragio nō
requiſito procedi. ſed
ſi ad alios poſt ſani
tatem ſibi redditam
ſeu ante redire volue
rit. vel etiā ſi alij ab
ſentes quos per decē
dies diximus expectā
dos. ſuperuenerint re
integra videlicet anteꝙ
eidem eccleſie ſit de pa
ſtore prouiſum. in eo
dem negocio in illo ſta
tu in quo ipſum inue
nerint admittantur. p
miſſa tam de clauſura
ꝙ̄ deſeruientibus abo
et potu et reliquis cū
alijs ſeruaturi. Por
ro ſi quādo romanū
pontificem extra ciui
tatem predictam in q̄
erat cum ſua curia reſi
dens. contigerit ab hac
luce migrare. tenean
tur cardinales in ciui
tate in cuius territorio
ſeu diſtrictu idem pon
tifex obijt conuenire
niſi ſit forſan interdi
cta vel contra eccleſi
am romanam in aper
ta rebellione perſiſtat
quo caſu in alia via
niori conueniant que
ſimiliter nec interdi
cto ſubiaceat nec ſit
vt predicitur aperte
rebellis. In hac e
tiam ciuitate tā quo
ad expectationem ab
ſentium ꝙ̄ quo ad ha
bitationem communem
clauſuram et cetera

pen. c. ij. in fi. Poſt poné cardinalis abſens venit poſt
diem octauum a die incluſure ita ꝙ cardinales incluſi tūc
non habebunt niſi panem vinum et aquam ut dictum ē
ſ. nunquid iſte ſupueniens ſtatim ꝯpellitur ſuſcipere ipſo
rum vitam et videtur ꝙ non ꝙ non fuit in culpa. ſ. de cō
ſti. c. ij. dic ſecus per
hanc litteram et per
illam ſupiorem in co
ſtatu. xc. ad h̄ de ſta
tu regu. recolentes.
et ſepe ſine culpa quis
punitur ex cauſa qd
dic ut. j. de re. iuris ſi
ne culpa. p Curia
et erat ordinati ď ip
ſa curia transferenda
alias ſi in primo loco
remanſiſſ̄ audiencia
litteraꝝ et cauſaꝝ li
cet ſuſpenſa ibi cele=
braretur electio ut in
conſtitucione clemē
ne romani. ꝗ. ſane in
fine. q Territorio
ſiue diſtrictu. Quid
ſit territorium dixi. ſ.
de conſti. c. ij. quo ad
hunc caſum ponitur
ꝓ diocesi ut in clemē.
e. ti. ne romani. ꝗ. ſane
et per hanc literam
puto ꝙ ſi moriatur in
mari cardinales de=
beant conuenire in ciui
tate p quam locus il
le maris diſtringitur
ad hoc. ff. de ver. ſig.
l. pupillus. ꝗ. territori
um. ff. de iudi. inſule
italie et ſi non diſtri
gatur p aliquam ci=
uitatem dicerem in vi
ciniori id faciendum
ad hoc. ſ. de ꝯſue. cū
olim. ff. de ver. ſigni
ficacionem. ꝗ. i. ad h̄. j.
e. ꝗ. ibi in alia vicino
ri et cetera. a. Inter
dicta no. ꝙ in loco in
terdicto non poteſt e
lectio celebrari niſi ve
lis dicere h̄ ſpeciale in
electione romani pō
tificis et poſito etiā
ꝙ in tali loco celebre
tur nichilominus va
let ꝙ nulla exceptio
admittitur ut. ſ. dixi
h. Tenantur ut. ff.

de ori. iur. l. ij. ꝯ. poſt
originem et. j. de ſta
tu reg. c. vno. ꝯ. et
qm̄. c. ¶ Celebran-
da. ſm̄ diſtinctionez
ſuperius factam. d. ¶
Preſumant. q̄ tunc
eſſent excommunicati ſi
ait et in ſe defenden
do modum excedens
quod dic ut. ſ. de re
ſti. ſpol. olim. j. in fi.
et nota caſum in quo
laicus auctoritate ca
nonis poteſtatem ha
bet in clericum cōtra
ſꝯ xcvi. di. bene quod
de ſen. ex. ſi vero. e

ominia in domo epi-
ſcopali vel alia qua-
libet eiſdem cardina-
libus deputanda eadē
obſeruentur que ſu-
perius obeunte dicto
pontifice in ea in qua
cū ſua curia reſidebat
ſunt expreſſa. ¶ Pre-
terea quia parum eſt
iura condere niſi ſit q̄
eadem tueatur. adici-
endo ſancimus vt do-
mini aliiq́ rectores
et officiales ciuitatis
illius ī qua romani
pontificis electio fue-
rit celebranda. aucto-
ritate noſtra. et eiuſ-
dem approbacione con
alii poteſtate ſibi tra
dita. premiſſa oīa et
ſingula plene ac īui-
olabiliter ſine fraude
ac dolo aliquo faciant
obſeruari. nec cardina
les vltra q̄ premitti
tur artare preſumāt
Super hiis autem ta
liter obſeruandiſ ſta
tim audito ſūmi pon
tificis obitu coraz cle
ro et populo vniū ſo
ciuitatis ipſius ad hoc
ſpecialiter conuocan
dis. preſtent corpora
liter iuramentum ¶
Quod ſi premiſſa di
ligenter nō obſerua
uerint aut fraudem in
eis vel circa ea cōmi
ſerint cuiuſcūq́ ſint
preeminencie condicō
nis aut ſtatus omni
ceſſante priuilegio e
o ipſo ſentenciam ex
cōmunicacionis īcur
rant et perpetuo ſint
infames nec vnq̄ eis
porte dignitatis pate
ant nec ad aliqō pub
licum officium admit
tantur. ¶ Ipſos inſu
per feudis et bonis ce
teris que ab eadem ro
mana vel quibuſli
bet aliis eccleſiis ob
tinent ipo facto decer
nimus eſſe priuatos.
ita q̄ ad eccleſias ip
ſas plene ac libere re
uertātur adminiſtra
torum earundem ec
cleſiaꝝ arbitrio ſine c̄
tradictione aliqua di
ſponenda ¶ Ciuitas
vero predicta non ſo
lum ſit īterdicto ſup
poſita. ſed et pontifica
li dignitate priuata.
¶ Ceterumq́ cū ar
bitrium vel inordīa
tus captiuat affectus
vel ad certum qd ob
ligacionis cuiuſq́ ne
ceſſitas adigit. ceſſat
electio. dum libertaſ
adimitur eligendi car
dinales eoſdem obſe
crantes per viſcera
miſericordie dei nr̄i p
aſperſionem ſui preci
oſi ſāguinis obteſta
mur vt penſantes at
tencius quid eis immi
net cum agitur de cre
acōe vicarii ihū xpi
ſucceſſoriſ petri rectoriſ

Pateant. ſ. de excel.
prel. inter dilectos. j
de reg. iuris infami
bus. ſ. ¶ Priuatos
ſic. j. e. fundamenta. ꝯ.
q̄ ſi ſecus. ſ. de penis
in quibuſdam et. j. e.
ti. felicis. ꝯ. ¶ Con
tradictione. preſcri
bi tamē poſſunt qd
dic ut. j. de preſcrip.
c. ij. li. ¶ Predicta
in qua ſm̄ ſuperiorez
diſtinctionem erat e
lectio facienda. i. ¶
Priuata. ſic. j. d pen̄
felicis in fi. et xxv. q.
ij. ita nos. li. ¶ Cap
tiuat. i. quaſi captiua
tum facit et tenet

I. ¶ Certum puta
talem eligendū .in.
¶ Electio que libera
debet eſſe cum ex con
ſenſu ꝓcedat ad idē
de ſpon. cum locum
n. ¶ Qua ſunt de cē
ſi. cū apl'us. o ¶ Poſ
ſibilitas ꝙ vltra poſ
ſe nemo xxij. q. ij. ſa
at. j. de reg. iuris ne
mo. ſ. de pac. c. vlti.
p. ¶ Ydoneo. tenen
tur ergo cardinales
ydoneum eligere. ſi
cet dicamus ꝙ nulla
excepcio admittitur
ꝯ electum in duabus
partibꝫ. ſ. e. licet. qꝺ
ergo ſi laicum illite
ratum vxoratum eli
gant de h vide lxxix.
ꝺi. ſi quis peccũa
a. ¶ Diuine ad h. j.
e. omiſſa in ſi. b.
Graui. ſiūt ergo ḡ
ius offenſa xxiij. q. i
non afferamus c.

vniuerſal' eccl'e gre
gis dominica directo-
ris omni priuate af
fectionis mordinacō
ne depoſita. et cuiuſli
bet pactionis conuē-
cionis obligacōniſ ne
ceſſitate nec non con
dicti et intendimenti
contemplacione ceſ-
ſantibus non in ſe re
aprocent conſideracō
nis intuitum vel in
ſuos non que ſua ſūt
querant. non como-
dis priuatis intendāt.
ſed nullo artante ip
ſorum in eligendo iu
dicium niſi deo puris
et liberis mentibꝰ nu
da electionis conſciē
cia vtilitatem publi
cam libere proſequā
tur omni conatu et
ſollicitudine ꝓut poſ
ſibilitas patiet' id actu
ri tantummodo. ut e
orum miniſterio ac
celeretur vtilis et per
neceſſaria tocius mū
di prouiſio idoneo ce
leriter eidem eccleſie
ſponſo dato. ¶ Qui
autem ſecus egerint
diuine ſubiaceant vl
cioni eorum culpa in
ſi graui ꝓpter hoc p
acta penitencia nulla
tenus abolenda. ¶ Et
nos nichilominꝰ pa
ctiones conuenciones
condicta et intendimē
ta omnia ſiue iuramē
ti ſiue cuiuſlibet alte

rius fuerit vinculo fir
mitatis innexa. caſſa
mus. irritamus. et vi
ribus decernimus om
nino carere. ita ut nul
lus ad illa obſeruan
da quomodolibet ſit
aſtrictus. nec quiſꝙ
ex eorum tranſgreſſi
one notam vereatur
fidei non ſeruate ſꝫ nō
indigne laudis titulū
pocius mereatur. cū
lex eciam humana te
ſtet' deo magis tranſ
greſſiones huiuſmo
di ꝙ iuriſiurandi ob
ſeruaciones acceptas.
¶ Quia vero fideli
bus non eſt tā de ſolli
cita quantumcunꝙ i
nencione fidendum ꝙ
de inſtancia oracōniſ
humilis et deuote ſpe
randum. hinc adiciꝰ
ſanctioni. vt in omni
bus ciuitatibus cete
riſꝙ locis inſignibꝰ
vbi primū de memo
rati pontificis obitu c̄
tituo claruerit a cle
ro et populo ſolemni
bus pro eo obſequijs
celebratis ſingulis di
ebꝰ donec de ipſius ec
cleſie prouiſione indu
bitanter rumor ptu
lerit veritatem humi
les preces fundantur
ad dominum apud e-
um deuotis oracioni
bus inſiſtatur. ut ipſe
qui concordiam facit
in ſublimibꝰ ſuis ſic

Carere. concor. j. de
offi. ordi. quia plerūꝙ
d. ¶ Humana. C. ᵭ
nupc. aut. ꝙ eis. ff. ᵭ
obſe. l. nullum. ff. ᵭ
j. ſi quis inquilinos
ff. de pac. iurgencū
ꝶ. generaliter. c. ¶
Oracionis. xxiij. q.
viij. in qualibet al' c̄
ſub. ꝶ. ꝙuis ibi ſcien
tes magis religioni
bus ꝙ officijs et la
bore corporis vel ſu
dore noſtram rē pub
lici cūneri. ſ. ¶ Vbi
primū. i. quam pri
mum. h. ¶ Circum
ſtancie puta quia ti
metur de ſciſma et
magna diſcordia in
ter cardinales. i ¶ Je
iuniorꝫ ad h. dccr. de
vo. et vo. redem. mag
no et vigiliarꝫ exerci
cium vt ibi.

[C]irca appellantes. q̄ electiones poſtulaciones vel prouiſiones omnia que obicere intendunt q̄ perſo nam vel formam tenentur exprimere et iurare q̄ credunt illa vera et ea poſſe pbare ſup non expreſſis ipſi vel adhe rentes non audientur niſi de nouo emergant vel puenir ant vel ſupueniat p bandi facultas ſuper quo iurare debebunt ſtatutum innoc· edi tum q̄ non pbantes que obiciunt in pſo nam vel formam in ſuo robore conſerua tur et ſm gar· h· decre ta· in vi· ptes diuidit quarum pma vſq̄ ibi edicto in qua ponit conſtitucionis cauſam Secunda vſq̄ ibi a lioquin et ponit ibi cō ſtitucionem· Tercia vſq̄ ibi· niſi aliquid et ponit ibi penam nō obſeruantis cōſtitucō nem· Quartū vſq̄ ibi ſup huiuſmodi i qua facit excepcionē Quinta vſq̄ ibi il la ſane· in qua de iu ramento ponit ſuper excepcione preſtādo Sexta ibi illa ſane· vſq̄ in fi· in qua cor roborat dni· innoc· d ce· l. ¶ Electiones· no· hic tres modos tā gi quibus puidetur eccleſijs ſic· ſ· e· c· i· quorum primi duo per tinent ad ſubditos a lius ad prelatos qui eo ipſo q̄ puident cō firmant quod eſt ve rum ſi eodē iure ſpe ctat ad illos eligere et cōfirmare lxiij· di· in ſinodo· ff· de auc· tu· l· ij· ſecus ſi diuer ſo et ſic intelligitur ſ· e· cum inter canoni cos vbi de hoc et de fide inſtru· inter· ceterꝰ in· ¶ Viā mali cijs· ſ· e· pr· de ſtir p· ſedes et· c· plerumq̄ ſ· qui ma· ac· poſ· ſig nificante· ff· de rei vē· in fundo· ri· ¶ Poſſi bile· non enim omni bus hominum malicijs viam precludere poſſ vi· q· i· ſi om nia malas enim hominum voluntates ad plenū cohibere non poſſumus xxxi· q· i· hac racōne in ſi· nil enim eſt q̄ ho mo ſemel deditus malicie non adinueniat in auſ· coll· vi· vt hij qui ſe ob· ha· peri· reſ· in· in pam· et ad idem· ff· amo· ad eos· ff· de pſcrip· v· natura· C· man· l· ab anaſtaſio· c ¶ Pe riculoſe aduerbialiter ponitur ſic de pe· di· i pīculoſe et eſt piculum in ſpiritualibus et temporalibꝰ· ſ· e· ne p defectu· l· di· pꝰ q̄· et· ſ· c· q̄ ſit· p· ¶ Dignitatum de q̄ bus idem iudiciū eſt habendum· ſ· e· ti· du dum ij· et· ſ· de pre· ben· de multa· q· ¶ Aliorum eccleſiaſtico rum omniū vniuerſa liter xix· di· c· i· ff· de effi· preſi· l· ij· igitur ſiue ſup ſimplici bene ficio appelletur ſiue ſup alio locum habꝫ hec decre· dici enim ſolet q̄ indefinita ca nonis vel legis regu lam tradere intendē tis equipollet vniuer ſali indefinita cōmu nis locucionis nō ſm iuriſtas vel ſm loicos indefinita equipollet vniuerſali i materia neceſſaria ut homo ē animal· ergo omnis homo in materia ve ro cōtingēti ſecus ut homo currit ſ· om nis homo· non ſequi tur ſed dicit q̄ etiā ſm iura indefinita non e quipolleat ſi lego a licui omne marmor videor legaſſe et ſta tuas marmoreas et ceteras ſpēs ex mar more factas· ff· de l· iij heres meus· ſ· i· et de auro et ar· le· l· i· et tamen ſi legetur mar mor indefinite ſub le gato cōprehenditur ſola rudis materia et nō ſpecies de mar more facta· ff· de l· iij·

efficacit eorundem car
dinalium corda in eli
gendo concordia q̄ p
uiſio celer concors et
vtilis prout animarum
ſalus exigit et totius
orbis requirit vtili-
tas ex ipſorum vna
nimitate ſequatur ¶
Et ne tam ſalubre p̄
ſentis ſanctionis edi-
ctum ignorantie ne-
gligi pretextu contin
gat diſtricte precipi-
mus vt patriarchi
archiepiſcopi epiſco
pi et alij eccleſiarum
prelati ceteriq̄ qui
bus conceſſum eſt p
ponere verbum dei
clerum et populū p
ter h ſpecialit̄ frequē
cius congregandos ī
ſuis ſermonibus ad
ſuppliciam precum ſuf
fragia pro celeri et fe
lici exitu tāti negocij
frequentanda ſoller-
ter hortentur et ipſis
eadem auctoritate nō
ſolum oracionum fre
quenciam ſz obſeruā
ciam prout circumſtā
cie penſande ſuaſerint
ieiuniorum indicant
¶ Item in eodem·
[C]irca electio
nes poſtulacio
nes et prouiſiones ec
cleſiaſticas viam ma
licijs prout eſt poſſi
bile precludamus ne
diucius periculoſe va
cent eccleſie vel perſo
natuum dignitatum
et aliorum eccleſiaſti
corum beneficiorum
prouiſio differat· ¶
Edicto perpetuo pro
hibemus· vt ſi quan
do aliqui electionibꝰ
poſtulacionibus vel
prouiſionibus ſe op
ponunt· opponendo ali
qua contra electionis
poſtulacionis ſeu pro
uiſionis formam· aut
perſonas eligencium
vel electi· ſiue illius
cui erat prouiſio faci
enda ſiue facta. et p
ter h cōtigerit appel
lari· appellantes in in
ſtrumento publico
ſeu litteris ſuper ap
pellacione confectis om
nia et ſingula expri
mant· que in formam
intendunt obicere vel
perſonas coram pſo
nis autenticis aut p
ſona que ſuper hoc te
ſtimonium perhibe
ant veritati corporali
pſtito iuramento q̄ cre
dūt ea q̄ ſic exprimunt

l·queſitum·§·illud fortaſſe Item ſi lana indefinite legetur tincta non continetur in legato·ff·de le·iij·l·ſi cui in prin·et ſi legatur omnis lana etiam tincta cedit legato·ff·de au·et ar·le·l·pediculis·§·labeo ergo indefinita non equipollet vniuerſali Item aliud quando tranſigitur ſup generali petitione aliud quando ſuper indefinita ut no·ē·de tranſac·c·i·ſed dic quod quando nō eſt eadem ratio et conditio propter aliquod accidens omnium particularum i vniuerſo comprehenſorum·indefinita non equipollet ut patet in contrarijs·nā tinctura lane et ſpēs marmoris non procedunt ex ipſa origine ſed ex accidenti hominis operatione et poſſet maioris extimationis eē ipſum additum tincture vel ſpeciei quam ipſum principale ſed qn̄ omniū particularum eadem eſt ratio et conditio ut prius quia nō variantur per accidens licet forte ſit ibi imparitas ex origine puta quia alia lana melior et nobilior ex origine idem in marmore tunc indefinita negatiue vel affirmatiue prolata equipollet vniuerſali·ff·de le·ij·ſi pluribus et·l·ſi ita·ff·de re·du·l·ſi is qui·§·vir in ſi·a· ¶ Perpetuo·i·generali ſic ē·c·maſſana et ſunt hec ſigna cognoſcende generalis conſtitutionis cum edicti vocabulo nuncupatur vt hic ſi mittatur venerabili cetui ſi precipitur p omnes populos diuulgari ſcriptura publice precedente ſi dicatur idem in ſimilibus obſeruandum ſi lex vel canon appelletur generalis ſi iubetur expreſſe ad omnes ptinere hos modos habes·C de legi·l·iij·b· ¶ Aliqui quorum intereſt ut quia canonici prochiam vel patroni xvi·q·vij·filijs et ſi collegium obiicit ad hoc tenetur·ff·quod metus cau·l·metum aūt preſenti·§·animaduertendū dixit gar·quod romana curia quemlibet clericum de dyoceſi vel de ciuitate admittit ꝯ electum epm ſiue beneficiatus ſit ſiue inde oriundus ſi vult obicere in perſonam ꝯ formam aūt nō niſi canonicos admittit c· ¶ Proponendo aliqua·ſi ergo que opponuntur n̄ ſunt talia·ſed directe reſpiciunt ius eccleſie vel opponentis pſone·conſtitutio iſta non artat vt in clemen·c·ti·conſtitutionem·i·§·ſen·d· ¶ Formam·ut quia ſuāta non ſuit forma decre·quia propter·in electione ꝯ formam poſtulationis obici poteſt quod non eſt concors vel ſaltem a duabus partibus celebrata et hoc quando vnus poſtulatur et alter eligitur ē·c·ſcriptum·vel quod poſtulatus eſt qui debuiſſ eligi·ē·ti·pr·c·vno ꝯ prouiſionem poteſt opponi quod adhuc non ſit prouidendi poteſtas ad ſuperiorem deuoluta vel quod p litteras ſurreptitias ſit facta prouiſio de §·ep·ſup litteris·c· ¶ Eligentium ut quia ſunt excommunicati maiori vel ab homine ſuſpenſi·ē·c·cum inter de conſue·cum dilectus vel priuati a canone ut quia ſcienter elegerunt indignum·ē·c·cum in cunctis vel ſunt infames quibus ſunt actus legittimi interdicti·ff·de re·iur·actus ſed eligere eſt actus legittimus·j·de

eſſe vera. et ſe poſſe probare. ¶ Alioquin tam opponentes quam tempore appellationis interpoſite. vel poſt modum adherentes eiſdem. obiciendi aliqua que non fuerint in huiuſmodi litteris vel in ſtrumentis expreſſa poteſtatem ſibi nouerint interdictam. niſi aliquid poſtea forſan emerſerit. vel ſuper antiquis ſuperuenerit probandi facultas. aut aliqua antiqua in opponentium noticiam

ſen·ex·ſolet ad ſi·f· ¶ Electi·puta defectus etatis ſcientie et natalium·ē·c·cum in cunctis Obiectorum aūt defectuum examinatio fiet·ut traditur·j·c·ſi forte·g· ¶ Facienda quod igitur hic de prouiſione dicitur repetitum intelligatur i poſtulatione et electione faciendis quod iuris eſt in vno et in reliquo et hoc verum ſi ꝯ certam pſonam appelletur ne eligatur vel poſtuletur ſi autē ꝯ incertam huiuſmodi conſtitutionis formā non eſt neceſſe ſuare·j·c·qui ꝯ certam h ¶ Appellari ad papam ſm guil·et eſt ratio quia appellationes iterpoſite ad papam magis conſueuerūt ꝑturbare negocia eccleſiarum de ap·ſepe et ad ea que frequentius accidunt·ac·ff·de legi·nam ad ea et iſta conſtitutio videtur ſupplere illam·ē·c·ſtatuimus·que expreſſe de ap·interpoſita ad papam loquitur ar·ad h·j·c·is qui et·c·ſe·tu dic ſm gar·quod h decre·locum habet etiam in appellationibus ad inferiores interpoſitis cum generaliter loquatur et ſic ſit generaliter intelligēda·ff·d of·preſi·l·preſes·xix·di·c·i·ff·quod me·cau·l·metum autem·§·animaduertendum·ff·de public·de precio·ꝑterea oſti·intelligit illam decre·ē·c·ſtatuimus licet ibi exprimat ad nos etiam in appellationibus ad inferiores interpoſitas quod facit p hac parte tamen id non puto verum ut ibi dixi h autem decre·ſm gar·locum habebat ſiue in iudicio ſiue extra iudicium appellaretur quod non eſt hodie verum non enim locum habet niſi in appellationibus extra iudicium interpoſitis ut declaratum eſt·j·c·conſtitutio·i· ¶ Publico facto ſcilicet p manum tabellionis quod ſit publicum inſtrumētum no·ē·de ſi·inſtru·c·ij·et dic publico·ſ·ſup appellatōe confecto·h· ¶ Litteris teſtimonialibus·ſ·ſigillo autentico ſigillatis·j·de offi·or·ſi canonici et in decre·cum mediantis·j·de ſen·ex·vel dic quod ſufficit ſi p ſuam vel alterius priuati manum fuerint·litere conſcripte ꝓbabitur tamē talis ſcriptura p teſtes tamen ſm guil·prior intellectus preualet et ideo dictum eſt de litteris quia in plerisque locis vſus tabellionum non habetur ſed inſtrumentorum loco habentur officialium littere·l· ¶ Omnia et ſingula·quid ergo ſi dicat electum patrum vel homicidam vel excōmunicatum nunquid ſufficit talis expreſſio de hoc fertur tempore johannis et nicolai multum diſputatum et diuerſe declarationes facte dicuntur ſup hoc et videtur quod ſatis h ſufficiat quia quodlibet patrum vel homicidium repellit ſi dic ꝯ p hanc ſtā al' quare fieret hec verborum geminatio·et ꝓbatur h ſatis·j·de excep·pia·et melius·j·c·parator et i clemen·conſtitutionem·c·ti·i·§·ſen·ad idem·ff·de dolo·l·ſi ex dolo·§·ſi·j·de teſti pñcium·§·teſtes ij·q·viij·libellorum de pe·di·v·conſideret et tutū eſt quod iuret p hunc modū·iuro omnia et ſingula et cetera·m· ¶ Coram h ſit verſiculus·refertur enim ad inferiora non ad ſuperiora Coram aliquo

aute fieri dicitur quod fit eo ſciente et intelligente licet nõ conſenciente. ff. de verbo. ſig. coram ſed et h eius teſtimonium requiritur ut. j. dicam. a. ¶ Corporali per hoc dicas ſm guil. et gar. q ſi iuret pñte textu euangelio4 et non tangat q huic ↄſtitucõi ſatiſfactum non eſt et ſic papã inocẽtium in h iner locutum dicunt ſi autem euangelia tangeret pede vel cubito ſi manus habet non ſufficiat quia ſingula membra ſingula habent officia. xxxix. di ſingula. ſ. de here. cũ ex inũcto. facit enim ꝯ generalem cõſuetudinem que eſt optima interpres legum. ſ. de ↄſue. cu3 dilect9 Quid ſi ſit epus q appellat quero an teneatur tangere ſacra. dixit gar. q ſic quia generaliter loquitur h decre. et ſic generaliter intelligẽda. xix. di. c. i. ff. de offi. preſi. l. iij. Item priuilegium epo4 eſt corpe iur. clauſum vnde per iſtud tolli videtur ac ſi ius eſſ. ſ. de ↄſti. licet cum ſuis concor. guil. ꝯ dicens q epi tangere non tenentur. xi. q. i. nec honore. C. de epi. et cle. auten. ſed iudex. ſ. de iuramen. calũp. c. vl. et h credo verius licet opi. gar. ſit tucior et facit quod dicam. j. e. c. xx. ſicut enim p iſtam decre. non tolluntur illi ſpãles caſus in quibus quis adminiſtrat ante confirmacionem de iure veteri ſic et p iſtam ſublatum non credam illum caſum in quo quis tangere non tenetur. ſ. in epo pcederet h dictum ſi priuilegium epo4 eſſ generale et tunc reſpondetur ad ↄ̃ria. j. ſignata q ponunt caſus ſpeciales ſ p iura ſupius allegata et p auten. de ſanctiſſimis epis coll. ix. §. ſed nulli pocius. pbatur iſtud ſpeciale in iuramento teſtium prius prorogatum ad iuramentum calumnie p pñ. decre. vel de iuramẽ. cal. ibi ſint in dicendo teſtimonio. ⁊c. dicam q i aliis tangere tenetur ad h. i. q. vij. quociens. j. ſ. de uſur. ego ſol. in ſi. de pur. ca. quociens. §. porro in prin. ⁊ in ſi. et de ſen. ex. venerabili. b. ¶ Preſtito. pone q vna die appellauit ſequenti die iurauit. queritur an ſit huic conſtitucõi ſatiſfactum et dixerunt guil. et gar. q non et ſic dicebant fuiſſe declaratum p inocẽtium et ar. ad h. ff. de damp. inſec. qui bona. §. ſi quis ſtipulaturus et. ſ. de elec. quia ppter in quibus habes q ſtipulaturus de dã. inſec. eodem tempe debet iurare et ſtipulari al' non eſt ei cauendum et publicacõ ſcrutinij collacio et eleccio inſimul fieri debent non ex interuallo vnde h videtur fuiſſe ↄſtitucõis mens q incõtinenti ſup oppoſitis in appellacione iuretur ad idem. ff. de teſta. heredes palam. §. ſi. Itẽ ſm eoſdem dicis et bene q ſi appellans dicat ſic offero me paratum iurare omnia et ſingula. ⁊c. nõ eſt huic ↄſtitucõi ſatiſfactum q ↄſtitucio iſta iuramentũ exigit non pollicitacionem ad idem. C. de vſur. acceptam vbi dicitur q aliud eſt ſoluere aliud eſſe paratũ ſoluere ad idem. ſ. de eo qui mit. in poſ. c. i. Itẽ ſm eos vt plene et in omnibus huic ↄſtitucõi ſatiſfiat pa

de nouo peruenerint que appellãtes appellacionis tẽpore emiſiſſe veriſimiliter ignorare potuerint et eciã ignorarint ¶ Sup huiuſmodi autem ignorancia ⁊ ſuperueniente facultate probãdi fidem per appetitum preſtandum corporaliter faciant iuramentum hoc adiciendo in iuramento eodem q ad ea probanda credunt ſe ſufficientes pbaciones habere. ¶ Illa ſane que felicis

mo ipſe tabellio fidem faciat in inſtrumento de ſacramento faciat eciam fidem de tractura licet enim duo4 videatur q ob hoc non valeat appellacio ſi aliter pbari poſſit tacitura tamen ſic fertur p inocẽtium fuiſſe declaratũ. c. ¶ Probatẽ ſi autẽ dicat ſe credere poſſe pbare ea que ſufficiant ad victoriam cauſe ſue nõ eſt huic conſtitucõi ſatiſfactũ nec valet appellacio j. e. is qui. quid ſi appellans quedam pbauit ex oppoſitis et iuratis que bene ſufficiunt ad victoriam cauſe ſue et quedam nõ pbauit quid erit dicunt quidam eum ſuccumbere ad h de pbaci. licet v. j. e. §. et ita dicunt quidam inocẽtium interlocutũ Contrarium tamẽ eſt ve4 quia ↄſtitucõ iſta intendit ut videtur ſolam calumniam excludere non enim iurat q ſint vera ſed q credit ea vera ſic eciam intelligit hoſt. ſ. e. ſtatuimus. decre. illa licet non ob. q ibi ſe aſtringit ad vtrumq pbandum vnde mos gerendus fuit. ff. de pbac. l. arca. d. ¶ Alioquin. i. ſi nõ expreſſerint omnia que intendunt exponere aliij exponũt ⁊ male alioquin. i. ſi nõ iurauerũt vnde dicunt q pena iſtius conſtitucõnis eſt ſolum q ſi non iurat nõ audiat ſup non expreſſis ſed h eſt falſum q ſi non ſeruat cõſtitucõnem in nullo valet appellacio ⁊ eſt expreſſum. j. e. is qui ⁊ ibi eciam dicam ⁊ pbat h clem. e. ti. ↄſtitucionem in ſi. e ¶ Adherentibus. dixit gar. q adherentes debent ſuare conſtitucõnẽ hanc ut principal. al' nõ audirentur alias enim non precluderetur via malicijs quod intendit iſta conſtitucio ad hoc. j. e. cauariae ⁊ ita dicit papam inocẽtium interlocutũ Sed guil. ꝯ quod pocius credo cum hec conſtitucio nulla ↄ̃tum ad hoc de adherentibus mencione facta dicat appellantem iurare debere ⁊ crimina ſpecificare adherentes ſ ↄ̃do in appellans pſequetur negocium ad hoc non tenent ar. de decre. ad audienciam nec ſit tutum nec honeſtũ cogi multitudinem ad iurandũ illo vero defuncto vel pſequi omittente ſi ipſi velint pſeq bene iurabũt ⁊ ſpecificabũt et ſcias q non admittentur ex virtute appellacionis adherentes niſi infra tempus quo appellaſſe debuiſſent appellacionem expreſſe ratificauerint ⁊ dixerint ſe adherere vel le. ij. q. vi. non ſolent. ff. rem ra. ha. l. bono4. f. ¶ Expreſſa ſingulariter vt eſt dictum. g ¶ Interdictam alius autem qui non appellauit nec adheſit poterit ſe opponere ſ non poteſt tamen proſequi in cauſa illa p intereſſe iuriſ articulos non ſpecificatos quod dic ut in clemen. e. ti. conſtitucionem ⁊ ſic debet intelligi. j. e. ſi forte ibi aut dabit inicium. ⁊c. vel ſupior ex officio ſuo inquiret hoc ne electus forſan criminoſus aſcendat ad apicem. xxiij. di. qui epus. Quid ſi appellans qui deficit in pbacione obiecto4 vel cuius appellacio reicitur offert ſe paratum pbare i ↄtinenti electum excõmunicatu3 dic ſm guil. ⁊ gar. q ñ admittẽ

tanquam pars quod dic ut in clemen. e. ti. conſtitucionem § in
ſuper nam eciam per modum querele non audietur ut ibi ſed
ſuperior ex officio inquiret de hoc et hoc ſi probaciones ſunt
in promptu alias non ſic enim retardaretur confirmacio
tacerat ergo. ij. q. vi. plerique vi. q. ij. ſi tantum. b. Emer
ſerit. ut ſi de nouo ho
micidium commiſit vel
aliud mortale. Antiquis. tunc no
tis ſed non oppoſitis
ſi vero fuiſſent oppo
ſita circumſtancijs o
miſſis non audiretur
volens illa exprime
re eciam cum iuramen
to quod ſequitur ut
in clemen. e. ti. conſti
tucionem. ij. Item. et
que eſt racio ibi no.
jo. an. k. Suppo
nerit. cum enim ab
inicio probandi non ha
buit facultatem. exp
rimere non debuit. ij.
q. vij. plerique non ſic
in caſu. j. e. nulli ut i
bi dixi. l. Verisimi
liter ut quia non con
ſueuerant multam fa
miliaritatem habere
cum iſto electo. et que
opponuntur non erant
publica et in facto a
lieno eſt probabilis ig
norancia. ff. de iuris et fac. ig. l.
vlti. gar. a. Igno
rancia ut in ultimo
caſu quo de ignoran
cia dicitur. b.

recordacionis innoc.
papa quartus contra
non plene probantes
ea que in formam uel
perſonam obiecerant
ſtatuit in ſuo volumine
robore permanere
Item in eodem
Variae ceditas
et damnande am
bicionis improbitas
aliquorum animos
occupantes eos in il
lam temeritatem im
pellunt. ut que ſibi a
iure interdicta noue
rint exquiſitis frau
dibus uſurpare cone
tur. Nonnulli ſiqui
dem ad regimen ec
cleſiarum electi. quia
eis iure prohibente non
licet ſe ante confirma
cionem electionis ce
lebrate de ipſis admi
niſtracioni eccleſiarum
ad quas vocantur in
gerere ipſarum ſibi tanquam
procuratoribus ſeu y
conomis committi p
curant Cum itaque
non ſit malicijs homi
num indulgendum nos
lacius providere volen
tes hac generali con
ſtitucione ſancimus
ut nullus decetero ad
miniſtracionem dig
nitatis ad quam ele
ctus eſt priusquam celebrata

Superueniente. ut in ſecundo caſu in pri
mo ergo caſu non iurat niſi ut excludat calumniam ut ſe
quitur. c. Per proprium nota ignoranciam probari per iura
mentum. j. e. nulli et ideo compelluntur iurare quia debuerunt
ab inicio querere et quia preſumuntur malicioſe ſic oppo
nere alias quilibet preſumitur ignorans. j. de reg. iur. pre
ſumitur ubi de hoc dixi et per hanc litteram per propriam dixit guil.
quod generalis procurator non preſtabit hoc ſacramentum ſpecia
lis. ſ. habens ad hoc mandatum bene. ſic dicat ſe obtinuiſſe
ad hoc. ff. de iureiur. iuſiurandum § procurator. C. de procura
to. l. in pecuniarijs ad hoc. j. e. procurator. d. Statuit. ſ. e.
ſtatuimus ibi enim ponitur pena deficientis in probacione
hic pena non ſeruantis hanc formam in appellando

Variae. electus ante confirmacionem adminiſtrare non
debet per ſe vel per alium in totum vel in partem ſub quo
cunque colore qui contra fecerint ipſo iure priuati ſint iure ex
electione quesito. f. Ceditas no. auarum appellari cecum et
ambicioſum. j. e. quorundam. excecant enim iſta animos ut
agenda non videant et a prohibitis non declinent ut ibi et
xlvij. di. vir et e. ſicut hij. et quis dicitur auarus quis lar
gus quis prodigus no. ſ. de conſue. ex parte. g. Interdi
cta. ſ. ante confirmacionem adminiſtrare. ſ. e. noſti. et. e. qua
liter et. ſ. de preben. cum iam dudum. h. Fraudibus. fi
ebat fraus quaſi de contractu ad contractum et hoc prohibitum eſt quod
proſequere. ut no. xiiij. q. iij. plerique. ſ. de priuil. quanto et. ff. de
legi. contra. i. Eccleſiarum cum in indefinite loquatur quod
vero intelligas niſi in
papa. ſ. e. licet. et idem
eſt ſecundum hu. et jo. in im
peratore qui ſicut no. xx
iij. di. legimus alij contra
ſ. e. venerabilem et in
caſu. j. e. indempnitati
bus § ſi vero et § ce
terum et in vltramonta
nis accidit electos im
mediate ſubiecto do
mino pape. ſ. e. nichil
ad finem. k. Inge
rere. vocari enim de
bent a deo tanquam a
aron. ſ. e. qualiter. l.
Indulgendum. ſ.
e. ex. ff. de rei ven. in
fundo. m. Lacius. i.
late ſic. ſ. de accuſa.
licet propter ſi ibi prorius
et. j. de iuramen. et ſi pig
noraciones ibi diſtri
ctius hoc dico quia idem
preuiſum erat ex men
te prioris iur. iuris vel
dic proprie quia in hac con
ſtitucio lacius et cla
rius exprimit Item
olim irritabatur ele
ctio hodie aliter eſt
ut. j. ſequitur. n. Con
firmetur et tunc ad
miniſtrabit que iuriſdictionis ſunt non que ordinis ut. ſ. e. tranſ
miſſam et eſt racio quare electi ante confirmacionem non ad
miniſtrant quia alias de confirmacione non curarent ma
xime hij qui non habent conſecrari et eciam confirmacio nichil
operaretur ſi adminiſtracionem per electionem haberent
Item ſi contingeret electionem caſſari non poſſunt ſic de facili re
moueri quid dices de electo confirmato a cuius confirmacione
eſt appellatum nunquid ſi adminiſtrabit appellacione pen
dente incurret penam et fuit diſputatum et terminatum
olim bono. quod adminiſtrator talis incurrat penam per l. ff. de
mu. et ho. l. reus § cum quo quem et hoc niſi talis eſſet appella
cio que non teneret et ſic intelligitur de ap. conſtitutis. ij. o.
Yconomatus yconomus cui res eccleſiaſtica guber
nanda mandatur. C. de ſacroſan. ec. l. iubemus in prin. p. Pro
curacionis ſumebant hanc fraudem ex decre. ſ. e. cum no
bis olim in fine. q. Colore quacunque fuerit ille puta vi
caria commenda caſteldionatus vel dicebat ſe facere id ut ca
nonicum ſecundum opi. lau. qui no. hoc ſ. e. qualiter. r. In ſpi
ritualibus ut excommunicare abſoluere interdicere penitencias
iniungere et ſimilia. ſ. de exceſ. prela. accedentibus. s. Tem
poralibus ut recipere cenſus et debita habere curam colligendorum

et conſeruandoꝝ fructuum et ſimilia. ¶ Pro parte. gerere enim videtur qui minimam ptem attigerit de hereditate. ff. de acquiren. heredi. ſi ſeruum. §. ſi quis ſuꝰ. ii. ¶ Gerere. in iudicio vel extra. ff. de ver. ſig. verba et. l. licet inter geſta. c. ¶ Recipere. de prouentibus ſic dicit lex in tutore C. ar. tu. l. ſi. p. ¶ Eo ipſo. ſ. q ſe adminiſtracioni immiſcuit non autem eo q fecit ſe procuratorem vel yconomum conſtitui ſi ſe non immiſcuit. hec probantur p ſuperiorem litteram et verba cum effectu ꝛc. de cle. non reſide. relatum cum ſimilibus. ¶ Priuatos ipſo iure olim vero p ſentenciam niſi vellis dicere q adminiſtrantes ut electi nullo colore quaſito priuandi ſint per ſentenciam p antiqua iura adminiſtrantes quaſito colore priuati ſint ipſo iure ut h quod ſatis michi placet ut euitet correcti ut. j. e. cum expediat. ſed primum verius ſm gar. et p eo. j. e. cupientes §. ceterum et ſi electꝰ alias nullum ius habebat ex electione vel ei renunciauerat tenetur ad fructuum reſtitucionem et alias iudicis arbitrio puniri debet ſm guil. ſ. e.

de ipſo electio confirmetur. ſed yconomatus vel procuracionis nomine aut alio de nouo quaſito colore in ſpiritualibus vel temporalibus per ſe vel per alium pro parte vel in totum gerere vel recipere aut illi immiſcere preſumat. omnes illos qui ſecus fecerint iure ſi quod eis per electionem queſitum fuerit decernentes eo ipſo priuatos.

¶ Item in eodem.

Quam ſit eccleſijs ipſarum diſpendioſa vacacio. q

¶ Quam ſit. Eligentes q cito comode poſſunt electionem electo preſentent. electus. j. menſem conſenciat alias priuatus eſt iure quaſito niſi condicio perſone ipſum excuſet. poſt conſenſum confirmacionem petat. j. tres menſes alias electio viribus vacuatur. h. ¶ Dudum ij. ¶ Iura. l. di. poſtq. ſ. e. ne p defectu. et. c. cum inter vniuerſas. c. ¶ Magiſtra rerum. dicit phus natura potenciam ars facilem vſus promptum reddit artificem et cuilibet artificio prebet experiencia nutrimentum. ff. de l. iij. l. legatis §. cenatriabꝰ c. ¶ Quanticius eſt hoc tempus vel arbitrium boni viri cum lege vel canone non terminetur. ff. de iur. del. l. i. et de of. del. de cauſis et mag intellectu q elocucione certa exprimi poteſt de donac. aplice. d. ¶ Comode. ſ. e. quia propter xxij. q. ij. faciat. ff. de ver. ſig. l. nepos paulo. ſi autem electores fuerunt negligentes in preſentando nō nocet electo quia non debet p alterum alteri iniqua condicio afferri. ff. de reg. iur. non debet et eſt expreſſum. j. e. cupientes §. ceterum et tene hodie quod ibi habes quia ſi eligentes differunt electionem preſentare infra octo dies poſtq comode poterunt totaliter quo ad ſe excluſi ſunt a proſecucione preſſꝰ

et ab eccleſiaſticis beneficijs que in illa eccleſia obtinent p triennium continuum ſunt ſuſpenſi electo p hoc nullum ſit preiudicium hoc habes in predicto §. ceterum et ſcias q illud locum habet generaliter in omnibus electionibus nō in illis tantum de quibus al' loquitur decre. cupientes ut ibi dicam et hoc probat principium ipſiꝰ decre. c. ¶ Menſem. ſed audi computandum a tempore. ꝛc. et dic ſm guil. et gar q tot dies habebit iſte menſis quot habuerit ille in quo preſentata fuit electio et ſi dies aliqui lapſi erant ſupplentur de menſe ſequenti et probatur h apte. ſ. de negl' prela. licet vbi duo ſemeſtria faciunt vnum annum. Si enim diceremus q menſis debet xxx. dies habere iam nō facerent duo ſemeſtria integrum annum ſed ſolum ccc. lx. dieſ. ſi xxxi. eſſet ccc. lxxij. ſi xxviij. ccc. xxxvi. eſt ergo neceſſario concludere q fieri debet computacio ſm q menſes occurrunt et facit ad h q no. ff. de diuer. et te. preſcrip. l. ij. et idem intellige in tribus menſibus datis ad eligendum et tribus ad confirmacionem petendam ut. j. ſequitur. ſ. ¶ Diſtulerit p hoc patet q ſi impeditus fuerit non currit ei tempus q impeditus non defert de conceſ. prebe. quia diuerſitatem et facit quod in vltimo caſu inferius dicitur. g. ¶ Ex tunc. extremum tempus ſignificat. ff. de cen. di. et demon. ſi is. §. ſi ita vnde vſq ad finem menſis poterit expectare h. ¶ Eo ipſo. nec requiritur alia priuacionis ſentencia licet vbi dubium eſſet declarari poſſet ſentencialiter illum eſſe priuatum et adde quod dicam. j. e. cum iniſſa. i. ¶ Nō dicto ut quia ius prohibuit q non conſentiret electioni de ſe facte vel monachus canonicus regularis vel alius frater eſt qui ſine licencia ſuperioris conſentire non poſſunt. j. e. ſi religioſus. i. ſhen. ¶ Licencia autem obtenta dico q habebit menſem integrum illi enim non currit niſi ex quo conſentire potuit. ſ. e. v. electus de conceſ. preben. c. C. de anna. excep. l. i. §. ſiat accur. i. ¶ Celeritate. ſi h in dubium reuocet boni viri arbitrio terminetur. ff. de ver. ob. l. continuus §. ij. de dona. apoſtolice. h. ¶ Obtinere ſi ſuperior illam dare nolit dic vt dicam. j. ſi religioſus et voluit guil. in tantum adherere huic littere q dixit q niſi obtineatur puta q ſuperior non vult dare q electores ad electionem procedere

periculoſa eciam eſſe ſoleat animabus. nō ſolum iura teſtantur. ſed eciam magiſtra rerum efficax experiencia manifeſtat. ¶ Cupientes itaq competentibus remedijs vacacionum diuturnitatibus obuiare. hoc perpetuo decreto ſtatuimꝰ vt ſi quando fuerit electio in aliqua eccleſia celebrata electores electionem ipſam q̄ciꝰ comode poterunt electo preſentare. ac petere conſenſum ipſius procurent. electꝰ vero illum adhibere

infra menſem a tempore pſentationis huiuſmodi teneatur. ¶ Quem ſi elect⁹ vltra preſentare diſtulerit. iure ſi quod ei ex ſua electione fuerat acquiſitum. extunc ſe nouerit eo ipſo priuatum. ¶ Niſi forſan ea ſit electe perſone condicio vt electioni de ſe celebrate abſqꝫ ſuperioris ſui licencia ex prohibicione ſeu quauis prouiſione ſedis apoſtolice conſentire nō poſſit. quo caſu idem electus ſeu electores ipſius conſenciendi licenciam ab eius ſuperiore cum ea celeritate quam ſuperioris ipſius preſencia vel abſencia permiſerit petere ſtudeant et habere ¶ Alioquin ſi lapſo tempore p eiuſdem ſuperioriſ preſenciam vel abſenciam ut premittitur moderando. huiuſmodi licenciam eoſ nequaqꝫ obtinere cōtingat. electores ex tunc ad electionem aliam pcedendi liberā habeant facultatem. ¶ Ceterū quiuis electus infra tres menſes poſt conſenſum electioni de ſe celebrate pſtitū ꝯfirmacōem ipſius electionis petere non omittat. qd̄ ſi iuſto impedimento ceſſante infra huiuſmodi trimeſtre tempus omiſerit electio eadem eo ipſo viribus vacuet. ¶ Itē ī eodē.

poſſunt quod ſatis videtur iniquum vnde intelligo obtinere mādatum in eo eſt ſm gar. verius eſt dictum guil. in glo. ſe. l. ¶ Facultatem. ſupple et electus iure ſi quod ſibi competebat ſit eo ipſo priuatus p extrauag. benedicti. e. ti. ſi religioſus. in. ¶ Tres menſes. de diuerſis temporibus vide quod dicam. j. e. ſi electio. n. ¶ Petere. ſufficiat petere licet non obtineat ex quo per eum non ſtat. jn confirmacionibus cathedralium vel regularum eccleſiarum que ex imediata iurisdictione vel appellacione habēt peti a papa. ſua decre. inocen. j. e. cupientes et ſcias ſm guil. et gar. qꝫ ſufficiat ſi electores petāt. ſ. e. cum inter canonicos et. c. cum dilect⁹ et. c. dudum in prima et electo tunc nil petente vitatur h pena Jtem electus p ſuum procuratorem cōfirmacionem petere poterit. ſ. de pſtp. cum dilecta ſaluo qꝫ ſemper ꝯ decre. cupientes ſeruet in ſuo caſu ſed pone qꝫ amicus eius nomine confirmacionē pecijt ſine mandato nūquid ſufficit ſic dummodo ratum habeat quia et in iudicijs ut ff. de iudic. l. licet et in ꝯtractibus. C. ad macedo. l. vl. et in maleficijs. ff. de vi et vi. ar. l. j. § quociens ratihabicio retrotrahit et comparatur mandato. j. de ſen. ex. cum quis et. j. de re. iur. ratihabicionem vbi dicam de hoc et intelligas qꝫ debet ratum habere ante lapſum illorum trium menſium alias ratihabicio poſtea facta non prodeſt. ff. rem ra. ha. l. pl. a. ¶ Juſto impedimento puta infirmitate viarum diſcrimine. ſuperioris impedimento frequenti curie mutacione. vel alio ſimili. ff. ſi quis cauci. l. ij. ſ. de pigno. ſignificante de ap. cum parati xviij. di. ſi epiſcopus. cum ſi. Et nota h temp⁹ quodāmodo vtile qꝫ non ceſſantibus non offic. C. de moſſi. teſ. ꝯ maiores. ſ. de pſtp. ſi autem ꝛ c. pleruntqꝫ. h. ¶ Vacuetur. dixit gar. p ſentenciā et ideo aliud in iſto caſu qꝫ ſuperiori quia maius vinculum ꝯtractum eſt poſt ꝯſenſum qꝫ ante et ideo difficilius rumpit guil. ꝯ quod puto verum cum hic dicit ſtatī eo ipſo viribus vacuetur p quod ſatis patet qꝫ eſt canon late ſentencie nō ferende h eſt ergo ius nouum nam olim ſi poſt preſtitum ꝯſenſum non petebat electus ꝯfirmacionem nunqꝫ ppter h cadebat a iure ſibi p electionem iam queſito ſed p ſuperiorem cogebatur ad ꝯfirmacionem petendam ſm ea que no. Jnnocen. de elec. cum in cunctis et no. ſm guil. qꝫ h ſtatutū eſt in electione intellige et in poſtulacione qꝫ eadem eſt ibi racio de conſti. tranſlato. Quid ſi poſtea ꝯfirmacionem petat electus et eam obtineat dic non poſſe conualeſcere quod a principio fuit nullum et peccat detinendo eā tum nec facit fruct⁹ ſuos niſi confirmacō ſcienter fuiſſet facta p illum qui alī ſuo iure conferre potuiſſet ſm guil. et facit qd̄ no. ſ. de e ta. et quali. cū Nerpe ¶ bone. tuo. ſi non ſequitur electio non ē qꝫ ex conſenſu in ſcrutinio ſcienter habito ī indignum eligendi poteſtate priuatus h dicat. e. ¶ Perpetuo i. generali. ſ. i. ppetuo duratiuro xxv. q. i. q ad ppetuam. e. ¶ Oraculo. i. pſtp. C. de legi. digna vox. et dicitur oraculum quia orando ſeu precando impetratur. ſ. ¶ Suffragium. i. conſenſum in ſcriptis redactum cū ſ. dicit ego talis talē nomino in prelatum et ſumitur ſuffragium p auxilio conſilio ſeu fauore xij. q. ij. quicūqꝫ ſuffragio. C. de ſuffrag. l. vna. ſ. de ele. miſ. cum martire in ſi. g. ¶ Preſtiterint. h nonne publicato ſcrutinio ꝯpelluntur ad electionem. ſ. e. publicato et c. in electionibus ſed dic illud verum cum dignum nomināt ſi autem in collacionibus forte appareat vel prius apparebat eum indignum tunc locum habet h decre. et quod h dicitur de peccato in pſonam idem intellige de peccato in formam ꝛ multo forcius quia minus eſt peccatum. h. ¶ Priuentur. idem intelligo ſm gar. et guil. de pena ſuſpēſionis a beneficijs. cum ea non puniantur nominantes h eligentes. ſ. e. cū in cunctis. § clerici et nota qꝫ conſtitutus in mortali eligere poteſt ſicut ꝛ excōmunicatus minori. ſ. de ele. ex. mi. ſi celebrat et interdum eligitur eciam qui mortaliter peccauit. ſ. de iur iur. ſicut. i ¶ Vindictam. ſic. C. de

Perpetuo ſancientes oīs oraculo d'claramus q ſcienter in electionibus nominantes indignū ꝓpter ſuffragiū ī ſcrutinio preſtitum. niſi adeo in eo preſtiterit q ex votis eorum co̅munis electio ſubſequat̄ nequaq̄ eligendi poteſtate priuent̄. licet pro eo q indignum nominando ſcientes contra conſciētias ſuas agunt. d' diuinam vindictam et apoſtolice vl'cōis motum. quem qualitas facti ſuaſerit poſſint non immerito formidare ¶ Item in eod̄

Nulli licere decernimus poſtq̄ī ſcrutinio nominauerit aliquem et electio fuerit ſubſecuta. vel poſtq̄ preſtiterit electiom̄ de ipſo ab alijs celebrate conſenſum illum ſuper electione ipſa niſi ex cauſis poſtea emergentib' impugnare. l' niſi ei morum ipſius antea celata de nouo pandat̄ improbitas ſeu aliciꝰ alterius latentis vicij vel defect' que veriſimiliter ignorare potuerit veritas reuelet̄. De huiꝰmodi autem ignorantia fidem faciat ꝓprio iuramento. ¶ Idē i eodē

Si quando contigerit duabus electionibus celebratis partem alteram eligentium duplo maiorem numero inueniri contra electores q̄ partem reliquam ſic excedunt ad extenuationem zeli meriti vel auctoritatis ipſorum reliquis vel electo ab eis aliquid opponendi omnem preſenti decreto interdicimus facultatem. Si quid autē opponere voluerint.

ſum. lxi. l. i. et. §. c. vbi verſi. qui autem. ke. ¶ Formidare. q̄ ro que fuerit ratio dubitationis huius conſtitutionis ſo. dicebant quidam olim q ſcienter nominantes indignum in ſcrutinio erant priuati poteſtate eligendi et ꝓbabant hoc tali ratione. certum eſt q tempe decre. cum in cīdis. inno tuit cum vinton. adhuc nō emanauerat decre. quia ꝓpter vnde ex ſolis conſenſibꝰ videbatur illa pena i ferenda quia nō erat tunc neceſſaria alia co̅munis electio ſed q̄rum eſt vere ut h vides et triplici ratione. Primo quia illa vna puniūt eligētes non conſendentes tā tum. Secundo quia nec nominacō nec vo tor' publicacō dici poteſt co̅munis electio. ſ. e. in geneſi. Tercio q ſimplex nominacio nō tribuit ius. ſ. e. q ſicut ad id qd̄ dicitur q an̄ decre. quia ꝓpter ſufficiebat conſenſꝰ vero eſt tales qui electionem inferent vnde nō dixit decre. cum in cunctis qui in quē q̄ conſenſerint ſ eligerint vn̄ et olim ſuo modo neceſſaria fuit electio et hodie ſuo modo adhuc ē ut ſo cum habeat illa pena fauor tamē q pena decre. ſ. e. li. e. ti. c. ij. bene habet locū ante electionem ut ibi dixi in glo. pe.

¶ Nulli licere eli gens vel electō in conſenciens q̄ electū niſi ex noua cauſa vel nouiter ei pandita ſe nequit oppone re. in. ¶ Scrutinio. quid ſit habes. ſ. e. quia ꝓpter. in. ¶ Sub ſecuta. vel ſcrutiniū publicatum quia poſt publicationem ſcrutinij nō eſt locꝰ variacioni. ſ. e. publicato et dic ut ibi niſi in caſu precedē. decre. ut ibi dictum eſt et q dicit ſubſecuta intelligas ex illis conſenſibus verba enim ſunt cum effectu intelligenda de eſt. non reſt. relatum. ff. q quiſq iur. l. i. o. ¶ Celebrate no. h paria eligere vel eligentibus conſentire ſ nō p omnia

vt. ſ. de elect. eccleſia veſtra. ij. p. ¶ Emergentibus et ſic nouo auxilio opus eſt. de off. del'. inſinuante. ff. de interroga. ac. de etate §. ex cauſa. q. ¶ Impugnare. ſ. de preben. p tuas. C. de nō nu. pe. l. generaliter et ſic nota q ſemel approbatum non poſſum amplius reꝓbare et quomodo h intelligatur h habes. et vide q plene dixi ſ. de re. iur. q ſemel. r ¶ Morum debet enī eſſe moribus ornatus et boni mores plus q̄ diuicie operantur. ff de tu. et cu. da. ab hijs l. ſcire et decorari nō debent pallio moribus indecori. c. di. q̄ morem. s ¶ Latentis i. q latebat electores tempe electionis puta luxurioſus erat uel adulter vel id ſimile vnde in redibicione erat. ff. de edil'. edic. cum lex et. l. ob que vicia. t. ¶ Defectus. ſciencie etatis ordinū vel alicuius irregularitatis. v. ¶ Veriſimiliter. alias de facili ñ crederetur ut circa ea q̄ publice facta ſunt vel que omnes ſciunt xpi. di. q dicitis de po ſtul'. prela. c. i. cū ſi. x. ¶ Reueletur. quare nō poſuit tercium caſum. ſ. ſi ſup antiq̄ſ ſuperuenit ꝓbacio ut ſecit ſ. e. ut circa ſḣen deo ut ibi dixi bene ſecit appellans nō exprimendo crimen qd̄ ꝓbare non poterat. ſ h maleſecit eligēs eligendo criminoſū licet id probare non poſſ cum ꝓbacio nō quereretur ab ipſo. y. ¶ Iuramento. ſ. e. ¶ Si ut circa quando q̄ electum a duplo maiori pte vel electores ipſius nil a reliqua parte poteſt oppom quod votum extenuet ſ id bene opponitur qd̄ votum anullet ſ ſcire debes q extenuare votum eſt illud obicere quod ñ anullat penitꝰ votum ſed illud minoris reddit auctoritatis. ſicut ego litrātus tu illitteratus ego in dignitatē et tu ſimplex canonicꝰ vel hijs ſimilia. anullare ē nullū reddere. ut ſi quis dicat

excommunicatus maiori vel ab homine ſuſpenſus vel in adiſ
ſe in decre. cum in cunctis vel in decre. ſ. c. c. ij. vel bigam⁹
vel miles factus. vel uxorem duxerit vel canonicatui renun
ciauerit vel voci ſue vij. q. i. ꝙ periculoſum vel hijs ſimilia.
et hec bene obijci poſſunt a tercia parte ꝯ duplo maiorem
ut hic. b. Sic ex
cedunt in duplo ma
iori numero. c. Ze
li meriti ꝺ hijs dic ut
ſ. e. eccleſia. ij. d.
Reliquis. paucio ri
bus. ſ. e. Opponē
di poſt electionem in
telligas ꝙ ante hꝰ
fiet de iſtis collacio
nec hoc hic prohibet
unde dixit in prim. e
lectionibꝰ celebratis.
f. Interdicimus.
nota ꝙ numerus du
plo maior preferitur
aucti et preſumitur
zelus melior et fact
ad ea que no. ſ. de te
ſti. in noſtra. ſi autē
maior numerus eſſꝫ
ſꝫ non in duplo ē ar.
a ꝯrio ꝙ numer⁹ n̄
prefertur ſꝫ de hꝫ no.
ſ. e. eccl'a. ij. in glo. q̄
incipit ex hac. et no.
ꝙ in hoc interdcō vi
detur caueri ſcitum de
electoribus unde vi
detur ꝙ ꝯ electum be
ne poſſꝫ opponi aliq̄d
quod ad extenuacio
nem ptineat ſed n̄ eſt
verū ſm guil. p. tram
ſ. que dixit meriti qd
ſpꝫ ne reſpicit electū
g. Nullū redd at
pone exēpla que po
ſui. ſ. Quid ſi aliqs
excōmuicatus erat ex
eligentibus an tenet electio. non ſi ſcienter ei cōmunicaue
runt. alias ſic. de ſen. et re iudi. ad pbandum de hꝫ ix. q. i.
nos in hominem et p modernos. ſ. e. illa.

Quamus. appellacio iudicialis ꝉ extra deuoluit cau
ſas electionum epoꝝ et ſupioꝝ ad papā ſi i ſcrip
tis et ex cauſa pbabili fuerit interiecta. alias non. et ab ea
poſſunt ptes ſine prauitate recedere pꝰus ꝙ pape fuerit p̄
ſentata. et an in receſſu interuenerit prauitas inferiores iudi
ces ante omnia debent inquirere. quam ſi repertam de cau
ſa non cognoſcent ſed ſtatuent ptibus terminum in quo
cum actis et munimentis ſe apoſtolico conſpectui repſen
tent. h. Conſtitucio que incipiebat dilecti filij. gar. ha
bebat eam ſub rub. de electione guil. de ſpe. p. hoſti. de ap.
qui tractat de ipſa de acci. cum dilectus. et ꝯpoſt. ſ. e. ſtatu

quod votum illius
cui opponitur nullū
redderet ipſo iure id
eis non intelligimus
interdictum Jdē
in eodem.

Quamus conſti
tucio felicis re
cordacionis alexā. pa
pe iiij. predeceſ. noſtri
cauſas electionum e
piſcopalium ſeu ſup
electionibus epiſco
porum exortas nō im
merito maioribꝫ cau
ſis annumerans. co
gniciones ipſarum p
appellaciones quaſli
bet duolui aſſerat ad
ap. ſe. examen. Noſ
tamen et temerariā
appellancium audaci
am et effrenatam ap
pellacionum frequen
ciam refrenare volen

tes. hac generali con
ſtitucione duxim⁹ p
uidendum. ut ſi extra
iudicium in predictis
electionibus vel in a
lijs dignitatibus epi
ſcopatu maioribus
celebratis ex pꝛſſa cau
ſa manifeſte friuola
contigerit appellari.
per appellacōnem hu
iuſmodi nequaq̄ ad
ſedem eandem negoci
um deuoluatur ſed cū
in electionum earun
dem negocijs in iudi
cio vel extra iudiciū
appellatur in ſcriptis
ex cauſa pbabili que
probata deberet legit
tima reputari. ad ſedē
ipſam huiuſmodi ne
gocia deferantur.
Ceterum in premiſ
ſis omnibus caſibus

imus. ad ſi. hodie non habemus eam et eſt ar. ꝙ cum vnū
ius reuocatur p aliud. facienda ſit de ipſo mencio. quod n̄
eſt verum ut. ſ. e. li. ꝺ cōſtō. c. i. vbi de hꝫ et xviij. di. quo mā
i. Cauſas electionum. principales ſcilicet. k. Exortas
accidentaliter et in pceſſu. i. Maioribus. que ſint no.
xij. di. preceptis. ſ. de
offi. lega. ꝙ tranſla
cōnem. m. Quaſ
libet. eciam fruſtrato
rias. et erat hꝫ ꝯ iuſ cō
mune. et p hoc mane
bant longo tempore
eccleſie vacāte. et ideo
fuit correctione dig
num et iniuſtus fuit
alex. opi. inno. quā
no. ſ. de ap. ut debi
tus in vi. glo. ſua vbi
enumerat cauſas ele
ctionum. epoꝝ inter
maiores cauſas. ſꝫ ſm
guil. ſalua pace inno
cen. alex. vincen. et ali
oꝝ id dicendum illꝺ
verius. ꝛc. eſt quod ī
preſtacio quam pa
pa facit ꝺ iure ſuo ſic
ix. q. iij. ſaluo. et ꝺ ſu
plen. ne. p̄. licet abſur
dum enim videtur di
cere quālibet appella
cionem illas cauſas
ad papam deferre de
quibꝰ alius q̄ papa
cognoſcere non po
teſt. n. Extra iudici
um idem ſi in iudicio
vt. j. ſequitur. o. Jn
predictis epoꝝ. p.
Maioribus. vt ar
chiepiſcopatibus patriar
chatibus primatijs. ſꝫ
idem hodie in regula
ribus quod dic ut. j.
e. ſi poſtq̄. i. li. vi. q.
Jn ſcriptis. nota appellandum in ſcriptis et eſt gene
raliter verū ſiue in iudicio ſiue extra appellatur niſi cum a
diffinitiua et incōtinenti appellatur. tunc appellari poteſt
viua voce. ff. de ap. l. ij. C. de ap. litigatoribus. ij. q. vi. ad
ſi. queſtionis. niſi diceres ꝯrium in caſu huius decre. ecā
in diffinitiua. et adde quod dicam. j. de ap. cordi. r. Pro
babili. dixit gar. ꝙ hꝫ ſpeciale inducit hec decre. ꝙ ſiue a
diffinitiua ſiue interlocutoria appelletur ꝙ teneatur racō
nabilem cauſam exprimere. licet alias regulariter ſit ſecus
in diffinitiua. guil. videtur tenere ꝯrium quod ſatis verū
crederem. ſed primum eſt tucius. s. Legittima. ergo ſi
eſt expreſſe legittima defert negocium ad. ſe. ap. ſꝫ nō ma
nifeſte fruſtratoria. puta ne fiat electio regis pꝛobus nō ex
pectatis. ut dicebatur in illa cōſtitucione dilecti. ꝉ ne eligat

liceat partibꝰ ab hu
iuſmodi appellacioni
bus nulla tamen mē
uemente prauitate r̄
cedere. anteq̄ꝫ prefate
ſedi fuerint preſenta
te. ¶ Inferiores autē
iudices quoꝝ erat ip
ſarum cauſaruꝫ cog
nicio appellacione ceſ
ſante an ī hoc prauí
tas interceſſerit ante
omnia diligenter in
quirant et ſi eam in
terceſſiſſe repererint
ſe de cauſis ipſis nul
latenus intromittāt.
ſed prefigāt dictis p
tibus terminuꝫ perēp
torium competentem
in quo cum omnibꝰ
actis et munimentis
ſuis apoſtolico ſe cō
ſpectui repreſentent
¶ Item in eodem
Si forte inter ce
tera que obiciū
tur electo aut poſtu
lato. ſeu alias pmo
uendo ad aliquā dig
nitatem euidentē ſci
encie vel alium perſo
ne defectum opponi o
tingat in diſcuſſiōe
obiectorum illuꝫ ſta
tuimus ordinem ino
ſtidabiliter obſeruā
dum ut pmouendꝰ
ſuper defectu ipſo an
oīa ſubiciat examini

niſi doctor decretoꝝ vel magiſter in theologia. vel hijs ſi
milia tunc non defert ſed quid in dubio dic ſm guil. et
gar. deferri ut illud dubium papa decidat vi. q. iiij. oſius
Quid ſi appellauit et nullam cauſam expreſſit. dicas idē
ac ſi expreſſiſſꝫ fruſtratoriam ſm predictos quia nullū et
inutile equipollent ī
iure. ſ. de tranſla. in
ter. ff. quod cuiuſqꝫ
vniuerſi. l. i § et quid
fuit enim pmulgata
conſtitucō iſta. ut re
frenaretur temeritꝰ
appellandi vſus ſꝫ ita
poteſt quis appellacōe
temeritatis non expri
mendo ſicut exprimē
do videbatur autem
contrarium. quia in cauſa
non expreſſa nichil
immutatum videtur
ergo antiquo iuri ſtā
dum eſt. C. de appel. pre
cipimus. in fi. ſed p
us dictum verū eſt qꝛ
hec conſtitucō non vult qꝛ
cauſe ſꝫ deferatur ad
papam. niſi cauſa ex
preſſa pbabili que
debeat reputari le
gittima. a ¶ Premiſ
ſis. cum. ſ. appellatuꝫ
eſt ex cauſa pbabili
in iudicio vel extra. b
¶ Liceat qđ oli ñ lice
bat p conſtitucōeꝫ al ex
¶ Partibꝰ p ſꝫ videt
qꝛ ñ ābe ptes conſenci
ant ñ pt fieri rñūciacō
qđ verū puto ſm guil. et gār. re ñ integrā ſꝫ re integrā ſolꝰ appel
lās ſꝫ poterit. ad ſꝫ de elec. ī cauſ. ff. de re. iur. nemo. et ad
huc ſi res non eſt integra. et velit ſatiſfacere aduerſario de
ſuo intereſſe. adhuc poterit penitere. ſm guil. ſm ea q̄ no.
in ſpe. ti. de excep. § viſo. v. ſꝫ nunquid iudex. ex quo tamē
appellacō pñtata eſt pape vlterius recedere non poſſunt
eciam ſi vterqꝫ ps conſenciat quod pbatur. j. vbi dicit anqꝫ
pfate ſedi. zc. ad hoc de poſtu. bone. ij. v. nec nocebat de
offi. lega. licet. in fi. et maxime quando obiciuntur crimina
vel defectus v̓ collu. dete. criminā. xxiij. q. iij. ecce ſolet que
ri vtrū electus ſine ſupioris licencia ſui iuri renunciare poſ
ſit. de hoc dicam. j. e. ſi electi. c. d. ¶ Prauitate. ut ſimonia
ca pactione vel aliqua illicita dacione vel pmiſſione vel vio
lencia vel metu xx. q. iij. pñs. ſi autem electus ius habeat
an liceat ei vexacionem redimere dic ut no. v̓ ſimo. dilectꝰ
j. e. ¶ Appellacione ceſſante. i. ſi appellacio interpoſita nō
fuiſſꝫ ¶ In ſꝫ in renunciacione appellacionis c. ¶ Inquirāt.
qꝛ ſi huiuſmodi inquiſicōne omiſſa ad eoſdem confirman
dos vel conſecrandos pceſſerit vel alios pceſſos fecerint in
cauſa. confirmacio vel conſecratio vel pceſſus illi ſunt nulli
et confirmantes et conſecrantes ab epoꝝ confirmacione et conſe

cracione p annum continuū ſunt ſuſpenſi. j. e. ti. puida. in fi.
f. ¶ Peremptoriū. et adhuc habebit locum expectacō xx
dieꝝ. ſm formam decre. ſ. e. c. i. ſm guil. et gar. g. ¶ Mu
nimentis. i. pbacionibus et inſtrumentis ſic dictis qꝛ cau
ſam muniūt. alias monimentis. monent enim et informāt
iudicem quid facere
debeat. g ¶ Preſen
tent. qꝛ ſi non vene
rint pcedatur ad con
firmandam electionē
ac ſi appellatum ñ eſſꝫ
quia nō appellare et
appellare. et appella
cōnem nō pſequi pa
ria ſunt. de offi. dele.
gratum. de teſt. cū ve
niſſꝫ. C. de tem. ap. l. ij
in fi. licet nō p omnia
ut. j. de ſen. ex. licet et
ſ. de eo q̄ mit ī poſ
ſeſſionem cum venerint (?)
Si forte. ſi. inter
reliqua que o
biciuntur pmouēdo
ad dignitatem obici
tur euidens defectus
ſciencie vel pſone. il
lud ante omnia exa
minari debebit. et ſi
reperietur falſum ex
ponens a pſecucōne
negocij repelletur. et
punietur pinde ac ſi
defeciſſꝫ in pbacione
omnium obiectoꝝ. i.
¶ Cetera. utputa qꝛ
eſt homicida. puirus
excōmunicatus ꝉ hijs
ſimilia que ita de facili pbari non pñt ſicut euidens defe
ctus ſciencie vel pſone que p oculoꝝ inſpectionem vel exa
minacōnem de facili pbari poſſunt. k ¶ Promouendo pu
ta p ſupiorem ad quem deuoluta eſt poteſtas. vel qꝛ plu
res nominati ſunt dño pape. et petitur de altero puideri
l. xxv. di. archidiaconum. et de hoc. ſ. e. qꝛ ſicut. l. ¶ Digni
tatem nō eſt ergo ad ſimplicia beneficia hoc extendenduꝫ
cum ſi de eis intelligi voluiſſꝫ vel expreſſiſſꝫ vel generaliter
locutus fuiſſꝫ de eccia. ad audienciam ad hoc. j. e. ab eo et j.
de ver. ſig. c. ij. vbi ſemp hoc repetitur. m. ¶ Euidentem.
ſi ergo defectum oppomt. ſed non euidentem non habet
locum pena. ſed ſi oppomt manifeſtum. idem cum hec ſint
ſinonima. ſ. de v. ſi. cum olim et eſt expreſſum. j. de v. ſig.
c. ij. Sed pone plures oppomt euidentes defectus alteꝝ
pbat alteꝝ non. quid erit ſo. ſi defecit in primo repellitur
ipſe opponens ſi pbat pmum repellitur electus ſi autem
ſimul examinati fuerint ſi ſufficiens eſt defectus qui verꝰ
reperitur repelletur electus ſed opponens eciaꝫ de calumnia
punietur niſi iudex viderit ipſum pbabili de cauſa a calum
nie vicio excuſari ut in autenti. de iudicibus. § oportet. ſ. v̓
acuſa. accedens. et. ſ. c. i. ſi autem opponeret nō euidencia.

cuius euentus exami
nandis alijs aut da-
bit initium aut nega
bit. ¶ Ceterum ſi p
miſſi examinis exitꝰ
huiuſmodi opponẽs
docuerit veritate deſti
tui opponentes a p-
ſecutione cauſe ĩ qua
talia obiecerunt ex-
cludimus et permitte
puniri decernimꝰ ac
ſi penitus in probacõ
ne omnium que obie
cerant defeciſſent. ¶

Item in eodem

Sciant cuncti q
clericos vel q̃ſ
libet alias pſonas ec
cleſiaſticas ad quos ĩ
aliquibꝰ eccleſijs mo
naſterijs ã alijs pijs
locis ſpectat electo p
eo q rogati ſeu alias
inducti eum p quo
rogabantur ſiue in
ducebant eligere no
luerint vel conſang̃
neos eorum aut ip
ſas eccleſias monaſte
ria ſeu loca cetera be
neficijs ſiue alijs bo
nis ſuis per ſe vel per
alios ſpoliando ſeu a
lias iniuſte perſequẽ
do grauare preſump
ſerint ſe ipſo facto ex
cõmunicacionis ſen-
tencia innodatos. ¶

Item in eodem

factor q ſufficit alterꝫ pbari ut dixi. ſ. c. i. et. ſ. e. ut circa et de re iudi. cum. j. et. a. Sed nunquid iudex ex ſuo officio talem diſcuſſionem facere poteſt etiaꝫ pte non petente. dic q ſic ſm gar. quia laborare debet ut breuientur lites. ff. ſi cer. pe. l. quidam exiſtimauerunt. ff. de poſtul. l. quos pre tor. ff. de pacta. l. ſi li uſſa q̃ inuicis. ſ. d. ex cep. exceptionem hoc idem poterit etiam ſi ambe ptes expreſſe renuncient per iura p dicta et p. l. C. de iura men. caſum. l. ij. ꝗ. ſed quia veremur. ſi aũt tacite. ſ. iurando iu dicium. et pmiſſi ex aminando oppoſicio nes tam euidenciam defectuum q alias et alie reperiuntur vere oppoſiciones vero e uidenciam defectuuꝫ falſe. non habet locũ pena huius canonis pter impoſſibilitatẽ ſui ad idem. j. e. indẽ mnitatibus. in fi. pena enim eſt q repellant a pſecucione. ſed iſti iam ſũt pſecuti. et ſic non poteſt locum ha bere pena. nec obſtat q nõ poſſunt renun ciare expſſe. q in ca poſſumus tacite que nõ poſſumus expreſ ſe. ff. de pacta. ſi uni ſa ꝗ. veteram. C. de iu ramen. cal. l. ij. ꝗ. ſed quia veremur. et. j. de iuramen. cal. c. i et ſufficere debet ad repulſionem electi q aliquid inueniatur pbatum quod eum repellat q vndecumq crimina clarue erint. xc. xxiiij. q. iij. ecce et de iudici. exhibita. n. ¶ Sacre que etiam in laicis intolerabilis eſt xxxviij. di. ſi in laicis ſ nota q eſt quedam intrinſeca qualitas cum qua hõ naſci tur. ſcilicet q aliquis ſit caſtus pacificus ſobrius. et hanc quis preſumitur habere donec cõtrarium pbetur ſic itelligi tur de preſumpcio. dudũ de ſeru. c. vno. Eſt et quedam ex trinſeca. ut lr̃atura et talis qualitas nõ pſumitur niſi p betur et ideo ſup h examinatur et ſic itelligitur h cũ ſuis ſimilibus. De negatiua facti iuris et qualitatis dic vt vi. q. vlti. accuſator de elec bone. j. o. ¶ Contingat nec pote rit poſtea reuocare. j. e. ti. ab eo. a. ¶ Ante omnia. no. q cum plura obiciuntur quorum quodlibet per ſe ſufficit illd quod facilius pbari poteſt primo pbandum eſt. h. ¶ In cum. videtur q h ps huius diſiunctiue locum habere nõ poſſit quia aut electus inuenitur inſufficiens et tunc peni tus repelletur aut ſufficiens et tunc repelletur opponens et ſic nullo caſu obiectorꝫ diſcuſſio ſumet initiuꝫ dic q ve ra eſt obiectio ſi inſufficiens reperitur electus ſed ſi ſufficiẽs

reperitur adhuc locum habet aliorꝫ obiectorꝫ diſcuſſio q ſuperior inquiret ex officio ſuo illo repulſo de alijs obiectis ne p ſurrepcionem xc. ſ. e. cum nobis. et. j. e. indemnitati bus. et. e. vlti. vel admittetur alius cuius intererit licet iſte repellatur pter eandem racionem vel dic h tunc locũ ha bere cum defectꝰ op poſitus reperitur ve rus ſed non ſufficiẽs ad repulſionem ele cti et tunc alia exami nabunt. admitti ta men nõ debuiſſ ad opponendum talem defectum vel dic q̃r to q opponens ad mittetur ad alia p banda ſi pbabit et ſufficiens cauſa eum a calumnia excuſaue rit. ſ. e. c. i. ad fi. vt q tales fuerant veriſi militudines de defe ctu illo quod dici vel credi poterat euidenſ et ſic calumniatus nõ fuit ſecũd gar. c. ¶ Opponentes. no. q dicit opponentes re pellendos. nõ alios quorꝫ intererit p eo q dixi. ſ. glo. px. i ſe cunda ſolucõne. d. ¶ Obiecerũt et defece runt. c. ¶ Defeciſſent vt. ſ. e. c. i.

¶ Sciant. qui g̃ uauerit aliquã pſonam eccleſiaſticã vel eius cõſanguineos vel eccleſias ſeu bona p eo q eum p quo rogabatur eligere noluit. ipſo facto excõmunicatꝰ eſt. g. ¶ Cuncti. etiam epi nec ob. j. de ſen. ex. quia pici loſum quia nõ de ſentencia excõmunicacõis ſed ſuſpenſio nis et interdicto loquitur. h. ¶ Eccleſiaſticas ut cõuerſos templarios vel hoſpitalarios qui licet nõ ſint clerici ſũt tamen eccleſiaſtice pſone xvij. q. iiij. quiſquis. i. ¶ Spe ctat de iure cõmuni in collegiata eccleſia ad collegium ſpe ctat electio. de iure pa. nobis. xvi. q. vi. cõgregacio ſi nõ eſt collegium ſpectat ad patronum de iure pa. poſtulaſti et h de iure cõmuni niſi aliud inducatur de conſuetudine de cã poſ. cum eccleſia. Si autem nõ eſſ ibi collegium vl pa tronus p dioceſanum habet ordinari. x. q. i. regenda. xvi. q. vij. omnes baſilice Et hec vera quo ad electionem plati de inferioribus no. ſ. e. cum eccleſia vulterana dic ut ibi gar. h. ¶ Rogati. an preces inducant ſimoniam dic vt viij. q. vij. in ſumma et. q. i. moyſes x. ſ. de eta. et quali tuam. l. ¶ Inducti. p pmiſſiones vel alio modo in. ¶ Cõ ſanguineos. no. ſpecialem caſum in quo laycus paciẽs excõmunicatus eſt ipſo iure ad idem de ſen. ex. quicumq et de immu. ec. quoniam. n. ¶ Alios quia qui p aliũ facit. xc.

Generali conſtitucōne ſanancimꝰ vniuerſos et ſingulos qui regalia cuſtodiam ſeu guardiam aduocacionis ſeu defenſionis titulo in eccleſijs monaſterijs ſeu quibuſlibet alijs pijs locis de nouo vſurpare conantes bona eccleſiarum monaſteriorum aut locorum ipſorum vacancium occupare preſumant quantecunq; dignitatis honore prefulgeant clericos etiam eccleſiarum monachos monaſteriorum et perſonas ceteras locorum eorundem qui hoc fieri procurant eoipſo excommunicacionis ſentencie ſubiacere ¶ Illos vero clericos qui ſe vt deberent talia facientibus non opponunt de prouentibus eccleſiarum ſeu locorum ipſorum pro tempore quo premiſſa ſine debita condicione permiſerint aliquid percipere diſtrictius inhibemus. ¶ Qui autem ab ipſarum eccleſiarum ceterorumq; locorum fundacōne vel ex antiqua cōſuetudine

ff. de admi. tu. ita tamen. §. geſſiſſe. ſic et in maleficijs tenetur mandator ac ſi p ſe faceret. ff. de vi. et vi. ar. l. i. §. deieciſſe et §. quociens et hoc verum de hijs que p alios explicari poſſint. ſecus in adulterio et ſimilibus q non poſſunt p alios explicari. C. de caduc. tol. l. vna. §. ne autem. et mandatarius etiam excōmunicatus hic erit de ſen. ex. mulieres. et. c. vniuerſitatis ſed nunquid huius decre. pena locum habebit in preſentante patrono et videtur q nō quia de electione tantum loquitur et nō de preſentacione et eſt penalis et reſtringenda. j. e. ti. ſtatutum. dic q ſi patronus eſt clericus vel pſona eccleſiaſtica locum habebit conſtitucio nec eſt hoc odioſum imo fauorabile eccleſiarum fauore quibus ppter hoc melius prouidebitur et q decre. inde ſimiliter loquitur in electione intelligitur et dicit clericos ꝛc. ſi autem patronꝰ eſt laicus pena locum non habebit cum cōſtitucio dicat clericos vel eccleſiaſticas perſonas o. ¶ Preſūpſerint ſi. de elec. ꝑ tā ta. p. ¶ Sentēcia a. ſi. de ſen. ex. quicunq;. Et ſm guil. epi bene poterunt abſoluere ab hac ſentencia ex quo conditor huius canonis ſibi abſolucionem non reſeruauit de ſen. ex. nup. et ar. predic. decre. quicunq;. i ſi. ¶ Generali. decre. iſta diuiditur in iiij. ptes in quarum pma punit vſurpantes de nouo cuſtodiam vacancium eccleſiarum et durat vſq; ibi clericos. in ſecunda que durat vſq; ibi illos vero. punit clericos et monachos hoc fieri procurantes. In tercia que durat vſq; ibi qui autem punit clericos ſe talibus nō opponentes. In quarta que durat vſq; in ſi. ponit qualiter ſe debeant habere habentes talem cuſtodiam ab antiquo. r. ¶ Vniuerſos et vniuerſas. nam appellacione ſi quis et ſi qua continetur. ff. de ver. ſig. l. i. ff. de pac. l. tres fratres et de conſti. pecu. l. i. §. i. ar. ꝯ quia ſi pater exheredicabit filium naſciturum ſi naſcatur filia nō erit exheredicata. ff. de ven. in poſ. mit. l. i. §. queritur communiter dicitur ſolet q in fauorabilibus maſculinum concipit femininum in odioſis nō ſic ſoluitur. ff. de ver. ſig. l. i. Alij dicunt q ſi maſculinum verbum pfertur ab homine et eſt odioſum non comprehendit feminam et ſic intelligitur pdictus §. queritur ſed ſi a lege ſiue ſit odioſum ſiue nō femina continetur. ff. de iuriſdic. o. iudi. ſi quis id. odofredus dicebat

q etiam ſi a lege pferatur verbum odioſū nō comprehendit feminam niſi id lege caueatur. dic ſm gar. q verbum maſculinum platum a canone cōprehendit feminas quod probatur xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente diabolo. cum. c. de ſen. ex. mulieres quod eſt verum niſi eadem vel alia conſtitucione excipiatur femina. j. inde meatibus. §. ſed cum eos. e. ¶ Regalia. i. collectam que fit regis racione vel imperatoris vel tributum qd debetur regi. x. q. i. ſi tributum ſic ſolet exponi de iure pa. preterea. ij. vel. i. iura que ad imperatorem ptinere conſueuerunt vt portus et vectigalia ſi illa erant eccleſijs conceſſa et modo volebat ea de nouo aliquis occupare ut i ſi. feu. t. que ſint regalia a has eſt. ſub. l. impialem. e. ¶ Cuſtodiam ꝛc que ſequuntur expone ſm gar. i. ius patronatꝰ quod ſm diuerſas regiones diuerſa ſortitur vocabula. j. de iure pa. quia clerici et. c. preterea. ij. de ſta. mo. in ſingulis. §. i. xvi. q. vij. piementis et. c. frigencius. quocunq; ergo nomine cenſeatur vſurpantes de nouo tales iura in eccleſijs et alijs locis pijs et bona ipſorum locorum vacancium occupantes excommunicati ſunt ipſo iure. a. ¶ Alijs ut hoſpitalibus vel alijs quocunq; nomine vocatis. b. ¶ De nouo. i. a x. annis citra ſm gar. de conſue. c. vlti. de preſcr. p. de quarta. xvi. q. ij. quas actiones et hoc p litteram que ſequitur vel ex antiqua conſuetudine ꝛc. Criſma tamē matrimonium mancipium omnū dicuntur noua que nō excedunt annum vetera que excedunt. pbatur pmum de conſe. di. iij. litteris. ſcdm xxxv. q. viij. c. i. tercium. C. de public. et uec. l. i. §. quociens quartum. ff. de vi. tri. et. o. ſ. l. vetus. alibi dicitur nouum cuius extat memoria et eius contrarium dicitur vetus. ff. de aqua. plu. ar. l. i. §. ſi. et. l. in ſumma. §. i. de ver. ſig. ſup quibuſdam. c. ¶ Bona. de quibus nulla eſt laicis attributa facultas xvi. di. bene quidē de conſti. eccleſia. d. ¶ Occupare. in mala pte ponitur ſic. ſ. e. ut preterite alibi in bona vij. q. i. factus. eſt cornelius. ſ. de pacta. non minuſte et. j. de pacta. ſi duo et de con. di. v. nūq; et pprie mobilia dicuntur occupari vel rapi immobilia dicuntur inuadi. ſepe tamen ſumitur vnum p reliquo. xlvij. di. ſicut hij. xij. q. ij. quicunq;. ſ. de reſti. ſpol. ſepe. C. vnde vi. ſi quis in tantam inſti. in bo. ra. §. q nō ſolum. e. ¶ Prefulgeant h

aſſumere frãm in ſi.ſequentis.v̄.eccipe·ꝛc. ⁊ maiori pena ſunt digni quibus cum plurimum honoris defertur inue muntur in crimine·v·q·vi.pbri·f. ¶ Pro curant·forte di ſcordie inter ipſos ſuſcitate et dicũtur procurare ope· ꝯſilio pſuaſione et cooperacione de homicid.ſicut dignum de of del.c.i.ff.de ſ.cor.l.i ſ.pſuadere.g. ¶ Op ponunt nota clericoſ ſe debere oppon ere p iuribus eccleſie defē dendis ad idem.j.de rebus ec.non alie.ſ. conſultiſſimo. h. ¶ Pro tempore.i.p ea parte temporis vel q̄ ab eo tēpore cetra i. ¶ Inhibemus ꝯ ꝯ faciens eſt tranſgreſ ſor canonis qui cano nem tranſgredit̃ ꝓ hibicionem ꝯtinentē iiij.di ſ. vl.ſe cus ſi ꝯ ſilium tantum vt ibi ſed quero que ſit pe na tranſgreſſiōis ca nonis dic ſm gar.ꝙ qui tranſgreditur ca nonem cedēs roma nam eccleſiam non habere poteſtatem ꝯ dendi ſic canones de tali tranſgreſſione punitur vt hereticus xix.di.nulli fas .ubi de hoc .ſi autem cre dit romanam eccleſi am poteſtatem habe re ſ facit ꝯtrarium quia ſic ei placet.eſt pena depoſicionis ut iiij.di.ſ.vlti. et adde hic quod no.ſ.de treu.et pa.c.i.h. ¶ Fundacione. fun dans enim et dotans eccleſiam de diceceſani ꝯſenſu poteſt hoc ſtatuere ut fructus ipſius eccleſie cum vacabit ſuos faciat xviij.q.ij.c.l.utherius.de iure pa preterea.et. c. no bis.l. ¶ Antiqua.preſcripta.ſ.de ꝯſue.c.vl.videtur ergo ꝙ ꝯſuetudo qua vſurpari poſſint bona eccleſiarum et ſic o neroſa preſcribi poſſit ꝯtra id.ſ.de conſue.c.i.dic ꝙ in h ꝙ quis habeat ius patronatus cuſtodiam guardiam vel ſimilia bene valet ꝯſuetudo ſed in hoc ꝙ vſurpet non va let et ſic intelligitur ꝯtrarium. ¶ Huiuſmodi.ſ. guardiã cuſtodiam vel regalia Jo.an.n. ¶ Miniſtros.qui res alte rius ſaluare tenentur et de facto miniſtrorum tenent.ff.nau. cau.ſta.l.ſi.in prin.lxxxvi.di.amputatis.et culpe reus eſt qui malorum vtitur opera inſti.de obli.q̄ ex quaſi delic.ſ.ſed ſi cuiuius circa ſi.o. ¶ Redditus.ut ſunt ſilue cedue que tempore vacacionis non ſunt in tali ſtatu ꝙ cedi debeant et nota ꝙ omnis fructus ꝯſiſtit in redditu ſed non conuer titur quia partus ancille eſt in redditu ſed non i fructu.ff. de vſur.in pecudum.ſ.partus inſti.de rerum di.ſ.in pecudū ſed quero an fructus medio tempore perceptos faciant tales

tura ſibi huiuſmodi vendicant·ab illorum abuſu ſic prudenter abſtineãt et ſuos mi niſtros in eiſ ſollicite faciãt abſtinere ꝙ ea que non pertinent ad fructus ſiue redditus prouenientes vacacō nis tempore ſic non vſurpent·nec bona cetera quorum ſe aſ ſerunt habere cuſto diam dilabi permit tant ſed in bono ſta tu conſeruent. ¶ Jo in eodem

Licet canō a fe lias recordacio nis alexandro papa

tercio predeceſſore no ſtro editus inter cete ra ſtatuerit vt nullus regimen eccleſie pro chialis ſuſcipiat niſi xxv· annum etatis atti gerit ac ſciēcia ⁊ mo ribus ꝯmendandus ex iſtat quodque talis ad regimen aſſumptus huiuſmodi·ſi mom tus nō fuerit prefixo a canonibus tempore in preſbiterum ordi natus a regiminis e iuſdem amoueat offi cio ⁊ alij conferat. Quia tamen in obſ uacōe canōis memo rati ſe multi exhibent

ſuos Ita videtur p hanc litteram quia non phibet ꝯ fru ctibus ſed de hijs que nō ptinent ad fructus. Tu dic ꝙ fructus reſeruari debent futuro ſucceſſori.ſ.de offi.or. cum vos.ſ.c.vbi periculum.ſ. prouiſionis et.j.c.quia ſepe et ꝯ of. or.preſenti. Q ui enim cuſtodiam habet cuſtodire debet nō ꝯſumere.ff. ut in poſ.l.l.is cui.ſ.qui le gatorum habebūt ta men ſm guil. ꝙdus cuſtodie operum dant moderata cibaria ar. xij.q.ij.caritatem. ſ. de preben.extirpãde. ff.como.in rebus.ſ. poſſunt.et ſic nō ha bet locū h ar.a ꝯtrio ſenſu.C.de ep.⁊ cle. conuenticulam et de condic.inſer.l.ij.p ¶ Cetera.ff.de ver.ſig l.ceterorum.

Licet prochial eccleſia nemi ni conferatur qui nō ſit ydoneus ſciencia moribus et etate et ſi conferatur nō attigē ti xxv.annum nō va let co llacio ille autem cui talis eccleſia colla ta fuerit tenetur pſo naliter reſidere et in fra annum ſacerdos fieri.ſi autem pmotus nō fuerit elapſo ãno priuatus eſt ipſo iure. ſup reſidencia autem prelatus eius ad tem pus poterit diſpēſare Et poteſt diuidi in ſex ptes. In hac prima ponit conſtitucionem alex.⁊ ſtatuit cui debeat con ferri prochialis eccleſia.jn ſecunda ibi decernentes irritat collacionem aliter factam jn tercia ibi is eciam ponit de re ſidencia facienda jn quarta ibi ⁊ infra de pmocione ad preſbiteratum jn quinta ibi ꝙ ſi.j.penam non pmoti. jn ſexta ibi ſup reſidencia de diſpenſacione reſidencie .q. Canon.ſ.e.cum in cunctis q̄ h in tribus maxime ſupplet quia ibi collacio prochial eccleſie minoribus fieri phibe atur tantum hic irrita decernitur niſi dicere velis ꝙ id ſa tis erat irritum p ipſam conſtitucionem quia ſufficit legiſ latorem aliquid phibuiſſe et ſi non adiciat ꝙ factum non valere.C.de legi.non dubium nec fuit h pena ſupfluum cum clarius exprimat ad idem.ſ.e.li.de ſum.tri.c.i.⁊ ſic innouat ⁊ ſuſcitat illud ius quaſi p abuſum abolitũ j tē p canonem illum moneri debent ad ſuſcipiendos ordines p iſtum.jtem p illum puandus eſt p ſentenciam p iſtū p uatus eſt ipſo iure. a. ¶ Cetera.quia multa alia ſtatuit pter iſta.b. ¶ Prefixo tempe quod erat in primis qua tuor tempibus lxxv.di.quaſi p totum vel dic pfixo ab ho mine.c. ¶ Alij ergo non pmo ne fiant leges ludibrio et

negligentes. nos pe-
riculoſam illorum ne
gligenciam volentes
iuris execucione ſup
pleri preſenti decreto
ſtatuimus ut nullus
ad regimen parochi
alis eccleſie aſſumat.
niſi ſit idoneus mori
bus ſciencia et etate.
decernētes collacōnes
de parrochialibus ec
cleſijs hijs qui nō at
tigerint xxv. annum
decetero faciendas iu
ribus omnino carere.
Is eciaʒ qui ad hu
iuſmodi regimen aſ
ſumetur ut gregis ſi
bi crediti diligencius
gerere curam poſſit i
prochiali eccleſia cu
ius rector extiterit re
ſidere perſonaliter te
neatur et infra annū
a ſibi commiſſi regi
minis tēpore nume
randuʒ ſe faciat ad ſa
cerdocium promoue
ri. Quod ſi infra ideʒ
tempus promotus nō
fuerit eccleſia ſibi cō
miſſa nulla eciam p̄
miſſa monicione ſit
preſentis conſtitucio
nis auctoritate priua
tus. Super reſidē
cia vero vt premittit̄
facienda poſſit ordina
ri⁹ gr̄aʒ diſpēſacōnis

dicitur ſolum verbis lex impoſita. j. e. omiſſa. §. porro et
dic alij qui cum effectu faciat id in quo primus fuit ne-
gligens. ſ. de cleri. non reſi. relatum alias remouebitur vt
ibi. d. Periculoſam. ſibi et illis quos corrigere debe-
bat et ita cateruatim ſequebatur eos percuttēs multitudo
peccancium xl. di. ſi pa-
pa ioh. andree. e.
Negligenciam ſed
omnia ſedit in aut.
coll. vi. de queſtore
§. omnia. et nouerca
eſt erudicionis lxxx.
di. c. nl. f. Execuci
one no. ꝙ quilibet
canon qui eſt late ſen
tencie poteſt dici exe
cutorius et eſt hoc ve
rum quo ad iuris ex
ecucionē. g. Par
rochialis eccleſie ſ
nunquid erit idem in
decanatu et alijs dig
tatibus de quibus lo
quitur §. inferiori. et
arguendo de ſimilib
ad ſimilia videtur ꝙ
ſic cum ſub eadem p
hibicione manauerit
ſ. de oſti. tranſlato di
cis ſm gar. et guil.
ꝙ in illis p hanc cō
ſtitucioneʒ nichil im
mutatur quod enim
non mutatur. ꝛc. C.
de ap. precipimus et
C. de teſta. ſanccimus
habeat ḡ tantum
locum in eccleſia par
rochiali nec recedam a verbis. ff. de l. iij. nō aliter ſuabit
ergo in eis §. inferiori. Item ſcias ꝙ non habet locum h
conſtitucio in prochialibus collegiatis vel aſſumptis ad
eaꝝ regimen. j. e. c. ti. ſtatutuʒ. quid ſi eccleſia oli habuit p
rochia. ſ nūc habē deſijt dic ſm gar. ꝙ nō habet locū ꝯ
ſtitucio quia et deficientibus pſonis collegij deſinit eſſe
collegium ut no. ff. ꝙ cuiuſqꝫ vniuer. l. ſicut municipiuꝫ ſi
autem reinciperent ibi eē prochiam extunc incipiet con
ſtitucio locum habere quia facta eſt prochialis et. o. reuo
lauit ad. a. xxv. di. ab exordio quemadmodum ſi de nouo
fieret aliqua eccleſia prochialis locum haberet conſtitu
cio et concor. ad hoc hoſti. ſ. de cleri. nō reſi. quia nōnulli.
h. Sciencia. que requiratur in eo habes. xxxviij. di. q̄
ipſis. i. Attigerint ſufficiat ergo in hijs ꝙ attigerint
xxv. annum. ſecus in epo. ſ. de elec. cum in cunctis. et i ab
batiſſa. j. e. indempnitatibus et i caſu. j. de eta. et qua. c. vno
k. Decetero. ad futura tantum extenditur et habet h
locum in qualibet ꝯſtitucione preter ꝙ̄ in caſibus. ſ. de cō
ſti. c. vl. dic vt ibi. Quid de pendentibus nunquid ad il
la conſtitucio extendatur et quidem ſi pendeat p appellaci
onem negocium decidi debet ſm ius quod erat tempore p̄

me ſentencie nō ſm ius qd emanauit appellacōne penden
te in aut. ut cum de ap. cog. in prin. et §. i. Si autem princi
paliter pendet dixit hoſt. ſ. de conſti. c. ij. decidi debere ſm
ius qd emanauit gof. ibi et accur. C. de legi. leges ſ ius
quod ante conſtitucionem erat et vtrīqꝫ allegat predictā
auten. dic ſm gar. ꝙ
ſi conſtitucio loquat
de ordinacione nego
cij vel gradus ut de nu
mero teſtiuʒ de ſcrip
tura vel alia ſolemni
tate vera eſt opinio
gof. nō enim pȝ po-
tuit ꝯmare. C. ꝺ teſti
teſtium. C. de teſta. iu
bemus. lxxxij. di. ppo
ſuiſti. Si autem con
ſtitucio loquatur cir
ca ordinacionem ſen
tencie vel proceſſus po
ne exemplum de iura
men. cal. c. i. §. vlti. de
ſen. et re iudi. c. vlti.
poteſt vera eſſe opi.
hoſti. ita ꝙ proceſſum
cauſe iam factum nō
tangat ſed faciendū
et ꝙ alias ꝯſtitucō de
ſui natura nō exten
datur ad pendencia
pbat optime. j. ꝺ of.
lega. c. p. in fine.
Carere ipſo iure ſi
queratur an epi poſ
ſint in etate diſpēſa
re ſm ꝙ olim a qui
buſdam dicebatur p
illam decre. de eta. et
quā. preterea. et. c. indecoꝝ. Et vtꝝ diſpenſatiue poſſint
annum prorogare dic ꝙ non p decre. iſtam que ſolum ſup
reſidencia eis poteſtatem diſpenſandi reſeruat eo tamen
ſaluo qd habes. j. e. ti. cum ex eo. De diſpenſacōne autem
ordinum nichil hic phibetur vnde antiquo iuri ſtabitur
ſcilicet illi decre. preterea ſed nunquid nō cōſtitutus in mi
noribus vel in minoribus de iure communi ad talem eccleſi
am eligi poteſt et videtur ꝙ ſic quia iſta decre. nichil exi
git niſi ꝙ pmoueatur. j. annum ſed ad omnes ordines p
moueri poterit. j. annum. ſed dic ꝯ quia de decre. preterea
nichil p iſtam immutatur ymmo p iſtam qdāmodo ex
ponitur quod ibi dicit. j. breue tēpus. l. Is eciam. tercia
ps in qua ponit de reſidencia facienda. m. Rector vel p
petuus vicarius in quo locum habet qd hic dicitur circa
ordinem et etatem p clemen. de of. vi. qui de eccleſijs cu⁹
dictarum dixit h archid. p hanc litteram. n. Reſidere.
ad hoc eciam tenebatur olim. ſ. de cleri. nō reſi. relatum. o
Perſonaliter ergo nō per vicarium. niſi in caſu. ſ. de p̄be.
extirpande. quam p hanc tolli nō credo ſm guil. p. An
num impedimento ceſſante. ſ. e. ꝙ ſit in fine et eſt expreſſū
j. e. omiſſa. Et currit iſte annus ex quo habuit poſſeſſionem

pachiam vel p eum ſtetit quominꝰ haberet nec curaīt iu ſto impedimento ut.j.e.ꝯmiſſa et.j.de preben.licet.q. ¶ Idem tempus.niſi cum eis per epos ſuos fuerit diſpenſatum vt litterarū ſtudio inſiſtentes non teneantur vſqꝫ ad ſeptennium ꝓmoueri niſi ad ordinem ſubdyaconatus dūtaxat ad quē ſꝫ hac pena infra annum ꝓmoueri tenentur.j.e.ti.cū ex eo.a ¶ Priuatus ipſo iure. Olim vero p ſententiam ſꝫ nunquid poterit purgari mora āno elapſo p aliquot dies dic qꝫ nō ar.ſꝫ et ō ſup.negli.p.ſi.cet.qua cōmiſſa nō poteſt purgari.C.de contrah.et cōmitti.ſti.l.magnam Et adde quod dixi.j.de re.iur.mora Et ſi cet tam modicū tempus reſtet de anno qꝫ certum eſt eum nō poſſe ꝓmoueri nō eſt puatus.ſ.e.commiſſa.i.ſḡ en.et dico qꝫ pena illius conſtitucionis cum in cunctis nō eſt remota p iſtam quia ſi talis eccleſia collata fuit diacono.et monitus ꝓmoueri nolit eciam.j.annū priuari poterit ſm tenorem ipſius decre.et ſi queratur qñ incipiat currere tempus illi ad quem ſpectat collacō dicam j.e.cōmiſſa. Nota autem ex hac decre.qꝫ cōpellitur quis ad ordines p ſubtractionem beneficij ſed quia iura ſup hꝰ variant diſtinguas ſm gar.aut beneficium habet certū ordinem annexum aut nō.ſi habet aut iuſta cā excuſat illum vepote irregularitas in quam poſtea incidit ſine culpa ſua vt quia oculum vel manū amiſit et tunc nec ꝯpellendus eſt nec priuandus.ſ.e.cum in cunctis.§.hoc ſane. Si autem incidit in talem irregularitatem culpa ſua debet amittere beneficium et ſic intelligitur de eta.et qua.c.i. Idem ſi ante adeptum beneficium illam irregularitatē incidit qualitercunqꝫ.qꝫ id in ꝓmocōne ſua tacere nō debuit.xxiiij.di.quando et.c.vl.ſ.de cerp.vicia.expoſuiſti de renunc.niſi cum pridem.§.pſone Si autem iuſta cauſa eum nō excuſat.aut eſt prochialis eccłā et tunc elapſo āno puatus eſt ipſo iure eciam ſi nō moueatur vt hꝰ aut eſt aliud beneficium et tunc ſi monitus nō vult ꝓmoueri puandus eſt.ſ.e.cum in cunctis.§.inferiora In cpatu autē nō requiritur monicio ſed ſufficit negligencia electi p tempus a canone terminatum.c.di.c.i.circa fi.ſi vero beneficium nō habet certum ordinem annexum et eccleſie neceſſitas vel vtilitas nō exigit inuitus cogi nō debet et puniri qui eum compellit.lxxiiij.di.c.i.et.ij.et.c.vbi iſta Si autē neceſſitas vel vtilitas eccleſie requirit ut ꝓmoueatur clericus ſi ſe excuſat pretextu criminis quod ſe cōmiſiſſe ꝓponit aut ſi ꝓponit aliud impedimentum in quo incidit culpa ſua.tunc eps debet inferiores idoneos ꝓmouere et ipſum clericū ab ipſo beneficio penitus amouere niſi alꝰ valde vtilis et neceſſarius eſſꝫ illi eccleſie de eta.et quali.que ris vbi vero impedimentū tempale pretendit puta infirmitatem vel eciam ꝓpetuum ex delicto ſuo nō ꝓueniens nō ſolum nō cogitur ſed eciam ſi eius excuſacio nō admittitur poterit appellare ſicut et tutor appellat ob excuſacionē racionabilem nō admiſſam.ff.quando ap.ſit.l.i.§.ſi quis tutor qꝫ ſi voluntate ſola renuit ordinari nil pretendens niſi quia nō vult debet ꝯpelli appellacione remota p ſubtractionem beneficij et officij.lxxiiij.di.c.iij.et iiij. De regularibus dic vt in clemē.ō ſta.regl.ne i agro.§.ācte penul.b ¶ Ordinarius.i.ſuus ſuperior ſiue ſit epus ſiue ſit maior vel inferior epo de clerici nō re ſi.relatuz et ſic iſtud intelligunt innocen.et hoſt. Diſpenſacionem autem illius.c.j.e.cum ex eo nō pñt inferiores epis facere vt ibi dicam.c. ¶ Ad tempus bene dicit qꝫ nec papa ſup reſidēcia dat ꝑpetuas indulgencias et datas p pceſſores renouauit vt.ſ.e.li.de ſḡ p.c.vlti.

ad tempus facere ꝑ ut cauſa racionabilis id expoſcet ¶ Item in eodem

Nemo deinceps parrochialem eccleſiam alicui non conſtituto in etate legittima et ſacerdocio commendare perſumat nec tali eciam in ſi vnam et euidenti neceſſitate vel vtilitate ipſius eccleſie ſuadente huiuſmodi autem commendam ut premittitur rite factā declaramꝰ vlt ſemeſtriſ

Nemo.prochialis eccleſia non ꝯmendetur niſi conſtituto in etate legitima et ſacerdocio et tali non niſi vna et illa tunc demū cū neceſſitas vel vtilitas exigit talis autem ꝯmenda vltra ſex menſes nō duret qđ ꝯ ꝑdicta factum fuerit eſt irritum ipſo iure.c.d ¶ Deinceps.p hoc verbum apparet qꝫ hꝰ conſtitucio ad ꝑteritas ꝯmendas nō extēditur et quia natura ꝯſtitucionis eſt qꝫ nō extendatur ad ꝑterita et de hoc.ſ.e.c.px.c. ¶ Parrochialem.in alijs ergo nichil immutatur ſꝫ remanet ius antiquum ſm guilo hoc.C.de ap.precipimus.f. ¶ Etate.ſ.qꝫ attigerit xxv.annū.ſ.e.c.px.g. ¶ Sacerdocio vt poſſꝫ interim ipſi eccleſie in ſacerdotali ordine deſeruire Et no.qꝫ prochialis eccl.poteſt intitulata dari eciam nō pſbitero.ſ.e.c.px.j.e.cum ex eo.j.de inſti.c.ij.ꝯmendari aūt non et hoc eſt nouū quia ante conſtitucionem iſtam hoc non erat.h. ¶ Commendare.ꝯmendare idem eſt qꝫ deponere.ff.de ver.ſig.l.ꝯmēdare.ff.depoſit.l.i.ſ.lucius xxij.q.ij.ne quis arbitretur.ſ.de depoſit.c.i. ¶ Quandoqꝫ accipitur ꝯmendare p verbali honore alicui impenſo vt cum quis de aliquo laudatur vel qñ alicui ꝯmendo vt ei verbalem honorem faciā.ff.manda.ſi vero.§.cū quidā et ea que ꝯmendandi cā dicuntur non obligant.ff.de edil.edic.ſciendū.ff.de ꝯtrah.empc.ea q̄ nec ꝯmendandi ſui cauſa.debet q̄s facere quod alteri nocent.xi.q.iij.ſi quis vero. Sed hic de ꝯmenda agimus q̄ eſt cuſtodia eccleſie alicui ꝯmiſſa Et pmo quero an talis ſit prelatus ꝛ dico qꝫ non ſed ꝓcurator tantum habet tamen legittimam adminiſtracionem xxi.q.i.relacio.ſ.e.cū nobis olim.§.ſi ꝛ ſic no.xxi.q.i.qui plures Sed nunqđ interim dicatur vacare dic qꝫ non quia titulus iſte eſt canonicus ſicut ꝛ alij.ſ.e.dudum.ij.ꝛ in predicto.c.qui plures.ꝛ hoc cū modo debito ſit vt hic.ſed nūquid facit iſte talis fructus ſuos dic qꝫ non ſm gar.quia cuſtos eſt nec in eccleſia ius habet nec eciam in fructibus niſi ad colligendum ꝛ gubernandum ꝛ ꝓuidendum ſibi ꝛ miniſtris ꝛ

temporis spacium nõ durare. statuẽtes q̃ quod secus de cõmendis ecclesiarum parrochialium actũ fuerit esse irritum ipso iure. Nicolaus iij.

Upiẽtes eccle siarum vacacõ nibus periculosis oc currere ac malignan cium subterfugijs ob uiare. iam prouisis remedijs alia que patẽ ter ipsa rerum experi encia ad earum expedi cionem indicauit. v tilia remedia expta subiungimus. et q̃ felicis recordacionis

gregorius papa .x. predecessor noster de eleccionibus presen tandis electis et ipso rum electorum peten do ac adhibendo con sensu. salubriter sta tuit in suo robore cũ infrascripti temporis moderacione in presẽ tandis eleccionib9 p manere volentes. sed q̃ de tremestri tempo re post cõsensum ad petendas confirmaci ones instituit quo ad illas que petuntur uel peti debent a sede apo stolica temperantes cum interdũ aliquorum

qd superest in vtilitatem ecclesie conuertendum sicut et de vi sitatore dicitur xxi. di. obinni. et. c. cathinens et hoc tenet hosti. in decre. dudum de electione tamen contrarium fit de fa cto Sed nunquid habens cõmendam impetrans ecclesiã tenetur de cõmenda facere mencionem dic q̃ sic ar. decre. ĩ. concess. preben. cum nostris et. c. literas Nunquid ad talem cõ mendam vocabitur patronus dic q̃ sic. sm innocen. hosti. et gar. ar. xvi. q. vij. fi lijs Idem in alijs que ex tali cõmenda secũ tur. ff. adop. c. l. nã ita ff. de mi. l. in cause. ĩ. de offi. archidi. ad hec. §. fi. Si autem fue rint cõtumaces vlteri us nõ audientur. j. qui fi. sint. le. platum sed quero an p ordi narium reuocari po terit vel interim cõfer ri Et dic q̃ non sm gar. nisi esset causa ex q̃ facta fuerat ar. de vo. et vo. redemp. magne. ad fi. lxiij. di. §. verũ Quod si con cessũ sit epo q̃ vsq̃ ad certum tẽpus fru ctus vacanciũ eccle siarum percipere possit. ĩ de ver. sig. cũ. ĩ. c. si. de sep. si propter. j. de preben. si tibi con cesso. Nunquid talis indulgencie preceptu fructus cõmendati beneficij poterit re tinere non sm guil. cũ cõmenda ius tribuat ut. ĩ. dixi. di cunt aũt quidam q̃ epus cõmendare potest tantum vsq̃ ad illud tempus quo potest cõferre. s. vsq̃ ad vi. menses sed certe hoc sm guil. falsum est si enim secũda vel tercia die post vacacõnem cõmendaret iam non duraret cõmẽda hec p vi. menses quod tamen potest p hanc cõstitucionem si igitur vltima die sex mensium fiat cõmenda durabit per vi. menses et hoc dicit hec cõnstitucio Caueat tamen or dinarius ut prius q̃ totum tempus suum labatur cõmendã faciat quia postea se intromittere nõ poterit ar. de offi. de lega de causis vel dic q̃ eciam illo finito poterit eam cõ mendare alicui custodiendam et saluandam donec superior prouideat ar. de ap. cum teneamur et de of. or. cũ vos. a. Nec tali scilicet cõstituto in etate legitima et sacerdocio. b. Unam q̃ duas cõmendatas habere ñ licet sic nec du as intitulatas sed q̃ possit habere vnam intitulatam et aliam cõmendatam nõ prohibetur imo pmittitur ut xxi. q. i. qui plures cui antiquo iuri standum est cũ reuocatũ non sit. d. Necessitate ista duo in dispensacione ecclesiasti carum rerum attendenda sũt xij. q. ij. sine de preben. exposuisti.

c. Huiusmodi. s. factam cõstituto in etate legittima et in sacerdocio et ex causa et de vnica tantum prochiali ec clesia. f. Declaramus. de hoc erat antiquorum altricacõ. q̃ dam dicebant eam vltra durare quidam non. g. Seme stris. olim dubia erat littera ista. quia quidam libri habe bant trimestris qui dam semestris et litte ram trimestris dice bat dñs guil. se ha buisse de bulla. h. Durare nunquid si nitis vi. mensibus po terit ordinarius eã dem iterato eidem uel alteri cõmendare vide tur q̃ sic ex causis hic expressis ar. C. de do nac. sancimus. §. si q̃s autem ex diuersa q̃ tempus lat. cõd. non curat pendente cõmẽ da ex causa facta sed certe mens huius cõ stitucionis cõdicat al fraus ei fieri poss et ppetuo fieri ar. j. ĩ. di uor. quanto. §. fi. et fa cit optime. j. c. cõmis sa. Vel distingue v trum cõmenda fiat intui tu ecclesie vel psone Sed nunquid cõmẽ da expirat morte cõ mendantis dic sm guil. q̃ non. j. de pre car. c. fi. et de cõmo. c. vno de donac. cum di lectus.

Cupientes. C. tria tempora statuerat gregorius. x. circa expedicionem ecclesiarum vtilia. ĩ. c. q̃ sit Pri mum de eleccionibus psentandis electis. Secundum de exhibendo cõsensu Tercium de confirmacione petenda. p mum cõfirmat papa nicolaus cum certi temporis adiuncti one statuens q̃ si infra octo dies ex quo cõmode poterunt eligentes electiones electis distulerint psentare qui culpa biles in hoc fuerint a psecucione electionis in totum sint exclusi et beneficijs que obtinent in ipsa ecclesia p trien nium suspensi ad que si infra illud temp9 se temere vel co lorate miscuerint illis ppetuo sint priuati Secundũ p̃ase cõ firmat vt iacet. Terciũ mutat circa cõfirmaciones cathedra lium ecclesiarum vel regularium que ex immediata subiecti one vel appellacionis deuolucione habent peti a pp. et sta tuit q̃ pdicti electi post consensum vel post habitam de ele ctione noticiam si ipsam debito tempe non contingeret p̃ sentari infra mensem iter arripiant eundi ad sedem ap. p confirmacione petenda et causa psequenda cum omnibus actis et munimentis finito autem mense siue iter arripuerint siue non habebũt temp9 arbitrarium. s. infra quod com mode venire possint consideratis que circa id consideranda

locorum vicinitas minus exigat aliquorum distantia prolixius tempus exposcat hac generali et in perpetuum valitura constitutione sanamus ut omnes electi cathedralium et regularum ecclesiarum quorum electionum confirmationes vel infirmationes ad ipsius sedis examen deduat immediata subiectio vel appellatio interiecta devoluit infra unum mensem post consensum vel post

fuerint adhuc post istud tempus arbitrarium habebunt [illegible] .j. quos si psonaliter non venerint iusto impedimento cessante vel iustum impedimentum habuerint sed .j. p dictum tempus id pponi non fecerint vel pponi fecerint .j. debitum tempus impedimentum sed illud non pbauerint infra .xv. dies ad hoc assignatos. vel bene ppoluerunt et pbauerunt debito tempore tamen nō miserūt pcuratorem sufficienter instructum vel miserunt procuratorem instructum tamē impedimento cessante infra debitum tempus psonaliter non venerunt in hijs casibus vel ipsorum altero priuati sunt ipso iure omni iure sibi per electionem quesito si autem in aliquo predictorum n peccauerūt puiationis penam nō patiūtur sed si sine munimentis venerint patiuntur hanc penam quia p ipsis pducendis dilationem extra curiam nō habebūt nisi ex iusta causa statuto igitur de aduentu electi statuit de aduentu eligentiū. distinguens an electio vna vel plures in concordia vel discordia fuerit vel fuerint celebrate et dicit q si vna tantum electio i concordia fuerit celebrata duo de eligentibus sufficienter instructi infra supradictum tempus mitti debeant p capitulum ad curiam p instruendo electionis negocio et mittentur expensis dignitatis si bona ipsius sint discreta vel de communibus vel p capitulum aliunde pcuratis si de illis haberi non possint Si autem plures electiones facte fuerint tunc p qualibet parte mittentur ille due psone expensis electorum vel si vnica fuit electio cui aliq se opponūt. mittantur ille psone p parte electi suis expēsis et p parte opponentiū si sint duo vel plures saltem duo expēsis opponentiū sufficienter instructi Et si electi noluerint expensas ministrare secundū qualitatem negocij nisi forte sint paupes. puati sint ipso iure omni iure sibi ex electione quesito. Si aūt eligentes supradictas psonas nō miserint et an si electi vel opponentes neglexerint venire vel expensas ministrare puabuntur a totali cause pseqcione quo ad se. et puentibus beneficiorum que habent in ipsa ecclesia p triennium hoc verum nisi paucitas capituli eligencium vel opponentiū ipsos excusaret seu alia iusta cā et tūc mittant pcuratorem sufficienter instructū et cessante impedimento mittant supradictas psonas alias patientur penam pdictam et eadem sit pena opponenti vel opponentibus cū vnica est electio tamen licet opponentes vel eligentes i predictis casibus puentur a psecucōne processus electis tamen nullū pudiciū generetur Ea que dicta sūt de electis et eligentibus in concordia vel discordia saluo eo quod dicitur de exhibendo consensu et ministrandis expensis ad que non teneantur postulati intelligantur repetita cum suis penis in postulatis et postulantibus si ideo sint postulati quia in ordinibus etate vel similibus defectum paciū-

tur Si autem ideo postulentur quia sunt alijs ecclesijs alligati antiqua iura seruent. Postulationes tamē nichilominus pendent ex gratia sicut olim Vltimo dicit Nicolaus q in omnibus casibus in recipiendis expens. electi et eligencium postulati et postulancium vult antiqua iura seruari. i ❡ Cupientes decre. ista est obscura dictamine et q bonifacius dum esset notarius nicolai fuit dictator ipsius. ideo eam p compilatores huius libri mutari et clarius dictari noluit et est vtilis valde. dummodo quod in ea statutum est nō trahat ad noxam quod esse non debet. ē. de deci. suggestum. C. de vsu. ca. p empto. l. ulti. et diuiditur in vij. principales pcel ſm gar. In quarum prima ponit sue constitucōnis causam et qualiter et infra quod tempus electi cathedralium vel regularium ecclesiarum quorum electionū confirmationes appellatio vel immediata subiectio deuoluit ad papam venire debeant et durant vsq ibi qd si p xx. In secunda ponit penam electorum nō venientium vel venientiū sine munimentis et durat vsq ibi ad hoc In tercia puidit de psonis ad instructionē cause quando facta est electio in concordia et durat vsq ibi si vero. In quarta qualiter mitti debeant psone instructe et opponentes venire quando electō vel electōnes i discordia celebrantur et durat vsq ibi ceterorum. In quinta qualiter puniuntur eligentes si electōnem debito tempore nō pntāt vel si psonas non mittant instructas et durat vsq ibi denique In sexta dicit quid iuris sit de postulationibus et durat vsq porro. In septima que durat ab inde vsq in finem dicit quid iuris sit de recuperatione expensarum. a. ❡ Cupientes. tenetur ad hoc ex credite sibi dispensationis officio ut. ē in pohemio huius li. cum suis concor. b. ❡ Ecclesiarum. cathedralium et regularum quarum confirmationem appellacō vel immediata subiectō deuoluit ad papam ut. j. sequitur vel ecclesiarum omnium saltem quo ad presentandas electiones ut dicam. j. §. ceterorum. c. ❡ Vacationibus. qualiter cūque vacauerint siue p mortem plati siue p cessionem siue depositionem vel alio modo cum eadem sit ratio in quolibet pmissorum nec alterum exprimatur. ē de sup. susceptum. d. ❡ Periculosis. ē. e. ne p defectu. l. di. post q et habet locum hec constitutio etiam si vacatio periculosa non sit puta q ē qui ibi in spiritualibus et temporalibus ministrat lxi. di. obitum et. c. cathmenis quia tali cā cessante non cessat constitutio. ff. de postul. l. i. §. sexū xxxij. q. vij tantum quia et finalis huius constitutionis ratio est vt celerius expediantur ecclesie ad hoc optime. j. c. si postq. §. i. et quere de hoc ē. de renunci. post translationem et. lxi. di. §. hijs omnibus al. c. neophitus. e. ❡ Malignantium p hoc soluitur contrarium de canone iiij. q. ij. nullus vbi habes q reorum ē subterfugere. pt enim reus subterfugere opponendo similar-

obtentam de ipſoꝝ electione noticiam ſi etiam debito tempore nõ contigerit preſentari. ad ſedem ipſam iter arripiant· et ex tunc ſiue infra preſcriptũ tempus iter arripuerint ſiue non abſqꝫ fraude q̃cito poterũt comode locorum conſiderata diſtancia petituri ſuarum electionum confirmaciones. vel proſecuturi electiones ſuas quibus poterunt modis licitis comparere cum omnibus actis iuribus et munimentis ſuis.

et proceſſus ſuos cõtingentibus coraꝫ nobis perſonaliter teneantur· Quod ſi p xx· dies poſt lapſum ex qualitate locorum moderandi temporis expectati· ſiue eligentes ſiue opponentes venerint ſiue nõ perſonaliter comparere et ſuarum electionuꝫ confirmacionem vel proſecucionem ſeu execucionem petere nulla iuſta cauſa iteruenıente contempſerit· de qua infra p̃dictos xx· dies ↄpoſita ↄſtra xv· dies poſt temp⁹

et veris excepcionens non autem maliacoſas et falſas ut H Conſueuit dici qꝫ qui habet ius in principali. cauillaciones et malicias aduerſarij pt p alias repellere ⁊ ſic poſſ intelligi. e.nullus et de hoc xxiij. q. ij dñs noſter· ⁊ ar· ad hoc. ṡ. de ſimo. dilectus. j. ſ. Obuiare tolle hoc verbum quod eſt. j. ſubiungimus. g. Jam p... ſis remedijs. ſ. qꝫ ſiat electio. j. tres menſes l. di. poſtq̃. ṡ. e. ne p defectu qd̃ ſiat i hijſ eccleſijs de quibus agitur hic ſub certa forma. ṡ. e. quia ꝓpt ſexm remedijs que ſt ṡ. e. c. 1. et ṡ. e. quam ſit et. e. di. c. i. et alia infra ṡ. e. ti. h. Aliaq. ſ. qꝫ veiat elect⁹ pſonaliter. j. tempus huius ↄſtitucõis al' certa pena puniatur et qꝫ pſone inſtructe mittantur et qꝫ certo tempore p̃ntetur electio et pena non preſentancium. i. Experiencia. magiſtra rerum efficax. ṡ. e. quã ſit ad hoc. ṡ. de ſſẽ p. ſtatutum in prima. k. Indicabit al' iudicauit. l. Vtilia. et poſito qꝫ caſus inueniretur in quo ꝓuiſio H nõ reperiretur vtil' vt ſi diceretur pſona nota et electionis factum notum in curia vel ſimilis. locum tamen habet conſtitucõ. vt. ṡ. dixi. in ſimili ſup verbo periculoſis nõ enim in cuiuſlibet pſona. ꝛc. iꝑi. di. miramur. l. Preſentandis. ſ. q̃ cito ↄ mode preſentari poterunt. m. Adhibendo. j. menſem a tempore p̃ntacionis. n. Statuit. ṡ. e. q̃ ſit. o. Temporis. ſ. octo dieꝝ. j. e. ſ. cereꝝ. p. Moderacõne. id eſt moderati temporis adiunctione quia verbũ moderacionis diminucionem ↄtinet. ṡ. de ver. ſi. c. vl. H autem tempus auget vt. j. ſ. cerꝛum vel quia penam appõnit que nõ erat olim appoſita ideo moderari videtur. q. Statuit. ṡ. e. q̃ ſit circa ſi. r. Debent ex immediata ſubiectione vel appellacione vt ſequitur. s. Locoꝝ. ſed quomodo ex differencia locoꝝ aliqd̃ diſcrimen inducitur quod lex abſurdum reputat. C. de temp. in int. reſti. ſup vacuam. ſo. lex illa loquitur in eo caſu cum legiſlator inſpectis locoꝝ circumſtancijs certum tempus limitauit qd̃ ad quemlibꝫ locum ſufficere reputauit. vt in tempe reſtitucõis petende et ad idem. ff. de inſtitor. cum interdum vbi locus non mutat cauſam inſtitorie accõis ſed qd̃ hic et in ſimilibus dicitur in tempore nõ limitato ſed arbitrario locum habꝫ ſcđm gar. ṡ. de dolo et ↄtu. cum olim et deꝛ. ff. de eo quod

cer. loce. l. ideoqꝫ ibi qꝫ ſcimũs q̃ varia ſint preda rerum ſingulas ciuitates. ꝛc. t. Valitura. idem ſi hoc dictuꝫ ñ fuiſſ. C. de ap. precipimus. u. Electi de poſtulatis videꝫ j. ſ. demqꝫ et quid de ꝓuiſionibus. dicas idem iuris de ill qd̃ hic in electionibus ſtatuitur Et qd̃ hic de electis dicit etiam de confirmatis intelligas ſi a confirmacione appelletur H habes expreſſe. j. e. ſi poſtq̃ ſ. vl. et dixit H gar. et guil. qꝫ hec conſtitucio locũ non habet in electo i magiſtrum hoſpitalis vel tẽpli. ſi appellet ad papam tum quia p mortem talis cathedralis vel regularis eccleſia vacare nõ dicitur quia regimẽ eccleſiaꝝ nõ cadit in laicos. ṡ. e. ſacroſancta Et qꝫ aliud hoſpitale aliud eccleſia ad H ṡ. e. ſciant ⁊ quia milites ſunt quos arma ſcire volumus ⁊ nõ leges. C. de iure deli. l. ſancimus. C. loc. ⁊ conduc. l. milites. x. Regularum. vioꝝ intelligas. in monaſterijs enim monialium nõ ſibi p omnia locũ vendicat conſtitucio hec. j. e. indemnitatibus. ſ. ſed cum eas nec habet locum hec conſtitucio in dignitatibus eccleſiaꝝ cathedralium uel regularum que ſunt ſub epiſcopo vel abbate vel priore ſicut ſunt archidiaconi archipb̃ri ſuppriores vel p̃ores ſb abbatibus vel alijs p̃oribus p mortem enim talium nõ dicuntur eccleſie viduate quod requirit hec conſtitucõ ⁊ eſt ſimile qd̃ dicimus. ṡ. e. c. ne p defectu ⁊. c. quia ꝓpter. ſm guil. ⁊ gar. y. Quoꝝ electoꝝ. alias quaꝝ ſed p̃ma melior ⁊ reſpicit electi quod eſt. ṡ. a. Immediata ſubiectio. in hoc caſu ſufficiat adire legatum de latere. q̃ epoꝝ ⁊ arepoꝝ exẽptoꝝ electõnes ↄfirmare poteſt. j. e. ſi abbatem Et ſeruanda erit hec conſtitucio quia ſatis eſt illud ap. ſe. e tamen ſm gar. Guil. H non determinat dicit enim qꝫ alij dicant ↄtrarium p itãm ap. ſe. Et quia in legato non ẽ diſtancia viaꝝ ita qꝫ de facili poterit habere quos volet ſꝫ ſm iſtam racionem ſequeretur qꝫ hec decre. nõ haberet locum in vicinis romane curie gar. etiam dixit tamen guil. fouet ↄtrarium qꝫ ſi eccleſia non eſt al' immediate ſubiecta pape puta quia metropolitanum habet. ſi metropolitana eccl'a eſt ſciſmatica vel a ſarracenis capta habebit locũ hec conſtitucio is enim ꝓxim⁹ eſt quem nullus antecedit. ff. de ver. ſig. l. proximus ad hoc. ṡ. e. qꝫ diligẽcia ⁊ bñ facit

ꝓ gar·j.de offi.del.ſi is cui quod non credas dez ſi ſolus archiepus ab ipſis paganis vel ſciſmaticis captus eſſ
et·j·de ſup.neg.pla.ſi epus Item ſcias ꝙ ſi partes ſola vo
luntate vadunt ad papam non habet locū hec conſtitucō
licet bene facerent ſi eam ſeruarent iſta enim conſtitucō ñ
aſtringit niſi in hijs
duobus caſibus.ſ. cū
immediata ſubiectō
uē appellacio deuoluit
ergo in alijs locum
non habeat ſm gar.
et guil.vnde et ſi re
lacione iudicis deuol
uūtur ad papam nō
habebit locum ſm
guil.graue enim eſſ
tantas penas impo
nere in iſto caſu non
expreſſo j dez dic ſm
eum ſi pp̄ reuocat ad
ſe tale negocium qꝫ
forte coraz ordinario
pendebat niſi in reuo
cacione expmat hāc conſtitucōnem velle ſeruari et tunc
nō ex vi conſtitucionis ſed ex vi mandati tenebuntur ad
illam ſeruandam ſic.ś.de iudi·quia·v·b. Appellacio in
hoc caſu non ſufficit adire legatū ſm guil.et gar.niſi for
ſan ptes concordarent appellacioni renunciando de ap. con
ſtitutus de offi.leg ·ſtuduiſti·et·c.licet et dic appellacō ñ
manifeſte fruſtratoria quia talis non deuoluit negocium
ad papā.ś.e.qm̄uis et ſic nō habet locū hec cōſtitucio que
requirit ꝙ talis ſit que deuoluat ſcilicet interpoſita ī ſcrip
tis et ex cauſa pbabili vt ibi et que puenerit ad noticiaz
appellati de cōſti.cognoſcentes quod dic vt in clemē.e. ti.
cauſam.e. Menſem.iſte menſis datur ad parandū ſe ad
iter.d. Poſt conſenſum ſup.quando debito tēpore fue
rit pñtata electō alias locum habebit ſequens clauſula
e. Poſt obtentam.ſubaudi ſm gar.et poſt tempus in
quo debuit preſentari et quo debuit deliberare vel poſtq̄
deliberauit abſurdum enim eſſ ꝙ in hoc caſu nō haberet
inducias ad deliberandum maxime cum decre.qꝫ ſit.ś.e.
h ſit reſeruata vt.ś.vidiſti.quomodo enim veniet niſi pri
mo deliberet an conſentire velit et quomodo deliberabit ni
ſi tempus habeat.l.di.ponderat tamen ticius videtur ſi
bi et dn̄o guil.vt dicamus ꝙ in hoc caſu cum electio debi
to tempe non pñtatur.habeat vnū menſem ad deliberan
dum et parandum ſe ad iter nec illius menſis dimiſſio ſit
abſurda que ſit ex cauſa et ne fraudi locus relinquatur ſe
cundum eos et ſufficit ſic ſcriptum eſſe.ff.qui et a quibꝰ
l.pſpexit ſed nonne rogatus debet recedere inuitatus ſu
gere et ſoli debet illi ſuffragari neceſſitas excuſandi.C.de
epi.et cle.ſi quemq̄.quomodo ergo ſe ingeret niſi inuite
tur et rogetur.Dicas ꝙ ex quo electus eſt inuitatus et ro
gatus videtur et auctoritate ipſius conſtitucionis ſine nota
ambicionis hoc facere poterit alias enim laqueus pararetur quod eē non debet xxvij.q.i.de viduis de reſti.ſpol.
ſtāg.f. Noticiam certam et indubitatā puta quia ibi p̄
ſens fuit erat forte canonicus vel hommes fide digni refe
runt ꝓ certo ſic eē ar.de poſtul.c.i.de cleri.ex.mi.illud h

huiuſmodi coraz no
bis vel alio ſeu alijs
deputando vel depu
tandis a nobis. ſi ad
mittenda videbitur
teneantur apud ſedez
ipſam facere plenam
fidem.niſi vel infra e
oſdem xx·dies ſeu ꝑ
dictos xv·eo caſu tā
tum cum ad predictā
cauſam ꝓpoſitam ut
predicatur et admiſſā
probandam conceſſi
fuerit talia et tam ve
riſimilia ꝓponi conti
geret que iudicio pñ
ſentis electoſ ipos ab

inde litteram recepit autenticam nō enim cuilibet referenti
credere tenetur ad hoc de do.et cōtu.cum olim et quod ibi
no.quid ſi ſcit ſe electum ſed neſcit appellatū dic ꝙ ſi eccle
ſia nō ptinet immediate non currit iſte menſis immo tene
tur ſeruare decre.quā ſit don ec ſciuerit appellatū ſ guil.
et gar.f. Debito
tempe ſcilicet. infra
octo dies poſtq̄ com
mode preſentari potu
it.j.§.ceterum et ſic
iſte menſis nō currit
niſi a tempore quo e
lectō pſentari debuit
ſm gar.g. Extunc
id ē elapſo predicto
menſe et deſignat ex
tremum tempus ipſi
us menſis.ff.de con
dic.et demon.ſi is ad
ſi.alij exponunt extūc
i.arrepto itinere qd̄
eſt falſum p id qd̄ ſe
quitur ſiue.j.pſcrip
tum.xc.et ſequeretur ſm id ꝙ poſt.x.annos arripiendo
iter tunc inciperet ſibi currere tempus quod eſt abſurduꝫ
i. Siue non et ſic de arrepcione itineris nō curat dum
modo veniat tempore cōpetenti.k. Abſq̄ fraude ſi ergo
electus duplex habebat domicilium dic ꝙ cōputacō fiet
ab eo loco vbi tunc erat abſq̄ fraude p hanc litteram et
idem dico ſi extra domicilium eſſ ſm gar.et guil.l. Co
mode xxij.q.ij.faciat.ff.de ver.ſig.nepos et habet iudex h
arbitrari inſpecta qualitate pſonaꝝ locoꝝ et tempoꝝ et
etatum .ff.de ver.ob.cōtinuus.§.i.et patet in principio ſe.
§.Et dico ꝙ arbitrari debet iudex ſm vulgares dictas
vt pbatur.j.de preben.preſenti.§.loci.ſi enim qd̄ ibi di
citur ſpeciale eſt ergo ipſius ꝯtrum regulare et quia lex
debet patrie conuenire iiij.di.erit et viſu ſtatur eciam ꝯna
turam vocis.ff.del.iij.l.vxori in prin.et multum operatur
regionis cōſuetudo.ff.de fun.inſtruct.l.cum de lanionis.§.a
ſinam et in arbitracione vulgarum ſemp reſpiciam con
dicionem pſonaꝝ ⁊ temporis vt.ś.dixi nō autem arbitra
bitur ſm ſingulares que ſunt cū quis vtitur duplomate
ff.de ver.ob.cōtinuus §.ij vel ſcd̄m legales.ff.ſi quis cau.
l.i.et ſi habita cōputacione aliquid ſupeſt ꝓ illo dabitur
vna dies.ff.de ver.ſig.l.iij.ſi ñ apparerent vulgares nō
crederem errari ſm guil.et gar.ſi recurrerēt ad leges dū
tamen qualitas cauſe pſonaꝝ locoꝝ et tempoꝝ id paciatur Et ſcias ꝙ ſi electus nouit ante tempus ꝙ alias arbi
traretur iudex reſiduū eius arbitrij nō ꝓpter h habet de
lucro quia in eo qd̄ finitum eſt dieturis nō eſt locus.ff.ď
ver.ob.l.cōtinuus §.ſi duplomate ſi autem modicū reſtat
de tempore vtendo duplomate penam euitat. preueniēdo
vero nō lucratur p pdictum.§.Item ſcias ꝙ ſi electus qui
p.x.dietas diſtabat in pricipio menſis iter arripiens xi.
die ſit in curia nō tenetur ex citacione illius canonis niſi a
lias citetur a pp̄ coram papa comparere ſi nō vult niſi pmo
labatur menſis et.x.dies quibus venire poterat et xx.qbꝰ
poſtea debuit expectari et hoc pbat lrā ſuperior dum dicit
extunc ſiue.j.pſcriptum menſem venit ſiue non ⁊ bñficium

uir· nulli eſt auferendum ꝑ·xviij·di.de hijs·j·de regul' iur·
moduſtum cum ſuis ꝯco2·nec ob·hoc ei quod·ſ·dixi ꝙ pre
ueniendo non lucratur tempus quia illud habet locum in
tempore qđ iudex habet arbitrari·vnde ꝑueniendo nō ar
bitrabitur iudex niſi tempus in quo venit ſm gar·ſ nunc

infraſcripta pena me
rito excuſarent·et ꝓp
ter quod forſitan vi
deretur eidem ad pre
dictam comparicio
nem tempus prolixi
us indulgendum· In
ſuper etiam eo caſu q̊
ad perſonalem electo

loquo2 de certo tem
pore et a iure limita
to ꝛ de eo in quo ve
nit qđ al' habebat
iudex arbitrari ꝛ ſci
as ꝙ ſi electio facta ē
in ipſa ciuitate ubi ē
curia et electus eſt ꝑ
ſens de tēpe arbitra
tio nichil habebit ſ
menſem et illos xx·
dies habebit ſ guil·
et gar·racio quia in
tpe certo et limitato
a iure loco2 varie
tas varietatem iur·
nō induat·C·de tēp·
in inte· reſti·l· ſupua
cuam·Sed quero an iudex arbitrando dare debet aliq̃s
dies ad quieſcendum ponē vnum in ſeptimana ꝛ videtur
ꝙ nō·quaſi illi viginti dies ob hanc cauſam dati ſint·ſed
dic ꝯ ſm guil.et gar·cum enim preter menſem et xx·dies
detur hoc tantum tempus quanto ꝯmode venire poſſit q̃s
impuis iudex arbitrabit ꝙ p xl.dietas vel plures venire
comode poſſit non quieſcendo nec illi xx.dies ob hoc dati
ſunt·ſed quia iudex in pemptorio nō multum debet ꝯtra
abſentem feſtinare.ff.de dam·infec·ſi finita·§·ſi forte ce
do ꝙ ꝓpter equitatem illius·l.ſeruandam iſti·xx.dies dati
fuerunt·ad idem·ſ·de re iudi·cū bertoldus ar·ꝯ·j·de offi·
o2·q̃uis ibi ꝯtinuatis.ꝛc·ſed non eſt ꝯ vt ibi dicam·a·
Petituri poſt ꝯſenſuz.b· Proſecuturi·referas ad id qđ
dixit poſt obtentam.ꝛc·q·d.ſm gar·poſt ꝯſenſum poterit
confirmacionem petere ſed poſt noticiam peter·ut ꝯpellan
tur electores electionem ꝑſentare. Alij dicunt ꝙ poſt ob
tentam noticiam ꝑt electionem nō ꝑntate conſentire et ꝯfir
macionem petere·Po2 lectura magis placuit gar·c· Iu
ribus·id eſt racionibus conſiſtentibus circa factum ꝙ ꝑꝑ
omnia iura habet in pectore de ap.ſepe·C·de teſtamē·om
nium·ſ·e.li·de ꝯſti·c·j·d· Munimentis·id eſt hijs per
que cauſa ſua muniri ꝑt vtpote cum decreto electionis cuz
inſtrumento appellacōnis ꝓteſtacionum et ſimilib⁹·e·
Contingentibus.vt diſpenſacio ſup pluralitate beneficia
otū ſup natalibus et ſimilib⁹ ſi talia oppoſita ſint.ſi enim
oppoſita non fuiſſent a principio ſed modo opponunt fo2
te eo modo quem habes.ſ.e·ut circa dico ꝙ diuinare nō
tenebatur et haberet eo caſu dilacionem etiam extra curi
am·j·e·ꝟ·electo2 et in caſu in quo nō eſt ꝑntata electiō ha
beat illa munimenta que habere poteſt ad alia nō tenet
ff·de regul' iur.impoſſibilium ar·in ſe·§·ꝟ·electos ibi niſi
iuſta munimenta.ſed ſufficit ꝙ paratus ſit illa oſtendere
termino ſibi aſſignato vt p ſequenda patebit ſm guil·et
gar.f. Coram nobis p hanc litteram dicit archid· ꝙ
electus non veniens ap.ſe.va·nō incidit in penam gar· ꝛ
Io·mo·ꝯ·l·ꝙ incidit licet de equitate pena remitti debere

ſuꝑpeditum eſt ꝙ incidit p clemen·e·ti·ne romani in·ſi·g·
Quod ſi p xx·ij·ps· Quicquid dixerit h gar·ꝛ alij dic
piemus ꝙ iſte·§·ponit·v·caſus in quibus ꝑuatus eſt ele
ctus ipſo iure·Primus cum iuſto impedimento ceſſante·j
tempus ſtatutum nō venit·Secundus cum iuſte fuit im

rum comparicionem
excuſandam aliquaz
iuſtam cauſam ꝓpo
ni contigerit vel admit
ti niſi tūc infra idem
tempus iuſto impe
dimento ceſſante per
procuratorem ad pre
miſſa omīa ſufficiēt

peditus ſed· j·temp⁹
debitum impedimen
tum ꝓpom non fecit
certū ꝑ Tercius cū hī
fecit ꝓpom ipedimē
tū tpe ꝺbito ſ ſtatu
to tpe ñ ꝓbauit· q̄r
to cū ſtatuto tpe ap
poſuit et ꝓbauit ſ ꝓ
curato2 ñ miſit·j· illō
tpus ſufficient inſtru
ctum·Quintus cuz
miſit ꝓcur· ſufficien
tem· tamen ceſſante
impedimento·j·tēp⁹
debitum perſonaliter
non venit in hijs ca
ſibus vel altero co2
ꝑuatus eſt ipſo iure·ſi autem in neutro iſto2uz peccauit·
penam non patitur ꝑuacionis. Vltimo ponit penam ele
cti venientis vel mittentis eo caſu quo mittere poteſt· ſine
munimentis·Et ſic conſtrue hanc lrām·ꝙ ſi expectati per
xx·dies poſt lapſum temporis moderandi ex qualitate lo
co2 ꝯtempſerint pſonaliter ꝯparere et petere ſua2 electi
onum ꝯfirmacionem vel ꝑſeacionem ſeu execucionez ſiue
opponentes venerint ſiue non·electiones de ipſis ·ꝛc·vſq
ꝑuatos.hec vera ſi ꝯtempſerint nulla iuſta cauſa interue
niente·de qua ꝓpoſita·j·predictos xx·dies coram nobis ꝟ
alio ſeu alijs deputando vel deputandis a nobis ſi vide
bitur admittenda teneantur·j·xv·dies poſt tempus hui⁹
apud ſe·ap·facere plenam fidem.ſubaudi alioquin· electi
ones de ipſis.ꝛc·vſq ꝑuatos niſi ꝯtigerit talia ꝛ tam ve
riſimilia ꝓpom vel·j·eoſdem xx·dies·ſeu ꝑdictos xv·eo ca
ſu tantum cum vt ꝑdicitur fuerint ꝯceſſi ad ꝓbandam ꝑ
dictam cām ꝓpoſitam et admiſſam q̄ merito excuſarent ele
ctos ipos ab infraſcripta·i· ſupraſcripta ſm ꝯſtructum pe
na·ꝛ ꝓpter qđ videretur forſitan·indulgendum eidem.ſ·
electo ſi intelligas preſidenti·ꝯiunge cū videretur temp⁹
ꝓlixius ad ꝑdictam ꝯparicionem inſup eo etiaz caſu quo
contigerit ꝓpom vel ꝓ·et·ꝛ admitti aliquam iuſtam cau
ſam ad excuſandam pſonalem ꝯpicionem electo2 niſi tūc
j·idem tempus ſe pñtauerint p ꝓcuratorem ſufficienter i
ſtructuz ad omnia ꝑmiſſa electiones·ꝛc.hec vera iuſto im
pedimento ceſſante ꝛ ſub·tunc nichilominus.i·non obſtā
te ꝙ ꝓcuratorem miſerunt niſi ipa cauſa ceſſante ſe pñta
uerint pſonalit ut ꝑmittitur electōnes.ꝛc·h· Poſt lap
ſum·racionabilio2 eſt h ꝯputacō q̄ illa que fit p decre·ſta
tuimus.ſ·e.vbi ꝯputantur dies poſt aduentuz ptis·quid
enim ſi ps vtatur duplomate dicta inconueniens ſequet
ex eo ſ nō mitteris quia h maio2 pena imponitur vt ibi
dixi·i· Moderandi·vt.ſ.dixi ſup verbo ꝯmode·k· Ex
ſpectati·ſ pone ꝙ facta ꝯputacione recta in omnibus repe
tur vna die veniſſe poſt terminuz.nō allegans ipedimen
tuz nūquid morā purgat·dic ſm gar·ꝛ guil·ꝙ cū h ſina

instructum et nichil omnīnus ipſa cā ceſſāte vt premittitur perſonaliter ſe preſentauerint electiones de ipſiſ factaſ eo ipſo viribus vacuantes. Ipſos omni iure ſi quod eis per electionem huiuſmodi queſitum eſſet decernimus eſſe p̄uatos. Electos vero qui ſe ſine actis iuribus et munimētis ſuis et proceſſus ſuos contingentibus pſonaliter vel per procuratorez ut premittitur

ſit lata a canone propter moram ſtatim elapſo termino commiſſa eſt pena p̄uationis ipſo iure. que amplius purgari non poterit ſicut enim a ſententia legis vel canonis nō appellatur. ſ. de ap. quia non. ff. de ver. ſig. ſi qua pena ſic nec purgatur in ea mora cum enim ſtatim electio nulla ſit amplius conualeſcere non poſſ. ſ. e. auditis. et .j. de re. iur. non firmat et adde quod dicam .j. de re. iur. mora .l. ¶ Eligētes hoc dicit ne credat aliquis ꝙ venientibus eligentibꝰ nō nō teneatur electꝰ venire hoc ergo remouet. m. ¶ Opponentes. quare punitur electus non veniēs ex quo nō venerunt aduerſarij cum in eius aduentu nulla videatur vtilitas ad h. ff. ſi quis in ius voca. l. ij. ad ſi. et no. ſ. eo. et conſti. c. vl. dic ꝙ aduerſarijs nō venientibus ipſe venire tenetur ideo quia in ipſorum abſentia procedi poteſt. ſ. e. c. i. j. de eo q̄ mit. in poſ. c. i. et ſ. ut lite non conteſ. quoniam. et etiam ceſſantibus aduerſarijs ibi locum habet iudicis officium. ſ. e. cauſa nobis olim ſimilibus. n. ¶ Comparere. quid ſi electus venit. j. tempora conſtitutionis et negocio nō finito illicenciatus receſſit nunquid incidit in penam huius conſtitutionis dicit ꝙ ſic .j. e. ſi poſt. ꝗ. i. ſed pone non venit electus infra tempus legitimum nec poſt petit aduerſarius pronunciari ipſum in hanc conſtitutionem incidiſſe apparet procul. etiā qui dicit hanc conſtitutionem in eo locum nō habuiſſe puta quia non pertinet immediate vel quia appellatio nō fuit tal' que deuolueret replicatur ꝙ hoc debuit proponi infra tempꝰ de quo dictum eſt. ſ. querit quid iuris dico ſ'm guil. et gar. procuratorem audiendū ſi enim nō habet locum cōſtitutiō ſatis eſt clarum ꝙ non habet locum eius pena vel temporis artatio de hoc igitur cognoſcendum eſt Sed pone electum in tempus feriatum incidiſſe cuius temporis ſi fiat computatiō nō venit electus infra tempus venit tamen poſt tempꝰ antequam ſedeat pro tribunali queritur an incidat in penam et videtur ꝙ non ad quid enim proceſſiſſet veniſſe ex quo et ſi veniſſet proceſſum nō fuiſſet Dico tamen ſ'm gar. et guil. ipſum in penam incidiſſe debuit enim venire et ſe pn̄tare et tali tempore potuit libellum offerre. ff. de adult. miles ꝗ. ſexagint̄a ſi enim contrarium dicatur eadem ratiōne ſequetur ꝙ dies feſti et octaue de tali tempore detraherentur Preterea ex cauſa in cauſa electionis procedi poteſt tempore feriato ar. ſ. de fer. c. vlt. vbi h. no. inno. nec ob. ff. ſi quis in ius vocan. l. ij. ad ſi. quia nec ibi dicitur ꝙ nō committatur pena ſed ꝙ pretor eam remittere poteſt ſi vult ſic in hoc caſu poterit ſi voluerit papa remittere. a. ¶ Executionem. forte per hec verba denotare voluit electum preſentem eē debere vſqꝫ ad finem cauſe vt per h. ꝙ dicit confirmationem notaret principium per hoc ꝙ dicit proſecutiōnem medium. per id ꝙ dicit executionem finem et eſt expreſſum. j. e. ſi poſtq̄ ꝗ. i. et

forte loquitur cum petitur executio late ſententie ſup confirmatione a qua appellatum fuit quia et tunc locū habet conſtitutio vt in predicta decre. ſi poſtq̄. ꝗ. vl. h. ¶ Petere. ex quo autem pſonaliter venerit ad curiam ſ'm gar. et guil. etiam per procuratorem confirmationem petere poterit ſicut ante conſtitutionem hanc poterat cum enim hoc expreſſe reuocatum nō inueniat antiquo iuri ſtabitur vnde notabiliter poſuit pſonaliter propter verbum comparere et non propter verbum petere. nec ob. ꝙ aduerbium pſonaliter intelligatur repetitum quia per ſubaudiciones et repeticiones tacitas iura reuocanda nō ſunt ſed potius concordanda. C. de inoffi. doti. l. vna et .j. c. cum expediat. e. ¶ Iuſta cauſa. puta infirmitatis aduerſitatis maris vel penuria vel incurſus latronum. ff. de exca. tu. l. ſcire. ꝗ. obſeruabunt. d. ¶ Contempſerint. nō faciat h. dicitur in ter contemnere et negligere licet al' videatur fieri. xv. di. ſi decreta. ſiue enim negligat ſiue contemnat punitur et probatur h. j. ꝗ. vl. guil. et gar. e. ¶ Propoſita. ſi miſit nunciū ad proponendum et nuncius impeditus fuerit et de hoc conſtet nō nocebit ei dummodo poſtea nō ſit negligens et probatur h. j. ꝟ. inſup ibi iuſto impedimento ceſſante et ſi .j. illos dies papam vel auditorem habere nō poteſt proteſtetur h. ne de negligentia notetur et habebitur proteſtatio pro propoſitione ff. de nau. fe. l. ij. ſed ſolet queri an ſufficiat ſemel proteſtari quod videtur quia vnica proteſtatio currentem pſcriptiōnē temporis interrumpit. j. de ap. ſi iuſtus metus de offi. or. paſtoralis. C. de anna. excep. l. ut pſectius et vnica debiti oblatiō vſuras currentes impedit. C. de vſur. ſi p te et vnica ſolemnis depoſitio impedit iam currētes dūmodo procedat oblatiō et conſignatiō. C. de vſur. acceptam econtra videtur cum apl'i inſtanter petendi ſunt. ff. de libell. dimiſ. l. vna et pallium et littere dimiſſorie. c. di. priſca. lxij. di. epiſcopus et ſollicitus debet eē ad hoc. C. de tēp. ap. cum anterioribus ꝗ. in hijs credo ſ'm gar. et guil. tutum eē electo pluries proteſtari ne de negligentia arguatur ad hoc. C. de vſur. pupill. l. ſi. tamen ſi hora et loco competentibꝰ papam requiſiuit et eius copiam habere non potuit et h. legitime fuerit proteſtatus ſibi tēpus nō curret donec papa copiam ſui fecerit quia talis licet vnica proteſtatio curſum temporis impedit. ff. quando ap. ſit. l. i. ꝗ. biduum ꝟ. dies et ij. q. vi. biduum. et ar. in. l. ut pſectius Et ſi papa electos ad cameram conſueuit admittere licet in publico nō faciat copiam ſui hoc coram oſtiarijs tabellione et pſonis que occurrerint proteſtetur. j. de ap. ſi iuſtus et predicta. l. ut pſectius et in ſcriptis proteſtetur vt in auten. de tempore non ſolu. pe. ꝗ. conſtitutionem collatione. vij f. ¶ Tempus huiuſmodi viginti dierum. g. ¶ Videbitur quid ſi dū iudex deliberet an ſit admittenda vel nō labitur tempus nūquid

noceret electo credo q[uod] non ſm gar. et guil. ſ. de ap. ex inſi nuacione ij. q. vi. biduum. C. de temp. ap. ſi qs. b. ¶ Apud ſedem ergo non alibi niſi forte iuſta cauſa ſuaderet contrarium j. e. v. electos. i. ¶ Fidem p[er] teſtes vel alium legittimum modum p[ro]bandi de teſti. ſpol. cum ad ſedem et ſi ex parte electi p[ro]bet iuſta ca[uſ]a ab ſentie et opponens vult contrarium dicere bene audietur ne quis per teſtes falſos obtineat de teſti. preſentium et quia probare volentibus gerendus e[ſt]. ff. de p[ro]bati. circa. uidetur tamen accelerare debet quantum poteſt q[uia] h[oc] eſt huius conſtitucionis mens ſm gar. et guil. k. ¶ Niſi. vel h[oc] iſt. v. et exemplo ab eo q[uod] dictum erat q[uod] debeant electi perſonaliter comparere alias carebant a iure ſuo et h[oc] verum eſt niſi. contra h[oc] p[ro]bat ita j. comparicionem. l. ¶ Quindecim qui dantur ad p[ro]bandam cauſam p[ro]poſitam Sed nunquid uidetur datus a papa illos dies poterit abbreuiare vel p[ro]longare dic q[uod] ſic ſm guil. et gar. cum ſit tempus limitatum a iure ſicut nec dies qui dantur ad appellandum ij. q. vi. anterior et qui dantur ad in integrum reſtitucionem petendam C. de temp. in inte. reſti. l. ſupuacuam. m ¶ Propoſitam q[uia] cam p[ro]ponit debet habere mandatum alias videtur huic conſtitucioni ſatiſfactum cum. j. dicatur p[er] p[ro]cur. ad premiſſa. &c. ſi tamen gerens negocium ſine mandato excuſat et admittatur ſi electus ratum habet. j. quod ſe debuit excuſare credo q[uod] ſufficit. ff. rem ra. ha. l. p. et facit quod dixi ſ. e. q[uod] ſit. n. ¶ Veriſimilia ſi autem p[ro]ponat cauſam legittimam quo ad ius non tamen quo ad factum et vult p[ro]bare. j. tempus debitum audietur quia plena p[ro]bacio preſumpcioni p[re]ferenda eſt. ff. de hijs qui ſunt ſui. l. filium et pone exemplum ſcd[u]m gar. quia valde potens homo dicat ſe ab impotente detentum vel coram iudice impreſſionem paſſum. ff. q[uod] me. ca. non eſt veriſimile. o. ¶ Preſidentiſſimi pon. vel alterius ab eo dati. p ¶ Comparicionem p[er]ſonaliter faciendam. a. ¶ Prorſus arbitratum habita tamen conſideracione impedimenti et qualitatis negocij. b. ¶ Vel p[er] et. c. ¶ Tunc. ſ. cum iuſta cauſa p[ro]ponitur admittitur et p[ro]batur. c ¶ Tempus. infra quod debuit electus p[er]ſonaliter comparere. d. ¶ Impedimento. et ſic in penam non incidit ſi iuſtum impedimentum aduentui paratur

preſentauerint ea volumus ex contemptu reſtitucionis huiuſ-modi eo caſu pena p[ro]celli. vt pro exhibendis illis alibi q[uam] apud ſedem ipſam niſi ex iuſta cauſa non poſſint dilacionem aliam obtinere. ¶ Ad hec ut diligens inquiſicio ſup[er] electionibus et eligentibus et electis ac alijs premiſſa contingentibus plena informacio poſſit haberi. quam informacionem per procuratores qui vt plurimum conſtituuntur abſentes et

p[ro]ceſſus ignari cauſarum non ſencit eccleſiaſtici prouenire de ipſis electoribus due p[er]ſone ad minus ſuper negocio ipſo vt p[re]dicti electis premittitur ſufficienter inſtructe quando electionem decorre eſſe contigerit infra idem tempus per capitulum in expenſis de bonis ad prelatum ipſius eccleſie de cuius electione agitur pertinentibus ſi ſint diſcreta alioquin de communibus vel per ipſum capitulum aliunde prouiſis ſi de ipſis diſcretis

impediuit et credo ſm gar. q[uod] ſeruetur illeſus ipſo iure ſine aliquo reſtitucionis auxilio p[er] hanc literam ſi autem electus infra tempus nec venit nec miſit et aduerſarius preſens petat p[ro]nunciari ipſum in conſtitucionem hanc incidiſſe iudex in hoc caſu bene facit no multum accelerando maxime ſi ſit ſpes de vicino aduentu. ſ. e. de. et c. cum dilecti ſed ſi p[ro]ceſſerit iudex et electus veniens p[ro]bat impedimentum p[ro]pter quod nec venire nec mittere potuit reſtituetur contra p[ro]ceſſum. ſ. de re iudi. cum bertoldus ff. de dam. infec. ſi ſi nita. §. ſi forte. e. ¶ Procuratorem ſpecialis caſus cum alias in arduis impeditus non compellatur p[ro]curatorem conſtituere. ſ. de p[ro]cura. querelam vbi de hoc et. v q. iij. ſi egrotans. e. ¶ Premiſſa omnia ſcilicet p[ro]ponendum et p[ro]bandum iuſtam cauſam abſencie et petendam confirmacionem et p[ro]ſequendam electionem et ſic no. q[uod] p[ro]ponens cauſas abſencie debet habere mandatum vt. ſ. dixi. f. ¶ Nichilominus. i. non ob. q[uod] p[ro]curatorem miſit. g. ¶ Cauſa impedimenti p[ro]pter quod electus ſe perſonaliter p[re]ſentare non potuit. h. ¶ Preſentauerit dato ſibi poſt impedimenti ceſſacionem omni tempore quod a principio hac conſtitucione dabatur vnde habebit menſem ad ſe parandum et tempus arbitrarium et adhuc. xx. dies et hoc voluit dicere ſuperior litera vt p[re]mittitur Et quod dico de menſe qui dat ad iter intelligo cum tale fuit impedimentum q[uod] non ſolum iter ſed paramentum eciam impediuit ſm gar. i. ¶ Priuatos et p[er]tinet p[ro]uiſio ad papam ſm gar. cum mens conditoris fuiſſe videat ex quo negocium eſſet in curia q[uod] papa p[ro]uidere deberet alias non eſſet celeris eccleſiarum expedicio ex poteſtatis ſui plenitudine papa poteſt facere quod vult ſed de iure credo contrarium et dico q[uod] ſi canonici deliquerunt in p[er]ſonam vel formam tunc locum habet decre. j. e. quamq[uam] ſi autem non deliquerunt electio reuertit ad eoſdem. j. e. ſi electo nec dicam contrarium in h[oc] caſu cum non reperiam expreſſum nec p[er] ſubaudiciones ſunt iura reuocanda vt dixi. ſ. e. §. in gloſa ex quo autem ſi autem uidetur datus a papa p[ro]nunciat electum incidiſſe in hanc conſtitucionem ſi conſtat eum non incidiſſe vel eſt dubium admitteretur eius appellacio. ſi autem conſtat eum incidiſſe non admittetur quia a pena legis vel

canonis non appellatur. ſ. de ap. quia nos. ff. de ver. ſig. ſi qua pena ſm guil. et gar. Et ſi electus puatus hac conſtitucione opponat ſe alteri electo ut unus de capitulo admittendus videtur quia excluſus ab illa pte unde liberi admittitur ab illa pte unde legitimi. ff. de ſuc. edic. l. i. §. quibus quod intelligo verum ſm gar. ſi in alio capite ſatiſfactum eſt conſtitucionem quia pſone inſtructe miſſe ſunt. puatus eſt enim ſolum iure ſibi queſito per electionem. ut dicat hec littera. k. ¶ Premittitur. ſ. in caſu in quo mittendo excuſatur. l. ¶ Eo caſu. ſ. q venıunt vel mittunt ſine actis. m. ¶ Ex iuſta cauſa. ut quia inſtrumentum detulit et amiſit vel aliqua de novo opponunt ut dixi. ſ. in glo. ut diſpenſacio. que eſt glo. vl. ſ. in pr. p te. n. ¶ Ad hec. tercia ps poſtq dixit ad quid tenentur electi. dicit ad quid tenentur electores et dic ad h. i. preter h o. ¶ Electionibus. ut ſi for. decre. quia pter fuit obſervata. et queri debet diſtincte de quolibet ipſius decre. articulo de quo in dubium revocatur. p. ¶ Eligentibus. verum ex communicati maiori ab homine ſuſpenſi priuati a canone hij enim eligere non poſſunt. ſ. e. cum in cunctis et. c. cum inter. h. de conſue. cum dilectus ca. ſi. Idem de alijs que circa h fuerint in dubium revocata. r. ¶ Electis inquiretur circa h de hijs que habes. ſ. e. cum in cunctis. et. xxv. di. vl. q ad plis. s. ¶ Premiſſa. electiones. electores et electos. t. ¶ Plena. per hanc litteram et ſequentem. dico ſm gar. et guil. q ſi mittantur canonici qui tamen non interfuerunt negocio quod non ſufficiat cum et infra dicatur ex ipſis electoribus. &c. u. ¶ Abſentes. quod alias eſſe poteſt. j. de p cura. licet. x. ¶ Provenire. et licet p talem parratorem poſſet inſtructio pvenire nichilominus venient hee perſone ſm guil. et facit quod dixi in prin. ſup verbo pıculoſis. y. ¶ Due pſone hee pſone parratorum ab eligentibus habere debent. vel alias apparere quomodo miſſi ſunt ar. ſ. de here. cum ex iniucto. et ſi iſte pſone non venirent. electus tamen vult plenam inſtructionem facere p alios ſufficit quo ad ſe ſed non quo ad electores quia penam incurrent j. e. §. ceterum. et ſi pſone inſtructe venerunt et ante inſtructionem cauſe receſſerunt. poſtq ſciverint h eligentes tenentur alias eſt pſonas mittere infra tantum tempus q tum ſupius eſt taxatum. al' pter novum contemptum penam incurrerent. licet a principio negligentes non fuiſſent ad inſtar eius quod dicitur de electo. ſ. e. §. pr. v. iſup. ¶ Premittitur. q venient cum actis iuribus et inunimentis ad id j. §. pr. a. ¶ Concordem. licet quidam dicant electionem concordem que a maiore parte. c. facta eſt. Tu dic ſm guil. et gar. concordem quando omnes conſenciunt nemine diſcrepante. ille enim intellectus eſt q ſignificacionem vocis et pbatur hoc. j. §. pr. et. j. e. quorundam. a ¶ Idem. tempus

vel omnibus tunc haberi non poſſint. ad omnia inſtructi plenarie tranſmittantur ¶ Si vero in diſcordia electio vel electiones ipſe proceſſerint. tunc due perſone advminus de parte

infra quod electus debet pſonaliter comparere et ſi electus ſit remocior q electores ſufficit q pſone inſtructe veniant infra id tempus infra quod electus remocior venire debet ſm guil. et gar. Si autem electus eſt ppinquior dico eligentes habere menſem et tempus arbitrarium et xx. dies ad impoſſibile enim non obligant. j. de re. iur. nemo. cum ſuis concor. et verba ſunt cum ſi modo intelligenda. ff. ad exhi. l. pen. et dico ſm guil. et gar. q ſi in curia ſit ille q eſt electus ultra montes habebunt perſone inſtructe tempus ad veniendum quod haberet electus ſi eſſet in eccleſia et curreret a die eis notificati conſenſus exhibiti cuius tamen eſt q cum mittunt p conſenſu mitterent eciam pſonas inſtructas ſm formam huius tamen ſi cet h non fecerint non incidunt in penam Qualiter ei artari debent ad pſecucionem cauſe donec ſciant an electus conſenciat. item dico ſm eoſdem q ſi duo ſunt electi quorum unus eſt in curia alter in eccleſia ille qui eſt in eccleſia ſtatim poſt ſuum conſenſum exhibitum artatur h tempore cum enim decre. iſta dicat poſt conſenſum. &c. ſtabimus textui nec dicemus q habeat vel poſſit expectare conſenſum alterius electi. b. ¶ Expenſis neceſſarijs et moderatis ut i ſe. §. c ¶ Diſcreta. ſi autem aliqua ſint diſcreta aliqua communia fiant de diſcretis ptinentibus ad prelatum ſi ſufficiunt. al' quod deeſt p hanc litteram de communibus ſuppleatur Sed ſi de bonis eccleſie plus recipit unus q alter dabit ne tantum unus ſicut alius. Dicas ſm gar. triplex genus expenſarum in expenſis que fiunt in cauſis vel negocijs generaliter ad totam eccleſiam ptinentibus fit contribucio ſm facultates ut qui plus habet plus ſolvat de cenſi. ſopite et. c. cum inſtancia. ſicut in nam iacture ſummam p precio rerum diſtribui oportet et qui plures res ſalvavit plus conferet. ff. ad. l rodi. de iact. l. i. §. iacture ſummam Alie ſunt expenſe ptinentes tantum ad bona diſcreta puta ad dignitatem tunc de illis bonis diſcretis fieri debent expenſe dummodo ſufficiant In expenſis vero que ptinent ad bona communia de communibus debent fieri h ſatis pbat h tra ſm gar. d. ¶ Alioquin. id eſt ſi bona diſcreta non ſint. e. ¶ Aliunde. contrahent mutuum cum manifeſta in hoc ſit utilitas eccleſie. x. q. ij. precarie xij. q. ij. quicumque vel ſi id commode fieri non poteſt a dioc. clericis caritativum petent auxilium de cenſi. cum apłus. §. phibemus tractatur enim ſubditorum ſalus. lxi. di. miramur. f. ¶ Poſſint commode. ff. de ver. ſi. nepos. g Inſtructi. inſtructe debet dicere cum. ſ. dicat pſone gar. h ¶ Tranſmittantur. non ergo ſufficit eos eligere niſi tranſmittantur Si ergo electi primo nolunt ire alios eligant et tranſmittant. illi autem electi qui venire noluerint hac pena tamq culpabiles puniantur. j. §. ceterum quod enim fit a maiori pte capituli minor ps ſequi tenet niſi racionabile

qualibet cum ſint plures vel de parte electi cum electio una proceſſerit in neceſſarijs et moderatis expenſis electorum quas ſi electi exhibere contempſerint niſi forſan ipſos facultatum impotencia

pro qualitate nego
cij excuſaret omni iu
re ipſis ex tali electio
ne quęſito priuentur.
et quando vnicus eſt
electus cũ aliquis vl
aliqui ſe opponunt i
expenſis ipſorum pro
prijs eo caſu tam op
ponens q̃ opponẽtes
huiuſmodi. ſi duo tã
tuʒ vel ſi plures duo
ad minus ex ipſis op
ponentibus in expen
ſis ipſorum opponen
cium plene vt dictuʒ
eſt cum actis et muni
mentis inſtructe cõ
pareant. vt per ꝑmiſ
ſas perſonas vel ne

gociũ plenarie iſtru
vt ſedes eadeʒ valeat
informari. an ęcleſia
rum vtilitate penſa
ta et alijs inſpectis c̃
cumſtancijs ſuper ha
bendis aliquibus ꝓ
bacionibus ſeu qui
buſcumq; alijs ſit ali
bi facienda commiſſio.
vel equitate ſuadente
partes pocius apud
ſedem ipſam in ꝓba
cionibus et alijs ſint
artande. Ceteruʒ ſi
eligentes electiones
ipſas concorditer vl
in diſcordia celebra
tas infra octo dies p̃ſ
q̃ commode poterunt

quid oſtendat de hijs que fiunt a ma. p. e. c. i. vnde venire
tenebantur ad idem iij. q. i. nullus vij. q. i. quia frater. xvi. q.
i. nos autem fratres. et quod ibi no. i. Si vero. iij. po
nit quid iuris de miſſione pſonarum quando electio fa
cta eſt in diſcordia. h. Due pſone. ꝯpareant quod c. j.
et ſi iſte pſone ſe ad
uerſarios in iudicio
cõſtituant nichilo mi
nus inſtruere poſſũt
cum et. j. dicatur ꝙ
opponentes inſtruũt
nec ſunt iſti ꝓprie te
ſtes ſed inſtruunt cau
ſam cum actis iuribꝰ
et munimentis et per
eos inſtruetur papa
vel auditor in facti ve
ritate jo. an. i. Plu
res electiones et inꝭl
ligas ſiue ſint due ſi
ue plures dũmodo
omnes ſuas ꝓſequã
tur electiones. m. ¶
Neceſſarijs q̃ ſunt
iſte quibus nõ factis
res peritura erat vel
deterior futura vtiles
que meliorem cauſã
faciunt deteriorẽ eſſe
non ſinunt. ff. de ver.
ſig. l. impenſe et dico
ꝙ addicione ex hac de
cre. electi non tenebũ
tur ad vtiles cum de
neceſſarijs tantũ di
catur ſed actione ne:
go. g. bene. ff. d neg.
g. h an vltro. s. de ꝓ
cura. cum ꝓ cauſa. n. Contempſerint. ſed an teneat of
ferre. an ſufficiat ꝙ paratus ſit ſoluere dubitatur et vide
tur ꝙ teneatur offerre. C. de ꝯden. et ꝯmit. ſtipul. magnã
ff. de lege ꝯmiſ. l. ſi fundus ad ſi. vbi dicitur ꝙ offerre te
netur al in penam incidit et. s. de loc. potuit ar. ꝯ. ff. quoꝝ
legatoꝝ. l. ſi. g. i. vbi dicitur ꝙ ſufficiat ſi paratus ſit ſatiſfa
cere nec tenetur offerre. ſi moram petenti nõ facere. ff. de
op. lib. cum patronus. ff. de dam. infect. l. iiij. g. hec autem
ſo. dico ſm gar. et guil. ꝑ iura vltimo allegata et ꝑ decre.
de iuſiur. breui. et. j. de ſen. ex. cum medicinalis g. exemplũ
et ꝑ lrãm iſtam que dicit ꝯtempſerint. ꝙ ſufficit ſi ſoluere
ſit paratus et ꝯria loquuntur cum ſtatuta eſt dies que in
terpellat. o. ¶ Impotencia. et tunc expenſas dare tenent
electores vbi enim ius poſtulatum excuſat incũbit h onꝰ
poſtulantibus. j. g. p. a ſimili vbi ius excuſat electum incũ
bat onus expenſaꝝ electoribus et ſatis hoc patet. j. g. ꝑx.
v. vel ſi pſonas. et idem dico ſi electi poſſunt. ſi nolũt has
expenſas ſoluere ꝑ preceꝑ. v. p. ¶ Priuent. ꝑ ſñam vbi
enim vult decre. hoc ꝙ ſit canon late ſentencie bene h expri
mit. ita et h feciſſ ſi voluiſſ de decre. ad audiendam q. ¶
Vnicus. ſi ergo ſint plures electi dico ꝑ hanc lrãm et per

illam. j. g. ꝑx. oppõnent. l. vel oppõnẽcium cum vnicus eſt
electus ꝙ opponentes venire non tenentur iſta enim decẽ.
non ꝯpellit alios venire niſi electos poſtulatos et pſonas
inſtructas et opponentes cum vnicus eſt electus a verbis
ergo non recedam ymmo verbis edicti deſeruiam. ff. de l.
iij. non aliter. s. de re
ſcrip. ſuſceptum et h
intellexit gar et guil.
de hijs opponentibꝰ
qui ſũt de electoribꝰ
ꝓ illis enim veniant
electi et pſone inſtru
cte. Sed ſi aliq̃ ſint
opponentes preter e
lectores puta dioc.
clerici vel alij quoꝝ
intereſt ipſi venire d
bent. ſed eadem racõ
ne qua. s. dicit poſſ ꝙ
in eis locum non ha
beat hec decre. ſed il
la. s. e. ſtatuimus. r. ¶
Opponunt in formã
vel pſonam aliquid
obiciendo. s. e. c. i. s.
¶ Opponens. dixit
guil. et gar. ꝙ ſi ar
chiepus vel epus ſe
opponit pſonalit vei
re nõ tenetur ꝙ duꝝ
eſſ ꝙ occaſione hu
ius opinionis ſuam
eccleſiã vel ꝓuinciã
derelinqueret et ideo
ſufficit ſi ꝓcuratorem
mittat ſufficienter i
ſtructum tanꝙ iuſta
et racionabilis cauſa
eum excuſet. j. g. ꝑx. v. vel ſi pſonas et. j. g. pl vbi nõ aſtri
git pſonaliter venire eccleſie alligatum eciam ſi poſtula
tus fuerit. a. ¶ Duo ad minus. ſi autem plures ſunt oppone
tes et diuerſa crimina opponunt vt pote vnus adulterium
alius homicidium. et ſic de ſingulis ſufficit duos mittere
ſufficienter inſtructos ſm guil. et gar. cum h lrã nõ diſti
guat et ſic ſatiſfactum dicemus huic ꝯſtitucioni et incõue
niens eſſ tot opponentes ꝯpelli venire et electum ꝑ tot di
ſtringi. ff. de exerc. act. ꝑ plures licet ſit ar. ꝯ quia ſi plu
res de vno crimine accuſant magis idoneus eligitur a ꝑ
tore ſi autem de diuerſis omnes venire tenent nec admit
titur vnus ꝓ alio. ff. de accuſ. ſi plures. C. de accuſ. l. qui d
crimine ſo. vbi criminaliter de crimine agitur non poteſt
ꝓcurator interuenire ſed h agitur ciuiliter et ideo ſecus d
accuſ. ſup hijs. b. ¶ Expenſ. quas ſi dare noluit et ita nl
lus venit tanꝙ culpabiles puniantur. j. g. ꝑx. v. vel ſi p
ſonas. c. ¶ Inſtructe. reſpicit illud due pſone alias in
ſtructi et reſpicit illud duo ex opponentibus. ꝛc et an illi
duo contribuere teneantur dixi. j. e. cum non deceat d. ¶ Cõ
pareant. infra idem tempus infra quod electi venire tenẽ
tur vt intelligatur repetitum. s. de ap. ſecundo requiris et

ſi electus obiciat opponenti ꝙ tpa nõ ſeruauit et opponẽs idem obiciat electo primo diſcucietur de iure opponentis tanꝗ̃ de preiudiciali. C. de adult. q̃m. ẽ. de or. dõ. tua prius enim pſone opponentium diſcutiende ſunt xxiij. di. illud ꝯ accuſ. c. i. et ſimul de vtroq; cognoſcere non debet. ẽ. d. in di. exhibita. ſm guil. et gar. dico tamen ꝙ videtur excluſo cõdicente ex officio ſuo cog noſcet vtrũ electus tẽ pora ſeruauerit. ẽ. c. cum nobis olim quod ſi opponentes a prin cipio non venerunt infra tempora ſed poſt et ſe petant admitti ad ea que de nouo p uenerunt. nunquid ad mittentur videtur ꝙ ſic. ẽ. c. ut circa. ꝗ. alio quin. ẽ. e. c. i. ẽ. q̃ ma. accuſ. poſ. cum ĩ tua. et ne p ſurrepcionem

electis preſentare di ſtulerint ipſos qui culpabiles in hoc exti terint quo ad ſe a p ceſſus proſecutiõe to taliter excludẽtes om nibus beneficiis ſuis que in ipſa eccleſia de cuius electiõe obtinet

ꝛc. ẽ. c. cum dilecti ꝗ. nos vero ſed dic ꝙ p hanc decre. que excludit eum a totali proſecutione proceſſus et qui ꝙ de crimi natus eſt nec de illo nec de alio crimine te accuſat. ff. de accuſ. ſi cui iij. q. x. ſi accuſatorum non ob. decre. vt circa. puni tur enim ibi qui non expreſſit ſ exprimere nõ potuit quod ignorabat. hic autẽ punitur quia contempſit. decre. autem ſtatuimus non ob. quia ibi nõ priuatur proſecutiõe proceſſus ſed in hoc punitur ꝙ in eius abſencia proceditur. veniens igitur admittetur in eo ſtatu in quo cauſa reperitur dica mus igitur ẽ p decre. iſtam ſpecialiter introductum non ob. decre. cum dilecti quia officium iudicis non deficiet vt in predic. decre. cum nobis. c. ¶ Inſtrui. ita ꝙ finiri poſſit c. ¶ Informari. q̃n nõ eſt tale q̃d probatum p quod nego cium decidi poſſit. f. ¶ Aliis circumſtanciis. quid enim ſi p iſtos informatur videtur ꝙ probaciones de facili poſſunt haberi in curia vel nõ niſi cum magna difficultate hoc in ſpecto vel omiſſionem faciet vel ad probacionem faciendã in curia compellet gar. g. ¶ Alibi. ad quid fiet iſta omiſſio cum electus et opponentes ducere teneantur omnia inſtru menta dic illud verum de probacionibus p inſtrumenta faci endis ſ iſta omiſſio fit racione probacionum faciendarum p teſtes quos ad curiam ducere eſſet difficile de fideiuſ. con ſtitutus. ij. q. ij. c. vl. gar. et guil. et idem poſſit intelligi ſi haberet probare p inſtrumenta que ſecum ducere nõ potuit puta priuilegium quod alterius erat nõ ſuum nec illud ha bere potuit vel impeditus fuit p aduerſarium quo minus habere poſſit vel ſimile ad hoc de fi. in. contingit ꝛc. c. accepi mus. de teſ. co. preuenit. j. guil. h. ¶ Artantur. et teſtes compel lendo ad curiam venire. ẽ. de teſti. co. c. ij. i. ¶ Ceterum. v. pſ. h. ¶ Electiones. ſcias ſm gar. ꝙ ẽ q̃d hic dicitur habet locum non ſolum in electionibus cathedralium eccleſiarum et regularium de quibus hec loquitur decre. ſ et in omni bus aliis electionibus quia. ẽ. in prin. decre. innocencius cor roborat quod ſtatuerat gg. cum hac temporis moderatiõ ne gg. autem de qualibet electione loquitur ſic in quali bet electione locũ habebit moderacio. l. ¶ Medio dic. et ſi

exiuerunt competenti tempore ad preſentandam electionem excuſabuntur propter ſupueniẽtem caſum Si autem exiue runt eo tempore quo venire poterant vtendo duplomate impedimentum ſuperueniens non excuſat eos. ff. ſi quis cau ci. l. ij. ꝗ. ſi quis tamen ẽ. e. cum in veteri ſm gar. et guil. in ¶ Electis. ſi autem p ſentarent generali p curatori electi ñ ſuffi cit quia temporalis he reditas p talem non acquiritur. ff. de acq̃ ren. her. p procuratore multo minus ſpiritua lis nec matrimonium carnale p talem contra hitur j. de procura. c. vl. ff. de ritu nupci. generali ẽ nec ſpiri tuale quod eſt verum in ſi electus ratum ha beret infra id tempus infra quod ſibi debu it preſentari. ff. rem

triennio continuum extũc inchoandũ vo lumus eo ipſo fore ſu ſpenſos. ad que ſi in fra illud tempus ſe propria temeritate vel alio queſito colore in geſſerint illis ipſo iu re perpetuo ſint priuati.

ra. hã. l. pnſ. Si autẽ pñtetur procuratori ad ẽ ſpeciali ſuf ficiat p eadem iura ad hoc. ẽ. de preben. accedens xxxij. q. ij. honerantur. C. de acquiren. poſ. l. i. cũ ſi. n. ¶ Qui culpa biles. ſi hoc ignoretur quid erit videtur ꝙ nullus mandat in penam quia ſancius eſt. ꝛc. ff. de penis abſentem ar. ꝙ quia ſi pl'es peccaſſent ꝛ vnus ſolus ſe. taliter et ignoretur quis omnes de occiſo tenentur xxiij. q. vlti. c. vlti. ff. ad l. aquil. item mela ꝗ. ſed ſi plures So. lapſus temporis p bat omnes culpabiles niſi contrarium aliqui oſtendant puta de ſua diligencia. vel ꝙ miſerunt et miſſus fuit impeditus vel negligens ſm gar. non tamen videtur ꝙ negligencia miſſi excuſet eligentes. j. c. ſi compromiſſarius. i. ſſẽ. niſi ẽ di cas ꝙ p hoc verbum culpabiles non ob. contrarium. quia cum ſunt plures et vnus delinquit et alter nõ tunc habet locũ l. illa abſentem ſed cum omnes deliquerunt ſed nõ equa liter tunc habeant locum iura p hac pte inducta nec enim poterit aliquis innocens appellare ut in. l. abſentem ſecun dum guil. et gar. ẽ autem omnes preſentare debebant ñ ergo probetur contrarium dicam omnes in culpa. o. ¶ Totali ter. p hanc litteram dico ꝙ nec electionem alterius ptis poterunt impugnare al' non eſſent totaliter excluſi ad ẽ j. e. v. opponentis. ¶ Excludentes. et ſic excluſi ſunt ipſo iure et ſi cum eis de facto proceſſum eſt ſi poſtea expiatur in medio cauſe de tali proceſſu ſe iuuare non poterunt videtur tamen ex illo proceſſu poſſe animum informare cum caſus ſit iſte in quo procedit ex officio ut pluries. ẽ. d. xxi. b. ¶ Be neficiis non ergo officiis et merito pone enim fuiſſent om nes culpabiles quis interim officiaret eccleſiam et ſi nol lent iſti officiare interim p priuacionem beneficiorum cõpelle ret eos expreſſi cauſam racionabilem nõ allegent de cle. non reſi. inter iiij. vel ſaltem ſi vult eos ob multitudinem ſuſtinere ſm guil. et gar. de ipſorum beneficiis faciat eccleſie deſeruire de cleri. nõ reſi. c. pl'. et de ap. preuenit. ij. et ſi hac ſuſpenſione durante vacat eccleſia eligere pñt al. decre. cum in cunctis. ẽ. c. ti. non priuaſſe eos ſpecialiter hac pote ſtate ad hoc. c. ti. cum vinton. eligi autẽ ñ pñt medio tpe

vel ſi perſonas inſtructas vt premittitur. etiam ſi opponentes vel electi mittere vel venire· ſeu expenſas miniſtrare contemnant· deſtinare neglexerint niſi eos capituli vel contradicentium paucitas ſeu alia iuſta et probabilis cauſa euidenter excuſet in quo caſu procuratorem ſufficienter inſtructum mittere. et nichilominus ceſſante cauſa dictas perſonas dirigere teneantur· et a totali quo ad ſe proſecutione proceſſus et a prouentuum beneficiorum que in eccleſia ipſa obtinent per triennium continuum perceptione priuentur. opponentes vel opponentium cum victus eſt electus contumacia ſimili pena plectenda· nichilominus tamen in premiſſis caſibus quibus eligentes vel opponentes quo ad ſe proceſſus proſecutione priuantur electis per hoc in proſecutione ſui iuris nullum preiudicium generetur. ¶ Demum cum ad poſtulationem concordem vel diſcordem procedi

in illa ſaltem eccleſia in qua ſuſpenſi ſunt ſecundum gar. et guil. ſupra e. ti. per inquiſitionem. ¶ In eccleſia ipſa· nota ſuſpenſum a beneficio in vna eccleſia non propter hoc ſuſpenſum in alia eccleſia ad idem. j. e. ſi compromiſſarius in fi. et. j. de re. ec. non alie. hoc conſultiſſimo et. j. de offi. or. ſi canonica ſequis in excommunicato vel ab officio ſuſpenſo iij. q. v. quiſquis vij. q. i. ſi quis preſbiter. d ¶ Extunc poſt predictos octo dies. e. ¶ Suſpenſi eſt ergo canon late ſententie ſic. ſupra e. cum in cunctis et ſi epiſcopus eſſet qui vocem haberet puta in electione metropol. ciuitat hanc penam cum de ipſo non caueatur expreſſe. j. de ſen. ex. quia periculoſum et. j. e. ſi compromiſſarius ſ. huius· penam autem ſupiorum non euitat ſcilicet vt totaliter a proſecutione. etc. et ſi queratur an epiſcopus taliter ſuſpenſus poſſit abſoluere dicendum eſt ſecundum guil. et gar. quod non arg. decre. ſupra e. c. j. ibi multam. etc. et. ſupra de teſti. cum litteris ibi donec noſtram mereantur. etc. facti enim queſtio in arbitrio eſt iudicantis pene vero proſecutio etc. ij. q. iiij. ſ. notandum. ff. de abol. l. i ſ. ij. iam enim ſi diceretur contrarium illuderetur huius canonis pena et ſimilium quod inconueniens eſſet non ob. de ete. nup. ſupra de ſen. ex. quia loquitur in excommunicatione ſecundum gar. vbi magis vertitur periculum et ideo facilius remouetur quia nullus vſque ad certum tempus excommunicatur ſed donec ſatiſfaciat et caueat de ver. ſig. ex parte vnde vere loquendo ibi pena non remouetur ſed quod ius ſtatuit adimpletur. ſed quid dices ſi electio non fuit preſentata tempore debito electus poſt noticiam iter arripuit fecit expenſas poſtea preſentatur ſibi electio· electus recipit eam minus canonicam non vult conſentire Quero nunquid electores teneantur ei ad expenſas quas facturus non fuiſſet ſi ipſi debito tempore preſentaſſent dico quod ſic ſecundum gar. et guil. alias electio per conſtitutionem hanc laqueus pararetur ad hoc. ff. de pi. et commo. rei ven. l. vlt. C. de iudi. ſancimus et. j. de offi. or. ſi canonici. i. ſſen. et ſ. i. f. ¶ Alio colore puta quia ſe ingerunt de alicuius ſuperioris auctoritate vel pone exemplum. ſupra e. auaricie et quod dixi de ſuperiore intelligas quando id non poſſet concedere. g. ¶ Perpetuo· intelligebatur et ſi non fuiſſet appoſitum ex quo enim priuantur perpetuo priuati intelliguntur. C. de pen. ſer [illegible] l. di. c. i. quod dic vt. ſupra de conſti. ex litteris et per hanc litte

ram perpetuo dico quod ſi epiſcopus ipſis priuatis ea vellet de nouo conferre non poſſet ad idem. ſupra e. cum in cunctis et. c. licet ca non et. e. auaricie et meliua. j. e. commiſſa ſ. porro. h. ¶ Veſ ſi. viſo qualiter puniantur eligentes ſi electionem tempore debito non preſentant eſt videndum qualiter puniuntur ſi perſonas non mittunt inſtructas et hic aſſume quod ſequitur. j. ſ. deſtinare neglexerint. i ¶ Vt premittitur in. ſ. ad hoc et in. ſ. ſi vero. h. ¶ Electi ſed ad quid debent venire perſone inſtructe ex quo non venit nec mittitur electus cum ex eo punitus ſit ipſo iure reſpondeo vt inſtruatur papa ſuper toto negocio et forte poſſibile eſt quod electus qui non venit impeditus fuit ad veniendum et mittendum et ſic non eſt priuatus ex. ſupra. e. v. inſuper et ſuper hoc ipſo vtilis eſſet inſtructio et ſuper aliis occurrentibus. i. ¶ Miniſtrare. et miniſtrabunt tunc electores quia ipſi tenentur mittere et miſſi ſuis ſtipendiis non debent miniſtrare. x. q. ij. precarie ſed ex quo electi contempnunt miniſtrare expenſas priuati ſunt ad quid ergo veniunt perſone inſtructe dic vt dixi. ſupra glo. pro. in. ¶ Neglexerint. aſſume hanc litteram et a totali quo ad ſe. etc. que eſt. j. in. ¶ Nos eligentes et opponentes contradicentium paucitas quomodo hic cum non poſſint eſſe pauciores quam vnus vel duo qui tamen venire tenentur. ſupra ſ. proximo. Reſpondeo quod non [illegible] quod eccleſie deſeruiant niſi contradicentes qui ſunt tam pauci quod ſi mitterent non eſſent qui deſeruirent eccleſie· ſed nonne ſunt electores· forte omnes contradicunt puta cum ſuperior prouidit ſed illi ſunt pauci vel electores infirmi ſunt vel mortui vel abſentes ita quod nulli eccleſie deſeruiunt preter contradicentes et illi ſunt pauci ſed quot dicemus paucos. hoc relinquam arbitrio iudicantis ſi reuocetur in dubium aliqui enim eccleſie pluribus indigent ſeruitoribus aliqui paucioribus et ſic poteſt elocutione exprimi. ff. de ſol. ratum et quia reſpectu iure quedam dicuntur pauca et multa [illegible] di. diſciplina in ſi. de iure p. ſ. ſi. o. ¶ Alia iuſta puta morbus hoſtium infirmitas nimia paupertas ad hoc. ſupra ſ. pro. ibi facultatum impotentia· vel eſt obligatus eccleſie cathedrali vt epiſcopus vel archiepiſcopus vt. ſupra dixit guil. et gar. p. ¶ Probabilis. j. tempus iudicis arbitrio taxandum· probanda. ex quo hoc non determinatur ſecundum guil. et gar. ff. de iudi. de his. lege. i.

contigerit et aliq̄ pacientes in ordinibus vel etate defectū vel hijs ſimiles poſtulentur non qui alijs eccleſijs alligati liberū non habeant ſine noſtra permiſſione volatum· circa quos taliter alligatos nichil de veteris iuris obſeruancia immutamus. poſtulatos huiuſmodi et poſtulantes eoſdem ea moderata diſtrictione perſtringimus vt eo ſaluo q̄ poſtulati huiuſmodi nec ſuis poſtulacionibus preſtare conſenſum nec vt de electis dictum eſt exhibere expenſas aliquib⁹ teneantur ſed poſtulantes ipſi concorditer ꝟ diſcorditer expenſas ipſas perſonis talib⁹ ſubminiſtrent poſtulatos in veniendo ſi n̄ diſſenſerint et poſtulantes in mittendo pſonas inſtructas· vt in cōcordi vel diſcordi electione vt ſupra premittitur. moderacio premiſſa conſtringat· et negligentes ſtatuta ibidem ſimili pena percellat· nec p hoc q̄ de poſtulatis

q. ¶ Procuratorem eciam extraneum qui non ſit de electoribus nec de opponentibus vt declarat ſequens l'ra ibi dictas pſonas dirigere teneantur gar·r ¶ Nichilomin⁹ ſi vero antequā ceſſaret impedimentum eſſꝫ negocium in curia terminatum·non credo q̄ pſonas dirigere teneatur cū iam inſtructioni vlterius non ſit locus ad quid ergo manibus ſumptib⁹ ſe vexarē e ff·de moffi.te·l·1·s
¶ Priuentur p ſententiam et puabit eos papa ul' iudex ab eo datus et h' idē facere poterit epus pp̄ ꝗ debet canones obſeruare et a ſubditis facere obſeruari et ſacroꝝ canonum eſt miniſter xxi.di·ꝗ·1 et ideo non credo ſecūduꝫ gar·q̄ ſi i iſto triennio ſe ingeſſerit q̄ ſint puati ꝑpetuo vt·ſ·in alio ca·u exq̄ repeticium non eſt cū ſit penale et reſtrigēdum iudex tamen ex eo poterit eos punire Sed querit quare i precedenti caſu puantur ipſo iure et h' per ſententiā dixit gar· hoc ideo quia papa reputauit eos amplius deliquiſſe·et q̄ h' eſt iam quaſi iudiciū et ibi quaſi extraiudicale et ideo forte iudex non eſſꝫ ita paratus ibi vt hic.a.
¶ Contumacia vt quia non venit cum ſunt vn⁹ vel duo vel quia duos ex ſe non mittunt cum ſunt plures.ſed nōne ex iſtoꝝ repulſione poſſꝫ ſequi iniquitas pone enim electū indignum ſo·licet iſti repellantur officium iudicis nō quieſcit ſicut ꝛ vbicumqꝫ periculum anime vertitur ſuppler·ſ·c cum nobis de excep.excepcionem ꝛ vbi publica offendit vtilitas vt in milite puratore.C·de pcura.l. militem· et de hijs que aſtant ſibi tanq̄ iudicia de poſtula·pla·bone.j. vbi de hoc ꝛ ſupplet ea quibus omiſſis nō valeret proceſſus de li.ob·c.j·de lit·cteſ.c·vno cauere eciam debet ne ſibi illudatur·ff.de iudic·ſi pꝛor·ꝛ ne inuicem ptes vexentur·ſ·de offi·del·ſup queſtionum·ꝗ·porro ad ſi·b· ¶ Pena.excluduntur ergo a pſecucione pceſſus ꝛ beneficijs p triennium puabuntur ſed iſti opponentes quare puniunt in beneficijs nonne a ſua oppoſicione ſine pena deſiſtere poſſunt intellige ſm gar·ꝛ guil.hoc de illis qui in ſua oppoſicione perſiſtunt vel recedunt ab ea eo tempore ꝛ modo quo ab ea recedere non poterunt.j.c.ab eo.ſ.c.q̄uiſ ꝛ c·ſtatuimus·c· ¶ Plectenda.argue ſm gar·ꝛ guil. q̄ n̄ eſt canon late ſentencie que ad hoc ꝛ dixit gar.q̄ iſti opponentes p modum denunciacionis pnt dicere electionē nullam ar.ſ·de accuſ·veniens ꝛ.c·plator ſed p modum oppoſicionis vel excepcionis nō quia a totali pſecucione ꝛc·officium tamen iudicis nō ceſſat vt pluries dixi·d. ¶
Nichilominus·i·nō obſtante q̄ illi excluduntur.c ¶ Premiſſis·ſ.cum eligētes excluduntur quia electionem non pſentauerunt vel pſonas inſtructas nō miſerūt et eciam cum opponētes puniuntur quia hanc decre.nō ſuauerunt.f. ¶ Priuant ſupple vel puati mādantur pꝛter caſum precedentem·g· ¶ Nullum preiudiciū et ita extraiudicialis negligencia eligencium non nocet h' electo Sed nunquid pceſſus eligencium habitus ꝯ ipſos nocebit electo vel alijs q̄ in iudicio nō fuerūt Dic ſm gar· q̄ electo ſcienti pͥudicabit ignoranti non iij.q·vi.h' quippe.ſ.de do. et cōn·cum olim·ſ·ꝺ re iudi·q̄uis·alijs ātē quoꝝ intereſt·nō q̄ ſint electi ſed aliter nocet ꝛ ſcienti⁹ ꝛ ignorantibus ut in actione populari dicitur in qua pceſſus contra vnum preiudicat alijs eciam ignorantibus niſi doceant de colluſione vel de pprio intereſſe·ff.ꝺ accuſ·ſi cui·ff de iniur·cum qui ꝗ in popularibus.h· ¶ Demū·ſexta pars ꝛ·ſ.plene dixit qualiter debeant ſe habere eligentes ꝛ electi et eciam opponentes modo vult dicere qualiter ſe debeant habere poſtulantes ꝛ poſtulati gar·h· ¶ Et aliqui et p io eſt vel pprie·i· ¶ Vel etate qui paciantur in hijs defectum collige·ſ·c·cum in cunctis ꝛ.c· licet canon·ſ·de etate ꝛ quali.p cum pacientibus aūt defectū in ordinibus diſpenſant epi ut in predicta decre·preterea et·c·ti.tum in epiſcopalibus papa de offi.lega·q̄ tranſlacionem de excel·pla·ſicut venire cum pacientib⁹ defectum in etate quo ad epatum ſolus papa diſpenſat·ſ·c.ti·cum nobis olim ꝗ ſi·quo ad dignitates tene quod habes·j. de eta.ꝛ quali·c·vno quo ad prochiales eccleſias tene quod habes·ſ·c·licet canō.h ¶ Similes·vt illegittime nati·ſ·c innotuit·l· ¶ Poſtuletur.intelligas iſtum ꝗ indiſtincte ſiue immediate ptineant vel appellentur ſiue nō quia ex quo nō poteſt alius diſpenſare quo ad hoc immediate dicentur ptinere Item cum poſtulātur ad regulares eccleſias ꝛ appellatum ſꝫ vel immediate pertinēt eccleſie vel

talis eſt caſus in quo non poteſt alius ꝙ papa diſpenſare quia et tunc quo ad hoc immediate ptinere dicentur m ¶ Alligati. vt epi archiepi vel ſimiles. quid in alligatis in inferioribus eccleſijs puta abbatibus exemptis. Olim erat dubitacio. an tales deberent eligi vel poſtulari. q̄ terminata eſt. j. ſi abbatem. ſ. ꝙ debent eligi et ſic non habz locum §. iſte. n. ¶ Noſtra. non ergo loquitur de hijs qui ſunt talib⁹ eccleſijs alligati ꝙ ſuffiat alteri us licencia. o. ¶ De veteris. ſeruent ergo illi decre. ſ. e. c. j. Et exquo poſtulati in h caſu nō tenentur ad hoc ius ſeruandū ꝓpter equalitatem ſeruandam in iudicijs dico ꝙ nec opponentes venire tenentur ſed ſuffidt ꝙ ſeruent ipſum ius antiquum nam et eciam priuilegium vnius ptis ſepe ad aliam extenditur. C. de fruc. et lit. expen. l. vlti. ſ. de mu. pe. c. ij. p. ¶ Poſtulatos. huiuſmodi ſcilicet pacientes defectum in ordinibus vel etate vel ſimiles. q. ¶ Moderata. hoc dixit ob id quod ſequitur vt eo ſaluo ⁊c. r.

pro celeri eccleſiarū expedicione ſtatuitur poſtulacōnes ipſe minus dependere intelligantur a gracia quā antea dependebant ¶ Porro in ſingulis caſibus ſupradictis in recuperandis vel redendis expenſis eligēcium electorum poſtulancium et eciam poſtulati illud ſeruari decernimus quod iuſtum fuerit ſeu equitas canonum iudicabit ¶ Item Fundamēta militātis eccleſie in montibus ſanctis

¶ Conſenſum. ſed exquo cōſentire non debēt quando incipiet currere eis tempus. Reſpondeo ſm guil. et gar. q̄n deliberauerunt de non diſſenciendo. vel reſponderint ſe diſſentire vnde dixit guil. ꝙ epus poſtulatus ad aliaz eccleſiam ſic debet reſpondere. nec cōſencio nec diſſenſio. ſed in h me voluntati dn̄i pape ſuppono. ad h vij. q. i. i. ſcripturis. quod. j. menſem facere debent. ſ. e. ꝙ ſit. et dico ꝙ poſtulacio debet preſentari poſtulato. al' qualiter deliberaret de diſſenciendo vel non diſſenciendo. et ſi poſtulātes negligentes fuerint in preſentando puniuntur. vt electores p litteram que ſequitur et negligentes ſtatuta ibidem ſimilis. ⁊c. s. ¶ Dictum. ſ. §. ſi vero. t. ¶ Aliquibus. vt p ſone inſtructis vel alijs. a. ¶ Subminiſtrent. eadem diſtinccione ſeruata que ſupradicta eſt in eligentibus. ſ. an ſit celebrata in concordia an i diſcordia ſm gar. b. ¶ Nō diſſenſerint. nota medium inter cōſentire et diſſentire. ſ. nō diſſentire cōcor. j. de re. iur. l. ſ qui tacet. c. ¶ Inſtructus. et dic ſm guil. et gar. licet h textus nō exprimat ꝙ eciā opponentes venire tenentur quia ꝓpter parem racionem habuit p expreſſo ad hoc. ſ. e. j. et. e. vt circa. et eadem ibi ē racio. ſ. eccleſiaꝝ puiſio. d. ¶ Permittitur. j. §. ad hec et §. ſi vero. e. ¶ Negligentes. ſ. poſtulantes et poſtulatos negligentes in veniendo vel mittendo. f. ¶ Similis pena ingratum cē poteſt electus enim puatus eſt iure ſibi iam acquiſito poſtulatus autem ſolum ſpe gracie quam habebat et idem dico in eligentibus. g. ¶ Nec p h ne credat

propheta rememorās per mōtes apoſtolos ⁊ predicatores patenter inſinuat quibus tota huiuſmodi edificij fabrica cōfidenter innititur q̄ firme baſes eccleſie ſuper fundamento preter qd̄ nemo aliud ponere pt ¶ quod eſt xpus ihesus veluti ſummo angulari lapide ſolidantur. vt veritas que antea legis ⁊ ꝓphetarum p̄ cōmo velebatur per apoſtolicam tubam in ſalutem vniuerſitatis exiret ſicut ſcriptū ē in omnē terraꝫ

aliquis. ꝙ qꝛ poſtulati coguntur ad veniendum habeant maius ius hoc hic remouet. i. ¶ Pro celeri. nota hic mentem et cauſam huius conſtitucionis. k ¶ Gracia. ſ. illa generali d̄ qua dicitur. ſ. de ſupp. ſedes et. c. nonnulli. et c. vl. et. ſ. de tempo. c. ij. et h ſi poſtulacio concors fuit vel ſaltē a duabus ptibus ex cauſa facta. in quo caſu ſm quoſdam poteſt peti cōfirmacio. ſ. e. cum mon alterum et. c. offic ij §. ſi. et ſi talem admiſerit ſuperior dicetur facere graciam et ſi non admiſerit facit iniuriam ff. de aqua co. et eſti. l. i §. pnl'. Si autem non ſit facta in concordia vel a duabus ptibus et ex cauſa depēdet a gracia ſpeciali ſ. ti. pꝫ. poſtulacionē et. c. bone. ſm gar. q̄ hic pſecut⁹ ſuit quādam materiam extraneam de attemptatis quam videb⁹ j. de ap. non ſolum. l. ¶ Porro. vij. pars in qua quia ſupra diſſerit electos et eligentes poſtulatos et poſtulantes teneri ad quaſdam expenſas faciendas dubitaret aliquis vtrū poſſent poſtea recupare ideo addit qd̄ ſequit gar. m ¶ Redendis. nec dabit condicio ex hoc canone ad repeticionem ipſaꝝ quia nulla h noua obligacō. ff. de cōdic. ex. l. l. vna quod enim ſtatutum iam erat hic obſeruari precipitur pocius ergo dabit ſm guil. et gar. cōdi. ex decē. ut p̄terite. ſ. e. n ¶ Eligencium. id eſt quas fecerunt eligentes in pſecucione electionis et ſic expone ſequencia. o. ¶ Iudicabit ſed quid eſt iuſtū vel quid iudicat equitas canonū Reſpondeo ſm gar. ſi electio vel poſtulacō facte ſunt in concordia poſſunt eligentes ⁊ poſtulantes expenſas facere d̄ bonis pertinentibus ad prelatum ⁊ ſi de ſuo fecerint recupare poſſunt factas. ſ. e. vt preterite ⁊. ſ. §. ad hec vel iudicis officio vel cōdic. predicte decre. et hoc intelligo ſiue obtineat ſiue non ſiue dignum elegerint ſiue indignum dummodo ignoranter ſuffiat enim ꝙ non fuerunt in dolo. ff. de bo. aut. iudi. poſ. l. pretor §. ij. ſi autem electio in diſcordia fuerat celebrata et maior ps pſequat negocium

electionis dummodo vtiliter incipiant proſequi expenſas habebit non tamen ſufficiat quod ſine dolo vt in caſu precedenti ſed eſt neceſſe quod vtiliter. ff. de neg. geſ. ſed an vltro immo autem pars ita demum habebit expenſas ſi obtinet quia apparet quod vtiliter cepit iudicium proſequi Innocencius tamen dixit quod cum facta eſt electio in diſcordia illa pars ab eccleſia habebit expenſas de qua fuerit poſtea diffinitum per capitulum ſup. de aduocatum iterum tamen de quod de expenſis dictum eſt cum electio facta eſt indiſcordia dicit gar. non ſeruari ſi enim obtinet electus ſibi ſatiſfaciat de ceſta men. relatum ſup. nomine ſi ſuccumbit non repetit expenſas quod ſuum negocium egit. C. de nego. geſ. l. i. et de ſtatu. et ima. l. vl. idem de poſtulato intelligas per eadem iura et hoc non intelligas in caſu illius decre. ſ. e. nichil quia ibi electus adminiſtracionem habet Si autem aliquis ſe opponit aut proſequitur ius proprium. puta dicens ſe contemptum et tunc nil repetet quod ſuum negocium egit aut agit de iure tangente eccleſiam dicendo perſonam non ydoneam vel formam non ſeruatam tunc ſi ſuccumbit nil repetet quod inutiliter cepiſſe preſumitur. ff. iudi. ſol. iam tamen ſup. antept. ſi obtinet recipiat a capitulo ar. ſ. de pacti. cum pro cauſa et de rebus ec. non alie. ad noſtram et ſic hic terminus declarat negocium expenſarum ar. ad hoc. C. de iudic. rem non nouam. victus etiam condemnatur victori in expenſis et ſi non eſt ſoluendo reſtituitur actio aduerſus capitulum hec autem vera inter ſeculares qui proprium habent ſi autem ſit regularis qui non habet proprium tunc etiam ad proſecucionem cauſe expenſas habebit alias cum ipſe nil habeat periret ius ſuum et eccleſie. ſ. de accuſ. ex parte et c. pnſ. et de hijs vide

exiuit ſonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. huius autem muneris ſacramentum ita dominus ad omnium apoſtolorum voluit officium pertinere. vt in beato petro apoſtolorum omnium ſummo principaliter collocaret. vt ab ipſo quaſi quodam capite dona ſua velut in corpus omne diffunderet. hunc enim in conſorcium indiuidue vnitatis aſſumptum. id quod ipſe erat dominus voluit nominari. dicendo tu es petrus et ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam. vt eterni templi ſtructura deo edificante conſtructa mirabili munere gracie dei in petri conſiſteret firmitate. cui ſaluatoris noſtri miranda prouiſio beatum paulum in apoſtolatu gencium p

dexteras ſocietatis adiunxit. Iſti ſunt per quos euangelium rome reſplenduit iſti ſancti patres veri que paſtores. iſti ſunt qui vna die pro merito vno loco pro gloria ſub vno perſecutore. pro pari virtute compaſſi vrbem ipſam glorioſo cruore martirij criſto domino conſecrarunt. iſti ſunt qui illam in hanc gloriam prouexerunt vt ſit gens ſancta populus electus ciuitas ſacerdotalis et regia per ſacramenta beati petri ſedem caput totius orbis affecta. ¶ Ne autem ipſa mater eccleſia in congregacione et paſtura fidelium temporalibus careret auxilijs quin pocius ipſis adiuncta ſpiritualibus ſemper proficeret incrementis non abſque miraculo factum eſſe conſpicitur. ut occaſionaliter

per hec innocen. et hoſt. ſ. e. vt preterite.

FVndamenta. decre. hanc que localis eſt in quatuor partes diuido quarum prima durat vſque ad ſ. proinde ſecunda vſque ad ſ. quod ſi ſecus. Tercia vſque ad ſ. vt autem quarta vſque ad fi. In prima autem parte ponitur conſtitucionis cauſa et origo. In ſecunda ponitur conſtitucio In tercia pena tranſgreſſorum In quarta quedam conſtitucionis moderacio Quarum prima ſubdiuiditur in alias quatuor partes prima durat vſque ad ſ. ne autem Secunda vſque ad ſ. decet. tercia vſque ad ſ. digne Quarta vſque ad fi. ipſius partis. In prima autem particula dicit mcolaus et probat auctoritate pſalmiſte noſtram militantem eccleſiam fundatam eſſe ſup apoſtolos et predicatores. quorum fundamentum et ſolidacio eſt in iheſu chriſto. horum autem precipuus fuit beatus petrus cui ſuperna prouiſio beatum paulum adiunxit qui duo ſub vno perſecutore eodem die et loco ciuitatem romanam ſuo glorioſo cruore martirij chriſto domino conſecrarunt Secundo dicit ipſam eccleſiam diuino miraculo temporalibus adiutam auxilijs dum s. conſtantinus imperator ipſi eccleſie in perſona beati ſilueſtri quarta die ſui baptiſmatis donauit ciuitatem romanam ut ibi collocata petri ſedes gauderet plenaria libertate Tercio dicit decens eſſe omnem materiam et modum tolli per quas metus vel terror aliquis immittere poſſit ipſi pontifici romano vel ſuis fratribus in conſilijs ſibi exhibendis et alijs negocijs romane eccleſie que imminent pro tempore faciendis et in creacione pontificis et promocione cardinalium cum occurrerent Quarto dirigens mentem ſuam ad vrbem ad memoriam reducit multa diſcrimina multaque pericula

coſtātim monarche
a deo ꝓuiſa. ſed cura
ta baptiſmalibus fo
mentis īfirmitas quā
daȝ quaſi adiceret ip
ſi eccleſie firmitatem.
q̄ quarto die ſui bap-
tiſmatis vna cuȝ om
nib⁹ ſatrapis et vni
uerſo ſenatu optima
tibus eciam et cuncto
populo in perſona be
ati ſilueſtri ſibi roma
nam concedendo vr-
bem reliquens ab eo
et ſucceſſoribus eius
per pragmaticam cō
ſtitutum diſponendā
eſſe decernēs in ipſa
vrbe vtri⁹ꝗ poteſta
tis monarchiam ro-
manis pontificibus d
clararet. non iuſtum
arbitrans vt vbi ſac
docij principatum et
criſtiane religiōis ca
put īperator celeſtis i
ſtituit illic imperator
terrenus habeat pote
ſtatem. quin magis
ipſa petri ſedes in ro
mano iam ſolio collo
cata. libertate plena
in ſuis agendis p om
nia potiretur. nec vl
li ſubeſſet homini q̄
ore diuino cunctis di
noſcitur eſſe prelata
Decet namqꝫ ipſi
romano pontifici per
fratres ſuos ſacroſan
cte romane eccle̊ car
dinales qui ſibi in ex
ecucione officij ſacer
dotalis coadiutores
aſſiſtunt. libera ꝓue
nire conſilia. decet ip
ſius nullo modo va
cillare iudicia. vt fra
tres ipſos nullus ſe
cularis poteſtatis me
tus exterreat. nullus
temporalis fauor ab
ſorbeat. null⁹ eis ter
ror immineat. nichil
eos a veri conſilij ſo
liditate remoueat. qñ
cum per ipſum roma
num pontificem in q̄
buſcumqꝫ negocijs
cōtingeret eorū peti c
ſilium conſulēdo per

que ſuſtinuit vniuerſalis eccleſia ꝓpter peregrina regi
mina et ſenatores incognitos qui prefuerunt ipſi ciuitati
romane et maxime tempore corradini. In ſecunda pte prin
cipali volens circa futura picula adhibere ſalubre remedi
um. ſtatuit ꝙ nullus imperator rex princeps marchio dux
comes. aut baro vel
aliquis alius qui ſit
notabilis preeminē
cie dignitatis poteſta
tis vel excellencie. fra
ter filius vel nepos
ipſoꝝ poſſit aſſumi
ad tempus vel in ꝑpe
tuum in ſenatorem
vel rectoreȝ vrbis ro
me quocumqꝫ nomi
ne vocetur ipſa recto
ria. Item nullus ali⁹
preter ꝓdictos aſſu
mi poſſit ad ipſius ci
uitatis regimen vlt
annuȝ. ꝟ vera niſi ſpe
cialis interuenerit ap.
ſe. licencia per ipſius
ſedis litteras exprim
da. Tercio ꝙ. facien
tibus penaȝ imponēs
ſtatuit ꝙ nominātes
eligentes vel aſſumē
tes nominati electi l
aſſumpti ſi conſenſeri
et eis obedientes dā
tes auxilium conſiliū
vel fauorem ipſo fa
cto ſint excōmunicati
et ipſi aſſumpti vel e
lecti ex quo conſenſerint
vel ſe de regimine in
tromiſerint ſint cum
ſuis poſteris in ꝑpetu
um priuati omnibus
feudis priuilegijs im
munitatibus vel gra
cijs et honorib⁹ que
a romana l aliis ha
bent eccleſijs et hij
ad quos illa ptinent
de ipſis diſponendi
liberam habeant fa
cultatem in ꝑteȝ ſtatuta
precepta ſentencie ꝙ
ctus et omnia que fe
cerint tanꝗ ſenatores l
vel rectores vrbis. irrita decernit et ꝙ cīa. iudices et ta
belliones qui procdnantur talibus vel inſtrumenta cſcri
būt iudicatus et tabellionatus priuat officijs. precipit etiā
ꝙ a ſupradicta excomunicacionis ſentencia ꝑ dicti nō poſſīt
abſolui ſine licencia dn̄i pape ſpeciali. Quarto dic ꝙ ro
mam origine vel ibi incole ad vnum annum vel tempus

breuius bene poſſunt in ſenatores romanos aſſumi licet
ſupradictoꝝ fratres ſint filij vel nepotes aut ſub comita
tus vel baronie nomine extra territoriuȝ vrbis iuriſdictiō
nem ꝑpetuam vel temporalem obtineant dummodo non ſit
tante preeminēcie vel potentatus ꝙ cum ſuis perſonis ſup
ꝓhibitis merito de
beat numerari. a.
Prophera. dd. pſal.
lxxxvi. quod incipit
fundamenta. b. In
nititur eſt enim pre
cipuus in eccleſia p
dicatoꝝ et doctoꝝ ce
do de here. cum ex in
iuncto. c. Baſis. i.
collumne et dicitur ſolēt
columne ex petra du
riſſima. d. Pone
re poteſt. i. ad cor. iij.
i. q. i. cum paulus de
pſb. non bap. veniēs
d Antea. in veteri
teſtamento. e. Pre
eomo. xliij. di. ſit re
ctor. f. Vehebatur
i. quaſi vehiculo duce
batur et transfunde
batur in orbem. g.
Tubam. pſa lviij. cla
ma ne ceſſes quaſi tu
ba exalta vocem tuā
xliij. di. ſit rector. h
Scriptum eſt pſal.
xviij. celi enarrant
i. Muneris. predi
candi. k. Summo
adminiſtracione. lxxx
di. in illis in fi. ibi in
ter apſos n̄ fuit e par
inſtitucio ſed vnus ꝑ
fuit omnibus non au
tem meritis nec obſtet
i. vbi dicit ꝓ parili
virtute &c. et ij. q. vij.
paulus et xxi. di. i no
uo. l. Nunc beatū
petrum. m. Vnita
tis. ipſi xp̄o per vnio
nem caritatis et gra
cie. ſ. de ſum. tri. dam
namus de c. di. ij. in
xp̄o. pater Et nota
ꝓ vnitatem i militā
ti eccleſia eē voluit dum ſup vnum fundauit xxiij. q. i. lo
quitur. ſciſmatici autem conantur hanc ſcindere. i. de ſciſ
mat. c. vno. n. Ipſe erat ſcilicet petrus iuxta id petra au
tem erat xp̄us. o. Dicendo. mathei xvi. et xxiiij. q. i. loq̄
tur xxi. di. in nouo. p. Petram. a ſoliditate fidei ſit dic⁹
l. di. fidelior. q. Cui petro. r. Miranda ut in ꝓxe. hui⁹

li. et. j. de reliq. c. i. ſ. ¶ Dextras per dextram pignus p̄ſ
cis et teſtis fidei ſolet dari alias dicitur manus dextra q̄ſi
dans extra. vnde illa manu ſolent porrigi dona. c. ¶ Iſti.
petrus et paulus. ii. ¶ Reſplenduit. ſ p euangeliſtas il
luxit. j. de reliq. et venera. ſanc. c. i. ſ. ¶ Vna die vt ad cri
ſtum pariter peruenirent. p. ¶ Vno loco
ne alteri roma deeſſet
j. ¶ Vno perſecutore
vt equalis crudelitas
vtrumque perſtringeret
ij. q. vij. beati vbi ſūt
hec verba Et dicit p
ſecutore ſcilicet ceſa
re nerone xxi. di. quis
et adde h qd ibi no-
x. ¶ Pariter et ſic pe
trus paulo virtute n̄
preſuit ut. ſ. dixi. Et
dic p pariti virtute.
ſ. ut per eundem virtu
tem et conſtantiam q̄
pſe cucionem in paſſi
one videatur habu
iſſe p. ¶ Conſecra-
runt. j. de reli. glorio
ſus xxi. di. quis xxij.
di. c. ij. a. ¶ Illam ci
uitatem romanam. b
¶ Gens ſancta. dic
ſancta apoſtolorum affe
ctu. a. ¶ Mater. ij. q.
vi. ad romanam de
p̄uil. antiqua et. j. de
pen. felicis. b. ¶ In
crementis xxiij. q. v.
prodeſt. c. ¶ Monar
chie. i. principis. d. ¶
A deo q̄ omnia que
fiunt aut iuſſo ſuo i
do fact aut pmiſſu
ſuo ita fieri ſint xxvi
q. v. nec mira. c. ¶ Cu
rata mediate enim ſe
vocat luc. v. c. ſed nō
ſanis ſed male habē
tibus oportunum de
pe. di. iij. adhuc iſtāt
f. ¶ Firmitatem iux
ta illud pauli. ij. ad
cor. xi. cum infirmor
tunc fortior ſum et. ſ.
de renunc. niſi cum p
dem ſ. alia. plerumque
enim infirmitas cor
poris fortitudinē cor
dis augmentat vt i
bi et dic firmitatem
p auxilia temporalium

omnia liberi ciuem ro
mano pontificum om
nibus que ꝓ tempo-
re immineant libere cō
ſulant et aſſiſtant ip
ſaque romam pontifi-
ces vicarii dei que ſuis
temporibus occurre
rit electio et eorundem
cardinalium cum ex
pedierit facienda pro
modo in omni liber
tate procedant ¶ Dig
ne itaque ad vrbem ip
ſam eiuſque regimē a
ciem noſtre conſidera
tionis extendim⁹ vt
felici ducta regimine
preſeruetur a noxiis
et optatis ſemper ꝓfi
ciat incrementis. Nun
quid obduxit obliui
o que vrbi que incolis
nota diſpendia intule
runt hactenus pereg
na regimina nunquid
non hec deſtructio me
nium deformacio ꝓ-
uenientes ex ruinis lu
ce clarius manifeſtant.
Nunquid hec fidelium
contractata depoſita
nunquid non hec ipſa
veneranda dei templa
preſidentis manu ſacri
lega diebus noſtris
nepharie violata ꝓ
clamant quid plura.

nomine ipſius vrbis i
troactis temporibus
incorrupta cōſtantia
ſub regentis eo tēpo
re nephando ſubuer
ſa regimine ipſā vr
bem ſpeculum fidei tā
ta reſperſit infamia
vt a matre ſua roma
na eccleſia filia predi
lecta deuiare compul
ſa quondam corradi
nus qui de venenoſa
radice frederici quon
dam romani impera
toris colubri tortuoſi
iuſto ipſius eccl'e iu
dicio reprobati prodiiſſe
videbatur in regulum
quique ad extremum ra
tione matris eccleſie
manifeſtis indiciis v
na cum ſuis fautorib⁹
aſpirabat in contemp
tum dei ſue matris ac
ipſius vrbis opprobriū
patenter exaperet re
cepto fauoret conſti
tuens ſe per hoc tā pa
tentis hoſtis ſue ma
tris eccleſie filiam ad
iutricem hoc ipſi ro
me preſtiterunt ſena
tores incogniti hec pre
ſides impiuſi ut glo
rioſa ciuitas redere
tur ī gloria ſua ſtabi
litas vocaret īſtabilis.

vi. ſ. parte. g. ¶ Satrapis. i. ſapientibus vnde ſolebant
vocari ſatrape prefecti perſarum et ipſorum principes. h. ¶ Op
timatibus quaſi melioribus et ditioribus de populo vnde
opes diuitie dicuntur. h. ¶ Pragmaticam. pragma idem
eſt q̄ cauſa. i. ¶ Monarchiam. monarchia dicitur a mo
nos quod eſt vn⁹ vel
ſingularis. et archos
qd eſt princeps vel
principatus quaſi v
nus et ſingularis prin
cipatus. k. ¶ Decla
ret habes plenius in
illa palea xcvi. di. cō
ſtantinus. l. ¶ Arbi
trans conſtantinus.
m. ¶ Vbi rome. ſ. n
¶ Celeſtis. xi. q. iij.
iulianus in fine. alibi
vocatur rex vt in pro
hemio decre. o. ¶ Il
lic rome. p. ¶ Terre
nus. quia de terreſtri
bus et ſecularib⁹ tan
tum habet diſpone
re xcvi. di. bene quid
ſ. de offi. eccl'a. q. ¶
Plena. ſi. ſ. de ſpon.
cum locum. r. ¶ Ho
mini. et in hac parte
papa non eſt homo
ſed dei vicarius ut. j.
ſequitur xxxiij. q. ij.
quos deus expreſſi⁹
ſ. de tranſla. quanto
s. ¶ Decet. nota in
ſpiciendum quid de
ceat ſic. ſ. de vo. et vo
tedem. magne circa
prin. j. de immu. ec. d
cet. et. j. e. cum nō de
ce at. t ¶ Fratres ſu
os. nota q̄ quando
papa pmiſtim de car
dinalibus loquitur
vocat eos fratres vt
h et. j. de offi. lega. c.
j. cum ſi. ſ. cum ſpecia
liter epos cardinales
vocat fratres reliquos
filios. ſ. de teſti. litte.
ij. cum ſi. u. ¶ Ipſi⁹
romam pontificis. x.
¶ Vacillare. ut xxx.
v. q. ix. apoſtolice et
c. ſententiam. ſ. de p
uil. ex ore in princi
p. ¶ Contingeret q̄
non compellitur ha
bet enim in ſe celeſtis

et decrem imperij circa xxij. di. c. i. z ¶ Cor. cardinalium. a ¶ Vicarij dei. ſ. e. vbi periculum. § ceterum ut ec. hc. ut noſtruz de tranſla. ꝑto cum ſi. b ¶ Electio facienda quod eſt. j. + eo modo quo dicitur. ſ. e. vbi periculum. c. ¶ Regimine ſe culari ut patet p ſequentia. d. ¶ Obduxit quaſi de mente ſubduxit. e. ¶ Obliuio. que quandoq; fal lit xxiij. di. preterea f. ¶ Peregrina. p bibita iij. q. vi. pere grina et. c. ſe. g. ¶ Me nium. i. edificiorum et proprie dicuntur menia edificia murorum ciuita tis dicta ab eo quod ciui tatem muniant et in terdum abuſiue dicũ tur omnia publica e dificia ciuitatis et inde dum p̃uata a mẽmo mẽnis. i. edificio cas. h ¶ Ruinis hoc maxime fuit tempore brĩka leonis de andolo ci uis bon. qui ciuitatẽ romanam multis rui nis fodidit deformẽ. i. ¶ Non h. porcla mant quod eſt. j. k ¶ Depoſita. feruntur hoc fuiſſe tempore henrici fratris regis caſtelle a. ¶ Specialum ciui tas romana xix. di. c enim vero filia predi lecta. b. ¶ Reprobati. j. de re iud. ad apoſto lice. c. ¶ Conſtitues ipſa ciuitas romana

ſueq; conſtantie anti-
quata ſoliditas lan-
guis hominũ voca-
retur infirma ¶ Per-
inde officij nr̃i debitũ
circa huiuſmodi tam
periculoſos euentus
ad libram moderami-
nis exigentes tãte ſub-
uerſionis occaſiones
ita ſalubris remedij
appoſitione precidimus
ne illorum qui ipſam
rem publicam lauda-
biliter hactenus gu-
bernarunt videamur
gloriam ſuggillare vel
merita que illis apud
ineffabilem et ſcien-
tem omnia retributo-
rem de iam perlatis q̃-
ſita laboribus ſalua
perſiſtunt ¶ Ut ergo
circa regimen ipſum
talis adhibeatur in omni-
bus cum diſcretione
ſolercia per quam ip-
ſi romane eccleſie ple-
na libertas que in om-
nibus et per omnia ſi-
bi debetur optata p-
ueniat vitentur iam
experta pericula et ro-
manus populus ab
opprimentium prote-
ctus incurſibus ſede-
at ſedendo quieſcat i
pulchritudinem pa-
cis in tabernaculis fi-
ducie et temporaliuz
requie opulẽta de fra-
trum noſtrorum con-
ſilio hac irrefragabi-
li et in perpetuũ vali-
tura conſtitutione ſanci-
mus ut quandocũq;
et quotienſcũq; ſena-
toris electio vel alteri-
us quocumq; nomĩe
cenſeatur q̃ quocũq;
titulo ipſius urbis d̃-
beat preeſſe regimini i
poſterum imminebit
nullus imperator ſeu
rex romanorum aut
alius imperator hac
etiam rex vel prin-
ceps marchio dux co-
mes aut baro vel qui
alterius notabilis pre-
minentie potentie ſeu
poteſtatis excellentie
vel dignitatis exiſtat
frater filius vel nepos
eorum ad tempus vel
in perpetuum ſeu qui
uis alius ultra anna-
le ſpacium quouis mo-
do colore vel cauſa p ſe
vel per aliam perſonã
quomolibet ſubmittẽ-
dam in ſenatorem ca-
pitaneum patricium
aut rectorem vel ad
eiuſdem urbis regimẽ
ſeu officiũ nominetur

d. ¶ Debitum. j. de offi. lega. c. i. e. ¶ Periculoſos xxvij. di in nomine et. ſ. e. ti. vbi periculum. f ¶ Remedij huius no ui. g. ¶ Infallibilem de. c. di. ij. panem. g. ¶ Sedente. om nia xxxij. di. erubeſcant xxiiij. q. iij. de quando. h. ¶ Quo tienſcumq; poſitum ne quis crederet ſolum in prima electi one ſenatoris hanc con ſtitutionem locum ha bere. i. ¶ Nomine. ſ. e. auaricie xiij. q. iij. pleriq;. ſ. de ſimo. ea que. k. ¶ Alius impera tor puta grecorum l ¶ Princeps quaſi pri mum locum capiẽs + poteſt eẽ dignitatis et ordinis hoc nomen m. ¶ Marchio i ſi. feu. ti. quis dicatur dux marchio comes capi taneus vel valuaſſor habes ad literam hec ver ba qui a principe de ducatu aliquo inue ſtitus eſt dux ſolito more vocitur qui ve ro de marchia mar chia. dicitur aũt mar chio quia circa id eſt collecta et iuxta ma re plerumq; ſit poſi ta q̃ vero de comita tu aliquo inueſtitus eſt comes appellatur qui vero a principe vel poteſtate aliqua de plebe aliqua uel ple bis pte fuerit inueſti tus is capitaneus ap pellatur q̃ proprie ma ior valuaſſor olim dicebatur qui vero a capitaneis antiquitus feud. tenent valuaſ ſores ſunt qui a val uaſſoribus valuaſſi m. i. minores valuaſ ſores appellantur

n. ¶ Perpetuum. i. ut ad heredes tranſeat vel. i. donec vixerit ad idem. ſ. e. li. de reſp. ſi graciose et. ff. p ſocio. l. i. o. ¶ Litteras. nota caſum in quo ſcriptura requiritur ali os nota. j. de cenſi. romana. §. poſtq. p. ¶ Exprimentes ſic j. de temp. or. c. i. de ap. cordi de ſen. exco. cum medicinalis. a. ¶ Intendentes id verbum. ſ. e. vbi periculum §. ceterum et §. ſe. b. ¶ Dignitatis. eciam ſi epi fuerint. nec ob. j. de ſen. ex. c. periculoſum que in ſentencia excommunicacionis non loquitur. c. ¶ Incurrant et abſoluentur a ſolo papa. j. e. §. contemptatores. d. ¶ Liberam eciam illis non vocatis. j. de preben. licet epiſcopus et hoc intellige ſaluo eo qd dicitur. j. de preſcrip. c. ij. e. ¶ Gloriari. ſ. de poſtulac. c. i. f. ¶ Iudices. id eſt aduocati et loquitur ad modu vulgarium per id qd dicit. j. patrocinari. vel proprie ponitur jo. an. g. ¶ Mortis. iſte caſus ſemper excipit ſic xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente et. ſ. de off. or. paſtoralis ij. reſp. b. ¶ Poterant. olim eciam romani ſpecialia habebant priuilegia vnde paulus aduerſus iniurioſos ſe romanum ciuem eſſe ſtabatur. x. di. ſi i ad iudicium

eligatur ſeu alias eciam aſſumatur abſq licencia ſedis apoſtolice ſpeciali per ipſius ſedis litteras conceſſionem licencie huiuſ=modi ſpecialiter exprimentes ¶ Quod ſi ſecus factum fuerit no=minacionem electio=nem aſſumpcionem huiuſmodi decernimus eſſe nullas ac carere omni robore firmitatis et non ſolum nominatores electores et aſſumptores verum eciam nominati electi et aſſumpti ſi huiuſmodi nominacioni electioni ſeu aſſumpcioni conſenſerint aut ſe de ipſis quolibet modo intromiſerint intendentes et obedientes eiſdem et in hoc dantes ipſis nominatoribus electoribus aſſumptoribus aut nominatis electis vel aſſumptis auxilium conſilium vel fauorem publice vel occulte cuiuſcumq dignitatis preeminencie condicionis aut ſtatus extiterint eo ipſo ſentenciam excomunicacionis incurrant. ac nichilominus ipſos nominatos electos ſeu aſſumptos ſi contra conſtitucionem preſentem predictis nominacioni electioni vel aſſumpcioni conſenſerint aut ſe quomodo illis ingeſſerint. et eorum poſteros in perpetuum omnibus feudis priuilegijs libertatibus immunitatibus gracijs et honoribus que a predicta ſeu alijs tenent eccleſijs cenſemus eſſe priuatos. ita q illi ad quos eorum collacio conceſſio ſeu diſpoſicio pertinet reſumendi ea retinendi concedendi ſeu conferendi alijs ſeu de ipſis eciam diſponendi ut ad eos pertinet liberam habeant poteſtatem et ne taliter nominati electi vel aſſumpti de ſua pertinacia vel contemptu valeant ſic gloriari nos quelibet mandata precepta ordinaciones et ſtatuta que fecerint omnes ſentencias quas tulerint et quicquid penitus in contractibus et obligacionibus ſeu

i. ¶ Excludat. ſic ergo ciuis romanus ſenator ipſius ciuitatis eſſe poteſt ſic et pretor. C. de offi. preto. l. ij. alias nō poteſt quis preſidere vel aſſidere i prouincia vel ciuitate ſua ſine principis licencia. C. de ci. ſacri. l. vlti. ff. ex quibus cau ſis ma. l. hij qui et. l. ſe. et. C. de of. aſſeſ. l. in conſiliarijs

Quamq. canonicas cathedralis eccleſie ipſo iure vel p ſentenciam preterq in caſu negligencie eligendi poteſtate priuatis ad papam ius deuoluitur eligendi in inferioribus eccleſijs ſemper ad proximum ſuperiorem deuoluitur hoc dicit ¶ Innocencius ad declaracionem eorum que no. b. ſ. e. bone. j. in vl. glo et moderni. ſ. e. cum in cunctis et. e. ne p defectu ut. j. clarius dicam et primum dictum huius decre. fuit ſuptum ex decre. alex. di ſedi in ſi. de qua facta fuit mencio. ſ. e. quia ¶ Iure. ſ. e. ne p defectu. b. ¶ Cathedrali. et idem in hoc caſu ſtatutum eſt de regularibus ut ibi et de inferioribus omnibus. ſ. de conceſ. preben. c. ij. ſed licet quo ad caſum negligencie ſint hec paria no tamen quo ad alios caſus ut j. in fine patebit. e. ¶ Spectat quocumq modo ſiue iure communi ſiue priuilegio vel ſcripta conſuetudine ſ. e. cum eccleſia de ciu. poſ. cum eccleſia cum ſimilibus

qbuſcūq; alijs vrbiſ
nomine vel tanq̄ ſe:
natores capitanei pa:
tricij aut rectores vel
officiales ipſius ege:
rint irrita prorſus ex
nunc et vacua nuncia
mus Judices vero et
tabelliones qui ſuper
hijs aut eorū aliquibꝰ
contra preſentis cōſti
tucionis edictum pro
cinari vel inſtrumen:
ta conficere forte pre
ſumpſerint iudicatuſ
et tabellionatus offi
cijs ſe nouerint eſſe p̄
uatos contemptores
q̄ ſeu violatores pre
miſſorū vel aliquorū
vel alicuius eorū ab
huiuſmodi excōmuni
cacionis ſentencia pre
terq̄ in mortis articu
lo abſolui nō poſſūt
niſi per romanum pō
tificem vel de ipſiꝰ pe
tita et obtēta licencia
ſpeciali non obſtanti
bus aliquibꝰ priuile
gijs indulgencijs cō
ceſſionibus cōſtitucio
nibus cōſuetudinibꝰ
et ſtatutis quacumq;
firmitate vallatis q̄
in premiſſis omnibꝰ
nolumꝰ aliquibꝰ vel
alicui ſuffragari ſꝫ oīa
quo ad illa decernimꝰ
nō tenere ¶ Ut autē
ciues romanorū qui
ex ipa vrbe naturalē
duxiſſe noſcūtur ori
ginem aut quiuis alij

qui in ipſa eiuſue ter
ritorio non aduene ſꝫ
continui habitatores
extiterant q̄ ad hono
res ipſius vrbis aut
regimen gracioſis fū
ctionibus potiantur
non intendimus q̄ p̄
ſens conſtitucio tales
excludat quī ad vnū
annum dumtaxat vel
ad aliud tempus bre
uius nominari ad ip
ſius regimen et offici
um eligi valeant ac
aſſumi etiā ſi p̄dictorū
principum et aliorū
fratres filij vel nepo
tes exiſtant aut etiā
ſi extra vrbem et ip
ſius territorium ſub
nomine comitatꝰ ba
ronie ſeu cuiuſcūq; al
terius tituli in homi
nibus vel locis aliq̄
bus iuriſdictionē ſeu
poteſtatem aliquā tē
poralem vel ꝑpetuā
optinerent dummo
do p̄dicta iuriſdictio
vel poteſtas extra vr
bem et territorium p̄
fata conſiſtens non
tante preeminencie vel
notabilis potentatꝰ
exiſtat q̄ obtinentes
eius occaſione vel cau
ſa cum alijs excluſis
a dicto vrbis regimi
ne. vt premittitur p̄
ſentis conſtitucionis
oraculo racōnabiliter
includantur ¶ Boni
facius viij.

Quamq̄ in caſu negligentie ſit cōſtitutum a iure ut eccleſia cathedrali vacante ſi per eos ad quos ſpectat non fuerit electio d̄ prelato infra tēpus debitū celebrata eligendi poteſtas ad ſuperiorem primum deuoluatur hic tamen non eſt ad caſum aliū extendendum. ¶ Igitur ſi electores in huiuſmodi eccleſia ℓ ipſo iure cum eligūt ſcienter indignum uel per ſententiam cum formam traditam in generali concilio non

d. ¶ Debitum triū menſium .l. d. poſtq̄ .ſ. e. ne p defectu ſaluo eo quod dicitur .j. de pben. c. ij. et iij. c. ¶ Alium a caſu negligentie et ſic aliud eſt eē in negligentia. aliud in dolo. pbatur idez .j. e. ſi ɔpmiſſarius. ſic aliud eſt remitti in vno q̄ in alio. ff. de hys q̄ no. infa. l. i. et. ij. ad idem. ff. d ſuſpec. tu. l. hec enim ſ. e. ti. ſup eo. c. ¶ Eligunt. hoc intellige ſiue ſimul et ſemel eligant. ſiue ſeparatim ſ. e. ti. bone .j. licz q̄dā olim dixerunt contra ſcilicet lauſ. ſed hoc ē tenendum ut ibi. no. in vlti. glo. et idez ibi no. moderni omnes g. ¶ Scienter. ſecus ſi ignoranter q2 tunc ad eos rediret electio et a die caſſationis tēpus integrum hērent ut .j. e. ſi electio. h. ¶ Indignum .ſ. e. cum in cunctis. i. ¶ Generali. adho. ſ. e. ꝓpter. ſ. ¶ Dictum. ſuperiorem. ſ. pxim. l. ¶ Eadem eligendi vel ꝓuidendi i ipſa cathedrali eccleſia. m. ¶ Deuoluetur ut plene ſcias hanc materiam et huius iuris originez ſcire debes q2 h. in q̄daz ſua āntiqua glo. quam hodie nō habemus. p de ē. ſ. e. ne p defectu notabat. ſ. e. bone .j. in vlti. glo. q2 quando canonici eligebant ſcienter indignum in cathedrali eccl'ia q2 eligendi poteſtas ad ſuperiorem primum deuoluebat. ꝑhēndēs ad de ē. bone q2 ibi non erat alius ſupior q̄ papa ſ poſtmodum cancellata illa glo. in ſua addicione quaz ibi poſuit. dixit ḡ. q2 opinio eius h approbatur dixit enim q2 q2 in de ē. cū in cūctis. ꝓpa in inferioribus exp̄eſſit ad quos eligendi poteſtas deuoluatur. in cathedralibus tacuit dedit intelligere. q2 ad ep̄m in predictis eccl'is eo caſu poteſtas deuolui deberet et hoc ibi tenet goſ. et vince. In ꝯrium videbatur. q2 quaſi pa ria videntur nō eligere infra debitum tpā. vel non eligere idoneum. ad h d tranſlac. iter corpora. ſed ſi illi nō elegiſſent ad illū ſuperiorem deuolueretur poteſtas ḡ. ꝛc. et ſup hoc vide q2 no. innocē. de ꝯceſ. pben. cum nris. Sed ut .ſ. dixi et .j. patebit aliud in vno. aliud in alio. et merito nam dicit lex q2 ſi quis negligens fuerit in petenda bonoꝝ poſſeſſione infra centum dies locum facit ſequenti in gradu ff. de ſuc. edic. l. i ſ. decretalis. et. ſ. quod dicimus Si aūt ꝓpter crimen vel indignitatem bonoꝝ poſ. amittit applicatur fiſco non ſequenti in gradu. ff. de hijs quibꝰ ut indig. l. claudius et. l. mulierem et. C. e. ti. l. hereditas ſicut ergo

obſeruant eligēdi poteſtate p̄uentur non ad dictum ſuperiorez ſed ad romanū pontificem poteſtas eadem deuoluet ¶ Hec ℓ. aūt in inferioribus eccl'is eſt cenſendū. ¶ Item

Is qui contra electiōis formā vel electi perſonaz aliqua obiciens ad ſedez apoſtolicā appellauit corporali a ſe p̄ſtito iuramento q2 illa que in appellatione ſua expreſſerat. vel ea que d̄ ipſis deberent ſufficere vera eſſe credebat. et ſe poſſe probare nō

ſuccedit fiſcus ꝓpter delictum vel indignitatem non ꝓpter negligentiam ſic et curiam primo caſu non in ſecundo ſuccedat ¶ Ut igitur huius iuris originalem ſcias veritatem ſcire debes de antiquo iure et diſpoſitione eccleſie poteſtates conferendi epiſcopatus ad papam ptinere xxiij. di. c. i. ¶ Conferendi autem inferiores eccleſias ad ep̄os ſed hec regula fallit in caſibus q̄ poſtmoduz a iure fuerunt expreſſi. voluerunt enim iura q2 i cathedralibus ſibi eligerent canonici. ſ. e. cum in eccleſia In inferioribus ecīā collegiatis canonici xvi. q. vltima congregatio. ſ. e. c. i. et ſtatuta fuerunt ipſis tempa ſ. e. ne p defectu et d conceſ. preben. c. ij. l di. poſtq̄ Sciās tamen q2 p̄mo emanauit cōſtitucio illa nulla de ꝯceſ. preben. q̄ de ē. illa ne p defectu Olim ergo ecīā pꝰ de ē. nulla. ſi canonici cathedralis eccleſie nō eligebant epiſcopuz debito tempe deuoluebatur eciam in hoc caſu negligencie poteſtas ad papam vt. ſ. de conceſ. preben. dilectus poſtmodum ſtatutum fuit q2 in illo caſu ſcilicet negligencie bene deuoluatur ad ſupiorem primum ut in. c. ne p defectu. In h ergo caſu ſeruabimus illud ius ſed ad alios nō extendimꝰ ut h vides ſed antiquo iuri ſtabimus Refert tamen ɔpoſt. pluries ſuis tempibꝰ tractatum fuiſſe p papam q2 hec poteſtas archiep̄is ɔferretur eciam in hijs caſibus. ſed finaliter deliberacō in ꝯrium reſedit ut hic vides et fuit racio q2 pmpti eſſent archiepi in caſſandis electionibꝰ vt ꝓuiſionum ptās rediret ad eos fuerat eciam olim iſta opi. vincen. ſ. e innotuit et ſequuntur eam innocen. et hoſt. in de ē. cum i cunctis et ſic ſeruabat curia ante iſtam conſtitucionem et ſemper intelligas hec vera cum omnes ſcienter eligunt indignum ſiue ſimul et ſemel ſiue ſeparatiz ut .ſ. dixi Si autem aliqui eligunt tunc deuoluitur ptās eligendi ad alios ipſo iure vel p ſentēciam cum peccant in formam vt i de ē. quia ꝓpter ſacr. ſ. e. c. ij. ſed pone pars eligencium peccauit eligendo ſcienter indignum remanſit ergo iuris dictō in alios illi non eligerunt infra tempus debituz q̄d erit in caſu iſto nunquid deuoluetur electō ad archiep̄m vel ad papam dicā ſm compoſt. qui hoc no. ſ. e. cū vniuerſi n pars nō peccās fungatur vice capituli ut ibi et. ſ. e.

dudum. ſi capitulum negligat ad ſuperiorem deuoluitur e-
lectio p capl'm ne p de ſectu ſic et hic cum finalis culpa
fuerit negligencia. n. ¶ Secus in hoc ſecus quia in infe-
rioribus vtroq; caſu deuoluitur ad ſuperiorem et eſt eadem
racio quam. ſ. dixi ad epm ex diſpoſicione antiqua ptine-
bat eccleſiarum ſeu dio-
ceſis diſpoſicio redit
ergo res ad ſuam na-
turam xxxv. di. ab ex-
ordio nota ergo q
pena decre. cum in cunc-
tis habet locum in
inferioribus dignita-
tibus ab epatibus. et
eſt expreſſum. ſ. e. du-
dum. j. ꝯ. j. e. ſi comp-
miſſarius. §. huius-
ſo. ibi loquitur de pe-
na illa ſuſpenſionis
a beneficiis ptinen-
tium que non habet
locum niſi in epoꝝ
et ſuperiorum electionibus
de qua loquitur dec.
cum in cunctis §. cle-
ricis ſane ſed hic loq-
mur de alia pena. ſ.
priuacionis forme. ſ.
iure eligendi de qua
loquitur ipſa decre-
cum in cunctis in fine
Sed ait pena ſuſpē-
ſionis a beneficiis re-
petita non ſit in illis
locum non habebit
vt in contrario dicitur. a.
¶ In inferioribus q-
buſcumq; ab epati-
bus eciam in regularibus olim tamen curia ſeruabat contrariū
interdum in regularibus quia cum decre. illa ne p defectu
equiparet cathedrales et regulares ſicut in cathedralibus
ſupradictum eſt ita videbatur in regularibus dicendum.
ſed non eſt ita nec habet locum racio reddita. ſ. xx. ſhe.
quia ſufficit non denegari dioceſano hanc poteſtatem cū
in ſua dioceſi omnia poſſint quod non eſt in archiepis et
ſup hoc vide compoſ. ſ. e. ne p defectu ad fi. Approbat au-
tem B glo. jo. et hu. xviij. q. ij. c. i. qui ibi no. q epus aliū
inſtituit in abbatem cum monachi indignum eligant et
quod no. ipſe B. in predicta decre. boñ. in glo. vltima
¶ Is qui conſtitucionem ut circa nō ſatiſfecit appellās
qui diſiunctiue iurauit ſe credere oppoſita eē vera vel
que ſufficere deberent ex eis Ortum habuit hec decre. ex
glo. gar. poſita. ſ. e. ut circa ſup verbo pbare et glo. guil.
ibi poſita ſup verbo ſe poſſe et hic ipſorum approbat opinio-
nē. ¶ Vel electi. ego intelligo idem de poſtulato. vel eo in
cuius pſonam eſt facta puiſio cum decre. illa ut circa hec
omnia equipararet vnde quod in vno dicitur. intelligatur
in aliis repetitum Et idem eciam intelligas de eligendo
ſi ꝯ certam pſonam appelletur. j. c. px. d. ¶ Obiciens ex

eſt ſuper obiectis vel
expreſſis huiuſmodi
audiendus. cum non
ſimpliciter ſicut tene-
batur iuxta conſtitucionem
felicis recordacionis greg.
pape. x. predeceſſoris
noſtri editam in conci-
lio generali lugdunē-
ſi iurauerit expreſſa ſeu
obiecta ſe credere ve-
ra eſſe et ſe poſſe pro-
bare. ſed indeterminate
te illa vel ea que de-
berent ſufficere de eiſ-
dem ¶ Item

Qui contra cer-
tam et nomina-
tam perſonam ne ab
aliis eligatur ad ſedē
apoſtolicam antequam ſi-
et electio duxerit ap-
pellandum. debet per
omnia in appellando
ſeruare formam con-
ſtitucionis felicis recor-
dacionis greg. pape
predeceſſoris noſtri ut
circa edite in con. lugd.
ac ſi electione iam facta
eum contingeret appel-
lare. alioquin nō obſer-
uans pene conſtitucionis eiuſ-
dem ſe nouerit ſubiacē-
re. ¶ Item.

Sicut per formam
ſcrutinii ad electionem
pceditur eſt p vnum
pnunciandum et facien-
da cōmunis electio ſcdm

empla de hiis que obici poſſunt. dixi. ſ. e. vt circa. e. ¶ No-
ſe. ap. iſta lrā videtur facere p guil. qui no. in decre. ut cir-
ca q decre. ipſa non habet locum niſi in appellacionibus
interpoſitis ad papam ſed contrarium credo vt ibi dixi ſcdm gar-
ciam decre. illa indiſtincte loquatur. f. ¶ Audiendus no.
q iſta decre. declarat
que ſit pena non ſer-
uantis conſtitucionem
illam vt circa. ſ. q nō
valet appellacō dice-
bant enim quidam
q illa erat pena non
iurantis q ſup nō ex-
preſſis non audiret
ſup expreſſis vero be-
ne p illum. v. alioqn
qui eſt ibi ſed hoc eſt
falſum ut hic patet
quia non iurans vel
iurans alio modo q
debuerit non audit
eciam ſup expreſſis
Et iſte v. alioquin.
expoi debet vt ibi dixi
ſ. ¶ Simpliciter. no-
ta nō recedendum a
verbis legis vi. q. iij
ſcriptum de decre. ad
audienciam. ff. de ex-
cuſat. l. i. §. ſi is qui na-
uem. ff. de l. iij. nō ali-
ter. b. ¶ Lugdunē.
ſ. e. ut circa. i. ¶ Et ſe
repete credere conſtitu-
cio enim illa nō veri-
tatem querit ſed ca-
lumniam excludit ut
ibi dixi in glo. ſi autē
b. ¶ Illa vel eā. ſed ꝯ ſi duo ppenuntur eciam copulati-
ue que ad vnum finem tendunt ſufficit alterum pbari. ſ. de
iudic. exhibita niſi ſupflua pbacione ſe oneraret aſtringēs
ſe ad vtrumq; pbandū. ſ. de pbac. licet. ff. de pba. circa
et ſcdm hoc eciam copulatiua diſſoluitur in diſiunctiuā. ff.
de ver. ſig. ſepe xvi. q. iij. placuit Idem eſt ergo pponere
copulatiue vel diſiunctiue. cum vtrobiq; ſufficiat alterum p-
bari. ut p pdicta iura pbatur et. ſ. de ſhe p. inter ceteras re-
ſpondeo obiectio ſupradicta vera eſt quia quo ad pbacō-
nem bene ſufficit alterum ſed non quo ad obiecta noluit enim
illa conſtitucio pbacionibus puidere ſed obiectionibus. ſ.
q nichil calumnioſe opponeretur et ideo voluit q ſimplici-
ter ſup omnibus iuraretur ſi enim iurat vera eē que ad vi-
ctoriam ſufficiant. iam iſtud iuramentum omnium obie-
ctorum maliciam nō excludit pmo ex decem obiectis ſi vnū
cum quod ſufficeret eſſe verum. reliqua falſa ſatiſfactum eſſet il-
li iuramento et decre. j. e. vt quis duas. l. ¶ De eiſdem. ſ.
Qui ꝯ. ¶ ſ. expreſſis vel obiectis in appellacōe
Qui ꝯ certam pſonam ne eligatur appellat conſtitu-
cionem ut circa ſeruare tenetur decre. iſta tracta fuit ꝯ glo.
gar. poſita i decre. ut circa ſup verbo appellari et guil. ſup

verbo facta. Et approbat h ipoꝝ opinio. n. ¶ Certā. §. licꝫ si ꝯ incertā. puta ne fiat electio nō canonica. vel ne fiat ꝯ tenorem priuilegioꝝ ecclesie. §. e. ꝯsideramus vel ne fiat de aliquo excommunicato. vel homicida vel hijs filia. tūc enī non habet locū ꝯstō. et racō per se patet. si enī an electionē et contra incertā psonā appello p te vides ꝙ contra formā electionis im obicere vel expme possum. cū adhuc nō sit facta. ⁊ qd non est ꝛc. d desponsa. impu. ad dissoluendū. Jdem in psona. cū enī nullum exprimam psonā que contra illam possū exprime. o ¶ Nomina tam. intelligo h siue sit ꝓprio nomine puta ne paganꝰ demu: tina. vel appellacō puta ne filius .p. vel ne archidiaconus vl' ne primicerius vel hmōi si mile vel alia cta cā locacio. ad hoc. ff. de rebus cre. l. certū. §. de testi. licet ex quadā ꝑ. ¶ Ligatur. vl' postulet de ꝓuisione nō erat dubitacō. quia exp̄ssū erat in ipa dec. ut cca. ut iam dicam. ¶ Quid si appello ne ad electionē admittatur. eodē modo credo distinguendū. vtrū contra incertā puta ne aliqui excommunicati irregulares. ꝛc. ⁊ tunc non teneatur. aut contra certā. et tūc teneat ꝯstōem ipsam seruare p hanc dec. q. ¶ Ad sedem apostolicam. repete q dixi. §. c. px. ¶ Fiat electio. dubitacionis causa fuit. qꝛ in dec. ut circa dicebatur quando appellatur contra electū. sed h non appellatur contra electum. sed contra eligendum. ⁊ sic nō videtur habere locum ꝯstō. sed secus est ut hic vides. et sic dicebamus olim p illam lrām ꝙ ibi est ꝓuisio facienda vel facta. qꝛ sicut in facienda ꝓuisione seruanda erat forma in appellacione sic et in facienda electione cum illud. c. illa parificat. ad idē. §. e. c. i. et. c. si forte. j. c. si postꝙ. a. ¶ Ut circa. §. e. ti. b. ¶ Facta. scias ꝙ ita intelligebant curiales dec. illam. cū eadem racio sit vtrobiqꝫ. Et nota ꝙ sicut hec dec. determiat dec. ut circa. ita dico ⁊ determinari decreta. §. e. c. i. nam licet ibi dicatur electionem postulacionem vel ꝓuisionē factam seruata istius distinccione. idem dicam in facienda p hanc dec. ut ibi eciam dixi. ⁊ sic seruat curia. ⁊ fac qd no. guil. in dec. ut circa. in glo. nota ergo. c. ¶ Pene. ut non valeat appellacio. nec audiatur eciam super expressis. §. c. px.

canonica instituta fieri et per vnum debet fieri. cum per formaꝫ ꝓceditur compromissi quamuis in arbitris cōpromissarijs lex humana innuat. ꝙ ab eis omnibus sit ꝓnūciacio facienda. alioqn a pluribꝰ compmissarijs facta simul electio eoipso viribus nō subsistat ¶ Item Statutum felicis recordacōis gregorij pape predecessoris nostri de hijs qui ad parrochialiū ecclesiarum regimen assumuntur promo

¶ Sicut cum si ꝯpmissū est in plures ut eligāt p vnū facienda est electionis ꝓnunciacō. aliter electio facta

non tenet. Datum autem habuit hec dec. ex hijs que no. p innocē. ⁊ host. et ꝯpost. §. e. qꝛ ꝓpter. ⁊. c. ingenti. ut. j. patebit. c. ¶ Formam. nota ꝙ ista dec. locum habꝫ in hijs electionibus in qbꝰ debꝫ forma seruari. dec. qꝛ ꝓpter. et fm h. q h ibi no. in pma glo. et inno. et ꝯpost. in pma glo. dec. illa locum habet in electionibus epoꝝ vel inferioꝝ prelatoꝝ q̄ presunt collegio et p quoꝝ mortē dicitur ecclesia viduata in alijs non. Host. autē illa intellexit eciam i quocūqꝫ beneficio vel canonia cuius electio ad plures vt collegium ꝑtinet vt ibi no. arci. pri. ꝑmos sequor. fm h ergo dicemꝰ hoc quod hic dicitur de communi ꝓnūciacione habere locū in hijs in quibus seruanda est predicta forma. Jn canonijs vero vel beneficijs alijs secus. quia ibi sufficient singulares cōsensus quod verꝫ est si illi sunt capl'm si cōsensus prestent in capitulo alias secus secundum ber. qui hoc no. in decre. in genesi in glo. sup verbo cōmunis et ibi de h per Jnno. et host. ¶ Per vnum. ꝙ ergo dicit decre. quia ꝓpter. ut is collacōne habita eligatur itelligitur p vita postmodum subsecuta p vnum omnium vice. Notabat tamen ibi host. ꝙ licet hoc seruaret curia. tamē satis erat si oīm vno ore sermo ꝓcederet ad h. C. de epi. et cleri. qm venerabilis. ibi ab omnibus vno ore dampnaret ꝛc. nec ob. fm id decre. in genesi. quia ibi singulariter nō vno ore communiter elegerant. sed hoc falsum est ut h vides. Et ꝙ dicit vnum si queratur p quem. dic p eum qui habꝫ primam vocem. vel cum cui capitulum commiserit. sed si capitulum vel illi qui consenserunt nō committant h expresse alicui. vnus presentibus alijs facta collacione eligat vice capituli vel consenciencium. et satis est quia ratihabicō et taciturnitas mandato compatur saltem i re appetibili et meritoria sicut est ꝙ p electionem canonicam ꝓuideatur ecclesie. ff. manda. ꝙ fideiussor. secus in onerosa vbi requiritur expressus ꝯsensus. ff. de paren. filius §. inuitum fm Jnnocen. qui hoc no. in decre. in genesi et ꝯpost. in decre. quia ꝓpter. §. ¶ Communis. sed nonne sufficiunt singulares consensus. ff. de seru. rusti. predi. p fundum. ff. cōmunia p di. receptum. ff. de aqua plu. ar. l. si autem so. leges iste loquuntur de actu qui diuisionem recipit. nec est ibi communio

uendis ad sacerdociū infra annū alioquin eisdem ecclesijs sint priuati. quod cum sit penale restringi pocius conuenit ꝙ laxari. declaramus ad collegiatas ecclesias eciam si alias parrochiales extiterint. et ad assūptos ad earum regimē non extendi. sed antiqua iura seruari debere pocius in eisdē ¶ Jd

SJ aū eligendi potestas data fuerit sub hac forma ut ipse secreto et sigillatim votis singulorū de capitulo exquisitis.

et in ſcriptis redactiſ illum eligat. in quem plures de capitulo p aum comparacione minorum cõſenſerit. licet cõſenciẽtes maiorem partem tocius capituli nõ attingãt ipſeqȝ factõ huiuſmodi ſcrutinio et ĩ ſcriptis redacto iuxta traditam ſibi formam eum in quem non maior pars ſed plures ď dicto caplo qꝫ ĩ queꝗ alium direxerant vota ſua duxerit eligendum talis electio cũ preter formas quas generale concilium ꝑ uari ſtatuit in electionibus celebrandis decernens eas ſi aliter fierent non valere fuerit attempta ta robur non obtinet firmitatis ❡ Item.

Quorundaȝ oculos ſic viciũ ambicionis excecat qȝ q̃ ſi ſue profeſſionis immemores qui cõtẽptis honoribꝰ abiectis diuicijs ſpretiſqȝ delicijs arbitrium ꝓpriũ ſubiugarunt alterius dicionem retro reſpiciunt ad aratrum manumiſſa dum precipitant ruũt i litigioꝝ

colle giatorꝝ ſed ſingulariũ quod dic ut no. ſ. de cõſti. cũ omnes ſed hic de negocio loquitur quod diuiſioné tranſmutacionem nec omiſſionem recipit et ideo ſecus. ff. de v. obli. l. ij. i. ❡ Inſtituta. ſ. e. ti. in geneſi. k. ❡ Debet fieri. et pnunciari communis electio ut dictum erat. ſ. l ❡ Compmiſſi. et vtrobiqȝ ꝑ ❡ acciõ da eſt p verba ſingularis numeri ut. ſ de re iudi. cum ab vno dicebat decre. qȝ ꝑpeter. qui vice omnium eccleſie viduate pvideant vnde videbatur qȝ omnes haberent prouidere qȝ verum ẽ ſed vnꝰ omnium vice pnunciare et electioneȝ facere ut hic. in. ❡ Numina. ff. de arbi. l. item ſi vnus ꝗ. item ſi plures vbi dicit qȝ aut omnes ſententiã dicant aut nullus tamẽ ſm nos vnus alijs ꝑſentibus et mandantibus ſentenciam per verba tamen pluralis numeri poterit recitare et idem in pluribus iudicibus de re iudi. cum ab vno. et ita ca. in no. ff. ď ar. l. ſicut. n. ❡ Subſiſtat racio quia tot videntur eẽ electiones quot ſunt numero eligẽtes vt. ſ. e. i gen.

❡ Statutum decre. ſ. e. licet canoni collegiatis prochialibus eccleſijs et aſſumptis ad ipſaꝝ regimen locum non habet et nota quia decretalis cum in cunctis ponebat de dignitatibus et beneficijs curatis et prechialibus eccleſijs decre. ergo licet canon ſolum de parrochialibus dicens eccleſijs ad dignitates extendi non debuit precipue cum conſtitucio ſit penalis ut ſequitur. o. ❡ Statutum. ſ. e. licet canon p ❡ Parrochialium que dicuntur prochiales dic vt dixi. ſ. e. licet canon q ❡ Promouendis ad ſacerdocium hoc verꝫ niſi in caſu. j. e. ti. cum ex eo. ❡ Infra annum numerandum a die quo pfeſſionem pacificam habuit vel p eum ſtetit quo minus haberet. j. e. cõmiſſa. ꝗ. i. de preben. licet ij. nec currit iuſte impedito vt in pdicta decre. cõmiſſa. s ❡ Alioquin i. ſi ſe non fecerint. j. annum pmoueri c ❡ Priuati intelligas integro lapſo anno quod dic ut. j. e. cõmiſſa. i. ſſẽn. u ❡ Quod ſtatuti ꝑ ❡ Reſtringi nõ odia reſtringi et fauores ãc. j. de re. iur odia cum ſuis decor. et. ff. de liber. et poſt. cum quidaȝ ⁊ benignior interpretacõ facienda eſt in penis. j. de regul' iuris in penis cum ſuis decor. p ❡ Declaramꝰ ꝟ olim fuerat declaratum p quandam extrauagantem alex. de qua dixi

ſ. e. cõpliis ⁊. c. ꝗꝗ que incipiebat dilecti. ꝫ ❡ Collegiatas nota ergo qȝ aut ſunt ibi plures vt collegium aut nõ ꝟ ut ſinguli. in pmo caſu locum habebit decre. ꝟ in ſecundo non et ſup ꝟ vide quod no. h. ſ. e. ti. c. i. et de iure pa. poſtulaſti ſi queratur quomodo hoc agnoſcetur quia eſt ibi rector vt caput et canonici ut membra ſuperhijs tamen vide qȝ no. de excſ. prela. dilecta ſed quero pone qȝ eccleſia fuit collegiata nunc deſinit ibi eẽ collegium quid erit habebit ne locum ꝟ decre. et videtur qȝ non quia deficientibus pſonis deſinit ibi eẽ collegium. ff. ad municipa. ſicut municipiuꝫ ad hoc. ſ. c. i ꝑ. q. iij. vnio. ff. de ver. ſi. neracius et grex eẽ deſinit ſi vnum aliquem tantũ remanſit in grege. ff. ď le. i. ſi grege ar. ȏ ꝑ xxi q. iij. qui ſemel vij. q. i. paſtoralis cũ ſi. dic breuiter qȝ ſi collegium deſinat ibi eſſe puta canonicoꝝ mos te locum habet dec. quia alij habent ſubſtitu. et ſi hoc non faciunt hij ad quos ꝑmo ptinet infra debitum tempus ad ſuperiorem deuoluetur et ſic de ſingulis ad papam et ius collegij bene remanet in vno quod dic ut nota. ſ. de poſtula. gratum ſi aũt deſtruatur collegium ſuperioris auctoritate puta quia hoc facit ex cauſa tunc nõ habebit locum decre. pone exemplum de no. ex. nun. c. ij. et ibi de hoc p inno. ⁊ facit quod no. lau. ⁊ jo. xvi. q. vij. ⁊ ꝟ diximus. a ❡ Eccleſias ſeculares nam hodie ſecus in regularibus quod dic vt in clemen. de ſtatu regl'. ne in agro ꝗ. cete ꝫ b ❡ Antiqua iura. ſ. e. ti. cum in cunctis ꝗ. inferiora ⁊ de hac cõpulſione ordmuȝ plene dixi. ſ. e. licet ca

❡ Quia ſi cõpmiſſarius ſm traditam non in fine ſibi metam ſcrutatis ⁊ in ſcriptis redactis voluntatibus ſingulorꝫ illum eliget in quem nõ maior ps capituli ꝟ plures aliorꝫ cõparacione cõſenſerant nõ tenet electõ cũ preter formas cõalij fuerit celebrata. d ❡ Cum idem ſi pluribus cum racio capituli ſemp remaneat ⁊ debet iſta decre. iungi cum decre. j. e. cum expediat e ❡ Forma que nõ eſt de premiſſis imo phibita ut. ſ. e. quia ꝓpter ⁊ e. ti. ceclesia deſtra per hanc enim erat repire electum nõ a maiori parte tocius capli preſicia eccleſie. e ❡ Decreto idem et multo magis ſi non ſecreto quia tunc eſſꝫ obuia cõtio quia ꝓpter ⁊ ſemper locum habet racio finalis. f. ❡ De

amfractus·cauſarum ſtrepitibus ſe inuoluunt ⁊ extra adminiſtraciones proprij ordinis ſoliū plature cōcedere moliuntur electionibus poſtulacionibus ſeu prouiſionibus de ſe in diſcordia celebratis improuide preſtando conſenſum·p̄hendi aſſenſum a ſuo ſuperiore nōnunquā extorta licencia por⁹ quā obtēta·ex q̄ animarum et eccleſiarum diſpendia noſcimus proueniſſe et prouentura maiora in antea veriſimiliter formidamus: Volētes igitur huic peſti ſalubri remedio obuiare preſenti cōſtitucōe ſanamus·ut nulli religioſo predicatorum minorum heremitarum ſancti aug·aut quorumlibet mendicancium ordinū ex electōe poſtulacione·prouiſione ſeu vocacōne ad aliquam extra adminiſtracōes ſui ordinis p̄laturam in diſcordia d̄ ſe facta ius de cetero acquiratur·nec eorum aliquis tali electioni poſtulacioni prouiſioni aut vocacōi quoq̄ modo valeat cōſentire·eciam

capitulo idem ſi non eſſent de capl'o ſed vocem haberent vt·ſ·de cauſa poſ·cum eccleſia ſutrina et·ſ·c·cumana·g. Omnorum puta cum ex xij·canonicis·v·conſenciunt in vnum iiij·in alium tres in alium Electus igitur a·v·electus eſt a maiore pte cōparacione paucorum ſ; non a maiori pte capituli quia·v·nō ſūt maior ps de xij·h. Ipſeq; in quem tra dita eſt poteſtas ecia huiuſmodi ·i· Nō maior pars ergo a cōtrario ſi eligeret illū in quem cōſenſiſſ; maior pars valeret electio·j·e·cum expediat quia iſta forma p cōcilium ſubſequēs ſublata non videtur vt ibi·h. Preter nota iſta duo equiparari preter et q̄ ſi·de fide inſtru·paſtoralis ſ; nonne nominatus a maiori parte aliorum compacione ex quo placuit omnibus q ipſe eligeretur ē nominatus ab omnib⁹ vnde et in electione romani pontificis ſeruatur interdū hoc q nominatus a minus q̄ a duabus ptibus de cōſenſu omnū habeatur p roma·pon·ut no·cōpoſt·ſ·e·licet et guil·ſ·e·vbi piculum dic q uita voluerunt certas formas ſeruari et licet omnes cōſendant ſi nō ſeruantur forme non tenet electō cardinales nec artantur nec de facto ſeruant formas ſed ſufficiat q due ptes cōſenciant·ſ·e·licet·l. Cōcilium·ſ·e·q ppter. Et aduerte·q ſicut dixi·ſ·e·ſicut·cum iſta dec·fundet ſuper formis cōcilij·dicā q vbicumq; non habent locū·iſte forme nō habeat locum hec dec·Si igitur in dignitatibus per quas viduate non ſūt eccleſie ſuaretur hec forma vel beneficijs vel canonijs non viciaret electō·ſup q̄ vide q ibi dixi·in· Nō valēipſo iure·n· Firmitatis·et ſic eciam eligentes priuari debent ea vice poteſtate eligendi ut·ſ·e·quia ppter.

Quorundam oculos·dec·diuide in quatuor partes in pma ponit cōſtitucōis cauſam·in ſcd'a cōſtitucōem circa medicātes·in tercia cōſtitucōem circa non mēdicātes In quarta decretum·Et dicit in ſūma·q ex vocacione quācumq; modo facta in diſcordia de religioſo mendicāte ad p̄laturā extra adminiſtracionem ſui ordinis nō acquiritur illi ius nec cōſentire poterit eciam de p̄lati licencia·idem de vocacione facta a minori pte numero ad quālibet p̄lacōem de religioſo non mendicante·⁊ ſecus factū irritum decernit·p. Oculos·eſt oculus mentis qui purus eſſe debet·ut h et·i·c·multi·eſt oculus corporis qui debet eē pudicus vt xxxij·q·v·qui viderit·eſt oculus adminiſtracionis qui debet eē prudens xciij·di·diacon·j·et ij·et vi·q·i·oues et·ſ·de offi·archidi·ad hoc·q. Excecat ſic·ſ·e·auaricie·e. Immemores mens cupida potencie nec abſtinere nouit a vetitis nec gaudere cōceſſis nec adhibere pietati conſenſum xlvij·di·vi rum et·j·de cōceſ·preben·deteſtanda iohānes andree·s. Honoribus xcvij·q·ij·ſcripſit·ſ·de ſta·regu·ca que·t. Diuicijs·i·q·ij·ſ·vero rete cio enim ꝓpriorum monachatui eſt cōtraria de ſtatu regula·cum ad monaſterium in fi u. Dicioni xij·q·i·nō dicatis·j·e·ſi religioſus p. Miſſa et ſic nō ſunt apti regno dei luc·ix·c·⁊·ſ·de vo·⁊ vo·redem·c·magne p. Litigiorum que a monachis vel religioſis ſunt ptinus euitanda·ſ·de ſyn·c·vno cum ſuis cōcor·t. Inuoluunt ⁊ ſic cōuertuntur in lupos·ſ·de renunci·niſi cum pridem ſ·ppter maliciam a. Soliū ſ·e·fundamenta·ſ ne autem in fine·b. Electionibus ergo eligi poſſunt quod dic vt dicam·j·e·nullus a. In diſcordia intelligo in diſcordia fieri ſiue due vel plures celebrate ſint electiōnes ſiue vna tantum aliquibus ex hijs cōdicētibus ad quos ſpectat electio vt·ſ·e·capientes·ſ·ſi vero h. Superior cuius ſolius licencia nō ſufficit·j·e·ſi religioſus ij·ſ·ſen·c. Extorta et ſic non ualeret ſi de hoc conſtaret·ſ·de priuil·cum olim·ij·ſicut nec confeſſio extorta·ſ·q metus cā·platum xv·q·vi·c·i·nec abſolucō·j·q metus cauſa capitulo vno nec licencia extorta p̄iudicat repetenti coniugem·ſ·de conuerſi·coniu·accedens d. Diſpendia vitanda·ſ·e·capientes·ſ·de fide inſtrumen·quod ſup hijſ j·de vſur·vſurarum de conſti·c·ij·j·de ſepulturis capl'o pmo e. Maiora ſi·de collu·meantum f. In antea occurrendum ergo ſūt de ſer·non ordi·c·i·cum ſuis concor·g. Predicatorum nota ſemper predicatores pmitti quia āntiquior ſuit ipſorum inſtitucio ad idem·ſ·de cōceſ·p̄la·nimiſ·ij·de p̄uil·in hijs·j·de excel·prela·c·vno·j·de ded·e·i·in ſupſcripcione cum ſimilibus ⁊ de reli·do·c·i·h. Mendicancium mendicantes qui certas poſſeſſiones vel redditus habere nō poſſunt ſed p queſtum publicum eis victum p̄bet incerta mendicitas·j·de reli·do·c·i· Quid ſi mēdicāis

eciã ſi magiſtri aut miniſtri vel priores generalium eorundem ad id acceſſerit licẽcia vel conſenſus. ¶ Circa religioſos quoſlibet alios cuiuſcunq; condicionis vel ſtatus exiſtant volumus hoc ſeruari. vt nec ipſi electionibus. poſtulacionibus. prouiſionibus aut vocacionibus a minori parte numero ad prelaciones quaſlibet de ſe factis. quam hocipſo quod a minori parte proceſſerint nullum prorſus tribuant ius eiſdem ſuum audeant preſtare conſenſum. eciam ſi ſuper hoc aſſenſus vel licencia ſuorum interuenerit prelatorum. ¶ Nos enim quicquid contra premiſſa vel eorum aliquod a quoquam contigerit attemptari omnino decernimus irritum et inane. ¶ Idem.

Ut quis duas electiones de ſe in aliqua eccleſia celebratas proſequatur inſimul. et in confirmacionem petat ex eis cum non niſi ex vna ipſarum valeat ius habere. racionem conſonum non putamus. eciam ſi ſe contenti

ſpus poſtulet̃ ad archiepiſcopatum vel epatum aliũ ſatis puto eum ſub hac ꝓhibicione includi quia licet ſit epus nichilominus eſt de ordine mendicancium. ¶ Ordinis in illis enim hic in l nouo iuris ſtatuitur. k Diſcordia quid ſi opponatur aliquid quod totum diſcordancie nullum reddat puta ꝗ tales erant ꝙ ſi conſenſiſſent electioni huic et cũ alijs elegiſſent non valeret electio vt excõmunicati ſuſpẽſi vel irregulares. nunquid tunc poterunt conſentire Satis crederem ꝙ in eo caſu non obſtaret hec conſtitucio arg. ſ. e. ſi quando et pone exemplum. j. e. ex eo ⁊ hoc an omnia videretur examinandum cuius euentus. ⁊c. ſ. e. ſi forte et hoc maxime cum ſuperiora dicuntur notoria et ꝓbacões parate offerentur ad h̃ ſ. de reſti. ſpol. trãs. ff. ad exhi. l. iij. et alij ꝯdicentes ſimplicitẽ debere haberi racõnẽ numeri et ſup h̃ vide quod dicam. j. e. indẽnitatibus. ꝯ. i. declaratum ẽ ꝙ h̃ ſimplicitẽ inſpicitur diſcordia et. j. ꝯ. primo minoritas que conſiſtunt in facto non in fictione l iuris effectu vt in clemẽ. e. ti. quod circa. l ¶ Acquiratur ꝯ confirmacio peti non poterit que ius antiquum habet̃ firmare. ſ. de fide inſtru. inter. m ¶ Prioris ſm quod i diuerſis ordinibus diuerſa ſunt preſidencium nomina ⁊ habes idem. j. de pae. quia ex eo. n ¶ Alios nota ꝙ per hoc verbum dico quod circa mendicantes vocatos ad adminiſtraciones ſui ordinis nõ habebit locum ꝯ iſte ꝗ ſtabitur iuribus antiquis. o ¶ Minori nota ꝙ licet minor ps eſſ̃ ſanior tamen nõ poterit electioni huic conſentire p hanc trãm credo tamen vt. ſ. primo. ꝯ. dixi ꝙ ſi maior pars priuata eſſ̃ ipſo iure ita ꝙ vota recederent in minorem ꝙ tunc poterit conſentire quia nõ eſt electus a minori pte ymo a toto capitulo ſicut quod no. de poſtul. gratum. p ¶ Qualibet ſiue ꝓprij ordinis ſiue alterius ſiue ſecularium eccleſiarum et ſic generalior eſt ꝓhibicio h̃ quo ad prelaturas ꝙ ſ. ex. Alij ꝗ ſcilicet ꝙ adminiſtraciones ꝓprij ordinis nõ comprehendat vt rõ in pñ. capituli poſita ſit generalior ad nõ mendicantes ꝑmuni tenco et ſi papa id voluiſſ̃ expreſſiſſ̃ vt fecit. ſupra primo ꝯ. ad hoc de decre. ad audiẽciam. j. de ſuꝑ. ſi papa. i. ſñ. in fine. q ¶ Minori numero vt. ſ. g ¶ Prelatorum quid ſi monachus rector prochialis eccleſie eligatur in epm vel prelatum a minori pte numero nunquid poterit conſentire vel acquiretur ſibi ius ſatis videtur ꝙ nõ p trãm que ſupius dicit cuiuſcunq; condicionis l ſtatus exiſtant licet enim nil habeat cum nil ſit cõmũe ꝓpri. q. i. ne ꝓ cuiuſlibet tamen nega ri nõ poteſt quin monachus vel religioſus exiſtat ꝓpri. q. i. de monachis in ſi. s ¶ Inane. ſi igitur ſupueniret confirmacio id nõ conualeſceret cum a prĩcipio ſit nullum. ſ. e. audiſtis cum ſi mihi t ¶ Ut quis duas non poteſt electus duas electiones proſequi petendo confirmacionem ex illis ⁊ ſi proſtetur ſe contentum altera p quã cõſequi poſſit ſue intencionis effectum neceſſe ergo habet alterã eligere qua electa ad alteram redire nõ poterit u Qualiter ad quid de facto fuerunt due electiones facte de eodem forte fuerat electus ab eis ad quos pertinebat ꝓprio iure. et quia dicebatur iã tempus elapſum fuerat idem electus a ſuperiore ex iure deuoluto et vtramq; proſequebatur vel forte fuerat aliqui contempti in prima cum quibus poſtea proceſſum eſt ad ſecundam vel aliq ſolemnitas omiſſa fuit in prima que reſtaurata extitit in ſecunda ſed dices ad quid ergo iſta beſtia proſequit̃ niſi ſecundam forte aliquid de hijs qui fuerant in prima fuerunt contempti in ſecunda vnde cauere ſatagebat ſi id de iure fieri poſſ̃ vtramq; proſequendo ſed eẽ non poteſt propter racionem que ſequitur. x ¶ Inſimul nec eciam diuiſim vt in fine patebit. b ¶ Ex vna ſi enim prima valuit ſecunda nõ valuit ſi ſecunda valuit ergo prima non valuit in ꝯtrarium vidibatur vt. ſ. de conceſ. prebẽ. poſt electionem vbi proſequebatur bon. duplicem conceſſionem archidiaconatus ſed nõ ob. quia ibi non dicitur ꝙ fuerit admiſſus ſed proſequi vnã electionem quam multiplici iure potuerunt facere eligẽtes vt ſi qui eligant conſuetudine preſcripta et priuilegio ſpeciali non eſt ꝓhibitum vt ibi ꝗ ſi duas vel plures electiones diuerſas proſequi ꝓhibitum eſt. c ¶ Racionem que idẽ eſt ꝙ lex. i. di. conſuetudo. et conſuetudini p eualet viij. di. fruſtra et exemplis anteponenda eſt ix. di. ſana quippe et de h̃. j. e. ex eo. d. ¶ Contentum. ſi. ſ. e. is qui. e. ¶ Effectũ ſcilicet confirmacionem. f ¶ Proteſtetur ergo nil operatur proteſtacio p ꝯtrarium enim factum proteſtacionem videt̃ obuiare

quod dic ut. xxvij. di. c. i. d conſtit. cū in. de elec. cū ana. cū ſi. §. ¶ Eccleſie. ad quā elect⁹ eſt. h. ¶ Aduerſarij. coelecti vel alias ſe opponentis. ſ. e. capientes. et j. e. c. vi. h. ¶ Vagetur. qḋ non licet. ff. de iur. ſiſ. l. ita. fidei. ff. de eden. l. i. §. edere. ff. de int. acti. de eta. §. michil. ſ. e. in electionib⁹. ſ. e. li. d ſḣe p. cū in multiſ ad h de ap. c. ij. cū ſi. ar. ꝯ ꝙ liceat in certo vagari. ff. de rei ven que de tota §. incerte ff. cōmuni diui. ⁊ ſi n̄ cēs. §. ſi incertū. ꝟ ſpecialia ſunt. qḋ dic ut no. de libel. ob. c. ij. Et facit dec. iſta ad queſtionē quā āno diſputaui. an valeat alternatiua appellacio ſ. appello ad archiepiſcopū vel ad papā ſup q̄ dic ut ibi dixi. j. de offi. del. c. is. cui. i. ¶ Eligere. ꝓponendo ꝙ non incurrit penam. ꝟ ſufficit ꝙ alteram eligat. et ſic tenet eligere ut in actōibꝫ dici ſolet. aut enī ſum certus que michi cōpetit actō et tūc eligere debeo. ff. d tribut. ꝙ in heredem. §. eligere. aut incertus. et diſtingue tunc. ꝙ aut ſū incertus p iuris ꝑitiam. et tūc nichilominus eligere debeo. ꝙ peritiores cōſulere debui. ⁊ ignorancia iuris non excuſat. ut. i. q. iij. §. nōtandū. j. d re. iur. ignorancia. ff. de iur. et fac. ig. l. regula. aut p errorē facti. et tūc ſubdiſtingue. ꝙ aut erat error ꝓprij facti. aut alieni. aut eius in cuius locū ſucceſſi. ſi ex errore ꝓprij facti tūc eligere debeo. ꝙ in ꝓprio facto intollerabilis ē ignorācia. ff. ad vell. l. q̄ꝙ ſi ꝓpter errorē facti aduerſarij. tūc nō teneō eligere. ff. q̄z lega. l. i. §. ꝙ autem. ſi ꝓpter factū ei⁹ in cui⁹ locū ſucceſſi. eligere teneor. ff. de re. iur. q̄ i alteri⁹. in ſi. et j. de re. iur. is q̄ in ius. et adde qḋ dixi. j. de re. iudi. abbate. in prima. h. ¶ Renunciare. ⁊ eſt racō ꝙ ſibi ſunt ꝯrie. ut. ſ. vidiſti. et eſt ſi. C. de furt. l. i. ibi enī agendo mandati approbat factum ſui. agendo furti reꝓbat. et ideo vna electa ſit alteri ꝑiudiciū. ad idem. C. ſi ſuus ex te. ſe mā. emi. l. vna. vbi ſi ex peculiaribus nummis ſu⁹ ſe mād aut enī et emptus eſt dn̄s agit ex vendito ad ꝑauꝫ. ꝙ ex illo ꝑdo non competit emptori liberatio. vel agit mandati ad mancipium. ſed vna electa ſibi preiudicauꝫ facit in alia ea racōe qua ſup. ad idem. C. de codicil. l. vi. ff. de l. ij. cum filius §. varijs. C. de pact. inter emp. et ven. l. cōmiſſorie. ꝙ ꝯ dicit ꝙ edita actō poteſt mutari emendari ⁊ corrigi ſicut placet vſqꝫ ad litem cōteſtatam ij. q. viij. libellorꝫ. C. de eden. l. edi

eſſe velle altera p q̄m ſue intencionis cōſeq poſſit effectū in inicō proteſtetur. oporteat ergo eum ne cū ipſiuſ eccleſie vel ſui aduerſarij ſi quē habet diſcrimine i incerto vagetur eligere quā proſequi velit ex illis. et confirmacionem petē tantummodo ex eadē regreſſuꝫ ad aliaꝫ cū per electionem alteri⁹ renunciare. ſibiqꝫ ius ex ea non competere profiteri videtur. nullatenus habiturum.

¶ Si electio ¶ Ite. ex eo nō ſortiat effectum quia elect⁹ conſentire recuſat. vel poſt conſenſum renūciat iuri ſuo. aut diem forte claudit extremū ſeu ꝓpē occultū eius viciū irritat electores qui iam fecerant quod ſpectabat ad ipſos infra iuris terminū eligendo habebūt a diſſenſu renunciacione. morte vel irritacione predictis. ac ſi vacacio noua eēt tēpus integrum ad electionem aliaꝫ celebrandā dummodo nil fraudulenter in premiſſis.

¶ Item. ¶ egerit.

ta verum eſt in hijs in quibus vnā non tollitur p electionem alterius ut hic et in predictis cōcordancijs ut no. de libel. ob. c. ij. in gloſa magna in fine De hac tamen materia plene notatur. ff. de tribut. qḋ i heredē §. eligere ¶ Si electio. ſi electus non ꝯſentit vel poſt conſenſuꝫ renunciat vel moritur vel ꝓpter occultū ſui viciū electio caſſat. elegentes ad eligendum infra tempus integruꝫ tempus habebūt niſi circa id egerit fraudulenter et determinat hec decre. qḋ tangebatur per hoſt. et compoſt. ſ. e. ne p defectu per vincenciū et ab. ſ. de ma. et obe. cū olim. in ¶ Effectum confirmacionem ſcilicet. ſ. capitulo primo Si enim confirmat⁹ eēt et caſſaretur ꝯfirmacio dic ut. j. e. ſi ꝯfirmacionem vel conſecracōnem ſi talis ē electus. ſ. e. cum i cunctis. ſ. de accuſa. ſup hijs. in ¶ Renunciat an electus poſt conſēſum ſine auctoritate ſuperioris poſſit renūciare electiōi de ſe facte fuit contencio inter doctores Et dixerūt johannes innocencius ber. pe. de ſamp. et abbas. ſ. de tranſla. inter corpalia quod poteſt gof. et hoſt. ibi tenent ꝯriū dixit igitur ber. et Innocencius de reſti. in inte. c. ij. ꝙ poſt conſenſum et ante ꝯfirmacionem ſufficiat renunciare in manibus eligencium Tu dic ſm guil. qui h no. ſ. e. q̄uis ad finem ꝙ non ꝯfirmatus aut renunciat electiōi ꝑuſq̄ negocium ad ſuperioris deferatur examen aut poſt primo caſu hoc ei licet. ſ. e. cum inter canonicos de tranſla. inter corporalia de reſti. in inte. c. ij. vij. q. i. ꝙ piculoſum Si delatum eſt aut ꝓponitur tale quid ꝯ electum qḋ electionē nullam reddat et eligentes poteſtate ꝑuat eligendi aut nō in ꝑmo caſu licet teneat renunciacio quo ad ipſum nō tamen quo ad ſuperiorem quin facta renunciacōne poſſit ſup ꝓpoſitis veritatem inquirere et ſi de ipſis conſtiterit eligere ac puīdere ac ſi ꝓnunciatum eēt de ſup. ne. ꝑ. licet al ſibi poſſ illudi. ſ. de poſtul. bone ij §. nec nocebat et crimina ondecumqꝫ xc. xxiiij. q. iij. certe de collu. c. i. ſicut quando qꝫ de iur defuncti queritur ut ſciri poſſit de iure ſupſtitis. ſ de ar. ex p te Item ſecundus accuſator de ꝑons preuaricacione docens admittetur. ff. de preuari. l. iij. C. de accuſa. ſi quis homicidij In ſecundo caſu tenet in totum renunciacio in nullo enim preiudicatur ſuperiori coram quo queſtio

pendet puta ſi dicitur ꝙ electō facta ſit ꝙ formam cōcilij quia ꝓpter ego dico ꝙ etiam ſi nō ſit delatum negocium ad ſuperiorem vel etiam in ſecundo caſu diſtinctionis cum delatum eſt ſcilicet et non opponitur id p quod ſint priuati li ceat teneat renunciacō quo ad electum ſm opi·h·et ſequa cium quam credo ve ram eē tamen in nullo caſu tenebit ꝙ ad ſuperioris preiudiciū nā etiam ſi peccatum ſit in forma habet ſuperior tunc ꝓuidere ut ſ·c·ꝙꝙ dico ꝙ breuiter ꝙ in omni caſu ante confirmacōnem tenet renunciacō quo ad electuꝫ quo ad ſuperiorem in nullo caſu ſit ſibi preiudiciū p iura ꝓ hac parte in ducta et ar·j·c·ti· ab eo·a ¶ Occultum id ſi ꝓpter ſuperueniens delictum vel factū pone ꝙ peccauit j de ē· ſ·e·ꝙ ſit vel in decre· cupientes vel in decē· j·ſi religioſus redibit poteſtas ad electores cum in culpa non fuerunt et ideo dicit de occulto quia ſi ſcienē elegiſſent poteſtas eligendi nō rediret ad eos ſed ad ſuperiorem deuolueretur ſm diſtinctionem decre· ſ· c.quamꝙ·⁊ ſic non procederet queſtio ꝙtum tempus deberent habere ꝙ nullū Sed pone ꝙ ſcienter elegerunt indignum ita ꝙ priuati erāt poteſtate eligendi i papa de gracia eos reſtituet nunquid habebunt integꝝ tempus vel tantum quod ſuperat dico ꝙ integꝝ p hanc decre·et p decre·de ma·et obe·cum olim quia integre reſtitui intelliguntur ij·q·iij·notandum·C·de ſen·paſ·l·i·et ita no·innocen·et ab·i predic·decre·d ma· et obe·cum olim·b ¶ Diſſenſu·vt·ſ·in pmo caſu c ¶ Re nunciacone·ſ·poſt conſenſum·d ¶ Integꝝ·ſ·trium menſium in cathedralibus vel regularibus eccleſijs·ſ·e·ne ꝓ defectu In minoribus ſex menſes de conceſ·preben·c·ij·et idem intelligo repetitum in menſe qui datur pape ad electōnem beneficioꝝ in curia vacancium·j·de preben·ſtatutum et intellige hanc decre·in hijs qui de iure ꝓprio habēt eligere quia ſecus ſi ex iure deuoluto ſm ea que no·h·tā· et hoſt·ſ·e·ne ꝓ defectu qui dicunt negligentes eē priuatos tantum in pma electione que occurrit vnde ſm hoc ſi archiepiſcopus ad quem ex iure deuoluto ſpectat eligere eligit et electus diſſentit vel renunciat vel moritur ad canonicos redibit electō ſm goſ·intellexit negligentes priuatos in tota illa vacacione ſm priorem opinionem verior videtur quia ſi cul pa ex delicto ꝓueniens pma electione tantum punitur·ſ· e·cum vinton·multo forcius hec erit culpa que ꝓuenit ex negligencia cum minus puniri debeat negligencia ꝙ do lus·ſ·e·nichil eſt de cri·fal·ad falſatioꝝ·e ¶ Aliam eadeꝫ racione idem dico in tercia et in quarta ſi ſecundus vel tercius diſſentit renunciat moritur vel occulto ſuo vicō caſſatur et idem in vlterioribus nota igitur tempora que dantur in expedicionibꝰ eccleſiaꝝ vacancium pmo dantur tres menſes electoribus ad eligendum h vi ſm diſtinctionem ſ·e·ne ꝓ defectu de conceſ·preben·c·ij· et ſeruata forma iſtius decre·ad preſentandum datur tempꝰ ꝙ cicius fieri poteſt ⁊ adhuc viij·dies·ſ·e ꝙ ſit ⁊·c·cupientes in pri·⁊·ꝟ·ceteꝝ ad conſenciendum datur vnus menſis electo ſi libertatem habet conſenciendi alꝰ ꝙtū iu dex arbitratur ad petendam ꝯfirmacōneꝫ dantur tres menſes ſ·e·ꝙ ſit ad ꝯſecracōnem alij tres·c·di·ꝙ mam ⁊ lxxij·di·c·ij· et ſi debet palliuꝫ petere hoc faciat a tempore ꝯſecracionis·j· alios tres menſes·c·di·c·i·In cauſis aūt regularium vel cathedralium que ex immediata ſubiectione vel appellaci one deuoluuntur ad papam h·a·decre·nicolai·ſ·e·cupientes·f ¶ Fraudulenter·pone in vltima die trium menſium dixerūt canonici eligamus talem qui diſſenciet ⁊ ſic a die diſſenſus adhuc habebimus tres menſes et ſicut fraudem faciendo recipiebantur ſex menſes habere in cathedralibus vel regularibꝰ vel in inferioribꝰ annū qd̄ eſſe nō debet·ſ· e·auaricie ⁊ dico ꝙ qui fraudem allegat eam ꝓbare de· ff·de ꝓbaci·quociens·ꝟ·qui dolo Nota ergo hanc decre· que facit ꝓ hijs que no·p inno·⁊ hoſt·de ap·ex racione qui ibi no·ꝙ ſi vna die quis fuerit impeditus de āno ap· ꝓſequende habebit integꝝ annū p predic·decre·⁊·c·ti· cum ſit ij·q·vi·ei qui ⁊ in auten·de hijs qui igre·ad ap· in prin·ꝟ·i·ij·⁊ iij·ſed ſi beneficio reſtitucōnis ei ſubueniretur tunc nō habebit niſi tantum tempꝰ ꝙtum amiſit·ff·in quibꝰ cauſis ma·in inte·reſti·l·ab hoſtibꝰ ꝟ·ſi·ibi de hoc p eos plenꝰ videre poteris.

Si religioſus cuius arbitrium non ex ſua cum velle vel nolle non habeat ſed ex illius quem vice dei ſiquidē eaꝫ ſupra caput ſuum poſuit·et cuius imperio ſe ſubiecit voluntate dependet electioni de ſe ad prelacionem aliquā extra ſuum monaſterium vel ſuam eccleſiam celebrate ſui ſuperioris qui dare ipſam valeat non petita licencia et obtenta preſumpſerit conſentire conſenſus ſic preſtitus non teneat et in penam preſumpcionis illius electio eadeꝫ ipſo facto viribus vacuet omnino ¶ Quia vero vtrum religioſis conſencientibus electionibus de ſe factis et ad prelaciones ad quas electi fuerint transeundi a ſuis ſuperioribus·ſine fratꝝ conſilio licencia dari poſſit cum iura ſuper hoc ſint varia dubitatur interdum·nos ad huiuſmodi dubitacionem tollendam·et vt ordinaciones eccleſiarum ac monaſteriorū in quibꝰ t'es

Si religioſus·ſi religioſus nō obtenta licenciā ꝯſentit electioni de ſe facte extrā ſuū monaſterium nō valet ꝯſenſus ⁊ irrita eſt electō ſecundo dicitur ꝙ ſolꝰ ſuperior ſine capitulo dare ꝑt ꝯſenciendi

electi extiterint celeri-
us ⁊ facilius valeant
expedire decernim⁹ ut
idem ſuperiores ſuis
irrequiſitis ↄſentib⁹
electis huiuſmodi cō-
ſentiendi et tranſeūdi
liberam dare valeāt
facultatē. ¶ Idem.

Nullꝰ religioſus
ad abbatiā ſeu
prelaturam ſue vel al
terius religionis ꝯ ce
tero eligatur niſi ā tēa
fuerit ordinez regula-
rem expreſſe ꝓfeſſus
quod ſi ſecus actuz fu
erit eo ipſo irritū ha
beatur. ¶ Ad digni-
tatē vero epiſcopalē

ad quā3 noticię eligū
tur interdum talem
i ſecularib⁹ vel regula
ribus eccleſijs eligi
minime prohibemus

Idem. ¶ Idem
Expediat concor
dare iura iuribus. et
eorum correctiones ſi
ſuſtineri valeant eui
tari. decretalem felicis
recordacōnis innocē.
ppe tercij predeceſſoris
noſtri. que inuit ſub
ea forma poſſe in ele-
ctionibus cōpromitti
vt conpromiſſarij ſe
creto ⁊ ſigillatim vo
luntatibus omnium
inquiſitis illuz ī quez

et tranſeundi licenciam. g. ¶ Arbitrium. dependet ex volū
tate illius cui⁹ imperio. ⁊c. h. ¶ Habeat. xij. q. i. non dica
tis et. ē. c. quorūdaz. j. de ſepul. c. vl. i. ¶ Suam i alijs ꝗ
non habet locū hec ↄſtō. k. ¶ Superioris. ſoli⁹ etiam ſine
ↄſenſu. vt. j. px. ſſen. l. ¶ Obtenta debito modo. et non ꝑ
extorſionem vt. ē. c.
ſecundā. ad idez. j. de
hijs q̄ vi me. ve. c. i.
Et nota caſum i quo
non ſuffiat petere li-
cenciaz. ſ. ⁊ obtineat
interduz ſuffiat ut. ē.
de regula. licz. ſ qd ſi
ſuperior licenciā dare
nolit. Dixerunt tā. et
h. ē. de renūc. p⁹ trāſ-
lationem. in pri. ipſuz
p ſuum ſuperiorez cō
pellendum ſi habeat
iuſtā caufaz denegā-
di. j. de iur. pa. nullus
ſi hab3 iuſtā cauſam
nō ↄpellitur. xviij. di.
trās. xxi. di. c. i. et. ij.
ſ qz ſoli⁹ pn̄cipis p̄-
uilegiū videtur pua-
re aliquem re ſua. di-
cunt quidam p ſupio
rem ppam intelligen
dum. et ſic loqt illa
decrē. nullus q̄ in ppa
loquitur. m. ¶ Non
teneat. ſic. ē. c. ſcḋā
n. ¶ Religioſis. mē
dicantibus vel nō. o.
¶ Sunt varia. qz cū
ſolus platus illa dare
poſſe vidbatur per. c.
lxiij. di. c. i. ibi abbas loci de capitulo nichil dixit et. ē. de
renunc. p⁹ trāſlationez. ibi. et ſancti fridiani porc. et. ē. c. t.
qꝫ ſit. ibi. ſuperioris. nil ꝯ caplo dixit in ↄtrū videbatur. ē.
de v. ſi. abbate. ibi abbati ⁊ ↄuētui placuit. ⁊c. ⁊ ē expſſuz
de ſta. mo. c. ij. in ſi. ⁊. xix. q. iij. ſtatuimus. et h̄ ſm lrām q̄
ibi eſt. abbatis ac tocius ↄgregacionis. ſ ꝑ aliam q̄ ē ſine
ac. facit in ↄtrum. et platus non poteſt alienare res eccie
ſine ↄſenſu capli. xij. q. ij. ſine. ꝗ nec pſonas. cū maior ſit
alienacio pſone qꝫ rez ad idem. xij. q. i. precepim⁹ et hāc
ſecūdam ptem tenebat jo. lxiij. di. c. i. ⁊ h. in pdicta decr.
p⁹ tranſlacionem. in tercia glo. pma tamē hic approbatur
non tam de iure antiq̄ qꝫ de h̄ nouo ob celerē eccleſiarum
expedicionem. a. ¶ Collendam interptacio tamen ⁊ dec
laracio iuriū ad eum ſpectat. xi. q. i. ſ. et hijs. de ſen. ex.
iter alia. C. de. legi. l. vl. ⁊ hēs eciā de h. ē. de poſt. c. i. b ¶
Tales. ſ. religioſi q̄ nō hn̄t liberū arbitriū trāſeūdi ꝉ ↄſen
ciēdi. c. ¶ Electi. ex multiplicacōe hui⁹ verbi. qd h̄ habemo-
qꝫ religioſi pn̄t eligi. et dicam. j. c. px. d. ¶ Electis. ñ dixit
eligēdis. vñ ñ valet licēcia data religioſo vt conſentire
poſſit electōi future vel ꝑuiſiōi. p ele. c. t. cū dećiſa-

Nullus religioſus. monachus in abbatē eligi ñ pt

niſi ſit expſſe ꝓfeſſ⁹. ad dignitatē aūt epalē ⁊ i ſeculari ⁊ r
gulari eccl'a tal' eligi poterit. h̄ dicit Declarat i pma pte
decr. ē. c. cū ciz. ⁊ reprobat qd no. naſo. et ↄpoſt. ē. c. cū i ma
giſtrū. ⁊ approbat qd i no. hoſt. goff. et ab. i decr. cū ciz in h̄a
approbat qd no. h. de ita. ſgu. q⁹ dei timorē. i magna glo.
ↄpoſtu. ē. c. cū cām et
hoſt. ꝯ vo. p tuas. f ¶
Prelatura puta po
tatū guardiōatū ꝉ ma
giſtratū. ſm qz diuer
ſa ſūt nomina taliū
platoꝝ qui religioſis
preſunt vt. ē. c. ſcḋ
dum. ad idem. ē. c. ſū
damēta. ſed ⁊ hodie
in adminiſtracionib⁹
et peranbus etiā ma
nualib⁹ hab3 h̄ locū
ut i clem. ꝯ ſta. regu
la. ne in agro. ꝗ ſanc.
g. ¶ Alterius. hodie
religioſ⁹ eligi nō po
teſt. ad platurā alteri
us religionis vel ha
bitus. p cle. c. t. cum
romam. h. ¶ Eligat
eligere tñ poteſt ſi
tacite ſit ꝓfeſſus. j. c.
ex eo qz. in ſi. et. c. in
deminitatibus. in pri.
Nota expreſſe qz mo
nachus vel religioſ⁹
eligi poteſt. nec hab3
poſtulari. ſ poſt electi
onem poſtulabitur. ſi
ne ſupioris eius licēcia
qui eam dare poſſit
non poterit cōſentire
ē. c. px. p quod idem ꝓbatur. ⁊ p decr. ē. c. qꝫ ſit. ⁊. ē. c. ſe
cundam. de hoc olim. opiniones fuerunt. ⁊ tractabāt ꝯ h̄
innocē. ⁊ hoſt. ē. de renunc. poſt tranſlacō. de voto p tuas.
ↄpoſt. ē. de poſtulacē. c. i. gar. ē. c. qꝫ ſit. ⁊ dicebant quidā
quibus fauebat innocē. ⁊ ↄpoſt. monachum extra ſuum
monaſterium debere poſtulari. non ob. decr. p tuas. vbi di
cebant abbatem electum in poſtulandum. vel in epiſcopū
eligi poterat. alias extra ſuū monaſteriū poſtulari debebat
Alij dicebant indiſtincte eum eligendum. Ad decr. poſt
tranſlacionem. reſpondebat illum fuiſſe poſtulatū ꝓpter
ordinem epiſcopalem. hodie tene eū eligēdū. p hec iura.
i. ¶ Expreſſe. ꝗ non ſolum ſecularis eligi non poterat in
abbatez. vt. ē. c. cū ad noſtram. Sed nec religioſ⁹ tacite
ꝓfeſſus. ut h̄ ⁊ j. c. in deminitatib⁹ in pri. vbi. in abbatiſſa
vel prioriſſa idem dicitur. ⁊ tamen p tacitam ꝓfeſſionem
bn̄ eſt quis monachus. ⁊ votū ſolēmizat. j. de voto. c. vno.
non autem ſolus habitus ſ ꝓfeſſio facit monachū. ē. de re
gula. porrectum. Talem autem ꝓfeſſionem in ſcriptis fa
cere debent. ut obuiet illis ſi poſtea reclamarent ꝑ propria
ſcriptura. xxvij. q. i. omnes femine. i. q. vij. ſaleberrimum. k.
¶ Irritum. olim non erat irritum ipſo iure. ſed irritādū

per ſententiam·ſ·e·cum ciui.ſ ¶ Profeſſi nedū tacite ꝓ feſſi et minus ſunt obligati nouicij qui pñt ad ſeculuꝫ re meare niſi appareat eos abſolute voluiſſe vitam mutare vt·j·de regularibus non ſolum·in ¶ Regularibus quaſi diceret interdum cathedralis eccl'ia ſecularis eſt id eſt ſe cularium canonicoꝝ interdum regularis vtroqꝫ caſu tacite ꝓ feſſus i epm eligi po terit ſed que eſt racio q̄re i cathedrali regu lari eligitur nō ꝓfeſ ſus in alijs nō ꝑut dixerunt laurencius vincencius tan.goſ· et compoſtul.in pre dicta decre·cum cau ſam id eſt p excellen ciam epiſcopalis dig nitatis et ordinis ut eps etiam ſecularis i mediate preſit mōa chis et ꝓbatur idem ſ·de iudic.cauſam·ſ ne ſe·va.c·j. vbi mo naſterium erat vnitū cathedrali eccl'e for te ſeculari tamē tan. et goſ·ibi dixerūt ꝙ bathonien· cathedral' eccleſia ibi erat regu laris ſicut et multe in anglia ſed her·ibi vi detur tenere cōtrarium i tercia gloſa vnde in conſecracione religio ſus dicitur et religio ſior abbate et epus monachos ad ꝓfeſſionem recipit ut abbas i auten·d ſan epi·§·iubemus et facit ad hoc·ſ·de vo.et vo.redem.ex mi ta et quod no.de cappellis monachoꝝ c·ij

maior et ſanior pars capituli conſenſerit e ligere teneantur· de claramus abrogatā non eſſe per ſubſecu tum concilium gene rale·ymmo poteſt in ipſis electionibus ut prius procedi licite p eandem ¶ Item

Cum non deceat alicui ſuum of ficium eſſe damnoſuꝫ ſtatuimus vt hij qui iuxta conſtitucionem felicis recordacionis nicolai pape tercij p̄ deceſſoris noſtri ſup hoc editaꝫ ad apoſto licam ſedem venerint

Cum expediat forma electionis tradita per decre·ſ· e·cum dilecti nō eſt ſublata p ſequens concilium qꝫ ꝓpter hoc dicit et nota ex hoc principio inſpiciendū quid expedit de pe·di·j·aliud ꝑi·q·j·aliud.ſ·de vo·et vo·redem· magne et ꝓprie expediencia vtilitatem reſpicit vt ibi pa tet·o ¶ Suſtineri valeant reprehenduntur h illi qui vo lunt ſuſtinere iura que penitus ſunt correcta vbi ergo ap paret de correctione ñ ſuſtineant al' ſuſtineantur ad ideꝫ C·de inoffi·teſt·ſi qñ et.ſ·e·eccleſia vtrī ij·p ¶ Decretale ſ·e·ti·cum dilecti q ¶ Inquiſitis eſt ergo forma iſta pti; ex ſcrutinio et ptim ex compromiſſo vt h patet ſed pincipa lius dicetur iſta forma compromiſſi ſ determinati et ſi bñ aduertatur iſta hodie eſt melior ⁊ expedicior forma iudi cio meo quā hodie habemus nō enim volunt canonici libe re ius ſuum in alios transferre ⁊ dare ill' poteſtatem pre ficiendi prelatum p formam ſcrutinij graue eſt procedere nec omnes bene ſciunt illam ſeruare ymo et boni uiriſte pradicam ignorantes in ea deficiunt expediencius ergo h

tabitur iſta forma·r ¶ Capituli nota quia ſecus ſi dice retur de maiori pte eligencium et compromiſſarij illum ele giſſent quem maior ps numero nō maior capi nominaſſ quia tunc electio eſſ nulla.ſ·e·ſi cui·a ¶ Concilium.ſ ·e· quia ꝓpter dicebant enim quidam ꝙ forma illa ſublata erat p decre·quia ꝓ ter et hoc videbatur tenere hoſt.in pre di cta decre.in prin· qui dicebat diuerſas ele ctōnum formas ut·ſ e·cum dilecti et prete rea ibi tres tantum forme l' ſm alios du e approbari videntur ⁊ p̄terea ibi dicitur ali ter electio facta ñ ya leat Sed cōtrarium ve rum vt hic vides et preterea iſta eſt for ma compromiſſi ſed cū certa determinacione vt·ſ·dixi·b ¶ Vt p̄ us id eſt ſicut poterat ante concilium quia ꝓpter concilium tam et decre·fuerunt euiſ dem auctoris.

eam circa eminenciā electionum negocia inſtructuri cum tales eccleſiarum ſuarum proſequentes vtilita tem cenſeri debeant r̄ ſidentes fructus bene ficiorum ſuorum que obtinent in illis eccle ſijs quarum negocia proſequuntur et ciā aliorum quos recipe rent vel poſſent reci pere i dictis eccleſijs reſidendo integre quo tidianis diſtribucōni bus dumtaxat excep tis recipiant ad ſedem ꝓpter ea veniēdo ad eandem ibidem hac d

Cum nō deceat accedens ad ſe· ap·p inſtruendo ne gocio electionis per decre·cupientes cūdo hac de cauſa ſtando et redeundo integre preter quottidianas diſtribuciones percipie fructus beneficiorum quos percipere poſſ in ipſa eccleſia reſidendo Et nota ex h principio inſpicia quid deceat quod ꝓpe honeſtatem reſpi cit.ſ·de vo·⁊ vo·redempci.magne nec enim eſt honeſtuꝫ officium ſuum alicui fore damnoſum iiij·q·iij·§·item in ē minali v·venturis ·ſ·de ſhe p.ſtatuimus in ſi·ff.de furt.l·ſi ſeruus communis·ff·ad vell'·l·ij·§·i.C·de adminiſ·tu·cū qui dam.ſ·de fideiuſ.pueniet cum ſi.d ¶ Iuxta nota quia per hanc trām dico ꝙ ſi tal' eſt caſus quo inſtruens vadat nō aſtrictus p decre.cupientes puta quia nō ē eccleſia cathe dral' nec regularis vel ſi ē tal' appellacō vel imediata ſu iectō non deuoluit hijs caſibus cum nō habeat locum de cre·cupientes ergo nec iſtius decre.priuilegium p iſtam trām ⁊ cor·quod dixi·j·e·ſi poſtq̄·ij·ſhe n·e ¶ Conſtitucio nem.ſ·e·cupientes.f ¶ Reſidentes concor·ſ·de cleri·non reſi·ex pte· ¶ Reſidendo pone habet eccleſia hoñ.priulegi um ꝙ canonici ipſius eccleſie percipiant fructus beneficio rum ſuoꝝ que habent in alijs eccleſijs in hoñ.eccleſia re ſidendo vel haber ipſe qui vadit ꝓ inſtruendo negocō p̄ uilegium ꝙ recipiat fructus tales·ſ·d ſhe p·c·vltimo hos iſto caſu percipiet h vult dicere trā·h ¶ Exceptis q̄ nec dan tur ſtudentibus in theologia.ſ·de preben·lꝫ nec dantur

pn̄tibꝰ qui nō intereſſunt horis canonicis. ē. de cleri. nō reſi. c. vno et licet iſta cōſtitucō fingat ipſm preſentem nō fingit ipſum diuinis officijs intereſſentem habeat ergo quod pn̄s haberet qui diuinis officijs nō intereſſet ut in preō. c. vno qd̄ certū eſt ꝙ cum dicat diſtribuciones quotidianas concedi hijs qui ꝓſequuntur vtilitatem et ibi ſoluit. i. ¶ Propterea no. legem ꝑ inſtruendo negocio electionis iuxta predictam conſtitucionem et facit ad id quod dixi in glo. ij. ſ. ¶ Hac de cauſa ſi ergo facta inſtructione et finito negocio ſola voluntate vel ꝑ aliorū ſuorum negociorū expedicōne manaret i curia tunc ceſſabit priuilegium hoc et eſt huic ſimile qd̄ dicit lex ꝙ nō vere rei publice cauſa abeē dicitur is qui ꝓprijs cōmodis cā in legacione eſt. ff. ex quibus cāis ma. l. non vere ſed poſtea ex quo redire inciperet competeret ei hoc priuilegium redit ei in itinere qd̄ ob hāc cauſam fecit et ē ſimile huic quod dicitur de teſte. ē. c. ij. ꝺ ¶ Exp tis ſtatutum in ſi. cū ſuis ꝯcordā. i. ¶ Effectus puta quia eſt ſtatutum ꝯſuetudo vel ꝑuilegium i eccleſia ꝙ quacumqꝫ de cauſa quis abſit eciam ſi vtilitatē eccleſie pſequatur nichil percipiat Quid ſi talem conſuetudinem vel ſtatutū iurauerit nō credo ꝙ tunc locum habeat hoc ꝑuilegium quia iuramentum illud ſeruari poteſt ſine periculo anime. ē. de iurꝛ. ſi vero et quia ſ non diſpēſat ꝙ iuramentum vt. ē. de ſup. cum aliquibus cum ſuis ſi. nec ob. ſi ſuſtulit ſtatutum vel ꝯſuetudinem quod ē principale ergo et iuramentum de illo ſeruando quod eſt acceſſorium tolle enim inſtanciam. ē. de iurꝛ. cum contingat et quod ibi no. hec decre. bene facit ad queſtionem de qua querebat olim gar. in decre. cupientes an due pſone de opponentibus que vadunt ꝑ inſtruendo negocō ad curiam debeant ꝯtribuere ad expenſas fiat quod inter eos ꝯuenit. ff. de po. l. i. §. ſi ꝯuenerit ſi nil erat ꝯuentū dicebāt iudicis arbitrio relinquendum penſatis labore et facultatibus mittencium et miſſorū cum iſta decre. ꝑuilegiet eos i fructibus pcipiendis ſatis arbitrabit iudex eos ꝯferre debere ¶ Ab eo qui contra. Is qui opponit euidentem defectū ſciencie vel pſone ꝙ ꝓmouendum ad aliquam dignitatem pertinere nō poteſt cauſam reddit. in ¶ Promouē

cauſa morando et ad ipſas eccleſias redeundo ac ſi perſonaliter in eiſdem eccleſijs reſiderent non obſtantibus quibuſlibet conſuetudinibus vel ſtatutis eccleſiarum ipſarum contrarijs ſeu priuilegijs quibuſcū ꝗ per que premiſſorum effectus poſſꝫ quomodolibet impediri.

¶ Item

Ab eo qui cōtra electum vel poſtulatum ſeu promouendum ad aliquam dignitatem inter cetera que obicit euidentem notoriū ſeu manifeſtum ſciencie vel aliū perſone defectum opponit ipſius defectus oppoſicio vl̄ eius qualitas neque unt poſtea reuocari. Cum enim opponēs ſi quod de defectu oppoſuit huiꝰmodi deſtitui veritate contingat a proſecucōe cauſe debeat omnino excludi et puniri perinde ac ſi in probacione omnium que obiecerat defeciſſꝫ. iuſtum ē. vt poſtq̄ ad oppoſicionem eandem ꝓcedit nequeat in ꝑiudicium

dum iſta igitur tria ſūt pia ꝯcor. ē. c. ut circa ⁊ nota gl. dicit dignitatem et idem dicit. ē. c. ſi forte et idem. j. de verſi. conſtitucionem ꝑ qd̄ apparet ꝙ decre. illa ſi forte nō habet locū in alijs beneficijs vt ibi dixi. n. ¶ Manifeſtum. iſta enim que ad caſum noſtrū ſunt ſinonima et idem deſignant vt. j. de verſig. conſtitucōnem. o ¶ Vel eius qualitas ſ vult dicere is qui oppoſuit forte vult obiectum reuocare vnde cum oppoſuiſſꝫ euidentem defectum ſciencie vel perſone dicit ꝙ vult inſtare alijs obiectis et recedere ab illo l̄ nō reuocat obiectum ſꝫ qualitatē vnde nūc vult ſimpliciter dicere ꝙ patitur defectū ſed reuocat id quod dixerat ꝙ defectus erat euidens iſtud eſt reuocare qualitatē tantum ⁊ neutrum poteſt vt ſ vides. a ¶ Excludi vt. ē. c. ſi forte. b. ¶ Defeciſſꝫ. ē. c. ſi. c. i. c ¶ Pertinere. vt ſic ſibi n̄ liceat mutare conſilium in alterius detrimentum j. de re. iur. mutare. cum ſuis ꝯcor. ad idē ē. de elec. publicato. nam et quod ſemel placuit nō poteſt amplius diſplicere vbi verſatur alterius interē. j. de re. iur. ꝙ ſemel niſi in caſibus in quibus iura penitenciam et variacionem admittunt quorū aliquos ibi nota et eſt ſimile huic. ē. c. vt quis duas Quid dices pone ꝓmouendꝰ cōſentit ꝙ opponens renūciet obiectui vel qualitati obiectꝰ iudex nō ꝯſentit nūquid hoc poterit opponens et videt ꝙ nō quia quos pretor ꝓhibet. ꝛc. ff. de poſtulan. l. quos ꝑ tor et ꝯcor. ē. de excep. c. antepſ. maxime cum in huiuſmodi electionibus exuberet iudicis officium. ē. de elec. cū nobis olim cū ſi. In ꝯtrarium videtur ꝑ hanc lrām que dicit in preiudicium eius ꝙ quem. ꝛc. et quilibet p̄t renūciare iuri ꝑ ſe introducto. ē. de regla. ad apoſtolicam. C. de legi. ꝙ fauor. j. de re. iur. ꝙ ob graciam ſatis videretur ꝑ pma iura et maxime ea racōne quia ſi ꝓbetur talis obiectus ꝓmouendus ſtatim debet repelli ꝙ ipſe huic iuri renunciare n̄ poſſit cum iſtud ius licet ei faueat ſi non ꝓbatur obiectꝰ tamen ei nocet ſi fuerit ꝓbatum ⁊ ſic videtur renunciare non poſſe huic iuri inuito iudice ⁊ facit qd̄ dixi. ē. c ſi forte ¶ Ex eo ꝙ canonicus impubes ad electionem nō vocatus nō agit de ꝯtemptu non pfeſſi cum pfeſſis vt conuerſi laici cum clericis electioni intereſſe non debent.

Amandauit primum dictum ad declaracionē eoꝝ que no-
uiter in. can. gof. h. et modern de eta. et qua. ex racione ſe
cundum ad declaracionem eoꝝ que no. ber. innocen. et
hoſt. de inſti. c. ij. et abbas. c. ti. in geneſi. d ❡ Epiſcopi.
quid de inferioribus dignitatibus ex hijs vulgaribus uri
bus quibus arguꝰ
a verbis. j. de puil. ſi
papa. i. ſhen. in ſi. aut
ſi. videretur quod in ſe
rioribus ſecus aut ſi
de inferioribus idem
voluiſſ intelligi id ex
preſſiſſ. ſ. de ele. ad
audienciam contra
puto aut racō c. que
j. ſequitur ſit genera
lis nec ibi repetatur
de epō cum dicat ad
preſtandum in electi
one ſuffragium. ꝛc.
et hoc bene pbatur. j
c. indemnitatibus in
prin. c ❡ Pupillari
que eſt in mare minor
xiiij. an. in femia mi
nor xij. nec diſtingui
mus an malicia ſup
leat ſicut nec in fine
d a tutela. C. quando
tu. vel cura. l. inde eoꝝ
inſti. quibus mo. fin.
tutela in prin. licet ſe
cus in matrimonio ut
ſ. de deſpon. impu-
puberes vbi de hoc
ad idem. j. c. indemni
tatibus in p in. f. ❡
Tua eccleſia nota quod
minor xiiij. annoꝝ dicatur ydoneus ad beneficium eciam
ad canonicatum cathedralis eccleſie de hoc. ſ. de preben.
ſup inordinata et. ſ. e. li. de ſhe p. ſi eo tempe. g ❡ Contemp
tu quod alias caſſacionem inducat et plus in electione noceret
quam multoꝝ contradictio. ſ. e. venerabilis. et. e. bone. h ❡ Iuris
ſcripti. i ❡ Qua racionis que deficiente iure ſcripto alle
gari poteſt viij. di. fruſtra et ix. di. ſana quippe. ſ. e. ut quia
lex enim eſt omne quod racione conſiſtit. i. di. conſuetudo
et ſeneca Si vis tibi omnia ſubicere te ſubicias racioni k
❡ Diſcrecione. i ij. q. viij. ſ. tria de corpe vic. et pre. C. de
fal. mo. l. i. et p hanc lrām dico idem de furioſo p predictū
ſ. tria et xv. q. i. ſ. ne itaqꝫ de fuc. ab inteſt. cum dilectus. ff
de iurur. l. illud cum nec tales matrimonium carnale contrahe
re pnt de ſpon. dilectus xxiij. q. vij. neqꝫ furioſus nec reli
gionem vouere de regula. ſicut j. l. ❡ Suffragium. ff. de
iur. immu. l. ij. ſ. impuberes et dicit lex idignum nobis vi
detur eū qui ſtabilem mentem nōdum adeptus eſt ꝑpter
priuilegia militum ſapientum hominum in iura tractare. C.
de teſta. mili. l. vlti. et minores ſportulas decurionum acci
piunt ſuffragium tamen inter alios nō afferunt. ff. de de
cur. l. ſpurij. ſ. minores ꝛ ſi princeps det veniā etatis mi

eius contra quem op
poſuit vlterius permit
tere ❡ Item

Ex eo quod ad ele
ctionem epiſco
pi que te in pupilari
conſtituto etate ĩ tua
eccl'ia extitit celebra
ta cum ceteris eiuſdē
eccleſie canonicis nō
fuiſti admiſſus. de cō
temptu conqueri aut
electionem eandem ĩ
pugnare non potes.
cum tam iuris quam raci
onis exiſtat vt tales
cum diſcrecione care
ant ad preſtandum ĩ
electione ſuffragium
nullatenus admittā

tur ❡ In eccleſijs quoque
quoque regularibus et mo
naſterijs hij qui non
ſunt tacite vel expreſ
ſe profeſſi nō debent
cum profeſſis vel con
uerſi laici cum clericis
electionibus intereſ
ſe. ❡ Item

Si poſtquam ab e
lectōe in cathe
drali vel regulari ec
cleſia celebrata fuerit
in ſcriptis ex cauſa p
babili que probata
deberet legittima re
putari. ad ſedem apo
ſtolicam appellatum
electionem ipſam per
ordinarium confirmari

noribus non videtur conceſſiſſe quod ſine decreto alienēt vel ci
tra pfectam etatem liberam adminiſtracionem habeant
C. de hijs qui ve. eta. impe. l. eos iſti enim accuſare ñ pnt
nec teſtificari ij. q. i. ꝓhibentur iiij. q. ij. c. i. nec teſtamēta
facere ij. q. vi. ſ. diffinitiua et talis pena eſt ad malum ij. q.
i. c. i. et eſt h lrā contra
et bar. brix. qui dixe
runt in queſtione do
minicali que incipit
tutor cuiuſdam quod ſi
patronus maior vij
annis preſentet vnū
et tutor eius aliū p
fert pſentatus a pu
pillo p eis facit xvi.
q. vij. decernimus. l.
❡ Hij qui. ſ. fratres
vel monachi nec di
ſtinguo in hijs an ſint
clerici put diſtingui
tur in conuerſis vt. j.
dicam. in ❡ Tacite
In electis autem re
quiritur expreſſa p
feſſio. ſ. e. nullus ſic
j. c. indemnitatibꝰ in
prin. Nouicij ergo
nō admittunt ꝛ ſic
tenebat abbas ĩ glo
ſa in prin. alias ad
hoc. ff. de ſta. liber. l.
ſtatuliberum licet ta
les gaudeant priuile
gio canonis vt. j. de
ſen. ex. religioſo tam
non ſunt veri religio
ſi vt ibi. n ❡ Conuer
ſi laici d conuerſis ergo
hic loquitur. monachi ergo vel fratres pfeſſi indiſtincte
admittuntur ad hoc de ar. cum olim de ſen. ex. canonica xvi
q. i. generaliter xciij. di. a ſubdiacono hodie ſecꝰ quod dic
vt in clemen. de eta. et qua. vt hij qui. i. ſhen. o ❡ Cū cle
ricis in plebibus ergo vbi ſūt cl'ici et laici cōuerſi nō admit
tuntur conuerſi laici ergo in hoſpitalibus ꝛ locis huiuſ
modi vbi ſunt ſolum laici conuerſi iſti bene eligunt ſibi re
ctorem magiſtrum vel maſſarium. ſ. de ar. cum olim nec
hoc h ꝓhibetur ꝛ ad hoc. j c. indemnitatibꝰ. ſ. pl. p ❡ Ele
ctōnibus. tale enim ius nō caderet in laicum. ſ. e. maſſana
et. c. ſacroſancta. eciam conuerſum ut h. quid dices in queſti
one facti in aliquo ordine puta humiliatoꝝ vel in aliqua
eccl'ie ſeculari preſcripſerunt laici conuerſi quod debeāt ad
electōnem admitti ꝛ vocari p hanc conſtitucōnem clerici
nolunt eos admittere queritur quid iur. dico quod de iure cō
muni conuerſi laici ad electōnem nō admittuntur ut h ſed
decre. illa nō tollit ſpecialium locoꝝ ordinū vel pſonaꝝ cō
ſuetudines preſcriptas. ſ. e. li. de conſti. licet quare illi pre
ſcripte cōſuetudini ſtari debet nō ob. quod in talibus nō va
leat cōſuetudo. ſ. e. maſſana quia illud dico veꝝ ſm innoc.
et hoſt. qui hoc no. de inſti. c. ij. de laicis pfeſſione et habi

non diuersis cum ergo conuersus sit ecclesiastica persona xij. q. i. c. duo tale ius spirituale prescribere poterit

Si postq̄. si ab electione cathedralis vel regularis ec- clesie in scriptis ex causa pbabili appelletur ad pa- pam ea pendente cōfirmacio facta p ordinarium nō valet Requirit decreta. cu- pientes nō solum q electus veniat s; vsq; ad finem negocium psequatur et habet locum eciam cū ap- pellatur a confirma- cōne vel puisione h dicit .b. ¶ Ecclesia. nota q̄ ad cathedra- lem ecclesiam bene e rat statutum q appel lacio deuolueret eo ipso q in scriptis et causa pbabili inter posita essꝫ. s. e. q̄uis. sed de regulari non sic erat expressum pa rificate igit sūt regu lares cathedralibus sic. s. e. ne p defectu. et. c. cupientes secus in casu. s. e q̄q̄. d. ¶ Scriptis. sic. j. de ap pel. cordi et de hoc. s. e. ti. q̄uis. e. ¶ Pro babili. vide istud spe ciale in istis ecclesijs q sufficiat q appella cio sit interposita ex causa probabili licet causa sit falsa ad hoc ut deuoluat et potest esse quia maiora facilius deuoluuntur ut. s. de ap. ut debi tis honor in fine. f. ¶ Sedem ap. ergo secus si ad inferio rem cum enim ista decre. ponat suum casum specialem ꝯ regulam. j. de ap. non solum. ij. li. n. quo cauetur primo constare debere de veritate cause anteq̄ reuocentur attemp tata post ap. ante sententiam interiecta ob hoc igitur a ca none expresso nō recedam sed antiquo et generali iuri in alijs stabo et potuit esse racio reuerencia se. ap. et ut meli us visitetur Et quia ista maiora de facili transeunt ad pa pam vt in predic. decre. ut debitis in fi. et si appelletur ad legatum non puto hanc decre. locum habere licet dici so leat examen legati satis eē examen se. ap. Sed video q si appelletur ad se. ap. non sufficiat adire legatum nisi par tes concordarent appellacioni renunciando de ap. constitu tus et de offi. lega. studuisti et. c. licet ⁊ dixi. s. e. cupiētes circa prin. g. ¶ Canonice sine aliqua grauitate ut. s. e. q̄ uis et. j. e. puida et primo inquiratur de recessu ut ibi. h. ¶ Potuit sufficit enim q appellacio sit interposita ex causa pbabili ad hoc ut deuoluat et ad cōpetentis iudicis iuris dictionem reuocet. i. ¶ Firmitatem. si. j. e. puida ⁊. c. se. et. c. vl. h. ¶ Si electus approbat quod no. guil. ⁊ gar. s.

cōtingat huiusmōi cō firmacio nisi prius fu erit canonice ab appel lacione ipsa recessum cum sit ab eo qui nō potuit ꝺ facto presūp ta nullam obtinet ro boris firmitatem ¶ Si electus qui iuxta constitucionem feli cis recordacionis nico lai pape tercij prede cessoris nostri ad di ctam sedem venerat pro electionis sue ne gocio prosequendo ꝺ romana curia sine li cencia recesserit ante q̄ huiusmodi negoci um sit finitum eius e lectio auctoritate cō stitucionis ipsius que non solum vt quis veniat sed eciam ex sui mēte exigit q vs q ad finem negocium prosequatur eo ipso viribus euacuatꝰ om nino ¶ Cum autem ab electionis confir macione vel facta p uisione per eū ad quē propter inferiorum ne gligenciam fuerat de uoluta eligendi pote stas ad sedem appella tur eandem constitu cionem predictam in veniendo mittendo et alijs que perstringūt

e. cupientes. §. q si. l. ¶ Iuxta. si ergo talis erat electꝰ qui venerat ad curiam nō astrictus tamen illa constitucōne si cut ante finem cause recedat cum non habeat ibi locum cō stitucō ergo nec eius pena et facit quod dixi in decre. cupi entes in prin. sup verbo immediata subiectō et. s. e. cū nō deceat. m. ¶ Consti tucionem. s. e. cupien tes. n ¶ Mente et ita punitur qui mentem offēdit sicut qui mē tem et verba. ff. de iu risdic. o. iu. l. si quis ꝺ. q dum ꝑponitur. ff. ad mace. l. iulia nus. §. mutui primo preferetur menda ꝺ bis. j. de ver. sig. si in telligencia et. c. ꝑpter rea ⁊ ꝯrium videba tur quia constitucio penalis erat ⁊ restri genda. ff. de pen. in terpretacōne sufficere ergo videbatur q ve nerat p ut constitucō dicebat sed ꝯrium ē verum ista enim sūt pa ria non venire ⁊ ve nire ⁊ sine licencia re cedere xi. q. iij. certum de iudic. c. i. ff. de ex cu. tu. l. scire. §. obscura hunc videtur eciam talis offendere vba sm q no. in. §. q si p xx. sup verbo execucō nem non ob. q dicit constitucionem pena lem nōn extendendam quia in hoc nō extenditur qd erat de mente nec puto electum puniri qui eo tempe quo non impeditur processus cause p xx. vel xxx. miliaria peregnacōis recreacōis vel similis causa iuit extra curiam nō enim reces sisse dicitur qui statim est reuersurus. ff. de pactis. presens ff. de diuor. l. ij. ⁊ verba ciuili modo non capciose sunt in telligenda iij. di. erit. ff. de seruit. si cui ⁊ h tenent guil. ⁊ gar. in decre. cupientes o. ¶ Omnino. q h de pena electi venientis ⁊ recedentis sine licencia dictum est eadem ra cione intelligo repetitum de pena opponencium ⁊ psonarum instructarum p ¶ Cum autem approbat quod no. guil. ⁊ gar s. e. cupientes in prin. q. ¶ Cōfirmacione in ꝯrium videba tur ibi enim non de meritis electionis sed de iniquitate iu dicis agitur. s. de ap. interposita ad fi. ad quid ergo veni rent psone instructe sed ꝯrium verum est licet enim de iudi cis iniquitate agitur nichilominus ⁊ de meritis electiōis et sic necessaria est instructō psonarum. r. ¶ Prouisione in ꝯ trarium videbatur quia penalis erat constitucio ⁊ quia si papa de puisione voluisset intelligi id expressisset sicut fecit de electionibus ⁊ postulacionibus de dec. ad audienciam sed cū quotidie iura ista parificent electiones postulacōes

et puiſiones.ſ.e.ſtatuimus.⁊.c.vt circa.quod uſr.d vno et de alio.vt h pz.ſed poſt puiſionem nō videbat vacare eccleſia.⁊ ſic nec habere locū cōſtō que puidere intendit eccleſijs vacantibus vt ibi patet in pāin.ſed p appellacō nem ſuſpenditur confirmacionis ⁊ puiſionis effectus. de iuriur.veniens.vñ merito locū hz cōſtō. s. Cum quod dic vt.ſ.e.ne p defectu.et.c.quanǫ.

Cum ex eo. Diſpenſare pnt epiſcopi ⁊ ſuperiores cum habentibus prochiales eccleſias ſibi ſubiectas. q vſqꝫ ad ſeptennium ſtudendo.nō teneantur ad ſacerdocium pmoueri ad ſubdiaconatum tamen d bent pmoueri infra annum.alias ſunt p uati.et illo durāte ſeptennio debet in illis eccleſijs idone9 poni vicarius de fructibus eccleſie ſuſtinendus elapſo ſeptēnio debꝫ rector infra annum i presbiteruꝫ pmoueri Cauſam dedit huic cōſtōni.qd no.guil.ſ.e.lꝫ cānō.in glo.ſup verbo.priuatus.a. Lugdunenſi.ſ.e.lꝫ canon.b. Parrochialium.nō collegiatarum in quibus locū habet concilium.in collegiatis non.⁊ ſic in illis non eſt hic diſpenſacio neceſſaria.ſ.e.ſtatutum.c. Tempore.i. ex quo poſſeſſionem habuit.vel per eum ſtetit quo minus haberet.j.e.pri.ſ.i.⁊.j.de preben.licet epiſcopus.d. Perſonaliter ergo non per vicarium niſi in caſu dec.d p ben.extirpande.qui caſus p concilium mutatus ñ ē vt ibi dixi.⁊ idem hodie in caſu huius.c.e. Reſidiant. diſpē ſari tamen poterat ſup reſidencia ut in ipſa dec.lꝫ.in ſi.f. Non fuerint.iuſto impedimento ceſſante.ut h in fi.⁊ j.e.pz.ſ.porro.g. Extunc.i.poſt illud concilium.h. Acceptare.quia nolebant ſic ſtatim preſbiterare.i. Proficiendi.de magiſtris.c.i.⁊.c.quia nonnullis.k. Partibus in quibus forte pauci ſunt alia beneficia.l. Oportunitas.ſicut puident iura q oportuitas ad malū tollatur.vt.xviij.q.ij.diffinimus.de cohabi.cl'i.c.i.ſ.e.fūdamenta.j.de ſta.regula.c.vno.i.ſſer.in fi.ita puident ne oportunitas tollatur ad bonum.ut h ⁊.ſ.d magiſtris p totum.m. Indigere.ſ.de magiſtris.c.vi.vnde ⁊ aduocatis dicitur.q non minus puident generi humano.q ſi patriam armis defenderent.C.de aduo.di.iudi.l.aduocati.⁊ doctorꝫ ſciencia mundus illuminatur.ſ.de heret.cum

in ea conuenit obſeruari Item

Cum ex eo q feliās recordacionis gregorius papa predeceſſor noſter ſtatuit in concilio lugdū. vt ad regimen prochialium eccleſiarū aſſumpti ſe ad ſacerdocium promoueri faciant infra annum a ſibi commiſſi regiminis tempore cōnumerandum et perſonaliter reſideant in eiſdēz alioquin ſi infra idem tempus promoti nō fuerint huiuſmodi eccleſijs abſqꝫ monicō ne alia ſint priuati nōnullis extunc parrochiales eccleſias recuſantibus acceptaē legendi et proficiendi cum eis facultates nō ſuppetant nec ab eccleſiarum prelatis de alijs beneficijs in pleriſqꝫ mundi partibus interdum prouideatē eiſdēz oportunitas ſit ſublata i grande vniuerſalis eccleſie que ad ſui regimen viris litteratis permaxime noſcitur indigere diſpendium et iacturaꝫ Nos ſuper hoc multorum inſtancia excitati

ex mundo.j.de reſi.c.vno.n. Prouidere.ſed nonne ſatis puiſum erat pauperib9.ſ.de magiſtris.dic q ſic circa doctores.ſed circa libros ⁊ expenſas nō.circa que puidit iſta cōſtō.o. Epiſcopi.licet igit inferiores plati poſſint ex cauſa ſupreſidencia diſpēſare.ſ.de cle.non reſi.relatū et ita ibi ſentit inoc. et hoſt.⁊ gar.ſ.e.lꝫ in vi.glo.hoc tamen caſu non diſpēſabūt inferiores epīs.et in ſ. porro idem repetitur Sed nunquid ſolus epiſcopus ſine capitulo hāc ⁊ alias diſpēſacōnes facere poterit Et videtur expreſſuꝫ q non.i.q.v.c.vl.i fi vbi etiam de h.et.l. vi.ex penitentib9.et ad idē.j.de exceſ.pla.c.i.et.ſ.d hijs q̄ fiūt a prela.nouit et.c.ſe In contrarium videtur per hanc literam.⁊ p dec.at ſi clerici.de iud.cū i hijs iurib9 dicitur de epīs.nulla mencōne facta de capitulo.ad idem de ordi.ab epiſcopo q̄ renū.c.i.⁊.ij.de cle coniug.ſane.ij d.cl'.pug.in duel.c.i.ad idem.j.d eta.et quali.c.vno.d fi.pſb.c.i.cū multis ſi.ad h vltimuꝫ credo et communiter obſeruat ſm hoſt.qui hoc no.d tempō.or.dilectus.in fi.magne glo.et guil.in ſpe.t.de legato ſ.an tempus.in pri.ipſe tamen hoſt.no.q.de ſta.regla q dei timorem.tamen poſito quod d iure ſolus diſpēſare non poſſ de cōſuetudine preſcripta ſibi poterit hoc ius acquirere.ſ.de hijs que fiunt a pla.ca noſcitur.in fi.⁊.ſ.e.li.de cōſue.c.ij p. Huiuſmodi parrochiales.q. Subiectas no.q licet quo ad dandas dimiſſorias equiparemus epiſcopum originis domicilij et beneficij vt.j.de tempo.or.cum nullus.i.ſſer.quo ad caſum iſtum ſecus.vnde ſi bononien.talem eccleſiam habet mutine.mutin.nō bononien habebit diſpenſare p hanc lrām.c. Obtinet.ſi iā elapſus eſſ annus ita q puati eſſent tunc eos non obtinent ſed obtinuerunt ⁊ ſic huiuſmodi diſpenſacio locū nō hꝫ.r. Septennium.nota in ſeptēnio ſcolarem eſſe debere puectum ſtudens in theologia in quinquēnio.ſ.de magiſtris.c.vi.et etiam ſtudens in iure ciuili.vt in pre.ff.ibi.et in quinti anni.⁊c.⁊ ſi voluerint epi in citeriori.tempore diſpenſare.bene id poterūt.ſed in vlteriori non.de re iudi.q ad cōſultacionem.de ap.oblate.j.de reſcrip.cū licet.ſed nunquid epīs q̄ diſpenſauit in ſeptēnio ante illud tēpus finitum poterit diſpenſacionem reuocare.puto q non per

regulam·j.de reg.iur·decet et.ſ.de fil.preſb·ex tua vbi de
hoc et hoc dico niſi euidens cauſa ſuaderet ↄtrarium et ſic ꝑt
intelligi de cleri·non reſi.c.pꝫ·vnde et priuilegium reuoca
tur cum tendit ad noxam de deci.ſuggeſtum ¶ Quid ſi pē
dente diſpenſacione incepcum facta de iſto ſeptennio aſſu
mor ad aliā prochia
lē eccleſiaꝝ ſine frau
de nunquid adhuc
poterit in ſeptennio
incepcum diſpenſari et
ſatis videtur ꝙ non
ꝑ hanc litterā cum vi
deatur inſpicia tempꝰ
racione pſone et ſm
hoc et p ea que dixi
in pⁱmā glo. videtur
ꝙ tempus iſtud inci
piat a tempore diſpē
ſacionis ſed ſm hoc
eſſet repire ꝙ ꝑ nouē
annos vel quaſi ꝓ
rogaretur recepcio
ordinis preſbiteralis
et in hoc vtilis eſſet de
claracio.s ¶ Littera
rum·cum nō diſtin g
uat generaliter intel
ligo ſiue in gramati
ca ſiue in iure canoni
co vel ciuili vel ſcien
cia theologie ſtudeat
et caueant epi ne di
ſpenſent cum hijs q̄
dociles non ſunt iam
enim in eis ceſſat hu
ius conſtitucionis cau
ſa vn̄ nec fiat diſpen
ſacio·i·q·vij·quod ꝓ
remedio et habentes diſpenſacionem ꝓpter ſtudium ſtu
dere debent non in caſtris vel eciam villis ſed in ſtudio ge
nerali vt·ſ·de clerico·non reſi·tue alias priuilegium non
habebunt vt ibi·t ¶ Subdyaconatus per hoc dicūt eciā
quidam ꝙ ſine diſpenſacione de ↄmuni iure poteſt in mi
noribus ↄſtitutis eligi ad prochialem eccleſiam ad idem
allegant·j·de preb.ſi ꝓ clericis et·j·de inſti·c·ij. ſed puto
ↄ·et dico ab antiquo iure illius decre·ſ.de eta.et qua·p̄·
nō recedi niſi incōptum repitur expreſſum nec ob.h decre·
potuit enim diſpenſare vel p lrās apoſtolicas vel p preſen
tacionem patroni ↄſequi prochialem eccleſiam in inmori
bus ↄnſtitutus ſi diſpenſetur cum tali neceſſe habet ifra
annum ſubdyaconus fieri et ſic intelligo iſtum textum et
dixi de hoc in predic·decre.ſi ꝓ clericis·a ¶ Xpi no·diui
bonoꝝ eccleſiaꝝ eē penes xpm de hoc xij·q.i·expedit xvi·
q·i,qm quicquid·ſ·de ver.ſig·cauſa.b ¶ Dinoſcitur·noc a
ex preteritis circa futurā caueri xxiij·di·in nomine de pa
ni·c·j·et·ſ·c·fūndamenta·ꝗ·digne·c· ¶ Retrocedere mi
litando negociando vel vxorem accipiendo qd̄ poſſūt ipi
clerici in minoribus ↄſtituti·ſ·de cleri·ↄiuga·c·i·ſed qui
ſunt i ſacris no·j·de voto·c·vnc·d ¶ Pena priuacionis ip

frequenter volentes
cupientibus in ſcien-
cia proficere vt fru-
ctū in dei eccleſia ſuo
tempore afferre vale
ant oportunum vtili
ter prouidere preſen
ti conſtitucione ſanci
mus vt epiſcopi eo-
rumq; ſuperiores cū
hijs qui huiuſmodi
ſubiectas ſibi eccleſi
as obtinent vel obti
nuerint in futurum
diſpenſare poſſint li-
bere qd̄ vſq; ad ſep-
tennium litterarum
ſtudio inſiſtentes ꝓ-
moueri minime tene
antur niſi ad ordinē

ſubdiaconatus dum
taxat ad quem infra
predictum annum re
cipiendum ne ſicut a
mltis de xpi patrimo
nio ſublimatis olim
factum eſſe dinoſcitͬ
a ſtatu retrocedē va
leāt clericali omnino
aſtringi volumus et
niſi receperint pena c
tenta in dicto concilio
eoipſo percelli ¶ Por
ro ſeptennio p̄di-
cto durante iījs epi
ſcopi et ſupiores ſol
licite prouidere procu
rent vt per bonos et
ſufficientes vicarios
ab eis in huiuſmodi

ſo iure·c. ¶ Exercetur ꝓuidit hec conſtitucō eccleſijs et
perſonis ſic·ſ.c.cum nobis olim in ſi.et·j·de regl'a·benefi
cium·f· ¶ Dminiſtrentur·non enim debent ꝓprijs milita
re ſtipendijs xij·q·ij·caritatem·g· ¶ Septennio. idem ē
de minori tempe.ſi ad minus tempus diſpenſatum fuiſſꝫ
quod fieri poteſt ut
ſupius dixi·b ¶ Ali
oquin extunc id eſt e
lapſo anno ſcilicet a
fine ſeptennij .I. ¶
Penam priuacionis
¶ Commiſſa qua
tuor dicit pmo
ꝙ ad penam priuacio
nis rectoris prochia
lis eccleſie nō pmo
ti requiritur ꝙ annꝰ
integer ſit completꝰ
ſecundo ꝙ annus ille
nō currit iuſte impe
dito tercio ꝙ poſt p̄
uacionem eccleſia ei
dem cōferri nō poteſt·
quarto ꝙ non pmo
tus ſi eo animo rece
perat eccleſiam vt fru
ctus anno percipet te
netur ad reſtitucionē
ipſoꝝ et qui ea mēte
contulit eccleſiam ſ
uare debet indemnē
I· ¶ Parrochialis n̄
collegiata·ſ· c·ſtatu
tum· in· ¶ Tantum
quia ammodo ante fi
nem anni nō expecta
mus aliqua tempora
ſtatuta ad ordines r
cipiendos de quibus·ſ·de temp.ordi·de eo vel ſi ſupeſt v
num tempus adhuc non eſt diaconus vel ſubdyaconus·n
¶ Lugdun.ſ·c·licet canon·o· ¶ Elapſus.facta computacō
ne vt dicitur·j·ꝗ pꝫ·in ↄtrarium videbatur quia lex dicit ꝙ
ſi ꝓmiſiſti michi facere inſulam infra certum tempus et iā
tempus tantum lapſum eſt ꝙ ammodo infra tempus fie
ri nō poteſt licet totum tempus nō tranſierit ↄ te agere
poſſum·ff.de ver·obli.hoc iure et.l.ſi ita ſtipulatus eſſem
vnde exquo certum erat illum infra diem ꝓmoueri non
poſſe videbatur pena commiſſa ſed ↄtrarium eſt verꝫ ut hic
patet et hoc tenebat guil·et gar.ſ·c.licet canon p.l· ff· de
ver·ob·in illa ſtipulacōne et·l·inſula vbi expreſſe dicitur
ſtipulacionem penalem non ↄmitti ante diem eciam ſi ſit
certum parere nō poſſe Item licet certum ſit condicionem
exituram expectari debet donec exiſtat·ff·qn̄·di·le·ce·l·hu
ius legatum Ad ↄtria poterit reſponderi vt no·in.l.hoc iu
re vel dic ante diem agi poſſe quanti intereſt opus inch
atum nō eē vt in pⁱmis iuribus ſed ad penam nō vt in ſe
cundis et hp ¶ Volente et merito nō poteſt conferri quia
nō conferūtur beneficia anteꝙ vacent·ſ.de cōceſ·preben·
c.j.et.ij· Anno autē elapſo libere poteſt ↄferri n̄ obſtāte

eccleſijs deputandos: animarum cura diligenter exerceatur et deſeruiatur laudabiliter in diuinis quibus de ipſarum eccleſiarum prouentibus neceſſaria congrue miniſtrentur. ¶ Elapſo vero dicto ſeptennio. hij cum quibus fuerit vt premittitur diſpenſatum. ad diaconatus et preſbiteratus ordines infra annum ſe faciant promoueri. alioquin ex tunc dictam penam ni ſi iuſta de cauſa id obmiſerint. ipſo iure ſe nouerint incurſuros. Jo.

illius ꝓfeſſione.j.de ꝑb.lꝫ epſ.idem vides in morte naturali.lꝫ certum ſit clericum mortuum non tamen confertur eius beneficium ante mortem vt.ſ.d ecl.ꝑb.c.i.et.ij.q. ¶ Pacificam. quid ſi nactus eſt poſſeſſionem ſolũ minoris ptis bonorum. Dicunt quidam. ꝙ non curat tempus. ſecus ſi maiorem.ar.j.d reſti.ſpolia. frequens. Dic ſm guil. qui hoc no.ſ.e.licet. ꝙ ſi liberum habet exercicium cure animarum. tenetur hac conſtitucione. licꝫ tantum minoris partis bonorum poſſeſſionem habeat. qr cura pars principalis eſt et dignior. de eta. et quali. cum ſit ad hoc de elec.ec. vel al. ꝙ in dubijs. et eius racõe tenetur ad ſacerdociũ ꝓmoueri. de ꝑb. extur pande. ſecus ſi nõ habeat liberam cure exẽcuꝭ licꝫ poſſeſſionẽ habeat ĩ maioris partis bonorum. ad idẽ ſ.e.ti dudũ.ij.ẽca pñ. vnde dixit h̃ tñ ipius ec. regim ꝛc. qd ſi poſtꝙ nactꝰ ẽ poſſeſſionẽ mouet ſibi ƺtrouerſia. Dixit guil. ꝙ ſi idſt nẽti ĩ ipa poſſeſſiõe lis ſibi mouet et poſſeſſio cõtinue turbat ꝓmoueri ñ tenet quia que in ƺtinenti ſunt.i.ꝛc. ſ.e.officij.ff.ſi cer.pe.lecta. et quia non videtur pacifica fuiſſe que nõ durauit. ad hoc.ſ.e.ſi poſtꝙ ꝯ.ij.et de.v.ſignam et ego et.ff.de m.rem.v.ſi ꝓ pte ꝯ.verſum. de pe.di.j.dubitacium. et litis euentus dubius eſt.ff.de.peculꝰ. quod debetur.i.poſſ ergo eſſe ꝙ perderet eccleſiam et ſic in preſbiterum ordinatus. abſqꝫ beneficio mendicaret xxiij.di. diacom.vl.ſi autem poſſeſſionem aliꝙ diu obtinuit ſine litigio ac ƺtitucione artatur. et ſufficit ꝙ ſemel cepit pacifice poſſidere.ſ.e.dudum.j.ff.de adi.emp.l.exempto ĩ pñ alias ſuo velle quilibet poſſ ſibi litem confingere ĩ fraudẽ huius ƺſtitucionis. nec ob.ꝙ iſte ſuccumbere poterit. quia mala electio eſt in culpa. C.de acq̃r.poſ.l.vl.C.de iur.del. ſcimus.r. ¶ Per te ſtetit. ſic.j.de ꝑben.licꝫ epũs.a. Juſto impedimento. ſic.ſ.e.ꝙ ſit. ad ſi. pone ꝙ toto illo ãno egrotauit. vel abſens erat epũs. et ƺmendaticias habẽ non potuit. vel cum epiſcopus noluit ordinare vel hijs ſimilia. hec enim ſunt iuſte cauſe que excuſabunt eũ et ꝓpt hanc cauſam dico ꝙ licet elapſo ãno ſtatim illo nõ vocato poſſit alteri eccleſia conferri. vt in predicta dec. licꝫ tamen tutius et honeſtius eſſ ipſum citari et facere ꝓnũcia ri illum ꝓuatum ſi non oſtendit diſpenſacionẽ vel iuſtum impedimentum. nam ſi hoc omiſſo fiat collacio ipſe poſtea veniens et de iuſto impedimento vel diſpenſacione fidem faciens collacionem ceſſari faciet de re iudi. cum bertoldus ſed quia iudices vel illi ad quos collacio ſpectat nolunt litigare. vel ſe aduerſarios conſtituere nec illi quibus eſt

Commiſſa tibi parochialis eccleſia extũquã tantum de anno tranſiuerit. ꝙ ĩ fra ipſũ nequeas iuxta ſtatutum generalis concilij lugdunñ ad ſacerdocium ꝓmoueri. nõ eſt niſi tunc demũ cum ex toto fuerit ipe annus elapſus. cẽſenda vacare. nec poteſt alteri antea te nolẽte conferri. ¶ Annus autẽ huiuſmodi qui a tempore illo incepit quo ipſiꝰ eccleſie regimẽ cõmiſſum tibi extitit et poſſeſſionem eiꝰ pacificam habuiſti. vel

facienda collacio niſi primo habeant ius in re. ideo cõmunius eligitur altera via ut ſine alia pronunciacõe fiat collac.b. ¶ Eccleſia ipſa. tolle qd ẽ in ſi ꝯ. nullatenus ea vice.ꝛc.c. ¶ Exiſtis q̃dam habent h̃ in tra et ad quam te inhabilẽ reddidiſti.d. ¶ Ludibrio. ſic.C.de bo.que li.l.vl.ꝯ.ubi autem puerilis.c. ¶ Faciendum. C.ƺmunia de l.l.ij.i ſi. magis ergo ƺſideremus ſenſum ꝙ verba ad idem.ſ.e.ſi pꝰ ꝙ ꝯ.i.ſ.de v.ſig.mercingencia.et.c.ꝓpterea f. ¶ Ea vice. intelligo.j.in illa vacacione. alias lex eſſ impoſita vobis. facile enim eſſ ſibi cõferri vni quẽ ſciret nolle ƺſentire. et poſtea reiterato illam primo ƺferre. ſm illos qui habent in textu et ad quam te inhabilem.ꝛc. non eſt dubitacio tanta.f. ¶ Iterato. nã q̃ racõe ſimto primo ãno poſſ iterato eidẽ conferri eadẽ racõe finita ſcdo. et ſic dico d tercio. et ſic d ſingulis et ſic canõ fruſtraret effectu. vt dictũ ẽ ƺtra.ſ.d celi.licet. iij.g. ¶ Intẽdẽs. ſic a principio itẽ debat ꝓmoueri. ſꝫ poſtea mutata voluntate ꝓmotꝰ ñ fuerit. ñ tenet ad reſtitucõem fructuũ. qd verum puto d perceptis ãte mutatã voluntatẽ. in alijs crederẽ ſecꝰ eadẽ racione.h. ¶ Poſtmodũ elapſo ãno j. ¶ Mutata. nota ꝙ fraus purgatur. ſic et mora iterdum ſ.de loca. potuit. et.j.d re.iur.mora.vbi de h̃. Et nota ꝙ in tum ſpectari cum initium ƺſiſtit in animo. alias ſpectatur initium.ſ.e.de ſtꝫ p.ſi eo tempore.ſ.e.dudum.j.vbi d hoc k. ¶ Promotus fuerit ad ſacerdocium.j.ãnũ.l. ¶ Promouendum. et in veritate promotus non fuiſti. alias purgatur vicium in vtroqꝫ.m. ¶ Offenſam. ſic.ſ.e. ꝓpterea. cum ſuis dec.n. ¶ Indemnem. pone enim illum qui fructus percepit non eſſe ſoluendo ita ꝙ inefficax eſt actio ƺtra eum ſ.de ſoluc.cõ ardus. dabitur in ƺferentem. vt hic vides et hic loquitur ñ ſolũ d obligacõe ĩ foro aĩe. ſꝫ etiã ĩ foro iudiciali dũmõd tali crudelitate l fraude fiat ſidel tñ q̃ fraudẽ allegat illã ꝓbabit.ff.d ꝓbac.q̃ciens ꝯ.q̃ dolo. et ꝓbabitur id ꝑ ƺiecturas.j.ti.ꝑx.c.ij.

Si abbatē. abbas exemptus ſi eligitur in epiſcopum ſed tranſire non poteſt ſine licencia pape vel legati de latere. Secundo dicitur. ꝙ legatus de latere cōfirmare poteſt electiones epiſcopoꝝ exemptoꝝ reliqui non ſine mandato ſpeciali declarat que no. ber. ſ. de poſtula. c. vt vltra medium glo. c poſt. ibidē in prima. et ea que no. moder. in d conſuetu. cum vene rabilis. ⁊ gar. ſ. e. cu pientes. ꝯ. demꝗ. p. ¶ Abbatem. idē intelli gas de quolibet alio inferiori prelato ab epiſcopo quia eadē ē racō. q. ¶ Subiectū quod cogno ſci poteſt per decr̄. j. de priuil. ſi papa idē d ſubiectis epiſcopo q̄ ad h ꝙ e ligi poſſunt ſ ſine licē cia epiſcopi non tranſi bunt. r. ¶ Epiſcopū idē de alijs dignita tibus puta ad aliam abbaciam. ſ. e. c. nul lus. cum ſi. et eadē ē racio. r. ¶ Elegiſtis. dubitacionis fuit cau ſa. epiſcopus quia n̄ habet liberū volātē ſine licēcia pape debē poſtulari ad alium archiepiſcopatū vel epiſcopatum. et ſi eli gat non valet electio eadem ergo videbat racio in abbate imme diate ſubiecto vt p id deberet poſtulari. nō eligi. ſed illud ſpecia le in epiſcopis. ſ. de renūc. niſi cum pridē nō enim quaūꝗ h petere licenciam tranſe undi poſtulandus eſt. vt pbatur. ſ. e. ſi religioſꝰ et. c. nul lus. et in hijs que no. ſ. d poſtul. c. vl. ¶ Eſtinde. ꝙ elegi ſtis. ⁊ non poſtulaſtis. e. ¶ Prouinciaſi enim legatꝰ eſſ. ſed non in illa ꝓuincia licenciam dare non poteſt. licet enī quedam poſſint que voluntarie iuriſdictionis ſunt extra ꝓuinciam ſibi decretam eundo et redeundo. tamen hec q̄ ꝯtencioſe iuriſdictionis ſunt non poteſt vt hic. ⁊. ſ. de ꝯſue tu. cum venerabilis. primum ꝓbatur d of. lega. ꝙ tranſlaci onem. ⁊. c. pnſ. ⁊. ſ. de ſen. ex. ad eminenciam. cū ſi. Ergo dicit ſic in ꝓuincia miſſus quod eſt. j. ꝙ licet prouinciam exiuiſſ dummodo eſſ in legacione. adhuc licenciam dare poteſt. ſ. de of. lega. nouit. ſi autem exiuiſſ prouinciam ⁊ legacionem ſecus ⁊ ſic poſſ intelligi hec trā. t. ¶ Latere. ſ. cardinalis. j. de of. lega. c. ij. in ſi. vbi dicā d h. u. ¶ Miſſus

per te ſtetit q̄ minus haberes eandem tibi non curavit ſi promo- ueri iuſto impedimē to detentus infra tem pus huiuſmodi neq̄ uiſti ¶ Porro ſi in- fra idem tempus non fueris racionabili cau ſa ceſſante promotus tibi eccleſia ipſa qua dicti ſtatuti auctorita te iam priuatus exi- ſtis ne ſtatutum ip- ſum fiat ludibrio de- bitoq̄ fruſtretur effe- ctu et non rebus ſed verbis cum ſit pocius contrarium faciendū lex impoſita vidiatur. nullatenꝰ ea vice po terit iterato conferri ¶ Ceterū ſi promo ueri ad ſacerdocium non intendens pro-

chialem recipis eccle ſiam vt fructus ex ea per annum percipias. ipſam poſtmodū dī dimiſſurus niſi volū tate mutata promo tus fueris teneberis ad reſtitucionem fru ctuum eorundem ut eos receperis fraudu lenter ¶ Illum aūt qui eam tibi contulit cum te nō crederet ad huiuſmodi ordinem promouendum pre- ter diuinam quā exin de incurrat offenſam ad ſeruandam indem nem eandem eccleſiaꝫ decernimus obligari

¶ Idem

Si abbatem ec cleſie romane immediate ſubiectuꝫ in veſtrum epiſcopū

ſubaudi i vel ab alio qui haberet ſuper hoc ſpeciale mā datum. vt in ſi. c. x. ¶ Deſerendi. ſicut enī inferior nō deſerit ſine ſuperioris licencia ſuam eccleſiam. de renūc. admonet ſic nec iſte ſine pape licencia qui ſibi ꝓximus eſt ſupior l ſui legati d latere ſuū monaſteriū deſeret. a. ¶ Trāſeūdi quod ſi abbatia non ſit exempta. ſed priuile gium habē ꝙ abbas ad epiſcopatum non poſſit aſſumi ſine li- cencia ſe. ap. ex cauſa forte quia abbates ſe videntes receſſuros. res monaſterij diſp- gunt ⁊ habeād hoc priuilegio. xvi. q. i. hic eſt eciam. nūquid po terit legatꝰ de latere huic dare licenciam ſatis videt iſtius dec̄. ar. ꝙ ſic. quia poteſt omnia pter excepta. de offi. lega. ꝙ tranſ lacionem. xvi. q. i. fra ter. ff. de offi. prefect. pto. l. vna ad hoc. j. de v. ſi. c. i. in pri. vnū nota ꝙ p hanc dec̄. re ꝓbata eſt opinio hoſt. no. ſ. de ꝯſue. cū venerabilis. dicebat enī ibi et de renūciac̄. c. vl. in prin ꝙ illi le- gati habebant ſpeci ale mandatū transfe rendi abbates exemp tos. alias id facere n̄ potuiſſent. p dec̄ d of lega. ꝙ tranſlacionē ſed ꝯpoſt. ibi detradi cens. ꝙ ex generali le gacione hoc poterit et eius opi. h approbat vt vides. h. ¶ Huiuſ modi. ſumptū ex eo quod no. gar. ſ. c. cupientēs. circa prin. ſup verbo examen et dic huiuſmodi. ſ. de latere. c. ¶ Quis. vnde minores le gati non exequuntur. officiū ſuum eo prīte. ſ. de offi. lega c. volentes. d. ¶ Imperium. quia ordinariū eſt nec perit morte mandantis. j. de of. lega. c. ij. ⁊ in eo pares ſunt ꝓ conſulibus. vt ibi. c. ¶ Habere. ff. de of. pꝯſ. l. iiij. ⁊. ff. de of. ꝓ ꝯſul. ſed ideo. f. ¶ Officiō legacionis. ꝙ nō requiritur ſpeciale mandatū. ⁊ idē dicebamus p dec̄. ſ. e. ꝙ diligēcia vbi hoc tenet ꝯpoſt. item ꝙ non erant h ſpecialiter reſeruata. g. ¶ Legati. ſ. non de latere vel qui dignitatem illā ſibi vendicant eccleſiaꝝ pretextu. de quibus. ſ. de offi. lega. c. i. ⁊ pnſ. ⁊. j. e. ti. c. i. h ¶ Hoc. ſ. ꝯfirmare epōs arcepōs ⁊ alios exemptos. i. ¶ Specialiter. nota ꝙ non tantū valet genꝰ quātū ſpecies. de ap. c. ij. de hoc d offi. or. ſi ſacerdos.

elegiſtis reprehendi nulla exinde racõe po teſtis ei tamẽ ab alio q̃ a nob. vel apoſto lice ſedis legato ſi ſit in prouincia de latere noſtro miſſus dari nõ poteſt licencia ſuum deſerendi monaſteriũ et ad veſtram eccleſi am tranſeundi ¶ Hu iuſmodi vero legat⁹ qui maius omnibus poſt romanum ponti ficem in prouincia ſi bi decreta imperium cenſet habere archie piſcoporum epiſco porũ et exemptorum e lectões poteſt ex of ficio confirmare. Alij autem legati hoc ne queunt niſi eis a ſede ipſa h ſpecialiter ſit commiſſum ¶ Irez

ex. xxiij. di. quanq̃ h. ¶ Commiſſum. nota et breuiter ſi exemptus prelatus inferior epiſcopo eligitur ad epiſcopa tum tenet electio. tamen tranſire non poterit ſine licencia quam dat papa vel eius legatus de latere ſi canonicus h alius eligitur in epiſcopum exemptũ. vel archiepiſcopũ exemptum. vel ad ali am dignitatem exẽp tam. legatus de laterẽ confirmat inferiores le gati non ſine mãda to ſpeciali. Si autem epiſcopus in epiſco pum vel archiepm poſtu letur tunc ut tranſire poſſit ſpecialis licẽcia pape requiritur. quia caſus iſte. ſ. epiſcopo rum tranſlacio eſt d reſeruatis. s. de of. le ga. q translacionem et ſic ſane dec. illam in telligas. vñ nõ dixit h q legatus admit tat poſtulaciones. ſz q confirmat electiones. epiſcopi autem non eligũtur vt pdixi. ¶ In cõpmiſſari⁹ ſi cõpmiſſarius non eligit infra tẽp⁹ iuris ad ſuperiorem d uoluitur poteſtas p uidendi. Si eligit ſz indignum modiſtincte redit ad cõpmittẽtes niſi id ſcienter ratum habuerit idẽ ſi elect⁹ idoneus non cõſentit ſi cõpromiſſarius ſci enter eligit indignũ ipſe ſol⁹ ab eccleſia ſticis beneficijs trien nio eſt ſuſpenſus niſi id cõpromittẽtes ſciẽ ter ratum habuerit. Et pena predicta ſuſpenſionis non habet locum in epiſco po cõpmiſſario. nec in electione inferiorum epõrum et reſtrin gitur illa pena ad beneficia que obtinet in eccleſia offenſa et idem in beneficijs illius qui deficit in pbacione eius qd obicit in perſonam Declarat h dec. multa iura et multas opiniones et maxime ea. que no. vmẽ. et. h. de cõel. pb. con ſtitutus in pma glo. et ipſe. h. s. e. cauſam et innocẽ. et hoſt s. e. ne p defectu. et cõpoſt. e. ti. in cauſis. in fi. m. ¶ Cõpro miſſari⁹. vel cõpromiſſarij. cum eadem racio ſit in pluribus et in vnum et in plures cõpmitti poteſt vt h. s. e. cauſam et c. in cauſis et. c. cum in iure. cum ſi. n. ¶ Epo. idem intelli gas quo ad penam puacionis de inferiorib⁹ dignitatib⁹ cum ſemp inferiores locum habeant raciones p. ¶ Eligen di. et tunc poterit eciam poſtulare. vt. s. e. in cauſis. et de

Si compromiſ ſarius in quem defũcto epiſcopo trãſ fertur eligendi pote ſtas negligenter in fra tempus a iure ſta tutum eligere preter mittat. ad ſuperiorem poteſtas deuoluitur prouidendi ſibique con promittentes impu tent qui in talem po teſtatem huiuſmodi tranſtulerunt ¶ Si vero eligat ſed indig num. tunc ſiue ſcient id fecerit cum dolus ipſius eis qui nõ ſint in culpa nõ debeat im putare ſiue eciam ig noranter cum ſuo ſit functus officio eligen di poteſtas niſi q ipſi ſcienter electionem ta lem ratam habuerint

renũc. poſt tranſlacionem. p. ¶ Negligenter. alias non curret temp⁹. de cõceſſi. pb. quia diuerſitatem. quid ſi dolo neglexerit. nunquid habebit locum quod h dicitur. an qd dicitur. j. e. pr. puto locum habere quod hic dicit. ſuffic. ei q nõ eligit. ad h. j. de ap. ab eo. vbi pretermittere facere qd quis debet infra tp⁹ ſiue dolo ſiue negligẽ cia id faciat eqparat ad idẽ de teſti. p tuas in fi. et. s. de iſte p. ple rumque. q. Tempus iuri menſiũ. r. ¶ Sta tutum. l. di. poſtq̃. et s. e. ne pro defectu. s. ¶ Superiorem. primi mum. vel ad capitulũ in inferioribus. in ca ſu. de cõceſ. pben. c. ij. t. ¶ Imputet. punia tur enim ex pprio facto non ex alieno. q ne gligentem elegerũt. u. ¶ In talem negli gentem ſcilicet. x. ¶ Huiuſmodi. eligẽdi epm. p. ¶ Tranſtule runt. poterit enim ſi bi puidere ſollicitum eligendo. Item alio modo. ſ. non dãdo eis totum tempus quod habebant ad hoc de elec. cum in veteri. cum ſi. Et ſic no. q negli gencia pcuratoris nõ nocet domino. de hoc s. vt lite non conteſt. c. i. in ul. glo. pdunt enim ius ex quo p ſe vel p alium debito tẽ pore vſi non ſunt. ff. quemadmodũ ſui. amit. l. vſu. Ad hanc primam ptem contra dic. expreſſe. C. de tp. ap. aut. ſi tamẽ. vbi dicitur q ſi in cauſa appellacionis eli gantur arbitri. non currit biennium appellacionis pſequẽ de pendente coram arbitris cauſa. et ſi mille anni trãſirẽt ſz tunc currit cum arbitrium deſertum fuerit. ſo. ibi cõpmiſſũ factũ de voluntate preſcribentis. et eius cui preſcribitur. hic autem de voluntate eius tantum cui preſcribitur. ſm innocẽ. q h no. s. e. ne p defectu. in pri. nec p omnia eſt idẽ in arbitris cõpromiſſarijs. et cõpromiſſarijs datis ad eli gendum. vt patet. s. e. ſicut. et. j. de re. iudi. cum ab vno ſi queratur an cõpromittentes h mandatum reuocare poſſint dic vt no. s. e. in cauſ. in antepenul. glo. x. ¶ Eligat. j. tps debitum. a. ¶ Imputari. in hoc concordabant ſupradicti doctores. in glo. s. de pnn. allegatis. c. s. e. in cauſis. et bar br. in queſtione veneriali. que incipit. canonici cuiuſdam

libere reuertitur ad eoſdem. ¶ Idem fit cum eligit idoneum ſed electus renuit conſenti re. ¶ Porro eo caſu quo ſcilicet indignus eli gitur ab eodem com promittentes quos il lius odio non conue nit p̄grauari neq̄q̄ in ſi ſicut premittit̄ ratū habuerint puniūtur. ſed ipſe vt pena ſuū auctorem teneat a be neficijs eccleſiaſticis triennio iuxta later. concil. ſuſpendit̄ ipſo iure. ¶ Huiuſmodi q̄ pena nec in epiſco po ſi ad eligendum ſi

at compromiſſarius ſic peccante cum de iu re nullam ſententiā ſuſpenſionis incurrat. niſi de ipſo expreſſa mentio habeatur nec in aliorum q̄ epiſco porum et ſuperiorum ipſorum electionibus cū peccatur in ipſis ven dicat ſibi locum. Reſ tringitur enim dicta pena ſolum ad ea be neficia q̄ ſic peccans in illa optinet eccleſia. quam taliter eligendo ſpiritualiter noſcitur offendiſſe ¶ Et idem in illius beneficijs eſt cenſendum. q̄ aliaru̅

eccleſie peccatū enim ſuos debent. ꝛc. in ꝟ. porro cum ſuis concor. excepto hoſt. qui tenebat in totum contra iſtum ꝟ. in decre. ſ. e. in cauſis in fi. dicebat enim in hoc caſu ad ſupio rem poteſtatem deuolui cum vice capituli compromiſſarij p̄ dicti fungantur. a. ¶ Ignoranter hic olim erant opinio nes et h. tenebat hāc opinionem que h̄ ap probata eſt. ſ. e. cauſam et in predic. decre. c. ſtitutus de conceſ. pre ben. et eadem ratione hoſti. ibi et hoſt. e. ti. in cauſis in fine dice bant contrarium per dec. ſ. e. cum terra. que de cre. nō ob. et intellige eam ut ibi no. Item illa ratione hoc dice bant q̄ iſti compromiſ ſarij funguntur vice capituli ſed capitulum eo caſu poſſ iterum eligere ergo et iſte compromiſſa rius ſed nō eſt verum vt h̄ vides. h. ¶ Fun ctus ſicut in iudice ſi ue bene ſiue male ſe mel iudicante de off. del. in litteris et. c. ve nerabilis. ff. de re iud. iudex et. l. paulus cū ſi. c. ¶ Scienter. be ne dicit quia ſicut a principio ſi ignoran ter elegiſſent non ha beret locum pena con cilij ita nec ſi ignora ter ratificent. d. ¶ Ra tā ꝛc. h. e. ratihabicio retro et compat. mādato. ff. de reg. iur. h̄ iur. ꝟ. decietāt et. l. ſi p q̄. ꝟ. i. j. de ſen. ex. cū q̄ ꝛ. j. de re gul. iur. ratihabicionem cum ſuis con. et bene poterāt ha bere ratum quia ſuo nomine id erat factum alias ſecus vt in predic. decre. cum quis. j. de re. iur. ratum quis. c. ¶ Ha buerint in quo caſu deuoluitur prouiſio ad papam. ſ. e. ꝟ. ꝟ. ¶ Libere quia habebunt liberum tempus ac ſi noua eſſ vacacō vt. ſ. e. ſi electō ſi. de ma. et obe. cum olim. g. ¶ Eoſ dem. probabamus h̄ olim p̄ decre. de renunci. poſt tranſlacō nem in ſi. nam ibi nō valuit electio vel poſtulacio facta p̄ compromiſſarium et nichilominus papa mandat q̄ comp mittentes eligant. h. ¶ Idem fit ſcilicet q̄ electio libere ad eoſdem reuertitur compromittentes. i. ¶ Eligit compromiſſarius h ¶ Idoneum. ſ. e. cum in cunctis. l. ¶ Renuit vel poſt cō ſenſum renunciat vel diem claudit extremum. ſ. e. ſi electō in. ¶ Conſentire approbantur h̄ ſupradicte glo. h. et rep batur opi. hoſt. qui in hoc puncto dicebat contrarium in pred. decre. cauſam in fi. rōe p cum in ſupiori caſu reddita et q̄ verba cum effectu ſunt intelligenda. ſ. de cleri. nō reſi. re latum et capitulū poſſ. ergo et ipſe qui ipſius vicem gerit ex. ij. di. c. i. cum ſi. ſed hoc eſt falſum propter ſuperiorem racō

nem quia functus eſt ꝛc. et q̄ dicit iſte ꝟ. et ꝟ. pꝰ. quo ad ſecundum caſum verum intelligas niſi aliud caueretur in mandato puta q̄ poſſit eligere ſemel et pluries. ꝛc. ꝛ ita terminauit bar. bri. in queſtione ſua dñicali que incipit quidam dederunt poteſtatem vnde dicebat damaſus in p̄ dicta decre. cauſam v bi electio defert a iure poteſt ſepiꝰ fieri ꝛ va riari ſed vbi ab homi ne vnica electione cō ſumitur poteſtas. ff. de ver. ob. eum qui c̄ tam. ꝟ. vlti. non ob. ſe cundū eum. ff. de op ci. le. l. ij. vbi electō de lata ab homine vni ca electione nō cōſumi tur quia ibi non fuit exhibita tota familia in qua debebat fieri electio Diſtinxerunt quidam an detur po teſtas prouidendi an e ligendi vt in primo ca ſu iterum poſſit eligere in ſecundo non que diſtinctio ſatis equa videtur nec iſta decre. contradicit quia d̄ poteſta te eligendi loquitur vt patet i ipſius prī. n ¶ Eligitur. ſcient quia al' pena ſuſpen ſionis locum non ha bet. o. ¶ Non ducit ex iiij. q. ij. ſi habes ff. de dolo. elegan. et C. de inoffi. teſ. ſi qs ſic in ſi. C. de penis ſanccimus. j. de vſur. et dā. da. et ſi pignoraciones ꝛ. j. de re. iur. non debet ꝛ dic vt ibi. p ¶ Premittitur in ꝟ. ſi vero. q. ¶ Teneat. ſ. de hijs que fi. a ma. par. c. quefiuit cum ſuis con. r ¶ Eccleſiaſticis. que in ipſa eccleſia obtinet ut ſtatim ſequitur. s ¶ Conciliū ſ. e. cum in cunctis. t ¶ Ipſo iure. approbatur in hoc opi. h. et hoſt. qui hoc no. ſ. e. innotuit et opi. innocē. ſ. e. cū i cū ctis et reprobatur opi. tan. quam no. ber. in decre. innotuit qui dicebat q̄ requirebatur ſentēcia p decre. ſ. e. quiſquis ſed non eſt verum vt hic patet et decre. illa in alio caſu loqui tur u. ¶ Huiuſmodi quod hic dicitur tenebat hoſti. d. eſt cum in cunctis et. ſ. e. ti. cum in fi. ꝛ dic huiuſmodi. ſ. pena ſuſpenſionis p triennium a beneficijs. x. ¶ Eligendo epi ſcopum vel ſupiorem per id quod ſtatim ſequitur. y ¶ Cō promiſſarius. ſ. e. cauſam ꝛ idem ſi epus eligeret proprio iure vt quia habet vocem in electiōe patriarche vel archi epiſcopi vel alterius epi quia eadem racio. z. ¶ Sic pec cante. ſ. in eligendo ſcienter indignum. a. ¶ Iure. j. de ſen. ex. quia periculoſum nota quia licet hoc teneret hoſt. in ſupradictis glo. ꝛ gar. in decre. cupientes. ſ. e. ꝟ. ceterum. ta men oſi dubitabatur ideo quia decre. illa quia periculoſum

diceret de ſui mente intelligenda de ſuſpenſionibꝰ ab of-
ficio vel coherentibus officio puta ingreſſu eccl'ie. ⁊ ſimi
libus. ibi ꝓpter execucionem pōtificalis officij. ⁊c. ℈ laudet
deus ⁊ dominus bonifacius qui dubitacionem illā michi
ſubſtulit. per hanc lrām. potuit racio eſſe quia ſpiritualia
ſine corporalibꝰ diu
eſſe non poſſunt que
habent ſe vt ānexa. i.
q. iij. ſi qs obiecerit.
et. c. ſaluator. ⁊ eſſet
verecūdū ꝫ epiſcopos
mēdicare. ſ. d renūc.
ad ſupplicacionē. b ¶
Locum. ꝯtra. ſ. e. q̄n:
q̄. in fi ibi ſoluitur. c.
¶ Reſtringitur. dice
bat hoſt. in dec. cum
in cunctis. ꝙ ſuper h
puncto neccīa erat i
terp̄tacō fouebat ta
men ꝯtrariam opinio
nem q̄ indefinite loq̄
batur ꝯcilium et quia
ꝯſtitucō illa fauorabi
lis videbatur eccl'ijs
ꝯcordant autem ad
hunc. ℥. ſ. e. cupientes
℥. ceterū. ⁊ nota pe
nas reſtringendas. j.
de re. iur. i penis. vbi
de hoc. d. ¶ Taliter
ſ. ſciēter īdignum. e.
¶ Specialiter. quia
et generalem offēdit
eccleſiam que vna
ſola ē xxiiij. q. i. loq̄t.
f. ¶ Offendiſſe. quā
tum in eo fuit. licꝫ cō

electionem poſtulacio
nem aut ꝓuiſionē im
pugnans in ꝓbacōe
deficiat eius qd̄ obiat i
pſonam. Jtem.

P Rocurator ad ap
pellanduꝫ cōtra
electionem poſtulaci-
onem aut ꝓuiſioneꝫ
non aliter idoneus de
cetero reputet̄ quam
ſi omnia que ī formaꝫ
obicere vel perſonas
et ꝓpter que appellaē
intendit ſingulariter
et clare in eo ꝓcurato
rio ſint expſſa. habe-
atqꝫ ſpeciale mandatū
iurandi corporaliter i
eoꝝ animas quorum

natus non habuerit effectum. ñ tñ ſiſit voluntas ſuis ēmi
nus ꝯtēta. ⁊ ideo punienda. de pe. di. i. ℥. cogitatio. g. ¶ Jn
pſonam. q̄ a beneficijs eccl'aſticis triēnio eſt ſuſpenſus. il
lis ſcꝫ que in ipſa eccl'a obtinet ut h vides. ⁊ ſic declarat
decre. pn̄tia iſtius ti. circa fi. ⁊ ſic eſt aliquis ſuſpēſus a be
neficio in vna eccl'a nō in alia. ſic. ſ. e. cupientes. ℥. ceteꝝ. j.
de offi. or. ſi canonici. d rebꝯ ec. hoc ꝯſultiſſimo. Quid ſi in
hijs caſibus eligens vel opponens nō habet in illa eccle-
ſia beneficium. dic ꝙ pena extraordinaria puniri poterit
ſ. de accuſ. ſuper hijs. de iudeis ad liberādam. C. de ſepul.
vio. l. vl. in fi. cum ſi.

P Rocurator ad appellandum. extra iudicium. dec. eñ
iſta in hijs caſibus locum habet in quibus dec. vt
circa. ſed dec. illa locum non habet in appellacionibꝰ inter
poſitis in iudicio. j. e. conſtitucio. g. nec iſta licꝫ alias dicia
mus ꝙ ꝓcurator eſt qui de mandato dñi aliena negocia
in iudicio adminiſtrat. ff. de ꝓcur. l. i. ℈ ad negocia ꝯſtituit.
j. e. qui generaliter. ⁊ ꝙ dicit appellandum. intelligo ad
quemcumqꝫ etiam inferiorem pape ſcḋm gar. qui i omnibꝰ
appellacionibus dixit illam dec. locum habere. licet guil.
contra. vt ibi dixi. b. ¶ Prouiſionem. factas vel etiā facie

das. ſi ꝯtra certam pſonam appellatur. ſ. e. qui ꝯtra ē: cum.
e. ¶ De cetero. extenditur g ad futura. de h. ñ. e. licet canō.
d. ¶ formam. ſ. e. quia ꝓpter. c. ¶ Perſonas. in plurali
dixit. ut ꝯprehenderet electum ⁊ eligentes. ſ. e. vt circa.
f. ¶ Singulariter. ⁊ clare p h ſatis ſolutā reputo q̄onē
quam oliꝫ formabāt
guil. ⁊ gar. i dec. ut
circa. ſ. e. an. ſ. ſuffici
at opponenti dicere.
oppono homicidium
p iurium ⁊ ſimoniaꝫ
⁊ dico p hanc lrām
ꝙ non ad quid enim
in ꝓcuratorio ſic ſin-
gulariē ⁊ clare fieri
deberet expreſſio. ſi i
appellacione ad idem
fieri non deberet. ⁊ d
hoc dixi in ipſa dē vt
circa in glo. quo g.
g. ¶ Speciale. nota
ꝙ non tantum valet
genus quo ad ſpēm
quantum ſpecies. de
h vide xxij. di. q̄ꝙ. ſ
de of. or. ſi ſacerdos. b
¶ Mandatum. non
credo ꝙ in caſu iſto lo
cum habeat dec. illa
j. de ꝓcur. qui ad agē
dum. quia caſus iſte
eſt ſpecialis in q̄ ſem
per reqr̄it expreſſio
idem credo in mīnimo
mo ōhēxo ut. c. t. e. ut
i. ¶ Eoꝝ animas. be
nedic. alias eñ non
ꝓuideretur malicie.

ꝓcurator exiſtit ꝙ ipi
credunt expſſa huius
modi vera eſſe. et ſe
poſſe ꝓbare. ¶ Jtem

S I confirmacio-
nem electionis
ꝓpter debitā iuris ſo
lemnitatem in cōfir
macione ip̄a omiſſam
vel ex eo quia q̄ cōfir
mauit ꝯfirmandi nō
habuit poteſtateꝫ caſ
ſari ſeu caſſam et irri
tam nunciari ꝯtigerit
non ꝓpter h p̄cedens
electō ſi ſit alias cano-
nica intelligitur infir
mari. ¶ Jtem.

Q Uia ſepe ꝯtigit
ꝙ cathedralibꝰ

poſſ eñ eſſe ꝙ ꝓcuratōr. credit eā vera eſſe que nō credit
d ñs. ꝓcurator g iurat in animam dñi. non in propriam.
Super hoc dic ut. xxij. di. tibi domino. ⁊ de iur. calū. in p
tractandis. De ſacro autem calumnie dicam. j. de iur. calū.
c. ij. ij. ſin. k. ¶ Eſſe repere credunt.

S I confirmacionem. caſſata ꝯfirmacione vel caſſa nū
ciata ꝓpter defectum iuriſdictionis. vel ſolemnitateꝫ
omiſſam non ꝓpter hoc electio caſſata dicitur et ꝓbabat
quod h dicitur. ſ. de pb. cum iam dudum maxime per inte-
gram. quia ibi ꝯfirmatus fuit electus. ⁊ caſſata confirma-
cio ꝓpter iuris ordinem nō ſeruatum. ⁊ iterum papa de
electione mandat inquiri p dec. ſ. de re. iudi. ad ꝓbandum
vbi caſſata eſt ꝯfirmacō ꝓpter defectum iuriſdictiōis. iterū
de electione queritur. f. ¶ Electionis. ſi autem caſſaretur
electō ſeruandum eſt qd̄ dicitur. ſ. e. q̄ꝙ. ⁊. e. ſi electō. n.
¶ Juris ſolemnitatem. ſ. e. q̄uis. ⁊. j. e. ꝓuida. ℥. cetū ⁊
j. e. c. vl. Johannes andree. o. ¶ Poteſtatem puta quia
alias non erat iudex. vel legitime appellatū erat ab ipſo
vel papa inhibuerat. j. de ap. non ſolum. vel erat exomum
catus publice iudex de re. iudi. ad ꝓbandum vel ante cōfir-
macionem eſeruauerat papa epatum. j. e. ſi eo tēpore. vel

hiis ſimilia et ꝓpter hoc non valuit ipſo iure confirma
cio.p. Propter hoc ꝓpter caſſacionem.ſ.ↄfirmacionis
q. Canonica. ex pſonis et forma.ſ.e quia ꝓpter et. c.cū
in cunctis.d Infirmari immo iterū petitur euiſdem electō
nis ↄfirmacio coram debito iudice et ſuabitur debitus or
do et ſic nota ex hac
decre.ꝙ principale nō
ſequitur naturam ac
ceſſorij licet acceſſo
rium ſequatur princi
palis naturam.j.de
offi.del.ſi ſup gracia
et de re.iur.acceſſori
um cum ſuis ↄco2.ſ
quod dices ꝑut appa
ret ex decre.ſi iudex
caſſat ↄfirmacionem
vicio electionis clarū
eſt ſi ꝓpter ſolemnita
tem omiſſam et hoc
eſt clarum vt h q̄d
in dubio ſatis videt
dicendum debere in
ſpicī quid opponeba
tur et ſi ꝯ electionem
erant obiecta dicatur
facta caſſacio vicio e
lectionis ſi de ſolem
nitate omiſſa tūc lo
cum habet h decre.in
dubio dicatur vicio
ſolēnitatis facta caſſa
cio confirmacōis ad
hoc.ff.de ſuſpec.tu.h
enim.§.i.et facit q̄d
ibi no.ad idem.ff.de
excep.rei iudi.ſi ex te
ſtamento.ff.de penis
ſi preſens ⁊.j.de re.iur.in penis ⁊ facit quod no.i.di.c.i.
et de ↄſti.ex litteris Conſulite tamen facit iudex ſi exprimit
ad inſtar eius qui remittitur de exercitu.ff.de hiis q̄ no.
infa.l.i.et.ij.et facit ad hoc quod no.moderni.ſ.e.ſup eo
et h vera dicantur quia iudex caſſat ↄfirmacionem tantum
ſecus ſi ↄfirmacionem et electionem quia tunc nō eſt dubi
tabilis h queſtio

Quia ſi vacante cathedrali regulari vel collegiata eccleſia ſingulares pſone capitu
li vel ↄuentus occupant bona a prelato dimiſſa vel vaca
cionis tempore obueniencia donec plene reſtituant ab of
ficio et quibuſcumq; beneficijs ſunt ſuſpenſi nō ob.priui
legijs ↄſuetudinibus vel ſtatutis quacumq; firmitate val
latis ⁊ aduerte quia decre.iſta non principaliter facit ad
titulum ſed quia vacante eccleſia cum immineat electio faci
enda.ſi canonici videant bona vacantis dignitatis ſibi d
beri difficultates ingerunt et tardius eligunt ideo hoc ꝓ
uidit et ſic eciam electioni faciende ꝓuidit.idem dico de de
cre.ſ.e.ſciant ⁊.e.generali et facit.ſ.e.vbi periculum.§.pu
niens.s Sepe debuit igitur ius ſup hoc ꝓuidere.ff.de le
gi.nam ad ea.j.de teſti.ſpol.frequens cum ſi.et eſt ſi.j.de
preben.quia ſepe et de hoc de deſpon.impu.litteras i glo

et regularibus ac col
legiatis eccleſijs va
cantibus capitula cō
uentus collegia et ſin
gulares earundem p
ſone bona a prelatis
ipſarum dimiſſa. vel
vacacionis tempe ob
ueniencia que in vtili
tatem dictarum eccle
ſiarum expendi vel fu
turis deberent ſucceſ
ſoribus fideliter reſer
uari occupant inter ſe
diuidunt ſurripiūt di
lapidant diſſipant et
conſumunt in earū
graue diſpendium et
iacturam nos ipſorū
auſus reprimē ac ip
ſarum indemnitati
bus precauere volen
tes decernimus vt hij
qui pmiſſa decetero
preſumpſerint eoip
ſo ſint et tamdiu ma
neant ab officio ⁊ be
neficijs quibuſcūq;
ſuſpenſi donec plene
reſtituerint quicq̄d
de bonis perceperint
ſupradictis nō obſtā
tibus quibuſlibet p
uilegijs vel indulgen
cijs aut contrarijs cō
ſuetudinibus vel ſtatu
tis iuramento confir
macione ſedis apoſto
lice aut alia quacum
q; firmitate vallatis.

ſa penul.e. Collegiatis in alijs non habet locum h de
cre.ſed illa.j.de offi.or.pñti ⁊ que dicuntur collegiate ec
cleſie dixi.ſ.e.ſtatutum.ii. Vacantibus principali pre
lato per eius mortem viduate dicuntur.ſ.e.ne p defectū
etc.quia ꝓpter.z Earundem nota ꝙ ad extraneos ⁊ q̄
ſunt de collegio non
extenditur hec ↄſtitu
cio vt hic vides.ꝑ
Dimiſſa de quibus
an teſtari potuiſſent.
dicam.j.de of.or.pre
ſenti.a Expendi.ut.
ſ.e.cupientes ⁊ de
off.or.preſenti.§.por
ro.b Reſeruari.ixx
v.di q̄m quidam.xij.
q.ij.non liceat ⁊.c.
iſtud ⁊ fiet hec reſer
uacio p iconomum ſi
eum habeat vt in p
dictis iuribus vel per
viſitatorē eccleſie ſi
quem habet.ſ.e.is
cui ⁊ de ſup.ne.p.ec
cleſie ⁊ ſuper hoc ad
de quod no.jo.i pre
dicto.c.iſtud xij.q.ij.
ſed pone vacante ſede.
certum eſt ꝙ capitu
lum ſuccedit in iuriſ
dictione.ſ.de ma.⁊
obe.cum olim ⁊.j.e.
ti.c.vno ⁊ de inſti.c
ij.niſi eſſet datus viſi
tator a papa.j.e.is
cui racione iſtius iu
riſdictionis aliqua ꝓ
u eniunt puta ex con
demnacione vel ſigillo vel huiuſmodi nunquid in hijs lo
cum habet decre.puto ꝙ non quia ex quo competit eis iur
dictio ergo ⁊ omnis iuriſdictionis fructus qui acceſſorius
eſt de re.iur.acceſſorium cum ſuis ↄco2.⁊ h forte voluit
dicere illud relatiuum que inuiſi.ꝛc. Archidyaconꝰ con
tra quod eſt hodie approbatum per clemen.c.ſi.ſtatutum ⁊
ibi vide in glo.h.patet e Cap.eccleſiarū cathedralium
regularium ⁊ collegiatarū.d. Maneant quia nō dimit
titur peccatum niſi reſtituatur ablatum.j.de re.iur.peccatū
cum ſuis ↄco2.d Officio ꝓuidebitur autem ꝙ de fructi
bus ipſorū officiatur eccleſia.ſ.e.cum ex eo.§.porro ⁊.ſ.
de ap.ꝓuenit.c. Beneficijs quibuſcumq; aliud in caſu
ſ.e.cupientes.§.ceterū ⁊.ſ.e.ſi ↄ pmiſſarum.§.penulti.⁊
vlti.ſi queratur que eſt racio quare ibi ſolum a beneficijs
ipſius eccleſie ſuſpenſus eſt hic vero ab omnibus que eci
am extra illam eccleſiam habet.breuis eſt ſolucio ꝙ hic
ab officio ſuſpenſus eſt ibi vero nō cum ergo ab officio ſu
ſpenſus ſit ⁊ ab omnibus beneficijs dicitur eē ſuſpenſus
lxxxi.di.eos de cle.ex.mi.latores ⁊ grauior pena bene de
buit h apponi cum poſſit ſtatim ſibi ꝓuidere reſtituendo.
ibi ſuſpenſus eſt vſq; ad triennium.f Donec.ipſis igit

que omnia quo ad h
auctoritate apoſtoli
ca reuocamus caſſa
mus et irritamus ac
nullius deinceps eſſe
volumus firmitatis
Item
Conſtitucio feli
cis recordacōnis
gregorij pape prede
ceſſoris noſtri edita
in concilio lugdunēſi
formam exprimens ſe
cundū quam ab hijs
qui electionibus po
ſtulacionibus ac pro
uiſionibus ſe opponūt
debeat appellari locū
ſibi non vendicat ni
ſi ſolum cum īcis ex

reſtituentibus ipſo iure ſine alia ſentencia reſtituerunt ut
no. jo. lxxxi. di. ſi quis xvi. q. vij. ſi quis deinceps et. h. ſ. de
matrimo. gā. g. interdic. ec. de muliere. g Plene. eciam
vſq ad ciuium iij. q. i. reintegranda. h Reſtituerint. non
credo h caucionem ſufficere iam enim hoc ſuiſſ expreſſum
ſicut. j. de vſur. c. ij.
ad hoc. ſ. de decre. ad
audienciam ſic eciā
excommunicato p ma
nifeſta offenſa vel cō
tumacia non ſufficit
cauere. j. de ſen. ex. ve
nerabilibus. i Cō
ſuetudinibus. multū
vigebant hec cōſuetu
dines in partib' gal
licanis et p hāc decē.
et. ſ. e. cum non dece
at potes exemplifica
re id quod dicitur. ſ.
e. li. de cōſti. c. i. ut ibi
dixi. k. Firmitate
puta confirmacione
inferioris a papa vel
appoſicionis pene vel
hijs ſimilibus. l.
Omnia. indulgencia
as priuilegia vel ſta
tutam alijs autē ec
cleſijs nō ſunt reuo
cata predicta ſeruari
tamen debet qd dica
tur. j. de of. or. preſen
ti. g. porro et ideo ſta
tim ſequit quo ad h
Conſtitucō de
clarat decre. ut
circa dicens q ſolum
in extraiudicialibus appellacionibus locū habet habuit
ortum h decre. ex hijs que no. guil. ſ. e. ut circa i glo. ne.
ergo et gar. ibidem in glo. ſed nunquid ubi dicebant cōtrari
um eius quod h dicitur. ſ. q vtrobiq decre. illa locum ha
bebat allegabant decre. ſ. e. cōſuis et generalem racionem
decē. ſcilicet vt via malicijs precludantur ſed magis habe
mus parata remedia in iudicio q extra iudicium et ideo
maior fuit extra iudicium adhibenda cautela et decē. cōſuis
in alio caſu loquitur. n Conſtitucio. ſ. e. ut circa alias cō
ſtitucō al' cōſtitutum. o Negocijs electionū poſtulacio
num aut prouiſionum. p Anteriora. de ap. ut debitus et
j. e. ti. cordi et. ſ. e. c. i. cum mille ſi. q. Eā conſtitucionē
vt circa. r. Immutata. nota correctionem iurium euitan
dam. ſ. e. cum expediat cum ſuis concordancijs
I Si cui et libera. nota ar. q prelatus habet liberam
et generalem et hoc no. jo. v. q. iij. c. vl. in ſi. magne
glo. alibi notat cōtrarium xij. q. i. c. vl. p pma pte facit vij. q
i. c. i. xvi. q. i. et temporis xxi. q. i. relacio. et. ſ. e. cum nobis
olim in fine ſiue dicantur habere liberam et generalem ſi
ue generalem et nō liberam ſiue econuerſo donare nō po
teſt niſi habeat cōſuetudo et modica de donac. cetera d.

tra iudicium appella
tur. quando vero i iu
dicio i huiuſmodi ne
gocijs appellari cōtin
git anteriora iura cū
per eam immutata nō
fuerit obſeruari opor
tet Item
Si cui procura
cio ſeu admini
ſtracio cathedralis ec
cleſie plena et libera
in ſpiritualibus et tē
poralibus a ſede ap
cui ſoli h competit eſt
commiſſa poteſt alie
nacione bonorum im
mobilium dumtaxat
excepta omnia que
iuriſdictionis epalis

Spiritualibus poſſunt ergo etiam tunc dare literas
commendaticias ad ordines. j. de temporibus ordinando
rum cum nullus. g. penultimo et puto eciam q iſte tūc ad
miniſtrator diſpenſacionem decē. cum ex eo. ſ. e. ti. facere
poſſit p hanc. decre. u Soli. preter q in caſu. j. de ſup.
ne. prela. eccleſie ca
thedrali. x Immo
bilium puto q mo
bilia et preacioſa poſſit
in caſu ſtato alienare
de hijs enim qui ſer
uando ſeruari nō poſ
ſunt nō eſt dubium
C. de admi. tu. lex que
ſi vol iuſſ papa q a
lia mobilia alienare
nō poſſ h generalit
locutus fuiſſ ſicut ſe
cit. ſ. e. c. nchil eſt in
ſi. et. ſ. de accuſa. c. ul
timo. j. e. pr. g. ſi ve
ro. aliquid enim debēt
verba expari. j. de pui
le. ſi papa. i. ſiē. in
ſi. et. ſ. de dec. ad au
dienciā. C. d cōdicil.
ſi idem ad hoc verbū
iſtud quod ſequitur
j. dūtaxat et ſic no.
ex hac decre. et ex p
dic. decē. nchil eſt. et
j. e. pr. adminiſtrato
rem eccleſie vacātis
ſiue datus a iure vel
ab homine immobi
lia alienare non poſ
ſe. a Confirmant
que ſunt iſta vides
no. ſ. e. tranſmiſſam dubitari ſolet an iſtius adminiſtrato
ris officium expiret mortuo papa et dixi cōpoſt. ſ. e. cum
nobis olim ad ſi. q non expirat ordinariam enim habet po
teſtatem ad hoc. ff. de iuriſdic. o. iudi. l. et quia et. j. de offi.
lega. c. i. Nota eciā ibi q eoipſo q papa dat adminiſtra
torem vel viſitatorem eccleſie cathedrali ſi poſtea canonici
eciam ignoranter eligant epm non tenet electio quaſi pa
pa viſitatorem dando ad ſe prouiſionem reuocauerit et ſic
dicit prnunciatum in curia ſed h nō probatur bene iure. b.
Expediti. concordat vij. q. i. pontifices et ſic mandat qd p
ſe nō pt qd dic vt. ſ. e. ſuffraganeis et. ſ. d tranſac. c. i
In dignitatibus. diuido decē. in vij. partes In pma
ponitur conſtitucionis cauſa et cōſtitucio circa perſo
nas eligentes et eligendas in monaſterijs monialium in
ſecunda ibi ſane. ponit quid iuris cum in ipſis monaſte
rijs plures fuerint electe in diſcordia p formam ſcrutinij
In tercia que incipit ibi cetera ponit quid iuris cum electe
per formā cōpromiſſi aliqua pars ſe opponit In quarta
ibi porro declarat an decē. vt circa et cupientes. ſ. e. ti. habe
ant locum in cauſis ipſarum electionum In quinta ibi poſtre
mo excommunicat aduocatos et alios vocatos p dictis

electōib9 q̄ diſcordiā ſeminauerit vel exortā nutriuerint ❡ In ſexta ibi ſupradicta fit ampliacio conſtitucionis ad ca nonicas non ꝓfeſſas ⁊ que habent ꝓpriū jn ſeptima ibi ad hoc fit quedam ꝓrtitacio et antiquoꝝ iuriū ſalua cio et pīma pars h̄ dicit monial' n̄ eligit n̄ pegerit xij· an· et fit tacite l' expſſe ꝓfeſſa nec eligit n̄ pegerit xxx·an· et fuerit expſſe ꝓfeſſa·d ❡ Que·ſ·mo naſteria·e· ❡ Diſpen dia·s̄·c·q ꝓpt·f· ❡ Affectātes·s̄·c·cupi entes·g· ❡ Duodecim q tūc pubes dicit de diſpō·iu·pubes et id eſt in viro quia ante pubertatem ad eligē dum non admittitur s̄·c·ex eo quod·h ❡ Peregerit·fic·s̄·c·cū in cunctis·j·de eta·et quali·c·vno·s̄·d of· dele·cum viceſimum·j· ❡ Tacite·idem in monaſterijs viroꝝ s̄·c·ex eo qd in fi·k ❡ Alijs profeſſis·l ❡ Prioriſſam·idem ſi alio quocumq; nomi ne vocetur ad hoc·s̄ e·auaricie ⁊·c·funda menta ꝯ· ꝓui de·m ❡ Gubernatur·de ſta tu regul·c·vno et p hanc lrām puto q i prioriſſam vel ſubꝓo riſſam clauſtralem̄ be ne poſſit aſſumi mi nor xxx·an·et de tali bus·s̄·de ſta·mo·cum ad monaſterium·o· ꝓor autem n ❡ Eli gatur eligi ꝓhibit ſ; non poſtulari ſic in epō qui infra idem tempus non eligitur·s̄·c·cum in cunctis ſed bene poſtulā tur·s̄ e·jnnotuit et puto q debeat poſtulari a papa·j·de eta·et qua·c·vno·o ❡ Triceſimum olim abbatiſſa debe bat eſſe ſexagenaria xx·q·i·iuuencula ſed nō vtebamur illo iure ſed p decre·s̄·c·cum in cunctis ꝯ· inferiora· elige batur autem que attigerat xx·annum nunc autem impo ſita eſt certa meta quam licet in abbatiſſis ſeruemus in abbatibus locum habere nego ut·j·in fi·c·p ❡ Expreſſe nota q i eligente ſufficit q ſit tacite ꝓfeſſa qd fit cum ma ior ſciens et ſponte infra annum ſuſcipit habitum ꝓfeſſo rum ⁊ triduo pſeuerat vel cum ſtat in religione vltra an num hijs modis fit tacite ꝓfeſſio et hoc veꝝ in religioni bus non mendicantib9 ꝓbatur hoc·s̄·de regl'a·ad noſtrā eo·c·ex p̄te et·j·c·ti·ꝯſtitucionem in electa requiritur expſ

exiſtūt· et que poteſt electus exequi confirmatus libere exercere ❡ Illa quippe que miſterium conſecracionis expoſcunt niſi fuerit epiſcopus per alios faciat epiſcopos expediri. ❡ Idem

Indemnitatib9 monaſterioꝝ monialium que frequenter ꝓpter electiones in diſcordia celebratas in ipſis grādia in ſpiritualib9 et temporalibus diſpēdia paciuntur occurrere deſiderabiliter affectantes. ſtatuimus vt cum in eis fuerit electio facienda nulla monialis niſi xij·annum peregerit et profeſſa fuerit tacite vel expreſſe ad eligendū cum alijs admittatur· nec in abbatiſſā aut prioriſſam vbi per p̄oriſſam monaſteriū gubernatur de cetero eligatur aliqua niſi triceſimum annū cōpleuerit et expreſſe p̄feſſa fuerit ordinem regularem ❡ Sane ſi ad electionem per formam ſcrutinij procedatur et votis in diuerſa diuiſis electiones plures in diſcordia celebrari cōtingat eā que a duabus partibus numero fuerit celebrata exceptiōe ſeu contradictiōe aut appellatione quacumq; partis alterius nō obſtante p̄ ſuperiorem prius tamen ex officiō

ſa ꝓfeſſio ut h̄ ⁊ idem p omnia in monaſterijs viroꝝ u s̄·c·nullus et·c·ex eo qd in fi·q· ❡ Sane ſecunda pars·r ❡ Diuiſis qd nō eſt nouum nec repꝛehenſibile lxiij·di· noſſe et·c·vl·viij·q·i·nec nouum·s ❡ Duabus·fi·s̄·c·ſi quādo t· ❡ Non ob· h̄ intelligo niſi opponatur id qd eligēdis votum nullum reddat ita q nō remanent due partes ar·s̄·c·ſi quando pone enim q opponatur q eligentes nō ſunt tacite vel expreſſe ꝓfeſſe l nō ſunt puberes· s̄· ꝓx·ſꝰ vel q in monaſterijs nō mendicātibus ſunt alique recepte quaꝝ nō valet recepcio·j·de ſta·mo· c·vno·ꝯ· ſane dico tales excepciones admittendas ad hoc de offi·dele·ex parte ·et facit quod dixi·s̄·c·q rundam vbi ergo de duabus ptibus conſtat nec aliquid opponitur qd illas minuat aliqua nō obſtabit excepcio ⁊ ſic intelligas hanc litteram alij ꝯ dicentes h̄ ſpecial' e in caſu nr̄o q excommunicate ſuſpē ſe ⁊ interdicte ⁊ ſimiles pſone ⁊ eligentes ſcienter indignā admittentur ⁊ cōputabuntur in numero ſed que nō ſunt profeſſe vel minores nō quia nō faciunt numerūm quidam vero dicunt excepcionem excommunicacionis bene admitti ꝯ eligentes quia excommunicacio puat voce ⁊ numero·ij·q·i·nomē ibi de numero collegaꝝ eius ſupprimere vel delere·⁊c·ſed eligens ſcienter indignam licet puetur voce nō numero ⁊ ideo nō ob·talis excepcio ſuperioris tamen officium hijs caſibus non deficiet vt ſequitur ego iam bis in iudicijs cō nabar defendere q eligentes ſcienter indignam ſuſpenſe et irregulares repellantur ⁊ votorum ſuoꝝ nō habeatur computacio ita q ſcd'm hoc electio a minori p̄te numerō poſſit valere quo enim ad illam electionem dicam illas in numero nō computandas ut videtur antiquoꝝ iuri cōtrectio ſi enim ita ſimpliciter ſtam9 numero quid dicemus ſi xij·ſunt moniales ſeptem nolunt eligere iniſtat finis termini alie quinq; eligunt quare nō valebit electio facta ab ipſis·v· ❡ Quid ſi papa interdixit vij·monialib9 ne eligant

quare nõn valebat electio facta a v ſi hoc eſt interdictũ ho
minis quare non erit in interdicto iuris nõ video jtem po
ne ꝙ aliqũe moniales elegerunt alternatiue cõditionalit
vel incerte ita ꝙ vota eoꝝ transferantur in alias·s·c·ij· di
ceremus ne voces alterius ptis licet forte ſit minoꝛ numero
non valere ex hijs et
ſimilibus racionibꝰ
videtur nõ haberi de
bere racõnem votoꝝ
illaruꝫ que elegerũt
ſcienter indignam ſꝫ
ꝙ hoc facit quia ſi n
ſit collacio in electio
nibus monialium ut
j·c·c·ſ· vt autem er
go pena puacõnis
locum in eis non ha
bet ſed hoc non eſt veꝝ
vt ibi dicam in glo·
nota ex hoc· jtem ꝙ
ad facit ſimis· c· vbi
dicitur multa ſpecia
alia ſtatuta in hijs e
lectionibus ſed id ñ
ob· quia preter iſtud
ſunt ſpãlia multa ut
infra patebit jteꝫ ob
ſtabit ꝙ lrã dicat nu
mero jtem quia ſm
hoc nichil eſſꝫ quo ad
hoc nouum in electõ
nibus monialiũ ꝙ
id erat ſtatutum·s·c
ſi quando p quod·c·
ex pdm· et ſi·et p dec·
s·c· ſcriptum inꝙtuꝫ
in illis dicitur ꝙ con
tra duplo maioꝛeꝫ p
tem numero poteſt
obici id qd votum a
nullat pbari videt
ꝙ votum nullum cõ
putetur in numero et
ſi dicimus vota tali
um cõputari in ſtoꝛoꝛ
cius vota contemptorum vnde iam in cauſis ſuccubui et
iudicio meo nõ ſolum vtilis immo et neceſſaria eſſꝫ decla
racio et idem dico circa decre· s· c· quoꝛundam vbi hoc omia
intelligantur repetita recepi quod fuat curia ꝙ in iſta de
cre et decre· quoꝛundam preciſe ſtetur numero ita ꝙ non
habeatur racio excõmunicacionis ſuſpenſionis irregulari
tatis et alioꝝ que reddunt votum nullum et audiui bon·
papam ſic in cõſiſtoꝛio dixiſſe vide in clemen·c·ti·qd circa
et qd ibi no· Quid dicemus ſi in cõcoꝛdia vel a duplo ma
ioꝛi pte ſit facta electio erit de neceſſitate ꝙ fiat pclama
cio ſm formam decre· vltime·j·c·t· ita ꝙ aliter non valeat
confirmacio Et pcedit dubitacio iſta quia exquo eo caſu
non admittitur aliqua excepcio vt hoc ad quid habet fieri
proclamacõ puto ꝙ cum illa decre· in diſtincte loqua

prout ſpectat ad ipſũ
diligenti examinacio
ne pmiſſa ſi alias in
uenta fuerit canonica
confirmetur· et cõfir
mate electe ſi abbatiſ
ſa extiterit benedictõ
impẽdatur· Si autẽ
nulla earundem electi
onum a partibus fu
erit celebrata duabꝫ·
tunc non obſtante ꝙ
ſit publicatum ſcru
tinium et ad electio
nem proceſſum poſ
ſint moniales que in
aliã vel in alias direx
erant vota ſua· licite
per conſenſuꝫ anteꝙ̃
ad actus diuertãt ex
traneos omni prauĩ
tate ceſſante ad illaꝫ
accedere que ab alijs
maioꝛem partem con
uentus numero ſiaẽ
tibus eſt electa et ſi p
acceſſum huiuſmodi
ad duas partes pue
niri poterit illis que
antea in eam conſen
ſerant computatis cõ
firmetur et benedica
tur ac ſi duas partes
ab inicio habuiſſꝫ vt
in caſu proximo eſt
premiſſum· ¶ Verũ
ſi que fuerint monia
les que poſtꝙ̃ in pre
miſſis caſibus talis
confirmata et benedi
cta extiterit ac poſſeſſi
onem ſiue adminiſtra
cionis fuerit aſſecuta
voluerint in modum
denunciacionis vel ac
cuſacionis vt a digni
tate deiceatur adepta
cõponere aliquid con
tra ipſam eis per pre
dicta cõponendi minime

tur pueterea poſſꝫ eſſe moniales illas non eſſe profeſſas
vel ñ eſſe etatis legittime et iſte ſaltem excepciones ñ poſ
ſunt negari quin admittantur cum numeꝝ diminuant ut
s· dixi· jtem forte de cõſuetudine pſcripta vel puilegio ñ
ad cõuentum ſed ad alios ſpectat eligere hac ergo cracio
ue et hoc ſciatur vel foꝛ
te tenentur eligere de
certo loco·s·de cõſue·
cum dilectus de ver·
ſi·i abbate· Jtem qo
dicemus in monaſte
rijs que p marcs re
guntur Sunt enim
quedam monaſteria
monialium que re
guntur per prioꝛem
et moniales eligunt
ſibi illum pꝛoꝛem et
multa talia monaſte
ria ſunt michi nota
habebit ne locum hoc
decre· in talibus ele
ctionibus et p pdm· c
vbi dicit ſtatuimus
vt cum in eis fuerit e
lectio facienda et per
ſi· vbi dicat in·ſ· vlti·
in pdm· in quibus li
bet mulieꝝ monaſte
rijs ꝛc· videtur ꝙ ſic
Satis credo ꝙ inꝙ̃
tum decre· iſta ſpiciat
eligentes et factuꝫ ea
rum eciam in talibꝰ
electionibus haberet
locum decre· puta ꝙ
tũc et eligentes ſint
pfeſſe ſint etatis le
gittime poſſent a ca
dere collacionem zeli
et meriti omittere et
hijs ſimilia ſed inꝙ̃
tum conſtitucio inſpi
cit electam puta ꝙ ſit
xxx· an· ꝙ adminiſtret
ante cõfirmacionem electus a maioꝛi parte et hijs ſimilia
forte in illis locum nõ habent et iudicio meo circa hoc eciã
am eſſꝫ declaracio neceſſaria· a· ¶ Officio exquo examia
re habet et ſupplere in hijs cauſis eciam de facto·s·c· cum
nobis olim et ibi de hoc·s· de poſtu· bone et xxvij· di· pꝰſ
ꝙ·b· Diligenti·s·c· nichil· et de preben· graue nimis ei
cito debet manum imponere vt xxiij· di· ſ·i·lxxviij· di· qo
eſt cito·s·c· cum nobis et·j·c·c· vlti· c· ¶ Canonica ex foꝛ
ma debita et pſona idonea vnde ſi eſſꝫ illegittime nata·s·
c· cum in cunctis de ſi· pref· p totum vel corrupta xx·q·i· ut
uenalias vel al' indigna non confirmabitur·d· Abba
tiſſa nota ꝙ prioꝛiſſe ñ benedicuntur ſed abbatiſſe et ne
gligentibus benedictionem recipere·j· annum a tempoꝛe
confirmacionis imponitur pena p concilium vien· de ſta·

regula. attendentes §. ſtatuimus. e ¶ Earundem ad quas ſu‑
ic p(ro)ceſſum p(er) viam ſcrutinij. f ¶ Proceſſum. hoc eſt contra
ſ. e. publicato ſed eſt in hoc caſu ſpeciale vt dicitur in fine
Idem in electione ſummi pontificis. ſ. e. licet de vitanda. g
¶ Diuertant. non ſic in electione pape quia eadem poſtquam di‑
uerterunt cardinales
ad alios actus poſſunt
accedere ſed hic ſecus
et poteſt eſſe ratio quia
maior conſtancia eſt in
viro quam in muliere et
quia in electione pa‑
pe requiruntur neceſ‑
ſario due partes ſed hic
non neceſſario et ad
racionem ipſius decre.
licet de vitanda in fi.
h. ¶ Extraneos. ſic
ſ. e. quia propter. et c.
cum poſt petitam et
c. quod de teſte di‑
citur ſ. de teſt. c. pre‑
terea. i ¶ Omni pra‑
uitate. vt ſimoniaca
dacione vel aliqua
paccione illicita vel
coactione vel extorſi‑
one ſi. ſ. e. quiſquis et. j.
e. pe. k ¶ Maiorem ſe‑
cus de minori. j. e. c.
§. ſi qua. l. ¶ Com‑
putatis. ille enim diſ‑
ſentire non poterunt
cum de illis eiuſdem non
ſit. m ¶ Benedicitur
ſi fuerit abbatiſſa ut
ſ. pe. §. in fine. n.
¶ Ab inicio. j. de re.

sit sublata facultas. ¶ Si vero ad illam que a maiori parte vt premittitur eſt electa noluerint alie accedere moniales vel ſi acceſſerint non tot quot cum aliis prius in eam conſencientibus faciant duas partes: tunc ſuper obiectis parte ab alterius ſi qui fuerint et ſuper aliis que in tali negocio ſunt ex officio inquirenda plene ſine ſtrepitu iudicii et figura per ſuperiorem inquiratur primitus antequam confirmetur eadem electio vel in‑

iuris ratihabicionem cum ſuis concor. o ¶ Permiſſum. ſ. con‑
tradictione excepcione vel appellacione partis alterius non
ob. premiſſa tamen diligenti inquiſicione ex officio ſuo hic
fuit permiſſum. p ¶ Talis. ſ. que ab inicio vel per acceſſum
habuit duas partes. q. ¶ Poſſeſſionem a qua alias non impe‑
ditur quis poſt confirmacionem niſi crimen cum infamia op‑
ponatur. ſ. de accuſ. accedens. a ¶ Facultas ſic. ſ. de conceſ.
preben. poſt electionem in fi. et de ap. conſtitutus in fi. et ſic
nota quod datur accio cui denegatur excepcio contra id. ff. de re.
iur. mutus §. cui damus ſed eſt ſpeciale et adde quod dixi
ſ. de re. iur. qui ad agendum. o. ¶ Alterius. ſ. minoris. c.
¶ Inquirenda. ſ. de forma electionis et perſona electa. d. ¶
Strepitu iudicii. ſic. ſ. de cauſa. olim vbi de hoc utrum
legatus vel iudex inferior poſſit committere cauſam deciden‑
dam ſine iudiciorum ſtrepitu et quid importent verba iſta
vide quod dixi. j. de heret. c. vl. e ¶ Interim hac cauſa pen‑
dente. f. ¶ Auctoritate nota nouum caſum hic et. j. §. cetera
vbi electa ante confirmacionem adminiſtrat alium habes. ſ.
e. nichil eſt alium. ſ. e. licet de vitanda lxxiij. di. in nomine ali‑
um ſecundum quoſdam in imperatore vt ſola electione adminiſtret
vt lxiij. di. legimus ¶ Libere vt. ſ. e. cum nobis olim in fi.

et. ſ. e. pe. h. ¶ Rebus ſtrictius loquitur quam. ſ. e. c. pe. i ¶
Recipiat conuentus tamen recipere poterit ſecundum diſtinctionem
ſ. ne ſe va. c. vno. et de regula. c. vl. k ¶ A minori parte adiunc‑
te decre. iſta bene determinat quid iuris quando facta eſt electio a
duplo maiori et a minori quid dices in quarto caſu cum e‑
lectiones pares voces
habebant numero
nunquid altera pote‑
rit per acceſſum ratifi‑
cari credo quod non. ac‑
cedat ad hoc quod no. ſ.
e. eccleſia veſtra. ij. ad
fi. et hoc credo pre‑
cipue iſta racione ele‑
ctio facta a minori par‑
te ad quamcumque digni‑
tatem nulla eſt ipſo
iure de religioſo quo‑
cumque. ſ. e. quorundam
et. j. ſtatim ſequitur.
Hec igitur eſt racio
quare per acceſſum ra‑
tificari non poteſt quia
quod a ſui principio ſic
nullum fuit tractu tem‑
poris non conualeſcit
j. de re. iur. non firma‑
tur cum ſuis concor. et
ſ. e. auditis hic electio
facta a media parte ed‑
am nulla eſt. ſ. e. quia
propter et c. eccleſia ve‑
ſtra. j. et. ij. ergo per acceſ‑
ſum ratificari non pote‑
rit preterea publica‑
to ſcrutinio. ſ. e. c.
publicato ſed iurium
correctio eſt vitanda

firmetur ſed interim preſentis conſtitucionis auctoritate in ſpiritualibus et temporalibus libere adminiſtret ſic tamen quod de rebus monaſterii nil penitus alienet nec aliquam in monialem recipiat quoquo modo. ¶ Si qua vero a minori parte conuentus numero nominata fuerit vel electa ex nominacione vel electione huiuſmodi quas eo ipſo quod pars minor eas fecerit vires aliquas nolumus obtinere ipſi ius aliquod quomolibet

ſ. e. cum expediat ab illo igitur iure non recedam niſi in quan‑
tum expreſſum inuenio ſed in electione facta a maiori parte
inuenio expreſſum quod augetur per acceſſum hunc igitur acceſ‑
ſum non extendam ad hoc. j. in fi. e. dicam ergo ſecundum hec minno‑
rem partem illam que non eſt maior ita quod acceſſus haberi
non poſſit. l ¶ Obtinere. ſ. e. quorundam. m. ¶ Ipſi ele‑
cte vel nominato a minori parte. n. ¶ Collacio. nota ex hic
et ſuperioribus reprobatam opinionem eorum qui dicebant. ſ.
e. quia propter in principio quod decre. illa in mulieribus locum non
habebat quibus licebat ignorare iura. ff. de iur. et fac. ig.
no. l. regula et per hanc litteram que dicit collacionem ſe li et
meritis in huiuſmodi electionibus non habere locum dicunt
quidam quod monialis eligens ſcienter indignam non eſt
priuata poteſtate eligendi quaſi priuacio ex collacione pro‑
cedat ſed certum eſt quod tempore decre. ſ. e. cum in cunctis in
electionibus non erat neceſſe collaciones fieri quia adhuc
non emanauerat decre. quia propter et tamen tunc ſine col‑
lacionibus eligentes indignos erant priuati poteſtate eli‑
gendi ergo bene infertur quod ex collacionibus priuacio non pro‑
cedat ſed ex electione vt. ſ. e. ti. propterea nam vt ibi dicitur e‑
cam ſi poſt collacionem non ſequatur electio non habet locum. pena

non queratur· nec ad
eam ab alijs p cōſen
ſum in hoc caſu vale
at acceſſus haberi·
Ut autem cū per dic-
tam formam procedi
tur ſcalus in hmōi
momalium electioni-
bus ad cōcordiam ve-
niatur· decernimus ut
non zeli ad zelum· nec
meriti ad meritū· ſed
ſolum numeri ad nu-
merum fiat collatio i
eiſdem Ceterum ſi
per formam compro-
miſſi fuerit in electiōe
proceſſū. et electe ps
aliqua ſe opponat· ſi
minor ipſius ut in for-
ma ſcrutinij ſtatuit̄ cō
firmetur electio ꝛ eidē
benedictio impendat̄·
ptis eiuſdem contra-
dictiōe vel exceptione
aut appellatione qua
libet nō obſtante· ſed
per hoc denūciandi vel
accuſandi eā poſtmo
dū ſibi via minime
ſit pcluſa· ſi maior ei9
donec d̄ obiectibus ꝛ
alijs ut in eadem for-
ma ſcrutinij premitti-
tur fuerit inquiſitum
confirmatio vel infir-
matio deferatur . ſed
interim ut prediatur
libere adminiſtret niſi
forſan pars opponen-
tium extiterit duplo
maior· tunc enim ad-
miniſtrare ipſam no
lumus· ſ3 litis euentū
potius exſpectare·
Porro ſi ī huiuſmodi
electionū negocijs cō-
tigerit in illiſ dūtaxat
caſibus in qbꝫ oppo-
ſitiones iuxta pmiſſa

o Ceterū. iij. pars. p. Compmiſſi quod ſi pcedatur p formam. ſ. e. cum dilecti. ꝛ. c. cū expediat habebit ne lo cum qd̄ h̄ dicitur vel an qd̄ dicatur in ſupiori prima parte Credo ꝙ locum habebit ptiaula h̄ quia forma illa pc9 compmiſſi eſt ꝗ ſcrutinij ut pbatur p ipſam decre. cū ex pediat dico ꝙ illa forma nō eſt forma per ſe ſed eſt quedam ſpecies forme cōpro miſſi ꝙ hoc ſit verū p batur ex eo ꝙ omnes alie forme ſublate e rant p decre. quia ꝓp ter ſi ergo illa fuiſſ p ſe forma neceſſari o eſſ; ccludere illam fuiſſe ſublatam ſed ñ fuit quia ſpecies eſt forme compmiſſi vt dixi ſicut et compro mittitur ī ad aliam certam metam. ſ. e. cum in veteri et ſicut j. e. ꝓxi. ꝗ. porro et h̄ pbat textus ipſius d̄ cre. cum expediat ibi in electionibus cōpro mitti. q Si minor ſatis credo ut dixi in prima pte idē d̄ me dia vrbm hoc dica9 minorem ptem illam que maior nō eſt vel neceſſaria eſſ; in hoc puncto declaracō vel ſtandum antiquo iu ri. r. Confirmetur aduerte quia in iſto caſu et in caſu. ſ. e ꝗ. ſane ꝛ ꝗ. ſe. nō credo ꝙ ante ꝯfirmationem miniſtrare poſſit ꝛ ē mirabile quia ſi eſt e lectus a duplo maio ri pte ergo a maiori ꝗ videtur ꝙ ante confirmationem adminiſtrare poſſit ſ. e ꝗ. ſi vero. item ſi minor ps ſe oppōit multo fortius videt ꝙ adminiſtrare poſſit ꝗ quando ſe maior ps oppōit vt infra ſequitur ſed nō mireris quia in iſtis caſibus non de fertur confirmatio ꝓpter obiecta et ideo non miniſtrabit ante confirmationem ſed in illis differtur ꝛ ideo ante cō firmationem miniſtrabit iuris pmiſſione ꝛ ꝙ h̄ ſit verū pbo quia ꝙ electus ante ꝯfirmationem adminiſtret eſt contra iur. ſ. e. qualiter et. c. noſti a quo iure antiquo dico non recedendum niſi inqntum pmiſſum inueniam in alijs ius antiquum ſeruabo vt in ſi. e. ad hoc. ſ. de tranſla. c. vl. vbi ad maiorem tranſire pmittitur ſ3 nō ad parem. a. Ut in forma. i. expōit ibi ptis eiuſdem. ꝛc. b Statui tur. ſ. quando a principio vel p acceſſum electa eſt a duplo

maiori pte. ſ. e ꝗ ſane ꝛ ꝗ. ſe. c Benedictio ſi abbatiſſa fuerit. ſ. e. ꝗ. ſane in ſi. d. Euiſdem. ſ. minoris numero. e. Non obſtante expone vt. ſ. f. Precluſa. ſ. e ꝗ. ſane g. Premittitur. ſ. e ꝗ. ſi vero. h Deferatur hec ē ergo ratio quare adminiſtrat ut. ſ. dixi. i Interim. nota pro hijs que. ſ. dixi. k. Prediatur. in dicto ꝗ. ſi vero. l. ꝙ bona nō alienet nec aliqꝗ in monachum recipiat quoquo modo. l. Euentum qui dubi9 eſt. ff. de pecul. qd̄ de betur. m. Expecta re nota electō facta p formam ſcrutinij a duplo maiori pte ꝛ electio facta p formā cō pmiſſi cui minor pars ꝯuentus ſe op pōit ſūt paria quia in eis ſtatim ſit ꝯfir matio ꝯtradictione p tis alterius vel excep cione vel appellacōe non nbſtante et poſt poſſeſſionem adeptā vtrobiqꝫ admittitur accuſatio vel denunci atio j item electio facta a maiori parte p for mam ſcrutinij et fa cta p ꝯpromiſſū cui maior ps ſe oppōit ſunt paria quia vbi qꝫ differtur cōfirma cio et interim admini ſtrat exceptis quibuſ dam caſibus ſed ele ctio p formam ſcruti nij a minori pte con uentus ꝛ facta p for mam ꝯpromiſſi cui duplo maior ps con uentus ſe oppōit nō ſunt paria ꝙ pmo nō valet ipſo iure nec ratificatur p cō ſenſum ſecundo poſſ; valere ſed nō adminiſtrat electa ſed litis euentum expectat Si queratur quare ius diuerſum ī forma ſcrutinij et forma ꝯpromiſſi ſatis patet p ſe ſol quia in ſecundo caſu omnes conſenſiſſe videntur in eo ꝙ ꝯ pmiſerunt quod non eſt in pmo p formam enim ꝯpro miſſi etiam vno ꝯdicente pcedi non potuit. ſ. e. quia ꝓpt Equa igitur fuit ratio in eis diuerſum ius ſtatuens. n. Porro. iiij. pars. o Premiſſa. quia non in electiōe q̄ per formam ſcrutinij a principio vel p acceſſum facta re peritur a duabus ptibus nec in electione que facta fuit p formam compmiſſi cui minor ps ſe oppōit. p Ad ſe. ap: nota ar. ꝓ opinione guil. duran. ꝓ decre. ut arca. non habeat locum niſi in appellationibus interpoſitis ad papā

fuerint admittēde ad ſedē ap. appellari· appellantes formam cō ſtitucionis felicis recordacionis gg· ppe predeceſſoris noſtri edite in cōſil· lugdun· ſeruare diligēci⁹ teneantur· ¶ Sed cū eas ꝓpter ſexus verecūdiam ſueq; condicionis ſtatum nō deceat nec ipſis expediat publico cetui demōſtrari· aut extra ſua monaſteria euagari· nolumus ꝙ electe vel eciam eligētes aut appellātes ſeu hee cōtra quas fuerit appellatum ad eandē ſedez perſonaliter veniant quoquo modo· ſed paratores ſufficienter inſtructos iux cōſtitucionez pie me-

morie nicolai pape tercij predeceſſoris noſtri ad ſedez ipſaz traſ mittant per eos decionum ac appellacōnum ſuarum proſecuture negocia prout iuſticia ſuadebit penam in dicta conſtitucōe contentam ipſo iure ſi hoc non fecerint incurſuri ¶ Poſtremo hij q̄s ad dirigendas in huiuſmodi electio nibus moniales caſtē deinceps contigerit euocari ab hijs prorſus abſtineant· per que inter eas ſuper faciendiſ ipſis electionibus oriri poſſit diſcordia· vł exorta nutriri· aliaſ eo ipſo excomunicacōis ſentēcie ſe nouerit ſubiacere ¶ Supradicta

ſed contrariū dixi ſequēdo gar. in ꝓ. dec. vt circa. f. ꝙ in omnibus appellacionibus locum habeat. ꝛ dico ꝙ dec. iſta ħ reſpicit· c. ſe. quod loquitur de dec. cupientes. q̄ locum nō hz niſi in appellacionibus ad papā interpoſitis. q. ¶ Formam. ſ. ꝙ exprimant omnia et ſingula que in formaz vel perſonam intendunt obicere· et ſingulariter et clare. s. c. paratores et ꝙ iurēt ſcḋm formaz ibi contentam et eſt pena ꝙ ſuper non expreſſis non audiatur niſi ex cauſa vt ibi patet. f. ¶ Lugd. s. e. vt circa e. ¶ Sed cum eas ꝙ iſte tract⁹ fuit ex glo. gar. poſita. s. c. cupientes circa pn. ſup vbo regularium· vbi dicebat gar. ꝙ ſatis credebat d mente conditoris non fuiſſe ꝙ femme irent ad curiaz· tn̄ p vba videbatur ꝙ ire tenerentur. qz in maſculino gn̄e cōprehenditur femininum. ff. de ſ. ꝟ. ſi ita. xvij. q. iij. ſi qs ſuadente· cōiuncto cum d c. d ſen. ex. mulieres. Item per iura antiq̄ i abbatiſſam electa perſonaliter ſuam electionem ꝓſequi poterat. s. d reſcrip. cum dilecta ꝛ ꝙ non fuerit illa mens conditoris probabat per dec. s. de ſen. ex. d monialibus. xviij. q. ij. perniciosam de coha bi. cleri. per totum. de ſta. mona. c. vlti ꝗ ſi. e. ¶ Verecundiam. nota meliorem condicionem mulierum. ad idem. s. de ma. mulierēs. In q̄buſdam vero deterior eſt quod dic. vt. s. de pe. ꝛ re. c. noua quedaz t. ¶ Statum. regularem. ſ. ꝛ ſic duo concurrunt. u. ¶ Deceat. ſcḋm honeſtatem. x. ¶ Expediat. ſcḋm vtilitatez. s. d vo. et vo. re. magne. p. ¶ Euagari. j. de ſta. regula. c. vno. et concor. C. de hijs qui ve. e. impe. l. ij. ꝛ ¶ Appellatur. qui venire tenebantur ſcḋm formam dec. cupientes. a. ¶ Perſonaliter. in hoc ꝗ ſolo. ſcz in pſonali aduentu locum non habz dec. cupientes. alias vero bene. b. ¶ Sufficienter. ſ. cum omnibus actis iuribus ꝛ munimentis ad cauſam ſpectantibus. s. in dec. cupientes ꝗ ꝙ ſi p. xx. c. ¶ Conſtitucionez. s. e. cupientes. d. ¶ Penam. ſcilicet ꝙ electe ſi. j. tempus debitum paratorem non miſerint ſint priuate omni iure ſibi per electionem quesito. ſi autem miſerint. ſed non cum

actis iuribus et munimentis ſufficienter inſtructis. ꝓ illis exhibendis alibi quam apud ſedez apoſtolicā niſi ex iuſta cauſa dilacionem aliquam non habebunt eligentes appellantes vel opponētes quo ad ſe a totali ſunt excluſe proſecucione proceſſus. ita ꝙ ꝓ hoc. electis nullum preiudicium generet. hec ꝛ alia habes in predicta dec. cupientes. a. ¶ Nec non fecerint. ſ. paratorem non miſerint vel non ſufficienter inſtructuz. b. ¶ Poſtremo. v. pe. c. ¶ Hij. puta religioſi viri. ſz iij. d. obeuntibus. vł conſiliarij vel aduocati vel diſcreti viri ad hoc vocati. ꝛ ꝙ dic hij dic ł hee. qz ſi religioſas vel diſcretas mulieres ad hoc vocarent ipſe tenentur hac cōſtitucione ꝛ facit qd dixi. s. ꝗ. ꝓx. s. c. generali. d. ¶ Deinceps. reſpicit enim futura. e. ¶ Nutriri. no. iſta duo paria eſſe ad idē de ꝓuł. cum ꝛ plantare. in pn̄. ¶ Subiacere. nota nouū caſuz i quo qs excōmunicatus ē ipſo iure. ꝛ crede ꝙ epi poſſunt tales abſoluere cū ppa ſibi nō reſeruauerit abſolucionē. s. d ſen. ex. nuper. ꝛ adde qd dixi. s. e. ſciant cūcti. f. ¶ Supradicta. hic vi. pars. g. ¶ Approbatis. de reli. do religionum. g ¶ P rouinciarum. ut in clementia et vide qd no. io. in q. ul. c. vl. ħ. de ma. ꝛ obe. dilecta. in. glo. p. h. ¶ Supradicatur. ſcilicz in prima parte c. i. ¶ Nequeat. ꝓpter facti impoſſibilitatem cum non ꝓficiantur neceſſe eſt ꝙ eligantur. ꝛ eligant non ꝓfeſſe. k. ¶ Ad h. vij. ꝛ vl. pe. l. ¶ In multis. vt in electione confirmanda. e. exceptione aliqua non ob. in adminiſtrando ante confirmacionem in recedendo a conſenſu poſt publicatum ſcrutinium ꝛ ſecutam electionem. et in multis alijs. m. ¶ Extitit. alias extitit. n. ¶ Firmitate. quod fauorabile ꝛ expediens ē. s. e. cum expediat.

Preſoida. C. ſi ordinarius poſt receſſum appellacōis interiecte ad curiam in cūis. electionum epatuū. non inquiſito an ꝓuiſas intervenerit. procedit confirmat vł conſecrat. predicta non tenent. ꝛ ipſe ab epiſcoporū confirmacōe et conſecracone eſt ſuſpenſus p ānū. p ¶ Lugd. s. e. ti. ꝙ ꝗus.

q. Conceſſit quia prius id per alex. iii. ꝓhibitum fue-
rat ut ibi dixi. r. Vel extra. lacior eſt ergo iſta decre. et ii
la. ſ. e. ti. q̄uis q̄ illa. ſ. e. ut circa que locum habet ſolum
in appellacionibus extra iudicium interpoſitis. ſ. e. conſti
tutis. g. Ad ſedem apoſtolicam in alijs ſecus cum cauti
non reperiatur. c.

Superiorum archie
piſcopoꝝ patriarcha
rū et ꝓmatū

u. Deferuntur. nam fruſtratorie non deferunt. ſ. e. q̄
uis licet olim ſecus ut ibi p. Partes ergo altera pars
tantum hoc non poſſ quod dic ut dixi. ſ. e. q̄uis et ſequē
cia expone eciam ut ibi expoſui. p. V ex. ij. ps. z Ab
utentes & ſic priuilegium vel conceſſionem amittere de
bueruit ut. ſ. de priuil.
uiaꝝ de ſen. ex. cū illo
rum et. c. contingit.
xi. q. iij. priuile. cū ſi.

ſiquidem nedum in
monaſterijs i quibꝫ
ſunt moniales viuen
tes ſub aliqua de reli
gionibus approbatis.
ſed et in illis eciam v
bi ſunt iuxta quarun
dam prouinciarum
conſuetudinem muli
eres que nec ſeculis re-
nunciant nec profeſſi
onem faciunt regula
rem ſed viuunt ut i
ſecularibus eccleſijs
canonici ſeculares vo
lumus per omnia ob
ſeruari eo q̄ ſupra di
citur dumtaxat excep
to ut non eligantur
nec eciam eligant nō
profeſſe cum in ipſis
eciam hic locum ſibi
nequeat vendicare p
hoc tamen earuꝫ ſta-
tum ordinem ſeu re-
gulam nolumus nec
intendimus approba
re. Ad hec licet pre
miſſa que in multis
a iur̄ communi diſcre
pare noſcuntur circa
electiones in quibuſ
libet mulierum mo-
naſterijs faciendas ex
certis cauſis raciona

bilibꝫ ſpecialiter dux
erimus ſtatuenda in
tencionis tamen no
ſtre neq̄q̄ exiſtit ut
per illa quo ad electiō
nes in alijs virorum
monaſterijs vel qui
buſuis eccleſijs cele-
brandas aliquid im
mutetur ſed iura pre
cedencia in ſua omni
no remaneant firmi
tate. Item

PRouida conſide-
racione genera
le conciliuꝫ lugdu. ſe
ſe conceſſit ut ab ap
pellacionibus in iudi
cio vel extra iudiciuꝫ
ad ſedem apoſtolicaꝫ
in electionem epiſco
porum et eorum ſu-
periorum negocijs in
teriectis. per quas ad
ſedem ipſam eadem
negocia deferuntur. p
tes nulla interueniē
te prauitate recedere
valeant antequā ipſi
ſedi appellaciones ee
dem fuerint preſenta
te. ſed inferiores iudi
ces quorum eſt appel
lacione ceſſante nego
ciorum cognicio earūd

an in hoc prauitaſ interceſſerit ante omnia diligenter inquirant et ſi eam interceſſiſſe repererint ſe non intromittant vllatenus de eiſdem ſed prefigant ipſis partibus tunc peremptorium terminum competentem quo cum actis et munimentis ſuis apoſtolico ſe cōſpectui repreſentent.

Verum cum nonnulli conceſſione huiuſmodi abutētes ſuam inquiſicione prefata obmiſſa cogniciōnem in eiſdem negocijs interponant ſic ad confirmandas electiones et conſecrandos electos temere pcedendo Nos ſuper h expreſſius prouidere volentes confirmaciones et conſecraciones huiuſmodi ac q̄ſcumq; proceſſus alios quos inquiſiciōē premiſſa non habita contigerit decetero in talibus negocijs attemptari decernim⁹ nullius penitus exiſtere firmitatis et cōfirmantes et conſecrātes eoſdē vt in eo in q̄ peccauerit puniant̄.

a. Prefato. ſcilicet an in illo receſſu interuenerit prauitas nec ne. b. Negocijs. ſcilicet electionum epiſcopoꝝ et ſuorum ſuperiorum. c. Expreſſius hoc dicit ex eo ꝙ ſatis erant nulla que per illos fiebant per ipſam decre. ꝙ uis quia ſatis eſt legiſlatorem aliquid prohibuiſſe et ſi non adiciat quod cō tra factum fuerit non valere. C. de leg. nō dubium et expreſſi⁹ eciam ꝓpter penam quam addit. c. Conſecrationes cō ſecracionem enim p̄ cedere debet cōfirma cio alias non valet ꝯ ſecracō. ē. de do. et cō tu. cum olim. d. h autem confirmacio non preceſſit quia idem ē non eſſe quod nullū eſſe. ē. de tranſla. inē corp. patet igitur ꝙ non tenuit ꝯſecracio. d. Firmitatis electiō tamen ꝓpter h non viciatur ſed de nouo petetur confirmacio coram papa. non coram illo qui prius confirmauerat quia ſuſpenſus eſt p annum continuum a confirmacionibus e ꝑorum vt ſequitur et. ē. e. ſi confirmacionem quam exemplificare potes per iſtam vt ibi dixi ſed ſi repērietur electio canonica de nouo confirmabitur vt. ē. dixi. ſ nunquid de nouo conſecrabitur videtur ꝙ ſic per iſtam litteram Credo ꝙ cum carater impreſſus fuerit anime adinſtar epiſcopi ordinantis quem ordinare non poterat puta nō ſuum ſubditum verus epiſcopalis ordo collatus fuerit ſed non eius execucio et ſic intelligam conſecracionem eē nullius firmitatis q̄ ad execucionē ad id ix. q. i. c. i. et. c. ordinacōes et. q. ij. c. i. et. c. epꝫ. ē. de tēp. or. ꝙ trāſlacionem ſm h ḡ illi⁹ ordis ſibi tradit execucio fiat qd no. de renū ci. poſt tranſlacionem ad fi. a In quo ꝓpter hoc dico ꝙ ſi ſolum confirmauit a confirmacione tantum ſuſpenſus ē. ſi confirmauit et conſecrauit ſuſpenſus erit ab vtraq; b Puniatur. ē. de temp. or. trās cum ſi. c Continuum. cedo ꝙ a die confirmacionis incipiet annus ſuſpenſionis a confirmacione a die conſecracionis annus ſuſpenſionis a conſecracionibus. d Suſpenſos repete decernimus qd

In eo tempore. ſi papa prouiſionem cathedralis eccleſie ſibi reſeruauit inhibuit et decreuit nō eſt vidata electio que preceſſerat omnia tamē que reſeruacionem ſequuntur carent effectu Cauſam dedit huic decē. quia vacante bon. eccleſia per mortem bone memorie domini octauiam ipſius eccleſie epiſcopi infra biduum canonica de reſeruacione timentes elegerunt dominum ſcolaſtam bone memorie fratrem ſuum poſt modum papa bonifacius audiens de morte. O. reſeruauit inhibuit et decreuit p⁹ triduum audiuit de electione facta de domino ſcolaſta predicto ſatis gratum habuit ſed ab aſtantibus iuriſperitis queſiuit an ad ipſum an ad archi epiſcopum in ipſius electionis ſpectaret confirmacio qd hic determinat et terminantur per hanc decreta. que no. ē. c. In nouit in fine. d. Cathedralis quid d̄ inferioribus videtur ꝙ in eis locum nō habeat quia ſi de eis voluiſſ intelligi illd̄ expreſſiſſ. ē. de decē. ad audienciam et ad h faciunt omnia argumenta que inducuntur a verbis Contra videtur ꝙ idem ſit in alijs cum eadem ſit in eis racio ergo idem ius ⁊ eſt ſimile quod dixi. ē. e. ex eo ꝙ. Satis poteſt dici ꝙ eſſ ſtandum littere vt in cathedralibus tantum locum habeat decē. nec eſt verum ꝙ ſit eadem racio quia cauſe epiſcopatuum merito connumerande ſunt maioribus cauſis. ē. c. q̄uis in prīn. quod non eſt in alijs et ideo licet iuriſdictio pape ſit preuenta tamen ꝓpter maioritatem ſuā deferentur ad papam in inferioribus vero que non ſic connumerantur maioribus ſufficiet preuendo vnde ex quo p̄ ceſſerat electiō reſeruacionem poterit quicquid faciendum imminet per ordinarium expediri alias graue eſſ ꝙ ꝓpt reſeruacionem que electione; alicuius beneficiati ſequitur neceſſe eſſ alias pro confirmacione papam adire. nec hic equiparabo regulares cathedralibus ſic nec. ē. e. q̄ꝙ licꝫ equipararentur. ē. c. ſi poſtq̄ vnde ſi poſt confirmacioneꝫ abbatis fiet reſeruacō ante benedictionem benedicet ordinarius Hec vera niſi papā aliud in reſeruacōē iuſſiſſ et ſic nō abuſitabo verba nec recedam a litteri. g. Ex qua uis cauſa eciam ex ſola voluntate ſibi enim ſola volūtas

eſt ꝑ ractione de conceſ. preben. ꝓpoſuit cum ſuis concor. ꝑ ¶ Reſeruamus has reſeruationes legati etiam ð later facere non poſſent. j. de offi. dele. deliberatione in pꝛin. g. ¶ Prouiſionem. puta faciendã ex iure deuoluto. ſ. e. q̄ꝙ Nunquid ſola reſeruatio ſine inhibitione ſufficeret dece do ꝙ non ad caſſatõ nem. ſ. de preben. di lectus puniendi tam eſſent qui elegerunt poſtq̄ꝙ reſeruationem ſciuerant eē factam vt ibi et. j. de conceſ. preben. ſi ſoli ꝑ quã decre. videtur ꝙ inhi bitio bene ſufficiat ſi ne decreto hoc verũ ad caſſandum ea que ſcienter poſt inhibiti onem ſunt facta ſed ad hoc vt ab ignorã tibus facta vitientur neceſſarium videtur decretum vt hic. h. ¶ Ignoranter. nota ꝙ decretum ignorantes afficit ſed notare po tes õtrarium ſi enim ig norantes afficeret q̃ re hic additum fuiſſꝫ vel ignoranter ſuper flua ſecundũ ħ vide retur ħ littera. Jn decꝭ to pape dicimus ꝙ ignorantes afficit. j. de conceſ. preben. ꝙ cunctis. i. ¶ Iam ad ſ. ante tempus quo facta fuit reſeruatio Quid ſi eadem die facta fuerint reſeruatio ⁊ electio Di co ꝙ ſi poteſt apparere que pꝛimo puta ꝑ inſtrumenta e lectionis et reſeruationis puta ſi in eis dicatur de die et ho ra vel ꝑ teſtes qui predictis interfuerunt ħ nullum dubiũ ſi autem hoc nullo modo poteſt apparere dico negocium ad papam deferendum vt ſua voluntate determinet per decre. ſ. de ſup. ne. pꝛl. c. ij. cum enim ħ de iure pape queratur quod dubium eſt inferioꝛ ipſo non poteſt ratificare et et ħ cum reſeruauit tantum ꝙ ſi reſuaſſꝫ et duuiſſꝫ preferꝫ datus a papa in eo caſu. j. de preben. ſi a ſede ħ. ¶ Et decre tum nota copulatiue non diſiunctiue ponitur et facit pro hijs que. ſ. dixi. ¶ Vel alia ſi ergo confirmatio ⁊ con ſecratio preceſſiſſent decretum eſſꝫ electi negocium expedi tum ſi autem ſola electio confirmatio ⁊ conſecratio ꝑtine bit ad papam. ſi autem preceſſerant electio et confirma tio tunc ſola conſecratio ad ipſum ꝑtinebit. m. ¶ Effectu. ſi ergo ante reſeruationem electus et poſt reſeruationem confirmatus fuerit non valet confirmatio etiam ab igno

ab epiſcopoꝛum cõ firmatione ac conſe cratione per annum continuum ipſo iure ſic foꝛe ſuſpenſos. ¶ Jtem

Si eo tempoꝛe quo prouiſio nem alicuius eccleſie cathedralis ex quauis cauſa diſpoſitiõ ſeu etiam oꝛdinationi ſe dis apoſtolice reſer uamus. inhibentes ne ad electionem vel etiam prouiſionem faciendam in ea etiaꝫ quomodolibet proce datur et decernentes ſi ſecus ſuper ħ a q̄ꝙ

ſcienter vel ignoran ter attemptatum ex titerit irritum et ma ne iam ad electionem ipſam foꝛſitan ſit ꝑ ceſſum in ipſa preſen ti conſtitutione ſanci mus ꝙ licet reſerua tio inhibitio et decre tum non afficiant ele ctionem vel alia etiaꝫ que precedunt. affici unt tamen vt effectu careant ea que poſt modum etiam ſubſe quuntur ¶ Jtem

Si quis iuſto im pedimento de tentus in electionis negocõ neq̃at intereſſe

rantibus exhibita et recepta electio tamen ꝓpter vitioſaꝫ confirmationem non vitiatur. ſ. e. ſi. confirmationem quã per hanc exemplificare potes et adde quod dixi. ſ. e. c. ꝑx. n. ¶ Poſtmodum. ſcilicet poſt reſeruationem inhibitionẽ et decretum et argue ex hac decre. ꝙ ſi papa ꝓuidit alicui de epiſcopatu alius ꝙ papa ſine eius mã dato illum non pote rit conſecrare ar. ad idem de accuſ. meminimus ¶ Si quis iuſto. Hanc decꝭ. di uido in tres partes. Pꝛima durat vſq ad. §. poꝛro. ſecunda vſq ad. §. abſens ter tia vſq ad finem ali quis iuſto impedimẽ to detentus in electio nis negocio commiſit pluribus vices ſuas queritur an valuerit commiſſio Reſpon detur ꝙ ſic dũmodo in ſolidum dati fue rint et erit melioꝛ tũc occupantis conditio ſi autem nullus occu pat ſed ambo ſimul concurrunt admitte tur ille quem capitu lũ vel maioꝛ pars e legerit. ſi autem capi tulum non concoꝛdat ille admittetur qui pꝛimo in inſtrumen to ꝓcuratoꝛ extiterit nominatus Et ratio quare alter ſolus debet admitti eſt quia poſſunt vota dirigere in diuerſos et ſic res non ha beret exitum et quod fieret non valeret ſi autem non fue rint dati in ſolidum tunc neuter admittetur ꝓpter ſupio rem rationem et ſibi imputet qui ſic eos inſtituit Secun do queritur aliquis dedit ꝓcuratoꝛem in negocio electio nis ille ꝓcuratoꝛ ſuo nomine eligit vnum ⁊ nomine do mini alium queritur an poſſit. Reſpondet ꝙ non niſi de cꝭ ta perſona eligenda habuerit ſpeciale mandatum. Ter tio queritur pone canonicus abſens non inuenit in colle gio aliquem ꝓcuratoꝛem queritur an poſſit dare extrane um et reſpondetur ꝙ non iuxto capitulo. Sed queritur an ſaltem votum ſuum poſſit exprimere per litteras et Re ſpondetur ꝙ nõ quia votum in ipſo ſcrutinio ſecreto et ſi gillatim eſt tantummodo expꝛimendum et nõ ante ſcruti nium emanauit hec decre. ad declarationem decꝭ. ð elec. q̃ ꝓpter. §. penultimo. et eoꝛum que ibi etiã notantur. ¶ Juſto ħ relinquendum eſt iudicio ꝙ nec numerari

pōteſt nedum vni p ut dicitur in concilio generali· ſed et pluri bus committere vi ces ſuas dum tamen eorum cuilibet det in ſolidum poteſtatem· et erit tunc etiam me lior conditio occupā tis ¶ Verū ſi ambo concurrant inſimul ⁊ poſtulent ſe admitti· audiri tunc eos non expedit· quia tunc poſ ſent vota ſua dirige re in diuerſos· ſicq̄ʒ res non haberet exi tum et quod ab eis hoc caſu fieret nō va leret ſed is admittat

dumtaxat quem ca pitulū vel pars ma ior elegerit vel ſi con cordare nequeant is qui primo in inſtru mento vel litteris p curationis extiterit no minatus ¶ Si autē null9 ipſorum in ſo lidum fuerit deputa tus tunc ꝓpter ratio nem eandem ipſorū aliquis non debebit admitti ſibiq̄ʒ impu tet qui ſic eos conſti tuit indiſcrete ¶ Por ro cum vnus eſt p curator ſimpliciter ↄ ſtitutus ſi is vnum ſuo et alium domini

poſſent· exempla tamen habes· ff· ſi quis cauc· l· ij· c ¶ De tentus· et in loco exiſtens de quo debeat euocari alias nō habet locum ↄmiſſio· ſ· e· quia ꝓpter· ꝗ· pnl'· ⁊ de hoc im pedimento ſi opus fuerit debet facere fidem iuramento vt ibi vnde nō eſt de neceſſitate ꝙ iuret in inſtrumento ꝓcu ratoris ipſe dn̄s ſed cautum eſt ꝙ ipſi p curatori det mandā tū iurandi in animā ſuam ꝙ ipſe tali im pedimento detentus eſt ſm̄ omnes moder nos qui no· h in dec· quia ꝓpter et eſt ra tio quia ſi· c· require ret iuramentum ꝓcu rator iurare nō poſſ nec ꝓpterea vlterius expectaret· fuit enim ꝓcurator min9 ſuffici ēs et ideo ſibi ↄſtitu ēs imputet ad h in· ꝗ ſi aūt nec dʒ dicē ꝓcu rator dico dn̄m in lo co in q̄ dʒ vocari et iu ſto ipedimēto dētentū quia iſta ſūt v̄ba iuris· ſ dicē dʒ v̄ba facti· l· dico dn̄m i tali loco et tali ipedimēto detē tū puta tali īfirmita te l' talib9 inimicis et tūc ſi n̄ admittatur appellet ſm̄ hoſt· q̄ h ibi no· d· ¶ Concilio· ſ· e· quia ꝓpter Innoē ſu it dubitatiō· quia ibi di cebat ↄmittat vni de collegio· e· ¶ Pluribus· id no· inno· ⁊ ↄpoſt· ſ· e· quia ꝓpē ⁊ qd̄ dicit pluribus itelligo ſiue duo fuerit ſiue plures dū tn̄ i ſo lidum vt ſequitur quia eadem ratio· f ¶ Inſolidum aliter neuter admitteretur· j· e· ꝗ ſi autem· g ¶ Tunc cui poteſta tem habent in ſolidum· h· ¶ Occupantis· ſ· de ꝓcura· ſi muſte vbi de hoc· i· ¶ Inſimul· ita ꝙ non apparet quis p̄mo· k· ¶ Dumtaxat· i· tantummodo vnde iſto electo al ter omne ius amittit et eſt ſi· ſ· de ſ̄ep· c· pl'· quod verū cre do niſi in inſtrumento diceretur meliorem nō cē ↄditionē occupantis et qd̄ vnus incepiſſ alter finire poſſ ar· ad h in predic· decre· in ſi· et· j· de ꝓcura· ſi duo· l· ¶ Maior ps ſic· ſ· e· li· de ſ̄ep· c· p· ad idem lxi· di· apoſtolica· de elec· cū inter canonicos· ff· ad municip· ꝙ maior· m· ¶ Elegerit· nec credo ꝙ variare poſſint· vt· ſ· e· vt quis duas de poſtu lati· c· vno in ſi· n ¶ Nequeant quia nolunt eligere vel pari numero diſcordare et nota ꝙ p̄mo recurrendum eſt ad e lectionem capituli ſecundo ad ordinem ſcripture tabellio nes enim preponunt quos volunt in inſtrumentis et ideo

equius fuit p̄mo recurri ad electionem capituli p quā ma gis idoneus eligetur ad hoc· j· de ꝓcura· ſi duo· ff· de accu ſa· ſi plures ſecundo ad ſcripture ordinem in ſubſidiū· o ¶ Nominatus p ordinem ſcripture ↄcor· optime· j· de pre ben· mandato ad idem lxiij· di· ſic rector in ſi· cum ſuis con cor· et· ſ· de ſ̄ep cum dilecta cum ſuis con cor· et fac· ff· de l'· ij· cū pater· ꝗ penul· quid ſi non apparet puta quia duo ſunt inſtru menta nec apparet qui p̄us puto ꝙ mu tuo ſe impediant· ff· de vſufruc· quociēs et imputet ſibi q̄ ſic eos conſtituit· o ¶ Propter rationem eandem quia poſſēt vota dirigere in diū ſos et ſic res non ha beret exitum· q ¶ Ad mitti· quid ergo nū quid de nouo citabit ipſe eīno ñ· nō alias quid ſibi imputaret vt ſequitur· j dē eīn ē non venire qd̄ nō ſuf ficienter venire cōn max ꝫ fuit et ꝓcedēt ſocij eius ad electōē ꝗ· j· de ꝓcura· ſi duo vbi dicitur ꝙ ſi i cau ſis electōnū ſūt dati plures ꝓcur· nō in ſo lidum iudex eligit i do neiorem ſo· ibi lo quitur de ꝓcura dato ad iudicia in cauſis electionum poſtulationum vel ꝓuiſionū h de ꝓcura· dato ad negociū· l· ad ipſam electiō nem faciendam et ibi de iure iam nato h de naſcituro qd̄ minus fauorabile eſt et vtrobiq̄ʒ ꝓuiſio vtilis ob celerem expeditionem· r· ¶ Indiſcrete nō enim debent ſtulti me lioris ↄditionis cē ꝙ periti· j· de preben· cum qui benefici um· s ¶ Porro· ij· pars h approbatur opi· innoē· vinē· et ↄ poſtul'· ſ· e· quia ꝓpter ⁊ ab· e· ti· congregato tamē goſ et hoſt· ibi no ꝙ ſatis poterat dici valere cum in diuerſos conſentit dummodo neuter ſit malus quod falſum eſt vt hic vides· t ¶ Nichil· agit ratio quia qua conſciencia te netur meliorem eligere ſuo nomine eadem ad idem tenet nomine domini ſui ad hoc lxxi· di· ſicut non ſuo et in certa videntur hoc no· ſ· e· c· ij· quod dicit nichil agit intellige quia neutrum votum valet ⁊ eſt ſi· quod dicimus in dele gato qui ſubdelegationem recepit a ſocio· ſ· de offi· dele· ſuper queſtionum ꝗ ſi vero· a ¶ De certa nota approbatā opinionem Innoē· ⁊ ↄpoſtā· ⁊ reprobatam opinionem

ſui nomine in ſcruti-
nio nominandū dux-
erit· nihil agit niſi d̄
certa eligenda pſona
ſibi dn̄s dederit ſpecia-
le mandatū· tūc em̄
in illā eius et ī aliā ſuo
nōie licite poterit con-
ſentire· Abſens q̄
licet nullus de collegio
velit eſſe procurator eiuſ-
dem· nec ipſe nolente
caplo extraneum valeat
deputare· non poterit

aliq̄tenus p litteras ex-
pmē votū ſuū· qd̄ nō
eſt ante ſcrutiniū· ſꝫ ī
ipo ſcrutinio ſecrete ꝛ
ſigillatī tantummo-
do exprimendū· Ide.

Quoniam electi-
one non in con-
cordia celebrata ſupe-
rior ad quem electio-
nis ipſius confirmati-
o pertinet conſueuit
interdum ſue confir-
mationis celeritate

vincen. qui dicebat· ſ·e· congregato· q non poterat fieri cō-
promiſſum vel mandatum procuratoris de certa pſona. di-
cebat enim q videbatur ſingularis electio· ꝛ ſic non vale-
bat· ſ·e· in geneſi. Item talis cōmiſſio eſt contra concilium
qd̄ requirit q cōmittat vicem ſuam. ſed iſte non committit
vices ſuas q̄ dat man-
datum d̄ certo. ſed fal-
ſum eſt vt hic patet
et de hoc per ab· ſ·e·
cōgregato. Sed nun-
quid procurator ad
eligendum datus in-
firmus vel alias im-
peditus poterit aliū
ſubſtituere· Dic ſm
cōpoſtula. q ſic quia
procurator ē ad nego-
cium qui alium procu-
ratorē dare poteſt· ſ·
de proc· c· i· in ſi· ff·
man· ſi procurator ē tn̄
ar· cōtra· ſ· d̄ offi· dele-
ga· cū· ꝛ· ſ· de offi· dl̄
c· vl· Sol· illa loquūt
in iudicibus· non in
proc. Item quero nū-
quid procurator datus
ad eligendum cōpro-
mittere poterit· Dic
ſecundum cōpoſtola·
q ſi liberum mandatū habuit cōpromittere poterit· q id
poteſt quod dominus. ſi autem ad certam perſonam· tūc
cōpromittere non poteſt. quia ſola neceſſitatis forma. ſ.
ſcrutinij tunc intelligitur demandata· ar· ff· de peculi· licet
ſ· ſi ſeruus· h· Illam· certam perſonam de qua habuit
mandatū expreſſum· Et nota illam quia aliam eligere n̄
poteſt· quia faceret cōtra formam mandati· ſ· de ſup· cum
dilecta ꝛ· ff· man· diligenter ꝛ· ſ· de preben· cū de non·
c· Conſentire· nota ar· q habens ſpeciale mandatū id
poteſt quod alias non poſſ· ad idem· ſ· de proc· c· i· ꝛ vl· et
facit ad queſtionem quam hoc anno diſputaui· an delega-
tus ab alio quam a principe habens ſpeciale mandatum
ſubdelegandi ſubdelegare poſſit ꝛ de hoc dixi· ſ· d̄ of· dl̄·
is cui· d· Abſens· h in primo dicto approbatur glo· h· ſ·e·
quia propter· in glo· pnſ· ꝛ omnium modernorū idē ibi no-
tantium· Sed in ſecundo puncto reprobatur eius· h· opinio
in eadem glo. et quaſi hoſt· defendebat· ſed ibidē innoc· ꝛ·
h cōtra· ꝛ eorū approbatur h opinio ꝛ intelligas hanc litteram
de ſupradicto abſente qui cōmittere poteſt. ſcilicet iuſte im-
pedito· ꝛ exiſtente in loco de quo ·ſ· e· c· Procurator·
dicebat gof· q putabat talem canonicum indirecte cōſtitui·
Alij dicebant q cōpelli debebat aliquis de caplo· ut ab
ipſo mandatum ſuſciperet ſed non eſt verum a principio
enim nullus compellitur procurationē recipere· C. de procur·
nimis· inſtit· man· ſ· mandatum· f· Nolente· ſi enim caplm
vellet bn̄· tunc poſſ extraneum deputare· ſꝫ inuito capitulo
non· et ſic debet intelligi dec· quia propter extraneum enim
etiam ſine mandato admittere poſſet· ꝛ ſibi preiudicare
et in extraneum etiam compromittere· ſ·e· cauſam· cum ſi-

g· Votum ſuum· h· contradicebat ita tamen q publi-
catio ipſius non fiet tantum cum aliorū fiebat publicatio
ſed non inſpexit· q non ſolū publicatio ſed etiā expreſſio
in ſcrutinio tantum fieri debet vt ſequit· h· Exprimēdū·
nota non ſolum publicatio inſpicitur ſed etiam expreſſio
Sed contra· ſ· ꝑx· ſ·
vbi exprimit votum
conſenſus ante ſcruti-
nium dando. ſ. procura-
tori mandatū de cer-
ta pſona eligenda· Sol·
falſū eſt q tūc votū
exprimat· ſꝫ mandatū
dat de voto exprimē-
do. ſicut aliud eſt in-
ueſtire aliud manda-
re de inueſtigendo· d̄
hijs que fiunt a ma-
p ca· ex ore. vnde ad
uerte· ponit q proc· q̄
mandatum habuit d̄
certa perſona eligen-
da· non eligit ille ele-
ctus fuit a quibuſdā
alijs nunq̄ vox illius
abſentis et mandātis
augebat numerum
illius ut poſſit dicere
q electus ſit· a· ſ· q no-
uem elegerunt et decī-
mus mandauit de eo eligēdo abſit dicas ſ· quod aliud ē
dicere conſenſio in talē ꝛ q debet fieri in ſcrutinio ꝛ ſecreto
et ſigillatim vt h ꝛ tali modo cōſentit in ſpirituale matri-
monium ꝛ aliud dicere· do mandatum tibi de tali elige-
do· q iſtud non eſt votum. nec p hoc contrahitur matrimo-
nium· ꝛ ideo ante ſcrutinium fieri poteſt· vt ibi ſic vides ī
matrimonio carnali· aliud eſt cōtrahere aliud eſt dare māda-
tum de cōtrahendo hinc eſt q qui cōtrahit amplius non penitet
ſed qui mādatum dedit penitet ante contractum· ſ· de proc· c·
vl· ſic ſ· intelligas· nec ſimilitudinē dicas vbi n̄ eſt·

Quoniam· ſi apparet collectus vel ſe opponēs ei q̄ cō-
firmationem petit· ille vocabitur nominatim· alias fiat
citatio in eccleſia generalis· q ſe volentes cōfirmationi oppo-
nere veniant peremptorio aſſignato. alias cōfirmatiō facta
n̄ tenet· i· Electiōe· idem dicim de poſtulatione· cū eadē
ſit ratio· qd̄ verum puto in admiſſiōe poſtulationis q̄ ſit a
ſuperiore illo qui poſtulatum admittēdo cōfirmat· ſecus ī eo
qui poſtulatur a prelato ſuo ut monachus electus in epm ab
abbate q in ea n̄ fiet vocatiō· ꝛ idē puto in pſentatiōe· ut
ille etiam cui ſit pſentatio ſeruare teneatur hanc dec· ꝛ ſic
fuat· de collationibus dicā in ſi· capli· h· Non in cōcordia
idem ſi in cōcordia quo ad vocatiōes faciēdā· vt dicit i ſi· c·
l· Pertinet· verbum h late patet· ff· d· v· ſi· vbū ptinere
vn̄ intelligo ſiue ptineat iure cōmuni vt ad epm· xvi· q· vij·
nullus omnino· de heret· cum ex iniuncto. ſiue iure ſpeciali
puta ex puilegio vel cōſuetudine preſcripta· ſiue iure dele-
gato omnes habebūt hanc formā ſeruare ·jo· andree·
a· Celeritate· nota q hic reprobatur celeritas· ꝛ ē gn̄ale
in omnibus perſonis promouendis· viij· q· ij· dilectiſſimi·

preferens cupiditatem propriam iuri et inordinatum affectum etiam equitati competitorem aliquando vbi alius vel eos qui se volunt opponere. quando electus est vincius supplantare. dum nullis vocatis et non discusso negocio per repentinam confirmacionem cito contra doctrinam apostoli. manus imponit electo. Nos volentes huic morbo et fraudibus obuiare. presenti constitucione sancimus confirmaciones tales viribus omnino carere. ipsasque decernimus irritas et inanes. Vacacionem autem huiusmodi nominatim vbi est coelectus vel apparet oppositor. alias generaliter in ecclesia in qua electio facta est. vt si qui sint qui se velint opponere compareant assignato peremptorio termino competenti. faciendam esse censemus. Que etiam si electio in concordia celebrata fuerit volumus obseruari. Omnisciens octavus.

Item propter rei nouitatem. xxiij. di. omnium filius. Item propter reuerentiam sacramenti recipiendi. de con. di. iiij. iudei. Item propter metum incommoditatis emergentis. xij. q. ij. sine exceptione. Item propter honestatem. et vt res carior habeatur. xxvij. q. ij. institutum. Item propter certitudinem habendam vt xvij. q. ij. si quis in cognitus. Item propter reuocandi difficultatem vt in dandis sententiis ij. q. i. deus omnipotens et hic vel in ipsarum executione. xi. q. iij. cum apud. Item in legibus condendis. iiij. di. in istis. Item propter rei dignitatem. lxi. di. miramur. Item propter periculosam sacramenti iteracionem. de conse. di. iiij. cum itaque. Interdum autem desideratur acceleracio propter metum contemnacionis. viij. di. mala. propter metum defectus. v. di. baptizari. propter metum vsurpacionis xxxv. q. ix. loci. propter magnitudinem transgressionis. xxvij. q. i. si custos. propter inobedientie culpam. xij. q. ij. que et humanis. propter debitum inobedientie. xciij. di. c. i. propter rectitudinem disputacionis. xlv. di. disciplina. propter periculum imminens. vt in vacatione ecclesie. s. e. cum inter vniuersas. vnde et cautio damni infecti celeritatem desiderat. ff. de dam. infect. l. i. et idem in simonia. vt. s. de re. iudi. c. ij. de sup. ad hoc vbi ex certa causa idem est reperiri. h. Preferens. sic. s. e. auaricie. et. c. quorundam. e. Cupiditatem. que omnium malorum radix est. xlvi. di. bonorum. de pe. di. ij. quod radix. d. Iuri. quod facere non debet. vij. q. i. si quis eps. in fi. e. Vincius. s. s. e. cupientes. § si vero. f. Discusso negocio. male faciunt et puniuntur si indignum promouerit. vt. s. e. nihil est. et. s. de preben. graue. g. Apostoli. pauli. i. ad thimo. vi. c. xxiiij. di. § i. lxxviij. di. quod est cito. s. e. cum nobis olim. h. Manus. confirmatorias de quibus loquimur. i. Morbo. nam quod medicamenta morbis exhibentur hoc iura negocijs in aut. hec constitutio. quam inno. consti. in prin. coll. viij. Johannes andree. k. Fraudibus obuiare. quod faciendum est. s. e. auaricie. et. e. commissa. et. j. e. profi. c. ij.

l. Tales. s. factas non vocatis competitoribus vel hijs qui si vellent opponere. si qui essent. m. Inanes. dicebamus olim. et no. de hoc inno. et host. de ap. constitutis. ij. et de do. et contu. olim. quod confirmacio facta vocatis hijs qui vocandi erant cum cause cognicione. habet vim diffinitiue. hinc est quod reuocari non poterit. et si appelletur. appellari poterit vt a diffinitiua. si autem fiat sine cause cognicione et non vocatis vocandis. vim habet interlocutorie. ibi d. h. plenius per eos videre poteris. sed hodie non valet confirmacio sine vocacione huius decre. vt hic vides. quid si sic confirmatus administrat. satis crederem quod si errauit in facto quia credidit vocacionem factam que facta non erat excusetur a pena decre. s. e. auaricie et e. qualiter maxime cum vocacio et citacio ista sit superioris officium et non partis. Sed si errauit in iure. cum a dicta pena non crederem excusari. ad hoc. j. de re. iu. ignorancia cum suis concor. n. Nominatim. s. j. de sen. ex. statuimus. o. Generaliter. et publice quia talia edicta in publico proponi debent. de postul. c. i. et est contra illos qui adhuc fraudem faciunt constitucioni. faciendo hanc vacacionem fieri coram certis amicis. p. Opponere. ne electus confirmetur. p. Peremptorio. nunquid post hunc terminum veniens audietur. super hoc dic vt. s. qui ma. accu. pos. cum in tua officium tamen iudicis in hijs non quiescit vt. s. e. cum nobis olim. p. Competenti. s. locorum distanciam personarum et negocij qualitatem. jo. an. q. Que. s. dicta de vocacionibus faciendis. et quod non valeat confirmacio aliter facta. r. Obseruari. Quid in prouisionibus vel collacionibus nunquid in eis habebit fieri hec vocacio. Tutum puto et in hijs hoc fieri. non tamen credo de verbis vel mente huius iuris hoc esse. et facit. j. de preben. cum in illis. et optime. e. ti. licet episcopus. Dominus Johannes.

Quoniam· quidam plus q̄ expediret curioſe re ferebant in dubium. an papa poſſit renūciare papa tui· Celeſtinus .v· dū preſideret eccl'e romane re gimini· ſtatuit de ↄſilio. et aſſenſu ſuoꝝ fratꝝ q̄ ſūmus pō tifex libere poſſ renunci- atum· quod ſtatutum ne obli uioni daretur· et ne de p̄dicto caſu dubite tur ulterius inter ali as; huius·vj. libri· cō ſtitutiones· de fratꝝ ſuoꝝ ↄſilio dominus bonifacius hec rede git ad ꝑpetuā rei me moriam· h. ¶ Curi oſi .q̄ maiores curas exhibere voluīt q̄ res exigat· ad· hoc· iiij· di denique· de ↄ· di· v· qū q̄ modis.c· ¶ Expe diunt. q̄d faciendum non eſt. C. de ſū· tri· l nemo· j· de here. c· ij· et· j. de re iu̇d· abbati ad finem· jo· an· d· Apl'i· pauli· in epi ſtola ad ro. xij· c. et habes eadem verba xliij· di. ſit rector. c. ¶ Sollicitam· vade j· deducere minus ꝓ uide videbantur· jo· an. f. ¶ Maxime· cō patiuum. vnde ſi ſuf ficiens ſit renunciare poterit· vt p̄ inferio ra patebit· g. ¶ In ſufficientem· ꝓpter h̄ tñ non poſſet deponi q̄ ꝓpter ſolam here ſim deponitur· xl· di· ſi papa. ſi alij p̄lati ꝓpter inſufficienciā bene deponuntur· et eccl'aſtica et ſecularē xviij· q· ij· ſi quis ab bas. xv· q· vj· alius· et ꝓpter negligenciam. lxxxj· di· dictum· ̄s· de here. excōicamus· in fi· Et nota q̄ licet omnis ſufficien cia eſſe dicatur in papa ita q̄ omia iura in pectore habeat ̄s· de ↄſti· c. i· tamen interdū inſufficiens eſſe pōt· vt hic· et i terdum cum fallit obliuio. xxiiij· di· p̄terea. vbi de hoc ſic ſe des ipſa aut ſanctum inuenit aut ſcm̄ facit· quis em̄ ſanctū dubitet quem apex tante· ꝛc· xl· di· non nos· ⁊ tñ hereticus poſſ eſſe· ⁊ ꝓpter hereſim deponi. e· di. ſi papa. ⁊ poſſet ex multis inſurgere inſufficiencia hec. vt ex defectu nature· ex ſenectute ex infirmitate vel ſimilib· h. ¶ Regendam· ad q̄d ex officio tenetur· vt in p̄hemio huius libri· jo· an. ¶ Vide bantur. et erat ipſoꝝ racio motiua· q̄ qui renunciat renū ciare debet in manibus ſupioris· ⁊ aliter matrimonium ſpūale nō diſſoluitur· ̄s· de renū· admonet· ſ̄ papa ſupiorem nō habꝫ

De renuntiatione·

Quoniam ali qui curioſi di ſceptantes d' hijs que nō multū ex pediunt· et plura ſape re q̄ oportcat. ↄtra do ctrinam ap'li temerē ap petentes· in dubitatio nem ſollicitam· an ro. pon· maxime cum ſe i̇ ſufficientem agnoſcit ad regendam vniuer ſalem eccl'am. et ſum mi pontificatus onera ſupportanda· renunci are valeat papatui eiuſ q̄ oneri et honori de ducere minus ꝓuide videbantur· Celeſtin⁹ papa quintus prede· nr̄ dum eiuſdem eccleſie regimini p̄ſidebat. vo lens ſup hoc heſitatio nis cuiuſlibet materiā amputare· deliberacōe habita cum ſuis fratri bus eccleſie romane cardinalib· de quoꝝ numero tunc eramus de noſtro et ipſoꝝ om niū cōcordi ↄſilio et aſ ſenſu· auctoritate apo ſtolica ſtatuit et decre uit ro. pontificem poſ ſe libere reſignare. Nos igit̄ ne ſtatutū hm̄oi per tēporis curſum ob liuioni dari. aut dubi tationem eandē in reci diuam diſceptationē vlterius deducā cōtin gat. ipſum inter ↄſti tucōes alias ad ꝑpetu am rei memoriā de fra trum nr̄orum conſilio duximus redigendū. ¶ Item ꝑ ¶ Ite m. Obtendam vel dig nitatem in aliq̄ eccl'a

q̄ renunciare non pōt. item fungit̄ vice dei. quas vices ſic videntur officiis habere annexas q̄ a ſe abdicare non poſſit· ad hoc de teſta· mona. cum ad monaſterium· in fi· ſ̄ contrari um verum eſt· vt hic vides· ⁊ ꝓbatur ex eo q̄ marcellin⁹ renūciauit papatui cui ſubſtitutus fuit marcellus· xxj· di· nunc aūt. itē clemēſ renūciauit papatui et ſucceſſit linus· ⁊ eo mortuo eletus. ⁊ illo mortuo iteꝝ ſuc ceſſit cle· vt in croni cis. et vide de h̄· viij· q· i· c. i· hinc diſputat h̄ mūdus· ꝛc. et hāc opinionē approbauit jo· vij· q· i· c. nō autē· Ad id quod dicitur q̄ renūciatio fieri de bet in manib ſupio ris factoꝝ id veꝝ vbi eſt ſuperior· ſ̄ h̄ ꝓpt impoſſibilitatem iuſ illud ſeruari nō pōt· et fiat optime. ̄s· ti· xx· in de͞mitatibus· ſ̄ pen. et· ̄s· c· licet de vitanda diſcordia· i fi· item inferiores p̄ lati a ſuis p̄latis con firmantur et inſtitu untur· vnde non eſt mirum ſi ſine ipſoꝝ licencia renūciare nō poſſunt. ſed papa a nemine confirmatur vnde ſicut ſine ſupi ore inſtituitur· ita ſi ne ſupiore renunciat ad h̄. ̄s· de regul· iur c· i· h· ¶ Predeceſſor cum dignitas vacat alias q̄ per mortem ſucceſſor non ↄgrue dicit p̄deceſſor. ſ̄ di cere debēt preceſſor. preceſſor em̄ id q̄ p̄deceſſor ſi dicere velis q̄ quōcūq vacet p̄latus q̄ ad illā deceſſiſſe putat· ⁊ ē expreſſū· vij· q· i· ſ̄. ecce in q̄b· et· xxxiij· q· ij ſ̄· i· ¶ Dū euiſd· poſtea em̄ ipſi⁹ ↄſtitucio nō valuit· q̄ pontifex nō erat vt· j· patet· in· ¶ Fra tribus· cardinales ſ̄ fratres vocat cum de ipſis pmixtim loq̄ tur· j· de offi· lega· officij· n· ¶ Statuit. credendū eſt pape hoc referenti. ̄s. de teſti· cum a nobis· in fi· o. ¶ Reſignare. h̄ expreſſe no· vij· q· i· non aūt· in glo· magna· in fi· ⁊ facit quod no· lxxix· di· ſi quis pecunia· xviij· q· ij· quam ſit· p· ¶ Temporis· hinc eſt q̄ antiquoꝝ memoria meliuſ pſcrip ta tenetur· ⁊ de hoc vide q̄d no· ̄s· de ꝓbac. tercio· q. ¶ Ob liuioni· omniū em̄ habere memoriam ⁊ in nullo peccare. ꝛc. ̄s. vt ec· bene· vt noſtrum· r. Recidiuā· q̄d eſſe non de bet· vt. ̄s. de verbo· ſig· ex parte· ij· cum ſuis concord·

p̄rimo vacaturā auctoritate ap. expectante. aliquis p̄bendā seu dignitatē tenuem obtinens in eadem. fraudulenter et renūciet ut illa sic p̄mo vacante p̄cludatur tibi via p̄sequens ad obtinendum p̄bendā vel dignitatem aliam pīguiorem. que per mortem alicuius vel alias in ipsa ecclesia creditur verisimiliter in p̄rimo vacatura per renūciacōnem hm̄oi. dūmodo de p̄missa fraude appareat saltem p̄ aliquas p̄babiles coniecturas. vt q̄ dicte renunciationis tēpore is qui prebendam vel dignitatē pinguiorem habebat infirmitate graui deti-

nebatur. vel aliquid aliud immīebat p̄pter quod illius prebenda seu dignitas vacare i p̄rimo probabiliter credebatur nullum tibi volumus obstaculum interponi. quominus prebenda vel [illegible] nitate predicta sic fraudulenter renunciata omissa possis dictā pīguiorem cum eam vel aliam si prius ipsā vacare contigerit auctoritate prefata libere petere veluti tibi debitam et habere. ¶ Ceterum si predicto renunciante hm̄oi prebēda vel dignitas pinguior forsan cōferatur. eoipso dicta fraus intelligatur esse p̄bata et idem renunciāns habita omnino

s. ¶ Memoriā. fiat. j. de re. iud. ad apostolice. in subscriptione. et q̄d ibi dicam in p̄ma glo.

In te p̄bendam. si in fraudem expectantes p̄mam vacaturam cum in p̄rimo crederet pīguis vacare renūciet aliquis tenuem quam hēbat. nō tenetur expectans illā recipe p̄mo illa dimissa expectab' aliā sine fraude vacante. et si illi renunciāti illa pīguis postea cōferatur. hoc ipso p̄bata sit fraus et carebit vtraq̄. scire debes q̄ q̄ nemo videtur fraudare eos qui sciunt et cōsenciunt. vt. ff. de reg. iur. nemo videt. et. j. e. ti. scienti. puto nec dec. istam nec eius penā locum hēre. vbi expectans cōsentit. hoc sciens illam tenuem habere. pone enī q̄ plꝰ sibi placet p̄uiso enī q̄ non cōmittatur symonia. v. ¶ Proxio vacaturam. debebat enī sibi p̄mo vacans et sic p̄ fraudes videbatur via p̄cludi ad aliā secus si hab; litteras sup ea quā duceret acceptandā. q̄ tūc fraus ista sibi nō p̄clusisset viam q̄d ē verū. nisi acceptasset p̄mam. que vacaret q̄ pōt. licet certā et nominatam talis acceptare nō possit. j. de cōces. p̄ben. ne captande q̄ tunc p̄ omnia idem. r. ¶ Apostolica. q̄d est etiam in casu dec. j. de preb. hij qui. et. c. si eum. et. s. de sbēp. cum aliquibꝰ. cum si. alius q̄ ipsa ad vacaturas. cōtra laī. cōcilius non tribuit. ut. s. de cōces. p̄ben. c. ij. a. ¶ Dignitatem. singula singulis referre. b. In eadem. eccl'a. s. in qua expectas. et idem si expectabat in ciuitate vel p̄uincia si in ea fieret talis fraus cum eadē sit racio. c. ¶ Renūciet. de vacacōe p̄ renūciationē dicit q̄ de illa ad titulum. s̄ idem credo si in fraudem occideret vel deponeretur. s. qui tenuem obtinebat ut p̄cluderetur expectanti via ad pinguem. ut s̄m h̄ dicam q̄ expectans p̄mam vacaturam primā si vacat in eius fraudem recipe non tenet. d. ¶ Illa. tenui renūciata. e. ¶ Tibi. cui debebat prima et nō secunda. f. ¶ Alicuius. q̄ valde senex est. vel infirmus valde. g. ¶ Vel alias. puta quia tractat ille qui in sacris nō est de matrimonio cōtrahēdo vel q̄ electus est vel eligi spe-

ratur in ep̄m. vel religionem vult p̄fiteri vel de crimine accusatur p̄pter quod credit deponendus vel hijs similia. h. ¶ Proximo. idem credo si nō in p̄rimo dūmodo fraudulenter fiat renūciatio talis. et possit id alias cōstare. q̄ semper racio remanet. pone enī q̄ litās habeo ad p̄mam vacaturā et tenuis. licet nō spectetur de p̄rima vacacōe tn̄ q̄ me odio p̄sequtur renūciat prebēde que valet vnū florenum. vt sic impediat in pinguibꝰ si vacarent. certe cū eadem sit racio idem credo. i. ¶ Coniecturas. no. q̄ dolus p̄batur ex perspicuis iudiciis. et qui eū alleg at p̄bare illum debet. ff. de p̄bac. l. q̄a enī s. qui dolo. k. ¶ Obmissa. non enī debet acceptare sib̄ sciuit s̄ omittere vt h̄ vides. l. ¶ Aliam. puto non vacauit illa de qua sperabat s̄ alia. m. ¶ Debitā. licet enī ista nō sit p̄mo vacans. s̄ secūdo tn̄ racione fraudis p̄mo vacās fingit et ē si. s̄. de sbēp. si p̄pter e. li. et in hoc p̄fertur equitas rigori p̄pter fraudem. ad idem. C. de iud. l. placuit. C. de fur. et seruo. cor. si quis seruo. et. j. de rerum p̄mu. c. vno. et sic no. casum in quo licet scribatur de prima vacatura debet secunda. alios casus h̄es ad idem de p̄be. c. ij. in fi. e. ti. q̄ sepe. et c. cum in eccl'a. et. c. ci cui. et. j. de rerum p̄mu. c. vno. n. ¶ Habita. cui semel renūciauit. et sic repetere nō poterit. vij. q. i. q̄ periculosum. cum si. o. ¶ Ambita. scz p̄ cupiditatem et fraudem. et est si. s̄. de transla. p̄la. et. c. quanto. vij. q. i. si quis ep̄s. suis s̄ terminis sit quisq̄ cōtentus. nec vltra mensuras sui iuris affectet augeri. vt i p̄dicto. c. si quis. in fi. ambita aūt ideo carere debet quia expectanti debetur s̄ etiam si nō deberet. puta q̄ vacauit alia ā illam ob quam fiebat renūciatio cum nō debebatur renunciāti qui eam adeptus est cū iste finis nō distinguat et ad hoc faciūt p̄dicta iura.

Romana. dum archiep̄s remeñ. visitaret p̄uinciam remēsem et nō debito modo fuiss̄ a suffraganeis receptus excōicauit eos et fecit p̄poni edictum p̄ totā

careat et ambita. Innocen. iiij. **De ſupplenda negligencia p̄.**

Romana eccleſia et infra. Edictum vero per remen. puinciã publicatum. vt a ſubditis epõꝝ ipſius prouincie p audiendis et terminandis eoꝝ cauſis libere ad remẽſem curiam accedatur penitus reuocamus. qꝛ ea cũ ſi tenerent ijdem epi p ſuis culpis vinculo excõmunicationis aſtricti. nõ tamen ex culpis ipſis cum id nõ inueniatur a iure conceſſum ad remen. archiepm iuriſdictio deuolueretur eorum. ſꝫ alia forte p illis pena ipſis canonica poſſet inferri. Idem baronibꝫ et comitatibus regni portugalie.

Grandi nõ immerito et infra. mãdamus. q. dilectum filium nobilem virum comitem boloñ. p̄fati regis portugalie fratrem. deuocõe. pbitate ac circumſpectõe multipliciter cõmendatum qui eidem regi. ſi abſqꝫ legitimo decederꝫ filio iure regni ſuccederet. Vniqꝫ examinate dilectionis affectu. q̃ vos et predictum regnum pſequitur magnanimitate ac potencia ſibi plurimum ſuffragantibꝫ regnum ipſũ maturius reformaturus. firma credulitate ſperatur. pſertim cum ad curã et adminiſtracõem

puinciam remenſem. qꝫ omnes ſubditi ipſoꝝ ſuffraganeorum adirent ipſũ p ſuis cauſis dirimendis. ipa innocen. reuocat ħ edictum. et dicit qꝫ licet ipſi ſuffraganei p ſuis culpis excõicati ſint nõ tamen ad archiepm iuriſdictio ipſoꝝ deuoluitur cum id cautum nõ repiatur in iure licet et alias p culpis ipõs poſſit debita pena punire. In ſũma ħ dicit. iuriſdictõ ſuffraganei excõicati ad metropol. non deuoluitur. p.

Romana. multas decre. euſdeꝫ nomĩs et autoris. et de eadẽ cau'a que erat inter remen. et ſuffraganeos habebis in pxſ ſu huius tibri. q.

Publicatum. ex p te archiepi remenſis r. Subditis i qs archiẽps iuriſdcõem non habet niſi in certis caſibus expreſſis a iure. et no. ẽ. de of. ord. paſtoralis. et i deo edictum iſtud reuocare debuit cũ vergeret in preiudicium ſuffraganeoꝝ. et aliorum inferioꝝ iuriſdcõnem habencium. et ſuum ius abſorberet quod eſſe non debet. cum nõ niſi p appellationem ad ipſum queſtiones tales deferantur nec ip ſe plꝰ iuris ſibi põt vendicare qꝫ ei ħm cañ. ſit cõceſſũ de offi. or. duo ſimul. ix. q. iij. cõqueſtus. et. q. ij. c. ij. et. x q. iij. qꝛ cognouimus et. xviij. q. ij. c. i. s.

Cauſis. quas inter ſe hñt ipſi ſubditi. non intelligas de cauſis quas hñt ſubditi contra ſuffraganeos ipſos. qꝛ tunc licitum eſſet edictum. xj. q. i. peruenit. et. c. ſi quis cum clerico t. Tenerentur. hoc dicit. qꝛ forte non cõſtabat an iuſte fuiſſent excõicati. v. Suis. p alienis eñ nõ debet excõicari. vt. xxiiij. q. iij. ſi habes. x. Culpis. nota qꝫ licet ex ſua culpa excõmunicatus ſit eps ita qꝫ iuriſdictionem exercere nõ poſſit. nõ tñ pꝑter hoc ad metropolitanum ſuũ transfertur iuriſdictio. ſi. de conſ. pben. qꝛ diuerſitatem. ſꝫ pꝑter negligẽciam bñ transfertur et iuriſdictio et pbendarum donacio de epõ ad archiepm. ut ibi. et ẽ. c. ti. per totum. nota ꝙ licet in negligẽcia epi archieps ſuppleat vices eius. non in delicto et dcõ. optime. ẽ. e. li. de elec. quamqꝫ. ſꝫ contra. j. de tempori. ord. c. ij. vbi viciam epi ſupplent põtatem quam

pdidit eps pꝑter delictum ſuũ illud ſpãle pꝑter ſcilicet ordinum ſuſcipiendoꝝ. in quoꝝ dilatione poſſꝫ eſſe periculum et pcedit ex conceſſione expreſſa ipſius decre. item contra. j. de offi. del. ſi is cui. vbi pꝑter delegati excõmunicationẽ de ſubdelegato appellatur ad primum delegãtem. So. nõ ſic dependet iuriſdictio epõꝝ ab archiepõ ſicut delegatoꝝ pape ab ipſo ppa. ad hoc. ẽ. de re iud. duobus. et in ap. que habet fieri. j certum tẽpus et pſeq ciam immineret periculum ſi ibi primus delegans nõ ſuppleret et ideo aliud ibi. a.

Conceſſum. ſi. j. de ſen. ex. is qui. et nota intelligi phibitũ qd nõ eſt conceſſum. de tẽpori. or. dilectus. de transla. inter. vbi de hoc. et facit ad ea q no. de diſpenſatione epõꝝ. ẽ. de iud. at ſi clerici. et. l. di. in ſumma. et. c. miroꝛ. b.

Pena. i. ħm qualitatem delicti et cauſe. ẽ. d offi. del. ſane. ij.

Grãdi. rex portugalie negligens erat et remiſſꝰ circa regnum et ſubditos eius. pdigus et diſſipator erat. pmittebat eccl'as. monaſteria et pia loca regni ſui et ipſas perſonas eccl'aſticas aggrauari. viduas etiã pupillos et orphanos et ceteros in regno ſuo degentes grauabat vel grauari ſinebat. q̃re ppa ſuper addicto regi et regno et oĩbꝫ ibi degentibꝫ puidere volens dedit ipſi regi coadiutorem nobilem virꝫ comitem boloñ. frẽm p̄dicti regis deuotum circumſpectum magnanimũ et potentem. et p quẽ ſperat futurã reformationem ipſius regni. Mandat ꝫ baronibꝫ et comitibus ipſius regni portugalie quatinꝰ dicto comiti et coadiutori cũ ad eos acceſſerit nõ obſtãtibꝫ aliquibus fidelitatibꝫ homagijs ſeu pactis. vel iuramẽtis ſi in aliquibꝫ hijs ſunt regi aſtricti debitum honorem exhibeãt. et eum cum omnibus ſuis recipiant in ciuitatibus municionibꝫ villis et caſtris. et ſingulis locis ipſius regni et eius mandatis obediãt. et ſibi auxilium contra quoſlibet violentos et repugnantes impendant. de redditibꝫ et iuribus ipſius regni ſibi integre reſpondendo vt dicto regi ħm qꝫ decet excellenciã ſuam et ſibi.

et ſuis de predictis et neceſſitatibꝰ regni ꝓuidere valeat
vult tn̄ q̄ pſonam ipſius regis vel ſui legitimi filij ſi quē
illum hr̄e ꝯtingeret debeant fideliter ꝯſeruare. notificat au
tem eis q̄ ſi ipſi pdicta nō fecerint ipſe mādauit duobus
iudicibus q̄ eos ad id ec. cen. ap. ceſſan. ꝯpellant. ꝓteſtať
in fi. q̄ p hoc nō intē
dit regi pfato vel ve
ro legitimo filio ſi
quem habuerit pdi
ctum adimere regnū
ſ ſolum p ꝓuidenci
am ipſius comitis ꝯ
ſulere ipſi regi reg
no et ſbditis. hoc di
cit in ſūma h dec. ſi il
le qui pēſt eſt negli
gens et remiſſus de
bet ſupior illi dare p
ꝯdiutorem coadiutorē
jo. an. d. ¶ Prefati. i
dicaſione ſub illo. j. e
¶ Regis. rex iſtē diſ
ſipator et negligēs
erat vt patet p inferi
ora et p vtrumq; vi
detur q̄ potuerit re
moueri. p̄ primum pba
tur. ſ. de elec. q̄ ſicut
in fine. xij. q. ij. mone
mus. ſm. ſ. de offi.
cuſ. c. i. i. q. i. ſ. ecce cū
honoris. lxxxj. di. di
ctum. vbi d̄ hoc. et ſic
nō debuit ei curator
dari ſ potius debuit
regno priuari. et ſic
ad frēm ordine gen
ture ꝯuerti cum filioſ
no haberet. ſ. de vo
to. licz. dic q̄ rex cui
p ſucceſſione regnū
defert ꝓpter ſupdicta
priuari nō debuit ſed
curator dari. vt h fa
ctum fuit ad inſtar
furioſi ſeu pdigi. ff.
de cu. fur. l. j. et cuſto
diet regnum et regē
ſicut ipſe curator et
furioſū et pſonam
ff. e. ti. l. ꝯſilio. et ſa
tis dat talis rem ei⁹
cui datur ſaluā fore.
ff. e. ti. l. obſeruare. et. l. ſe. et. C. de cur. fur. l. vl ſ ſ cum anti
quitas. ꝓpa autem h non curat cautionem requirere. ꝓpter
delictum aūt bene priuatur rex regno p ſupiorem ſuum vel
p eccleſiam cū ſupiorem nō habet. de re iud. ad apoſtolice
xv. q. vj. alius. et. j. de vo. licet. et tunc vel ſuccedet primus
ſcz cum p ſucceſſionem defertur. vel eligēt illi ad quos per

generalem et liberam
regni eiuſdem. nō mi
nus ꝑ ſepe dicti regis
q̄ ipſi⁹ regni vtilitate
ſi ꝓuide attēdatur ac
ad defenſionem eccl'a-
rum monaſterioꝝ ali-
orumq; pioꝝ locorū
regni pfati et pſonarū
eccl'aſticarum. tam re
ligioſarū q̄ ſecularīu.
necnō viduarum or-
phanoꝝ et ceterorum
ibidem degencium ac de
pditoꝝ iurium recupati
onem ſalubriter vt in
domino ꝯfidimus ſit
aſſumptus cū ad vos
acceſſerit fidelitate ho-
magio iuramento ſeu
pacto ſi aliquibꝰ for-
te pfato regi vel cuicū
q; alij pſone tenemini
aut eaꝝ ipſius regis
ꝓhibicōe dūmodo per
ſonam eius et vitam
ac legitimi ſui filij ſi a
liquem ipſū habere ꝯ
tigerit fideliter ꝯſerue-
tis debitum eis exhibē
tes honorem nequaq̄

obſtantibꝰ in ciuitati-
bꝰ caſtris villis et mu
nicōibus regni pdicti
cum omnibꝰ ſuis re-
pere ac eius diſpoſitio
ni ordinacōi et man-
datis vniuerſaliter ſin
guli et ſingulariter v
niuerſi p omnia et in
omibꝰ intendere abſ
difficultate qualibꝫ p
curetis impendentes ſi
bi contra quoſlibet re
pugnātes ac eaꝫ vio
lentos ꝯſilium auxiliū
et fauorem ꝯ redditibꝰ
ꝓuentibꝰ omnibuſq;
pfati regni iuribꝰ ſine
diminucōe aliqua ple
narie reſpondendo vt
de illis dicto regi ſm
q̄ ſuam decet excellen
ciam ſibi ac ſuis et pfa
ti regni neceſſitatibus
ꝓ tempore ac negocio
rum emergenciū qua
litate valeat ꝓuidere.
alioqn venerabilibuſ
fratribꝰ nr̄is bracha
renſi archiepō et epō
colimbrienſi dam⁹ nr̄is

tinet cum. ſ. de elec. venerabilem. f. ¶ Fratrem. ꝯtra. ff. vbi
pupill'. mo. vel edu. de. l. j. et pn'. vbi dicitur q̄ pupillus
apud illas pſonas educari nō debet que ad ipſius ſucceſſi
onem aſpirant. et facit. ſ. de ꝯuerſi. infideli. c. vlt. ſ ſm h.
rex iſte nō educabitur apud frēm ſ per ſe. et cum ſua hono
rabili familia et curi
a. nec erat iſte frater
ſuſpecta pſona. g.
¶ Deuotiōe. circa de
um ſcz et romanam
eccl'am. h. ¶ Circū
ſpectione. erat enim
plenus oculis. ad h
ſ. de elec. ſcriptum.
et tales debēt etiam
eſſe archidyaconi. ꝑ
ciij. di. dyaconi. j. i.
¶ Cōmendatū. mul
tis modis ſumitur ꝯ
mendare. qd̄ dic vt
ſ. de accuſa. ſi ꝯſtite
rit. et. ſ. e. li. de elec.
nemo. k ¶ Legitimo
illegitimus em̄ non
ſuccedit. vt. ſ. qui fi
lii ſint le. p venerabilē
in fi. nec educari vel
ali debet. vt ibi. de q̄
dic vt. ſ. de eo q̄ du
xit in mr̄io. quā pol
per adul. cum habeāt
nec ad ordines pro
moueri. vel beneficia
eccl'aſtica ſine diſpē
ſacōe. quod dic vt. j.
de fil'. preſb. c. j. l.
¶ Iure regni. q̄ de
bebatur ex ſucceſſiōe
hoc vult dicere. m.
¶ Qui regnū ipſuꝫ
reformaturus. ꝛc. n.
¶ Dilectionis. q̄ em̄
quis nō diligit facile
ꝯtempnit. xi. q. iij. p
ſens. o. ¶ Potencia
ꝓceſt potencia. vt h
et de hoc. ſ. de ap. cō
ſtitutis. ij. interdum
nocet. ſ. de elec. fun
damenta. ſ. ꝓuide. cū
ſimilibus. ſ. de loca.
potuit. cum ꝯcord. p.
¶ Liberam. licet libꝫā
habeat donāre non pōt. ff. de pactis. ꝯtra iuris cuius. ff. de
donac. l. filiuſfamil'. ſi tamen iuſta racōe motus donauerit
valet donacio vt in pdicta. l. filius. tenet aūt reuocare ea q̄
male ſūt alienata. vt. j. ibi. de pditoꝝ recupatione. ꝓmo et
ipſe rex reuocare deberet. nō obſtante iuramento de nō re
uocando. ſ. de iureiuran. intellecto. ſm h. a. ¶ Defenſionē.

literis in preceptis. vt vos ad id monicōe p̄miſſa per cenſuram eccleſiaſticam appellacōe remota c̄pellant. Per hoc aūt non intendimus memorato regi vel ipſius legitimo filio ſi quem habuerit predictum regnū adimere. ſ; pocius ſibi et eidem regno deſtructioni expoſito ac vobis ipſis in vita ipſius regis per ſolliciitudinem et prudenciam comitis cōſulē ſupradicti. ¶ Bonifa.

¶ Si ep̄s a pagaīs aut ſciſmaticis capiatur non archiep̄s ſed capitulum ac ſi ſedes per mortem vacaret illius in ſpūalibus et temporalibus miniſtrare debebit do-

nec eum libertati reſtitui vel p ſe. ap. cuius intereſt eccl'arū prouidere neceſſitatibꝰ. ſuper hoc p ipſū capitulum q̄ cito cōmode poterit cōſulendam aliud contigerit ordinari. ¶ Item.

Eccleſie cathedrali vacanti viſitator ab alio q̄ a ro. pō. deputari non pōt. niſi forte capitulū in ſpiritualibꝰ et tēporalibus negligenter aut imperā adminiſtret. tunc enī archiep̄s ob negligenciam vel maliciā capituli eo vocato cauſeq; ſup hoc cognitione premiſſa. viſitatorem ſeu adminiſtratorem eiuſ̄ eccleſie licite poterit deputare. Huiuſmoi q; viſitator quamq; ſpūalium

ad quam tenentur ipſi principes ſeculares. vt. xxiij. q. v. principes. et c. regum. et c. adminiſtratores. b. ¶ Monaſteriorum. no. ar. nomine eccl'arū monaſteria nō cōprehendi ad idem. ſ. de elec. ſciant. e. li. et j. de ſen. ex. c. vlt. §. adicimus. contra. liiij. di. §. hac auctoritate. c. ¶ Viduarum de quibus an pertineant ad iudiciū eccl'e. dic vt no. ſ. de fo. cōpe. ex tenore. o. ¶ Depoſitorum. ꝓpt regimē malum. ſ. de elec. fundamenta. §. digne itaq; c. ¶ Pacto. ad idem. j. de of. or. c. pl'iq;. f. ¶ Prohibitione. nō enī pōt ſubditis ꝓhibere q̄n obediant et intendāt curatori in hijs que ad curā regni et ipſius regis honorem ꝑtinent cum ad hoc ꝓcurandum aſſūptus ſit impediretur enim ipſiꝰ officiū. f. ¶ Coſeructis. ad hoc. ſ. de iureiuran. peruenit. §. ¶ Honorem. vt. vij. q. i. quia frater. b. ¶ Ciuitatibꝰ. que murorū ambitu terminantur vt. j. de ſen. ex. ſi ciuitas. i. ¶ Procurent. huiuſ eſt lr̄a ſuſpenſiua. b. k. ¶ Violentos. ſic enī iuſte bellabit ſe defendendo. xxiij. q. ij. c. i. et ij. et. ſ. de iureiur. ſicut. iij. et ſic obedire debēt ex quo cōſtat iuſtum eſſe bellum. ſ; et idem eſt cū dubitat an ſit iuſtū necne. vt. xxiij. q. i. quid culpatur. in fi. cum aūt certum ē bellum iniuſtum ſecus. xi. q. iij. iulianus. et c. ſi dominus. et c. nō ſemp. [illegible] b. l. ¶ Redditibus. generale nomen ē plus enī eſt in reddituū q̄ in fructu. vt partus ancille. ff. de vſuf. in pecudū. §. partus. ff. ad trebelli. deducta. §. hereditatem. et dixi. ſ. de elec. generali. m. ¶ Diminucōe. ad idē. ſ. de v. ſig. cū inter vos. n. ¶ Excellencia. m. fiat. ſ. de ꝓben. de multa. in fi. vij. q. i. q̄uis ſ; remoto ꝑ [illegible] ſumptus n̄ miniſtrātur. quia male meriti debēt egeſtate laborare. ff. depoſi. bona fides. o. ¶ Alioqñ. i. ſi eum recipe mandatis parere. adiuuare de redditibꝰ integre prudere ꝓdicto comiti cōtempſerint. p. ¶ Premiſſa. que ſemp excōicationem p̄cedē debēt. xj. q. ij. idigne. xxiij. q. iij. de illicita. ſ. de ſen. ex. ſacro cum ſi. q. ¶ In vita euſdē. no. coadiutoris officium expirare morte eius cui coadiutor datus eſt. tunc enī pōtas ad

capitulum ptinet in eccl'a cathedrali. j. c. i. et. ij. mortuo autem rege aut relinquit filium qui ex ſucceſſione rex erit. et ſic ceſſat iſtius coadiutoris officium aut nō. et ſic iſte rex erit et deficiet eſſe coadiutor. et ideo dicit in vita.

¶ Si ep̄s. cū ep̄s a paganis capto vel ſciſmaticis nō archiep̄s ſ; capitulum adminiſtrat. niſi ſpa q̄ cito ſ; fieri poterit ſuper hoc per capitulum cōſulendus aliter ordinaret habuit oriū ſ; decre. ex hijs que no. hoſti. ſ. de ma. et obe. cum olim. s. ¶ Paganis vel hereticis de quibꝰ idem iuris. vt. ſ. de hereti. ſi quis ep̄s. et ſciſmatici dicunt. xxiij. q. iij. inē herēſim. t. ¶ At ep̄s. cum hoc non reperiatur in iure expreſſum. vt. ſ. e. c. i. et. j. e. primo. v. ¶ Sed capitulum ipſius cathedralis eccl'e cuiꝰ ep̄s captus eſt. et ſic nō q̄ ſicut capitulū cū vacat eccl'a ſupplet vicem ep̄i in iuriſdic. vt. j. c. p̄x. j. de inſti. c. i. ſ. de ma. et obe. cum olim. et. j. de ma. et obe. c. i. ſic et cum quaſi vacat vt hic et ſic nota ciuilē mortē equipari naturali. et eſt ſi. C. de dona. inter vi. et vx. res vxoris. vbi donacio cauſa mortis cōfirmatur morte ciuili. ſicut naturali. ad idē. C. de epi. et cleri. l. vl. de hoc tñ dic vt no. ſo. xvj. q. i. placuit. ij. ſ. ¶ Mortem. renūciationem. tranſlacōem. depoſicōem vel alio modo. p. ¶ Spūalibus. in hijs que requirunt ordinem vocabūt vicinos ep̄os cum cautele ſtudio. vij. q. i. pontifices. ſ. e. li. de elec. is cui. beneficia aūt que ſpectant ad collacōem ſolius ep̄i nō cōferent. vt. ſ. ne ſe. va. c. ij. et. j. e. ti. c. vno. quia id non facerent ſi p mortem naturalem vacarent. vt ibi. nec dant clericis licenciam transeundi ad aliam dyoc. lxxj. di. fraternitatem. ꝫ. ¶ Temporalibus. ita q̄ de imobilibꝰ bonis nichil alienēt. ſ. e. li. de elec. is cui. a. ¶ Debebit. pone archidyaconꝰ poſt ep̄m p̄eſt capitulo. ep̄s a ſciſmaticis captus eſt et poſtmodū archidyaconꝰ mortuus quem capitulū habet eligere et ep̄s cōfirmare. elegit capitulū. T. in archidyaconum. queritur quis habeat cōfirmare. et videtur q̄ capitulum talem confirmare nō poſſit.

et tpalium administracōem legitimam censetur habere. beneficia tamen que ad collacōez pertinent epī ɔferre nō pōt. si ab alio q̄ a ro. pon. fuerit deputatus.

Clemēs. iiij.

De tpibꝰ ordīacōnū et q̄litate ordināꝫ

Epe cōtingit q nōnulli clericia vinculo excōmunicationis astricti aut pōtate seu irregulares. vel alias ordinū sacroꝫ susceptionū indigni suam patriam in qua d' hijs habetur noticia fugientes se in remotis ptibus faciunt ad hmōi ordines promoueri. Nos igitur volentes animaꝫ ipsorum periculis obuiare statuimus vt nullus epōrum italie decetero aliquem vltramontanum clericum ordinare p̄sumat nisi a nobis spālem licenciam habeat vel ab epō de cuiꝰ dyocesi traxit originē ordinandus vel in cuiꝰ dyoc. beneficiatus existit p eius patentes lrās causam rationabilem ɔtinentes. quare ipsum nolit aut nequeat ordinare. Eos vero

quamuis eñ circa inferiores inueniamus pmissum capitulo supplere epalem iurisdcōem circa supiores nō repimus ɔcessum. ymo videtur phibitum. ad hoc. s. de ma. et obe. cum inferior. et. xxj. di. cum inferior. quidam dixerūt papā et nō alium hunc ɔfirmare posse. ad h. j. de of. vi. c. i. alij d' archiepō dixerunt. h' hosti. i hac qōne no. de ma. et obe. cum olī q capitulum talez ɔfirmabit. licet eñ canonici in eo q canoici sint inferiores tñ in eo q capitulum supiores sunt. ff. quis et a quo ap. sit. l. si. ad hoc. s. de offi. ord. irrefragabili. s. exceſſꝰ. et maxime in eo q episcopi vices gerūt. s. de offi. del. sane. ij. et. xcij. di. c. vlt. et. xciij. di. c. i. et hoc verū credo. ar. j. de ap. c. pnt. a. Libertas seruꝰ eñ factus erat inſti. d' iure pso. s. pt ff. de cap. et postli. reuer. l. v. et. ff. de reg. iuris. seruitus recipit s intra sua quasi iure postlimminij. vt. xvj. q. i. p ma actione. vij. q. i. pastoralis. inſti. quibꝰ mo. ius. pa. po. sol. s. si ab hostibꝰ. b. Consulendam. ad idem. j. de cleri. egro. c. vno. c. Ordinari. aliter puidendo vel forte visitatorem dando. ut. j. e.

Ecclesie. d. opiniones erant olim quis posset ipsi visitatorem dare cathedrali eccl'e. item an visitator posset ɔferre beneficia vtrūqꝫ hoꝫ determinat h' ipa. circum habuit p'mum dictum huius decre. ex hijs que no. lxj. di. qm̄ festus. et per inno. et hosti. s. ut ec. bene. ut nostrum. secundo ex hijs que no. lxj. di. obitum. e. Vacantis. idem in quasi vacante. ut. s. e. px. f. Visitator. idem q administrator. de quo. lxj. di. cathinēsis. et. c. qm̄ festus. g. Pontifice. cuius interest ecclarum necessitatibus puidere. s. c. px. h. Non pōt. hoc p'dse tenebat jo. in pre. c. qm̄ festus. h. bx. et hu. ibi ɔtra tenebant scꝫ q archieps hoc h' poterat sicut et preses dat curatorem insti. de cur. s. vl. et q phibitum nō repiebatur. Lau. idem dicebat tñ dicebat clericoꝫ requirendum ɔsensum. Inno. et hosti. ut ec. bn̄. c. vno. distinguebant ut hic. scꝫ q alius q̄ papa sine cause ɔgnicōe et vocatis hijs qui vocandi erant scꝫ capitulo nō poterat visitatorem dare et est racio. q archieps nō pōt tollere ius suū capitulo sine causa. qd' est q ad ipsos vacante sede ptineat administratio spūalium et tpalium. s. c. px. cum decor. ibi signatis. ipa aūt ex pōtatis sue plenitudine h' bene pōt. de

decl. p'eben. ppo suit. i. Negligenter. ecce primum casū. k. Aut perperam. ecce scdm. nota hic equipari negligenciam et delictum. alibi differūt. s. de elec. si ɔpmissarius. p vtraqꝫ parte. e. ti. quamqꝫ. l. Vocato. sunt eñ vocandi. q eoꝫ interest. s. de offi. archid. ad hoc. de temp. ord. si archiepus. et quō intersit s. dixi. m. Premissa. qd' si non fiat dico visitatoris dationē nō valere. ad hoc. s. e. ti. de elec. qūis. et c. puida. sufficit eñ legislatorez aliqd phibuisse et si nō adidat. qd' ɔtra factum fuerit nō valeret. C. de legi. nō dubium. n. Hmōi. scꝫ datus ecclesie cathedrali. o. Legitimam. lxj. di. cathinēsis. et. c. qm̄. et. s. de elec. cum nobis olim. in fi. non enim sequitur qui habet administracōem legitimam q beneficia ɔfert. vide instanciam in capitulo vacāte sede. s. ne se. va. ilſa. et sufficit dare instanciam vt. i. q. i. sic vrgeri. p. Epi. solius alias illa cum capitulo ɔfert qd' dic. vt. j. ne se. va. c. vno. et de regul. c. vlt. jo. an. q. Non pōt. super hoc vide qd' no. de ma. et obe. cum olim. Scire debes q jo. et hu. tenebant ɔtrarium. dicebant eñ indistincte q visitator poterat beneficia ɔferre. et hoc no. lxj. di. obitum. lau. ɔtra. opinio ergo lau. vera in visitatore dato ab alio q̄ a papa. p'ma in visitatore a papa dato. debet eñ pp'ter ampliorem dantis prerogatiuam ampliori fungi pōtate. ad h. j. de preben. si a sede sicut et delegatus a ipa subdelegatum dat ab alio nō. C. de iurisd. a iudice. de offi. del. pastoralis. et. e. vlt. ad idem. j. de preben. hij qui. r. Ab alio. puta arcepō in casibus supdictis. vel a capitulo si alicui ɔmitteret vices suas ille diceretur visitator. jo. an. s. Deputatis. ille s bene h' poterit q omnia pōt que electus ɔfirmatus. s. e. li. de elec. is cui.

Epe. eps ytalie vltramōtanū nō ordinet nisi de spāli licencia pape vel p patentes lrās epī sui ɔtinentes iustam cām quare nolit vel nō possit illū ordinare. si secus fuerit factum ordinans puniet pena ɔdigna. et ordinatus manebit suspēsus ita q etiaꝫ a pmarijs pape sine ipsius spāli licencia absolui nō poterit. v. Sepe. fuit igitur ɔplacēdum. s. de ap. sepe. s. de electi. q sepe. j. de testi. spol. frequēs ff. de legi. nam ad ea. jo. an. x. Clericia. no. p hijs que. j. dicam p. y. Excōicationis. de talibus in excōicatione maiori

quos ɔtra premiſſa ɔ
tigerit ordinari mane
re volumus abſq; ſpe
diſpenſatiōis ſup hoc
a ſe. ap. obtinēde ſuſpē
ſos ac ordinantes pñi-
tencia ɔdigna puniri.
¶ Omnib' noſtris pē
tenciarijs inhibētes di
ſtricte ne abſq; licencia
a noſtra ſpāli cum tali
ter ordinatis diſpēſent
vel ſuas eis tradant li
teras p quas cum ip-
ſis debeat diſpenſari.
¶ Gregorius. x. in ge-
nerali ɔcilio lugd.

EOs qui clericos
parrochie aliene
abſq; ſupioris ordinā

ordinātis dic vt. ſ. de ſen. ex. cum illoꝝ. ⁊ diſtingue inter regulares et ſeculares. ⁊ inter ſcientes et ignorantes ius vel factum. ut ibi. z. ¶ Apoſtate. qui excōicati non ſunt. de hoc. xxiij. di. i. ſi quis. ſ. de vita et ho. cleri. ſi quis. de apoſ. c. iij. niſi in caſu. j. ne cleri. vel mo. vt piculoſa. qui aūt in apo ſtaſia recipit ſacrum ordinem. etiam ſi religioſus ſit nō diſpē ſatur cum eo p aliuꝫ q̄ per papam. ſ. de apoſ. c. vlt. quod ītel lige ſi vera erat apo ſtaſia. p id quod ha bes. ſ. e. c. ex pte. Et ibi no. apoſtate aūt infames ſunt. vj. q. i. infames. et. iij. q. iiij. ſi quis a ſuo. ⁊ ſic nō pmouendi. xxiiij. di. quando. a. ¶ Irregu lares ſiue ex crimine ſiue ex defectu. puta bigamia illegitima te corporis vicio vel alio defectu. b. ¶ Pa triam. de qua inqui rere debet examinās ordinādos. xxiiij. di. qñ pter pñiam etiā et natiuitatem carius vel vilius emi ſolet mācipium. ff. d' edil edic. qd' ſi nolit. ꝫ. q̄ mācipia. ɔtra. ſ. de iu di. cum deputati. ſo. nō loquit' in ordinā do q̄ ſubtiliter exami nandus eſt. ut. ſ. de pur. ca. ɔſtitutus. c. ¶ Noticia. et ideo in hijs fieri debet ex aminatio. ſ. de elec. poſtq̄. cum ſuis ɔcord. ¶ Fugientes. xix. q. ij. due ſunt. e. ¶ Nōi. i. ſacros. f. ¶ Epōꝝ. abbates etiam ordines ɔferunt. lxix. di. qm̄ videmus. ſ. de eta. et q̄ li. cum ɔtingat. ſꝫ talib' ɔferre nō poſſūt. quod dic vt. j. de priuile. abbates. in fi. ⁊ presb'ri ɔferunt pſalmiſtatum. vt xxiij. di. pſalmiſta. g. ¶ Italie. quid econuerſo. ſi eps vltramō tanus ordinet italicum. nō videtur h' dec. locum hēre q2 pe nalis eſt. et ſic reſtringenda et ſic pprium nō excedit caſuꝫ. ſ. e. li. de elec. ſtatutum. de pe. di. i. pene. In ɔtrarium videtur cum p omnia ſit eadem ratio vtrobiq; ꝫ idem ius. nec vide tur iſta ampliatio vel extenſio ſm ea que vides. ſ. de elec. ſi poſtq̄. vbi ɔſtitutio illa incipientes. licet penalis. locū hēc declaratur in puiſionib' et appellacōibus et ɔfirmationib' de quibus cautum nō erat ad hoc. ff. de ver. obli. l. a ticio. v bi em̄ eſt eadem ratio et penitus omimoda ſimilitudo non īpprie dicimur extēdere. ff. ad. l. iul. de adul. l. ſi poſtulauerit ꝫ. idem. ff. de eden. quedā ꝫ. nūmularios. tunc em̄ pene di cuntur extēdi qñ ad caſum nō omnino ſimilē extenduntur Et ſic intelligūtur ɔtraria. fac ad hanc qōnem quod no. mo derni ⁊ hoſti. precipue. ſ. de elec. nichil. ⁊ guil. ⁊ gar. e. ti.

doꝝ licencia ſciēter ſeu
affectata ignorancia 𝔳'
quocūq; alio figmen-
to queſito pſumpſerit
ordinare p annū a col
lacōe ordinum decerni
m' eſſe ſuſpenſos. hijs
que iura ſtatuūt ɔtra
taliter ordinatoſ i ſuo
robore duraturis.
¶ Clericis q2 pochie
taliter ſuſpenſoꝝ poſt
q̄ eoꝝ ſuſpēſio fuerit
manifeſta abſq; ipſo
rum etiam licencia in-
terim recipiēdi ordies
ab alijs vicinis epiſco
pis. alias tamen cano
nice liberam ɔcedim'
facultatē. ¶ Boni. viij.

guarietc. dubitando credo p pmā ratonē q2 h' decre. in ita licas vltra montes ordinatis locum nō habeat. ⁊ pōt eſſe ratio. vltramōtanus circa montes exiſtens habet duo reme dia. vt cito mittat ad pprium epm vel a papa ſaltem qui ſibi vicinus eſt licēciam poſtulet qd' nō ſic facile pōt italicus vltra mōtes exiſtens. habeāt ꝫ in hoc caſu locū antiqua et mo derna iura. iſta autē ſiū ſcriptum caſum non excedunt. jo. an. h. ¶ Clericum. quid dices ſi laycum ordi net in clericum vide tur q2 tūc locum non habeat p iura gl. pꝫ allegata. ⁊ ad hoc ſ. in prin. dec. ſꝫ ɔtra j. e. vlt. cum ſuis con cord. ⁊ eadem eſt ra tio vtrobiq; ꝫ idem ius erit. So. credo p vltimo dicta et de la yco in clericum ordi nato hanc ɔſtōem i telligi. et facit quod dicam. j. e. pꝫ. ⁊ lite ram lege punctando poſt vltromontanū et nō poſt clericum. ⁊ ſic tūc verꝫ intellectū hēbis. et licet pxemi um de ſacris loquat ɔſtitutio generaliter loquitur. vel dicitur h' ſacri ordines large vt ɔprehēdantur mi nores. ſic. ſ. d' biga. e. i. de hoc. xxxij. di. in ſūma. alij ɔtra. i ¶ Exiſtit. ſub cu. vel vbi habet domicilium licet alibi natus fuerit. j. e. cum. nul lus. i. ſhē. niſi dicere velis h' ſpāle in hoc caſu quod credo ve rum. ⁊ licet alias videam vnū ius ſuppleri p aliud. vt. ſ. de elec. is cui. tū iſtud nō credo ſuppleri p illum alias facili mum erit vltramōtano infamī ſe facere ordinari qd' vetat hec ɔſtitutio. k. ¶ Literas. h' nota duo ſpālia. pmo caſū in quo ſcriptura requiritur. ⁊ habes de hoc. ſ. de pbac. tercio et dixi. j. de cenſi. c. i. ſecundo q2 nō ſufficit licencia niſi expri matur ci. ⁊ eſt ſi. j. de ſen. ex. cum medicinalis. m. ¶ Spe. ſi. ſ. de elec. c. i. in fi. eps ergo ſup executione ſecum non po terit diſpēſare vt olim poterat. ix. q. ij. lugdun. n. ¶ Suſpē ſos. in caſu iſto celebrans irregularitatem incurrit. ⁊ de h' dicam. j. c. pꝫ. o. ¶ Speciali. ſic. j. de offi. vicarij. c. ij. et. iij j. de pe. et re. c. ij. de regul' iuris. in generali. p. ¶ Diſpen ſari. qd' enim p ſe nō poſſunt nec per alios poterūt. xlvj. di ſicut. xxvi. q. vi. hijs a quibus. ſicut econuerſo. j. de reg. iur.

EOs qui. qui ſcienter ¶ pōt quis. ⁊ ibi plene dixi. ordinauerūt clericum alienū p annum a collacōne ordinū ſunt ſuſpenſi. et poſtq̄ ſuſpenſio fuerit manifeſta poterūt ſubditi ſine ipſoꝝ licencia a vicinis epis ordinari.

**Cum nullus cle-
ricum parochie a
liene preter ſuperioris ip
ſius licenciã debeat or
dinare. ſuperior intelli-
gitur in hoc caſu eps
de cuius dioc. eſt is q̃
ad ordines promoueri
deſiderat oriundus ſeu
in cuius dioc. beneficiũ
obtinet eccl'aſticũ
ſeu habet licʒ alibi na
tus fuerit domiciliũ
in eadem. Inferiores**

**q̃ʒ prelati religioſi vel
alij niſi eis q̃ ſuos cle
ricos aut ſubditos poſ
ſint a quo voluerint e
piſcopo facere ordina
ri a ſede apoſtolica ſpe
cialiter ſit indultũ vel
officialis epi cũ ad hoc
ſe ipſius officium nõ
extendat hmõi neque
unt licenciam impartiri
Epõ autem in remo
tis agẽte ipſius in ſpi
ritualibus vicarius**

r. Nos qui. generaliter loquitur vt omnes cõprehendat quibꝰ cõpetit ordinare. de priuil. q̃ circa. s. Clericos. de laycis dic vt. j. e. vlt. t. parochie. i. dyoc. ix. q. ij. lugd. q̃nq3 cõuerſio de peccul' cleri. c. ij. v. Aliene. id eſt nõ ſue. ſiue ſit proxima ſiue remota. ix. q. ij. c. i. ⁊. c. epm. lxxi. di. p totum. ſ. e. q̃ tranſlationem. x.

Licencia. quã quis dare poſſit dicitur. j. e. px. p. Scienter ſ nunquid ſcire preſu metur vel ignorare. videtur q̃ ignorare ff. de pba. l. verius. ſ de reg. iuris. p̃ſumit dic q̃ p̃ſumetur ſci ens niſi probet ignorã ciam. ad hoc. ſ. de e lec. innotuit. ibi. nec probare cogimus. ⁊c. q̃ quemlibet ordinã dum ſcrutari tenent vt. xxiij. di. qui eps. xxiiij. di. q̃n. videtur aũt ad eam probandã ſufficere iuramentũ. vt. ſ. de elec. ut circa et. c. nulli. et licet per alios examinet ex ſu a negligẽcia eorum cul pa ſibi imputabitur ad hoc de fi. in tm̃. z. Affectata. equipollet ergo ſcienciã et effectata ignorancia. de clam deſpon. cum inhibitio. ⁊ dicitur affectata ex quo ſcire potuit. ſ noluit ymo diſſimu lauit. C. de inceſ. et inutil. nupẽ. l. qui contra. ⁊ dico q̃ ſi iura uit ſe ignorare vt dixi in px. glo. altera ps habebit neceſ ſe probare ſcienciam vel affectatam ignoranciã. et probabit h per argumenta vel coniecturas probabiles. ſ. de renũc. c. ij. a. Figmento. ſic. ſ. de elec. auaricie. vel q̃ forte dixit ſco laris eſt quem bene ordinare poſſum. vel fingit licẽciam da tam fuiſſe. vel dicat epm ordinandi amicum ſuum ita q̃ be ne habebit ratum. ix. q. ij. lugdun. vel ſcire diſſimulauit lit teras dimiſſorias ſurreptícias eſſe. ut ibi no. hu. vel in frau dem conſtitucõis huius aliquem in ſuũ familiarẽ recepit vel ei beneficium contulit. h et ſimilia ſũt figmenta b. Ordina re. eciam ad primam tonſuram. lxx. di. primatus. de eta. et q̃. cum contingat. qd dic vt. j. e. c. vlt. c. Ordinũ. omniũ ſm gul. et gar. ⁊ p hanc lrãm. et. ſ. e. vel nõ eſt cõpoſ. vbi pu nitur in collacõe omniũ ordinum. qui in dyaconatu pecca uit. ⁊ ſi papa voluiſſ cum eo illo quem contulit priuari ex preſſiſſ. vt. ſ. e. trãs. ⁊. c. vlt. nec de iure friui debet maioribꝰ qui minoribꝰ caret. ff. de ſerui. expor. cũ pacto. et de ord. ab ep. c. i. e. Per annũ. continuũ. ſ. de dec. proinde. no. ius no uum q̃ olim certa pena contra tales nõ fuerat ſtatuta ſm quoſdã. ſed ſm guil. h mitigatur pena. q̃ olim p annũ a celebracõe miſſe ſuſpenſus erat et deponi debebat. vt. ix. q. ij. nullum. puniũtur ergo in quo peccauerũt. i. q. i. ſi quis. ſ. de hijs que fi. a ma. pte ca. queſiuit. f. Statuĩt. q̃ ſi ordinatio rata nõ habeatur quo ad execucõem. ix. q. ij. per totum. lxxj. di. c. i. quedam iura dicũt eos deponendos. vij.

q. i. eps in dyoc. ſ nunquid ſuſpenſus eſt ſic ordinatus ab execucione. vel an habet execucõeʒ niſi interdicatur ⁊ vide tur q̃ neceſſarium ſit interdicũm. ſ. e. ti. q̃ trãſlacõem ibi interdicenda eſt. ⁊c. ad idem de offi. archid. ſignificaſti. ſed contra ſiqui nõ tenet ſnĩa data a nõ ſuo iudice. ſic nec ordina cio. vt. lxx. di. neminẽ lxxj. di. p totum. ſo. dicaſ illũ ſuſpenſum ipſo iure. ſ nõ illa ſu ſpenſiõe que irregu laritatem inducat. ſ ſuſpendendum illa. ut in decre. q̃ trãſlatio nem. ſm oſti. guil. et gar. vnde et i forma diſpenſacõis que ta libus datur ab apl'i ca ſe. dicitur. ipſo ab ordinum execucõne ſuſpenſo. licet igitur ſuſpẽſi ſint a iure nõ omnius et ab homĩe ſuſpendentur. qd eſt verum niſi in caſu. ſ. e. px. g. Taliter. q̃ ſ. ordinauerunt cleri cos aliene dyoc. et p hoc dico eciam. q̃ ſic cus erit in alijs caſi bus in quibꝰ h non inuẽniũt expreſſum. ad h. ſ. ti. px. c. i. de cõceſ. preben. q̃. ſ. de elec. ſuffraganeis. h. Manifeſta. p euidenciam facti. ſ. de cohi. cleri. c. vlt. vel q̃ eſt iuris notorium. vt in c. ti. veſtra. et. ſ. de ver. ſig. cum olim. alias in dubio a proprio p lato nõ recedent. viij. q. iij. ĩtõne. i. Licencia. quod enĩ a iure conceſſũ eſt vlterius nõ eſt neceſſe a iudice poſtulari. ff. de cõdi. inſti. que ſb cõdicõe ſ vlt. C. li. x. de theſaur. l. vna. k. Interim. ſ. anno ſuſpenſionis durãte. l. Vicinis epis. in ſua dyoc. q̃ non intrabunt abſ ſua licencia parochiam ſuſpẽſi vt credo ſm guil. m. Canonice. ſcʒ p̃cedente debi ta examinacõe. ⁊ ſcrutinio et tpibus debitis. ſ. e. ti. de co. et modo debito. ſ. nõ furtiue. vel p ſaltum vel plures ſacros eodẽ die vel duobꝰ cõtinuato ieiunio. ſ. e. trãs. et. c. dilectus

Cum nullus. eps originis domicilij vel eccl'aſtici be neficij cõmendaticias ad ordines dare põt inferiores plati non niſi ex priuilegio. nec officiales epõrum. ſ hij qui habent adminiſtracõem ſpũalium illas bene cõcedũt. et poſ ſũt epi ordinare priores prioratuũ nõ exemptorũ. et ipſorũ ſocios quãdiu morantur in illis licet inde nõ fuerũt oriundi o. Nullus. generaliter loquitur. vt dixi. ſ. e. primo. p. Clericum. vel laycum. j. e. px. q. Parrochie. id eſt dyo ceſis. r. Ordinare. ſ. e. primo. cũ ſuis cõcor. s. Hoc ci ſu. ſ. in danda tali licẽcia h dixit q̃ multis alijs modis di citur quis ſbditus alterius et de eius foro. qd dic vt. ſ. de fo. cõpe. c. vl. et. ff. de iud. heres abſens. ſ. i. t. Eps. ſ nõ inferior vt. j. c. px. et eſt ſi. ſ. de elec. cum ex eo. v. Ordi nes. quoſcũq3 minores vel ſacros. x. Oriundus. dicitur enĩ quis domicilium retinere vnde oriundus eſt. ff. de ſena. l px. p. Eccl'aſticũ. ad dicam aliquis beneficij vel puetus

ſecularis. et talia eccleſiaſtica beneficia ſine inſtitucõe canoni ci obtineri nõ poſſunt. vt. j. de reg. iuris. c. i. cum ſuis concor dan. et intelligo ſiue iſtud ſit beneficium ꝓpter qđ ordinẽ recepit. ſiue nõ cum generaliter et nõ diſtinguendo loquat̃ vnde nec diſtinguere debeo. ij. q. v. conſuluiſti. ṡ. de tranſl. inſt cor. ʒ. ❡ Domicilii. põt quis hr̃e domici lia in plurib9 locis. ff. ad municipal. l. aſſump tio. ⁊ iuriſprudentib9 de fo. cõpe. ex parte. b. ṡ de ſpõ. dilectus. ij. qđ verum eſt ſi vero ꝙ ſe equaliter collo cauit. vt ibi et. j. ð ſe pul. c. ij. alias ibi di citur hr̃e domicilium vbi maiorẽ ptem re rum ſuarũ habet. ff. ad municip. eius. ⁊ vltimo. C. vbi ſe. vel cla. ſenatores. alias ſola domus poſſeſſio que in ciuitate alia cõ patur domicilium nõ facit. ff. ad municip. libertus ⁊ ſola. a. ❡ In eadem ſub. vel domi nus papa. ṡ. c. b. ⁊. j. ⁊ primo ipſe e nim ordiarius ẽ ſingulorum. ix. q. iij. cũcta per mundum. et roma cõmunis eſt patria. ff. ad municipal. roma. et ibi põt quilibet conueniri. vt ṡ. de fo. cõpe. c. vltimo. b. ❡ Prelati. puta abbates archipreſbri vel archid. ⁊ habebas de hijs ṡ. de offi. archid. ſignificaſti. dicit em̃ canon lr̃as epiſcopi ne ceſſarias ⁊ nõ inferiorũ. lxxj. di. extraneo. c. ❡ Subditos. laycos. d. ❡ Epiſcopo. dum tamẽ catholico. et habes de h̃ priuilegio. ṡ. de pſcripc̃. veniens. e. ❡ Indultum. ſubaudi vel niſi habeant ex cõſuetudine pſcripta vt hoc facere poſſint. in hoc em̃ caſu bene valet cõſuetudo ſm̃ jo. qui hoc no. ix. q. ij. epm̃. ⁊ facit quod no. h. ṡ. de offi. archid. ſignificaſti. nec em̃ cõſuetudo reuocatur p nouam cõſtitucõem. ṡ. de cõſti. c. i. c. li. a. ❡ Aprendat niſi habeat ſpeciale mandatum ad hoc vt. j. de offi. vi. c. ij. ⁊. iij. b. ❡ Epiſcopo. ſuper hoc vide qđ no. h. et moderni de offi. archid. ſignificaſti. c ❡ Remotis quem locum dices remotum dicit quidam de citra vltra montes. per decre. ṡ. de elec. nichil. ſ3 hoc eſt falſum ꝙ ſolũ talis locus dicatur remotus qꝛ aliud ẽ dicere valde remo tũ vt ibi. ⁊ aliud remotũ vt hic. ſicut aliud eſt dicere cautõ qꝛ tũc intelligitur nuda cautio. vt. C. de ver. ſig. ſancimus. et aliud ſufficiens cautio. et tunc intelliguntur pignora vel fideiuſſores. ff. manda. ſi mandato ⁊ vlt. ſ3 videtur ꝙ remo tũ dicantur extra puinciam. ṡ. de elec. coram. C. de pſcrip. x. vel. xx. an. l. vl. vel vltra duas dietas. ṡ. de ſpõ. nonulli. vel vltra vnam. vt. c. li. c. ti. ſtatutum. ſatis crederem hoc arbi trarium quis locus dicatur remotus. d. ❡ Capitulum. qđ tunc in ſpũalibus adminiſtrat. vt. ṡ. e. pſ. c. vltimo. et pe. e. ❡ Is. puta viſitator. lxj. di. qm̃. ṡ. ti. pſ. c. vltimo. ṡ. de elec. c. is cui. f. ❡ Religioſi etiam exempti vt aliqua fuerit

generaliſ vel ſede vacã te capitulum ſeu is ad quem tunc tẽporis ad miniſtratio ſpirituali um noſcitur pertinere dare poſſunt licenciã ordinandi. ❡ Religioſi vero a ſuis ſuperiorib9 in nõ exemptis priora tibus deputati priores et eoꝝ ſocij poſſunt a locorũ dyoceſanis ꝗ diu morantur in ipſis prioratib9 ordinari li

dubitatio et p id quod dicit in nõ exemptis. vel fuerit du bitatio qꝛ nõ erant ꝑpetui et hoc eſt verius. g. ❡ Socij. nõ em̃ ibi debent eſſe ſoli qꝛ ve ſoli. xc. eccleſiaſtica. iiij. vij. q. i. illud. de ſta. mo. monachi. ⁊ ꝓbatur. c. ti. quod dei timore. h. ❡ Oriundi. qꝛ tunc poſſent racõe originis. vt. ṡ. i. ſpe. et ſicut poſſunt ordina re ita dico ꝙ cõmen datias ad ordines dare vt ibi.

citate licet non ſint de ip ſorum dyoc. oriundi.

Nullus eṗs. ❡ Ite. Epiſcopus vel q̃ uis alius infantã niſi forte religionem intra ret. ſeu illr̃ato. ſed nec abſqꝫ ſui ſuperioris licẽ cia homini dyoc. alie ne clericalem pſumat oferre tonſuram. nec etiam coniugato niſi vo lenti religionem intra re ꝗ ad ſacros ordines

Nullus eṗs. aliu puta ab bas vel preſbit qui pſalmiſtatum cõferre poſſunt. lxix. di. qm̃. et. xxiij. di. pſalmiſta. k ❡ Infanti. ſcʒ mino ri vij. annoꝝ ſeptem ꝗ põt conferre tõ ſura. xxviij. di. de hijs et. vij. di. in ſingul is ⁊ ſi a ct. ṡ. de elec. ex eo qđ de preben. ſuper et quod ibi no tatur. l. ❡ Intrare. ergo minor vij. an. põt religionem intra re quod verum eſt ſ3 pare nõ obligatur vt ṡ. de regul. qꝛ in in ſulis. ⁊. c. ad noſtrã et dic vt. j. de regul. is qui. et. c. non ſolũ et. c. ſe. m ❡ Su perioris. vt. ṡ. c. primo. i. ſpe. n ❡ Homini. layco quod appet qꝛ confert pmam tonſuram. olim volebant quidam dicere ꝙ clericum alterius epi quis non põt ordinare. ſ3 laycum ſic ⁊ hoc dicebãt per decre. ṡ. e. eos qui. et hoc falſum erat vt. lxxj. di. primatus. vbi etiam de layco expreſſum erat. jo. an. ❡ Aliene. id eſt nõ ſue. qꝛ etiam ſi aliene eſſent dum modo et ſue nichilominus poterat ordinare. p. Tonſurã per quam immunitate gaudet. et clericalis ordo confertur ṡ. de eta. et qua. cum contingat. q. ❡ Diffinitum. quod dic vt no. ṡ. de conuer. coniu. coniugatis. r. ❡ Peccauerit. de hijs que ſi. a ma. parte. ca. queſiuit. s. ❡ Annum integrum et continuũ. ṡ. de elec. prouida. c. li. quo ſi ſit biſextus. dic vt no. jo. lo. di. c. ij. et h. ṡ. de ver. ſig. queſiuit. t. Dum taxat. id eſt tantummodo. ⁊ no. pro eo quod dixi. ṡ. c. ti. eos qui. qꝛ ſi ibi ipſa voluiſſet ſolum illos eſſe priuatos a collacõe ordinis quem inique contulerunt hoc expſſiſſet. ſic et h̃ fecit. ad idẽ. ṡ. e. lr̃as. ⁊. c. dilectus. ⁊. ṡ. de deci. ad au diendam. ⁊ intelligo hoc verũ qñ ſolam clericalem tonſu ram contulit alias etiam in vlteriorib9 quos contulit punient̃ p iura ſupradicta. ⁊. i. q. i. ſi qui. v. ❡ Suſpenſum. ipſo iu re. ſed nũqđ tonſurã licebit tũc ab alio epõ ſubditis ſuis cõ ferre. dic ꝙ cum h̃ nõ reperiatur expreſſum nõ videt̃ ſic licẽ.

Permittimus. determinatur p iſtud. c. no. per h. ṡ. de elec. cum in cunctis ⁊ inferiora. ⁊. c. ti. cum dilecti. et ṡ. e. ti. indecorum. ⁊. c. pterea. per ipſum et modernos. joh andree. p. ❡ Permittimus. videbatur pmiſſum etiã in ci teriori etate ar. a contrario illius decr̃. ṡ. e. indecorum. et ar. di recto illius decr̃. e. ti. ex racõe. ⁊ ar. a pari illius. c. ti. preterea

nam in decre. ex racione diſpenſant cum decenni. in decre.
preterea. diſpenſant in ordine. ergo pari racione in etate. vt ibi
no. hoſt. Sed ad primum dic quod ar. a contrario non procedit.
vbi repitur in iure contrarium licʒ alias ſit fortiſſimū. de hijs
que fi. a prela. cum apoſtolica. in fi. ſed contrarium repitur. ſupra
de elec. cū in cunctis.
§. inferiora. ergo nō pro
cedit argumentatio
illa ad decre. ex racio
ne. dico illud fuiſſe
ex ſpāli mandato pa
pe. ad decre. ſ. dico
valde mirum eſſe pa
ti defectum in etate quam
in ordinibus vt per te
vides. et probatur de
miſſ. c. ij. in e. li. et de
preben. ſi proclericus. no
uā ſit igit hoc pmiſſio
§. Epiſcopi. inferi
oribus credo verius.
et facit. ſupra ti. pro. c. iij.
j. et. ij. ſſ. x. ſupra de elec.
cum ex eo. a. Cō
pleuerint. nota non
ſufficit attingere ſicut
in epō. ſupra de elec. cum
in cunctis. et in abba
tiſſa. ſupra de elec. indem
nitatibus. i. ſſ. x. et in
delegato. ſupra de offi. dele. cum vicesimum. et quod dixit hoc ipsa de
xx. an. idem ſi voluiſſet dicere potuiſſet de citeriori vel vlteri
ori tempore. quia iſta talia ſunt illa de quibus dicit lex quod nō om
nium que a principibus fiunt rō reddi pōt. ff. de legi. nō oi
um. et de hoc. ſupra de ſſ. p. ſi quando. tamen ſatis eque concor
dando ad alia iura. de xviij. an. conſtituiſſet ſicut in procurato
re ad negocia dicimus. j. de procura. qui generaliter. §. vl. et ſi
cut de aduocato. ff. de poſtulan. l. i. et. iij. q. vij. §. tria. ſed ut
predixi ſic placuit principi et ſufficit ſic ſcriptum eſſe. ff. qui
et a quibus ꝑſcripit. vj. q. iij. ſcriptum eſt in lege. de fer. c. ij
in prin. a. Non imminet. in illis ergo ſecus ſicut et in p
rochialibus eccleſijs. ſupra de elec. licet canon. et hoc forte volu
it dicere jo. qui no. de elec. cum dilecti. quod in minoribus dig
nitatibus ſimplex epūs dabat veniam etatis vel forte aliter i
tellexit. h. Canonicum. quia nō ſunt illegitimi nō corpe vi
ciati nec bigami nec criminoſi. e. Diſpenſare. ſed nunquid
promouendo diſpenſat. de hoc vide. li. di. qui in aliquo. liiij.
di. ſi ſeruus. in prima glo. lxxxj. di. ſi quis ſine. xvj. q. i. ec
cleſia. de conceſ. preben. litteras. de ſeil. fraternitatis. et p moder
nos de fi. preſb. veniens. et de cle. coniuga. diuerſis et ſatis ē
euidens ar. quod promouendo non diſpenſat quia punitur pmo
uens. ſupra de elec. nichil eſt. ſed hic determinatum eſt de pacien
te defectum in etate. Quid de paciente defectum in ordini
bus ſi eligatur ad tales perſonatus vel dignitates ſine cu
ra nūquid neceſſaria eſt epi diſpenſatio vel an de iure cōmu
ni ad illa tales eligi poſſint tenet jnno. h. et cōpoſ. quod de iu
re cōmuni ad illa talis eligi poſſit. ar. a contrario dec. cum in
cunctis. §. inferiora. et dicit idem cod. ar. p decre. ſupra c. preterea
ad. c. lx. di. p totū. ſſ. Tendent illa correcta contraria conſuetudie

promoueri prout eſt ſa
cris canonibus diffini
tum. Qui vero con
tra fecerit vt in quo
peccauerit puniatur per
vnum annū a collaci
one clericalis tonſure
dumtaxat nouerit ſe ſu
ſpenſum. Bonifacius
octauus.

De eta. et quali. et or. p
ficiendorum

Permittimus
vt epi cum

hijs qui vicesimū an
num cōpleuerint quod ad
dignitates vel perſona
tus quibus animarum
cura nō imminet va
leant obtinere poſſint
ſi aliud non obſtat ca
nonicū libere diſpenſa
re. Bonifacius. viij.

De filijs preſbiterorum

Is qui defectum
patitur nata
lium ex diſpen
ſatione pōt epiſcopi

vel cum ibi dicitur in archidyaconum nō debere quem aſ
ſumi niſi ſit dyaconus. in prepoſitum niſi ſit preſbr. patet illa
correcta per dec. cum in cunctis. §. inferiora. que de ordine nil
dixit et p id quod ibi dicit ſi moniti non fuerint. &c. et hoc
no. jnno. in predicto. §. et de re iud. cum olim. et cōpoſ. e. ti.
dudum. j. ad dec. du
dum. ij. dicunt quod idē
iudicium eſt quo ad
pluralitatem vel al
legatio fuit illa. oſt.
contra in decre. ſpredicta
preterea. et in decre. cū
in cunctis. p quo fa.
quod no. h. de hijs
que fi. a ma. pte ca. ex
ore. in glo. quia etat. et
hec opinio expreſſa e
tat in decis. ipſius do
cre. ex ore et probatur
optime de elec. dudū.
j. ad id quod dicitur
de capſis. lx. di. p to
tum. in quibus dicitur
quod archidyaconus dy
aconus et prepoſitus
preſbr debet eſſe dico
ſecundum oſti. ibi ſubaudi
endum. vel ſbdyaco
nus cum in epm ea
poſſit eligi de eta. et
qua. a multis.
Is qui. cum illegitime natis di
ſpenſant epi in minoribus ordinibus et beneficio ſi
ne cura dūmodo ſit tale in quo alias diſpenſare
poſſit. in alijs diſpenſatio pape requiritur ſi diſpenſatum
fuerit cum aliquo qd non ob. vllo defectu poſſit ad curatū
beneficium promoueri. pretextu illius diſpenſacōis nō poterit
duo beneficia inſimul obtinere. Emanauit ad declaracōē ex
cor que no. ſupra e. ti. e. pnl. et vlt. e. Defectum. indiſtincte i
telligo prout iacet de quocumque defectu ſiue ſit ſpurius ſiue
adulterinus vel naturalis. licet alias quo ad ſucceſſionem
diſtinguatur nec ita de facili diſpenſetur cum vno ſicut cū
reliquo et ſic intelligatur. vt. ſupra de renūci. in ſi. cum pridem. §.
perſone vero. &c. eſt enim dignus venia qui alieno vicio labo
rat. C. de natural. lib. l. legem. f. Diſpenſacōne. nūquid
promouendo diſpenſet. vide remiſſiones quas dedi. ſupra e. pr.
§. Epi. in contrarium videbatur. ſupra e. litteras. vbi ipſa cum tali
bus in clericatu diſpenſat. ſed racio eſt quia petitum fuit a papa
nam et epūs poterat. vt no. h. e. ti. c. vlti. h. Canonicum.
facit quod dixi. ſupra e. primo. i. Beneficium. intelligo ſim
plex quia in perſonatu vel dignitate etiam ſine cura. vt. ſupra e. pr.
nō credo quod diſpenſare poſſit. ad hoc in eodem. c. et de pre
ben. c. vlti. et de hoc de elec. dudum. ij. h. Tale. quia nō pa
ternum immediate ſup quo nō pōt epūs etiam cum legitio
diſpenſare ſecundum vinc. ſupra e. tua. gof. in ſumma huius ti. §. cir
ca aliud. h. bar. lvj. di. in ſūma. h. et pe. de ſap. in predicta
decre. ex tua. et jnno. e. ti. c. vl. ſecundum jo. qui hoc no. lvj. di. in
ſūma. tān. in dicta decre. ſi dixit vinc. quod ſi tamen eſſet epūs hoc
facere non auderet. gof. ſupra de elec. innotuit. rap. in ſūma huius
ti. et ho. in decre. tenent contrarium. ad dec. pnl. ſupra e. ti. tendens

liate ſi ei aliud canoni
cum non obſiſtat ad
ordines ꝓmoueri mi
nores ꝛ obtinere bene
ficium cui cura nō im
mineat animarum. dū
modo ſit tale ſuper q̄
p ipſum ep̄m valeat
diſpenſari. Ad ordines
q̄z maiores vel benefi
cia ſup quibꝰ nequit
ep̄s diſpenſare. ſine di
ſpenſatione ſedis apo
ſtolice ꝓmoueri non
pōt. ¶ Ille vero cum
quo p ſedem diſpenſa
tur eandem. vt p̄miſ
ſo non obſtante defe
ctu valeat ad benefici
um etiam ſi curam an
imarum habeat ꝓmo
ueri. nequit p̄textu di
ſpenſacōis hmōi quā
exorbitantem a iure
oportet veluti odioſā
reſtringi niſi vnicum
beneficium obtinere.

¶ Is cum
quo fuit p ſedem
ap. diſpenſatū vt nō
obſtante defectu nata
lium quem patitur ad
omnes ordines ꝓmo
ueri valeat ꝛ obtinere
beneficium. etiam ſi cu
ram habeat animarū
diſpenſacōnem aliam
tacito d p̄dicto defectu
poſtmodum obtineat
a ſede prefata vt duo
aut plura beneficia ſi
milem curam habētia
poſſit recipe. ſi ei alias
canonice oferantur et
ea ſimul licite retinere.
talis diſpenſatio cum
non ſit veriſimile ſe
dē ipſam cum illo p̄e
dictum paciente defe
ctum voluiſſe. ſi hoc

ꝙ de illegitimo loquitur de tali forte beneficio loqui volu
it hec lr̄a. vel intelligas de beneficio qḋ habeat eccl'am cu
ratam annexam. h. j. de preben. ſuper eo. vel de beneficio qḋ
ex p̄uilegio ꝯſuetudine vel ſtatuto requirat ſacrum ordinē
ꝙ cum in ordine tali diſpenſare nō poſſit ꝗ nec in benefici
o qḋ illum ordinem requirit. de ꝯſti. traſlato. i. q. iij. ſi quis obiecerint. ꝛ. c. ſi quis ꝑbendas. ꝛ eſt ſi. qḋ dixi. ſ. de ſhept. ſi eo tēpore. l. ¶ Maiores hoc intelligo de ſeculari clerico. nam in regulari ſecus eſt ꝙ de iure talis ꝓmouetur ad ſacros. ſ. e. ti. c. i. lxj. di. c. i. ꝛ. c. niſi. et hoc tenent jo. lvj. di. in ſum. h. ſ. e. c. vlti. goſ. i ſum. huius. ti. in ꝟ. circa alios. nec p hoc intelligitur diſpenſatum in exacti. ar. de ſen. ex. ꝙ ꝑiculoſum. de ꝯceſ. p̄ben. dilectus. ubi de hoc p jnno. et oſt. xij. di. nos ꝯſuetudinē. ꝛ ꝟ. e. primo. in ¶ Sedis ap. nec ſufficit diſpēſatio legati. vt. ſ. e. c. e. pnl. et dic vt ibi. ſꝫ quero quare ep̄s diſpēſat in crimibꝰ ab adulterio citra et nō in defectu. ſo. facilius deletur irregularitas ꝓueniens ex crimie. purgatur eni p penitenciam. non ſic in defectu. lvj. di. deinde. vel maior eſt irregularitas ꝓueniens ex origine ꝗ ex crimie. ꝙ prima ex natura ſecunda ex accidenti. ſꝫ naturalia imutari nō poſſunt. vj. di. ꝟ. vl. n. ¶ Sedem. eadem racōe dico idem de illo cum quo diſpenſatur p ep̄m vt poſſit ad minores ordines et ad beneficium ſine cura licite ꝓmoueri cum eadem ſit racio. o. ¶ Defectu ꝓpter hoc a ſecularibꝰ nō repellitur honoribꝰ. ff. de decur. l. ſpurij. ꝛ l. generaliter. ꝟ. ſpurios p. ¶ Odioſam. j. de regul. iur. odia. cum ſuis ꝯcord. q. ¶ Obtinere. ꝯcor. j. de p̄ben. non pōt. ij. ſhe.

¶ Is cum quo. ſi ille cū quo ſup defectu originis in curato beneficio fuerat diſpenſatū eo tacito ſup pluralitate diſpenſacōnem obtineat non valet diſpenſatio. r. ¶ Sedem. ꝙ alias nō poterat. ſ. e. ꝑ. et eadem racōe idē credo in ep̄o ꝙ ſi diſpenſauerit cum tali ꝙ poſſit ad minores ordines et ſimplex beneficium ꝓmoueri. ꝛ poſtmodū tacito de defectu impetretur diſpenſatio ſup pluralitate talium beneficioꝝ nō valet diſpenſatio ꝓpter eandem racōem ꝙ nō eſt veriſimile. ꝛc. a. ¶ Defectus. iſte defectus tribus d cauſis ordinum et beneficioꝝ ꝓmocionem impedit. p̄mo ab ordinis p̄rogatiua. xxvj. di. c. pl. et vlamo. de exceſ. prela. inter dilectos. C. de dignit. neqꝫ famoſis. ſecūdo ob deteſtationem paterni criminis quod punitur in filio vt per id puniatur pater. xxiiij. q. iij. ꝟ. ſed qui. ff. ꝙ met? cauſa. l. iſte quidē ꝟ. vlt. tercio ꝓpter incōtinenciam p̄rnam ꝗ timetur in filio iuxta illud. ſepe ſolet filius ꝛc. vj. q. i. ꝟ. verum. et ideo ſitius eſt curie. ſi paterne nō ſit. ꝛc. defectus aūt eſt ſꝫ nō culpa. lvj. di. naſci. b ¶ Omnes. caute ponitur hoc in diſpenſacione. et ſup hoc vide quod no. h. et moderni. ſ. e. traſ. e. ¶ Defectu. natalium ſup q̄ diſpenſationem habuerat. ſꝫ nō ne ſublatus erat ille defectus p primam diſpenſationem p inde igitur debet haberi ac ſi illegitimus non fuiſſet. et ſic eſt ꝯtra. ff. de edil. edic. l. ꝙ ita. l. diferrum. de ſhep. cam te. in ſi. ff. de natal. reſt. l. queris. lr̄a. j. cū nō ſit veriſimile. ꝛc. ſoluit contra nec ob. lex. ꝙ ita. ꝙ hic de originis naturali defectu loquimur ibi de morbo accidentali quod facilius tollit vt. ſ. dixi. c. pꝑ. c. ferrum loquitur quo ad ſalutem anime et de peccatis ꝗ purgantur. et ſic. c. eam te. l. queris. loquūtur de quadam plena reſtitucōe natalium. d. ¶ Sede p̄fata. alias eni date nō poſſet. ad hoc facit. j. de p̄ben. ſup eo. et. c. non pōt. ꝛ. c. cum ſingula. hoc tenet h. de elec. dudum. ij. h. brix. lxx. di. ſanctoꝝ. jnnoc. ſ. d p̄ben. de multa. oſt. aūt dixit ꝙ in diſpenſatione que habet fieri ꝓpter neceſſitatem vel vtilitatem eccl'e eandem p̄tatem hn̄t ep̄i poſt decre. de multa. quam p̄mo habebant p p̄dictum. c. ſanctoꝝ. ſꝫ illā que habet fieri ob p̄rogatiuā pſone facit ſolus p̄pa. ꝛ ſic intelligit ipſe pe. de ſamp. ꝛ ab. dictam dec. de multa. in fi. ſꝫ primā ſeruat curia ꝛ hoc in p̄dictis iuribꝰ. et. xxv. q. ij. ſi quis iam tranſlatus. e. ¶ Quo ex talis diſpēſacōis virtute

prima duo que habuerit ſolum retinere poterit. vt .j. de p̄ben. non pōt. ij. ſḡ. f. ¶ Curam .i. curato eū et ſimplici bene diſpenſant epī ſm̄ omnes. vt no. in decre. dudū. ij. de elec. g. ¶ Momenti. nota lrās ſurreptitias ipſo iure nō valere. de hoc dic vt no. s. de ſḡ. p. ad audientiam. ij.

Altricacōis. bigam⁹ nudatus eſt omni priuilegio clicali et aſtricꝰ ſeculari foro. nec valet ɔſuetudo in ɔ̄rium. et ꝓhibetur ſb anathemate ne tonſuraꝫ deferat. i. ¶ Altricacōis. hoc ideo dicit. ꝙ olim ſup hoc erant opiniones. dicebat hu. ꝙ bigamus gaudebat priuilegio clericali et canois ꝙ tenebatur portare tonſurā. s. d. vi. etho. cle .i. clericus ſi tonſura. ⁊ erat de fo. ce. ar. xxxj. di. diciū. et ad miores ordies aſcendere poterat. xxxiij. di. ſi quis viduam. ij. in fi. a ɔtrario ſenſu. et c. lector. jo.

fuiſſet expreſſū eidem in pluralitate beneficiorum hm̄oi diſpenſare veluti p ſurrepcōnem obtenta nullius penitus eſt momenti. ¶ Greg. x. in ɔ̄ſilio gelugd.

De bigamis

Altricacōis antique dubiū p̄ntis declarācōis oraculo decidentes, bigamos omni priuilegio clericali declaramus eſſe nudatos ⁊ coherconi fori ſecularis addictos, ɔ̄ſuetudine ɔtraria non obſtante. ipſis q̄ꝫ ſub anathemate ꝓhibemus deferre tonſuram vel habitū clericalē. ¶ Innoc. iiij.

De officio vicarij

Romana eccleſia ⁊ infra. cū Remen. archiepūs in officialem alicuius ſuffraganei ſui

et alij ɔtra per c. xxxiij. di. quiſquis. et ibi h̄ altricatio. vbi dicitur quiſq̄s clericus viduam aut ſcdam vxorem duxerit omni eccl'aſtice dignitatis priuilegio mox denudetur lapcali ſibi tm̄ cōione ɔceſſa. ⁊ p illud. denudatur. videbatur nō eſſe priuatus ſ̄ p̄uandus p̄ns ḡ ɔſtitutio declarat hoc ſi. C. ar. tute. l. veteris. C. de poſtu. here. inſti. l. qd̄ certatum. C. de furt. apud antiquos. ff. ¶ Bigamos. vere vel interpretatiue. vt quia duas vxores habuit vel cū vidua vel corrupta ɔtraxit. s. e. c. de bigamis. xxvj. di. deinde. ⁊ hoc verū eſt de hijs bigamis qui ſic in minoribꝰ ordinibꝰ ɔtraxerūt ſecus ſi in ſacris. s. e. nup. ⁊ c. a nobis. l. ¶ Omni p̄uilegio qd̄ multiplex eſt. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. s. de fo. ɔpe. c. ij. et hoc quo ad pſonam. item ꝙ nō vexentur aliquibꝰ vexacōibus in perſona vel rebus. C. de epi. et cleri. l. i. et. ij. ⁊ l. generali. et. s. de vi. et ho. cleri. c. vlt. et ideo dicitur omni p̄uilegio ⁊ ɔprehendit etiam p̄uilegium fori et h̄ ſequitur. in. ¶ Addictos .i. aſtrictos. C. de ep̄. audi. l. addictos. n. ¶ Conſuetudine que erat in quibuſdam locis francie non ḡ valet ɔſuetudo in hoc caſu ſicut nec in illis. s. de ɔſue. c. i. et. ij. s. de elec. ꝙ ſepe. de qua dic vt. viij. di. fruſtra. d. ɔſue. c. vl. q. ¶ Anathemate. in terminatio eſt non canon late ſn̄ie qd̄ ꝓbatur. de iure pa. relatum. de quo dic vt. s. de ſagit. c. vno. de ſimo. ſicut tuis. ⁊ per jo. lxiij. di. ſalomitane.

Romana. ſucceſſor officialis excōicati excommunicatus nō eſt niſi in crimine damnato ɔmunicet. jlla aūt que exercet illo excommunicato manente nō valebunt ſi de iuriſdictione ſolum ab eo recepta hoc fecit. p. ¶ Excommunicationis. maioris nam excōicatus minori ea q̄ ſunt iuriſdictionis exercet. vt. s. de cle. ex. mini. ſi celebrat.

q. ¶ Racionabili cauſa. aliter nō debet ferri excommunicacōis ſn̄ia. j. de ſen. ex. cum medicinalis. ⁊ potuit eſſe racionabil' cauſa cum officialis epī peccat in hijs que ſūt iuriſdictiois ꝙ ideꝫ eſt ɔſiſtorium epī et ſui officialis. tūc archiepī eos ſicut epōs punire poſſunt. j. de ap. romana. i. ſḡ. ſi vero officialis epī aliqd̄ poſſideret vel faceret vt p̄uatus tūc archiep̄s eum plus punire nō poſſet niſi ſicut alios ſubditos epōrum in caſibus no. s. de offi. ord. paſtoralis. ⁊ h̄ ꝓbatur. j. de fo. ɔpe. romana. ſḡ. ij. ⁊ vlti. a. ¶ Ipſius. official' vel officialatus. nec putes ꝙ officialis alium officialem generalem dare poſſit. ad hoc. s. e. clericos. licꝫ ſpālem cām delegaē poſſit. ⁊ eciā plures ff. de iud. l. cum pretor. poſito tn̄ ꝙ officialem generalem dederit ſicut interdum fit de facto ille tamē excommunicatus nō eſt vt hic dicit. vel h̄ non dicitur ꝙ ipſe officialis officialem dederit ſ̄ ep̄s alium officialem dedit excommunicato p̄mo queritur an excommunicatꝰ ſit ſecundus ⁊ videbat ꝙ ſic cum lata eſſ̄ ſn̄ia in officialē. Ad hoc rn̄det. Queri ſolet quid ſi quis delegauit cauſaꝫ poſtea excommunicatur nūquid expirauerit delegati pōtas. de hoc recurre. s. de offi. del'. licet. ⁊ ꝙ non expirat. bene facit. j. ti. pxi. ſi is cui. ſi vero ep̄s eſt excommunicatus nec ipſe nec ipſius officialis cum eoꝝ idem ſit ɔſiſtorium de cauſis ɔgnoſcent quid ergo tūc fiet adeatur ſ̄pa vt ꝓuideat. s. e. j. de ſupp. negli. p̄. c. i. b. ¶ Propter. h̄ ſcꝫ ꝙ gerunt vices officialis ex ɔmiſſione epī vel ipſius officialis facta ante excommunicationē vel dic vt. s. e. c. ¶ Ob id. ſcꝫ ꝙ gerunt vices eius. d. ¶ Crimine. ꝙ tunc eadem ſn̄ia ſunt ligati. s. de ſen. ex. ſi ɔcubine. e. ¶ Qui. ita ɔſtrue qui ſcꝫ officialis nō arcetur diſtrictione cenſure eccl'aſtice et p eo ꝙ ſuū ⁊ certa ḡ ſi ideo eſſent excommunicati tūc ſucceſſores eadem ſn̄ia ligarentur. pone in terminis excommunicauerat archiep̄s ep̄m monuerat officialem ꝙ de cauſis nō ɔgnoſceret qui nō deſinebat excommunicauit eum ſucceſſor participauit in crimine damnato vnde ligatus eſt. alia lrā eſt in plurali exercent et arcantur quaſi dicat eo ꝙ vices gerentes exercent official' officium nō ligantur ſn̄ia. f. ¶ Ipſi. ſcꝫ vicarij officialium g. ¶ Vices. officialis ſaltem nūc excommunicati. h. ¶ Cum alias en̄. alias taliter et dicaliter. id eſt etiam ꝓpter aliam cām nō ꝓpter officialitatem. i. ¶ Tanti. ḡ ſi ab epō ſecus ꝙ excommunicato officiali ſi ep̄s alij ɔmittat tenet ɔmiſſio vt ſit perius dixi. k. ¶ Recipiunt. de facto ꝙ de iure ille iuriſdictionem demādare non pōt qui excommunicatus eſt. xxiiij. q. i. audiuimus de rē iud. ad ꝓbandum. l. ¶ Rigorem. nō eſt

excōmunicatiōis ſententiam ex aliqua rationabili cauſa ꝓferre. illos qui vices ipſius gerunt ꝓpter hoc excōmunicationis vinculo non aſtrinxit cum non cōmunicent ob id officiali eidem in crimine. qui eccleſiaſtice cenſure diſtrictione pro eo ꝙ ſuum exercent officium non artantur. ea tamen que ipſi gerendo huiuſmodi vices agunt. eo taliter excōmunicato manente ſi iuriſdictionem tantum reſpiciunt ab eo non poſſunt obtinere vigorem. ¶ Bonifacius octauus.

Licet in officialē epiſcopi per cōmiſſiōem officij generaliter ſibi factam cauſarum cognitio transferatur poteſtatem tamē inquirēdi corrigendi. aut puniendi aliquorꝫ exceſſus ſeu aliquos a ſuis beneficijs vel adminiſtrationibꝫ amouendi transferri nolumus in eundem. niſi ſibi hec ſpecialiter cōmittantur. ¶ Idem.

Cum in generali conceſſione neq̄ꝙ̄ illa veniant que nō eſſet quis veriſimilr̄ in ſpecie conceſſurus. nec regulariter donarē valeat is cui bonorꝫ adminiſtratio etiā libera eſt cōceſſa officialꝭ aut vicarius generalꝭ epī beneficia conferre nō poſſunt niſi beneficiorꝫ collatio ipſis ſpecialr̄

potuit excōmunicatus quod non habebat cōmittere. i. q. vij. daptertum. de iure pa. ꝙ aūt. jn caſu tn̄ excōicatus vtit iuriſdictione. j. de he. ꝓſidentes. et eſt ſpālis caſus in odiū here ſis. jo. an.

Licet. ex generali cōmiſſione nō pōt officialis inquirere corrigere deponere et punire ſubditorꝫ exceſſus. hoc dicit et fuit hec dec. tracta de quadam extrauagante alex. iiij. que incipiebat dud. vbi quidam officialꝭ epī abbatē depoſuerat q̄ appellauit ad archiepm̄ et officialis archiepī ſnām cōfirmauit. appellatū fuit ad papam et ipſa dictas ſētētias infirmauit. quod h̄ dicit tenebat oſti. de inſti. ex frequentibus. ¶ Officialem. qui interdū miſſus dominicus appellat̄ de regul. c. ij. de frig. et ma. c. i. officialis iſte ordinariā habet iuriſdictionem. interponit enī decretū in alienatōibus rerꝫ minorꝫ et emācipatōibus et omia que ad iuriſdcōem ptinent expedit. C. de off. eius qui vices al. in. op. l. ij. et. j. de iud. c. vlt. ſ; talia cum cauſe cognitionem requirāt. ſm leges nō delegantur ff. de offi. ꝓcon. l. nec quicq̄ ꝗ. i. ſ; ſequit̄ ꝙ ex iuriſdcōe ordinaria h̄ fiat nō ex delegata. ſm ino. et oſti. qui h̄ no. ſ. e. ti ſua. et guil. in ſpe. de ordinario in pri. goſ. cōtra in ſumma iſtius ti. ꝑmum tene. et adde tacitem dec̄ ſ. e. de cōſuetu. c. ij. et qd̄ ibi dixi. licet autē negari nō poſſit eos iuriſdictionē hr̄e ordinariā tn̄ nō in omnibꝫ recurritur ad eos ſicut ad dantes. hinc eſt ꝙ de caſibus h̄ et. j. c. ꝓx. expreſſis ſine ſpāli mādato ſe n̄ intromittunt. nec etiā de ſpiritualibꝫ vnde lrās cōmēdaticias ad ordines dare nō poſſūt. vt. ſ. e. li. de tēpo. ord. cum nullus. ꝗ. i. nec officialis archiepī pn̄t vel vicarius archiepō in ſuffraganeum excōicationis interdicti vel ſuſpēſionis fert ſnām. j. de offi. or. c. i. in fi. o. ¶ Epi. vel cuiuſcūq; alterius cum eadē ſit ratio. p. ¶ Generaliter nō ſ; tn̄ valet genus quo ad ſingula ꝗtum ſpecies. de hoc. xxiij. di. quamq̄. de offi. or. ſi ſacerdos. q. ¶ Cōmittantur. ſ; pone epūs dedit vicariū generalem et in mādato expreſſit aliqd̄ de iſtis quod reqrit ſpāle

ſecūda generali clā. et omnia alia que p nos poſſumus etiam ſi mādatum exigant ſpāle. querit an talis omia ſpālia poſſit. et dixit oſt. ſ. de off. archid. ſignificaſti. p ipſam dec̄ et p dec̄. ſedes de reſcrip. et per. l. ff. ſi quis cauc. ſ; et ſi. ꝗ. queſitum. et p ea que no. de cōmo. c. vno. ꝙ omnia poterit. quod ſatis videt̄ ad inſtar ꝓcur. vt. j. de ꝓcura. qui ad agēdum ꝗ. i. ſecus ſi aliqd̄ de ſpālibꝫ non fuiſſ; expreſſum vt ibi. ī gl̄e.

¶ Cum in generali. ex generali cōmiſſione officialis beneficia cōferre non pōt. declarat no. per goſ. innoc. et oſt. de ꝓben. dilecte. r. ¶ Veriſimiliter. no. in ſpiciendū quod eſt veriſimile. cōcor. ſ. ti. ij. c. vl. et habet h̄ locum et vbi ē generalitas vt h̄. et vbi ē obſcuritas. vt. j. de re. iur. inſpiciamus. t. ¶ Cōceſſurus. ad idem. j. de pe. et re. ſi epūs. et j. de re. iur. in generali cū; ſuis cōcor. et idē in obligatōe. C. que res pign. ob. poſ. l. i. v. ¶ Nec r̄gulariter ſecunda ratio huius dicti. et ideo dicit regulariter. ꝙ caſualit̄ ſecus vt ſi iuſta rōe motus donauerit. vt puta ingrō. vel ſi donare ei ꝓmiſſum ſit vel ratione pſone ipſius cui cōceſſa eſt adminiſtratio. vt ſi ſit filius ſenatoris. ff. de admi. tu. cum plures ꝗ. in primis. et ff. de tu. et ra. diſ. l. i. ꝗ. i. et. ff. de dona. l. filiusfami. i. gl̄e. ij. et. iij. de hoc no. ff. de pac. l. cōtra iur. in fi. x. ¶ Libera in cōferendis beneficijs eſt liberalitas in cui dādo. ſ; nō in dando ſm ea que no. ſ. de ꝓben. relatū. et. c. inter cetera. a. ¶ Nō poſſunt. in cōtrarium videbat̄ p dec̄. ſ. de inſti. ex frequentibꝫ. ſ. de ꝓben. dilecto. ſ; illa iura nō obſtāt. ꝙ in dec̄ e. ex. frequētibꝫ nō dicitur ꝙ officiales poſſint cōferre. ſ; ꝙ pn̄t cōfirmare. et h̄ ſunt diuerſa vt patet in capitulo ſede vacāte quod bene cōfirmat ab epō cōfirmādos de ma. et obe. cum olim. j. de inſti. c. ij. et tn̄ non cōfert beneficia ad ſolius epī collationē ſpectātia. ſ. ne ſe. va. illa. et. j. e. ti. c. vno. ad idem. j. de ꝓben. cum in illis. dec̄. dilecto. nō dicit ꝙ approbatio ibi facta p generalem ꝓcur. valuerit. b. ¶ Commiſſa no. p hijs que no. jo. b. et hoſt. ſ. de cōceſ. ꝓben. conſtitutus.

sit commissa. ¶ Inno. iiij.

De officio et potestate iudicis delegati

Statuimus ut conseruatores quos plerumque concedimus a manifestis iniurijs et violentijs defendere possint quos eis committimus defendendos. nec ad alia que iudicialem indaginem exigunt suam possint extendere potestatem. ¶ Alex. iiij.

Quia pontificali dignitate preditis ob reuerentiam sacri officij quod exercent plurimum deferri conuenit et eos plus alijs honorari decet. ut cum a iudicibus vel conseruatoribus a sede apostolica deputatis contra eos ad coactiones aliquas siue penas fuerit procedendum gradus et modestia in huiusmodi processu seruetur ita quod eis quadam condigna reuerentia supportatis ingressus primo ipsis ecclesie vel sacerdotale interdicatur ministerium ac deinde ab officio suspendantur et subsequenter aggrauetur censura ecclesiastica contra eos. nisi forte aliter fieri suaserit

dixerunt enim quod episcopus non potest conferre specialiter collationem alicuius prebende que nondum vacat quod id posset fieri in fraudem vacaturarum. quia enim non possem michi promittere primam vacaturam daret fratri vel amico meo potestatem conferendi primam et hoc esse non potest. et sic intelligitur predicta decre. constitutus. in fi. sed generaliter committere collationem beneficiorum ad se spectantium bene potest ut s. e. xvj. q. i. statuimus. et perpetuo etiam posset hoc ius committi alicui dignitati vel in genere. ut s. de insti. cum venissent. et in specie. ut s. de dona. pastoralis. xvj. q. ij. visis.

Statuimus conseruator a manifestis defendit iniurijs et iudicialem indaginem non exercet. c. ¶ Conseruatores. quod materia conseruatorum in ti. isto h. et. j. e. primo. et. c. vl. posita est. nota conseruatores delegatos esse et ut dicebat h. de ipsis conseruatoribus per iura antiqua parum vel nichil habemus. possunt tamen dici conseruatores episcopi qui habent conseruare et defendere viduas pupillos et orphanos ab oppressionibus et iniurijs. de fo. compe. ex parte. h. et. c. ex tenore. lxxxvij. di. c. i. et. ij. xxiij. q. v. administratores. Scire debes quod isti conseruatores interdum dantur ut aliquos defendant contra latrones vel predones. interdum ut defendant contra eos qui priuilegia infringunt. interdum clericos ut defendant ab iniurijs et offensis. et in nullo dictorum casuum habent iudicialem indaginem. ut h. et. j. e. c. vlti. de manifestis sed solummodo habent cognoscere. et intellige manifesta illa que notoria sunt et ita patentia quod nulla probabili tergiuersatione celari possunt. ut de ver. sig. ex parte. de cohabi. cleri. et mu. c. vl. Sed quid si negetur offensa notoria negatione videtur fieri res dubia. C. que ad lib. procla. non li. l. iij. dic quod bene probationes recipiet conseruator an factum sit notorium ut sic videat an sua sit iurisdictio. ff. de iud. si quis ex aliena. s. de resp. sup litteris. alias enim istorum officium esset inutile. et si inueniet factum notorium procedet alias desistet. non enim habet potestatem defendendi simpliciter iniuriam sed qualificatam notoriam scilicet. habet ergo conseruator vocare reum. et si confiteatur factum bene quidem. si neget super notorio probationes recipiat. si autem confiteatur factum. sed dicat se id suo iure fecisse. dicunt quidam quod vlterius intromittere se non debet. alij contra dicentes quod probationes recipiet super notoria offensa. ad h. s. de elec. bone. alias facile esset conseruatorum officium deludere. vnde si videatur conseruatori probabilis negatio non procedat alias puniat sicut notorium. dicebat autem olim h. quod sicut delegatus recusari poterat sic et conseruator. postea mutauit dicens quod quia in notorijs non admittitur recusatio nec appellatio conseruator autem non cognoscit nisi de notorijs ergo recusari non poterit. s. de ap. proposuit. et. c. cum sit dixit etiam talem conseruatorem inuocare posse auxilium brachij secularis. s. de of. or. c. i. et. c. quoniam. et. xxiij. q. v. administratores. d. ¶ Defendere. hoc intelligi potest de commissa et committenda. pone enim paratos ad exercitium et violentiam inferendam illis quorum est conseruator prohibere poterit excommunicare et punire. de sen. ex. sa cro. et. j. e. ti. romana. conueniant. in commissa defendet per districtionem ecclesiasticam compellendo iniuriatores ut satisfaciant leso. et etiam seculare brachium inuocando ut supra dixi. e. ¶ Indaginem. id est cause cognitionem. seu ipsius examinationem que dubia sunt. et si de talibus se intromittant penam incurrunt. de qua. j. e. c. vl. §. vt autem nec valet quod agunt. vt. e. decre. §. vl. que est.

Quia ponti. in coactionibus et penis po glo. istius. Pontificali dignitati defertur. exemplificat quod habetur. s. e. sane. ij. et. e. pastoralis. in pri. jo. an. g. ¶ Preditis. id est pre alijs dotatis. h. ¶ Officij. con. j. de sen. ex. quia periculosum. et. xj. q. iij. absit. i. ¶ Decet. inspiciamus quid deceat. sic. s. e. si. de elec. cum non deceat. cum suis concor. h. ¶ Iudicibus. potest referri hoc quod. j. sequitur deputatis vel puncta h. et dic iudicibus quibuscumque. i. ¶ Ingressus. et si durante tali interdicto in ecclesia solemniter celebrat irregularis efficitur. j. de sen. ex. is cui. m. ¶ Sacerdotalem sine quo pontificale officium exerceri non potest. s. de excess. prela. ex litteris. sed videtur quod ab ipso principio isti acrius quam reliqui puniri deberent. vt. v. q. vlt. presbiteri. que est lex. C. de ep. et cleri. l. presbiteri. vbi dicitur quod multo maiori pena sunt digni quibus cum plurimum honoris per nostram iussionem delatum est occulto repuntur in crimine lex illa loquitur de illo qui deliquit in eo in quo honorabatur scilicet in sacerdote qui in testimonio dicendo honoratur vt non torqueatur. et ideo verum tacuit vel falsum dixit. vel dic quod minor pena maior est in maiore. secundum ea que no. de cleri. pena. c. i.

nimia contumacie ꝓpter vitas ſiue culpa. Bonifacius octauus.

Si duo ex tribuſ a ſede apoſtolica delegatis duobꝫ alijs non in totum ſubdelegauerit vices ſuas ipſiqꝫ ſubdelegati cum cō legato tercio in cauſa ꝓceſſerint delegata ſi appelletur ab ipſis nō ad cōdelegatos ſed ad primum delegantē tā tummodo appellari debebit. Idem.

Si contra vnum ex duobus iudicibus cum illa clauſula ꝙ ſi ambo intereſſe non poſſint alter eorū in cauſa ꝓcedat a ſede apoſtolica delegatis ſuſpicionis cauſa legitima ꝓponatꝰ cauſa ipſa ſuſpicionis coram nō recuſato coniudice ad quem ex vi predicte clauſule debet ipſius cauſe cognitio pertinere ꝓbari et ab eo expediri debebit. Si vero non eſt dicta clauſula in reſcripto debet ſuper hoc ad arbitros recurſus haberi. Cum autē delegatus epi recuſatꝰ. recuſationis cauſa coram epō eſt ꝓbanda. Idem eē eſt ſi officialis

a. Aliter. ve. ſ. non ſupportentur tanta modeſtia vt qꝛ in iurias vel contumelioſa vba ꝓferat in iudicem. ſ. de pen. dilectus. quid ſi iudex nō ſeruata forma huius dec. ſtatim excōmunicet vel ſuſpendat epm vel ſuperiorem tenet ne ſnīa. dic ꝙ ſic. licet repꝛehendendus ſit iudex qui hāc modeſtiam non ſeruauit. xj. q. iij. c. i. ſ. de ſen. ex. ſacro.

Si duo edita ē hec decre. ad d clarationem eoꝝ que no. h. jnnoc. et oſti. ſ. e. ſup queſtionum. ꝗ ſi vero. ad finem. c. Duo. idē de vno et multo forcius. qꝛ maior eſt dubitatio qñ duo ex tribꝫ ſbdelegāt ꝙ qñ vnus tā tum. videbatur enim in ſpic deberet maiorem numerū. qꝛ ergo duo erant ſubdelegati et tercius delegatꝰ qꝛ maior ps huius iuriſdictionis ſubdelegata erat nō videbatur appellandum ad primum delegantem. ſꝫ ſecus eſt vt h vides. cum enī in hoc caſu diuerſis reſpectibus emergāt aduerſa eligere debemꝰ qd minus in ſe habet captionis. ff. de reg. iur. q ciens. captioſum aūt eſſꝫ ſi de pari ad parē appellaretur. ad primū igitur appellari delegātem debebit. d. A ſede apoſtolica. ideo dictum. qꝛ delegatus ab alio nō delegat. ſ. e. paſtoralis. ꝛ. c. vl. C. de iud. a iudice. e. Duobꝫ alijs. idem ſi ſubdelegarent illi college. ſꝫ de hoc videbatur dictum. ſ. e. ſuper. ꝗ ſi vero. ſm vnam lecturam que ibi amplectēda eſt. qꝛ ſi ibi quereretur de eo qui totū ſubdelegauerat non erat qſtio qꝛ p precedentia deciſa erat. f. Non in totū. bene dicit qꝛ ſi in totū ſbdelegaſſꝫ nō eſſꝫ queſtio qꝛ tūc ſemp appellatur ad pmum delegantem. ſ. e. ſup qſtionum articul. ꝗ porro. g. Cum delegato. no. qꝛ ſi in reſcripto eſſꝫ clauſula ꝙ ſi nō omnes. ꝛ duo cōmitterent tercius ſe excuſaret nec cōmitteret in caſu iſto ab illis duobꝫ ſubdelegatis ad d legatos ſubdelegātes appellaret et nō ad pmum delegantem ceſſat enī ratio ꝛ hoc voluit hec litera. h. Ab ipſis. d legato et ſubdelegatis. alias ceſ. i. Cōdelegatos qꝛ appellatio eſt de minori ad maiorem. ꝛc. h aūt prim appellaretur de pari ad parem qd eē nō pōt. ꝛ adde qd dixi. ſ. e. li.

Si contra vnum. Tres caſus ponit. in quibꝫ d cōue. c. ij. b ſuſpicionis cā coram arbitris non tractatur. Primus cum recuſatur vnus ex delegatis datis cum clauſula ꝙ ſi non omnes. Secundus cum recuſatur delegatus epi

Tercius cū recuſatur officialꝭ. ꝛ reꝓbat prima ps qd no. jnno. ſ. e. cum ſup. et approbat qd ibi no. oſti. et abbas et ꝓbabat olim per deciſam dec. et ipſe oſti. ſ. e. ſup queſtionū. ꝗ quem vero. ꝛ j. de ap. legitima. ꝛ guil. in ſpe. de recuſa. ꝗ vl. v. quid ſi vnus. l. Duobꝫ. idem ſi ex pluribꝫ cum ea dē ſit ratio. m. Nō poſſint. eſt ꝗ neceſſe ꝙ de impotētia pateat antequā collega ꝓcedat. ſ. e. prudentiā ſecus cum ſcribit. vt j. e. cum plures. i. Sꝫ. n. Cauſa pñcipali. vn non videbatur ꝙ de impedimento cognoſcere deberet ꝙ ſibi cōmiſſum non videbat ſꝫ cognoſcit an ſua ſit iuriſdictio. ff. de iud. ſi quis ex aliena. ſ. de ſꝫ p. ſup literis. ſic etiam h cognoſcet an collega ſuſpectus ſit vt ſic videat an ſit iudex ſine illo ex clauſule vigore. o. Sede ap. idem videretur in delegatis ab alio. nec ob. j. ꝗ. p pi. qꝛ ibi loquitur ſm hanc ratōem vbi vnꝰ ſolus eſt delegatus. p. Legitima. recuſatur iudex ꝓpter omnem cām ſcilicet ꝓpter ſuſpicionem. j. e. pꝛ. ſꝫ illa ex multis cauſ inſurgit. pone exemplum. ſ. e. cūqꝫ ꝛ. c. cum. ꝓ. et. c. inſinuāte. de iud. cūqꝫ. vt ſit non cō. accedens. j. et. ij. de ap. ad h ꝛ. c. poſtremo. cū ſi. q. Probari. bene dicit coram quo habeat ꝓbari. ꝛ p quem expediri. ſꝫ non dicit coram quo habeat ꝓponi. corā quo ꝗ ꝓponetur an coram ambobꝫ. an corā altero tantum. ſatis videtur per iſtam dec. ꝙ coram omnibꝫ ſit ꝓponenda et coram collega ꝓbanda. olim dicebat jnno. ſ. e. cum ſup ꝙ licet bonū eſſet ꝙ corā omnibꝫ ꝓponeretur ſufficiebat tñ ſi ꝓponeretur tñ coram recuſando cū arbitri deberent cognoſcere ꝙ hodie poſſꝫ locum hēc in delegatis datis ſine clā vt. j. ſequitur. ſꝫ nūquid medio tpe pendente ꝓbatione coram collega poterit ipſe collega in pñcipali ꝓcedere. et videtur ꝙ ſic qꝛ medio tēpore ille non pōt cognoſcere ꝗ ex vigore clauſule collega cognoſcere poterit. ſꝫ dic contra qꝛ pmo cōſtare debet de impotentia antequā ſolus ꝓcedere poſſit. ſ. e. prudentiam. ſꝫ pendente cauſa ſuſpicionis ille vult intereſſe nec adhuc appꝫ eum nō poſſe. igitur collega in pñcipali nō ꝓcedet. ſꝫ jo. card. ſentit cōtra. ꝛ dicit ꝙ medio tempoē eſt locus dicte electioni. quod ſi nō omnes. ꝛc. ſꝫ dic ꝙ expectari debet finis cauſe. ad hoc optime. ff. de exer. tu. l. dirimꝰ circa prin. ſꝫ nō ne honor eſt iudicē eſſe. vt. ſ. de ap. vt debitꝰ

ẽt. C. quando non eſt ne. ꝑuo. l. omnem honorem. ⁊ maioꝛ videtur ſolus iudex eſſe ꝙ cum alio. ad h. j. de cõceſ. ꝑben. c. vl. videtur ꝙ collega ſuſpectus in facilius ꝓnūciando illū ſuſpectum vt ſolus iudex remaneat. ſꝫ dic ꝙ licet iudicia de ꝯatur honoꝛ tamē id ē onus. vt. ſ. e. paſtoralis. ibi exone rare. ⁊c. et. ff. de mu. et ho. l. vl. ꝗ iudicandi vnde nō eſt tanta ſu ſpicio ꝙ non p̄ſumi tur quis appetē one roſa ⁊ ideo in hijs taciturnitas nō habe tur ꝓ ꝯſenſu. ff. de ꝓ cura. ſi mulier ſꝫ. muliꝰ et dixi de hoc. j. de re gul' iur. is qui tacet. p̄terea ſi male ꝓnun ciat in hoc caſu nō de eſt appellacōnis reſu giū j. e. ab arbitris. ¶ Clauſula. ex quo e nim ſimpliciter dati ſiit vnus ſine altero ꝓcedere nō pōt. ſ. e. cauſam matrimonij. et. c. vno. impedito ꝙ vno ita ꝙ nō poſ ſit cōmittere alij ꝓce dere nequeunt. a ¶ Cum aūt. h no. h. ſ. e. ſup queſtionum ꝗ. quem vero. in vlt. glo. et oſti. ibidē h. ¶ Epi. idem in ſubdelegato delegati ip̄e qui delegauit. nō in totum vt in p̄dicto ꝗ. quem vero. ſi aūt ipſe ep̄s recu ſaretur eligerentur arbitri. ſ. de ap. cum ſpāli. ſꝫ quare tūc nō aditur ſupioꝛ ſicut et h. racō ꝙ iuriſdictio oꝛdinaria fa uorabilis. j tem nō ita de facili hēri pōt ſupioꝛ oꝛdinarius ſi cut interdum poſſit. ſꝫ ad ea que frequenciꝰ. ⁊c. ff. de legi. nam ad ea. ſicut nec ſic de facili adiri pōt ip̄a. et ideo ſi recu ſatur delegatus ipſius itur ad arbitros omni ꝙ caſu papa laboꝛibus et expenſis parcius voluit ꝓuidere. c. ¶ Item ē. ſcꝫ ꝙ coram ep̄o ꝓbabitur cā recuſacōis. et hoc no. oſti. j. de ap. legitima. d. ¶ Appellari. nec valet ꝯſuetudo in ꝯtrariū vt. ſ. e. li. de ꝯſue. c. ij. ⁊ ſic no. ꝙ licet quo ad quedā ſit idē ꝯſiſtoꝛium epi et ſui officialis nō tamē quo ad omia. ad id ſ. e. ꝑꝫ. c. ij. et. iij. ſꝫ nōne appellatio et recuſatio ſunt paria. vt. ſ. de ap. ſuper eo. ij. ſꝫ. dic ꝙ iſtud intelligitur quo ad modum. ut ibi no. id eſt ſicut nō admittitur fruſtratoria ap pellatio ita nec fruſtratoria recuſatio. vnde recuſo et ſi non grauer tamen non appello niſi grauer. appello a iudice in quem ꝯſenſi quem tn̄ non recuſo. in multis alijs eſt diſſimi le et quo ad caſum noſtꝝ eſt racio. ꝙ licet ſit de natura ap pellationis vt eatur ad maioꝛem. vt dixi. ſ. e. ꝑꝫ. nō ſic in recuſatione. ut patet. ſ. i. ſꝫ. ⁊ in hoc itur ad arbitros. vt

Ucet. decla ¶ ſ. e. ſuſpicionis. ⁊ de ap. cum ſpāli. rat notata per h. ſ. de ap. ſecūdo requiris. in glo. ꝑꝫ. et ꝑ modernos ibidē et ꝑ goſ. in ſumma de ap. ꝗ. dubitari. et guil. in ſpe. de recuſa. ꝗ. ol. v. ſꝫ quid ſi is iudex. et diſting uit tria tempoꝛa ad ſciendum an iudex ſuſpectus cōmittere poſſit. ꝙ aut nō eſt ꝓpoſita recuſatio et tūc in totum ꝑ eum

recuſetur eiuſdem li cet ad ipſum ab eodē officiali nequeat ap pellari. ¶ Item.

Iudex ab ap. ſe datus. ꝗuis le gitime recuſari valeat ut ſuſpectus pōt liāte vices ſuas cōmittere anteꝙ̄ recuſatio cōtra ipſū ꝓponatur. ⁊ ſi in totum cōmiſerit recu ſari vlteriꝰ aut facta ꝑ eū ꝯmiſſio impug

nari nequibit qd̄ poſ ſet ſi ſibi de iuriſdictio ne aliquid reſeruaſſet ¶ Poſt recuſacōem q̄ꝫ ꝓpoſitam ꝯmittere ni ſi d̄ recuſatoris ꝓcedat aſſenſu non pōt. ſꝫ eo volente hoc pōt etiā ſi iam recuſatio eadē ſit ꝓbata. dūmodo ꝓnū ciatum nō fuerit ſuper ea. extunc enī cum oi no iudex eē deſierit nul la eciā cū illius aſſenſu

facta ꝯmiſſio tenet. aut eſt ꝓpoſitā ſꝫ nōdum ꝓnūciatum ⁊ tūc volente recuſatoꝛe ꝯmittere pōt alias nō. vt iam ꝓnū ciatum eſt illū eſſe ſuſpectum. et tūc eciam volente recuſatoꝛe ꝯmittere nequit. f. ¶ Ap. ſe. ideo dictum ꝙ delegatus ab alio nō delegat vt dixi. ſ. e. ſi duo. g. ¶ Legitime. aliquas ꝯcoꝛdancias. de di. ſ. e. ꝑꝫ. h. ¶ Propona tur. in ꝯtrarium vide batur ꝙ inefficax eſt apud ipſum iuriſdcō ex quo elidi pōt qui a nichil refert an ali quid ipſo iure ineffi cax ſit an ꝑ exceptio nem. ff. de reg. iuris. l. nichil intereſt. ff. ex quib9 ca. i poſ. e. l. ſicut dimus ꝗ. ſi in diem. ſꝫ ꝙ inefficax eſt iuriſ dictio in delegāte ꝙ et in delegato qui ꝑ tibus eius fungitur. ff. de iuriſd. om. iud. l. et ſi ꝑtoꝛ. et. ff. d̄ of. eius cui mā. eſt iur. l. i. ꝗ. qui mandata. j ꝑꝫ ꝑs iuriſdictionis eſt delegare. ff. de iuriſ. om. iu. l. iij. in ſi. cum ꝙ alias ꝑtes iuriſdi ctionis aggredi nō poſſit ergo nec iſtam inſpiciamus enī an delegans ꝯgnoſcere valuerit vt ſic demum delegatio valeat. C. q̄ ꝑ ſua iuriſdic. l. vna. hinc eſt ꝙ ſi ꝓconſul cō mittat cām anteꝙ̄ ingrediatur ꝓuinciā ꝙ tūc ꝯgnoſcerē nō pōt nec delegatus ab ipſo niſi tūc demū cum ingreſſus fuerit. ff. de offi. ꝓconſu. obſeruare. ꝗ. vlt. jtem delegatus ꝑ uenire nō potuit diligenciam recuſantis. ad h. ſ. de ap. ſepe. et. c. oblate. jtem exceptio que obſtat venditoꝛi et emptoꝛi. ff. de ꝯtrahen. emp. l. doli. ꝗ. i. ꝑ iſta ꝑte facit. ꝙ cauſa ſuſpi cōis ꝑſonam afficit. vnde ꝯtra ſubdelegatum nō ꝯpetit. ff. de diuer. et temp. p̄ſcrip. l. an vicium. ⁊ ꝑſonales excepcio nes ꝑſonas nō egrediuntur. ff. d̄ excep. excepcōes. vnde mu tacōe perſone vicium abolet̃. j. q. i. ato. de ſi. preſ. ex trāſ miſſa. ff. vti poſ. ſi duo. ꝗ. nō videoꝛ. jtem videmus ꝙ oꝛdia rius eciam recuſatus delegat de fo. ꝯpe. ſi quis cōtra. et de ap. cum ſpeciali. jtem licet iudex ſit ſuſpectus dum tn̄ non recuſetur tenet eius ꝓceſſus. vnde tria tp̄a diſtinguēs hec decē. altricacōem determinat. i. ¶ Nequibit. intellige cum in cepit ſubdelegatus vti iuriſdcōe. j. c. ꝑꝫ. k. ¶ Quod poſſ. l. recuſari. et facta ꝯmiſſio impugnari. l. ¶ Aliquid. qd̄cumꝫ ſit illd̄. ad id. j. c. ij. ex quo enī ſibi aliqd̄ reſeruauit ſaltem ī reſeruato iudex remanet. jdem de ſuſpicōne ſubdelegati ha bet ꝯgnoſcere. jtem reuocat ad ſe iuriſdcōem. ſ. e. ſup queſti onum. ff. de iudic. iudicium. vñ adhuc recuſari pōt ⁊ ꝯmiſ ſio impugnari. m. ¶ Recuſatoris. nō eſt ꝙ neceſſarius con ſenſus aduerſarij habet enī delegatus hoc a lege vt delega re poſſit. impeditur aūt in hoc ex facto recuſantis volente. ꝙ illo hoc poterit ⁊ ſi aduerſarius ꝯtradicat. ſ. e. ſi. c. vlti. n. ¶ Sup ea. ꝙ iſta non ſūt paria. aliquid eſſe ꝓbatū. et

ſm ꝓbata eſſe iudicatum. o. ¶ Extunc. i. exquo ꝓnūciatū
fuerit illū eſſe ſuſpectum. p ¶ Defecerit. ſ. e. in lrīs. ⁊. c. ſigni
ficauit. et. c. venerabili. ff. de re iud. l. iudex. q. ¶ Aſſenſu. cū
eīn ibi deſinat iuriſdictio nō eſt quid ꝓrogetur. de quo dic
Quamus. declarat no. ſ. c. ſup qō ¶ vt. ſ. e. p. et. g.
num. g. ſi vero
in glo. patet. ⁊. ſ. e.
venerabili. in glo pe
et vltima. ⁊ ibi eciā
no. per modernos. ⁊
guil. in ſpe. ti. i. g. re
ſtat. vltra mediuꝫ. et
oſt. plene in ſūma. e
ti. g. qui delegari. v.
ſed nūquid pōt reuo
care ⁊ hoc dicit dele
gatus ſubdelegans
eciam in totum re in
tegra cūm reaſſumē
poterit. s. ¶ Sede
ap. q̄ delegatus ali
us non pōt. e. ¶ In
totum. q̄ ſi reſeruaſ
ſet remanebat iudex
vn̄ nō erat ſic dubi
tandū in eo caſu. vid
batur eīn in totum o
mittendo ita eſſe offi
cio ſuo functus q̄ re
ſumere nō poſſ. ad h
ſ. c. ꝑxi. in fi. cum ſu
is cocor. ⁊ h dixit. c
et h. olim ſecutus eſt
eum ſ; poſtea muta
uit vt patet p ſupra
dic. glo. v. ¶ Viſus.
qualitercūq̄. ad idē
ſ. e. licet vndiq̄. a.
¶ Efficaciter. vides e
nim in caſu cōuerſo.
pone q̄ moriē ſbdele
gans re integra. cer
tum ē q̄ ſubdelega
tus nō ꝑdet. ſ. e. li
cet. g̃ patet q̄ adhuc
efficaciter iuriſdcōem non habet. retinet eciam delegat⁹ po
teſtatē appellādi niſi malicioſe ſeipſū. ⁊c. ſ. e. paſtoralis. ali
ud g̃ eſt in ꝓcuratore qui habet mādatum ad ſubſtituendū
q̄ dando ſbſtitutum qui mādatum ſuſcepit amplius re in
tegra cūm nequit reſumē. aliud in delegato vt h vides ⁊
eſt expreſſum. j. de proc̄. is qui. ⁊ que ſit rō diuerſitatis ibi
Si delegatus. ſi delegatus ſbdelegauit quod dici
ens abeſſ vel donec reuocaret. et mortuus ſit re non
integra ſubdelegatus ꝑdit ⁊ ſemp de ſubdelegato ad d
legatum qui ſibi aliquid iuriſdcōis reſeruauit appellari de
bet eciam poſt ſnīam. h dicit appbat ꝑmum dictum no. p in
noc. et oſti. ſ. e. licet vndiq̄. in prin. c. ¶ Delegatuſ. ap. ſe.
vt. ſ. c. ꝑx. d. ¶ Abeſſe. idem dicebant ꝑdicti doctores per. l.
ff. de per ſig. l. in literis g. i. vbi dicitur abeſſ ea res que in re

pōt fieri commiſſio per
eundem. ¶ Item.
Quamuis aliqui
vices tuas in cā
tibi a ſe. ap. delegata i
totum omiſiſſe noſca
ris ſi tamen anteq̄ il
le iuriſdictione vſus
fuerit omiſſio hmōdi
per te reuocetur ab ip
ſo vel eum rebus exi
mi otingat humanis
cauſam ipſam reſume
re poteris cū iuriſdcō
ipa exquo vſus nō ex
titit non cenſeatur in
eum efficaciter tranſiſ
ſe. ¶ Item.
Si delegatus q̄
dens eum abeſſe cōti
gerit tibi omiſerit vi
ces ſuas poteris eo re
bus humanis exemp
to cum et tunc cenſea
tur abeſſe omiſſum ti
bi negocium. dum tn̄
illo viuente iuriſdcōe
vti ceperis libere diffi
nire. ¶ Item poteris
quando tibi vices eciā
ſub ea forma cōmiſit
donec eas duceret re
uocandas. nam talis
omiſſio per quam cen
ſetur eciam ſentēcie p
lato. niſi antea fuerit
ꝛuocata omitti nequa
q̄ morte cōmittentis
expirat exquo res in
tegra non exiſtit. ¶ Ad
eū q̄ꝫ qui vices ſuas
omittit donec reuocet
vel qui execucionē ſen
tencie tantū aut quic
quid aliud de iuriſdi
ctione ſibi reſeruat nō
ad delegantem primū
appellari debebit eciā
ſi poſt ſentenciam fue
rit appellandū. ¶ Itē.

bus humanis nō eſt ſed non ducitur eſt g̃ de ſignificacōe
vocabuli a qua recedendum nō eſt niſi vbi res aliter ſalua
eſſe non pōt. ff. del. iij. non aliter ꝑmo tunc vere et finaliter
abeſt ſcꝫ non reuerſurus. e. ¶ Vti. qualitercumq̄ eciā citra
lit. conteſ. ſ. e. relatum. et. c. licet. jo. an. f. ¶ Idem. ſcꝫ omiſſū
tibi negocium libere
diffinire g ¶ Reuo
candas. reuocare iu
riſdcōis eſt. ff. de iu
di. l. iudicium ſoluit.
retinendo ergo reuo
candi pōtatem aliq̄d
de iuriſdictione reti
nuit. c. ¶ Commiſit
reprobatur lectura i
no. et ab. qui no. ſ. e
ſi. p debilitate. q̄ per
talem omiſſionem n̄
tranſferebatur ſentē
cie ꝓlatio. q̄ per il
lam clauſulam donec
duxero. ⁊c. videbatur
ſentenciam retinuiſſe
vt illa clauſula ali
quid operetur quod
eſſe nō debet. ff. de l. j
ſi quādo quis vxori.
ad idem. j. de priuil.
ſi ꝑpa. j. ſ. ſhē. in fi. Con
trarium ibi tenebat
hoſt. cuius opinio h
appbat. nec obſtat
q̄ dicitur q̄ clauſul
debet aliquid opari.
ſatis eīn opatur q̄ r
uocare poterit dele
gans qd ſimpliciter
vel totum omittendo
nō potuiſſet. jam q̄
ex vigore clauſule il
lius appellabitur ad
eum vt dicitur in fi.
c. f. ¶ Mortem. quid
ſi delegatus ſubdele
gauerat vſq̄ ad ſue vo
luntatis beneplacitum. Videretur ꝑma facie per decre. ſ. de
ſhē p. ſi gracioſe q̄ illo mortuo expiret iuriſdcō. cōtrarium
videtur per hāc decre. ad h. ſ. de bap. maiores. C. de vſufru.
l. ambiguitatem. nec ob. illa decre. que in odioſis ⁊ reſtrin
gēdis loquitur. h aūt fauorabile puto melius eſt eīn hūc
iudicē ꝑcedere q̄ nouo et magnito ciꝫ delegare. ff. de vac.
mun. l. pretor. g. vlt. ar. xix q. iij. monaſterijs. ⁊. ſ. de renūci.
c. i. ⁊ licet h videatur equū primum videtur verius. ad ideꝫ
ff. loc. l. iiij. g. ¶ Tantum. h reꝓbatur opinio tan. qui dice
bat delegatum ſibi reſeruare nō poſſe. tantum execucōem
ſnīe. ⁊ reꝓbatur opinio h. et inno. qui dixerunt q̄ licet ex
execucōem reſeruare poſſit ſi tamen appellet a ſentencia n̄ ap
pellabitur ad eū ſ; ad ꝑmū delegantē. ſup hoc vide qd no.
ſ. e. ſup queſtionum g. porro. in glo. ij. appbatur aūt opi

Cum plures ſub illa forma vt omnes aut duo vel vnus eorum mandatum apoſtolicum exequantur aut alia conſimili iudices vel executores a ſede ap. deputari contingit. ipſorum quilibet iniunctum pōt libere adimplere mandatum. ¶ Porro vno eorum negocium inchoante omiſſū alij nequibūt ſe vlterius intromittere de eodem niſi vel infirmitate uel alia iuſta cauſa illum contingeret impediri. aut ſi nollet vel malicioſe in eo procedere recuſaret. ¶ Juriſdictione vero perpetuata mādatorē viuēte per vnum eo caſu q̄ pōt ex iudicib⁹ delegatis perpetuata intelligitur quo ad omnes. ¶ Jo.

Et ſup gracia cuiuſq; ab ap. ſe. facta executores fuerint deputati equū eſſe cenſemus. ut ſicut ipſa grā licet nōdum ſit in eius executiōe proceſſū morte non perimitur concedentis ſic nec eā re integra perimatur executoribus data pōtas quam veluti gracie p̄dicte acceſſoriā natam

Poſt. qui hoc quod hic dicitur ibi no. ex. ſ. e. queſtiō. Cum plures. declarat et approbat no. per oſti. ſ. e. prudenciam. i. ſec. h. ¶ Forma. iſta forma eſt bene aduertenda aliud enim eſt cum ſcribitur cum clauſula. q̄ ſi nō omnes vel ſi ambo q̄ tunc iuriſdictio datur cōdicionaliter. tūc igitur vnus vel duo iuriſdictiōne vti poterunt cum cōſtiterit de cōdicōe et de impedimento tercij vel collége aliter non valet qd agitur ſ. e. prudenciā in prin. h vero iuriſdictio dat alternatiue. vnd quilibet eſt iudex in ſolidum ex vigore alternacōis. j. de re. iur. in alternatiuis. cum ſuis concor. dicebant tñ quidā in caſu noſtro contrarium et tali racōe cum dicitur in litteris vt omnes vel duo vel alter. etc. videtur papa intellexiſſe. q̄ ſi omēs volūt et poſſunt procedere omnes procedant. et ſi nō omnes duo. et ſi nō duo vnus. ad h. ff. de admi. tu. l. quidam decedens. §. papinianus et gradus diſiūcte introducti cōſiderantur ſm ordinem ſcripture. ff. ad treb. l. heredes §. f. ibi tamen ex certis coniecturis apparebat intencōem ſcribentis fuiſſe talem. ad idem. ff. de R. ij. cum pri §. penl. et. j. de pben. mandato. ſ. de elec. c. pnl. et ſi dicatur q̄ ſm hoc nō erit dra inter hāc clauſulā et clauſulam q̄ ſi non omnes. ſed reſpondebant pmo erit. q̄ per hanc clauſulam ſufficiat requirere. ſ p clauſulā q̄ ſi nō omnes. neceſſe eſt de impotencia conſtare. vt in decre. prudenciam. et p eis facit q̄ papa libencius cām committit tribus q̄ duobus duob q̄ vni. vt ibi. ſ contrarium eſt verū vt h patet. vnde nō ſunt iſte alternatiue ordinis ſed preſtacōis et eſt regulare nec pōt negari qn ſi alter ſolus procedit mandatum ipe ſit adimpletum. ff. de ſol. qui res §. aream. in fi. et in predicta regula in alternatiuis. cum ſuis concor. i. ¶ Conſimili. vt ſi dicatur q̄ quilibet illorū inſolidum et per ſe iudicari et exequi poſſit. h. ¶ Apoſtolica. idem ſi ab alio. eſt enim quo ad hoc eadem racio. l. ¶ Libere. id eſt etiam nō requiſito collega. ſi niſi modo exponimus illud libere qd habetur. ſ. de pben. de multa vt patet. j. de pben. licet epo. in. ¶ Vno eorū. idē dicendo de duobus vel omnibus qui ſimul inchoauerunt quo ad quid ſc; q̄ ſi omnes inceperūt omnes finiant. niſi ex cauſa vt ſequitur. a. ¶ Inchoante. qualitercumq; etiam ſi lis nōdum ſit conteſtata coram eo. ſ. e. gratum. et c. licet. ex. ſ. e. q̄uis. et

j. e. ſi a ſubdelegato. aliud in procur. qui dicit occupaſſe per lit. conteſt. vt ſit melior eius condicio. j. de procura. ſi duo. h. ¶ Nequibunt. ecce alia dram inter clam q̄ ſi nō omnes. et clauſulam uos vel alter. q̄ primo caſu qn vno impedito procedit alter ceſſante impedimento ſimul procedunt. ille enim impeditus poſtea veniens et cum alio volēs procedere admittetur. e ¶ De eod. ſic in pluribus procura. datis inſolidum. ff. de procura. l pluribus. ff. manda. l. creditor. §. duob. ſ. de procura. nō iniuſte. j. e. li. e. ti. ſi duo. alias ſequi poſſet perplexitas ſi quilibet p ſe procedere vellet q̄ eodē forte tēpore ad diuerſa loca citarēt. ſ. de ſp. e. vl. ibi vnus excommunicaret alter abſolueret. de ſ ep. cum cōtingat. et ſic ſe impedirent ſicut duo vſufructuarij. ff. de vſufru. l. quociens. et neceſſe eſſet ad ſupiorem hēre recurſum. ſ. e. c. ij et ſic contra iura ſuperfluis fatigarentur laboribus. tucior igitur et melior fuit hec interpretatio vt res valeret non periret. ſ. de vbo. ſig. abbate. ad id ff. de admi. tu. l. decreto. ad fi. d. ¶ Illum. ſc; inchoantem. e. ¶ Recuſaret. tūc ḡ poterūt alius vel alij procedere. non ſic in procura. datis in ſolidum q̄ vno occupāte et poſtea impedito alij non poſſunt procedere niſi dictum fuiſſet in conſtitucōe q̄ nō fieret melior condicio occupantis. j. de procura. ſi duo. et quod dixi de legato impedito collegā hoc caſu procedere poſſe verū intelligo niſi ille qui inchoauit ſubdelegatum daret. ar. pdicte dec. ſi duo. puto etiā q̄ cum collega propter impedimentum inchoantis procedit ipſe inchoans ceſſante impedimento ſuo cām reſumere nō poterit niſi et ille impediretur vel procedere nollet. ad inſtar eius qd de procuratore dicimus in pcedenti decre. ſi duo. f. ¶ Quo pōt. vt q̄ ſcriptum erat cum cl'a q̄ ſi nō omnes et collega etiam actu perpetuacōis impeditus non poterat intereſſe. vel ſcriptum erat cum cl'a vos vel alter. et patet p hanc lrām q̄ ſi iudex proceſſerat cum nō poſſ p illum actū non ſit perpetuata iuriſdictio. vnde p hanc lrām et per dec. prudenciā terminatur queſtionem de delegato dato in diem vel ſub condicione et forte volentibus ptibus ante diem vel condicōnē fuerat vſus iuriſdictione. deinde mortuus fuerat delegans. an p illum actū perpetuata eſſet iuriſdictio. nōne iuriſdictio vni ſub condicōe mādatur p cl'am q̄ ſi ambo. et ſi antequā ſ fuerint

ꝯdiſiõ ꝑᴐdiẽ nichil reputatur egiſſe. ſ. e. prudentiã. in pri. ergo ſi ille actus habeatur ꝓ nullo ꝑpetuacõem inducere nõ poterit. vñ ſatis eſt ibi caſus. jtem ex ꝯdicõnali demandatio ne nõdum eſt attributa iuriſdictio ſ; ſpes iuriſdictionis ſicut ex ꝯdicõnali obligatione ſola ſpes eſt in debitum iri. inſti. de v. ob. §. ex ꝯdicõna li. ſ; quod ante ꝯdicõ nem fiat vt priuatus fiat non vt iudex. j. e. ſi prorogatur iuriſ dictio poſt tempus requiritur ꝙ actor ſ ue et iudex ꝯſenciãt. ff. de iud. l. ij. et facit quod no. ſ. e. p. et §. in prin. vlt. glo. ⁊ quod recitatur. ſ. e. de cauſis. ita arguẽdo de poſteriori ad ꝑ. us in ꝑuentione req̃ retur ꝯſenſus iudicis ſ; iſte iudex non erat ꝯdicione vel die non veniente vt dixi ſicut ſtatuliƀ q̃ aȝ' medõ tpe facit ut ſeruus ñ vt liber. ff. ꝺ ſtatu li. l. ſtatu liberum. jtem video ꝙ terminus hominis nõ preuenitur ſ. de ap. oblate. et forma mandati ẽxacta diligencia ſeruã da eſt. ita ꝙ ei renũciari nõ põt. j. de preben. cũ de nõ. jtem pendente dilatione iudicis officium quieſcit. ſ. de ap. ſigni ficantibus. C. de dil. ſiue pars ad queſtionem. benefacit. ff. de ver. ob. cum filius. ff. de ꝯdi. et demon. l. multũ. ff. de ꝯdi. in debi. l. ſub ꝯdicione. jtem bene facit. j. de ſpon. c. vno. naȝ vi des ibi ꝙ ſponſalia nulla inducũt publice honeſtatis iuſti ciam ⁊ tñ ſponſalia ꝯdicionalia nõ ꝗ ante ꝯdicionem con ſenſum nõ habent. a ſimili dicam adhuc minus eſſe de iuriſ dictione ſub ꝯdicione delata añ ꝯdicionem ꝙ in alias nulla veȝ eſt tñ quod hoſt. no. ſ. e. licet. ꝙ ad ꝑpetuationem iuriſ dictionis nõ requiritur ꝙ ille actus de iure teneat. quod nõ eſt veȝ precipue in caſu noſtro cum non poſſit ꝑpetuari qd̃ nõdum eſt. ſicut nec renaſci quod nõdum eſt natum de ꝯ. di. iiij. qui in maternis. nec relabi ꝗ nõdum eſt lapſus. j. ꝺ

Jſup gracia. executor ſup gracia | here. accuſatus. facta datus a ꝑpa mortuo papa etiam re integra gra ciam exequitur. ⁊ declarat hec ꝯſtitutio que no. goſ. et ho ſti. de reſcrip. ꝯſtitutus. in prin. et ipſe hoſti. ſ. e. qm̃. et. e. licet jo. andree. h. ¶ Facta iſtud eſt qd̃ ſoluit ꝯtra. de dec. j. de ꝑ ben. ſi cui. vt ibi dixi in vl. glo. jo. an. ¶ Quam. ſ. põtatẽ datam executoribꝫ ſup ipſa gracia facta. k. ¶ Principalis. ad idem. j. de re. iuris. acceſſorium cum ſuis ꝯdicõ. huius ꝯ trarium videbatur ꝗ iura. ſ. e. indiſtincte dicebant põtatẽ dele. perire re integra morte mãdatoris. ſ. e. relatum gratũ licet. cum ſi. ſ; executor habet delegatam qd̃ patet ꝗ tracta tus ipſorum ponitur ſub iſto ti. vt dixi. ſ. de reſcrip. tibi qui. ſ; eoȝ põtas expirare videbatur ⁊ non ob. ſi dicatur illud ꝓprium eſſe executorum gracie ꝗ ſi reſcripta que cauſe ꝯgni

ſequi ꝯgruit principa lis ne graciam eandeȝ vel reddi quandoqꝫ ō mino inutilem vel ip ſius effectum in tem pus longius cũ illius diſpendio cui facta ex titit differri contingat ¶ Jtem.

Jis cui cauſa li cet proprio nomine non expreſſo a ſede fu erat apoſtolica delega ta ſubdelegauerit nõ in totum alicui vices ſuas a ſubdelegato hu iuſmodi ſi delegatum ipſum excõmunicari aut de medio tolli con tingat impedimento tali durante ad ſedem ipaȝ ne abſolucõeȝ ł ſucceſſoreȝ expectãdo illius ꝑiudicari litigã tibus vel cauſa plus debito prorogari va leat volumus appella ri ¶ Jtem.

tionem omittit pereunt re integra morte ꝯmittentis mul to forcius videbatur in executorijs graciarum cũ facilius via extraordinaria ꝙ via iuris ꝯmunis tolli debeat ⁊ ſi dicat ꝙ gra poſſit eſſe inutilis recurretur ad ordinarium ſicut in caſu. j. de preben. ſi clericus. §. verum. ſ; ꝯtrarium eſt verum et racio ſequitur. i.

¶ Jnutilem. puta ꝗ gr̃am habebat ꝺ ordinariũ et nouos executores non impe trat. m. ¶ Longius. ꝗ habet neceſſe adire papam ꝓ ꝯſequẽda iuſticia vel ꝓ nouis executoribꝫ impetran

Jis cui | dis cauſa. declarat notata ꝑ inno. et ho ſti. ſ. e. licet. i ſi. et du os caſus ponit quibꝫ de ſubdelegato in to tum non appellat ad ꝑmum delegantem. ſ. cum delegatus ex ꝯmunicatus vel mor tuus eſt. alios caſus ponet. j. e. ſi a ſubdele gato. a. ¶ Non expſ ſo. alias non erat du bitatio. ſi eñ nomen fuiſſet expreſſum ſucceſſor nõ ſuccederet in delegatione. ſ. e. qm̃ abbas. h. ¶ Non in totum. ſ; dicit ꝗ alias nõ eſſet dubitatio. ſi eñ delegatꝰ ſubdelegaſſet in totũ indiſtincte appellaretur ad ꝑmum delegantem. ſ. e queſtionũ. ſed qñ aliqͩ ſibi reſeruat appellari debet ad ipſum delegatum ſ; delegantem. vt ibi. ⁊. ſ. e. ſi delegatus. e. ¶ Excõmunicari. maiori excõmunicatione excõmunicatus eñ minori bene exer cet ea que ſũt iuriſdictionis. ſ. de cleri. ex. mi. ſi celebrat. jo. an. d. ¶ Medio. id eſt de hoc mundo. qd̃ quare dicat mediũ vide. xxiij. q. iiij. hec aũt vici. e. ¶ Durante. nota ꝗ ſublato impedimento. id eſt illo abſoluto vel ꝯfirmato ſucceſſore ad ꝑmum delegantem appellari nõ debet. et ſi dubitaret an ipſe ſubdelegans eſſ; abſolutus. credo ꝙ teneret appellacõ alternatiua ꝓpter ꝓbabile dubium. ad hoc. ſ. e. li. de poſtu la. c. vno. ſicut etiam ꝓpter dubitationem ꝓbabilem for mat actor libellum alternatiuũ. ff. quoȝ legatoȝ. l. i. §. qui aũt alias nõ credo maxime ſm canones ꝙ liceat alternati ue appellari ne liceat vagari. ⁊c. ſ. e. li. de elec. vt qs duas ad idem bene facit. e. ti. c. ij. vbi non tenẽt vota alternatiua ſm canones dixi ꝗ ſm leges nõ appellatur ad impatoreȝ omiſſo medio. et ſi appellaretur impator remittit ad eum ad quem debuerat appellari. ff. de ap. l. impatores. vnde ſi appelletur ad impatorem vel ad ꝑſidem tenere poſſ; appel latio ad ꝑſidem ꝑdicta racione. ſ; ſm nos appellari põt ad papam omiſſo medio. ſ. de ap. dilecti. vl. ⁊ ad legatum ꝺ offi. lega. c. i. vnde ſi appellans de epõ dicat appello ad ar chiepiſcopum vel ad ꝑpam nõ puto appellationem tenere niſi alterum eligat. j. id tẽpus infra quod poterat appellari ne cum diſcrimine appellati liceat ſic vagari. ff. de iniur. l. ꝓtos

licet gui. foueat ꝯtrarium in ſpe. de ap. §. nunc tractemus. v. ſed pone aliquis. et. v. quod ſi dicit. bene aūt facit hec de cre. et illa. j. e. ſi a ſubdelegato. ad queſtionem no. ſ. de fo. cpe. ſi quis ꝯtra clericum. in glo. ij. ſ. ad quē appelletur ꝟ de legato epi recuſati. et dicebant vinē. et tan. ꝙ appellari po ceſt ad archiepm nō ob. decre. dilecti. cum ꝟ iam ꝑ recuſationē ſublatum ſit mediuꝫ ꝑ quibus in ar. faci unt iſta uerba ſ. ¶ Prorogari. circa quod debēt iudices ꝑ uidere. ſ. de dolo. fine. j. de offi. or. vt litigā. ¶ Ab arbi tris. approbat quod no. ꝟ. ſ. e. ſuſpi cionis circa pzin. in glo. et gui. in ſpe. de ap. §. nunc tractem⁹. v. ſed ad quem. et ꝟ uiter dicit ꝙ ab arbi tris iuris appellatur ad ppam. h. ¶ Juris. vbi ſiic uerba videbis j. et iſta eſt racio q̄ re debet appellari ad papaꝫ. ꝙ cum iſti ar bitri ſcḋm iuris formā ſint electi ad ipſū iuꝭ a quo poteſtatem hn̄t oportet appellari. et ſic ad ppam qui ē lex animata in terris. l. ¶ Judicem delegatū pape. ſ. e. ſuſpicionis quod intellige vt. ſ. e. ſi ꝯtra vnum. et idez ſi recuſetur ordinarius. ſ. de ap. cum ſpeciali. k. ¶ Concordare. nec ſibi inuicem deferentibus. ſ. de ſhꝑ. paſtoralis in pzin. l. ¶ Grauauerint. ſiue in ſnīa. pu ta ꝙ inique pnūciant illum ſuſpectum qui ſuſpectus pba tus nō eſt vel econuerſo. vel an̄ ſnīam. puta nimis breuez dilationem dando. ſ. de dila. c. i. quod eſt ipſoꝝ officium. ſ. e. ſuſpicionis jo. an. in. ¶ Appellandum. ꝯtra. C. de ar. l. i ij. q. vi. a iudicibus. in quibus dicitur ꝙ nō appellatur ab ar bitris. Sol. ſunt quidā arbitri qui ꝯpmiſſarij vocantur et voluntate adeūtur et ab iſtis nō appellatur et ſic loquant ꝯtraria. ſūt alij qui de neceſſitate iuris hn̄t aſſumi de quibꝫ loquit hec decre. et a talibus bene appellatur vt ꝟ. et ſic eci am poſſꝫ intelligi lex illa. C. de iud. l. vlti. et hac racōe puto hanc de c. locum hic in arbitris electis ad audiendam cām quā mouet epūs contra ſuum ſubditum cum etiā illo caſu ꝺ neceſſitate eligantur arbitri. xj. q. i. ſi clericus. et de hoc. ſ. de offi. or. irrefragabili. in glo. pe. ſic etiā magis fauet lex ei qui neceſſariam ſatiſdacōem pſtare debet q̄ᵐ ei qui volunta riam ꝙ pmum ſi ibi ſatiſdare nō pōt alio loco ſatiſdare ꝑ mittit. ſcḋm nō. ff. qui ſatiſda. co. l. ſi fideiuſſor. ad idem. C. de edē. ꝯce. generaliter. in ſi. i. ſhꝫ.

Ab arbitris qui ſecundum for mam iuris vt de pro poſita contra iudicem ſuſpicionis cauſa cog noſcant vel qui cum de reuocatiōe ambigit literarum iudicibus nequeūtibus in vnaꝫ ſentenciam concordare ad concertacionē hmoi ſopiendam a partibꝫ eliguntur. eſt ſi graua uerint ad ſedē apoſto licā appellādū. ¶ Jdez.

Js cui ab apli ca ſede cōmittit certe pſone prouiſio de beneficio in certa ec cleſia dioceſ vel pui ciē faciendā poteſt alij cōmittere ſuas vices ſuas. ¶ Sed ſi nō ex preſſa certa pſona cō mittatur eidem ut ali cui perſone idonee de certa eccleſia vel bene ficio debeat prouidere ꝙ circa eligēdam per ſonam eius induſtria tunc videtur electa ꝓ uiſionē ſibi cōmiſſam alteri demandare non poteſt niſi forma con miſſionis habeat vt per ſe vel ꝑ alium va leat expedire. ¶ Jdem.

Statuimus vt is per quem ab apoſto. ſede certo loco

Js cui. ſupra ſūt de extrauaganti que incipiebat q̄ſi uit a nobis. et declarat iſta decretalis et ſequēs decre. vi. ſ. e. ti. §. is aūt. et in ſūma dicit ꝙ executor datus a papa vt ꝓuideat pſone ſubdelegat. ſi detur vt ꝓuideat eccleſie nō expreſſa pſona nō ſubdelegat niſi habeat ſpāle manda tum et cām reddit. o. ¶ Ap. ſe. ſpāle enī eſt delegati a principe ꝙ ſubdelegare pōt. C. de iud. a iudice. ſ. e. c. paſtoralis. et. c. vi. ꝑ. ¶ Prouiſio eci am ſi cōmittatur ei ꝙ inquirat de illius vi ta et ꝯuerſatione. vt in cle. e. ti. iudices. q. ¶ Prouincie. § non requirimus ꝙ benefi cium ſit certum ſuffi cit ꝙ ſit certa pſona licet incertum benefi cium ut ſubdelegare poſſit in hoc caſu nō habet locum dec. vlt. ſ. e. ti. r. ¶ Non pōt. et ſic intelligatur. ſ. e. c. vi. §. vlt. j. s. enī cu ius induſtria eligit nō ſubdelegat. et ibi plene de ꝟ. s. ¶ Per alium. § ꝙ de iure ꝯ muni nō pōt ex pōta te cōmiſſionis poterit. ad idem. j. e. c. vlt. §. vi ces. et faciunt hec ad queſtionem quaꝫ di ſputaui an delegat⁹ ab alio q̄ᵐ a principe hn̄s ſpeciale mandatum ſubdelegādi ſubdelegare poſſit. et credo ꝙ ſic ꝙ ſicut iſti nō habent a lege ꝙ ſubdelegare poſſint tn̄ ſi ad hoc haberēt ſpāle ꝟ poſſent. ſic dicam ꝙ ſi cet delegatus ab alio q̄ᵐ a principe nō habeat hoc a lege et ſic loquentur ꝯtraria tn̄ ſi habet hoc ab homine ſubdelega re poterit. ad hoc optime facit. j. de ꝓcur. c. i. ij. ſhꝫ. vbi ꝓcu ratores ad iudicia ante lit. contes non ſubſtituit ex pōtate leḡ niſi eſſet datus in rem ſuā. tn̄ ſi habet ſpāle mandatum ſub ſtituere pōt. ad idem. e. ti. c. vi. vbi ꝓcurator datus ad ma trimonium ꝯtrahendum nō ſubſtituit niſi habeat ſpāle et cō ꝓmiſſarius datus ad eligendum nō eligit vnū nomine ſu o et alium nomine domini ex pōtate leḡ. tn̄ ſi habeat ſpāle hoc pōt ex pōtate hominis. ſ. e. l. i. de elec. c. penl. §. porro ad hoc etiam facit j. ti. pꝛ. c. i. et. ſ. ti. primo. c. ij et. iij et j. de re gul. iuris qui ꝑ alium. et in regula pōt quis. ſtabo igitur re gulē ꝯtrarium nō repiam et dicit lex ꝙ non refert an. is cui ordo ipſe negocii dedit. ff quod cuiuſꝫ vniu. l. i. et co rum. §. ſi decuriones. ad hoc etiam facit. ſ. de ſhꝑ. cum aliq bus. et. j. de preben. hij qui. ij. ſhꝫ. et inſti. de attili. tuto. §. ſed. Statuimus. is cui aliquid certo lo quod uir vetiri co expediendum cōmittitur ex uiſta ci illud expedire

poterit extra locum hoc dicit. ⁊ nota quod dicit ſtatuimus q̄ſi innuat quod ante hanc decre. ex quo omiſſum erat expediendū in loco extra locum expediri nō poterat ut forma mandati diligenter ſeruaretur ut de ꝓben. cui de non. ſit ſed hoc de iure nouo. b. ¶ Ap. ſede. quid ſi ab inferiori ordinario fiat talis cōmiſſio cum eadem ſit racio. ſatis videretur idem iuris. ff. de legi. nō omniū. de tranſla. mater cor. ſed contrarium puto ut iſtud verbum aliquid operetur ad hoc. ſ. de deca. ad audiam. ⁊ j. de priuil. ſi papa. nec eſt eadem racio. quia nō ſic deſicali de delegato pape p vniuerſū orbem recurritur ad papam ſicut ad ordinarium de puincia vel dyoceſi ſua pōt recurri. hinc eſt etiam quod ſi cum delegatus ipſe recuſetur corā arbitris quia diff. alie eſſ recurrere ad ipſam delegatus ordinarij nō ſed recuſatur coram ordinario. ſ. e. ſi oī vnū. ꝯ. cum aūt. ſi igitur delegatus ordinarij in loco exequi nō pōt inſinuet ordinario qui ſup hoc deliberatione ꝓuideat. vel expreſſe ꝯmittēdo eidē quod extra locū ſtatutū id poſſit ſ alio modo. c. ¶ Alius. puta ꝓnunciacō monitio denūciatio vel hijs ſi. d. ¶ Illi⁹ otra quem. idem ſi ꝑpter aliam iuſtam cauſam ut dicitur in fine. c.

¶ Securum. locus ſ. non ſolū debet eſſe ſecurus ptibus. ſ. de ap. ex parte j. ſed etiam iudici vel inquiſitori. ut hic. debet etiam eſſe ydoneus. quia nō in taberna vel loco inhoneſto expediri id debet ut hic. f. ¶ Cauſa. et ſine dolo et fraude eius otra quem id imminet expediendum. g. ¶ Comode. xxij. q. ij. faciat. ff. de v. ſig. nepos paulo. h. ¶ Differri. puideri ſed debet nō ſolum ne impediat in totum. ſed etiam ne minimū differatur. ⁊ decrē. c. ē. ſi ſup gracia. in fi.

Si a ſubdelegato. quando a ſubdelegato nō in totū appellatur. quia nō admittit exceptionem p quam denegat etiam delegatum hēre iuriſdictionem ad pmum delegātem appellabitur. hoc dicit. k. ¶ Nō in totum. alias non eſſet queſtio. ut dixi. ſ. e. ſi duo ex tribus. et. c. ſi is cui. l. ¶ Proceſſum. quid ſi ures pone quod papa dedit delegatum ille ſubdelegauit nō in totū

inquiſitio fieri vel q̄c
q̄ aliud expediri mā-
datur ſi ꝑpter potenci
am vel maliciam illi⁹
otra quem inquiri de
bet ſiue ꝓcedi ſeu fau
torum eiuſdē non poſ
ſit hoc exequi eo loco
ſecurē nec ipſe comodū
ex dolo vel fraude re-
portet ad id exequendū
locum eligat ydoneū
et ſecurum. Idem faci
at ſi alia racionabilis
cauſa ſubſit propter
quam in loco decreto
pſcā nequeat cōmode
quod mādatur ne ta-
li pretextu impediri o
tingat mandatum a-
poſtolicum vel differ-
ri. ¶ Idem.

Si a ſubdelega-
to cui delegatus nō in
totum omiſerat vices
ſuas ex eo fuerat āp-
pellandum quia excepti
onem coram ſe ꝓpoſi
tam quod anteq̄ per eū
vel p ipſum delegatū
in aliquo proceſſum fu
iſſet delegans viam fu
erat vniuerſe carnis i-
greſſus admittere re-
cuſauit non ad delega
tum cū iuriſdictionē
negetur habere ſed ad
delegantem potius ap
pellari debebit. ¶ Idem
fiet in alijs caſibus in
quibus delegatus iur-
diccionem habere ne-
gatur alias ſi appella-
ri deberet ad ipſum eſ
ſet appellās qui ſic fa-
teri videretur eundem
iuriſdictionem habere
quā an negauerat otra
ri⁹ ſibiipſi. ¶ Io.

Hac conſtitutione

deſitum eſt anteq̄ ſubdelegatus incipiat vel moritur delegans ſ. papa nūquid delegatus vel ſubdelegatus procedere poterūt ſatis credo quia ſubdelegare eſt iuriſdictionem delegare. ex quo ſubdelegauit ꝑpetuata ſit iuriſdictio. ⁊ hoc ſonat littera que dicit in aliquo proceſſum. ſ. c. cum plures. dum dicit inchoate. ſ. e. licet. dum dicit vel cepit. ſic et retinē poteſtatem reuocandi eſt iuriſdictionis. ſ. c. ſi delegatus. ij. reſp. ſed pone quod omiſſa hac exceptione cum cōpe ſit procedatur tenet ne proceſſus. de hoc videſ ſ. de teſti. cum remiſſis. m. ¶ Idem fiet. ſcilicet quod non appellabitur ad delegatū ſubdelegātem. ſed ad primum delegantem. n. ¶ Alijs caſibus. puta quia dicitur reſcriptum impetratū ab excommunicato. ſ. e. ſi. de reſp. c. i. vel ipſum delegatum ſubdelegantem excommunicatum. ſ. de re iud. ad pbandum. vel delegatum nō eſſe talem qualem requirit conſtitutio. ſ. e. ſi. de reſcriptum. ſtatutum. i. reſp. vel commiſſionem ad eum factam extra locum de quibus idem dicitur vel reſcriptum impetratum eſſe p ſubrepcionem ita quod nō valet ſeruata diſtinctione decrē. ſ. de reſp. ſuper litteris. vel quod ipſe delegans ſubdelegans ē ſeruus vel infamis ſ. de reſp. ſciſcitatus vel non eſt etatis ydonee. ſ. e. cum viceſimū. vel quod ipſe pmus delegans reuocauerat delegatum ſubdelegantem. ff. de iud. l. iudicium. vel quod ipſe delegatus recuſerat. ſ. de ap. ut ſtima ſi. vel ab eo fuerat legitime appellatum. de ap. ut debitus. ſ et ſimilia coram ſubdelegato opponunt. p que delegatum negatur iuriſdictionem habere. o ¶ Ad ipſum. delegatum ſubdelegantem. p. ¶ Qui ſic. appellando ad eū quem negat iudicē. q. ¶ Contrarius ſibiipſi. ⁊ ſic nō audiendus de appella. ſollicitudinem. in ſi. C. de furt. l. i. cum ſimilibus et hoc eſt mirabile. quia ſi ipſe delegatus non ſubdelegaſſet corā ipſo potuiſſet ꝓponi exceptio p quam negaretur cum iuriſdictionem hēre et ſup ipſa poſſet ꝓnunciare. ſ. de reſp. ſup litteris. in ſi. ff. de iudi. ſi quis ex aliena. tamen ſi coram ſubdel. ꝓponatur et ꝑpter hoc appellet non appellabitur ad delegatum. ſed ad pmū delegātem

ꝑpetuo valitura ſancimus vt conſeruatores qui aliquib⁹ vt a manifeſtis iniurijs et violencijs tueant eoſdē. plerumq; a ſe·ap·conceduntur·de cetero deputari nō poſſint niſi epiſcopi vel eorum ſuperiores aut abbates ſeu dignitates vl pſonatus ī cathedralibus vel collegiatis eccleſijs obtinentes nulluſq; deputari ſibi cōſeruatoris eſſe valeat cōſeruator· Nec aliquis regibus et reginis qui ſicut dignitatis altitudīe pemmēt ſic prerogatiua graciē ipos ꝯuenit antefera duntaxat exceptis· deinceps conſeruatore habeat cum q ſub ſua iuriſdictione dñio vel diſtrictu eccleſiaſtico vel temporali ꝯſiſtat

Conſeruatores autem huiuſmodi extra ciuitates ſeu dioc· in quibus fuerint deputati ꝯtra quoſcumq; pcedere aut aliquos vltra vnam dietam a fine dioc· eorundē trahere non preſumant

Vices quoq; ſuas citacionibus et ſentenciarum denunciacionibus duntaxat exceptis quas per alios valeant exercere nulli cōmittere poſſint· niſi eis ꝯpetierit ex beneficio literarum ß nec tūc niſi īfra ciuitates ſeu dioc· in quibus deputati fuerint et pſonis tantum que ſuperius ſunt expſſe· Vt aūt cōſeruatores limites ſibi tradite poteſtatis quos frequenter excedunt metu pene diligēter obſeruent decerni⁹ ut ſi de alijs q̄ de manifeſtis iniurijs ⁊ violencijs ſcienter ſe intromiſerint ſeu ad alia q̄ iudicialem indaginē exigūt ſuā extenderint

appellando em̄ fungitur vice actoris ⁊ in agendo non licet dictaria ꝓponere quod tn̄ licet in excipiendo·j·de regu·iur· nullus·ad hoc·ŝ·de excep·cum inter priorem·

Hec ꝯſtitucōe·quedā ex iſtis ſumpta fuerunt de extrauaganti alex·q̄ incipiebat·qꝛ de ꝯſeruatoribꝰ·h· Tueant de ß·ŝ·e·c·i·in glo·ij·e· Obtinentes·ecce vna drā inter delegatum et ꝯſeruatorē qꝛ delegatus pōt eſſe canonicus eccleſie cathedral ꝯſeruator non·et in hoc ꝯſtitutio alex·immutatur q̄ id permittebat·d· Conſeruator· ecce alia drā· qꝛ eius qui eſt michi iudex delegatus poſſū eſſe delegatus ſaluo iure recuſationis· ß in ꝯſeruatore ſecus vt hic quod intellige ecia ſi non opponatur exceptio·p ſi huius·e·e· Exceptis·eſt ſi·j·ŝ priuil· ne aliqui·ſ· Eccleſiaſtico·ŝ·vt lit·non ꝯteſ· accedēs j·g· Vel tempali vt lite non ꝯteſ·accedens·ij· et ecce tercium· qꝛ ſaluo iure recuſationis ſubditum michi bene poſſum īpetrare delegatum ꝯſeruatorem nō vt ß·ß· Non pſumāt· idem in delegato ꝯ ſaluo qꝛ delegatus de expreſſo ꝯſenſu partium ß bene poſſet ŝ de ſhe·p·ſtatutum·ſ·i nullo·quod in ꝯſeruatore non credo·qꝛ ſi hoc voluiſſet ß addiſſet hic ſicut ibi fecit et hoc maxime p ſi·huius·c·i· Committere·guil·no·ꝯtrarium i ſpe·ti·j·ad ſi·ꝟ·ß nunquid ꝯſeruator·vbi dicebat qꝛ ꝯſeruator in eo in quo iuriſdictionem habet vices ſuas alijs ꝯmittere poterat·⁊ ecce quarta drā inter iſtum et delegatum a principe qui pōt in totū et in ptem ꝯmittere·ŝ·e·paſtoralis·⁊·c·vlti·ß· Literarum·ad idem·ŝ·e·is cui· in ſi·l· Nec tunc·ſ·cum hoc competit eis ex beneficio lrārum·m· Superius·ŝ·in·i·ſhe·⁊ idē in delegato·qꝛ ſubdelegatus

talis eſſe debet cui poſſet delegari·ŝ·de ſhe·p·ſtatutum ſ·in nullo·in ſi·n· Metu pene·ad idem·ŝ·de elec· cum in cunctis· de vi·et ho·cleri·vt clericorum·o· Scienter· ſi ignorancia eſſet iuris·vel craſſa vel affectata idem eſſet·j·de reg·iuris·ignorancia·ŝ·c·ij·de temp·ord·eos·ŝ·de clan·deſpon· c·i· p· Officio et a beneficio· quod eſt eius ſequela·xxxij· di·preter hoc·lxxxi·di·ſi qui·q· Suſpēſi·ecce qntum ſpeciale in ꝯſeruatore qd non eſt in delegato qꝛ dato qꝛ delegatus intromittat ſe de eo quod nō eſt ſue iuriſdictionis non propterea locū habet pena cum in illo nō inueniatur expreſſa·r· Incurrat·nota nouū caſum quo quis excommunicatus eſt ipſo iure· alios no·j·de ſen·ex·eos·ŝ De expenſis·ad idem·j· de immu· ec· qm̄ in ſi·t· Quomodocūq;·quaſi dicere ſiue ſint dati ad ꝯſeruationem priuilegiorum·vel ad defendendum a manifeſtis iniurijs·vel alio modo vt dixi·ŝ·e·c·i· v· Ipſo iure·vn̄ ſi poſtea pcederet in non ceptis pceſſus eſſet nullus·ad idem·j·in ſi·e·⁊ ſm opinionē goſ·inno·et ba·br· ß eſt alia drā·ſed ſm ß·et oſti ſecus de ß·ŝ de teſti·cum venſſet t· Expirat· ſaluo eo qd dicitur ·e· cum plures·in ſi· ſcꝫ qꝛ ſi plures eſſent ꝯſeruatores quo ad negocium ceptum p vnum ꝑpetuata ſit iuriſdictio quo ad omnes·⁊ no·ta qꝛ licet pōtas executoris dati ad gratiā non pereat re integra morte ꝯcedentis·vt ſi ſup gratia·tn̄ pōtas ꝯſeruatoris priuilegiorum in quibus ꝯtinentur gracie bene perit quo ad nō cepta morte ꝯcedentis vt ß·p· Dicta·ŝ·de ſhe·p·ſtatutum·in hoc ſ ꝯpantur alij delegati et ꝯſeruatores·licet diſcrepent in quinq; ſupius enarratis ſcꝫ qꝛ canonicus eccleſie cathedralis pōt eſſe delegatus·ß non

pōtatem eo ipſo p v-
num annum ab offici-
o ſint ſuſpenſi. Pars
vero que hoc fieri p-
curabit ſententiam ex
cōmunicationis incur
rat a qua nō poſſit ab
ſolui. niſi ei quem ſic
fatigauit indebite pri
mo ſatiſfaciat integra
liter de expenſis. Of
ficium aūt quorumcū
q; conſeruatorum ipō
iure quo ad nō cepta
negocia p obitum cō-
cedentis volumus ex-
pirare. Circa mune-
ra vero et expenſas aſ
ſeſſores ac notarios et
pſonas teſtimonij cā
vocandas illa precipi
mus in hmōi conſer-
uatoribus per omnia
obſeruari que in dele-
gatis iudicib; conſti-
tutio a nobis ſup hijſ
edita obſeruāda decer
nit. Quecquid aūt
contra pmiſſa vel eoꝝ
aliquod attemptari cō
tigerit omnino decer-
nimus irritum et ina-
ne. Innoc. iiij.

De officio legati.

Officij noſtri
debitum re-
medijs inui-
gilat ſubditorum qui-
a dum eorū excutim'
onera. dum ſcandala
remouemus. nos in e-
orū quiete quieſcim'
et fouemur in pace.
Proinde preſenti de-
creto ſtatuimus vt ec
cleſie ro. legati quan-
tumcūq; plenam lega-
tionem obtineant ſiue
a nobis miſſi fuerint
ſiue ſuarum ptextu ec-
cleſiarum legationis
ſibi vendicent digni-
tatem ex ipſius legati-
onis munere cōferendi
beneficia nullam habe-
ant pōtatem. niſi hoc
alicui ſpecialiter duxe-
rimus indulgendum
qd' i fratribus noſtris
legatione fungentib;
nolumus obſeruari.
et quia ſicut honoris

cōſeruator. ſecundo q2 eius qui eſt michi cōſeruator cōſerua
tor eſſe non poſſū. Tercio q2 eius cui ſum ſubiectus eccleſi
aſtica vel tēporali iuriſdictiōe cōſeruator eſſe nō poſſum. quar
to q2 cōſeruator non ſubdelegat niſi ſm formam h' poſitā.
Quintū q2 cōſeruator excedens metas pōtatis ſue ſuſpēſus
eſt ab officio h' patēt
ex textu. Sextum ad
dicit. ſ. in glo. idem i
delegato. Septimū
ſm opi. in glo. vnde
ſi. a. Omnino. ḡ ſi
ne aliqua ope excepti
onis et facit quod di
xi. ſ. de ſhē p. c. i. et. e
ti. ſtatutum. in ſi. jo.
andree.
Officij nr̄i.
legati non
cardinales ſine ſpeci
ali mandato iure le
gationis beneficia cō
ferre nō pñt ſi lega
ti cardinales hoc bñ
poſſunt. et primo po
nit inno. pxemium
ad dicenda vſ ibi. p
inde. ſecūdo ponit ſta
tutū de legatis nō car
dinalibus vſ ibi. q
in fratrib; ibi ponit
de cardinalibus. vſ i
fi. c. Pace ad hoc
pxemium decre. pxe
mium huius libri. et
j. de fili. ſpoſ. frequēs
e. Legati. tria ge
nera legatoꝝ diſtig
uit h' decre. et licet q̄
ad quedam nō ſit in
illis imparitas vt di
xi. ſ. de ſhē p. ſtatutū.
i. ſhē. in glo. q2 verh.
eñ quo ad alia eſt im
paritas ſc; in excōi
catos abſoluendo. vt
ſ. e. c. pſ. etiam in cō
firmationib; exemp
toꝝ. ſ. e. ti. de elec. ſi
abbatem et in cōgno
ſcēdo de cauſis exē
ptorum et illos puniē
do. j. de ver. ſig. c. i. et
in collacōibus bene
ficioꝝ vt hic. et qui dicantur eſſe legati de latere. no. ſ. e. c.
pnſ. et q2 cardinales dicantur eſſe de latere pape. j. dum di
cit. quod in fratrib; noſtris. ꝛc. f. Eccleſiarum ſuaꝝ ſicut
cantuarien et eboracen. h'. ſ. e. c. i. et de ap. c. i. cum ſi. g. Le
gacōis quaſi di. ſi alio iure h' eis cōpeteret legatio illud nō
priuat. h'. Poteſtatem cōtra. ſ. de ſup. ne. prela. lrās. vbi
legati qui cardinales non erāt vt ibi patet. ex ſubſcriptōe
beneficia cōferunt dic q2 illud fuit ex ſpāli mādato et ſic nō
contradicit ſed concordat ei quod ſtatim ſequitur. niſi hoc. ꝛc.
multa ḡ licent ex ſpeciali demandatione que ex generali vi
tute legis nō licent. De hijs vide. ſ. ti. pxi. is cū in fine.
i. Fratrib; noſtris
nota q2 cum pāpa pro
miſcue d' cardinalib;
loquitur vocat illos
fratres ſi ſpecialiter
epōs cardinales vocat
fratres reliquos fili
os. ſ. de teſti. licet. iij
h. Legatione. repe
te eccleſie romane d'
qua. ſ. tractauerat. i.
Prerogatiua con
cedi. ſ. ti. pxi. c. vltim.
ḡ. i. et. j. de priuil. ne
aliqui. in Amplio
ri vnde benefi cia con
ferre poterunt cum re
ſtrictione eñ et deter
minatione quam ha
bet j. c. preſenti et. c.
ſequēti. ſ quid dices
pōt ne legatus cardi
nalis cōferre beneficia
quoꝝ collatio deuo
luta eſt ad pāpam per
lat. conci. videtur q
ſic per decre. ſ. de pre
ben. c. penſ. vbi lega
tus tale beneficium cō
tulit dicebat ibi vinc.
q2 talis legatus hoc
non poterat ſine ſpā
li mandato et ideo i
bi illiterat ipſe lega
tus apud pāpam q il
lam collationem con
firmaret et ſic faceret
illā valere. gof. ibi
rephendebat vinc. et
innoc. decre. ibi gof.
et gul. in ſpe. ti. de
legato. ḡ nunc tracte
mus circa prim. qui
omnes dicunt q le
gatus de latere bene
pōt cōferre talia bene
ficia per pdictam decre
pmo dixit gof. q il
la preceptione pōt cōferre que ſunt deuoluta ad papam cui'
vices gerit in prouincia allegabat etiam decre. ſ. e. dilectus.
et. ſ. de iure pa. cum dilectus. pro hoc etiam bene facit. ſ. e.
ti. de elec. ſi abbatem ij. ſhē. vbi cōfirmat electiones quaꝝ cō
firmatio ſpectat ad papam et j. de verbo. ſig. c. i. i. ſhē. q2 ḡ
pcepit in predicta decre pent. ille legatus q papa collacōez

p eum factam ꝓſequeretur benigno affectu intelligatur q̄ ad facti executionem· q legato nō parebat· Certum eſt autē q legatus etiā de latere non pōt ꝯferre beneficia vacantia in curia romana ſine ſpāli mādato. vt· j· de preben· licet· j· li· quod intelligo· j· menſem· vt· e· ti· ſtatutū· et nota q vbi eſt legatus cardinalis in ꝓuincia vel alius hñs ſpāle mādatum poſſent tres concurrere in collatione beneficij· ſcʒ papa legatus et ordinarius et ſi appet quiſ pmo ꝯtulit non eſt dubiū ſi vero nō appet quiſ primo ꝯtulerit tene quod habes· j· de preben· ſi a ſede·

Legatos extrauagās fuit eiuſdem clementis ⁊ incipiebat ex parte· et approbat h̄ decre· quod no· jo· h· vij· q· i· ſicut vir· ⁊ xxv· q· ij· igitur· jo· de deo in queſtionibus ſuis in prin· jn no· de offi· dele· licet· hoſti· de reſti· in inte· tam ex litis· ⁊ ·s· e· c· vi· ⁊ guil· in ſpe· e· ti· ſ· ſupeſt· v· quid de ſima· et ſ· ſinit· v· pone ergo· et v· ſe· ⁊ in ſumma dicit q legatus habet ordinariā vn̄ p mortem ppe nō expirat eius officium·

prerogatiua letantur ſic eos auctoritate fungi volumus ampliori· Clemens· iiij· s· tt· ſce cecilie preſbitero cardinali ap· ſed· legato· Legatos quibus in certis ꝓuinciis committitur legationis officium vt ibidem euellant et diſſipent edificent atqʒ plantent ꝓuinciarum ſibi cōmiſſarum ad inſtar ꝓconſulū ceterorūqʒ pſidū quibus certe ſunt ꝓuincie moderande ordinarios reputantes pn̄ti declaramus edicto cōmiſſū tibi a predeceſſore no

Et nota q licet decre· dirigatur legato cardinali tn̄ indiſtincte loquitur de omnibus legatis ex quo infert poſtea ſolutionem ad iſtum legatum querentem q etiā patet ex eo quod j· dicit ceterorūqʒ pſidum· licet ſ quo ad quedam ſit differentia inter eos· vt dixi· s· e· c· xx· nō tamen quo ad h̄ vt hic vides· o· Diſſipent· vicia· p Plantent· virtutes· ⁊ iſta ꝓpe ſunt ordinariorū· s· de offi· or· c· i· q· Proconſulum· legatos cardinales equipat ꝓconſulibus· reliquos pſidibus nam ꝓconſul eſt qui ex ꝯſulibus ab impatore ad regendā certam ꝓuinciam mittitur· pſides aūt illi dicuntur q̄ cum nō eſſent pus conſules mittebant ad regimina ꝓuinciarū· ff· de offi· preſi· l· i· vbi de hoc· et· l· ij· et· ff· de offi· queſt· l· i· ſ· ex his 3· vnde arguendo a nomine legati cardinalis qui ex latere pape et ex ꝯſiliis ſuis aſſiſtunt em̄ ſibi in ſecretis conſiliis· s· e· li· de elec· ſūdamenta ſ· decet· mittitur ad regendā ꝓuinciam equipantur ꝓſulibus· s· de ſen· ex· ad eminenciam· ff· de offi· ꝓconſul· l· ij· reliqui aūt qui ſecretis ꝯſiliis nō aſſiſtunt miſſi ad regendas ꝓuincias equipantur pſidibus ſ illi hn̄t ordinariam ſ et iſti· a· Reputātes· hic inape ꝯſtructum· nos reputātes legatos· ⁊c· et merito dicunt ordinarij nec expirat eorū officium ſicut aūt em̄ ſtatuta ppetua

s· de ſoc· c· i· ⁊ ·s· e· ti· c· vlti· et adducuntur p querelam· s· e· ti· c· i· et de hoc· ij· q· vi· c· iij· jtem hñt impium· s· e· li· de elec· ſi abbatem· ff· de offi· ꝓcon· l· et ideo ad idem· e· ti· l· i· et· ij· ⁊ ff· de offi· eius qui vi· al· iu· op· l· i· et· ij· b· Declaramus· nō eſt ergo iuſ nouū ꝓmulgatoria ſ veteris declaratoria

ſtro legationis officiū nequaqꝫ per ipſius obitū expiraſſe. Bonifacius·

Preſenti declaramus edicto reſeruationes quorumcūqʒ beneficiorum ab ap· ſedis legato ſue legacōis auctoritate factas et decreta inter poſita ſup ipſis necnō denunciacōes inhibitiones et ꝓceſſus quoſlibet p eum vel p executores deputatos ab eo habitos circa ipſaſ dūmodo ad collacōem eorūdem beneficiorum jam vacancium minime ſit ꝓceſſum eo ipō

quod ſ dicitur in ꝓ dicta decre· tum ex litteris de reſti· in integrum in prin· cui etiā alexandri ſucceſſor ipſius anaſtaſij officio legationis denuo in ptibus illis fungētur ⁊c· alio denuo determinat verbum omiſit qd̄ ſequitur non em̄ morte anaſtaſij expirauerat legatio no· tn̄ gof· in ſumma iſtius ti· ſ finitur· q morte pape licet expiret legatio nō tamen iuriſdictiō quo ad cetera ſed nec expirat legatio vt et j· ſequitur nec mirū· legatus em̄ pape dicit legatus ſedis ap· ſ ſedes ipſa non moritur· xij· q· ij· liberti· ij s· e· li· de ſupp· ſi gratioſe· ⁊ q iſta decre· nō diſtinguit an ille legatus tempore mortis ingreſſus fuerat ꝓuinciam vel nō vnde ſicut in reliquis ordinarijs non inſpicimus mortem ꝯſtituentis ita nec in iſto· An aūt vacante ſede cetus cardinalium reuocare poſſit legatum forte ꝯmuniter a papa et cardinalibus deputatū· no· hoſti· in predicta decre· tum ex litteris· et guil· in ꝓdicto ſ· finitur· v· ſ nūquid q ex magna et euidenti cauſa hoc poſſent alias hoc nō debent· de pōtate tn̄ cardinalium ſede vacante vide qd̄ dixi· j· de ſciſma· c· vno· c· Expiraſſe idem habes de inquiſitoribus heretice prauitatis· j· de he·

Preſenti· iſta decre· et ſequēs reſtringit ne aliquid generalem pōtatem legatorū circa beneficia ꝯferendā de qua· s· e· c· i· verū eſt tn̄ q pmum dictū huius decre· declaratorium eſt iuris veteris· vt in prin· patet· ⁊ h̄ dicit finita legatione expirant reſeruacōes legatorū et omnis ꝓceſſus habitus ſup illis· niſi tunc illa beneficia iam vacancia ſint collata. Demū dicitur q pendente vna ſua reſeruatione in eccl'a collegiata vel de beneficio ſpectante ad collacōem alicuius legatus in eadē eccl'a vel de bñficio ſpectante ad collationem eiuſdem aliam facere nō pōt· ⁊ quod ſit ꝯtra predicta irritum decernitur· et determinat h̄ decre· no· p oſti· s· e· c· vl· et p eum et per h̄· s· de iu· pa· cum dilectus ⁊ p guil· in ſpe· e· ti· ſ· nunc tractemus· v· ſ ecce· e Sue legationis quaſi ſi ex ſpeciali auctoritate ſibi tradita a papa h̄ faceret

ꝙ illi⁹ legacō ſinit vi
ribꝫ penitus vacuari.
nec executores eoſdē
poſſe vlterius benefi-
cia taliter reſeruata cō
ferre. ¶ Ceterꝝ reſerua-
tiones hmōi p quas
interduꝫ plati et eccle-
ſie nimiuꝫ onerant̄ re
ſtringē cupientes ꝓhi
bemus ne poſtq̄ lega
tus in aliq̄ cathedrali
vel collegiata eccl'a re
ſeruacōeꝫ aliquā duxit
faciendā aliā illa pēdē
te faciat aliq̄tenus in
eadem. ¶ Nec eciam
poſtq̄ aliquid r̄ſerua
uerit aliqd̄ beneficiuꝫ
ad collacionē ꝑtinens

cuiuſcūqꝫ. aliud qd̄ ad
illi⁹ collacōnē ꝑtineat
cōdiu reſeruacō ꝑdet
alterius ſibi quoquo
modo r̄ſeruet. ¶ Quic
quid aūt contra p̄miſ
ſa orgerit attempta-
ri eoipſo iuribꝫ nō ſb
ſiſtat. ¶ Item.

Eliberatione p-
uida duximus
inhibendum. ne aliqs
apoſtolice ſedis lega-
tus quātumcūqꝫ lega
tionem obtinere plena
riaꝫ dinoſcatur cathe-
drales. vel regulares.
aut collegiatas eccle-
ſias ſeu ipſarum eccle
ſiarum cathedralium

tūnc ſcōs ad hoc. j. de p̄ben. li. ij. qui. ij. ſℏ. ⁊ notā q̄ le
gatus nō cardinalis non pōt ꝯferre beneficia vacancia iure
legationis. ē. c. i. multo minus ꝗ poſſit reſeruare in cardia
libus ꝗ habet locum hec decre. f ¶ Ad collacōem. ꝗ nō ſuf
ficit ꝙ vacauerint niſi ipſoꝝ beneficioꝝ vacancium ſit facta
collatio et eſt ſi. j. de
ꝯceſ. preben. c. vlti. ꝗ
vi. vbi non ſufficit ꝙ
beneficia vacauerint
et ꝙ ab executoribuſ
ſuit petitum vt illa ꝯ
ferrent ſi ipſoꝝ non
fuerit facta collatio.
p̄mo habebit locum
reuocatoria. g. ¶ Fi
niuntur. ſꝫ pōt eſſe mul
tis modis puta quia
ꝯ datus fuit legatus
ad tempus. finito tē
pore finita eſt legacō
ē. de offi. del'. de cau
ſis. j. tem qñ reuocat⁹
eſt. ff. de iud. l. iudici
um. item qñ egreſſ⁹
eſt legacōem animo
nō redeundi. legatio
nem ideo dixi q̄ ſi eſ
ſet egreſſus ꝓuīciā p
tinaciam is qui eſt le
gatus in pluribꝫ ex q̄
nō eſt egreſſus lega
tionem adhuc nō ex
pirauit eius iuriſdi
ctio. ē. e. ti. nouit. ſic
eciā legatus in quali
bet pte legationis ex
iſtens iuriſdictioneꝫ
exequitur ſicut epūs
in qualibet pte dyoc. j. e. ti. pr. cum epūs. item finitur legatio
ꝑſonalis morte ipſius legati nō tamen morte ꝯſtituentis.
ē. e. pr. ꝑſonalis ideo dixi q̄ ſi eēt realis puta que ꝯpeteret
dignitati nō expirat ſꝫ morte legati. vt. ē. e. c. i. et. ē. de offi.
del'. qm̄ abbas. et quod. ē. dixi hijs modis legationē finiri
dic verū in ſua perſona et quo ad nō cepta p delegatos. ſed
ſi quas cauſas ꝯmiſiſꝫ et res non eēt integra durat finito
eius officio illius delegati pōtas. ē. e. c. vl. et eſt mirabile
q̄ iuriſdictio delegati a legato bene ꝑpetuatur p [illegible] ta [illegible]neꝫ
et aliam iudicialem actū. ſꝫ notificatio inhibitio [illegible]um
nō ꝑpetuant iuriſdictionem executoris ſꝫ et alios ꝓceſſus
facientis ſꝫ reſeruacōes beneficioꝝ ſunt odioſe ꝓpter duo q̄
p eas dat via ad vacaturas et q̄ preiudicāt ordinarie po
teſtati igit̄ ſunt reſtringēde. ſꝫ pōtas executoꝝ datorum a
papa ſup grā facta eciam re integra et ſup facienda re non
integra bene ꝑpetuat poſt mortem ꝑpe q̄ papa pōt ius ad
vacaturas dare ſꝫ nō ſic legatus. ē. e. ti. pr. ſi ſup gracia. et. j.
de preben. ſi cui. in ſi. bene ꝗ pōt legatus donec durat in of
ficio ſuo impedire ordinariū in ꝯferendo ſꝫ finito officio nō
vt ſꝫ. h. ¶ Reſtringere. cūm huic edicto et ei qd̄ dicitur. j.
e. pr. dare potuit cardinalis ſancte marie noue qui in pluri

bus ꝓuincijs legacionis papali fungēs officio omēs dig
nitates ꝑſonatus et beneficia in legatione ſua vacancia ſue
collationi reſeruauit reſtricta eſt ꝗ hodie ipſoꝝ pōtas vt. j.
patet. i. ¶ Pendente. illa igit̄ ſublata puta mortuus vel ꝑ
ſināꝫ debito modo excluſus eſt is ꝓ quo facta erat reſerua
tio vel iam ꝯſecutus
eſt p̄bendaꝫ vel reuo
cauit legatus r̄ſerua
tionem tūc bene pōt
in eadeꝫ eccl'a facere
aliam q̄ illa nō pen
det ſi vero illa pendet
aliā non pōt facere.
ſic et pendente dilaci
one quieſcit officiuꝫ
iudicis. C. de dilac. l. ſi
ue pars. ē. de ap. ſig
ficante. ſic et penden
te lite ꝯtra vnuꝫ ele
ctum nō poteſt alius
eligi. quod dic vt. j.
vt lite pen. c. i. et. ij.
et ſic attemptata pē
dente ap. reuocantur
p modum attempta
ti quod dic ut. j. de
ap. non ſolum. ſic et
is q̄ ꝯtulit alicui bñ
ficium pendēte termi
no acceptationis nō
pōt illud alij ꝯferre
vt. j. de preben. ſi tibi
abſenti. et ſic penden
te negocio recuſatio
nis delegatus nō ſꝫ
delegat cauſam niſi
de recuſatoris aſſen
ſu vt. ē. de offi. dele.
iudex. ij. ſℏ. ſic et accuſatus pendente accuſatione nō ꝓmo
uetur ē. de accuſad. omnipotens. nec teſtificatur qd̄ dic vt
ē. de teſti. c. vltimo. a. ¶ In eadem. q̄ iſta lrā nō diſtinguit
nō curo an illa beneficia ſpectent ad collationem vnius an
diuerſoꝝ ex quo eciā ſunt in eadem eccl'a ſiue idem ſiue diū
ſi habeant conferre. pendente vna reſeruatione nō ſiet alia.
jo. an. b. ¶ Aliud eciam in aliā eccl'a. et ſic differt a ꝑximo
dicto. c. ¶ Illius. pone. reſeruauit legatus beneficium quod
ſpectat ad collationem epi. hac reſeruatione pendente reſꝫ
uat aliud quod ſpectat ad collationem ipſius epi ⁊ alteri
us nūquid valet reſeruatio ſecūdi. credo ꝙ non q̄ licet ſpe
ctet ad collacōem alterius tñ et illius. ⁊ eſt ſi. qd̄ dixi. ē. d
ſℏ. p. ſtatutum. ꝗ. cum vero. in glo. ij. et qui iurat ſuū nō eſ
ſe iurat eciam ſibi ꝯmune nō eſſe. ff. de ver. ſig. pupillus. ꝗ.
vlti. ad hoc. ff. de le. iij. l. ſi q̄s ſeruos. vt teſtatore legante ſꝫ
uos ſuos ⁊ qui in totum et qui ꝓ pte ſui ſūt legati eſſe vi
dentur nec ob. j. de p̄ben. cum in illis. in ſi. q̄ illud induxit ī
tencio pape qui illū ſolum grauare intendebat vt ibi dixi ī
vi. glo. nec ob. quod dixi. ē. de ſℏ. p. cum aliquibꝫ. q̄ ſimili
tudo et ydoneitas racionis illō inducit. vt ibi dixi. d. ¶ Pre
miſſa. omnia cōprehendit. ad idem. ē. de ſℏ. p. olim. ſi igitur

finitā legatione executor cōferat vel proceſſus faciat non te‐
nent·vt in·i·ſ. et idem in ſequentibꝫ caſibus· ut in prin·
Deliberatione·cathedrales vel regulares vel col diſti‐
legiatas eccleſias legati reſeruare vel cōferre nō poſſūt
idem in dignitatibꝫ eccl'arum cathedralium que ſunt maio

dignitates ad q̄s hij
qui preficiuntur eiſdē
maiores in earum ca‐
pitulis poſt epōs exi‐
ſtentes habent per vi
am electionis aſſumi
ſiue ordinacōi collatio
ni puiſioni electioni
aut diſpoſitioni quō‐
cumqꝫ reſeruet nec de
ipſis ordinandis con
ferendis vel diſponen
dis ſe aliquatenus in
tromittat·neqꝫ aliqd
quo minus hij ad q̄s
ptinuerit eligere ā po
ſtulare libere valeant
cum vacabunt obſta
culum quōlibet inter‐
ponat·decernentes q̄c

res poſt epōs·ſi ipſa
rū prelati p electionē
debent aſſumi/contra
hoc factum eſt irritum·
ſecundo dr ꝙ legat9
non pōt alicui cōmit‐
tere ꝙ recipiat reſig
nationem beneficij et
poſtea illud cōferat·cō
tra factum vel facien
dum decernit irritum·
f. ❡Eccleſias· tolle
quod eſt·j·ſiue ordi‐
nacioni·ꝛc·et cōferre
eccleſiam eſt cōferre
ipſam principalem
dignitatem de eccl'a
puta epatum· pleba
niam·abbaciam· po
ratum vel hijs ſimi
lia ꝛ has ħ phibet
conferri· nō tamē p
hibet canonicatus ip
ſarum eccl'arum cō
ferri per legatos qd
patet ex hijs que ſe
quūtur·g·❡Electio
nis· aduerte· iam vi
di de facto hanc que
ſtionem·legatus cōtu
lit plebaniā que ad
collacōem epi ſpecta
bat querebatur an
collatio eius teneret et dicebant quidam ꝙ ſic p hanc lite
ram exquo nō p viam electionis ſ collationis aſſumitur ibi
prelatus· ſ hoc nō eſt verū ꝙ iſta lrā que de via electionis
loquitur tm̄ in platuris cathedralium eccl'arum loquit· q·
di·archidyaconatum in eccleſia cathedrali legatus cōferre n̄
poterit·ſi iſta duo cōcurrunt ꝙ ille archidyaconatus ſit ma
ior dignitas poſt epm·et ꝙ p viam electionis ardyacon9
ibi aſſumatur ſ ſi vtrūqꝫ vel alterū deſit tūc legatus illum cō
ferre poterit vn̄ nō ſine miniſterio ſic diuiſim ſūmaui intel
lectum·ad hoc facit qd ſequitur ſiue ordinacōi·ꝛc·nec ob·j·
nec aliquod quo min9·ꝛc·qꝛ et ſine illa clauſula ſatis erat
phibitum per p̄cedencia ꝛ ibi ſic locutus eſt p eo ꝙ id vt
plurimū obuenit et pōt eciam reſpicere qd hic dicit de dig
tatibus cathedraliū eccl'arum maioribꝫ poſt epōs. ſ cū ma
ioritas cōſideretur circa multa·vt circa ordinem ſm quem
archipreſbr eſt maior archidyacono circa adminiſtracōem
ſm quam econuſo·ꝛ circa alia que no·ſ·de ſſꝫ p· ſedes de
q̄ maioritate intelligemus dic ꝙ de maioritate p̄lationis
loquitur·in qua licet inſpicienda ſit cōſuetudo dicimus tam
de iure ardyaconū p̄eſſe· is ſ qui p̄eſt poſt epm capitulo
cōuocat capitulū·ꝛ ſimilia facit hac phibitione incluſus ē

quid ɔtra hoc actum
extiterit eo ipſo irritū
et inane·❡Prohibem9
inſup ne legatus ipſe
in genere aut in ſpecie
cuicumqꝫ concedat vt
ab hijs qui beneficia i
fra legationem euiſdē
hn̄tes ea in illius mai
bus voluerint libere
reſignare ipſoꝝ reſig
natiōe recepta illa va
leat ydoneis cōferre p
ſonis cum p hoc acq
ri poſſet via cōtra lat·
conc· ɔ beneficia va
catura·❡Nos eni con
ceſſionem quam ɔtra
hoc ɔtigerit attempta
ri·et quicqd ex ea vel

ſi. ❡Interponat·nota ꝙ ordinarius ad quē collatio vel e
lectio nō ſpectat nō pōt inhibere electoribꝫ ne eligant·eciā
ſi ſit legatus de latere multo minus inferior·ſ·de reſti·i in
te·c·ij·vbi de hoc·❡Prohibemus·declarat no·p inno·ꝛ
oſti·ſ·de offi·dele·ex parte·j·l·❡Specie·ħ genus et ſpeci
es ſūt paria·interdū
differunt· qd dic·vt
xxiij·di·quamqꝫ· ſ·ſ
of·or·ſi ſacerdos· in·
❡Cuicumqꝫ vel qui
buſcūqꝫ·vt in vna p
ſona phibitum cen
ſeatur in pluribꝫ ſpe
ciuum cū eadem ſbſit
racio ad idē·ſ·e ti·ſ
elec·c· per in prin. et
ad hoc de pe. di· iij·
ad hūc inſtant·xcvj
di·cū ad verum· vn̄
nō poterit cōmittere
vni ꝙ recipiat reſiga
onē et alteri ꝙ demū
ferat·qꝛ qua racione
cōmittendo ħ eidē da
retur via ad vacatu
ras eadem racōe con
mittēdo hec diuerſis
et eſt iſte caſus ſpeciā
lis quo poſſum p me
quod nō p alium cō
regulam·j· de regul
iur·pōt· vbi hunc et
quoſdā alios nume
raui· legatus eni bn̄
pōt recipe reſignati
onem ꝛ poſtea illd
beneficiū vacans con
ferre· ſ hanc cōmiſſio
nem non pōt facere· faciūs eni p hunc modū fieret fraus
ad vacaturas ꝙ p illū·ꝛ eſt ſi·expreſſum·ſ·de ɔceſ·p̄ben·cō
ſtitutus·vbi non pōt ❡Caliter cōmittere alicui eps ꝙ cōfe
rat certum beneficium cū vacabit licet cum vacauerit poſſit
illud cōferre puto tn̄ ꝙ legatus bene poſſit cōmittere alicui
ꝙ recipiat reſignacōem alicuius bn̄ficij et recepta reſigna
tione cum beneficiū vacat bene poſſ eidem vel alteri cōmitte
re ꝙ illud beneficiū cōferat·ꝛ p hanc dec· attemptari poſſ
qd licet eps poſſ generaliter tradere pōtatē officiali vel vi
cario ſuo cōferendi beneficia vacatura·ſ·de offi·vica·c·vlt·n̄
tn̄ alterū ꝙ officialem ɔſtitueret·a·❡Lateranenſe·ſ·de con
ceſ·preben·nulla·b·❡Pendencia·q· di·ſicut hec ɔſtō non
reſpiciebat p̄terita ita nec pendencia ſ prorogatione exten
di eam voluit ad vtrūqꝫ·ꝛ de ħ vide·ſ·de elec· licet canon·
Collatio·legatum cardinalem qꝛ alius iure legatiōis
ɔferre non poteſt·ſ·c·i·in fi·niſi ex ſpāli poteſtāte ut
ibi·d. ❡Pendicio·quid dices ſi legatus pprio motu et hoc
exprimitur in literis ɔceſſiōis confert michi beneficium aliud
habenti de illo mencione nō facta·nūquid valebit collatio
ſicut et valeret eo caſu ſi papa ɔtuliſſet·j·de p̄ben·ſi motu p
prio·videt ꝙ nō·qꝛ pp̄a nō eſt ligatus legibꝫ ſicut legatus

ob eam ſecutū extiterit nullam ꝓrſus habere ſtatuimus roboris firmitatem volentes nō ſolum ad futura ſed etiam ad preterita et adhuc pendentia negocia hoc extendi.

(C)ollatio ¶ Idem. beneficij p legatum ſedis apoſtolice tibi facta nullius momenti exiſtit ſi in ea nō fuerit habita mentio de alio būficio qd̄ prius obtinebas ¶ Innocen. quartus i ꝯa. lugdū.

De officio ordinarij

(R)omana eccleſia et infra. Prohibemus quoque ne remeñ. arep̄s in dioc. ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ foraneos officiales cōſtituat qꝫ cū metropolitani ne ſuorū ſuffraganeoꝝ īgrediant dioc. ut ī eis autoritate propria iudicent diſponāt aliqd̄ue aliud agant canonica prohibeant inſtituta neq̄quam h' poſſūt ī illis p alios exercere ¶ Nec ꝓ eo qꝫ cauſas per appellationem delatas ad ipos poſſūt in ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ dyoc. delegare ſimiliter licet eis tales officiales inſtituere in eiſdem qui eoꝝ vice cum appellatur ad ipos citacōnes vel inhibitiones faciant ſeu compeſcant in hac parte rebelles qꝫ in cauſis ꝑ appellacōes deuoluti ad ipos iam iuriſdictionē obtinere noſcūtur ꝓpter qd̄

C. de lega. digna vox. de conſ. prebē. ꝓpoſuit. vnde aliud ī papa aliud in legato ꝗ contrarium credo. ſicut eīm ſi ordinarius michi būfi beneficium ꝯfert aliud bene tenet collatio cū ea licet vtrūq; retinere nō poſſim vt in cle. de offi. le. c. ij. que in hoc reprobat qꝫ ꝗ no. archidiaconus. ſic et ſi legatus conferat ten. bit collatio nō tñ vtrūq; ꝓpter ꝗ potero retinere. ⁊ fa. ſ. de preb. gracia. ꝗ igit̄ incedit decre. qꝫ ſicut impetrās beneficium a papa tenetur de būficio quod habet ꝓ cūmaiq; fit mo diam facere mencionem. ſic et impetrās a legato alias nō valebit collatio qꝫ impetratio ſurreptitia. vbi vero nō impetrauit ꝗ legatus cōtulit in quo peccauit ille cui facta eſt collatio. certe in nullo vñ credo tenē. ſic video qꝫ impetrationem impedit facti poſſeſſio colorata ſi de illa non fit mencio. ſ. de conſ. prebē. cū noſtris. collationem non impedit. j. de prebē. licet e-

(R)piſcopus. (R)omana. ¶ Ca. arep̄us nō pōt ſibi cōſtituere officiales ī dyoc. ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ etiam p futuris cauſis p ap. deuoluēdis ad ipſum niſi de cōſuetudine ꝗ habeat et tūc etiam tales officiales inhibere nō poſſūt priuſq̄ fuerit appellatum. ſecūdo dicitur qꝫ donec arep̄s de facili pōt habere officialis eius ſuffraganeū excōmunicare ſuſpendere vel interdicere nō pōt ꝓpter ordinis epalis reuerenciam. hoc dicit in ſumma. f. ¶ Remenſis. idē de alijs ut in ſi. g. ¶ Foraneos. qꝫ foris in dyoc. cōſtituebantur qd̄ archiep̄s facere non pōt qꝫ in dyoc. ſui ſuffraganei. ꝛc. vt. j. ſequitur. vel foraneos. i. qui foꝝ teneant. de ver. ſig. forus vel foraneoſ. qꝫ de foris veniūt ut aduene vel pegrini dicant quoꝝ ſunt reprobata iudicia. iij. q. vj. pegrina. et. c. ſe. h. ¶ Ingrediantur quō ergo viſitabūt et ꝓcuracōem recipient. et ſic eſt contra ſ. de preſcrip. cum ex officij. de cenſi. ſopi e. et. c. nup. ⁊. j. e. t. romana. et. c. vi. cum ſuis ſi. Sol. hoc nō poſſunt niſi in caſibus pmiſſis quoꝝ iſte vnus eſt et vide qd̄ no. jo. ix. q. iij. ī ſūma. et. c. ij. et h. ſ. de offi. or. paſtoralis. i. ¶ Iudicent. p

tribunali ſedendo. k. ¶ Diſponant. extra iudiciū faciēdo certam ſe celebrari et an ſe recognoſci contractus. j. de foro. cōpe. romana. ſ. vl. de celebracōe vero diuinoꝝ dic hodie vt ī cle. de priuil. arch. epō. l. ¶ Agant cōferendo ordines et ſacramenta ⁊ ſimilia faciendo. m. ¶ Canonica. loquit̄ de hys canonibus. ix. q. ij. c. ij. et. q. iij. nullus primas. ⁊ c. cōqueſtus. ⁊ cōcor. lex in aut. de defen. ciuit. ſ. interim. coll. iij. vbi p̄ſes prouincie qui pōt cōpari archiepiſcopo nō ꝓhibet defenſorem ciuitatis q̄ pōt cōpari epō quominus vtatur iuriſdictione ſua. nō ſic aūt in epō circa ſubditos ſubditoꝝ ſuoꝝ. de ꝗ ſ. e. cum ab eccl'arū et ꝓbatur in aut. e. ſ. primum vbi dicitur qꝫ defenſor ciuitat. poteſt de cauſis inferioꝝ p̄termiſſis magiſtratibus municipalibus cognoſcere. ⁊ de hoc xj. q. i. de perſona. n. ¶ Per alios. qd̄ eīm nō poteſt quis per ſe nec p alium. lxvj. di. ſicut. ff. de admini. re. ad ci. per. l. ij. ſ. i. ar. contra. lxxxvj. di. nō ſi cear. j. ne cle. vel mo. c. olī. cum ſi. primū eſt generale. ſecunda ſūt ſpālia. quod dic vt. lxxviij. di. epus gubernacōem. quod etiam eſt contra. j. de regul' iuris. pōt quis. m. ¶ Nec ꝓ eo. olim erat h' duplex lrā ſez h' pur iacet. alia ſm cauſas p ap. ꝛc. et hanc lrām cōmuniter habebamus et hāc ſecutus h' poſuerat glo. que ſm hanc lrām nec ꝓ eo falſa ē. dicens qꝫ archiep̄s poterat tales officiales in cauſis ap. cōſtituere ꝗ de illis in quibꝫ appellatū non ē nullam habebant poteſtatem niſi de cōſuetudine. ꝛc. n. ¶ Poſſūt. et debent quod dic vt. j. e. vt litigantes. o. ¶ Delegare. nō eīm remittentem cōpellere ad delegationem ſuſcipiendam. ſ. e. paſtoralis. i. ſi. et ibi plene de hoc et. j. de fo. cōpe. romana. ij. ſi. p. ¶ Inhibitiones faciāt. ſ. iudici ap. ne vlterius in cā procedat vt. j. e. ti. ſ. a quibꝫ. ⁊. j. de ap. romana. ſ. ſi aūt. et de effectu huius dubitacōis. dic vt. j. e. ti. non ſolum. a. ¶ Quia in cauſis. ſimilitudinem imꝓbat. h. ¶ Noſcuntur. no. qꝫ eo ipſo qꝫ appellatum eſt iuriſdictōem habet in cā vnde videt̄ qꝫ ſtatī poſſit inhibere. ꝗ de hoc dic vt dici in dec. j. de ap. romana.

Sꝫ si autem. et in decre. nō soluit. e Suas. qui possint per alium quod p ff. j. de re. iur. pōt. cum suis concor. d. Nemo dat quod non habet. i. q. vij. dap berui. de iure pa. q̄ aūt. ⁊ concor. ff. de offi. ꝓconsul. obseruare. § vl. de ſꝭep. c. pa storalis. in fi. jo. an. c. Futuris. tractus futuri tpis. ⁊c. ff. de vsur. l. i. § i. ⁊ de hoc. s. de pacta. au ditis in vl. glo. f.
Consuetudine. pre scripta. s. de ꝯsue. c. vl. ad idem. s. e. li. c. ti. c. iij. ⁊ concord. ad hanc lrām. j. e. ti. ut litigantes. in fi. g.
A quibꝫ. s. officia libus ⁊ idem dic de ipsis archiepis eadē racōe. b Circa illā puta viane ꝓuincie j. duas dietas vulga res. s. de ſꝭep. nōnul li vel legales. vt. j. de pben. ꝓsenti. § loca. ul dic arbitrariū. ⁊ ad de qd dixi. s. de tem. or. cum nullus. § epō j. Extiterit. archie piscopꝰ. k Attēp tent. licet de iure hoc possunt. q̄ licet sint minores ordine sūt maiores iurisdictiōe ꝓpter eos quoꝝ vi ces gerunt. xciij. di. c. vl. et. xciiij. di. c. i. d of. dele. sane. ij. tamē inhonestum erat et a deo ipa ꝓhibuit sed quid si excōicent nun quid tenet videt q̄ n̄ q̄ sufficiat legislatorē ꝓhibuisse aliquid et si non adiciat. ⁊c. C. de legi. non dubium. Ego dico cum h. q̄ te net q̄ speciale est in hijs sentencijs q̄ iuste late ligāt. xi. q. iij. c. i. de sen. ex. sacro. punietur tn̄ qui hoc fecit vt ibi. l.
Metropolitanoꝝ. vnī de iure scriptū omnes instruit. ff. ij. di. ꝓterea. lxj. di. miramur. de re iud. in causis. m Re uerenciam. s. d offi. del. c. ij. e. li. n Obseruari. dixi de of ficialibꝫ quid dices de delegatis ipsoꝝ archiepōꝝ credo q̄ idē cum eadem racio ꝓmo multo forcius q̄ mag est iurisdictō officialis fauorabilis cum idem sit consistoriū. j. de ap. c. ro mana. i sꝭe.
Si canonici. canonici q̄ a diuinis cessare possunt ꝯsuetudine vel alio iure si cessare volunt cau sam sue cessationis exꝓmant in instrō publico vel patenti bus lr̄is suo vel alio autētico sigillo munitis et exhibeant il las vel illo illi contra quem cessant h ꝓmisso vel expssa cā nō inuenta legitima quicquid medio tpe ꝑceperint ab eccle

liate possūt sup illis omittere vices suas Non sic aūt in alijs in quibꝫ nōdū extitit appellatū · et idarco nō debent aliquos con stituere ꝑ citacionibꝫ in futuris causis appel lationū et ibi bicoibꝫ facamdis nisi aliud re mensis ecclesia circa taliū officialiū istd e de ꝯsuetudine obtine at spāli Aquibꝫ eciā si de ꝯsuetudine hmoi possint in remensi ꝓ uincia ꝯstitui inhibi ciones tamen ne pro cedatur in causis pri usq̄ ad remensem cu riam appellet fieri pen tus inhibemus · Offi ciales aūt remeñ archi epi quādiu in sua ꝓ uincia vel circa illum

sia restituant et que ꝑcipere debēt nō ꝑcipiāt et satisfacient de iniurijs illi contra quem cessant si cā legitima inuenta tene tur ille ad interesse canonicis et ad certam q̄titatem eccle sie supioris taxandam arbitrio. vltimo reꝓbatur ꝯsuetudo qua ymagines scōꝝ in dicta cessatione spinis et vrticis supponebant ⁊ sta tuitur contrarium facien tes grauiter puniendos. o Canonici. se culares non enī in re gularibꝫ locum habꝫ h ꝯstitutio sm guil. qd est falsum vt. j. e. q̄uis in pri. ⁊ dic ca nonici et capitul q̄ pauca h nō possent facere. s. de hijs que fi. a ma par. ca. quesi uit. p. A diuinis officijs. q. Cessat de ista cessatione di citur. s. e. irrefragabi li § ceterū. nec medio tpe dicat talis eccle sia interdicta s suspē dunt isti organa ⁊c. vnde tali cessatione durante pōt ibi epūs et alij celebrare sine irregularitatis pena vt in ꝑdicto. § ceterū quod nō esset si esset interdicta de cleri. ex con. in postulastis. d exces. prel. c. tāta. sm guil. et gar. nec ipsi canonici possent sine epō ecclam interdice re de hijs q̄ fi. a ma. par. ca. e. quesiuit. de iure ꝯmuni q̄ d spā li non loquor ⁊ sic pōt intelligi de ap. di lectis et vacante sede de iure ꝯmuni h pos sent. s. de here. ad abolendam. s. de ma. et obe. cum olim. j. e li. e. ti. c. i. r Ecclesijs. vt lugd. vien. claremōtensi. attreba tensi. et quibusdam alijs sm guil. ⁊ gar. s. Ex ꝯsuetudi ne. nota q̄ ꝯsuetudo iurisdictionem tribuit. vt. ix. q. iij. ꝯq̄ stus. de fo ꝯpe. cum ꝯtingat de ar. dilecti. C. de eman. l. i. ⁊ fi. t. Alias. ut ex priuilegio. v. Diuinis. s. posse a diui nis cessare. x. Instrumento. ad idem. s. e. li. de elec. vt circa ⁊ dic vt ibi. y. Patentibꝫ ad idem de temp. or. c. i. j. de sen. ex. co. cū medicinalꝫ. z. Alterius. no. ex vi relatiui sigil lum capituli autenticū de hoc de ꝓba. post cessionem et ple ne p modernos de fide instru. c. ij. ⁊ in spe. de instru. edi. § nūc dicendū in prin. et de ꝓba § videndum. v. x. item no. q̄ pōt quis alieno sigillo signare sic in testamento. C. de te sta. si vnus ad idem. lxxxij. di. in nomine ad hoc s. de re iud.

extiterit in suffraganeos interdicti suspensionis ul excōmunicacōnis ꝓ ferre sentencias non attemptent Et hoc idem ab officialibus alioꝝ metropolitano rum circa ipoꝝ suffra ganeos qbꝫ ob reuen ciam pontificalis officij deferri volumꝰ in hac parte papimus obser uari. Gregorius x. in generali cōc. lugd.

Si canonici a diuinis cessare vo luerint ꝑut in ecclijs aliquibꝫ sibi ex cōsue tudine ul alias vendi cant anteq̄ ad cessaci onem hmoi quoquō ꝓcedant in instrume to publico ul patenti bus lr̄is sigillorum suoꝝ ā alterius autēcu

inuimine roboratis. ceſſationis ipſius cauſam exprimant et illos vel illas ei contra quem ceſſare intendunt aſſignent. Saturi quod ſi hoc pretermiſſo ceſſauerint vel cauſam quam expreſſerint nõ fuerit inuenta canonica omnia que de quibuſcunque prouentibus illius eccleſie in qua ceſſatum fuerit ceſſationis tempore perceperũt reſtituent. Illa vero que pro eodẽ tempore debent eiſdem nullo modo percipient ſed ipſi eccleſie cedere ac nichilominus ei contra quem ceſſauerãt de dãnis et iniurijs ſatiſfacere tenebũt. Si autẽ cauſa eadem canonica fuerit iudicata is quem occaſionem ceſſationi dederat ad omne intereſſe dictis canonicis et eccleſie cui debitum officium eius eſt culpa ſubtractum ad certã quãtitatem taxandam et in diuinum cultus augmentũ cõuertendam ſuperioris arbitrio cõdenetur. Ceterũ deteſtabilem abuſũ horrẽde indeuocõnis illorũ qui cruces brẽ virginis aliorũque ſcõrũ imagines ſeu ſtatuas irreuerenti auſu tractantes eas in aggrauacõnẽ ceſſationis huiuſmoi proſternũt in terrã vrticis ſpiniſque ſupponunt penitus reprobantes aliquid tale fieri de cetero diſtrictius prohibemus ſtatuentes ut in eos qui contra fecerint ultrix

cum inter vos. a. Illud. ſcilicet inſtrumentum. b. Has ſ. patentes lr̃as. c. Hoc pretermiſſo. id eſt cũ nõ expreſſa i preſentibus lr̃eris vel inſtrõ publico et aſſignatione non fuerũt ſcã. d. Cauſa. que manifeſta et rõnabilis debet eſſe. ſ. e. irrefragabili. § ceterũ. et ſup ea debet interuenire tractatus. et ſeruari forma decẽ. ſ. e. quiuis. non enim pro penſione ſubtracta vel minima offenſa fieri ceſſatio. ſi propter grauem iniuriam puta ſiũt ſtatuta contra libertatem imponũtur tallie vel collecte eccleſias detinetur canonicus vel clericus per ſecularẽ baluiũ vel hũs ſimilia. a. Inuecta per ſuperiorem. ſ. e. quiuis ſcilicet per ipſam. b. Illius eccleſie. ſic. ſ. d. eo. cupientes. § ceterum. et e. ti. ſi compromiſſarius. in ſi. et nota penas reſtringendas. c. Reſtituet. edicet. ex iſta decre. cum enim per nouam legem inducit obligatio datur condictio ex lege. ff. de cõdit. ex le. l. vna. ſic ẽ et ſimiliter in canone licet ſcõm canones nõ inueniatur actio. ſ. de ſo. dilecti. gar. d. Percipient. alias percipient quod cum contra eos datur actio ad repetendũ. multo forcius exceptio ad non ſoluendum. ff. de ſu. pñ. l. i. § quod ait. ff. de re. iur. inuitus. § cui damus. ſ. de re. iur. qui ad agendam. e. Ei contra quem. epõ vel alteri cuicunque. f. Damnis et iniurijs et hec ſuperioris taxabunt arbitrio ut in caſu ſe. ad hoc. ſ. quod me. cau. ſup eo. C. unde vi. l. ſi quando. et nota quod petitio damnorum ſup diminutione patrimonij competit. ff. de dam. infec. damnũ. § i. inſti. e. ti. § pen. actio vero iniuriarũ dat ad vindictam ff. de iniur. l. prętor. § i. et ideo vna nõ impedit aliam. ff. de condi. fur. ſi pro fure § cum furti. ſicut et aliud expenſe et aliud damna. ſ. de iniur. in noſtra. et dicit lex quod tutor debet reſarcire damnũ pupillo ſi ceſſauerit in adminiſtratiõne rerum que tempe perierunt. ff. de admi. tu. l. tutor qui repertorium § ſi tutor vel ſi ceſſauerit adminiſtrare. e. ti. quidam decedẽs in ſi. dico autẽ ſcõm guil. quod ille contra quem ceſſatum ẽ iniuriam eſtimabit hoc modo. potius voluiſſem centum de meo perdidiſſe quam hanc iniuriam pati. ſed poſtea taxabit iudex ne ille in infinitum iuret. ff. de iniur. l. cõſtitucõibus. § i. et inſti. e. ti. § pena. de hoc in ſpe. de iniur. § i. v. in hac autẽ. g. Tenebunt. in tribus puniũtur primo in preceptorum reſtitucõe. ſecũdo quod quod eis debetur nõ percipient. Tercio in dãnorum et expenſarũ refectione cum enim non ſeruierint altari de altari viuere nõ debuerint. de preben. cum ſcõm. itẽ puniuntur per ipſam et quãta pena arbitraria. ſ. e. quiuis. h. Canonica. et vera ſup. eſt ſic in exheredi tatione patris qui vult filium exheredare debet cãm legitimam inſerere in teſtamento et illa cã cõprobari debet eſſe vera ut exheredatacõ ſit efficax. in autẽ. col. viij. cum de ap. cog. § aliud ſic et in ap. an ſniam interpoſita. ij. q. vj. in ſi. et de ap. ut debitus. i. o. Occaſionem. no. ar. quod qui occaſionem prebet interdicto ciuitatis vel alicuius caſtri tenetur ad reſtitucõem damnorum que eccleſie religioſi et hoſpitalis a illius loci occaſiõe interdicti in elemoſinis et oblatiõibus paſſa ſunt quod qui occaſionem. ꝛc. de iniur. c. vl. k. Arbitrio. ſ. determinat taxacões condemnationem et cõuerſionẽ. io. andree. l. Indeuotionis. nã per imagines prerreuerendas illorum quos figurat per imago adorare debemus quod enim facit ſcriptura legentibus hoc pictura cernentibus ſcõ de cõſe. di. iij. perlatum. ita tñ adorare debemus ne duliam in latriam cõuertamus. ſ. hoc de cõſe. di. iij. venerabilis. m. In terra. nam nec ſigura ſaluatoris in ſolo vel ſilice aut marmoribus humi poſitis ſculpere vel pingere licet. C. nemini licere ſig. ſal. l. vna. n. Vltrix. hoc eſt verbum in l. C. de his qui ad ſta. cõfu. l. i. in fine ſed que erat pena videtur quod tpalis ut ſcilicet in vincula publica mittantur. ff. de pen. capitalium. § ad ſtatuas vel quod moriãtur ut no. C. nemini li. ſi. ſal. l. vna ſed dic quod ſpiritualiter puniẽtur quod niſi peniteant et ſatiſfaciant loci ſui dignitate et honore priuandi ſũt. xvj. q. v. quicunque in pñm. vel iudicis arbitrio ff. de iur. deli. l. i. de offi. dele. de cauſis. o. Cõpeſcat pena enim vnius metus alterius ut C. ad l. iul. repe. l. i. Cõmarij ſtatuit ipſa quod habentes plures dignitates

vel alia beneficia curam animarum habencia p ordinarios
ↄpellantur oſtendere. j. temp9 ↄpetens ſupioris arbitrio ſta
tuendum diſpenſationes. quas ſi nõ oſtenderint pinde ꝓ
cedatur ac ſi nullas hẽret et ſi oſtenderent et ſufficientes
nõ amplius moleſtent ꝓuiſione in pdictis beneficijs cura
negligať animarum
ſi aũt dubitetur ꝺ di
ſpenſatione ad ſedē
ap. recurratur talibꝰ
plura talia beneficia
obtinentibꝰ aliud ſi
ↄferatur beneficiũ ni
ſi oſtenſa diſpenſati
one ſufficienti et tũc
ita demum ↄferatur
ſi p diſpenſationem
poſſit illud cũ alijs
retinere. vel ſi pꝛioribꝰ
renunciauerit aliter
collatio facta nõ tene
at. q. ¶ Locoꝝ. p h
ꝙ dicit ordinarij lo
coꝝ videť tñ de epiſ
intelligere. ad h. xſ.
q. i. de perſona. tamẽ
dic ſm guil. et gar.
ꝙ etiam hãc ↄpulſi
onem facere pñt qui
cumq̃ inferiores qui
hñt inſtitucõe. i. ſi
di. ſi in plebibus. de
offi. delẽ. ſup eo. de in
ſti. cum veniſſent. ⁊
deſtitucõem de pben.
referente. ipſi eñ or
dinarij ſunt. de offi.
or. cum ab eccłaꝝ et
ꝓbatur. j. e. ꝟ. in con
ferendis. r. ¶ Plu
res. h pluralitas qꝫ
canonibꝰ inimica. vt
j. de cleri. non reſi. q̃
nõnulli. xxj. q. i. p to
tum. ideo odioſa ⁊ ẽ
ſtringenda ff. de li.
et poſ. cum quidã. ⁊
j. de re. iuris. odi. a. ⁊
j. de pben. non põt. s
¶ Animarum cura.
licet ſpãliter hic di
cat de hijs idem in a
lijs. cũ eñ pluralitas
ſit repbata in benefi
cijs ꝺ iure cõiuni po ſt etiam in minoribꝰ ordinarijs id pẽ
tere. de pacta. ex inſinuatione. niſi eſſent beneficia que ſimł
de iure teneri poſſent qḋ dic vt. s. e. li. de ſhꝫ p. gracia. a.
¶ Perſonatum. q̃ idem iudicium qḋ de bñficijs curam aiã
rum hñtibus. s. de elec. dudum. ij. h non p omnia. vez. s. de
eta. et quali. c. i. b. ¶ Similis. animarum. ſ. e. ¶ Diſpẽſati

ꝓcedat durã ſententiã
que delinquẽtes ſic q̃
uiter puniat ꝙ alios
a ſimili pſũptione cõpe
ſcat ¶ Item
Ordinarij locoꝝ
ſubditos ſuos
plures dignitates uł
eccłias quibꝰ anima
rũ cura imminet obti
nẽtes ſeu pſonatum
aut dignitatem cum
alio bñficio cui cura ſi
milis eſt ãnexa diſtri
cte ↄpellant diſpenſa
cões auctoritate qua
rum hmõi eccleſias p
ſonatus ſeu dignita
tes canonice tenere ſe
aſſerũt infra tempus
ꝓ facti qualitate ipoꝝ
ordinariorũ moderan
dũ arbitrio exhibere
¶ Qḋ ſi forte iuſto im
pedimento ceſſãte nul
lam diſpenſacionẽ in
fra idem tps ↄtigerit
exhiberi eccłie bñficia
pſonatꝰ ſeu dignita
tes que ſine diſpenſaci
one aliqua eo ipſo illi
cite detineri conſtabit
p eos ad quos eorum
collatio ptinet libere
pſonis idoneis ↄferã
tur ¶ Ceterũ ſi diſpen
ſatio exhibita ſufficiẽſ
euidẽter apparet exhi
bẽs nequaꝙ in benefi
cijs hmõi que canoni
ce obtinet moleſtetur
ꝓuideat tñ ordinarius
qualiter nec aiarũ cu
ra in eiſdẽ eccleſijs per
ſonatibꝰ ſeu dignitati
bus negligať nec bñ
ficia ipſa debitis obſe
quijs defraudent ¶ Si
vero diſpenſacõis ex
hibite ſufficientia du
bitetur ſuper hoc erit
ad ſe ap. recurrẽdum
cuius eſt extimare quẽ
modũ ſui bñficij eſſe
velit ¶ In cõferendis
inſup pſonatibꝰ dig
nitatibꝰ et alijs benefi
cijs curã hñtibꝰ aĩaꝝ
annexã idẽ ordinarij di
ligentiam obſeruet ut
pſonatũ dignitatem
aut aliquod bñficium

ones. in quibꝰ velut ambicioſis ſtricta fieri debet interpreta
cio. vt. s. de elec. dudũ. q̃ inſup. s. de ſi. pręſ. c. i. et. j. de pbẽ.
non põt. nec ob. ꝙ bñficium principis. ẽc. de v. ſig. olim. q̃
ambitio et odium hoc inducũt. de ↄſang. et affi. ꝙ dilectio
de pben. c. vl. illud aũt de principis beneficio nõ odioſo intel
ligitur. j. ꝺ preben. ꝙ
uis. j. d. ¶ Qualita
te. h regulariter attẽ
ditur in quibuſlibet
dilationibꝰ. s. de ap.
cum ſit. ſi q̃ dicit ha
bere diſpenſationem
in remotis ptibꝰ ma
ius ei tempus dabit
q̃ ſi in ꝓpinquo habe
at. ff. de eden. l. ſpaci
um. e. ¶ Ordinario
rum. ad quos ſpectat
animarũ ꝓuidere ſa
luti. j. q̃ ꝓuideat. qḋ
ſi talia beneficia i di
uerſis epatibus obti
net. quilibet ordinari
us in cuius dyoc. be
neficium obtinꝫ ipſũ
compellere poterit ad
hanc exhibitionem.
ix. q. iij. c. ij. ad h. s.
de temp. or. cum nul
lus. quidam dicunt
ꝙ ordinarius qui p
uenit in ↄpulſione ex
hibitionis. ſeruabit
quod h dicit et poſte
a alter eps in cuius
dyoc. habet ſimile be
neficium quaſi puen
tus ab illo non pote
rit eum ad hoc cogẽ
ar. de fo. ↄpe. ꝓpoſui
ſti. ff. de iuriſdi. omĩ.
iudi. cum quedam. h
pmũ verius ſm guil
et ꝓbat pluralitas.
dum dicit ordinarij
in pli. f. ¶ Juſto im
pedimento. iſtud eſt
cauſat ne eps curat.
s. de elec. ne p defe
ctu. ⁊ c. ꝙ ſit q̃ ſi. et
c. conmiſſa. q̃ i. g.
¶ Nullam. vel minꝰ
ſufficientem. ar. ꝺ pe
di. j. ſcindite. de tranſlac. inter cõr. ff. ꝙ cuiuſ vniuſi. l. i. et
ideo bene ſequit. ceteꝝ. h. ¶ Tempus. ab ordinario modera
tum. i. ¶ Exhibere. h ↄtra nemo ↄpellitur dicere titulũ poſſeſ
ſionis ſue. C. de peti. heredi. l. cogi. ij. q. v. q̃. i. ad hoc dicas ꝙ
in hijs que pñt de iure cõmuni poſſideri verꝫ eſt illud h in a
lijs ſecus. vt hic de preben. c. ꝺ multa. tranſfertur igit ꝓnus

ſilem curaꝫ hñs alicui plura ſiīa obtinenti non an̄ ꝯferre p̄ſumāt. q̄ eis ſup obtentis diſpēſatio cuidēter ſufficiens oſtendat· q̄ ea ꝗ oſtenſa ita demum ad collationem ꝓcedi volumus ſi appareat per eandē q̄ is cui eſt collatio facienda hmōi pſonatū dignitatem vel beneficiū retinere libē valeat cū obtentis vel ſi ea q̄ ſic obtinet libē ac ſponte reſignet Aliter autē de pſonatibꝰ dignitatibꝰ et bñficijs talibꝰ facta collaciō nl'lius penitꝰ ſit momēti

Bonifacius viij

Quia pleriq3 p̄lati nō ſine multe temeritatis audacia ſui ſ ſubditis aliquādo interdicunt ne ipoꝝ ſuperioribꝰ aut ap. ſe. legatis vel inquiſitoribus ad inquirēdū corrigēdum et reformandum in eoꝝ eccleſijs mōſterijs ſu' loc a ſe. deputatis eātē. vel alijs q̄buſcūq3 pſonis per quas ad pdictoꝝ valeat noticiam puenire ſtatuꝫ eccleſiaꝝ monaſterioꝝ ſeu locoꝝ ſuoꝝ perſonaꝝ et reꝝ ipoꝝ inſinuent vel exponāt ī ipſos ſi ſecus egerint excōicacōnis ſuſpenſionis vel interdicti ſententias ꝓferentes eoſq3 ad h' celandum iuramentis ꝓmiſſionibꝰ et obligacionibꝰ alijs atꝫ penis nihilominus aſtringentes ¶ Nos huic malicie ne tali p̄textu

hoc onus ꝓbandi in eum vt hic ſi. de dec. dudum ℞ ꝑaif. ex inſinuatione vbi de hoc. et. c. di. ꝯtra morem. ⁊ dixit de hoc. j. de re. iur. c. i. li. ¶ Eo ipſo. qđ non oſtenderit in termino. lr̄e em̄ que non appent nō ſunt. ff. de ꝯtrahen. emp. l. in lege. ⁊ l. ruptilia poſſ. de ꝯ. di. i. ſolemnitates. l. ¶ Libere. i. non obſtante ꝯtradictione tenētis illđ. credo tñ q̄ ſi puenire ipſe clericus epm vł eum ad quem ptinet collatio diſpenſatio nē oſtendēdo q̄ epus poſtea ꝯferre ñ poſſ q̄ video hoc in iure acquirendo ꝗ multo fortius eſſe debet in acquiſito p decre. j. ℞ pben. ſi tibi abſenti. ni. ¶ Euidenter. id ē manifeſte. ſ. de elec. ſi forte. j. de ver. ſig. ꝯſtitucōem. ſi autem eſſ dubium ſit qđ dicatur in. ℞. ſi vero. ii. ¶ Moleſtetur. ne locum habeat pena temeritatis vel calūnie. ff. de iud. eū quē de calum. c. i. et. ij. de elec. vt circa ꝗ alio quin. o ¶ Cura. h ad eius ſpectat officium ꝗ. q. i. regenda. ſ. c. irrefragabili. ſ. de ele dudum. ij. ꝓpe pñ. et deco. de elec. cum ex co. p ¶ Dubitet. ꝓbabiliter. de ſhę p. cum contingat ꝓpe ſi. de ap. ꝯſuluit. j. de ſent ex. ſacro. q ¶ Extimare. ſ. de iudi. cum de miſſent eius em̄ eſt interpretari. ⁊c. xi. q. i. ꝗ ex hijs. de ſen. ex. inter alia. C. de legi. l. vl. r. ¶ Sui. nota ſolum papā diſpēſare in pluribus curatis ꝑ hijs que no. ſ. de pben. de multa. s. ¶ Velit. ſupra fuerunt hec verba ex. l. ff. de re. iuris mera cius in ſi. t. ¶ In ꝯferendis. dixit de pluralitate beneficioꝝ que obtinebant. hic dicit de hijs que obtinere volūt. v. ¶ Oſtendatur. q̄ſi ꝓpter iuris tranſgreſſionem ſit inhabilis ad bñficium obtinendum. ſ. de pben. cum iam dudum. ꝗ ¶ Ea que. nota q̄ in plurali dicit ea que. tenētur ꝗ omia habita renūciare ſi vult de nouo aliud obtinere nec vnuꝫ pōt in aliud pmutare ⁊ licet potuerit duo vel tria que habebat diſpenſatiue retinere. modo non pōt de nouo hēre niſi vnū niſi aliud dicatur in diſpenſatione et eſt ratio q̄ odio ſe ſūt tales diſpenſationes vt dixi. et ꝓbatur expreſſe hoc hodie. j. de pben. non pōt. i. ſhę. a ¶ Aliter. id eſt diſpenſatio ne nō obtentis vel obtenta ſi pmo nō renunciat habitis cū non extendat diſpenſatio ad tot beneficia. h. ¶ Talibꝰ. id ē bñtibus plura beneficia cum cura vel dignitates vel pſonatus vel alteꝝ cum altero. c. ¶ Nullius. eſt ne reuocata de pre. de multa. vbi dicitur q̄ primū ſimile vacat ipſo iure. ſi tenet ſecundi collacō h dicitur q̄ nō tenet poſterioris collatio q̄ ꝓmptum eſt iura concordare et expediens. ſ. de elec. cum expediat. dic ſm gar q̄ decre. de multa loquitur i eo qui vnū tantum beneficiū obtinebat qđ erat ℞ iure ꝯmuni hic loquit de illo qui ante obtinebat plura qđ erat ꝯtra ius ꝯmune. ⁊ q̄ non eſt abilis ad aliud obtinendum niſi diſpenſationem habeat cum ſit traſgreſſor canonum vt p̄dixi ⁊ adde in clem ſ. de preben. ſi plureſ et qđ ibi no. in glo. ſi intelligas.

Quia pleriq3. ſcḋm papiē ipa ne prelati ſubditis interdicant ne ſtatum eccl'arum et pſonarum ſupioribus inquirentibꝰ manifeſtent nec eos ad id celandum iuramētis ꝓmiſſionibus obligationibꝰ alijs aut penis aſtringant. decernit aūt q̄ ꝯtra factum fuerit irritū et inane et ſn̄ias iuramenta ꝓmiſſiones vel penas non ligare et p̄ſumptōres p̄pit ꝯdigna pena a ſupioribus eiſdem puniri h decre. olim erat extrauagans ⁊ incipiebat. ad audientiam nrām. c. ¶ Pleriq3 vt potes videre. ſ. de accuſac. olim. f. ¶ Audacia. de hoc. j. de ver. ſig. ꝯſtōnem. ij. ſhę. et eſt audacia q̄ tacere veritatem peccatū mortale eſt. xi. q. iij. quiſq̄s de crimi. fal. c. i. g. ¶ Interdicunt. hoc pō ſe reddebāt ſuſpectos. ſ. de teſti. ꝯſtitutus. ⁊ ſe oſtendit iniquam cām fouere vt ibi et. ſ. de teſti. co. puenit. ⁊. C. de poſtul. ꝓuidendum. et. ij. q. vij ꝗ verum. ℞. ſi quis aūt. h ¶ Superioribus. pone gradus in arpreſbro circa epm. epō circa archiepm. et ſic de ſingulis. i. ¶ Inquiſitoribus. qui nō poſſunt alijs ꝯmittere vices ſuas. ſ. de offi. dele. c. vl. li. ¶ Corrigendum. crimina. l. ¶ Reformandum. ſ. mores. m. ¶ Eccleſijs. quaꝝ appellatione monaſteria ꝯphendunt. liiij. di ¶ hac autoritate. n.

in ecclesiis monoste-
riis et locis eisdem inq-
sicio correctio seu refor-
matio cum facienda fue-
rint valeant impedi-
ri occurrere cupientes
predicta et eorum quodli-
bet attemptari de cete-
ro districtius inhibe-
mus Decernentes auctoritate
apostolica quicquid contra
presentem inhibitionem at-
temptatum extiterit nullius
penitus existere firmi-
tatis nec quemquam sente-
ciis iuramentis promis-
sionibus obligacionibus
vel penis huiusmodi obliga-
ri quolibet vel astrin-
gi Presumptores autem
eosdem ne ipsorum temeri-
tas quoquo transeat
impunita a superiori-
bus vel legatis seu in-
quisitoribus memoratis

Personis. puta familiaribus ipsorum superiorum legatorum vel inquisitorum. c. Statum ad quod tales tenent vita districtione secundum duplicem formam iuramenti. de qua vel quibus habes. s. de accusa. cum dilecti. p. Malicie. s. de offi. del. statuimus. ii. q. Predicta. interdictum penas sententias iura-
menta promissiones.
vel obligationes ali-
as. c. Inhibemus
si. est quod dicit lex
quod domina accusata de
adulterio non potest
manumittere servos
suos. et hoc ideo ut
per ipsos veritas inqui-
possit. ff. qui et a qui-
bus ma. li. non fi. l. p
specie. s. Senten-
ciis. dico hunc casum
specialem in quo sententia
excommunicationis non
tenet ipso iure et ad-
dendum ad alios qui
recitari solent. s. de
sen. ex. per tuas. et di-
cam. j. e. li. e. ti. penulti.
c. Astringi. si non
tenuit principale nec
accessorium. j. de re.
iur. accessorium. cum
suis concor. et merito
hoc ligare non debet
ad hoc ut possit veri-
tas revelari. et concor.
s. de testi. co. c. ul. ex-
pedit enim peccata no-
cendum esse nota. ff
de iureiur. cum qui.
s. i. v. Presumpto-
res ipsos per censuras.
Impunita. quod
esse non debet. s. e. si
canonica. i. fi. p. Con-
digna. intelligamus
arbitraria ex quo cer-
ta non exprimitur. de
offi. del. de causis. ff. de iure deli. l. i. et dixi. s. e. si canonica-
m si. j. Precipimus. et si ipse prelatus non faciat hoc pec-
cat quod quod precipitur imperatur. quod imperatur necesse est fieri.
xiiii. q. i. quod precipitur. de ver. sig. in his. et sunt culpe. xx
viii. di. quod sunt.
Litigantes. emanavit hec decre. ad
declaracionem illius verbi. s. e. c. i. ubi nec per eo. etc. ibi
dicebatur in genere suffraganeorum suorum. et de quibus non
dicebatur et eorum que ibi notat hosti. a. Expensis. ad hoc
intendere debet iudex ut. s. de dolo finem. cum suis concor. sed
pone de consensu partium archiepiscopus audit vel committit causam et ita lo-
ca. de quibus dicitur. j. quero an quod agitur valeat et videtur quod
sic. quia cum hoc ius sit in favorem litigancium introductum illi
renunciare possunt. de regul. ad apostolicam. cum si. ad hoc
s. de sup. p. statutum. g. in nullo. et hec satis verum puto dummodo

animadversione condig-
na precipimus castigari
Item
Litigantes releventur
a laboribus et expensis
statuimus ne archiepiscopi
causas que per appellacio-
nem vel alias iure me-
tropolitico deferantur
ad ipsum alibi quam in sua
propria civitate vel dioce-
si aut in eis in quibus
appellatum extitit vel
cause ipse consistere di-
noscuntur audiat vel
etiam audiendas com-
mittat nisi sibi aliud de
consuetudine competat in
hac parte Item.
Episcopus suam di-
ocesim ubi ei a iure per-
mittitur faciat per alium
visitari licet ipse illi
habeat in aliis necessita-
tibus providere hiis enim

ipse vel delegatus eius habeat limitem episcopi illius dioc. ut ibi
pro tribunali sedere possint ista enim fuit prohibitionis racio quia
archiepiscopus non potest ingredi suffraganei sui dioc. ut ibi aliquid
agat vel iudicet nisi in casibus concessis. s. e. c. i. si autem causa bono
me deferatur equum non est quod propter illam possit mutine sede-
re. si autem mutinensis episcopus
consentit et ipse pre-
latis credo quod possit.
alias non. ut. ix. q. ii.
c. i. ii. et. iii. ff. de of-
fi. l. iii. ff. de iur. o-
mo. l. ulti. et facit. de
of. lega. novit. et que
ibi no. a Statui-
mus. videtur quod nova
sit constitutio alias dix-
isset innouamus. s.
de treu. et pa. c. ii. ubi
innovatur quod statu-
tum erat. xxiiii. q. iii.
si quis romipetas. et
c. paternarum vide-
batur enim quod sicut le-
gatus in qualibet pro-
vincia potest sedere
sic et archiepiscopus posset
propter racionem quam
dixi. s. pri. glo. satis
videbatur esse consti-
tutio ipsa vel eius racio
antiqua que idem est
quod ius. i. di. consuetudo.
secundum quod iteraret quod legi-
time deberet esse pre-
scripta sex spacio. xl.
an. ut. s. de consue. c. ul-
timo. de causa pos. cum
ecclesia. nec sufficeret
prescriptio. x. an. secundum
quod in hiis que sunt pre-
ter ius secundum id quod no.
xii. di. consuetudo. et di
xi. s. e. li. de consue. c. ul.
b Metropolitico. se-
quo. vide quod no-
so. ix. q. iii. in summa. et h. s. e. ti. pastoralis. et adverte quod
interdum cognoscit archiepiscopus ut delegatus pape. ut. s. e. irrefra-
gabili. § ceterum et in eo casu forte posset dici quod eo modo et hiis
personis posset delegare quo et quibus delegati pape quod dic ut
s. de sup. p. statutum. et ideo non dixit simpliciter devoluuntur
sed dixit iure metropolitico. c. Vel dioc. satis per hanc litteram
terminatum erat quod dixi. j. e. cum episcopus. d. Appellatum ex-
titit. h. cum ei pap. defertur. e. Dinoscuntur cum deferunt
cause metropolitico iure alias quam per appellationem. f. Com-
mittat. no. quod non potest per se nec per alium. s. e. c. i. sic econ-
verso quod potest per se et per alium ut ibi et j. de regul. iuris
potest ubi de hoc. g. Consue. sic s. e. c. i ubi. nisi aliud sicut igitur
hoc consuetudo potest inducere ut alibi possit committere et audire
sic et consensus dioc. loci et partium consensus ut. s. dixi. sicut

quī viſitāt miniſtrare tenent̄ expenſas victualium viſitanti cū ſm aplm non ſit magnū ſi ab eo metantur carnalia p quē ſpūalia ſeminātur ¶ Jdez tamē epus cū perſonaliter non viſitat nil ꝓſus ab hijs qui p illum p quē viſitat fuerint viſitati exigere poterit ā debebit ¶ Jdē

Qum epus in tota ſua dioceſi iuriſdictionem ordinariam noſcat habere dubiū non exiſtit quin ī quolibet loco ipſius dyoc. non exempto p ſe vel p aliū poſſit pro tribunali ſedere causas ad eccleſiaſticū forū ſpectātes audire pſonas eccleſiaſticas cum eaꝝ exceſſus exegerint capere ac carceri deputare necnon et cetera q̄ ad ipſiuſ ſpectant officiuz libere exercere. ¶ Jdē

Quāuis ſuper ceſſacōnibꝫ a diuinis q a capitulis conuentibꝫ ſiue collegijs ſecularīū vel regularium eccleſiarū multotiens ſine causa racionabili attēptātur manifeſta ſatiſ a feliciſ recordacōnis innocen. tercio et

equipantur pactum et cōſuetudo in dote lucranda vel donatione ꝓpter nupc. ut. ſ. de dote poſt di. re. c. vlti. ¶ Quod dicens clericus agit contra epm ad metropolitanum debet queſtio deferri. xj. q. i. ſi quis cum cleri. non vult vel non pōt cōmittere in ſua ciuitate. nūquid poterit audire vel cōmittere extra ciuitatem ipſius epi ſm id quod dicit ſ. e. li. de ſhēpt. ſtatutum §. cum vero. et ſatis id videretur p dictum §. quod verū puto. ſi d̄ cōſenſu pcedat epi illius in cuius dioceſi cauſa auditur vt dixi. ſ. gloſa. ij. b. ¶ Parte no. ſ. in audiendo vel cōmittendo extra loca p̄dicta et ſic no. q̄ cōſuetudo dat iuriſdictionem. xj. q. iij. cōqueſtus. de fo. cōpe. cum contingat. ſ. e. li. de cōſue. c. iij. C de eman. l. i. et ſi. ⁊. ſ. ¶ Jepus. ſi c. i. epus cum pōt ſuam dyoc. viſitat p alium habet illi ī neceſſarijs pvidere. viſitati aūt in victualibus pvidebunt ipſi vicario viſitanti et n̄ epō hoc dicit. emanauit aūt dec. iſta ad declaracōem eoꝝ q̄ no. oſti. ſ. c. inter cetera. ſup verbo ſubminiſtrent. ⁊ guil. et gar j. de cenſi. exigit. ſup verbo impenſo. q̄ omnes tenebant q̄d hic dicitur. ſz. ¶ Permittitur. ſ. cum id pſonaliter exequi non pōt. ſ. de offi. or. inter cetera et ſemel in āno. x. q. i. decernimus. ⁊ duobuſ. c. ſe. et de offi. archid. mandamus niſi exci ⁊ tunc etiam pluries poterit. vt. ſ. de cenſi. cum venerabilis. ⁊. xviij. q. ij. viſitandi. ⁊ c. non ſemel. cum ſi. l ¶ Per alium. ſ. viſitans p̄dicare debet. x. q. i. placuit. j. de cenſi. c. i. ſ officium p̄dicandi non delegat. vt. ſ. de offi. del. c. vl. ḡ viſitatio delegari vel demādari non pōt ſ dic ſm goſ. inno. et modernos qui hoc no. in dec. inter cetera. ſ. c. aut hoc pertinet iur ordinario ⁊ tunc bene demandatur vt ibi et h. aut iure delegato et tūc non demandat ut in contrario niſi habēt ad idem ſpāle mandatum. ut. ſ. de officio delegati. is cui. et. c. vltimo §. dices. in ¶ Jpſe epus ſcꝫ. n. ¶ Jlli. vicario. c. ¶ Prouidere. ⁊ ſic intelligi debet decre. illa inter cetera. ū dicitur epi ipſis vicarijs cum indiguerit cōgrue neceſſaria ſubminiſtrent. ſ. ut parent ſibi equos veſtes et familiā et alia oportuna p̄ter victualia et ſic intelligebat oſt. innoc. intelligebat etiam de victualibus et tunc ſcꝫ cum victualia ſine ſcādalo p vicarios a ſubditis hri. nō poterāt p̄ma vera vt h vides nec p h ſecūdā re p. lo. p ¶ Victualibꝫ. ī victualibus enī tn̄ debet recipi ꝓcuratio quod dic vt. j. de cenſi. c. i. ij. et. iij. q ¶ Viſitanti. illi vicario. r ¶ Aplm paulum. i. ad cho. ix. c. et habes hoc idem de pſcrip. cum ex officij. ⁊ j. de cenſi. c. iij. ad ſi. s ¶ Debebit. de hoc querebatur in gloſ de quibꝫ in prin. c. dixi ⁊ videbatur q̄ ex quo iure accedente p alium ſoluere poterat debitum ad quod ſubditis tenebat ſuū debitum recipe poſſet. ar. ſ. de elec. ſignificaſti. ſ put dicebat decre. cum venerabilis ſ. de cenſi. tūc demuz epus ꝓcurationez habebit cum acceſſerit. ⁊c. ſi ḡ non accedat ſ mittat nō habebit ipſe ſ miſſus vt hic vides non enī ferendus eſt qui lucrum āplectitur ⁊c. C. de caduc. tol. l. vna. §. pro ſecundo. ⁊ ad quem ſpectat onus. ⁊c. xij. q. ij. caritatem. et. c. q̄cūq. et. c. eccl'aſticas. ¶ Qum epus. in q̄bꝫ loco dyoc. non exempto per ſe et p alium pōt epus p tribunali ſedere et libere exequi que ad ipſius ſpectant officium. t ¶ Epus. idem ē in legato circa ſuam legationem ſ. de of. leg. nouit. idem ī arc epō circa ſuam ꝓuīā dyoc. ſ. e. vt litigantes ſ non quo ad puniciam. vt ibi. et ſ. e. c. i. et. ix. q. ij. c. i. ij. et iij. v ¶ Tota q̄d ita nullus alius in tota ipſa dyoc. ſub eo iuriſdictionem habeat in pte autē bene quod dic vt no. xxv. di. pleclis ⁊ facit quod no. oſt. ſ. de offi. archipreſb. c. vl. x ¶ Habere ita q̄ intentio ſua fundata eſt de cōmuni iure ita q̄ qui dicit ſe exemptum habet hoc oſtendere. c. di. contra morem. q̄d dic vt j. de p̄uileg. cum perſone. y ¶ Loco honeſto. tn̄ maxime cum tractat cauſas ſpirituales. ſ. de ap. qua fronte. z ¶ Exempto. ad cognoſcendū locum exemptum vide j. de p̄uileg. ſi pp̄a. et bene dicit non exempto q̄ in loco exempto cathedram collocare non pōt vt iudicia exerceat ut expreſſe ꝓbatur. xviij. q. ij. luminoſo. a ¶ Alium quod enī poteſt per ſe et p alium j. de re. iur. pōt et dic vt ibi. b ¶ Sedere. quod requirit in cognitiōe et deciſione cauſarū iij. q. iij. §. ſpacium. j. de re iud. c. vl. c. ¶ Spectantes vt ſ. de ver. ſig. ſup quibuſdam in fi. ſ. de fo. [illegible] cū ſit ibi de hoc. d ¶ Exigerint alias non debet eos detinere ſi de parendo iuri dederint fideiuſſoriam caucōem j. de ſen. ex ſi clericos in fi. e ¶ Capere id eſt capi facere. q̄ manus inicere in aliquem non debet epus. lxxxvj. di. nō liceat. C. de epi. et cleri. aut. ſed neq. ⁊ de ipſius mādato capiētes excōicat

et gregorio decimo p̄decessoribus nostris manauerint instituta Quia tamen post illa est plerumqꝫ compertum cessationes casu irraco̅nabiliter esse factas. Nos ad tam pnicio̅sum euitandum abusum eadem statuta cu̅ infrascripta moderacone in suo volentes robore durare de fratrum nostrorum consilio districtius inhibemus ne a seculari vel regulari capitulo collegio seu conuentu ecclesie cuiuscu̅qꝫ cessaciones ipe nisi vocatis omnibus qui sunt ꝓ electionis negocio euocandi et deliberacione habita diligenti ac epo alio ve quocu̅qꝫ clerico siue laico cuiuscumqꝫ dignitatis preeminentie co̅dicionis aut status existat ꝓpter cuius iniuriam vel offensam eadem vice cessatio facienda post predictas vocacionem et deliberacionem de cessa̅do habitam requisito quod irrogatam iniuria̅ vel offensam emendet aliquatenus attempte̅t neqꝫ tunc etiam si emenda, inde habuerint ut per eos steterit quo minus habeant competente̅ Si aut̄ pmissis fruatis capitulum collegium vel conuentus alicꝫ ecclesie ad cessationem cante d' rerint pceden dum extu̅c infra vni mensis spacium ps vtraqꝫ videlicet hy q cessant et illi etiam ꝓpter quorum factum a diuinis cessatur nisi superueniente co̅cordia inter eos cessatio illa cesset iter arripiat per se vel p pcuratores idoneos cum munimentis et actis ad negocium ipm spectantibus ad se. ap. remedi et co̅tinuatis dietis quanto cito co̅mode poterunt se aplico conspectui rep̄sente̅t ut ptibus p̄setibus

Non sunt. ȝ. de sen. excō. ut fame. et. j. e. li. c. ti. si clericos. f. Carceri. qui sicut institutus fuerit ad reorum custodiam interdum est pena. j. de pe. quiuis. et. ȝ. de v. sig. nouimus. in fi. g. Officium ordines celebrare. virgines et eccl'as co̅sec̄re et hijs similia. h Libere. ac si esset in ꝓpria eccl'a vel palacio iuridico.

Quamuis. cinoniā qui p̄nt a diuinis cessare cum cessare voluerint vo̅cabu̅t absentes sicut si immineret electio facienda cum quibus de cessatione deliberabunt. et si deliberant cessare requirent p̄ eum co̅tra quem cessant ut irrogata̅ offensam emendet quod si fecerit no̅ cessabu̅t alioqui̅ cessare poterunt ita quod a cessacoe infra mensem vtraqꝫ ps et cessans et co̅tra que̅ cessatur iter arripiat eundi ad pp̄am vel per se vel p procuratorem sufficienter instructos. nisi interim interuenerit co̅cordia inter ipsos. et co̅tinuatis dietis quanto cito poterunt se coram pp̄a presentent et vtraqꝫ parte p̄nte vel altera co̅tumaciter absente pp̄a diffiniat negocium et culpabiles puniat. et si pars cessans supdicta no̅ seruet cessatio no̅ seruetur. k Innocen. iiij. ȝ. c. irrefragabili. ꝙ ceterum. l Gregorio decimo. ȝ. c. si cano̅nicam. m. Irraco̅nabiliter. id est sine manifesta et racionabili causa et illorum circum forma non seruata. n. Regulari. reprobata est ergo opio dn̄i guil. dur. q no. ȝ. c. si canonici. quod decre. illa no̅ habebat locum ni regularibus ꝫ solum in secularibus. quia dicebat canonica ut ibi dixi. o Conuentu intelligas quod sibi vendicet ius cessandi ex co̅suetudine vel alio iure vt. ȝ. e. si canonici. in pri̅n. jo. an. p. Cessationes. ipse aliquatenus attemptentur quod est. j. q. Prout sunt. scilicet de p̄uincia. ȝ. de elec. coram. vbi de hoc. et. vij. q. i. factus est cum

nebitis. In hijs aut̄ vocacoibus dic quod remoto loco stant stat co̅suetudini. vt. e. ti. cum inter vniuersas. et. c. bone. ij. sed an vocentur vel no̅. non statur co̅suetudini sm̄ quosda̅ quod no̅ est verum p dec. j. de p̄ben. cum in ecclesijs. vnde credo quod si in ista eccl'a esset co̅suetudo absentes no̅ vocari ad electionem nec ad hanc cessationem vocari debebu̅t p hanc lr̄am que dicit qui sunt. ꝛc. Et nota ex hac lr̄a quod in alijs tractatibus eccl'arum quam electionibus no̅ debent vocari absentes alias quare dixisset qui sunt in electionis ꝛc. et facit ad ea que no. ȝ. q. ij. hoc ius porrectum. et. j. de testi. p̄ndum. r. Deliberatione. no. casum in quo procedere debet tractatus sic et in alienatione ꝓpetua immobilium rerum eccl'e. j. de reb. ec. non alien. cū. jo. an. s. Steterit si. ȝ. e. ti. de elec. dum sit. ꝙ. cunus. et. j. de p̄ben. licet. t. Extunc id est post cessatione̅. v. Mensis. quot dies co̅putantur in mense dic ut dixi. ȝ. e. li. de electi. quam sit. p. Iter arripiat. datur dilatio ad iter arripiendum et postea tempus arbitrarium ad se p̄ntandum. sic. ȝ. e. ti. de elec. cupientes ꝫ vnum nota quod in d. de. cupientes. siue arripuerint iter. j. mensem siue no̅ debet postea ire et post tempus arbitrarium expectatur per. xx. dies ꝫ hic ex quo no̅ arripuit iter infra mensem hn̄t locum pene debite. nec post arbitrarium tempus expectatur. v Co̅tinuatis. no̅ credo quod ꝓpter hoc co̅pellatur omni die ꝓficisci et nu̅quam quiescere quis enim impius iudex arbitretur quod p. xx. dietas debent venire no̅ quiescendo. et hoc ꝓbatur dum dic quanto cito poterunt et illud dicimur posse quod possumus de iure et commode. xxij. q. ij. faciat. ff. de ver. sig. nepos paulo. et de hoc dixi. ȝ. de elec. cupientes. in prima particula sup verbo. commode.

aut vnā pȳte nō veni ente altera vel mitten te examinato negocō apud ſedem eandē ꝑs que culpabilis inuēta fuerit in p̄miſſis p̄ter alias penas a dictis cano nibus inſtitutas ſi ro mano pōtifici videbit̄ expedire pena docente cōgnoſcat quantū ex ceſſerit que ceſſationi facte rōnabiliter cau ſam dedit vel que ſine racionabili et manife ſta cā ceſſauit ¶ Par te inſup a diuinis ceſ ſante ſup̄ſcripta tam in ceſſando q̄m venie do ſiue mittendo ad ſe dem ap̄licam nō ſuāte nō ſuetur ceſſatio ut prius in ipſa eccleſia celebret. ¶ Prez

Preſenti ꝓhibe mus edictō ne epiſcopi vel eorum ſuperiores aut abbates ſeu q̄uis alij regulares vel ſecu res p̄lati aut eccleſiaſti ce quecūq; pſone va cantibus dignitatib̄ꝰ pſonatib̄ꝰ prioratib̄ꝰ vel eccleſijs q̄buſcūq; ſibi ſubiectis ſeu ad collationem ordinacōꝫ p̄ntacionem vel cuſto diam ptinētibꝰ eorūdē bona morientibus eoꝝ rectoribus vel mini ſtris in ipſis inuenta ſiue vocacionis ipſoꝝ tpe obuenientia que in utilitatem eorundē expendi vel futuris de bent ſucceſſoribꝰ fide liter reſuari occupare aut in vſus ſuos ouer tere quoquo mō p̄ſu mat n̄ ꝺ ſpāli p̄uilegio

a. ¶ Partibꝰ quarum aſſertione panduntur merita cau ſarum. ſ. de teſti. in integ. cum ex lr̄is. b. ¶ Pena docente. xxxviij. di. qui ea de offi. lega. niſi ſpālis. c ¶ Et manifeſta ſ. e. irrefragabili. d. ¶ Ceſſando. ſcʒ ut vocentur abſentes deliberent et requirant paulꝫ̄ fiat ceſſatio. e ¶ Mittendo. ſ iter arripiendo j. mē ſem et dictas put co mode poterūt ꝯtinu ando. nota igitur in ſumma ad h̄ ꝙ fiat ceſſacō neceſſe eſt hec interuenire. primo ꝙ qui ceſſant hoc habe ant de ꝯſuetudie vel alio iure. ut ceſſare poſſint. ſecūdo ꝙ vo centur abſentes ad t̄ ctandū de ceſſatione tercio ꝙ tractent. q̄r to ꝙ de ceſſando deli berent. quinto ꝙ ſit manifeſta offēſa ꝓp ter quam ceſſant. ſex to ꝙ ſit racionabilis ſeptimo ꝙ ante ceſſa tionem inſtrumento publicō vel patētibꝰ lr̄is autentico ſigillo munitiſ cauſam ceſſa tionis exprimant. O ctauo illud inſtrum tum vel lr̄as tradant ei ꝯtra quem ceſſant nono ꝙ requirent il lum ꝙ emendet ꝯpe tenter iniuriaꝫ vel of fenſam ꝓpter quam ceſſare volunt quod ſi non fecerit tunc lo cū habet ceſſatio. poſt ceſſationem debet vē ꝗ pars iter arripere ad ſedē ap. j. menſem p ſe vel per pair. ſuf ficienter inſtructos ex tūc ꝯtinuatis diebus habet tēpus arbitrarium quo comode poſſit ire. omnibꝰ hijs non ſeruatis non ſeruetur ceſſatio et habeant locum pene. ſ. e. ſi canonici. et p̄ter illas arbitraria

Preſenti. primo ponit ꝯſtituti ¶ ſūm pontificis ut h̄. onem de bonis dignitatū vel eccleſiarum vacancium nō occupandis p eos ad quos collatio p̄ntatio vel cuſto dia ptinet niſi de ſpāli iure id eis ꝯpetat ⁊ ꝯtra facientibꝰ penam imponit. ſecundo oſtendit de quibꝰ bonis intelligat cum de ſpāli iure id alicui ꝯpetit. tercio decretalem. q̄ ſepe. ſ. e. li. de elec. dicit nō eſſe correctam. g ¶ Superiores. arcepi vel p̄triarche. h ¶ Eccl'aſtice. in ſecularibꝰ nō poſſ hic locū pena inferius poſita. i. ¶ Vacantibꝰ. vacare etiā debent ſi ſint manualia nō commenda ꝫ bn̄ica bona diſcreta ⁊ in hijs habet locum hec ꝯſtitutio ut in cle. e. ti. de ſup. ne. p̄cla. q̄

regulares. que determinat ꝙ archid. h̄ plixe no. k ¶ Qui buſcumq;. i hoc differt a decre. q̄ ſepe. ſ. e. li. de elec. ut pa tebit. j. in ſi. l ¶ Collationem. inter hec et ſequēcia magna eſt dr̄a. j. de p̄ben. cum in illis. m ¶ Cuſtodia. ſ. e. li. ꝺ elec. generali. et. lxiij. di. ſi in plebibꝰ. de inſti. cū veniſſent. de ap bone. n ¶ Reſeruari p iconomum ſi eſt i eccl'a. vel eum qui cu ſtodiam habet quod dic ut dixi. ſ. de elec q̄ ſepē. ⁊ nota ꝙ di cit r̄ſeruari p hoc eñ videtur ꝙ de illis nō poſſunt decedentes te ſtari. de hoc notaue rat gar. de rebus ec. non alie. hoc diſtī ſimo. ⁊ diſtiguebat put diſtixerat hoſti. ſ. de pecu. cleri. ſi q̄s ſane. inter clericū ha bentem adminiſtrati onem et nō habenteꝫ nam clericus admini ſtrationem hn̄s quā diu viuit et ſanus ē pōt donare moderate tn̄. ſ. de dona. cetexꝫ. ꝯparant eñ eum vſu fructuario q̄ eiꝰ ius morte finitur ſicut v ſufructuarij ut in p̄ dicta decre. ſi quis ſa ne. ⁊. ſ. de donac. cō ſultationibꝰ. ſ. ꝺ pig no. c. vltimo. inſti. de vſufruc. ꝗ finitur. pōt ꝫ dum viuit volun tatem ſuaꝫ facere dū modō moderate donꝫ cum incipꝰ infirmari ꝯparatur vſuario. et ita nichil habet niſi vſū tantū. elimoſinā tn̄ facere pōt. ſ. de te ſti. ad hoc. teſtari nō. e. ti. cum in officijs. cū ſi. Si vero ſit clericus nō hn̄s adminiſtrationem ꝫ pſonaliter et ſimpli citer beneficiatus. ⁊ i vita et in morte ꝯpatur vſufructuario q̄tum ad faciendum fructus ſuos ⁊ de ipſis poſſunt teſtari eccl'a tn̄ ſuccedit eis in iſtis ſi decedant ab inteſtato. ſ. de teſta. relatum. p̄batur ſatis iſta diſtinctio. ſ. de teſta. requi ſiſti. ꝗ illud et ꝯſuetudo generalis quaſi vbiq; eam app̄bat et quod dictum eſt de clerico ſimpliciter beneficiato ꝙ facit fructus ſuos intelligendum eſt de perceptis et reconditis. alij vero p iura allegata ad eccl'am ptinebunt. n. ¶ Priuile gio. ſ. de ſēp. ſi ꝓpter. j. de pben. ſi tibi abſſo. ⁊. ſ. de v. ſig. c. penl. p ¶ Legitime. xl. annoꝝ ſpacio. ſ. de ꝯſue. c. vltimo q. ¶ Cauſa. puta onere impoſito in fundatione. xviij. q. ij eleutherius. ⁊. c. ſeruicium. de iure pa. p̄terea. vel ſtatuto

vel ꝯſuetudīne iam p̄ſcripta legitime ſeu alia cauſa racōnabili h̄ eiſdē cōpetere dmoſcat alioquin epi et coꝝ ſuperiores ab igreſſu ecclie ceteri vero ab officio et beneficio tamdiu eoipo nouerit ſe ſuſpēſos quouſqꝫ reſtitucionem fecerint ꝯ̄ p̄dictis. Porro vbi ex p̄uilegio vel ꝯſuetudine ſeu alia de cauſa rōnabili ibi aliquis p̄toꝝ aſſerit bona cōpetere ſup̄dcā h̄ ꝯ̄ illis bonis ſolum debet intelligi que ſolutis debitis ſi q̄ ſint. et de hiis q̄ fuerit neceſſaria p̄ ſeruitoribus et miniſtris ac i cūbentibus oneribꝯ vſ qꝫ ad nouos redditus ſupportandis cōgrue

vel in predicta decre. qꝛ ſepe. q. Eccleſie. ad idem. ſ. e. li. de offi. dele. c. ij. et ſi ſic ſuſpenſus celebraret in eccl'a irregularis eſſ. ut. j. de ſen. ex. is cui. ſecus ſi extra eccl'am ut ibi dicam. a Ceteri. inferiores epis. b. Officio et beneficio. dic quibuſcumqꝫ. vt. ſ. de elec. qꝛ ſepe. nō ſic in caſu de elec. cipientes ꝯ. cetꝫ. et c. ſi ꝯpromiſſarius. i ſi. et eſt racio qꝛ hic ab officio ſuſpenſus eſt ibi non. vt dixi in p̄dicta dec. qꝛ ſepe. c. Quouſq̄. facta igit̄ reſtitutione non erit neceſſaria aliqua abſolucio vt no. jo. lxxi di. ſi quiſ. et. xvi. q. v. ij. ſi quis de incepe. et h. de mat. ꝯtrac. ꝯtra interdic. ec. de mulie d Reſtitucionem. et ſic nō ſufficit caucio. iam enī hoc fuiſſet expreſſum. ſic. j. de vſur. c. ij. ad hoc de dec. ad audienciam. et ſi. j. de ver. ſig. ex parte. j. de ſen. ex. venerabilibꝰ. ꝯ ſane. et facit. ſ. de re iudi. cum aliquibꝰ ff. de pig. act. l. non eſt. e Porro. ſump tum fuit h̄ de eo qđ no. oſti. de ver. ſig. c. pe. f Supradicta. ſ. dimiſſa tēpore mortis et obueniencia tē pore vacacionis. g. Debitis. ad que tenetur eccl'a obligata. et ſucceſſor ſicut heres filius ad paternam. ut. ſ. de ſoluc. c. i ſic eciam dicit lex qꝛ ſi mulier dedit bona ſua in dotem dediſſe videtur quod ſupeſt deducto ere alieno. ff. de iure do. l. mulier. et bn̄ debent prius ipſius eccleſie debita ſolui qꝛ agris eius ſicientibꝯ alios irrigare nō debet. C. de ſeruit. preſcs. h. Oneribꝯ. fabrice hoſpitalitatis recepcōis legatoꝝ et nūcioꝝ ſe. ap. et reliquis ſi. xxi. q. i. c. i. de p̄ben. de monachis. de p̄ſcrip. accedentes. de cenſi. cum inſtanciā. i. Edidimꝰ. ſ. de elec. qꝛ ſepe. k. Singulares pſonas ipſaꝝ eccleſiarum de quibꝯ loquit̄ ipſa decre. qꝛ ſepe. l Vacanciū. p̄ncipali p̄lato ut ibi dixi. m. Derogari. ſ. in quo poterat derogari. Bo. in eo qꝛ hic reſeruātur ꝯſuetudines p̄uilegia et ſtatuta. ibi vero reprobantur et ex hoc credidiſſet forte a

Epiſcopali. capitulū Aliquis derogatum fuiſſe. vel is ad quem adminiſtratio p̄tinet vacante ſe. e os abſoluet quos abſoluere poſſ eps ſi viueret.

reſeruatis ex ipis rep ta fuerit ſup eſſe. Sane ꝯſtōnem quā ſuperius ſpēaliter edidimus ꝯtra capitula collegia et ꝯuentus ſeu ſingulares perſonas bona cathedraliū vel regularium aut collegiatarū eccleſiarū vacantium occupantes p ꝯſtōnē p̄ñtē quā ī dignitatibꝯ pſonatibꝯ p̄oratibꝯ et eccleſiis aliis locū hr̄e cenſemus nolumꝰ in aliquo derogari Bonifacius octauus.

De maioritate et obe[dientia]

Epiſcopali ſede vacante poteſt capitulū ſeu is ad quem epalis iuriſdictio tūc tēporis noſcit̄ pertinere hiis q̄bꝯ poſſ epſ ſi viueret

niſi a ſede ap. id fuerit interdictum. edita fuit ad declaracionem eorum que no. ſ. e. hiis qui. et reprobat quod tenebat gof. ſ. ne ſe. va. illa. n Vacante. id eſt ſi eps a paganis vel ſciſmaticis captus eſſ. vt. ſ. de ſup. ne. prel. ſi epus. o. Is ad quem puta viſitator datus a ppa. ſ. e. li. de elec. is cui. vel ab archiepiſcopo in caſu. ſ. e. li. de ſup. ne. pre. c. vl ti. vel electus ad hoc p capitulum. p Iuriſdictio. circa tpalia et ſpiritualia vel ſaltem circa ſpiritualia vt. ſ. de temp. or. cum nullus. e. li. ieb. an. q. Tunc tpis vacante ſede. r Iuris. a qualibet iur̄ excōicatione abſoluet eps ſi abſolutio nō ſit ſummo pontifici reſeruata. ſ. de ſen. ex. nup. et dixi. ſ. de elec. ſciāt cuncti. s Hominiſ puta ipſius epi mortui vel ſui vicarii vel delegati quod dic vt. ſ. de offi. del. prudenciam vel inferioris prelati quod dic ut. ſ. de offi. or. cum ab eccleſiarum. t. Impetiri. hoc tenebant hug. vinc. b. et oſti. ſ gof. ꝯtra p. c. xi. q. iij. ſi eps aū dānati. vbi dicebat qꝛ mortuo epō ſucceſſor debebat excōicatum p p̄deceſſorem abſoluere vnde dicebat qꝛ capitulum id nō poterat ſ falſum eſt vt h̄ vides ad hoc. de here tic. ad abolendam. ſ e. cum olim. ſ. e. li. de ſup. ne. prelā. c. pe et v lti. de inſti. c. ij cum ſi. ad illud. c. ſi eps. dic qꝛ ibi dicit̄ qꝛ ſucceſſor poterit illum abſoluere ſ nō dicit ibi qꝛ eps ſolum h̄ facere debeat et pōt eciam dici capitulum vel viſitator ſucceſſor cum in iuriſdictione ſuccedat vt p iura ſupius allegata pbatur. v. Niſi ſex capitulo. vel iuriſdictionem epalem hn̄ti. x Sede. ap. non credo inferiorem hoc poſſe et facit quod dixi. ſ. de ſup. ne. prel. c. vltimo. et in auē. de defen. ciuit. ꝯ interim. col la. iij. et dixi. ſ. ti. primo. c. i. Johānes andree.

Pactum. monachi habentes liberam a ſe. ap. ſepulturam ſi paciſcantur de nō recipiendis aliquibus vel certis prochianis eccleſie alicuius ꝯpellent pactum ſeruare nec illos ſepelire poterūt licet apud eos elegerint ſepeliri cum p pactum priuilegio renunciauerunt. Emanauit

ad declarationem eorum que no. Inno. et hosti. de sepul. c. i. z.
¶ Pactum. quid sit pactum habes. s. de ver. sig. pactum
a. ¶ Certos. puta masculos vel tales de tali domo. b.
¶ Libera. hoc mouebat dubitationem ex quo enim habebant
liberam videbatur quod omnes sepelire possent non obstante pa
cto. sed non est verum. siquidem
et ille qui liberam ha
bet non donat. vt. s. de
offi. vica. c. vl. et de e
lec. is cui. cum si. et. C
de inoffi. test. si quan
do. in prin. et est ratio
huius. c. quod per pa
ctum priuilegio renun
ciauerunt vt sequitur.
b. ¶ Elegerint. quod
poterant etiam si minus
religiosus esset locus
electus quam dimissus.
vt. j. de sepul. c. ij. in
fi. sed ex virtute pacti
huiusmodi electio predi
cta caret effectu. et no
ta quod licet tale pactum
inter ecclesias initum
valeat non tamen va
leat pactum quod p
rochianus promittit
vel obligat vel iurat
se sepulturam electu
rum. vel electam non
dimissurum. j. de sepul.
c. i. ad hec. s. e. plerique.
a. ¶ Derogetur. si
pactum secutum est pri
uilegium non est du
bium quod non obuiat
priuilegium quo ad il
la quibus derogatum
est per pactum. et est
casus. s. de prescrip. cum
olim. si autem priuilegi
um secutum fuerit com
positionem non valuit con
tra compositionem ex quo
in illo facta non fuit inde mentio. vt. s. de deci. ex multiplici.

ab excommunicationis sen
tentia siue iuris siue ho
minis fuerit absolutio
nis beneficium impartiri
nisi ei fuerit a sede apo
stolica specialiter inter
dicta potestas. ¶ Hono. viij.

De pactis. Ru.

Pactum cum
rectore parro
chialis ecclesie factum
a vobis ne aliquos vel
certos ipsius ecclesie
parrochianos recipia
tis ad ecclesiasticam se
pulturam omnino serua
re debetis. quamquam sepul
tura libera sit mona
sterio vestro ab apostolica sede in
dulta et illi apud vos
elegerint sepeliri cum
per dictum pactum in
dulto huiusmodi dero
getur. ¶ Idem.

Quamuis pactum

Quamuis. Omni quam casu seruandum est pactum.
Quamuis. pactum factum patri a filia dum tradebatur
nuptui quod dote contenta nullum haberet ad bona paterna regres
sum si iurauerit id ipsa filia omnino seruare tenebitur. c.
¶ Quamuis. tollit lex ciuilis improbat quod est. j. d. ¶ Contenta
ipsa filia. e. ¶ Improbet. quod est de futura successione quam siue fit
de succedendo siue de non succedendo non valet secundum leges. C.
de inoffi. testa. si quando. s. i. C. de pac. pactum quod in dotali. et
l. vl. C. de coll. l. pactum dotali. cum si. f. ¶ Lex ciuilis. predicta
C. de coll. l. pactum dotali. sed mirum quare secundum leges non va
let tale pactum cum secundum eas bene valeat pactum ne pater filio
succedat. ff. si a paren. l. i. s. si vel parens. Solutio non ita debetur
patri hereditas filij sicut patris filio. ff. de inoffi. testa. nam et

si. vel verius non vi pacti repellitur sed propter delictum quod prius etiam
cum pacis recepit. vt. C. de op. lib. l. si quam. vel aliter ut no. j
predicta. l. pactum. g. ¶ Non vi. an iuramentum per metum
extortum obliget dic vt no. io. xxij. q. iiij. inter cetera. et. xv.
q. vj. auctoritatem. et. h. s. de iureiur. si vero. et. s. quod me. cau.
abbas. ista tra. et. s.
de iureiur. cum contin
gat. et. j. e. li. c. ti. lj. ex
dunt per illa opi. quod non
obliget. h. ¶ Serua
ri debebit. approbata est
igitur opi. pla. nota
ta in predicta. l. pactum.
quam hoc dicebat. sed ac
cur. ibi contra p. l. C. de
legi. et consti. non du
bium. et. C. de nupc. au
ten. quod eis signata sunt
p. l. impialis. sed de
turpi iuramento loqui
tur. qua autem ratione
secundum leges tenet contra
ctus puberis si iura
uit qui alias non te
net. C. si aduersus ven.
aut. sacra. eadem ra
tione tenere debet pa
ctum istud iuratum. et
idem in casu. s. de iure
iuran. cum contingat.
et vide quod ibi no.
j. e. li. e. ti. licet. que con
cor. ad istam decre. et
compelli debebunt per cen
suram ec. iudices secu
lares ad hoc ius cano
nicum obseruandum
per predictam decre. li
cet. ad idem de sen. ex.
decernimus. i. ¶ Di
spendium. tunc enim
seruandum non esset. xx
xij. q. iiij. per totum. et
s. de iureiur. si vero.
etiam secundum leges vt in
pali. aut. C. de nupc. aut. quod eis. ff. de. l. i. si quis inquilinus.
in fi. k. ¶ Detrimentum. scilicet principale. secundario enim ibi posset
detrimentum reperiri filijs vel viro. vel venientibus ab intesta
to vel similibus personis.

patri factum a filia dum
nuptui tradebatur ut do
te contenta nullum ad bo
na paterna regressum
haberet improbet lex
ciuilis si tamen iuramento
non vi nec dolo prestito
firmatum fuerit ab ea
omnino seruari debebit.
cum non vergat in eter
ne salutis dispendium
nec redundet in alteri
us detrimentum. ¶ Idem.

Quia ex eo quod fra
tres predicatores
et minores et alij men
dicantes compositiones
et pacta cum prelatis
capitulis rectoribus et
personis ecclesiarum ciui
tatum castrorum vil
larum et locorum in quibus
domus seu habitatio
nes eorum existunt sup
iuribus parrochialibus

Quia ex co. pacta inita per fratres predicatores vel minores. vel alios mendicantes
cum rectoribus parrochialium ecclesiarum sup parrochialibus
iuribus si facta sunt per priores vel guardianos de suorum conuen
tuum ipsorum locorum consensu licet auctoritas apostolice sedis non interue
nerit vel licentia prioris vel ministri generalis aut magistri
vel prouincialis ministri vel capituli prouincialis seruanda sunt
dummodo alias sint licita et honesta. hoc dicit. m. ¶ Predi
catores. hij preponuntur quod antiquior ipsorum institutio. ad idem
s. de excess. prela. nimis. s. de priuil. in his. s. c. li. de elec.
quorundam. et ibi dixi. n. ¶ Mendicantes. heremitani sancti

aug. vel quinis alij. o Habitaciones. quas mutare vel alias de nouo acquirere nõ poſſunt vel. antiquas dimittere vel aliquo titulo in alios transferre ſine ſpeciali licencia ſedis apoſtolice vt. j. de ex. p̃. c. vno. p. Parrochialibus vt exhibicione ſacrorum. decimis primicijs. oblacionibus iure funerandi et hijs ſimilibus. a. Alijs ex iura prochialia pro ut mſ ea per te potes exempla videre. b. Anteceſſor. ad quod tenetur ſucceſſor ſi erit ipſe predeceſſor. ad hoc de ſoluc. c. i. e. Licita. alias non valet et fac. ſ. d. pac. c. vl. d. Honeſta ſ. poſſibilia. quia nullus ad impoſſibile obligari poteſt. ſ. e. c. vl. et infra de reg. iur. nemo poteſt. e. Cum proteſt. de eis dixit. quia de ipſorum exempcione conſtabat vel quod dicebant priuilegiati. quod nulla ipſorum pactio vel obligacio teneret facta ſine licencia domini pape.

Non indiſcrete laicus poteſt procurator eſſe ad agendum et defendendum in cauſis ſpiritualibus. pauſ. poſt litem conteſt. poteſt dare alium pauſ. ante non. niſi fuerit datus in rem ſuam vel a domino habuerit mandatum de ſubſtituendo eciam non certam perſonam. procurator ad negocia alium procuratorem dare poteſt libere quandocumque g. Indiſcrete. ſi. ſ. e. non iniuſte. et. j. de iur. cal. c. vl. h. Laicum. intelligo qui nullum habeat ordinem nec ſit alias eccleſiaſtica perſona. xij. q. i. duo. i. Spiritualibus. contra. ſ. de iud. c. ij. Sed ibi loquitur de laicis qui tractant cauſas ſpirituales ſuo nomine quaſi ius in eis habentes. et ſic non eſt contra. no. tamen. h. ſ. de excepc. apoſtolice. quod quis non poteſt agere pro ſe vel alio pro eo quod poſſidere non poteſt. ſed in actibus ſpiritualibus tunc poteſt locum habere. in iudicialibus autem ſup ſpiritualibus locum non habet. vt h vides et ſuper hoc vide quod no. hoſti. in ſumma huius ti. § qui dari. v. vl. et guil. in ſpe. e. ti. § i. v. item quod eſt laicus et quod no. ſ. de ſindico. c. vno. k. Reputari. ff. de pauſ. l. mutus § i. et ibi de hoc. et inſti. per quas. p no. ac. poſ. gul. et ſile in teſte. ff. de teſti.

vel alijs quibuſcumque arti culis ab eis vel eorum anteceſſoribus inita ſiue facta ſeruare recu ſant et ea eo pretextu in fringere moliuntur. quia magiſtri aut miniſtri vel prioris generalium ſeu prouincialium eorundem non affuit conſenſus in ipſis nec approbata per ipſorum generalia vel prouincialia capitula extite runt multa in diuerſis mundi partibus inſurgunt ſcandala. et ipſorum fra trum quos decet puri tatem omnimodam in ſuis obſeruare actibus et abſtinere ab hijs preſer tim per que poſſit alijs exempli perniciei grauio ri fame detrahitur plu rimum et honori. nos hijs occurrere prouide ſo licitudinis ſtudio inten dentes preſenti decreto ſancimus compoſiciones et pacta huiuſmodi cum prelatis capitulis et rectoribus et perſonis pre dictis ab ipſorum fratrum conuentualibus prioribus ſeu guardianis facta vel approbata de ſuorum conuentuum conſilio et aſſenſu dum tamen ali as ſit licita et honeſta debere ab ipſis fratribus in locis in quibus fuerint facta perpetuo inuiola biliter obſeruari non obſtante quod magiſtri vel miniſtri aut prioris generalium ſeu prouin cialium predictorum non interuenerit in eiſdem aſſenſus nec ab ipſorum generalibus vel prouinci alibus capitulis extiterint

l. i. et in contrahendo matrimonio. xxx. q. iiij. qui ſpiritualem ſ. de ſpon. cum apud. cum ergo non reperiamus hunc expreſſe prohibitum ergo erit admittendus. et ideo dixit expreſſe. quia tacite videbatur prohibitum ſecundum eundem modum quem ſ. dixi. ſm. ſ. l. Ab eo. ſ. procuratore ſi ergo dominus de ſtatus litem dat procuratorem poſtmodum ad litem iſte ſit datus non ſubſtituit vt h probatur licet vide atur ar. contra. C. e. ti. nichil arbitramur intereſſe. ſed ibi loquitur de facultate dandi. non de facultate ſubſtituendi vt ibi no. Et no. approbatam puto opi. Jo. quam ibi no. accur. ſ. quod procurator poſt litem datus non ſubſtituit. et guil. in ſpe. huius ti. § i. v. quod ſi procurator inceſſerit. accur. dicebat quod forte idem vtrobique dici poterat per. l. C. de conſor. l. ij. m. Litis. et exponunt legiſte id eſt in ſtancie. vt. C. de iud. properandum. ſm nos non perit inſtancia. vnde intelligimus per prec. ſ. de iud. c. penul. et ſic videtur ſentencia in eum formanda ſi in dominum. de quo dic. ut. ſ. de elec querelam. n. Procurator. vt. C. e. l. nulla. et l. penul. et l. nec in ſi. et. ff. e. in cauſe et. ff. de. ap. l. a b exe cutore § ſi. et. ff. de dolo. l. i. excep. ſi procurator agit § i. et h verum intelligo vbi fuerit ſimpliciter conſtitutus vel non expreſſe prohibitus. alias ſi conſtitutus fuerit vſque ad litem conteſt. et expreſſe prohibitus. neutra procederet ſecus de quo dic. ut no. inno. et hoſt. ſ. e. peticio. perſiciat igitur dominus per ſe vel per alium litem ceptam. Et ad inſtar huius dixit dominus Azo quod delegatus ab alio quam a principe poſt litem conteſt. delegare poteſt quod ſm nos videtur non verum ut. ſ. de ap. cum cum et de hoc ſ. de re iu. cum bertoldus nec eſt facienda comparacio. quia eciam poſt lit. conteſt. ordinarius reuocat delegatum ſuum. ff. de iud. l. iudicium. ſed procurator non niſi cauſa cognita. vt. j. e. per. et racionem que re. ff. e. ti. poſt litem. o. Ante litem conteſt. p. Non poteſt. dari alius procurator. ut. ff. e. l. quod quis. q. In rem ſuam vt titulo donacionis ceſſe ſunt actiones michi. et datus ſit

pcur. ad eas intendendas. iſte eſt caſus. C. de dona. l. illam
ſubtilem. r. ¶ Subſtituendi. tūc em̄ ſubſtitutus videtur vel
datus ab ipſo dn̄o ad h̄. ff. q̄ cuiuſ vniuer ſit. tis. l. item e:
op̄ §. ſi decuriones. ⁊ p hoc et alia quedā iura ſolui q̄ones
de delegato ab alio q̄ a pn̄cipe qui habet ſpāle mādatum
ſubdelegandi. l. q̄ ſb
delegare poſſit. ad i
dem. ſ. de offi. del. is
cui. vbi de h̄. ⁊. c. vl.
§. vices. s. ¶ Certa
pſona. in contrariū vi
debatur q̄ pcurator
debet eſſe certus. ff. e.
ti. l. ij. ſicut et arbiter
ff. de ar. item ſi vnus
§. ſi in duos. ⁊. ſ. de
ar. innotuit. ſicut et
tutor. ff. de teſta. tu.
tutor incertus. ⁊. l.
duo ſūt ticij. ⁊ hoc
per pdicta iura tene
bat vbertus de bobio
vt no. gui. in ſpecu
li ti. i. §. iam nunc. v.
quid ſi in delegacōe.
et dcur. videt idem
tenere. ff. e. ti. i. in. i.
glo. ſ3 illa glo. et. l. ij
e. ti. poſſent intelligi
de pcuratore incerto
ſm̄ modum illius. l.
duo ſūt ticij. ff. de te
ſta. tu. q̄ plures ſūt
ticij ⁊ facit ſicut pc
uratorem et nō ap
paret de quo ſenſerit
t. ¶ Negocia. ⁊ ad
vnū etiam negociū
dari pōt. ff. e. l. i. ff. de neg. geſ. l. iij. §. ſi negocium ad idem. ff.
vi. bo. rap. l. ij §. q̄ ait. v. ¶ Deputare. ff. māda. ſi pcurator
et ſic no. vnam dcām inter pcuratorem ad negocia et ad
iudicia aliam videbis. j. e. qui generaliter. in ſi. et ra. am. ſ. d
ſhp. c. ex pte decani. ff. man. ſi mādaſſem. ⁊ qd̄ hic dicit dic
¶ Quamuis. pcurator ante ¶ verū niſi in caſu. j. e. c. vl.
litē conteſta. etiam ſine cā reuocare pōt poſt lit. conteſ. nō
ſine racionabili cauſa dn̄s tn̄ bene pōt adeſſe cauſe cum ipō
pcuratore maxime ſi de colluſione timeat. p ¶ Conteſtatā.
vt inſti. mā. §. penul. ff. man. ſi vero nō remunerādi §. ſi mā
dauero. C. man. ſi pc. ff. de pcur. an̄ litem. ſ. de elec. in cauſ.
ſ. e. ex inſinuacōe. et eſt iſte caſus quo penitē licet. qd̄ dic ut
dixi. j. de reg. iuris. quod ſemel. que eſt contra. j. ¶ Reuocari.
ſ3 nūquid in hoc caſu reuocatio puenire debeat ad iudicē vel
aduerſarium. dic vt. ſ. e. mandato. ⁊ videt q̄ non ar. a con
trario illius decre. et hoc ibi tenet Tan. et gof. b. et innoc
ibi tenet contrarium et ſubaudiunt maxime ⁊ eoꝝ raciones
ibi vide et gul. in ſpe. e. ti. §. i. v. item q̄ mandatum. oſti. no. e
ti. audias q̄ reuocatio tenet indiſtincte quo ad pſudicium
reuocantis ſi querat de pſudicio aduerſarij ſi fit an̄ lit. cont
et iudex vel aduerſarius certificatus fuit vel certificari pōt de

De procuratoribus

approbata. ſeu q̄ ſedes ap. in hijs q̄ p pdictos fratres minores facta fuerint auctē ſuam nō preſtiterit vel aſſenſū

¶ Bon. octauus.

Non indiſcrete iudex cēſet egiſſe pcuratorem laici ad agēdū vel defendēdum in cauſis ſpūalibus admittē do cum regulariter q̄ non phibetur expſſe ad exercendū pcuratoris officium idoneus debeat reputari. ¶ Licet autem a pcuratore poſt litem conteſt. ab eo poſſit cū dominus ſit litis effectus dari alius pcurator antea tn̄ nō pt niſi in rem ſuā ſit datus vel a domino ſubſtituendi alium etiam certa non expreſſa pſona ſibi fuerit conceſſa poteſtas. ¶ Procurator vero datus ad negocia pōt libere quandocūꝫ alium deputare. ¶ Jo.

Quamuis pcurator poſſit ante litem cōteſtatam etiam ſine cauſa libere a dn̄o reuocari poſtea tamen ipſo nolente nequibit niſi eum domino inimicum fieri vel ſuſpectū ā aduerſario affitate

mandato non obeſt reuocatio niſi ad alteꝝ peruenerit debet
em̄ eſſe ignorancia pbabilis excuſata de cleri. ex. mi. apli
ce. ff. iud. ſol. ſi aūt. multo minꝰ valet poſt lit. conteſta. niſi ad
alterum pdictoꝝ perueniat quibꝫ ſemel de mādato extitit ſa
cta fides. ſ. e. mandato. ff. e. ſi pcuratorem. ſ3 ſi ſe celet pcu
rator obligatur dn̄o
ff. de dolo. eleganter
§. penul. ⁊ ſi non eſt
ſoluēdo tenet aduer
ſarius ſi particeps ſit
doli di. ff. manda. ſi p
curatorem §. i. ſm aūt
ſibi imputet qui talē
elegit. ff. d minor. cū
mandato. in ſi. vnde
ſi reuocatio ad iudi
cem vel aduerſariū
perueniat id ſup quo
concluſum eſt non im
pedit alia ſic vt pdi
cta dec. auditis. ſi au
tem de mādato non
fuit facta fides ⁊ ſine
ſatiſdatione fuit ad
miſſus tenet reuoca
tio ⁊ ſic intelligatur
ſ. e. in nrā. et. c. ex in
ſinuatione. et. ff. e. in
cauſe. et contrarius ſen
ſus. ſ. e. mandato. et
ſibi imputet qui caꝫ
non exegit ſi ante ſa
tiſdacōem exegit in
pcuratorem celantē
reuocacōnem redūda
bit et aduerſarius e
rit ſine dāno. vnde ſi
erat pcurator actoꝝ
conmiſſa eſt ſatiſdatio de rato. ff. rē ra. ha. l. ij. ſi pcurator rei
ſatiſdat iudicatum ſolui et de dolo conmittetur. ff. iudi. ſol. l.
iudicatum ſolui. et. ff. e. plautius. a. ¶ Poſtea. i. poſt lit. cō
teſ. et intelligas ab ipſo pcuratore. ut dixi. ſ. e. primo. b.
¶ Ipſo volente. ſecus ſi nolente. et ſic poſſꝫ intelligi. ſ. e. mā
dato ut ibi no. quantumcūꝫ em̄ pcurator contradicat non p
cedet cū eo poſt reuocacōem quouſ de cā reuocacōis cognitū
fuerit. non em̄ debet ſe ingerere pcurator. ſ3 debet ei ſufficere
q̄ ſine nota ſuſpicōis remoueat. ff. e. l. que omnia. e. ¶ Ne
quibit. contra. j. e. ſi quem. ſolu. ibi. d. ¶ Niſi cū. hos caſus qui
ſecuntur hēs. ff. e. ti. l. filius §. ſi. et. l. ſequentibꝫ vſ ad. l. ſed e
tiam. et. l. poſt litem. vſ ad. l. que omnia §. i. Joh. andree. e
¶ Inimicū. et que inimicicie ſi veniāt arbitrabit iudex. facit
quod dicimus de iudice et de teſte. iij. q. v. c. ij. de ſimo. per
tuas et de accuſa. cū oporteat. nō tamē dico q̄ requirantur
capitales. et hoc ſonet lrā que dicit. vel ſuſpectū ſicut vidi. a
tur contra. ff. e. l. filius ad ſi. et. l. ſi poſt datū. ſ3 in pcur. pro q̄
pmiſit dominꝰ iudicatū ſolui loquitur qui compellit pſequi
niſi capitales inierunt vel alie iuſte cauſe de quibꝫ ibi di
citur. et ideo lex. e. ti. vel exilio. quia loquit de caſu noſtro nō
poſuit capitales in textu. f. ¶ Suſpectum. et eſt ſuſpicio

coniungi· vel ei⁹ here-
dem effia ſeu ingredi
religionem aut in lon
gum pegrinari vel e-
gritudine aut vincul
detineri contingat ſeu
alia racionabilis cauſa
ſubſit ꝓpter quam ſit
merito reuocandus·
Verum quamq̄ niſi
vt premittitur reuoca
ri non poſſit dominus
tamen ſue cauſe vna
cum eodem ꝓcuratore
maxime ſi de colluſiõe
timeat minime ꝓhibe
tur adeſſe. Item.

IS qui a ꝓcura-
tore ſuper hoc a
domino põtatem habẽ

allegāda et ꝓbanda fiat ꝯtra iudicem.ſ.de ap.cum ſpe
ciali.ſ3 hoc ipſo ꝙ opas ingerit in muitū ſuſpectus eſt. ff.e.
ti.l.que omnia.et ſic etiam ex falſa cā ipſū poterit dominus
reuocare ꝙ contradicendo ſuſpectus erit.⁊ ſic locū habebit h
trā.ſed põt dici vt no.acur.ff.e.ti.l.que omnia.ꝙ aut ꝓ-
curator ſolus reſiſtit
et tunc ꝓcedat.⁊ ve
ra ſit obiectiõ.aut ad
uerſarius vel ꝓcura
tor et aduerſarius.et
tunc ſecus et ſic poſ
ſunt intelligi.l.ꝑalle
gate et decre.iſta.ſ3
trā iſta ſolū dicit ipſo
volente. vnde et poſt
ea dicit idẽ acur.dic
cum ſuſpectum qua
litercumq̄ ſ3 non itā
ꝙ remoueat. vel ſu-
ſpectus ē interim do
nec remocõis cauſa ē
datur.alias enim ad
quid remocõis cā tra
ctaretur nõ video. ſ3
domin⁹.O.ibi ꝑmā
ꝯſueuerit aꝓbare.g
Affinitate. ꝙ tūc
dño timetur piculū
C.de exac. tri.humani
tatis. h. Eius.ſc3
aduerſarij ⁊ tūc ip
ſe ꝓcurator aduerſa
rius eſt et poterit di
cere contrarium eius
qḋ ꝑmo petebat. ad
hoc.iij. q.vij.ꝗ. tria.
v.ſi contra patrem.
ad idem.ff.de poſtul
l.vltima.i Ingredi.etiam nõ ꝓfitendo ſ3 ſolū ꝓbacõis
cauſa.ad h.j.de ſen.ex.religioſo.ij.ſhe.⁊.j.de regul.c.i.in
prin h. Longum.arbitrio iudicis credo terminādum. hi
ta ꝯſideratione cauſe et viar.l. Vinculis.ꝑdonū vel ho
ſtium põtate.ff.e.ti.jte ſi ſuſpectus.in. Alia racionabilis
vtputa etas nimis decrepita vel nimis iuuenis et tūc reuo
caretur de facto.vt.ff.e.ti.l.poſt litem.in fi.vel ꝙ latitat.ff.
e.l.vel exilio.vel iudicio publico vel ꝑuato detinet.vt.ff. e.
ti.l.vel iudicio.⁊ idem in fi.n. Poſſit.inuitus.vt.ſ. vidi
ſti.o. Colluſione.ſ3 nõne ex quo de colluſione timet habꝫ
eum ſuſpectū.quare ḡ non reuocat.vt.ſ.e.c.So.timet hoc
ſ3 ꝓbare non põt.ad h.ij.q.vij.plerique.vel aliter h nõ vult
dilatare ꝓceſſum cauſe qui eſt in ꝯgnicõe ſuſpicionis. vt.ſ
dixi.⁊ ꝓbatur.ff.e.l.poſt litem.p. Adeſſe.ſ3 quid ꝓderit
adeſſe.ꝓderit ꝙ poſſent teſtes et ꝓbationes īducere quas
ille omitteret.vel ſaltem ille ꝓducere tenebit nominatos a
dño.beneficium enī iuris qḋ adeſſe poſſit interꝑtandum eſt
late.⁊ vt aliquid ꝯferat.de v.ſig.abbate.et de h p acur.
ff.de inoffi.teſta.ſi ſuſpecta.in prin.

IS qui.ꝓcurator habens mandatū ſubſtituent ſub
ſtitutum a ſe poſt mandatū ſuſceptum etiam ſi eo nõ ſit v-

te ꝓcurator extitit ſub
ſtitutus non põt poſt
mandatum ſuſceptū
etiam ſi eo vſus nõ fu
erit licet in delegato ſe.
ap.vices ſuas alteri ꝯ
mittente aliud cenſeat
vlterius reuocari ab
illo niſi reuocandi po
teſtas conceſſa fuiſſet
eidem. Verum ſi cum
ad plures vel ad omẽſ
cauſas generaliter con
ſtitutus fuiſſet in vna
tantum ſubſtituerit e
undem in alijs nequa
q̄ prohibetur ꝓcurati
onis officium exercere

QVi ad a Item.
gẽd et defendend

ſus reuocare nõ põt niſi et põtatem habuit reuocandi. ſi au
tem erat ꝓcurator ad plures cauſas ⁊ in altera ſubſtituit.
in alijs remanet ꝓcurator.q. Poteſtatem. quia alias ſi
poterat.niſi in caſibus.ſ.e.c.i.r. Suſceptum. ⁊ licet dix
erit ſe nolle ſuſcipe.tamen domino in eadem voluntate ma
nente adhuc ſuſcipe
poterit.ut.j.e.licet.s
Vſus non fuerit.ſi
cut ergo dominus re
uocat ꝓcuratorē re
integra vel ante litẽ
conteſtatam. inſti.mā.
ꝗ.recte.⁊.ſ.e.pꝫ.in
prin.cum ſuis ꝯcor.
et ipſo facto ſm id qḋ
dicitur.j.e. ſi quem.
ꝓcurator tamen da
tus ad ſubſtituendū
hoc non põt poſt ſu
ſceptum mādatum.
iam enī ſuo funct⁹ eſt
officio ⁊ potius h ꝯ
ſtitutus a principali
domino q̄ ſubſtitutuſ
a ꝓcuratore videtur
vt dixi.ſ.e.c.i. r.
Apoſtolice.quia a
lius non ſubdelegat
C.de iud.a iudice.ſ.
de offi.del.paſtoral
et.c.vltimo.de ap.cū
cauſam.v. Aliud.
ſc3 ꝙ reuocare poſſit
ante q̄ ille vſus fuit
et habes hoc. ſ.e.li.
de offi.del.q̄uis.ſed
quero quare aliud ī
delegato q̄ in ꝓcura
tore.So.credo ꝙ ſit racio quia delegatus principis habet
a lege ꝙ ꝯmittere poſſit. ⁊ ideo donec iudex ſubdelegatus
vti cepit reuocare põt.vt in predicta decre.q̄uis.ſed ꝓcura
tor de quo h loquitur habet hoc ab homine et ideo ꝯmiſſo
do ſuſcepto mandato p ꝓcuratorem functus eſt officio ſuo
et ideo amplius nõ reuocat.⁊ no.quia ſi ꝯpromiſſarius da
tus ad eligendum eligat.et electus renuit ꝯſentire.ampli
us non eligit ꝙ ſuo functus eſt officio.ſ.e.li.de elec.ſi con
ꝓmiſſarius ꝗ.i.ꝓcurator tamen ſubſtituens nõ eſt functus
officio ſuo niſi ſubſtitutus mādatum ſuſcipiat vt hic vides
et ideo aliud quia h ꝓcurator cauſam agere et ſubſtituẽ po
terat.ibi ſolum eligere.⁊ ideo actus illius expirat officiū.
et ſm ſupius dicta no.ꝙ cum tres caſus ſint poſiti.ſ.e.i.in
quib ꝓcur.ad iudicia ſubſtituit.h de altero tm̄ dicit.ſc3 de
eo qui mādatum habet.vnde de reliquis ſecus credo cū ha
beant põtatem non ab homie ſ3 a lege.vt ſupius dixi.ex eo
ꝙ factus eſt dominus litis.vel datus in rem ſuam.alias enī
quare nõ ſic de alijs exꝑſſiſſet.⁊ facit de decẽ.ad audienciā
et ꝙ recitari ſolet ḋ eo qui dux.in ma.c.vltimo.et de ꝯuer.
in fide.c.i.a. Illo.ſ.ſubſtituente.a domino autem bene ha
bita diſtinctione quam habes ſ.c.pꝫ.h. Reuocandi.tūc

cũ non exprimat mandatum. ex quo penes eum potestas rema
net reuocandi. et facit optime. ſ. e. li. ſi delegatus. de offi. dele. e
c. ¶ Omnes. pōt ergo conſtitui ad vnã et ad plures et ad
omnes cauſas procurator. ff. e. l. i. § ¶ Exercere. ſic et delega
tus ab alio quam a principe ad vniuerſitatem cauſarum vnam
cauſam dele gat. et in
alijs iuriſdictionem
retinet. ff. de iud. l. cũ
pretor. § i.

Qui ad agendũ
datus ad agen
dum defendere cogi
tur vel ſatiſdare de de
fendendo. ff. e. ti. l. ſe.
ſeruum. in ſi. jo. an. f
¶ Speciale. vt. j. § vl
timo cum ſi. g. ¶ Nõ
debet. et ſic nõ valet
tantum genus quo
ad ſpecies quantum ſpe
cies ad idẽ. ſ. de ap.
c. ij. de hoc habes. ſ.
de offi. or. ſi ſacerdos
xxiij. di. quamquam. h.
¶ Nõ expreſſos. nõ
tamen pro hoc contra
here matrimoniũ po
terit. vt. j. e. c. vl. nec
poterit etiam contra
electum vel poſitum
opponere crimina vel defectus. vt in cle. e. ti. non poteſt. i.
¶ Admittetur. no. pro illa opi. bul. et aliorum doctorum legũ
quod paciſcens quod caſum fortuitum non opponet. aut aliquos
expreſſit ſecuta generali clauſula aut nullum. vt in primo ca
ſu teneat renũciatio. in ſecundo vero nõ. et no. h materia p
accur. ff. ſi quis cau. § et ſi. § queſitum. et tractari ſolet. ſ. de
depoſi. bona fides. h. ¶ Mandato. vel eo quod habeat vim ip
ſius ſpecialis mandati. vt. ſ. pro. § ſpe. l. ¶ Deferre. ff. de iure
iuran. iuſiurandum. j. § ſi. m. ¶ Vel paciſci. C. de tranſacti.
tranſactionis ubi de hoc. ff. e. ti. l. procurator cui libera. et. l.
mandato. et. ſ. de tranſacti. contingit. et de ar. p tuas. nec in
integrũ reſtitutionem pro alio petere. ſ. de reſt. in integ. cos
tam. ubi de hoc quando principaliter petit. ſecus ſi incidenter ut. e.
ti. ſuſcitata. C. etiam p pro. cum in integ. reſti. agi. poſ. l.
vnica. Item in cauſa ſuſpecti tutoris. ff. de pro. non ſolus
§ ſi. Item ubi ſunt duo procuratores omniũ rerum alicuius
tunc enim nõ poteſt vnus ab alio ſine ſpeciali mandato exige
re. ff. e. l. qui duos. et. l. itaque. Item de interdicto de liberis
exhibendis et deducendis. ff. e. pap. in prin. Item in accep
tilatione. ff. de acceptil. l. iij. item in reſcriptorum impetratio
ne. ſ. de reſcrip. nonnulli. et. e. ex par. item in cauſa matrimoniali
ſecundum vincen. ſ. qui matri. accuſ. poſ. c. ex litteris in parte deciſa.
ar. contra. ſ. e. ti. accedens. § ibi parentibus agentibus de ma
trimonio filiorum acceſſit ipſorum conſenſus vt ibi no. item
ſecundum quoſdam in voto tranſmarino. ſ. de voto. ex multa
in prin. v. illis. item conſumptorum inſtrumentorum exemplati
one de fi. in. c. ulti. item in hijs que ſedes ap. ſibi ſpecialiter
reſeruauit quod dic vt no. de of. leg. quod tranſlationem. item in
contrahendo matrimonio. j. e. c. vl. et ſponſalibus. quod clerici

ac generaliter ad om-
nia etiam ſi mandatum
exigant ſpeciale conſti
tuitur procurator ex vi
generalitatis huiuſmodi ad
aliquem articulum in
quo ſpeciale mandatum
exigitur admitti non
debet ¶ Sed ſi aliquis
vel aliqui de articulis
ſpeciale mandatum ex
igentibus ſpecificati fuiſ
ſent adiecta clauſula
generali tunc ad non
expreſſos etiam admit
tetur ¶ Procurator qui
abſque ſpeciali manda
to iuramentum offerre
tranſigere vel paciſci
nõ poteſt niſi ei bonorum
vel cauſe adminiſtra-
tio libera ſit conceſſa

Qui gene- ¶ Itẽ
raliter conſtitui
tur ad negocia procura-
tor agere et experiri po
teſt exceptis hijs caſi-
buſque mandatum exigũt

tis. veniens. in pro miſſo. ſ. de ar. p tuas. item in abſolutio
one petenda ab excõmunicatione. de ſen. ex. quod de hijs. in ſi.
et ar. de pe. di. i. quem penitet. item in oblatione filij idolis
faciendis. de conſe. di. iiij. quens in pri. in contrahenda excomu
nicatione. xxiij. q. iij. ſi habes in principio. Item in preſtatione
iuramenti de calũp
nia. j. de iura. cal. c. vl.
item caſu. ſ. e. ti. de
ele. procurator. et de
hoc vide in ſpe. ti. e.
§ i. v. item oppone
quod licet habeat. n. ¶
Conceſſa. vel datus
ſit in rem ſuam. in
tribus que caſibus h
pōt. ſ. quando habet ſpeci
ale. quando habet genera
lem et liberam quan
do datus eſt in rem
ſuam. h probantur. ff
e. l. procur. cui libera.
ff. de iureiur. l. iuſiurã
dum. § ſi et l. ſe. C.
de noua. l. nõ abſtu
lit. et. ff. de ſol. l. hoc
iure. et no. C. de tranſ.
l. tranſactionis. jo. an.

Qui generalit
nõ eget ſuma
quia ſatis ſummat ſe
ipſum. hoc primum dictum ponebat guil. pro queſtione in ſpe.
e. ti. § i. in ſi. et ſequendo uber. idem dicebat quod dicit h dec. et
idem no. oſt. de pro. petitõ in prima glo. et ſatis olim hec di
cebamus p dec. dilectus. ubi eſt hoc ſatis expreſſum. ſed glo.
videbatur tacite conſentire quod generaliter fuerit conſtitutus ad
negocia et ad iudicia. p. ¶ Generaliter. no. quod generaliter
poteſt fieri pro. conſtitutio. et dicit hoc. ſ. e. peti. x. q. ¶ Ex
periri. i. defendere. ſ. de iud. c. i. Alibi. ponitur pro agere. ſ.
de cauſa poſ. paſtoralis. ſ. ¶ Caſibus. exempla vides. ſ.
e. pro. c. ¶ Filiuſfamilias. nõ dubitabamus quin filiuſfa
milias poſſet conſtitui procurator. ſ. e. nõ iniuſte et. ff. e. l. fili
uſfamilias § ipſe quoque. ſed an ſine mandato patris poſſit
conſtitui dubitabat et videbat quod nõ. quia pro ſe nõ admittitur. ergo
nec pro alio aut interdum admittatur pro ſe quod non pro alio. ff.
de poſtul. l. i. § ij. iij. q. vij § tria. et no. de hoc p accur. C. de
bo. que li. l. vl. § i. in ſi. Sed quia nil deperit patri. id circo
admittat ſine mandato. vt hic. et eſt ſi. j. de iud. c. vl. ubi
autem deperiret patri. haberent locum predicta. ad hoc. ff. ad
trebell. ille a quo § ſi. ff. de i integ. reſt. cum mandato. in ſi.
u. ¶ Xvij. annũ. iuſtit. qui et ex quibus ca. ma. poſ. § iuſte
ſic et aduocatus pegiſſe debet. xvij. an. ff. de poſtul. l. i. § ini
tium. iij. q. vij § tetum. a. ¶ Ad negocia no. oſt. ſ. e. non
iniuſte. in quarta glo. quod procurator datus ad negocia maior
xvij. et minor. xxv. pōt agere et experiri. nam ex quo procura
tor ad negocia agere pōt. ſ. pro. § ſed. n. et minor. xxv. an dat
ad negocia vt h. ergo et aget. vt ibi. h. ¶ Xxv. ff. e. t. mi
nor. C. de hys qui ve. e. impetra. l. ſi. C. e. ti. l. exigendi.

Si duo vel plures. emanauit h dec. ad declarationẽ
eorum que no. jo. in. ij. q. vi § forma. et h. ſ. e. ti. n iniuſte

et accuſ. ff. e. ti. l. pluribꝰ. ⁊ Innoc. ⁊ hoſti. ſ. e. in noſtra. ⁊ guil in ſpe. e. ti. §. racione autem. d Simul. q ſecus ſi diuerſis tēporibus. ff. e. l. ſi quis tamen §. ſi. ⁊. ſ. e. l. non mutuſte. et hoc ideo q dando ſecundum videtur primum reuocare vt in pdictis iuribꝰ. ⁊ hoc eſt verum niſi exprimat ſe nolle primum reuocare. ff. de l. j. ſi quis pluribus. ad hoc. c. j. e. ſi quē et hoc verū intelligo etiam ſi ſecūdus parator nolit ſuſcipere mādatum. ar. l. inſtiquibꝰ mo. teſt. in ſi. §. poſteriore. vbi dicit q ſecundum teſtamentum rūpit primū licꝫ ex ſecundo teſtamēto aliquis heres nō ſit vel eſſe noluerit. ſic et ſ. ar. pdictorū iurium. ⁊ hoc tractat guil. in ſpe. e. ti. §. racione aūt. v. ſꝫ cū dato ſecūdo. e In ſolidū aliquid opatur ſꝫ nō ꝓ omnia qd ſonat verbum. j. patet f Admitti. aliud in executoribꝰ vltime volūtatis. ut j. de teſta. c. vlt. in ſi. et in paratoribꝰ datis ad iudicia ſpūalium cāruꝫ ut. j. e. c. §. ſane. et in tutoribꝰ. ff de admi. tu. decre. in ſi. ⁊ in hijs de benignitate ſecus eſt receptū vt ibi et eſt racio huius dcā q hij duo cenſent ꝓ vnō. ſ. e. ti. de elec. c. p. §. j. eſt igitur ſ neceſſe q vterq admittat ſicut in iudicibus datis ſine clauſula. ſ. de offi. del. cām matrimonij. ſꝫ quid dices ecce vnus ↄfitetur alter negat qd erit ſup ſ fuit diſſenſio. dicūt quidam q facta eſt litis ↄteſtatio et ſtat confeſſioni qd ſic pbat. ſi dn̄s pn̄s eſſet et ↄfiteretur et negaret ſtaretur ↄfeſſioni que ↄtra eū eſt. ff. de inter. acti. de etate §. j. ſꝫ j dem in hijs qui pſonam dn̄i repn̄tant. Alij dicūt q eligē pōt dn̄s vtrū ſtetur negacōi vel ↄfeſſioni. ar. ſ. de re iud. dū obus. et. ff. de re iud. duo iudices. Tercij dicūt et forte melius ſꝫm Inno. q ꝑ talem rn̄ſionem nō ſit litis cōteſtatio ſꝫ ꝓcedendū eſt ↄtra dn̄m tanq ↄtra ↄtumacem ꝓ eo q non miſit paratores inſtructos de iur. cal. m ꝑ tractādis ꝑma epi. placuit hoſti. ſ. e. in nrā. michi placet vltima q ↄfeſſio vel negacō vnius ſolius etiā altero nō reſiſtente nō valet vt. ſ. in pn̄. multo min⁹ altero reſiſtēte. ad ſ. ſ. e. ti. de elec. c. pe. §. ſi aūt. ⁊ ꝓpter euitāda hec dicebat ſ. ſ. e. nō iniuſte. qd ſatis equū erat q ſiue adiceret in ſolidūꝫ ſiue nō ſemp iudex eligeret pdoneorē. ad ſ. ff. d accuſ. ſi plures. ff. de ad inij. tu. ſi plures. ſꝫ nō eſt verū niſi in caſu. j. e. §. ſane. Vincen. aūt dicebat ob pdictam cāꝫ paratores tales nō admittendos ſꝫ

ſpeciale. Ne dū vero ad negocia ſed etiā ad iudicia pōt filiuſfamilias abſ pr̄is aſſenſu fieri parator. Licet autem quis poſt. xvij. annū parator ad negocia licite deputet. ad iudicia tn̄ niſi maior. xxv. annoꝝ fuerit deputari nequibit. Item. Si duo paratores ſimul nō adiecto in ſolidū deputent vnus ſine altero nō debebit admitti. ſecus ſi ſint in ſolidū ↄſtituti ſꝫ tūc illius melior erit ↄdicō qui ꝑ litis conteſtacōem negociū pmitus occupabit. poſt occupationem aūt hmōi alt' ſe intromittere nequibit vlteri⁹ cū ille litis dn̄s ſit effectus niſi dictū in ↄſtitucōe fuiſſet q nō fieret melior ↄdicio occupātis tunc enī ſi eū qui occupau' infirmari, mori, abſentari vel alias īpediri cōtingat aut ſi pſequi forte nolit poterit alter ſuſcipe ac pficere negocium ab alio inchoatū. dū tn̄ ab illo nō fuerit alius ſubſtitut⁹. nam ſi ſit is pferri debebit eidē. Ceteꝝ vbi nullo ſubſtituto alt' ſuſcipit

vera eſt opi. in caſu. ſ. e. ti. de elec. c. pe. §. ſi aūt. alias non vt hic vides. g Secus. ſcꝫ q tūc vnus admittet ſine altero h Litis ↄteſta. q tūc demū agere videt. ff. rem ra. ha. l. āpliꝰ. ad ſ. ſ. de offi. del. relatum et de v. ſig. ex pte. ij. ⁊ ↄ cor. ff. e. l. pluribꝰ. Intelligitur aūt quis dici occupare q pmo ad ſinam deuenit. vt in acti. d peculi. et in no xali. ff. de pecul. ſi vero. ff. de noxalibꝰ. ſi quis a multis q nō pluniturqs aſtrict⁹ et ideo an ſententiaꝫ nullus occupare videtur. ar. C. de acti. et oblig. l. negantes. et delegatus cum clauſula vos vel alter veſtrum occupat p qm libet inchoacōeꝫ iudicialem. ſ. de offi. del. cum plures. aliquando nil opat occupatio ff. de dam. infec. ſi finita. §. ſi iulianus. ff. vt in poſ. leg. l. is cui. §. qui por ubi ↄſ equaliter in poſſeſſione mittunt licet pres ſibi faciat p ↄcurſum i Occupabit. i. bona ſignificatione. ſic vij. q. j. factus eſt cor nelius. alibi in mala ſ. e. ti. de elec. generali. vbi de ſ. k Dn̄s ſ. e. c. j. cū ſuis ↄcord l Occupātis. et nil omin⁹ ↄtra volūtatē domi melior fiet ipſi⁹ occupantis ↄdicō q ſtatum iuris immutare non potuit in toū. ad ſ. ſ. de teſta. requiſiti. ⁊. c. tua. ff. de l. j. l. nemo. ſi ſꝫ nō valet in toū vt agit valeat ꝓ ea pte et eo mō quo valere pōt ad id. j. de deſpon. impub. c. j. §. j. et determinatum eſt qd dubie tractabat guil. in ſpe. e. ti. §. rōe aūt. v. quid ſi dictū fuit. m Inchoatū ſi. ſ. e. ti. de offi. del. cum plures. n Preferri. eſt enī ↄſtitutus ab eo q potior eſt et a non ob. vt ſ. vidiſti excludet ſꝫ illū cū vices poſterioris gerat. ad hoc. xxij. di. c. vl. et xxiij. di. c. j. j. de ꝑben. hij qui. o Subſtituto ab occupāte nūquid hūc reuocare poſſit dic vt dixi ſ. e. ti. is qui. p Alter collega cū eo dat⁹ in ſolidum. q Ipſū negocium. r Ceſſante. ar. contra ſ. e. ti. de elec. cupientes §. q ſi. et j. de ſen. ex. cos qui vbi ceſſante impedimēto tenetur quis ad id ad qd tenebat prius ſꝫ ſ iaꝫ alius occupauit et eo caſu quo potuit. vn̄ nec virtus eſt ſ opatur vt vides. ſ Impediri. et tūc ille aſſumet. nec illi ſubſtitutū dare poterit cum litē nō fuit ↄteſtatus. ſ. e. c. j. §. j. t Cauſis. ſecus in negocijs etiā ſpūalibꝰ. vt patet. ſ. de elec. c. pe. §. ſi autē. qd eſt ↄtra. ⁊ ibi dixi. v Celerior de hoc vide qd dixi. ſ. e. ti. de elec. c. vl. x Specialiter. nō ſꝫ q fauor aliquid mouiat ↄtra ius poſitiuū. qd habuiſti. ſ

negocium ꝓsequendū. ſi qui occupauit pmitus ipſum reſumere poſtea impedimento ceſſante nequibit niſi forſan illum contingeret impediri. Sane in electionum poſtulationum prouiſionum ⁊ aliorum ſpiritualium negociorum cauſarum talia celeriorem expeditionem exigere dinoſcantur volumus ſpecialiter obſeruari ut ſi plures procuratores ſimul ī eis fuerint nō in ſolidum deputati iudex ne ꝓpter eorum concurſum negocia eadem intricari contingat idoneorem ex ipſis eligere valeat ⁊ ille ſolūmodo proſequatur habeat ꝙ quicquid cū illo ſic electo factum extiterit plenā roboris firmitatem nec ad ꝓſequendum alius admittatur poſtmodum. niſi ꝓut eum qui non occupat negocium cē

ſuimus poſt occupacionem factam ab alio ſupius admittendum. Licet is Item. qui procurator cōſtituit ab abſente dixerit pſentatum ſibi ſuſcipere nolle mandatum. Si tamen nequaq̄ obſtante quamdiu cōſtituens in eadem pſtiterit voluntate ipſum acceptare poterit quādocūq₃ placebit. Item. Si quē ſb ea forma quotiēs te abeſſe contigerit cōſtitueris procuratorem ad cauſam. nō ideo licet tractes eam poſtmodum p teipſum procuratorem ipſum dinoſceris reuocare quinīmo procurator item procurationis aſſumet officium quādocumq₃ te contigerit abſentare. Secus ſi ſimpliciter a te fuerit cōſtitutus tūc eīm ſiue ante litem conteſtatā ſiue poſt ad cauſā ipā

in prin. decre. et no. p hanc literam repbatam illam opinionem que videabatur equa. h. ſ. e. non inuſte. ꝙ ſiue eſſet clauſula in ſolidum ſiue nō iudex poterit eligere. ſ non eſt verū niſi in ſpiritualibus vt hic vides. et faciebat pro illa opi. ff de pſta. acti. l. ij. ſed non ob. ꝙ ibi plus tangitur vniuerſitas ꝙ priuata pſona et ideo fuit electio magiſtratus. a. Non in ſolidum. ſi eīm in ſolidū non eſſet ſpeciale. ꝙ omni caſu iudex eligeret. ſi ambo concurrēt et ſimul occupatent. ad h. ſ. de electio. c. pnl. ſ. i. b Intricari. ut ex contrarijs intentionibus parat igit viā expeditioni negocij ꝓuidet dño abſēti ocurret pluium laboribus et multibus expenſis ad que omnia tenetur iudex. s. c. h. de of. ord. ut litigantes de ſtp. ſtatutum. c. Idoneorem. ff. de acuſa. ſi plures. ff. de admi. tu. ſi plures et videt idoneor magis honeſtus. et qui melius merita cauſa nouit. ſ. de iura. cal. in pertractandis. d. Admittendum. ſ. qui non dedit ſubſtitutum. et non poteſt vel nō vult ꝓſequi Licet. procurator qui renuit acceptare emandatum penitere pt ꝙ diu cōſtituens in eadem pſeuerauerit volūtate ff. Procurator. ad iudicia vel negocia non aliter cum nō diſtinguat et eadem rō ſit vtrobiq₃. g. Abſente. pns igit et abſens quis poteſt conſtitui procurator ut hic et. ff. c. l. i. ſ. de conſtitu. vel inuſti. cū dilecta. h. Suſcipere. ꝙ ſi ſcienter illud ſine pteſtatione recipit dominum qui pro debito cauerat ſuper inclus in procuratorio defendere cogitur. ut in cle. e. ti. c. i. Nolle. de volo ⁊ volam. qūo alterum extenſiuū alterū non vide qd no. ff. de. v. obli. l. ſi quis ſtipulatus fuerit. k. Obſtante. et ſic no. ſpecialē contra regulam. j. de reg. iur

qd ſemel. cum ſuis decr. l. Quamdiu. ſi ḡ mutaſſet voluntatem vel cauſam agendo. vel alium procuratorem dando ſecus. ut dixi. ſ. e. c. pt. i. pri. ad hoc. j. e. ꝓx. m. Ipm mādatū ſi. Placebit. contra. ar. ff. de ſuc edic. l. i. ſ. q̄ ſemel vbi ſi ille qui eſt pmi gradus dixerit ſe nolle ſuccedere. ſtatim ius deuoluitur ad eum qui eſt ſcdi gradus ſed ibi erat ad quem ex renūciacione ius deuoluebatur. hic ad nullum alium ꝙ ad dominū ipſum procuratorem cōſtituentem. vnde ſatis dici poteſt. ꝙ de quadam pſeuerancia voluntatis et equitate ille vel nō deſinit eſſe procurator vel nō deſinit iuſ pmittente reaſſumere pt et forte ſtatutum fuit. ne contingat ꝓpter procuratoris defectum negocia ꝓtelari. ad hoc. ſ. e. ꝓx. Credo tamen p predictā. l. et p hanc literam ꝙ diu. ⁊c. ꝙ ſi dominus dixiſſet conſtituo talem qui ſi renuerit talē cōſtituo ī hic loci hanc decre. et no. ar. ꝙ ſi electus pſentata ſibi electio ne renuat conſentire adhuc electoribus in eadem voluntate manentibus poterit conſentire. ⁊ alias non. quod verum eſt. ꝙ a principio renuūt. et quaſi inuiti erabunt viij. q. i. qui epiſcopatum et c. i ſcripturis Si quem ſub ea. dominus dans procuratorem quotiēs contingit eū abeſſe cauſam tractando procuratorem non intelligitur reuocare. ſecus ſi ſimpliciter niſi expreſſe proteſtetur ꝙ ipſum reuocare non intendit. vel alias hoc appareat ex probabilibus coniecturis. dec. iſta approbat ꝙ no. per innocen. et hoſt. ſ. e. c. petitio. et vide quod nota. ff. mā. qui mutuam. ſ. non ideo. p. Abeſſe. ſub hac ergo forma poteſt dominus procuratorem dare. ſic et delegatus pape ſub delegatum. ſ. de offi. del. delegatis. c. ij. q.

Reſuiticet. ſi. C. de arr. ſuf. l. pe. ff. man. qui mutuam ꝙ nõ ideo. jo. an. r. Secus. ſ. quia non aſſumet. ⁊. j. declarat q̃s re. s. Ante litem. tũc reuocatur ſine cauſa et inuitus. vt. ſ. e. c. ij. cum ſuis concor. Sive poſt. ad hoc. ſ. e. nõ inuiſte. ff. e. l. plurib9. ff. man. qui mutuam ꝙ nõ ideo minus. ſ contra. ſ. e. c. ij. vbi poſt litem conteſt. ꝓcurator nõ reuocatur. Sol. quidam dicunt hũc caſum addendum. ſ. ꝙ ꝓcuratorem poſt litem cõteſ. non reuo cat dominus vt det alium ꝓcuratorem ſ ſi cauſam tractat hũ. ſ ad hoc contradicat ſi nis ipſius decre. que dicat ꝙ adeſſe poteſt ſed nõ tractare et eſt expreſſum. C. e. l. ꝓ curatoribus. vbi hẽs ꝙ poſt conteſt. a ꝓcu ratore factam nõ ha bet dominus põtã ex ꝓſequendi negociũ dic ꝙ et verius ꝙ de cre. iſta et ſupradic. iura loquũtur quan do dño poſt litem cõ teſ. nõ contradicitur ſi tũs aſſumptio vt le gitur et no. ff. e. ſi. l. que omnia. et ideo ii la lra que eſt. ſ. e. ſi. e. li. c. ij. ibi ipſo no: lente. ſolut contractus et ita etiam tenent ꝓ dicti doctores in decre pectio. ſ. e. ſi autem contradicunt tunc habet locũ decre. illa. ꝙ cauſa cognita reuocabitur alias non. v. Aſſiſtas. quod põt eo inuito. ſ. e. ꝙ̃uis. in ſi. ff. e. l. paulus. ff. de inoffi. teſt. ſi ſuſpecta. r. Manere. ad idem. ſ. e. ſi duo. et no. pro ꝓte ſtatione ꝙ h ſaluat ꝙ ſine ipſa ꝓderetur de hoc. ſ. de cõſti. cum. m. ⁊ de elec. cum ana. ⁊. rrorij. di. c. i. ꝓ. Veritatem. ff. e. li. ſi actor. j. de iuſ. c. i. ⁊. Accidat. puta ꝙ vinculis de tinetur. ſ. e. ꝙ̃uis. a. Oportuna. pone ꝓcurator nõ habe bat mãdatum iurandi de calũnia vnde oportuit venire do minum et iurare. j. de iura. cal. c. vl.

Procurator. tria dicit. ꝓmo ꝙ ꝓcurator ad contrahendũ matrimonium debet hẽre ſpeciale mandatum. ſecundo ꝙ talis ꝓcurator non ſubſtituit niſi ad h mandatum habe at. tercio ꝙ ſi talis ꝓcurator reuocatus etiã ignorãter con trahit nõ tenet matrimonium. b. Ydoneus an ꝑ ꝓcurato rem poſſit contrahi mrimonium de hoc nõ dubitabatur per canonem. xxxij. q. ij. honorantur. ſ. de ſuer. cui. ex parte. ij. et qui cleri. vel vo. c. veniens. ad idem de matrimonio contra. c. ij. ff. de ſpon. ſufficit. et. l. vl. ⁊. ff. de ritu nup. mulierem. omnes enĩ contractus qui cõſenſu contrahũtur inter abſentes contrahuntur. ff. de contrahen. emp. l. i. ꝙ eſt autẽ ꝙ contra. ſ. de

cũ reuocare cenſeris niſi dicas expſſe ꝙ ipſuz vis in officio ꝓcurationis hoc nõ obſtante manere vel niſi ꝙ non animo reuocandi hoc facias ex aliquibꝫ appareat cõiecturis ut ſi forſan aliquis immineat articulus in quo tu noſti melius veritatez. aut ſi ſit ꝓcurator ipſe infirmus vel forſitan ſe abſentet ſeu qꝫquid aliud accidat propter qđ ipſi cauſe tua ſit preſentia oportuna. Idem.

Procurator nõ aliter cenſetur ydoneus ad matrimoniũ contrahendum ꝙ̃ ſi ad hoc mandatũ habuerit ſpeciale. Et quius alias is qui conſtituit ad negocia procuratorem procuratorẽ aliũ dare poſſit in hoc tamẽ caſu ꝓpter magnũ qđ ex facto tã arduo poſſet periculũ imminere nõ poterit deputare alium niſi hoc eidem ſpecialiter ſit commiſſum. Sane ſi procurator antequã contraxerit a domino fuerit reuocatus contractũ poſtmoduz matrimoniũ ab eodem licet tam ipſe ꝙ̃ ea cũ

ſpon. dũ. c. i. ibi. corde tamen et ore. ⁊c. ſi dic ꝙ ſatis dicitur ore cõſentire qui ꝑ ꝓcuratorem cõſentit. j. de re. iuris. qui ꝑ alium. ſed an ꝓcurator ille debeat ad hoc hẽre ſpeciale mã datũ dubitabatur. dicebamus autẽ ꝙ ſic ſicut et in alijs caſi bus quos no. ſ. e. qui ad agendũ ꝙ ulti. et ad hoc facit. ſ. de deſpon. impu. c. i. et i ſi. de nup. ꝙ i. et expl ſi erat. ff. de ritu nup l. generale. et. l. inuli erẽ. c. Contrahen dum nec ad cauſam matrimonialẽ agen dam ut dixi. ſ. e. qui ad agendũ ꝙ vl. ſm vin. ſed ad hoc ꝙ. ſ. e. accedens. ſed ſol. ue ibi no. h. in fine ulti me gloſe. d. Speci ale. ſed nunquid ſi habet gñale cũ quibuſdã expreſſis clau ſula ſubſecuta. ut. ſ. e. qui ad agendũ cõ trahere poterit videt ꝙ ſic ꝑ illud. e. ſi cõ trarium credo ut ibi dixi. dico enĩ ꝙ illa clauſula gñalis que ſequit ſpecialia expſ ſa illa includit. ſi nõ longe maiora. ut e i caſu noſtro. notabili ter enĩ tale cõcedi de bet et h voluit hec li tera. ad hoc. xij. diſ. nos cõſuetudine. ſ. de rept. ſedes. C. de diu. rpt. l. i. ff. de vi. ctl. et diſco le. l. ul. in ſi. et ad hoc facit ſinis. e. maxime cũ requirat ſpeciale mãdatũ et de expreſſa pſona ut ſtatim dicã. et ſic dubitacõ nõ ꝓcedit. ſed quid dices nũquid ſufficiat ſpẽale mãdatũ ad ꝯhendũ vel requirit ſpeciale de certa et expſſa pſona et videtur ꝙ nõ requirat expſſa perſona. ar. ſ. e. i. ij. ꝯhen. ſed dic ꝙ ꝑ. l. ff. de ritu nup. l. gñali. ad hoc. ſ. de ar. innotuit cum ſuis concor. et que no. xxix. q. i. in ſumma. e. Poſſit libere ⁊ qñcũqꝫ. ſ. e. c. i. in ſi. ⁊. ff. man. ſi ꝓcurator. f. Deputare. et ſic fallit illa regula ad idem. ff. de ritu. nup generali in ꝓin. g. Cõmiſſum. concor. ſ. e. c. i. ij. ꝯhen. ſ. de offi. del. is cui. et. c. ul. ꝙ vices quoqꝫ. h. Sane h qđ dicit nec illud. jo. an. h notabat jo. ſxiij. di. ubi dño. et. xxx. q. v. nec illud. jo. an. i. Cõtraxerit. matrimoniũ dr ꝯhi per mutuũ cõſenſum et eſt verũ in hoc caſu ſecus in matrimonio ſpũali. quia ex quo clerici elegerũt licet adhuc nõ ſit ꝑ mutuũ electi cõſenſũ ma trimoniũ ſpũale contractũ. tamẽ penitere nõ poterũt. ſ. de ele publicato. et. c. cũ inter canonicos. et facit ad hoc de trãſla. inter cor. k. Reuocatus vel decitũ ne ꝯheret. quid ſi iurauerat dñs nõ reuocare vel penitere. idem licet periurus ſit. et de eo ſibi debeat penitentia iponi de ſpon. ſicut et. c. ſi inter i fine. defuit enĩ cõſenſus et ſic idem iuris cũ eadem ſit ratio

¶ Ignorarent ſpecialem hoc caſu cū alias reuocatio pro curat. ad negocia ad ipſū pauī. venire debeat. de quo dic ut. ſ. de rpt. ex parte decani. de reuocacōne pauī. ad iudicia dixi. ſ. e. c. ij. in. ¶ Extitit. ar. ḡ. ff. de diuor. l. ſi penitea. at. re uocatum eſt ergo mandatū licet mādatarius hoc ignoret quā ſp agat. ne ſine culpa ſua damno af ficiat. ff. man. ſi vero nō remunerādi. et. l. ſi mādaſſem. n ¶ Iſte quiuit. xxxij. q. ij. c. l. et. ij. et p totū de ſpō impu. c. i. et hec eſt rō quare furioſus n ḡbit. qz nō poteſt cō ſentire. xxxij. q. vij. neq. l. ſ. de ſpon. di lectus.

Abſolutioni s. excōicacionis ſuſpen ſionis vel interdicti abſolutio vel reuoca tio per vim extorta nō tenet. ſcdo di hec extorquens excōica tus eſt ipſo iure hu ius decre. fuit dubi tatio qz regulariter que per metū fiūt va lent et obligant. qd dic ut no. xv. q. vi. c. auctoritatē. et. ſ. e. c. abbas. fallit in caſib ibi no. ad quos adde iſtu. et quia ſicut in iuſta excōicacō ligat ſic videbatur de iuſta abſolucōe. de pe

quā cōtraxit reuocatio nem hmōi penitus ig norarent nullius mo menti exiſtit cum illi cōſenſus defecerit ſine quo firmitatem habe re nequiuit. ¶ Greg. x. in con. ge. lugd.

De hijs q̄ metus ve cā fiūt

Abſo lutionis beneficiū ab excōicatiōis ſē tentia vel quācūqz re uocationez ipſius aut ſuſpenſionis ſeu etiam interdicti per vim vel metum extorta pñtis conſtōnis auctoritate omnino viribus vaca amus. ¶ Ne aūt ſine vi

di. i. verbū. p ¶ Excōicationis. etiam iuſte humiliter debe bat em abſolutionē petere nō per metū cōpellere quia ſnia paſtoris ſiue iuſta. xi. q. iij. c. i. ſm guil. et gar. q. ¶ Re uocationē. dicam ſicut inter abſolutionē et reuocationē. et poteſt dici abſolutio ſolennis que fit iuxta formā eccleſie reuocatio verbalis ſine ſolennitate. vel ubi tenuit excōica tio locū habet abſolutio ubi nō tenuit reuocatio vel refert reuocatio ad abſolutionē ad cautelā. r. ¶ Suſpenſionis. intelligo indiſtincte ut loquitur. i. ſiue ab officio ſiue a bñfi cio ſiue ab ingreſſu eccleſie. j. de ſen. ex. is cui. ſ. ¶ Interdi cti. iſta tria ſunt paria qz omnia ſub eccleſiaſtica cenſura cō tinentur et ſecū trahūt execucōem unde ſequens appellatio nō ſuſpendit eaz effectum. ſ. de ap. paſtoralis. et. e. ad h qm. j. de ſen. ex. is cui. et in ſcriptis ferri debent. j. de ſen. ex. cū medicinalis. ſ. et hec eadem. ſ. ¶ Vim. vis eſt maioris rei impetus cui nō poteſt reſiſti. ff. e. l. i. i fin. et. l. ij. et quot modis fiunt et quot actōes vel interdicta inducat no. ſ. e ad audientiā. metus aūt eſt trepidatio mentis inſtantis vel futuri piculi cā. ff. e. l. i. et exigitur qz pñs ſit metus licet fu turi ſit piculū. ff. e. l. metū ij. et quis metus excuſet no. ſ. e. dilecti. et ¶ Extorta. ſic nec ſubditi electi a prelatis debent

tranſeundi licentiā extorquere. ſ. e. ſi. de elec. quezūdā. v. ¶ Vacamus. ipſo iure h vacat qd fit per metū. alibi p actōnem qz metus cā al's p actōem principū al's p iudicis officiū. qd dic ut no. ſ. e. cū dilecti. Quid in excōicatione p vim vel metū extorta videt qz idem ſcz qz ipſo iure nō va leat qz par ius ligā di et ſoluēdi dñs eē voluit de pe. di. i. ver bum. ad hoc xi. q. iij miraſtū. ſed dic ḡ ſm guil. xi. q. iij. quamuis poteſt tamen p exce ptiōz elidi ut ibi no ar. ff. de furt. in crō. ſ. i. a. Creſcat. nā ſi negligenter ca que male. xx. xxxv. q iij. loca. ſ. de vi. et ho. cle. ut clericorū. jo. an. b. ¶ Extorſerit. ſi ergo metū intulit ſed inde x abſoluere voluit nō habet pe na locū. quia verba xx. ſ. de cle. nō reſi. relatū cū ſuis cōcor. optime ſtat. ff. de in ius vo. l. quāuis. al's tñ punitur inferens pro qualitate delicti ff. ad. l. aquil. ita vul neratus. c. ¶ Excōi cationis. no. excōica tum amplius excō cari. qd dic ut no. iij q. iij. engeltrudam. et de iudeis ita quo rūdā. ſi aūt non ipſe

dicta violentie creſcat audacia. eos qui abſo lutionē ſiue reuocatio nem hmōi vi vel me tu extorſerint excōica tionis ſententie decer nimus ſubiacere. ¶ Greg. x.

De reſtitucōe i integrum

Eccleſia que ad tractandam ſen tentiam vel contractū per beneficium reſtitu tionis in integrum po ſtulat ſe admitti ſi q̄ driennij ſpacium poſt ſit lapſum et negligēt omiſerit non eſt ad be neficiū hmōi admittē da niſi pcuratiōis

excōicatus ſ alius metū huic i ferat ſi excātus erit et tūc nō ſunt ī poſitū ar. ḡ in i quo h caſu ipſe excōicatus interdictus vel ſuſpenſus incurrat hanc penā. dic qz ſic ſi mandauit uel eius nomine factū ratū habuit. ſ. de elec. ſciant. j. de ſen. ex cū quis nec dicā iſtos penā euadē lz abſolutor poſtea ratū hē at qd ab initio contr' fecerat qz ſtati ab initio ligati fuerūt abſolui tñ potuerūt per ſuū ordinariū cū conditor canonis ſibi nō retinuerit abſolutionē. j. de ſen ex. nuper. et dixi. ſ. e. ſi. d elec. ſciant. et in hanc penā incidit qui per penā amiſſiōis rex ad hoc cōpellit ipſum excōicatorem ut. ſ. e. c. abbas. d. ¶ Subiacere. quid ſi cōpulit p danū metum de quo time re nō debeat. nunquid tunc locū habet hec pena. dic qz nō ſm gar. qz talia metus nō inducit reſtōnē nec pprie appel latur metus. ff. e. l. metū cū. l. ſequentibus. et. l. nec timorez et quis ſit iuſtus metus. no. ſ. e. cū dilecti. ille ergo metus q̄ putat iuſtus ad reuocandū ea que per illū fiūt ille penam conſtitutionis inducit alias non.

Eccleſia que. eccleſia poſt quadrienniū non admitti tur ad petendū reſtitucōem ḡ ſententiā vel ḡtū. niſi ratōnabilis aliqua cā hoc ſuadeat. olim extrauagabatur decre. iſta. et quidam intitulabant eam alex. alij greg. ix. et

vel fraudis manifeſte probetur ſuper hoc interueniſſe conmentum aut alia ratioābilis cā ſubſit que ſuperiorem mouere debeat ad idem beneficium concedendō ¶ Bonifacius viij.

Si aduerſus confeſſionem in iudicio a ſe factam leſa eccleſia beneficiū reſtitutionis in integrū infra quadriennmū ab ipſius confeſſionis tēpore computādum petere negligenter omittat nō eſt niſi aliquid rationabile appareat. quod aliud ſuaſerit faciendum ad hoc petendum ulterius admittēda. ¶ Ubi vero per viam comunem reuocationis erroris quem in facto ptendit vult aduerſus ſuam confeſſionem eccleſia ſe iuuare hoc quandocunqȝ ſemper poterit donec negociū ſit finitum ¶ Bonifa. viij.

De arbitris

Si ex tribus arbitris te duo in decem et tercius in quinquaginta cōtemnent debet ſententia preualere duorum licet vnus i x. alius in .xx. tercius vero i quinqȝ cōdēnauit

---

enim fuit ut hic vides excepto fine qui ſuperadditus fuit ut ibi dici. emanauit aūt ad declaratiōnē eorum que no. in glo. et omnes antiqui et moderni. ſ. e. c. i. f. ¶ Eccleſia que fungitur iure minoris facti maioris et iure rei pub. qd̄ dic ut no. ſ. e. ti. c. i. g. ¶ Sententiā. C. ſi aduerſus rem iu. l. i. et ſ. e. ti. ex litteris. h. ¶ Cōtractū. C. ſi aduerſus vendi. l. i. C. ſi aduerſus do. l. i. j. de in ſi aduerſus ɔfeſſionem ſ. c. pr. vel a duerſus pbationē omiſſam. ſ. e. cū venīſſent. et c. auditis. an aūt ꝯ p̄ſcriptionē reſtituat eccleſia. dicitur. ſ. e. auditis in glo. anpe nul. vel ꝯ lapſū tpis ex quo leſa eſt et tūc reſtituitur infra quadriennmū tpe leſionis ſed ad idem tempus quo leſa fuit ut i clemen. e. ti. ab eccleſia nota tamē ꝙ qñ eccleſia ꝯ ɔtractū reſtitutionē petit maius eſt ſuū priuilegium ꝙ minoris in hoc. qꝛ ſi minor iurie nō cōtrauenire nō reſtituitur. C. ſi aduer. ven. aut. ſacrā puberum ſi aūt prelatus iurat non repetere vel contrauenire in ꝯdudā noſō eccleſie ſic iurādo deierauit. et eccleſia eodem petente vel alio ex iudicis officio reſtituit. ex p̄p. q. iij. qd̄ quis. de re. ec. nō alie. ſi quis. de iureiurā. ſicut. et c. intellecto. de iuſti. cum veniſſent. ¶ Beneficiū reſtōis. ꝙ ſi p viam iuris ɔis ſeclus ut ſi diceret ſententiā nullā ɔtdum nullum fuiſſe. vel in caſu. j. c. primo. et ſcire debes ꝙ ſi p̄ſtetur reſtitutio quilibet recipiat qd̄ prius ſuū erat. ff. de mi. qd̄ ſi minor ꝙ reſtō. et. l. intra utile. C. de repu. j. vna. et. C. ſi aduer. vēdic. l. vna. h. ¶ Quadriennij ſpaciū qd̄ datur minori facto maiori. j. ꝙ oportet ꝙ aſſumat et finiat cauſam qd̄ dic ut dicatur in cle. e. ti. ab eccleſia. C. de temp. in integ. reſti. l. petende. et. l. fi. ff. de mino. l. pap. exuli. niſi p iudicem vel reum ſteterit ut in dicta. l. petende in fi. et ſic poſſent intelligi. ſ. e. tū ex litteris. et. ſ. de re. ec. nō ali. ad noſtrā. ut infra dicam. l. ¶ Negligenter. no. delictū prelati in omittē do preiudicare eccleſie. ut no. xvi. q. vi. ſi epm. de hoc dicam j. de re. iu. delictū. in. ¶ Omittenda. reprobata eſt ergo opinio ala. guil. na. et gof. qui no. ſ. e. c. i. et ipſe gof. in ſumma huius ti. ꝙ fit ɔputatio. et ꝙ quādo aūt ꝙ etiā indiſtincte poſt quadriennmū reſtituit eccleſia. hoc pbant p decre. p dictā. ſ. e. c. i. ibi ſemp debeat ſileſa. ⁊c. et p. c. e. ti. tū ex litteris. ⁊. ſ. d re. ec. nō ali. c. ad noſtrā. approbata eſt aūt opi

nio vinc. h. jo. jnno. et hoſt. et ab. qui omnes dixerūt contra. ¶ Ad iura i ɔtriū allegata ſħn. ut in ipſis iuribus notatur. n. ¶ Preuaricatōis. preuaricator qui corruptus in totum ab accuſatione deſiſtit. ff. ad turpil. l. i. et. ij. q. iij. ꝙ no tandū. ſed hic nō ꝓprie ponit ꝙ de tali nō loquitur ſed preuaricator quaſi varicator qui ex vtraqȝ parte ɔſiſtit quimo ſi ex altera. ſic iſti fingūt exterius ſe bene adminiſtrare et tamen ſpoliant vel damna inferūt. vel dic pūaricationis quo ad ſententiā fraudis quo ad ɔtdum. o. ¶ Manifeſte. i. euidentia et ſic eſt nomen et caſ⁹ genitiu. vel eſt aduerbium et expone manifeſte. i. clare. p. ¶ Probet. qꝛ qui dolū allegat. ⁊c. ff. de pba. quotiēs. ꝙ qui dolo. q. ¶ Cōmentum. i. deceptionē vel occultū vel malicioſum tractatum. et hoc caſu licet petens eccleſia reſtōnē fuerit in culpa. ille ꝯ quē petitur fuit in dolo. ne beneficiū illud petatur j. quadriennmū et dolus culpe prepōderat ff. ad. l. aquil. jtem ſi obſtetrix in fi. jo. an. r. ¶ Aut alia. poſſibile ē ꝙ iſta vba fuerit greg. tñ i exua. ſua ꝙ vtebamur ñ erant. vn̄ credo ꝙ addita fuerint per bonifacium. et eſt ſimile de preben. dilectus filius. g. in fi. jo. an. s. ¶ Cauſa ut ſ. e. ti. tum ex literis. vel vixit ille platus male ɔtrahens tā to tempore. vnde tunc nō currit p̄ſcriptio. per q. iij. ſi ſacerdotes ut tenet inno. in dicto. c. tum ex literis. vel multas nouas mutationes prelatorum habuit eccleſia vel eminentiſſimum fuerit damnū ipſius.

Si aduerſus ɔfeſſionē eccleſia ꝯ confeſſionē qua leſa fuit admitti. j. quadriennmū p beneficiū rſtōis i integrū. poſtea nō niſi per viā iuris ɔis. declarat qd̄ no. jnno et hoſt. et moderni. ſ. e. ti. auditis. h. ¶ Confeſſionē. ergo ꝯ ɔfeſſionem dat reſtō. ff. de ɔfeſ. certū ꝙ pe. ſed ꝯ aut confeſſa eſt veritatem ꝯ quā nō datur reſtitutio aut falſitatem et hoc pbato non nocet confeſſio ut. j. ſequitur. non eſt ꝙ faciendū ad exord. ex ꝙ exordiariū ɔpetit. ff. de mi. in caſ. ij. Ho. dixit oſt. ꝙ poſſit eſſe ꝙ falſitas ɔfeſſa pbari non poſſ. vnde expedit reſtitutionē dari. vel dic ꝙ fuit ɔfeſſa ñ per errorem vel non poteſt error pbari. ſed leſio. vel fuit cōfeſſa tempore quo non debuit. vel lata eſt ſnīa tñ adhuc ē infra quadriennmū a die confeſſionis ut j. dicam. jdem ſi ꝯ

ſententiam vel contractu vel aliam leſionem. ut dixi. ſ. c. p͂. ꝓximo. c. ¶ In iudicio. ideo dicit q̄ extra iudiciū confeſſio facta nō nocet qđ dic ut. ſ. de confeſ. c. ult. d. ¶ Vl ſe. vel a ꝓcuratore. ſ. de re iudi. ſuborta. d. ꝯfeſ. c. ul. vel ab aduocato parte abſente. ſ. de ap. cū cauſam. de ꝯn. olim. c. ¶ Leſa enormiter q̄ pro le‑ui leſione nō datur reſtitutio. ut. ſ. de re. ec. nō alie. c. p͂e. ff. de in inte. reſ. l. ſcio illđ ff. de mi. ſi ex cauſa. ſ. ꝑſe. in fi. f. ¶ In integrū. quid operet dixi. ſ. c. ꝓxi. g. ¶ Cōputandū. in hoc differt minor a maiore. q̄ etiā poſt ſententiam. ſ. quadriennium reſtituit minor ꝯ confeſſionem. maior nō. niſi ante ſententiam et oſtenſo de errore. h. ¶ Negligēter. ſecus ſi preuaricatione vel aduerſarij fraude. ut. ſ. c. p͂x. i. ¶ Rationabile. ut dixi. ſ. c. ꝓxi. k. ¶ Aliud. ſ. contrariū. l. ¶ In facto qui nemini nocet. ff. de iur. et fac. ig. l. error. dū modo ꝓbetur negocio nō dū finito. ſ. de ꝯfeſ. c. ul. et h. error aūt iuris non excuſat. ff. de iur. et fac. ig. l. ij. et. l. cū ḡs et de hoc. ſ. de re iuris. ignorantia. m. ¶ Iuuare. poteſt ergo aliquis ꝯ factum ſuum venire. hoc eſt ratione erroris. q̄ nil tam contrarium conſenſui q̄ error. ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi per errorem. ſic et in matrimonio. ſ. de ꝯiu. ſeruo. c. ul. n ¶ Poterit. et ſic vna via admittitur ad id a quo alia prohibetur. quia per formā iuris ꝯūis admittit ad id a quo ꝓhibetur p reſtōis bñficiū. ſic interdū econtra p formā iur. ꝯūis repellitur et p bñficium reſtōis admittit. ſ. e. ti. coram. ubi de hoc. ad hoc ꝯ. ſ. de re. iur. cum quid cum ſuis ꝯcor. ſ ſolue ut ibi dixi. o. ¶ Firmū quocunq̄ modo puta ſententia vel tranſactōne. quod dic ut dicam infra de lit. ꝯteſta. c. exceptiōis. et huic dec. ꝯcordat. ſ. de ap. ꝯcertationi. Jo. an.

illius qui dixit de ſumma minori cum in illa omnes concordes exiſtant ſententia efficax cenſeatur. ¶ Idem.

Ut queſtionibus que plerumq̄ propter arbitrorum voluntariam ſeu malicioſam absentiam remanent indeciſe finis celerius imponatur. ſtatuimus ut ſi a partibus arbitris tribus electis eorum aliquis ab alijs legitime requiſitus ad examinandum vel diffiniendum una cum eis negocium

Si ex tribus ſi ex tribus arbitris duo concordant in ſumma tenet illorum ſententia. ſi omnes diſcordant. tenet ſententia de ſumma minori. q. ¶ Duorum. ſ. qui condemnauerunt in. x. et quidam dicebant contrariū. ar. eius qđ ſtatim ſequitur. et hoc tenebat guil. in ſpe. e. ti. ꝯ ul. in ꝓm. cuius hic reprobatur opinio. quia illud verum cum omnes dicunt de diſpari ſumma. et ſic reprobatur qđ no. acur. ff. e. ti. l. diem ꝯ ſi plures. et approbatur opinio placentini que placuit guil. quando duo ꝓſtantur q̄ nō conſentiunt in minori ſumma. et qđ dicitur hic de tercio q̄ ꝯdemnat in minori ſumma. dicas idem et multo fortius ſi ꝯdemnaret in maiori. quia tunc minor eſt dubitatio ut. ſ. dixi. idem ſi abſolueret vel nichil ꝓnunciaret. ut. ſ. c. ꝓx. et per hoc dicimus idem in termino ſolutionis faciende ut ſi duo aſſignant tres menſes alius vnū tenet dilatio duorum ſi omnes diſcordant tenet minor. r. ¶ Licet cū vnus h ſumitur. ff. e. ti. l. diem ꝯ ſi plures. s. ¶ Minori. ſ. de quinq̄ et eſt ratio que ſequitur plus eñ ſemp in ſe ꝯtinet qđ eſt minus. ad hoc. xxiiij. q. i. ſi quis dederit. et ff. de reg. iur. in eo q̄ plus et in obſcuris mi‑nimum ſequimur. ſ. de reg. iur. in obſcuris. qđ dic ut ibi. quid ſi ille qui ꝯdemnat in xv. ꝓteſtatur q̄ ita ꝯdemnat in xv. q̄ nō conſentit in minorem ſummā. licet quidam contrarium dicant. ſatis credo adhuc tenere ſententiā in x. cū illa proteſtatio impoſſibilis videatur. et videatur ſibi ꝯtrarius de conſilio cum. M.

Ut queſtionibus ſi ex tribus arbitris vnus nolit examinando vel diffiniendo negocio intereſſe duo procedere poterūt ac ſi ille preſens eēt. circa iudices aūt antiqua iura ſeruentur. u. ¶ Malicioſā. ut ſeruirent. ſ. parti q̄ eos elegerat quam videbant ſuccumbere. x. ¶ Imponat ad qđ ꝓuidere debet iudex. ſ. de do. et ꝯtu. ſi nem. ff. ſi cer. pe. l. quidam. et nota q̄ hic deſiderat acceleratio. qđ dic ut dixi. ſ. de elec. c. ultimo. y. ¶ Electis ſimpliciter quia ſi eēt ibi electos vel alter veſtrum vel q̄ ſi nō omnes nō procederet decre. dubitatio fieri nec in iudicibus ſicut dicam in fi. z. ¶ Legitime p lrās ſuas vel nunciū litatorie deſtinatū. vel ꝓ iuratum nunciū. qđ dic ut. ſ. de off. del. prudentiā. a ¶ Diffiniendo. cum. ſ. concluſum eſt q̄ nō reſtat niſi ferre ſententiā. ſ. de ſi de inſtru. cū dilectus. b ¶ Impedimento. ergo tunc ſtabitur legi cū habet impedimentū legitimū qđ reſcribere debet collegis ut in predicta decre. prudentiam. de delegato dicitur vel pars id coram eis ꝓbare debet. c ¶ Quos decet mūtoralem poteſtatem. ꝛc. qđ ſequitur. a ¶ Ciuilis. ff. e. ti. l. ſi in tres alias eſt ꝯ ſub. l. item ſi vnus. et bona etiam fuit legis ꝯſideratio que voluit q̄ pñtia et contradictio nō noceret. ſ ſic abſentia. quia forſan ille ſi pñs fuiſſet traxiſſet alios in ſententiam. et eſt ſimile cum dicimus q̄ aliquis tenetur conſilium requirere et nō ſequi. ut no. ſ. e. ti. cum olim. ſic dicit decre. q̄ in electōibus plus nocet ꝯtemptus q̄ contradictio. ſ. de elec. venerabilē. et. c. bone. ſic decre. iſta voluit illū fingere p̄ſentem et ꝯdicentem ut. ſ. ſequitur ex conſideratione equitatis que ponitur in pñcipio et ſic diuerſo reſpectu vtriuſq̄ bona fuit ꝯſideratio. ꝛc. et eſt ſi. qđ no. ſ. de iuriuſ. cū cōtingat. ſ. de p̄ſcrip. c. ultimo. ſed quid dices nunquid ſeruabitur h decre. in foro ſeculari dic q̄ nō in locis que nō ſubſunt in temporali iuriſdictione eccleſie. qđ dic ut dixi. ſ. de ſingulis iur. c. ij. b. ¶ Poteſtatem. ſi compromittentes dixiſſent q̄ ſi nō omnes. ꝛc. h poſſent duo. et hec decre. ſupplet ac ſi ipſi dixiſſent. et eſt ſi. C. de rei vx. ac. l. vna. circa ꝓm. c. ¶ Libere. vnde ſi nolit intereſſe examinationi. nō tenentur ipſum in ſententia vocare p hanc literam. ar. ad hoc. ſ. de do. et ꝯtu. eum qui. ſed dic cum ad oīa citandum. ar. eius qđ ibi dicam. d. ¶ Summa. ad hoc. C. de iudic. ꝓperandū. ꝯ cū vero hexemodiū. ſ. de dolo et ꝯtu. veritatis. cū ſi. ſ. de eo q̄ mit. in poſ. c. vno. e ¶ Preſente. p hoc dico q̄ nō eſt idem in duobus arbitris quod hic dicitur in tribus quia ſi ex duobus vnus ſe a ſententia malicioſe. alter nō poteſt procedere.

q̃ in trib⁹ duo ſũt maioꝛ ps. ſ. e. pꝫ. p. ille abſens hẽtur p
pñte et ꝯdicente ut hic vides. ḡ neutrius valet ſnīa. ſ. de ẽ
iudi. c. ul. nã tũc valet ſnīa pñtiũ in h q̃n valeret eo ꝯdicẽ
te. alias non. et p hoc dico etiã ſi in ꝯpmiſſo ẽ q̃ non vale
at ipſoꝝ triũ arbitroꝝ ſententia niſi omnes ꝯcordent q̃ n
habebit locum decre
iſta eadem ratiõe qñ
de tunc locũ habet
decre. cum ſimplicit
ſunt aſſumpti ut. ſ.
dixi. ſ. Circa iu
dices. pſtatio que
dam. vel tacite q̃ois
ꝯhenſio. circa eos er
go dicit q̃ aut oꝛdi
narij aut delegati ſi
oꝛdinarij aut quili
bet per ſe et inſolidũ
iuriſdictionem habꝫ
et tunc poteſt alter
alteꝝ preuenire. ſ. d
foro. ꝯpe. c. pe. ⁊ no.
d ap. ut debitus aut
nõ inſolidum et per
ſe ſicut in capitulo. ẽ
ſinodo. ut hij qui au
diant cauſam pꝛeſbi
teri dyaconi ⁊ ſub:
dyaconi in hijs caſi
bus omnes citare d
bent. ⁊ ſi due partes ſunt pꝛeſentes ſufficit. ff. q̃ cuiuſq̃ v
niuer. plane. de decre. ab oꝛ. fa. l. iij. niſi in predictis caſib⁹
vbi certus requiritur numerus. xv. q. vij. ſi aũt. et. c. felix.
de re iudi. nõ poteſt. aut delegati. et tunc ſubdiſtinguñ aut
ſunt dati ſimpliciter quia tunc vnus ſine alio non pꝛocedit
ſ. d of. del. cauſam matrimonij. aut cum clauſula. et tũc iſte

ſuper quo in ipſos ex
titit compꝛomiſſum n̄
curauerit ceſſante im:
pedimento legitimo ꝯ
uenire duo preſentes
penes quos licet lex ci:
uilis aliud innuere vi
deatur totalem eo caſu
remanere decernimus
poteſtatẽ: poſſint in a
liciõſa ſeu voluntaria
ipſius abſentia nõ ob
ſtante dictũ examina
re negocium et libere

diffinire ſicut poſſent
illo preſente nec volẽ
te cũ eis in vnã ſenten
tiam concoꝛdare ut ſic
ipſius abſentia preſen
tia repleta diuina eum
reputari faciat p pñte
Circa iudices vero
antiqua iura nolum⁹
immutari. Inno:
iiij. in ge. cõ. lugd.

rum ſubdiſtinguñ. quia aut clauſula iſta tres vel alter: ve
ſtrum aut cũ illa q̃ ſi nõ omnes in pꝛimo caſu tene. qđ hẽs
ſ. e. li. de of. del. cum plures. jn ſecundo quod habes. ſ. de
of. del. prudentiam. Sed queres quare ius diuerſum int
arbitros ſimpliciter datos et delegatos ſimpliciter datos
ut per ſuperiora pa
tuit dic. q̃ ius quod
minus dictũ eſt a p
tibus ſupplet ſic. al's
ff. e. ti. jtem ſi vnus
q̃ pꝛincipaliter. judi
ces aũt maioꝛi matu
ritate creantur ut. ſ
de ꝯſtit. ſtatutũ. et i
deo ius in eis ſupple
re nõ vult. jtem i iu:
dicibus rigoꝛ atten
ditur. quia clemẽtio
res lege eẽ nõ debẽt
in aut. de iudi. ꝯ opoꝛ
tet. coll. vi. arbitri.
aut put viſũ eis eſt
ꝓnũciant. et pleruq̃
eligũtur amici et poſ
ſunt viles eẽ. et ideo
ius magis circa illos
ꝓuidere et conſidera
re voluit. ut. ſ. in pꝛin
cipio decre.

Jncipit liber ſecundus De iudicijs Rubrica

Jvris eſſe ambiguum non videtur iudicem delegatum qui a ſede ap̄lica mandatum ad hoc non receperat ſpeciale iubere non poſſe alterutram partium coram ſe perſonaliter ī iudicio cōparere niſi cauſa fuerit criminalis vel niſi pro veritate dicenda vel ꝓ iuramento calumpnie faciendo vel alias iuris neceſſitas partes coram eo exegerit perſonaliter preſentari. ¶ Bonifa. viij.

Mvlieres quas vagari non cōuenit nec virorum cetibus immiſceri auctoritate lrārum ſedis ap. vel legatorum ipſius aut alia quacumque ad iudicium perſonaliter euocari vel trahi inuitas cauſa ferendi teſtimonium aut alia qlibet que in iure nō exprimitur ꝓhibemus. Sed cum neceſſarium fuerit teſtimonium earundem iudex in expēſis partis ꝓducentis eaſdem tabellionem aut aliam perſonam ydoneam ad eas trāſmittat. vel ſi forte talis caſus occurrerit q̄ iure ꝓhibente receptio teſtium alteri conmitti non poſſit iudex tunc ꝓpter hoc perſonaliter ad illas accedat aut ſi talis ſit perſone iudicantis condicō q̄ id per ipſum nō deceat mittat ad eas prouiſo q̄ fieri vel nō poſſit mit

Jvris eſſe ambiguum. iudex delegatus nō habens ad hoc ſpeciale mandatū a pp̄a nō pōt compellere partem vt pſonaliter coram eo compareat niſi ex racōnabili cauſa. h. ¶ Ambiguum. ambiguum eſt vbi opiniones ſunt et iura varia videntur. ſ. de ſen. ex. inter alia. i. ¶ Non videtur. vt ff. de ar. queſitum k. ¶ Delegatum. a contrario ſenſu videtur ſecus de ordinario. pro. vi. qualis. de hyſ que fi. a prel. cum apoſtolica ſ idem in ordinario ſm̄ B. non enim pōt compellere partes coram ſe venire perſonaliter. niſi in ſequentibus caſibꝰ. C. de procura. l. vltima. et ideo de ipſo dictum nō fuit q̄ de ipſo nō dubitatur per p̄dictam l. ſ de delegato ip̄e dubitabatur qui videbatur poſſe idem quod papa quo ad illam cauſam. liberum enim eſt cuilibet per ſe vel procuratorem reſpondere. C. de hyſ qui ad ec. confu. l. preſenti. §. cum aūt. ff. de procura. l. i. j. de iura. calump. c. vlt. de procura. querelam. beneficium autē iuris neminem auferendum ē. vt. xxxvij. di. de hyſ. j. de regul. iur. inuitum. cum ſuis concord. ar. contra q̄ perſonaliter citatus perſonaliter venire teneatur. ſ. de dolo et contu. cum dilecti. dic q̄ illud obtinet in papa vt ibi nota. et ſic etiam. ſ. de ma. et obe. humilis. de dilac. c. vlt. et habent hec locum in cauſis priuatorum. in cauſis vero eccleſie collegij vel vniuerſitatis de neceſſitate non venit in iudicium. de iura. cal. in pertractandis. et c. ſequenti ſm̄ B. l. ¶ Speciale. quia tūc ſicut papa id pōt et ipſe ſi. ſ. de procura. c. pſ. cum ſuis concord. m. ¶ Judicio de extra iudicium non dubitabatur. et eſt ſi. ſ. e. li. de reſtitu. in integ. c. ij. n. ¶ Criminalis. intelligas criminaliter intentata. ſi enim de crimine agitur ciuiliter bene interuenit procurator. ſ. de procura. tue. de accuſa. ſuper hyſ. vnde tunc pſonaliter venire cōpelli non poterit. ſi aūt criminaliter intentatur procurator nō interuenit niſi in caſibꝰ no. ij. q. vj. ſi quando. et. ſ. de accuſ. veniens. ſed querebat hic B. ſi admittatur procurator in cauſa criminali. an valeāt que facta ſūt cū eo et videtur q̄ ſic ſi non opponitur exceptio. C. de procura. ita demum. ff. de procura. ſiluiſſa. §. veteram. et ea que ſūt cum falſo procuratore valent per cōſenſum. ff. de iud. licet. ff. rem ra. ha. l. iij. §. falſus. ſ contra videtur q̄ contra legem actum eſt. ff. de publi. iud. l. pl. §. ad crimen. et v. q. iij. in criminalibꝰ. dicebat B. q̄ valeat quod cum eo actum eſt per prima iura. ex quo non fuit obiectū iudex tamen talem procuratorem ex officio ſuo pōt et debēt repellere. ſ. de excep. exceptionem. cum ſuis concord. et j. de accuſ. cū p. nec obſtat ſi iudex debet repellere ḡ nō valuit iudicium. vide inſtanciam in excommunicato per p̄dictā decre. exceptionem. j. de excep. pia. et cum hoc concordat guil. in ſpe. de procura. §. i. v. ſ pone q̄ in cauſa tali a. ¶ Dicenda. puta preſtādo iuramentū de veritate quod ſolum olim p̄ſtabatur in ſpiritualibꝰ. hodie ſecus. j. de iura. cal. c. i. in fi. et differt iuramento calūnie. quia per id reſpōdetur de eo quod credit et exiſtimat. C. de iura. calum. l. ij. §. ſin autem. per iſtō iuramentum de veritate reſpondetur vt littera ſonat. ſ. de electi dudum. ij. b. ¶ Calumpnie. quod principales perſone p̄ſtare debent. C. de iura. calump. aūt. principales. ſ. de iura. calump. in pertractandis. quod verum eſt niſi procurator habeat ad id ſpāle mandatum. j. de iura. cal. c. vlt. in quo caſu dicitur q̄ delegatus principalem ad iurandum compellere nō poterit cum ibi tūc nō ſit iuris neceſſitas de qua ſequitur niſi forte principalis iuſtior ſit q̄ procurator et natura cauſe hoc requirat vel ſcit melius veritatem. vt. C. de procura. l. vlt. et facit ad hoc. ſ. de

Mvlieres. quas mulieres procura. ſi quem in ſi. e. li. pſonaliter ad iudicium quacumque cauſa in iure non expreſſa inuite trahende non ſunt ſ ſi neceſſarium ſit ipſorum teſtimonium in cauſa iudex expenſis ꝓducentis mittat

ibit interdum mittet· et uidet fraudulenter vadens excõica
tus eſt· mulieres religioſe etiam volentes extra monaſteri
um ſuũ ex aliquã cauſa pſonaliter ad iudicium trahi non
poſſunt· quod cõtra pdicta fit eſt irritum·iſta decre· bonifa·
extrauagans erat q2 edita ante cõpilationem hꝰ· vi· libri·

casus huiuſmodi vi=
delicet ut iudex vadat
perſonaliter non fin=
gatur nec fraus inter
ueniat in hac parte
Alioquin victor hu=
iuſmodi uł fraudator
ipſo facto ſentenciaꝫ
excõmunicacionis in
currat ¶ Ceteruꝫ femi
ne religioſe preſertiꝫ
que debent ſb clauſu=
ra mozari extra ſuum
monaſteriuꝫ vel clau
ſuram non vocentur
ad iudiciuꝫ vel trahã=
tur ex quauis cauſa
perſonaliter etiã ſi ad
hoc voluntas acceſſe
rit earundem ¶ Decer=
nimus quoqꝫ ut ipſo
iure ſit irritum et ma
ne ſi quid contra pre=
miſſa cõtigerit attẽp=

d· ¶ Inmiſceri· picu=
loſa eſt eni ſexuum
cõmixtio· xviij· q· ij·
diffinimus· c· ¶ Lite
rarum· generalium i
telligas· puta quibꝫ
cãuſa cõmittitur ſi eni
ſpecialiter expreſſuꝫ
eſſet in litis q̃ mulier
trahi poſſet ſecus ad
hoc· ſ· c· proximo· f·
¶ Legatorꝫ vel dele
gatorum multo ma=
gis· ad hoc· ſ· de ſpt
ſtatutum· g· ¶ Alia
puta ordinaria vel
delegata ab eo· h·
¶ Inuitas· volentes
ſ poſſunt· et in hoc
differunt religioſe·
vt· j· ſequitur· jo· an·
j· ¶ Exprimitur· ſ· c·
primo· k· ¶ Prohi=
bemus· no· meliorem
conditionem mulierũ
q̃ marium· ad idem·
ſ· de ſen· ex· mulieres
et· c· ea noſcitur· ſ· d
pig· ex litteris· inter
dum eſt deterior· qd
dic vt nota· ſ· de pe·
et re· noua quedam·
ad hoc· ff· de reg· iur·
l· ij· interdũ par vtri
uſ cauſa· et de hys
no· i ſpe· de pair· ſ· i·
l· ¶ Neceſſarium· q2
non ſūt alij qui veri
tatem ſciant· vel nõ ita bñe ſciunt xiiij· q· ij· quamq̃· m·
¶ Producentis· iiij· q· iij· ventuns· ſ· c· l·· de ſpt· ſtatutũ· et
C· de teſti· qm̃· ſicut ſ pducens tenetur expenſas miniſtra=
re teſti pducto· ita et tabellioni vel iudici qui ad eas vadit
vt hic vides· n· ¶ Ydoneam· preſbꝛum vel alium virum ho
neſtum coram quo iurent· et ibi etiam erit tabellio· et cita
bitur pars aduerſa vt vadat viſura eas iurare· vt· ſ· de te=
ſti· c· ij· o· ¶ Iure phibente· vt in criminali criminaliter in=
tentata· ut in auẽ· de teſti ſ et qm̃· et ſ hec omnia ꝛc· C· de ſi
miſtra· auẽ· apud eloquentiſſimum· p· ¶ Accedat· expenſis
pducentis· vt· ſ· non eni in hoc caſu credo locũ hẽre decre·
ſ· c· li· de ſpt· ſtatutum ſ inſuper· q· ¶ Perſone· puta epus
vel ſupior ꝓpter reuerenciam ipſius pontificatis officij· ad
mulieres illam eos ire non decet· ad hoc· ſ· de offi· or· c· i· c· ſi
r· ¶ Poſſit· puta ratõe infirmitatis vel forte loci in q̃ mo=
ratur mulier· vel alia ſimili s· ¶ Mittat· tabellionem vel p

ſonam pdoneam· vt dictum eſt· ſ· e· ¶ Fingatur· vt uidet
poſſet dominam viſitare faciebat eam nominari in teſtem·
v· ¶ Incurrat· non reſeruat abſolutionem ſ alijs cõcedit·
de ſen· ex· nuper· x· ¶ Mozari· vt· j· de ſta· regul· c· vno· y·
¶ Cauſa· vnde nec ſeruare tenentur decẽ· nicolai quo ad p

cari ¶ Idem·
Ad annum quar
tum decimũ tuẽ
peregiſti etatis in be=
neficialibꝫ et alijs cau
ſis ſpiritualibꝫ necnõ
dependentibꝫ ab eiſdeꝫ
ac ſi maiõ· xxv· exiſte
res ad agendum ꝗ de=
fendendum per te vel
procuratorem queꝫ ad
hoc conſtituendum de
creueris admitti debe=
bis ¶ Si vero infra
quartumdecimum an
num exiſtas p te age
re aut defendere nõ po
teris ſuper ipſis ſed ł
per tuum epiſcopum
vel per officialeꝫ eiu
dem tibi curator dabi
tur ad lites huiuſmo
di exercendas aut tu
ipſe ſi maior infante

ſonalem cõparitionẽ
vt· ſ· e· li· d elec· indẽ
nitatibꝫ· ſ ſ cũ eas·
z· ¶ Carũdem· nota
q̃ nõ põt quis renũ
ciare iuri ſuo ad idẽ
ſ· de foro· cõpe· ſi dili
gẽti· et quod ibi no·
et de ſen· ex· cõtingit·
multos tales caſus
quere per acur· C· d
pac· ſi quis in cõſcri
bendo· ꝛ· ff· de pac· l·
pactũ· inter heredes·
et per gof· de regul·
ad noſtram· ſepe eã
pcurarent moniales
ſe ad iudiciũ euocari
vt clauſtrum exirẽt·
ad idem· ſ· de ſen· ex·
relatum·
¶ In annum ma
ior· xiiij· an· p
ſe et pcuratoreꝫ põt
agere et defendẽ cau
ſam ſpiritualem mi
nor· xiiij· an· per ſe ñ
agit ſed p pcuratoꝫ
vel per pcuratorem
datum auctẽ ordia
rij eccleſiaſtici iudic
et etiam delegati da
ti ad cauſas illas fili
uſfamilias ſine patris
aſſenſu agit cauſam
ſpiritualem hoc diꝭ
clementine· hec decẽ·
ad declarationem eo
rum que no· h· de reſti· ſpol· ex parte· et de eta· et quali· ex
ratõe gof· Inno et hoſti· e· ti· c· indecorum· et· ſ· de pcura·
accedens· a· ¶ Quartumdecimum· hoc in mare intellige
in muliere duodecẽ· et ſic intellige predictam decre· de reſti
ſpol· ex parte ꝛ pbatur· ſ· c· li· de elec· indemnitatibꝫ· ſ· de
deſpon· impu· cõtinebat· b· ¶ Spiritualibꝫ· puta matrimo
nio et ſimilibus· c· ¶ Dependentibus· vt dependet a matri
monio de dote poſt diuor· reſti· c· iij· c· xxv· i· ſine curatore·
ſicut maior· d· ¶ Debebis· in mñonio hoc erat expreſſum i
predicta decre· ex pte· ſed q2 quidam dicebant id ſpeciale i
carnali matrimonio ideo emanauit h lata cõſtitutio· ſ q2
idem eſſe in ſpirituali pbatur per decre· de elec· dudum· i· et
de regul· poſtulaſti· ad hoc facit q2 huius voluminis cõpila
tores de tutel· et curis non poſuerũt tanq̃ de materia nob
nõ multum neceſſaria· ꝛ aduerte q2 quod hic dicitur tene
bant quidam indiſtincte innocen· dicebat q2 debebat dari

curatorē ſm̄ q(uod) in. v. ſe. de maiore xiiij. dicitur. hoſt. autē ſuo cōpute et quadam ſimilitudine diſtinguebat inter maiorē xvij. an. vt tunc haberet locū p(ri)ma opi. quā talis p(ro)dire pōt in publicum. iij. q. vij. §. tria. ad hoc. ē. e. li. de procura. q(uo)d gnāliter i ſi. vel. xviij. ſm̄ ea que no. de offi. del. cū dileſt(us). et minores. xvij. ut tūc habeat locum opi. Jnno. et hanc viaꝫ me diam dicebat tenen dam. ar. de offi. del. querenti. hec no. de eta. et qua. indecorū et in ſūma euſdem. ti. §. etas. ſed reprobat hec opinio vt hic vides. e. ¶ Non potes. hoc tenet b. de eta. et qua. exactione. in glo. vlt. f. ¶ Euiſdem. non enī ſufficit p(ri)mo nec requiritur patris auctoritas. nō enī de patrimonialibus tractamus in q(ui)bus id locum habet. C. de bo. que li. cum oportet. et. l. cum nō ſolum. et. j. in ſi. e. nec impatoris vel alterius iudicis ſecularis. cum ſpūalis et eccleſiaſtica ſit cauſa. xcvj di. bene quidam. ē. d iud. at ſi clerici. et de ar. cōtingit. ar. ff. ad trebell. ille a quo. §. ſi et. l. ſe. g. ¶ Ad lites ad hoc. C. de cur. fu. in lit. dan. p totum. C. de cur. fur. l. ſi. in prī. b. ¶ H(uius)modi. ſ. ſpirituales quaſi de tēporalibus non dependentibus ſe intromittere non debeat. ar. j. e. p(ro)xi. ſ(ecundum) h(ostiensem). niſi forte racōne perſone putā ſi clericus eſſet. i. ¶ Infante. i. ſeptēnio. ē. de ſpon. impub. litteras. et. c. acceſſit. minor enī etas ignorat quid videat. C. de fal. mo. l. 1. in ſi. ſ(e)d dices quam cūm ſpiritualē tractare pōt minor infante. nō. enim vel ſponſalia cōtrahere non pōt et in p(re)dictis unīb(us) beneficiorum eccleſiaſticum hēc non pōt. vt no. ē. de p(re)ben. ſup inordinata. qualis ḡ erit hec cauſa forte diſpenſacōe pape adeptus eſt beneficium de quo agit vel defendit. vel forte repetit vel ab eo repetunt vſure. vel dicitur natus de illegitimo m(at)rimo nio. de ord. cōg. tuam. vel h(is) ſimilia. k. ¶ Alterius epi. ſcꝫ vel officialis. jo. an. i. ¶ Ab eo. delegato ordinarij nō dicit quaſi ordinarius ſ(ed) delegare non poſſit. ad hoc. ff. de offi. p(ro)con. l. nec quicq(uam). §. vbi decreto. et. ē. hoc vide quod no. ſu per de teſti. in intelle. c. pl. et quod dixi. ē. de offi. vi. licet.

fueris cum auctorita-
te alterius corum p(ro)-
curatorem ad eas po-
teris deputare. ¶ Dele-
gatus etiam ap. ſe. et
ſubdelegatus ab eo ti-
bi ſi non habeas cura-
torem dare valeat vel
auctem conſtituendi p(ro)-
curatorem p(re)ſtare ad il-
las cauſas vel lites dū-
taxat que coram ipſiſ
fuerint ventilande.
¶ In h(uius)moi quoq(ue) li-
tibus ſive cauſis quā-
q(uam) in p(otes)tate patris exi-
ſtas nec alias abſ(que) ip-
ſius aſſenſu in iudicio
regulariter eſſe poſſis.
eius cum de h(is) ſe in-
tromittere nō h(ab)eat ne-
quaq(uam) requiri debebit
aſſenſus. ¶ Innocen-
cius quartus.

De foro competenti.

Romana eccle-
ſia et infra.
nec appellati-
onis articulo p(re)termiſ-
ſo nec alias etiam cū
minime appellatū ex-
titerit remenſ(is) archie-
piſcopus vel eius offi-
cialis de cauſis clerico-
rum tanq(uam) iudices li-
cet in ipſos ꝗtem cleri-
ci ò facto conſenciant
abſ(que) dyoceſanorū ſuo-
rum voluntate cogno-
ſcat. ¶ Nec ſuffraga-
neorum remenſis eccleſie
ſubditos ipſorum delegā-
tionē ſuſcipere vel ſen-
tencias et p(re)cepta exeq(ui)
aut in cauſis per app.
devolutis ad eos teſti-
monium niſi alitud in
h(is) tribus conſuetudi-
ne obtineant perhibe-
re compellant. ¶ Nec eciā

in. ¶ Curatores. forte generaliter vel ſpāliter ab ordinario datum. n. ¶ Procuratorem. cum eſt maior ſeptēnio. vt. ē. d. p(ro)ximo. e. ¶ Ventilāde. delegata enī eis cauſa et omia delegata videntur ſine quibus cauſa. ꝯ. de offi. del. p(re)terea. p. ¶ H(uius)moi. ſ. ſpiritualibus et dependentibus. q. ¶ Regulariter et hoc habet locum etiam in maiore. C. de bo. que li. cum oportet. et. l. cum non ſolum. et eſt hoc verum ſuo nomie. ſecus ſi ſit alterius procurator. ē. e. ſi. de proc. qui generaliter. ij. ſ(ecundum) h(ostiensem). et. ff. d minor. cum mādato. ideo autē dixit regulariter. q(uia) caſualiter cōtra ſicut in caſtrenſi peculio. in quo etiaꝫ cōtra patrem agit. ff de iud. ſi is nulla. item cum impetrat veniā etatis dummodo ſit maior. xx. C. de h(is) qui ve. eta. impe. l. ij in momentanea poſſeſſione. C. qui legit. perſo. l. vlt. item cum agit de thoro violato. ff. de adult. ſi maritus. §. lex iulia. In interdicto de lib. ho. exhibendo. ff. de lib. ho. exhi. l. iij. §. ſi mulier. item ſm̄ canon. videtur q(uod) indiſtincte cōq(ui)tatur filius de p(re)ſe. ē. de ſpon. non eſt. ij. q. vij. queritur. vbi de hoc. et. xxiij. q. iiij. ſi eccleſia. item in caſu ff. de iud. ſi longius. In h(is) et ſimilibus minor et in p(otes)tate cōſtitut(us) agit. r. ¶ Habeat. habet enī locum illa regula in p(at)rimonialibus. vt. ē. dixi. ¶ Romana. p(re)termiſſo. licet per ap. ad archiepm̄ cā devoluatur et de ea cognoſcere poſſit. tamē de p(ri)ncipali queſtione cognoſcere non pōt niſi prius de appellacōe cognoſcat etiam partibus cōſencientibus ſine voluntate ſuffraganei. q(uia) in hoc caſu perinde eſſ(et) ac ſi ſine voluntate ſuffraganei per ſimplicem querelam cognoſcere quod non pōt facere. ē. e. li. de offi. ord. c. i. et ſic fraus fieret illi cōſtitucōi. et hoc intellige cum appellatur ante ſniam. naꝫ q(ua)n appellatur a ſnia iudex appellacōis ſtatim de p(ri)ncipali cognoſcat. d. hoc. ē. de ap. vt debitus. in glo. pl. et per hoc approbatur opinio oſt. que no. j. e. li. de ap. cordi. q(uod) illa decre. locum habet ſpecialiter in p(re)lata in archiepō enī locum nō habet vt hic vides ſic etiam ſolvitur in cōtrarium illius decre.

ſuffraganeoꝝ ipſorū
officiales aut archidi
aconos ac̄ preſbiteroſ
et alios inferiores p̄=
latoſ ſuffraganeis eiſ
dem ſubiectos dūmo=
do aliud eis contraria
conſuetudo nō tribu=
at nec ſubditos ſuf=
fraganeoꝝ ipſorū ſu
per ſalarijs aduocato
rum et procuratorū
in cauſis que in remē
ſi ventilantur curia co
gant querelantibꝰ in
ſua preſencia reſpon=
dere ❡ Contrahentes
vero aliarum dioc̄·ſu
per cōtractibus initis
in remenſi dyoc̄. ab e
iſdem niſi inueniant
ibidem trahere coram
ſe non debent inuitos.
licet in bonorum poſ=
ſeſſionem que ibi ha

bent eciam cum alibi
copiam ſui faciunt ſi
eoꝝ aucte citati ꝯpare
re ꝯtempnant poſſint
miſſionem facere con
tra eos·uł ſi forte ma
liciose ſeipſos occul=
tent ne citacō ꝑueniat
ad eoſdē decernere fa
cienda in poſſeſſionē
bonoꝝ que in alia eci=
am dyoc̄·obtinere no
ſcuntur·ſed tunc loci
dyoceſanus ad denun
ciacōnem ipſoꝝ faciet
hm̄oi miſſionem nec
clericos ſuos mittant
ad ſuffraganeoꝝ ſuo
rum dyoc̄· pro inien=
dis vel recognoſcen=
dis ꝯtractibus coram
ipſis nec coꝝdem ſuf=
fraganeorum ſubdi=
ditos ꝯpellant corā ſe
occaſione hm̄odi iuri

ad iſtam·ſatis tamen videtur ꝙ in quolibet inferiori ā ꝑ.
locum eciam hēat decre·illa qui per ſimplicem querelā poſ
ſit adiri·et ſic poſſꝫ intelligi opi·innoc̄·vt ibi dicitꝫ·jo.an.
ꝫ· ❡ Exhiberit·⁊ ſic aditur per ſimplicem querelā·t· ❡ Re=
men̄·vel alius quilibet de offi.or·c·j·ſ.e.lj·v· ❡ Clericorū.
in layc̄is ſeculis qꝫ pri
uatoꝝ ꝯſenſus·⁊c·C
de iuriſd.om.iud.p̄=
uatorum·r· ❡ Judi=
ces·bene diꝰ qꝫ tanꝙ
arbitri hoc poſſent e
ciam ſine epōꝝ ꝯſen
ſu ſic quilibet alij cū
hoc ꝓhibitum nō ſit
ad hoc de ar. cum tē
pore·et· c.dilecti· a.
❡ De facto·qꝫ de iur
nō poſſunt in iudicē
nō ſuum eciam eccle
ſiaſticam pſonam.⁊
ſi alias p̄ſit iuriſdicti
om ſine ꝯſenſꝫ epi ꝯ
ſentire licencia· ſ. e·
ſignificaſti·vbi de h̄·
h· ❡ Ad ſuſcipere·bene
pōt archieps̄ cauſaꝫ
vel execucōem ſine d
legac̄ ſubditis ſuffra
ganeoꝝ ſuorum·ſed
ad illa ſuſcipienda i
uitos ꝯpellere nō po
teſt·nec pōt ꝯpellere
illos vt ferant teſtio
nium in cauſiſ ad ip
ſum p appellacōnem
deuolutis niſi in hijſ
caſibꝰ aliud inducit
ꝯſuetudo.quid ergo
fiet. mādabit ſuffra
ganeo ut ſbditum ꝯ
pellat ad teſtimoniū
ferendum in cā illa
ſic in iſtis caſibꝰ·et d
hoc.ſ.d off.ord·pa
ſtoralis· idem eſt in
quolibet iudice ut ſi de alia ciuitate petantur teſtes iudex
cauſe ad iudicem loci mittat vt teſtes recipiat·et ad iudicē
atteſtacōes remittat.C.de fide inſtru·l.iudices.⁊ nota ꝙ ſi
ca nō iuriſdcōem habet iudex in acceſſorio quam in pri̇ci
pali· ſꝫ illud qꝫ in ſubditos ſuffraganeoꝝ iuriſdictionem
nō habꝫ vt in prin·dec̄·paſtoralis·c· ❡ Precipiat ut quia
aliquem citari mādat vel hijs ſimilia.d· ❡ Conſuetudinis.
ꝯſuetudo ꝫ in hijs interdum ius tribuit·ad idem.ſ.e.li.de
offi·or·c.j.de foro cōpe.cum ꝯtingat.ſ.e.li.de cōſue·c·iij.
cum ſi·e. ❡ Officiales.licet em̄ in epm̄ iuriſdictionem hēat
nō tamē in officialeꝫ·vt·j·in ſi.c·dicitur·f· ❡ Salarijs tax
ata erant olim iſta ſalaria per dec̄.de poſtulā· ꝑperandū·
quam hodie nō habemus.et de iſtis ſalarijs hēs.C.de ſuf=
fraga·l vna.C.manda.ſalarium ⁊ qua actione petantur

C.mandati·l.j.in vltima glo.ff.e.l.ſalarium·ꝫ· ❡ Procu
ratoꝝ ꝯtra ꝑuaratoris officiū debet eſſe gratuitum·et ſi ali
quid recipiat ꝯtra bonos mores facit et redemptor litis cē
ſetur·C.de ꝑcura.item·C.man.ſi ꝯtra liciū·ff.man.ſi vero
nō remune... ndi ꝫ·vlt.ſꝫ leges ille loquūtur quando paci=
ſcitur vt hēat certā
ꝑtem eius de quo ē
queſtio quod illicitū
eſt.hic de ſalario lo=
quitur qd̄ datur ꝑ re
muneracōe laboris·
quod licitum eſt· vt
hic·et·ff.man·l. ſala
rium.h· ❡ Cauſis.lꝫ
em̄ iuriſdcōem hēat
in cauſis non tamē
in pſonas racōe ſala
rioꝝ ipſorum cum a
lia ſit cauſa·ar.cōtra
C.de iud.ꝑperandū·
ꝫ·illo paulo hic·ꝰ
dicitur ꝙ per ſalariū
aduocatoꝝ omnino
debet cauſe fieri dila
tio·ſꝫ illud in ordina
rio loquitur·j· ❡ Re
ſpondere·nota ꝫ ꝙ
racōe ꝯtractus nō ſor
titur quis forum·ꝯᷓ
ſ.e·c·vltimo·cum ſu
is ꝯcord· ❡ Ad·hic d
ꝯtractu loquitur ini=
to in ciuitate ſuffra
ganei puta ciuꝫ bono
nien̄· qui appellauit
ſecum duxit aduoca=
tum rauennatꝫ· et ſic
ꝯtractus rauēne ini
tus nō fuerat·vel dic
ꝙ locum habet quā=
do ibi nō inuenitur·
vel dic veriuſ ꝙ de ꝯ
tractu loquitur quem
quis celebrat ut via
tor·vt tunc ibi cōue
niri nō poſſint·dubium em̄ eſſꝫ vt quocūqꝫ loco nauiget vel
delatus ſit reſpondere teneatur·ff.de iud.l· heres abſens·
ꝫ·nam vbi ſic venit·⁊ hec vera niſi ſe ibi ꝑmiſerint ſoluti
ros·tunc em̄ ſuſcipe ꝯpellerentur iudiciū·cum ibi et vbi do
micilium habent valeant ꝯueniri·ff.de iud.l.heres abſens.
ꝫ·item ſciendum·ſ.e.dilecti.ibi em̄ ꝯtraxiſſe videtur vbi ſe
ſoluere obligauit.ff·de acti·et obligati·l·ꝯtraxiſſe.⁊ ꝯtra
ctum nō vtiqꝫ eo loco intelligitur quo negocium geſtū eſt
ſꝫ quo pecunia eſt ſoluenda.ff·de rebꝰ auc̄·iu.poſ·l·iiij·et ſꝫ
re ꝓbari videntur due opiniōes doctoꝝ legum quoꝝ qui
dam dixerūt ꝙ racōe ꝯtractus viator reſpondere ꝯpellitur ſi
ꝯueniatur priuſqꝫ inde diſcedat·alij directe dixerūt cōtra
ſ·ꝙ ꝯueniri non pōt priuſqꝫ inde diſcedat·ſꝫ poterit ſi illuc
poſtea reuertatur· hee opiniones hic tollunt cum dicatur

indiſtincte q̄ reſpondere non cogitur nec ob. ff. de iudi. l. ij. §. omnes et §. plane vbi pbari videntur iſte opiniones q̄ in roma ſpeale eſt qd ibi dicitur que cōmunis ē omniū pña. ff ad municip. roma. ⁊. ſ. e. c. vlti. k. Contrahētes. dixit h. bri. gloſam poſitam. ſ. e. c. vltimo. ſup verbo cōtractus. intelligendam ſm qd dicitur in iſto §. ſi. intellige iſtum §. in cōtractu quem quis celebrat tanq̄ domicilium hñs. vel cum ibi per gulā habet vel armarum alias cōtraxerit. ſ. §. p̄ximo. l. Aliarum. de prouincia vel cit. p̄ uinciam. m. Inuitos. dicebāt em̄ quidam q̄ remitti debebant ſicut in crimminibus cum in hoc pari ficetur. in aut. vt omnes obediāt. iudi. col la. v. in ſecunda cauſa in delictis aūt id ſeruatur. in aut. vt nulli iud. §. ſi quis vero et. §. ſe. coll. ix. alij dicebant q̄ ſi aberat litigandi animo. iudex vbi reperiebat tenebatur remittere alias debēt poſſideri bona expeditum eſt ut hic vides. n. Eorum archiepi vel officialis. o. Noſcunt. ipſi cōtrahentes. dicebāt quidā q̄ nullo caſu iudex hoc decernere poterat q̄ hic repbatur opinio et de hoc per oſt. in ſūma. e. ti. §. ij. v. ſtem racōe contractus. p. Ipſorum. archiepi et officialis. q. Faciet. ad idem. ſ. e. poſtulaſti. r. Pro i ſendus. id eſt faciendis vel incipiendis. ſ. Recognoſcendis. tangit cōſuetudinem frāce. vbi ſiūt tales recognicōes et decet. ad hoc. ſ. de iure pa. relatum. a. Hm̄oi. q̄. ſ. inie runt vel recognouerunt cōtractū corā illis. b. Officiales ſicut em̄ idem ſit cōſiſtorium epi et officialis ſui vt. ſ. d ap. romana. nō tamē iuriſdcōem habet in officialem epi. vt. ſ. Seculares iudices. iudex ſecularis qui vult l. e. c. §. ij. eclīam cōpellē ad dbita eccā liquida ſoluēda p ecclēſiaſticum iudicē deſiſtere cōpellatur ſiūt tracta de fine decre. extrauagantis que incipiebat. q̄ nō cōtingit. e. c. Nulla. obſequēdi em̄ eſt eis neceſſitas nō auctoritas impandi. xcvj. di. c. i. de cōſti. eccla. ⁊ de re. ec. non alie. cum laycus. ū ſi. d. Eccleſiaſticas. eccā ſi ordinem clericalem nō habeāt iu

ſtare nec pōt archiepiſcopus ipſe in ſuorū ſuffraganeorum officiales ſubditos pro eo q̄ vocati ab ipſo nolunt querelātibus in ſua preſencia reſpondere eccl'aſticā exercere cenſuram. Bonifa. viij

Seculares iudices qui licet ipſis nulla cōpetat iuriſdictio in hac pte pſonas eccleſiaſticas ad ſoluendum debita ſup quibus corā eis cōtra ipſas eay exhibent littere vel pbacōes alie induāt damnabili pſumpcōe cōpellūt a temeritate hm̄oi per locorum ordinarios cenſura eccleſiaſtica decernimus compeſcendos.

Idem.

Cum. C. laycus per quo ſoluiſti certā pecunie q̄titatem in qua p eo te fideiuſſorio noie obligauas te ſeruare reualet indēnem cōtra iuramentum a ſe pſtitum temere venendo ipſū coram eccl'aſtico iudice ad cuius forū racōe iuramenti cauſe hm̄oi cogniciō noſcitur ptinere te iure poteris cōuenire vt ipſū monicōe pmiſſa per cenſuram eccl'aſticam q̄ te ſup pdictis vt tenet ſeruet indēnem pūia racōe cōpellat. Inno. iiij. i c. lugd.

De litis conteſtacōe.

Exceptionis peremptorie ſeu defenſionis cuiuſlibet pricipal

religioſi et cōueſſi. xij. q. i duo ſūt. c. Eis. ſecularibus iudicibus. f. Earū pſonarum eccleſiaſticarum. g. Damnabili. q̄ eſt hoc cōtra eccl'aſticam libertatē. j. de immu. ec. c. vlt. et pl'. h. Cōpellunt. de facto et eſt hoc cōtra bono ñ. qui hūt ſtatutū q̄ omnis cōtractus factus cum rectore eccle valeat et q̄ pōtas teneatur illud execucōi mādare. i. Cōpeſcendos. decet. j. de iureiurā. c. licet. de exep. c. ij. de ſen. ex. decernimus. Cum. C. laycus. rōe iuramēti laycus dt illus ſeruet corā iudice eccl'aſtico cōuenitur. tracta fuit hec decre. de extrauaganti clementis que incipiebat. ſua nob nobil' vir henricus. e. t. l. Soluiſti. an fideiuſſor qui ſoluit vſuras illas a debitore repetat. dic vt no. ſ. de fideiuſ. c. ij. e añ ſolutionem agit fideiuſſor cōtra debitorem vt ipſum a fideiuſſione abſoluat. i caſibus ſ. de fideiuſ. c. vlt. et c. cōſtitutus. m. Obligaueras. olim erat in opcōe creditoris quem vellet cōuenire debitorem vel fideiuſſorem hodie non. qd dic vt. ſ. de fideiuſ. c. ij. in prima glo. n. Indemnem. et ſic ſentiebat damnū vñ pmium merebat qd eſſe non debet. ſ. de fideiuſ. c. ij. vbi de hoc o. Iuramenti. xxij. q. i. c. vlt. ſ. d iud. nouit. v. poſtremō. de elec. venerabilem. et idē in alijs criminibus eccl'aſticis. que no. ſ. e. t. cū ſit. p. Premiſſa. que ſemper cenſuram habet pcedere. xj. q. ij. indigne. xxiiij. q. iij. de illicita. de ſen. ex. ſacro. q. Tenetur. ex tribus tenebatur. ex iure cōmum. et pacto et vinculo iuramēti. ex vltimo coram eccl'a cōuenitur. ut hic vides.

Exceptionis. pemptoria liti. cōteſtationem nō impedit niſi ſit de re iā ſ' finita. r. Peremptorie. d pemptorijs et dilatorijs. dic vt no. de excep. excepcōem. in pma glo. et eſt pemptoria que intencōem agentis pimit. vt pactum de perpetuo nō petendo et exceptio doli mali et iuramentum de non agendo vel accuſando. ff. de excep. l. i. et. iij. ſ. de accuſa. veniens. s. Defenſionis. drām facit inter exceptionem et defenſionē. pactū em̄ de nō petēdo ſiue iuramentum

ipſo iure tollit naturalem obligacoem ſicut iuramento. ſꝫ nō ciuilem ipſo iure. ſꝫ ope excepcōis illā elidit. ff. de ſolu. ſtichū. §. natural. inſtit. de excep. §. pterea. defenſiones ꝓprie dicūtur que ipſo iure actionē tollūt. ut ſolutio acceptilatio qꝛ ſolutiōe eius qḋ debetur. et acceptilacōe omnis obligacio tollitur. inſti. quibus mod. ob. tol. in pn̄. et §. item p accep tilacōem. itē renūciacio dicta pōt defenſio ḋ renūcia. ſup hoc. vij. q. i. §. piculoſum. de elec. cum inter. hmōi eñ defenſiones non ꝓprie dicūtur excepciones cum nō exclu dant actionem. quia ibi nulla eſt actio. ff. de excep. l. ij. licet largo excepcōes dicunt qꝛ excludunt agentē ſꝫ bm b. t. Obiect⁹ id ē obiectio. v. Iudicata. C. de re iud. l. vlt. p. Tranſacta C. de tranſac. cauſas. p. Finita ſufficiebat hic dicere qꝛ omnia ꝯpreſendit. vt dixi i pem. et qꝛ dicit iudicata dic cum. b. ab eo cui iudicandi ius fuit trāſacta bona fide ut tranſactio teneat. ff. de pactis. tres fratres. finita per ꝯſenſū vel longo ſilencio. et ſupra fuerūt hec verba. ff. ad ſe. ꝯ. terull. l. i. §. vlt. ff. de ver. ſig. trāſacta. et. l. ſe. qḋ dixi finita ꝯſenſu pōt intelligi p iuramentū delatum a pte parti. qꝛ tale iuramētum maiorem habet auctoritatem habet auctoritatē ꝙ res iudicata. ff. de iureiuran. l. ij. §. de iuriur. et ſi xps. ibi omnis ꝯtrouerſie. ꝛc. et poſt tale iuramentum nichil eſt querēdum. ff. e. nō erit. §. dato. ad hoc de accuſa. veniens. merito ſꝫ iſta ꝯteſtacōem impediūt obligatio eñ ſeſ extincta. ꝛc. ff. de ſol. qui res. §. aream. de ꝯſe. di. iiij. queris. C. de remiſ. pig. ex cauſa. nec intēdit ꝓ. lites ſopitas p ſua ſuſcitare ſcpta. ḋ. de ſcptis. nōnulli. et reſcriptū impetratum tacito de re iudicata a qua nō eſt appellatum nō tenet. C. de ſen. reſcin. nō poſ. l. impetrata. et p trāſac. a lite receditur. C. de tranſac. fratris tui. et. l. cauſas. de tranſac. e. i. iteꝫ ſi p iuſiurandū ut dictum eſt finitum ſit negocium reſtaurari nō debet. ideo iſta litis ꝯteſ. impediunt. ſꝫ pone. dicatur ꝙ ſnīa non tenuit. puta qꝛ iudex nō fuit q̄ eam tulit. vel ꝙ tranſactio dolo facta fuit. vel non fuit iure finitum negociū. nūquid audiendus eſt. et dic ꝙ ſic bm b vt patet per pdictas. l. ff. ad terull. l. i. in fi. ff. de ver. ſig. tranſacta. qꝛ pιudicialia ſūt iſta et prius tractāda. de ord. cog. tuam. ſꝫ pone oppoſita eſt res iudi. vel tranſactio. vel ꝙ finita eſt res et de hoc bene ꝯſtat quō ꝓnunciabit iudex ſup principali non pōt ꝓnunciare qꝛ ſup eo nō eſt actum. nec ſuper eo lis ꝯt. ſ. ut lite non ꝯt. per totum. et de qua re ꝛc. ff. de iud. de qua re. de cauſa poſ. cum eccl̄a. et. c. ſe. dic bm b. ꝙ non ꝓnunciabit ſup principali. ſꝫ ſuper excep. rei iud hoc modo qꝛ data fuit petitio. petit talis rem talem a ſ

cognitionem negocii contingentis ante litem cōteſtatam obiectus niſi de re iudicata tranſacta ſeu finita excipiat litigator litis conteſtationem nō impediat nec retardet. licet dicat obiectō ꝙ reſcptum nō fuiſſet obtentum. ſi que ſunt impetranti oppoſita fuiſſet expoſita deleganti.

Bonifacius. viij.

Si oblato ab actore libello ex parte rei exceptio peremptoria ꝓponatur nequaq̄ p hoc litis conteſtacō intelligitur eſſe facta ꝑ immo ea nō obſtāte niſi ſit de illis exceptionibꝫ que litē conteſtationem impediunt fieri oportebit eandem.

Bonifacius. viij.

cio quam dicat ad ſe ptinere. ꝛc. cui fuit excipiendo reſponſum. ꝙ cum alia vice ſup ipſa petitōe iudicatum fuerit contra ipſum nō eſt vlterius audiendus contra ſentēciā a qua non fuit appellatum. iudex ꝯteſtata lite ſuper illa exceptione ita pcedet. qꝛ ꝯſtitit ꝙ ſup eo quod. c. petit ei obſtat res iudicata a qua non fuit appellatū. diffinitiue ꝓnūtio ipſum ſup iſta peticōe nō eſſe vlterius audiend ſibi ppetuum ſilenciū imponēdo. ad hoc de accuſa. veniens. in fi. ſꝫ poterit dici. dicere ꝓnuncio lr̄as nō valē in hijs tribꝫ caſibus bm b. tiuaus videtur ꝓponere has excepē lite ꝯt. qꝛ tunc a principali debito abſoluetur. a. Litigator reus. ſcꝫ. b. Impediat. ſꝫ per talem exceptionem nō fit lit. ꝯteſ. alias non quereretur an impediret ꝟ non. j. e. pꝫ. e. Dicat. exceptionem peremptoriam opponē do vt nō ſequatur abſurditas de dilatoria que venit ante litem ꝯt. o. Obtentum. no. ꝙ peremptoria inter dilatorias ꝓponēda n̄ ē qꝛ al⁹ eſt ipſarꝫ effectus. altera dīt altera pimit in peremptoria eñ habet pcedere actio cui opponatur ipa exceptio. ff. de excep. l. ij. b. Sed ſcias aūt ꝙ omnis exceptio peremptoria que pimit lr̄as et grām opponitur. et ante litē ꝯt. et poſt ſi lr̄as tantū ante litē ꝯteſ. C. de excep. l. vltima. de hoc vide p inno. et oſti. ſ. de ſcpt. ꝯſtitutus. e. Expoſita. videbatur ꝯtrarium qꝛ eadē racio. ꝛc. ſ. de ſcpt. ſup lr̄is. in fi. ſꝫ nō eſt verū. qꝛ bm id iam omnis peremptoria exceptio veniret in vim dilatorie. et ſi de replicacōe dixiſſet nichilominus lr̄as habuiſſet. ut ibidem recitari ſolet.

Si oblato. p exceptionem peremptoriam nō fit litis ꝯteſ. Emanauit decre. hec ad declaracōem eorꝫ que notātur de elec. dudū. j. ḋ do. et ꝯtu. pūt. et que ibi hoſt. et ab. de app. cum cum. et de excep. cum venerabilis. et. ſ. e. primo et guil. in ſpe. de lit. ꝯteſ. §. nunc dicamus. v. nūquid per exceptionē. g. Libello. qui eſt de ſbā iudiciarii ordinis. iij. q. iij. offeratur. ſ. de li. ob. c. i. quod dic ut ibi. b. Peremptoria. de dilatoria nō ſic dubitabat qꝛ p eam nō reſpōdet ſic peticōi. et quia de ſui natura ꝯteſtacōem pcedit. vt dixi. ſ. e. primo. i. Proponat. ſimpliciter et ſoluꝫ in modum exceptionis. vt. j. dicam. k. Facta. dicebant quidam contra et videbatur opinio eorꝫ ꝓbari per decē. de do. et ꝯtu. pur. de ap. cum cauſam. vtrobiqꝫ videtur ꝯteſtata lis per exceptionem pſcripcōis. de excep. cum venerabilis. p excepcōem pmutacōis. de teſta. rapnucius. per excepcōem annalis preſcriptionis vſucapionis. ꝛc. item inſtit. actione et oppoſita peremptoria exceptione videtur eſſe iudicium. ff. de interro. act. l. ſi filius. §. exceptionibꝫ. ſꝫ contrariū eſt verꝫ. et hoc tenebāt

De iuramento calūp·

I de calumpnia ſeu de veritate dicenda in primo litis exordio non iuretur ut debet poterit poſtmodū in qualibet parte litiſ iurari cum hm̄oi iuramēta pſtari ab inicio de ſubſtancia ordis iudiciarij non exiſtat· ¶ Propter omiſſum quoq; tacite in tota cauſa calumnie iuramentum iudicialis proceſſus alias factus legittime non eſt null⁹ nec etiam anullandꝰ ¶ Quamuis in cauſis ſpiritualibus in q̄bus debet de veritate dicēda iurari canones non indicant aliud calumnie iuramentū· nos tamen qꝛ frequēter calūmari videm⁹ in ipiſ vtile reputam⁹

omnes ſupradicti doctores quod optime ꝓbat lex dicens ꝙ qui vult exceptionem doli mali opponere que competit ex tranſactione ante litem conteſtatam facta· ꝙ incidit in tranſacti ·a lit· cōt· id facere debet· ff· de cōdic· inde· elegāter· § vlt· Item ꝑ litis conteſtacōem ordinatur iudicium per peremptoriā exceptionem deſtruitur· ſ; cadēres duos effectus ḡnes nō poteſt parere· ex oj· di· deinde· ſ· de bap· ma iores· ff· de ſoluc· q̄ hominem· ꝓbat idē expreſſe· ſ· e· ꝓximo· ſi em̄ ꝑ peremptoriā exceptionem non debet impediri vel fieri dari litis cōt· ergo ꝑ eam nō fit· alias nō ꝓceſſiſſ; queſtio· ad cōtraria reſpondet h̄ modo aut reus directe reſpondet libello· puta cū petitur ab eo· x· ex cauſa mutui· dicit ſe non teneri et petita fieri nō debere cum pactū de non petendo ꝓmiſſo ſibi factum fuerit et tunc facta eſt litis conteſta· et ſic intelligūtur ꝯ̄ria· aut ſimpliciter excipit de pacto de nō petendo ꝑſcriptione vel alia peremptoria· et tūc non intelligatur facta ut hic· idem ſi excipiendo ꝓponeret ſe nō teneri reſpondere libello ex eo ꝙ factum fuerat ſibi pactū de non petendo· ꝛc· ad hoc de dec· dudum· et in iſto caſu ſolemus dicere alias vocare excepcōem intentionis excluſionem· ſed q̄n opponitur poſt litis cōteſ· vocatur actionis excluſio· ff· de excep· l· ij in prin· ⁊ h̄ adde quod dixi· j· de re iud· excepcōe; l· ¶ Impediuit· vt· ſ· c· pri· in· ¶ Oportebit· de neceſſitate iuris· qꝛ alias proceſſus hitus poſt talem exceptionem non valet cum lis cōteſtata nō eſſ;· ſ· ut lite nō cōteſ· per totū· ſicut nec ꝑpoſicōes et reſponſiones fit litis cōteſ· ſ· de elec· dudū ij· ſ· de litis cō· c· vno·

¶ De calūnia· tria dicit primo ꝙ non eſt de ſb̄a ꝙ ſtatim poſt litē; cō· iuretur de calumnia· ſecūdo ꝙ non anullatur proceſſus licet tacite omittatur calūnie iuramentum· tercio ꝑapit ꝙ in ſpiritualibus ſimul de calūnia et veritate iuretur· Sūma nauit iſta decre· ad declaracōem eoꝝ que no· h̄· de iureiur· ex lris· in vlt· glo· inno· et hoſt· ſ· e· literis· ab· ſ· c· e· i· guil· in ſpe· e· ti· § i· in prin· ⁊ v· quartum et § ij· v· quid ſi nō· et § reſtat· et hoſt· in ſumma· e· ti· § quādo· v· vnum tamen· n ¶ Calūnia· euitanda· ſic· xiij· di· nerui· ibi vnuſquiſ; ſ;cat ſuam ꝓpter fornicationem ſc; euitandā;· o· ¶ Veritate· q̄ſ ſolum olim in ſpiritualib; preſtabatur· vt in ſi· videbis· p· ¶ Exiſtat· videbatur cōtra· primo ex ordine rubrice· ſ· c· ſecū do ex ordine illius litere· ſ· de elec· dudum· v· lite vero· ꝛc· et erat expſſum· C· e· l· ij· in prin· ſ· e· c· i· et· c· cum cām· ad hoc facit lex que dicit ꝙ procurator ante litem cō· pſtare debet caucōem de rato· et tunc ſi pſtita non fuerit poſtea non pſtabitur· ff· de pcur· l· pōmp· § rati· ſ; cōtrarium eſt verum vt hic vides· et ſic ꝑdictoꝝ doctoꝝ cōprobatur opinio· et de iuramento de veritate videbatur caſus de iureiuran· ex lris ad hoc· ſ· de fide in· cum johānes· v· vex· et· j· de teſti· pſentium· ad hoc· ff· de dan· infec· qui bona· § pl· nec em̄ ſemp ordine; ſcripture ſeruamus· ff· de ſoluc· l nec ordo· et· ſ· de ſp̄e cauſam q̄· et cum in totū tacite omittat· vt· j· ꝓxi· ſ;· multo forcius ad tempus· ad cōtraria· ſ; nde verum eſſe id fieri debere· vt dicit h̄ tx· ſ; ſi nō fiat nō ꝓpterea viciatur· qꝛ alijs iuri b; ſuſtinetur ut dixi· et facit quod no· ſ· de ſpō· du· tua· in vl· glo· lex pomp· § rati· in alio caſu loquitur et eſt illud qꝛ per cōteſtacōem litis factuſ eſt procurator domi⁹ litis· ſ· de pcura· c· i· e· li· a· ¶ Propter· declarat quod no· ſ· de teſti· tuis· in vlt· glo· C· de iura· cal· l· ij· § ſ; quia jo· andree· h· ¶ Tacite· expreſſe vero remitti non pōt C· de iur· cal· l· ij· § ſed qꝛ nec valet cōſuetudo de ipſo non pſtando de iur· cal· cetex· c· ¶ Tota cā· ne dum in prin· cauſe ut· ſ· ꝓx· ſ;· d· ¶ Legitime· puta libello dato lit· cōteſ· et iudice ſentenciante in ſcriptis ſedendo et ꝑ ſe recitando q̄d dic ut· ſ· de h· ob· c· i· j· de ſen· ⁊ re iud· § vlti· et dic non feriato· ſ· ferijs· c· vl· c· ¶ Anullandꝰ aꝓbata eſt ergo opinio ia· bal· jo· cre· pilei· et ſequaciū qui hoc dixerūt qꝛ tunc demum exactum preſtari debebat· ff· de no· op· nunc· d· pupillo § qui opus de iureiur· iuſiurand· § qui ius ad hoc· ff· de pcur· ſiliuſſa § veteram· C· e· ti· ita demū et ad hoc· ſ· de ꝓbac· q̄m ꝯ vbi de iuramento nil dixit et reꝓbata eſt opinio azo· et mar· quibus cōſentit hoſti· ſ· e· cetex· etiam in predicta dec· tuis dicentes ꝙ etiam ſi tacite omitteret nō valet iudicium· i· ſn̄a· ij· q· vi· § diffinitiua· C· de ſen· ⁊ inter om· iu· ꝓlatam quā intellige cū fuit exactum et ꝑ eis fiebat ꝑdicta dec· cetex· et predictus § ſed quia vbi videt ꝙ ex diſſimulacōe etiam non poſſit omitti ſed exponi ibi ſi ſcā done· ſ· cum ſimulant ſe non calumnioſe agere ut ibi dicit acur· f ¶ Iuramentū· ſ· e· ti· c· ij· et erat racio qꝛ in ſpiritualib; preſumebat ꝙ ſemp eſſ; de⁹ in memoria et ſic non calumniarent litigantes et h̄ ꝓbat lr̄a ſequens· Reddebat inno· in predicto· c· tres raciones· Prima qꝛ rigor in ſpiritualib; nō ſeruatur· de do· et cōtu· c· i· ſecunda qꝛ licet iuramentum nō ſit peccatum tamē ex frequenti iuracōe ſepe ſeq̄tur peccatum· ſ· de iureiur· et ſi xp̄s· maxime cum de credulitate ſit hoc ſacramentum· tercia qꝛ hoc iuramentū eſt a malo nō credentis· de elec· ſignificaſti· ſ; parum valent hee racōes· cum et in ciuilib; locum habeant vt ꝑ te vides· jo· an·

g. In ipſis. et ſic equum fuit q̄ quo ceſſabat cauſa ceſſaret et oſtō. ē. de ap. cum ceſſante. cum ſi. b. Utile. id eſt neceſſarium. ff. qn̄ ap. ſit. l. i. et. ij. q. vj. biduū. vel dic ꝓprie vt ſi iudex videat tales pſonas de quib9 nō ſit aliqua caſumnie ſuſpicio exiget ſolū veritatis ſacramētum. primum tm̄ reputo. l. Obſeruant obſeruabat hoc dn̄s guil. ut no. in ſpe. e. ti. ꝗ. i. v. q̄rtum no. ꝟ. ꝟ. equum eſſe. ē. e. c. ij. et in ꝓdicta dec. ex l̄ris de iureiur. ꝟ. In eiſdē ſpiritualibus cauſis nunquid in criminalibus iuretur de calūnia. dic ut no. C. e. l. i. et. ē. e. c. i. iohannes andree.

In appellationis in cauſa appellacōis iurari debet de calumnia et veritate dicenda hoc p̄mo. ſecundo dicitur q̄ procurator deputatus poſt iuramentū calumnie iurabit de calumnia tercio q̄ iudex quod ens ſibi videtur exigit iuramentū malicie etiam ſi de calūnia vel veritate iuratū ſit p primū dictum determinatur queſtio noper accur. C. e. l. ij. in prin. innoc. et hoſti. pe. et ab. ē. e. c. i. ſup verbo quecūq3 cauſa. guil. in ſpe. e. ti. ꝗ. ij. v. quid de cauſa bar. brix. in queſtione venereali que incipit queritur vtrū in cauſa. et per p̄dicta videre potes q̄ hic reprobatur opinio placen. et azo. qui dicebant q̄ ex quo iuratū erat in principali nō iurabat in cauſa appellacōis in aut. de his qui ingre. ad ap ꝗ. ſi. et p eis faciūt omnia iura p que pbatur q̄ eadem ſit cā ap. cum prima. xvj. di. hadco. ij. q. vj. ſi quis in qua cuq3. C. ut in vna et eadem cauſa. l. i. ff. de iud. ꝓponebatur. io. de. hu. gof. et ſupdicti doctores ꝯtra. quorū ꝟ approbatur opinio ꝓ eis. vj. q. iiij. oſius. et. ij. q. vj. ſi eps. C. de iud. ꝓperandū. in aut. ut lite iur. in prin. ibi tn̄ accur. tenet ꝓmam. ff. de dam. infec. qui bona ꝗ. pl. m. Juratū. ꝓpter hoc erat dubitatio q̄ nō videbatur tūc debere iurari et q̄ bis iurandum nō eſt. et quia tunc ſuꝑfluum videbatur iuramētum quod faciendum nō eſt de iureiur. et ſi xps. de ꝓba. c. ij. n. Juramentū. ꝟ de calumnia iurari debet ſtatim poſt litis ꝯteſ. ut. ē. c. p̄primo. no. ꝗ ar. q̄ facienda eſt litis ꝯteſ. in cauſa appellacōis. de ꝟ no. ē. de teſta. c. raynaldus. v. dilectus. o. Dicenda. ſi talis eſt cāuſa in qua iuretur de veritate. ut in ſi. c. dicit. p. Procuratores. emanauit iſte. v. ad declaracōem glo. p̄dictarū. innoc. et hoſt. et guil.

quod ſimul fiat plerīq3 obſeruant tam de veritate dicenda q3 de calumnia vt via precludatur calūnijs iurari debeat in eiſdem. In appellationis cauſa quāq3 in principali iuratum fuerit preſtari iubemus calumnie iuramentum et idem in iuramento de veritate dicenda volum9 obſeruari. Procuratores quoq3 qui poſt iuramentū calumnie deputantur teneri volumus ut calūnia vitetur ab ipſis ad ſubeundum hm̄oi iuramētum etiam ſi a ſuis dominis quid ponē aut reſpondere ſeu agere debeant ſint inſtructi. In omnibus autē cauſis ne dum ante ſꝫ etiam poſtq̄ lis fuerit conteſtata ſiue de veritate ſiue de calumnia ſit iuratū in ipſis poteſt iudex a partibus exigere iuramentum malicie quociens viderit expedire. Item. Nullam tibi iudex iniuriam feciſſe cenſetur qui procuratorem tui aduerſarij conſtitutum ad cauſā.

in ſpe. e. ti. ꝗ. ſequitur. in ſi. et eius hic approbatur opi. et reprobatur opi. oſt. qui tenebat ꝯtrarium. q. Poſt. hec erat dubitatio. q̄ nō videbat bis iurandum. C. e. ti. aut. hodie. r. Deputantur ab ipſis principalib9 vel a procuratore qui poſt ꝯſtitucōem ſubſtituere potuerūt. ē. e. li. de proc. c. i. ē. Ab ipſis. no. q̄ ſi et procurator iurat in animā domi. xvij. q. iiij. memientes. c. di optatur. lxiij. di. tibi domino. vbi de hoc. et. ē. e. li. de elec. procuratoꝝ. ſacramentū tn̄ calūnie et in animam domini et in ꝓpriam pꝫ. ut hic vides aliās aūt quare iurat ex quo dominus iurauerat. et in hoc caſu non eſt neceſſarium ſpāle mandatum de ſindico vero dic ut. ē. e. in peractandis. r. Juramentum. nota ad qōnem qua queritur an heres vel ſucceſſor teneatur iurarē ex quo defunctus iurauerat. et dic q̄ ſic p hanc trām. et p aut. e. t. principales. et p l. ff. de dam. infec. q bona. ꝗ. pl. potuit enim defunctus hēre bonam fidem et heres vel ſucceſſor malam. ff. de accuſa. ſi cui. C. de reb9 cre. gn̄aliter. i. ſꝫ. licet quidam ꝯtra. q̄ heres et ſucceſſor eadem pſona cū defuncto cenſentur. in aut. iuſiur. quod a moriēte preſtā pro. v. Inſtructi. in hoc caſu recitabant p̄dicti doctores non debere procuratorem iurare. q̄ q per aliū. xx. c. j. de reg. iur. qui p alium. a. In omnib9. declaratur p hoc quod no. ē. de teſti. ſpōſ. trās. in glo. antepe. et de pbac. c. ij. et reprobatur qd no. de teſti. preſendum. in glo. iuramentū. in ſi. b. Malicie. licet ꝗ ex quo iuratum eſt de calūnia amplius iureadem cā de calūnia iurandū nō ſit. vt. C. e. aut. hodie ab eodem. vt. ē. pri. ſꝫ. de malicia tamen bene iuratur puta cum ſuſpicatur iudex q̄ malicioſe ꝓponatur exceptio petat dilatio. ad hoc de excep. paſtoralis de teſti. vltra tercias. e de ſi. inſtru. l. vlt. xxx. q. v. iudicantem.

Nullam tibi. procurato: hn̄s ſpeciale mādatū iurat de calūnia. emanauit ad declaracōem eoꝝ que legūt et no. C. e. ti. l. ij ꝗ. ſi aūt abſuerit. et per ꝟ. ē. e. c. ij. et. c. certe rum. et per inno. et hoſt. ē. e. cum cām. et per guil. in ſpe. e. t. ꝗ. reſtat. v. quid ꝗ. d. Sibi iniuriam. quam ſi inferret iudex nō eſſ. ē. de v. ſig. forus. i ſi. c. Aduerſarij. et ſic erat procurator ſingularis pſone. de ſindico em̄ vniuerſitatis vel collegij non dubitamus qn̄ iuret. ē. e. in peractandis. et. e

ſequentibꝰ.jo.andree.f. Juramentū. dicūt quidam ꝙ olī
ꝓcuratores indifferenter iurabant.ff.de dam.infec.qui bo
na.§.penultimo.ſed fuit poſtea ſtatutū ꝙ ſolum principa-
les pſone iurent.ff.e.ti.l.ij.§.ſi autem. et.s.e.ti.c.i. qđ ve
rum eſt niſi ꝓcuratores habeāt ſpeciale mādatum. ut hic
et.ff.de iureiur.l.iuſ
iurandū.qđ ad pe
cunias.alij dicebant
ꝙ ꝓcurator ꝓuati e-
ciam cum ſpāli man
dato ad iurandū nō
admittitur per ꝓmā
iura.ſ quia non expe
dit iura corrigi.ut.s.
e.li.de elec.cū expedi
at.dic.l. qui bona ñ
eſſe correctam.ſ loq
in caſu decre.iſtius l.
cū hēat ꝓcurator ſpe
ciale mādatum. alij
dicebāt ꝙ cum ꝓcur
per litis 2e.factus ſit
dominus litis pote-
rat de calūnia iurare
qđ verum nō eſt niſi
hēat ſpeciale.ut hic
vides.
Frequens.
in ciuilibuſ
nō admitti
tur ſpoliacōis excep
tio facta ab alio ꝙ a
ctore. in criminalibꝰ
admittitur facta a ꝗ
cū dūmodo ſit de to
ta ſubſtācia vel ma
iori pte exceptio pro
bari debet infra.xv.
dies.al ſit 2demnā
tio expenſarū. excipi
ens de ſpoliacōne fa
cta tercio infra certū
tempus a iudice ſta
tuendum debet reſti
tucōem petere. alias

habentem ſuper hoc
ſpeciale mandatū ad
miſit ad preſtandum
in ea calumnie iura-
mentum. Innocē-
quartus. De reſtitucī-
one ſpoliatorum. R.
Frequens et
aſſidua nos
querela circū
ſtrepit qđ ſpoliacōis
excepcio non nūꝗ in
iudicijs calūnioſe ꝓ-
poſita cauſas eccleſi-
aſticas impedit et per
turbat. dū em̄ excep-
cioni inſiſtitur appel-
laciones interponi cō
tingit et ſic intermit
titur et plerumꝗ ꝑ-
imitur cauſe cognicō
principalis et propte
rea nos qui volunta-
rios labores appetimꝰ
vt quietem alijs pre

acuſabitur exceptione nō ob. vltimo dr ꝙ agenti ſup rebꝰ
eccl'aſticas nō ob.excep.ſpoliacōis ꝓuatarum reꝝ vel econ
uerſo hanc decꝰ.quidam intitulabant olim ſub ti.de reſti.
ſpol.et bene.ut hic vides.h. Frequens.equū fuit ꝙ ſu
per hoc ius ꝓuiſorum emanaſſe.ff. de legi. nam ad ea.
i. Circumſtrepit.id eſt pulſat vel ledit.et ſumpta ſunt hec
verba ex canone.liiij.di.frequēs.jo.an.h. Calumnioſe.
ſic.s.de do.et 2tu.finem.l. Exceptiois.ſpoliacōis de qua
ſupdictū eſt.in. Intermittitur.id eſt differtur.n. Per
imitur.de facto intelligas nō de iure.qꝛ multi ꝓpter tot im
pedimenta et timore expēſarum litem dimittūt.⁊ ſic expōē
ſm h.qꝛ exceptio ſpoliacōis dilatoria eſt nō peremptoria.ñ
obſtat lex C.vnde vi.ſi quis in tantam.qꝛ licet ꝓuatio do
minij inſurgat 2dcōe ex illa lege.nō tamen ex interdicto

vel exceptione.vt no.s.de cā poſ.paſtoral.o. Labores.
hec verba fuerūt ſumpta de corpore aut.vt diuine iuſ. ſb
ſcrip.h.a.glo.queſ. in pn.coll.ix. et ꝓ re publica impera
tor noctes duat inſomnes.in aut.vt iud.ſine quo ſuf. i
prin.coll.ij.et pp.idem de ſe dicit.s. in ꝓhemio huius li-
p. Statuimus. h
ſit interpretatio cāō
num aliquoꝝ de hac
materia loquenciū.

parcentes finem litibꝰ
cupientes imponi et
calumnie materiā ā-
putare ſtatuimꝰ vt
in ciuilibus negocijs
ſpoliacionis obiectu
que ab alio ꝙ ab a-
ctore facta ꝓponitur
iudex in principali ꝓ
cedere non poſtponat.
ſ ſi in ciuilibus ab a-
ctore in criminalibuſ
autem ſe ſpoliatum ꝑ
us aſſerat a quocūꝗ
infra.xv.dierum ſpa
cium poſt diē in quo
ꝓponitur qđ aſſerit 2
ꝓbabit alioquin ī ex
penſis quas interim
actor ob hoc fecerit iu
diciali taxacōe ꝓbabi
ta 2demnetur alias ſi
iudici equū viſum fue
rit puniendus. Illū
aūt ſpoliatū intelligi

q. Actore.hoc erat
iniquū ꝙ reus exci
peret 2tra actorem de
ſpoliacōe facta a ter
cio cum in hoc nō de
liquerit actor et ideo
factū alterius ſibi nō
debebat obeſſe.C.de
inoffi.teſt.ſi quis ſu
o.vſus ſi.et.j.de reg
iur.non debet.et pec
cata ſuoſ teneant au
ctores.C.de pe.ſancī
mus. s.de hijs que
ſi.a ma.parte.c.que
ſiunt.et recitat hic h.
ſe non inueniſſe vi
diſſe aliquem excipi
entem ſic in ciuilibuſ
r. A quocumꝗ et
et dicam inter crimia
lem cim et ciuilē vt
in ciuili nō opponat
ſpoliatio facta ab a
lio ꝙ actore.in crimi
nali ſic cum modera
tiōe que ſequitur. et
tacēes infra ſequent
ſ. Xv.arcat tēpuſ
ꝓbandi qꝛ malicioſe
ſepius ꝓponebatur
talis exceptio. vt.s.
dixit.ſic in exceptiōe
excōicationis.viij.di
es ſunt dati.j. de ex
cep.pia.c. Propoī
tur.qꝛ dies illa nō 2putabitur in.xv. ſic dies in quo ꝓponi
tur excōicacōis exceptio.j.de excep.pia.ſic dies in quo cita
tum ꝓmittitur et in qua ſiſtere in iudicium oportet nō con
putat in vicenā milia paſſuū.ff.ſi quis cauc.l.i.ſic et dies
pſentacōis trārum cum 2mittitur ei.j.certum tempus decē
denda.s.de ap.ſup eo.ij.vbi de hoc.ſecus in.x. diebꝰ q dā
tur ad appellandum in quibꝰ tempus ſine ꝓlacōis 2putat
ij.q.vj.biduum.vbi de hoc.s.de re iud.ad 2ſultacōem. ⁊
vltimo iſtoꝝ.xv.dierum ꝓbari poterit exceptio. ſic.ff.ad
l.iul.de adul.l.pr.§.ſexagīta.et.l.is cuius.§.ex ſenatus 2
ſulto.⁊ pōt peti bonoꝝ poſſeſſio.j.centeſimum diem.et cen
teſimus in numero 2putat.ff.de ſuc.edic.l.i.§.dicamus.ſi.
ff.de ver.ob.l.q ante klas.u. Aſſerat.ſ.ſe ſpoliatum in
ciuilibus ab actore in criminalibus a quocumꝗ.x.

volumus in hoc caſu
cum criminaliter accu
ſatur qui tota ſua ſub
ſtantia vel maiori parte
ipſius ſe per violentiam
deſtitutum affirmat. et
ſecundum hoc loqui canones
ſano credendum eſt in
tellectu quod nec induci o
tendere nec inermes i
micis opponere nos de
bemus. habet enim ſpo
liatus priuilegium vt
non poſſit exui iam nu
datus. ¶ Solet autem
inter ſcolaſticos dubi
tari ſi ſpoliatus a ter
cio de ſpoliatione contra
ſuum accuſatorem ex
cipiat. an ei tempus a
iudice debeat indulge
ri infra quod reſtituti
onem imploret ne for
te ſic velit exi[illegible] vt
omnem accuſationem elu

dat quod ſatis equita
ti et iuri conſonum exti
mamus. quod ſi infra tem
pus indultum reſtituti
onem non poterit et cau
ſam cum potuerit non
ducat ad finem non ob
ſtante ſpoliationis excep
tione deinceps poterit
accuſari. ¶ Ad hoc ſan
cimus vt rerum priua
tarum ſpoliatio agenti
ſuper eccleſiaſticis vel con
trario nullatenus op
ponat. ¶ Bonif. viij.

Ad decimas quas
canonici ſancti ni
colai ſe aſſerunt infra
parochiam eccleſie. B. cle
rici poſſediſſe aliquan
diu et eis per eundem
clericum ſpoliatos fu
iſſe nequaquam debent re
ſtitui niſi euidenter do
cuerit quod earum poſſeſſionem

z. ¶ Alioquin. i. ſi. j. illud tempus non probauerit. a. ¶ Ex
cuſatione. de qua dic ut. ſ. quod metus cauſa. c. vltimo. in glo. q
incipit. vltra quam. h. b. ¶ Puniendus. pena arbitraria. ex
quo non ſtatuitur hic certa pena. de offi. del. de cauſis. ff. de
iur. deli. li. c. ¶ Subſtantia. interpretatur et exponit hic per a.
canones illos. iij. q.
ij. oportet. et. ij. q. ij.
nullus. vbi ſunt hec
verba. ridiculum enim
videbitur quod ille qui
eſt criminaliter accu
ſatus accuſatorem ſu
um per exceptionem ſpo
liationis rei modice
et vilis ab accuſatione
repelleret et eſt ſi. quod
dicit. l. quod tutor a tu
tela excuſari non po
teſt ratione controuerſie
que eſt inter ipſum et
pupillum ſuum. niſi fo
te de omnibus bonis
aut plurima parte bo
norum ſit controuerſia.
ff. de excu. tu. l. propter
litem inſti. e. ti. §. item
propter litem. licet illud
iure aut. immutatum
videatur. in aut. vt
qui ob. ſe. ha. perbi
res. in. §. ij. iij. et. iiij
colla. vj. d. ¶ A tercio
id eſt ab alio quam ab ac
cuſatore. iij. q. i. epi.
et. q. ij. cum eccle. e.
¶ Tempus arbitra
rium. ex quo certum non
ſtatuitur. vt. ſ. dixi. f
¶ Sic. ſ. ſpoliatus.
g. ¶ Eludat. malicijs
is aut indulgendum
non eſt. ſ. qui ma. ac
cuſ. poſ. ſignificante.
cum ſuis concord. h.
¶ Quod. ſcilicet iudex e
minimum ſtatuat. i. ¶ Extimamus. et alij eſtimare debent. ſ.
de re iud. in cauſis. et ſic compellitur aliquis agere. ad idem. C
de inge. ma. l. diffamari. ſed non paſſe. ſed hoc vt excipe poſ
ſit vt hic vides. k. ¶ Potuerit. al' non debet ſibi imputari
ſ. e. li. de elec. amiſſa. ſ. de ap. ex inſinuatione. cum ſi. l. ¶ Op
ponatur. intelligit hoc quando inter eccleſiaſticas perſonas cau
ſa vertitur ne ſit contra. ſ. de or. cogni. cum dilectus. vel dic quod
ibi de temporalibus contendebatur que proprie priuate dicuntur quia
poſſunt a priuato poſſideri. res autem eccleſiaſtice vocantur hic
que non cadunt in laycum vt decime et alia ſpiritualia. ff.
del. iij. l. hoc legatum. et ratio eſt huius dicti. quia agens no
mine eccleſiaſtico non agit ſuo iure ſed nomine eccleſie. vnde
ſicut procurator agens nomine alieno de iure ſuo non excipit ſic
nec hic. ad hoc. ff. de doli excep. ſi procurator. item res eccleſia

ſtice ſunt publice iuris. ſed de publico ad priuatum non fit com
penſatio. C. de penſa. l. i. et. iij. jo. andree.
Ad decimas. eccleſia que petit reſtitutionem decimarum quas
ſe dicit infra parochiam alterius poſſediſſe non audit
niſi probet poſſeſſionem legitimam. n. ¶ Canonici. nomine ip
ſius eccleſie agentis
quod patet. ſ. de proba. ex
litteris. de conceſ. pre
ben. ex parte vbi de h.
cum ſi. o. ¶ Aſſerunt
ex hoc inſultat preſump
tio que eis veriſimi
liter obſtat. ſecus ſi
hoc non conſtaret quod il
le decime eſſent in al
terius parochia. et facit
ad ea que dicam. j. e
li. de preſcrip. c. i. p.
¶ Eundem clericum
nota literam quod hoc vis
facit pro reo et contra
actorem. ſi autem ſpoli
ati eſſent a tercio vi
communi licet facere con
tra actorem non tamen
pro reo vnde tunc deci
ſionem habere non pu
to et facit quod dixi
j. de preſcrip. c. i. q.
¶ Preſumuntur. no.
ſecundum opinionem. jo. q
no. xviij. q. i. §. i. quod la
icus reſtitucionem de
cimarum petere non
poterat. per dec. ſ. de
preſcrip. cum. bar. bix
no. contrarium. cum la
ici decimas interdum
poſſideant de facto ad
decre. illarum. cum enim de
bant quod decre. illa di
at detinere non dicit
poſſidere ſatis puto
hanc decre. facere pro
jo. vt niſi laycus pro
bet ſe legittime aſſecutum cum ſit contra eum preſumptio non au
ditur. qui enim reſtitucionem petit habet duo probare ſe poſſediſ
ſe et ſpoliatum fuiſſe. ſ. e. c. olim. j. et. iij. et aliud eſt poſſide
re. et aliud in poſſeſſione eſſe. ff. de acquiren. poſ. ſi quis au
tem. et eſt ſi. ſ. e. ex tranſmiſſa. et quod ibi no. hoc ergo eſt pre
ſumptio contra actorem et ius commune pro reo. poſſeſſio ergo et
ſpoliatio probate non aduocant vt fiat reſtitutio petitorio pro
bato pro reo. ad hoc de cauſa poſ. cum eccleſia. et. c. cum dile
ctus. ff. de rei. ven. officium. et idem videtur vbicumque factum
eſt pro reo notorium de diuor. ſignificaſti. proprietas igitur pro
reo probata ipſum in poſſeſſione defendat. ad hoc. ff. de ſuper.
l. i. §. quod ait. et. ff. depoſi. l. bona fides. in fi. r. ¶ Decipaſſe. i
mala parte alibi in bona. vij. q. i. factus. et. ſ. e. li. de procura. ſi
duo. s. ¶ Oſtendat. vt compoſitio titulus preſcriptionis priuilegium

vel aliud ſimile. de donac. alice. j. de hijs que fi. a p̄la. cum apl'ica. cum ſi. t. Eccleſiam. ſ. b. clerici.

Actor qui. actor contumax condemnať in expenſis nec citatur vlterius ad ſui peticōem reus niſi caueat d veniendo. j. Ad terminum. cum indiſtincte loquitur de quolibet termino ſiue p̄emptorio ſiue nō. intelligendum videtur ſicut et in reo dici ſolet q p q̄ſi h̄c contumacia eciam ante p̄emptorium condemnatur in expenſ licet ſolū poſt p̄emptorium poſſit excōicari. de hoc. lxxiiij. di. honoratus. iiij. q. v. in ſum. et. ſ. de pat. querelam. maior aūt eſt contumacia actoris non venientis q̄ rei. iiij. q. iiij. c. j. a. Curauit. cum potuiſſet. vnde nō. negligenciam vel contemptum. ff. de re iud. contumacia. ad idem. ſ. ti. p̄xi. c. i. ſ. ſolet. b. Venienti. g non venienti nō condemnabitur ſ compenſetur contumacia contumacie. ff. de dolo. ſi duo. ff. de compen. ſi ambo. ſi aūt actor nō venit et iudex fuit abſens vel p̄ſens. ſ procedere nō poterat an ſit eci debeat condemnacō dic vt no. in reo. ſ. ti. e. vlt. c. Propter h̄. ſcz racōe contumacie de parte auditis. j. de excep. p̄ia. ſ. e. cū dilecti. et. c. finem. et qualiter ḡ contumaces procedi debeat. dic vt nō. ſ. e. put. et. c. cauſam. jo. andree. d.

Legitime. quod dic vt no. ij. q. i. in p̄mis. ſ. e. ti. finem. c. Admittendus. et ſic punietur in quo peccauit. ſ. de te. porr. ot. lr̄is. in fi. f. Sufficienter. ut ſic pignora vel fideiuſſores dentur. ff. man. ſi mādato ſ. vltimo. ſi aūt hāc dare non poſſet det iuratoriam de dol. poſt diuor. reſti. p vbal vbi de hoc. ad idē. C. de epi. et cleri. l. generaliter. dicit autem jnno. q ſufficiat verbo cauere qd pōt verum dicere ſeruata ſupdicta di. b. g. Termino. p̄mo ſcz ad h̄. ff. de verb. ob. eum qui kalendis. vel dic termino quocūq; quo ad eius peticōem citabitur reus. hec eſt em̄ indefinita legis que eq pollet vli. vt dixi. ſ. e. li. de elec. ut circa. ſic et cautio p̄ſtat de p̄ſeuerancia litis vſ in finem. C. de epiſ. et cleri. aūt generaliter. h. Fideliter. p̄ſumitur aūt malicioſe abeſſe niſi conť

legitime aſſecuti fuiſſent quia eaſ occupaſſe iniuſte veriſimiliť preſumuntur cum p̄ueniant ex p̄dijs infra alienam parochiam conſtitutis ſitq; manifeſtum niſi aliud oſtendatur eaſ de iure communi ad candē eccl'am pertinere. Innoc. iiij.

De dolo et contumacia

Actor q ad terminū venire ad quē citari aduerſarium fecerat non curauit veniente reo in expenſis ꝓpter h̄ factis legitime condemnet ad citacōem aliam minime admittendus niſi ſufficienť cauerit q in termino fideliter debeat cōparē. Bonifacius. viij.

rium p̄ſtatur ſcz q impeditus fuerit. de re iud. cū bertoldus de pat. querelam. ubi de hoc.

Cum qui iudex appellantem et recedentem citare vlterius nō tenetur ſi vult in cauſa procedere. niſi forſan appellacōi renūciet et determinat notata p jnno. de acuſ. ad peticōem. p guil. in ſpe. de citatione. ſ. viſo de tēpore. v. qd ſi quis receſſerit. k.

Grauamine. hoc dicit ex eo q ſi appellaretur a diffinitiua. iam functus eſt ſuo officio. de officio. de le. in lr̄is. ff. de re iudi. iudex. ſ et idem ī iſto videť quo ad exercicium quo poſt ſentenciam imminet facienda eadem ratione l. Per te loquitur iudicia. ſic. ſ. d iuriur. c. vltimo. in Appellans. et fruſtratorie. q ſi bene appellaret ex cā et forma. tunc ille a quo appellauerit iudex nō eſſet. et ſic appellās contumax non eſſ de reuocatione aūt attemptorū poſt appellacōez habebis. j. de ap. non ſolum. n. Proteſtari no. q ius fingit proteſtacōem hoc ipſo appellando et recedendo. o. In ambi. conſiderato eo ſtatu in q tunc erat cauſa. p. Sn̄iam. puta q lis erat cōt. et liquet de cauſa. vel talis eſt cauſa ī qua ſn̄iari poteſt lite non conteſtata qd dicunt. ſ. ut lite nō cōteſ. quoniam. et. ſ. e. put. q. Audiēdā. ſi non eſſ contumax expreſſe citari debet ad ſn̄iam audiendā. alias non valeret ſn̄ia parte abſente. ff. qui ſen. ſine ap. reſcin. l. i. ſ. jtem cum ex eo edicto. et de hoc no. ſ. de offi. del. conſuluit. r. Renūciet. qd pōt. ij. q. vj. ſi quis libellos. C. de ap. ſi quis. et tacite eciā litigando coram iudice a quo appellauit appellacōi renūciat. ſ. de offi. del. gratum de teſti. cum venisſet. ſi tn̄ intereſt aduerſarij. ad ipſum intereſſe teneťur. quod dic ut no. ſ. de app. interpoſita. ſ. ille deniq;. s. Non teneris videbat contrarium p dec. ſ. de offi. del. cū olim. j. vbi iudices citauerūt appellantem quem putabāt fruſtratorie appellaſſe. ad idem. ſ. ut lite nō cōt. accedens. j. vbi eciam iudices citauerunt quem putabāt fruſtratorie appellaſſe. ad idem. ſ. e. put. vbi mandat p̄pa citari cū qui

Cum qui a tua interlocutoria ł grauamine quod per te ſibi ꝓponit illatum a tua p̄ſencia recedit appellans cum ꝓteſtari videatur hoc ipſo ſe nolle coram te decetero litigare citare ad alia que poſtea in iudicio facienda imminebūt vel eciā ad ſn̄iam audiendā niſi ſponte appellationi ſue renunciet et nō teneris nec ideo minus quod in eius abſencia ꝓceſſeris tuus ꝓceſſus validus reputari debebit. Innoc. iiij.

De eo q mittitur in poſſeſſionem cauſa rei ſeruande

Cum qui ſup dignitate p̄ſonatu vel

qui fruſtratorie appellaret. ſ; dic q̄ de neceſſitate citari nō debet. ut hic ad de. c. cum olim. et de c. accedens dic q̄ ibi facta cum narratur nō ius ponitur. ad de c. put dico. q̄ p iſta parte facit cum ibi ppa mandet citari ad maliciam contumendā ſ; id de neceſſitate nō erit q̄. l. citaretur. et de hoc conſueuit recitari de accuſ. accedens. et c. ad petitionem. ſ; quid dicemus de contumace. nūquid qui in uno actu iudicij fuit contumax ad alios actus citabitur. dic q̄ ſic. ut. ſ. de teſti. cū olim. in fi. ubi citatur contumax ad audiendū ſniam q̄ licet in uno actu cōtumax fit nō ppterea ptēſtari videtur q̄ in alijs contumax eſſe velit. ſed ſ; malum cōtumacie ſub colore boni ſcz ſ̄ medij appellacōis d̄fendit. quod ſimpliciter contumax nō facit. e. ¶ Proceſſeris. alias de iure. v. ¶ Validus quid de iudicibus dātis cum cla. q̄ ſi nō omnes omnes ſimul nō pnunciauerunt. ſ; duo unum tercius vero aliud. illi duo volunt pcedere ad executionem ſue ſententie queritur an poſſint tercio nō vocato et videtur tercium ipſum nō debere vocari ar. huius decre. ⁊. ſ. ſ; li. de ar. c. i. ⁊ ff. de re iud. duo ex tribus. cum ſ; ipſorum valeat ſnīa ergo et executio. ſ; dic q̄ vocandus eſt nam licet ſnīa duorum teneat tamē alius articulus qui emergit eſt omnibus cōis. ita q̄ ad illud duo tercio nō vocato pcedere non poſſunt. ſ. de offi. del. cauſa. n. et c. prudenciam ⁊ adicimus. alias ſequeretur q̄ ſi in aliqua termini aſſignacōe unus ab alijs diſcordaret. illi duo illo nō requiſito poſtea pcedere nō poſſent quod eſt abſurdum.

Cum qui. quando agitur de beneficio eccl'aſtico ob contumaciam rei nō fit miſſio in poſſeſſionem ſ; ad ſniam lite nō conteſ. pceditur ponit hic decre. duos caſus ſpales contra duas regulas. Regulariter enī quando agitur reali ad contumaciā rei fit miſſio in poſ. cauſa rei ſer. fallit in hoc caſu. Item regulariter nō pceditur ad teſtium receptionem vel diffinitiuam ſniam lite non conteſ. fallit in hoc caſu ⁊ eſt ad declaracōem illorum que no. ſ. de dolo et contu. cōtingit. a. ¶ Beneficio quorum q̄. ad hoc de pben. maioribus. de v. ſig. c. pſ. b. ¶ Eccleſiaſtico. ſecus ſ; ſi ſup temporali pbenda vel temporali beneficio agatur. q̄ cum talia poſſint ſine inſtitucōe canonica poſſideri nō habebit locum decre. c. ¶ Obtinendis. quod dicemus de obtinendis pone confirmatus eſt qui agit et in poſſeſſionem inductus ⁊ tandem ſpoliatus eſt. ut de cauſa poſ. cū olim. et. c. cum ſup. vel petit q̄ confirmatio de eo facta vel collatio ſibi facta ſorciatur effectū. de conceſ. preben. poſt elec. de ap. conſtitutus. ij. vel petit poſſeſſionem ꝓ dicōe ex canone redintegranda. ut. ſ. de reſti. ſpol. ſepe nūquid in hijs caſibus ob contumaciā rei fiet miſſio ⁊ videtur q̄ ſic per hanc literam que dicit ſolū de obtinendis. ſ; dic q̄ nō fiet hec miſſio. tū q̄ decre. huius racō adhuc locum habet. tū quia ago de obtinendo quod non habeo ſcz detentacōe ſaltem que apud alium eſt ff. de rei ven. officium. Item miſſio in poſſeſſionem eſt quoddā auxilium extraordinarium quod habet locum ſolum ubi deficit ordinarium. ff. de mino. in cauſe. iij. in pri. ſ; hic pcedi pōt ordinarie iuris ordine lite non conteſ. ut ſequitur et apcius hodie pbatur p cle. de iud. diſpendioſam. ſ; nō habet locum miſſio. et licet doctores ſic teneant. tamen ob. lrā ſuppoſita q̄ dicit ingreſſus. non dicit regreſſus quaſi per id detur intelligi et p verbū obtinendis. q̄ in recupandis nō habeat locum decre. d. ¶ Poſſeſſore. quid ſi nullus poſſidet. ſ; duo pone coelecti petūt dic idem ppter eandem racōem. ſ. de ſpō. inter ceteras. e. ¶ Nec per hoc racō ſuperioris dicti. f. ¶ Viciosus non enī poſſunt ex poſſeſſione hēri. ſ; ſolum ex canonica inſtōe. ij. q. i. legum. de inſti. ex frequentibus. j. de reg. iuris. c. i. ff. de acquir. heremius. ſi vero nō ageretur de eccleſia tanq̄ de beneficio ſ; tanq̄ de ppa etate tūc bene hēret locum miſſio. ut pbatur. ſ. ut lite nō conteſ. c. ij. de eo qui mitti. c. i. ſ. de ver. ſig. dilecto. g. ¶ Preſencia. C. de iud. pperandum. ⁊ cum aūt. ſ. c. li. de ar. c. ij. in fi. i. ¶ Diligenter. ſ; ſemp eſt faciendum. xxx. q. ult. iudicantem. k. ¶ Debito. ut ſi liqueat vel liquere poſſit de cauſa pcedatur ad ſniam ſ̄m ea que no. ſ. de do. et contu. put. et eſt neceſſe q̄ conſtet de iure actoris ad hoc ut ſibi adiudicetur. nec ſufficiat q̄ conſtet poſſidentem ius nō hēre. ut. ſ. de ſpō. oñ. C. de rei. ven. l. ult.

Diſpendijs. ſi ex duobus electis litigantibus alter decedat renūciet. vel a pſecucōe cauſe excludatur ſi lite pendente cum reliquo ſuit alia electio facta non tenet. ⁊ emanauit ad declaracōem dubiorum que no. inno. et hoſti. ſ. de ar. ex pte. et de elec. dudū.

---

beneficio eccleſiaſtico obtinendis cum aliquis litigat poſſeſſore ob partis aduerſe contumaciam cauſa rei ſeruande in ipſorum poſſeſſionem ſtatuimus nō mittendum. ¶ Ne p hoc ad ea ingreſſus pateat viciosus. ſ; liceat in hoc caſu contumacis abſenciam diuina replente pſencia eciam lite nō conteſtata diligenter examinato negocio ſine debito ipſum terminari. ¶ Boni. viij.

Ut lite pendente nichil innouetur.

Diſpendijs q̄ ppter electiones diuerſas eccleſie paciunt̄ interdum occurrere cupientes ſtatuimus ut ſi aliquibus apud ſe. ap. vel alibi litigantibus ſup electionibus de ſe in diſcordia celebratis aliquem ipſorum mori vel ſuo iuri renūciare aut a pſecucione ipſius contigerit quoquo modo excludi ad electionem aliam lite ſup electione ſupſtitis electi pendente nullatenus pcedatur alias attemptata contra hoc electio ipſo iure viribus non ſubſiſtat. ¶ Idem.

Ji hij cōtra quos ſup dignitatibꝰ perſonatibus uł alijs eccleſiaſticiſ beneficijs que poſſident litigat lite pendente cedant ł forte decedāt ne propter nouos aduerſarios qui malicioſe interdum petitoribus ſubrogantur litigia ī eccleſiarum diſpendium prorogari contingat ſtatuimus vt dignitates perſonatus vel beneficia hmōi donec contra ſuperſtites lis finita fuerit alijs nullatenus conferantur nec ad ea eligat qſpiam vel etiam preſentet qđ ſi ſecus actū fuerit eo ipſo irritum habeatur. ¶ Sane ſi ad defenſionem ipſius litis aliqui quorum intererit petierit admitti eos ī illo ſtatutū

ij.et de teſti.in inte.c.ij.et cōpoſ.de cōſti.cum.in.ad fi.m. ¶ Diſpendijs.dicit diſpendium longū et inutile.cōpendiū breue et vtile.de hoc ꝺ ſpt.diſpendia.nā ¶ Statuimus.cō ſtitutio iſta noua eſt ſaltē in ṗtum dicit electionem nullam maxime nō interueniēte aliqua inhibicōe.vt.ṡ.de ar.ex p te.ſʒ dices nōne ſcđa electio facta pͥma non caſſata caſſatur ṡ.de elec.conſiderauimus.jſ nōne ſcđa electio facta pͥma nō caſſata valʒ inter dum ſm ea quē no. ṡ.de elec.auditis.ſcʒ qñ prima nulla erat et eligentes erant ꝑuati potate eligendi ſo.illa uice et que in illis no.locum habēt quādo ſecunda electio fit prima nō caſſata.et nondum in litigium deducta.et ſic intelligātur no. ṡ.e.auditis ¶ Iſtud c.⁊ ſe.loquunt.qñ in litigium erat res deducta ut tunc ſcđa electio ipſo iure ſit nulla.o. ¶ Alibi vidʒbatur hoſt.dcāʒ facere.ṡ.de ele.dudū.ij.in glo.nū quid in hoc caſu inter cās que pendebant in curia ⁊ extra curiaʒ.ar.dec.de ma.et ob.ꝑ tuas de ap.ſi duobus ſed q̄ ad caſum nr̄m nl'a ſit dcā vt ħ vides.p ¶ Litigantibus litigioſa ē res de cuius dn̄io queſtio vꝫtitur inter petitoreʒ et poſſeſſoreʒ cōuencōe iudiciaria vel ꝑcibus pncipi oblatis et iudici inſinuatis et ꝑ cum futuro reo cognitis. C.de lit.aut.litigioſa.dicūt tn̄ quidam rem litigioſam non eſſe niſi ꝑ lit.cō.facit pro eis.ṡ.de offi.del.relatum.in aut.de litigioſis ẜ omnem.⁊ op.ṡ.de ver.ſig.ex par.ij.litis cōteſ. dicitur litis exordium.ṡ.de offi.del.ſup queſtionum ẜ intencōis.ſʒ dic cōtra.ꝑ ſupradictam aut.litigioſa.et ꝓbatur ṡ.de offi.del.gratuʒ.vt lite pendēte.c.1.et ex hijs que no. hoſti.ṡ.de teſti.cumq̄ʒ.ij.ẜ quando libel.l.i.et.ij.quid autem quo ad hūc ti.inducat litis pendencia habes in cle.e.ti.c.v no.jo.an.q. ¶ Mori.ṡ.de ar.ex pte.r. ¶ Renūciare.ṡ.de re ſti.in integ.c.ij.s. ¶ Excludi.ut.ṡ.e.li.de elec.ſi forte.et.c q̄uis.et.c.cupientes ẜ q̄ ſi per.xx.et ẜ ſequētib̄.t. ¶ Electi. et in caſu iſto quereł de iure ipſius defuncti ut ſciatur de iure ſuperſtitis.ad hoc.ij.q.i.in pͥmis.licet eñ appareat defuncto amplius nō deberi nō ꝓpter hoc ſequitur ſupſtiti viuenti deberi.ad idem.ṡ.de ſpt.olim.v. ¶ Subſiſtat.quid ſi poſtea appareat illum ſupſtitem ius nō habere nūquid conualeſcet dignitas vel beneficium in iſto dic q̄ nōn q̄ qđ ab initio.ꝟc.xvj.q.ij ẜ pōt.ṡ.de elec.auditis.j.de reg.iur. nō firmatur.ſʒ nūquid de nouo poterit eligi.credo q̄ ſic.p ¶ Ji hij cōtra quos ſitbeneficia ¶ dec.ṡ.de elec.ſup eo. tus cōtra quem ſup beneficio litigat cedit vel decedit ſi alius lit.pen.cum ſupſtite fuerit electus nō valeł electio

ſi vero aliqui quoꝝ intereſſit ad defenſioneʒ litis velint admitti in eo ſtatu in quo erat cauſa admittentur.emanauit ꝓpter ea que.ṡ.px.p. ¶ Poſſident.iſta ꝗ eſt diuerſitas inter iſtum caſum et ꝑcedentem.q̄ in ꝑcedenti nōdum erant beneficia adepti.ſʒ de electione litigabant et hic beneficia iam erant adepti.a. ¶ Litigatur.expone vt dixi.ṡ.c.pxim.b. ¶ Malicioſe.ſʒ fiebat iſto modo.litigabat cōtra me ſuper beneficio meo cum ego nō poſſem cōtra aduerſarium me defendere ł nūciabam vt beneficium cōferretur alicui potenti qui litigāteʒ iniuria et iure vexaret.c. ¶ Hmōdi.poſſeſſa.ſ.ꝑ iſtum cedentem vel decedenteʒ cōtra quem litigabat.d. ¶ Finita.vt ſi appareret illoſ ius habere nulla fiat electio alias fiat electio ł ꝑſentatio poſt ſmaʒ per eos ad quos ꝑtinet.et intelligo de cōtra iſtam cū illi qui cōtra illoſ cedentes vel decedētes litigabant ex eo litigabāt q̄ dicebant illas dignitates vel beneficia ad ſe ſpectare aľs nulla fieri haberet dilatio pone eñ q̄ clericus cōtra clericum agit petens ipſum ab eccleſia remoueri.q̄ criminoſus vel cōcubinarius morit clericus accuſatus lite pendente cedat vel decedat.nūquid per hoc impedietur illi ad quos electio vel ꝑſentatio ꝑtinet eligere vel ꝑſentare.dic q̄ non q̄ ſtatim illo cedente vel decedente finita eſt lis.et ſic non habet locū hec dec.que dicit expectandum finem litiſ cum ſupſtite.et crimina extinguūt morte.xxiij.di.quorūdam cum ſuis cōcor.ſi aūt petit illū ad eccl'a remoueri et illaʒ ſibi aſſignari quā in dicit ad ſe ſpectare tūc locum habet dec.ad hoc.ṡ.de ſpt.olim.f. ¶ Preſentetur.no.dcām eſſe inter collacōem electionem et ꝑſentacōeʒ.q̄ hec tria hic ponūtur pro diuerſis hēs hoc expreſſum.j.de ꝓben.cum in illis ẜ cum aūt.g. ¶ Intererit.puta qui eligūt cedentem vel ꝑſentauerūt vel cōtulerūt vel forte q̄ expectabant pͥmaʒ vacaturam.et ſic iſtud beneficium velut inō ceſſione vel morte vacans ſibi dicit deberi.vel ſimiles pſone.h. ¶ In illo ſtatu optima fuit ꝓuiſio.et declarat que no.j nno.et oſti. de iud.q̄.w.ducebant eñ cum illi beneficiati vſʒ ad finem tēpore ſine cedebant.ſubrogabantur aduerſarij quos oportebat de nouo citari et iudicium.qui iterum ꝓducebāt cum vſʒ ad cōcluſionem et poſtea cedebant.jteꝝ veniebant alij et idem faciebant.ſic nō erat litium finis.et idem fiebat olim de nouicijs electis vel ꝑſentatis.ſʒ de illis hodie ſublata eſt dubitatio ꝑ hec verba.⁊ cōtra hoc non dabat hoſti. aliud remedium.niſi q̄ interpellata ſedes ap.ſuper hijs ꝓuideret ⁊ veritatem inquireret.ſed ħ optimum datum eſt

remedium vt in eo ſtatu admittantur. ⁊c. ⁊ ſic ceſſit ſimi-
litr̃ ⁊ ꝯcordat ad hoc. ſ. e. li. de elec. vbi periculum. § ſane. et
[S]tatuimus circa poſitionũ ma [ ] j. de excep. pia-
teriam que nõ habentibꝰ practicam noua et igno
ta videtur ſcire debes ꝑmo ꝙ poſitio ſm̃ goſ. eſt
dictum loco interro
gacõis poſitũ vt qꝛ
olim interrogatiue
fiebat ſiat hodie po
ſitiue. pone in termi
nis dicebat oli actor
querite domĩe iudex
an ſit heres et ex qua
pte. hodie dicitur po
no te eſſe talis here
dem. jtem pono te he
redem. ex aſſe. ſꝫ ho
die etiaꝫ ſiũt interro
gacões et ante litẽ
ꝯt. quod dic vt no.
ſ. de iur. calum. c. pt.
et poſt. ff. de int. acti. vbicumqꝫ etiam ſi ſit ꝯcluſum in cau
ſa. vt. ſ. de fi. inſtru. cum johannes. vnde põt deſcribi ꝙ po
ſitio eſt breuis verboꝝ formula mentem ꝓponentis conti
nens ad veritatem eliciendam ꝯcepta. habuit aũt hoc ver
bum ortum nõ ſolum ex vſu hominũ dũ in cauſis iniſito
ſꝫ ex antiqua lege. ff. de l. iij. officiis § ex diuerſo ibi põne
igitur in credito. ⁊c. ad idem. ſ. de lit. ꝯteſ. c. vno de elec. du
dum. ij. et. j. de teſti. c. preſenciũ. ſiũt autem poſicões vt per
ꝯfeſſionem aduerſarij releuetur ponẽs ab onere ꝓbandi
vt h. et. ff. de iureiur. cum qui. iſtã. nam et ad hoc ſiunt in-
terrogacões. ff. de inter. acti. l. ij. iij. et. iiij. differunt aũt po
ſicões et interrogacões ꝙ poſicões aſſertiue ſiunt ille inter
rogatiue. poſicões a pte ille a iudice. ⁊ dicunt quidam ꝙ
poſicões tm̃ ſiunt poſt litem ꝯt. interrogationes ante tan
tum quoꝝ vtrumqꝫ falſum eſt de interrogacõibus. ſ. dixi.
de poſitionibus. j. dicam. ad poſicões aũt reſpondere debet
pars nõ autem aduocatus. ꝑmo ſolent cauti iudices tunc
reſpondentis aduocatos expellere ſcire tamen debes ꝙ ad
uocatus qui docet clientulum falſũ rñdere tenetur aduerſa
rio illius damna reſarcire q̃ ob hoc pertulit. puta ex onere
ꝓbãdi vel amiſſione cauſe. l. di. ſepe. ſ. de iniur. c. vlt. ff. ad
l. aquil. qui occidit. § vlt. vnde ſolẽt aduocati dicere cliẽ
tulis. ſi hoc ꝯfitearis cauſam ꝑdes nec dicunt ſi negaueris a
nimam ꝑdes. de ſimo. matheus. in fi. ſcire debes ꝙ poſicões
ſiunt in cauſa. et ad eas. rñdetur per iur. cal. vel veritatis ĩ
cauſa pſtitum. vnde videtur ꝙ ſolũ poſt litẽ ꝯteſ. fieri habe
ant cum poſt lit. ꝯt. iuretur. ſ. e. li. de iura. cal. c. i. ſꝫ dic ꝙ
q̃ñcumqꝫ faciende ſunt ꝓbacões fieri poſſũt ꝓbacões ſiue
ante lit. ꝯt. ſiue poſt. nec ob. qꝛ de iuramento dictum eſt. ſ.
ꝙ iudex ponentem ante lit. ꝯteſ. faciet iurare ſe credere et e
ſtimare verum eſſe qꝛ ponit. et aduerſarium ꝙ verũ reſpõ
debit poſſunt enĩ ante litis ꝯteſ. exceptiones oppoſi ſuper
quibꝰ facienda eſt ꝓbatio ad cuius releuacõem ſiunt poſi
tiones. pone enĩ excipitur ꝙ actor excõicatus eſt ꝙ percuſ
ſit clericum ⁊ ſic ab agendo repellendus ponet ipſe reus.
et hoc modo pono ꝙ percuſſiſti talem. jtem ꝙ in tali pte cor
poris. jtem ꝙ cum gladio. jtẽ ꝙ tali loco. jtem ꝙ tali die
jtem ꝙ talibꝰ preſentibus. jtem ꝙ turbatus ex tali cauſa ꝑ

**in quo ipſam inuene-
rint determinatꝰ admit
tendos. Innocenci
us quartus in concilio
lugdunenſi. De con
feſſis.
[S]Tatuimꝰ vt po
ſiciones que probari
non poſſunt niſi per
confeſſionem aduerſa
rij iudices admittere
poſſint ſi equitate ſua
dente viderint expedi
re. Bonifaciꝰ. viij.**

cuſſiſti illum. jtẽ ꝙ animo iniuriandi. jtem ꝙ ille tunc erat
clericus. jtem ꝙ erat in poſſeſſione clericatus. jtẽ ꝙ ſciebas
illum clericũ eſſe. jtem ꝙ vidiſti eum tonſuram et habitũ
clericalem deferentem. hijs per actorem ꝯfeſſatis ꝓbata eſt
excõicatio. alias reus hoc ꝓbat mutando verba et dicendo
intendit ꝓbare. ⁊c.
poſt lit. ꝯteſ. pone ꝙ
peto ab eccleſia ali
quem quam ꝯtra iu
ra tenet remoueri. di
cam pono ego talis
iuramẽto meo. ꝙ ta
lis habet et poſſidet
eccl'am ſancti petri.
jtem ꝙ habet eccleſi
am ſancti marci. jtẽ
ꝙ quelibet earuꝫ ha
bet curam animaruꝫ
jtem ꝙ eas poſt ꝯci
lium acquiſiuit. hoc
ꝯfeſſato ſuccumbit re
us niſi diſpenſacõem vel iuſtam cãm oſtendat. et idem in
ſimilibus. ſcias aũt ꝙ poſicões fieri debent ſup ꝯtentis in li
bello et ad ea pertinentibus vel ptinere volentibꝰ ex parte
actoris ad intencõem fundandam ex pte rei ad extenuan
dam. iiij. q. iij. c. i. fieri aũt debent de facto rei. qꝛ de facto al-
terius non cogitur rñdere. ff. ꝓ ſuo. l. fi. ⁊ ſunt in ſcriptis
offerende iudici vt videat an ſint impertinentes impoſſibi
les captioſe negatiue. ſaluo eo qꝛ hic dicitur ⁊ ſic eas re
pellat. de hoc dicam. j. c. ꝓximo. quas ſi admittendas vide
rit in actis curie ſcribi faciet de ꝓba. qm̃. ſ. e. li. de ſpẽ. cum
in multis. ff. de re iud. l. acta. poſtmodum faciat aduerſari
um rñdere vel de veritate vel de credulitate hita diſtinctio
ne an de veritate vel de calũnia tantum ſit iuratũ. j. ti. ꝓxĩ
c. ij. et reſponſiones ſcribi faciet ſic fatetur vel negat credit
vel nõ credit. cum aũt ex iuramento de calũnia vel de veri
tate reſpondet an poſſit dicere dubito no. ſ. de iur. cal. cũ
cam. in. i. glo. Caueat aũt ponens a poſicõibus ſue intenti
oni ꝯtrarijs. vt ſi agat peticõe hereditatis vel quorũ bono
rum nõ dicat ſe poſt mortem poſſediſſe defuncti ſi agat pu
bliciana nõ ponat ſe emiſſe a vero domino. ſi agat vti poſſi
detis nõ dicat aduerſarium poſſidere. et idem in ſimilibus. ẽ
aũt poſicõis effectum vt is qui ponit quod ponit confiteri
dicatur. vt. j. de iuriur. c. vlt. vbi dicam de hoc. et an poſitio
et reſponſio ad eam reuocari poſſit. a. [N]egatiuas. que
eſt racio quare poſitio de negatiua que aliter ꝓbari non
põt fieri nõ poterat. breuis eſt ſolutio. negatiue que dã ꝓ
bari nõ poſſunt. ſuper quo dic vt no. j. o. vj. q. vlt. actor. ꝓ
bari. ſ. de elec. bone. j. et accu. ff. de ꝓba. l. ij. ſꝫ poſitio in locum
ꝓbacõis venit. illa ẽ in poſicõe debet admitti. quod admit
titur in ꝓbatione. et de hoc no. goſ. ſ. de elec. dudũ. ij.
jtem poſitio negatiua ꝓbari debet ſꝫ negatiua nõ ꝓbatur
vt. ſ. §. ⁊c. jtem negatiua poſitio nõ ponit ſꝫ remouet. et ſi
ſiue ſit negatiua explicata. puta ꝙ non ꝯgnoui bertam ꝺ
frig. c. i. vel non ſiii citatus. de elec. bone ſiue implicita. vt
pono ꝙ in electione tm̃. iiij. canonici pſentes fuerũt. de cau
ſa poſ. cum eccl'a. poſicões ẽ has negatiuas iuris rigor ẽ
pellit. ſꝫ equitas eas admittit ſi iudici videbi tur. b. [N]on
poſſunt. pone nego lrãs ad lites de mãdato domini impetrat

Si post preſtitũ veritati[s] [illegible] iuramentum reus vel procurator ipſius poſicionibꝰ ab aduerſario ſibi factis interrogatꝰ iuſſuſq; a iudice reſpõdere abſq; racõnabili cauſa recuſet aut nolit ſeu cõtumaciter ſe abſentet haberi debet ſup hijs de quibus in eiſdẽ poſicionibus interrogatus extitit pro confeſſo. ¶ Verum ſi anteq͂ reſpondere ſic iuſſus fuerit eũ ɔtumacẽ

vel nego pecuniam nũneratam quam ꝑmiſeram inſtrõ ſolemni et ſpe future numeracõis. hec et ſimilia ꝓbari ñ poſſunt niſi p ɔfeſſionem aduerſarij. c. ¶ Aduerſarij. dice bant quidam doctores antiqui negatiuã poſicõem admit tendam indiſtincte. et quod dicitur ꝙ negatiua ꝓbatur põt. verum eſt per teſtes. per ɔfeſſionem autem aduerſarij be ne. et ꝓbatur hoc. ſ. de tempori. ord. dile ctus de eta. et quali. c. vltimo. d. ¶ Iudi ceſ. ordinarij. delegati vel arbitri. ſ. de ꝓba. gñ. ff. de ar. l. i. e ¶ Poſſint. nõ quicquid iudicis põtati pmittitur iuriſ neceſ ſitati ſubiacitur. ff. de iud. l. quicquid. ad hoc. ff. de offi. pſid. l ſepe. ⁊ l. ſe. per que videtur ꝙ opcõi iudicis relinquitur peccat tamen iudex reiciens ex quo poſitio facit ad cauſam. ⁊ equitas ſuadet cum equitas ſcripta ri gori iuris pferatur. C. de iud. placuit. de fur. et ſer. cor. l. ſi quis ſeruo. ⁊ equitatem ſemp hẽc debet pocius. ut. iiij. q. iiij. c. i. et j. de rerum pmu. c. vno. ff. qui cer. lo. l. ꝙ ſi exhiſi nec ſit artanda ꝓbandi copia. xiiij q. ij. quamq͂ C. de he re. l. pl. C. de pbac. l. vlt. ſm hoſt. tenetur. et ſi nõ admittit poterit appellari. ¶ Si poſt pſtitum. ſi reuſ iuſſus po ſicõibus reſpondere recuſat vel ſi ɔtumaciter recedit habebuntur p ɔfeſſatis. ſecus ſi prius q͂ ſic iuſſus eſſet cõ tumax fuerat ſ3 tunc ꝓcedetur ɔtra eum tanq͂ ɔtra cõtuma cem. tracta fuit hec decre. de extraua. alex. qui incipiebat te tuliſti. alias diſecto filio. g. ¶ Aut. quo ad ſpirituales cau ſas exponimus p et in eis eñ de vtroq; iurat. ut. ſ. de iur. cal. c. i § vlt. ⁊ ſic eſt ſi. C. de verbo. ſig. cum quidã. jo. an. h. ¶ Iuramentum. no. ꝓ opinione illa que habet ꝙ ſolum poſt litem ɔt. ſiant poſicões. ſ3 dic vt dixi. ſ. c. ꝓrimo. ⁊ re ſpicit quod cõiter fieri ſolet. i. ¶ Reus quid de actore vel eius ꝓuratore. dicũt quidam ꝙ cadit ab inſtitucia [illegible] ſ. de iur. calum. c. vltimo. ⁊. C. de iura. cal. l. ij §. ꝙ ſi actor. ad poſicões eñ reſpondetur ex vi iuramenti. ⁊ ideo pena iurare nolentis hic locum habet quod non credo. ſ3 dic vt dixi. ſ. in ꝓri. glo. ꝙ hic reſpicit quod cõmuniter accidere ſolet. ſ. ꝙ actores ꝓbare hñt ⁊ ſic poſitiones facere. ſ3 idẽ econuerſo cum actoris et rei ſit equa ɔditio j. de reg. iur. non licet cum ſimilibꝰ. h. ¶ Procur. no. pauꝯ. ɔtumaciam poſt litem ɔt. domino nocere. de hoc. ſ. ut lite nõ ɔteſ. c. i. in ſi. l. ¶ Iuſſuſq; a iudice. per hanc lrãm bene videtur termi nata illa antiqua altricatio. qua queritur ſi iudex citat ptẽ vt veniat reſpondere poſitionibꝰ et citata venire non vult an poſitiones habeantur p ɔfeſſatis. ⁊ licet quidam dixe rint ꝙ ſic puto ꝙ non. ecce eñ ꝙ textus dicit. iuſſus a iu dice. ⁊ ne credat aliquis ꝙ talis iuſſus factus p nuncium ſufficeret premittit interrogatus. ille igitur licet ſit iuſſus per nũcium nõ p iudicem et hoc ɔceſſo non tamẽ eſt inter rogatus a iudice quod requirit hec ɔſtitucio. vnde et. j. §. mittitur. verum ſi anteq͂ reſpondere ſic iuſſus ſic diſꝑere. ſ. ab ipſo iudice interrogatione pmiſſa. maiorem ſ3 repu tant ɔtumaciam illius qui interrogatur a iudice et ab eo iuſſus reſpondere non vult. q͂ illius qui citatus per nũci um vel lrãs eciam hoc expreſſo venire nõ vult. m. ¶ Raci onabili cauſa. puta ſi poſicio ſupflua eſſet vel impertinẽs. que ꝓbata nõ releuaret. C de ꝓba. ad ꝓbatio nem. xxx. q. vlt. iudi cantem. ibi ad rei ve ritatem. ⁊c. ſ. d offi. archid. vt noſtrum. vel obſcura. iiij. di. e rit. de ſpon. muliere. C. de tranſac. ut re ſponſum vel genera lis. ff. de l. ij. ticia. i. ſſe. jtẽ ſi ſit de facto alieno. vt dixi. ſ. c. ꝓrimo. jtem ſi ſit capti oſa. puta q̃ detegat piurium reſpõdentis non eſt admittenda. puta pater cõ uentus iurauit nil eſſe in peculio. tutius eſt igitur exceptiõe iuſiurandi a pte delati niſi ꝓ rebus poſtea queſitis. poſtea in poſitione dicunt aliqui res fuiſſe in peculio tpore quo iurauit p hanc detegetur piurium eius vnde reſpondere nõ cogitur. ff. de iureiur. l. duobus. § ſi. nulli eñ inficiendꝰ eſt laqueus. xxxij. q. i. de viduis. jtem ſi ſit multiplex. ut po no ꝙ poſſides talem eccleſiam ad tale monaſterium perti nentem. vel pono ꝙ ticius ſilius. p. debet michi. x. vel hijs ſimilia. poſſet eñ alterum eſſe verꝫ alterum falſum. ⁊ ideo petetur explicari vel ipſe idem explicet dicendo vtrumq; fal ſum. vel hoc verꝫ. hoc falſum. vel poterit ſimpliciter poſitio nem negare. eciam ſi alterꝫ verum ſit. ff. de rebus du. ſi is qui ducenta. § verum. iij q. ix. puta. ix. di. ſi ad ſacras. vnde videtur ꝙ ad multiplicem poſitionẽ bene reſpondere tene atur cum habeat ſupradicta remedia. ad hoc optime. j. ti. ꝓri. pſenciũ. Conſueuerũt autẽ aduocati dicere pono h et ſi non credis ɔiunctim pono diſiunctim. ad quam tamẽ reſpondere nõ ɔpellitur per iura ſupradicta. non eñ ponit vt debet. jtem ſi poſitio ſit iuris. vt pone ꝙ impubes põt ɔdere teſtamentum. vel hijs ſimili. et ad hoc non ɔpellitur reſpondere. cum eñ ius quis ꝓbare non cogatur ſ3 factum ſ3 nec ponere cum ſuccedat in locum ꝓbationis. ſ. e. c. ꝓx. ſ3 tanq͂ ad ſupflua non cogitur reſpondere. jtem ſi ſit im poſſibilis vel ɔtra naturam. vt ſi ponit virginem pepiſſe. ⁊ patrem filio iuniorem. xxxij. q. ij. § cum ergo. ad hoc. ſ. de ɔfeſ. c. vlt. et quod ibi no. ff. de int. acti. l. ɔfeſſionibus. et. l ſe. jtem ſup crimine eius ɔtra quem fierit nõ admittuntur poſitiones de pe. di. i. nõ tibi dico. hec ⁊ ſimiles ſũt raciona biles cauſe ꝓpter quas reſpondere non teneatur. jtem ſi ꝓ curatori fiunt poſitiones ſup aliquo emergenti de quo ꝓ babiliter non imputet dño ſi non inſtruxit pcuratorẽ bñ habebit pcurator inducias ad conſulendum dñm. ſecus in pñcipali ſuper quo a pñcipio inſtrui debuit. ſ. de iur. cal. in pactandis de h p inno. et oſti. a. ¶ Eiſdem. ſ. quibꝯ reſpondere non vult. et p hanc lrãm dico ꝙ ſi quibuſdã

abſentari ↄtingat tūc ꝓ cōfeſſo ñ debet hñi ꝟ eſt alias cōtra eum tanq̄ contra cōtumacē ꝓut racio dictauerit ꝓcedendū. Greg. ix. in concilio generali lug.

De teſtibus.

Mediatores ꝑ quos ſcelus ſimonie pleruq̄ʒ committitur ad teſtamonium contra ſceleris eiuſdē auctores in deteſtacōnē criminis admittūtur ſi ñ agatur criminalr̄ ſed ciuiliter. et emolimentum exinde non fuerit aſſecuti. Idem

Reſenaū autoritate mandam̄ quatenus in cauſa q̄ inter abbatē et cōuentum ſancti nicolaij an degaueñ. ex vna pte ꝛ priorem et cōuentum de paldig. licoñ. dioc.

reſpondeat et poſteā alijs reſpōdere noluit ille quib' iam reſpoderat nō habebuntur ꝓ ↄfeſſatis ſi eas negauerit pena enī vlterius nō debet extendi. ꝛc. de hijs que fi. a ma. p. c. queſiuit. ꝟ ¶ Pro ↄfeſſo. nūquid ipſo iure aut p ſniam videtur q̄ per ſniam ſm ea que no. ē. de iur. cal. c. vlt. dicebat tan. q̄ tacens ñ habebatur ꝓ ↄfeſſo nec ꝓ negante. ff. de regul. iur. qui tacet. et. j. c. ti. is qui tacet. ibi dixi quid ergo ſi et ſm eū ↄpelletur reſpondere p excommunicacionē miſſionem in poſſeſſionem capcionem pignorū multam. ꝛ hijs ſimili. ꝛ. s. vt lit. nō ↄteſt. c. qm̄. ff. de re iudi. l. i. §. igit. ff. ſi quis ius di. l. vna. et facit ſm hoſti. de elec. bone. ꝟ. ↄtra legat. ſed hodie ꝓ ↄfeſſo haberi debet vt ꝟ vides ad hoc. ff. de inter. act. de etate. §. qui tacuit ꝛ idem iur. de obſcure rñdete niſi declaret vt. c. ſi. §. nichil et quod hic dicit quod habetur ꝓ ↄfeſſo. intellige ſi ↄfeſſio eſt damnoſa. al' ſi eēt ſibi vtilis haberetur ꝓ negante. vt. ff. de int. act. one. l. nō alienum. et. l. de etate. §. i. vſq̄ʒ ad vi. in interrogacōibus ꝓcedat hoc. in poſitionib' nō credo in quibus ſatis ſit ponenti q̄ habet intentum. c. ¶ Racio dictauerit. quod dic vt no. ē. de do. et ↄtu. ꝓut.

Mediatores. ſocius in crimine ſymonie admittit' in teſtem ſi ſit ſocius criminis tm̄ et agat ciuilr̄ alias nō. iſta dec. ꝛ ſequens fuerunt greg. et dicebant eſſe in antiqua ↄpilatione vltime in ti. ꝛ per hanc decre. moderacōem recipiūt glo. ille. jo. et ꝟ. iiij. q. ij. §. item in criminali. ꝟ. liberi. in. i. glo. quam quidam nō hñt. et de teſti. veniens. j. in glo. pe. qui indiſtincte dicebant. q̄ i hoc crimine ſocius criminis tm̄ admittebatur in teſtem. criminis vero et muneris nō. diſtinctio enī illa locum habet ſolum cum agitur ciuiliter ſi enī criminaliter. ſocius eciā tm̄ criminis repellitur ut hic vides. ad ꝟ. ē. c. teſtimoniū. c. ¶ Mediatores. qui ꝓxenete dicuntur. ꝛ ſalariū quod eis dat' dicitur ꝓxeneticum. ff. de ꝓxenetic̄. l. i. et. ij. et ſi in ſpiritualib' ſalarium recipit vel aliquam ꝓmiſſionem ↄmodi tēporalis ſimoniacus eſt de ſimo. cum eſſent. et tūc nō admittitur eciā ſi ciuiliter agatur vt hic in ſi. ꝛ. ē. c. veniens. j. et infamis ē i. q. i. ſi quis epūs. ꝛ. q. ij. ſi quis ꝓbendas et beneficijs priuand' ē. de elec. p inquiſicōem. et deponandus de ↄfeſ. c. ij de ſimo. nō ſatis. ibi vel ↄſenſerit. ꝟ. ¶ Per quos. i. quorum miniſterio. ꝟ. ¶ Pleruq̄ʒ. ꝟ nō ſemp quia interdū ſine mediatore inter ſe ↄponūt ſymoniaci. de ſimo. de hoc. et. c. venies. cum ſi. ꝟ. ¶ Ad teſtimonium. no. q̄ ad ꝓſumptionem faciendam hec admittat ꝟ non ad ꝓbacōem. iiij. q. ij. §. iṫē in criminali. ꝟ. liberi. quod dic ut no. xv. q. iij. nemini. de ↄfeſ. c. i. de teſti. veniens. j. et no. q̄ d' teſtimoniū. q2 circa accuſacōem nichil hic ſtatuitur ꝟ ſtatur iuri antiquo. ij. q. i. in ꝓmis. in ſi. xv. q. iij. ſane de ſimo. tanta. ꝛ. c. licet heli. ꝛ. c. per tuas. et ci quod no. ij. q. vij. in ſum. et de accuſa. cum p. i. ¶ Auctores. ci interdū eciam p alios ↄmitti nō poſſūt ad hoc. ē. de teſti. cor. c vl. vbi ad decē gendam ↄiuracōeſ indu cuntur ſocij et ꝛc. jo. an. ꝟ. ¶ Criminis alias tanti criminis ↄcor. i. q. vlt. c. vlt. ē. de ſimo. tāta. et. c. licet helij. ibi. cum ad inſtar criminis. ꝛ per hanc lrām credo hāc decre. intelligendam eciam de mediatore qui non eſt emendatus de crimine. alias quid eēt ſpāle in ꝟ. ūt. ē. c. teſtimonium. vel pōt de emēdato intelligi. et bene eſt ſpeciale q̄ mediator admittatur. ut. j. dici. ¶ Criminaliter. ē. c. teſtimoniū. jo. an. in. ¶ Ciuiliter. no. q2 regulare eſt q̄ i ciuilibus mediator de ↄſenſu paꝛtium admittat' ad teſtimonium. alias nō. in aut. de teſti. §. qm̄ vero. coll. vij. ꝛ no. ꝟ. de teſ. co. dilectoꝝ circa ꝓm. glo. ꝟ admittitur tamē eciam p te ↄtradicente. quod intellige ſm diſtinctionē decr. de ſimo. per tuas. et. c. licet helij. n. ¶ Aſſecuti. vides quid iuris in ꝟ excepto crimine. ſ. ſimonie. ꝟ quid de alijs exceptis de crimine leſe maieſtatis. dic vt. vj. q. i. §. verū de ↄfeſ. c. i. de crimine hereſis. dic ut. j. de here. in fauorem. ꝟ aduerte. mirabile enī eſt quod dicit hec decre. q̄ ſocius criminis repellatur in criminali. criminis et muneris in ciuili. ſi enī qui petit ipſū a teſtimonio repelli dicat. ſocius michi fuiſti in crimine nō egenus vlterius teſte. q2 ex hac ↄfeſſione puniendus eſt de ↄfeſ. c. ij. nec ꝓmittit canon vellet q̄ dicat hoc non feci q2 mendacium vel aliud peccatū nō ꝓmittunt. xxij. q. iiij. qui peccāt. et. ff. de tribut. illud. §. p. ꝟ dic q̄ pōt in genere dicere nō pōt eē teſtis eſſe. q2 ↄmiſiſti ꝟ crimen quod me oportet ꝓbatuꝝ et ſic repelleretur. q2 par delictum repellit te ſero ꝓbatuꝝ et ſic repelleretur. q2 par delictum repellit teſtem. ē. c. pſonas. cum diſtinctione decr. de ſimo. licet helij. et c. per tuas. vel dic pāſe q̄ exceptionem obiciens nō fatetur. j. de reg. iuris. exceptionem. et ibi dicam. vel pone q̄ opponatur criminis ſimonie exceptio ↄtra teſtem. ꝛ ille qui ꝓ ducit dicit illum qui ꝓbat fuiſſe ſocium et ſic ↄtra ſe nil facietur. ꝟ ſm tene. q2 et ꝟ videtur fateri teſteꝝ ſuū ſimoniacū. ¶ Reſenaum. ꝟ decr. eſt practica et p aduocatos optime facitur. ꝛ ponit modum remiſſionis curie. et dat modum ſup poſicōibus iurandi. et per quem iurari debeat dicit dat modum reſpondendi. et modum teſtes ꝓbatorios reprobandi. et reprobatorios iterum reprobandi hoc dicit.

ex altera ſuper eo q̄ idem abbas et conuētus ſe ab ipſis priore et conuentu de paldig. poſſeſſione ſubiectionis eiuſdem prioratꝰ aſſerunt ſpoliatos. et ſuper tractanda quadā compoſicione oliꝫ inita inter partes et rebus alijs vertitur ab eiſdem abbate et priore nomine ſuo et in animas conuentuum eorundem vel maiorꝫ et ſanioris partis ipſorūꝫ recepto iuramēto de veritate dicenda iniungas dictis abbati et priori vt tam ponendō q̄ reſpondendo dicant veritatem quā ſuper poſicionibus tibi ſub bulla nr̄a trāſmiſſis ipſi ſciunt et p ipſos intelligunt in quorum animas iurauerunt. Preterea ſi ſigillatim ſuper quolibet articulo in qualibet poſicōe contento facias a partibus ſufficienter admittecem reſponderi. nulla pꝛeſus ab eis ſuper ipſis poſicionibus contradictione recepta ſine iuramento autem a ſindico vtriuſꝫ partis qō ſciat d̄ huiuſmoi poſicōibꝫ

a. Conuentuum. dic ut. s. de ſpō. eccleſi. b. Ex vna parte et actores. c. Ex altera et reos vt patet p ꝯſequencia. d. Poſſeſſiōe. id ē quaſi poſſeſſione. qꝛ de incorporalibus agebatur. ff. de vſucapi. ſequitur. §. ſi viam. et. s. de foro ꝯpe. ꝯqueſtus. et no. q̄ hic agebatur poſſeſſorio et tñ iuratur de veritate quod eſt cō tra id quod no. B. de iur. cal. c. ij. in glo. i. ſi. et. s. d̄ reſti. ſpo. lrās. ſ non ꝓhibet iurari. et hodie curā dum non eſt. per id quod habes. s. e. li. e ti. c. i. e. Compoſitione. ſi amicabilis fuerat valere potuerat ſecus ſi fuiſſ tranſactio. s. de tranſac. ſuper eo. de hoc de preben. niſi eſſet. f. Rebus alijs. omiſſio facta cum hac clauſula nō extenditur ad maiora. quod dic ut. s. d̄ ſp. ſedes. g. Abbate priore. vt tacite eñ pars pecijt poſitionibus ſuis p eos qui principales erāt et melius veritatem nouerant reſponderi et ideo ſup hijs ſcripſit papa rothomag. vt ſequitur ad hoc. s. de iur. cal. in ꝓtractādis. ff. de procura. ſi. a ctor. h. Conuentuum. id eſt ſingulorū de ꝯuentu vel maioris ptīs. qꝛ cōuentus ſicut vniuerſitas nō habet animam. j. de ſen. ex. romana. §. vlt. ſic no. ius nō unum vt p̄latus iuret in aiām ſuam et fratrum. vel maiorꝭ ptīs. olim ſolus p̄latus p̄ſtabat hoc iuramentum. et de h̄ de elec. dudum. ij. et nota ex hac lrā q̄ ꝯfeſſio ſolius prel̄ nō nocet eccleſie. qꝛ nec etiam ꝯfeſſio minoris ptīs cum h̄ dicit vel maioris. ⁊c. et facit de hijs que fiūnt a ma. p. ca. c. i. i. Ipſorꝫ ibidem reſidencium ſm jnno. et ad hoc. x. q. ij. hoc ius porrectum. oſti. ꝯtradicens abſentes vocandos ſi poſſūnt comode vocari. de elec. qꝛ ꝓpter. et facit pro eo. j. de preben. cum in eccleſijs. ſ in opi. inno. credo veram p decre. s. e. li. de offi. or. grauis. ibi put ſūt in electionis negocio ⁊c. ſi eñ i omnibꝫ tractatibꝫ vocandi eſſent abſentes. nō videó quare exp̄ſſiſſet de negócio electionis plus q̄ de alijs tractatibus. ſpāle ē in electionibꝫ et receptionibꝫ et in caſū ipſius decē. quāuis. q̄ debeant abſentes vocari alias nō. x. q. ij. hoc ius porrectum. k. Ponendo. quia etiam ponēs ꝯtra pꝛurus eſt. j. ti. p̄x. c. vlt. l. Tranſmiſſiſ. quibus nil opponi potuerit cum ſint examinate et ꝓbate p papam xxxv. q. ix. apſice. C. de teſta. omniū. et hoc eſt quod ſequit̄ nulla pꝛſus. ⁊c. m. Illos. qꝛ tractabant illas cū ꝯuentu

n. ꝯuentu ſcīa p̄lati eſt ꝯtraria reſponſioni ꝯuentus dicat ex parte ꝯuentus ſic dico. ſ ego ſic credo. vel dico ad hoc. ff. de adminiſtra. tu. quociens. §. ſicut ſm oſti. ſi aūt eſſet in iudicio tanq̄ prelatus. habes de hoc. s. de poſtul. bone. ij. de preſcrip. c. vlt. liiij. di. generalis. ſ in caſu p̄miſſo cui reſpōſioni ſtabitur. dic q̄ reſponſioni ꝯuentus cum prelatus hoc reſpōdet vt pars conuentus. et maiori p ti ſit ſtandum. vt. s. dixi. n. Preterea. alias poſtea alias p̄terea. quaſi dicat dximus q̄ reſpondendum eſt poſitionibꝰ volumus inſtruē ꝫ dicem quō habeat facē reſponderi. et ideo dixit p̄terea. o. Sigillati q̄ poſitio habens plura mēbra i vno falſa in alio vā poſſet eſſe. et ſic copulata poſſent negari vt dixi. s. ti. ꝓximo. c. vlt. ff. de re. du. ſi is qui ducenta. §. verū. et ponens certum debet ponere et reſpondens reſpōdere certū ff. de ꝯfeſ. certum. et omnis diſiunctiua ē incerta. ff. de ver. ob. l. vbi. §. quid illud. ff de iureiur. ꝓtor edixꝰ §. q̄ aūt. p. Sufficiēter. ſ. ſigillatim et clare reſponderi et ſi reſpōdere nollent habentur ꝓ ꝯfeſſa ti. s. ti. ꝓx. c. vlt. q. Condicōe. racōem dixi ſup verbo trāſmiſſis. r. Quid ſciat q̄ ſi titubat habebit diem ad deliberandum. ff. de pe. her. ſi debitor. et ſi preſumptio eſt de malicia pōt iudex exigere iuramentū ab eo q̄ malicioſe h̄ nō petit. s. e. li. de iura. cal. c. ij. in fi. ſi aūt animū ſuum ad aliam ptēꝫ applicarē neſcit. tūc poterit dicere neſcio. vel negatiue reſpondere. vt ſi querat̄ ſi talis viuat dicat non credo. nō ſequitur ꝓpterea qꝛ credat ipſum mortuum ſm inno. et oſti. tunc eñ titubat nō credens hoc vel illud. s. In quibus. quid ſi ſindicus ꝯſtetatur ꝯtrarium eius qō p̄latꝰ ꝯfeſſus fuerat licet alij aliter dixerunt. dic ſm h̄. potius ſtādum ꝯfeſſioni p̄lati et capituli q̄ ſindici qui non iurauit. ſi vero ꝯcordet cum p̄lato eius ꝯfeſſio adiuuat. t. Articul. articulus vocat̄ pars intencōis ꝯtinens id quod actor probare intendit. et facit. s. de teſti. veniens. ij. v. Producendos. iuratos tamen aḱ teſtimonium ipſorꝫ nō valeret etiā ſi eſſent religioſi. s. de teſti. nup. niſi iuramentū remitteret̄ a pte. vt. e. ti. tuis. x. Alterius. ſ. ſancti nicolai. y. Productos. coram ipā vel iudice ab eo dato. et ſic no. q̄ ꝯteſ- erat lis. aliter regulariter nō valet teſtiū receptio. s. vt lite.

non contēs. in rubro et nigro. et hic no. q licet post lit. contesta tam iurandum sit de calūnia vel de veritate dicenda secundum q requirit causa et faciende posicōes ante pbacōes. si tamen hoc omissum fuerit adhuc post pbationes fieri poterit. ad hoc. s. e. li. de iur. cal. c. i. h' enim post testes receptos de veri tate iuratur et fiunt posicōes. ¶ Nomi na. ne esse possit vari acōi locus. s. e. de sp. c. ij. et continebantur i sto modo. intēdit ta lis pbare talem testē adulterum pro eo q talem uxorem talis publice in suam tenu it concubinam et h' p bare vult p a. b. c. it̄ intendit pbare q t. est periurus. q deiera uit corruptus in tali causa. et hoc vult p bare per. d. e. f. et sic de singulis. q vnus testis nesciat oēs arti culos intencōis. s' in terdum alterum tantū et si vellet alios q no minatos inducere vel eos transponere nō credo q possit secundum ho sti. ar. ff. mandati. l. diligenter. et. s. de sp. cum dilecta. j. de pre ben. cum de nō. a. ¶ Ka lendas. et nō vltra. s. de pba. licet. nec pos sunt isti delegati ter minos progare in si partes ambe in proga cōem terminum cōsenti rent. s. de offi. del. ō causis. b. ¶ Interro gatoria. interrogato ria sunt que fiunt pa testibus pductis cō tra se. et dantur sup articulis de quibus pmissum est et for mantur secundum circumstācias cause et psonarum pductarum. vt dicto. c. licet. et i. s. e. cum causam. j. et. c. p tuas. vnde datis articulis petit pars terminum ad danda interrogatoria. qui terminus tam h' et pdictis iuribus dari debet q consuetudine generali que est optima. ar. ff. de leg. si de interptatione. ō cōsue. cum dilectus. et fiūt interrogatoria hoc modo si dixit testis verum esse quod in pmo intencōis articulo cōtinetur q ratur ab eo quō scit et si ibi psens erat. et ad quid ibi erat et si vidit potuerat pñs esse et non vidisse. item quo anno mense et die id fuit factum. itē in quō loco in domo. qua p te domus. et an domus illa sit terranea. vel in solario et q erant ibi psentes. item si cognoscat illū de quo testificat et cuius est etatis stature et coloris et hijs similia secundum q faci

vel credat inquiras.

¶ Testes etiam quos sup articul' sub ea bulla transmissis pars di ctorum prioris et conven tus duxerit pducēdos ad reprobandos testes ptis alterius in causa principali pductos quo rum nomina in eisdē articulis continentur vsque ad kalendas novem bris primo futuri exa mines secundum partis adu se interrogatoria que tibi sub eadem bulla transmittimus diligē ter. primo tamen in p sonā cuiuslibet testis a pdictis abbate et co uētu pducti factā sigil latim specificatōe crimīū et aliorum obiectorum sibi in eisdem articulis con tentorum. ¶ Si vero di cti abbas et cōuentus aliquos testes coram te pduxerint contra te stes ab eisdem priore et conventu pducendos iuxta articulos quos dicti abbas et conventus tibi sup reprobatione testium pductorum pri oris et conventus in ea dem pduxerint repro bare ac eos vsque ad kalendas februarij primo futu ri diligenter examina re procures simili speci ficatione criminum et aliorum que contra testes eorundem prioris et con uentus obiecta fuerint obseruata. prius tamē prestito iuramento a procuratore dictorum abbatis et conventus q ad h' ex malicia nō pcedāt. ¶ Innoc. iiij.

unt ad factum. et h' interrogatoria non dantur de iure pti aduerse. ne possit sup hijs instruere testes suos. s' iudex p se vel p assessorem examinat illa. et si qua repit supflua vel impertinencia illa resecat. h' autem non hēbit locum resecatio cum fuit approbata per ipsam. vt de articulis. s. dixi. c. ¶ Spe cificatione. nota pro specificacōe obiectorum ad idem. s. de elec. vt circa. d. ¶ Et alio rum. forte obiciebant aliquibus non crimina sed alia per que im pediebantur testes esse puta q erāt vel fuerant aduocati vel pcuratores in causa j. c. pxi. vel q erant minores. iiij. q. iij. c. j. et hijs similia. c ¶ Conventus. origi nales actores. f. ¶ Producendos. s. ad repbacōem testium pductorum in pncipa li. g. ¶ Proximo. in telligebatur si nō fu isset appositum. ff. de ver. ob. cū qui kl'is. h. ¶ Examinare. secundum interrogatoria prio ris et cōventus spal dig. vt. s. in pxi. cum dictum est. i. ¶ Simi liter. de qua dictum est. s. pxi. v. k. ¶ Ob seruata. hos autem te stes non habit poti et conventus repbare vt. s. de testi. licet di lectus. l. ¶ Iuramen to. s' quare exigitur iuramētum a pcura tore abbatis in hac repbatione et nō in prima repbatione quam facit prior contra principales testes abbatis. so. potius psumitur q hoc faciat abbas ex malicia q prior qui primo repbauit testes sup principales pductos q̄si puocatus ve lit vlcisci. et ideo ppter illā presumptionem hoc exigit iu ramentum. m. si de testi. spol'. litis. secundum. b. s' dic q hoc est in po testate iudicis p predictam dec. et per. c. de iur. cal. c. ij. in fi. s. e. li. vnde et in prima poterit exigere si sibi videbitur. et in secūda omittere si sibi videbit iste autē necesse habet mā datū ipse seruare. m. ¶ Procedant. habebant olim quidam h' plus de textu. quod nō. l. ceterum nobis sub sigillo tuo. ac.

¶ Romana. duo sunt huius dec. dicta et breuia. et idcir co nō summo. o. ¶ Appellacōis. fuit causa dubitatio nis. q alia videbatur causa appellacōis a principali ppter alium iudicem et aliū pcuratorē et aduocatū qui frequenter

in ipſa interuenitur. q non tenetur paurator vel aduocatus principalis cauſe defendere cum appellacõis. ut no. ſ. de p cura. nõ iniuſte. et. ij. q. vj. §. poſt ſecũdam et facit quod dixi ſ. de iur. cal. c. ij. l. ſbe. ſ nõ eſt alia vel licet ſit alia quo ad quid tñ paurator vel aduocatus in principali cauſa appellacõis non debent teſtimonium ferre. ne memores ſui officij forte dencium aſſerent veritatis. ſicut et aduocatus neque eſſe iudex ne affectõnis ſue memor. ꝛc. C. de aſſeſ. l. nemo. in fi. et iudex in cauſa qua iudicauit nõ debet eſſe teſtis. ij. q. vj. ſtatuendum. vbi de h. qd intellige ſm determinacõem dec. ſ. e. dilecto. ꝛ c. cum a nob. in vno ḡ et eodẽ negocio quis duplici officio tam ſuſpecto fungi non debet. de cleri. Egro. diuerſis. ff ad trebell. ille a quo §. tempeſtiuum. ij. q. i. in primis. de v. ſig. for. cum ſi. in teſtẽ ḡ multo forcius nõ recipiet talis in principali. p uris pdicta. p. ¶ Fuerat. ſi ergo illum pauratorem conſtituit ſ non recipie mãdatum teſtificari poterit. ſ. e. dilecto. ſi dem in aduocato. et de h eciam no. ff. e. l. vlt. q. ¶ In teſtem. i. telligas p ipõ appellante naꝫ pro appellato bene recipietur ſm b. et modernos. tum q racõ pbacõis ceſſat. tum q non reperitur phibitum et edictum de teſti. phibitorium eſt. ff. e. ti. l. i. ꝛ in iſto caũ qñ paurator vel aduocatus appellantis deponit p appellato. dico q deponit eciaꝫ p appellante. q iurat p vtraq p te dicere veritateꝫ. ad h. ſ. e. de teſti. et. C. de queſtionib. l. p dem. ꝛ dicam. j. de reg. iur. quod ob grãm. quid de paurator ibus ad negocia. dic ſm hoſti. q in negocio qd paurauit de conſenſu partium põt admitti ſicut et ille. ꝛ ſicut mediator. in aut. de teſti. §. qm vero. coll. vij. In alijs aũt admittetur eciam pte inuita. cum nec phibeatur. ff. e. l. i. r. ¶ Preſumptione. puta q habet vnum teſtem. ſ. de pur. ex inſinuacõe. xxiij. q. ij. ſi heres. ff. de do. pleg. l. teopompus. ſ. ¶ Perſonarum. ꝛ ipſius cauſe quod dic vt no. ſ. de iure iur. c. vltimo.

in generali concil. Gregorius

Romana eccleſia et infra i appellacõis cauſis qua appellantis paurator vel aduocatus in priori iudicio fuerat nõ recipiatur in teſtem ¶ Neqꝫ indiſtincte ipſi appellanti pſumptione faciente p eo deferatur cũ ãm iuramentũ. ſ tũc cum inſpectis pſonaꝝ et ipſius cauſe circumſtancijs id fuerit faciendum. ¶ Nicolaus. iij.

De iureiurando

Contingit in nonnullis eccleſijs de eaꝝ conſuetudine obſeruari q ipſaruꝫ plati cum p mo ad ecclas ipſas accedunt vel cum de recipiendis ibidem nouis canonicis ãgit nec p lati admittunt nec canonici aliter recipiunt in ipſis niſi iurent ſtatuta et conſuetudies ipſarum eccleſiaꝝ ſcripta et nõ ſcripta inuiolabiliter obſeruare. ¶ Inter laycos eciam in multis ciuitatibꝫ caſtris et terris in ſuis potatibus rectoribus vel officialibꝫ aſſumẽdis conſuetudis morbꝰ irrepſit quod potates rectores et officiales huiuſmoi ad potarias rectorias et officia eadẽ niſi prius ſeruaturos ſe ſtatuta ipſoꝝ locoruꝫ clauſa iurauerint nullatenus admittantur. ¶ Quia vero in ſtatutis et conſuetudinibus ſupdictis interdũ

Contingit. plati canonici rectores et officiales locoꝝ qui iurant ſtatuta et conſuetudines loci vel eccleſie ſeruare ptextu talis iuramẽti non obligantur ad illicita impoſſibilia vel obuiancia eccleſiaſtice libertati. ſ nec ad ea debet intencio ſua referri. b. ¶ Conſuetudies ad h. ſ. c. clericus. c. ¶ Accedunt. in quo acceſſu antiquas eccleſie conſuetudines ſeruare debent. vt. ſ. de pbe. dilecto. d. ¶ Recipiendis. ad hoc vocari debent abſentes j. de pben. cum in eccleſijs. niſi conſuetudo eſſet in contrarium. vt ibi. c. ¶ Scripta. potes ſingula ſingulis referre. f. ¶ Ciuitatibꝫ que muroꝝ ambitu terminant. j. de ſen. ex. ſi ciuitas. g. ¶ Poteſtatibꝫ. qui gladio vtuntur ad malefactoꝝ vindictã et laudem bonoꝝ de homicid. poſtulaſti. de ma. c. obe. ſolite. et tũc miniſter eſt dei. vt. xxiij. q. v. miles. et. c. ſequentibus. h. ¶ Clauſa i hoc erat morbus. ꝛ ſi iurant ſolum ſeruare ſtatuta edita ad edenda ſacramento nõ tenẽtur. vt. ſ. e. ti. c. pnl. i. ¶ Libertati. et ideo ſtatutarij excõmunicati ſunt ſi infra duos mẽſes ea de ſtatutis deleri nõ fecerint. vt et qui tales conſuetudines vel ſtatuta ſeruari faciunt. vt. ſ. de ſen. ex. nouerint. ad hoc. j. de immu. ec. c. iij. iiij. et. v. ¶ Vinculum. ſ. c. quãto. xxij. q. iiij. inter cetera. ad h. j. de re. iur. in malis. et. c. non eſt obligatorium. ſ de ap. dicitur. ſ. de ap. ad noſtram. et. c. cum ſpãli. l. ¶ Obſiſtere. ad hoc. ſ. c. ſi. de conſti. c. i. j. de ſepul. c. i. cum ſi. m. ¶ Intencõe. dicitur ḡ iuramentũ illicitum ex animo. ſic et ſnia excõicacõis. ſ. de ſen. ex. per tuas. et. c. ſacro. vbi de hoc. xj. q. iij. §. cum ergo. n. ¶ Impoſſibilia. ad hoc nullus põt ſe obligare. de pac. c. vlt. de ddi. appo. c. vlt. ff. de reg. iuris. impoſſibilium. j. de re iud. nemo põt. ꝛ intelligo impoſſibilia de iure vel de facto. vt dixi in pdicta regula. nemo põt. o ¶ Maieſtatis quã peius eſt offendere q temporalem. vt. ſ. de here. vergentis. et. j. de immu. ec. clericis. C. de heret. manicheos. p. ¶ Declaramus. declaratio igit antiqui iuris eſt. ꝛ hoc ius no. h. ſ.

aliquã reperiunt̃ illici
ta ſeu impoſſibilia uł
obuiancia eccleſiaſti-
ce libertati ne ſub ta-
li generalitate iuran-
di ſic iurantibꝫ peccã
di occaſio prebeatur
cum iuramentū non
fuerit ut eſſet iniqui-
tatis vinculum inſti-
tutum hac generali cõ
ſtitucione animarum
periculis obſiſtere cu
pientes precipimus a
quibuſcumqꝫ ſcientibꝫ
contineri in predictis
conſuetudinibus et ſta
tutis illicita impoſſibi
lia vel libertati eccleſi
aſtice obuiancia iura
menta huiuſmodi ali
quatenus non preſta
ri et talia iuramenta
ea intencione facienda
vel facta vt eciam illi
cita ł impoſſibilia ſeu
eccłaſtice libertati ob
uiãcia obſeruent̃. Cũ
eciã ſb tali itẽcõe pſta
ri non poſſint abſqꝫ
dine maieſtatis offen
ſa decernim⁹ in hmõi
illicitꝗ impoſſibilibus
ſeu libertati eccłiaſti
ce obuiãtibus non ob
ſeruanda quin pocius
pro animarū ſalute
ſi ſub forma predicta
vel ſimili aliquos ig
norantes predicta illi
cita ſeu impoſſibilia ł
libertati eccleſiaſtice
obuiancia iurare cõti
gerit ad obſeruanda
dumtaxat licita ⁊ poſ
ſibilia nõ obuiancia
libertati eccleſiaſtice
iurandiꝰ referri debet
intencio. Declaram⁹
quoqꝫ iuramenta ſub
huiuſmõi generalitate
qualitercumqꝫ et ſub
qualicumqꝫ verborū
forma preſtita ł pſtã
da ad licita poſſibilia
et libertati eccleſiaſti
ce non obuiancia tm̃
extendi ipſoſqꝫ iuran
tes ad alia per preſta
cionem iuramenti hu
iuſmodi non teneri

Bonifac. viij.

de hijs que ſi.a ma pte.c.i.in glo.vlt.et hoſti.e.c.in glo.
pt. vnde dabat ibi cõſilium hoſti. ꝙ iurans ſic diceret iuro
ſeruare ſtatuta ↄſuetudines iuſtas poſſibiles et honeſtas
que de facto et de iure ſeruare poterunt. ⁊ multiplex eſt i
potencia. vt no.ſ.de ſpõ.ſciſcitatus. poſito tamen ꝙ in ge
nere iuret ſit tamen
ſm ius ↄmune inter
pretatio iuramenti.
et pbatur hoc ſatis
per dec.ſ.e.ad nrãm
iij.et.ſ.de ver.ſig.c.
ſup quibuſdam.dic
ḡ breuiter ꝙ ã quis
expreſſe iurat ſtatu
ta illicita impoſſibi
lia et inhoneſta. et
tũc eoipſo largo mo
do piurus eſt.ſic.ſ.
e.ſic noſtris. aut ge
neraliter iurat ſerua
re ↄſuetudies et ſta
tuta.⁊ tunc diſting
ue aut tunc ſciebat
ſtatuta eſſe illicita et
illa obligauiꝫ ſe ſer
uare in mente gere
bat.et tunc idem qꝺ
ſ. aut neſciebat nec
dum in mente gere
bat.⁊ tũc non pecca
uit et ſolum ad lici
ta obligatur vt h et
in pdictis iuribꝫ. ad
idem.ff.de tranſac.ꝗ
cum tutoribus ꝗ.vl.
ff.de ↄdi.indebi.ſi p
curator.quaſi in ſi.ff.
de ↄdi.inſti.ↄdicões
et.l.ſe.

Licet mulieres
p eccleſiaſticũ
iudicem ordinarium
loci cõpellitur iudex
ſecularis ec.cen.ius
canonicum quod ad
ꝓuiſionem animarũ
ſtatutũ eſt obſeruaẽ
et fuit tracta hec decẽ
p ↄpoſitores huius
libri de extrauagan
ti que incipiebat.ꝗe
nõ ↄtingit.r. Do
nationũ. de hijs dic
vt.ſ.de doẽ.poſt diuor.reſt.nũp.jo.an.a. Proprio ſicl
ſigo ſiue iurent pſe ſiue per ꝓcuratorem cui ad hoc ſpãle
mandatum dederint. ad hoc.xliij.di.ſibi.⁊ ibi de hoc.de iu
ra.cal.c.vlt.et de ꝓcur.c.vlt.cum ſi.b. Nõ vi.ergo iura
mentum metu extortũ non obligat.de quo dic.ut.ſ.quod
me.cauſa.abbas.et.ſ.e.ſi vero.c. Dolũ.quẽ qui allegat

ꝓbare debet ſaltem ex pſpicuis iudicijs.ff.de pbaẽ.quod
eius ꝗ qui dolo.C.de do.l.dolũ.ſ.e.li.de renũ.c.ij.d. Ca
nonico.ut.ſ.e.cum ↄtingat.vbi de hoc ſecus videtur de iu
re ciuili.ff.de fun.do.l.lex iulia.inſti.quibꝫ ali.licet vel nõ.
in pꝛin.C.de rei vxor.act.l.vnica.ꝗ ſi.e. Seculares.qui
hac pte racione pui
rij cui cauſam dant
ſunt de foro ec.ſ.de
iudi.nouit.ſ.e.li.de
foro ↄpe.c.vltimo.
Obuiare.ſ.e.pꝛ.
cum ſuis ↄcord.g.
Canonicũ.ſimile.j
ti.pꝛ.c.ij.j.d ſen.ex.
decernimus ſacr.ſ.e
li.de pac.c.ij.⁊ de
fo.ↄpe.c.ij.et ſic pͤa
tollit legem ciuil.q̃
ad forum ſeculare ꝺ
quo dic vt dixi.j.de
re.iur.c.ij.b. Cen
ſuram eccłaſticam.
quid ↄtineatur eius
nomine.habes.ſ.de
ver.ſig.querenti.jo.
an.i. Cõpellendos
eſt cum ſuperior eccleſi
aſtica põtas et ideo
coheret ſeculares.vt
xxiij.q.v.adminiſtra
tores.ſ.d ma.et obe
ſolite qui ſi.ſint le.p
venerabilem.cum ſi.
Quid dices ſi mul
er iurauit nõ aliena
re dotem vel donaci
onem ꝓpter nupcias
nec alienacõi ↄſenti
re niſi ex racionabili
cauſa ⁊ autorizante
iudice ſi ↄſenſerit re
uocabit pro poſſe po
ſtea iudice nõ aucto
riſante ↄſenſerit et iu
rauit nõ ↄuenire.qꝺ
erit.dic ſm hoſti.qui
hoc no.ſ.e.cum ↄtin
gat.ꝙ primum ſeua
uabitur.ad hoc.ſ.e.
cã le.et.c.intellecto.
et in auẽ.de non ali.
ꝗ ſanctiſſimas.coll.
ix.ſed contra.ſ.e.tua
nos.ſo.ibi pꝛimum iuramẽtũ illicitum.et ideo ſecundum p
mo ꝓiudicat hic pmum licitũ.et ideo derogat ſecundo

Cum in poſicõibus.clericus poſt ſacramentum ponẽs
vel reſpondens ↄtraria directe. niſi racõnabiliter ex
cuſetur velut piurus a ↄfirmatione repellitur. Idem ſi h
fecerit ꝓcurator ipſo mãdante vel ratum habẽte vel non

Boifac. viij.

Licet mulieres que alienacionibus dotium et donationum propter nuptias conſenciunt non cōtrauenire proprio iuramento firmātes ſeruare iuramentum huiuſmodi nō vi nec dolo preſtitum de iure canonico teneantur. quia tamen quidam iudices ſeculares eās ꝯtra prefatas alienaciones audiunt quamuis eis conſtet legittime d' huiuſmōi iuramēto nos animarum pericula obuiare volentes eoſdem iudices ad ſeruandum hoc ius canonicum per locorum ordinarios cenſura eccleſiaſtica decernimus ꝯpellendos

Cum in Item poſicionibus ſuper electionis tue négocio poſt iuramentum in cauſa preſtitum a te datis ſeu reſponſionibus quas ad poſiciones tui aduerſarij feciſſe dinoſceris reperiatur ꝯtrarietas manifeſta tibi tanquam periuro niſi iuſta cauſa et racōnabilis te excuſet ſuper ipſa electione perpetuum ſilencium imponi debebit. Idem fiet ſi te expreſſe mandante vel eciam ex poſt facto ſciente ac ratum habente ſeu non reuocante poſicōes huiuſmōi contrarias tuo nomie tuus fecerit procurator

Innoc. iiij. in alio

De excepcōibus. lugō.

Pia conſideracione ſtatuit mater eccleſia quod maioris excommunicacionis excepcio in quacumque parte iudiciorum oppoſita lites differat et repellat agentes ut ex hoc mag. cenſura eccleſiaſtica timeatur et communionis periculum euitetur ꝯtumacie

revocante hoc dicit: habuit dictum hec dec. ex hijs que noſti. ē. de fi. inſtru. cum Johes. ſup verbo. vnica tm vendicō i. Electionis. Idem videtur ſi agat de iam obtēto. cum periurium nō ſolum impediat ſed etiam decidat. ē. c. tua nos. et c. querelam. de fide iuſ. peruenit. in. Poſt iuramentum qua tunc faciēde ſunt poſicōes. ē. de ꝯfeſ. c. ij. et ibi dixi. et c. t. c. i. n. Datis no. ad queſtionem quam diſputatur. an per inſtrumentum probetur crimen. quod ſic probatur. B cum per ſcripturas actorum appareat eum poſuiſſe ꝯtraria et ſic periurium. de hoc. ē. de ma. et obe. cum in eccleſijs. et per moder nos de accuſa. ſuper hijs. ad idem. j. de v. ſig. c. ij. o. Manifeſta. euidens vel notoria. j. de ver. ſig. ꝯſtōnem. p. Periuro. periuri ſunt infames. vj. q. i. infames et eccleſias regere nō debent. ē. c. querelam. nec ad teſtimonium admittunt etiā poſt penitenciam. xxij. q. v. paruuli. de teſti. teſtionium. q. Iuſta cauſa. ut vnum ex cōtrarijs dictis multipliciter pōt intelligi. ē. d' accuſa. dilecti. vel probare vult ſe erraſſe in altero de ꝯtrarijs maxime vbi poneretur vel reſponderet d' facto alieno. vbi tolerabilis eſt error. ff. pro ſuo. l. vlt. ē. de ꝯfeſ. ex pte. et. ē. e. li. de reſti. in int. c. vlt. in fi. ſed quid dices nūquid poſitio vel rñſio ad ipſam reuocari poterit. et videtur quod non nam volat emiſſum ſemel irreuocabile verbum. xliiij. di. c. vlt. in fi. de probac. pēr tītas. C. de nō nu. pē. generaliter. contra videtur quod reuocari poſſit. xxxij. di. apud de pe. di. i. diuorcium. de ver. ſig. nam et ego. ff. de diuorc. ſi penituit. dixit jo. de deo. ſi data ſit poſitio in ſcriptis nō pōt reuocari. alias pōt ad hoc. de elec. ſcriptum. de ꝯfeſ. ex parte. quod gui. abhorret in ſpe. ti. de poſicōibus. §. vl. v.

item ſi ponētis. dicens quod ex quo in iudicio propoſita eſt ſiue in ſcriptis ſiue nō reuocari nō poterit per predictam dec. ex parte. de lit. ꝯteſ. c. vno. de elec. dudum. ij. mihi doceret de errore vt. ē. dixi. ſatis videtur quod ſicut teſtis a periurio excuſatur ſi incontinenti ſe corrigat. vt. ē. de teſti. co. p. ſic et ponēs et reſpōdens eadem ratione. r. Debebit. nec propter hoc electus ꝯfirmabitur. ij. q. i. in pmis. ē. de ſp. olim. ē. e. li. vt lit. pen. c. i. et. ij. C. de rei ven. l. vlti. ſic no. quod non inſpicitur hic principium. de quo no. ē. de elec. dudum. j. nam non ſolum antiqua crimina repellunt electos. ē. de te. ord. c. vlt. ſed etiam noua probat h. ē. de ſpē. olim. ē. e. li. de elec. vt circa. ſic et noua non ſolum antiqua cauſa iudicem repellit. ꝯ offi. del. inſinuante. e. Idem. ſ. quia tibi ſilencium imponetur. t. Expreſſe. ſi ſic dedit mandatum ponendi et rñdendi poſitionibus generale. ſed nō expreſſum vt ſic et ſic reſponderet vel poneret. ut. ē. e. li. de iur. cal. c. ij. ij. ſecus. in fi. tūc ſicut procurator ponat vel reſpōdeat ꝯtra dominus nō deferat niſi in caſibus ſe. et ꝯcor. op. ē. c. li. de elec. ſi ꝯ promiſſarius v. Ratum habēte. ſic et in maleficijs locum habet ratihabicio expreſſa et tacita j. de ſen. ex. cum quis et de regul. iuris. ratihabitionem. vbi de h. x. Nomine. alias ratum nō poſſ habē quod ſuo nomie nō eſt geſtum. j. de reg. iuris. ratū. vbi de h.

Pia ꝯſideratione. ſex ſunt dicta huius decre. primo ponit arengam et ius antiquū et ꝯſtōnis cauſam. ſecundo dicit quod reus qui ꝯtra actorem de excōicatione excipit vt ipſum repellat ab agendo debet ipſius excommunicacōis ſpēm et nomen excōicatoris exprimere et eam j. octo dies probare. al' iudex procedet in cauſa et illū in expēn.

condemnabit. Tercio statuit q si iterum obiciatur et probetur eadem vel alia excommunicatio actor repellitur. sed que acta sunt valebunt. Quarto ultra duas vices hec exceptio nō opponatur nisi ex causa. Quinto q si opponit post rem iudicatam impeditur execucio sñia tñ nichilominus valet. Sexto dicit q iudex publice excōicatum reo non opponente ex suo officio debet ab agēdo repellere. a. ¶ Consideratiōe. quadrupliciter. ut. j. sequit ibi. vt ex hoc. ꝛc. b ¶ Statuit. s. e. c. exceptionē. c. ¶ Maioris. exprimatur ꝙ ipsius species vt. j. statuitur. d ¶ Opposita. quod fieri pōt nō obstante lapsu peremptorij ad ꝓponendas dilatorias assignati. ut in cle. e. ti. excōicationis e. ¶ Differatur no. q ista decre. locum habet solum cum opponitur excōicatio in vi dilatorie. vt. j. dicaꝫ. f. ¶ Agentes. sed non defendētes. s. de iud. intelleximus. ꝛ. s. e. ti. cum iter. cum similibus. g. ¶ Ut ex hoc assignat quatuor cōsideratiōes illius iuris. h. ¶ Timeat. ligat enim quis magis ex contemptu. xi. q. iij. ꝙ si

ciarum reprimat et excommunicati cum a communibus actibus excluduntur rubore suffusi ad humilitatis gratiam et reconciliacōis effectum facilius inclinentur sed hoim succrescente malicia quod provisum est ad remedium tendit ad nocumentum. cum enim in causis ecclesiasticis frequenter hec exceptio per maliciam opponitur cōtingit interdum differri negocia et partes fatigari laboribus et expensis pro eo quod morbus iste quasi communis

ergo. et ꝙ cum ꝙ. s. de sen. ex. per tuas. i. ¶ Periculum. qd est tam in excōicato ꝙ in cōicante. de cle. ex. mi. illud. e. ti. si celebrat. cum si. k. ¶ Cōtumacie. ob quam solam excōicat quis ab homine. xj. q. iij. nemo epōꝝ. l. ¶ Cōmunibus. olim erat duplex lrā alia civilibus alia cōmunibus. ꝛ intelligas cōmunibus nō solum iudicialibus sed etiam extraiudicialibus vbi de ipsoꝝ utilitate agatur erūt igit inter homines et eorū carebunt suffragijs. C. de apost. l. iij qui sanctam. in spiritualibus aūt nō est dubium eos repelli q talium capaces nō sunt. de eta. ꝛ quali. cum bone. de ele. ex. mi. postulastis. cum si. et hoc sm hosti. innuat lrā h. cōmunibus. q. d. omnes actus qui alijs hominibus sunt cōmunes excōmūnicatis sint interdicti vbi de ipsoꝝ queritur utilitate. ꝛ adde quod dicam de sen. ex. decernimus. m. ¶ Malicia. q̄ semp crescit. xij. q. i. oīs. ff. q. iij. pelliius. n. ¶ Provisum. flo. dj. licet. o. ¶ Nocumentum. id est delictum. de hoc. s. de regula. cōsulti. in glo. ij. p. ¶ Ecclesiasticis. et tamen etiā p ciuilem iudicē debet admitti tal' exceptio ꝛ seruari forma que sequitur. vt. j. de sen. ex. decernimus. q. ¶ Differri. cōtra illud est. s. de do. et cōtu. finem. ff. si cer. pe. l. quidam existimauerūt. r. ¶ Fatigari. cōtra illud. s. de ap. ut debitus. ꝛc li. de offi. ord. litigantes. s. ¶ Irrepsit. i. latenter inualuit. C. de epis et cle. repetita. t. ¶ Medelam. nota q medicamenta morbis. ꝛc. ad hoc. l. dj. vt cōstitueretur. s. de iur. cal'. ceterum. in aut. hec cōstō. in no. cōsti. in prin. v. ¶ Si quis. vel si qua. ff. de ver. sig. l. i. ꝛ dixi. s. e. li. de elec. generali. x. ¶ Opponit. intelligas in vi dilatorie. qd per supiora et inferiora pbatur si enim in vi peremptorie ꝓpōatur vt si dicatur electus excōicatus excōicatione maiori. vel ab excōicatis electus nunc dabit cōpetens dilatio. q sed perit ius opponentis opposit one nō pbata ꝛ cōuerso. ibi aūt differtur nō perit. ad h. s. de paur. ex insinuatione. ꝛ dic opponat coram quocunq; iudice ordinario vel delegato ecclesiastico vel seculari ut. s. dixi nec intelligo dilationem huius decre. habere locum vbi negatur iurisdictio ut si dicatur impetratum rescriptum p excōmunicatum. s. e. li. de rpē. e. i. ibi enim nō principaliter de actoris psona. vt hic queritur. sed de iudicis iurisdictione et sic dec. dilatio locum nō habet. y. ¶ Speciem. hoc ideo dixit q duplex est excōicatio. altera aūt ab agēdo repellit s. maior. altera nō. s. minor. xj. q. iij. engeltrudā. s. de sen. ex. si quem. vbi de hoc. nō ꝙ sufficit in genere aliquid ꝓponere qn quelibet spēs generis illum nō sequit effectum ꝓ quem ꝓponitur q non licet cum alterius damno in incerto vagari. s. e. li. de rpē. e. ij. de elec. vt quis duas. ff. de iur. ꝓtor editie. secus videtur qn quelibet generis spēs sufficit. ff. de pe. here. item veniūt. ꝙ a q. ff. de admi. tu. quidam decedens. ꝙ si. z. ¶ Nomen ꝓprium et appellatiuū. vel saltem nomen dignitatis. sic dicit lex. q in tanto crimine de dolo scz nō oportet vagari ff. de do. si ex dolo. ꝙ si. et. l. se. nomen aūt ideo debet exprimi sm h. vt sciatur an sit ordinarius an delegatus q si est delegatus et excōicatio illius exhibeat sine iurisdictionis delegacōe nō staret tali excōicationi. de offi. del'. cum in iure. sed in ordinario hoc nō requirit et p hanc lrām videtur q nō sufficiat opponenti pbare q actor sit denūciatus excōicatus tamē no. hosti. s. de offi. del'. prudentiam. q credit sufficere ad excōicationem pbandam denūciationem pbari. sed cōtra hoc est lrā. j. apertissimis documentis et adde quod dicam. j. de sen. ex. licet. a. ¶ Rem. id est excōicationem. b. ¶ Notionem. id est iudicialem noticiā. nomē

ius irrepsit dignum duximus communem adhibere medelam. ¶ Si quis igitur excommunicacionem opponit speciem illius et nomen excommunicatoris exprimat sciturus eam rem se deferre debere in publicam noticiā quam infra octo dierum spacium die in quo proponitur minime computato probare valeat apertissimis documentis quod si non probaverit iudex in causa procedere non omittat reum in expensis quas actor ob hoc diebus illis

ſe feciſſe docuerit pba-
bita taxatione cōdem-
nans. Si vero poſt-
modum inſtancia du
rante iudicij et pbati
onis copia ſuccedente
de eadē excōicatione uel
alia excipiatur itez et
pbetur actor in ſeqn-
tibus excludat donec
meruerit abſolutionis
grām obtinere. hijs q
pceſſerunt nichilomi
nus in ſuo robore du
raturis. Prouiſo q
vltra duas vices hec
nō opponatur excepti
o pterq ſi excomunica
tio noua emerſerit vel
euidens et pmpta p-
batio ſupuenerit de ā
tiqua. Sed ſi poſt
rem iudicataz talis ex
ceptio ppōnat execuci
onem impediet. ſ ſen

tēcia que preceſſit non
minus robur debitu
obtinebit. eo tamē ſal
uo vt ſi actor excōica-
tus ſit publice et h iu
dex nouerit quandocū
et ſi de hoc reus nō ex-
cipiat iudex ex officio
ſuo actorem repellere
nō poſtponat. Boni
facius. viij.

Cum quidam ſe
culares iudices
corā eis excipit de re p
eccleſiaſticū iudicez iu
dicata in caſu in q ad
eum ptinet cognitio de
cōſuetudine vel de iure
recuſent excipiētes au
dire in derogacōem iu
riſdictionis eccleſiaſti
ce et contemptū decerni-
mus vt p cenſuraz ec
cleſiaſticaz ab iniqui-
tate cohibeant hmōi

autem nocōis ad eos ptinet qui iuriſdictionem nō habent
ſ hnt de quauis cauſa nocōem. ff. d re iud. ait ptor. in pn.
tn̄ nomine nocōis accipere poſſumus et cognitionē et iuriſ
dicōem. ff. de ver. ſig. notionem. vn̄ expone nocōem. i. cogniti
onem. et ſūptum fuit hoc verbū. C. de pbac. ſciant cuncti.
h. ij. q. viij. ſciant cū
cti. c. Octo dierz. ſi
cet em̄ pbationū co
pia nō debeat coarta
ri. xiiij. q. ij. quamq̄s.
q tamen iſta excep-
tio malicioſe frequēt
opponebat et eſt odi
oſa ideo reſtringen-
da fuit potius q lax
ānda. de dec. cum in
fi. j. de re. iuris. odia
cum ſuis cōcor. ad idē
ſ. e. li. de reſti. ſpol.
frequens. et. j. de ſen.
ex. ſolet. ſi q non ha
bet pbatiōes taceat.
ij. q. vij. plerique ecia
ſi ſit eps. xj. q. ij. ſi tā
tu. et. c. placuit. no.
tamē h. j. de ſen. ex.
ſolet. q licet ſine cau
ſa maior dilatio nō
debeat dari in hoc ca
ſu. tn̄ cauſa cognita
maior dari poterit ex
illa clauſula. ſi qua
michi iuſta cā. ꝛc. ff.
ex qui. cau. ma. l. ij. i
fi. ſ primū verius vi
detur cum nō pereat
ius aduerſarij. ar. ſ.
de pact. ex inſinuati
one. ſ queres quare
non dant h. xv. dies
ſicut de reſti. ſpol. fre
quens. dic q in diſta
cōibus que dant a
iure voluntas eſt p
taxāe. ſic em̄ poterat
xv. vel. x. vel eciam minus dare. et facit quod tentari ſolet
ſ. de rpt. c. ſi quādo. ff. de legi. l. nō omnium. vel dic ſm ho
ſti. hoc ideo ſtatutum fuiſſe. q de excōicatione hominis ſolet
et debet fieri inſtrumentum. j. de ſen. ex. cum medianalis. ſ
de ſpoliatione nō. et ideo nō eſt miz ſi longior ibi data eſt
dilatio. ad hoc. ff. de pigno. l. detrahitur. in fi. ſ quare ſaltē
in excōicatione iuris nō ſtatuebant. xv. dies de qua nō fit i
ſtrumentum. pmo eſt neceſſe pbari factum dic ſm eum q i
dem factū diuerſis menſuris metiri non debet et qd de vno
dicitur de alio intelligi debet. ſ. de cōſti. tranſlato. maxime cū
circa pncipale nō fiat pudicium actori. vel dic verius vt p
mo dixi. a. Cōputato. fi. ſ. e. li. de reſti. ſpol. frequens. et
ibi vide concordancias de h. b. Aptiſſimis. i. indubitatis
et claris. C. de pba. ſciant. ij. q. viij. quiſqs. et c. ſciant. c.

Documentis. i. inſtrūis vel teſtibꝫ. ſ. de teſti. co. pueniēt. ff.
de fi. inſtru. l. i. d. Quod. i. quā excōicationem. e. Actor
originalis. f. Diebus illis. quibꝫ ppoſita fuit exceptio
quouſ pcedit in pncipali. de pact. auditis. g. Capacōe
iuramento pmiſſo de h. de hijs que vi metus ve cā. c. vlt.
h. Condemnās. in
telligas hoc niſi er-
rore pbabili excuſa
retur. vt. ſ. de ſen. ex.
ſacro. e. li. de elec. c. i
in fi. i. Iudicij. per
ſnām non finiti. ad
dicām eius quod ſeq
tur. j. ſed ſi poſt. k.
Probetur. j. octo
dies. vt. ſ. l. Dura
turis. eciam ſi cū pu-
blice excōicato fuerit
actum licet ſecus i iu
dice. ſ. de re iud. ad
pbandum. olim p-
ceſſus habitus cum
actore excōicato non
valebat. vt. ſ. e. ex-
ceptionem. at quare
fieret tibi cōdemnacō
expenſarum et ibi de
hoc. contra. ſ. e. li. de
rpt. c. i. vbi pceſſus
habitus cū actore ex
cōmunicato ipſo iure
pter aliquod excepti
onis auxilium nō te
net. hoſt. intelligit de
cōe. iſtam in occulto
excōicato. ſ tu ſolue
vt ibi plene dixi. ſcz
q dec. hec locum ha
bet in pceſſu habito
coram ordinario vel
corā delegato qndo
excōica. cōuenerat actō
poſt impetracōem. il
la autē qn actor erat
excōmunicatus tēpore
impetrati rpti. m. Duas vices. ſic in repbationibꝫ teſtiū.
ſ. de teſti. licet. ij. in appellationibꝫ et dilationibꝫ. ſ. de ap.
ſua nobis ff. de dila. l. vlt. n. Emerſerit. ſ. de offi. del. inſi
nuācē. et facit quod dixi. ſ. ti. pxi. c. vl. o. Prompta. ſ. d
teſti. veniens. ij. ſ. de reſti. ſpol. litis cōterea. vn̄ dicit hoc
e cōſtat hodie agamus. ff. vt in poſ. lega. ſi is a quo. i. ſſ.
p. Supuenerit. et ſi opus fuerit de hoc fidez faciet iura
mento. ſ. e. li. de elec. vt circa cū ſup hmōi. et ſ. e. paſtoral.
vel dic q nō eſt neceſſarium iuramentū ex quo pbationem
offert hoſti. q. Antiqua. iam bis ppoſita. vel dic etiā nō
ppoſita. r. Execucionem impediet no. q mrus executor
debet admittere exceptionem excōmunicationis. idem de alijs
que no. ſ. de re iud. q ad cōſultationē. ſ. Obtinebit. ſ. ac
ſi ille tēpore ſine excōmunicatus nō fuiſſet. t. Sit publice

et ad admittendū ex
ceptionem eandē vbi
alias de iure debet ad=
mitti a locorum ordi=
narijs conpellantur.
Similiter eccl'iaſti
ci iudices ſi coram ip=
ſis excipiatur de re per
ſecularem iudicem iu
dicata exceptionē ip=
ſam admittāt in hijs
que animarum pericu
lum nō mouant per
ſuperiores ſuos niſi fe

hoſti. allegat hanc lrām p̄ ſe ad p̄bandum q̄ dec. iſta lo=
q̄tur de occulto excōicato. ſ3 ego dico q̄ litera iſta facit ſolū
diuiſionem inter occultum et publicū: quo ad officium iu
dicis nō quo ad alia ſupradicta. ſupplet em̄ iudex d' iure et
de facto notorio nō occulto. ij. q. i. §. qn̄ autem. C. qui et ad
uer. quos in inte. re=
ſti. l. i. de hoc. ſ. de po
ſtul. bone. j. in cauſis
aūt electionū ſuppl3
indiſtincte de facto.
vt. xxviij. di. p̄uiſq̄
vbi de hoc. ⁊. ſ. de e
elec. cum nobis oli.
v. Exſpiat. forte ti
more denunciationis
excōicatorum d' qua di
ctum eſt. ſ. p̄. Repel
lere. ſi durat iudiciū
ſi aūt eſt finitum ab
executione poterit
abſtinere. ſ. p̄x. ſ̄§.
Cum quidam
exceptio rei iu
dicate p̄ eccl'aſticum
iudice3 admitti debet
in foro ſeculari et e
uerſo. ⁊. Cognitio.
et p̄nūciatio. q̄ licet
regulariſ de qua re
iudex cognoſcit p̄nū
ciet. ff. de iud. de qua re. ſ. de cā poſ. cum ſup. tamen inter d'
cognoſcit qui nō p̄nunciat pone exemplū. ſ. de rpt. cum c
tingat. in auditore. ſ. de teſta. rapnūcius. item in caſu. v. q
iij. duodecim. iij. q. vj. accuſatus. cum ſi. a. Cōſuetudine.
no. q̄ cōſuetudo dat iuriſdicōem ix. q. iij. cōqueſtus. ſ. de fo.
cōpe. cum contingat. ſ. e. li. de offi. or. romana. et de foro cōpe.
romana. cum ſi. b. De iure. de iure cognoſcit eccleſiaſti=
cus iudex inter laycos. vbi habet tēporale dominiū de iure
iur. venientes. j. ne cleri. vel mo. c. vlt. itē in m̄rimonialibus
et ſpiritualibus cauſis de or. cog. tuam. qui fi. ſint le. cauſa3
in eccl'aſticis criminib3. ut no. ſ. de fo. cōpe. cum ſit. ſ. e. li. de
fo. cōpe. c. vlt. item cū cauſa delegat̄ p iudicem ſecularem. ſ.
de rap. in archiepātu. item p reconuentiōem. iij. q. viij. cui⁹ in
agendo. item inter laycos qui ſunt de familia eccl'a ſm̄ q̄ſ
dam. lxxxix. di. iudicatū. vel vbi laycus iudex eſt negligēs
ſ. de fo. cōpe. ex tranſmiſſa. ⁊. c. licet ex ſuſcepto. ubi de hoc
et q̄ dicit de iure ſuppl3 vel p̄uilegio conceſſo ab eo qui iſtd'
concedere poſſit. iſta em̄ tria equiparātur. c. di. certa morem.
de offi. or. duo ſimul. c. Juriſdicōis. quod ip̄a parti nō de
bet. ut. j. de immu. ec. c. p̄nſ. jo. andree. a. Admitte. ſ. vbi
eſt idem corpus ſiue eadē quātitas idem ius ſiue cauſa pe
tendi. eadē cōditio pſonaru3. ⁊ ille qui abſoluit poſſideat
tempore ſine alias em̄ exceptio rei iud. nō obſtat. ff. de ex
cep. rei iud. cum queritur. et. l. ſe. et. l. ſi rem meam. ⁊. ſ. e. ti
aduerſario. ⁊ pōt p̄poni hec exceptio an̄ litem cōteſ. et poſt.
ſ. e. li. de lit. cōteſ. c. i. ubi de hoc. b. Conpellant. ſic. ſ. ti.
p̄pi. licet. de foro cōpe. c. ij. j. de ſen. ex. decernimus. c. Judi
cata. eo caſu quo de cōſuetudine vel de iure ad iudicem ſecu
lare3 cognitio p̄tinebat. ut. ſ. in caſu cōuerſo vidiſti. d. In

ducunt. in hijs em̄ canon tollit legem. ſ. de preſcrip. c. vlt.
ſ. ti. p̄ximo. licet. e. Superiores. nō em̄ cōpelluntur per ip
ſos ſeculares qui tulerunt ſnīam q̄ minor in maiorem. xc.
xxi. di. inferior. d' ma. et obe. cum inferior. cum ſi. minor aūt
eſt iuriſdictio ſecularis q̄ eccleſiaſtica. de ma. et ob. ſolite.

cerint animaduerſiōe
debita caſtigandi.
Bonifacius octau⁹.
De pſcriptionibus
Episcopu3 q̄
eccleſiaſ ⁊ de
cimas quas
ab eo repeti proponit
licet in tua ſint conſti
tute dyoc. ſe legitti
me preſcripſiſſe alle
gare oportet cum ius
cōmune contra ipſū fa
ciat hm̄oi pſcripcōis

xcvj. di. ſi imperator
f. Debita arbitra
ria. ex quo certa non
ſtatuit de off. i. del.
de cauſis. ff. de iure
deli. l. i.
Episcopū.
in pſcripti
onibus ſuf
ficit bona fides. vbi
ius cōe e pſumptio
nō eſt cōtra pſcribētē al
debet allegari titul⁹
et p̄bari. niſi ſit pre
ſcriptio cuius contrarij
nō extat memoria.
hoc dicit. tracta fuit
hec dec. de quadam
extrauaganti greg.
que incipiebat vene
rabilium. d' qua facit
mentionem h. ſ. de p̄
ſcrip. ſi diligēti. i vl.
glo. in fi. ad cuius d'
claracōem eadē ema
nauit ⁊ eoru3 que ibi no. moderni. h. Eccleſias. quo ad p̄
pricates et iura ſpalia. i. Decimas. id eſt quartam deci
maru3 que debetur epō. ſ. e. c. de quarta vel propric. de deci
quoni. i. k. Repens. alteri epō loquit̄ vt patet p ſequē
cia. l. Proponit. p exceptionem pſcriptionis nō fit litis c
teſtatio quod dic ut dixi. ſ. e. li. de lit. cōteſ. c. ij. jo. andree.
m. Conſtitute. et ſic ius cōmune facit p actore. xvi. q. vij.
omnes baſilice. ſ. e. de quarta. et de dec. dudū. n. Legiti
me. ſc3 ſpacio. xl. annoru3 minor em̄ nō currit cōtra eccl'am
xvi. q. iij. quas actiones. ſ. e. de quarta. o. Oportet neceſ
ſitatem importat ad idem. iij. q. ix. nō oportet licet alibi ho
neſtatem denotet. xv. q. i. c. i. vbi de h. p. Titulum. circa
allegationem et probationē tituli fuerūt opiniones antiq̄
rum et tales q̄ p̄mo dixit jo. circa corpalia neceſſe eſſe al
legari et p̄bari titulum. ſ3 nō circa incorpalia. ſ3 cōtradicit
ſibi dec. ſi diligenti ut ibi no. ad dec. dudum. de dec. reſpō
debat etiam ut ibi no. Alij diſtinxerūt inter corporalia q̄
hn̄t cōtinuam cām et que nō ut in p̄mis nō requiratur titu
lus ſ3 in ſecundis. ſ. e. auditis. ff. ſi ſeruitus ven. ſi quis diu
turno. alij dixerūt aut quis agit ex pſcriptione aut excipit
ſi agit vt. xvj. q. iij. §. pōt ⁊. C. de pſcrip. xxx. an. ſi quis emp
tionis. neceſſe habet titulum p̄bare ſi excipit. vt. ſ. de p̄ba
ci. ex li. s. tunc nō habet neceſſe titulum p̄bare. tum q2 ne
mo cogitur dicere titulu poſſeſſionis ſue. ij. q. v. §. i. C. de pe.
here. l. cogi. tamen q2 nō p̄bante actore abſoluit reus. vj.
q. vlt. actor. ut ec. be. c. vno. C. de p̄ba. actor. alij dixerunt
q̄ quocunq3 mō quis preſcriptionem obiciat ſiue agendo
ſiue defendendo tenetur titulum p̄bare. vt. ſ. e. ſi. diligenti.
alij dixerunt ⁊ hec fuit opinio gof. in ſumma huius ti. q̄

non eſt neceſſe ꝓbari titulum niſi quis poſſideat ꝓ herede vel ꝓ poſſeſſore. C. de peti. here. cogi. vel niſi ſit pſumptio ꝯ poſſeſſorem. C. de ꝓbac. ſiue poſſidetis. vel niſi ſe ad hoc obligauerit. vt. s. de ꝓbac. licet. et in hoc caſu intelligebat dictam dec. dudū. alij dicebāt ꝙ olim ſufficiebat bona fides ꝑ dec. s. e. ad aures. hodie requirit titul⁹ s. e. ſi diligenti. hijs omnibus opinionib⁹ reſecatis tene qḋ no. h. et moderni. s. e. ſi diligenti. quorū hic approbatur opio. Sꝫ obiicio ꝙ dec. iſta et eius diſtinctio potius ſit de verbo ꝙ de re. quod eſſe non debet s. e. li. de elec. cōmiſſa ꝯ poꝛro. ſm hoc enim omni caſu neceſſe erit titulū ꝓbari. cum p̄ſcriptio ſit ſemp contra ius ⁊ ſic contra p̄ſcribentem ſemp p̄ſumendū. ſꝫ obiectio nō eſt vera. nō enim eſt contra ius ꝙ alius in fūdo meo ſeruitutem acquirat ꝑmo potius ꝑter ius. licet enim ſit contra ius meum nō tamen contra ius cōmune vt ꝓbat de ſeruitute. C. et ff. imputetur igitur michi ſi fui negligens et remiſſus. s. e. vigilāti. jtē voluerunt quidam dicere ꝙ nō eſt contra ius ꝙ vnus eps̄ in dyoceſi alterius ſibi acquirat ep̄alia ſꝫ ꝙ archidyaconus vel inferior epō ſibi acquirat ep̄alia hoc eſt contra ius. ⁊ ideo ſine titulo nō p̄ſcribitur. ad hoc. e. di. contra morem. de exceſ. pl. accedentib⁹. ſꝫ primū quod de epō dicitur falſum eſt ut hic vides. ad h. iij. q. vj. ꝑ totum. ix. q. ij. per totum. dic iudicio meo ⁊ ſic breuiter interdū ius cōmune vetat ne p̄ſcriptio procedat ⁊ hoc facit interdum ratiōe rei. interdū ratiōe pſoē et hos caſus habes notatos. xvj. q. iij. celeria. ⁊ per h. s. de preſcrip. cum nō liceat. de hijs michil ad nos. interdū ius cōmune facit ꝓ petitore et contra poſſeſſorem ut in exemplis hic poſitis. ⁊ in dec. de dec. dudum. et tunc eſt neceſſe allegare et ꝓbare titulum ut h. ad idem. xciij. di. illud. nemo enim debet vti illis ornamentis niſi ꝓbet a principe hoc ſibi fuiſſe conceſſum. C. de veſti. et aura. l. nemo. C. nulli. licere in fre. l. vna. li. xj. ad hoc macha. xj. vbi anthiochus dedit jonathe potātē bibere in auro et eſſe in purpura et fibulā auream ferre ſic etiam intelligat. e. di. contra morem. qḋ verum intelligo tam in excipiente ut h et in p̄dictis iuribus ꝙ in agente. ad hoc. s. de reſti. ſpol. ad decimas. e. li. idem ſi eſt p̄ſumptio contra p̄ſcribentem vt h. x. q. iij. quia cognouim⁹. C. de ꝓba. ſiue poſſidetis. pone exemplū s. e. ſi diligēti. ibi enim ex cōfeſſiōe ipſius archiepi piſani reſultabat p̄ſumptio contra ipſū. vbi vero ius cōmune vel p̄ſumptio nō eſt contra ipſum p̄ſcribentem bona fides ſufficit ut hic vides. pone in terminis. p̄ſcripſit eccl'a domū meam vel aliā rem meā ego ſpeto rem illam quā ſe iam dicit eccleſia p̄ſcripſiſſe. eſt ne intentio mea iure cōmuni fundata. certe nō. h ꝫ preſcribenti ſufficiat bona fides. quia licet illa p̄ſcriptio ſit contra ius meum nō tamē contra ius cōmune. notabiliter enim ſemp hēs hoc verbum ius cōe. ſecus enim in iure priuato. pone ꝫ p̄ſcripſi contra priuilegiatum. priuilegiatus agit contra me. oppono preſcriptionem. hēo ne neceſſe ꝓbare titulum. certe nō. quia ille nō iure cōmuni ſed ſpāli fundat intentiōem ſuam. jdem ſi contra eum qui contra me p̄ſcripſerat p̄ſcribo. et idem in ſimilib⁹. concludo igit ꝙ vbi petitor fundat intentiōem ſuā de iure cōi tunc preſcribēs habet ꝓbare titulum alias nō niſi p̄ſumptio faciat contra ipſum ⁊ ſm hoc poſſemus dicere ꝙ qn̄ vna eccl'a petit decimas ab alia eccl'a quas poſſidet in certa parochia. ꝙ ibi ſufficiat p̄ſcribenti bonam fidem ꝓbare quia licet ius cōmune faciat contra preſcribentē tamen nō tamen facit ꝓ petente. ⁊ ſic forte poſſet intelligi dec. s. e. ad aures. ſm illos qui dicunt ꝙ per illā decre. ſufficiebāt olim bonā fides. et facit ad hoc. ff. ſi ſer. vendi. l. loci. ꝯ vlt. vbi dicitur ꝙ ſi domus mea que eſt iuxta te et ſepum debet ſeruitutem ſepo altius non tollendi et iniuſto altius tollam. nā licet nō habeam ius tollendi ꝓpter ſeruitutem ſep tu tamen nō habes ius ꝓhibēdi. ſupradicta vera niſi ſit tanti tēpis preſcriptio. ⁊c. vt ſequit. ¶ Cauſam tribuat nō enim requirit ꝙ ſit iuſtus titulus talis qui dominium tribuat. ad hoc. s. e. veniēs. quia quod meum eſt ex vna cauſa. ⁊c. de ſi. inſtru. inter dilectos. ſꝫ aliqualis titulus dat cām p̄ſcribendi de quo dic. vt. s. e. ſi diligēti. h. ¶ Niſi. iſtd̄ niſi venit exceptiue ad id quod dixit de titulo. nō ad id qḋ dixit de fide. quia nō procedit talis p̄ſcriptiō cum mala fide. nulla enim antiqua dierū poſſeſſio. ⁊c. s. e. vigilanti. et c. vltimo. e. ¶ Memoria. no. ꝓ hijs que no. h. jo. et hoſti. s. de v. ſig. ſup quibuſdam. contra. ff. de ꝓbac. ſi arbiter. lxxv. di. mos antiquus. ff. de aqua co. et eſti. l. hoc iure. ꝯ ductus. a q. iij. q. vj. hoc quippe. ff. de aqua plu. ar. l. i. ꝯ vlt. ſꝫ quō ꝓbabit tanti temporis p̄ſcriptio. dico ſm hoſti. quia hoc no. de ver. ſig. quid ꝑ nouale. ꝙ dicent teſtes p̄ſcribentis ſi talem hūt conſciam ꝙ ſp viderūt et audierūt ita eē. nec vnꝙ viderūt ł audierūt ꝯtrariū et qḋ cōis ē et ſp fuit opio ꝙ ſic fuerit. et nō extat ꝯtrarij vel initij memoria. ſi autē ꝯ h aduerſarius ꝓbaē vellet teſtis ſui ſi ꝯ ipſorū eēt ꝯſcia deberēt dicere ꝙ viderunt tali tēpore ꝯtrarium. ⁊ audierunt a ſuis ſupioribus ꝯtrarium fuiſſe. quid ꝫ ſi vtraqꝫ ps ꝓbat. tunc p̄ferentur teſtes magis ydonei. ⁊ qui dicunt affirmatiua. s. de teſti. in noſtra. v. de hoc. et ſic illi qui dicunt ſe vidiſſe contrarium deberent p̄ferri. cum alij ſatagant negatiuam. vj. q. vlt. actor. ¶ Si qui exigentibus. priuatis ipſo ¶ cum ſuis ſimilib⁹. iure vel p̄ſmam hominis que tenēt a romana vel alijs eccleſijs minor illa ſpatio. c. annorū contra romanā vel xl. contra alias nō p̄ſcribit. filij autem hereticorū qui catholici putabantur bona pr̄na contra romanam et alias eccleſias p̄ſcribit ſpatio. xl. an. ⁊ idem in extraneis. e. ¶ Tenent in feudum vel alio modo. ut. j. dicitur. f. ¶ Per ſnām. vt quia ꝓpter ingratitudinem reuocata fuit donatio. s. de dona. c.

titulum et ꝓbare. nam licet ei qui rē preſcribit eccl'aſticam ſi ſibi non eſt contrarium ius cōmune vel contra eū p̄ſumptio nō habetur ſufficiat bona fides vbi tamē eſt ius cōmune contrarium vel habet p̄ſumptio contra eū bona fides nō ſufficiat ſed eſt neceſſarius titulus qui poſſeſſori cauſam tribuat p̄ſcribendi niſi tanti tēporis allegetur p̄ſcriptio cui⁹ contrarij memoria nō exiſtat. ¶ Jo. Si qui exigentib⁹

culpis vel exceſſibus ab eiſdem omiſſis bonis que a romana vel alijs tenent eccl'ijs ſint per ſciſmam vel ipſo iure puati ſtatuimus vt in apprehendendis vel occupandis poſtea quando cunq; bonis eiſdē nullus licet leges humanē ſup h alia tēpora ſtatuere videant ipſis eccleſijs tēporis lapſus obſiſtat niſi contra ipſā ro. ec. centenaria vel contra eccleſias alias quadragenaria pſcriptio legittime ſit cōpleta. ¶ Si poſt mortem hereticoꝝ qui dum viuerent catholici putabātur bona ipſoꝝ catholicis eoꝝ filijs vel nepotibꝰ aut extraneis quibuſcunq; ſpacio .xl. annoꝝ fuerint bona fide poſſeſſa ſanctimus eos ſup bonis huiuſmodi eciam a romana eccleſia in hoc caſu nō eſſe vlterius moleſtandos. quamq̄ illi quoꝝ bona fuerunt nunc detegantur heretici extitiſſe. ¶ Innocenc. iiij. in concilio lugd.

De ſnīa et re iudicata.

Cum eterni tribunal iudic illum reum non habeat quem iniuſte iudex condemnat teſtante ppheta nec damnabit eum cū iudicabitur illi. caueant eccleſiaſtici iudices et prudenter attendant vt in cāꝝ proceſſibꝰ nil ven dicet odium vel fauor vſurpet timor exulet

iij. C. de feud. dd. l. vl. ad idem de pe. ad aures. j. de ſciſmā c uno. g. ¶ Ipſo iure. pone exemplū. ſ. de penis. in quibuſdā licet ibi quidam dicat contratum. ſ. eos p ſciſmam ibi priuandos. ad idem. ſ. e. li. de elec. vbi piculum. §. ipſos inſup. et c fundamenta. §. q ſi ſecus. j. de pen. felicis. et. ſ. de ſen. ex. gra uem. ad fi. in li. feud de feud. nō ali. impi alem. §. preterea. cum ſimilibꝰ. h. ¶ Videātur. vt in auē. de ſan cti ſ. epi. §. ſi quis rapuerit. ad fi. ti. per vnam colūnam. coll. ij. vnde fuit tractum xxvij. q. 1. ſi qs rapuerit ubi dicit q bona corrumpētis rapientis vel ſollicitantis monialem vendicari debent monaſterio. ſ ſi poſtq crimen notum fuerit neglexerit eccleſia p annū petere tunc applicant fiſco et facit. ff. de diuer. et temporali pſcrip. l. i omnibꝰ. et quod ibi no. i. ¶ Centenaria. xvi. q. iij. nemo. de p ſcrip. ſi diligēti. et. c. cum nobiſ. et ibi no. qualiter pbetur tal pſcriptio. h. ¶ Quadragenaria. xvi. q. iij. quas actiones. ſ de preſcripē. de quarta. et c. ad aures. cū ſimilibꝰ. l ¶ Legittime ſ. c. px. in. ¶ Cōpleta. ut ſbducantur tēpora ſciſmatū vacatiōnum hoſtilitatum. et ſimilia. ſ. e. c. 1. et c. ex tranſmiſſa. et c. cum nobis. n. ¶ Putabantur. in alijs igit hec pſcriptio locum nō habz. ad hoc ſ. de pſcrip. nōne. o. ¶ Catholicis. bn dicit q ſecꝰ ſi eſſent heretici. illi enī nichil poſſunt poſſidere. xxiij. q. vij. p totū. viij. di. quo iure. & nec pſcribere. q pſcriptio ſine poſſeſſione nō procedit. ſ. de pba. ex litis. ſ c. cauſam. ff. de vſuc. ſine poſſeſſione. de re. iur. c. iij. p. ¶ Quibuſcūq;. dum tn catholicis. ut ſ. q. ¶ Bona fide. credebant prēm vel teſtatorez fuiſſe catholicum et ſic iuſto titulo in ipſos eoꝝ bona trāſiſſe. ¶ In hoc caſu. no. ſpālem caſū in quo quadragenaria pſcriptio currit contra romanam ec. et fungit vice aliarum eccleſiaꝝ. ſic olim omnes eccl'e gaudebant priuilegio centū annoꝝ. C. de ſacroſanc. ec. ut inter diuinum. s. ¶ Tunc. ſ. tempore quo ec. vult bona vendicare. ſi refertur ad verbum detegantur. vel tūc. ſ. tēpore mortis ſue ſi reſpiciat verbum extitiſſe. alias eſt in ltā nūc et clarius. l. ¶ Heretici. ſ nō ſolū ne tales damnātur. et ipſoꝝ memoria eciam poſt mortem. vt h. et. xxiiij. q. ij. c. vlt. et. ſ. de here. ſi quis epiſ. & et bona intelligūtur eſſe damnata. cum ſint acceſſoria ad pſonā. C. de bonis preſcrip. aut. bona. et facit qd no. de cleri. excō. quod ad ec. Bo. ſpāle eſt in hoc caſu ppt bonam fidem ipſorū catholicoꝝ heredum qui tāti temporis. ſ. xl. an. pſcriptum ſibi dominium queſierūt alias locum haberet contraria. nam et ſi aliquam rem eccl'aſticam preſcriptibilem bona fide tanto tēpore poſſediſſent pſcripſiſſent & et iſta bona pſcribent.

Cum eterni iudex qui contra iuſticiam et contra cōſcienciam aliquid in iudicio i grauamē partis per graciaz fecerit vel p ſordes condempnanduſ eſt p tēſe in extimacōem litis. et p annū eſt ſuſpenſus. et ppetuo ſi medio tempore igerat ſe diuinis niſi pp cum ipſo diſpenſet. h. ¶ Eterni. id eſt dei patris. ſ. de ſum. tri. c. i. in prin. c. ¶ Tribunal. id eſt locus in quo ius reddit. vel vbi p tribunali ſedz iudex qui alias forꝰ vocatur. ſ. de ver. ſig. forus. d. ¶ Reuz. a reatu. non enī qui accuſatur ſtatim reuſ ē ſ qui conuincitur criminoſus. xv. q. vlt. c. vlt. de ver. ſig forꝰ c. ¶ Iudex. humanus id faciens errore vel dolo. et in eo q male iudicat nō eſt iudex. cum nō ſit in eo iuſticia. xxiij. q. ij. c. 1. f. ¶ Condemnat. ſunt hoc ſūptum. xi. q. iij. et ſi ad tempꝰ. et eſt hoc ideo. q iudiciū dei innititur veritati que nec fallit nec fallit. iudicium hominis opinioni que fallit et fallitur. de ſen. ex. a nobis. ij. g. ¶ Propheta. dauid in pſalmo noli emulari. h. ¶ Damnabit. deus. i. ¶ Illi. id eſt contra illum. id eſt cum fiet iudicium de illo. et ſunt hec verba. xxiij. q. iij. nō in ppetuū. h. ¶ Eccleſiaſtici. ſeculareſ non ligat cum nec pena inferius poſita illos ligare poſſit. et facit. ſ. e. li. de elec. indemnitatibus in fi. l. ¶ Proceſſibꝰ. quibuſcūq;. ſ. de pba. quē contra falſam. in. ¶ Odium. priuatum. ſ. de teſti. quoniam. lxxxvi. di. odio. xxiij. q. iiij. duo iſta.

II

premiū aut expectatio premij iuſticiā nō euertat. ſꝫ ſtaterā geſtet in manibꝫ lances appendāt equo libramine ut in omnibꝫ que ī cauſis agenda fuerint. preſertim in diffiniendis ſentētijs et ferendis p̄ oculis habeant ſolum deum illius ymitātes exemplum qui querelas populi tabernaculum ingreſſus ad dominū referebat ut ſm̄ eius imperium iudicaret. ſi quis autē iudex eccleſiaſticus ordinarius aut etiam delegatꝰ fame ſue prodigus et proprij perſecutor honorꝭ contra conſciencia et cō tra iuſticiā in grauamen partis alterius in iudicio quicquā fecerit per graciam vł per ſordes ab execucōe officij per annum nouerit ſe ſuſpenſū ad extimacionē litis parti quam leſerit nichilominus cōdemnandꝰ. Sciturus qꝫ ſi ſuſpē ſione durante dampnabiliter ingeſſerit ſe diuinis irregularitatꝭ laqueo ſe inuoluet ſm̄ canonicas ſanctiones a qua nō niſi per ſummum pontificem poterit liberari ſaluis alijs conſtitutionibꝫ que iudicibus male iudicantibus penas ingerunt et infligunt. dignum eſt enī vt qui in tot p̄ſumit offendere pena multiplici caſtigetur.

Jō ſacro p̄nte ꝯcilio ad memoriā ſempitērnā

ij. ¶ Euertat. hec enī quatuor humanum ſolent peruertere iudicium. xj. q. iij. quatuor. et veritatem in teſte. ſ. de teſti. quoniam. et. c. licet ex quadam. o. ¶ Stateram. xxiiij. q. i. nō afferamus. qui enī recte iudicat ſtaterā in manu geſtat. xlv. di. omnis qui. et ita magnū iudicabit ut paruum. de iud. nouit. licet in penis deferatur dignitati et perſone. ſ. e. li. de offi. del. c. ij. p. ¶ Libramine. ſic et ꝯtrahētes iuſtas menſuras et pondera debēt habere. ſ. de emp. et vend. c. ij. q. ¶ Concipiendis. quo ad ſcripturā et pnū ciationem ipſarum. r. ¶ Ferendis. hoc quo ad pnūciationem vbalē. ad hoc. j. e. vl. s. ¶ Deum a quo ſic iudicabunt iudicabūtur. C. de iud. rem nō nouam. et remetietur in qua menſura fuerint menſi. vt de pe. di. re. cum ex eo. job. andree. t. ¶ Illius. moyſi. exod. xxxij. et habes idem. xj. q. iij. ſūmopere. v. ¶ Ordinarius. fallit in epīs qui aliqua ſuſpenſionis canonis pena nō ꝯphendūtur niſi de ipſis caueatur. j. de ſen. ex. quia periculoſum. et. ſ. e. li. de elec. ſi ꝯpmiſſarius. ꝟ. hmōi. f. ¶ Prodigus. ſic. ſ. de accuſa. c. vlt. ⁊ ſic crudelis eſt etiam ſi ꝯſcienciē ſue confidat. xij. q. i. nolo. p. ¶ Et cōtra. nota iſta duo ſic copulata. vtrūqꝫ enī requiritur ut locum habeat pena. nō enim ſm̄ ꝯſcienciam ſimpliciter iudicare debet. ſꝫ informare debet eā ſm̄ allegata et pbata. de hoc. iij. q. vij. iudicet. ſ. de offi. del. paſtoralis. ꝟ. quia vero. z. ¶ In grauamen. ecce tercium quod requiritur ut locum habeat pena. a. ¶ In iudicio. quid de arbitro nūquid hec pena in ipſo locum habebit. dic ſm̄ gof. et b. qꝫ non. quia de ordinario et delegato tantum ſꝫ cauetur et eſt hec pena ⁊ ſic nō ampliāda. de pe. di. i. pene. j. de re. iuris. in penis. quod ē verum ſm̄ hoſti. ſi ſit arbiter ꝯpmiſſarius ſecus ſi in locū ordinarij vel delegati ſuccedat. ad hoc. ſ. de offi. del. ab arbitris. ⁊ eadem racōe dixit hoſti. qꝫ nō credit hanc penam ī auditore vel in mero executore locum habere cum et hij nō ſint iudices. ſ. de offi. del. ſup queſtionum. ꝟ. i. et ꝟ. verum.

b. ¶ Vel per ſordes. hꝫ eſt quartū quod requiritur vt locum habeat pena hec. ⁊ dicitur fieri p ſordes ſi precio. precio timore vel odio iudex corruptus ſit ⁊ ideo de hijs fecit ſupius mencōem. c. ¶ Officij. quid de bñficio dixit oſti. qꝫ quia pene ſunt reſtringende ſꝫ ad beneficia non extendit. ſi enim ipſa id voluiſſet id expreſſiſſet. de dec. ad audienciam. in ſuſpēſione aūt homis poſſet habere locum qꝫ ſuſpenſus ab officio et beneficio huiꝰ dicitur recte no. ꝯtrarium jo. xxxij. di. preter hec. et facit quod dixi. ſ. e. li. de elec. quia ſepe et qꝫ no. de ap. paſtoralis. in fi. plenīꝰ in cle. de pen. cupientes. d. ¶ Annum. ex tunc inchoandum. ſ. e. li. de elec. cupientes. ꝟ. ceterum. quid ſi ānus fuerit biſextilis. dic ut no. lo. di. c. ij. ſ. de ver. ſig. queſiuit. f. ¶ Condemnandꝰ. C. de pe. iu. qui male iudi. l. vltima. et infamis eſt vt ibi. ff. de iud. ſi filiuſfa. ⁊ iure autenticoꝝ ꝯdemnatur in triplum ſi ciuilis ſit cauſa. ſi criminal. punitur in ꝯfiſcatiōe ꝓprie ſubſtancie. et in exiliū mittitur. j. auten. ut ſi. in exor. li. iurēt. ꝟ. ſi qs autem ſi aūt p imprudenciam iudex male iudicauerit tenetur ex quaſi maleficio in qꝫtum bonū et equum viſū fuerit iudici. ff. de var. et extraord. cog. l. vltim. inſti. de ob. que ex quaſi deli. in prin. f. ¶ Diuinis officijs nec dixit de beneficijs ſm̄ hoſti. g. ¶ Irregularitatis. de qua dicitur. j. de ſen. ex. cum medicinalis. h. ¶ A qua irregularitate. alias a quo. ſ. laqueo. i. ¶ Per ſummum. ē enī de caſibus reſeruatis. vt. xj. q. iij. ſi quis epūs dampnatus. ⁊. e. ſe. de ſen. ex. cum illoꝝ. ⁊ de hoc de cleri. ex. mi. clerici. a. ¶ Infligunt. nec mireris ſi de vno delicto plures penas volumus irrogari. dignū eſt enī. ꝛc. et ita ꝯtinua. et facit quod no. de iud. at ſi clerici. in glo. pnl. b. ¶ Tot. ſcꝫ iudicium. iuſticiam. officij debitum. humanam naturam. quia contra primum eſt corruptus. ⁊ ſic nec deum timet nec hominē reueretur. et facit. ſ. de cri. fal. c. i. c. ¶ Multiplici. ⁊ ſic ſit approbata illoꝝ dominoꝝ doctoꝝ legum opinio. qui dicebāt in precall. l. omnes penas locum habere.

AD apoſtolice di
gnitatis et infra.
ſane cum dura guerra
rum diſcrimina nonnullaſ
pſeſſionis xpiane pro
uincias diuicius afflixiſſet nos ad fredericum
precipuũ principem ſe
cularem huiuſmodi diſſenſionis et tribulationis
auctorem a felicis recor
dationis gregorio pa
pa predeceſſore noſtro
p ſuis exceſſibus ana
thematis vinculo inno
datum ſpeciales nuncios ∙ magne auctis ui
ros videlicet venerabiles fratres. jo. albañ.
et. B. ſabinen. epõs ac
dilectum filiũ guillẽm
baſilice. xij. apl'orum
preſbiterum cardinalem
qui ſalutem zelabant
ipſius duximus deſti-
nandos facientes ſibi
ꝓponi p ipſos q nos ∙
fratres nr̃i quantum in no
bis erat pacem p om-
nia ſecum habere nec-
nõ cum omnibꝰ omnibus optabamus pa
rati ſibi pacem et tran
quillitatẽ dare ac mũ
do etiam vniuerſo.
Et qꝛ prelatoꝝ cleri
coꝝ omniũq; alioꝝ q̃s
detinebat captiuos et
omnium tam clerico-
rum q̃ laycoꝝ quos
ceperat in galeis reſti
tutio poterat eſſe pacꝭ
plurimũ inductiua eũ
vt illos reſtitueret aĩ
hoc item tam ipſe q̃
ſui nuncij anteq̃ ad a
poſtolatus vocati eſſe-
mus officium ꝓmiſiſ
ſent rogari ab ipſo ∙
peti fecimus p eoſdem
ac ꝓponi inſup q ijõ
ꝓ nobis parati erant
audire ∙ tractare pacẽ
ac etiã audire ſatiſfa-
ctionem quam facere
principes vellet de om
nibꝰ ꝓ quibꝰ erat vĩ-
culo excõicatiõis aſtri-
ctus et offerre preterea
quod ſi eccl'a eum in
aliquo cõtra debitum
leſerat qd nõ credebat

Ad apl'ice. dec. Hec põt diuidi in quatuor principales
ptes. in prima pmittit diſſenſionẽ. q̃ erat inter eccle
ſiam et fredericum impatorem et oblacões per eccleſiam ſi
bi factas. in ſecunda que incipit ibi. ſ3 licet. dicit oblacões
nõ fuiſſe receptas p eum et quatuor que faciebant ad dpo
ſicõeꝫ eius enumerat
et quantum quod facie
bat ad priuationem
regni ſicilie. In ter
cia q̃ incipit ibi. nos
itaq;. ipſum depõit
ab impio fideles ab
ſoluit fouentes excõ
municat dat licentiã
electoribꝰ eligẽdi ſuc
ceſſorem. vltimo ꝓte
ſtatur ſe ꝓuiſurum
regno ſicilie. ∙ nota
p̃mo q in ſupſcriptõ
Coꝛ dicit ſacro p̃ſen
te concilio ad memoriã
ſempiternã. quod di
cit de concilio potius ẽ
ad honeſtatem q̃ ad
neceſſitatem. et ſine
ſñia concilij ſentencia
ipe ſufficeret ↄtra im
patorem et quemcũq;
alium. ix. q. iij. aliis
ibi nõ ob q in concilio
facta fuerit depoſitio
ipẽ enĩ hꝫ plenitudi
nem põtatis. ij. q. vj.
decreto. ẽ. de vſurpat.
ad honorem. ſ3 licet in
feriores plati qui iu
dicare debẽt ſm cano
nes p̃ſenciam ſuorũ
hẽre debeant clericoꝝ
xv. q. vij. epũs nullus.
de hijs que ſi. a p̃la.
nouit niſi eſſẽ ↄſuetu
do contraria. ẽ. c. ij. de
cõſue. c. iij. ipa vero
non ſubiacet canonibꝰ
nec ab eis auctẽ hã
bet. ſ3 ↄtra. ẽ. de elec
ſignificaſti. ipſe ergo
omẽs iudicat et nul
lus ipſũ. xxij. di. om
nes. ix. q. iij. cõ. ſola. et
c. nemo. quod autẽ
dicit de mẽoria ſem
piterna nõ eſt h ſpecialẽ. qꝛ omnis ſñia eſt ꝑpetuã et fert
ad rei memoriam et etiam inſtrã ad hoc ſiunt. i. q. vij. ſalu
berrimũ. xxvij. q. i. omnes femine. ſ3 quia hoc negociũ gra
uiſſimum erat. ∙ raro ↄtigit ſñiam depoſicõis cõtra impa
torem ferri. vt per hoc appeat quanta ſit auctas et põtas
eccleſie ∙ ut magiſ timeat eccl'a merito eſt talis ſñia me

morie cõmendanda. ad hoc. ẽ. de peñ. in quibuſdam. ſ. de
ſciſma. c. vno. de peñ. felicis. e. Precipuũ. põt referri ad
auctorem ∙ etiam ad principem. f. Exceſſibꝰ. id ẽ ↄtumacia
excesſiuum. qꝛ ſatiſfacere nolebat. xj. q. iij. nemo epõꝝ. g.
Anathematis. excõicatio cũ ſolemnitate facta de qua ha
betur. xj. q. iij. nemo.
h. Zelabant. quaſi
feruenter amabant
ad h. ẽ. de cuſto. eu.
c. ij. ∙ tales mitti de
bẽt qꝛ cũ is q̃ diſplicꝫ
ad intercedendũ mit
titur irati aĩmus ad
deteriora ꝓuocat. iij
q. vij. in grauibꝰ. xlij
di. ẽ. i. i. Deſtinan
dos. nõ ſolum ipa le
gacõem iniũgit. ſed
etiã cum inferior p̃
latus canonico ſuo ĩ
vtilitatẽ eccl'e ſuſci
pere tenet. ad hoc. iij
q. i. nulli. de hoc. vij.
q. i. qꝛ fratri. xvj. q. i
c nos aũt. hoc verũ
niſi racionabilẽ exca
ſacõem hẽat. de hijs
que ſi. a ma p. ca. c. i
k. Proponi. credẽ
dum erat eis. qꝛ de le
gatione appebat ali
as non. C. de man.
pñ. l. vna. vel dic qꝛ
cardinales et noti e
rant etiam ſine ſcrip
tura credi eis debuit
xcvj. di. nobiliſſimꝰ
vbi de hoc. l. Nob
erat ſumptum de ver
bis pauli. ad roma
nos. xij. ad corinth. v
iij. ſi fieri põt quod ĩ
nobis eſt cum omni
bus hominibꝰ pacem
habẽtes. habes hoc
xj. q. iij. inter verba.
ad ſi. m. Pacem.
huiuſmodi iudicium
ad eccl'am ſpectat.
ẽ. d iud. nouit. et no
ta q eccleſia et quili
bet alius. primo de
bet aduerſarium mo
nere ut ad pacẽm cũ ipſo veniat idem in eo qui agit ↄtra
eccl'am. ij. q. vij. accuſator. vbi de hoc. ad hoc. C. de pigno.
debitores. ſ3 illud de vrbanitate. vt ibi no. ff. de ſeru. vr. p̃.
quidam pberus. n. Mundo. cuius dominus eſt. ix. q. iij.
cuncta. ∙ ẽ. in phemio huius libri. o. Promiſiſſent. cre
dendum eſt ipe referenti. ẽ. de teſti. cum a nobis. ∙ dixi. ẽ.

paratа erat corrigere. ac in ſtatum debitum reformare. et ſi diceret ipſe q in nullo cotra iuſticiam leſerat eccleſiam. vel q nos eum otra iuſticiã leſiſſem parati eramus vocare reges plãtos et pricipes tam eccl'aſticos q ſeculares ad aliquem tutũ locum vbi per ſe vel ſolemnes nuncios ↄueniret. eratq parata eccleſia de ↄſilio coſilij ſibi ſatiſfacere ſi eu leſiſſet in aliquo ac reuocare ſñiam ſi quam cotra ipſum miuſte tuliſſet et cum omni manſuetudine et miſericordia qẽtum cum deo et honore ſuo fieri poterat recipere de iniurijs et offenſis ipſi eccleſie ſuiſq per eum irrogatis ſatiſfactionẽ ab ipſo volebat. et omnes amicos ſuos ſibiq adherentes in pace ponere plenãq ſecuritate gaudere ut nunq̃ hac occaſione poſſent aliquod ſubire diſcrimẽ. Sed licet ſic apud eũ ꝑ pace paternis monitis ꝯ ꝑcum curaremus inſiſtere lenitate. idem tamẽ pharaonis imitatus duriciã et obturans more aſpidis aures ſuas ꝑces hmõi et monita elata obſtinatione ac obſtinata elacõe deſpexit ꝑpter qd nõ valentes abſq graui offenſa criſti eius iniquitates amplius tolerare cogimur vrgente nos ↄſciencia iuſte animaduertere in eundem et vt ad pñs de ceteris eius ſceleribꝰ taceamus q̃tuor grauiſſima que nulla poſſũt tergiuerſatione celari commiſit. Deierauit enĩ multociens pacem quõdam inter ecclẽam et impium reformatã temẽ violãdo et infra Perpetũt ſacrilegiũ

de renũcia. c. i. p. Audire. nõ ꝑficere. vnde habebat ad inſtar auditorꝝ referre. ſ. de offi. del. ſup queſtionum. q. Corrigere. xxv. q. ij. ſñiam. et. c. apoſtolice. ſ. de re iud. cum olim. in aut. de nupẽ. in fine prime columne. coll. iiij. t. Vocare. de gracia hoc dixit. et ut euitaret omnem ſuſpicõem. ad idem. ij. q. vij. nos ſi ↄpetenter. ꝛc. s. Tutum. tale locũ aſſignare debet iudex alias locus eſt ã ꝑpellacõi eciã ſi ſit ſcriptum ap. re. ſ. de ap. ex pte. et. xxxiij. q. ij. ſiue. de ↄiugij. ff. de iud. ſi locus. t. Parata. eccl'a nõ dixit ſe reuocatr. ſed reuocare paratam. et facit ad reſponſiones quas faciunt iudices appellantibꝰ ab interlocutorijs ſuis. de h. ſ. de ap. cum ceſſante. ꝛ. j. ti. prio. ſi a iudice. s. Miſericordia. xlv. di. diſciplina ꝛc. b. Deo. ſ. c. ꝑx. c. Satiſfactionem quam quis nõ tenet remittere eciam quo ad deum. rancorem aũt. ſic. xc. di. ſi quis ↄtriſtatus vbi de h. et. xxiij. q. iiij. ſi is q. et ibi d hoc. d. Volebat. eciam eccleſia ſex. e. Pharaonis qui monicõibꝰ et flagellis durior eſt effectus nec ↄuerti voluit. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. in prin. et habes originem. ex od. vij. vſq ad. xv. et põt dici de frederico ipatore qui magnus fuit ↄparatione creatus ſine veia dãnatus fuit ſicut ↄpabolus de pe. di. ij. principium. f. Aſpidis incantacẽ que aurẽ alterã calcat in terram alterã obturat cauda. ut in cantacõem audire nõ poſſit. f. Elata. xvj. q. i. nos aũt. g. Grauiſſima. bñ dixit. qꝛ maxima cã ſubeſſe debuit impatoris depoſicõi. nec eſt ſimilis depoſicõi clericorꝝ qui ꝑ quolibet magno peccato deponi poſſunt. lxxxj. di. c. i. qꝛ vbi maius ſcãdalum et piculum timetur agendũ eſt benignius. l. di. vt ↄſtitueret. cum ſuis

ſimilibꝰ. hoc aũt inſurgit in depoſicõe impatoris qui quaſi preeſt omnibꝰ xpianis. vt. vij. q. i. in apibꝰ. jtem clerici miniſtrant ſacramẽta ſ non pñcipes. xxxj. di. tenere. b. Tergiuerſacõe ꝑbabili. ad idem. ſ. de cohabi. cleri. et mu. c. vlt. Deierauit. periurium crimen eccl'aſticum eſt. ſ. de iud. nouit. ſ. c. ij. de fo. ↄpe. c. vlt. et grauiſſimum crimen in quolibꝫ ꝑ ſertim in plato vel in principe cum eorꝫ facta trahant ab alijs in exemplũ. ſ. de vo. magne. et ideo grauius puni. xj. q. iij. c. pãpue. k. Pacẽ xps in morte ait. pacem meam do vobis pacem meam relinq̃ vobis. math. x. jo. xiij. facit. xxiij. q. i. miſi bella. nõ eſt g heres xpi qui pacem eius teſtamẽto relictã nõ habet. pñcipes aũt maxime tenentur ad hanc ſeruãdam. xxiij. q. i. noli. d treu. et pace. per totũ. in aũt. de pace tenenda in rubro et in nigro. coll. ix. et qui ↄtra pacem eccl'e ſunt. ſi dignitatem aut cingulũ habẽt nudentur eis. xxij. q. i. qui ↄtra pacẽ. et ſolẽt reddi ſex cauſe ꝑpter quas non ẽ pax inter homines ꝑma qꝛ non puniũtur maleficia eccl'aſtica. viij. qꝛ nõ ꝑfertur ↄtra malos ſñia. ꝛc. ad hoc. ſ. e. li. de of. leg. c. i. ꝛ. xxiij. q. ij. dominus. ſecũda habundancia tpalium gen. xiij. facta ẽ rixa inter paſtores abraham et loth. tercia qꝛ non occupamur in pugna ↄtra demões ad eph. v. nõ eſt colluctatio aduerſꝰ carnem. quarta qꝛ nõ ↄſideramus dãmna guerre in qua diuicias corpus et animas ꝑdimus jere. lvj. fortis incedit in fortem. ꝛc. qnta quia nõ ↄſideramus dubium euentũ belli reg. xij. varius euentus belli. ꝛc. ſexta qꝛ nõ ſeruãmus precepta dei nec decimas ſoluimus. jere. iij. pſa. lxiij. vtinã attendiſſes mãdata mea. ꝛc. xvj. q. i. reuertimini. vnde quod

non accipit ꝑp̄s tollit fiſcus·xvj·q·vij·maioꝛēs·I· ¶ Sacri-
legiū·qđ eſt etiam crimē eccľaſticum·ſ̄·de fo·cōpe·cum ſit·
vbi de hoc·et taliū oblacōes recipi ꝓhibentur·xvj·q·iiij·
miroꝛ·xij·q·ij·de viro.et ſacrilegium tale in capcōe clerico
rum excōicationem irrogat·xvij·q·iiij·ſi quis ſuadente·cā
cā in faciente ꝑ ali
um·de ſen·ex·mulie
res·in ſi·etiam ſinō
irrogetur ipſis atiae
iniuria·c·ti·nup·m·
¶ Cardinales·iſtud
eſt crimen leſe maie
ſtatis ⁊ cōtra tales
ꝓdita eſt noua pe·ī
per decē·j·de pen·feli
cis.n· ¶ Hereſi·ꝓpt
quod crimē nō ſoliū
impatoꝛ ſꝫ pp̄a depoi
debet·xl·di·ſi pp̄a·ſu
ſpectus etiā de here
ſi ſe non purgat·et
ſi ꝑ annū ſic ſteterit
et uitā nolueit·pu
nitur ut hereticus·ue
ſ̄·d heret·excōicam⁹
·§·i·et·§·ſi qui vero·et
eſt idem in excōicato
ob cōtumaciam in cā
fidei·j·de heretic·cum
cōtumacia·o· ¶ Pat
monium.xciiij·di·c·
i·in ſi·xj·q·i·pueint·
x·q·iij·relati·jo·an·
a· ¶ Offēdere.offen
ditur eni pater in fi
lio·xxiiij·q·iij·§·ſed
q̄m·ff·q metus cā·l·
iſti quidē·ſ̄·de ꝑſūp
cā·afferre·dominus ī
ſeruo·ij·q·vij·accuſa
toꝛ uidet in ſubdito·
xxiiij·q·ij·c·ij·b·
¶ Reprehendi·quaſi ī
ſta ſit cā q̄ ꝑuari poſ
ſet regno ſicilie·ſed
nō imperio·c· ¶ Far
toꝝ·genus monete·
ad idem de cēſ·c·ij·
ē emp·et ven·ad no
ſtram·d· ¶ Nouem·
annos.ſuffiċt q em
phitheota eccľe ceſſꝫ
ꝑ bienium a penſio
ne de loca·c·potuit·vbi de hoc·e· ¶ Priuati·ꝑ triennū·C·
de iur·emphi·l·ij·f· ¶ Vices·de trāſla.quanto·ut ec·bene
ſi.ut noſtrum·g· ¶ Dictum·math·xvj·et·xxiiij·q·i·quodā
q̄z·vbi de hoc·jo·an·h· ¶ Ligaueris·claue nō errante·ſ̄·c·
pꝫ·i· ¶ Priuamus·ꝓpter crimina ergo deponit pp̄a impa
toꝛem vt hic·jdem cū eſt inutilis·xv·q·vj·alius·dat coad

capi faciens cardinales
ſancte romane eccleſi
e ac aliaꝝ eccľarum p̄
latos et clericos religi
oſos et ſeculares veni
ētes ad ↄcilium quod
idē ꝑdeceſſoꝛ duxerat
ↄuocandum et infra·
¶ De hereſi q̄ꝫ non du
bijs et leuibꝰ ſꝫ diffiali
bus ⁊ euidentibꝰ argu
mentis ſuſpectus ha-
betur et infra· ¶ Pret
hoc regnū ſicilie quod
eſt ſpāle patrimoniuꝫ
beati petri·et idem pꝛin
ceps ab apľica ſe·tene
bat in feudum iam ad
tantā in clericis ⁊ lay
cis exinacōem ſeruitu-
temq̄ꝫ redegit qđ eis pe
ne penitus nichil hñti
bus et omnibꝰ exinde
fere ꝓbis eiectis illos
qui remanſerūt ibideꝫ
ſub ſeruili quaſi cōdici
one viuere ac ro· ec·
cuius ſunt homies pñ
cipaliter et vaſalli of
fendere multipliciter ⁊
hoſtiliter impugnare

ↄpellit· ¶ Poſſet etiam
merito reprehendi q
mille quidem fartoꝝ
annuā penſionem in q̄
ꝓ eodem regno ipſi ec
cleſie romane tenetur
ꝑ·ix·annos et ampli⁹
ſoluere pretermiſit·
¶ Nos itaq̄ꝫ ſup ꝑmiſ
ſis et q̄ꝫ pluribꝰ alijs
eius nefandis exceſſi-
bus cum fratribꝰ nr̄is
et ſancto ↄcilio delibe-
racōe ꝑhabita diligen
ti cum ihū xp̄i vices li
cet immeriti teneam⁹
in terris nobiſq̄ꝫ in be
ati petri perſona ſit di-
ctum·Quodcumq̄ꝫ li-
gaueris ſup terram li
gatum erit et in celis·
memoratum pꝛincipē
qui ſe imperio ⁊ regniſ
omniq̄ꝫ honoꝛe et dig
nitate reddidit tam in
dignum·quiq̄ꝫ ꝓpter
ſuas iniq̄tates a deo
ne regnet vel imperet ē
abiectus ſuis ligatuꝫ
peccatis et abiectū om
niq̄ꝫ honoꝛē ac dignitate

utoꝛes ipſis male adminiſtrantibꝰ·ſ̄·e·li·de ſup·neg·pꝛe·
grandi ꝑ negligenciam ipōꝝ iuriſdicōem aſſumit·ſ̄·de fo
ro cōpe·licet·cōpellit ipſos iuſticiam facere·xxiij·q·v·ad mini
ſtratoꝛes·⁊ ius canonicum etiam debitis caſibꝰ obſeruare·
ſ̄·e·li·de fo·cōpe·c·ij·de iniur·licet·j·de ſen·ex·decernim⁹·
vnum eni oportet eſſe
ꝑncipatum ad quem
omnes recurrāt·vij·
q·i·in apibus·qui ſi·
ſint le·ꝑ venerabilē
et de hoc vi de quod
no·inno·et hoſti·de
fo·cōpe·licet ex ſuſcep
to·k· ¶ Abſoluen
tes.xv·q·vj·iuratos·
ſ̄·de here·c·vltim·l·
¶ Subiacere·abſo
lucōem ſibi non reſer
uat·et ſic alijs videt
permittere.de ſen·ex·
nup·m· ¶ Illi aūt·ſ·
archiepi̅s mogūtin⁹
coloniēſis treueren
ſis et q̄tuoꝛ laya·ſcꝫ·
comes reni·dux ſaxo
nie·marchio branda
burgenſ·et rex bohe
mie olim dux·⁊ di
cunt quidam q rex
bohemie de neceſſita
te vocandus non eſt
niſi cū alij diſcoꝛdāt
nec iſtud ius habu
it ab antiquo ſꝫ hodi
e de facto tenet·⁊ h
ꝑ hoſti·de elec·vene
rabilem circa non dicat
q exercitus impato
rem facit·xciij·di·le
gimus·ff·de orig·iu
ris·l·ij·§·poſtea·et·§·
deinde cum eſſet·et·§·
deinde q difficile·⁊
§·nouiſſime·et inſti·
de iur·na·§·ſꝫ quod·
C·de vete·iur·enu·l·
i·§·hoc etiā nichilo
minus·ſꝫ nūquid pp̄·
poſſit pꝛincipes electi
one priuare et per ſe
eligere impio vacan
te·dicit h·b·q non
dūmodo ipſi velint
eligerē·ſecus videt ſi nollent eligere vel cōcoꝛdare non poſ
ſent·hoc ꝓbat ꝑ decē·ſ̄·de elec·venerabilem et hoc maxime
in laycis locum habeat·ad h·ſ̄·de iure pa·cum dilectus·⁊
quod ibi no·n· ¶ Eligant·nō ſtatuitur a iure certum tem
pus pꝛincipibꝰ ad impatoꝛem eligendum·hinc eſt q pp̄a
n̄ poteſt eligere niſi pꝰ illos admoneat·ſ̄·de elec·venabilē·

Folio 16

quod nō eſt in eccl'ijs in quibꝫ ſiue ſint cathedrales ſiue
inferiores ſtatuta ſūt tēpora. de elec. ne ꝓ defectu. de cōceſ-
prebē. c. ij. vnde temporis lapſus ſufficiat ꝙ dies ſtatuta. ꝛc
Abbate ſane. diuidit̄ h̄ decī· in ſex ¶ de loca. c. ponunt·
ptes· in quaꝝ ꝑma ponit̄ actoꝝ petitio et eius cauſa
in ſecunda q̄ incipit
ibi. Allegabat̄. ponit̄
triplex defenſio reo
rum· in tercia que in-
cipit ibi ꝓ parte po
nitur duplex actoruꝫ
replicatio· in quarta
que incipit ſi ad hoc
ponitur reoꝝ dupli-
catō· in quinta ibi. ꝑ
ſanis. ponitur cauſe
diffinitio per cardina
les facta. in ſepta ibi
nos ḡ poit̄ ꝑe cōfir
matio· ⁊ hoc dᵉ decē
in ſum. qui petit
certa cauſa expreſſa.
ſi illa: cum nō ꝓbat
ſuccumbit. licet aliā
ꝓbet marie poſtmo
dum emergentem. p
¶ Conuentu. quod
facere debȝ. qd̄ dic ut
ē. de ſſ ꝑ p. cōceri. jo.
an. q. ¶ Dominij. vł
quaſi videt̄ ꝙ talis
libellus admittend⁹
nō ſit cum h̄ ſint ad
uerſa. ex iure eīm do
minij dic̄ ſe dominuȝ
ex iure q̄ſi dn̄ij dicit
alium eſſe dominum
et ſic dicat ſe dominū
et nō dominum. et ſic
quaſi ꝯtrarius deberet r
pelli. de ap. ſolicitu
dinez cum ſuis ꝯcor.
nec debet iudiciū eſſe
impendenti vel dubi
um. ff. de iu. nō quē
admod. Circa huius
libelli formaȝ no. ꝙ
petitio iſta. peto talē
rem iure dominij ha
bet locū cum quis e
mit rem ab eo qui
illius rei dominus ē
et ei rem tradit, et
ſic dominū. ff. de acquirē. reꝝ domi. l. traditor. recte ꝯ di
cens ſe dominū ſue peticōis cā n ponit petitio aūt rei iure q̄
ſi dn̄ij locum habet. cum q̄s bona fidē rem emit a nō dn̄o
et rem ſibi traditam bona fide recepit credens vendentē vē
dicōis et tradicōis tpe dominum eſſe. ff. de publicī. l. ſ et ſi
res ꝯ vlt. ⁊ ſufficit emptori habuiſſe bonā fidem licet ven

priuatum a domino o-
ſtendimus denūciam⁹
et nichilominus ſentē
ciando ꝑuamus omēſ
qui ei iuramento fide-
litatis tenent̄ aſtricti
a iuramento hm̄oi ꝑ-
petuo abſoluentes au
ctoritate aplica firmit̄
inhibendo ne quis ꝙ d
cetero ſibi tanꝙ imp
atori vel regi pareat ⁊
intendat · decernendo
quoſlibȝ qui deinceps
ei velut imꝑatori vel
regi ꝯſilium vel auxi-
lium pſtiterint ſeu fa-
uorem ipſo facto exco
municatiōis ſentencie
ſubiacere. ¶ Illi autē
ad quos in eodem im
pio imꝑatorꝫ ſpectat
electō eligāt libere ſuc
ceſſorem. ¶ De prefato
ſicilie regno puidere
curabimus cum eorūd
fratrum nr̄oꝝ ꝯſilio ſi
cut viderimus expediē
¶ Idē preceptori hoſpi-
talis ſancti jo. jeroſol.
in yſpania et ꝯmenda
tori ac fratribꝫ domuſ
de curuaria hoſpitalis
eiuſdem.

Abbate ſane ⁊ in-
fra· abbas de benefac
ꝓ ſe et ꝯuentu ſuo ꝓ-
ponēs locum de roſcel-
lis eſſe ꝑdicti monaſte
rij iure dominij vel q̄-
ſi ⁊ cum ſuis finibꝫ ac
largicōe regis arrago
num ad ipſū monaſte
rium ptinere petijt ad
iudicari eidem mona-
ſterio locum ipſum et
vos exinde amoueri.
¶ Allegabat aūt pro
pte veſtra ꝙ facta vo
bis donatio de ꝑdictis
ualida extitebat ꝙ ꝯius
illa ſub ſarracenorum
tunc exiſterent ꝑtate.
ꝗ non ſimpliciter ſed
ſub ꝯdicōe fuere dona
ta videlicet ſi ad man⁹
fidelium deuenirent in
quo caſu ꝯceſſio pote
rat et debebat habere
vigorem ꝗ ipſi dona
cōem rerū donatarum
natura vel qualitas nō

ditor malam fidem habuerit ⁊ callido ꝯſilio vendiderit. ut
c. l. ꝯ. ꝓtor aut. ſi talis emptor anteꝙ vſucapiat a poſſeſſiōe
cadat petat rem a poſſeſſore iure quaſi dn̄ij. ⁊ appellatur
actio publiciana. ſi aūt poſt vſucapionē a poſſeſſione cadit
tūc non ꝯpetit publiciana ſ; dat̄ ciuilis actio ſcȝ rei ven. ſm
quoſdā vtilis ſm ali
os directa. ff. de pub
lic. l. i. Dicta eſt autē
publiciana a publi
cio auctore qui eam
inuenit. vt inſti. de a
cti. ꝯ. alie. ad hoc aūt
vt actor obtineat o
portet ipſum ꝓbare
titulū et rem ſibi fuiſ
ſe traditam et bonaȝ
fidem habuiſſe tēpo
re emptionis et tra
dicōis qd̄ preſumit̄
niſi ꝯtrarium ꝓbetur
et ꝙ credat modo vē
ditorem vel donātē
tpe ꝯtractus dominū
nō fuiſſe. alias publi
ciana nō ꝯpeteret. ⁊
format̄ libellus peto
talem rem michi re
ſtitui iure dominij ł
quaſi. hoc eſt dicere
quaſi dn̄ij ac ſi vſu
cepiſſem quod nō v
ſucepi. et de ſola con
ſuetudine admittitur
talis libellus ſub diſ
iunctione. vnde dice
re deberet. peto taleȝ
rem iure quaſi domi
nij ꝗ nō certus eſt
reus in ſuppoſito aūt
libello quamuīs p
tem diſiūcte ꝓbauit
actor obtinebit ſm
formam peticōis. et
ſi deficiat in vna et
abſoluat re⁹ poſtea
poterit intētare alte
ram ptem diſiunctē.
nō ob. exceptione rei
iud. ꝗ hic eſt modo
alia cauſa ꝙ ꝑma. ſ
de cā poſ. c. vlt. et de
h̄ inſti. de acti. ꝯ. alie. ſi
cut cum in iudicio pe
to tā ꝯcerni tutele et ꝑ ſequor alteram ſpēm tm̄. licet fiat ab
ſolutio in illa ſpecie. vel ſimpliciter nichilominus alias ſpēs po
ſtea ꝑ ſeq ꝯ poterō. ſi excipias de re iudicata te replicacōe
doli repellam. C. de iu. licet. ſed ei quod dictū eſt ꝙ mala fi
des tradentis nō nocet accipienti rem bona fide quo minus v
ſucapiat. ꝯtradicit aut. C. de ꝑſcrip. lon. tem. aut. male fidei

obſtabāt ꝛ ſalubꝛe ac laudabile quidem erat ſpectare ac pꝛeſtolari tempus quo illa xp̄anoꝛum dominio ſubderentur. quare mox cum peruenerunt ad ipſos fuerant ad vos totaliter deuoluta.

Multum quoqꝫ diſtabat an ipſi monaſterio de beneſac vel p̄dicto monaſterio populeti ab eodem rege donacio facta fuiſſet. quia et ſi liquebat pꝛedicta monaſterio populeti ab ipſo rege ac ab illo abbati et conuentui de beneſac fuiſſe collata non tamen ob hoc conſtabat dictum regem ipſi monaſterio de beneſac illa donaſſe vel mandaſſe donari. nec pro eo q̄ voluit et ſtatuit vt edificaretur ibi monaſterium poterat ꝛ debebat intelligi eum pꝛedicta vel eoꝛum aliqua conſtruendo monaſterio donauiſſe. cum illa pocius ſua videretur intencio ut quia pꝛefatū monaſteriū populeti tot et tantoꝛum bonorum largicione ditabat abbas et conuentus ipſius pꝛo ſua ſuoꝛum ſalute monaſterium conſtruere tenerentur pꝛeſertim quia monaſterio quod nōdum erat aliqua fieri donacio non valebat.

Pꝛemiſſa vero conceſſio facta monaſterio d̄ beneſac ab abbate et conſentu monaſterij populeti nullum pꝛoꝛſus ei videbatur afferꝛe ſuffragium p̄ eo potiſſie quod poſt litem conteſtatam et pꝛoceſſum iudicij facta fuerat. ſicut clare patebat ex inſtrumēto pꝛefato. vnde cum ius ſi qd̄ in pꝛedictis ipſi monaſterio de beneſac ex conceſſione

que dicit in male fidei poſſeſſoꝛe alienāte ceſſat longi temporis pſcriptio. dic q̄ licet p̄dicte leges corrigantur per auť. vt bona fides tradentis exigat. nilominus quod de publiciana dicit locum habet ut qui rem habuit bona fide et iuſto titulo. licet tradens habeat malā fidem. ꝛ licet accipiens vſucape nō poſſit ꝓpter malam fidē tradentis tn̄ a quocū q̄ poſſeſſoꝛe p̄terq̄ a domino publiciana rem vendicabit cōtra dominū aūt non curꝛit pſcriptio licet tradens habeat bonam fidem. diſtinguit eñ vtꝝ dn̄s ſciuerit ſuā rem taliter alienatā et tunc currit ei pſcriptio longi tempoꝛis ñ res eſſet furtiua q̄ tunc non curꝛit ei pſcripcō ꝓpter vicium qd̄ ei adhereret. ſi ignorauit pſcriptio longi tpis ei nō currit. pſcriptio aūt longiſſima bn̄ currat vt i p̄dicta auť. male fidei hoc ḡ nō vetat auť. qn̄ locum hēat publiciana licet fuerit mala fides tradentis. ſed ad hoc ut longi tpis pſcriptio locū hēat rn̄quiritur tradentis et accipientis bona fides et hoc ſm leges. ſecūdū canones vero ſola pſcriptio. xl. annoꝝ locum habet. ꝛ ſemp cum bona fide ſ. de pſcrip. c. vlt. h. cius fuit hec glo. lꝫ nō ponat ad lraꝫ quam hic ꝓpter ſuaſ remiſſiones poſui q̄s alibi facit ad eam et vides q̄ ſentit h. talem libellū de ꝯſuetudine admitti. et ſatiſ eſſe pōt cum ꝯſuetudo ſit optima legum interpꝛes. ſ. de ꝯſue. cum dilectus. et h̄ eciam nō. guil. in ſpe. de cā. poſ. et ꝓpri. ſ. notandū. v. alie. et q̄ſe. in fi. Alij vt ian. dicit q̄ illi ſub titi tati cauli q̄ libellus alternatiuꝰ nō recipiatur nō eſt ſtandum ſm canonicam eq̄tatem. ad h̄. j. in fi. c. ꝛ. ſ. de iud. dilecti. de in integ̃. reſti. ꝯſtitutus. vbi de h̄ p j inno. et hoſti. ꝛ ꝓ hoſti. de elec. querelā. alij dicūt q̄ h̄ ꝛ in ſimilib; non

fuit obiectum. q̄ bene fuiſſ; repulſa talis peticō ꝓpter rōes allegatas in p̄m. glo. ꝛ ſic intelligunt p̄dictam decre. cōſtitutus. Alij dicunt q̄ vbi actoꝛ incertus eſt ex facto alieno et nil ſibi pōt imputari. tūc admittit alternatiuus libellus. ff. quoꝝ lega. l. i. ſ. q̄ aūt nōnūq̄. al' nō. et ſic ſoluūt ꝯtraria. Lanfre. et innoc. dicunt q̄ vbicūqꝫ quis pꝛobabiliter dubitat nō ſolum racōe alicuius facti ſꝫ eciā ꝓprij. pōt in eodem libello plures actiones ꝓponere. nec cogitur eligere. eciam ſi ſe nō ꝯpaciant. ꝛ ſic intelligat decrē. ꝯſtitutus. alias ſi nō eſt ꝓbabile dubium eligere cogitur. ff. de tribut. q̄ in heredem ſ. eligere vbi plene de hoc. ꝛ adde qd̄ dixi. ſ. c. ſi. d̄ elec. vt que duas Alij dicunt q̄ licet ille libellus videatur ꝯcius non eſt q̄ rei vendi. et publiciana nō ſunt ꝯtraria ſꝫ diuerſa. cum ad eundē finem tendant. cum aūt tendūt ad diuerſum finem tūc habēt locum ꝯtraria ꝛ hoc tenet guil. in ſpe. vt ſ. et ſup hoc adde qd̄ dixi j. de regul iur. nullus pluribꝰ. a.

Largicione. ſꝫ per hoc nō habebat locū vendicatio cum non dicat q̄ tradicio ſecuta fuerit. C. de rei vēdi. l. ſeruū emptoꝛ ñ traditum ſibi p̄ntem vendicare nō pōt. ad idem. C. de here. ven. qui tibi. ff. de rei. vē. ſi ager. ſꝫ dic illud verum in p̄uato. ſecus in eccl'a. C. de ſacroſanc. ec. vt inter diuinum. et. ſ. de ꝯſue. c. ij. vbi de hoc. ꝛ ex hac expꝛſſione ſuccūbuit abbas ꝛ. j. patebit. b.

Pertinē. hoc verbū late patet. ff. de v. ſig. verbū. de ſi. inſtru. inter dilectos. c.

Allegabāt. ſecūda pars. ꝓpoſitum fuit p̄mo p̄ pte hoſpitalarioꝝ q̄ auus ipſius regis caſtrum curuarie cum ſuis finibꝰ ꝯtra quos erat locus de roſcellis pꝰ hoſpitalarijs cōtulerat reſponſum fuit p monaſterium q̄ talis

donacio nō valebat cum facta fuiſſ eo tēpo e quo res donā ta erat in pōtate hoſtium nō in dominio donatoris: et pro hac pte facit q liber homo fidus hoſtium. 7 qd natura fie ri nō accidit in ſtipulacōem nō venire pñt. ff. de v. ob. liber homo. et. l. ſi ſtipuler. 7 ſi aliquo alicui ſit relictum quod ppter qualitatem re licti hēc nō potuit n tenet legatum licet interdum extimacōē habeat cum diſtincti one legis. ff. de l. iij. fideicōmiſſa. §. ſi ſeruo alteri hēc aūt allega cōem monaſterij al legabat hoſpitale ut ſequit. joh. andree. d ¶ Vigorem. ſ. adue niente adicōe vt ſeq tur. ad hoc. ff. d adi- emp. et ven. l. vlt. et legatum qd nō vali ſi legetur ſub adicōe valet adicōe aduem ente. ff. de l. j. cetera. ī pn. ff. de condi. et de mon. qui heredi. in ſi ne. et l. qui ſub adicō ne. e. ¶ Natura vel qualitas. q res dona ta n erat liber homo vel res ſacra vel reli gioſa vel ineſtimabi lis. ff. de ver. ob. inter ſtipulantem. §. ſacrā. reges eni q ſpūalia poſſidere nō poſſunt nec illa poſſūt dona re. 7 recipientes ſūt ſacrilegi. xvj. q. vij. ſi quis deinceps. a. ¶ Laudabile. quaſi diceret nec ex virtu te adicōis debuit infri gi donacō. quia erat laudabil et honeſta b. ¶ Mox. C. d ſacro ſan. ec. ut inter diui num. et. §. dixi. in. iiij glo. e ¶ Ipſos. ſ. xpi anos. d. ¶ Multū bo nus aduocat hoſpi talarioꝝ pmo cōfir mauit ius ipſoꝝ. ſe cundo impugnat ius monachoꝝ duplici racōe. et hec eſt p ma dicebant hoſpitalarij. monachi nō oſtendūt donatio nem regis vt in libello dixerūt. dicebāt monachi ſatis eſſe q oſtendebant donacōem factam a rege monaſterio popu leti. 7 ab ipſo monaſterio populeti monaſterio de bñfac. reſpondebant hoſpitalarij id multū diſtare vt ſequitur.

hmoi opetebat in iu-
dicio minime deduxiſ
ſet q videri nō pōt il-
lud veniſſe quod poſt
modum accidit pnun
ciari vtiq ſup petitis
non poterat ex eadem.
¶ Pro pte autē altera
dicebat q cum rex ipē
ſua pbitate ac ſtudio
ab infidelib loca oqui
ſiuit ſupdicta donatio
aui vel patris ipſius
prius facta de illis cu
ad cultum fidei pueni-
rent regem eundem q̄
ad hoc ſic p eum poſt
modū acquiſita obli-
gare nō potuit cu ſua
ppria facta eſſent 7 vi
derent ab alijs bōis he
reditarijs ſeparata.
¶ Porro pfata ceſſio
facta monaſterio de be-
nefac a monaſterio po
puleti licet poſt accep-
tum iudicium omnem
q pceſſum interuene
rit. pceſſe tn̄ et valere
debebat cum p actore
quod de iure ſuo ex cā

pdonea cauſis ſupueni
enti appeat ſatis ſuffi-
cere videat ſatiſ q eſſe.
ſi put ſeruatur in reo
interſit ipſius tempoē
ſñie pferende. ¶ Sed
ad hec ps veſtra reſpō
dit q cum tam ſupra-
dicti aui donatio q lo
coꝝ acquiſitio pmiſſo
rum fuerint noie reg-
ni facte memorat rex
donacōem ſeruare hu
iuſmodi tenebatur.
¶ Ceterū pdicta mona
ſterij populeti ceſſio
monaſterio de benefac
auxiliari nō poterat in
hac pte q cum quis e
git ex aliq certa et ſpe
ciali cā. et poſtea ſiue a
lia ſiue ſimil ei quam
expoſuit accidit videri
non pōt illa in iudiciū
deueniſſe cū iudex tunc
cſpicere ac attendere
debeat diligenter an ex
ea omnino eadem que
prius expſſa extitit vt
pote que tunc eacam c
peteret actoris intēcio

e. ¶ Donauiſſe. bene dicebāt. q ex nullo verbo poſito in do nacōe facta monaſterio populeti patebat fuiſſe hanc volun tatem donātis q locus de roſcellis daret monaſterio de be nefac. et ecce qd ſequitur cum illa. 2c. johannes andree. f. ¶ Non valebat. ad hoc de ce. cōi. ad audiendam. ij. v. de hoc et de ſpō. imp u b. ad diſſoluend. et xxx. q. ij. qd non fot matum. g. ¶ Accid et ideo alia interpel lacōe opus eſt. ff. de iud. non pōt. 7. l. ſo lemus. uidet g non poſſ ex illa donacōe pnunciare ex qua a ctum nō fuit. vt in p dicta. l. ſolemus. h. ¶ Pro pte vero altē ra. ſ. mōaſterij de be nefac. et hec eſt cera a ps. et bene allegaſ ſent h monachi ſi res donate nō ptinuiſſēt ad regnum q in diſ ponere potuiſſent. ſ qua ad regnū perti nebant licet illa non poſſideret ius quod in eis habuit dare potuit. ff. de ſūdo do. ſi ſūdum. maxime h adicōe. vt. ſ. 7 ad h obligare potuit ſue ceſſorem. vel male al legabant. ex eo q c dicionalis obligacō bene aſtringit ſucceſ ſorem. inſti. de v. ob. §. ex adicōnali. ff. de pbac. pactū. i. ¶ Se parata. bonoꝝ ſepatio nō hab locum niſi i certis caſib no. ff. d ſepat. l. i. k. ¶ In reo quid ſi rem petitam tēpore litis ct. poſſe- derat. tpe ſñie ſine dolo deſijt poſſidere abſoluit. ſi vero tem pore litis cōteſ. non poſſideat et tempore ſñie poſſidet cdemna tur. ff. de rei vend. ſin autem. §. i. ff. ad exi. l. ſigm. §. ſi quis. ſ. d exep. e. pt. ſicut g ex cā ſupuenienti poſt litem ct. abſoluit vel cdemnat reus ſic videt in actore vt ex cauſa poſt lit cteſ. ſupuenienti ſibi debeat reus cdemnari. ſ hoc non eſt verū. vt. j. patet. 7 pōt eſſe racio. q qui agit ex certa cā maxime poſt litem ct. mu tare illam nō pōt nec aliam allegare. qui ſup alia cteſtacō

ſit fundata. ſecus autẽ cum egit vel petijt in genere nullius certe rei ſpālis cauſe faciẽs mē cionem videlȝ qȝ generaliter forte ꝓpoſuit aliquem obnoxium eſſe ſibi vel ad ſe iure dominij vel quaſi rem aliquam ptinere. tunc eñ hoc precipue eſt inſpiciendū iudici an ſufficiēter vel minime de iure vel intencōe conſtet actoris vnde ſi de hoc ex cauſa eciā poſtmodū accedenti liqueat pōt et debet iudex eciā ſi appeat minus iuſte a principio fore actū ſuū exinde animū informare. qui et ſi petitum fuerit indebite nō ob hoc tñ minus valuit et tenuit iudiciū ſubſecutum. nec illius acta vel geſta ꝓpterea minus valida extiterunt nec eciam iudex ipſe cognita taliter veritate ꝓnunciare mo-

trarium poſſȝ cum libera conſciencia et ſecura. Nō pcedȝ eciam multum reo ſi tunc forte in ipm ex hmōi ſuperuenienti cauſa condemnatio nō ferret cum nec alio inſtituto iudicio foret ex illa merito cōdemnandus. vnde et ſi actori ſuam ex ſupuenienti cauſa intēcionē ſufficiat fundauiſſe. cū egit aliqua ſpecialiter non expreſſa. ſecus tñ eſt ſi certam et ſpālem in ſua petitione ſubiūxit niſi poſtmodū intēcionē et eandem ꝓſus quam prius expſſit et tunc eciam competenti cā fundarit. Quare cū memoratus abbas monaſterij ō beneficie ꝓpo fuerit ſepefatum locū de roſcellis cum ſuis tminis ad ipſū monaſterium ex ꝓdicti regis largicōe ſpectare nec ō aliqua facta ipſi monaſterio ſuper hoc ab

nōn ſit facta ⁊ ita ex cauſa illa ex quā actum eſt debet ferri ſnīa. ſꝫ reus qui conueniebat ſi nō poſſidebat tēpore litis cōteſtate hoc dicere debuit. et fuiſſet abſolutus ſi id oſtendiſſꝫ. imputȝ ergo ſibi qȝ tacuit. ff. ad exi. tigni. §. ſi quis. ⁊ §. cetex. ⁊ de hoc ſ. de excep. c. pt. l. Sed ad ſꝫ. quarta ps in qua reſpōdet ad duo ꝓxime dicta in. Ceterū. ſꝫ ſuſpenſio ad ſecūdum. de quo dixit in v̄. porro. n. Specialis. in libello expſſa vt ſꝫ puta ex cā donacōis facte a rege. a. Poſtea. id eſt poſt litem conteſtatam ex ꝓdicta cauſa. b. Alia. puta qȝ petebatur res ex cauſa donacōis modo petitur ex cā vendicōis forte facta poſt litē conteſtatam. c. Similie. vt cum peteret ex cā donacōis facte a rege mō ſit fides de donacōe facta ab alio puta monaſterio populeti. vt hic allegabatur ergo ſimilis cā. ſꝫ ab alia pſona alijs loco et tpe ⁊ hijs que comitant cauſam. d. Tunc. i. tēpore litis conteſ. e. Obnoxium. talis gñalis libellus in pſonalibȝ actionibus nō debet admitti. ſ. de libel. ob. c. vl. tñ valȝ ſi recipiatur et ſibi imputet reus qui cām nō fecit exprimi in libello. C. ō ann. ex. ſi ex multis. ī realibȝ cōiter admittitur. ff. de excep. rei iud. ſi mater. §. eadē. et. l. ſꝫ an eadem. §. actiones. et de ſꝫ plene ſ. de libel. ob. c. ij. ⁊ ff. de eden. l. j. f. Quoniam et ſi. ꝓximū dictum tribȝ racōibȝ ꝓbat. g. Iudicū. ac ſi iuſte pceſſiſſꝫ dūmodo iuris ordo ſeruet in iudicio quī ſeruari debet et ſnīa tenet contra eum et ꝓ eo. licet feratur contra ius litigatoris niſi fuerit appellatum. ij. q. vi. §. diffinitiua. et. ſ. e. ſi. cum inter vos. h. Nec eciam. ſecūda racio. i. Conſciencia. ſi eñ generaliter dixerit eū obnoxium et illū iudex tpe ſnīe obnoxiū repit. ſi eum abſoluerit contra conſciam iudicaret

et in hōc caſu eē abſolutoria ſnīa ꝑpetuo eē ē omni cā pat exceptio rei iudicate. ſꝫ nō ſic cum ex certa cā pecijt. qȝ tunc tm̄ ex illa cauſa patur exceptio. de cā poſ. c. vl. et dixi. ſ. in magna glo. k. Et nō pdeſſet tercia racio. l. Iudicio. videtur ſꝫ qȝ ſi iudex condemnet reum ex ſupuenienti cā. eedem ꝓbacōnes habite in pmo iudicio valeāt in alio inſtituto ex eadem cā. contrarium tenet qȝ noua eſt cauſa. et nouū iudicium. vnde cum ſint lit. non conteſ. recepti. contrum ad ſꝫ non deberent [illegible] iuxta illā regulā teſtes recepti lit. nō conteſ. non valent. ſup hoc poſſꝫ forſan dici vt tradit. ſ. de teſti. pntata. C. e. l. vlt. ſꝫ vel dic qȝ gñalis illius negacio qui ſe negat obnoxium intelligitur de lit. ſup oī obnoxietate eciā poſtea emergēti. vel dic qȝ hec verba ſunt allegacio ptis. nec ponūt ius. m. Egit. reali vel pſonali. vt dixi ſup verbo obnoxium. n. Tūc. i. tēpore litis conteſ. jo. an. o. Ante. i. ante peticōem. vel lite ſup ea conteſ. p. Prefatus itaqȝ. quīta pars. q. Diligenter. xxx. q. v. c. vl. r. Lancea. ſ. c. ſi. c. i. s. Attendens. repetit quaſdā ex allegacōibus. t. Specialis. vt in caſu noſtro. v. Tēpus et locus. ſꝫ vult dicere. ſi peto rem ex cā donacōis licet de tpe ⁊ loco ñ adiecerim qȝ cum donacōē neceſſario cōcomitet tēpus et locus michi nō pdeſt ſi poſt litē conteſ. michi donet eadem res cum de certa donacōe oportuerit intelligi certis loco et tēpore facta. ſi aūt rem peto iure dominij vel quaſi ſꝫ eciam ſi poſt litem conteſ. ius acquiro fertur ꝓ me ſnīa. ff. de rei ven. ſi aūt. i. ſꝫ. et. i. §. cū eñ nullas ſpālis dominij cās expſſiſſꝫ nō ſut ibi concomitācie certoȝ loci et tēporis. et ideo nō eſt vis quo loco vel tēpore dominiū an ſnīam puenerit

ad me. a. ¶ Cenſerẽ
tur. ſ. donacio vel vẽ
dicio ł alia cauſa ex-
preſſa merito cenſet
inualida. qꝛ in dubi-
o regulariter ꝓnun
ciatur ↄtra actorem.
ſ. de pñr. ex lrīs. cū
eñi nõ ſit ꝓbata vẽ
dicio certis loco et tẽ
poꝛe facta et ſic ſit du
bium ā ante litem ↄ
teſtatam vel poſt fu
erit facta ſucūmbet.
et ſic inualidum eſt
ꝓbate actoꝛi cauſam
ſine tempoꝛe. Et no-
ta per hanc lrām qꝫ
tabellio in inſtrumẽ
to debet apponere lo
cum ↄtractus. quodā
tamen dicunt locum
ſolum de ↄſuetudine
apponi cum de iure
cautum nõ ſit. ſꝫ dic
ↄtra p hanc literam
et per decre. ſ. de p-
bac. qm̄. ibi. loca de-
ſignando. ꝛc. ad hoc
ij. q. vij ſibelloꝝ. C. d
ↄtra. et ↄmi. ſtipula.
l. optimā. ſ. de teſti.
ex tenoꝛe. ſ. q ſi. ſint
le. per tuas. video qꝫ
teſtis deponit de lo-
co. ſ. de teſti. cum cau
ſam. j. et in iuribꝫ ſu
perius allegatis. ſed
par eſt ꝓbatio inſtru
mentoꝝ et teſtium
de ſide inſtru. cum jo
hannes. C. e. ti. in ex
erendis. ſꝫ et tabelli
o conſcribere debet
locum. ꝑ. forte conſi
at inſtrumentum lo
co quo nõ potuit.

eodem rege conceſſiõe
docuerit. oſtenderit aũt
donacõem q̃ndam fa-
ctam illi de hĳs ab ab
bate et ↄuentu mõſte
rĳ populeti que nec ĩ
ſua peticõe fuerat expſ-
ſa nec eciam an̄ facta
nullū ꝓ facto comodū
ex ea reportaré debebat.
¶ Prefatus ꝗ cardina
lis pmiſſis omnibꝫ et
alĳs que hĩcmõ fuerũt
ꝓpoſita diligenter au-
ditis ac vtriuſꝫ partis
meritis equa iuſticie lã
ce diſcuſſis prudenter
attendẽs id qd̄ predicti
abbas ⁊ ↄuentus d be-
nefac ꝓpoſuerũt intẽ-
tionẽ videlicet actoꝛis
ex hĳs que poſt litem
ↄteſtatā accidũt poſſe
fũdari ea q̃ debere ĩ iu-
diciū deuenire tũc locū
hĕre ſicut ↄgrue allega
tum ẽ ſup̄ qñ ex certa
⁊ expſſa cauſa ſpãliter
nõ eſt actū. ex hĳs eñi
q̃ poſt incohatũ iudi-
cium euenĩũt qñ cã fu-
it expoſita ſpãlis nec dẽ
bet nec põt iudicis ani
mus ad ꝓferendā ſen
tenciam informari qꝛ
cũ certe cauſe facta eſt
mẽcio vtpote donacio
nis vel vendicionis aut
alterius ſpãlis oportꝫ
incepti iudicĳ tempus
attendi vt liquido ↄg
noſcat̃ an tũc interfu
erit actoꝛis ꝓpter illa
que ſpãlem ↄmittãtur

cã et neceſſario atẽ
debẽt veluti locus et tẽ
pus et hmõi que ſunt
ſollicite attendẽda et ſi
ne quibꝫ vacua et ĩua
lida cẽſerent. Sed cū
ẽ in gñe abſꝫ alicuius
cauſe declaratione peti
tum nõ ſic opoꝛtet ac
cepti iudicĳ tps inſpi
ci. qꝛ non reqrunt nec
ſũt opoꝛtũ a ne attẽdi
pñt hmõi comitancia
in hoc caſu. Et licet a-
liquibꝫ curioſis qui d
hĳs que nõ multũ ex
pediũt ſepe diſceptant
alit̃ forſan appeat qñ
actũ eſt cã aliqua ñ ex-
preſſa. vtilius tñ vide
tur negocia tali expe-
diri ↄpendio qꝫ p quā
dam exactam ſbtilita
tẽ longo diſpendio ꝓ
rogari. pſertim cū nõ
nulla ꝓ vtilitate cõi
ↄtra iuris aſpitatẽ ex
equitatis mãſuetudĩe
tolerari noſcant̃. Vnd
idem cardinał ↄſiderãs
qꝫ ipſi abbas et ↄuen-
tus de benefac. nõ ꝓba
uerũt largitiõem ſuper
hĳs regiã ſibi factã ex
q̃ ſpecialit̃ vos impetẽ
videbant̃ ab hmõi eo
rũdem abbatꝫ et ↄuen
tus impetiõe de man
dato nr̃o pbabito fra-
trꝫ nr̃oꝝ ↄſilio voſ du
xit ſĩaliter abſoluen
dos. ¶ Nos ꝗ cardina
lis eiuſdẽ ſñam ratã
habẽtes eam auc. ap-

b. ¶ Comitancia. ſcꝫ
locus et tempus. c.
¶ Diſceptant. quod
faciendum nõ eſt. ſ.
e. li. de renunc. c. i. j.
de heret. c. ij. C. de ſu
ma tri. l. nemo. d.
¶ Expreſſa. ſ. idẽ qd
eſt quando actum eſt
cauſe expreſſa vt vei
ant ↄcomitancia tẽ-
pus et locus. ⁊ licet
forte de iure ſtricto
id verꝫ eſſet de equi
tate dicimus ↄtrari
um. ff. ad. l. aequil.
ita vulnat⁹. ad ſi. et
equitas ſcripta rigo
ri pſertur. C. de iud.
placuit. ar. bonū de
ſimo. licet helþ. ⁊. e.
per tuas. e. ¶ Proro
gari. ad hoc. ſ. e. li. d
offi. del. ſi is cui. f.
¶ Noſcantur. pone
exemplum. j. de rerũ
pmu. c. vno. ꝛc. g.
¶ Huiuſmodi. quaſi
diceret ſi ex alia cau
ſa agant rei iudicate
ñ obſtabit ſentencia
ſ. de iud. examinata
C. de peti. heredi. he
reditas. ff. de excep.
rei iudi. ſi mater. ſꝫ. i.
et. l. et an eadem. h.
¶ Nos igit̃. vi. ps.

confirmamus. ¶ Bonifacius octauus.

Cum ab vno arbitroꝝ vel iudicum cum aliis pñtibꝰ et mandantibus ſcripta ſententia recitatur habetur ꝑinde ac ſi ſimul eſſet ab omnibꝰ recitata. ¶ Oportet tamen vt is qui recitat nō vtatur verbis ſingularis numeri ſʒ pluralis vt dicat. Nos tales iudices vel arbitri ꝓnūciamꝰ, ſeu ſtatuimus in hūc modū licet ſecus in electione ſeruet in qua vt cenſeatur euidenciꝰ vnica et cōis eſt ab vno vice omniū ſiue ꝑ ꝯꝓmiſſū ſiue ꝑ ſcrutinium ꝓcedat electionis ꝓnūciatio ꝑ verba ſingularis numeri facienda. ¶ Item.

Et ſi ſnīa diffinitiua poſtꝗ̄ ſcripta

Cum ab vno ſi ex pluribꝰ iudicibꝰ vel arbitris vnꝰ cum aliis preſentibus et mandantibꝰ ꝑ verba ꝑlis numeri ferat ſnīam tenet ſnīa. electio aūt ꝓnunciāda eſt ꝑ verba ſingularia. h. dicit. Dubitatio decī. huius fuit ex eo qd dicit lex ꝙ ex pluribus arbitris. aut omnes debēt ſnīam dicere aut nullus. ff. de ar. l. itē ſi vnus. ꝯ. item ſi plures. ſʒ ſatis vident dicere cum vnꝰ aliis pñtibꝰ et mādantibus per verba pluralis numeri ſentētiam dicit. hoc idē tenebat accur. ff. de arbi. l. ſicuti. ¶ Iudicium. ordinarioꝝ vel delegatoꝝ. fit ꝗ equiparatio inter iudices et arbitros. ad idem de offi. dele. vno delegatoꝝ. licʒ interdum ſit grandis drīa ſ. e. ti. c. vl. ſ. c. ii. de arbi. c. ii. cum ſi. l. ¶ Et mādantibus ꝗ ſi alii pñtes eſſent ſʒ nō mandarent ſecus et ſufficit ita eſſe ſcriptum. ff. qui et a quibus. l. preſeſit. vi. q. iii. ſcriptum eſt. et ſic ea ꝯtumitas nō habetur ſʒ ꝑ mandato. et facit. i. de reg. iuris. is qui tacet. et quod ibi dixi. nec enī in ſentētiis ꝓcedit ratihabitio ſicut in aliis actibus de hoc. ix. q. ii. c. i. ſ. de hiis que fi. a prela. cum nos cauē ꝗ ſaciat is ꝑ quo lata eſt ſnīa ab vno ſolo recitata ſi de mandato alioꝝ poſſit fidem facere ſicut de ſnīa. et facit qd no. ſ. de offi. del. cum in iure. in. ¶ Scripta. quod dic vt. i. c. pxīo. in. ¶ Oportet. neceſſitatē importat. alr enī ſi ꝑ verba ſingularis numeri ꝓnūciaret haberet locum ꝯ. ille. item ſi plures qd verꝰ intelligas niſi college q tñ hoc poſſent ꝯmiſiſſent illi vices ſuas nō ſolum in recitādo ſʒ etiam in ꝓnūciando tūc enī ille verbis ſingularis numeri vteret. Interdum tamē verbum oportet honeſtatē deſignat. xxv. q. i. c. i. vbi de h. o. ¶ Statuimus. ꝑ hoc enī verbū ſtatuo bene ꝓfertur diffinitiua ſnīa. ſ. de ver. ſig. in hiis. ꝑ. ¶ Electione. de hoc dic vt dixi. ſ. de elec. ſicut cum. e. li. ſʒ quid dices cōꝓmiſſum fuit in tres vt deberent eligere qui ſecedentes in ꝑtem poſtea redierunt taliter dicentes ꝙ ꝯcordauerant et ꝯmiſerūt vni electionem et ꝓnunciatōem illius de quo ꝯcordauerant q elegit tercium. Alii duo reſiſtūt dicentes. ꝙ nō de illo ſʒ de ſexto fuerat ꝯcordatum. querit an debeat illis duobꝰ credi. et oſti. qui hanc qōnem dicit fuiſſe de facto in eccl'ia lugd. plene eam tractauit. ſ. de ꝓba. cerdo. et dixit ibi ſe inter cardinales obtinuiſſe credendū eſſe illis duobꝰ. tū ꝗ magis credendum eſt duobus. ꝗ̄ vni. et ꝗ duobꝰ credit donec ꝯtrarium ꝓbetur. et vt fraus euitetur. alias qui ꝓnunciaret ſemꝑ poſſet ius ſuū ſubtrahere illi in quē cōiter ꝯcordaſſent. et ꝗ ꝓbationum facultas nō eſt anguſtanda. ſ. vt lite nō ꝯteſ. qm̄. et ꝗ impoſſibile eſt alio modo ꝓbari. in quo caſu

etiam interdū heretico credit. C. de heret. qm̄ multi. in fi. et ꝯſpiratori. ſ. de teſti. co. c. vlt. item cum de ꝯſcientia alicuiꝰ queritur credit vni. ſibi. l. ꝗ aliter ꝓbari nō pōt. ꝯ homicidꝭ ſigificaſti. ii. fi. et ad h bene facit ipſa decre. tercio. et ſic dixit intelligēdam decre. cū dilecti. de elec. vt illi tres vel duo deponāt et de ꝯſenſibꝰ alioꝝ et de ꝓpriis in ꝯtrarium videbat. l. ꝙ credēdum eſſʒ tercio tanꝗ̄ a duobus ad id officium deputato ar. ff. ſi menſ. fal. mo. di. l. i. ſ. de teſti. co. ꝑterea. nec videt credēdum duobꝰ cum videantur in ſuis teſtimoniis ſingulares iii. q. ix. pura. de elec. cum dilecti. de accuſ. cum dilecti. item videtur illi teſtificari de ꝓprio facti. et ſic non ſūt teſtes ydonei. C. de teſti. l. omnibꝰ. i iii. q. iii. ꝯ. item in crimina. li. v. item nullus ydoneus. ſed negari nō pōt quin iſti duo poſſint ꝓbare ſaltē diſſenſū tercii. l. ꝙ ipſe tercius ꝓnūcians non ꝯſenſerat in illum nec de illo fuerat ordinatum. ꝯſilium enī eſt tuti ad has fraudes euitandas ꝙ ipſi ꝯꝓmiſſarii habeant tabellionē et ſcribi faciant publicum inſtrm̄ quō deliberant et ordināt de tali eligēdo et ꝯmittūt illi ſocio vt eligat et ꝓnunciet. aut ipſi idem ſcribant et ſigilla apponāt ut ſcriptura et ſigillum obuiēt ꝯtrarium aſſerenti. i. q. vii. ſaluberrimum. xxvii. q. i. omnes femine. C. de nō nu. pe. aut. ꝯtra qui ꝓpriam. querebat etiā ibi hoſti. an ipſi ꝯꝓmiſſarii ex quo deliberaſſent et ꝯſenſiſſent in aliquē poſſent mutare voluntatem et dixit ꝙ nō. ꝗ vicem capituli tales obtinēt. vñ talis cōſenſus habet ſaltem vim ſcrutinii publicati. ſ. de elec. publicato. a. ¶ Singularis. nota queſtio fuit de facto. eps ꝯꝓmiſſarius ad eligendum abbatem rōe dignitatis ſic locutus ē in plurali. nos t. eps bonon. ꝯꝓmiſſarius. ⁊c. opponebat ꝙ nō valebat electio. ꝗ facta ꝑ verba ꝑlis numeri non credo nocere. ꝗ h vere eſt vnica et ꝯmunis ex quo fit ꝑ vnum ſolū. nec habet locū hec decr. vt ꝑ te videas. quid dices in collatōibus. habebit ne in illis locum hec decr. vt ſi ad pluresſ ſpectat collatō neceſſe ſit eam fieri ab vno et ꝑ verba ſingularis numeri. nō credo. dico enī vt dixi. ſ. de elec. ſicut cum. ꝙ vbi non habet locū decr. ꝗ ꝓpter. nō habebit h locum. ſʒ in collatōibus nō habet locū decre. ꝗ ꝓpter. ꝗ nec iſta. ad idē. i. de preben. cū in illis. et qd dixi. ſ. de elec. c. vlt. Ioh. andree.

Et ſi ſnīa diffinitiua. no. ꝗ ſecus de interlocutoria. ſʒ huic ꝯtra. ſ. de ꝓbac. qm̄ ꝯtra falſam. Sol. interlocutoria bene debet redigi in ſcriptis vt ibi. ſʒ non eſt neceſſe ꝙ ꝓferatur vel recitet de ſcripto. poterit ꝗ iudex interloqui et poſtea interlocutoriam illam tabellio rediget in ſcriptis

nec eſt etiaꝫ de neceſſitate ꝙ redigantur in ſcriptis. ſ alias
nõ credet iudici. niſi id pateat p ſcripta actoꝝ. vt ibi. jo. b.
an. c. ¶ Proferri. quid ſi iudex nouit exercitus eſt vel ne
ſcit legere cum tales iudicare poſſint. ff. de iud. cerus. vbi d
hoc. C. de iud. l. certi. Ho. vel deleget cauſe diffinicõem alte
ri. vel faciat p alium
legi recitacõem et alle
gacões partium et per
ſeipſũ ab alio inſtru
ctus proferat verba
diffinicõis cauſe. ſcꝫ
cõdemno vel abſoluo
vt faciũt potẽtates ita
lie. qd tamen cõſti. ñ
approbat in ſum. c. ti. §.
qualiter. iudices tñ
debẽt eſſe litterati et hãc
pſciam canonũ. ſ. de
conſan. et affi. c. i. d.
¶ Neceſſe. ij. q. i. in
pmis. in fi. et. l. ſtatu
tis. C. d ſen. ex pi. re.
l. ij. et. iij. ff. de ar. l.
nõ diſtinguemus §.
ꝙ ſi. ſ. c. ti. c. i. nec cõ
firmaret talis ſñia p
ap. nec ob. ff. re ra.
ha. l. iij. §. falſus. qd
dic vt no. ſ. e. c. i. c.
¶ Cõuenit. ſ. d offi.
del. ſanc. ij. ſ. e. li. c. ti. c. ij. j. de here. inquiſitores. et. c. vl. j.
de puileg. c. vlt. j. de ſen. ex. ꝙ piculoſũ. cum ſi. ſ. ¶ Illuſtri
um. C. de ſen. ex pi. reci. l. ij. ꝛ in aut. de illuſtri. ꝛ qui ſuper
eos ſũt. §. ſancimus igit. coll. v. hẽs ſ caſum in quo iudex
nõ recitat p ſe ſñiam. ſunt etiã caſus in quibꝫ valet ſñia ſi
ne ſcripto. vt cum breues ſũt cauſe et maxime viliũ pſo
narũ. et breuis poterit dici duoꝝ aureoꝝ. ff. de dolo. l. id ē
et. l. pe. in fi. inſpiciatur aũt qualitas pſonaꝝ et reliquat
iudicis arbitrio. ff. de iur. deli. l. i. ſ. de offi. del. de cauſis. vel
inſpiciat cõſuetudo loci vel fori. xj. di. cõſuetudinis. jtem cum
epũs de ci uili iudicat inter clericos ſuos. xj. q. i. ſi quis cũ
clerico. et hoc hẽs. C. de ſen. ex pi. re. aut. niſi. jtem in caſu. l.
cum pſes depoſito officio cõuenitur ut reddat admini ſtrati
onem. in autent. vt iudices ſine quoq́ ſuffra. §. neceſſitatem
jtẽ cum ppa per ſe pnunciat. valet enĩ licet nõ tulerit eam
in ſcriptis. ipſe enĩ ſolutus eſt legibꝫ. C. de legi. digna vox
et ꝙ eius pñcia oẽm ſupplet ſolẽnitatẽ. C. de teſta. l. om
nium. jtem ſm q̃ſdam valet ſñia lata in cã mrimoniali ſi
ne ſcripto. p decre. ſ. de teſti. albricus. ꝛ hoc videtur ibi te
nere. h. jo. gof. et jnno. ſ hoſti. intelligit ꝙ ibi bene fuerit
ſñia lata in ſcriptis. ſ nõ publicis. ꝛ hoc teneas p cle. de
v. ſig. ſepe. circa fi. vel dicat diſtinguendũ. an iudex pcedat
ex officio. an in figura iudicij. vt in pmo caſu teneat ſñia ſi
ne ſcriptura. jn ſecũdo nõ. vel an pcedat in figura iudicij
vtraqꝫ pte pñte. an altera cõtumaciter abſente. vt in primo
valeat in ſecundo non. ꝛ hoc dixit veriſſimũ allegat. ſ. vt
lite nõ cõt. c. i. et. c. qm. jtẽ ſm jo. et lau. qui h no. ij. q. i. in p
mis. in fi. dẽ cõſenſu partium põt ſñia ferri ſine ſcripto. ſ h. et
hoſti. cõtra. ut. ſ. de offi. del. de cauſis. fatetur enĩ ibi hoſti. ꝙ

fuerit debeat a iudice
non ab alio de ſcripti
recitacione proferri a-
lias nec nomen ſentē-
cie mereatur habere
nec ab ea ſit appellare
neceſſe ¶ Epiſcopo tñ
quem propter digni-
tatis prerogatiuã am-
pliori conuenit honoẽ
fulgere ſentenciaꝫ ab
eo ferẽdam licebit ad
inſtar illuſtrium pſo-
naꝝ per alium recitãe

Sñiam quam ſcrip-
taꝫ cõi a iudice litiga-
toribus nõ recitari. ul
quam p ipõ ſtando nõ
ſedendo pferri cõtingit
nullius penitus eſt mo
menti. ¶ Innoc. iiij.

De appellacionibus.

Cordi nobis
eſt lites mi-
nuere et a la-
boribꝫ releuare ſubie
ctos. ¶ Sancimus ꝙ
vt ſi quis in iudicio

ptes bene poſſent iudiciario ordim renũciare. ita ꝙ nec lo
cus eẽt libello nec placiti ſñie. ꝛ de plano inq̃reretur veri
tas ꝛ mãdata ſua daret. vel aliter ut ſibi videret ordina
ret. ff. de of. pcon. nec quicq̃ §. de plano. et. C. de tem. ap. l.
fi. ſ ꝙ iudicando et pnũciãdo omittatur ſcriptura dicit fie
ri non poſſe. ꝛ dant
doctores cõſilium ꝙ
iudex in ipſa ſñia di-
cat in hijs ſcriptis. C.
d teſta. aut. hoc inẽ.
C. d fi. inſtru. cõtra cõ
et dicunt quidam. a-
liter latam ſñiam ñ
valere. C. de ſen. ex
pi. re. l. ij. et vlt. qd
nõ eſt verũ. ſufficit e
nim ꝙ in ſcriptis fe
ratur. vt hic ar. C. de
teſti. l. cum antiq̃tas
§. fi. a ¶ Cordi. nõ curet
ſi apta ſit vel clauſa
et hẽbis h. C. de ſen.
ex pi. reci. l. i. ar. cõtra
j. ti. pe. appellatio ibi
ſolut. h. ¶ Stando.
in caſibus in quibus
pcedit ſimpliciter
de plano ſine ſtrepi
tu et figura iudicij.
dic vt in cle. de ver.
ſig. ſepe circa fi. glo. e. ¶ Sedendo. ſedere enĩ debẽt iudices ñ
ſolum cum diffinitiue pnũciant. ſ etiam cum res que agi
tur plenam cognicõem deſiderat. ff. quiſ. or. in bo. poſ. ſer. l.
ij. §. dies. in aut. vt ab illuſ. ꝛ qui ſup eos ſunt. §. ſancimus
igit. coll. v. in aut. de iud. §. ſedebunt. xxiij. q. i. paratus. ibi
ſedens me iudicaẽ. xx. iij. q. iij. ſpadum. v. a pcedente. quid
ſi ſedebat in alta turri vel palacio et ptes erant in terris.
Dic ꝙ valet ſñia. potuit enĩ tuicõeꝫ ſibi loci puidere ſi for
te timebat. ar. ſ. de ſpon. cum locũ. de elec. bone. j. ff. de acq
rer. poſ. l. ꝙ in eo §. ſi venditorem. et ar. C. vbi ſenã. vel cla.
l. iij. ante medium. ad h. ſ. e. li. de offi. del. c. ſtatuimus. ꝛ
j. de here. c. vlt. ꝛ idem poſſumus dicere de eo q̃ ſup equũ
ſedendo tulit ſñiam ſcꝫ ꝙ ſentẽcia valeat. licet enĩ non vide
atur ſedere tñ quaſi ſedere. ff. de ſer. ruſ. pdi. l. qui ſella. de
homicid. dilectus. ꝛ. c. ſignificaſti. Alij cõtra. C. de ſen. et in
interlocu. platam. ij. q. vj. §. diffinitiua. in prin. talis enĩ nõ
videtur ſedere ſ baiulari. C. de offi. cun. iudi. l. honorati. ꝛ
iſto. quod dicitur de ſedendo intelligũt doctores ꝙ iudex in
ſede ſua ſedere debeat et nõ ſtare. vnde ſi in culo doleret ꝙ
ſedere nõ poſſet. quid ſi in ipſa ſede nec ſederet nec ſtaret ſ
iaceret ſatis forte fuit de mente iuris ꝙ ſedere intelligat ſi
ſit in ſede ſua de plano iudicando qũocumqꝫ ibi moret tamẽ
pmam tene ꝙ minime ſũt mutanda que interptationem ē
tam ſemp habuerũt. ff. de legi. l. minime. d. ¶ Cordi. ita
ꝙ nec eſt appellare neceſſe. ſ. pe. ihẽ.
Cordi nob. appellãs ad ppam in iudicio vel extra
appellaẽ debet in ſcriptis ꝛ etiã exprimere et apõs
petere ſi vult et ſi petit appellatus pncipales p ſe vel per p
curatores inſtructos ſup pncipali accedere debẽt ad ppam

vel extra ſupẽr interlocutoria vel grauamie aliquo ad nos duxerit appellandum. cām appellacōis in ſcriptis aſſignare ꝺ̃. ꝓperet. petat apl'os quos ei precapimus exhibere. jn quibus appellacōis cauſā exprimat. et cur appellatio nō ſit admiſſa ꝉ ſi appellacōi forſan ex ſupioris reuerencia ſit delatum. poſt hoc appellatori ſꝫm locoꝝ diſtanciam perſonarum et negocij qualitatem tempore ꝓſecucōis indulto ſi voluerit appellatus et pcierit principales pſone per ſe vel per ꝓcuratores inſtructos cum mandato ad agendum et cum rōnibus et munimētis ad cām ſpectantibꝰ accedant ad ſe. ap. ſic parati vt ſi nobis viſuꝫ fuit expedire. finito appellacōis articulo vel ꝺ̃ paum volūtate omiſſo ꝓcedatur in negocio pncipali q̃tum de iure poterit et debebit. hijs que in appellacōibus a diffinitiuis ſentēcijs interpoſitis antiquitas ſtatuit nō mutatis. ¶ Qꝺ̃ ſi appellator que pmiſſa ſunt nō

in appellacōibus a ſentencia diffinitiua interpoſitis nil mutatur. demū appellanti et appellato ꝯſtitucōem non ſeruantibus interponitur pena. a. ꝛ pōt diuidi decre. in. iiij. ptes. jn quaꝝ pma ponitur ꝯſtitutionis ca. jn ſecunda ꝯſtō. jn tercia ipſius declaracio. jn quarta nō ſeruāciū pena. f. ¶ Minuere. ſic. ff. ſi cer. pe. quidam extimauerūt. in fi. de ſꝫ. p. nōnulli. ꝺ̃ do. et ꝯtu. finem. cum ſuis ꝯcor. g. ¶ Subiectos. ſ. in ꝓhemio huius li. et de offi. legā. c. ij. et de offi. or. vt litigātes. h. ¶ Vel extra. hoc debet intelligi qn̄ extra iudiciū appellatur tn̄ a iudice. quod patet per id quod de apl'is ſequitur ſꝫm jnno. ad hoc j. ꝺ̃. hijs qui in appellacōibus ibi eñ̄ excipitur ſꝫ alias nō eſſꝫ vera excepcio ſi non includeretur ſub pcedentibus. ff. de penu. le. l. naꝫ ꝙ ſ. ſi. et ſꝫm hoc quod. j. dicit interlocutoria. ad actū iudicialem referas ꝙ dicit grauamine. ad actum extraiudicialē referas tn̄ p iudiceꝫ illatum. ſꝫ alij ꝯtradicentes cū appellatur ex iudicium ecā nō a iudice ſeruari debere. ar. j. c. concertacōi ad id quod dicitur de apl'is rñdetur id locum hēc quando in iudicio appellat. ad id quod dicit de ꝺ̃. hijs ꝙ. ſꝫ. rñdetur ꝙ illa nō eſt excepcio ꝑmmo determinacio vel ꝓteſtacio q̃dam et hoc eſt ꝟiꝰ. ꝛ tenet hoc. h. ſ. de elec. ꝯſideraciuꝰ. in. i. glo. i. ¶ Jnterlocutoria. no. ius nouū appellantem ab interlocutoria debere in ſcriptis appellare et equiparatur appellacōi interpoſite ā diffinitiua ex interuallo vſꝫ ad. x. dies tunc eñ̄ eſt appellādum in ſcriptis. ſꝫ ſi in ꝯtinenti appellet ſufficit viua voce appellari. ff. de ap. l. ij. ꝛ. ij. q. vj. ad ſi. ſed ab interlocutoria in ꝯtinenti et ex interuallo appellandum eſt in ſcriptis vt hic. et dixit gof. et hoſti. poſt eū ꝙ aliud eciam ius nouū hic inducitur ꝙ qui appellat cām cur appellat debet exꝓmere in appellacōe. ſꝫ p vetera iura ſufficiebat dicere appello ab iniqua interlocutoria ſicut in diffinitiuis. ꝛ induxerūt ad hoc. ſ. de elec. cum dilecti. de teſti. ſignificauerunt. ꝺ̃. mādamus. ſ. c. dilecto. c. dilecti. et. c. ex pte. ſed h. ꝯtra dicens h nouum nō eſſe. dicens ꝙ in illis decre. bn̄ exꝓmebatur cā appellandi. ꝛ cum h. credo p decre. ſ. c. vt ꝺ̃ bitus. jtem dixit gof. ꝙ olim extra iudicium non ꝯpellebat quis cām exprimere. vnde et quo ad hoc iſtud nouū dixit ſꝫ h. ꝯtra dicens ꝙ ſꝫm antiqua iura bene tenebatur qui ex iudiciū appellat cauſam exprimere. ꝛ de hoc no. ſ. e. cum cām. in glo. vlt. ꝛ. c. ſe. in vlnia glo. Jſtud ḡ ſolum dicit h. ſꝫ quo ad hoc ius nouū induci ꝙ in ſcriptis appellatur in iudicio et ex. Cauſa aūt ideo exꝓmitur. vt videat iudex cui porrigitur appellacio an iuſta fuerit vt ſic appellantem admittat vel repellat. vnde ſemp ꝓpa. in cōmittendo appellacōes a grauamine interpoſitas ſcribit ſi eſt ita. k. ¶ Ad nos. maxie ſꝫm quoſdam ſꝫm hoſti. in hijs que de nouo inducit hec ꝯſtō locum nō habet niſi in appellacōibꝰ interpoſitis ad ꝓpam cum hoc h exprimatur. ꝛ cum ſit penalis et ſic reſtringenda et ꝙ ſolum de appellacōibꝰ interpoſitis ad ꝓpam intelligatur. ſatis ꝓbatur p decre. de fo. ꝯpe. romana. i. ſꝫ. ꝺ̃ habes ꝙ archiepus de ꝯſenſu pauum non pōt de cā ꝯgnoſcere appellacōis articulo ꝓtermiſſo. ḡ neceſſe eſt dicere ꝙ de ē. iſta loquatur in ꝓpa. ſed ſꝫm pmam opinionē poſſꝫ dici idem in q̃libet alio iudice ordinario qui p ſimplicem querelaꝫ ꝯgnoſcere poſſit. ſꝫ archiepus p querelam ꝯgnoſcere non pōt. ꝛ ideo primo eſt ſibi videndum an appellacio deuoluat. l. ¶ Appellandū. verbo ꝙ ad huc hodie ſꝫm hoſti. poterit facto appellare. vt. ſ. e. meminimus. ꝛ. c. ſuggeſtum. et. c. ad hec. ſicut de hoc. ſ. de ap. vt debitus. m. ¶ Jn ſcriptis. iſtud ſpeciale in appellacōe ad papam interpoſita. alij ꝯtra et facit p eis. ſ. de pbac. qm̄ contra. ad quod dicit hoſti. ꝙ licꝫ nō fuerit in ſcriptis redactū poterit fides fieri. ſꝫ nūquid quelibet ſcriptura ſufficiat. dicit jnno. ꝙ ſic. ſatis eñ̄ eſt ꝙ forma qua appellatū eſt in ſcriptis ꝓbari poſſit. Expediens tn̄ eſt ꝛ melius ꝙ ſcriptura ſit publica vel autēticum ſigillum. ſ. de ſi. in. c. ij. ꝛ. ſacit. ſ. c. ii. de elec. vt circa. joh. an n. ¶ Deꝓperet. id eſt feſtinet vel valde ꝓperet ꝓpoſitio de hic auget. ſic. C. de iuꝺ̃. ꝓperādum. a. ¶ Petat apl'os. inſtanter et. j. xxx. dies. j. c. ab eo. vt in cle. q̃uis. c. ti. Et nō intelligas de apl'is petro et paulo. ſꝫ de l'ris dimiſſorijs. ff. de li. dimiſ. l. vna. ff. de ꝺ̃. ſig. l. dimiſſorie. b. ¶ Exhibere. ꝙ ſi nō exhibeātur et poſtea iudex in cā pcedat niſi appellacioni renunciatum eſſꝫ iniuſtiꝰ eſt ꝓceſſus. j. e. vt ſup quod eſt veꝝ ſi debitis loco modo et tempore requiſitus eos expreſſe denegat vel infra debitum tempus negligēter vel malicioſe tradere pmittit. j. e. ab eo.

obſeruet reputabitur non appellans et ad p̄oris iudicis redibit examen in expēſis legitimis ꝯdemnandus. Si aūt appellatus ꝯtempſerit hoc ſtatutū in eū tanꝙ̄ in ꝯtumacem tā in expenſis ꝗ̄ in cā ꝗ̄tum a iure ꝑmittitur ꝓcedatur. Iſtum eſt equidem vt in eum ira inſurgant qui ius et iudicem et ꝑtem eludit. Item in eodem.

Legitima ſuſpicionis cauſa ꝯtra iudicē aſſignata et arbitris a ꝑtib9 ſcḋm formam iuris electis qui

ij.ſḟ. ⁊ nota ꝙ iudex tradendo apl'os videtur appellacōm deferre.s.e.ti.dilectis.ad fi. quod verū ē qñ tradit admiſſorios vel reuerenciales. ſecus ſi refutatorios vt ſequit̃ ſic nec terminū dato habet vim delacōis vt dicam.j.e.ti. cum appellacōibus. c. Appellationis. admittēde vel nō et tūc ſequēcia veniunt expoſitiue. vel cām ob quam appellatū fuit d. Superioris. non dixit pape. ⁊ ſic no. ꝑ hijs que.s.dixi.e Delatum. ſolet fieri in dubio cū dubitatur de veritate appellacōis alias caueat penam.s.ti.pxi.e.j.F. Indulto a iudice a quo eſt appellatum. de quo dicit̃.s.e.ti. cum ſit romana.g. Pecierit. qa nō ſufficit ꝙ hoc gerat in mente niſi hoc exꝑmat ore.ff.de v.ob.l. quicquid aſtringende. et no.ꝙ ſcḋm iura vetera aut recipiebatur appellatio a iudice vel a ꝑte aut ſi nec ſtatuebatur terminus. Jn ſecundo caſu ſufficit mittere ꝓcuratorē ad imperandum et ꝯtradicendū. Jn ꝑmo debet mitteꝛ ꝓcuratorem ad ꝓſequendam cām appellacōis.ſ̄ de principali nil dicebatur ꝑ antiquā iura. hodie aūt ſi hoc petit appellatus tenet̃ mittere nō ſolum ad ꝓſequendam cām appellacōis ſ̄ eciam principalem vt h̄ vides. ſi huius ꝯſtōis pcās euitare voluerit. et ſic addit ſolū iſta ꝯſtō et nō derogat.ſ̄ ꝯtra.s.e. qua fronte. vbi hoc videt̃ eſſe in opcōe appellātis. Jo. quidam exponūt ibi ſi maluerit aduerſarius ſcꝫ appellatus. Alij dicunt illud correctū per iſtō. alij ꝙ decre. illa dat opcōem appellanti ad quē appellare velit nō an velit ꝑncipalem cām ad iudicem appellacōis deferre. vel dic ꝙ ibi datur opcio an velit corā eo ad quē appellauit litigare vel delegatum impetrare. et h̄ cū appellatus nō ꝯtradixit. vt hic. h. Per ſe. nō datur opcio vt ꝑſonam trahere poſſit ſ̄ cām. vnde iſtud vel qd̄ ſequitur nō refertur ad poteſtatem appellati.ſ̄ appellātis.i. Munimentis. id eſt ꝑuilegijs et inſtris et omib9 hijs ꝑ que pōt cauſa muniri.s. de do. et ꝯtu. c. fi. de elec. cupientes.s.e.li.6. Finito. ꝑ approbacōem vel ꝑ caſſacōem appellationis. quod eſt officium iudicis ap.ij.q.vj. ad fi.t. Omiſſo. quod nō poſſ̄ arbitrꝭ ep̄s.s.de fo. ꝯpe. romana.i.ſḟ. in. Antiquitas. reuerenda s.de tranſſ. ꝗnto.n. Statuit.l.ꝙ appellās in eis appellationis cām nō teneatur exꝑmere.ſ̄ ſufficiat dicere appello

de ipſa ꝯgnoſcant ſepe ꝯtingit ꝙ ipſis in idem conuenire nolentibus nec terciam eciā aduocantibus cū quo ambo vel alter eoꝝ ꝓcedant ad decisionē ipſius negocij vt tenentur iudex ꝓferat excōicacōis ſniam ꝯtra ipſos. quā ipſi tum ꝓpter odium tum ꝓpter fauorem ꝑcium diuaꝝ vilipendūt. quare cauſa ipſa plus debito ꝓrogata non ꝓceditur ad ꝯgnicōem negocij principalis. Volentes ḡ morbo hmōi neceſſariā adhibē medelā

ab iniqua ſnīa. et iudex debet appellacōm deferre. et pōt ſtatuere terminum appellāti ad appellacōem ꝓſequēdam.e.ti. cum ſit.o. Premiſſa ſue.i. ſi cām appellacōis nō expſſit in ſcriptis et apl'os nō pecijt. et inſtructus non venit. vt hic dicit̃.p. Condēnandus. nō dixit ꝯdemnatus. vñ dixit hoſti.ꝙ iudex principalis cauſe habet ꝯdemnationē facere.ſ̄ dic ꝙ eciā iudex appellacōis ipſam pōt facere.j.e. cum appellationib9.j.ſḟ. in fi. jo. an.q. Cōtempſerit. quare hoc dicit cum in voluntate appellati reſideat ire ſ̄ non ire. hoc intelligitur ſcḋm h̄. cum appellatus hoc approbauit ſ.ꝙ volebat corā ſuperiore cām ꝓſequi. ſi igit̃ poſtea nō ſeruauerit hoc ſtatutum. id eſt ſi nō veniat inſtructus vt debet ꝯ ipſum tanꝙ̄ ꝯtra contumacem ꝓcedet taꝫ in expenſis ꝗ̄ in cauſa. ⁊ qualiter ꝓcedatur ꝯtra cōtumacem reum vel actorē. hic ꝯtra ſ. vel non ꝯt. vel quaſi ꝯtra ſ. plene no. de dolo et ꝯtu. ꝑut.t. Procedatur. ꝑ illum ad quem eſt appellatum.s.e. ſepe.et c.ꝑ tuas. nec eſt mirandum ſi tales taliter puniūtur. iuſtum eſt. xc.s. Jus.s.e. in ꝑn.t. Judicem. qui appellationem recepit ⁊ terminum aſſignauit.v. Parte. que venit inſtructa coram ꝑpꝛ. Eludit. qd̄ reꝑbatur.s.de ali.mu. iu. cau. fa. c.i. de poſtula.ꝑ. bone.ij.g. nec noceabat.ff.de iud. ſi ꝑtor.

Legitima. Judex qui recuſatur ſtatuit ꝯpetens temp9 arbitris ad finiendam cām. quo elapſo ſi finita non fuerit in principali ꝓcedit. Emanauit ad ſuppletionem dec.s.de offi. del'. ſuſpicōis.z. Legitima de veritate cauſe non dubitatur qñ habeat arbiter ꝯgnoſcere.ſ̄ quis ꝯgnoſcet an cā ſit legitima. dic ꝙ idem arbiter. vt no.s.e. cum ſpāli. in tercia glo. jo. an.a. Judicem. ordinarium vel delegatū a ꝑpa.s.e. cum ſpāli. de offi. del' ſuſpicionis. ſi aūt eſſet delegatus ep̄i vel eius officialꝭ vel eſſent plures delegati cū cl'a.ꝙ ſi nō omnes. et vnuſ ex hijs recuſet tunc nō itur ad arbitros quod dic vt no.s.e.li. de offi. del'. ſi ꝯtra vnum. et coram ipſo iudice qui recuſat dandus eſt libellus recuſatorius.s.e. ſecundo requiris. C. de iud. apꝛiſſimi.a. Formam iuris.s.e. cum ſpāli. et nō debent eſſe layci tales arbitri. qꝛ cum habeant teſtes ꝯpellere et alia facere que pertinent ad huc articulum talis ſpūalis iuriſdictio non cadeꝛ

in eos ſm h. ad hoc. xcvij. di. bene quidē. de iudi. decernimus. item nō debent eſſe ſuſpecti alias poſſent ſicut iudices recuſari. item nec debēt eſſe multū remoti. ſ. e. ſecundo requiris. et. c. cum ſpāli. item debēt eſſe in locis cōpe. vbi poſſit hēri copia pitoꝝ. ſ. e. li. de ſ̄p̄. ſtatutum. b. ¶ Cognoſcant. et p̄nūcient. ff. de iud. de qua re. de cauſa poſſeſſ. et p. c. j. parte. c. ¶ Proferat. quod pōt. de offi. del. ſuſpicionis. ¶ Quum. caueant tales arbitri iuris a pena. ſ. ti. cōp. c. i. licet arbitri cōpmiſſarij illam timere nō habeant vt ibi dr. c. ¶ Viſipēdunt. et ex eo magiſ ligantur. ſ. de ſen. ex. p̄ tuas. f. ¶ Ipſa. ſ. recuſacōis. g. ¶ Uerbo. ſ. e. li. de excep. pi. a. h. ¶ Per iudicem ipſū recuſatum ordinarium vel delegatū. cōtra. ſ. de offi. del. ſuſpicōis. Sō. iſta corrigit illaꝫ ſm h. et ſic o. reuolauit ad. a. id eſt h extremum ius ad illō qđ olim erat ante dec. ſuſpitionis ſ̄ dic q̄ decre. iſta ñ corrigit illam. illa enim dec. loquitur in termio ptibus aſſignando ad p̄bandū id eſt pti que ſuſpicionem vult p̄bare. quem nō qui recuſat ſ̄ arbitri aſſignare debent vt ibi. iſta loquitur in termino aſſignato ad cām finēdam quem nō arbit̄ ſ̄ iudex recuſatus debet ſtatuere. i. ¶ Cōpetens. q̄ ſi minus cōpetēt terminū aſſignaret locus appellacōi. ſ. de dila. c. i. h. ¶ Alioqn. ſ. ſi elapſo termino nōdum ſit p̄ ipſos negocium terminatum. l. ¶ Omittat videt q̄ cōſtitutio iſta ſit iniqua. ſic p̄bo pone q̄ iudex in veritate ſit ſuſpectus ſuſpiciōe que cōpoitur cōtra ipſum. arbitri fauore paium vel ptis nō finiūt negocium in termino. iudex p̄cedit in principali et ſic inutiliter cōponitur recuſatio. quō ḡ fiet cum h cōpellat coram iudice ſuſpecto reus litigaē. dicūt quidam q̄ pars petet a iudice vt ſm acta coram arbitris acta negocium ſiniat. ad hoc. ſ. de teſti. p̄ntata. et ſi male p̄nunciauerit appellet. vel dic q̄ ſi arbitri noluēt p̄nunciare vel male p̄nunciāt appellandū ē ad ſ̄pā. ſ. e. li. de of. del. ō arbitris. ¶ Romana. huius decre. xj. ſunt ptes ſicut et. xj. eius di-

ſtatuimus ut ipſis arbitris per iudicem cōpetens terminus prefigatur infra quem in idem conueniant vel tercium concorditer aduocent cum quo ambo vel alter eorum eiuſdem ſuſpicionis negocium terminare procurent alioquin iudex extunc in principali negocio procedere nō omittat. ¶ Item

Romana ecclia et iſta cū ſuffraganeoꝝ remen. eccleſie ſitorumq; officialium qui generaliter de cauſis ad ipſorum forum pertinentibus eorum vices ſupplendo cognoſcunt vnum et idem conſiſtorium ſiue auditorium ſit cenſendum ab ipſis officialibus nō ad dictos ſuffraganeos ne ab eiſdē ad ſeipſos interponi appellacio vitetur. ſed de iure ad remen. eſt curiam appellandum. ¶ Ab archidiaconis vero aliiſq; inferioribus prelatis ſuffraganeis ſubiectis eiſdem et eorum officialibus ad ſuffraganeos ipſos debet et non ad eandē curiam omiſſis dictis ſuffraganeis appellari niſi aliud remen. eccleſie de conſuetudine cōpetat in hac parte. ¶ Cum autem ad prefatam curiam ab eorundem ſuffraganeorum vel ſuorum officialium audientiam fuerit appellatum remen. archieps

cta. p̄mum q̄ de officiali epi nō ad epm̄ ſ̄ ad archiepm̄ appellatur. ſcđm q̄ de ſubdito epi ad epm̄ non ad arepm̄ appellatur niſi aliud eſſ̄ de cōſuetudine. tercū q̄ arep̄s cauſaꝫ appellacōis ad ipſū interpoſite non debet cōmittere vel prorogare niſi in appellacōe p̄babilis cā ſit expſſa. quartū q̄ ſi negetur p a p. negocium deuolutum non inhibebit archiepus iudicem principalis cauſe p̄cedere niſi prius de deuolucōe cōſtiterit. qntum q̄ ſi dicatur ex iniuſta cā appellatum inhibē nō pōt niſi prius recepta app. vt p̄babilit incipiat cōgnoſcē de cauſe veritate. ſextum q̄ licet dicatur appellatum a diffinitiua in caſu p̄hibito a iure ex quo cōgnoſcere de hoc cepit. pōt inhibere ne ſn̄ia execucioni mandetur. ſeptimum q̄ archieps in terciā pſonam poſt inhibitionē ſuam in cā per ap. delata ad ipſum aliquid innouantem iuriſdccōe; exercere ñ pōt. octauū q̄ archieps appellantem in aliis cauſiſ a iuriſdictione epi nō pōt eximere. nono dr̄ q̄ ab epis in cauſis quib⁹ iuriſdccōem tpalem hñt. de iure debꝫ ad archiepm̄ appellari niſi ſpāle ius aliud inducat. decimo q̄ cēſuram eccl̄aſticam in appellantem platam per epm̄. archieps ſuocié nō pōt. niſi ptib⁹ vocatis. et ſ̄ cā legitime cōgnita. vndecimo et vltimo dicatur q̄ ex quo archieps p̄nunciauerit male appellatum ante ſn̄iam ſtatim debet cām ad ſuffraganeum remittere. n. ¶ Generaliter. nota p̄ hanc lrām q̄ officialis eſt ordinarius nō delegatus. et ſic eſt reprobata opinio gof. qui no. in ſūma de offi. vi. g. item dubitari. q̄ officialis epi delegatus eſt non ordinarius. et ob hoc dicebat ſ̄ ipſo ad epm̄ eſſe appellandum. et hoc idē videbatur tenere h. ſ. ne. prela. vi. ſu. c. ij. in glo. ij. vbi dicit q̄ eps non pōt de iure ordinarium dare. ſed ſolum princeps vel lex. ſ̄ dici poſſ̄ q̄ p̄ hoc non negat officialem eſſe ordinariū q̄ dici poſſ̄ q̄ habet a lege. vñ ipſe h. bric. et inno. et hoſti. et oēs no. officialem ordinarium eſſe q̄ ex h dicto neceſſario cōcluditur h. et p̄batur hoc vt dixi. ſ. de offi. vica. licet. ad h. ſ.

qui ꝓ tempore fuerit l
officiales ipſius nulla
tenus in appellationiſ
cauſa interpoſite ante
diffinitiuam ſententiā
citent ptes nec etiam
alijs illam cōmittant
appellationis eiuſdem
cauſa ꝓbabili ſeu legi
tima nō expſſa. ¶ Si
vero vocatis partibus
vel nullatenus aut nō
infra .x. dies poſt inter
locutoriam vel diffini
tiuam ſententiam ap=
pellatum fuiſſe ſeu ali
quid aliud ſimile. ſic
q; non eſſe p appellati
onem ad eūdem archi
epm vel eius officialē
deuolutum negocium
ꝑponatur. ijdem niſi ꝑ
us ipſis cōſtiterit cām
ipſa; ad eos taliter fu
iſſe delatam prohibere

ne illa vel ne ad execu=
tionem ꝓcedatur ſen=
tēcie non preſumant.
¶ Quod ſi obiciatur
ex iniuſta cauſa ſeu mi=
nus legitima ante ſen
tenciam appellacōem i
terpoſitam extitiſſe et
ex eo nō eſſe appellaci=
onē huiuſmodi admit
tendam. nequeunt pꝺi
cti archiepus vel eius
officialis prohibere ne
ꝓcedatur in cauſa ni=
ſi prius appellacōe re=
cepta velut emiſſa ex
cauſa ꝓbabili cogno=
ſcere incipiant de cau=
ſa hmōi an ſit vera.
¶ Si aūt poſt ſenten=
ciam in caſibꝫ a iure ꝓ
hibitis vtpote a ſentē
cia ſuper manifeſto et
notorio crimine vel de
quo qs i iure ꝯfeſſus

de offi. vica. ſua in aut. de iud. circa pn̄. coll. vj. ·o· ¶ Jdē. n̄ tamen p omnia. vt. ſ. de offi. del. ſi certū vnum. § vltimo. p ¶ Suffraganeos ecia; ſi ꝯſuetudo eſſz q̄ appellari poſſz ad eos. vt. ſ. de ꝯſuetu. c. ij. e. li. et vide qd̄ ibi dixi. q. ¶ Ad ſe ipſos. quod eſſe non p̄t appellatio eniꝫ eſt de minori ad ma iorem. ⁊c. ſi aūt ap pellat de officiali ad ep̄m nō appellat de minori ad maiorem ꝑmo de eodem ad eū dem. et ſic non p̄t di ci appellatio. r. ¶ De iure. q. d. de ꝯſuetudi ne poſſz ſecus induci ad h. j. c. primo. et h tenēt moderni. quod eſt falſum. vt. ſ. de ꝯ ſue. c. ij. vbi de hoc. ioh. an. a. ¶ Curiā. niſi appellare vellet ad ꝑpam ad quem o miſſo medio appella tur. ij. q. vj. ad roma nam. et. c. quiſ q̄s. ⁊ idē in legato. de offi. legā. c. i. vbi de hoc. et. ij. q. vj. c. iij. ſecus ſm̄. l. ff. de ap. l. imp atores. b. ¶ Prelatis. qui iuriſdcōe; ha bēt quod dic vt. ſ. d offi. ord. cum ab ec cleſiaꝝ. c. ¶ Curiā remen. de qua. ſ. dix it. d. ¶ Conſuetudie que dat iuriſdcōem ſ. de fo. ꝯpe. cum ꝯti gat. ſ. e. li. e. ti. roma na. de offi. ord. roma na. et in hoc caſu poſ ſumus intelligere. ſ de pben. referente. de no. o. nunci. ſignifica tibus. jdem ſi p̄uile gio cum iſta ſint pa ria. ix. q. iij. ꝯqueſtus. ſ. de offi. ord. duo ſimul. in § debēt. c. ¶ Qui ꝓ tempore. quaſi diceret. iſtud non eſt ius ſpāle ⁊ pſonale quod extinguat cum pſona ꝑmo ꝑpetuum eſt. ſ. de tranſacti. de cetero. ⁊ in alijs archiepis eciā ſeruand eſt ſ. de offi. or. romana. ad fi. f. ¶ Diffinitiuam. q: in appel lationibꝫ a diffinitiua nō eſt neceſſe cām exp̄mere. vt dixi. ſ. e. cordi. ⁊ ſic ibi nō hēt locum qd̄ ſequit. g. ¶ Citent. et ſi citauerint impune nō paretur. ff. de iuriſd. om. iud. l. vl. et hoc intelligas vbicumq; quis citat ab aliquo et con ſtat q̄ citatus nō eſt de iuriſdcōe citantis nō tenet ꝯpare re niſi cauſa talis in citatorio exp̄matur. per quam appeat illum iuriſdcōem hēre ſi vero ſit illa cauſa. ff. qui ſatis dare co. l. ſi vero. ff. de fer. l. i. in dubio melius eſt ꝯparere. xxiij. q. i. quid culpat. ff. de iud. ſi quis ex aliena. ⁊ adde quod

no. iij. q. ij. ſi ep̄s. de accuſac. veniens. jo. an. h ¶ Expreſſa. dupliciter pōt intelligi. ſ. q: archiep̄s niſi videat in appella tione exp̄ſſam ꝓbabilem cām nec citabit nec ꝯmittet. vel dic expreſſa. in citatorio vel in ꝯmiſſione. q: in cōmiſſione vel citacōe exprimet ꝓbabilem cām ob quam ſit appellatū ſꝫ ꝯtra. ſ. e. ti. ſi du obus. vbi archiep̄s cām in citatione non exp̄ſſit ⁊ tn̄ tenuit ci tatio. ſꝫ illud p iſtud ſupplendum eſt. vel citare nō debet. vt h ſi citauerit exp̄ſſione nō facta tenet. vt ibi q: multa fieri. ⁊c. ſm̄ hoſti. i. ¶ Interlocu toriam. ſꝫ interlocu toria trāſit in rem iu dicatam niſi ab ipſa j. x. dies fuerit appel latum. ſ. de elec. cum dilecti. in fi. quod ve rum eſt quo ad pcē ſꝫ non quo ad iudicē quod dic vt. ſ. e. ti. cum ceſſante. ⁊. j. e. c vlt. h. ¶ Simile. vt ſi dicatur appellacōi renūciatum tacite ve expreſſe. ſ. de offi. de le. gratum. vel dicat ex ꝓbabili cauſa nō appellatum. j. ꝓximo ſꝫ en. vel dicatur nō appellatum in ſcrip tis. eo caſu quo debu it in ſcriptis appella ri. ſ. e. c. i. ante § q̄ d hijs ꝯſtiterit ꝓcium iudicium non impedi et officium. l. ¶ Taliter. i. talem fuiſſe appellacōem q̄ deuoluat negocium licet forte ci ſit falſa. m. ¶ Illa. ſ. qn̄ appellatū ē an̄ ſentēciā. n ¶ Sentēcie. quā do appellatum eſt a diffinitiua. o ¶ Preſumāt. primo eñ debet de iuriſdictione ꝯſtare et ꝯgnitio an ſit iudex exercici um iuriſdcōis ꝑcedere. ſ. de ſꝫ p. ſup litis. ad fi. innoc. p. ¶ Minus legitima. cum cā nō eſt in iure expreſſa. ff. de le g. nō poſſunt. ſ. e. paſtoralis. in pn̄. et hoc arbitrabitur ꝑ mo iudex an legittima ſit cā. et ſi male arbitretur appellari poterit. ff. qui ſatiſda. co. l. arbitrio. ⁊. l. ſe. ſi autem cām in iure exp̄ſſam negaret eſſe legitimā nō audiet. ff. de ꝓba. ab ea par. q. ¶ Prohibere. ptibus vel iudici quo fuit ap pellatum vel forte tercio deputato forte ad executionē ſen tēciarum. r. ¶ Vera. licet eñ quo ad ꝯmiſſionem faciēdā ſufficiat q̄ ꝓbabilis ſit cā. vt. ſ. § cum aūt. ꝓbari tamē ha bet veritas cauſe ap. niſi ſe offerens ꝓbatuꝝ coram iudice

a quo appellauit nō fuerit admiſſus·vt.ſ.e·interpoſita·et
dic vt ibi.n. Prohibitis·multo ḡ forcius in nō ꝓhibitis
locum habebit.ar.a minori·ſ·de elec·cū in cunctis.t. No
torio·in quo nō admittitur appellacō·ſ·e·cum ſit romana
et·c·puenit.⁊.c. ꝯſuluit·et dic notorio p euidenciam rei vt
differat ab eo notori
o iuris p ꝯfeſſionem
de quo ſequitur ·a.
Vel de quo·no·al
ternatiuam·nā videt
ꝙ tria ꝯcurrere debeāt
ad hoc ꝙ in crimine
nō debeat appellare·ſ
ꝙ ſit ꝯfeſſus teſtib⁹
ꝯuictus et argumen
tis ſupatus·ij.q.vj.§
ſunt quorū·v·nulli⁹.
C.quorū ap·non re.
l·ij.⁊ dixit dominus
Azo· ꝙ niſi oīa iſta
tria ꝯcurrāt reſeruat
ꝯdemnato beneficiū
appellādi· alij dicūt
et forte bene ꝙ ꝯfeſ
ſus in iure nō audit
appellans ſi tamen ita
ſit ꝯfeſſus ꝙ ſtandū
ſit ꝯfeſſioni non tor
mentorū formidie ex
titus. ⁊ hoc tamen i ca
ſu ꝙ in criminali ſi
vellet allegare ſe ſic
errore facti ꝯfeſſum i
quo caſu poſſet appel
lare ut ſuum corrige
ret errorem·ff·ad tur
pill·l.i §·vlt·et hec o
pinio ſatis p hanc li
teram ꝓbatur que
diſiunctiue loquitur
nec poſſit negari cri
men p ꝯfeſſionem fo
re notorium.ſ·de co
habi·cle. vxi·et in no
torio non admittitur
appellatio·vt in pꝰ·glo·b· In iure alias nō preiudica
ret ꝯfeſſio ſuper crimine.ſ·de ꝯfeſ·c·vlt·ſaluo eo quod hēs
de exceſ·prel·ꝙ ſit graue·c· Conſimilib⁹.puta ſi appelle
tur ne teſtamentū apiatur.vel ne ſcriptus heres in poſſeſſi
onem mittat.ff.de ap.recipiendis vel nō·l·pe·et vl·ſ·e·cō
ſtitutis.ij·vel p ꝯtumaciam in nō veniendo·vt·xxiij·q·iij·de
illicita·d· Mandetur.ḡ notorius criminoſus et ꝯfeſſus
in iure auditur appellās ꝯtra iura ſupius ſignata·pōt di
ci ꝙ notorius criminoſus appellare pōt ſ; iudex nō tenetur
appellacōi deferre·vt in ꝯtrariis ad idem·ſ·de ap.paſtora
lis niſi exprimeret cām racōnabilem·puta ſe timore tormen
torū ꝯfeſſum vt ſupius dixi·vel p errorem·ff·de ꝯfeſ·l·vlt.
et pe·alias ḡ anteꝙ ſupior de appellacōe ꝯgnoſcat et inhi
beat·pōt iudex ſnīam exequi poſtea non·j·c.nō ſolum·c·

extitit ꝓmulgata vel
ſimilibus appellatum
eſſe dicat·pūt ne ſentē
cia execucioni mandet
poſtꝙ ꝯgnoſcere cepe
rint vtrū ſit recipiēda
vl nō appellacō ab eo
interpoſita inhibere·
In alium qꝫ qui cir
ca rem de qua inter ap
pellantem et appellatū
ꝯtrouerſia vertitur a
liquid poſt eorū inhi-
bicōem attemptat nō
valent occaſiōe hmōi
iuriſdictionem aliqm
vendicare. Cum vo
is qui ad remēſem cu-
riam ſup aliqua cā vo
cem appellationis emit
tit nichilominus in cau
ſis aliis ordinarii ſui
iuriſdictioni ſubiaceat·
remēn·archieps vel of
ficial ipſius nequaꝙ

iuriſdictionem ipſam
in aliis impediant aut
ab eiuſdem ordinarii
pōtate totaliter eximāt
taliter appellantes.
Debet aūt ad eos ab
epis pſate puincie ſuꝫ
per cauſis in quibꝫ tē-
poralem iuriſdcōnem
exercent niſi forte de ꝯ-
ſuetudine aut priuile
gio ſiue iure alio ſpeci
ali ſit appellādum ad
alium appellari. Sē
tencias qꝫ interdicti l
ſuſpenſionis ſeu excōi
cationis in appellantē.
ab eo a quo appellatū
ꝓponitur ꝓmulgatas
nullatenus niſi vocatꝭ
ptibꝫ et de appellatiōe
legitime ꝯgnito reuo-
cent aut denūcient eſſe
nullas. Cū aūt ad re
mēn· arcepm ab audiā

Alium.ab appellāte appellato et iudice· iſte enī alius in
trāſtulit ad archiepm cām ſuam.et ideo pōt ſimpliciter ad
uerſarium coram ſuo iudice ꝯuenire et nō coram arcepō cuꝫ
nullam hēat pōtatem in ipſū·de offi·ord·paſtoralis.ſ·e·
romana·in pn·ad h·ſ·e cum teneamur· tales ḡ citare nō
pōt quod verum eſt
niſi iuriſdcōem ſuam
impediret·j·de pen·
romana·f· hmōi
cum caſus iſte non
ſit expreſſus in iure·
ſ·de offi·ord·paſto
ralis·g· Ali iqua
cauſa·in illa tn̄ exēp
tus eſt appellans a
iuriſdicione ſui iudi
cis·archieps ḡ in a
liis cauſis in quibꝫ ē
man⁊ iuriſdcōne or
dinarii nullā habet
pōtatem vt hic dicit
ad h·ſ·e·ꝓpoſuit v
de hoc·licet enī ipſe
ſubditus appellans
fortaſſis poſſit illuꝫ
recuſare vt ſuſpectuꝫ
vt.ſ.e.ad hec ſi pna
arceps tamen de hoc
ſe intromittere non
habet vt h·b· Nos
ſcꝫ archiepōs·i· Te
poralem·quam in cri
minibꝫ p alios exer
cent·quod dic vt·j·
e·li·ne cleri·vel mo.
c·vlt·⁊ hoc qꝺ hic
dicitur ꝓbabamus
olim p decre·ſ·de de
lic·pu·c·ij·vbi de h·
ſ·de ma·et obe·ſoli
te·et ibi ciā de hoc·
et vide qꝺ no.hoſti·i
ſumma·e·ti·§·de quo
ad quem·v·ſi po ne.
et·v·ſe·k· Conſue
tudine pſcripta·alias nō valeret·ſ·de ꝯſue·c·vlt·l· Ali
o·puta in cā feudi·ſ·de fo·ꝯpe·ex tranſmiſſa·⁊·c·verū·de
ma·et obe·ſolite·m· Excōicationis·in hoc ſūt iſta paria
ad h·j·de ſen·ex·is cui·in fi·n· Vocatis ptibus·ſ·e·c·§·
ſi vero·nam merita circum·⁊c·C·ſi p vim vel alio modo·l·
vl·et ꝯcor·ad hoc·ſ·de offi·or·cum ab eccleſiarū·o· Re
uocent·vel abſoluat et intelligo hoc verū vbi piculum nō
eſt in mora qꝛ tunc bene poſſent abſoluere· et ſi nōnullas
nūciare vel reuocare·ad hoc·ſ·e·qua fronte·§·i· de ſen·ex·
ſacro·ibi·abſꝫ periculo·p· Ante ſnīam·qꝛ aliud ſi a ſnīa
qꝛ ibi aggreditur iudex ſtatim ꝯgnicōem pricipalis nego
cii· quod dic vt no·ſ·e·vt debitus· in glo·pe·quis aūt ha
beat exequi ſnīam latam per iudicem ap·vide qꝺ no·ſ·de
offi·del·paſtoralis·§·p·q· Cognito legitime·ſ·partibꝫ

pꝛeſentibus vel altera p̄ ↄtumaciam abſente .s̄.e.interpoſi
ta.r. ¶ Racionabilem.ut ꝙ peccatum fuit in dec̄. cordi.k
in decre.vt debitus.vel cū nō eſt repta vera.io.an.a ¶ Re
mittere.quid de attēptatis videbis.j.c.nō ſolum.

Ut ſup.ſi iudex requiſitus nō tradit apl'os.⁊ poſtea
pcedit ī cauſa
nō valet pceſſus ni
ſi renūciatum fuiſſet
appellacōi.diuide de
cre. in duas ptes in
quarum p̄ma ponit
ius antiquū.in ſecū:
da penam iudicis nō
obſeruantis.⁊ ema:
nauit ſuppletorie a d
dec̄. s̄.e.cordi. c.
¶ Cauſa.debet enim
in apl'is exprimi cā
appellationis et cā de
lacōis vel repulſioīſ
s̄.e.c.i.io.andree.d.
¶ Facilioꝛ.decꝛ.s̄.e.
ti.de elec.cupientes.
§.ad h.e. ¶ Ille.iu
dex ſcꝫ. ſ quando ex
tra iudicium appella
tur.ↄſueuit appellāſ
dicere. ⁊ apl'os pe
to ſi ſit qui ipſos da
re poſſit et debeat. ſ
¶ Edite.s̄.e.ti.cordi
s̄. ¶ Requiſitus.cū
debita inſtācia loco
et tēpore ↄgruo. ali
as pena ſequens lo
cum nō habet.j.e.ti.
ab eo.ij.ſ.h. ¶ Ex
tunc.id eſt quo dene
gauit expꝛeſſe.vel in
fra debitum tempus
malicioſe vel negli
genter nō tradidit.j
e.ti.ab eo in fine.i.
¶ Renūciatum. taci
te vel expꝛeſſe. s̄. de
offi.del.gratum.de teſti.cum veniſſet.k. ¶ Irritus. poſito
ꝙ alias valeret de iure.puta ꝙ fruſtratoria eēt appellatio
cui deferendum nō eſt.j.c.pꝛ.io.andree.

Cum appellacōibus.iudex ap.inque appellātem an
ſniam remittere debet ad iudicem pncipalem et in expenſ
ↄdemnare.et hoc ſi pncipalis iudex nō detulerat appella
tioni.ſ ſi detulit nō fiet remiſſiō de neceſſitate.in appellati
onib' interpoſitis a diffinitiua antiqua iura ſeruentur. in.
¶ Deferendum.habet eīn iudex iuſticiam pmitari. de ver.
ſig.forus.in fi.et merito nō eſt deferendum friuol ap.non
eīn fuit inuenta vt eēt iniquitatis defenſio.ſ inno naē fine
dum.s̄.e.ad nrām.et.c.cum ſpeciali §.porro. ſic et iuramē
tum nō fuit inuentum ut eſſet iniquitatis vinculum.s̄.e.li.
de iureiurā.c.i.cum ſuis ↄcoꝛ.n. ¶ Inferioꝛ.a quo appella

ſuffraganei ſui ſup a:
liqua cauſa fuerit ante
ſniam appellatum.idē
archieps poſtq̄ꝫ de ap:
pellatione ↄgnito ↄſti
terit eam minus raci:
onabilem extitiſſe cau
ſam ad eundē ſuffraga
neum remittere nō pre

Uponat. ¶ Item.
Ut ſup appellati
one ac eius cauſa in:
ſtructio facilioꝛ valeat
in pceſſu haberi diſtri
cte pcipimus ꝙ ille a
quo appellatur apoſto
los appellanti iuxta te
noꝛem cōſtitucōis nrē
ſr ꝫ edite tribuat req
ſitus. ¶ Si vero nō ex
hibuerit extunc ſi foꝛ
te in cauſa pcedat ni
ſi appellationi renunci
atum fuerit eius inua:
lidus et irritus ſit pro

tum fuit ante ſniam.o. ¶ Admittat.tradere tamē apl'os
nō eſt deferꝛe.vt dixi.s̄.e.cordi.io.an.p. ¶ Canonicas.s̄.
e.vt debitus.⁊.c.romana.in fi. hoc verū niſi iudex deferat.
vt.j.e.c.ij.in fi.q. ¶ Eadem die. ea eīn que ſniam ↄcomi
tantur ead̄ die qua pncipale expediri debēt. ſicut fructus
et expēſe.ff.d̄ re iud.
l.paulus. de hoc.xxx
v.q.ix.§.ꝙ ergo.ali
as incipit. hijs ita.
dicam.j.de reg. iur.
ↄtra eum.r. ¶ Ean
dem.ſ.friuolā appel
lacōem.s. ¶ In ſe
no.p hijs que no.s̄
de renū.ꝙ in dubijs
et.c.vlt. in glo.ij.t.
¶ Refutari. p hāc
literā dico ꝙ ſi iudex
detulit ap.fruſtatoꝛi
e et ſuperioꝛ ad quē
fuit appellatum remi
ſit eo non ob. ꝙ detu
lerat.ꝙ ipſe ↄgnoſce
ex pꝛioꝛi iuriſdictiōe
oꝛdinaria vel delega
ta quam habebat.
et nō ex noua de mā
datione. ſi enim ille
refutat delacōem. ſ
ille remanet iudex q̄
lis erat.ſ vera ſi ipe
ſuperioꝛ hoc expreſ
ſe ageret.ſ.ꝙ delega
tum eum ad cauſam
daret quod poſſ cū
ipſius cauſe ſit iudex
vt ſequitur.u ¶ De
ferens.et male ⁊ ca
lis reatus merito de
buit ab ipſo honoꝛē
excludere iudicandi.
C.vbi ſena.vel cla.l.
i.d̄ neceſſitate igitur
nō fiet ad ipſum re
miſſio.ff.ſolu.ma.ſi
ab hoſtib' §.i.ff.de pac.l. tres fratres. x. ¶ Remittendo a.
ad ipſum iudicem qui detulit.voluntarie autem poſſet ipſe
iudex ſuperioꝛ remittere ſi vellet.⁊ eſt ſi.de renunci.c. vlt.
et nota per hanc literam terminatam queſtionem qua q̄ri
tur an termini aſſignatio quam facit iudex a quo appellatū
eſt habeat vim delacōis.vides eīn ꝙ ſi detulit non reaſſu
mit iuriſdcōem.etiam ſi fruſtratoꝛia fuerit appellatio.ſed e
lapſo termino aſſignato et appellatoꝛe negligente reaſ
ſumit iudex iuriſdcōem.s̄. e.ſepe.vel ſatis poſſ dici ꝙ dec̄.
iſta locum habꝫ cum appellans pſequitur ſi eīn nō pſeq̄re
tur tunc non obſtante delatione reaſſumet iudex iuriſdicti
onem per iura p̄dicta.⁊ per hanc lrām que dicit.s̄.appella
toꝛe nichilominus.⁊c.et ad hoc facit quod no.h.de ma.cō
trac.ↄtra inter.ec.c.ij.in.iiij.glo.ſ pbatur hoc optime p

ceſſus. ¶ Clemēs.iiij.
Cum in appellatoi
bus friuoliſ nec
iuſticia deferat. nec ſit
a iudice deferendum ſi
iudex inferioꝛ appella:
cōem minus legitimā
non admittat.eam ap
pellatoꝛe nichilominus
pſequēte ſupioꝛ de ip
ſa ↄgnoſcens cauſam
ad pꝛioꝛē iudicem iux
ta ſanctiones canoni:
cas ſine difficultate re:
mittat eadem die ↄdem
nationem faciens expē
ſarum. ¶ Si vero iu:
dex admittat eandem.
licet tam appellatio q̄ꝫ
ipſius iudicis delatio a
ſupioꝛe valeant refu:
tari.qꝫ tamē iudex ipē
quantū in ſe fuit a ſe
iuriſdcōem abdicauit
eandem appellationi

decre.§.c.oblate.in prin. vbi deferre. et terminum ad pse- quendum assignare ponuntur vt diuersa. item videtur q᷑ a liter debeat mittere appellans quando delatum est et aliter quando solus terminus est prefixus. quod dic ut no.§.de re nuncia.veniens.in glo. sed nō videtur. item si contrarium dice- retur iam sequeretur q᷑ omni appellationi deferretur a iure. cum ab ipso iure ipsi pro- sequenti statutus sit terminus.ij.q.vj.et qui.§.e.cum sit.et.c. ex ratione.sicut ergo iure ter minum simpliciter sta tuendo non defertur et sic de iudice eadem ra tione est dicendum. a. ¶ Statuta.est au tem racio quare aliud in appellationibus a diffinitiua interpo sitis.quia iuste potuit iudex iudicare.s.secundum allegata et probata. et iuste posset ipsius contrarium iudex appel lationis pronunciare propter nouas probacio nes.C.de tempo.ap. per hanc.de testi.fra ternitatis.§.de fi.in stru.cum jo.et ideo de ferendo appellationi a diffinitiua interie cte nō potuit interpo ni iudex quia secus in ap pellatione ante dif finitiuam interposita quia ibi fit querela tantum de iniquitate iudican tis.de hoc.§.e.inter posita.§.vlt.an autem si iudex ap.pronunciet bene iudicatum et ma le appellatum ipse id vel primus iudex habeat exequi sententiam.no.§.de offi.de le.pastoralis.§.preterea in glo.vltima.

Ab eo qui appellat.si appellans.i.xxx.dies instanter nō petit apostolos appellationi renunciat. si iudex modo debito requisitus illos non tradit.si postea procedit nō va let eius processus.c. ¶ Triginta dies.ij.q.vj.post ap.§.vl. in fi.et.C.de ap.iudicibus.olim dabantur solum.v.dies. ij.q.vj.ab eo.et currunt isti dies a die sentencie.vt in pre di.§.et preal.l.iudicibus quod verum intelligo quando est ap pellatum infra.x.dies.cum enim non teneatur quis appella re nisi a tempore sciencie.ad hoc.j.e.concertationi.pone q᷑ post xxx.appelletur.tunc impossibile fuit tempora a die sentencie computari.et tunc puto illos.xxx.dies a die sciencie computari. ad hoc.C.de tempo.ap.l.i.in.§. ¶ Instanter.sic.c.di.prisca

deferens minus iuste totaliter cause decisio in superioris est potesta te transfusa.nec est il li causa de necessitate vlterius remittenda. Saluis hijs que sup appellationibus post sententiam interposi tis sunt statuta. ¶ Bo nifacius.viij.

Ab eo qui appel lat infra.xxx.dies in stanter apostoli peti de bent.et eidem infra di ctum tempus a iudi ce exhiberi alias presu mitur appellationi sue renunciare appellans si eos infra idem temp9 petere pretermittat.etiam si vadat aut mit tat ad appellationem huiusmodi prosequen dam. ¶ Illud autem quod felicis recordaci onis innoc.papa.iiij. predecessor noster sta tuendum decreuit.vt si is a quo appellatur apostolos appellanti nō tribuat requisitus.ex tunc si forte in causa procedat nisi appellatio ni renunciatum fuerit eius inualidus sit pro cessus tunc demum ob tinet cum iudex super hoc cum debita instan cia loco et tempore con gruo requisitus eos ex presse denegat vel in fra premissum tempus maliciose aut neglige ter illi tradere pretermit tit. ¶ Item.

Non solum inno uata post appel lationem a diffinitiua sententia interiectam

§.de renuncia.quidam.quod si quis dicat apostolos peto.et ite rum peto.et cum instancia peto nunquid dicetur instanter pe tiuisse.videtur q᷑ iteraciones ille habeantur solum pro vna peticione.sicut cum quis dicat appello appello.vnica est ap pellatio.xxxi.q.ij.lotharius.consuetudo que est optima legum interpres.§.de consue. cum dilectus.interpre tatur talem peticionem instantem dici.quod tenet guil.in spe.tra cta.libel.ti.de appella tionibus.§.sequitur.ad fi.dicens q᷑ hoc nun quam vidit opponi.et q᷑ satis facit qui instan ter in ipso actu appel landi illos petit.tu dic q᷑ illos debet iterum petere cum textus eos dicit instanter et fe pius petendos.ij.q. vj.post ap.et.j.dicat cum debita instancia et ad hoc.j.de sen.ex. constitucionem in fine. hodie dic ut in cle.e. ti.quamuis.i.responsio.iudex tamen eciam non pe tenti apostolos dare de bet.C.de ap.quam.ij.q vj.ab eo.sed licet tunc non det.non habetur cum pena.de qua.j.ij responsio.e. ¶ Vadat.si nō ne iter arreptum ha betur pro ap.§.e.di lecti filij.j.forte illud hodie correctum est per dec.vt debitus.vel licet habeatur pro ap pellatione cum tamen appellatum est verbo nō habetur pro apo stolorum peticione.vt hic.et fuit hoc statu tum.vt facilior instructio per apostolos habeatur.§.e.vt sup.et simile est vbi nō sufficit factum quia requiritur verbum. §.de elec.ecclesia vestra.§. ¶ Decreuit.§.e.vt sup.g. ¶ Lo co.quia non cum equitat vel per viam pergit.et q᷑ dicit tempo re.id est.j.dictos.xxx.dies.vel nō de nocte.vel cum est in pran dio vel in missa.g. ¶ Expresse.hic est apta vel manifesta rebellio.ad idem.j.de sen.ex.venerabilibus.§.secus.h. ¶ Ne gligenter.h.dolus et negligencia equiparantur.et facit ad ea que dixi.§.de elec.si compromissarius.

Non solum innouata per iudicem post diffinitiuam sententiam a qua appellatum extitit.reuocantur stan per iudicem ap.eciam si ante appellacionem fuerint innouata attemptata vero post appellationem ante diffinitiuam nō reuocantur.nisi primo de veritate constiterit nisi post inhibicionem

debito modo ſi cū attemptata fuiſſent. oſtium habuit iſta decre. ex hijs que no. jnno. et hoſti. ſ. e. bone. de offi. deleg. paſtoralis §. preterea de excep. dilecti. de elec. dudum. ij. et plene per gar. de elec. cupientes §. pn̄. in fi. k. ¶ Diffiniti- ua. diſtinguit igitur hec decre. inter ap. a diffinitiua. et ab interlocutoria inter-

poſitam vt eā p̄dicti doctores dicebant et racio. j. patebit. l. ¶ Caſibus. vt quia cōtumax fuit in non veniēdo. vel inſignis latro vel criminoſus notorius. ad hoc. ſ. e. romana §. ſi autem ſ. e. cpoſuit. xxiij. q. iij. de illicita. et idem in alijs caſibus quos habes. ij. q. vj. §. ſunt quorū. C. quor ap. non reci. l. i. ij. iij. iiij v. et. vj. ff. d ap. reci. vel non. l. pn̄. et vlt. ſ. e. conſtitutis. ij. jn hijs igitur caſibus ceſſet iniquum ꝙ appel. latio executionē ſententie impediret. cum tali appellationi nō ſit deferendum. vt in

debent ſp exceptis caſibus in quibus iura p̄ ſententiam prohibēt appellare ante omnia per appellationis iudicem penitus reuocari. ſed etiam ea omnia q̄ medio tempore inter ſententiam et appella tionem que poſtmodū infra decendium inter ponitur ab eadem otin git innouari ac ſi poſt appellationem eandem

predictis iuribus. ſed quid ſi dices pars appellata dicit caſum talem eſſe in quo appellari non potuit. et ideo talis appellacōis obtentu reuocationem fieri non debere per modū attemptati. appellans contradicit. pone in terminis. dicit eum fuiſſe vere contumacem in non veniēdo. appellans negat. q̄d erit in dubio. fiet ne reuocatio. dixit in hac queſtione garſie diſtinguendum. vtrum pa appellata velit in cōtinenti probare illam contumaciam dicens. hodie conſtat. ⁊c. an dilati ones longiores expectat. vt in p̄mo caſu non fiat reuocatio in ſecunda ſic. ad hoc. ff. ad exhi. l. iij §. ibidē. de reſti. ſpol. fra. ſ. e. li. de excep. pia. ſ. de teſti. veniēs. ij. ff. vt in poſ. le. ſi is a quo. cum ſi. alias ſemp contumax negaret ſe contumacē. et idem in conſimilibꝫ. a. ¶ Ante omnia. et ſic non expectabit euentus litis. vt in primo caſu. ſcias tamen ꝙ de hoc p̄mo conſtare neceſſe eſt. l. ꝙ fuerit diffinitiū et appellatum. et poſt attemptatum. vnde vides ꝙ. ſ. ponit pro conſtanti. l. ꝙ fint innouata. ſi contra videtur dicere lex. ff. de ap. cum ex cauſa. que dicit ꝙ extunc reuocabitur quod factū eſt poſt appella tionem. cum appellans meliorem ſententiam meruerit obti nere ergo nō ante. So. ibi non negatur quin etiam ante reuocari poſſit quod concedit per alias leges. ff. nil inno- uari. ap. pen. in rubro. et in nigro. et ſic vacat ibi ar. a con trario. ſicut et. C. de epi. et cleri. l. conuenticulam. b. ¶ Decen dium. ſecus ſi poſt qꝛ tunc non teneret appellatio. nec ipſi us p̄ textu fieret attemptatorū reuocatio. ſ. e. romana §. ſi ve ro. ſunt autē iſti dies vtiles a principio. et in pgreſſu conti nui et fit ipſorū computatio de momento ad momentum. qd dic vt plene no. ij. q. vj. anteriorū. ⁊c. c. ¶ Innouari. i. re- peti. debet ante omnia p ap. iudicem penitus reuocari. ac

ſi. ⁊c. b. ¶ Innouata fuiſſent. et eſt racō. qꝛ ſicut poſt appel lationem a diffinitiua nil atteptari debet. vt. ſ. i. ſpē. ſic nec pendente iure quod competit condemnato ad appellandum. ſcꝫ vſqꝫ ad. x. dies indultum enim a iure beneficium. ⁊c. j. de re gul. iuris. indultum. xxviij. di. d hijs. tunc enim proprie dicitur

innouata fuiſſent. ¶ Illa vero que poſt appellationem interpo ſitam ante diffinitiuā ſententiam innouant donec appellacōis cām veram eſſe cōſtiterit re uocari non debent. niſi iudex appellationis p̄ ꝙ ſibi cōſtiterit per ap pellationē emiſſam ex cauſa pbabili fore ad ſe negocium deuolutū īhibeat canoīce iudic

iudicatum. quando ī fra illud appellari n̄ pōt. ſ. d re iud. ꝙ ad conſultacōem. et an hoc habeat locum in ſententia excōicatio- nis. vide quod dixi. j de ſen. ex. venerabili bus §. porro. et nota bitur quod hic dicit ff. nil. inno. ap. pen. l. i. in prin. in. i. glo. ff. de ver. ſig. ſi qua pena. circa medium. c ¶ Diffinitiuam. l. ab interlocutoria vel grauamine. huiuſmoi au tem dicti eſt racio. qꝛ i caſu iſto appellatio debet interponi ex cā- ſa cauſa pbabili nec ſufficiat cauſam pba bilem eſſe. niſi ſit ve ra. ſ. e. interpoſita. in prin. eſt igitur neceſ

ſe ꝙ prius conſtet de veritate. in eſſentiam ergo litis ſcilicet an atteptata veniant reuocanda. necne. et eſt ſi. ſ. de frig. ſra termitatis. nec eſt hoc ius nouum p̄mo pbatur expreſſe p antiqua iura. nōne enī ſemper ipa in appellationibus ante ſententiam interiectis mandat. ſi eſt ita reuocato in irritu. ⁊c. ſ. de. ſpē. p. ſignificante. et duobus. c. ſe. ſ. de iudic. exhi bita. ſ. e. ſignificantibꝫ. cum multis ſimilibus. joh. andree. f. ¶ Niſi iudex. ponit vnum caſum exceptum a primo ge nerali dicto. alium caſum poſſes addere. l. quando iudex ip ſe detulerat appellationi. ſ. e. cum appellationibꝫ. johā. an. g. ¶ Deuolutum. alias inhibere nō poſſ. vt. ſ. e. romana. §. ſi vero. et §. ſe. h. ¶ Quicquid. intellige ꝙ p ipſum iudi cem atteptari non poſſit. hoc dico. qꝛ quedam poſſunt iudi ces a quibus appellatum eſt ſicut eſt reformare poſſeſſionē appellanti cum ſibi turbata fuit. omittere tamen debet arti culum ſup quo appellatum eſt. ſ. e. ti. cum teneam ur. jtem ſi appellans nimis prixum terminum aſſignauit pōt mo- derari. ſ. e. cum ſit romana. et. c. conſuluit. et in ſi. i. ¶ Cauſa propter quam appellatum extitit. k. ¶ Reducendum. decre. iſta loquitur in hijs que ſunt attemptata per iudicem. ap paret ex eo ꝙ dicit inhibeat canonice iudici. et ceteris. ſi autē aliquid attemptaretur a tercio id eſt qui nō fuit pars vel iudex in cauſa illa atteptata non reuocantur per modū at temptati a iudice ad quem fuit appellatum. ſi per ſuum p prium iudicem cognito d cauſa ſeruato iuris ordine. ſ. e. ti. romana §. in alium. ff. de rei ven. is a quo. non enim preiudi cat alijs res inter alios acta. ſ. de re iud. quis. quod eſt ve rum. niſi ille tercius per atteptationem illam iuriſdicōnem iudicis impediret. ſ. de offi. del. c. i. non ob. ſ. e. bone. vbi

videtur attēptatum a iudice reuocari p modum attemp tati. ibi eīm fuit generaliter appellatum ne quis ſuper poſ ſeſſione. ꝛc. et ideo moleſtans non potuit dici iudex ſ; po cius pars appellata. alij dicunt ꝙ illud reducitur in priſti num ſtatum p interdictum vnde vi non per modum atēp tati et ſm hoc nō ob. idem ꝛ per eadem iu ra intellige ſi iudex aliquid attemptat ſi ne relatione vel ꝯſul tatione pendēte. hec tamen omnia de tali iudice intelligas qui cum parte vel iudice nichil attemptat illi citum. nec ab eis cāꝫ cepit habere. alias ſe cus. ſ. ꝺ ꝯſti. cum. in. in fi. vt lit. pen. eccle ſia. ij. ſi autem aliqͥd attemptetur a parte aut illud de natura ſua eſt irreuocabile aut reuocabile. ſi irre uocabile puta pen dente ap. vel lite int duos ſup ſponſa. ali us eorum cum ea p verba de preſenti ꝯ trarit. etiam poſt in hibicōem non fiet re uocatio ꝗꝛ ex futuro euētu patebit an va leat matrimonium vel nō ſcꝫ cum ꝓpetuum im pedimentum ꝑceſſit necne. ſ; bene fiet ad tempus ſeparatio. et

a quo appellatum ex titit ne procedat. tunc enim quicquid poſt in hibicōem huiuſmodi fuerit innouatum eſt licet cauſa eadem non ſit vera per eundem ap pellationiſ iudicem an te omnia in ſtatum p̄ ſtinum reducendum.

Concerta: ¶ Iudi- cationi antique fi nem imponere preſen ti conſtitutione volen tes ſtatuimus. vt ab electionibus poſtula tionibꝫ prouiſionibuſ et quibuſlibet extraiu dicialibus actibus in quibus poteſt appel-

alia penitencia imponetur. ſ. de ma. ꝯtrac. ꝯtra inter. ec. c. i et vltimo. ſi vero reuocabile ſit. diſtinguo an ſit licitum vl̄ illicitum. ſi illicitum ut ꝗꝛ ap. pendente pars ſpoliat ptem reuocatur p modū attemptati. de ap. bone. ff. de edil. edic. ediles ꝗ. item ſciēdum. et ſit talis reuocatio et reſtitutio ex ſolo iudicis officio. vt lit. pen. c. i. ꝛ per totum. tenetur tn̄ ꝺuo ꝓbare ꝙ innouatum fuerit. ꝛ ꝙ lite pen. vel ap. vt lit pen. per totum. ſi vero aliquid attemptetur quod alias eſſ licitum. vt ſi quis faciat que de iure ꝯmuni ſibi cōpetunt. vt ꝗꝛ ap. pendente collegium eligit. vel hijſ ſimilia. ſi extraiu dicialis fuit appellatio talia attemptata nō reuocantur p modum attemptati. ſed pēdet ex euentu futuro. ſ. de elec. cū inter. ꝛ c. ꝯſideramus. C. de rei ven. ſi fundum. ſi aūt in iu dicio fuerit interpoſita. hic fuerunt opiniones. no. ꝺ in int. reſtitu. c. ij. de iure pa. ex literis. Dic tamen ſm gar. ꝙ ſi lite vel ap. pendente. quis vtitur poſſeſſione eo modo quo ante nil innouans illicitum vel doloſum in p̄iudicium par tis non habet locum reuocatio per modū attemptati cum nil innouari videatur. viij. q. iiij. nōne. p̄mo circa ipſum fie ret innouatio quod ꝓhibitum eſt vt in p̄dictis iuribꝫ. Si aūt dicit aduerſarius aliquid immutatum illicite. ꝓbet ſ;

ſ. c. bone. de iure pa. ex literis. alias pendet ex futuro euē tu. de reſti. in int. c. ij. niſi ꝓhibitio iudicis ex cauſa interpo ſita aliud inducat. ſ. de p̄ben. inter cetera. ſ. ꝺ deſpō. impub. ad diſſoluendum. ff. ne quid in loco pu. l. vlti. et vnum ſci as ꝙ ſi pars appellanſ aliquod illicitum attēptat. eoipſo ſe indignam facit appel lationis beneficio. ꝛ procedit iudex a quo appellatum eſt perinde ac ſi non fuiſſ; appel latum. ſ. c. an ſit. ſm caſum jnnoc. ſed re deundo ad textum q̄ ro. ſi iudex appellacō nis ſtatim reuocat at temptata. poſtea ꝓ nunciet male appella tum. nūquid illa re uocata reſumunt vi goreꝫ ipſo iure. ſhen ... non. ꝗꝛ illa reuo ... tio legitime facta ē ad tuitionem appel lationis. cum ꝓceſſ⁹ in ipſius appellatio nis ꝯtemptum factus fuerit. ꝛ ideo tanq̄ legitime facta firma et ſtabilis perſeuerat. C. de adult. gracus. item illa reuocatio fuit quaſi interlocu toria. ꝛ ſic cuꝫ ab ea non fuerit appellatū tranſiuit in rem iudi catam. ſ. de elec. cum dilecti. de re iu. ꝙ ad ꝯſultationem. Cum i gitur talis reuocatio non pēdeat ex euentu ap. ſed ſola de pendencia appellationis ad reuocationem ſufficiat. vt h. et ſ. de iureiur. venientes. quicquid de appellatione ꝯtingat factum ipſa pendente fuit legitime reuocatum. ꝓnunciata igit ap. illegitima. de nouo iterꝫ ꝓcedetur. de accuſ. qualit

latiō interponi quiſ quis ex eis ſe graua tum reputans per ap pellationis beneficium grauamen illatum de ſiderauerit reuocari. in fra decem dies poſtq̄ ſciuit ſi velit appellet. Poſt decēdiū vero eiō aditus non pateat ap pellandi. ſed ſi per con tradictionem debitam vel alia iuris remedia petierit reuocari graua men ei dummodo me dio tempore hijs non conſenſerit lapſus de cendij nō obſiſtat.

Appellatio ¶ Iudi- quam in ſcripti

Concertationi. qui appellat extra iu ¶ et quando. j. dicium infra. x. dies ex quo ſciuit grauamen appella re debet. poſtea per remedium iuris ꝯmunis audietur ſ; nō per appellationis remedium. Emanauit hec decre. ad decla rationem eius quod no. j. o. ij. q. vj. biduum. ꝛ hoſti. de ap. vt debitus. et jnnoc. ſ. e. bone. h. ¶ Extraiudicialibus. ſiue fiant a iudice ſiue a priuato. ſ. e. i. c. ¶ Grauatum. nota ꝙ decre. iſta locum habet in appellatione interpoſita a gra uamine iam illata. ſecus ſi ab inferendo. cū ex ꝓbabili cau ſa timetur et interponitur appellatio. vnde aduerte ꝙ infra x. dies appellandum ſit a grauamie extra iudicium. allega batur talis racio ſi appellari poſſ; xj. die eadem die eadem racione et cētesimo. quod eſſ abſurdum. preterea ſi quis ve lit dicere decurionem legitime nō creatum non auditur niſi infra legitimum tēpus ꝯtradicat. ff. de decur. impatores ꝗ. ſi. ꝛ infra id tempus infra quod appellandum eſt. ar. C. ex

qui ad ciuilia. ⁊ l. nominationes. ij. q. vj. §. diffinitiua. v.
nominationes. quod eni tempus in ſentencijs attenditur
attendi debet et in hijs in quibus non pfertur ſentencia. ff.
quando ap. ſit. l. i. §. et in ſentencijs. ⁊ ij. q. vj. biduum. di
cebat aut hoſti. in decre. vt debitus. ad fi. q in electionibus
ante et poſt. eciā poſt
x. dieſ poterit appella
ri. ſed hoc modo. q ſi
ex legitima cauſa in
terponitur appellacō
ne fiat electio. valet
et cauſa pbata irri
tabitur electio poſte
a ſubſecuta. ſ. de elec.
conſiderauimus. et. ſ.
c. conſtitutis. ij. alias
non reuocabitur. vt
dixi. ſ. c. primo. poſt
electionem et ante c
firmationem appella
tur. eciam poſt decem
dies ne fiat cōfirma
tio. ⁊ ſic poſſet intel
ligi quod no. Innoc.
in dec. bone. q extra
iudicium appellatur
poſt. x. dies. cum eni
extraiudicialis appel
latio non ſit aliud q
ad cauſam puocatio
ſ. e. ci. ſit. ſicut leſus quādocumqz poteſt ſedentem ad iudi
cium vocari facere. ſic cum pōt prouocare ad cauſam extra
iudicium appellando. non eni tranſit grauamen in rem iu
dicatam ſicut ſentencia. vt. ſ. e. romana. §. ſi vero. In iudici
alibus aut actibus vel quaſi. neceſſe eſt. i. x. dies appellari.
et ſic intelliguntur leges prius inducte. loquūtur eni in e
lectionibus in quibus decretum clericorum quod eſt qua
ſi extraiudiciale vel pſidis interponitur. ad hoc. ff. quando
ap. ſit. l. i. ſed decretum canonicorum eligencium non eſt iudi
ciale vel quaſi ymo omnino extraiudiciale. Expeditum ḡ
ſit per hanc decre. q a grauamine extra iudicium illato ne
ceſſe eſt infra. x. dies appellari et ſic intelligatur. ſ. de elec.
c. i. et. c. vt circa ⁊. c. cupientes alias appellatio non deuol
ueret. ſ. e. romana. §. ſi vero. iur autem alia remedia pter
hoc non tolluntur. vt ſequitur. d. Sciuerit. eſt eni temp⁹
vtile a principio. licet continuum in pgreſſu. et de hoc plene
no. ij. q. vj. anteriorum. ⁊ fit de momento ad momentum
computatio vt ibi et intelligo ſciuerit. nō ſolū actū illū factū
ſed per illum ſe grauatum. Quid eni ſi ſciui te electum. ⁊
poſt. x. dies ſciui q prius michi de illo beneficio ppa puī
derat. ad huc. i. x. dies a die ſciencie puocabo. quia modo
ſcio me grauatum. et hoc ſonat hec lrā. e. Debitam. vt ſi
coram ſupiore expiatur vel caſſatio petatur. vel hijs ſi. f.
Aſſenſerit. ſcienter pter ea que dixi. ſ. nil eni tam cotra
riū cōſenſui ſicut error. ff. de iuriſd. om. iud. ſi per errorem.
Et intellige aſſenſerit eciam tacite. de offi. dele. gratum. de
hijs que fi. a ma. par. ca. ex ore. cum ſuis concor. g. Obſi
ſtat. optime concordat. ſ. e. li. de reſti. in int. c. ij.
Appellatio. hoc no. guil. in ſpe. e. ti. §. qualiter autem

iudicii a quo appellare
volebas te porrexiſſe
pponis ñ poteſt ex eo
q coram eo lecta non
fuerit racionabiliter i
pugnari. Item.
Si a iudice a q̄
pter grauame
quod tibi pponis illa
tum appellas ad docen
dum te fore grauatū
et ad audiendum reuo
cationem eiuſdem gra
uaminis ſi de ipſo do
ceris terminus tibi p
figatur. nec coram eo
cum ipſe per ſe id vide
re habeat hoc docere.
eciam tanqz coram iu
dice cum per appellatio
nem ſit ſuſpenſa ipſi⁹
iuriſdictio comparere
teneris niſi ad hoc ſo
lum vt reuocationem
ipſam audias. ſi eam
duxerit faciendam. ali
as ſi non comparueris et
ipſe i termio ḡuamen

in prin. b. In ſcriptis. ſic eni eſt appellandum ante ſentē
ciam. et a ſentēcia ex interuallo. quod dic vt. ſ. e. ti. c. i. c.
Iudicis. no. appellandum coram iudice. de hoc per io. ij. q
vj. biduum. et per b. ſ. e. ſugeſtum. indiſtincte teneas cū in
iudicijs vel extra a iudice appellatur coram iudice appellā
dum. ſ. e. cordi. ſ. e.
vt debitus. ibi. coram
codē iudice. ⁊c. et hoc
ſi pōt ipſius haberi
copia. et in publico
non in ortis vel vil
la ſuburbana. ij. q. vj
biduū. vel niſi iuſtuſ
metus appellantē ex
cuſet. ſ. e. ti. c. vltiū.
ſi vero ſūt plures iu
dices. dic vt in ele. e
ti. ſi a iudicibus. d.
Proponis. ⁊ pro
bas. ſ. de conf. preb.
cum ſuper queſtione
vt ergo dixi. ſ. e. c. i.
nō eſt neceſſe q ſcrip
tura ap. ſit autentica
dummodo poſſit p
bari. tutum eſt tamē
q per notarium de
hoc fiat ſcriptura pu
blica. qz quid contin
tur in carta difficile
eſt pbaē. e. Lecta videbatur cotra ar. eius quod dicitur. ſ
ti. primo. c. vltim in fi. cum ſuis concor. ſicut eni requiritur
q ſentencia legatur per iudicem nec ſufficiat q in ſcriptis
edatur. vt ibi ſic eciam videtur non ſufficere q appellatio
in ſcriptis edatur niſi eciam legatur. ſ non tanta ſolemni
tas requiritur in appellando ſicut in diffiniendo. alias ſeq
retur q die feriato nō poſſ appellari ſicut nec diffinitiua
pferri. et q appellans haberet ſedere et non ſtare. et hec
ſunt falſa. cum ergo dec. vt debitus. et decre. cordi. hoc ſolū
requirant. q aſſignetur vel exponatur cauſa pbabilis et i
ſcriptis. aſſignare autem fit verbis nutu. teſtō. vel codicill
ff. de ver. ſig. ſi aſſignare. ff. de aſſi. lib. l. i. §. aſſignare. ḡ
et in ſcriptis aſſignando et porrigendo iudici ſatiſfactum
eſt iuri. et facit ad hoc. ſ. de offi. ord. ſi canonici. ſicut eni ibi
ſufficit cauſam ceſſationis ſcribere et ſcripturam aſſignare
ei contra quem ceſſatur. ſic et hic in appellatione. ſic et olim
dabat maritus vxori ſue libellum rpudij quod ſufficiebat
licet non legeret. de quo dicitur in pfhemio decre. pbatur
hoc eciam. ij. q. vj. ſi quis libellos appellatorios ingeſſerit
et. l. biduū. v. ſi quis ipſius. ibi. vt ei libellos daret. et qd
hic de appellationibus dicitur ⁊ de exceptionibus intelligo
vt ſufficiat illas dari i ſcriptis. licet nō legantur ad hoc. ſ
de pba. quoniam contra.
Si a iudice emanauit
ad declarationem eorū que no. b. et moderni. ſ. e. ci
ceſſante. ⁊ dic ordinario vel delegato. ⁊ idem ſi arbiter iu
ris eſſ a quo pōt appellari. ſ. e. li. de offi. del. ab arbitris. g
Grauatum. ſecus eni ſi a ſentencia diffinitiua quam iu
dex reuocare non pōt. functus eſt eni officio ſuo ſemel iudi
cando ſiue bene ſiue male ff. de re iud. iudex. ſ. de offi. del.

reuocauerit cum effectu poterit extunc libere in cauſa procedere ac ſi appellatio interpoſita nō fuiſſet. ¶ Jō. A Collacione beneficij quam communiter per epiſcopum ac capitulum in tuum preiudicium factaȝ eſſe proponis non ad ipſum epiſcopum ſi in ea ut prelatus interfuerit ſꝫ ad ſuperiorem te oportuit appellare alias ſi ut canonicus interfuiſſet in ea potuiſti appellare licite ad eundē.

L Icet ¶ Jtem ab iterlocutoria per quam pacti vel preſcriptiōis aut alia principali negocio preiudicans vel iudicium nullum reddens exceptio eſt repulſa non fuerit appellatus· ſi tamen a diffinitiua que poſtmodum eciam ultra decendium promulgatur appellari cōtingat poteſt in appellationis cauſa ipſū grauamen per interlocutoriam eādem illatum licite per appellationis iudicem emendari· ¶ Ubi vero interlocutoria ſuper eo profertur ꝙ non parat preiudicium negocio

in literis. et. c. venerabilis· intellige igitur grauamen· ſiue per interlocutoriam ſiue preter interlocutoriam inferatur· h. ¶ Per ſe· debet enī eſſe de facto ſuo certus· ſ· de ſchep· ab excommunicato. C. de reſcin. ven· quiſquis· veritas enī cauſe appellationis probanda eſt coram iudice ap· ut· ſ· c· romana· et· c. cum appellacōibus· ſꝫ non coram iudice a quo appellatur· ſaluo eo quod dicitur· ſ· e· ti· interpoſita. i. ¶ Teneris· quid ſi compareat· et coram iudice ipō a quo appellauit de grauamine doceat nunquid ab ap· receſſiſſe videbitur· videtur primo ꝙ ſic per decre· ſ· de offi· del. gratum· ſ· de teſti· cū veniſſet· in quibꝫ dicitur ꝙ ſi appellans poſt ap· probationes induxit coram illo a quo appellauerat. appellationi renunciat· item hec lrā dicit ꝙ per ap· ſuſpenſa ſit iuriſdictio iudicis. ſi ꝫ aliquid facit coram ipō uł coram iudice alleꝫ gat contraria ꝛ ſic nō auditur. ad hoc· ſ· e· ſollicitudinem· cū ſuis concor· contra. ſ· e· interpoſita· ubi dicit ꝙ appellans pōt probare ſi vult veritatē cauſe coram iudice a quo appellat. ſi rndēri pōt decre· illam locum hēe ante appellationem. ſatis credo ꝙ cum per actum iſtum ſemper intendat ad iudicis iuriſdcōem declinandam· ꝙ per hoc appellacōni nō renunciat· et hoc ſonat lrā que dicit ꝟ nō teneris. non dixit nec potes· ꝛ ſic eciam ſoluit quod dicitur de allegante contraria. cum iſta non ſint contraria que ad unū finem tendunt.ꝛ facit quod dixi. j· de regul' iuris· nullus pluribus. ad decre· gratum· et cum veniſſet· reſpondetur ꝙ ille probationes fiebant ſup principali negocio. et ideo bene renūciabat appellationi· quia contrarius ſibi. ſꝫ ꝟ ſecus· facit per hac parte ꝙ iſte prouocatus eſt. ad hoc. ff. de condic· furti. ꝛ ideo. in prin· ſ· de excep· cum inter priorem· ꝛ accordāt que no· iij· q· iij· offeratur· ſ· de re iudi. inter monaſterium. ꝛ utilius videt negocia tali expediri cōpendio· ꝙ per exactam ſubtilitatem longo prorogari diſpēdio. ſ· ti· pꝛ· abbate ſane· in fi. preterea legitime tenetur comparere ad id quod ſequitur· ꝛ tū comparēdo nō renūciat appellationi· k. ¶ Effectu. effectualiter enī intelligenda ſunt verba. ut· ſ· de cleri· non reſi· relatum· cū ſuis concor· hinc enī eſt ꝙ non ſufficit dicere ſe paratum reuocare niſi et reuocet. ad ꝟ· ſ· de eo qui mit· in poſ· cau· rei ſer· c· i· et ad hoc· ſ· ti· pꝛ· ad apłicē. v, cateꝗ para· item ſi grauamen fuit verbale. reuocatio ſufficiat verbalis· ſi reale nō ſufficiat verbalis niſi re ecīā reuocetur· l· ¶ Non fuiſſꝫ· ꝙ ceſſante grauamine ceſſare debet appellatio· ut· ſ· e· cū ceſſante·

A ¶ Collatione· hoc nō eſt de excel· p· c· i· n ¶ Preiudicium alias appellare nō licet. ij· q· vj· non ſolent. ſ· de elec. cū inter. ff. ff. de ap· l. i. o ¶ Prelatus· qd preſumitur niſi aliud appeat. et ſi queratur quō cōſtabit an ſit ibi ut prelatus an ut canonicus recitari ſolet· ſ· de conſ. preben. poſtulaſtis. ſi eſt in primo loco. et primo ſcribitur tunc appet cum eſſe ut epm vel caput· ſꝫ quādo ſedet et ſubſcribit poſt archidyaconum vel aliū qui ibidem preſit capitulo. tūc patet ipm ibi eſſe ut canonicū· ad hoc· xvij· di· c· vl· de ma. et obe· ſtatuimus. a. ¶ Superiorem. papam vel primum. ſ· e· ti· dilecti· vl· b. ¶ Canonicus. ſ· de conſ. preben· poſtulaſtis· j· de preben. cum in eccl'a. ne ſe· va. c· i· cum ſic ¶ Potuiſti· ſi· xvij. di. multis· ubi de archiepō appellatur ad ſinodum cui tū preeſt archiepiſcopus. ad idem. ff. qū ap· ſit. l. i. ꝫ ſolent· ubi de ordinario et preſide appellatur ad preſidem. Et ꝙ dicit potuiſti intelligo et debuiſti niſi appellaret ad papam cum gradatim ſit appellandum. ſ· c· dilecti· puto tū ꝙ ſi appellans hoc petit ipſe eps habeat eum delegaē cum ſatis ſit ſuſpectus ne velit venire cōtra factum ſuum licet id facere ut alius ad inſtar eius quod dicimuſ de iudice a quo fuit appellatum. qui efficitur iuriſdcōis eius ad quem fuit appellatum· de hoc. iij· q· vij ꝫ tria. v. item ſi contra priorem· ſ· de elec· querelam. in prima glo. ꝛ. C. de ap. eos in prin·

L Icet. per appellationem interpoſitam a diffinitiuā. ſuſcitari pōt interlocutoria principali negocio preiudicans alias nō. ꝛ terminatur hec tricatio innoc· et hoſti. no. per eos· ſ· de re iu· ꝙ ad conſultationem· ꝛ· ſ· quoniam· cauſa· c· ultimo· et innoc. opi· approbatur· e· ¶ Pacti. de precario non petendo· vel ſimilis· f· ¶ Preiudicans. qd in peremptorijs regulariter eſt videre· g· ¶ Reddens. ſicut exceptio falſi· ff· de iudicijs· ſ· de excep. cum venerabilis. ſ· de pacta. in nrā· vel excep. contra reſcriptum qd ab excōicato fuerit impetratum. ſ· e. ti· de ſchep. c. i· et ſi. h· ¶ Nō fuerit· ſecus ſi a repulſione fuiſſet appellatum ſecūdū et ſuccubuiſſꝫ appellans· qd dic ut ſ· e· ti. cum a repulſione· i· ¶ Appellatum· ꝛ ſic videatur

tranſiſſe in rem iudicatam. ē. de elec. cum dilecti. in fi. de te-
ſti. ſignificauerunt. cum ſi. k. ¶ Vltra decendium. hoc dicit
vt maior ſit dubitatio. dicebant enim quidam φ ſi nō ſurre
xat decendium cum appellauit a die interlocutorie tūc reuo
cari poterat interlocutoria. et repeti exceptio per ipſam rep
bata. quaſi intelliga
tur ſup diffinitiua et
interlocutoria appel
latum. ⁊. impugna
tur h opinio tali mo
do. certum eſt φ aliḱ
appellatur ab inter-
locutoria φ a diffini
tiua. ⁊ etiam a diffi-
nitiua cōtinente plu
res articulos in vno
pōt appellari in alio
non. de teſta. rapnal
dus. cū ſi. et ob hoc

principali vel iudiciū nullum reddit niſi fuerit appellatum ab ipa per appellationez a diffinitiua poſtea interiectam grauamen illa-

dicebant ſecundi. φ exquo appellatum erat a diffinitiua in
diſtincte: omnes exceptiones admiſſas et nō admiſſas ſiue
fuerit interlocutum ſiue non. ſiue. x. dies ſurrexerint ſiue non
repetere licebit. ⁊ videtur hoc ſatis expſſum. ff. de ap. l. i. ş. i
et vlt. et. l. ij. et. iij. ⁊. ff. quando ap. ſit. l. i. exquo enim admit
titur ad dicendum ſup principali qđ eſt maius. igitur cō
tra interlocutoriaȝ qđ minus eſt. veritas enim ſemp eſt iuiuā
da pterea iudex ap. ſuccedit in locum principalis ħ interlo
cutoria nō tranſit in rem iudicatam quo ad iudicem pñci
palis cauſe. ğ nec quo ad iudicem appellationis quin dare
poſſit licentiam exceptionem repetendi. Inno. vero tenebat
opi. hic approbatam. hoſti. dicebat φ cum ſm leges regulari
ter ante ſnīam non appelletur omnia grauamina illata in
cauſa hnt releuari per ap. interpoſitam a diffinitiua. ħ ſm
canones à qualibet interlocutoria et quolibet grauamine
pōt appellari. ⁊ ideo φtumcūqȝ a diffinitiua appelletur fir
ma manet interlocutoria a qua infra. x. dies nō ſunt appel
latum. l. ¶ Appellari. i. x. dies. a die ſententie vel exquo ſci
uit. ē. c. concertacōi. in. ¶ Emendari. ſicut enim concluſio facta in
principali nō parat iudicium quominꝰ noua iura poſſint
in ap. cauſa pduci. ē. de teſti. fraternitatis. et de fi. inſtru. in
ter dilectos. C. de temp. ap. p hanc. ita nec interlocutoria
ſuꝑ iudiciū parat quominꝰ vetera iura repeti poſſint vt ħ. aſi
as enim quid pdeſſet ſup diffinitiua appellaſſe. n.

tum nequaqȝ poterit reuocari. ¶ Bonifacius octauus.

¶ Explicit lib ſecūdꝰ.

¶ Non parit. ſicut eſt videre in dilatorijs vel in cōdemna
tionibꝰ expenſarum ſup eo φ in exceptione ſuccubuit vel
ꝓpter aliam cām ſimilem. o. ¶ Vel. repete ſup eo quod nō.
p. ¶ Appellatum. ab ipſa. quid ſi lata tali interlocutoria
iudex ſtatim vult pcedere in cauſa. petit pars ɔtra quam
lata eſt iterlocutoria
nō pcedi. i. x. dies ut
deliberet an ab ipſa
iterlocutoria appella
re velit necne queri
tur an ſit audienda.
et videt φ ſic. quia
bñficium iuris. ɔc. xx
viij. di. de hijs. i. de ř
gul' iuris. indultum
cum ſuiſ ɔcorđ. ad ħ
optime facit. ij. q. vj.
anteriorȝ. vbi dicitur
φ. x. dies dāt ad ap
pellādū vt liceāt infra ipſum ſpacium pleniſſime delibera
re. an appellandum ei ſit vel quieſcendum. ħ iſte litigando
et pcedendo ſup principali ſic pleniſſime deliberare nō po
teſt. ſo. dico φ non eſt audienda. ⁊ hoc no. guil. in ſpe. t.
de ap. ş. reſtat videre. in fi. et eſt eius racio. φ quo ad iudi
cem nō tranſit in rem iudicatam ſentēcia. ⁊ ideo cum poſſit
eam reuocare non omittat pceſſum. ⁊ in hoc dicit in pua
ta ſua omnes rectores bon. concordaſſe. et vide euidenter
racōem. ſi ɔtrarium dicetes nūquid eſſet ſitum finis. in qli
bet enim interlocutoria termini aſſignatione vel iudicis actu
diceret pars quieſcatis per. x. dies vt deliberem an velim
appellare quod eſſ abſurdum. q. ¶ Interiectam. intelligo
etiam ſi infra. x. dies a die ipſius interlocutorie a diffiniti
ua fuerit appellatum ꝓpter raciones quas dixi. ē. in glo. ħ
dicit in prin. r. ¶ Reuocari. iudex ğ in quem ex appellatio
nis virtute principale negocium tranſit. de hijs que princi
pale non impediunt intromittere ſe non debet.

Incipit liber tercius De vita et honeſtate clericorum Rubrica.

Clerici qui clericali ordinis dignitati nō modicum detrahentes ſe ioculatores ſeu goliardos faciūt aut bufones ſi per ānum artem illam ignominioſam exercuerint ipſo iure. ſi aūt tempore breuiori et tercio moniti nō reſipuerint careāt omni priuilegio clericali. Bonifaci. viij.

De clericis coniugatis

Clerici qui cū vnicis et virginibus contraxerūt. ſi tonſuram et veſtes deferant clericales priuilegium retineant canonis ab innocencio papa ſecundo p̄deceſſore noſtro editi in fauorem tocius ordinis clericalis. Et cum iuxta pariſienſe cōcilium nullus clericus diſtringi aut condemnari debeat a iudice ſeculari. preſenti declaramus edicto huiuſmodi clericos coniugatos pro commiſſis ab eis exceſſibus vel delictis trahi non poſſe criminaliter aut ciuiliter ad iudicium ſeculare. nec ab ipſis ſecularibꝰ iudicibus eos debere perſonaliter vel eciā pecuniariter. ne per vnā viam concedatur eiſdem iudicibus qd per aliā denegat̄ vllatenꝰ

Clerici. Clericis ioculatoꝛ. anno vel tercio moniti nō deſiſtens ipſo iure pdidit priuilegiū clericale. et emanauit ad declaracōem et approbacionē eoꝝ que de quadā cōſtitucione dicebat hoſti. ſ. de ſen. ex. ꝑpendimus in ſūma. c. ti. §. quis poſſit. v. quid et dicebat bonū eſſe ſi papa hoc determinaret et ipſa ſimiliter. hoc Dignitati. nota q̄ clericatus eſt dignitas. ad idem. iiij. di. denicꝗ. vbi de hoc et de cleri. non reſi. c. iiij. ſi igit detrahunt dignitati merito priuilegium perdere debent qd non perſone ſed dignitati cōfertur. ut ſ. de foro cōpe. ſi dili genti. et de ſen. ex. cōtingit. c. Ioculatores. quaſi ioculatores in publicum. ſ. e ti. cum decorem. faciunt eni ſpectaculum proprij corporis. ad hoc ff. de hijs qui no. in fa. l. ij. §. ſi. in occulto tamen vel infirmitatis vel alterius honeſte rei cauſa aliquid ioci facere non reprobatur. et facit qd no. ſo. de athariſtis et hijs qui varijs vtūtur inſtrumentis. lxxxvij. di. donare. in. i. glo. joh. andree. Goliardos. vulgare gallicorum. Buſones. vulgare tuſcorum. jo. Annū. ad hoc. j de here. cum cōtumacia. ſ. d regul. ſtatuimus. in auē. de ſan. epi. §. interdicimꝰ. coll. ix. et hoc ē ius nouū cū alī ſi moicōe trina pmiſſa fuerint incorrigibiles i uenti nō pdant priuilegium clericale. vt. ſ. de ſen. ex. in audiencia. et c. cōtingit. ij. §. Ignominioſam. ff. de hijs qui no. infa. l. ij. §. ignominioſe. et §. ſi. cum ſ talibꝰ ignominioſis artibꝰ clerici intendere nō debeant. vt minus ioculatoribus et hiſtrionibꝰ. ſ. e. clerici. i. ſexto. multominus ea exercere debent. ad hoc. xliij. di. non licet. vbi dicit q̄ nō licet clericꝰ tabernā ingredi. multo minus tenere. vilitas ſ vite tales nō patitur priuilegio gaudere. C. de adul. qui adulterium. in ſi. ſ. de apoſta. c. i. lxvj. di. clericū ſeculariem. ne cleri. vel mo. c. ij. li. Breuiori. no. j. annū dicit breue tēpus. poſt annum longū vel vetus. ad hoc. xxxv. q. viij. c. i. vbi de hoc. et. ſ. de v. ſig. quod per noualē. i. Moniti. hoc de veteri iure

ſed per quem monebūntur dic q̄ per ſuum prelatū vel iudicem ut. ſ. de ſen. ex. in audiencia ibi ſi a prelatis ſuis. ſc et. c. cōtingit ij. ibi ſi a te tercio. h. Careant reperē a iure. l. Omni. hoc dicit quia multiplex eſt clericoꝝ priuilegiū qd dic ut dixi. ſ. de biga. altericacōis v. ē idē vbu

Clerici. ſi clericus coniugatus ferat habitum et tonſuram clericali priuilegio gaudet alī nō. et fuit tracta de fine cuiuſdam extrauagantis que incipiebat ad q̄ rundam et emanauit ad declaracionē eoꝝ que no. xxxiij. di clerici in. i. glo. et c. ti. jo. n. Vnicas q̄ ſi bigami eſſent exuti eſſent omni clericali priuilegio nec poſſent eciam portare tonſuram. ſ. e. ti. de biga. altericacōnis. o. Virginibus ſecus ſi cum corruptis vel viduis cōtraxiſſent et eas cognouiſſent ut xxxiiij di. valentiniano. et racionem quare virginitas in muliere requiratur quo ad hoc precius q̄ in viro quere de bigamis debitum in glo. pe. Cōtraxerūt no. ꝑ opi. hugo. et hoſt. q̄ mulier debeat eſſe deſponſata in virginitate vnde ſi primo deflorauit quis mulierem et poſtea cū illa contraxit non videtur q̄ promoueri poſſit ad hoc xxx. q. v. qualis vbi de hoc et xxxiij. di. nemo Preterea carnis cōmixtio cōformitatem deſignat humane diuineqꝫ nature que per incarnacōis miſterium fuit in vtero virginali ḡcia oportet ſ q̄ cōſumacio que illud deſignat fuerit facta in vtero virginali q̄ ſi ante illam corrupit eſſe nō poteſt et bene facit ad hoc xxxiij. di. maritū ſed ḡrum credo ſm tan. et gof. qui hoc notāt in ſumma de biga. §. j. tē qd ſi quis licet ḡrium no. de cle. cōiug. ſane et bar. barz. in q̄ ſtione dominicali que incipit aliquis cognouit virginem et hoc. ſ. de biga. debitum in glo. vlti. tū quia nō diuiſit carnem ſuam in plures ut ibi tū quia ſequens matrimonium fingitur preceſſiſſe ut. ſ. qui ſi. ſint le. tanta. q. Veſtes xxi. q. iiij. omnis iactancia et p totam queſtionem et. ſ. de vi. et. ho. cle. c. Canonis xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente. d

condemnari. In ceteris autem et niſi ut premittitur tonſuram vel veſtes deferant clericales etiam in p̄miſſis eos gaudere nolumus privilegio clericali. Bonifac. viij.

De cl'icis ñ reſidentibꝫ in eccl'a vel p̄benda.

Conſuetudinem que in quibuſdam partibus inolevit. qua canonici et alij beneficiati ſeu clerici cathedralium et aliarum collegiatarum eccleſiarum diſtributiones cottidianas que alias manualia beneficia ſeu victualia nuncupant et tantum reſidentibꝫ tribuuntur qualitercumqꝫ in civitatibus ſeu alijs locis in quibus ipſe conſiſtūt eccleſie ſint preſentes licet divinis officijs ñ interſint ex integro percipiunt ac ſi continue ipſis eccleſijs in eiſdem officijs deſervirent penitus improbātes ſtatuimus ut diſtributiones ipſe cottidianam quibuſcunqꝫ rebus conſiſtant canonicis ac alijs beneficiatis et clericis eccleſiarum ipſarum qui eiſdem officijs in ipſ eccleſijs affuerint tribuātur iuxta eccleſie cuiuſlibꝫ ordinationē rationabilem iam factam ſeu etiam faciendam. Qui vero aliē de diſtributionibꝫ ipſis quicquam receperit

s. Clericalis. hinc ꝙ ſi uolēt clericus renunciare non poſſit. de ſen. ex. contingit. j. de foro cōpe. ſi diligenti. ſꝫ nūquid talis clericus ſi habebat ius ad vacaturam anteꝙ contraxe ret mortua tali uxore ſi poſtea vacat p̄benda pōt illam petere. Terminavit bar. briꝫ. in pri. queſtionū ſuarū queſtione que incipit. quid imperavit ꝙ nō. quia contrahendo matrimoniū renunciavit per ipſum factū et animū depoſuit et hoc ē verum. nam tūc etiam perdidiſſet ius in re multo fortius ꝙ ad rem ſm ea que no. ſ. e. c. i. ad h. j. de conceſ. preben. c. ult. item cōtrahendo voluit ꝑpetuo adherere uxori. xxxiij. q. ij. ſolet. s. de condi. ap. c. ult. et eligendo alterum de contrarijs alteri renūciat. ut. s. e. li. de poſtul. c. uno. de elec. ut qꝫ duas. ad hoc. j. e. c. ꝟ dicit in ceteris. ꝛc. et. Conatū. s. de fo. cōpe. c. ij. quod h̄etur ꝑ palea. xj. q. i. c. ij. dominus. v. Decla ramus. ex hoc et ſupioribuſ. no. approbatā opinionem. jo. no. xxiij. di. clerici. ꝛ reprobatā opinionē bar. briꝫ. ibi nota qui dicebat ꝙ clericus coniugatus in nullo poterat ꝑvilegio gaudere ꝙtumcūqꝫ in habitu et tonſura incederꝫ. Quō ꝙ reſpondebitur ad decre. s. e. c. johānes. triplex eſt ſolutio. prima eſt ꝙ ex ſola delacōe tonſure ſiue habitꝰ nō retinet ꝑvilegium. vel ibi cum vidua vel corrupta contraxe rat vel aliam uxorem habuerat. vel quia h eſt dinare. dicit tercio et verius ꝙ de alia ꝑvilegio loquitur. ꝛ ſic concordat. ut. j. e. c. ſ. i. ceteris aūt. x. Coniugatos. deferentes tonſurā vel habitum. ut. j. dicitur. a. Denegatur. j. de regul' iuris cum quid una cum ſuis concord. ibi vide de hoc. b. Ceteris ut in ꝑvilegio quod h̄nt ne vexentur exactionibꝫ vel collectis. C. de epis. et cleri. l. ij. s. de vi. et ho. cleri. c. vl. c. Premiſſis. ꝑvilegio. ſ. canonis. inno. et privilegio concilij pariſienſis. d. Clericali. ꝛ ſic intelligatur decre. s. e.

Conſuetudinē diſtributōes quotidiane ſolum p̄ſentibꝫ ꝙ interſūt divīs dari debēt cōſuetudīe non obſtante. et qui aliter illas receperint non faciūt illas ſuas et idem de diſtributionibus que dantur ꝑ anniverſarijs defunctoꝝ et ꝓbatur huius decr. dictum per decre. s. de p̄ben. licet. e. Diſtributiones. s. de preben. licet. f. Manualia. ut. s. de verbo. ſig. olim. g. Victualia s. e. de ce tero. h. Preſentes quid enim ꝓdeſt preſencia in loco ex quo divinis non aſſunt ꝓpter que ſūt beneficia conſtituta. i. ñ et igitur ex conſuetudine corpus prebende deberi poſſit abſentibus et qui divinis ñ interſunt. s. de coſti. cum omnes ſecus in diſtributionibus cottidianis ut hic. k. Ipſarum cathedralium vel collegiataꝝ. l. ... quis impetrat ꝙ in abſencia percipiat ꝓventus ſuos ac ſi p̄ſens eſſꝫ diſpenſatio hec facit eum reputari ꝑ preſente ſed nō ꝑ intereſſente officijs ſed ſi preſens eſſet ꝛ officijs non intereſſꝫ has diſtributiones non percipet ut hic ergo nec diſpenſationis vigore percipiet ſed ſi diceretur in gracia ꝙ reciperet ac ſi preſens eſſet ꝛ divinis officijs interesſet tunc ſecus racōne predicta ſit impetrans in hoc cautus ut ſecundam formaꝫ impetret ſi poteſt. m. Ordinationē ut puta ꝙ tantum detur ei qui interfuerit in miſſa ꝛ tantum ei qui interfuerit in matutino ꝛ ſic de ſingulis horis. n. Infirmitas. que a celebratione divinoꝝ excuſat ut. s. de preben. ſignificatum al' clerici ad omnes horas tenentur quod dic ut. s. de cele. miſ. c. i. o. Utilitas hec duo ſolent diſpenſationē inducere. s. de preben. ex poſtulatione ꝛ ſignatur hinc ꝙ. s. e. li. de elec. cum nō deceat ubi illi ꝓſequuntur utilitatem eccleſie ꝛ diſtributiones nō percipiunt. Sꝫ canonici nō tenent eas talibus concedere ut ibi tamen ſi conceſſerint illi nō tenentur ad reſtitutionē ut hic. Alij dicūt hoc loqui in preſentibus illud in abſentibꝫ ut preſentes qui ꝓſequūtur utilitatem eccleſie diſtributiones percipiāt abſentes nō ut ibi primum credo. p. Quia de hijs ergo non poteſt fieri elimoſina quod dic ut notatur xiiij. q. v. in ſumma ꝛ. s. de decre. ex tranſmiſſa quod ſi

illi quoꝝ lucro p̄dicta cedebant remeant nūquid eſt cano nicus abſolutus. ſatis videtur ꝙ ſic. inſti. de re. di. §. per tra dicōem. cum hic nō ſit additum remiſſionem non ꝓdeſſe. ut. ē. de rpt. ſtatutum. §. antepl'. et. j. de cenſi. exigit. in fi. q. ¶ Receperit. dicunt quidam etiam in p̄teritū ut ſic cōſtitu tio iſta p̄terita cōprehendat maxime cum videat ius antiquū ē. de p̄ben. licet. ſz cō trarium credo tum ex eo qd. ē. dixit ſtatui mus. tum ex eo ꝙ di cit hic cōtra noſtram hanc cōſtōem. ꝛc. ſed qui ān hanc cōſtōem recepit cōtra hanc cō ſtitucōem nō recepit ꝙ pena legis ex ſpe legis. xxxij. q. iiij. dix it ſara. p̄. licet ſtatu tū eſſz has diſtribu tiones ſolū hijs qui diuinis īterſt of. da ri non tñ erat expreſ ſe ſtatutū cōſuetudinē cōtrariam nō valere item nec pena addi ta quod facit cōſtitu tio hec. ſz quid dices de eccl'ijs que non hñt aliquo modo di ſtinctas p̄bendas ſed tantū ſingulis dieb9 dantur cuilibet ꝑ vi ctu tot libre panis tot menſure vini. et ſic de ſingulis. cre do ꝙ de illis non lo quatur decre. cum il le potius ſint p̄bende ꝙ diſtribucōes. alias eſſet canonia ſine pre benda in talib9 eccle ſijs quod eſſe nō de bet. i. q. iij. ſi quis. ē. de preben. relatum. et hoc. optime ꝓbat iudicio meo. decre. de ver. ſig. olim certum eñ eſt ꝙ quotidiane diſtribucōes non dant̄ abſentib9 etiam in theologia ſtudentib9 vel pri uilegiatis. ut in p̄dicta decre. licet. ꝛ tñ in talibus eccl'ijs dantur tales p̄uilegiatis abſentib9 ut in p̄dicta dec̄. olim. qui verus eſt dec̄. intellectus alias nulla ibi eſſet dec̄. ratio niſi ꝙ ita placuit pape. et ad hoc facit quod no. h. in p̄di cta dec̄. licet. de p̄ben. plus dico ꝙ in eccl'ijs in quib9 ſūt di ſtincte p̄ben. et eſt poſtea menſa cōmunis groſſa. et poſtea diſtribucōes ſolum in hijs diſtribucōib9 et nō in illa men ſa groſſa locū habeat h̄ dec̄. ꝛ ita fuit cōſultum in eccleſia bonoñ. hoc ſonat v̄bum quotidiane. et. ē. duz dixit que tñ reſidentib9. ꝛc. ſed quid dices ordinatio eſt in eccl'a. qui va dit ad talem horam tñ hēbit. ꝛc. vadit canonicus ad horā

exceptis illis quos in firmitas ſeu iuſta et racōnabilis et corpal' neceſſitas aut euidens eccl'e vtilitas excuſa ret reꝝ ſic receptarum dominium nō acqui rat. nec faciat eas ſuas p̄mo ad omniuz reſti tucōem que cōtra hu iuſmodi nrām cōſtitu tionem receperit tenea tur. De diſtribucōib9 etiam ꝓ defunctoꝝ an niuerſarijs largiēdis idem decernimus ob ſ uandum. ¶ Clemens quartus. De p̄ben dis ꝛ dignitatibus

Exceptis regi minis cura ſol licitat ut vti litatib9 ſubiectoꝝ in illis p̄ſpice ꝓ que ani marum ſaluti cōſulitur. nunc nouoꝝ edicio ne nunc antiquoꝝ in nouacione iuruz ſol licite prouidere cure mus. ¶ Sane fuit o lim per ſedem apoſto licam prouide conſti tutum ut dyoceſani locorum ad preſenta cionem religioſoꝝ nl lum ad aliq̄s eccleſiā recipiant niſi tantuz ei de prouentibus ip ſius eccleſie coram eis fuerit aſſignatuz vnde iura epiſcopa lia poſſint ſoluere et congruam ſuſtenta cionem habere ¶ Ve rum ſicut nobis que rela multoꝝ frequēs inſinuat religioſi ex empti de prouentib9 parrochialium eccle ſiarum in quib9 ius

principaliter ꝓ denario nunquid ſimoniam cōmittit vide tur ꝙ ſic ar. de ſimo. ſicut nobis ꝛ. c. ſicut ꝓ certo ꝗ. ē. de preben. ſignificatum ſo. dic ſm hoſti. qui hoc no. de ver. ſig. olim ꝙ tales nō cōmittunt veram ſimoniam cum nulla ex preſſa pactio intercedat peccant tamen grauiter ꝛ mentalem ſimoniam cōmit tūt ꝛ per penitenciā ſatiſfaciūt. ē. de ſimo nia nos ꝛ. c. vltimo r. ¶ Idem ſcilicet ꝙ hij qui non interſūt ni habeant ꝛ cōſue tudo ꝯria non vale at ꝛ recipientes ſine iuſta cauſa ad reſtitu cionem teneant ¶ Excepti ad p̄ſentacionē religioſoꝝ etiam exēptorum nō debēt in eccleſijs ip ſoꝝ rectores inſtitui niſi p̄mo tantū eiſdē aſſignetur vnde in cumbencia onera ſub ire poſſint ꝛ cōgrue ſuſtentari nec valet ꝯ ria cōſuetudo Et diui de in iiij. ptes in pri ma arengat in ſecun da antiq̄ cōſtitucionē recitat in tercia ipſi9 iuris tranſgreſſionē in quarta ponit reno uacionem ꝛ extenſio nem eius ꝛ ꝯriam cō ſuetudinem damnat h. ¶ Animaꝝ. ē. e. li. de cōſti. c. ij. j. de ſe pul. c. i. c. ¶ Innoua cione nūc antiquoꝝ declaracione. ē. in ꝓ hemio huius libri ad fi. exordij. d. ¶ Reli gioſoꝝ de monachis ſtatutum fuerat. ē. e. de mo. de alijs religioſis eadem racō ne idem dicebamus per decre. ē. c. auaricie ꝛ. c. in lateraū. c. ¶ Aſſignatū qd per eos diminui vel augeri non po terit dicit archid. ē. c. auaricie ꝛ habent circa hoc ꝓuide re dyoceſani etiam quo ad exemptos ut in cle. de ſup. ne. prela. ꝙ regulares. f. ¶ Soluere. hoſpitalitatez tenere vt in p̄dicta dec̄. de mo. ꝛ dic vt ibi. ꝛ. xxi. q. i. c. i. g. ¶ Exēpti eccleſia tñ cū ipſo nō erat ibi exēpta alias non intromitteret ſe epus. ē. de priuil. qm̄ ꝛ de ſup. ne. p̄. ſicut hodie ſecus ut in cle. e. t. ꝙ regulares. h. ¶ Suſten tari forte dimittebant q̄rtā q̄rte. i. ſextaz decimaz decimaꝝ ē. e. ſi. extirpande. in pri. nolebant ꝙ eis generarent poda gre de conſe. di. v. legim9 q̄ſdaz. notauerūt āt ꝛ tā. goſ. ē. e. de mo. ꝙ ſi monachi hanc porcionez aſſignare nollēt

obtinent patronatus ſeu rectoꝝ preſentatio ptinet ad eoſdem tm̄ papiunt ānuatim ꝙ rectores eccl'arum ipſarū nō pñt de reſiduo comode ſuſtentari et epalia iura ſoluere ac alia incūbentia eis onera ſupportare ꝓpt' qđ ſepe ɔtingit ꝙ nō inueniūtur pſone ydonee que hmōi eccleſias velint recipe. ſicq3 frequēter minus ydoneis ɔferuntur ex quo picula imminent aīarū. ¶ Nos itaq3 volentes ſup hoc ſalubre remedium adhibere pſenti decreto ſtatuim⁹ et mādamus conſtitucōem hmōi quo ad omēs patronos eccl'arum religioſos tam exemptos q̄ nō exemptos ⁊ alios inuiolabilit' obſeruari ɔſuetudine cōtraria non obſtante.

Licet ec ¶ Item. cl'aꝝ pſonatuū dignitatum alioꝝq3 beneficiorum eccleſiaſticorum plenaria diſpoſicio ad romanū noſcatur pontificem pertinere. ita ꝙ nō ſolum ipſa cum vacāt poteſt de iure conferre verum etiā ius ad ea tribuere vacatura. collacionem tamē eccleſiaꝝ perſonatuum dignitatum et beneficiorum apud ſedem ap. vacancium ſpecialius ceteris antiqua conſuetudo romanis pontificibus reſeruauit ¶ Nos itaq3 laudabilem reputantes huiuſmodi conſuetudinem et eam auctoritate ap. approbantes. ac nichilominus volentes ipſam inuiolabiliter obſeruari eadem auctoritate ſtatuimus ut eccleſias dignitates pſonatus ⁊ beneficia que apud ſedem ipſam decetero

elapſis ſex menſib9 ep̄s ordinaret eccl'am allegāt decre. de ſup. ne. prel. ſicut. hodie dyoceſanus ad hanc aſſignacōeꝫ faciendā ſtatuet eis terminū infra quem ſi nō fiat pñtatuꝫ admittet et poſtea faciet hāc aſſignacōem in qua taxāda in pluri vel minori nō debēt excedere. qđ dic ut in cle. de iure. pa. ut ɔſtitutio. i. ¶ Onera. hoſpitū recep. ois nunciorum ap. ſe. et ſi. h. ¶ Animarum. quarū regimen eſt ars arciū. ſ. de eta. et quali. cum ſit. eſt enī anima p̄ciosior corpe. xij. q. i. p̄cipimus. i. ¶ Alios clericos intelligo. q2 laycī nichil pcipiunt ſ. d iure. pa. p̄. et ſic eciam intelligitur. ſ. c. extirpande. in pñ. in. ¶ Conſuetudine. cum enī animab9 ſit periculoſa. ut. ſ. pbatum eſt ꝫ extirpāda ſ. c. extirpande. de cōſue. c. vlt. ⁊ de hoc ibi plene.

Licet eccleſiaꝝ beneficia vacancia in curia alius q̄ papa ɔferre nōn pōt qđ ſi fecerit irrita eſt collatio. o. ¶ Dignitatum. quid de ɔpatibus nūquid ɔprehenduntur hac ɔſtōe. ſatis videtur ꝙ non q2 ea que ſpeciali nota ſunt digna. niſi ſpāliter notent' neglecta intelliguntur. ff. de iur. jtem apud ꝫ hic dictum. j. c. q̄uis. ꝫ. de ſen. ex. quia piciſolum. cum ſi. et facit ſ. de paira. c. vlt. qđ ibi dixi. ⁊ quod dixi ſ. de fil. preſ. c. i. eſt enī non dignitas ſed dignitatum cumen. ſ. c. venerabilis. et. c cum olim. et h fuat curia que reſeruaciones in hijs cū vacānt facere ɔſueuit. qđ eciam interduꝫ in abbacijs facit. vt ſic per iſtam ɔprehendant ſolum ꝓuiſa per ca. lat. non per generale. ſ. de elec. ne ꝓ defectu. ad h ſ. de ɔcſ. pben. dilectus. q. ¶ Pertinere. xvj. di. omnes. et vide quod dixi. ſ. e. li. de elec. quamq̄ p. ¶ Vacatura. quod alius non pōt. ut. ſ. de ɔcſ. pben. c. ij. etiā legatus d latere pape ut. ſ. e. ti. dilectus filius. t. ¶ Conſuetudo patet ex facto. ſ. de accu. accedens. l. ¶ Statuimus ſit ergo de ſpeciali ɔſuetudine eius ɔmune ſic. ſ. de clam. deſpon. cum inhibicio et eſt ſi. de fideiuſ. ꝙ quibuſdam de priuil. ꝙ non nullis allegatur tamen to. ec. ɔſuetudo ꝓ iure. ſ. de ɔſti. ex litteris. a. ¶ Apoſ ſedem que dicantur apud ſedem ipſaꝫ vacare dicetur. j. c. pñti b. ¶ Sedem ipſam non vacantem al' parochiales ec. offerūtur per illos ad q̄s collacio ptinet quod dic ut. j. c. ſi apl'ica. c. ¶ Vacare an beneficium dicatur i curia vacare cum duob9 ibi ſup eo ſibi collato litigantibus alter morit' vel vterq3 dic ut in cle. ut lite penden. ſi duobus. o ¶ Collacio nil dixit de preſentacione vnde ſepius repitur receptum i curia papā p hoc nō ɔferre beneficia que ptinent ad preſentacionem laycoꝝ ſed eadem racōe nō ɔferret que ptinēt ad preſentacōnē eccleſiaꝝ vel monaſterioꝝ. ſ. c. ꝓ pri. ꝓ hac parte facit. j. e. ti. cuꝫ in illis. ꝫ cum autem ad hoc. ſ. de iure patro. cum dilec. ſed p litteram que. ſ. dicit quacumq3 aucte et per id quod dicit ꝓuiſio ſatis videtur cōprehendi predicta. c ¶ Expreſſa no. vnū caſum in quo vacat prebenda in eccleſia et ille ad quem ſpectat prima vacatura nō ɔſequitur illam. alium habes. j. de rerum per. c. vno. f. ¶ Conferre infra menſem a die vacacionis numerandum quia poſt illuꝫ poſſit ea conferre quod dic ut. j. c. primo.

Statutum ſi papa beneficia vacancia in curia nō cōferat. j. menſem a die vacacionis illi ad quos collacio pertinebat poterunt illa ɔferre h. ¶ Statutum. ſ. c. pr. ¶ In curia quod apud ſedem ap. vt. ſ. c. primo ⁊ quando

vt. ſ. c. primo. et quādo ibi vacare dicantur videbis. j. c. ꝑ ſenti. ꝟ. ¶ Moderandum. hoc artacōem reſpiat nō augmentum. j. de ver. ſig. c. vlt. l. ¶ Menſem. de hmōi ꝯputacōe dicitur. ſ. e. li. de elec. q̄ ſit jo. andree. in. ¶ Numerandū. eſt ꝗ expſſum iſtud tempus nō a tpe ſciencie ſꝫ vacacōis currere. licꝫ vide ꝯ ꝯtra ſ. de ꝯceſ. pben. q̄ diuerſitatem. ad fi. ſ. de ſup. ne. prel. licet is em qui neſcit pōtatem experiendi nō habet. ij. q. vj. biduum. ff. de calum. l. annus et ſꝫ tenuit hic gul. ſꝫ ꝯtrarium credo ſm gar. q̄ hoc ſtatutū fuit in fauorē eccleſiaꝝ ne ꝯtingeret beneficia diu vacare. nō aūt in odium ſummi pon. negligentis. q̄ tunc nō niſi a tēpore ſciencie curreret preſcriptio ut in ꝯtrijs ſtem p hanc reditur ad ius ꝯmune. extendenda eſt ꝗ ut de facili ad ſuam naturā redeat. xxxv. di. ab exordio. ff. de pactis. ſi vnuſ. pſertim vbi ſtatuens ꝯtra ſe ſtatuit alias em̄ quare non ſic expreſſiſſet a tempore ſciencie. de dec. ad audienciam. ad hoc. j. de reg. iur. contra eum qui. vnū ſcias. licet iſtud tēpus currat ignorāti non tamen ſedi vacanti quod ſatis pbatur. j. e. ſi apoſtolica. ſi em ibi ſpālis eſt caſus ꝗ ipſius ꝯtrium eſt regulae. et eſt ratio q̄ hoc reperimus expſſum ſꝫ illud nō et ſic no. ſpālia in hoc caū pmū q̄ cum in alijs detur maius tempuſ ſ. de ꝯceſ. pben. c. ij. ſꝫ datur ſolus menſ ſecūdum q̄ iſtud tempus currit ignorāti. terciū q̄ nō fit ꝯputatio de momento ad momētum ſed dies vacacōis nō ꝯputatur in menſe. vt hic patet dum dicit a die. &c. et ſi. ſ. de exrep. pia. de reli. ſpoſ frequens. quartum q̄ cum alias cōiter pōtas deferatur ad ſupiorem ꝗ ad inferiorem et hoc facit impoſſibilitas caſus ad hoc. ſ. de elec. licet.

vacare contigerit aliquis preter romanū pontificē quacumqꝫ ſuper hoc ſit auctoritate munitus ſiue iure ordinarie poteſtatꝭ ipſorum electio. prouiſio. ſeu collacio ad eum pertineat. ſiue litteras ſuper aliquoꝝ prouiſione generaleſ. vel eciam ſpeciales ſꝫ quacumqꝫ forma verborꝫ receperit. niſi ei ſit ſup conferendis eiſdem in curia romana vacantibus ſpecialis et expreſſa ab ipſo ſūmo pontifice autoritas attributa conferre aliciū ſeu aliquibꝫ non preſumat ¶ Nos em̄ ſi ſecus actum ſeu attemptatū fuerit decernimus irritum et inane. ¶ Greg. x. in concilio generali.

Statutum felicis recordacionis clementis pape pdeceſſoris noſtri de dignitatibus et beneficijs in curia romana vacantibus nequaq̄ per alium q̄ p romanum pon. conferendis decernim⁹ taliter moderandū ut hij ad q̄s eorum beneficiorū et dignitatū ſpectat collacio. ſtatuto non obſtante predicto demū poſt mēſē a die quo dignitates ſeu beneficia ipſa vacauerīt numerandum ea conferre valeant tantummō per ſeipſos vel ipſis agentibus in remotiſ per ſuos vicarios generales in eorum dyoceſibus exiſtentes q̄bus id canonice ſit commiſſum ¶ Bonifac⁹ octau⁹.

Quāuis pleniſſime ſit alias in beneficijs interpretacio facienda. littere tamen ſup obtinendis beneficijs impetrate debent cum ſint ambiciose reſtringi

in fi. et. ſ. e. li. et. e. ti. in debitinitatibus in fi. li. ¶ Per ſeipſos. habebant epi ante ꝯſtitucōnem clementis pcuratores in curia qui ſtatim cum vacabant beneficia ꝯferebant illa et ſic preueniebant papam. vnde motus clemens promulgauit ꝯſtitucōnem. ſ. e. ppi. demum ꝗꝫ. quia multum preiudicialis erat cōſtitucio illa. in concil. lugdū. moderatus eſt eam. ſed ne adducerent illas malicias ſcilicet q̄ haberēt pcuratores in curia qui ſtatim menſe elapſo illa cōferrent id circo hic addidit. papa enim eciam p⁹ menſem poſſꝫ ꝯferre ſi vellet dummodo p̄uentus non eſſet. ſ. e. ppi. in pam. ſed littera iſta. dicit per ſeipſos. nunquid ſi preſentes ſunt p alios ꝯferre poterunt dic q̄ per alios ꝯferre non poterunt niſi in caſu qui ſequitur. potuit enim papa rei ſue cōdicionē et modū apponere et legē quam voluit xviij. q. ij. eleutherius. ff. de pac. tradicionibus. de con. di. ap. vex. o. ¶ Re motis. ſic. ſ. de tēp. ordi. cum nullus. ¶ Epiſcopo. ꝯ. dixerunt quidam per hanc litteram q̄ quis extra ſuam dyoceſim exiſtens beneficia ꝯferre non poterat ſed ꝗ eſt falſum licet in hoc caſu poſſet cōcedi et pbabatur hoc olim ſ. de ꝯceſ. prebē. poſt electionem in parte deciſa et hoc no. jo. et ꝗ. de off. le. c. nouit. p. ¶ Id canonice dicebant olim quidam id ſcilicet vicaria nā eo ipſo q̄ vicarius generalis erat beneficiā conferrē poterat ſed hoc eſt falſū vt. ſ. de offi. vica. cum in generali in talium ergo collacōne per ordinem facienda requiritur q̄ menſis elapſus ſit q̄ p ſeipſos conferant ſi preſentes ſunt vel q̄ p generales vicarios non ſpeciales et q̄ habeant ſpeciale mandatū beneficia ꝯferendi et ſic expone id ſcilicet bñficia ꝯferre

et ideo ſi alicui vſ ad certam ſummã ꝓuide ri mandamus ei non i penſione ſʒ in benefici is eccleſiaſticis tantuʒ volumus ꝓuideri niſi ð penſione in nr̃is li teris mẽcio habeat ex preſſa. Quamq̃ ſub nomine ecclarum ci uitatis ↄprehendatur alias eccleſia cathedra lis cum tamẽ alicui de beneficio mandamus in aliqua ecclarum ci uitatis vel dyocẽ ꝓ uideri ad cathedralem ecclam quam ꝓpter ipſius honorẽ ſub hac generalitate nolumus hõ caſu includi ſe man datum hm̃oi non ex tendit. Specialis autem cum mandamus in a liqua eccleſiarum pro

uincie prouideri tunc enim et metropolita na et cetere cathedra les eccleſie includun tur ſub tali manda to cum vberiorem hõ caſu q̃ʒ alio impetran ti graciam facere vi deamur. Idem.

Cum de beneficiõ eccleſiaſtico cõ ſueto clericis ſecculari bus aſſignari proui deri mandatur de illo debet intelligi ꝙ tan to tempore ab vno vel pluribus ſeccularibus clericis inſtitutis in eo rectoribus extitit continue ac pacifice gubernatum. ut pre ſcripcio legitima ſit completa eciam ſi an te vel poſt religioſi quiq̃ʒ miniſtrauerint

Quamuis in beneficijs vel impetracõibus ad beneficia p ꝓuiſionem vſ ad certam ſummã penſio nõ debe tur per ecclas ciuitatis vel dyocẽ non ↄprehenditur cathe dralis p eccleſias ꝓuincie metropolis et cathedrales reli que includuntur fuit tracta de extrauaganti breui rñſo .x.c. licet in beneficijs. et emanauit ad declaracõem eoꝝ que no. t.et h. et moderni.ſ de eta.et quali.acce pimus.in ſi.de pben ꝑ illoꝝ in prin.ↄpoſ de rp.capitulum ſan cte crucis. in glo. ꝗ queſtiones.ſ.j et que ritur de hac forma. et ſ.ſe.a. Pleniſſi me.ſ.de dona.cuʒ di lecti.inſi.ſ.de v.ſig. olim.ff.de ↄſti.prin. beneficium. et debent eſſe manſura.j.de re gul iuris.decet cum ſuis ↄcord.h. Re ſtringi.ſic.ſ.e.li.de fil pꝛeſ.c.i.et.ij. vſ ad certam. aliud pu to cum papa ſcribit vt ꝓuideatur impe tranti vſ ad talem ſũmam. aliud dum ſcribit vt ꝓuideatur ei de pbẽda tanti va loris vel ſũme ꝙ in primo caſu põt ꝓui deri de minori ſʒ non ð maiori.in ſecundo vero de maiori ſʒ nõ de minori ꝙ forma mandati eſt ſeruan da.j.e.ti.cum de non. et cum iſtõ vſ ponit in lrĩs intelligo ꝙ ve niat aſcenſiue quaſi papa ſcribendo ꝙ ꝓ uideatur vſ ad ſũmam.c.librarũ velit ꝙ ꝓuideat. de ſum ma a.ſꝛ.vſ ad.c.vſ non vltra id.ſ.e.li.de ar.c.i.cum ſuis ↄ cor.c. Penſione.ipa videtur mãdaſſe ei ꝓuideri de eo ꝙ ꝓuidens per ſe nõ poterit retinere ſicut beneficia.ꝙ licet ibi ſit liberalitas nõ tamen eſt in collectione. ſʒ in eo ꝙ ma gis iſti ꝙ illi ↄfertur.quod dic ut.ſ.de pben.relatum. pro batur hoc.j.de inſti.c.vl.et licet in fauorem eius hoc dictũ videatur.nõ tamen illi fauori renũciat ꝓpter intencõeʒ ipe que talis fuit et ꝓpter formam mãdati que ſeruanda eſt j.e.ti.cum de non.d. Alias.ut.c.di.palliũ.de auctẽ.et vſu pal.c.i.de teſtamen.requiſiſti. ad h de ver.ſig. cum tibi.ꝓ mo eciam interdum ſolũ cathedralis.ↄpꝛehenditur.ut de v. ſig.cum clerici.c. Includi.ſi.j.de ſen.ex.ꝙ periculoſum.et hoc tenebat ↄpoſt. in ſupradicta g.o.ſ.et tan.videbãtur

tenere ↄtrarium in predictã decre.accepimus in glo.pl.ſed forte bonum habuerũt intellectum ſi ad caſum decre .ſe retulerunt.ſ.in hijs qui primo erant obligati ꝓuidere obligauerat enim ſe epus ordines ↄferẽdo ut.ſ.c.cum ſe cundũ aplm ad finem ꝓuidere vel in cathedrali vel alia. litere igitur impe trate fuerũt litteri in ſtice ſed hic de lris gracie loquimur vn de in eo caſu p ↄmu nem formam in ca thedrali vel al ꝓui dere tenebitur et ſic decre.illa loquatur i ſuo caſu nec ſit ↄtra ria p iſtam ad hoc.ſ e.li.de elec.cum expe diat .ſ. Extendit quid ſi mandetur ſub hacforma nunquid in cappellania ſeu mã ſionaria maioris ec cleſie cathedralis po terit ꝓuideri et vide tur papa ſolum cano nicos et ipſoꝝ exce piſſe prebendas ad hoc.ſ.vbi dicit ꝓpter ipſius honorem ad hoc.ſ.de ſꝓp. ſtatu tum et.ſ.de ver. ſig. cum in clerici ſatis ce do cum h lrã ſic indi ſtincte loquatur ꝙ i nullo beneficio cathe dralis eccleſie pote rit ꝓuideri non enim dicit ꝙ non includã tur canonicatus ec. cathedralis ſed ꝙ ñ includatur eccleſia ergo nullum ipſius eccleſie beneficium includetur ad hoc op time .j.de priuil.per exempcionem et .ſ.i.ſꝓn.ſed pone impetraui prouideri michi in eccleſia ſancti petri bonoñ.non eſt alia ſancti pe tri eccleſia q̃ʒ cathedralis nunquid in ea ꝓuidebit michi videbitur ꝓpter ſtilum curie gracia ſurꝛeptitia quo in ca thedralibus eccleſijs nõ ſolet exprimi nomen ſancti ſʒ i inferioribus ſic quod credo niſi aliter p litteras appareret papam. de cathedrali intellexiſſe per iſtud.c g. Pro uincie et in hoc caſu loquitur decre.ſ.e.ti. p illoꝝ vnde nõ aduertebant qui decre.illam allegabant ꝙ p litteras q̃ bus prouideri mandabatur in aliqua eccleſia ciuitatis poteſt ꝓuideri in cathedrali cum ibi archiepiſcopo de ec cleſijs ſue ꝓuincie ſcriberetur .h. Vberiorẽ ſi ſʒ quera tur diuerſitatis racõ ſufficiat iſta licet quo ad metropoli tanã ec.ñ inſtũ efficax videat ſʒ ſufficit ſic p ipaʒ declaratũ

ni eodem. Quando vero ſcribitur vt prouideatur de aliquo p̄ſonatu alicui clerico ſecu-lari prouideri nō poteſt de p̄ſonatu qui per religioſos iuxta modum premiſſum ē ſolit⁹ gubernari niſi hoc in litteris caueatur expreſſe. Item

Super eo ꝙ prebendas quibus parochiales eccle ſūt annexe in quibus ſpiritualem iuriſdictiōez ſecundum eccleſie vrē conſuetudinem approbatam et ſic ſecundū aliquorum interpre-

Vide rē iud. in cauſis.

Cum de beneficio vno. no. p̄ hijs que no. ·b·ſ. de cauſa poſ. et p̄p. cum eccleſia ſutrina in glo. ex hoc videtur. jo an. k. Inſtitutis. ſ. ſi de facto tn̄ occupatum eſſ per eos nō h̄eat locum p̄ſcriptio. vel ſi ibi nō ut rectores ſ ut vicarij vel coadiutores ſeculares clerici rexiſſet. l. Legitima. ſ. xl. annoꝝ. de p̄ſcrip. de quarta. de cā poſ. cū eccleſia. de ꝯſue. c. vlti. Ante inceptā p̄ſcriptionem. ſ ſecus ſi poſt inceptam et an̄ ꝯpletam. et ideo dixi ſ. ꝯtinue. n. Poſt nō tamen ꝯtinue et pacifice ſpacio xl. an. et ideo dicit quādo ꝙ illa igit̄ adminiſtratio p̄cedentis tēporis tollitur p p̄ſcriptionem ſequentem. adminiſtratio aūt preſcriptionem ſequens illā nō tollit. niſi alia interuenirent que ius alioꝝ haberent perimere. n. Prioratu. prioratus eſt generale v̄bum quod ad prioratū ſecularē vel regularez pōt extendi. ſ ratiōe pſone impetrantis qui clericus ſecularis eſt. ſibi regularis prioratus ꝯferri non potuit vt arcetur illud ſolum ad ſeculares n. i graue eſt in ex̄ptos. xc. xix. q. iij. monaſterijs. ſ. de elec. cū ad nr̄am. et. c. officij. p. Seculari. quid ſi tempore impetratiōis ſecularis erat i petrans modo factus eſt regl̄aris. nūquid de tali p̄ſonatu ſibi poterit p̄uideri. Credo ꝙ nō per dec. ſ. e. d. ſpē. ſi eo tē-pore. a. Modū p̄miſſū. ſ. p. x. ſ̄h̄e. ſ. p. xl. an. ꝯtinue et pacifice ab vno vel p̄ſibus inſtitutis in ipſo.

Super eo. h̄ic pſonatum cū cura et p̄benda cui ānexa eſt parochialis eccl̄a nō eſt q̄ ꝯcilium generale. Et reprobatur p iſtam dec. opi. b. ſ. e. t. extirpāde. ſ. qui vero. cuidam et. h̄ic guil. in ſpe. t. de legato ſ. videndū. v. quid ſi h̄eo. et approbat opi. inno. et oſt. c. Annexe. in quibus tunc deſeruire debet p vicarium p̄petuū. ut in p̄ced. ſ. ſ an ipſe vicarius vel ipſe p̄bendarius curā animaꝝ illius parochie h̄eat de hoc fuerūt opiniones diuerſe vt ſequit̄. vicarius em̄ curā animaꝝ hꝫ. qd̄ p̄bat. ſ. de offi. vi. ex pte. ſ ut vicarius. vt ibi no. b. cum ſ rector ſpūalem iuriſdictiōem ibi habeat. et ſup vicarium exiſtat qz excōicare pōt et ſimilia facere. ergo qn̄ curam h̄eat negari nō pōt. ſ. de elec. dudū. d. Perſonatibus. et ſic videt̄ ꝙ vnus poſſit plures pſonatus et p̄bendam eccā cum parochiali annexa in vna eccleſia obtinē

tationem curā animarum habetis ſimul cuꝫ perſonatibus quoꝝ aliquibus cura immi-net animarum in eadem eccleſia obtinētis vobis cum hoc ḡnalia. non obuiet diſpenſatio neceſſaria non exiſtit. Item

Cum cui canonica⁹ alicuius eccleſie a ſede apoſtolica eſt collatus licet nondum ſit in ea receptus decernimus in aſſecu-tione prebende iuxͣ ſue prouiſionis ordinem omnibus preferendū quibus poſtmodum

ſine diſpenſatione pape vnde ꝯdicit apte. ſ. e. li. de ꝯſue. c. i. ſed hic papa pluribus loquitur vt vides. j. ubi dicit obtinetis vnde pluribus canonicis eiuſdem ec. de hoc querentibus ꝯſultus papa reſpondit et ſic non eſt ꝯ. c. In eadem ec. idem et multo. io. quas ſi in diuerſis ad hoc. ſ. de cōceſ. preben. trās. f. Conalio. ſ. e. de multa. g. Non obuiet cum enim acceſſoꝝ habeat ſe qui naturam principalis. ſ. e. li. de offi. del. ſi ſup grā. j. de reg. iuris acceſſoriū cum ſuis ꝯcor. et dep̄ben. non eſt cautū ꝙ vacet ergo nec vacabit cappel. acceſſoria ad prebendam ad h̄ de ſer. rul. predi. l. vna eſt via. ff. quem ad ſui. a. ſi ꝯmunem ad hoc. j. e. q̄uia ſepe p̄terea ceſſat ratiō p̄hibitionis quia i eccleſia annexa preb̄. non tenetur reſidere ut. ſ. e. ex̄ tirpande ſ. conſtitutio de multa hic locum non habeat. h. Diſpenſatiō intelligo pape de q̄ loquitur ꝯcilium de quo mentionem fecit alias in dignitate et prebenda bene req̄ritur diſpenſatio epi niſi ꝯſuetudo ec. vel aliud induceret ut illa ſine diſpenſatione poſſint ſimul de iure teneri ad hoc. ſ. e. li. de ſ̄h̄e p. gratia et qd̄ ibi dixi dicebant ſ inno. et oſti. ſ. e extirpande hunc eſſe caſum in quo de iure ꝯmuni vel ſaltem cuiuſlibet ſupioris diſpenſatione ſm̄ diuerſas opiniones quas no. ſ. e. ti. cum iam dudum quis plures curas habebat

Cum cui. In impetratione beneficioꝝ inſpicitur data non preſentatio vel receptio ꝯmanauit ad declarationem omnium que no. ſ. de ſ̄h̄e p. capl'm et reprobat cōmunis opi. k. Collatus longe diuerſum eſt conferre et mandare conferri ad hoc. ſ. e. li. de ſ̄h̄e p. tibi qui et. c. duobus jo. andree. l. Preferendum niſi i caſu. j. e. ſi clericus. ſ. verum ad hoc. ſ. e. li. de ſ̄h̄e p. tibi qui in ſi. m. Similis ideo dixit quia ſecus ſi maior vt puta ꝙ omnibus prioribus preferatur vt. j. de ꝯceſ. prebē. auc̄te ad idē in caſu. j. e. quia ſepe. n. Iſti poſteriores impetrantes o. Primo approbatur ergo illa lectura decre. capl'm ꝙ ibi p̄rius ſit nomen non aduerbium et certe ſatis erat abſurdum dicere ꝙ per curſum tuum tu me p̄ueniſſe in iure iam michi acquiſitō et. ſcire debes ꝙ ſicut p̄mō impetrās prefertur omnibus ſecundo impetrantibus in hoc caſu ſic

in ipſa eccleſia ſimil' gracia eſt conceſſa li-cet iſti primo ſuas litteras preſentauerint et primo recepti fuerint in eadem. ¶ Itē ſi p clericis pauperibꝫ vel alijs noſtras litteras ut eis de beneficijs prouideas eciam ſi animaruꝫ cura ſit annexa eiſdeꝫ recipere te contingat. ipſis licet nec in ſacris ſint conſtituti ordinibus. nec de defectu ordinū in eiſdem litteris mencio habeatur poteris de beneficijs curam habentibꝫ licite prouidere. nec pretextu dicti defectus. tua poterit ꝓuiſio impugnari. oportebit tam̄ vt ipſi ad ordines quos

preferetur omnibus quibꝫ p̄benda vacans eciam ab ignorantibus conferetur poſtea. vt .j. e. ſi poſtq̄.

¶ Si p clericis. p lr̃as ap. n̄ facie̅tes d defectu ordis mēcionē pōt impetranti de curato beneficio ꝓuideri ad ordines tn̄ ſe faciat p̄mis tēporibus ꝓmoueri. tracta fuit de extrauaganti que incipiebat. venerabilibus fratribꝫ. alias ſup ꝓuiſione. et fuit alexander. q. ¶ Alijs. hoc fuit nō ſine miniſterio dictum. q̄ conſtitutio alex. ſoluꝫ de paupibus loquebat' vnde multi dicebāt ſecus in alijs. et declarat h̄ q̄ no. cōpoſ. de ſpē. capitulū. in glo. q̄ queſtiones. § item queritur an collacio et no. q̄ quatuor requirūtur in ꝓmouēdo. ſcienda mores etas et ordo. in p̄mis tribus paciens defectum auc̄te lr̃aruꝫ ſe. ap. nō ꝓmouetur niſi fiat mencio. ſ. de eta. et quali. eam te. j. n. quarto ſic vt hic vides. et ſic caute decre. illa quartū omiſerat. r. ¶ Animaruꝫ cura. alias cum niſi h̄ eſſet expreſſum de curato ꝓuideri nō poſſet. ſ. de p̄ben. c. vl. j. e. ti. cum in illis. g. ¶ Defectu ordinum. ſecus in defectu etatis ſ. e. li. de ſpē. ſi eo tēpore. ⁊ no. q̄ bene ꝓbat lrã iſta et inferior que idem repetit q̄d ꝓmouendus ad curam ſi nō eſt in ſacris defectum paciatur. et facit ad id q̄d dicam. j. glo. pꝫ. ¶ Prouidere. olim de iure cōmuni tales ad talia beneficia nō poterant aſſumi. ſ. de eta. et quali. p̄terea. hodie dicit quidam indiſtincte q̄ pn̄t. ad hoc. ſ. de elec. cum ex eo. j. de inſti. c. ij. et h̄. ſ nō ſum auſus corrigere decre. p̄terea. et dico ab ea recedendum ſolū in caſibus in quibꝫ hoc expreſſum inuenio. vt h̄. et .j. de inſti. c. ij. in alijs ſalua maneat. ⁊ ſm̄ hoc intelligo decre. cum ex eo. v. ¶ Oportebit. vnde ſolet exp̄mi in lr̃is ſm̄ ſtilum curie ita tamen q̄ idem clericus ſe faciat ſtatutis a iure. ⁊c. et pſona iter. ⁊c. f. ¶ Requirunt. de iure cōmuni ↄ̄ ſuetudine vel ſtatuto eccleſie. ad hoc q̄d dixi. ſ. de fil. preſ. c. 1. j. ſ̄ ea. ¶ A iure. vt in quatuor tēporibus anni et in ſabbato ſancto. et ſabbato medie quadrageſime. ſ. de tēpori. or. c. ij. et iij. mi-

requirunt collata eis beneficia. ſe faciant in proximis ſtatutis a iure temporibꝫ promoueri. Seuꝫ. ¶ Item ſuper cuius prouiſione ap. ſed. legatus in certa eccleſia ſuas litteras quibus obtemperatum nō fuerat deſtinarat mandamus auctoritate nr̃a in ipſa eccleſia ī canonicum recipi et in fratrem ſibiq̄ꝫ prouideri de prebenda iuxta ipſius legati con[illegible]am litterarum [illegible] recept⁹ hm̄oi noſtri auctoritate mandati non legati ſed noſtra intelligitur auctoritate receptus et ideo eſt in aſſecucione prebende omnibus poſt eum

nores aūt conferri poſſunt in feſtiuis diebꝫ. ut ibi. et. e. t. c. 1. b. ¶ Promoueri. quod ſi moniti non fecerint poterunt eiſdem priuari. ſ. de elec. cum in cunctis. hodie imponitur noua pena ſeruatis antiquis penis ut in cle. de eta. et quali. ut hij qui ij. ſ̄ ſen. ſi autem ſit beneficium curatū priuat⁹ eſt ipſo iure niſi ſacerdos fuerit infra annum. ſ. e. li. de elec. licet canon niſi eſſet eccleſia collegiata ut ſ. e. t. ſtatutum l' habuerit iuſtum impedimentum. e. ti. c. cōmiſſa. § 1. vel ſecum fuerit diſpenſatus. e. ti. cum ex eo ¶ Seu cum ſup. tracta fuit de extrauaganti que incipiebat. dilectus fili⁹. Emanauit ad declaracionem eoꝝ q̄ no. compoſ. ſ. de ſhsp. capitulum in glo. qua queſtiones. v. ſed pone q̄ prior et guil. i ſpec. ti. de delegato. § nunc tractemus. v. quid ſi per. d. ¶ Litteras reſeruacionis nō legatus vacaturam nō confert ut. ſ. e. ti. dilectus filius. t. ſed bene reſeruat collacionem ſue et ſup ea conferenda cum vacabit dat executores ut. ſ. e. li. de offi. leg. c. ij. et iiij. et. j. e. ti. ſi apoſtolice. c. ¶ Auctoritate noſtra. littere igitur graciose ſic miſſe faciunt illum cenſeri auctoritate ap. receptum ex quo ſic exprimitur ad hoc. ſ. d ſhsp. cum aliquibus in ſi. f. ¶ Receptus poſt impartitam autem auctoritatem a papa tal' gracia papalis intelligit'. j. e. ſi apl'ice ⁊. C. de ve. iure enu. l. 1. an medium. g. ¶ Eadem nam ſi minori preferetur eciam pri[illegible]ndato hec decre. ſatis pla[illegible] ¶ [illegible]oribus ut. j. e. hij qui[illegible] na tracta fuit de extrauaganti alex. iiij. que incipiebat ſua nobis. Et emanauit ad declaracionem eoꝝ que no. compoſt. ſ. de ſhsp. capitulum in glo. qua queſtiones. § ſed quid ſi in hac forma. 1. ¶ Collacionē de illo igit' q̄d pertinet ſolum ad preſentacionē vel inſtitucionē nō poterit talis ꝓuidere nec econuerſo. j. e. ti. cū in illis. § cum autem. k. ¶ Vacabit intelligo ſine fraude per decre. ſ. e. li. de renunci. c. ij. 1. ¶ Illius eſt racio quia de primo ꝓuidendum eſt al' eadem racione de centeſimo ad hoc. ff. de

ver. ob. eum qui bñs. de illo igitur ꝓuideatur ne videatur
extingui grã. s. e. eum cui. ⁊. j. c. pñ. quod verum est nisi in lit
teris esset clausula quod dixerit acceptandum. j. de conces.
pben. qz cunctis. et. c. ne captande. m. ¶ Simul pone mor
tuus vel ꝓmotus est clericus qui hñbat illa duo beneficia.
vel duo clerici simul
mortui vel ꝓmoti
vel renunciauerunt.
nec apparere põt q̄ꝫ
pmo. ad hoc. s. e. li.
de rpt. duobus. n.
¶ Ordinem. ⁊. est si.
s. de elec. si q̄s iusto
. §. i. in fi. xliij. di. si c
rector. in fi. ff. de vsu
fruc. l. quociẽs. i. j. hñ
ad hoc facit quod di
xi. j. de regul. iuris. i
alternatiuis. et facit
ff. de l. ij. cum pater
. §. vl. ⁊. ff. ad trebell.
l. heredes §. fi. et vide
no. s. de rpt. cum di
lecta. o ¶ Ad te. ali
as esset in põtate illius
cui scribitur se expone
re. dico tamẽ qꝫ id
esset iuris in ordine
conuerso. s. quãdo scri
bitur ad alterius vel
tuam. ⁊c. qz tunc eti
am si simul vacẽt ꝓui
debit de spectante ad
collacõez alterius or
dinem scripture sui ã
do. vt. s. dixi. ⁊ expo
ne ad te. i. ad tuã col
lacõem. et quod dicit
decte. hic per omnia
verum intelligo. cum e
cciaz certe psone scri
bitur puta michi vt
tibi ꝓuideaz de bene
ficio spectante ad col
lacõez talis aut tal
nam tibi de pmo va
cante ꝓuideo alias
scripture ordinẽ obs
uabo eadem racõe.
Clericus. si cle
ricus cui man
dabatur ꝓuideri de
pbenda primo vacã
te negligit petere pbendam sibi debitam extincta est grã
a. si autem sibi collatus fuerit canonicatus tũc habebit pre
bendam cum nullus est ibi expectans auctẽ ap. et declarã
tur et corrigũntur. que no. ꝯpost. de rpt. mãdatum. in glo.
ij. in fi. q. ¶ Postea s. ꝓuiso sibi de pben. ⁊ hñ est noua for
ma que nõ multum habet vsum curie. si autez mandasset
sibi de canonicatu statim prouideri et postea de prebenda
quando vacaret et ꝓuisum fuisset de canonicatu tunc idez
quod in casu secũdo. r. ¶ Faceres erat ergo datus in hoc
ad compellẽdum de quo dic ut dicam. j. de conces. prebẽ.
si capitulo et. c. si soli. s. ¶ Debitam. s. prime vacaturam
et intelligas nulli a
lij de iure debitam t
¶ Negligenter. de
sidiosus erat vel exe
crabatur lites vel ig
norabat ius quia cre
debat illam preben
dam deberi primo re
cepto auctoritate ca
pituli vel inferioris
a papa si aũt infirmi
tate laborabat mag
na vel alienatus erat
a mente vel captiua
tus vel iusta causa ab
sens et ꝓcuratorem
dimiserat qui mortuus
tunc erat vel hijs simi
lia tunc hoc casu pre
bendam ñ perdit ad
hñ. s. e. li. de elec. cõ
missa nõ enim potest
dici negligens q̄ po
testatem experiendi
non habuit ad hoc
s. de elec. c. vl. et de
conces. preben. quia
diuersitatem qñ au
tem dicatur negligẽs
arbitrio boni viri. i.
iudicis relinquendũ.
credo. ff. de ver. obli
continuus §. cum ita
nec enim dico qꝫ sta
tim post mortem ne
cesse habet petere im
mo aliquod tempus
sibi assignandum ẽ
in quo deliberet an
prebẽda sibi debeat
de iure vel non ad hñ
s. e. li. de ꝯsue. c. vlti.
arbitrabitur enim iu
dex hoc te impus ßm
qualitatem negocij
personarum et loci ad
hoc. s. de elec. cupien
tes. ii. ¶ Aliam no.
quia si neglexi petere debitam ⁊ alij collata est aliam nõ
peto sed si neglexi petere debitam tamen ad huc nõ ẽ alij
collata dico qꝫ illam ad huc possum petere ad hoc. j. c. si
tibi absenti in fi. a. ¶ Extincta et sic extincta debet eẽ po
testas executoris sicut ecõuerso. de off. dele. si super gracia
ad hoc. s. e. super eo. j. de re. iur. accessorium. cuz suis ꝯcor.

eadem auctoritate re
ceptum in dicta ecclesia
preferendus. ¶ Idem
Mandato nostro
sub ea forma ti
bi directo vt aliam ꝓ
uideas de beneficio ad
collacionem tuam vel
alterius pertinente de
beneficio quod pmo
vacabit siue ad tuam
siue ad illius collacio
nem pertinuerit ei pro
quo scribitur prouide
re debebis ¶ Si vero
plura beneficia ad tu
am et illius collacõez
forsan spectãcia simul
vacent tunc scriptu
re ordinez seruare ha
bebis ut illi solum ꝓ
uideas de illo beneficiõ
quod ad te noscitur per
tinere. ¶ Idem
Clericus ꝓ q̄
a sede ap. rece
p ãt mandatum ut ei
de prebenda proximo
vacatura in certa ec
clesia prouideres. cũqz
postea in canonicum
ipsius ecclesie recipi
faceres et in fratrem
prebendam sibi debi
tam quando vacat pe
tere negligẽter omit
tat et aliam postmo
dum in ipsa ecclesia
vacaturam nequiuit
preteritu dicti manda
ti petere nec tu de ipsa
sibi poteris prouidere.
cum facta ei gracia p
ipsius negligenciam
sit extincta. ¶ Verum
si prefatus clericus fu
isset auctoritate ap.
effectus ab inicio ca
nonicus in ecclesia pli
bata tunc eñ cum re
manserit in ea canoni
cus. dicta negligencia
non obstante ac per
consequẽs racione ca
nonicatus sit in alia p
benda nulli alij de iu
re debita ceteris prefe
rendus petere poterit
prebendã aliam proxi
mo vacaturam dum
modo non sint aliqui
eadem auctẽ pbendas

et merito eſt extincta poteſtas. cum enim forma ſibi tradita fuerit p̄ſcriptum ſup vno beneficio tm̄. ſcȝ primo vacaturo ſibi debito illo omiſſo nil ſubeſt ſcripto. ad h̄ de offi. del. ex pte. ex quo igit̄ ſciuit rem ſuam agi et ſe nō oppoſuit ſibi imputet de re iud. q̄uis alias ſequeretur ꝙ ius h̄ret in pluribus p̄bendis quod eſt abſurdum. quid tn̄ oli dicebāt contra ꝓpter intencōem mādantis qui voluit illam p̄bendam habē. vnde ſi nō habeat p̄mam h̄eat ſecundaȝ ad hoc. ſ. dilectus. iij et. ſ. de conc. p̄ben. cū ſuper. nec dicitur ius h̄ēc in duabus prebendis ꝙ deſinit ius habere in p̄ma. et h̄ putauit compoſt. i predicta glo. magna. e quum. b. ¶ Effectus ꝙ ipa ꝯtulit vel mā dauit ꝯferri canonicatum in eccleſia quod factum fuit. c. ¶ Negligēcia. qua neglexit petere p̄bendam ſibi debitaȝ et ſic fuit alteri collata. d. ¶ Dūmodo. per iſtū v. pbo ꝙ non p̄ferentur expectantib9 qui impetrauerunt poſt negligenciam. nā d̄ hijs qui ante negligenciam impetrauerunt dictum erat. ſ. ibi. nulli alij de iure debita. ſupflueret ḡ hec lrā niſi et de poſterioribus intelligeretur. h̄ ſonat ergo lrā ꝙ q̄ndo erat ibi aliquis expectās auctoritate aplica ſiue prius. i. āte negligēciam impetrans ſiue poſt ille negligens nō habebit p̄bendā. e. ¶ Eadem auctoritate. prefertur igitur receptis auct̄e inferiori. ꝯ. j. e. ꝓximo. f. ¶ Mandatum cuius fines diligenter ſeruandi ſunt. j. e. li. cui de nō. ſi iſtud eſſ mandati fines excedere. g. ¶ Prouideri. ſ. de prebenda de qua ſcriptū nō fuit h. ¶ Spectat. quocumqȝ iure comunum vel ſpāli. j. ne ſe. va. c. vno. de regul. c. vlt. cum ſimilib9. i. ¶ Debebit. idem dicebāt olim quidā in caſu dec. ſ. c. ij. de offi. del. ſi ſup. ut ibi dixi

in ipſa eccleſia exſpectantes et eidem de ipa non p te cum mandatum non ſuſcepis ſuper illa ſed per euȝ ad quem ſpectat in eadeȝ eccleſia prebendaruȝ collacio ꝓuideri debebit. alias facta de prebenda hmōi alteri collacio in illius preiudicium eoipſo viribus non ſubſiſtat. ¶ Item hij qui auctoritate ap. in aliqua eccleſia in canonicos ſunt recepti debent in p̄bendarū aſſecucōe ceteris anteferri legatorum vel alioꝝ quorumcumqȝ auctoritate receptis antea ī eadem. cū quoqȝ qui ad mandatum legati uł alteri9 autoritate ap. ſibi ſpecialiter in hac parte conceſſa fungent9 recipitur auctoritate ap. receptum eſſe dubiū non exiſtit. ¶ Item poſtq̄ ¶ Item

canonicatum in aliq̄ eccleſia tibi cōtulim9 et d̄ prebenda nll̄i alij de iure debita inibi ꝓxime vacatura mandauimus prouideri hij ad quos in ea ſpectat collacio prebendaruȝ prebendam que vacabit ibi poſtmodū motu proprio ignorātes tibi grām factaȝ alij duxerint conferendaȝ talis collacio in tuuȝ preiudicium attemptata nullam obtinet firmitatem nam eoipſo ꝙ canonicus auctoritate ap. fuiſti effectus ius ad obtinendum prebendam ꝓximo vacaturam ibidē tibi acquiſitum extitit eamqȝ q̄ cito vacauit ex quo nulli alij debebatur iuſte petere potuiſti et ideo a p̄dictis licet ignorantibus alteri cōferre nequiuit ¶ Item dudū venabili

k. ¶ Subſiſtit intelligās niſi ecīam negligens eſſ in ipſa petenda quia et tunc perderet ius in illa ſicut et in ſuperioribus caſibus dictum eſt ¶ Nota igitur ꝙ plenior ē gracia ſecundi ſcripti q̄ primi ſecundus ergo negligens in p̄benda nō ꝓpterea amittit canonicatum quem iam habuerat ſed amittit poꝛioritatem in prebēda reſpectu aplicoꝝ q̄ duplici iure iuuātur nō autem reſpectu alioꝝ vt vidiſti Hij qui. dec. iſta emanauit ad declaracionem coꝝ que no. inno. oſti. et moderni. ſ. e. relatuȝ compoſt. ſ. de ſcrip. capitulum in glo. magna. ꝯ. item ſi vnus p̄mo et ꝓbatur hoc olim per decre. de accuſa. accedens in parte de cauſa et tunc ponebat de conceſ. preben. in. ¶ Antea no. ꝙ regula illa qui prioꝛ ē tempore poꝛioꝛ eſt iure locuȝ habet i hijs quoꝝ par eſt cauſa qḋ ꝓbatur. ff. de re. iur. quociens vtriuſqȝ et dixi. j. de reg. iuris qui prioꝛ ad hoc. ſ. e. cum cui ſi autē diſpar eſt cauſa non habet locum regula ut hic hinc eſt ꝙ lex dicit priuilegia conſiderari nō tam ex parte q̄ ex cauſa. ff. de pri. ui. credi. l. priuilegia et creditoꝛ dotalis prefertur quibuſdam creditoribus eciam anterioribus nō tamen filijs ex prioꝛi matrimonio qui agunt de dote materna. C. qui po. in pig. ha. l. vlti. vbi de hoc n. ¶ Specialiter auctoritate igitur hui9 ſpecialis mandati fingitur pocius delegatus q̄ legatus et ſic delegantis auctoritate videtur eē receptus ſed tempore alex. quidam contrariū dicebant dicentes q̄ ſpeciale mandatum legato directū nō mouat nouam auctoritatem pape ſed veteris poteſtatis legati prorogacionem ar. ff. de precar. ſed ſi manēte. vn̄ primo receptus tali auctoritate legati prorogata recept9

fratri noſtro .s. epo
preneſtrino quem ad
partes deſtinauimus
gallicanas recipiēdi
auctoritate noſtra re
ſignacionem ab obti
nentibus beneficia ec
cleſiaſtica in eiſdem p
tibus qui ea vellent
libere in eius manib
reſignare ac beneficia
ipſa perſonis ydoneiſ
oferendi per noſtras
litteras poteſtatē cō
ceſſa nos poſtmodū
de cōceſſione huiuſmo
di non habita menci
one nicolao de bene
fac camerario dilecti
filij noſtri .R. tt. ſan
cti laurencij in dama
ſo preſbiteri cardina
lis canonicatū lexoū.
eccleſie que ī partib
illis exiſtit et preben
dam nulli alij de iure
debitā ſi qua tunc ua
cabat ī dicta eccleſia
contulimus et ſibi p
uidimus de eiſdem.
Si vero nulla tal
prebēda vacabit ibi
dem nos prebendam
proximo inibi vaca
turam conferendā di
cto camerario cū va
caret donacioni aplice
duximus reſeruandā
decernentes extunc ir
ritum et inane ſi ſecus
ſuper hoc quicq̄ con
tingeret attēptari cer
tis ſibi ad hoc executo
rib deputatis. Cūq
poſtmodum nicolaus
faſalli clericus cano
nicatum et prebendā
quos in dicta lexoū.
eccleſia obtinebat in
dicti epiſcopi maib
reſignaſſet et dicte po
teſtatis pretextu eos
idem epiſcopus colla
cionis prouiſionis re
ſeruacionis et decreti
predictorū forſan ig
narus giulko vaſalli
preſbitero contuliſſ
dicti executores colla
cione non obſtante p
dicta litterarū nr̄ay
auctoritate prebendā
eandem dicto camera
rio velut ſibi debitā
contulerunt quem di
ctus preſbiter occaſi
one collacōis p dictū
epiſcopū ſibi facte q
prebendam ipſam pa
cifice poſſidere valeat
non permittit propt
quod idem camerarius
nobis ſupplicauit hu
militer vt prouidere
ſibi ſup hoc de oportuno
remedio dignaremur.

videtur. vnde poſtponitur ſecundo recepto auctoritate ppe
et hoc videbatur dicere cōſtō alex. execrabilis. ſꝫ contrarium
eſt verum vt hic vides. nec ob. lex. ſꝫ ſi manente. que loqui
tur cū prima et ſecunda conceſſio ſunt euſdem nature et for
me ſꝫ hic pōtas legacōis eſt per ſe et pōtas puidendi eod
mō per ſe et gracioſa data vel fauore le
gati vel eius pro q̄
ſcribit conſtitutio exe
crabilis. vel loqueba
tur in ſuo caſu ſpali.
cum .ſ. pudit vltra
quaternarium nūm
vel in legato cardiali
qui oferebat iure le
gacōis. vel ſit corre
cta .ſ. ī fine. pxemij
huius libri.

Et poſtq̄ ſi p9
grām michi fa
ctam a ppa ō canoni
catu et pbenda bon.
canonicā hignoran
tes et ignoranti pre
bendā oferunt. poſt
vacantem non tenet
collatio. nota ſꝫ q ſi
cui inſpiatur temp9
date quo ad ſecūdo
impetrātem a papa
ſic eciam inſpiatur
quo ad illum q̄ poſt
modum recepit a ca
pitulo eciā ignoran
ter. o. Contulim9
quid ſi nō ōtulit ſed
oferri mād aut. dic
vt .j. de ocſ preben. ſi
capitulo. et .c. ſi ſoli.
&c. p. Poſtmodū
quid ſi tūc temporis
vacabat pbenda que
poſtmodū fuit colla
ta. videtur q teneat
collatio. q mādaba
tur ō pma vacatura
puideri ſed illa iam
vacabat ſꝫ non debe
tur. et ideo eſt ſtilus
curie. pbendā ſi qua
vacat vel q̄ pmo va
cauerit. &c. ſatis cre
do idem p racōem q̄
j. ſequit. nam eo ipſo
&c. ad hoc .j. e. ſi bene
ficia. a. Motu ppo
q ſecus ſi ōtuliſſent
ſpectanti auctē pa.
ſ. c. pſ. h. Vacaturā

multo forcius igit vacantē q difficili9 ius ōſtituit in vaca
tura q̄ ī vacan &c. ſ. ō ocſ. pbē. nſla. ſ. e. t. dilect9 fili9 .t.
Nequit ille tamen cui ſic collatū fuerat ſi dimiſit aliqd
beneficium pter illud habendum recipat illud ſi ſine dif
ficultate ōgnito prebendam illi deberi eam ſibi dimiſerit
alias non .j. e. ti. ſi be
neficia.

Dudum venera
bili ſi papa det
tuendam ſuo legato
recipiendi auctōitate
ap. reſignaciones be
neficiorū legacionis
ſue libere in manibus
ſuis factas et illa bn̄
ficia oferendi Secū
do papa de predicta
poteſtate non habita
mencione canonicatū
et prebendā ſi vacat
vel q̄ pmo vacauerit
in aliqua eccā legacō
nis michi conferat
Tercio canonicus ip
ſius eccleſie renūciat
et legat9 eciam igno
rās collacionē michi
factam cōfert tibi pre
bendā predictā nō tꝫ
collacō legati ſꝫ michi
illa prebenda debetur
c. Auctoritate nr̄a
hoc fortiebar dubiū
quaſi ex quo auctori
tate ap. hoc faciebat
in ſecundo mandato
de illa prima poteſta
te mencio fieri deberet
alias eni ſi poteſtate
ordinaria hoc faceret
ſatis videbatur dubi
um terminatū. ſ. c. pꝫ.
f. Bene ficia. ſumi
tur hic bn̄ficiū large
ut ad beneficia eccleſi
arum cathedraliū ex
tendat ut p inferiora
pꝫ. ar. ōſ. ſ. e. quāuis
ſ. Libere. non eni
pacto vel cōdicio in
hijs locum habet. ſ.
de tranſac. ſup eo. et
facit de elec. cū inter
.ſ. et quod ibi no.
h. Ydoneis. et ſic
ñ pueris l aliis benefi
ciatis. ſ. c. ſup inordi
nata .j. e. ti. ls. cū.
i. Poteſtate hanc

poteſtatẽm legatus nõ demandat ex ſe. et eſt caſus in quo põt quis per ſe quod nõ ꝑ alium. vt. ſ. de offi. lega. c. pn̄. in fi. et eſt racio ne detur via ad vacatura. vt ibi. k. ¶ Canonicatum. et ſic affecta erat p̃benda primo vacans ſine alio decreto. vt. ſ. c. primo. et. j. ſequitur. l. ¶ Que. leron. eccl'a et cetera. m. ¶ Illis. ſ. gallicanis. n. ¶ Eiſdem. ſ. canonicatu et p̃benda. o. ¶ Talis. ſ. canonicalis et nulli alij de iure debita. p. ¶ Predicta. facta a legato ipſi guilhelmo vaſalli. q. ¶ Preſbiter. g. vaſalli. r. ¶ Paciffice. ſi igitur p̃benda habebat certum ordinem ãnexũ nõ tenebat facere ſe ꝓmoueri. ſ. e. li. de elec. commiſſa. § i. ꝛc. s. ¶ Eadem. maior. et eadem diuerſo reſpectu. t. ¶ Preoccupauimus. ſic. ſ. de ꝓcur. non iniuſte. ſ. e. li. e. ti. ſi duo. et. de offi. del. cum plures v. ¶ Sanctiones. ſ. de reſc. c. i. ꝛ c. paſtoralis. ſ. de offi. leg. c. ſtuduiſti. j. de reg. iuris generi. ꝛ ibi vide de hoc. et. ff. de reg. iuris. in toto op. con tra. j. e. q̃uis. j. et. ij. io. an. a. ¶ De ipſa. ſ. p̃tate data legato. valent g̃ lr̃e cum non ſit talis veritas tacita quin expreſſa nichilominus literas habuiſſ. ſ. e. ti. ſuper lr̃is. licet hoc in lr̃is ad beneficia impetrantis generaliter non ſit verum. ut. j. e. t. ſi motu. ꝛc. b. ¶ Abſurdũ non. bonũ mod argumẽtandi ex ſeq̃la abſurditat. ſic. ſ. de ex cep. cum inf priorẽ. c. ¶ Noſtra. ꝑpa nõ debet iuſticiam. ſuã negligere qui alios in ſua iuſticia fouet. ut. j. d immu. ec. quoniã. d. ¶ Incerto. ſicut cũ ſcribit ciuitati ꝓuideri

¶ Nos igitur attendẽtes q͛ et ſi memorato epõ p̃dictam ꝯceſſim⁹ p̃tatem penes nos tñ nichilominus remanſit maior. licet eadem p̃tas eã in predictis ꝓpter quod noſtra q̃ eandem preoccupauimus p̃tatem prior debet eſſe cõditio eo p̃ſertim q͛ ſm canonicas et legittimas ſanctiones per ſpeciem generi derogatur quamq̃ꝫ de genere derogante ſpẽ mencio nulla fiat. Cõſiderantes q̃ꝫ q͛ nos ex poſito nobis de predicta p̃tate nichilominus lr̃as gracioſas daremus in dictis partibus nõ habita mencione d̾ ipſa q͛ foret abſurdũ ſi tam late noſtra impediretur p̃tas. et ſi in omnib⁹ ꝓuiſionum noſtrarum literis quas ꝯcederemus in ꝑtibus ſup̃dictis oporteret nos de ſepedicta p̃tate ſp̃alem facere mencionem et q͛ decretum noſtrum predictum maxime h̾ vbi iaꝫ dictus camerarius a te dictam renũciacõnem per nos erat leronen̄. effect⁹ canonic⁹ ſtatim ignorantes ligauerat cum ſuper incerto non eſſet editum. nec ex alieno penderet arbitrio vel voluntate cuiuſuis qui acceptandi poteſtatem haberet et idcirco per illud eciam expreſſiſſe videmur ne alius poſſet conferre et poteſtatem predictam q̃ꝫ tum ad preſentem ſpeciem reuocaſſe que in hoc caſu vbi de lucro dicit. ꝟ tantum agitur et non de preiudicio epiſcopi memorati ab ignorante potuit reuocari nec poſt reuocacionem huiuſmodi ius per eum in alium eciam ignorantem ĩ re reuocata trãſferri ad inſtar eciam ſerui kalendario prepoſiti qui poſt mortem domini prepõnẽtis mutuatas pecunias accipientis non facit licet inter contrahentes mors domini ꝓpoſitum reuocans fuerit ignorata et domini qui peculiuꝫ qd̃ ꝓprio ſuo cõceſſarat ſtatim perimit cum in

de beneficio quod primo vacabit in ciuitate vel quod primo vacabit in ꝓuincia ut. ſ. e. q̃uis incertum eſt q͛ beneficium impetrans ſit habiturus ſed h̾ certum eſt de canonia leron. e. ¶ Acceptandi ut. j. de ꝯceſ. preben. quia cundis et. c. ne captande ꝛc. f. ¶ Reuocaſſe licet enim eandem retinuerit poteſtatem et tamen maiorem ſ. reuocandi eciam racõe ut hic vides. g. ¶ Lucro de damno enim eius non agitur quia ſi dimiſit p̃ora beneficia recuperat illa ſm formam dec̃. ſ. e. ſi beneficia. h. ¶ Ad inſtar. coadiuuat ꝑmam racõem per duo legalia argumenta ſic. j. de cõceſ. preben. quia cundis de ſen. ex. ſi iudex. i. ¶ Serui habes h̾ ff. ſi cer. peta. l. cuius qui in ꝓuincia. hic enim non agitur d̾ dãno ſerui. et ſic ab ignorante ſeruo po tãs reuocatur ſic inducat ad ꝓpoſitum. ꝛc. ¶ Kalendario. i. nominibus faciendis. ff. de f. iij. qui filium. l. ¶ Non facit debitorem tamen ſoluentẽ ſibi et hoc ignorantẽ liberat ut in predicta l. cuius qui et. ff. de ſolut. ſi quis ſeruo et. l. cum quis. § i. ¶ Reuocans ſic. ſ. e. li. de ſep. ſi gracioſe. i. ſhe vbi d̾ hoc. j. ne ſe. va. c. vno in fi. ff. loc. l. iiij. inſti. manda. § recte. m. ¶ Et dñi repete ad inſtar et habes hoc. ff. de pecul. l. nõ ſtatim. ff. de opci. lega. apud auſidium ¶ Et eſt hoc caſu quoddam ſpeciale ꝯtra regulam. ſ. de reg. iur. c. i. ff. e. l. nichil quia peculium re non tantum verbis conſtituitur. ff. de pecul. l. ſi peculium. § ſi verbis nomina et tamen v̾bis tollitur vt hic et

co ſuaȝ mutauerit vo-
luntatem. diſcretioni
veſtre mandamus q̄
p̄fatum preſbrum mo
neāe p̄miſſa per cen-
ſuram eccl'aſticam cō
pellatis vt collatione
de canonicatu et p̄ben-
da p̄dictis per dictum
ep̄m ſibi facta que nl'
la extitit nō obſtante.
dicto camerario p̄ben
dam ipſaȝ omnino di
mittat et eum ſup ea
deinceps nullatenꝰ in
quietet. ¶ Idem.

Quia ſepe dubita
tur a multꝭ ſi ca
nonicatus alicuius ec-
cleſie ſit collatus a ſe.
ap. ſucceſſiue duobus.
fueritq̄ȝ mandatū pri
mo de p̄benda. ſecūdo
vero de p̄benda et dig
tate pſonatu vel offi-
cio ſē facultas obtu-
lerit puideri quis ipō
rum in prebenda que
cum dignitate pſona
tu vel officio vacat i
bi poſtmodū d[illegible]
iure p̄ferri ¶ R[illegible]
bitacōem hm̄oi ſopiē
volentes p̄n̄ti declara
mus edicto primū cuȝ
ſit tēpore anterior cui
p mandatū ſecunduȝ
p̄iudicari. q̄ ius ipſius

abſorberi non debet.
ex quo de intencione
mandantis cōtraria
non apparet preferen
dum eſſe in dicta pre
benda. niſi vacanti di
gnitati perſonatui ul'
officio ſit annexa. naȝ
ſi eſſet annexa ſecun
dus cui debetur dig-
nitas perſonatus. vel
officium preferetur i
ipſa ¶ Idem

Cum in illis q̄-
bꝰ beneficia cu-
ram animarum ha-
bencia committuntur
maior q̄ȝ in hijs qui
ad alia promouentur
idoneitas requiratur
intencio̅is noſtre ne
quaq̄ȝ exiſtit. vt cum
aliquibꝰ de eccleſijs.
perſonatibus. digni-
tatibus vel alijs be-
neficijs quibuſcūq̄ȝ
de animaruȝ cura mē
cione non habita p-
uideri mandamus ip-
ſis de hijs quibus hu
iuſmodi cura immi̅et
poſſit aut debeat pui
deri Illis vero p
quibus ſcribimꝰ vt
prouideatur eiſdeȝ de
perſonatibus vel di-
gnitatibus eciam ſi
curaȝ habeāt aīmaȝ

in predicta. l. non ſtatim. n. ¶ Premiſſa. ſemp em̄ p̄cedē-
re debet. xij. q. ij. indigne. de ſen. ex. ſacro. cum ſi.

Quia ſepe. ſecundus qui impetrauit dignitatem et p̄
bendam p̄fertur priori qui ſolum p̄bendam impet-
rauerat ſi p̄benda dignitati eſt annexa alias nō. Emanauit
aūt hec decl̄. ad decla
racōeȝ et correctionē
eoꝝ que no. Inno. et
oſti. ſ. e. ti. c. vlt. et. ſ
de ma. et obe. ſtatuim⁹
et cō pol. de rpt. capi-
tulum. in glo. mag-
na. §. vnum caſum. et
re pbata eſt opinio
Inno. et hoſt. qui di
cebāt licet p̄benda
non eſſ annexa dig
nitatem habentem p̄
ferri. et ſic dicebat h-
oſt. ſe de mandato
ipe pnūciaſſe in bo-
non. eccleſia in dig
nitate archipreſbrali
approbata eſt aūt opi
nio hoſti. p. ¶ Dubi
tatur et merito fuit
declaratio coꝝ facē
da. ſic. ſ. e. li. de elec.
q̄ ſep. ſ. ut lite non
cōteſ. q̄m. dubitabāt
aūt ppter varias o
piniones quas. ſ. vi
diſti. et fuit cauſa hec
dubitatio. noſtris tē
poribꝰ in bonon. ec
cleſia. q. ¶ Preben
da t m̄. r. Officio.
ppetuo in eccleſia. vt
ſ. de conſue. c. i. ſ.
¶ Vacat. morte re
nūciatione vel pmo
tione illius qui dig
nitatem hēbat et pre
bendam. t. ¶ Decla
ramus. nota q̄ ius
nouum nō facit. ſed
vetus declarat. facit
quod dixi. ſ. ti. pſ. c
vno. v. ¶ Anterior.
et ſic eſt iure potior
q̄ ex quo p̄benda nō
eſt annexa vtruſq̄ q̄
ad hoc eſt par cauſa
ſecuſ cum eſt annexa
et facit quod dixi. ſ.
e. hij qui. a. ¶ Preiu
dicari. grā enim ſecū
do facta intelligitur
fieri ſine alieni iuris

preiudicio. ſ. e. li. de p̄ſp. q̄uis. b. ¶ Apparet quia tunc
ſecus. ſ. e. c. pl'. et. ſ. de conſ. preb. autoritate. c. ¶ Annexa
ex quo em̄ habet vnum dicerorum et reliquum habere de
bet de oſti. tranſlato ad hoc. ſ. e. ti. ſup eo habes igitur v
num caſum in quo ſecundus impetrans primo impetran
ti prefertur aliuȝ ha
buiſti. ſ. e. ſi clericus
alium. ſ. e. c. pl'. al iuȝ
de conceſ. preb. c. pl'.
Interdum habes q̄
vacat prebenda et il
le qui expectat pri
mam illam non con
ſequitur vnum caſū
habes. ſ. e. ti. c. ij. in
fi. alium. ſ. e. cum in
eccleſia tercium. ſ. c.
ti. ei cū quartum. ſ.
de re. pmu. c. vno.
quintum. ſ. de renun
c. e. ij.

Cum in illis de
clarantur hic
que no. b. Innocē. et
hoſt. ſ. e. c. vlti. p con
poſt. ſ. de p̄ſp. capi
tulum in glo. mag
§. ſed quid in hijs. c
¶ Requiratur eſt e
nim ars artium regi
men animaꝝ. ſ. de e
ta. et quali. c. vlti. ad
hoc. ſ. e. gue et. c. ſe.
ſ. e. c. i. f. ¶ Intenciō
nis ad quam recur
rendum eſt ut. ſ. e. c.
vlti. et. ſ. de deca. ex
multiplici vbi de hoc
illa autem intencō et
racio que fuit delegā
tis debet eſſe et dele
gati. ſ. de p̄ſp. ſuper
litteris i fi. jo. andree
ſ. ¶ Cura. eciam ſi
in litteris prouideri
mandetur q̄ anima
rum cura non negli
gatur ſi qua immi̅et
dignitati quod dic
ut in cle. e. ti. ſi digni
tatem. i. p̄ſp. b. ¶
Prouideri. hinc eſt
q̄ cum pacientibus
defectum in etate di
ſpenſant ep̄i in dig
nitatibus nō curatis
ſed in curatis non. ſ.
e. li. de eta. et quali.
vno. et e. li. de fil. pſ.

c.i. et est hoc ꝓpter beneficioꝝ impetracōes que dicitur am
biciosa et restringenda. ſ. e. ꝙuis. cum alias nomine benefi
cij dignitates et beneficia includant. ut. ſ. de ver. ſig. c. pe.
quid ſi papa ſimpliciter mandat ꝓuideri de beneficio nū
quid poterit executor de tali beneficio ꝓuidere quod requi
rat ſacrū ordinē. vi
detur ꝙ nō ar. huiꝰ
c. ad hoc. ſ. e. li. de fi.
l. preſ. c. i. ꝟ dic ꝯtra
ꝭ. c. ei cui. ad idem. ſ.
c. ſi ꝓ clericis. niſi pa
teretur in etate defe
ctum. ita ꝙ ad illum
ordinē ꝓmoueri nō
poſſet. ut ibi. ⁊. ſ. e.
li. de ſpt. ſi eo tempo
re. i. ¶ Electionem. e
lectio igit non ꝯclu
ditur ſub verbo ꝓui
ſionis vel diſpoſitio
nis cum inter iſta cō
a ſit dcā ⁊ facit qd
ſtatim ſequitur. et eſt
ſi. ſ. e. li. de offi. leg.
deliberatione. ſꝫ. i.
et facit quod dixi. ſ.
e. li. de elec. c. vlt. et
ꝭ. c. pr. ij. ſꝫ. in glo.
ſꝫ nō. c. k. ¶ Eis. ſ. ꝑ
latuꝛis. pſonatibus
vel dignitatibus. i.
¶ Aſſumuntur. eciā
ſi inhibeat in lrīs. ne
electores eligant. vt
in cle. e. ti. ſi dignita
tem. ij. ſꝫ. in ¶ No
ſcatur. hinc eſt ꝙ ca
pitulum vacāte ſede
non ꝯfert beneficia q̄
ſpectant ad collatio
nem epi. ſ. ne ſe. va.
c. ij. et. ꝭ. e. li. e. ti. c. v
no. ⁊ tamen tūc inſti
tuit inſtituendos ab
epō. ꝭ. e. li. de inſti. c. i.
ſ. de ma. et obe. cum olim. ⁊ idem vides in generali vicario
ſ. de inſti. ex frequentib. ſ. e. li. de offi. vi. c. vlt. n. ¶ Adie
cta. ex quo ppa hoc nō adiciat alteꝝ tm̄ grauare nō intendit
et hoc intellige ſm determinacōem quam hēs. ꝭ. e. ti. c. vlt.
et fuit hoc ſumptū ex quadam extrauaganti que incipiebat
ꝯtingit interdum ſicut te. xc. q. ¶ Alio. abſurdum em̄ eſſet
illum grauari de quo ppa nō intelligit in ꝯtrarium videbatur
ꝙ ad collacōem ſuam ſpectat licet et alteriꝰ. nam et qui ui
tat ſuū non eſſe ſcirat et ſibi ꝯmune non eſſe. ff. de ver. ſig.
pupillus. ꝟ vlt. ⁊ qui legat ſeruos ſuos. ⁊ qui in totum.
et qui ꝓ parte ſui ſūt. videtur legaſſe. ff. de l. iij. l. ſi quis ſ
uos. ſꝫ hoc facit ꝯtraria intēcio ppe. idem eſt ſi dicere ad col
lationem talis et ſolius talis
¶ Si tibi abſenti. beneficiū michi collatū ante diſſenſū

ad collationem. ꝓuiſi
onē. pñtacōem. vel di
ſpoſitionē ſpectantib
quoꝝcūq; ꝓuideri neq̄
bit de pl̄aturis pſona
tibus vel dignitatibꝰ
ad quos ſeu quas per
electionem hij qui eis
hñt pfīca aſſumuntur
¶ Cum aūt inter col
lacōem pñtacōem et i
ſtitutionem drā mag
na eſſe noſcat. ſi cui de
beneficio ad alicuiꝰ col
latiōem ſpectante ꝓui
deri mādetur d̄ illo qd
ad eius preſentacōem
vel inſtitucōem ptinꝫ
ꝓuideri nō poterit nec
eciam ꝯuerſo. expreſ
ſo eīn vno caſuum p
dictoꝝ mandatū ſup
hoc factum quod de
bet de ſui natura reſtri
gi ad alios extendi nō
debet ¶ Si vero de
beneficio ad aliquoꝝ
collacionem vel pre
ſentacionem ſpectan
te non adiecto cōmu
niter vel diuiſim ꝓ
uiſio iniungitur faci
endam beneficio qd
ad collacionem vel p̄
ſentacionem alt[illegible]
ipſorum tant[illegible] per
tinet adimpleri non
poteſt ¶ Sicut ſi d̄
beneficio ſpectāte ad
collacionem vniꝰ ꝓ
uiſio iniuncta fuiſſꝫ
impleri non poſſꝫ in
beneficio. cuius colla
cio ad eum ſimul cuꝫ
alio pertineret ¶ Ite
Si tibi abſenti
per tuum epi
ſcopū ꝯferat bñficiū.
licet per collacionem
huiuſmodi donec eā

meum alteri ꝯferri nōn poteſt niſi terminus michi datus
ad ꝯſenciendum eſſꝫ elapſus et tunc eciam poſt terminum
ancꝙ alteri ꝯferatur poterro ꝯſentire Emanauit hec decre
tal. ad declaracōnem et approbacionē eoꝝ que no. innocen.
hoſt. et modern. ſ. e. accedens ⁊ hoſt. in ſūma de inſti. ꝟ. qs
inſtitui Sciebamus e
nim ꝙ abſenti pote
rat beneficium cōfer
ri ⁊ abſens inueſtiri
ut ibi ſed dubitabat
an medio tempore
poſſꝫ collacio reuoca
ri quod hic termina
tur ⁊ quod dicit ab
ſenti idem ⁊ multo
forcius ſi preſenti qui
forte velle deliberarē
ſe dixit. q. ¶ Ep̄s m.
factum ponit nō ius
ꝙ idem ſi per alium
r. ¶ Huiuſmodi ac
ceptando vel conſenci
endo vel ratum habē
do ſi negocioꝛum ge
ſtor vel ꝓcurator ge
neralis fuerat inueſti
tus de ipſo. ſed ſi ſpe
cialis ſtatim dici de
buit ſuum quod dic
ut no. ſ. e. accedens.
ad ſꝫ. ff. de neg. geſ.
ſi ego. ff. de ſoluc. ra
tum. ff. de acquiren.
poſ. qui abſen. a. ¶
Acqras ſcias in le
gato ſpeciali ꝙ tūc
acquiritur dominiū
legatorio ignorāti
licet ꝯmutabiliter. ff
de leg. ij. cum pater
ꝟ. ſurdo facit. ff. de ꝯ
dic. et demon. l. lega
ta p q̄ ut dicebant
quidam qd hic dicit
Item per id quod ha
bēs ſ. de elec. cum inter canonicos et. e. publicato ad ſꝫ
ꝭ. de reg. iur. ꝙ ſemel. cum ſuis ꝯcoꝛ. alij dicebant ꝙ ſi ſe
cundo prius fieret tradicio vel prius ꝯſentiret bene tene
bat collacio p. l. C. de rei ven. l. quociens in prin. et in ſi. v
bi dicitur ꝙ ſi res vendita fuerit duobus ille pocioꝛ ē cui
prius fuerit tradita ⁊ vide quod dixi. ꝭ. de reg. iuris qui p̄
oꝛ Tercia opinio erat ꝙ aut ſecundꝰ ſcienter recipiebat
beneficium aut ignoranter in primo caſu nōn tenebat col
lacio in ſecundo ſic tenetur tamen conferens ꝓuidere pri
mo in equiualenti beneficio ad hoc. ſ. e. inter cetera. ꝭ. de iu
re pa. paſtoralis facit ad hanc diſtinctionem. ꝭ. d̄ conceſ. p̄
ben. ꝙ cunctis. ff. de vſufruc. l. ſticho. b. ¶ Alius puta le
gatus de latere q̄ confert beneficia vacancia. ſ. de off. le
ga. c. ij. iſtud autem conferre nō poterit ꝙ licet vacet cū

non eſt liberꝫ. ut. j. ſequitur. c. ¶ Perſonam. ſ nūquid pote rit alicui ſub cōdicōe cōferre ſi ille non acceptauerit. no. ṡ. e. li. de elec. c. ij. et. j. de reg. iuris. actus ſicut bñficium non vacans nō cōfert cū cōdicōe quādo vacabit. ṡ. de cōceſ. pre. c. ij. ad hoc. ṡ. de ſpē. paſtoralis. ſ nū quid pōt de illo ordi nare non cōferendo ꝑſone ſed alias puto vniendo vel religio ſum lo cū cōſtituendo nō niſi ſicut poſſꝫ pꝰ acceptationem cum eadem ſit racō. ṡ. de ec. edi. ad audienciā. ij. ṡ. e. exposuiſti. xvj. q. ij. c. antepl. ⁊ eciā tunc ſecūdario ſit or dinatio in pſonam. ¶ Terminū. ſ non ne ſtatutuſ eſt termi nus a iure infra quē cōſentire debet. l. vniꝰ meñſis. ṡ. e. li. de elec. ꝙ̄ ſit. nec videt̄ ꝙ ď beneficio iuris poſſit epꝯ diminuere. j. de re. iur̄ indultum. cuꝫ ſuis cōcord. Dic decē illam loqui in electiſ qui ad huc hñt cōfir mationeꝫ petere. iſta in hijs quib9 ſit col latio. in hijs aūt nō eſt ſtatutū certum tē pus. et facit. ṡ. e. pꝛ. ꝓbatur et hoc ꝑ id quod ſequitur. nam in decē. ꝙ̄ ſit. lapſo te rmino ꝑuatus eſt ip ſo iure nec pōt vlteri us cōſentire. ſ autem et poſt terminū cōſen tit dūmodo res ſit i tegra vt ſequitur. h. ¶ Lapſo. quaſi diſſē ſiſſe videatur. ſic. ṡ. e. li. de ap. ab eo vbi eciam iſta ponūtur vt pacia. ⁊ ꝑ hanē lrām videtur idem dicendum ſi diſſenſerit. l. ꝙ adhuc re i tegra poſſit cōſentire. quod verꝫ eſt cōferente in eadem volū tate manente. ad hoc. ṡ. de ꝓair. licet. vbi de hoc dixi. i. ¶ Conſenſum. ad h. ff. de op. leg. l. mancipiorꝫ.

Cum qui. qui vi. vel iniuſte occupat ſm̄ beneficiū cu ratum ꝑuatuſ eſt primo. qui aūt vi beneficium aliqđ occupat eſt ipſo iure priuatus iure in illo vel ad illud qđ hēbat. Emanauit decē. h ad approbationem et declaracōem eorꝫ que no. inno. et hoſti. ṡ. e. ti. de multa. l. ¶ Cura. alias nō hēet locum pena decē. ṡ. e. ď multa. ſi ergo habeat eccle ſiam curatam et poſtea violenter occupat ſimplex benefici um nō vacat ꝑmum ſ ꝑdit ius ſi quod habebat in ſecūdo. vt. j. ꝑx. ſhe. quod ſi habet curatam eccl'am et vi occupat

ratam habueris ius
in ipſo beneficio vt
tuum dici valeat nō
acquiras. ipſe tamē
epiſcopus ł quicūqꝫ
alius de ipſo beneficiō
niſi conſentire recu-
ſes in perſonam alte-
rius ordinare nequi
bit. quod ſi fecerit eiꝰ
ordinatio facta de be-
neficio non libero vi-
ribus non ſubſiſtet.
¶ Sed ſi epiſcopus
notificata tibi collacō-
ne ad conſentiendum
terminum competen-
tem aſſignet niſi con
ſenſeris poterit eo lap
ſo beneficium libere
cui viderit expedire c-
ferre. ¶ Anteqꝫ tam
ipſum contulerit. tu-
um poteris non ob-
ſtante ꝙ lapſus ſit
terminus preſtare cō-
ſenſum et extūc de ip
ſo non poterit aliter
ordinari. ¶ Item

Eum qui benefi
cium cui anima
rū cura imminet vi
occupat ſeu ſe ſcienē
iniuſte intrudit in eo.
decernimus ipſo iure
fore priuatum benefi
cio qđ cum cura ſimili
primitꝰ obtinebat. nō
enim decet vt ſtultus
melioris ꝙ̄ peritus cō-
dicionis exiſtat vel ꝙ
inuaſor eo ꝙ iniuſte
ingrediť priuilegio
gaudeat potiori. ¶ In
ſuper vt violenti qui
auctoritate vel veriꝰ
temeritate ꝓpria oc-
cupare dig[ni]tates per
ſonatus aut alia que
cumqꝫ eccleſiaſtica.

prebendam vel ſimplex beneficium cui eſt annexa eccle ſia curata nunquid vacat prima die ꝙ non ſed habebit locum ſequens reſponſio hoc dico per decre. ṡ. e. ti. ſup eo vbi ergo eſſet ꝑuatus ꝑmo per iuſtā recepcionem ſecūdi erit eciam priuatus ꝑ iniuſtam alias non et eſt ſimile qđ dicimus de bigamia que induatur ꝑ matrimonium qđ nō tenet eo caſu quo in currēt ſi matrimonium tene ret alias nō. ṡ. de bi ga. nup. in. ¶ Scienē ignoranter igitur nō tenebit pena ad hoc j. e. ti. ſi beneficia qđ de ignorancia facti ve rum intelligas ſecus in ignorancia iuris j. de reg. iur̄. ignoran cia cum ſuis cōcord. n. ¶ Obtinebat ea dem racione que hic ponitur in pena decē. de multa dicam idem de decē. cum in cunctis ṡ. de elec. l. ꝙ ſi aliqs ſcienter ⁊ iniuſte ſe faciat in epiſcopum conſecrari puta lite pen. ꝙ vacent ꝑora beneficia ſua ac ſi ca nonice cōſecratꝰ fuiſſꝫ et ſic eciā audiui iā in curia fore factū ꝓp ter racionem que ſeq tur et eadem racione videretur ꝙ ſi aliqs iniuſte detinens bene ficiū impetrat aliud beneficium non facta mencione de illo qđ occupatū tenebat ꝙ litteře nō valeant ne ſit melioris cōdicionſ ⁊c. ut hic ad hoc. ṡ. e. ꝙ̄uis et ſic intelligatur. j. e. ſi motu et idem eciam ſm̄ id di ci poteſt de decē. non pt. j. e. l. ꝙ ſi aliqs habebat plura bñ ficia ex quibus vnum erat occupatum et tacito ď illo ſup alijs impetrauit diſpenſacionem diſpenſacio non valet. o. ¶ Exiſtat xvi. q. i. legi epl'am. in ꝑn. ff. ꝙ vi aut clam l. nā et ſeruus. ff. de iur̄. ⁊ fac. igno. l. regula. §. cūpenl'. nec ex delicto quis facit cōdicōn ē ſuā meliorem. ff. de dona. inter vi. ⁊ vx. l. iij. §. i. de ſen. ex. ſi vere. nec melior eſſe debet cōtumacium ꝙ̄ obedienciaum cōdicio. ṡ. de poſtu. c. i. de do. et cōtu. cōtingit. p. ¶ Violenti. nota ꝙ latius loquitur pars prima ꝙ̄ hic ſecūda ꝙ loquitur hic ſolum in violento non in ſe iniuſte intrudente ut in ꝑma pte et innititur iſte §. rigore illius legis. C. vnde vi. l. ſi quis in tantam. ⁊ xvi. q. vi. placuit. q. ¶ Verentur. vereri debent cum ſine iuſto

beneficia non verent: et ſi nō virtutis amore pene ſaltem formidine a ſue temeritatis audacia refrenent eo ipſo ius ſi qd in dignitatibus perſonatibus ꝗ beneficijs occupatis taliter vł ad ea ipſis forſitan competebat amittant. Item

Is cui concedit ut auctoritate ap. poſſit uni perſone ydonee in ſua vel alia eccleſia providere alicui aliud beneficium obtinenti ſufficiens providere non poteſt niſi primo ille beneficium qd optinet omino dimittat vel niſi in conceſſione huiuſmoi ſit expreſſum ꝙ alias beneficiato valeat providere perſone. tunc enim providere poterit uni cui beneficium tantum obtinenti dum tamen illi cura non immineat animarum. Si vero

conceſſum fuerit ut providere illi valeat qui alia beneficia noſcit obtinere huiuſmodi pluralitas debet ſolum ad duo beneficia ſine cura reſtringi. proviſio quoqz facta contra premiſſa eo ipſo viribus non ſubſiſtat.

Si bene Item ficia que per ſe. ap. conferuntur ante decreto interpoſito reſeruantur interdum. contingat ab hijs ad quos alias pertinet collatio eorundem aliquibus huiuſmodi collationem ſeu reſeruationem ignorantibus de facto conferri. et beneficia que illi tenebant antea poſt predictorum acceptationem dimiſſa per eos alijs aſſignarine talis ignorantia eis cum ſint ſine culpa preiudicialis exiſtat. ſtatuimus ut ſi ipſi de collatione ſeu reſeruatione

titulo iſta deſinere nō poſſint. nec eos iuvat antiqua poſ. vt. j. de reg. iuris. c. i. cum ſuis concordanc. r. Formidine. lxxj. di. docendus. de elec. cum in cunctis. de vi. et ho. cle. ve clericorum. ad idem. C. de emen. ꝓpri. l. vna accedat quod dr oderunt peccare. ꝛc. ⁊ vocatur talis timor ſeruilis qui p ſe primum nō habet niſi ꝙ ſolet inducere filialem. ⁊ eſt timor ſeruilis ſm gg. in quo viuit peccandi voluntas. ⁊ ſequeretur opus ſi ſperaretur impunitas et ptinet ad ſeruum. iudicalis reſpicit amiſſionem premij co ptinet ad mercenarium filial' reſpicit offenſam. et ꝓprie ad filium ptinet. a. Taliter. ſ. violenter facte ꝓ eo qd. ē. dixi. ꝛc. b Ad ea. dicā eſt inteuſ quod competit in re et quod competit ad rē vt videbis. j. de conſ. preben. c. vlt. Is cui cōceditur. approbatur hic opinio hoſtienſis quā no. ē. e. ti. c. vlt. in fi. et reprobat opi. inno. ibi no. et ꝯpoſi. no. ē. de rēſ. cū adeo in fi. et fuit de facto i mediolan. archiepō. hec queſtio primi dicti. c. Ydonee. ⁊ ſi nō apponatur hoc idem intelligo. ē. de elec. cum. q. ē. de rēſ. cum adeo. ad hoc de preſumpt. c. vltimo. d. Sufficiens. ꝗ ſi n eſt ſufficiens ſecus ē ad hoc. ē. de rēſ. ſ. poſtulaſti. quid aūt veniat i hac ſufficientia no. per. jo. lxxj. q. i. c. i. et per. ber. ē. e. ti. de monachis. e. Nō pōt contrarium no. dicti doctores. et mouebant illa ratōe. quia hoc caſu non fiebat gratia proviſo ſed providenti. nec poterat ſm eos proviſus hoc cenſu ambicioſus dici cum ad ſui inſtanciam nil fuerit obtentum. ē. e. ꝗuis. j. e. ſi motu. ſ contrarium eſt verum ꝗ beneficiatus ydoneus nō eſt. ē. e. ſup inordinata. et iure cōi beneficiatus beneficiari n mandat. ē. e. ti. ꝗ in tantū. f. Dimittat. ſ ꝗ dimittit tūc ſibi poterit provideri et in hoc eſt differencia

inter iſtam formam et illam quam in principio impetrat ut ille cui providetur quia in illa non ſufficit modo primum beneficium dimittere ſi tūc tacuit. j. e. ſi motu ſ ſufficit nūc dimittere licet in conceſſione gratie nichil fuerit dictum. g. Tunc enim no. interpretacionem ſtrictam ad idem. ē. e. cum in illis. h. Sine cura ſi igitur vtrūqz vel alterum ſit curatum tali non poterit providere. Et no. ꝙ pluralis elocutio non eſt vaga ymmo potius arta et reſtringenda. ſit ergo contenta duorum numero. j. de reg. iur. ꝑtis cum ſuis concord. i. Subſiſtat. poterit igitur illud beneficium alteri conferri. ſed ſi illud poſſidet. non poterit ſine cauſe cognitione de poſſeſſione repelli. j. e. Si bene Licet ficia. ſi quis ignorans recipiat beneficium prius reſeruatum vel alteri collatum p papam ſi ex quo ſciuit illud ſine difficultate dimittit recipat priora beneficia ꝓpt illud dimiſſa alias non hec decreſſione innititur equitati et iuſte ignoranti providet. l. Redeem ap. idem ſi per alium qui conferre poſſet puta legatum. j. e. ti. ſi a ſede. m. Ab hijs ſcientibus l' ignorantibus non curo vnū ſi bene aduertis hec decre. non requirit ignorantiam in conferente ſed ſolū in eo cui confertur preſumitur autem ignorantia niſi probetur ſcientia. j. de reg. iur. preſumitur quod intellige vt ibi dixi. n. Dimiſſa. vel iuris neceſſitate vel ignorantia vel ſola voluntate. o. Aſſignari. multo ergo forcius recuperabunt ſi adhuc non ſint alijs aſſignata vt. ē. e. ſi tibi in fi. p. Culpa. ⁊ ſic deberet eſſe ſine pena de conſti. cognoſcētes. j. de reg. iuris ſine culpa ſi ergo ſciuiſſent fuiſſent in culpa ⁊ ſic tali privilegio non veniunt. p. Leſciores

predicta poſtea certio res effecti ſublata dif ficultate quandoque omnino dimiſerint benefi cia ſic ſibi de facto col lata ad beneficia ſua p̃ ora collacione quibuſ cumque perſonis facta de ipſis nequaquam obſtã te libere reuertantur. alioquin redeundi ad ea ſi difficultatem ad hibuerint in alijs di mittendis ſit ipſis pe nitus interdicta facul tas. ¶ Eundem quoque modum in dimittẽdo recepta et recuperando dimiſſa quo ad omes alios qui forſan occa ſione predicta ſua di miſerint bñficia et di miſſa per alios fuerit aſſecuti per omnia de cernimus obſeruãdum

Non po ¶ Item teſt diſpenſacio ſuper pluralitate bene ficiorum conceſſa im petranti prodeſſe qui aliqđ quantumcumque modicum beneficium ſubtiant in eadem.

¶ Illud autem ap. ſe. indultum ut quis duo beneficia curam anima rum habencia ſi alias canonice conferantur eidem poſſit recipere ac ſimul licite retinere in telligitur de duobus pri mis beneficijs que cum cura poſt dictum indul tum obtinere contingit eundem ¶ Cum vero tibi nõ obſtante qđ a lliud beneficium obtinẽ noſcaris a ſede predicta de aliquo bñficio pro uideri contingit per hoc tecum vt primum be neficium cum ſecundo retinere valeas nõ in telligitur diſpenſatum. hoc enim ſolum ope ratur predicta expreſ ſio qđ facta tibi gracia nequeat ſurreptacia iu dicari. ¶ Item.

Si appoſtolice ſedis legatus ti bi volẽs ſue legacõis

---

et ſic cuilibet referenti credere non tenentur de fi. p. tuas ij. ſed non debet ſe dicere dubitare vbi certus eẽ debet de ſſ̃ep. cum contingat et eiſt ſi. xxxiij. di. habuiſſe in prima. q. ¶ Omnes alios hic vult dicere beneficia illius. a. fuerunt collata. b. iſte. b. dimiſit qui prius habebat et fuerunt col lata. c. cuius. c. priora beneficia fuerunt col lata. d. aget. a. contra b. qui ſi dimacrat in pace aget. g. c. quia cũ ſi ſine difficulta te dimittit repetet a d. et ſic de ſingulis. Non põt. Nomi nauit hec decẽ. ad declaracionem eo rum que no. innocẽ. de elec. dudum ij. in glo. hoc intellige in fi. et que ibi no. hoſt. et de ſſ̃ep. poſtulaſti et de preben. ſup in ordinata in fi. et com poſt. in de re. capl'm. de ſſ̃ep. ad. finẽ glo. magne. v. jtem queri tur de hac et. c. in no ſtra. in glo. penul. et gar. ſ. de offi. or. or dinarij in fi. et guil. in ſpe. de leg. §. vidẽ dum v. illud cum ſe. vſque ad fi. a. ¶ Mo dicum ſi enim in impe tracione hoc locũ ha bet. ſ. de ſſ̃ep. ſi propo nente. j. e. ſi motu mẽ to forcius in diſpẽſa cione locum debz ha bere cum eciam ipſe diſpenſaciones ſint ambicioſe reſtringen de. ſ. de fil. preſ. c. ij. Quis autem ſuper pluralitate beneficio rum diſpenſare poſ ſit vide lxx. di. ſancto rum et xxi. q. ij. ſi quis. iam tranſlatus et. ſ. e. ti. de multa An au tem de iure ſine diſ penſacione teneri poſ ſint vide quod dixi. ſ. de ſſ̃ep. gracia. b. ¶ Ap. ſe. no. ar. p illa opinione que hz qđ ſolus papa diſpenſet in curatis. c. ¶ Curam animarum pone. habens eccleſiam curatam diſpenſacionem obtinu it ut liceret ſibi recipere aliud beneficium eciam ſi ſit pſo natus ſimilem curam non habens et cum priori tenere con fertur ſibi archidyaconatus queri an poſſit illum retinere

et videtur qđ ſic qꝛ licet archdyaconus curam habeat nõ tamen ſimilem cure prochialis eccl'e. vt. ſ. de elec. dudũ. ij. ad fi. ad hoc. ſ. qui fi. ſint le. per venerabilem. v. vez. nec enim põt dici ſimile vbi eſt aliqua diſſimilitudo xxxvij. q. i. ſic enim. ff de in ius. rup. ceſ. l. iij. et expreſſa ſimilitudo requirit. ſ. de tranſla. inter corpora lia. jtem verbũ ſimile in indulgencia poſi tum gracioſe interp tandũ eſt de. ver. ſig olim. ſ dic contra ſm guil. qui hoc no. in ſpe. ti. de leg. §. viden dum. v. quid ſi hñs eccl'am. et. ſ. de offi. ord. ordinarij. in fi. ſi militudo enim de qua fit mẽcio in indulgẽ cia nõ ad ſpecies ſed ad genus refertur. et ſufficiat qualitercũque curam hẽat cum tal' indulgencia velut am bicioſa ſit reſtringẽ da. vt hic vides. et ſ. e. li. de rpt. ſi grac ſe. de fi. preſ. c. ij. C. de ſena. conſul. l. i. d. ¶ Canonice. contra. ſ e. li. de rpt. ſi gracioſe et. ſ. de elec. dudũ. ij ad fi. c. ¶ Retinere. quero de duobus. pri mo nũquid per talem indulgenciam videa tur conceſſum qđ in neu tro tenebat reſidere videtur qđ ſic ne inu tilis ſit indulgencia et hoc videt tenere jo. vij. q. i. ſi quis in clero. in glo. ij. cauſa enim prohibicionis eſſe videtur ne quis plu ra beneficia hẽat qꝛ re ſidere tenetur. hoc g inducere videtur in dulgencia principa liter qđ ad hoc nõ te neatur. dic ſm guil. qui hoc no. in pred. §. v. quid ſi indulgetur qđ tenet in altera reſi dere niſi illud expreſſe in indulgencia caueretur qđ ad hoc nõ teneretur. ambicioſe enim ſunt tales indulgẽcie et reſtri gende vt. ſ. dixi. reſideat ergo in altera qua vult. vel nunc in iſta nũc in illa. et ſic vtrique ſatiſfiet. Sed quid dices in indulgencia cauetur hec cl'a. dũmodo in beneficio in quo nõ reſidet faciat canonice deſeruiri. nũquid ſi hũc modũ nõ

auctoritate in certa ec-
cleſia prouidere cano-
nicatum et prebendā
nulli alij de iure debi-
tos proximo in ipſa
eccleſia vacaturos col-
lationi ſue reſeruet et
decernat irritum et in-
ane ſi ſecus ſuper hoc
contigerit attempta-
ri certis qui eos tibi
conferant cum vaca-
bunt executoribꝰ per
ſuas litteras deputa-
tis noſqꝫ poſtmoduꝫ
plena d' hijſ facta nar-
ratione quod ab ipſo
legato factum extitit
ratum et gratum ha-
bentes id auctoritate
ap. confirmamus et
eiſdem executoribꝰ vl
alijs noſtris damus
litteris in mandatis
vt in huiuſmodi pro-

uiſionis negotio au-
ctoritate noſtra pro-
cedant iuxta ipſiꝰ le-
gati continentiam lit-
terarum certuꝫ eſt ꝙ
cum ipſa ꝓuiſio poſt
impertitam a nobis
auctoritatem nostra
cenſeatur effecta om-
nibus quibus poſtea
mandauimꝰ in eadem
eccleſia prouideri eā
ſi canonicatum ipſiꝰ
eccleſie duxerimus cō-
ferendum eiſdeꝫ de iu-
re preferri debebis in
prebenda poſtmoduꝫ
inibi vacatura. ¶ Jdeꝫ
Si motu ꝓprio
alicui aliquod
beneficium obtinenti
conferamus aliud de
illo non habita men-
tione non ob hoc gra-
tiam hmōi que d' nrā

ſeruauerit valet diſpenſatio et beneficiorꝫ retentio ſ hen.
ſm inno. et hoſt. et ꝯpoſt. qui hoc no. in dicta decre. dudū
et de preſumptio. c. vl. et guil. qui hoc no. in preō. ꝗ. in v. ſ
quid ſi indulgentia ꝙ bene tenet diſpenſatio. illud ei dū
modo non habet vim conditionis ſed potius admonitionis
vel comminationis. ff. d'
excepc. l. mutio. C. comi-
cepiſto. ꝑ totum ⁊ vi-
de quod dixi. j. de re-
gulis iur. actus po-
ſit tamen ꝓpter ſeruī
cij negligentiam co-
uicte priuari de cle.
non reſi. relatum. f. ¶
Primis. ita dicebāt
predicti doctores ⁊
ꝓbant per. l. ff. de l.
iij. fidei commiſſa ꝗ ſi qs
ꝑ. ff. de cōdi. ⁊ demō.
l. hec conditio. ff. de ver.
ſig. boues. ꝗ. i. ff d' v.
obli. cum qui kl's ⁊
idemerat ſatis expſ
ſum per decre. ā. c. li.
de offi. or. ordinarij
ad fi. ibi dum dicitur
vel ea que. ⁊c. ut ibi
dixi. g. ¶ Eundem.
per receptionem er-
go tercij vacat duo
prima ut in cle. c. ti.
ſi plures. h. ¶ Sur-
reptitia. quod fieret
exceptis duobus caſi-
bus. ā. d' ſ hen. gratia
et. j. e. ſi motu ꝓprio
nota ergo ꝙ ſufficiat
huic clauſule ꝙ ſuū
conſequatur effectuꝫ
et alium non poterit
operari. ff. de adimē.
le. legata. inutiliter.
Et aplice. qd
hic dicitur ha-
buiſti. ā. e. ſi eum et
emanauit ad declarationem eorꝫ que ibi dixi nēc eſt diffe-
rentia in iure licet in facto videri poſſet ibi non fuerat ob-
temperatum litteris legati Jtem ibi papa mandauit ca-
nonicam ſtatim conferri. prebendaꝫ autem cum vacaret h
canonicam ⁊ prebendam conferri mandat cum vacabūt ⁊
ſic ibi expectans iam erat in canonicum receptus h nō. h.
¶ Legatus. de latere alius enim nec conferre nec reſeruare
poſſ. ā. e. li. de offi. lega. c. i. l. ¶ Legationis ſi enim auctē
ap. ſpeciali hoc faceret non eſſ alia confirmatio neceſſaria
ā. e. li. hij qui ij. ſ hen. m. ¶ Eccleſia in qua euiſdem lega-
ti alia reſeruatio non pendebat quod dic ut. ā. de off. leg.
c. iij. ad finem ⁊ quod dixi verꝫ intelligo niſi etiam id pa-
pa ex certa ſcientia confirmaret eius rei facta plena narra-
tione ut. j. dicit in ¶ Decernat no. ꝗ. opinionē modernorꝫ

qui dicebant ꝙ legatus nō poterat decretuꝫ apponere niſi
ad id haberet ſpāle mandatum ad idem. ā. e. li. de offi. leg.
pñti. ⁊ dicam j. de cōſ. pre. qꝛ cunctis. o. ¶ Nos. ſcꝫ canonica-
tum et p̄bendam. p. ¶ Confirmamus nō in forma cōmuni ſ
ex certa ſcia facta fuit hec cōfirmatio. ā. de cōfir. vti. vel inut.
c. pe. quid dicel de v-
ſitata queſtione re-
ceptuſ eſt aliquiſ ꝓprio
motu capituli impe-
trat confirmationē a ꝓ
ꝑ formam ne maneat
canonia nomen. ⁊c.
in qua cōfirmatione
ipa quod de ipſo fa-
ctum eſt confirmat au-
ctoritate ap. cū clau-
ſula ſi eſt ita. madāſ
etiam executori ꝙ ſi
eſt ita auctē ap. pre-
bendam ⁊ cetera poſt
imperat aliquis ca-
nonicatum et p̄bendā
nulli alij de iure de-
bitam ſm ſtilum ſo-
litum vacat modo p̄-
benda cui debeatur ꝗ-
ritur. ſup hac queſti-
one multotiens fuit
a me petitum conſiluꝫ
et ſigillū ⁊ dubitās
de ea plura ſucta re-
ſpui ſed communiter te-
nent doctores p hāc
decre. et per decre. ā. e.
ſi cum ꝙ p̄feratur re-
ceptus et confirmatus
et bene faciat pro eis
c. li. ā. de rpt. cum ali-
quibus. in fi. quod
ſatis puto Joh. an.
ca. ¶ Conferendum.
quod plus ē ꝗ man-
dare conferri. ut. ā. e. li.
de rpt. duobus. h. ¶
Preferri. p̄ferretur
ꝗ et hoc conſequitur ꝙ gratia ſua eſt ꝓtectiua cum alias ſi cō-
firmatio pape non interueniſſ expiraſſet finito legationis
officio ſi ad collationem vacantis ꝓceſſum nō fuiſſ. ā. de of.
lega. preſenti. in prin. ⁊ p hoc patet ꝙ cum per talem cōfir-
mationem acquiratur et augmentetur ius ꝙ talem cōfirmatio-
nem impetrās de prioribꝰ beneficijs tenet facere mentionem
et ideꝫ dico de recepto ꝓprio motu capituli. ad hoc. ā. e. li. d'
preben. ꝗuis. ⁊ melius. e. ti. non pōt. ſi enī in litteris per ꝗs
ius iam acquiſitum conſeruatur ſcꝫ in diſpenſatiōe ſup plu-
ralitate tenetur impetrās beneficiorꝫ ſuorꝫ facere mētōem.
multo fortius in l'ris p quas nouū ius acquirit et acquiſi-
tum auget eius immutādo naturam. vt hic patet et ſic ſer-
uat curia. nam et qui cōfirmat donat. ff. de v. ſig. l. obuenit
Jo. andree. c. ¶ Poſtmodum. ſ. poſt cōfirmationē et auctem

mera liberalitate processit inualidam volumus reputari. Verum si ad peticionem illius vel alterius pro eodem oblatam graciam huiusmodi faciamus. tunc enim quantumcumque modicum beneficium taceatur in ea ipsam veluti surrepticiam vires ipsas nolumus obtinere. Motu quoque proprio tunc solum gracia fieri censeatur cum hoc expresse cautum fuerit in eadem. ¶ Jo.

In pluribus simul in aliqua ecclesia vacantibus dignitatibus vel prebendis nos de hac vacacione incerti dignitatem vel prebendam si qua nulli alij de iure debita in ipsa vacat ecclesia. cuiquam in genere conferamus graciam huiusmodi si motu proprio eam fecerimus ut tunc fiat interpretatio plenissima in eadem referri volumus ad dignitatem vel prebendam que inter illas maioris censetur esse valoris seu si sint forsan equales ad eam quam is cui conferimus infra decendium post habitam de dicta vacacione noticiam duxerit eligendam. ¶ Si vero ad peticionem alterius ipsa gracia fuerit per nos facta. eam ut hoc casu prout iuri congruit restringatur ad illam que minoris valoris existit. seu si sit equalitas in eisdem ad eam quam is ad quem ipsarum spectat collacio infra dictum tempus elegerit postquam sibi huiusmodi gracia erit nota decerminus referendam. ¶ Alterutro quoque ipsorum prout ad eum pertinet infra tempus debitum eligere negligente ad alium extunc electio libere

impetitam. vt. s. verbo certum est. ꝛc. si qui igitur. medio tem pore impetrauerunt a papa scilicet post reseruacionem et manda tum legati et ante confirmacionem illi preferentur. plus est quam quod ad hoc quando a principio legatus auctoritate ap. contulit. vt. s. ¶ motu proprio. equa distinctio huius dec. c. hij qui.

[E]manauit ad declaracionem eorum que no. glo. et modernam. s. de preb. si proponente. e. ¶ Beneficium quod si plura beneficia obtinebat. dicunt quidam hoc locum non habere. si quod sequitur ut multitudo beneficiorum vitet sed credo contrarium non proprij motus adhuc remaneat super quo fit datur distinctio et sic est hodie terminatum per cle. e. ti. si romanus. preterea licet valeant littere non propter ea poterat beneficia retinere cum per hoc secum dispensatum non sit. s. e. non potest. in fi. optime facit. s. e. li. de preb. gracia. et per istam et illam vides duos casus in quibus valent littere licet de beneficio eius pro quo scribitur mencio non fiat. f. ¶ Ob hoc. scilicet quod mencio non fuerat habita. g. ¶ Modicum. opinio g. h. quam consuetudo curie approbat per dec. istam certam approbatur et reprobat opinio. g. na. jn no. et sequencium. quia ibi non distinguendum inter tacentem et mencientem vt in primo casu valerent littere si modicum erat beneficium in secundo non. vmc. et gof. distinguebant s. e. cum teneamur. s. de preb. postulasti inter tacentem tale beneficium per simplicitatem ut tunc valeat rescriptum vel per dolum vt tunc non valeat per dec. de preb. super litteris. h. ¶ Taceat. Indistincte intelligo cum enim ius non distinguat nec ego distinguam. vnde siue per maliciam siue per simplicitatem taceat locum habeat hec dec. illam tamen distinctionem approbat inno. s. de preb. postulasti. per dec. c. ti. sup

litteris quam in litteris ad litteras loquitur non in graciosis. d. ¶ Expresse dec. s. e. li. de preb. cum aliquibus. s. e. ti. c. ij. ad fi. vnde dico quod licet probaretur quod papa proprio motu collacionem fecit ex quo non exprimitur in litteris. locum habeat secundum dictum et non primum quod enim scimus forte papa ante annum rogatus fuerat pro illo et sufficit ita scriptum esse ff. qui et a quibus. l. prospexit. vi. q. iij. scriptum

[D]e pluribus. declaratur consimilis questio bar. h. x. que incipit episcopus quidam promisit auctoritate domini pape et vtitur hic pro equitate. s. pri. de cc. l. ¶ Vacantibus idem eadem racione puto quando scriberetur de prima vacatura. et duo simul vacarent ita quod neutra primo m. ¶ Incerti. quia si certus fuisset expressisset quam dari voluisset jo. andree. n. ¶ Vel prebendam. non sunt ista verba litterarum sed mandauit de dignitate prouideri et plures dignitates vacant vel mandauit de prebenda. et plures vacant prebende. o. ¶ Motu proprio quod non intelligitur nisi id in gracia exprimatur ut. s. e. pe. in fi. Illud enim omni casu locum habet et generaliter loquitur. p. ¶ Maioris maioritas consistit in litteris quod dic ut s. de testi. super eo ij. et no. s. de preb. sedes hic autem insp iure ius sit maioritatem valoris scit enim quod eciam hoc magis cupiunt s. de ele. non resi. quia nonnulli. s. e. auaricie. excecantur ergo auaricia ut. s. e. li. de elec. auaricie cecitas. q. ¶ Noticiam non ergo currit ignoranti sicut nec decendium datum ad appellandum. s. e. li. de ap. concertacioni. si. de conc. preben. quia diuersitates r. ¶ Alterius scilicet ipsius cui sit vel alterius ut. s. e. pe. a. ¶ Juri. s. e. quamuis et. e. non potest. b. ¶ Amoris. i. de

re. iuris. in obſcuris. s. de cenſi. ex parte. ff. de le. iij. l. minima c. ¶ Elegerit. tunc g. det quam vult et ſit liberatus. ut. ff. man. l. ſi ex duſſorem. ff. de l. i. ſi quis a filio. §. ſi quis plures C. de donac. ſi quis argentum §. i. et nota q in iſto caſu et s. px. reſeruatur optio tunc ſolum qn̄ eſt equalitas ut tunc in primo caſu eligat is pro quo ſcribit in ſe cundo is qui habet cõ ferre. vnde nõ puto q in primo caſu qn̄ eſt inequalitas poſ ſit cõferre minor. nec in ſecundo maior. pmi de eni eſt ac ſi primo caſu papa expreſſiſſet de maiori ſecundo ve ro de minori. ſicut g. ſi expreſſum eſſ mu tari non poſſ. j. e. cui de nõ. ita nec h cum habeatur pro expreſſo p hanc declaracõem d. Predictum. tẽpus ſ. decem dierum. e. ¶ Elegerit. ſi. s. d ſp ſis. duobus. f. ¶ De uoluatur. ſi. s. e. li. d conſue. c. vlt. in ſi. ¶ Cum in eccl'a. approbatur qd̄ no. oſti. s. de cõceſ. p̄ ben. poſtulaſtis. in ſi. et ponit terminos in eccl'a ebredimen. ha bes hic caſu quo va cat p̄benda. et non de betur prima expectan ti. et de hoc dixi. s. e. q ſepe. i ſi. h. ¶ Prebendarum. eſt g. in eccleſijs interdum te pore maiorem numerum p̄bendarum q canonicorum. ut h. et s. de magiſ. c. pl'. i. ¶ Conſuetudinem. vale talis cõſuetudo ut in p̄dicta dec. poſtulaſtis. s. e. li. de ap. a collatione. h. ¶ Dictam cõſuetudinẽ. no. ar. ad queſtionem medioł. cõſue tudo eſt medioł. q archieps cõfert beneficia omniũ clerico rum vacancia p vtorationem vel interfectionem ipſorum cleri corum. vel pone eſt cõſuetudo in aliqua eccl'a q canonicus ele ctus in ep̄m cõferat canonicatum ſuũ et p̄bendam eſt expe ctans auctor. ap. vtoratur vel interficit clericus ut in p̄mo caſu. vel pmouetur canonicus in ep̄m ut in ſecundo executor cõfert expectanti p̄bendam. arc̄ps vel ep̄s cõfert querit quis ſit potior. et videtur q papa non intendat derogare cõſuetu dini ut h. et ſic nõ valet executoris collatio. ad h. s. de cõ ſti. c. i. h certe ſatis credo q valeat q papa intendit iſti p̄ui deri de p̄ma vacante ad quemcunq; ſpectat collatio ſiue iu re ſiue cõſuetudine ſiue p̄uilegio. qd̄ pbatur. s. e. dudum et. j. e. cũ vos tibi. hic aũt duo cõcurrebant q infringebat cõſuetudo et augebat numerus et racõe cõcepitatis illa p̄ benda debetur ep̄o. s. e. q ſepe. Credo aũt ſatis pbari per hanc dec. q ſi. xiij. ſunt p̄bende in eccleſia. et. xij. canonici

deuoluatur. ¶ Item. Cum in eccl'a tu a que. xij. canonicorum et. xiij. p̄bendarum habet numerum cõſuetudinem eſſe proponas ut ep̄s qui eſt pro tempore vocem habeat in capi tulo tanq̃ canonicus licet canonicus nõ exi ſtat et vnam de dictis prebendis ſicut vnus canonicus obtineat in eadem. certum eſt eum cui auctoritate ap. p̄uideri mandat de pre benda nulli alij d iure debita primo in ipſa eccleſia vacatura p̄bẽ dam quam p mortem

epiſcopi vacare con tingit ne cõtra dictam conſuetudinem cui p prefatum mandatum non intelligitur dero gari futurus epiſco pus prebenda careat et dictus canonicorum numerus amplietur habere non poſſe ſed expectare quouſq; va cet alia oportebit eun dem. ¶ Item. Si tibi conceſſo a nobis ut fru ctus beneficiorum q̃ vſq; ad certum tem pus in tua vacabunt dyoc. percipere valeas pro ſoluendis debitis

qua alteri annexum eſt onus magnum q ſi illa preben da vacat non debeatur expectanti. cõſuetudini ergo p quã prebenda alteri debeatur non derogatur ſed cõſuetudini p quam prebenda ad collacionem alterius p̄tineat derogat papa ubi determinate non ſcribit ad collacionem talis ad hoc. j. e. vlti. ¶ Si tibi cõceſſo p ad depcõnem ſecũ di beneficij curati cu ius fructus alter ex cauſa percipit nõ va cat primum ſecundum mana ut h decre. ad decla racionem decre. d in ta. s. e. ti. in. ¶ Fru ctus no. quia alia eſt illa conceſſio ab illa quam habes. s. e. li. de ſhep. ſi gracioſe ibi eni cõceſſum fuit de be neficijs hic autem d fructibus. hoc dico q in illo caſu virtute in dulgencie non vacit beneficia. hic vacant. et neceſſe eſt illa debi to tempore cõferri alias haberet locum lat. da. ut. s. ec. bñ. ut no ſtrum et no. de ma giſtris. c. penulti. in vl. glo. et oſti. in de cre. de ver. ſig. c. pl. et intellige q ſi aliqua ſint onera in cumben cia ille qui fructus p cipit habet illa ſubi re quod dic ut. s. e. ti. de offi. ordi. preſenti. §. porro. ¶ Quos autem fructus tal' habere debeat et quot dies habeat annus hoc caſu dixi. s. e. li. de ſhep. ſi pp̄ter et per illum §. porro. ſatis videtur iſta dec. et eius racõ eſſe ſup̄ [illegible] ũ miſter debeat expenſas ha bere. quare ergo non vacat primum et quo de ſecundo re cipit ſaltem victum. ſed potuit eſſe racio quam dixi in glo. quia non eſt. n. ¶ Debitis. ad idem. s. de ver. ſig. c. pl. s. e. li. de ſhep. ſi pp̄ter idem ſi pp̄ter aliam cauſam. o. ¶ One rata. ad quem ſoluenda tenebatur eccl'a ex quo nomine eccleſie et pro eius vtilitate erant cõtracta. s. de ſoluc. c. i. p. ¶ Te vel alium quia idem iuris cum eadem ſit racõ et fa cit quod dixi. s. e. ti. ſi tibi. q. ¶ Vacare quia non eſt ad huc adeptus plene quia licet beneficium habeat fructus non habet et ſic non videtur plene tranſlatus xxi. q. ij. ſi quis iam tranſlatus nam licet res data ſit vacua poſſeſſio tradita non eſt. ff. d vſuris ſi ſtipulatus. i. ſhe. et ſic ad ple nũ recepiſſe nõ videt. ad hoc. ff. cõmod. l. iij. ij. ſhe. et id ce do de decre. cum in cunctis ſcilicet q ſi elapſum eſt temp9 de conſecrandis epiſcopis vel iam eſt conſecratus benefi cia priora tenebit ſi fructus ex patiis ex cauſa alteri debean tur eadem racione. Et caute faciet epiſcopus qui talem

indulgenciā habet ſi beneficium vacans conferat alias be neficiato pone enim ꝙ habere debeat fructus primi anni primo āno habebit fructus ſecūdi beneficij. ſecūdo āno va cabit ꝓmum et tūc habebit fructus ꝓmi ſi adhuc durat in dulgencia. Sed quero nūquid iſte teneat͛ ī. annū ꝓmoue ri et videtur ꝙ non ꝑ iſtud. c. nec videt͛ poſſeſſionē adeptus vſquequaq̄ nec inte gre. et facit. ſ. de elec cum in cunctis. §. cum vero. ⁊ hoc quidam tenēt aſſertiue. ſ; ꝯtra rium credo et dico ꝙ bene currit tempꝰ ex quo habet exerciciū cure animaꝝ liberū et pacificum. ad h. ſ. e. li. de elec. ꝯmiſſa. §. i. ꝓpter illud enī or dinari debet ad decē cum in cunctis. §. cū vero. ibi. eccleſiaſti corum bonoꝝ admi niſtracōem. ⁊c. dico ꝙ adminiſtracōem iſte habet licet fructus nō habeat. facit ꝓ hac ꝑte. ſ. de elec. licet ca non. ibi. vt gregis ſi bi crediti. ⁊c. Itē qd dices in ꝓchiali ec cleſia vbi nō eſſꝫ ali quis redditus puta ꝙ dos eius cauſmate vel alluuione periſſet nōne teneret͛ rector eius ꝓmoueri. dicaꝫ igitur ꝙ qui tale be neficium recipit ſibi imputet. ⁊ci. di. cleri cus victū. ſ; ꝯ ꝓpones ꝙ queſtio nō ꝓcedit ex quo habebat pri mum beneficium qd͛ retinet ſaltem racōe ꝓmi ꝓmoueri tenetur. dico ꝙ ꝓcedit. pone ꝙ prima eccl'a curata ſit collegiata. vt. ſ. de elec. ſta tutum. vel ſup illa fuerit diſpēſatum. vel pone ſimpliciter ſi ſecit ſe ꝓmoueri. ꝓuatus eſt ꝓma nūquid et ſecūda. vnd͛ bene ꝓcedit queſtio. ſpāle igit͛ ſtatuitur in hac dec͛. ne cle ria mēdicare cogantur ꝙ ꝓmum bñficium ſimile nō vacet ſ; ne pereāt anime inebilominus ꝓmoueri tenet͛. vt. ſ. dixi. Qui de non. Cum mandat͛ alicui nō ſacerdotalis vel integra vel certi valoris ꝯferri ꝑbenda ſacerdotalis dimidia vel minoris valoris illi eciam volēti ꝯferri nō po terit. b. Non ſacerdotali. iſtud videbat͛ in eius fauorem appoſitum ut nō ꝯpelleretur eſſe ſacerdos ⁊ tñ in eius leſi onem retorquet͛ ita ꝙ eciam ſi volet ſacerdotalem hēe non poterit. ⁊ racio eſt in ſi. c. ⁊ vide quod dixi. ī. de reg. iuris.

quibus eſt tua eccleſia onerata beneficium va cans poſtmodū curaꝫ habēs animaꝝ annex am alicui ſimile benefi ciū cū obtinēti te ꝯfer re ꝯtingat equum eſt ut ꝙdiu fructus ipſiꝰ ꝑceperis primum non debeat reputari vacāē. Qui de non. Item non ſacerdotali ꝑbenda ꝓuideri māda tur ſibi eciam volenti ſacerdotalis aucte mā dati hm̄oi conferri ne quibit. Similiter ſi in eccleſia in qua inte gre ac dimidie preben de habentur mādetur i tegra ꝯferri prebenda quamq̄ ille ꝓ quo ſcriptum extitit dimi dia velit eſſe ꝯtentus ei de ipſa nō poterit ꝓ

quod ob graciam. c. Dimidie. ſi vna prebenda diuide retur in duas quelibet per ſe diceretur integra. ſ. e. maiori bus. et. c. vacante ſed ſi vna prebenda diuidebatur i duas vel erant ibi prebende que ſic vocabantur integre et dimi die quia medietatem redditum forte habebant reſpectu integraꝝ. d. Inte gra. quid ſi ſimpliciter mandetur ꝓuideri de prebenda dic ſi ille prebende dimidie ſūt diuiſe ꝙ pars a toto iam ſeparata non ē pars ſed totum. tunc de di midia poterit ꝓuide ri ut ſic aliud ſit de in tegra ſcribere et ali ud ſimpliciter ſcribe re ad hoc. ī. c. ti. an ſ; ſi alias nulla eſſꝫ di uiſio ſed vna preben da diuideretur in du as ſecus crederē cuꝫ tunc non de preben da ſed de dimidia ꝓ uideretur. c. Pro uideri. vide. ī. nō enī ⁊c. f. Prebenda. et tunc de penſione ꝓuideri non poterit vt. ſ. e. ti. ꝯquis. i. ſſe. g. Diligenter. ff. man diligenter et. ſ. de ſſe p. cum dilecta Licet epus Edi ta fuit ad de claracionem decre. ꝯ multa. ſ. e. ti. et ad ꝓ bacionem coꝝ que no. ibi inno. ⁊ hoſti. et que no. guil. dur. ſ. de elec. licet canon i. Epus vel quilibꝫ alius ad quem colla cio ꝑtinet cum eadē ſit racio et conaliū indiſtincte loquit͛ is quoq̄ ad quem ꝑuoris. ⁊c. cui verbo declaratiue venit h͛ decre. ut. ſ. dixi. k. Mandem ſic. ſ. e. li. de elec. ꝯmiſſa. §. i. l. Conferre nota ex hoc textu ꝙ dec͛. illa. ſ. de elec. c. vl. e. li. licet in ꝯfirmacionibus locum ſibi vendicet non tamen in collacionibus vnde vides ꝙ non facta aliqua vocacione poteſt fieri collacio ad idem facit. ſ. e. ti. cum in illis. §. cum autem et bene dicit textus de iure conferre. quia iſtud eſt regulare ꝙ rem ad collacionem meam ſpectantem vel ius quod ī eo habeo donare l' quo cumq̄ alio titulo in alium transferre poſſum detencōne al terius non ob. ff. de re. iur. qui poteſt. C. ꝯ ſere. vel act. vē. ꝑ totum. ff. de ꝯtrahen. empci. q̄ tabernas ad hoc. ſ. e. vene rabilis. ſ. de feud. c. ij. de poſſeſſione autem fiet quod ſequi tur. m. Vocato. non ergo remouebitur poſſeſſor a ſua

iuideri. Item cum in iungitur prouideri a licui de prebenda cer ti valoris ut in prebē da minoris valoris eciam illo volēte mā datum non poſſit im pleri. Non enim hu iuſmodi mandata q̄ rum fines diligenter ſeruari oportet debēt ad caſus alios ꝙ expſ ſos extendi. Item Licet epiſcopꝰ beneficium qd cum animarum cura tenebas poſtq̄ aliud recepiſti conſimile ac ipſius poſſeſſionem pacificam habuiſti l' per te ſtetit quo mi nus haberes eandem. poſſit alteri de iure ꝯ ferre. illum tamē cui contulerit nō debebit

poſſeſſione vel quaſi ſine cauſe cognitionē ex quo titulo poſ
ſidet licet in muſto. xvj. q. iij. nolumus. et ſic intelligatur de
conceſ. preben. cum nr̄is. de reſti. ſpol. in lr̄is. de cauſa poſ. c. ij
et eſt expreſſum. C. de rei ven. l. fi. hinc eſt quod vſufructuarius
vſufructu finito nō pōt a quaſi poſſeſſione expelli. p̄mo con
tra eum agetur negato
ria vel ex cautione de re
ſtituenda re p̄ſtita.
ff. ſi vſufruc. pet. l. v
ſufru. i. §. ff. vſufru.
quemad. ca. l. i §. ha
bet autem. agat ḡ is
cui collata eſt eccl'a.
vt ſibi tradatur poſ
ſeſſio in quo procedet
ſummarie poſſeſſore
vocato. C. ſi p vim vel
alio modo. l. viti. ne
mini enī licet rem eci
am ſuam ſua auctē
occupare. C. vnde vi.
ſi quis in tantam. xvj
q. vj. placuit. ē. c. cū
qui. ij. §. ad h̄ ō di
uorē. porro. et quod
hic dicitur idem intel
ligo ſm p̄dictos do
ctores in oī eo caſu i
quo quis priuatus ē
ipſo iure pone in ter
minis. ē. de elec. licet
canon licet vtilis eſt
declaratio vt dixi. e.
ti. omiſſa. n. Reti
nendi. vt ſi ſufficien
ter ſecum diſpenſatū
eſſet. ē. c. non pōt. vel
ad tēpus hoc conceſſū
vt. ē. de r̄pt. ſi gratio
ſe. vel ex cauſa nō pci
pit fructuſ ſecundi be
neficij. ē. e. ti. ſi tibi c
ceſſo. vel habet cōmē
datam eam. ē. de ele
cti. nemo.
Cui ſimpliciter. hoc nō ſine miſterio dictum fuit ſi
enī in lr̄is cōtineretur non ob. aliquibus. ꝛc. p quem effectus
gratie noſtre impediri valeat vel differri. hic ſecus. quod pa
tet quod ipſa vult ſibi dari p̄bendam ordinem aūt recipiet cū
etatis erit ad hoc apte et ſup hoc vidi declaratoriam ſub
bulla. a. Sacerdotalis. ex p̄uilegio cōſuetudine vel ſtatu
to eccl'e. b. Nondū. igit non inſpiciamus tēpus date ſed
tēpus vacatiōis ut ſi tūc eſt in etate bene quidem. alias ſe
quentem expectet. ḡ contra. ē. c. li. de r̄p. ſi eo tempore. vbi n̄
inſpicit tempus quo vacat beneficiū cum cura p̄mo ſolum
tempus date. So. in curatis beneficijs et in ipſorum impetra
tione maior ydoneitas requirit quod in ſacerdotalibus prebē
dis. ē. c. cum in illis. ē. de elec. ſtatutū. et ideo fauorabilior
ē hec grā quam illa. p h loquit gn̄aliter quod genus ciuilier ē in

te non vocato cui ti
bi forſan ius poſſit cō
petere retinendi in poſ
ſeſſionem ipſius moui
cere corporalem. Itē.
Cui prouideri
mandatur ſim
pliciter de p̄benda pro
ximo vacatura ſacer
dotalis p̄benda conferri
non pōt. ſi nōdum in
etate tali exiſtat quod poſ
ſit ad ſacerdotiū promo
ueri ſed aliam expectare
debebit. Item
Si pauper cleri
cus cui cum bene
ficium nullum habēt
et mandabatur de be
neficio iuxta ſue pro
bitatis merita per epi
ſcopum prouideri ali
ud antequā ſit prouiſū
eidem beneficium fuerit
aſſecutus prouidere ſi

bi epiſcopus cū ceſſet
cauſa mandati. de cete
ro non tenet. Item
Si a ſede ap. vel
legato ipius vni
et ab ordinario alteri
eodem die idem benefi
cium conferatur nec
appareat q̄ collacō fue
rit p̄mo facta erit po
cior condicio poſſiden
tis. Si vero neuter
poſſideat is cui ſedes
ipſa contulit vel lega
tus propter conferentiſ
ampliorem preroga
tiuam erit alteri prefe
rendus. Item
Cum ſingula of
ficia ſint ſingulis
committenda perſonis.
et diſſolucōis ac euā
gacōis materia ſit re
ligioſiſ pre ceteris aufe
renda p̄ſenti prohibemus

deligendum. ff. de ſuit. l. ſi cui preterea gratia illius decre
ſalem in altera parte eſt duratura hic autem poſt gratia
in totum extingui pone enim quod omnes prebende ibi eſſēt
ſacerdotales ſi ergo ille qui impetrauit ſibi prouideri de be
neficio cum cura vel ſine cura tunc non erat etatis idonee
pro ea parte qua de
curato expreſſit ſunt
litere vicioſe ſi autē
ſimpliciter impetra
uit ſuper primo bn̄fi
cio curatum non de
bebitur. ē. e. cum in
illis ſed ſecus cum im
petro prouideri de pre
benda ut hic videt. ē.
c. Etate quam di
cis h congruam eta
tem dicendum videt
quod etas xxx. annorum. l
xxviij. di. c. i. et ij. v
bi eſt expreſſum ſed
hodie ſi attigerit xxv.
annum ſatis eſt in e
tate legitima per de
cre. ē. de elec. cum in
cunctis et lxxviij. di. e
vl. et h approbat ele.
de eta. et quali. gene
ralem et non dico ho
die ſeruanda interſti
cia temporum de quibus
habes. lxxvij. di. c. ij.
et iij. et p totum. ſed
quid dices iam erat
ſacerdos licet nō eſſet
in etate legitima nū
quid debetur ſibi p̄
benda videtur quod nō
quia non eſt in legit
tima etate quod re
quirit hec litera et n̄
debemus reſpicere
quid factum ſit. ꝛc. ut
ē. de elec. cum cauſam
cum ſuis con. bene
facit. ff. quando di. le. ce. l. pe. ff. qui ſatiſda. co. l. quo ciens
cum ſuis con. Contra videtur ex quo enim promotus ē iam
quod querimus etatem ad promouendum. recipit enī verum
ordinem de tempo. et quali. ord. vel nō eſt compos primū
credo cum interdicenda ſit tali execucio ordinis ſic ſuſcep
ti ut in predic. decre. vel non eſt compos et quia non de
bet eē melior condicio eius q̄ deliquit. ē. c. cum qui. d.
Aliā non ſacerdotalem vel eciam ſacerdotalem ſi tunc per
egerit etatem idoneam ut ſupra dixi
Si pauper. no. pauper quod nō ſine miſterio dictum pu
to ſi enim in gracia ſpeciali prouiſum ſit alicui et po
ſtea ante uacacionem adipiſcatur aliud beneficium nō ex
pirat gracia hec enī decre. loquitur de forma qua prouidet
neceſſitati pauperum que eſt iuſticia vel quaſi de prebend.

cum ſim puiſione igitur facta impetranti ceſſat cauſa iuris et ſic ipſius executio. et facit .j. e. ſi epus .i. li. vi. in fi. ibi p eum vel alium. et c. ius eni beneficiati non beneficiat. ſ. e. q. in tantum. et hoc verum puto niſi adeptum beneficium ſe nō cōpare retur cum prima grā ſi iam hēat effectum ut i duob curatis ſ. e. de multa. cum e nim in eo caſu prior eſt ius in re multo fortius ad rē. j. de conceſ. pben. c. vlt. et h approbat cle. de li. vi. p. grā f. Prouideri. talis forma etiam in litis gracie non extendit ad hoſpitalia vel lo ca ſimilia. vt in cle. e ti. p tras. g. Cauſa mādati et ſic ceſſab effectus. et que erat cauſa q nullum ha bebat beneficiū et ſic ceſſat iuſticie potius q̄ gracie ut. ſ. dixi. con cord. de ap. cum ceſ ſante cum ſi. ſ quid dices. pone eſt illi p uiſum de vicaria nū quid p id expirabit mādatum. ſo. ſi vica ria eſt tēporalis. poe in terminis. ſ. e. li. de elec. cum ex eo. j. de ſ gul. bñficiū. ſ. d. ap. puenit. ij. tunc non expirabit mādatum q bñficiatus nō eſt cum beneficia ſint p petua. ſ ſi vicaria eſt ppetua. ut. ſ. e. extir pande. tūc ſecus. ſ. d. li. p. poſtulaſti.

A ſede apli ca vel legato. in telligas de latere. q alij beneficia cōferre nō pñt niſi hāent ſpecialem ſup hoc pōtatem. ſ. de offi. le. c. i. Quid dices ſi ppa cōtulit vni et legatus alteri. dic idem quod. j. ſequitur in ppa vel legato ex vna pte et ordinario ex altera q eadem racō. idem dico ſi ppa vni. legatus alteri. or dinarius tercio cōtulerit. in arcepō aūt et epō et ſuis ſubditis dubitatio nō procedit q ad alterum ſolum ptinebat collatio et illa ſola valuit. i. Appeat ſi eni poſſet apparē que fuit pmo facta ille obtinebit. vt ſi pbetur p teſtes de hora vel in ipſis lris dicit de hora. et facit quod dixi. ſ. de li. p. duo bus. vbi idem verbū habes. ſi. Poſſidētis. magnū ē ē poſſeſſionis cōmodum. C. de rei ven. l. res alinas. inſti. de in terdic. ſ. retinēde. j. de re. iur. in pari. cū ſuis concor. l. Neu ter. vel vterq. nec apparet quis tūc pmo. idē iur. ſ. de li. p. duob. ij. li. vi. in prin. in. Prerogatiuam. ſic. ſ. de maio.

ediccione aliqui monachi vel religioſi alijs pluribꝫ prioratibus vel eccleſijs curam haben tibus animarum etiā ſi eadem cura non p ip ſos ſ per preſbiros ad eorum preſentacōem p e pōs inſtitutos habeat exerceri abſ aplice ſe dis auctē. pe ... preſu mant niſi fo... vnus ex eis ab alio dependeat vel adinuicem ſint an nexi. Statuentes ut quicumq ipſorum prioratum vel eccl'am talem obti nens alium receperit p mum quo ſit ipſo iu re priuatus ſtatim di no dimittere teneatur. per eū ad quem ptinue rit libere alteri oferen dum qd niſi fecerit ex tunc eoipſo efficiatur

inelegibilis et tanquam ambicioſus ab vtro que penitus repellatur. Circa eos autem q plures prioratus vel eccleſias huiuſmoi nūc de tinent prouidemus ut infra menſem poſtquam preſens conſtitucio p uenerit ad eoſdē. vnū ex ipſis quem retinere voluerint dimiſſis re liquis eligere tenean tur. alioquin extūc pe nis ſubiaceant ſupra dictis. Prohibemus inſuper ne prioratus vel eccleſie aut admi niſtracōnes ſeu officia vnius monaſterij cō ſueta per eiuſdem mo nachos guber nari cō mittantur deinceps abſ que auctoritate ſedis eiuſ dem alterius monaſterij

et obe. per ſuas. in. Alteri cui cōtulit ordinarius

Cum ſingula. Religioſus habens prioratum vel cu ratam eccleſiam ſi recipit ſecundum ſine licencia ppe ipſo iure vacat pmū qd ſi ſtatim n̄ dimiſerit efficitur ineli gibilis et priuatur vtroque. Eadem eſt pena in hijs q ha bebant ante hanc cō ſtitucionem niſi infra menſem alterum elege rint et alterum dimiſe rint. Prioratus eccle ſie vel adminiſtracio nes vnius monaſte rij ſolite per ipſius monachos guberna ri abſque ſedis ap. licē cia alterius mōaſte rij monachis non cō mittantur nec cōmiſ ſa dimittantur qui ꝯ fecerit ſine puan po teſtate ordinandi pre dicta ea vice et defer tur ad dioceſanum in non exemptis ad pa pam in exemptis re cipientes vel detinen tes ſunt inelegibiles ipſo iure. Emanauit ad declaracionem eo rum que no. oſti. ſ. e. de multa. p. Per ſome. lxxxix. di. c. i. in principio ſicut ſingu la membra corporis ſingulos actus hñt vt ibi ad idem xvi. q. i. pbros. ſ. e. ti. quia in tantum. C. de aſſeſ. l. nemo. q. Auferen da ad hoc. ſ. e. li. de elec. ſi religioſus. i. li. vi. et c. quorundam et. c. i de immunitatibus ſ. ſed cum eas. j. de ſta. regul. c. vno. j. ne cle. vel mo. c. ij. monaſterium enim eſt eis quaſi car cer xvi. q. i. placuit ij. de ſen. ex. ut fame. a. Prioratibus. poteſt dici etiam non curatis et quod infra dicitur de cura tis referatur ad proxime dictum de eccleſijs per decre. ſ. e. de multa. ſ. de elec. dudum. ij. et hoc approbat io. an. vien. de ſup. ne. pla. quia regulares in ſi. in caſu autem eſt diſſimi litudo inter pſonatus et parrochiales eccleſias quam ha bes. j. ne. cle. vel mo. c. i. b. Abſque ap. ſe. no. ar. p illa opi. q in duobus curatis ſolus papa diſpenſet ad idem. ſ. e. ti. non pe. c. Annexi. in hijs caſibus nullius eſt diſpen ſacio neceſſaria cum hec duo p vno reputentur. ſ. de elec. dudum ij. vbi de hoc. ſ. e. ti. ſuper eo. et. c. extirpande. ſ. q vero. d. Teneantur. in prium poſſidet de facto q de iure priuatus eſt. e. Libere. ſ. e. licet epus. f. Niſi fecerit

.i. ſi ſtatim omnino non dimiſerit. g. ¶ Ineligibiles. ad idem. ſ. de elec. quiſquis et .j. in fi. c. exageratur igitur pena in religioſis et merito ut. ſ. in prin. ad hoc xvi. q. i. alia. eſt cauſa. Sed nunquid h erat ſtatutum per decre. de mul ta. dicebat ibi oſti. quod in prioratibus conuentualibus vel ai ratis bene habebat locum decre. de multa ut religioſos reſpiceret in hijs a quibus ad voluntatem abbatis remouentur videtur quod plures poſſent habere cum pocius quaſi cuſtodes eſſent quam priores indiſtincte autem intelligo hanc decre. eciam in omnibus prioratibus pre indiſtincte loquitur et approbatum eſt hoc hodie per cle. vien. de ſup. ne prela. quia regulares in fi. et hoc non erat ita clare ſtatutum per decre. de multa et pene eciam ſunt addite ut hic vides. h. ¶ Menſem quomodo h fiet computacio dixi. ſ. de elec. quod ſit. i. ¶ Peruenit et ſic ſi peruenerat ante duos menſes a tempore publicacionis ſtatim incipit eis tempus currere et ſi non peruenerit infra duos menſes adhuc tempus non currit et ſic placuit pape in hoc caſu religioſos aſtringi cum alias conſtitucio principis ex quo fuerit publicata poſt duos menſes omnes attingat in auten. ut facte no. conſti. circa prin. ad hoc ſ. de poſtul. c. i. et dicam in fine huius li. ſup data. k. ¶ Eligere. ad idem. ſ. e. referente et. c. preterea a l. ¶ Extunc. i. poſt menſem. m. ¶ Supradictis. ut ſcilicet fiant ineligibiles et tamquam ambicioſi repellantur ab vtroque. n. ¶ Gubernanda quid ſi in proprio monaſterio non eſt aliquis ydoneus tunc ſatis credo quod aliunde poſſit aſſumi ad hoc. ſ. de elec. ne pro defectu et c. indempnitatibus in fi. et. ſ. de ver. ſigni. ſi abbatem in fi. ſatis tamen tutum eſſet auctoritatem pape requi

monachis gubernanda nec ad certus omiſſa dimittantur eiſdem. ſed per eos ad quos pertinent libere ordinentur cum illis non liceat habere locum in diuerſis monaſterijs. quorum vnum ab alio non dependet nec aliorum monaſteriorum niſi canonice transferantur ad ipſa prioratus ecclesias administraciones vel officia gubernare. Qui vero contra prohibicionem preſentem predicta de cetero alienis monachis omiſerint vel dimiſerint iam commiſſa ea vice ordinandi de ipſis ſint poteſtate priuati et de eis per dyoceſanos ſi exempta non fuerint alioquin per ſedem ap. ordinetur. Hij autem qui ea ſuſcipe vel ſuſcepta preſumpſerint retinere reddantur ineligibiles ipſo iure. Idem.

per ſuperiorem ſieram. o. ¶ Monaſterijs. ſ. de reli. do. c. vlt. in fi. ſicut nec diuerſorum monaſteriorum abbas eſſe vt ibi. et xx. q. iiij. monachum vel preeſſe monaſterio et eccleſie ſecularis xvj. q. i. preſbiteros. p. ¶ Dependet. nec admiuicem ſunt connexa. ut. ſ. q. ¶ Canonice. vt ſi transeant ad ſtrictiorem religionem ſufficiat licenciam ſui prelati requirere eciam ſi non obtineat. ſ. de regul. licet. ſi tranſiret ad laxiorem. ſine cui ſolus papa diſpenſat cum ſit contra uira. ſ. de conſ. preben. propoſuit. ſi ad parem ex cauſa tranſire poterit de licencia abbatis et conuentus. xix. q. iij. ſtatuimus. et no. ob. ſ. de elec. ſi religioſus ij. ſhe. quod illud locum habet cum tranſit ad rectoriam et ibi de filio fit pater. et ideo ibi ſufficiet abbatis licencia. r. ¶ Ea vice. i. in prima ordinacione. ſ. de elec. cum in cunctis. et c. cum vinton. s. ¶ Sedem ap. vel legatum de latere ſi ſit in prouincia. ad h ſ. e. li. de elec. ſi abbatem. i. et. ij. ſhe. t.

Cum in eccleſijs canonicorum receptio aut prebendarum vel beneficiorum collacio imminet facienda abſentes canonici ſi commode fieri valeat ſunt vocandi niſi conſuetudo habeat eos ad talia non vocari. Alioquin quando in eorum abſencia fieri contigerit eis inſtantibus irritari debebit. Io.

Preſenti declaramus edicto ſtatutum felicis recordacionis clementis pape predeceſſoris noſtri de beneficijs apud ſedem ap. vacantibus per alium quam per romanum pontificem minime conferendis locum habere in beneficijs que legati aut nuncij ſedis eiuſdem vel quis alij ad romanam curiam venientes vel eciam recedentes ab ipſa obtinere noſcuntur ſi eos in locis vicinis ipſi curie

Ipſo iure. et collacio non tenet. vt. ſ. ibi et per eos ad quos pertinet. &c.

Cum in eccleſijs. emanauit ad declaracionem eorum que no. h. et modern. ſ. de re iud. cum oli. in fi. x. ¶ Faciendo. a. de eleccione eorum per quorum mortem eſt eccleſia viduata tantum habebamus in decre. quod propter. h per preceden dam decre. cum oli. i. fi. ibi plena omnium qui preſentes fuerint. &c dicebant quidam in minoribus beneficijs non vocandos abſentes quod hic reprobatur vnde intelligimus ibi preſentes qui ſunt in loco vnde debent vocari. C. de preſcrip. lon. tem. l. vlt. ſ. de ma. et obe. c. vl. vel ibi conſuetudo erat abſentes ad talia non vocari vt ſequitur. a. ¶ Commode. ſic. ſ. de elec. quod propter. ſiue ergo ſint in prouincia ſiue extra prouinciam ſi commode vocari poſſunt vocabuntur alias non. de h. ſ. de elec

coram ſed de q̄ remoto loco vocentur ſtatur ↄſuetudini
c. ti. in geneſi. Et dicebant quidam quod an vocarentur vel
non. nō ſtabitur ↄſuetudini quod non eſt verū ut h̄ patet
ſed poſſes dicere quod hic non loquitur de electiōne prelato
rū et dicit lrā ad talia ꝛc. ſed dico quod ↄſuetudo dat ius eli
gendi et ita p̄t intel
ligi de ca. poſ. cum ec
cleſia Item dat iuriſ
dictionem iudicandi
ergo et ſine abſenti
bus eligendi de fo.
ↄpe. cū ↄtingat cū ſi.
iē vocatō abſenciū n̄
ē d̄ ſb̄ſtātialibꝫ fōme
ō. de elec. eccl'ia ij. ſ
nūq̄d i alien actōne et
alijs tractatibꝫ vocari
debēt abſētes credo
quod n̄. x. q. ij. h̄ ius por
rectū ubi de h̄ et per
decre. ō. c. ſi. d̄ offi. or
di. q̄uis ubi dixi d̄ h̄
et. ō. de teſti. p̄nciū. h.
Inſtitutiōꝫ poterit ꝑ
ↄtēptū ꝑſeq̄ et colla
cōne illā facere caſſa
ri ratificare etiam po
terunt ſi volent. ō. de
elec. quod ſicut.
Preſenti. Ema
nauit ad decla
ratiōnē eoꝝ que no.
guil. ꝛ gar. ō. e. ti. ſta
tutum. v. Statu
tum. ō. e. ti. c. ij. e.
Alij curiales vel nō
f. Recedentes. di
cebat gar. quod cum ap
pellatiōne urbis urbſ
tantum et ſuburbia i
telligantur. ff. de v.
ſig. l. ij. et nomie cu
rie tm̄ locum ubi cu
ria habitat cum ſuis
ſuburbijs intelligere
debeamus in hijs q̄
nondū curiam intra
uerrant vel illi cenſa
ti receſſerant in alijs
ſecus. g. Vicinis
dicitur preſens ille q̄
eſt in oꝛtis. ff. de pro
cura. l. p̄ns vel qui ē
in ꝓuincia. C. de preſcrip. lon. tempo. l. ultima. infra deter
minabit que intelliguntur loca vicina. h. Decedat hoc
dicebat guil. ſi receſſerat animo cito redeundi ut de pe. di.
i. diuoꝛcium. i. Domicilium. quod in pluribus locis ha
beri poteſt. ff. ad munic. aſſumptiō. ō. de ſ̄h̄p. dilectus ij.
de fo. ↄpe. ex parte. h. Domus ꝓpa ergo licet ſola dom⁹

mori contingat que=
admodum ſi in loco
ubi eadē curia reſidet
moꝛerentur. Idem
eſt ſi aliquis curialis
etiā eccleſia romana
vacante peregrinatio
nis. infirmitatis. aut
recreatiōis ſeu alia q̄=
uis cauſa ad locū cu=
rie vicinum ſecedens
in huiuſmodi loco vi
cino decedat dummō
ibi etiam ſi erat ad ip
ſam curiam reuerſurꝰ
eius domicilium ſeu do
mus propria non ex=
iſtat. Loca vero intel
ligantur vicina eidem
curiem premiſſis que
remota ultra duas di
etas legales quiſ hoc
caſu ſic ſpecialiter vo
lumus ↄputari a loco
ubi moꝛatur ipſa cu=
ria nō exiſtunt. Sa=
ne ſi quis in loco ubi
degit curia ſue origiīs
domum habens diem
claudat extremum in
ea ipſius beneficia ſb

predicto non aliter in
cludantur ſtatuto q̄
ſi curialis eſſet antea
et ibidem occaſione cu
rie moꝛaretur. Poꝛ=
ro cum curiam de loco
ad locum transferri ↄ
tingit ſi curiales in iti=
nere dū curiā inſeque
tur eandē. vel in loco
unde recedit ipa curia
foꝛſitan remanentes
infirmi rebus inibi ex
imantur humaīs pre=
miſſum ſtatutū quā=
tumcūq̄ locus ubi
decedunt ab ipſa curia
ſit remotus ad illoꝝ
beneficia ſe extendit.
Si apoſtolica ſe=
de vacāte aliq̄s
parochiales eccleſias
vacare de cetero conti
gerit apud ipſam ſta
tuimus ut de eis ne ip
ſarū vacatō diutina
periculum valeat ani=
mabus afferre per eos
ad quos pertinet poſ=
ſit libere oꝛdinari. cō
ſtitutiōne felicis recoꝛ.

poſſeſſio. in ciuitate ↄparata nō faciat quē municipem. ff.
ad munici. libertus. ꝗ. ſola. tn̄ q̄tum ad hoc equiparantur do
mus et domicilium. Quid dices ſi eſt in domo ſibi et alijs
cōi. idem credo quod ſi eſſ̄ in domo ſolū ꝓpria. ad hoc. ō. de po
ſtul. c. i. ꝛ res cōis omniū illoꝝ eſt. ff. de ritu nupc. illud.
et qui iurat ſuū non
eſſe iurat ꝛ ſibi ↄmu
ne nō eſſe. ff. de ver.
ſig. ſi pupillus. ꝗ. ul.
et cum quis legat ſ
uos ſuos. et qui in fo
to et qui pro pre ſui
ſūt legati intelligun
tur. ff. de l. iij. ſi quis
ſeruos ſuos. nec ob.
xij. q. ij. q̄ manumit
titur. ꝛ ff. de in ius
vo. l. ſ ſi hac. ꝗ. qui
manumittit. quod ibi e
rat cōmune pluribus
ut collegio. pbatur
h̄ ſolutio. ff. e. ti. l. cō
munis libertus. non
ob. xij. q. i. ꝗ. ul. quia
ibi ſoluitur. l Lega
les. ſm quas. xx. mili
aria ↄputant p̄ die.
ff. ſi quis cauč. l. vice
na milia. ꝛ ſi modi
cum ea ſupeſſet nō
includeret ſub loco.
ff. de v. ſig. l. iij. m.
Specialiter. ſi hoc
eſt ſpāle ergo ipſi⁹
ↄtrarium eſt generale.
et facit ad ea que no.
ō. de ſ̄h̄p. nōnulli. et
q̄ dixi. ō. e. ti. de ſpē.
ſtatutum ꝗ. cum aūt
de elec. cupientes. i.
ſ̄h̄. n. Originis. cer
te ſatis idem puto ſi
ibi habet cōtinuū do
micilium licet inde n̄
ſit oꝛiundus. ad hoc
x. di. ſi in adiutoꝛiū.
et optime. ō. de elec.
fūdamenta. ꝗ. ul. de
tempoꝛi. oꝛd. c. iij. i. ſ̄h̄.
ff. ad munč. eius ꝗ.
ul. C. ubi ſen. vel cla.
l. ſenatoꝛes. nec ratō
nec diuerſitatis vi
deo. ꝛ idem dico in oꝛiundō quū ibi ꝓpria inō habent do
mum ſ̄ foꝛte ↄductam cum eadē ſit ratō. ad hoc. ff. de legi.
nō poſſunt. unde quod dicit originis ſue domū. et de domo ꝓp
a ꝛ de domo hitacōis pōt intelligi. o. Moꝛaretur. alias
enī graue p̄iudicium inferretur loco ubi degit curia ſi oīa
beneficia ibi tunc vacancia haberent ſolū ↄferri p̄ papā

Si aplica sede. prouincialeś. speciale sit in eis propter cu ram. in alijs g uis antiquum remanet. ad idem. s. e. ti. de elec. nemo. et per hoc satis patet q in alijs non currit mensis sede vacante. currit tamen ignoranti. vt. s. e. statutum dixi. a. Et hec ipsarum racionem b ponit. et est si. s. e. li. de offi. del. si is cui. et. j. ne se. va. e vno. in fi. b. Affer re. e. ti. e. i. e. Alia. vt. s. e. statutum. et s. e. pro. d. Obitu. l. cum decessit. j. men sem alias non esset q: ssio. s. e. statutum.

Si cui nulla. g: ca alicui con: cessa vt puidere pos sit psonis ydoneis i certa eccl'a psonis si expressis non expirat re integra obitu 9ce dentis. secus si perso ne essent expresse. f. Expssione. multum g opatur expressio psone. et fac. j. e. pro. et. s. d of. del. is cui. e. li. g. Ydoneis. vt s. e. ti. sup inordina ta. et e. is cui. e. li. b. Legittime. scz sm statuta lat. vel gene ralis 9cilij. s. d 9ces. pben. c. ij. et de elec ne p defectu. et talia bnficia legati de la tere qui sunt in puin cia 9ferre possunt. s. e venerabilis. i. De cet. j. de reg. iuris de cet. cum sus 9cord. fi Quam. qn ergo e gra ei9 cui scribitur non expirat. vt. s. sec9 qn alteri9 puta p quo scribitur vt hic f. Moriatur. vel re nunciet. s. de renun. c r. e. li. ad hunc finem ex presse 9tradicit. s. e. li. de offi. del. si sup gracia. vbi dicitur q executorum potas dato rum sup gra alicui9 non expirat re integra sicut nec gra cum sit accessoria ad gram. hic 9trarium dicitur. So. facti diuersitas soluit 9tra. ibi loquitur de gra iam facta hic de facienda p executores. vn ibi dicit textus gra facta. et c. hic dicit puisione facienda. si ergo ipi 9cedat canonicatum et pbendam si vacat vel que pri mo vacauerit nulli alij de iure debitam. et sup hac gracia

clementis pape prede cessoris nostri de bene ficijs apud sedem ip sam vacantibus p ali um q per ro. ponti. mi nime conferendis vel alia quauis otraria sup hoc edita non obsta te. Item volumus et de illis que ibidem ip so romano pontifice viuente vacabunt si de ipsis per eum ante ipsius obitum non fue rit ordinatum. Item.

Si cui nulla per sonarum facta expressione sit gracióse concessa facultas vt auctoritate apostoli ca possit aliquibus p sonis ydoneis in cer ta ecclesia prouidere vel beneficia quorum collacio est ad sed ap. legittime deuoluta co ferre contradictores ea dem auctoritate per ce suram ec. conpescendo huiusmodi concessio quam specialem gram

9tineat decet esse man suram non expirat ea am re integra per obi tum concedentis. Secus si super proui sione certe persone fa cienda sit data potas eidem. non ob suam sed eius cui prouideri ma datur graciam vel fa uorem. illa quidem ex pirat omnino si conce dens re integra. Item

Si episcopus cui nulli9 personis expressis in genere co misisti vt vice tua or dines in tua dyocesi celebraret ad sacros ordines promouerit quempiam titulum non habentem ei cuius in cul pa fuerit taliter ordi nando eundem tenebi tur vite necessaria mi nistrare donec sibi per eum vel per alium de co petenti beneficio sit p uisum. Si vero cer tas commiseris eidem ordinare personas tu

per se facta dat executores habet locum decre. illa quia cum iam sit canonicus et iam sit facta gracia potestas executo rum velut accessoria non expirat si papa non facit gracia sed mandet fieri puta puideri michi de beneficio hic pote stas executoris principalis est et expirat re integra. si qua re non expirat. s. in pri. casu cum ecciam adhuc sit puisio faci enda so. ibi iam ecia erat facta gracia cu expiraret eum qui p uidere debebat non eum cui debebat p uideri.

Si epus cui. e manauit ad de claracionem decre. s. e. non liceat et. c. eps fi. et. e. cum secundum aprm. in. Comissi. quod alias facere sine pena non possit s. e. li. de tempo. ordi. c. ij. n. Ad sacros. ideo dixit q ma p or dinatis ad minores non scribit ecclesia vt ordinatores 9pel lat ut no. s. c. ti. c. ij. o. Titulum. sale patrimonij vnum sci as q joh. gof. et in nocen. tenet. s. e. eps q quatumcumq cleri cus habeat matrimo nium nisi expresse or dinetur ad titulum pa trimonij sui habet a ctionem q ordinato rem ad ea que dici tur. j. Tan. et osti. 9 tradicentes cum si pa trimonium habet tac te ad titulum patri monij ordinatum ita q deficiet actio quib9 ego 9senao per pri decre. epus. si alias illud nisi quod ibi po nitur nec ppie nec ex ceptiue dimittit et per decre. tuis. e. ti. et de hoc p osti. d. Sup. postulasti. p. In culpa. et sic esse debet i pena ut xxxvij di. qui ea et xxxviij. di. quia sunt. q. Taliter. s. sine certo titulo. r. Ministrare. videbatur q punire deberet ille qui mandauit et imputare sibi debuerit q talem elegit et per alium fecit vnde ide ac si per seipsum elegisset. de re. iur. qui per alium sed hec vera vbi mandauit de certo vt

statim sequitur et facit. s. de elec. si compromissarius. s. ¶ Ali um no. p hijs que dixi. s. e. ti. si paup. t. ¶ Certas et ex presſas intelligo quia si commisisset ei ordinare clericos tal' ville vel loci adhuc est hoc genus et non species unde loci habebunt supiora. aliud est enim certū aliud certum et ex presſum facit. j. d. o. cōcesſ. p preben. ne captande u ¶ Predicta. scili cet vite necesſaria. x. ¶ Per te vel per a lium. s. px. sed nec poterit sibi indigmita tem beneficij obicere ex quo illum dignum ad ordines reputa uit. s. de eta. et qua. accepimus quod dic ut ibi x. ¶ Quo voluerit dum tamen catholico et in apta aplice sedis rebellio ne ñ fuerit. s. de pre scrip. veniens. a. ¶ Ad premissa. s. vite necesſaria donec eis de cōpetenti beneficio sit puisū et transit tal' obligacō ad successo rem ut. s. e. ti. cū sm apkm. Quid dices si clericus ordinatus sine titulo ad sacros pmisit epo q cum sup hijs non inquie taret nūquid tali re nunciacione non ob stante agere poterit videtur q nō ex quo renunciauit vij. q. i. q pticulosum de elec. cum inter. fy. Contra quia istud vide t ius publicum qd remitti non potest de fo. cō pe. si diligenti. de sen. ex. cōtingit et beneficiō quod nondum habebāt renūciare non potuit. sicut nec hereditati nōdum delate. ff. de acqui ren. here. l. qui superstites et alimenta pacto alimentarij ñ tolluntur. ff. de transac. cum hij. dixit ca. q valet pactum har. brix. dixit h verū si post ordinacionem interueniet sed si in ordinacione uterq simoniacus esset et deponendus. s. de simo. c. penl. in questione veneriali que incipit esto q e

Quamuis tibi si primo loco ¶ Episcopus ordinet qui dat licenciam cōferendi beneficia certo modo va cancia vel ad papam deuoluta secundo aliqd de hijs con ferat specialiter vel cōferri mandet species generi derogat ita q secundus beneficium debetur ad hanc decre. concor. s. e. ti. dudum jo. an. c. ¶ In genere si autem in specie de disset licenciam puto archid bon. cum vacabit tunc secus q

qui prouidere hoc ca su an haberent titulū debuisti taliter ordiā to ad predicta donec per te beneficiatus fue rit obligatus existis. Eis autem quibus a dyocesanis dat licē cia ut possit a quo vo luerint epo ad omnes sacros ordines promo ueri. non qui ordināt sed qui tribuunt licen ciam cum eam dare nō debeant titulum non habenti. ad premissa si titulum non habeāt obligantur. ¶ Item

Quamuis tibi nup in genere pote statem dederimus bñ ficia sex clicoꝝ tuoꝝ cedenciū l' decedenciū au ctoritate nostra perso nis ydoneis conferen di. canonicatum tamē et prebendaꝝ quos in tua ecclesia in q post predictam graciam ti bi factam mandaui mus cuidaꝫ specialiter prouideri obtinebat quondam ex eisdē tuis cle ricis nunc defunctis cō ferre non potes cum il li pro quo scripsimus debeantur. nam pri me generali gracie ti bi facte derogat poste rior specialis. licet de il la non fecerit mencōꝫ ¶ Simili racione si post facultatem tibi conces sam a nobis conferen di beneficia tue dyoce sis quorum collacio ē ad sedem ap. deuoluta nos eorum aliquod ā teq tu conferas confe ramus specialiter alicui

obtinuitq speciale et sic valeret pmum. nisi de primo fieret mēcio in secundo. et id est si ante secundam spālem grām iā erat descensum ad spēm ex virtute pme generalis. ad h. s. de fil. pres. ex tua de offi. del. ex pte. j. d. ¶ Tuoꝝ. qui di cant sui etiā hoc casu et similibus habes. j. de ver. sig. c. vl. et c. ¶ Decedenciū ista sūt duo diuersa. max ime in impetracōibus vel gracijs. ut pbat s. de sep. susceptum ij. sed nūquid si clericus suus cedit l' decedit i curia roma na poterit eius bene ficium cōferre. dic q nō. nisi haberent ad hoc mādatum expsſ sum. ut. s. e. c. ij. in fi. s quid dices. ille cui facta est talis gracia vult cōferre beneficia que vacant p translacōem clerici sui. vel p adepcōem epatus vel secundi curati be neficij. nūquid pote rit. et videtur q sic. iam enī tacite ipso fa cto renūciasse videt ad hoc. s. d hijs que fiūt a ma. pte ca. ex o re. de offi. dele. grati Credo q cum tales i dulgencie restrigan tur. s. e. is cui. et . c. qūis. q talia benefi cia cōferre nō poterit cum proprius puacōe iuris q renūciacione vacent. qd patet ex e o q cōpelluntur ad illa dimittenda. ut. s de cle. cōiu. c. i. s. e. de multa. et. c. licet epus et. e. cum singula. ad hoc facit pdicta decre. susceptum. nam similiter possꝫ dici q cedens mortuus esset quo ad bñficium cui cessit. vij. q. i. s. ecce in quibꝰ. xxxiij. q. ij. s. i. s ponc. iam cōtulit bñficia. v. cl coꝝ. morīunt duo sui clerici sil'. quoꝝ alter habebat ping uius bñficium. altero vult pinguius cōferre. nūquid poterit videtur distinguendum aut ipsa pprio motu dedit hanc g̃ ciam aūt nō ut primo casu possit pinguius cōferre. secundo nō. ut. s. e. si pluribus. s dic q illud possꝫ locum hēe si possꝫ cōferre bñficia. vj. pmoꝝ clericoꝝ suoꝝ decedencium. sed h de pmis clericis non est dictum. unde qd bñficium voluerit cōferre poterit. f. ¶ Ydoneis. s. e. is cui g. ¶ Post. alias nō fuisset tanta questio. ex quo pmum mādatum spāle genus pcesſisset. h. ¶ Derogat. ut. j. de reg. iur. generi. cum suis concor. i. ¶ Conferamus. penes ipsam enī remāsit eadem

poteſtas et maioꝛ cā̃ in p̄dictis vnde ex quo ipſe pocā
pauit· melioꝛ eſt ipſius ꝯdicō ut. ſ. e. dudum
Jis cui habuit oꝛtum ex ꝯſtitucōib⁹ reuocatorijs
quas fecit bonifacius ſtatim poſt ꝓmocōnem ſuam
de gracijs factis a nicolao iiij. ⁊ celeſ. v. p quas ius queſi
tum erat ad rem non
ī re. reuocatoꝛia gra
ciaꝝ nicolai incipie
bat pridem ad api
cem illaꝝ celeſtini in
apit dudum circa ꝓ
mocionis Et de hijs
eciam ꝯſtitucōibus
tractabit. j. e. px. et. j.
de conceſ. p̄reb. c. vl.
plenius. l. Nicolai
quarti. m. Celeſti
ni quinti. n. Annex
am quaſi in annexis
ſecũs. ſ. e. ti. ſuper eo
et. e. quia ſepe et. j. px
ſ. b. n. o. Verba q̄
rum mentem habes
de conceſ. preben. c.
vl. ſed ad litteram e
rant hic omnes colla
ciones ꝓuiſiones re
ſeru acciones ſup cano
nicatibus dignitati
bus perſonatibus p̄
bendis. officijs. poꝛ
cionibus. p̄ſtimonijs
eccleſijs prochialib⁹
ruralib⁹ vel alijs nec
non ſup quibuſcūq̧
beneficijs eccleſiaſti
cis vacaturis cum cu
ra vel ſine cura in q̄
bus non ſit ius que
ſitum in re licet ad rē
per dictum anteceſſo
rem noſtrum ſe eius
auctoꝛitate factas cō
ceſſas ſeu ꝯmiſſas et
ea que ab ipſo ſuper
hijs vel circa ea quo
modolibet p̄ceſſerūt
ap̄lica auctoꝛitate in
fratꝝ noſtroꝝ pre
ſencia vj. kl'as janua
rij cum adhuc ſicut
p̄mittitur eſſemus
neapoliꝫ. omnino caſ
ſauimus irritauim⁹
et vacuauimus caſ
ſas irritas et vacuaſ
nūciauimus nullius
eciam decreuim⁹ foꝛe
firmitatis et quod

vel cōferri mandetur
de confeſſione tibi fa
cta non habita menci
one. facta per nos col
lacio canonica eſt cen
ſenda. Jtem.

Jis cui de cano
nicatu. preben
da. et dignitate per
ſonatu vel officio per
felicis recoꝛdacionis
nicolai vel celeſtini
predeceſſoꝛum nr̄oꝝ
litteras gracia in ali
qua eccl'ia facta erat
conſtitucionis noſtre
reuocatoꝛie tempoꝛe
et canonicatum ac ei
ā prebendam digni
tati perſonatui vl' of
ficio alicui non annex
am erat adeptus licꝫ
dignitateꝫ perſonatū
ſeu officium inibi ex
pectare. propter ex
pectacionē huiuſmōi
p̄uatus non intelli
gitur iure. quod in ca
nonicatu et prebenda
fuerit canonice aſſecu
tus ſuis tamen qō ad
dignitatem perſona
tum vel officium con
petebat eidem iuxta
verba dicte reuocacio
nis intelligitur reuo
catum. Non ſit au
tem ſi canonicatum

cum dignitate perſo
natu aut officio con
ferri tantum canoni
co conſuetis fuerat aſ
ſecutus ſub expecta
cione prebende. cuꝫ ius
magis dignuꝫ q̄ iſte
in dignitate perſona
tu ſeu officio huiuſ
modi iam habebat
ius minus dignuꝫ ca
nonicatus retineat cu
ius canonicatus raci
one ius eidem ſaluum
remanet ad prebendā.
nulli alij debitam apo
ſtolica ante ipſiꝫ au
ctoꝛitatē recepto. ſed
et ſi ex epiſcopi vl' al
teriuſ cuiuſcumq̧ col
lacione vel prouiſio
ne adeptus fuerat in
eadem eccleſia digni
tatem perſonatum ſi
ue officium conferri
tantum canonico con
ſueta prefatuſ qui ca
nonicatum auctoꝛita
te ap. iam habebat
idem erit cenſendum.

Quodā Jtem.
per l'raſ felic' re
coꝛdacōis nicolai pa
pe p̄deceſſoꝛis noſtri
canonicatum ſub ex
pectacione vacature
p̄bende ī certa eccle
ſia obtinēte ſucceſſoꝛ

extūc ſecũs a quoquam ſciēter vel ignoꝛanter cōtigerit
attēptari. ⁊c. ideo igit' dixit iſta verba. q p verba illa caſſa
tur ius queſitum ad rem. ſ nō in re. a. Nō ſic intelligit
reuocatum. b. Cōſuetis. p hoc nō reuocatur grā. eſt eīn eq
us q ꝓpter ius in re ſeruaret ius ad rem in hoc caſu q̄ ꝓpt
ius ad reꝫ extingue
ret ius in re ꝯtra mē
tem conſtitucōis. c.
Magis dignum.
ſ. de ꝯſe. ec. vel al. q
in dubijs. cum ſuis ꝯ
coꝛd. d. Et ſi. tolle
quod eſt. j. p̄fatus q̄
canonicatū auc'te ap.
iam habebat adept⁹
fuerat in eadeꝫ eccle
ſia ex epi. ⁊c. e. Cu
iuſcumq̧. ad que ptī
nebat collatio. l' foꝛ
te legati. f. Jdeꝫ.
ſ. q canonicatum reti
neat. ⁊ canonicatus
racōe p̄bendam.

Quodam. alia
hoc erat de ur
ꝯminū. ſ. e. ti. hij q.
h. Anteferri. ad id
j. d ꝯceſ. p̄bē. aucto
ritate. i. Conſtitucı
o. reuocatoꝛia. de q̄
vid iſti. ſ. ꝓximo. c. k
Jgnoꝛanti. ſ. e. ſi
poſtq. ⁊. c. dudum.
et. e. ſi beneficia. ⁊c.
l. Collatio. q ſi
p̄ceſſiſſet collatio ha
buiſſ ius. nō ad rem
ſ in re. et ſic nō fuiſſ
reuocatum p ꝯſtitucı
onem reuocatoꝛiam
ſ. e. ꝓximo. j. d ꝯceſ.
p̄ben. c. vl. et ſic no.
q quis impedit aliū
in eo q p ſe nō ꝯſeq̄
tur. id idem. j. de con
ceſ. p̄ben. auc'te. ſed i
bi aliquid ꝯſequitur
q habet ſecundaꝫ p̄
bendam qui al' ſolū
habiturus eſſ ceciā

Mandatum. de
rec. vemt decla
ratiue ad decre. ſ. e.
cum in illis. in fi. n.
Beneficio. de cu
rato nō ꝓuidebitur
ſ. e. ti. cum in illis.
in fi. nec de dignita
te. ſ. e. ti. c. vltimo.

o Collatiões. d ſpe
ctãte ad pntatiõẽ e
lectionẽ l' inſtitu. nõ
poterit puideri. ſ. e.
cum in illis ꝗ. cũ auc
p. Capituli. idem
enĩ eſt facere p aliũ
qd p ſe. j. de reg. iur.
qui p alium. cum ſu-
is ꝯcord. ff. quod cuiuſ
vniũ. Idem eorum ꝗ. ſi d
curiones. q. Sta
tuto. eſt forte ꝯſuetu
do vel ſtatutũ. quod be-
neficia vacantia pmo
menſe ptinentia ad
collatiõem capli ꝯfe-
rat pmus canonicus
ſcdo ſecundus. ter
tio tertius. et ſic de ſin
gulis. vel quod beneficia
familiarũ ſuorum ſpe
ctantia ad collatiõẽ
capli vacantia cano
nici ꝯferant. tales cõ
ſuetudines et ſtatuta
ſũt in multis eccl'ijs
gallicanis. c. Extẽ
dit. quod papa nõ intẽ-
debat grauare alterã
dignitatem capituli
ſꝫ totũ capitulum. ſ. e.
cum in illis. ad finẽ.
s. Singulariter. q
ſi nõ vice capituli. ut
in. i. gl'e. c. Prebẽ-
darum vel dignita-
tum vel officiorum ipſiꝰ
eccleſie. vt. ij. gl'e. et
no. quod dicit ratiõe hu-
iuſmodi pbendarum
quaſi diceret ſi ptine
ret ob aliam cam pu
ta pter alia beneficia
a que habet in alia
eccl'a mãdatum tunc
nõ ꝯprehendit illa.
Paſtoralis
officij. ema
nauit ad d
clarationẽ dec. ſ. e. ex
pte. i. ſi. et eorum que i
bi no. hoſti. et. e. ti. d
rectoribꝰ. in ſi. Et h
dicit. datio coadiuto
rum epõrum et ſuorum ſu
piorum eſt de maioribꝰ
cauſis. et ſpectat ad
ſolam papam. pot tñ

eius celeſtinus cuidã
alteri ſimilem in eadẽ
eccleſia gratiam fecit.
quem omnibus etiã
ante ipſum auctorita
te ap. vel quauis alia
in eccleſia ipſa recep
tũ voluit anteferri cũ
interpoſitione decreti.
priuſq̃ tamen ad pri
mum et eius executo-
res ſecunde gratie no-
ticia perueniſſet. va-
cans prebenda eidem
primo p ſuos fuit ex
ecutores collata. poſt
huiuſmodi autem et
ante factam ſecundo
collationem ipſius p̃
bende. noſtra conſtitu
tio reuocatoria ema-
nauit. Et quoniam q̃s
eorum ius habeat in
prebenda huiuſmodi
dubitatur. nos neutrũ
illorum ius habere de
cernimus in eadem p̃
ma enim collatio poſt
et contra decretum a
dicto interpoſitum ce
leſtino facta licet ab
ignorantibus et etiã
ignoranti non obti-
net firmitatem. ius
vero quod ſecundo ad
prebendam non in p̃
benda huiuſmodi cõ
petebat cum noſtram
reuocationẽ eius col
latio non preceſſerit
p̃ eam penitus eſt ſub
latum. Idem
Mandatum po
ſtolicum tibi di

rectum vt. T. clerico
de beneficio ſpectante
ad collationẽ narboñ.
capli prouideres bñ
ficia eiuſdem capituli
ſiue dentur in comuni p
ipm ſiue p canonicos
eiuſdem eccleſie ſingu
lares vice ac auctori
tate capituli, aut ex iu
re ipſius de conſuetu
dine vel ſtatuto meri
to cõprehendit ad be
neficia tamen ratiõe
dignitatum perſona
tum vel officiorum que
nonnulli ex eiſdem ca
nonicis obtinent in ip
ſa eccleſia ad eorundẽ
collationẽ ſpectantia
mandatum huiuſmo
di minime ſe extendit
Idem eſſe cenſemus
ſi ratione prebendarũ
ſuarum ad ipſos ca
nonicos collatio dicto
rum beneficiorum ſin
gulariter ptinere no
ſcatur. niſi contineat
forſitan in mandato
quod eidem clerico pro
uideas de beneficio ad
collationem narboñ.
capituli ptinẽte comu-
niter vel diuiſim. tũc
enim de beneficijs que ad
ipſorum collationẽ perti
nent ratiõe hmoi pre-
bendarum poteris p-
uidere. Bonifac. viij.

De cl'ico egrot' miſſ'

Paſtoralis of
ficij debitum
ſic exequẽtes

epus ſenio vel infir
mitate ppetua impe
ditus de ꝯſenſu capi
tuli ſui vel maioris p
tis ſibi auctoritate a
poſtolica vnum l' du
os coadiutores aſſu
mere. Et ſi demens fu
erit capl'm aut due
ipſius ptes h faciẽt
ſed ſi eps ꝯdicat tũc
nl' innouabit capitu
lum ſed epi et eccl'ie
conditionem q̃ cito
poterit intimabit pa
pe et coadiutores iſti
ſumptus moderatos
habebunt de puenti
bus prelatorum ipſorum
h. Maioribus cõ
numeretur ergo inte
alias quas habes no
tatas. ſ. de transla. c.
i. de offi. lega. quod inſ
latione de exceſ. pre
la. ſicut vnire. c.
Non obſtante nota
per hanc lram quod con
tra romanam eccleſi
am non currit pſcrip
tio in hijs que ſibi i
ſignum ſpecialis p
uilegij reſeruauit. ſi
cut nec ꝯ priuilegiũ
prelationis de hoc. ſ.
de preſcrip. cum nob
d. Tantummodo
ſic. ſ. e. li. d ſup. ne. p
la. eccleſie ergo non
ab archiepo vel pat
archa vel legato quod
in generali legatiõe
talia non tranſeunt
in predicta decre. quod
tranſlationẽ ad dec.
ſ. e. ex pte in ſi. reſpõ
detur quod illud fuit de
ſpeciali auctoritate l'
mandato dñi pape
et quod ita eſſ per anti
qua iura pbatur per
cañ. vij. q. i. c. i. et. c.
q̃uis triſte cũ multis
capitulis eiuſdẽ que
ſtionis ad idem de c.
ſuperius allegate et
de regula. licet. v. il
la ſemper de renũcia.
ñ ad fi. e. Remotis

hijs enim ꝑpipue ꝓuidendum fuit ad hoc. ſ. de elec. michi l
c. ti. ad ſi. f. ¶ Perpetuo. et ſic no. ꝙ licet egrotans laboꝝ
infirmitate incurabili. non remouet ſꝫ datur coadiutoꝛ ad
idem ſ. e. ti. ex pte. ⁊ ſic reꝓbat opi. b. de qua no. ſ. e. tua.
g. ¶ Maioꝛis. regulariter eni tenet qꝺ faciat maioꝛ ps de
hijs que fi. a ma. p.
ca. c. i. et dicitur toni
caplm feciſſe. lvj. di.
aplica. cum ſi. ſꝫ hoc
fallit in caſi. pſum
h. ¶ Auctoritate
aplica. ſurigit iſti in
hac pte delegati pa
pe. et dcoꝛ. ſ. de offi.
oꝛ. irrefragabili. ſ. de
heret. ad abolendaꝫ.
in ſi. ⁊. j. de ſta. re. c.
vno. i. ¶ Demens. ꝺ
ſuc. ab. inte. cum dile
ctus. iij. q. ix. iudicas
et eſt ſi. ꝙ dicit lex. ꝙ
quando pꝛ eſt furio-
ſus filius datur cura
toꝛ pri. C. de cur. fur.
ſi pater. ff. e. ti. l. ij. a
has aūt erubeſcit lex
filios eſſe caſtigato-
res pentum in aut.
ꝺ nupc. ſ. ſi ꝙ ſanctū
de ma. et obe. cum in-
ferioꝛ. hinc eſt ꝙ ipi
inuito coadiutoꝛeꝫ ñ
dabūt ut in ſe. ſſen.
h. ¶ Due ptes. ⁊ ſic
nō ſufficit maioꝛ ps
et eſt ſpāle ad idem.
ſ. de elec. licet. vbi in
electione ro. pon. req
rūtur ad minus due
ptes ad idem. ſ. e. ti.
ſcriptū. vbi in poſtu
lacōe que cauſat cū
electione due ptes e
ciam reqruntur. ad
idem. ſ. e. li. de elec.
ſi qn. et. c. in dēnitati
bus. ſ. i. licet aūt hoc
ſit ſpāle ꝙ due ptes
debēt cōſentire. regu
lare eſt ꝙ due ptes
collegij. vel vniuerſi
tatis debēt eſſe pre-
ſentes. ff. ꝙ cuiuſꝫ v
niuer. l. plane. ff. de
dec. ab oꝛ. fa. l. iij. l.
¶ Aut duos. hanc
lraꝫ quā. ſ. habueras
hic videas repetitam
p quam lrām credo

declaramus atqꝫ ſta-
tuimus. coadiutoꝛuꝫ
epiſcopoꝛum et ſupe-
rioꝛum prelatoꝛuꝫ da
cionem intelligendā
eſſe de cauſis maioꝛi-
bus et referendam ad
ſedem ap. ac ab ea cō
ſuetudine non obſtā
te ↄtraria tantummō
poſtulandam. ¶ Ve-
rum ne hoc pretextu
eccleſie exiſtentes pa
pue in remotis diſpē-
dia paciantur nos ea
rum in hac parte in
demnitatibus preca-
uere volentes hac ge
nerali ↄſtitucione ſan
cimus vt ep̄ cop
ſenio aut v tudi
coꝛpoꝛali grauatꝰ vel
eciam alias arco im-
peditus perpetuo vt
officium ſuum neque
at exercere poſſit de
ſui conſilio ⁊ aſſenſu
capituli vel maioꝛis
partis ipſius vnum
vel duos auctoꝛitate
apoſtolica coadiuto-
res aſſumere ad di-
ctum officiuꝫ exequē-
dum. Si vero ep̄s
demens fuerit ⁊ quid
velit aut nolit expri
mere neſciat vel non
poſſit tunc eius capi-
tulum vel due ipſius
partes eadem auctē
unū aut duos coadiu
toꝛes aſſumant ydo-
neos qui eius officiuꝫ
exequantur ¶ Si aūt
epiſcopus ſenio aut
incurabili moꝛbo g-
uatus vel perpetuo in
pedimento detentus
ad ſui execucioneꝫ of-
ficij reddatur inutilis
et coadiutoꝛem aſſu-
mere vel habere nolu
erit. licet a caplo req
ſitus pꝛopꝛio ſe illius
non indigere ſuffra-
gio foꝛſitan aſſerēdo
tunc nil per capitulū
innouetur. ſed hoc
caſu et eciam pꝛoprio
capituluꝫ epiſcopi et
eccleſie ſue condicōeꝫ
et ſtatum ac facti cir-
cumſtancias ...
ſas q̄cito poterit fideli
ter et expliate referat
ad noticiaꝫ dicte ſedis.
recepturi humiliter.
et efficaciter impletu
ri quod ſuper hoc per
ſedem ipſam contige
rit oꝛdinari. Preſen
ti q̄ꝫ adicimus ſanccōi
vt coadiutoꝛeſ huiuſ
modi de pꝛouentibus
pꝛelatoꝛum in quoꝛuꝫ
aſſumentur auxiliuꝫ

ꝙ ſi plures dare vellent non poſſent et potuit papa ad
hoc motus eē ex eo ꝙ coadiutores debent ſumptus habe
re ab eccleſia ut. j. e. ſ. pn̄ti. ſtemꝰ ꝑ ſcripture quia papa
ſi de pluribus voluiſſꝫ expreſſiſſꝫ de decre. ad audiendam.
et ſufficit ita ſcriptum eē vi. q. iij. ſcriptum. ff. qui et a qui
bus. l. pſpexit cum e
ciam iſti non oꝛdina
ria ſed delegata po
teſtate fulgantur vn
de habent ſeruare
metas mandati. ſ. ti.
px. cui de non. ſ. de
ſſ. p. cum dilecta. in.
¶ Officium eſt ꝑ coad
iutoꝛis officium ea
facere que ptinēt ad
officium eius ad qꝺ
deputatus eſt. in. ¶
Noluerit. non eſt er
go idem tacere qꝺ ↄ
tradicere quia ſi con
tradicit caplm coad
iutoꝛem non dat. ſi
tacet ſecus. ut in pꝛi
mo caſu ad hoc facit
j. de reg. iur. is q̄ ta
cet vbi dicam de hoc.
Et nota ar. ex hoc ꝙ
coadiutoꝛ non dat
inuito. ad hoc vij. q.
i. ſcripſit. et. c. qualit
et. c. q̄uis. ſ. ecce ſed
hoc eſt falſum quia i
uito datur ad hoc de
ec. edi. ad audienciā
j. in ſi. et no. ſ. e. ex p
te in vl. glo. et. uira il
la non in coadiutore
ſed in ſubſtituto lo
quuntur qui non da
tur inuito coadiutoꝛ
autem in caſu iſto p
caplm in iuito ep̄o ñ
datur al' autem p eū
ad quem ptinet be
ne datur inuito vt
dixi. ſed h ap. auctoꝛi
tate datur ſed hoc ca
ſu non dabitur quia
caplm i hoc caſu mā
datum non habet a
papa ad quem dacō
eius pertinet ut in
pꝛin. a. ¶ Pꝛoximo. l
quando demens eſt
ep̄us et neſcit vel nō
poteſt exprimere qꝺ
velit ꝛc. b. ¶ Circū
ſtancijs aliter eni ad

veritatē; puenīri non poſſ. xxiij. q. viij. ocadit. ſ. de ſenſi-
cum cām. c. ¶ Moderatos. ad idem. ſ. e. ti. de rectoribus. ec
c. ſe. non eñ cogunt ꝓprijs militaē ſtipendijs. x. q. ij. parie
xij q ij. caritatem. d. ¶ Abſtinentes. ad id. ſ. de elec. inhibi
eſt. ꝛc. c. ſi. e. ti. li. vi. ec. c. indemnitatibus. §. ſi vero. et intel
lige de alienacōe im-
mobilium vel mobi
lium p̄cioſorū. at mo
bilia que ſeruando ſ
uari nō poſſūt aliē-ā
re poterūt ad inſtar
tutoꝝ. C. de admi. tu
toꝝ. lex q̄ tutores. ꝛc
¶ Et ſi capitl'm e
manauit ad d̄
claracōeʒ coꝝ
q̄ no. ſ. de ma. et ob-
bijs que. et. c. cū oli.
f. ¶ Epi ſolus. quod
dic vt. j. ne ſe. va. c. v
no. g. ¶ Non poſſit.
vt. ſ. e. ne. ſe. va. c. il
la. Sʒ obiaes ſi pōt
ꝯfirmare qd̄ eſt pl⁹
quare n̄ ꝯferre. So.
e ſt falſum ꝙ ꝯfirma
re ſit plus. qꝛ qui cō
firmat nō donat. de
fi. in. int. ſed qui con
fert donat. ſ. de offi.
vi. c. vlt. li. ¶ Preſen
tatos. quid de electis
p clericos ad quos
electio ſpectat. Dic
idem ſ etiam de illis
erat expſſum in pre
dicta decre. cum oli.
de ma. et obe. ideo de
pñtatis ſolū h̄ dixit
et poterat de pñtatis
dubitari quaſi pñta
tio miniſtretur grāc
e ꝛ nō iure cōi vt ſic
pōtas huius grāce
vacante ſede in capi
tulum nō tranſiret. i.
¶ Ydonei. intelligit
ſi nō ſit appoſitum. d̄
elec. cūm q. ſ. ¶ Epi
ſcopum ſolum. ea e
im que ſūt iuriſdcōis
traſeunt in capitulu;
vacante ſede vt in iu
ribus ſupius allega
tis ad idem de heret.
ad abolendaʒ. quod
veꝝ intelligas niſi i
terdictum eſſ ei a pa
pa. vt. ſ. e. li. de ma.

ſumptos recipiāt mo-
deratos. ab alienacione
qualibet. de bonis ec-
cleſiaſticis prelatoꝝ
ipſoꝝum vel eciam et
eccleſiaꝝ ſuarum quō
libet faciēda penitus
abſtinentes. racionē
non ſolū in diſtricto
examine ſed ꝛ prelatꝰ
eiſdem. ſi ſane mentis
extiterint ac capitulis
eoꝝundem. ſeu eaꝝ ip
ſoꝝum prelatoꝝ ſuc-
ceſſoribus ſi h̄ antea
non fecerint plenariā
redditurī. Ceterū qō
de epiſcopis premitti
tur ad ſuperiores eaꝝ
prelatos eſſe volum⁹
et intelligimus referē
dum Bonifac. viij.

De inſtitucionibus

Et ſi capitl'm
ſede vacante
beneficia que
ad collacionem epiſco
pi pertinent conferri
nō poſſit. preſentatos
tamen a patronis po-
teſt admittere ſi ſint
ydonei et eos inſtitue
re in beneficijs ad que
fuerint preſentati licet
ad epiſcopum ſi ſup-
eſſet admiſſio et inſti
tucio huiuſmodi perti
neret. ¶ Idem

Si is ad quem quod in decre. ſ. de e et obe. c. vno
ca. et qua. preterea. de diſpenſacione olim fieri poterat eſt
h̄ hodie iure ꝯmune quod veꝝ intelligo in hoc caſu ſcilicet
cum preſentatur quis ad rectoꝝiam eccleſie parrochialis
p patronum dic autem ut dixi. ſ. de preben. ſi p clericos
paupibꝰ. in. ¶ Statu
tū ſ. de electionibus
licet canon.

Si is ad quē re-
ctoris preſanta
cio in aliqua parochi
ali eccleſia noſcit per-
tinere quempiam nō
conſtitutum in ſacris
preſentet ad eaʒ ipſuʒ
dummō alias ſit ydo
neus et infra tempus
a iure ſtatutum ad oꝛ
dines quos ipſius ec
cleſie cura requirit va
leat promoueri decer
nimus admittendum
¶ Innocencius quar
tus dilecto filio ādree
capellano noſtro.

De conceſſione pben
de ꝛ eccleſie non va-
cantis

Quia
Quia ſi man
detur alicui
puidere de
dignitate vacatura
quam duxerit accep
tandam et vacat di-
gnitas quam ante
acceptacionem oꝛdi-
narius confert tenet
ipſius electio eciam ſi
executoꝛ impetrantis
ante acceptacionem
fecerit reſeruacionem
inhibicionem et pro
ceſſus ſup prima va
cante Contra hunc
caſum ſtil⁹ curie clau
ſulam adinuenit qua
ſtatuit terminum ac
ceptandi inhibens
j. illum collacōnē fie
ri cū decreto quod dic
ut in cle. e. ti. cum ei
quem ij. ſſē. o. ¶ Et
j. ſub h̄. j. intelligas
factum ſcilicet ꝙ ino.
dedit graciam dracō
in ſup prima preben
da vel dignitate ſine
cura que vacaret in
eccleſia carnotenſi.
quam duceret accep
tandam dato ſibi p̄
ore quodam in execu
torem et in litteris ſu
is erat decretum pri
or ille acceſſit ad ec
cleſiaʒ carnotēn̄. que
tunc vacabat et ibi i
capl'o in quo erat ſō
decanus graciā pub
licauit et ꝯtulit ibidē
illi. d. dignitatem ſi
ne cura vel preben-
dam que ibi primo
vacaret quam duce
ret acceptandam in
hibens ne quis veni
ret ꝯ ſuam collacio
nem et ꝓnuncians ir
ritū; ſecus factū poſt

Dicebat auteʒ pars
altera ꝙ cum premiſ
ſe littere ſede carnoten
ſi vacante fuiſſent in
capitulo publicate ac

Quia cunctis et in-
fra propone
batur itaꝗ pro parte
tua ꝙ cum predicta p̄
poſitura duʒ vacabat
tibi per eum qui cōfer
re potuit ipſam colla
ta fuiſſet. collacio hu
iuſmodi canonica exi
ſtebat maxime cuʒ nl'
la per prioꝛem ipſum
que illā impedire poſſ
inhibicio preceſſiſſet

hoc prepoſitus normanie in vltra marinis partibus de ceſſit prius electo et confirmato ſubdecano ipſius eccleſie carnoteñ. in epm carnoteñ. prepoſitura autē illa erat dignitas ſine cura in eccleſia carnoteñ. G. ſancti euſtachij cardinalis in partibus illis legatus. ſupplicauit epo vt dignitatem illam conferret andree nepoti dñi pape. eps ille cōmiſit illi cardinali ut conferret quod factū eſt. prior autem ille executor draconis audiens dignitatem illam vacaſſe cōmiſit cuidam archipſbitero ꝙ illum draconē qui ipſam dignitatē acceptauit deberet de ipſa inueſtire quod factum eſt modo inter d. et a. ſuper hac dignitate queſtione ſub orta partes fuerunt coram papa et primo allegauit a. ut ſequitur hec patent in decisa. et ex hijs que ſequuntur. j. Et diuide in vi. ptes In prima q̄ durat vſq; ibi dicebāt āt poſt an. petitio In ſecūda que durat vſq; ibi ex pte ponitur. d. defenſio. In tercia que durat vſq; ibi. ſed exſtitit. ponuntur replicationes. In quarta que durat vſq; ibi e cōuerſo ponuntur duplicationes draconis. in quinta que durat vſq; ad §. nos itaq; ponuntur triplicacōnes an. in ſexta ꝓ andree ſentencia fertur. p. ¶ Predicta in decisa ſic. j. de rebus ec. nō alie. dudum. q Vacabat notabat factū partis alterius quaſi dicat illi. d. fuit collata prebenda p executorem ſuum anteq̄ vacaret ſed michi vacans collata fuit. r ¶ Potuit. ſ. p epm vel cuius auctoritate ut. ſ dixi inrcdū cū ſolꝰ

prefatus epiſcopus tūc de capitulo ipſo eſſet. ibiq; preſens exiſtēt ignorare non potuit mandatum apoſtolicum ſuper conferenda memorato .D. pbēda vel dignitate ſīn cura quam ipſe duceret acceptandam cum prio in eccleſia ipa uacaret alij fuiſſe directū: et ſic per conſequens facultatem ſibi eſſe ſublatam conferendi huiuſmodi dignitatē ꝓpter quod videbat ꝙ nec per ſe nec per aliū prefatam prepoſiturā curam non habentem animarum annexam que primo poſt mandatum ipſum in eccleſia predicta vacauit potuerit alicui perſone conferre preſertim cū iam dictus prior eodē publicato mandato mox prefato .D. prebēdam vel dignitatem curam huiuſmodi nō habentem quam prio in eadem eccleſia vacare contigeret contuliſſet nec alias etiam prout allegabatur ꝑdeſſe poterat ipſi epi ignorantia in hac ptē

nam ſi alicui a ſede apoſtolica concedatur ꝙ excommunicari nō poſſit licet id forſitan ſuus ignoret epiſcopus non tamen propter hoc eius ligatur ſententia ſi quam proferat in eūdem. Similiter ſi alicui conferendi prebendam aliquam tribuatur a ſede ap. poteſtas ex hoc ipſo videtur ꝙ ſit epiſcopo conferendi tūc eam penitus interdicta facultas. ¶ Nec obſtaret ſi forte obiiceretur ꝙ lex ſeu cōſtō et mandatum nullos aſtringunt niſi poſtq̄ ad noticiam puenerit eorūdem. aut niſi poſt tempus infra quod ignorare minime debuiſſent. quia in ꝓuilegijs et indulgencijs ſeu cōceſſionibus ſpecialibus ſecus exiſtit in quibus ſufficit ꝙ ad illorū quibꝰ conceduntur noticiā ꝑueniant vt patet cum indulgetur alicui ꝙ excommunicari nō poſſit ſicut ſupius eſt expreſſum et quidem cum tribuit alicui potas cōferendi pbendam. videt ꝓculdubio ei concedi

eps talia cōfert. interdum cum caplo ſm diuerſas cōſuetudines quod dic vt no. de elec. cum eccl'a vulterana. j. ne ſede vac. e. vno. et bñ dixit qui poterat quia alias collatio ñ valuiſſet. quia ꝑ non dato habetur qd ab illo datur. zc. de iure pa. quod aūt ibi de hoc. a. ¶ Priorem. qui fuerat executor draconis. vt dixi. ſ. b. ¶ Poſſ. no. ꝙ aliq̄ ꝑceſſerat. ſi non talis que impedire poſſet et erat rō. quia fuerat facta ante acceptationem. vt patet. j. v. ſ. iunctū. c. ¶ Premiſſa in decisa impetrate p illum. d. ad priorē executorem ſuum. d. ¶ Publicate. vñ per hoc videbatur dignitas affecta. vt. j. e. ſi capitulo. ſ nō eſt verum hoc caſu. vt ibi dicam. e. ¶ Eſſet. ſic ſ. de ſch. p. eam te. et licet hoc ignoraret nō tñ ignorabat collationem p priorem factam ante vacationem et acceptationē non valē et ideo iſte allegationes ignorācie parum ꝓſunt. f. ¶ Sine cura. et ſi hoc nō fuiſſet adiectum. de tali intelligēdum erat. vt. ſ. e. c. ij. de pbē cum in illis. in ſch. n. g ¶ Videbatur male intelligentibus. ſubtiliter aūt intuentibus hoc nō videbatur. ſ de traſl. inter corpalia. §. i. johannes. h. ¶ Allegabat. p parte ipſius. d. ad corroborandā exceptionē vel defenſionem ſuā i. ¶ Non poſſit. vt j. de priuil. volentes talia tñ priuilegia ñ extēduntur ad ſmās ordinariorū niſi in caſibus. vt. j. e. ti. ne ali qui. k. ¶ Similiter. paꝝ valet hec ſimilitudo. quia alia racio reformat pactū vt patet. j. §. ex parte. l. ¶ Tempus quod ē duorū menſium tpe

publicatiōis. poſtea vero nō valebit ignorantiam alle-
gare in auten. ut facte no. cōſti. circa prin. et. ē. ne cle. l mo.
ſup ſpecula. et h adde quod dixi in fine huius li. ſup da-
ta in vl. glo. in. ¶ Priuilegijs. hec allegacō intelligitur
ſm reſponſionem aduerſe partis. j. e. §. ex pte et poterat
eſſe racō ꝙ cōſtitucō
nes ſunt penales. et
ſic ex ſe odioſe p̄uile
gia gracioſa et ſic fa
uorabilia ad hoc. j. d
reg. iuris odia ſed ſi
cut hoc pbabile vide
at ſm pred. §. dz intel
ligi. n. ¶ Spāle q̄ſi
ſm intencionem alle
gantis littera p. d.
directa priuilegium
eſt cenſenda et ſic n̄
requiratur epi ſcien
cia ſed nō eſt ita ut
ſequit. ꝛc. o. ¶ Ab
ſentem contumacit̄
alias ꝯ iij. q. j. c. p to
tum. p. ¶ Depoſicō
nis idem in inhibicō
ne ſuſpenſione vel ex
cōmunicacōne videt
ad hoc de do. et cu.
veritatis in ſi. q. ¶
Valebat hoc verum
eſſ ſi de certa preben
da vel dignitate mā
datum fuiſſ vel i ca
ſu iſto poſt accepta
cionem et hoc nō ad
uertit allegator. r ¶
Vim ſuam habent.
priuilegium enī da
tum alicui ſtatim vī
ſuam habet cum per
uenerit ad illum cui
conceditur ad hoc fa
cit lex dicēs ꝙ ſi ſcrip
ſi ſeruo meo ut in lib
tate moretur nō ſta
tim liber eſt ſed tunc
cum litā ad ipſum per
uenerit. ff. de acquir.
poſ. l. qui abſenti ſer
uo in prin. ſed nō ſic
cum datur alicui po-
teſtas conferendi p̄
bendam ut. j. ꝟ. non
ſic autem. ꝛc. a ¶ Cer
tam expreſſam vel n̄
expreſſam puta pri
mam que vacauerit
b. ¶ Incertam. ſicut
cum dicitur preben-

aliq̄d ſpeciale. ¶ Adi-
ciebatur inſuper ꝙ cū
ſententia ſtatim arceat
etiā ignorantem: quī
ſi contra prelatum ali
quem abſentem depo-
ſitionis ſententia pro-
feratur cōtractus q̄s
inijt ignorāter poſtea
ut prelatus nullum
robur obtinent firmi
tatis. et in ſupradictis
litteris irritum decer-
nimus et inane quic-
quid ſuper huiuſmōi
prebenda vel dignita
te contra noſtrum cō
tigerit attemptari mā
datum. collatio quam
idem epiſcopus poſt ta
le noſtrum decretum
ſiue illud ignorauerit
ſiue non de prefata p̄-
poſitura per ſe vel per
alium fecerat non va
lebat. ¶ Ex parte ve-
ro tua extitit replica
tum ꝙ hec de illis pri
uilegijs et indulgen
cijs equitate ſuadente
debent intelligi q̄ vim
ſuam habent mox cū
ad illos quibus conce
duntur perueniunt ex
quorum tenore liqui
do noſci poteſt quia
talis circa ea fuerit in
tentio concedentis vt

dam cōferas quam duxerit acceptandam ut in caſu nřo. c.
¶ Adimatur. ē. de preben. dilectus. ij. d. ¶ Et irritum no
ta ꝙ executor qui habet poteſtatem conferendi poteſt in
terdicere collationem ei ad quem ptinet de iure et reſer-
uare ſibi collationem et decernere irritum. quod poſtea ſi
eret ſicut et legatus
de iure pa. cum dile
ctus et no. de hoc de
preben. c. viti. et ſic
habes hic tres caſus
in quibus prebenda
afficiatur de hijs vide
hic. j. c. ſi capitulo. et
c. ſi ſoli. c. ¶ Qua
cum illi optima re-
ſponſio et ſm inno.
papa prebēdas om
nes et dignitates cō
ferre poteſt. ē. de pre
ben. c. ij. et tamen il
li ad quos collatio
ſpectat poſſunt illas
conferre niſi prius ip̄
inſinuet illis ꝙ nō cō
ferant cum decreto ſic
per talem poteſtatem
datam executori nō
aufertur ei ad quem
ptinet cōferendi pote
ſtas niſi in litteris id
dicatur. f. ꝙ conferre
non poſſit. f. ¶ Illi
executori. g. ¶ Ab
ipſo ro. ponti. h. ¶
Subiunctum. p par
te ipſius an. cui ſcri
bitur. i. ¶ Poſt ac
ceptacionem intelli
gitur autem accepta
re petendo per execu
torem ſuum ſibi con
ferri beneficium qđ
poterat acceptare vel
recipiendo illud ſibi
preſenti collatum ut
in cle. c. ſi. cum ei quē
iij. ſhen. ¶ Accepta
ret nota ꝙ quando
ſcribitur ſub hac for
ma quam duxerit ac
ceptandam decernē
tes irritum et inane
executor ante illam
acceptacionem nil po
teſt facere et ſi fecerit
nō valebit tanq̄ ſu
per incerto platum
ar. ff. ꝙ cuiuſqz vni
uer. l. item corū. §. 1.

pote cum alicui conce
ditur ꝙ excommunica
ri nō poſſit. ex hoc enī
euidenter apparet aliſ
ipſum excommunican
di adeptam eſſe pri
us facultatem non ſic
autem ſi alicui conferē
di prebendam ſiue cer
tam ſiue incertam tri
buatur poteſtas. nō
enim tūc eſſe videtur
tribuentis intentio ut
per hoc ei ad cuius do
nationem prebenda ip
ſa pertinet conferendi
poſſibilitas adimatur
niſi prius ille ſibi noti
ficet ꝙ eam velit per
huiuſmodi poteſtatem
conferre aut ei collati
onem interdicat illius
vel poſtq̄ illi notifica
uerit talem poteſtatem
fore ſibi conceſſam va
cuum decernat et irri
tum ſi ſecus de ipſa p̄
ſumat. quia cum illi
non amplior detur po
teſtas q̄ ipſe romanus
pōtifex habeat in hac
parte ſicut per eā quā
obtinet ipſe romanus
pontifex facultas con
ferendi beneficium vel
prebendam niſi ſuam
inſinuet voluntatem
alicui non aufertur.

Si vero ip̄a mādet alicui ꝓuideri de p̄benda quam duxe rit acceptandam ſine cl'a illa decernentes tunc tenebit col latio illius ad quem de iure ptinet anteq̄ ei nūcietur d' ac ceptacōe· ſi aūt ip̄a mādet alicui ꝓuideri de p̄benda quam acceptauerit cum cl'a decernētes· tūc acceptacōe facta ſtatī executor interponit auctoritatem ſua₃ ꝓ hibendo ne cōtra ꝓ hibicōem ſuā aliqđ diſponatur de illa p̄ benda decernendo ir ritum et inane quic quid poſtea duxerit faciendum cū hoc p illam formam ſit ei conceſſum nec valebit ꝓuiſio tūc facta ab eo ad quem pertinet illius p̄bende collacō eciam ignorante hꝰ modi acceptationem et decretum. l. ¶ Ta lis. ſcꝫ quam duxerit acceptādā. m. ¶ Re ferri. licet igit̄ dicat̄ in lr̄is decernentes· ⁊c. nichil operatur de cretu₃ priuſq̄ fiat ac ceptatio alias decre tum eēt ſuper incerto ꝓut ſeqt̄ur · ip̄a eīm nō vult q̄ ſtatim aſ ſumat illud decretu₃ ſuum vigore₃. ſꝫ tūc cū acceptauerit tūc valet· eciam ſi ille ad quem ptinet collacō ignorauerit accepta tionem q̄ tunc decre tum ſumit vigorem et ligat ignorantes vt hic ⁊. ſ. de p̄ben· dudum ſecus eīm eſt in caſu vel decreto qđ ꝓhibet aliquid fieri et qđ ↄtra factum fu erit caſſat q̄ ſtatim ligat· xxxv· q. ij. ↄtra dicimus. ſ. de elec· q̄ ꝓpter. v. aliter. ⁊c. qn̄ non apponit cl'a illa decernētes. ſepe locū h₃ regula illa multa fieri ꝓhibent̄ facta tn̄ tenent· de regula ad apl'icam. ſm̄ b. n. ¶ Aſtrixiſſꝫ. ↄcordat clement. c. ti. cum ei quem. ij. ſꝫ. o.

Similiter et per eam que taliter illi ab ipo conceditur ei ad quem ipſius p̄bende ſpectat collacio priuſq̄ iſinu et ille ſibi q̄ ea₃ velit concedere vel eciam ↄ ferat ſi forte vacet po teſtas non tollitur cō ferendi niſi forſan q̄ ipſam conferre nō poſ ſit exprimatur in con ceſſiōe huiuſmodi po teſtatis ·tunc enim li= cet talem conceſſione₃ fortaſſis ignoret. ſua tamen collacio ſi poſt modum prebenda₃ ip ſam oferat nichil va= let cum ſatis ſuper hoc decedentis intenacio ag= noſcatur ſicut cum in= dulget alicui q̄ excon municari non valeat vt in ſuperioribus eſt premiſſu₃ ¶ Obiectu₃ eciam extitit q̄ cu₃ me morato priori per pre fatas lr̄as mandaſſe= mꝰ vt memorato .D. prebendam vel digni tatem ſine cura quam acceptanda₃ duceret ſi vacaret tūc vel quā primo vacare ↄtinge ret in eccleſia predicta conferret idem prior prouidendi ei de prebē= da vel dignitate ipſa niſi poſt accepcionem ipſius non habebat aliquam poteſtatem vnde cum ſepe dicta p̄ poſitura fuerit tibi an teq̄ illam idem .D. ac ceptaret p̄fati epiſco= pi auctoritate collata huiuſmodi collatio ta lis mandati noſtri p̄= textu eciam ſi prius il lud epiſcopꝰ ipſe ſci= uiſſet non poterat va cuari · noſtrum autē in hac parte decretu₃ ad prebenda₃ ſeu dig= nitatem quam predi= ctus .D. acceptaret re ferri debebat alioquin ſuper incerto fuiſſꝫ edi tum nec aliquē aſtrix iſſet ¶ Sed extitit ex aduerſo reſponſu₃ qđ et ſi prefatus prior iā dicto .D. prebendam vel dignitatem hm̄oi cum vacaret ante hu iuſmodi acceptacionē conferre nequiret ide₃ tamen .D. prebendam vel dignitatem talem licite poſſet ⁊ libere ac ceptare · quare predi= ctus epiſcopus prefa= tam prepoſituram cū non prius eu₃ requiſi cit an acceptare vellet

¶ Ex aduerſo. l. ex pte diaconis. a. ¶ Archipreſbꝛum· cui prior qui erat executor diaconis ↄmiſerat collacōem p̄poſi ture· vt patet ex integra· et dixi in prin. b ¶ Legatur. pone tenorem legis· ff. de opc̄. le. ſi cum optio. c. ¶ Ceditq̄. ille ſcꝫ ſeruus manumiſſus vel alienatus anteq̄ legatarius e legerit. legatariꝰ ꝗ poterit illum ſeruum manumiſſum vel ali enatum vendicare ſi voluerit· forſitan ſer uus ille alijs ſeruis melior erat· ⁊ heres legatario electionem auferre nō potuit eo dem mō videbat q̄ epūs non potuerit au ferre electionem iſti diaconi. et ſic collacō archipreſbꝛi valere debebat· hoc intendit hic allegatio ſꝫ non eſt vera. h. d. ¶ Vlti mis· ↄmunis reſpon ſio aduocatoꝝ nr̄i tē poris· ad· l. inforcia ti· ſpeciale in vltimis voluntatibꝰ. ſꝫ dicant quare· vnde admirā do dicebat hoſti· do mine dn̄s noſter· ⁊c.. ſi in vltimis volūta tibus hoc locum ha beat multo forcius i beneficijs in quibꝰ ē adhuc plenior inter p̄tatio facienda. ſ. de donac̄· cum dilectus. ſꝫ nō aduertit q̄ iſta non ſunt talia benefi cia que ſic large ſūt interpretanda. vt no. tauerat de elec· dudū· et habes. ſ. de p̄ben. q̄uis. j. e. ¶ Futuris. vt lego tibi vnum fetum naſciturum de grege quem eligere voluit et fuit hꝰ mā dati forma ſimil' hu ic legato dūm dicit que p̄mo vacauerit quam duxerit accep tandam. legatum de p̄ſenti eſt· lego tibi vnum de ſeruis meiſ quē elegeris in hijs a tēpore adite heredi tatis intelligatur rei legate dominiū fuiſſe

legatarij vnde nec ſ
uum legatū ſꝫ adi·
heres manumittēdo
facit liberū. ff. de ma
numiſ. l. ſeruum. ff.
¶ Illis. legatis de fu
turo· ibi non pōt ad
eligendū terminus
aſſignari ut ſequit.
ſꝫ in legatis de pn̄ti.
vn̄ aſſignat termi
nus legatario ad eli
gēdum· aſſignabit e
nim ſibi ꝓ termi·
num ut eligat ꝙ ſi
nō fecerit heres pote
rit ſeruos vēdere. ff.
de opc̄. le. l. mancipi
oꝝ. ⁊. l. ſi tibi. in pn̄.
et. l. ſi opcio. ꝯ. olē. ad
hoc facit ō reſti. ſpol
frequens. g. ¶ Inco
gruum. j. e. executor.
h. ¶ Periculo. in be
neficijs igit' ſcdm ꝗ
res publica in lega·
tis priuata in quibꝰ
et teſtator quā vult
legem ſine aliculus i
iuria pōt imponere.
C. de ſacroſan. ec. l. i·
uſ. i. ¶ Tales. ſcꝫ ſi
ne cura. uſ. ſ. ¶ Ac
ceptare. ⁊. nota ꝙ ille
ꝓ quo ſcribitur ſub
hac forma pōt accep
tando ſine pn̄cia et
collacōe executoris i
pedire collacōem epi
quod eſt veruꝫ. ſi eſt
ibi cl'a. decernentes.
vt ſupra ꝫ dictum ē.
ſit ꝯ vigil ille pro q̄
ſic ſcribitur vt ordi·
narium in acceptan
do pueniat. ad idem
j. e. ne captāde. in fi.
et. ff. q̄ in frau. cre. l.
pupillus. in fi. l.
¶ Cauſa ꝯ ſine cau
ſa nō poteſt vt dixi. j
e. ne captāde. et vna
acceptata nō poterit
aliam acceptare. ff.
de opc̄. le. l. apud au
fidium. niſi fuiſſet de
ceptus. ut ꝙ debebat
alij. et ignorabat. ſꝫ
ꝓ dignitate ſimplex

eandem eccl'ie conferre
non potuit quinimo
ipſius collacio eiꝫ idē
D. prepoſituraꝫ ipaꝫ
poſtmodum acceptā
rit irritari debebat. et
conceſſio per iam di·
ctum archipreſbiteꝝ
ſibi facta debet ſtabil'
permanē. ſicut cum le
gatur alicui vnus ex
ſeruis quem elegerit
vel optauerit. ⁊ heres
ante opcōnē vel ele·
ctionem illius manu·
mittit aliquē vel ali
enat ex illis profecto
manumiſſio vel alie
nacio irritat'. ceditꝙ
ille legato ſi legatariꝰ
eum duxerit eligēduꝫ
¶ Econtra vero pro
parte tua propoſituꝫ
extitit. ꝙ id i vltimis
volūtatibꝰ tenet nec
premiſſa in legatꝭ fu
turis quemadmoduꝫ
in extantibus habent
locum. quia nec eāꝫ
ad optandum ſeu eli
gendum ex illis ſicut
ex iſtis poteſt termiꝰ
aſſignari et grauis
meſſet condicio quod
damꝙ incongruum
videretur. ſi quando
mandaretur alicui de
beneficio quod duce·
ret acceptandum in
aliqua prouincia ꝙ ꝓ
mo illud vacare con·
tingeret. puiꝺeri opor
teret ipſum in ſingu
lis beneficijs poſtmo

dum inibi vacantibꝫ
prorogata non abſꝙ
periculo forſitan ipſo
rum collacione requi
ri. vnde cum prefato
priori fuiſſet iniun·
ctum. vt dicto. D. p̄·
bendam vel dignita
tem quam acceptan
dam duceret ſi vaca
ret in eccleſia memo
rata vel q̄cito eciam
contingeret eam va
care. ſibi auctoritate
ap. conferret et ita ci
tem. D. circa futuras
ſiue vacaturas p̄bē
das vel dignitates ta
les ipſius eccleſie op
cio data eſſet nō pote
rat per hoc memorati
epiſcopi in illis quan
do vacarēt collacōem
pedire niſi forſan cum
aliquaꝫ ex eis vacare
contingeret· illam ip
ſe. D. priuſꝙ eam o
ferre epiſcopꝰ accep
taret. vel eciaꝫ niſi an
te vacationem alicuiꝰ
ipſarum vacaturarū
ex hijs primam. vel
ea omiſſa ex aliqua
cauſa vlteriorem du
ceret acceptandaꝫ ꝙ
taliter acceptatam cō
ferre poſtmoduꝫ eps
non valeret. ¶ Nos
itaqꝫ taꝫ tuiſꝙ prefa
ti. D. racionibus ple
nius intellectis. quia
ſepedictam prepoſitu
ram ad te nouimus
ptinere ipaꝫ tibi hito

beneficiū acceptaue
rit. ¶ Nouimus. ip·
ſum ꝯ mouet iuſticia
non carnalitas et ē
hoc contra quoſdam y
pocritas. qui vt vide
antur iuſti pnunciāt
ꝯ ſuos. n. ¶ Curaui
mus quia collacio ti
bi facta preuenit ac
ceptacionem dictāc ōis
¶ Deteſtanda. om
nis promiſſio ꝑ
quā datur eccā via
ad beneficia vacatu
ra eſt reprobata ema
nauit hec decreta. ad
correctionem decre. ſ
e. accedens et ad de
claracionem et. app
bacionem coꝝ que i
bi tangebant inno.
et hoſt. ¶ Conceſſis
fuerunt ꝭ verba ſup
ta de canone xviij. di.
v iꝫ catholicum ibi
dicit mens aulda po
tencie nec abſtinere
nouit a vetitis nec
gaudere conceſſis nec
adhibere pietati con
ſenſum. nam et vt di
cit canon mens cupi
ditati alligato cito
deuiat a vēo lxxxiij.
di. nichil. ⁊ xcvi. di.
bn̄ quidem. ⁊ alibi
omniū maloꝝ radix
eſt cupiditas xlvij. di
bonoꝝ de pe. di. ij. ꝙ
radix ad hoc de conſti.
nam concupiſcencia
a. ¶ Reuocanda ad
hoc optime lxiij. di.
ꝯ. veruꝫ. ſ. de conſang.
et af. non debet de de
cl. ſuggeſtum vbi et
priuilegium reuoca
tur cū tendit ad nox
am. b. ¶ Decretuꝫ
ſ. e. ti. accedens c. ¶
Facultas antiquis
iuribus ē generalior
viſa fuit ꝭ forma ꝙ
illa cū vacabit quia
multis caſibꝰ poteſt
ſe facultas offerre ꝙ
non eſt mors cano
nici expectanda ſꝫ vt

fratrum noſtrorum conſilio adiudicare cu rauimus ipſi. O. ſup ea perpetuū ſilencium imponentes. ¶ Bonifacius. viij.

Deteſtanda in quorum peruer ſitas abſtinere neſci ens a vetitis nec debito modo gaudere conceſ ſis digne plerumque officium excitat preſi dentis ad ea que iuſta fuerunt conſideracōne conceſſa cum in abu ſum ea vergere circū ſpicit diſcrecione pre uia reuocanda. Hanc licet olim fuerit canōi ca conſtitucione decre tum quod hij qui pmit tunt aliquibus de be neficijs eccleſiaſticis cum poterunt. vel cū facultas ſe obtulerit p uidere promiſſiones ſuas facultate ſe offe rente debeāt adimplē. quia tamen ſicut expe riencia docuit p promiſ ſiones huiuſmodi q̄ per importunitatem ī miſericordia per quas non concedenda mul ciciens conceduntur et ambicionem imp bam vt plurimum ex torquentur aperitur via ſub tali palliacōe verborum ad promit tenda damnabiliter contra lat. cona. bene ficia vacatura mortiſ aliene votum ingeri tur et eccleſijs ac pre latis et perſonis eccle ſiaſticis grauamina plurima inferuntur ¶ Nos malis huiuſmoi et animarum periculis occurrere cupientes p miſſiones eaſdem et ali as quaſcūque ſub quo uis modo aut forma verborum de cetero faci endas per quas directe vel indirecte aperiri via valeat ad bene ficia vacatura auctori tate ap. reprobamus et omnino viribus:

dicebat hoſti. in decre. accedens. etiam poſt beneficium p̄ter mortem vacare puta renūciatione depoſicōe. p̄bendarum di uiſiōe et ſimilibꝫ modis. vñ vtrobique videbat mala incendi o eſſe poſſe. vnde voluit dicere quod voluntas ibi erat p racio ne ſꝫ litrā ſuppoſita. iuſta fuerunt cōſideracōe. ⁊c. dicit cetari um. vnde oportet di ci quod racōe generali tatis habebat olim quod ſpecialiter et expreſſe nō habebat. ad hoc ē offi. ord. ſi ſacerdos. et quod ibi no. ⁊. xx iij. di. quamquam. ⁊. j. c. ppi. c. ¶ Experiencia. que eſt efficax magiſtra rerum. de elec. quod ſit. cum ſuis concor. f. ¶ Conceduntur. ſ. de ſupp. c. vlt. e. li. et. ſ. de pur. cano. cum in iuuentute. j. de reſi. do. c. j. C. de pe. bo. ſub la. l. j. li. x. et eſt ibi im portunitas ambicio ſa et non ambicioſa vt dixi de ſupp. c. vlt. g. ¶ Lat. ſ. e. c. ij. h. ¶ Forma verborum puta cum in genere pmittit eccleſiaſticū beneficium. vt no. ſ. e accedens. j. ¶ De ce tero. ad p̄terita ḡ nō extenditur h cōſtitucī o. tum quia n̄ eſt iuris veteris declaracio ſꝫ pri mo correctio. tum quia de p̄teritis nō cauet i ea. ad hoc. ſ. e. li. de cōſue. c. j. de offi. lega. c. pſ. ad ſi. ad hoc. xx xij. q. iiij. dixit ſara. ē diſti. c. ij. h. ¶ Indi recte. nūquid omnia indiſtincte reuocata dicent per que via p ctur ad vacaturas ſꝫ aut recepcōes canoni corum et ſic ſit reuoca ta decre. ſ. de p̄ben. re latum. de cōceſ. p̄ben. cum ſup. ⁊ reſeruacō nes. de iure pa. cum dilectus. Dico quod non. vnde breuiter dic. quod aut recipitur quis in canonicum ſimpliciter. aut recipit et pmittitur ſibi de p̄benda cum ſe facultas obtulerit puideri. aut nō recipi tur ſꝫ ſolum pmittitur ſibi de p̄benda puideri . . . pmo va cabit. aut pmittitur puideri de p̄benda cum primo ſe facul tas obtulerit vel cum poterit vel ſimpliciter. In primo caſu

valet recepcio ex cuius virtute debet habere prebendam quod eſt verum niſi ſit ibi expectans auctoritate pape. ſ. de preben. hij qui. In ſecundo caſu etiam debet habere pre bendam non ex virtute pmiſſionis ſed ex virtute recepcō nis et ſic intelligantur gñia relatum ⁊ cum ſup. In tercio caſu. ſ. cum non recipi tur ſed ſimpliciter pro uideri pmittitur de prebenda cum vaca bit non tenet pmiſ ſio ut. ſ. e. ex tenore. et. c. ij. Si vero non recipitur ſꝫ pmittit puideri de prebēda cum poterit pmittēs ſꝫm iura antiqua obli gatus erat ſꝫm h no ua non ut hic vides Et quod per hoc verbū indirecte non ſit re uocata expectandum receptorum puiſiō p batur ex eo quia vi tanda eſt quātum fieri poteſt iuruum coarc tio. ſ. e. li. de elec. cum expediat. cum ſuis c cor. h autem nil de ex pectacionibus ſꝫ ſo lum de pmiſſionibus dicitur quod etiam q̄ druplicatum eſt i tex tu ⁊ ſic hoc uis cor rectorum non dilate mus ſecundo quia ho die videmus confir maciones recepcōnū emanare a curia ſicut olim licet a quibuſ dam audiuerim quod tales cōfirmaciones non cōcedit cancella ria p formam iuſticie niſi eas papa conce dat p formam grācie Sed certe hijs racō nibus ⁊ p formam iuſticie ſalter iudices concedi deberent. ſ. cum clauſula ne ma ne canonica. ⁊c. Ter cio quia eadem racōne ſequeretur reſeruacō nes legatorum ſublatas quod eſt falſum. ſ. e. li. de offi. or. c iij. et iiij. concl . . . d ergo br . . . iter vbi ex ſola pmiſſione. quis expectat non valet pmiſſio ut hic ſed vbi ex recep cōne vel reſeruacione ſeu . . . ut in predictis iuribus quia ex ſus illos n̄ tang . . . decre. ¶ Eas ſcilicet pmiſſiones

In

expectande habens litteras ap. ſedis ſuper pmo

beneficio dignitate vel pbendā quod duxerit acceptandū certum acceptare nō pōt. ſʒ primum quod vacabit vel ex cā ſecundum. vel ulterius poterit acceptare reſeruacōis proceſ ſus et decreta. contra ſʒ facta non valēt. et fuit tracta ſʒ decre. de decre. extrauaganti. c. ti. que incipiebat. licet al audiui- mus. et. ō. licet in genere aditus eſt. et emanauit ſʒ decre. ad declaracōem decr. ſ. e quia cunctis § pnſ. in ſi. et eorum que ibi no. i- no. et oſti. et que no. cōpoſt. de ſhep. capitulum. ōſus ſi. in §. ſ queritur qualiter et qn fiat acceptacio. n Tribuatur. contra d cium lat. et contra decre. primam. ſ. o Quem. ſ. pſonatū al quam. ſ. prebēdā vel dignitatem. p. Quod. ſ. bñficiū. q. Executoribus. ſcz ad prouidendum ſiue ad compellendum nō curo licet al diſtinguatur. j. e. px. a. In genere. et ſic licet in genere quod nō licet in ſpecie et interdum eſt econuerſo. quod dic ut. ſ. de offi. or. ſi ſacdos. xxiij. di. quamquam b. Cauſa ſubſit. nota ſʒ quod ille pro quo ſcribitur de prebenda acceptanda. pōt primam acceptare ſʒ nō ulteriorem niſi ex ca ut. ſ. e. quia cunctis. ad ſi. et. j. c. px. i. ſed que pōt eſſe cauſa. forte prima debetur alteri vel dubitatur an debeatur. ad hoc. xxiij. q. i. quod culpatur. ad ſi. c. Careant no. caſum in quo ſnīa excommunicacōis nō ligat alios videbis. j. de ſen. ex. pnti. d. Taliter. ſ. certū et expſſum. vel ſecundū vel ulterius ſine cauſa. e In ipſo. ſuper hoc vide quod habuiſti. ſ. de pben. ſi is cui. et. e ſequenti. et. j. e. c. vi.

vacaturus decernentes per eas vel ipſarum aliquam ad prouidendū alicui nullum deinceps quomodolibet obligari.

De captam. Item De aliene mortis occaſio ex benignitate graciarum ſedis apoſtolice tribuatur declarandum duximus quod is cui ab eadem ſede ut ei prouideatur de prebenda dignitate vel pſonatu aut alio beneficio in aliqua prouincia dyoceſi vel eccleſia quem ſeu quod duxerit acceptandum certiſ ſibi ſuper hoc executoribus deputatis. gracia noſcitur eſſe facta licet in genere primum perſonatum dignitatem prebendam ſeu beneficium in eadem prouincia dyoceſi vel eccleſia vacaturum aut ſecundum ſeu ulterius ſi racionabilis cauſa ſubſit valeat acceptare certum tamen et expreſſum priuſquam vacet acceptare non poteſt. quod ſi fecerit eciam ſi per executores eius ſecundum acceptacōem huiuſmodi facti fuerint reſeruacio inhibicio variiſque proceſſus ac ſentencie promulgate tam acceptacio ipſa quam proceſſus viribus careant nec aliquā obtineant roboris firmitatem. Immo niſi acceptator ille dignitatem prebendam perſonatum ſeu beneficiū taliter acceptatum et reſeruatum per collacionem vel inſtitucōem poſtmodum factam de vacanti iam adeptus vel ei ius in ipſo fuerit acquiſitum per eū ad quem eiuſdem perſonatus dignitatis prebende aut beneficii collacō ſeu prouiſio pertinet, dictis acceptacione ac executorum proceſſibus inde ſecutis nequaquā obſtantibus de illo vacanti libere poterit alii prouideri. Item.

Executor ſuper prouiſione alicuius a ſe. ap. per generales literas in aliqua prouincia deputatus prelatis et aliis ad quos beneficiorum in eadem prouincia ſpectat collacio ne ad prouiſionem aliquorum procedant donec

ſ. Prouideri. non igitur habet neceſſe expectare quod ille accepet vel ſibi terminum ad hoc concedere ut. ſ. e. quia cum Executor. fuit tracta ſʒ decre. de ex . . . cūctis § penulti. extrauaganti que incipiebat. e. ti. ſicut ex pte et § pt tamen additus fuit Et emanauit ad declaracōnem eorum que prima. h. Prouincia idem puto de ciuitate dioc. l. eccleſia propter eandem racōnem ad hoc. ſ. e. c. e. primo et. j. px. ſʒ n. dic quod ut hoc verbum inferius eciam repetitū aliquid operetur. ſ. de deci. ad audienciam. j. de priuil. ſi papa § i. in ſi. ad idem ſ. e. quia cunctis § p. nec eſt eadem racio cum grauius ſit totam prouinciam impediri quam dyoc. vel eccleſiam vi. q. iij. ſcitote. ad hoc. ſ. e. li. de preben. cōpius. l. et. ij. ſʒ. i. Expreſſe racione igitur expreſſionis ſʒ tunc poterit ad hoc ſ. de off. del. c. vi. § vices ō pat'a. c. i et ul. ſ. Huiuſmodi ſcilicet generalis de quo ſ. dixerat. h. Tale ſcilicet ſpecialem de qua dixit in px. ſʒ. nam quod fieret contra generalem valeret cū illa non teneat ut. ſ. dixit ad hoc. ſ. c. px. In capitulo. hic determinat de exe. ſ. c. propoſuit et corrigitur. opi. glo. ibi no. in glo. que incipit Innocen. in ſi. in qua glo. dicit ſʒ quod celeſtinus iſte fecit iniuriam cum collacio prebende per capitulum ſibi facta valeret potuit tamen id facere de plenitudine poteſtatis Approbatur autem opi. Innocen. ibi no. et quam ibi recitat hoſti. et opi. in pe. de ſamp. et abb. qui poſuerunt in iſto. c. caſū ſm iſtud. c. et propoſt.

illi pro quo ſcribitur ſit prouiſum non poteſt generaliter inhibere niſi expreſſe i ipſis literis facultas inhibicionis huiuſmoi concedatur· poteſt tamen reſeruacioneȝ et eiſdem inhibicionem facere ſpecialem ð primo. vel ſi hoc illi ex beneficio cõpetat literarum de ſecundo· vel vlteriori beneficio inibi vacaturo eidem clerico conferendo· Nõ auteȝ contra talem reſeruacionem ⁊ inhibicionem ab eo ad queȝ beneficiȷ reſeruati collacio pertinebat fuerit attemptatum non te

Ignet Idem capitulo aliciꝰ eccleſie cum ad ipſuȝ canonicorum receptõ ac prebendarũ collõ pertinebat vt te in canonicum reciperet et tibi de prebenda ſi tũc vacaret inibi prouideret· vel cum ſe facultas offerret ac executori qui eodem capitulo negligente mandatum apoſtolicum exequatur directa fuerit ſcripta noſtra per ſolam illoruȝ preſentacionem capitulo ipſi

ecciam dicebat hunc veꝝ intellectũm.ſ.de ſhẽp:capſm. in glo·magna.v.ſi vero ordinario et hoc dicit decre. hec in ſumma Si mandetur capitulo ut me recipiãt in canonicũ et prebendam conferant cum id ptineret ad eos dato executore ad ꝓuidendum p ſolam pñtacionem factam capitulo affecta eſt pben da ⁊ executor negligente caplo·j· termi num per eum ſtatutũ me recipere et oferre prebendam non vocato caplo id exequi poterit. n Pertinebat de ſpeciali priui legio vel preſcripta conſuetudine alias ſe cũs.ſ.de elec.cum ec cleſia.j.t.pꝫ.c. vno de regul·c·vlti·joh. o Exequatur.iſtud eſt quod ſoluit contrarietatem·j.pꝫ·de ce·quia hic executor datus fuit ad ꝓuidendum ibi ad ꝯpellendum tantuȝ et ſi que ras que ſit huius diuerſi iuris racio ſo.ẽ in ꝓmptu quia in p̃ mo caſu cum dat papa executorem ad ꝓuidenduȝ videtur ad ſe vel ad ſuum executorem ꝓuiſionem reuocare et ſic p conſe quens ordinario adimere ad hoc de ap. ut noſtrum ſed vbi dat ſolum ad ꝯpellẽdum tunc poteſtatem ad ſe non reuocat nec adimit ymmo pocius penes ipſuȝ permittit dũ vult ipſum ad ꝓuiſionem ꝯpelli.p. Illoꝝ nunquid requiritur qꝫ ⁊ ſcripta directa executoribus pſentẽtur caplo an ſufficiat qꝫ preſentẽtur ipſius capli littere id ẽ ſibi directe Licet ſi caucius ⁊ illa preſentari puto tamen ſufficere ſi ipſi caplo preſententur lre ad eum directe hoc veꝝ ſi de i tencione pape p ipſas patet litteras puta quia in litteris directis caplo dicitur noueritis nos.t· mandaſſe vt vobis negligentibus mandatum noſtꝝ exequi non poſtponat i hoc caſu vel ſimili credo ſufficere ſi hee litere fuerint preſentate Si autem p litteras capli de dacione executoris et qꝫ ſit ad ꝓuidenduȝ non appareat tunc credo neceſſarium executoꝝ litteras caplo preſentari hoc videtur ſenſiſſe ꝯpoſt.in·v·ſupradicto ⁊ ver.ſe.q Capitulo· no· quia ſi ſit preſentacio litteraꝝ capitulo ⁊ poſtea vacet vel tunc vacabat prebenda iam eſt affecta eciam antequam executoribus ſue littere preſententur hoc ſonat hec lrã.r. Facta Quero quomodo fiet hec preſentacio caplo.requirat illũ qui habet conuocare capitulum vt ipſum cõuocet vel per ſonum campane vel p alium modum in eccleſia ſolitum

ſi autem ſe includerent vel impedirent ne fieret preſentacõ perinde eſt ac ſi pñtatio eſſet facta· ad inſtar eius qui latitat vel impedit qꝫ citari nõ poſſit.ſ. vt lite nõ ꝯt·qm.§poꝛro. poterit eciam ꝯpelli per executorem ille qui habet ꝯuocare capitulum vt ipſum ꝯuocet·vel ipſe idem ꝯuocare·licet primum tucius ſit· ad h̃ de offi·del. pterea· ſi autem aliqui venerit aliqui nõ dic qꝫ ſufficit pñtare decano vel ei qui ibi eſt maior. et hijs canonicis qui cum eo ſũt pñtes ad h̃ vt capitulo adimatur põtas vt hic dicitur. nec requirit qꝫ ꝓbet qꝫ maior pars pſenciũ ibi fuerit in edictis cũ citacõibꝰ et denunciationibus vniuerſitati faciẽdis ſufficit qꝫ in loco congruo coram maioribus et alijs ibidem inuẽtis publice ꝓponantur·ꝓj. di·qꝫ di ctis de poſtul·c·i·et in hoc ꝯcordãt doctores·ſ.de elec·bone·j Et ſi diceres qꝫ ð neceſſitate haberet ꝓbare qꝫ maior ps ibi fuerit pñs. pone qꝫ non ſit maior ps ꝯuenientes qui nec libẽter ad talia ꝯueniunt. hijs ſ qui vocati veniunt ſi ceat pñtatio ⁊ ſatis ẽ Quid ſi collacõ ptinet ad duos puta ad epm et ad capitulum nũquid p pñtatiõem alteri factam adimitur vtriqꝫ põtas·Dic qꝫ ſic ſm ꝯpoſt·qui hoc no· in predicta glo· v· jtem quid ſi collatio·ex quo enĩ põtas adimitur vni ſine q̃ aliis cõferre non põt ſ et alteri ſicut et vno ex pluribꝰ arbitris vel iudicibus impedito alij ꝓcedere ñ poſſunt· ſ.de offi.del· vno.ff.de arbi·ſi in tres·⁊·l.ſe.ad hoc facit lex q̃ dicit qꝫ ſufficiat denũciatio facta vni ex illis qui hñt domũ ꝯmunem.ff.de no.o.nũ.l.de pupillo.§.ſi plurium res.a. Conferendo· ſecus ſi fuiſſ ſcriptum de eo quod ducerent acceptandum.ſ.e.qꝫ cunctis.et·c·ne captande·b. Affectum.licet ſit affectum nõ tñ habet ius in dignitate vel p̃benda vt archidyaconꝰ vel p̃bendarius dici poſſ licet habet ius ad eam.vnde et reuocatoria ibi locum haberet·j·e ti.c.vlt·c. Firmitatẽ·ꝯtra·ſ.e.li·de ſhẽp·tibi qui.i·ſhẽ in fi.ibi·non ſcribebatur capitulo ſ ſoli executori qui etiã ptim erat ad ꝯpellend·ptim·ad ꝓuidendum h̃ vero ſcribebat capitulo et executori ad ꝓuidẽdum· ideo plus opatur hic q̃ ibi ſimplex pñtatio lrãrum.d. Cõpetentem· alias poſſet appellari.vt.ſ.de dilac·c·i·⁊ ſic nota executorem p̃figere terminum· ſi.ſ.de p̃ben.ſi tibi abſenti.c Poterit·

factam abſq; alia ci‑
am executoris inſinu‑
acione inhibicõne ſeu
reſeruacione beneficium pro quo tibi cõfe‑
rendo ſcriptum extite
rat adeo eſt affectum
ꝙ de illo alteri facta
collacio non obtinet
firmitatem. Immo ſi
capitulum infra ter‑
minum competentem
ſibi ab executore p̄fix‑
um mandatum apl'i‑
cum ei pro te directuꝫ
inquantuꝫ poterit nõ
duxerit adimplenduꝫ
extunc in ipſiuꝫ ex̄cu‑
torem poteſtas proui
ſionis huiuſmoi transfe‑
ratur et executor ipſe
canonicatum in conti
nenti poterit tibi dare
ac prebendam eciam
ſine alia capituli va‑
cacione vel moicia
ſi vacat. vl' cum o
lerit ſe facultas. Itẽ
Si ſoli ordina‑
rio pro te benefi
ciando executore non
dato vel ordinario et
executori vt euꝫ ad fa
ciendum quod man
datur conpellat aut
ſoli executori vt tibi
faciat de canonicatu et
prebenda vl' alio bene
ficio in certa eccleſia
dyoceſi ſeu prouincia

vt ex nunc recipiant in canonicum. cum poterũt ꝓuidebũt de prebẽda. f. Extũc. extremũ tẽpus deſignat. ff. de adic. et demon. l. 18. §. cum ita. et hoc intelligo ꝺ executore qui h̄ habebat in mãdatis. vt capitulo negligẽte exequeretur. ſi aũt ſimpliciter eſſꝫ datus puta ꝙ ſoli executori ſcriptum eſſꝫ tunc non haberet neceſſe negligẽciam expectare. et facit qꝺ dicã. j. e. pꝫ. 3. Vo cacione. hoc tenebat apoſt. in. j. glo. ꝟ. ſed quid ſi poſtꝙ execu‑ tor. ⁊ licet de canoni catu hoc ſatis videre tur cum de prebẽda ꝯ trarium videbat. ꝙ ſi cer capitulum fuerit negligẽs in vno nõ in alio ꝙ diuerſa ſũt mandata vnũ de re cipiendo. aliud de cõ ferendo. ad hoc ꝺ do lo et cõtu. cum dilecti ſed ex quo ſiue negli genſ in vno iam pre ſumitur in reliquo. ad h̄ de preſumpt. ſcribaꝫ. et optime. ſ. e. li. ꝺ dolo et cõtu. cũ Si ſoli or‑ qui dinario. Emanauit ad declaratio‑ nem decre. ſ. de p̄be. dilectus. ij. et. iij. ⁊ eoꝝ que ibi no. per h̄. ⁊ modernoſ. et eo rum que plene no. ꝯ poſt. de ſupplen. negli. pla. capitu lum. in glo. magna. ad prin. ⁊ ad correctionem ꝑ parte e orum que no. ſ. de p̄ben. c. vlt. et hoc dicit in ſũma. ſi ſoli or dinario vel ſoli executori ad ꝯpellendum vel ordinario et tali executori ſit ſcriptum ꝑ p̄ſentacõem talis mãdati nõ afficitur p̄benda niſi in litteris eſſet decretum. aut executor ille inſinuaſſet et interdixiſſꝫ. maxime cum decreto. vel racõe mandati iam eſſꝫ facta recepcio ad canonicum. In hijs caſi bus vel ipſorũ altero affecta ẽ p̄benda. ita ꝙ collacõ alteri facta nõ tenet. j. Ordinario. per ordinarium intellige il lum ad quem collacio ꝑtinet. ⁊ in hoc caſu intellige. ſ. de p̄ben. dilectus. ij. k. Cõpellat. ſecus ſi fuiſſꝫ datus ad ꝓui dendũ. ſ. e. pꝫ. l. Prouideri. de hac forma no. ſ. de ſupplen. negli. pla. abbatem. ſ. de p̄ben. ꝑ illoꝝ. de conſ. prebẽ. cum noſtris. m. Puniendus. ſ. de p̄ben. dilectus. ij. de offi. del. prudenciã. §. faciamus. johãnes. n. Adimitur. racõem dixi. ſ. e. pꝫ. o. Contra ipſam. et tũc eciam ante p̄ſentacõeꝫ lr̃arum af fecta eſt. ſ. de ſupplen. negli. pla. tibi qui. §. q̃nimo. alias nec ꝑ p̄ſentacio nem afficitur vt h̄. ⁊c. p. Inſinuãs. ſ. e. ꝙ cunctis §. ex p te. a. Interdixiſſꝫ. no. reꝓbatam opi. h̄. no. ſ. de prebẽ. c. vlt. vbi dicebat ꝙ executor datus ad ꝯpellendum non po terat interdicere. Conpoſt contra in preꝺ. glo. allegabamus

decre. quia cunctis §. ex parte. ſed i ꝓuiſore loquitur. ſꝫ illud vicarium eſt mandato vnde ſatis mandatum intelligitur. ſ. de elec. in cauſis. ff. iudi. ſol. iam tamẽ §. in hac. b. Iam receptus tunc enim negocium ꝓuiſionis faciende de prebẽ da poſt recepcionem vacante eſt deuolutum ad papam et ſic ca‑ p'lo ademptũ. iij. q. vj. dudum de ap. ut noſtꝝ de offi. leg. licet de preben. inter cetera. vbi negocio ꝑ mutacionis p̄bende ad papam deuoluto non valuit collacio ordinarij de p̄benda que permutari debe bat. c. Tunc enĩ ſcilicet in hijs tribus caſibus vel altero eo rum ſcilicet cum erat decretum cum execu tor inhibuit vel iam facta erat recepcõ. ⁊c. d. Firmitatem. ad breuem ⁊ plenam in dagĩnẽ veritatis hu ius materie. primo vi dendum eſt de expe ctantibus quis alteri p̄feratur. Secundo q̃ gracie prebendas af ficiant. Ad p̄muꝫ di ſtingue aut vterꝙ ex pectat auctoritate a poſtolica aut alter tã tũ aut neuter. In pri mo caſu ſubdiſtingue ꝙ aut vtriꝙ collat' eſt canonicatus a pa pa aut vtriꝙ mandatur conferri aut alteri eſt collatus. al teri ꝯferri mandatur. Si vtriꝙ collatus ẽ canonĩ. a papa ſi apparet quis primo impetrauit ille p̄fertur quantũcũꝙ ſecundo impetrans p̄mo ſuas p̄ſentet litteras ⁊ p̄mo reci piatur de p̄ben. cum cui ⁊ ſic debet intelligi de ſupplen. negli. pla. capi tulũ ſancte cruc. s hoc fallit in caſibus in quibus p̄fertur ſe cundus impetrans p̄mo ſi p̄mus fuit negligens petere p̄ bendam ſibi debitaꝫ. ſ. e. h. de p̄ben. ſi clericus. §. ve. de reſcrip. tibi qui in fi. Primo quando debetur dignitas. ſe cundo que habet p̄bendaꝫ annexam. ſ. de p̄ben. quia ſepe Tercio quando ſecundus ex ſe habuit prerogatiuam. ſ. de p̄ben. c. pl'. Quarto quando ſecundus non ex pſona ſua ſed ex pſona tercij impetrantis ſup p̄mum p̄rogatiuam habet. j. e. pꝫ. Quinto ſi vacauit ſacerdotalis p̄benda et ſecundus eſt in etate non p̄mus. ſ. de preben. ei cui qꝺ tamen ſane intelligas ꝓut ibi dixi Idem putant quidam in caſu decre. e. ti. ſi pauꝑ ſed dic vt ibi dixi hoc cum appa ret quis p̄mo impetrauit Si autem non apparet ex data vel alio modo quis primo impetrauit aut alter p̄uenit in preſentando aut ambo concurrunt Si alter preuenit ille prefertur. Si autem ambo concurrunt ille vel illi i' ipoꝝ

prouideri mandatum apoſtolicū ſit directū per talis preſentacōez mādati ordinari ip=ſi factaz· licet ſi contra faciat puiendus exi=ſtat. ei tñ poteſtas ſic non adimitur confe=rendi quin teneat al=teri facta collacio ab eodem niſi nos in gra=cia tibi facta decreuiſſe=mus irritum et inane quod fieret contra ip=ſaz aut executor hmoi ordinario ſuā inſinu=ans poteſtatem ne al=teri conferat beneficiū de quo tibi eſt ſcd'ūz tenorē huiuſmodi mā=dati apoſtolici prouī=dendum interdixiſſet eidem preſertim cum interpoſicōe decreti· ul' niſi tu iuxta dictū mā=datum eſſes in canoni=cum iam rceptus tūc enim prebende colla=cio alteri facta firmita=tem aliquam non ha=beret· Item

Sedoritate mar=tini pape prede=ceſſoris noſtri quodā ad prebendam primo in parmenſi eccleſia vacaturam null lȝ de iure debitā ī eiuſdē eccleſie canonicum re=cepto et alio a nobis

maior ps ad quos collacio vel recepcio ſpectat alterū eli gere tenentur ⁊ ille ſolus admittetur et alteri preferetur niſi papa vtrūqȝ voluerit puideri vt·ſ·de ſſ·p·duobus·ij· ſſēn·Si autem neutri collatus ſit canonicatus ſꝫ vtrique ↄ ferri mandatur aut ↄſtat quis primo impetrauit aut non Si nō ↄſtat tūc dic vt·ſ·px·dixi quādo vtrique collatus erat per decre·de ſſ·p·duobus ij ſſēn·Si con ſtat aut mandatur v triqȝ pure conferri ā alteri ſub ↄdicione al teri pure·aut vtriqȝ ſub condicione·Si ↄ ſtat quis primo ⁊ mandatur vtriqȝ pu re conferri datis exe cutoribus ad puidē dum ſi primus p̄mo preſentauit et primus receptus fuit ſꝫ nulla queſtio Si vero ſcdū dus primo preſenta uit et primo fuit re ceptus adhuc indiſti cte in prebenda vacā te poſt recepcionem primi vel eciam ante ſi adhuc non erat col lata ſecundo preferē p̄mus impetrans de reſcrip·tibi qui·i·ſſē· Si āūt tempore re cepcionis p̄mi iam e rat p̄bēda collata ſe cundo aut in litteris primi erat decretum et tunc indiſtincte p̄benda illa p̄mo debētur de ſſ·p· tibi qui·ꝗ· quinimo·Aut non erat decretum ī litteris et tūc aut executor inſinuauit reſeruauit et inhibuit maxime cum de creto aut non In primo caſu prebenda vacans poſt reſ uacionem ⁊ inſinuacōnem collata ſecundo·p̄mo et nō ſe cundo impetranti debetur ut·e·c·ꝗ· idem ꝗ̄·In ſecundo ca ſu poteſt prebenda ſibi collata ſecundo impetrans p̄mo preſentans ut·e·ti·tibi qui·i·ſſē·in fi·Quod autem dixi p̄mo impetrantem preterꝙ̄ ſꝫ vlti·caſu preferri intelligas ſane vt eciam p̄feratur ſecundus in caſibus quos·ſ·px·p te notaui. Si vero mandat alteri ſub ↄdicione alteri pu re conferri Si prima eſt pura ſecunda condicōnalis idē quod·ſ·Si vero prima gratia eſt condicionalis pura ut puideretur ſi acceſſerit ↄſenſus capl'i ſi ſecundus pure im petrans p̄us ꝙ̄ conſenſus accedat ap̄ vel executore ſuo obtineat canonicatum prefertur p̄mo alias p̄fertur p̄mus ſ·de ſſ·p·ſi p te Si vero vtriqȝ mandatur ſub cōdicōne conferri puto ꝙ qui p̄mo ad puiſionem et condicionem puenerit ille preferatur in aſſecucione prebende tunc l'p⁹ vacātis ar·p̄dicte decre·ſi p te iam enim dies date ad diē condicōnis refertur ad hoc·ſ·de ap·preterea de voto licet de ↄdi·ap·ſup eo·Si vero non appeat quis primo ad con dicōem puenerit·ſatis eſt ſeruandum qd' dicitur·ſ·de ſſ·p· c·pnt·Si āūt canonicatus alteri collat⁹ eſt·alteri cōferri mandatur·aut primo impetranti collatus eſt·ſecundo vō ↄferri mandat aut econuerſo·aut ignoranter quis primo impetrauerit·In p̄mo āūt caſu dubium nō eſt primo impetran=tem p̄ferri de preben. cum ali·In ſecundo adhuc primus impe trans p̄fertur ſecun do·ſ·de ſſ·p·tibi q· de prebē·ſi aplice·ad fi·quod verum puto niſi in caſu in quo·ſ· dixi ex duobus quib⁹ mandatur cōferri·ſe cundum primo p̄fer ri·de ſſ·p·tibi qui·i· ſſē·in fi·ſi āūt nec ex data nec alio modo appet quis p̄mo im petrauerit·indiſtincte tunc p̄fertur cui col latus eſt canonicatus ſ·de ſſ·p·te·duob·i· ſſē·ſi vero alter tan tum ap·auctoritate expectat iſte ſiue ſit p̄mus ſiue ſecundus p̄fertur inferiorum le gatorū vel quorum cumqȝ auctoritate re ceptis vel expectanti bus·ſ·e·ti·de prebē· hij qui·ſi āūt aliqs eſt receptus auctori tate legati habentis ſpāle mandatū a pp̄a·auctē pape re ceptus intelligitur·vt ibi·ij·ſſē·interdū eciam recepti p lit teras facultatis intelligūtur recepti auctē ap·quod dic·vt ſ·e·li·de ſſ·p·cum aliquib·ſi āūt aliquis expectat auctori· legati ſecūdus vero auctē pape·demum impetret p̄mus ↄ firmationem et executores a pp̄a adhuc p̄fertur ſecund⁹· ſꝫ ille p̄mus prefertur omnib poſt ſuam ↄfirmationem im petrantibus a pp̄a·ſ·de preben·ſi aplice·⁊·c·ſi eum·Si ve ro neuter expectat auctē ap·aut vterqȝ ex reſeruatiōe lega ti·aut vterqȝ ex rcepcōe capituli aut vnus ex receptione ca pituli·alter ex reſeruacōe legati·prima dubitatio hodie nō procedit·qꝛ aut vnus et idem legatus fecit reſeruacōnem et tunc non valet ſecūda nec eius poceſſus et decreta·vt·ſ·de offi·lega·pn̄ti·ꝗ·ceterum·aut p̄ceſſor fecit primam·ſucceſ=ſor ſecundam·adhuc non procedit queſtio·quia exquo ad collationem iam vacandum·poceſſum nō erat·expirant re ſeruationes et decreta·finito legacōis officio·ut·e·c·i·ſſē· Si vterqȝ auctē capituli expectat de equitate deberetur p̄ mo p̄benda ſi tamen capitulum eam ſecundo vel neutri ſed alteri tercio ↄferat tenet collatio·qꝛ capitulū ius ad p̄mam vacaturam dare nō potuit ſꝫ pp̄a ſolus·ſ·e·c·ij·⁊ de hoc·ſ·

de p̄ben. relatum p inno. et host. et dicunt quidam q tales receptiones nō valent hodie p decre. s. e. detestanda. quod nō credo ut ibi dixi. Si vero unus expectet ex receptōne capl'i alter ex reseruacōne legati puto q siue sit primus siue secundus illi p quo reseruata est a legato debetur. q cum potuerit reserua re p̄bendā nulli debi tam ut. s. de iur. pat. cum dilectus. ista au tem nulli est debita. quia ut dixi capl'm ius ad vacaturā nul li conferre potuit er go super ipsa tenuit reseruacō lega. et sic g̃ illam inhibiciones reseruacōnem ⁊ de cretum alteri confera tur nō valeat ut in preal. decre. cum dile ctus. s. de offi. del. p senti. i. lib. ❡ Viden dum est de secūdo sci licet que gracie p̄bē das afficiant. Et dic breuiter. q si papa o tulit canonicatum sta tim affecta est prebē da que tunc vacabat vel que primo vaca bit nulli alij de iure debita. s. de preben. si postq. et c. dudum ita q si eciam ab ig norantibus et igno ranti conferatur non valet collacio ut ibi. Si autem nō ptulit canonicatū statī s; mādauit pferri āt mādauit pferri p̄mā quā acceptaret. aut p̄maz q̄ vacaret. i p̄mo casu nō est af fecta p̄benda q̄tumcumq; fiant inhibiciones reseruaciones et decreta. nisi p̄mo fiat acceptacō vel ipsius vacātis vel p̄me vacature vel ex cā secūde vel ulterioris ut. s. e. q cun ctis. §. pe. ad fi. certam autem et expssam anteqū vacet talis acceptare nō potest ut. s. e. ti. ne captande et si talez accep tet. per talem acceptacionem p̄benda non afficitur ut ibi. Si autem de canonicatu et p̄benda si qua vacat vel que p̄mo vacabit puideri mandauit. aut mandauit illi ad quem ptinet collacio. aut solum executori ut compellat. aut illi et executori ut compellat. aut illi ⁊ executori ut pui deat. aut solum executori ut puideat. In p̄mis tribus ca sibus p p̄sentacionem lrārum non afficiatur p̄benda nisi i tribus casibus vel altero ipsoꝝ. Primo si in gracia erat decretum tunc enim statim p p̄sentacionem lrārum affe cta est p̄benda. ut h. Item si non erat decretum. si auctori tate illius gracie in canonicum fuit receptus. tunc p recep tōnem affecta est p̄benda ut hic in fi. Item cum executor insinuauerit et interdixerit maxime cum decreto. Hos ca sus habes h et sic intelligantur decre. de p̄ben. dilectus. ij

in eadem ecclesia simi liter graciam accepto secundo. tercius deinde eciam auctoritate nr̄a in ipsa parmensi ec clesia in canonicum et in fratrem recipit cuz prerogatiua gracie qd omnibus predecessoꝝ nostrorum auctorita te non autem nostra receptis in assecucōe prebende debeat ante ferri. post hec aūt ques dam vacauit preben da in ecclesia memora ta. queritur quis eoꝝ alteri preferatur. et se cundum quem ordinē prebendas assequi de beant tres predicti. ❡ Cū g̃ ex tenore gra cie tercio a nobis con cesse appareat eviden ter nos voluisse pri mo tercium ⁊ secdm ter cio sic anteferri. decerni mus q primam secun dus. secundam tercius et terciam primus de bet obtinere prebendā. alias forma mandati minime seruaretur. li cet enim ex persona sua secundus primam op tinere non posset ex p sona tamen tercij qui primum superat illam habet sicut contingit i successione illius qui

et. iij. In casu quarto. s. quando scribitur illi ad quem perti net collatio dato executore ut puideat h per p̄ntationem lrārum factam collatori afficitur p̄benda. ita q collatio po stea alteri facta non tenet. s. e. pri. ⁊ sic intelligi debet. s. e apposuit. qd quidam vero putant nisi executor ille pnunci asset se executorem nō esse. p decre. s. de pre ben. dilectus. iij. qd vero non puto. nam affectio p̄bende que p presentacōem erat inducta tolli nō pōt in p̄iudicium impe trantis p executoris inquam pnunciati onem. unde ibi secun dam opinionem tene o vl. glo. si executor datus fuerat ad pui dendum. ut. s. c. pr. dico tamen tutum i petranti q ab illa p nunciatione appellz. In quinto casu quando soli executori scribit ut puideat h per so lam insinuacōem ex ecutoris ⁊ notificaci onem eius q vult p̄ bendam p illaz p̄ota tem pferre eciam si nō interdicat puto affici prebendam. s. e. qua cunctis §. ex pre. et sic erit ista dis̄a quando scribitur soli executo ri ad compellendum. ⁊ quando soli ad pui dendum. ut q primus ut afficiatur p̄benda habet insinua re et interdicere ut h. secundo sufficiat si insinuet. ut in p̄di cto. §. Racōem diuersitatis collige ex hijs que dixi s. e. pr. Auctoritate martini. pulcher casus iste decī. similis illi quem habuisti. s. de p̄ben. c. pnl. Et emanauit ad declarationem ⁊ correctionem eoꝝ que no. Ipost. s. de lib. p. capitulum. in glo. magna §. item si duo recepti sunt. Et breuiter dicit. c. q si tres sunt expectantes in eccl'a. un9 auctoritate martini. alter auctē bonifa. tercius eiusdem au ctoritate cum p̄rogatiua ut preferatur omnibꝫ receptis nō auctē boni. p̄bendas hij psequentur hoc ordine. q primā habebit secundus secūdam tercius. terciaz p̄mus. quod p batur ar. legati. b. ❡ Martini. ita forte fuerat de facto. vel studiose hoc dixit. q in expectantibꝫ auctoritate nicolai vel celest. non pcedebat dubitatio ppter reuocatoriam bonifa cij de qua dicitur. j. pr. c. ⁊. s. de prebē. c. p. et antepenl. c. ❡ Similem. cum nulla p̄rogatiua. ut patet p inferiora. ❡ Preferatur. in illa p̄benda. c. ❡ Voluisse. voluntas igi tur ipsius seruanda est et mādatum. de p̄ben. cū de nou cum si. f. ❡ Primam secūdus. cōtrarium dicebat Ipost in pre dicto loco in simili vel eadem questione que talis est p̄m9

receptus fuit per lr̃as generales. secundus p specıales. tercius per spāles cum hac cl'a q debere pferri omnibꝰ receptis in ecclesia auctē generalium lr̃arum. querebat ſm quē ordinem deberēt p̄dicti p̄bendas assequi. et dicebat q post. q tercius excludebat p̄mum. ſ q primus excludebat secūdū. qui secūdus post pocēbat terciū ex psona ipsiꝰ secundi. et si non ex sua. primꝰ debebat hēre primam. secundus secdam. tercius terciā ſm regulam. si vinco vincentem. ꝛc. ff. de diu. et temp. pscrip. l. cū ac cessionibꝰ. ad hoc. s̃. de offi. lega. dilectus ſ hoc est falsum vt h vides. et satis id patet p ɔsideracōem intencōis pp̄e. vt dicit lr̃a. intencio eñ eius fuit scōm pferri tercio. et terciū primo et sic seruetur ordo. et sic eciam fallit et locum habet regula illa. si vinco. ꝛc. de q̃ no. xxiij. q. i. rogāꝰ. et fallit eciam regula illa in casu. l. j. posite. ff. ad terull. eqll simum §. si ex filio. C de na. li. autē. licet. in auten. de equali. do. §. hijs. et. ff. qui pot. in pigno. ha. l. claudiꝰ. felix. § ¶ Seruaretur. que cū diligenter est seruanda. s. e. li. de prebē. cū de nō cum suis cōcord. h. ¶ Contingit. ponit casum leg. ff. ad tercul. l. ij. § obicitur. v̄ si sit agnatus. al' est ibi. §. i. ¶ Patre. carnali. ſ adoptato vt sequitur. k ¶ Fratre nō ɔstitutis in adoptiua familia et de carnalibus intellige. f. ¶ Pater. carnalis ɔstitutus in adoptiua familia. vnde desijt esse agnatus. a. ¶ Agnatus. scz frater. Tres ḡ ponit regulas. p̄ma q pater carnalis adoptatus excludit mr̄em carnalem. secunda q mater excludit agnatum qd hodie ſm iura. C. et aut. nō habet locum. tercia q agnatus excludit p̄rem carnalē in adoptiua familia ɔstitutū. pone ḡ patrem p̄mū impetrātē

ab intestato relictis patrem adoptiua familia constituto matre atque fratre decedit in qua successione pater ex se matrem excludit. sed quoniam talem patrem agnatus materque vincat agnatum mater patri non ex semetipsa. sed agnati persona in successione huiusmodi antefertur ¶ Item

Quoniam ex constitucōe nostra per quam paulo post promocionē nostram ad summi pontificatꝰ apicem omnes collaciones prouisiones reseruaciones et concessiones super canonicatibus dignitatibus personatibus prebendis officijs porcionibus prestimonijs ecclesijs parochialibus ruralibus et alijs quibuscū que beneficijs ecclesiasticis vacaturis quocūque

nomine censerētur ac eciam super canonicatibus sub expectacione dignitatum vel aliorum quorumcumque beneficiorum in quibus ius non esset quesitum in re licet ad rem a felicis recordacionis nicolao pp. iiij. et celestino. v. predecessoribꝰ nostris factas siue concessas auctoritate ap. in fratrum nostrorum presencia omnino cassauimus irritauimus et vacuauimus cassas irritas et vacuas nunciauimus: et nullius fore decreuimꝰ firmitatis. multe dubitaciones insurgunt vt vnde prefate constitucionis reuocatorie processit edicio interpretacio eius quoque procedat: presenti declarandū duximus sanctione q in illis qui edicionis tempore supradicte vltra statutum numerum

matrem secundum agnatum tercium cum prerogatiua. et sic intelligas. Et sic nota q in assecucōne p̄me prebende tercius nocet primo et sibi quo ad illam non pōest tn̄ sibi pōest in hoc q ciaus suam ɔsequitur et est simile. vxor legitima excludit naturales non legitimos. q alias si non essē pies vel vxor l'ima succederent in duabus vncijs. et tamen ipsa vxor excluditur ab agnatis C. vnde vir et vxor. l. i. sed si ipsa non supessē naturales excludunt agnatos in duabus vncijs hec probantur. C. d na. li. auten licet. et in. autē. quibus mo. na. eff. d. le. §. si quis autē col ¶ Quoniam. la. vi. Emanauit de claratorie ad reuocatorias de quibꝰ dixi s̄. de preben. c. ampe. et. pe. c. ¶ Constitucōne. a p̄ncipio dum erat neapolim forte vsinici erat ɔstitucō postmodum fuerūt due vna sup gracijs in col. alia super gracia celestini. ut dixi de p̄bē. si is cui. d ¶ Post f. vi. kal' ianuarij vt ibi dixi. i. quinto die exeunte decembri. et sup h vide quod dixi in fine huius li. super data. c ¶ Apicem. sic s̄. in pxe. huius li. §. sane. et. xl. di. si vos. f ¶ Procedat. xi. q. i. §. ex hijs d sen. ex. inter alia. C. de legi. l. ulti. et de multiplici interpretacione habes in p̄dicto §. ex hijs et de postula. c. i. §. ¶ Locū habet habes igitur p̄mum casum declaratorum. s. in hijs receptis vltra numerū expectantibus porcōnes vel p̄bēdas. b ¶ Nicolai. scilicet auctoritate nicolai vel celestini. i ¶ Decessum. vel deposicionem vel iuris priuacionem de elec. cum in cunctis. de eo. et ɔtu. veritatis. k. ¶ Distinccio nunquid impetrans in tali ecclesia vt sibi prouideatur de canonicatu et p̄benda si vacat vel q̄ primo vacauerit vel se facultas obtulerit in tali ecclesia recipiatur p

erant per eoſdem pre‑ deceſſores canonici ſub expectacione preben‑ darum vel eciam porci‑ onum eadem conſtitu‑ cio locum habet. ¶ Si autem huiuſmodi re‑ cepti vltra numerum diſtribuciones et alia vt canonici de nume‑ ro exiſtentes ſic tem‑ pore dicte reuocacionis habebant et per ceſſi‑ onem vel deceſſum il‑ lorum qui erant intra numerum ex vigore prioris gracie nil am‑ plius aſſequi expecta‑ bant niſi diſtribucio‑ num ſeu parcium ſua‑ rum augmentum cum forſan eſſet eccleſia in qua canonicorum non autem porcionum nu‑ merus vel prebenda‑ rum diſtinctio habeba‑ tur. quantocunque inter pau‑ ciores cultuſ eius eccleſie diuiduntur prouentus tanto maiores fieri poſ‑ ſint ſingulorum perci‑

piencium porciones ad iſtos vel eos qui per litte‑ ras facultatis dictorum predeceſſorum noſtrorum in aliquarum eccleſi‑ arum canonicos erant recepti licet prebendas vel alia beneficia expe‑ ctarent conſtitucionem certum eſt non exten‑ di prefatam. ¶ In il‑ lis vero qui vltra nu‑ merum auctoritate pre‑ fata in aliquarum ec‑ cleſiarum canonicos iam recepti quantum ad capitulum et ad chorum ac diſtribucionum per‑ cepcionem quottidia‑ narum plenitudinem iuris canonici tunc ha‑ bebant ſed in eis digni‑ tates perſonatus pre‑ bendas porciones vel alia beneficia que dan‑ tur tantum exiſtentibus de numero expectabant conſtitucionem prefa‑ tam locum habere ra‑ cione huiuſmodi expe‑ ctacionis dubium non

has lrās. et dicunt quidam quod non. quia adiccio non eſt ex‑ tincta que ibi prebenda non vacat nec vacare pōt. de preb. di‑ lecto. quia eciam talia reſcripta vt ambicioſa ſunt reſtringenda de elec. dudum. ij. de preben. quia. j. Alij dicunt quod ſi ſimpli‑ citer ſcribatur vt recipiatur non obſtante certo canonicorum numero. ſi non adici‑ atur quod prouideatur ſi‑ bi de prebenda ſi vacat vel quam primo vacaue‑ rit tunc ſtatim recipi‑ etur eciam ſi numerus canonicorum ibi ſtatu‑ tus non eſſet quia illud non obſtante non minuit ſed addit ſcilicet quod ſtatim recipiatur licet ibi cer‑ tus ſit numerus. ſed ex quo adicitur de pre‑ benda ſi vacat. etc. pa‑ tet quod de tali eccleſia non pōt intelligi vt ſuperius dictum eſt. Tercij dicunt quod ſi non eſt diſtinctus nume‑ rus canonicorum nec pre‑ bendarum. tali impe‑ tranti non prouidebat ſed ſi numerus canoni‑ corum ſtatutus eſt vt in queſtione propoſita et caſu noſtro per conſe‑ quens ſtatutus intel‑ ligitur certus nume‑ rus porcionum. ad hoc de poſt. tranſlato. et i‑ dem dicit econuerſo hoc poteris videre per Inno. ij. c. ti. ex parte et per apoſt. de reſcrip. capitulum. i glo. mag‑ na. ſed idem quod ſi papa mandat aliquem ho‑ ſti. autem in preb. ij. de‑ cre. ex par. dicit indi‑ ſtincte. quod eciam ſi non ſit certus numerus canonicorum nec preben‑ darum. eciam ſi in re‑ ſcripto caueat quod aſ‑ ſignetur prebenda va‑ cans vel quam primum ſe facultas obtulerit et non ob certo cano‑ nicorum. etc. valet reſcriptum. ſequitur enim ſecundum eum quod ſi papa mandat prouidere in eccleſia in qua certus numerus eſt quod eſt minus impetrabile quod multo forcius in eccleſia in qua non eſt certus quod magis eſt impetrabile. allagat de deci. ex parte iij. quia ſi. ſunt legi. per venerabilem. de tranſla. c. vi. nec ob‑ ſtat quod talis ſtatim canonicatum et prebendam habebit. et quod

ſi hoc duo ſit obediendum eſt de reſcrip. ſi quando nec ob‑ ſtat quod non extabit condicio ſi vacat. quia illud ſi vacat non fuit appoſitum vt recepcionem addicionalem reddat vel vt impedimentum inducat. facit. ij. de reſcrip. conſtitutus. ſed vt impedimentum remoueat ſi quod eſſet et que cauſa dubi‑ tacio nil tollende in reſcriptis inſerunt ius eius non ledant nec mandatum impediet ff. manda. quia de mutu‑ a. ff. de nili. teſt. ſimi‑ les. nec ambicioſum eſt pauperem clericum ſibi beneficium impe‑ trare de eta. et qua‑ liam de preben. cum ſecundum non ob. decre. ex parte et decre. dilecto. quia licet in tali eccle‑ ſia in qua nullus eſt numerus tantum conali‑ um locum non habet vt ibi prouiſio tamen papalis locum habet ad hoc. ix. q. iij. cuncta per mundum et. c. per principalem fatetur tamen quod obſtabit im‑ petranti penuria ec‑ cleſie ſi tanta ſit quod non ſufficiat pluribus non qualitercumque ſed quod qui‑ libet honeſte de ſua porcione viuere poſſit ſecundum conſuetudinem pro‑ uincie vel in eadem ec‑ cleſia antiquitus ob‑ ſeruatam. ij. de inſti. c. i. et. ij. a. ¶ Porcio‑ nes. de poſt. cum. M. in prin. b. ¶ Iſtos. tales qui per vacacionem nil recipiunt non porcio‑ num augmentum. c. ¶ Vel eos tacite ag‑ greditur alium caſum quem reuocatoria non comprehendit. d. ¶ Facultatis. conceſſas eis ad quos alias per‑ tinebat recepcio nec cautum erat in litte‑ ris quod auctoritate a‑ poſtolica id facere poſſent ſed dico per decre. ij. de reſcrip. cum aliquibus et per verba ipſius reuocatorie que ſcripſi in pre‑ dic. c. ſi is cum ibi dicitur per dictum anteceſſorem noſtrum ſeu eius auctoritate factas conceſſas ſeu commiſſas etc. e. ¶ Prefatam racio quia non ſunt ipſorum pontificum ſed re‑ cipiencium auctoritate recepti vt dixi in predicta decre.

eriſtit. ¶ Sane in hijs que ſuper canonicati-bus prebendis et dig-nitatibus parochiali-bus vel alijs eccleſijs ſeu beneficijs quibuſ-cumq; a dictis pred. noſtris litteras impe-trarunt eaȝ ſi per exe-cutores illorum facte fuerint reſeruaciones. decreti interpoſiciones. varijq; proceſſus et eciam ſi eadẽ beneficia tunc vacabant et per impetrantes petituȝ fu-erat ab executoribus. ꝙ eis illa conferrent. non tamen ipſoruȝ be-neficiorum vacanciuȝ collaciones tunc tem-poris erant facte locuȝ habet conſtitucio ſup-dicta ut omnes hmõi gracie quarum racõe tunc non erat ad col-lacionem proceſſuȝ et ſic per cõſequens ius in re non fuerat ipſis impetrantibus acqui-ſitum intelligãtur pe-nitus reuocare. ¶ Bo-nifacius viij.

Ne ſede vacante ali-quid innouetur.

[S]I ad epiſco-pum et capi-tulum commu-niter ptineat collacio prebendaruȝ mortuo epiſcopo vel a benefi-cioꝝ collacione ſuſpen-ſo. poterit capitulum vacantes conferre p-bendas. eciaȝ ſi epiſco-pus intereſſe habeat in collacione huiuſmo-di vt prelatus. ¶ Iteȝ poterit epiſcopꝰ ſi ca-pitulum ab ipſa colla-cione ſuſpendi contin-gat. vel ſingulariter omnes de capitulo ma-ioris excommunicacõis vinculo innodari. ¶ Cũ vero ad ſolũ epiſcopũ prebendarum ſpectat collacio cum conſilio ſui capituli vel aſſen-ſu defuncto epiſcopo vel ſuſpẽſo niſi epiſcopꝰ in petenda relaxacõne

cum aliquibus. ff. ¶ Exiſtit. iſta igitur eſt drã inter hunc caſum et ꝑx. quia ibi expectabat tantum augmentum por-cionis hic certam prebendam vel porcõnem dandam ſo-lum hijs qui erant de numero. ad illam igitur expectacio-nem reuocatoria non extenditur ad iſtam ſic. g. ¶ Erant facte nota ꝗ regulã quod per me nõ ſtat 2c. ſ. de eo qui mit. i poſ. c. ij. vbi de h nã p me nõ ſtetit quin fieret michi collacio ſed p executoreȝ et ta-men reuocatoria locũ habet. Et eſt iſte ex-cogitatus caſus ꝑpt reuocatoriam que re-uocauit omne ius ad rem ſed p peticionem ad rem nõ in re ius habebam ⁊ ſepius habes ſimile ꝙ non ſuffiat quid petere ñ obtineatur. ſ. d renũ-ci. quidam ⁊. e. li. de elec. ſi religioſus cuȝ ſimilibus.

[S]I ad epm ema-nauit h decre. ad declaracionem de-cre. ſ. e. illa ⁊ ad de-claracõnem et corre-ctõneȝ coꝝ ꝗ ibi no. gof. jnno. et hoſt. de conceſ. preben. ꝙ diuſ-ytatem. i. ¶ Mortuo idem eſt ſi quocumq; alio mõ vacet ſedes renunciacione ⁊ de-poſicõne vel quouis mõ ad hoc vij. q. i. ſ. ecce in quibus xxxiij. q. ij. in princip. k. Suſpenſo. pone ꝙ peccauit in decre. ſ. de preben. graue. ¶ Eciam ſi hoc dicat ꝑp-ter dñm jnnocẽci. ⁊ hoſt. qui dicebant ꝙ ſi epus intereſſet i. e. vt canonicus ꝑpter mortem eius nõ im-pediebatur capitulũ conferre. niſi ſicut p mortem alterius canonici ſi autẽ ut prelatus eo mortuo conferre non poterant non eſt verum ut hic vides joh. an. ¶ Prelatus. Interdum enim eſt vt canonicus de conceſ. preben. poſtulaſtis de preben. cum in eccleſia de appel. a collacione. ſ. e. li. n. ¶ Singulariter hoc dixi quia capitu-lum vniuerſitas vel collegium excõmunicari non debet j. de ſen. ex. romana. ſ. in vniuerſitatẽ. o. ¶ Maioris. ſi enĩ minoris eligere poſſent. de cleri. ex. mi. ſi celebrat. ſuſpenſi aũt vel maiori excõicatione ligati nõ eligunt nec eligunt vt de elec. cum inter. et de conſue. cum dilectus. vbi de hoc. p. ¶ Aſſenſu. h dixit cõpoſt. eſſe de iure cõi in ipſis prebẽdis cathedralis eccle. ut no. ſ. de elec. cum ec-cleſia vulterana. ſci-re debes ꝙ cum eps habet cõferre pben-dam cum cõſenſu ca-pituli ſi ſunt. xx. cano-nici. ⁊ x. conſenciant ñ valet collatio. ꝙ nõ habet maiorem pteȝ capituli. ſȝ ſi haberet vocem in capitulo vt canonicus tũc dicere-tur facta ab. xj. ⁊ ſic a maiori pte capituli d conceſ. pben. poſtula-ſtis. jnter iſta autem duo ſcȝ conſilium et aſ-ſenſũ eſt magna dif-ferẽcia. quod dic vt no. de arbi. cum olĩ. de elec. cum in veteri q. ¶ Niſi. iſtud niſi venit exceptiue a ſu-ſpenſo. johannes. r. ¶ In mora. ſiĝ ſi eſt i mora bñ poterit ſe i-tromittere capitulũ. Sed quero nũquid capitulũ hoc caſu ſta-tim exquo eps fuerit in mora poſſit cõfer-re. vel an poſt morã petendi ſex menſes. habeat expectare ⁊ videtur ꝙ exquo fu-it in mora petẽdi ab-ſolucõem demũ poſt ſex mẽſes et nõ ante conferre poſſit. ꝙ ante ꝗ fuit in mora non currit tẽpus poſtea incipit currere. de cõ-ceſ. pben. ꝙ diuerſi-tatem. de elec. c. vlt. ſi epus ſimpliciter ſi-ne conſenſu capituli ha-beret conferre. locũ ha-beret qd. ſ. dixi. ſȝ h de conſenſu capituli habet conferre. vñ vi-detur a contrario iſtius lre ꝙ ſtatim exquo fuit in mora capi-tulum poſſit cõferre. ſȝ cum hic equipet conſilium et cõſen-ſum. vex puto quod prius dixi. ſȝ quando diceretur eſſe in mora hoc ipõ ꝙ ꝗ cito potuit licenciam nõ pecijt. ff. ad ter-tul. l. ij. ſ. conſeſtim. non tñ amara faciẽnda eſt interpretacio.

Folio 23

ff. de dona. inter virum et vx. l. ſi id quod. §. ſi quis ſm opas. nec calumnioſā. ſ. de priuił. in hijs. ff. ad exhi. l. pnł. arbitrabitur ꝙ hic bonus iudex. ff. de iure deli. l. j. Si autem aliquo ſe impediatur ne petere poſſit ſubuenitur ei. ꝙ nō eſt in mora. de conceſ. prebē. poſtulaſtis. niſi ipſe ꝯ procuraret. ff. ſi quis cau. l. ij. §. vl. de offi. deł. paſtoralis. §. ſi. 3. ¶ Vbi vero. facit ad ea que no. hoſti. de elec. c. vl. j. ſi. verſ. et conpoſt. de conſi. c. vl. in ſi. b. ¶ Cum conſilio. quid ſi cum conſenſu idem videtur cum eadem ſit rō vacacionis durāte in hoc caſu. et ad hoc. ſ. de preben. ſi apłica. et aliquā conſilium ponitur p conſenſu. de offi. deł. venerabilis. de fo. cope. c. j. Cōtrarium credo ꝙ cum habet eligere de conſenſu nō ſic liberam habet pōtatem ſicut cū de conſilio vnde minus habet expectare hoc caſu ꝗ̄ illo. dico tamen ꝙ non curret ſibi tēpus cum ñ poſſit eligere. de conceſ. pben. qz diuerſitatem. de elec. c. vlt. preterea ponamus in requiſicōe conſilij abſēciam p contradictione. ad hoc. ſ. de arbi. c. ij. e. li. quod in cōſenſu eſſe non pōt. et facit p hac pte quod dixi de ſẽp. ſi p te. c ¶ Medio. i. de hac vita et expone vt dicit xxiij. q. iiij. ꝯ autem vita. et quare dicit media ibi no. d. ¶ Ab eo. ſimile de ſẽpt. ſi graciosē. e. ¶ Remotis. arbitrarium erit hoc terminare ſm conſideratione tpis qui ſequitur. j. f. ¶ Imminere. hēs ſimilem caſum ſ. de offi. deł. ſi is cui. e. li. et no. ꝙ difficultas pſtacōis reddit obligationem inutilem. Contra id. ff. de v. ob. l. ij. §. i. it nec ſeruatur forma que merat colł. oi. ꝙ nō valet quod agitur. ff. de arbi. l. patu. So. licet in contractibꝫ grauis vel impoſſibilis modus vel addicio videt contractum. ſecus in ſpūalibus. ſ. de condic. ap. c. vlt. relatur ꝙ nec rem inutilem reddit. item periculum vacacōis q̄ imminet immutat ius quod [D]at eſſꝫ pud. d. ſic. j. d teſt. c. ij. e. li. de of. dł. ſi is cui [D]udū ꝓpetua alienacō facta d rebꝫ eccleſie vacantis nō precedente tractatu et ſine iuſta cā ñ valꝫ. h. ¶ Et. j. intelligas ꝙ quidam rector cuiuſdā eccle dyoc.

ſuſpēſionis huiuſmoī ſit in mora capitulum ſe non poteſt intromittere de eiſdē. Vbi vero de ſpeciali alicuius eccleſie conſuetudine vel ſtatuto beneficiorū collacio ad aliquem cum conſilio epiſcopi noſcitur pertinere. ſublato epiſcopo de medio cum conſilium nequeat tunc peti ab eo non erit ꝓpter hoc vacantis beneficij collacio differenda. nec cā ſi egerit in remotis. ita ꝙ ñ poſſit ipiꝰ preſencia in breui haberi quia in petendo et expectando eius conſilio poſſet vacanti beneficio periculum imminere ¶ Innocencius quartus

De rebꝫ ec̄c̄ ñ alienād̄.

Dudum et infra dictus dero archidiaconus ex aduerſo reſpondit illas decimas illi eccleſie reſtitui nō debere proferens in medium ordinacionē quādā epiſcopi dulmeñ. de cōſenſu capituli ſui factam inter alia continentem ꝙ idem epūs attendens prouentus archidiaconatꝰ dulmeñ. adeo fore tenues et exiles ꝙ nō ſufficiebant ad eius onera ſupportanda pfatas decimas archidiaconatui memorato conceſſit. Et infra. quia in cōceſſione huiuſmodi predicta eccleſia cum vacaret legittimo caruit defenſore

dulmeñ. petebat ſibi et eccleſie ſue reſtitui et adiudicari d cimas quas archidiaconus dulmeñ. percipiebat in ſua prochia que de iure et conſuetudine antiqua ptinebant ad ipſam eccleſiam dictus rector. et c. i ¶ Aduerſo ad peticionē ipſius rectoris. h. ¶ Reſpondit. conteſtando litem et facit quod dixi de lit. conteſ. c. ij. l. ¶ Non debere nec adiudicari ut in decliſione dixi et patꝫ in fine nam ſentencia et c. de or. cog. cū dilectus. in. ¶ Proferēs archid. excipiendo ꝯ intencionem actoris. n. ¶ In medium id ē in iudicium vbi ē medium inter actorē et reum. o. ¶ Capituli. p hoc videbatur valere de hijs que fi. a prela. c. ij. et iij. ꝯ ꝯ non ſufficit ex quo diligens forma ſeruata non fuit nec cauſa ſuberat et vacabat eccleſia vt ſequitur. p. ¶ Tenues. iuſta videbatur cauſa ſed nō apparuit vera ut dicitur i ſi. Sed nunquid dices iſtam iuſtam cauſam indiſtincte ſi alias fuiſſꝫ tunc vera certe ſic. ſ. de prebē. ex poſuiſti. naꝫ ecīā capellas poſſꝫ annectere ob hanc cauſam vt ibi dicitur epūs enim de conſenſu capituli ſui poteſt eccleſiam et res ſuas ex iuſta et honeſta cauſa alteri dare de hijs que fi. a prela. c. iij. et c. paſtoralis Sed ꝯ videtur expreſſe xvi. q. i. eccleſie vbi dicitur ꝙ antique eccleſie decimis priuari nō debent vt nouis oratorijs tribuantur p quod. c. indiſtincte dicebat hugo ꝙ epūs iniuito ſacerdote non poterat de iure vnius eccleſie alteri dare ſed nō eſt verum vt ibi no. et d hoc p ber. d reli. do. conſtitutis dic ergo ꝙ capitulum illud loquitur quando iuſta cauſa nō ſubeſt vel poteſt loqui quando ipſa eccleſia in nullo ſibi habundat ad hoc. ſ. de preben. cum cauſam p iſta pte facit de eccl. edi. ad audienciam. j. et. c. xvi. q. i. ¶ Onera. ſ. congrue ſuſtentacionis archid. hoſpitalitatis et epalium iurium. ſ. de pben. de monachis. r. ¶ In conceſſione huiuſmodi. facta. ſ. de decimis eccleſie tunc vacantis ſecus ſi concederetur vel vniretur ipſa eccleſia vacans quod dic ut in clemen. c. ti. ſi vna. ſ. ¶ Eccleſia que agebat et no. ꝙ ñ ſolū i cathedrali

eccleſia locum habet ꝙ ſe·va·ꝛc·ſ ecıam in minoꝛibꝰ eccle
ſijs·de offi·oꝛ·cum vos·Johannes·t·¶ Defenſoꝛe·ſi igitꝰ
eccl'a careat p̄lato debet ep̄s ſibi alium deputare defenſoꝛē
vel ycononū qui res eius colligat ꝯſeruet ⁊ gubernet·lxx
ix·di·qm̄ quidam·et de offi·oꝛ·cum vos·C·de ep̄is et cleri·
omnis·§·hec inebilo
minus·⁊ ad huius
officiū ptīnet exacte
re et denūciare iudi
ci qu re fiat aliena
cio·et ſi fiat ꝓpter ſol
uenda debita an pe
cunia poſſit hēri aliūi
de an de fructibus ſa
tiſfieri poſſet aut de
mobilibus et an po
cīꝰ expediat obligare
ꝙ͂ diſtrahere· an de
minus utilis poſſeſſi
onis p̄cio liberari poſ
ſet et caueat iudex ne
talis poſſ͂ corrumpi
ff·de rebus coꝝ·ma
gis·§·nō paſſim· ⁊
·§·ſe· hijs omnibus
ꝯſideratiſ defenſoꝛ di
ſtrahere poterit et ni
chilominꝰ ep̄s ſuam
interponit auctem·ſ͂
e·ti·c·i· de hijs que
ſi·a p̄el·cum ap̄lica
ſi vero ep̄s rē menſe
ſue alienet ſ͂ faciat
de ꝯſenſu capituli ſui
et archiep̄us auctoꝛi
tatem interponet·ad
hoc·ix·q·iij·c·ij·xcvj
di·bene quidem·circa
finem ſm̄ hoſti·a·
¶ Tractatus·ſm̄ qð
no· de hijs que ſi·a
p̄la· cu·⁊ debet dili
genter fieri·et utile
ē ſepius id facere ne
decipi poſſint· de ꝓ
bac·tercio·ibi quociens·ꝛc·Solet dubitari nūquid vale
ăt ꝯſenſus canonicoꝝ n̄ habiti in cōi·et dixit lau·ꝙ nō·ad
l·ff·de ſeruı·ruſ·ꝑ·per fundum·Reſ͂ndetur illud veꝝ in re ꝯ
muni pluribꝰ ut ſingulis· et idem tenet hoſti· in dicta dec̄
tia·⁊ approbare videntur inno·et ꝯpoſt·de ꝯſue·cum cōſue
tudinis·gof·de hijs que ſi·a p̄la·cum ap̄lica·⁊ in ſumma
ipſius ti·circa pri·dicit ꝯtra·nam licet inueniat in electiōe
ꝙ requiratur cōis ꝯſenſus·de elec·in geneſi·ſecus in aliēa
cione·e·ti·cum vos·xij·q·ij·ſi quia de reb·⁊ ad hoc ꝯcoꝛd·
quod olim ſ͂ no·b·qui dixit ꝙ ſpāle erat in electione qð a
principio erat nullum poſtea nō ꝯualeſcebat·de elec·audi
tis·in alienacōe tn̄ quod a principio nō valet ꝯualeſcit ſ͂
ſequenti ꝯſenſu ex nūc non vt ex tūc· Dici pōt ꝙ vbi non
ꝓceſſit tractat᷑ is vera ſit p̄ma opinio vt h·ſ͂ ſi pceſſerit et ꝯ

qui ſibi prius ab eo
dem epiſcopo debuerat
deputari·q᷑ eciam tra
ctatus ſolemnis et di
ligens qui in talibus
conceſſionibus perpe
tuis et alienacionibus
rerum eccleſiaſticaruꝫ
exigitur non fuit hitꝰ
in eadem ordinacionē
et conceſſionem ipſaꝫ
preſertim cum euidēs
neceſſitas quare fieri
debeat vel vtilitas nō
ſubeſſet·cō fratrum no
ſtrorum cōſilio decer
nimus non valere·di
ctas decimas ipſi eccle
ſie tanquam pertinen
tes ad eam ſentencıali
ter adiudicare curan
tes Gregorius·x·in
cōcilio ḡnali lugdun̄.

Hoc conſultiſſi
mo prohibemꝰ
edicto· vniuerſos et
ſingulos prelatos ec
cleſias ſibi cōmiſſas
bona immobilia ſeu
iura ipſarum laycis
ſubmittere ſubiacere
ſeu ſupponere abſqꝫ
capituli ſui conſenſu
et ap·ſedis licencia ſpe
ciali non concedendo bo
na ipſa vel iura in em
phiteoſim ſeu alias
alienando in forma et
caſibus a iure permiſ
ſis·ſed conſtituendo l'
recognoſcendo ſeu ꝓ
fitendo ab illis ea tan
ꝙ͂ a ſuperioꝛibus ſe te
nere ſeu ab ipſis eadeꝫ
aduocando·prout in
quibuſdam partibus
vulgariť dicit̄ aucop
er·ul' ipſos patronos
vel aduocatos eccleſi
arum ſeu bonoꝛum

liberauerunt alienare licet ſingulariter ꝯſenciant valeat cō
ſenſus et locum habeat ſecunda opi·Sed querit ſ͂ b· nū
quid ſolemnitas legis hoc ius porrectum in alienacione
reꝝ ec·locum habet et dixit b·ꝙ nō de neceſſitate dummo
do ſeruetur forma·xij·q·ij·ſine·nō ob·ꝙ ſit incorpatū in
canonibus quia alij
can̄·de eo nō faciunt
mencōnem·et ſuit po
ſitum ut ſciretur affe
ctus principum ad ec
cleſiam hoſt·ꝙ͂ ꝓpter
racionem·ſ͂·dictam ſ͂
tanta ſolemnitas in
deſuetudinē p vſum
ꝯrum abijt iij·di·§·
leges· diſtinxerunt
autem ſ͂ inno·et ho
ſti·inter decretum·au
ctoꝛitatem et conſen
ſum ſiue collaudacō
nem Decretum ē ſen
tencia qua iudex ꝯdū
ſituꝝ iuſtum foꝛe de
cernit auctoꝛitatē ſuā
interponendo vel ali
quem in poſſeſſionem
mittendo vel mitten
dum declarando·ff·
de damp·inſec·ſi ſin
ta·§·ult·et·§·ſi foꝛte
et interponitur ante
ꝯtractum·ff·de reb·e·l·
magis·§·nō paſſim·
et·§·ſe·Auctoꝛitas ē
auctoꝛizabilis conſen
ſus qui ꝯpetit ſibi ex
publico officio vel le
gittima adminiſtraci
one ſicut ſunt tutoꝛes
et curatoꝛes·ff·de au
ctoꝛitate tu·Cōſenſꝰ
autem ſiue collauda
cō eſt multoꝝ volun
tas ad quos res per
tinet ſimul iuncta·et
dicunt quidam ꝙ in alienacōne rei eccleſiaſtice nō req̄
ritur decretum de quo·ſ͂·dictum eſt ſed cauſe ꝯgnicio·au
ctoꝛitas epiſcopalis et conſenſus cleri·h· ¶ Perpetuis·
no·ꝙ in temporalibus in quibus nō ita leditur eccleſia ſuf
ficit tacitus ꝯſenſus de hijs que ſi·a p̄ela·c·ij· in ꝑpetuis
expreſſus et tractatus ſm̄ formam xij·q·ij·ſine ſm̄ b·c· ¶
Preſertim eciam tercium ꝓpter qð nō valuit conceſſio·d ¶
Eccleſie·nō formatur ſentencia in perſonam dn̄i·de hoc·ſ͂
de elec·querelam·e· ¶ Pertinentes·de iure ꝯmuni·ſ͂· de
deci·cum ꝯtingat·⁊·c·ci in tu·i·ꝙ͂·e·ti·dudū dic ut ibi
Hoc conſultiſſimo·Diuide hanc decre·in quatuor p
tes In quaꝝ p̄ma que durat vſqꝫ ad·§·ꝯtractus ꝓ
hibet ſubmiſſionem eccleſiaꝝ ſuoꝝ immobilium bonoꝝ
vel iurium fieri laicis abſqꝫ conſenſu capituli ⁊ licēcia ſpe

ipſarum perpetuo aut ad tempus non modicum ſtatuendo. Cōtractus aut omnes eciā et iuramēti pene vel alterius cuiuſlibet firmitatis adiectione vallatos quos de talibus alienacionibus ſine huiuſmodi licencia et conſenſu cōtigerit celebrari et quicquid ex eis ſecutum fuerit decernimus adeo viribus omnino carere vt nec ius aliquod tribuant nec preſcribēdi eciam cauſam pareāt. ¶ Et nichilominus prelatos qui ſecus fecerint ipſo facto ab officio et adminiſtracione. clericos eciam qui ſciētes contra inhibicōem predictam aliquid eſſe preſumptum id ſu-periori denunciare neglexerint a percepcione beneficiorum que in eccleſia obtinent ſic grauata triēnio ſtatuimus eſſe ſuſpenſos ¶ Laycì vero qui prelatos vel capitula eccleſiarum ſeu alias perſonas eccleſiaſticas ad ſubmiſſiones huiuſmodi faciēdas hactenus conpulerunt niſi poſt competentem monicionem remiſſa ſubmiſſiōe quā per vim vel metum exegerant eccleſias et bona eccleſiaſtica eis ſubmiſſa taliter in ſua libertate dimittant. Illi vero qui de cetero plātos vel perſonas eaſdem ad talia facienda compulerint cuiuſcumque ſint condicōis aut ſtatus

In ſecunda vſ ibi. et nichilominus. caſſat contractus quacūque firmitate vallatos contra hoc de cetero faciendos. In tercia vſque ibi. et contradicibus. punit plātos contra facientes clericos nō contradicentes laycos qui ipſos plātos ad hoc compulerūt vel compellent. In quarta vſ ad fi. punit laycos per tales contractus eo caſu quo valēt vel contra debitum nō vſurpare et penam apponit. g. ¶ Conſultiſſimo. id eſt cū multo conſilio facto. ſic fieri debent iura. xxxv. q. ix. apoſtolice. et C. de legi. humanum. vel id eſt per quod eccleſijs valde conſulitur. h. ¶ Vniuerſos. et feminas comprehendit. de hoc dixi ſ. de elec. generali. i. ¶ Immobilia. hec ergo prohibitio ad mobilia in quibus nō conſueuerunt tales fieri ſubmiſſiones nō extendit licet etiam mobilia que immobilia prohibeantur alienari. ſ. e. c. i. niſi que ſeruando ſeruari nō poſſunt. C. de admi. tu. lex q. ¶ Querit hic gar. nūquid clericus beneficiatus faciat fructus ſuos. et teſtari et donare poſſit. dixi de hoc. ſ. de offi. ord. paſtoralis. k. ¶ Iura. nouiura vel incorporalia pone inter mobilia bona. h eīm in veris quia idem ius ſtatuitur. ad hoc. C. de ſon. tem. p. l. vlt. incorporalia eīm preſcribi hūc vt immobilia vt ibi. ad idem C. de ſacroſanc. ec. iubemus. ij § i. l. ¶ Ipſarum. ſ. eccleſiarum. et ſic no. bonorum eccleſiaſticorum dominiū penes eccleſiam. de quo dic vt no. xvi. q. i. c. vlt. xij. q. i. expedit. de v. ſig. cauſa. m. ¶ Supponere. pro eodem ponūtur. vel ſingulis ſingula referens. n. ¶ Conſenſu. iſte requiritur regulariter in alienatione. et etiā preter hanc conſtitutionem requirebatur in hoc caſu. o. ¶ Speciali. nō ſufficit hoc caſu generalis et h eſt ius nouū et ſtatutum quia in talibus ſubmiſſionibus maius periculum verſatur. et ideo cautius quam in alijs alienationibus eſt agendum. xlij. di. quieſcamus. de elec. vbi periculum. ff. ad carbo. l. i. et quia quodam ſeruitus erat et ut lapa qui ſepe vexabāt vel vexari permittebāt eccleſias vt eis fierent tales ſubmiſſiones videntes illas vlterius fieri nō poſſe deſiſtant a talibus. ad hoc. ſ. de conceſ. preb. deteſtanda. o. ¶ Nō contradicendo. quidam male intelligētes

dicunt h prohiberi emphiteoſim et alios contractus a iure permiſſos ſed non eſt verum et. i. poſita diſiunctiua ſed huic intellectui contradicit nec eſt preſumendū etc. ſ. de elec. eccleſia veſtra ij. ſ. e. li. e. ti. cū expediat h ergo ſonat littera quia non prohibet papa bona ipſa alienari forma et caſibus alias a iure permiſſis ſed prohibet ſubmiſſiones fieri. p. ¶ Alienando. vendendo permutando q. ¶ Caſibus. caſus habes notatos. xij. q. ij. in ſumma. r. ¶ Aduocando. i. tanquam ab aduocatis recognoſcendo. ſ. ¶ Partibus. gallicanis. a. ¶ Non modicum. id eſt modicū ergo tempus poſſit vocari in patronos vel defenſores quia tunc in modico tempore non eſt periculum. ff. de iudi. ſi debitori. poteſt autem dici modicum tempus. i. x. annos vel ſecundum gul. et gar. relinquitur iudicis arbitrio ex quo h non determinatur inſpecto ſtatu eccleſie et imminenti periculo et condicione perſonarum vt ſ. de offi. dele. de cauſis. ff. de iuſ. de le. l. i. in fi. b. ¶ Iuramenti. non enim debet eſſe vinculum iniquitatis. ſ. de iureiur. c. i. cum contra. c. ¶ Secutum. i. de re iu. acceſſorium cū ſuis concor. d. ¶ Preſcribendi. C. de agri. et cen. quemadmodum in fi. li. xi. et eſt hoc ſpeciale cū alias ex inutili contractu transferat dominiū et minus iuſtus titulus det cauſam preſcribendi et de h no. de preſcrip. ſi diligenti. ff. de dolo elegant et. C. de ſuffra. l. vna. e. ¶ Officio. i. officij ſui executione et dicit gar. quia et a beneficio eſt ſuſpenſus de ap. paſtoralis. vbi de hoc. f. ¶ Adminiſtratione. temporalium de ſoluē. ſi quorundam. g. ¶ Denunciare. ſic preſumptum fuit ex canone ij. q. vij. quia propter et aut. coll. ij. de nō alie. aut permu. § ij. qui incipit yconomū clericus ergo videns plātum in hoc delinquere denunciare debet. quod ſi non fecerit punitur vt hic et ſi iura h non accuſare nichilominus denunciat de ire... quemadmodū in fi. et non obſtante promiſſione obediencie accuſat de accuſa. ex parte. h ¶ Sic grauata. ad idem. ſ. e. li. de elec. cupientes § ceterum et ſi compromiſſarius in fi. i. ¶ Triennio hoc referas

tam ad diſpenſacionem platoꝝ ꝙ clericoꝝ.1. Adens. idem ẜm guil. et gar. ſi poſt iſtam ↄſtitucionē. j. duos meſes a tempore publicacionis in aut. ut facte no. ↄſti. in rubrica in prin. ti. quod verū puto niſi prius ẜ ſciuerint ad ẜ ſ. e. li. de preben. cum ſingula. l. Competentem. ſ. trina xxiiij. q. iij. de illiciata de ſen. ex. ſacro. niſi fa ci neceſſitas aliud ſuaderet. j. de ſen. ex. conſtitucionem. in Dimittant tolle qđ eſt. j. excomunicacionis ⁊c. jn iſto igitur caſu neceſſaria eſt monicō ſed in ſequenti nō. n. Ex ↄtractibus. nūqđ debeat obſeruari in ↄtractibus licite factis ā nedit. o. Lege vt lex vel pactum fuit appoſitum in ↄtractu illud ſeruetur alias ſi ut quod exigit natura ↄtractus et ſic ↄtractus ex conuencione legem accipiunt. j. de re. iur. ↄtractus cum ſuis ↄco͛. p. Vicius vſurpando ↄ naturam vel pactum appoſitum. q. Reſtituendo ⁊ ſic ñ ſufficiat a grauaminibus abſtinere niſi vſurpata reſtituant. xiiij. q. vi. c. i. j. de re. iur. peccatum

Licet nō obſtantibus expectacionibus beneficioꝝ pmutacō fieri poteſt. Nota ꝙ qui expectat primam vacantem pmam cō ſequi debet fallit hic et in caſibus quos dixi. ſ. de preben. quia ſepe. et de conceſ. preben. ſi ſoli. ſ. Dioceſi. non excludit imo includit ciuitatem ad idem lx iij. di. ſanctoꝝ. ſ. e. li. de tempo. or. cum nullus. i. ſhen. ď of. ordi. cum epūs ad hoc. ff. de ſer. expor. cui pacto nō ob. de ſhep. radulphus quia in ſhepus ad lites loquitur que ſunt odioſa et includatur etiam eccleſia cathedralis ad hoc de ver. ſig. cū ecclia. nō ob. ſ. de preben. ↄtuis. j. quia ibi eſt ambicio. t. Auctoritate apl̄ica. idem puto et multo forcius ſi expectant auctoritate reſeruacōnis legatoꝝ vel receptionis capituli. u. Proximo idem et multo forcius puto ſi expectarent quam ducerent acceptandam nam plus affticitur pbenda p iſtam graciam ꝙ p illam ut dixi. ſ. de conceſ. preben. ſi ſoli ad fi. p. Juris. ſ. e. queſitum. p. Beneficia. ẜ large intellige ut minora et maiora beneficia dignitates et pbendas etiam ↄpſendat. i. q. iij. ſi quis dator. ſ. de conceſ. pben. c. ij. ſ. de v. ſig. tua. quod optime etiā pbatur j. de re. iuris. c. i. vbi dixi de ẜ. z. Collacōem. quid ſi non ſpectat ad collacōem ẜ ad ↄfirmationem tm̄. item quid ſi ptinēt ad collacōem ſui et alterius vel ſint illa in diuerſis

excommunicacionis ſint ſentencia innodati. Ex contractibuſ preterea ſuper premiſſis huiuſmodi licencia et conſenſu interuenientibus hactenus initis. vel quos in futurum iniri contigerit ſeu occaſione illorum lapſi vltra id quod ex natura contractuum ipſorum vel adhibita in illis lege permittitur aliquo nō vſurpent. qui vero ſecuſ egerint niſi legitime moniti ab huiuſmodi vſurpacione deſtiterint reſtituendo etiam que taliter vſurparant eo ipſo ſentenciam excommunicacionis incurrant et ex tunc ad ſupponendum terram ipſorum

ſi opus fuerit eccleſiaſtico interdicto libere procedatur. Bonifacius viij.

De rerū pmutatione

Licet in tua dyoc. aliqui auctitate ap. beneficia proximo vacatura expectent. illos tamen qui ſecundum formam iuris ſua beneficia in eadem dioc. ad tuam collacionem ſpectancia permutare volentes libere ac ſine fraude in manibus tuis ipſa reſignant. nolumus occaſione premiſſa equitatem preferentes in hac parte rigori circa faciendam permutacionem beneficioꝝ hmōi que aliaſ minime reſignaſſent

dyoceſibuſ. jn hijs qſtionibus pmo videtur ꝙ non habeat locum ẜ decre. racio: qꝛ p permutacōem nō poſſumus negaē qn vacent beneficia. deberentur ẜ expectanti pmam vacaturam ď rigore et veritate iuris. ſed hec equitas ſcripta vult ꝙ nō ď beantur. eſt ẜ tenenda regula niſi in ea parte qua viciata reperitur. C. de ap. precipimuſ. et ſic nō videtur a lrā recedendum et niſi caſus mutetur regula non videtur. ad hoc faciat. ſ. de p ben. cum in illis. vbi aliud ē dicere ad collacionem. aliud ad ↄfirmacōem. ad idem e. c. in fi. et. e. ti. c. vl. vbi aliud eſt dicere ad collacōem tuam. aliud tuā et alterius ſatis pōt dici ↄtrarium. et de hoc dictum fuit. ꝙ ſic fuit queſitum. vnde p illa verba pocius factum videtur narrari ꝙ iuriſ diuerſitas poni. in pma igit̄ queſtione impedietur expectans. ẜ ad hoc vt teneat permutatio erit nece͛ ꝙ interueniat illoꝝ ↄſenſus qui habēt eligere. ad hoc de officio archid. ad hoc. in fi. jn ſecundo caſu fiet in manibus vtriuſqꝫ libera reſignacō vel quilibet in manibus ſui epi vel alter alteri ↄmittet quod melius videtur. ad ẜ de ſen. ex. cum illorum. nec video quare aliud in caſibus iſtis ꝙ̄ in expreſſo. jnſpiciamus ẜ ſolum an licite fiat pmutatio ⁊ p expectationes nō impediat. ẜ dicit decre. ad ẜ faciat finis huius c. a. Libere. ut ſimonia vitet. de pac. cum pdem. b. Fraude. pone in terminis p decre. ſ. e. li. de renūa. c. ij. ſ. cum pmutatur beneficium qđ ſperabatur in primo vacatuꝝ vt precludatur via expectanti. c. Reſignāt. et ſi reſignata ↄferantur alijs ꝙ pmutare volentibus nō valet collatio. ut i clementi. e. ti. c. vno. d. Rigori. ſic. C. de iud. placuit. C de fur. ⁊ ſer. cor. l. ſi quis ſeruo. de ẜ. ſ. de tranſac. c. vltimo

vllatenus impediri.

Bonifacius viij.

De teſtamentis et vltimis voluntatibus

Si pater filiū et filiam ha-
bens impu-
beres et vxorem filiaꝫ
in recta filium vero i
ceteris bonis ſuis vni
uerſalem heredes inſti
tuit et vxori aliquam
ſuo teſtamento lega-
uit adiciēs vt ſi dece-
deret filia ſine liberis
bona eiuſdem eidem fi
lio et ſi ipſe abſqꝫ libe
ris obiret filius eiuſdē
bona prefate filie mo-
rerentur cuſti paupe-
res inſtituendo here-
des ſi vtrumqꝫ ſine li-
beris mori contigeret fi
lioꝝ teſtatore mortuo
ac demū de filio ſubſequē
ter et filia ſuperſtite
matre defunctis ante
tpa pubertatis abſqꝫ

e. Minime. iſtud facit ꝑ eo quod. ſ. dixi. nam inſpicit pa
pa ꝙ nil decipit expectanti ꝙ alias nō reſignaſſet.
Si pr. Tracta fuit hec decr. extrauagāti inno. iiij
que incipit. Johānes frangiapam. et forte nimis
fuit decisa. et ſic pone caſum. Johānes frāgiapam.
habebat vxorem no
mine ſarracenā. et ex
ea filium et filiā im
puberes petrū et phi
lippam. in extremis
poſitus adidit teſta-
mentum. et filiaꝫ ſibi
heredem inſtituit in
certa pecūie quanti
tate. filium vero in ce
teris bonis ſuis et vx
ori vſufructum quo
rūdam bonoꝝ ſuoꝝ
ſub certo tenore reli
quit et adicit vt ſi
decederet filia ſine li
beris moreret filio. ſi
filius ſine liberis dece
deret moreretur filie.
ſi āt vterqꝫ ſine libe
ris decederet paupes
inſtituit heredes et ex
ecutores teſtamento
reliquit. mortuus eſt
johānes ipē teſtator
demū mortuus ē petrus filius adhuc impubes. et demum
filia etiā impubes. ipſa ſcꝫ matre ſupſtite cētra quam age
bant executores. et ab illa domina vel eius procuratore pe
tebant coram ipō ipa bona que fuerant teſtatoris et filie.
ſub quib' et bona filij cōprehendebant. dicebat procur. domi
ne ꝙ ſubſtitutio facta de filio ad filiam. et de filia ad paup
es fuerat fideicōmiſſaria. vn̄ in ſubſtitutiōe filie ad filium
debebat deducere terciam iur̄ nature debitam filio et quar
tam trebellianicam. itē in ſubſtitutiōe pauperum ad filiam
ꝑ reſiduo nomine filie eadē terciam et quartam hēbat. ꝑ
pte vero executoꝝ allegabatur ꝙ ſubſtitutio erat directa
et pupillaris. et conueniebat talis ſubſtitutio pſonis et ver
bis. vnde nō habebat locum quartaꝝ deductio. itē ꝙ pr̄ in
teſtamento qd̄ faciebat impuberi filio. matrem porcōe iure
nature debitam ꝓuare poterit licet filius id ſuo teſtamento
facere nō poſſ. ꝑ has vltimas allegacōes pnunciauit pa-
pa bona illa deferri paupib' abſqꝫ aliqua deductiōe tercie
vel quarte ptis. hoc dicit vnde ſic ſūma. In fideicōmiſſarijs
ſubſtitucōibus locum habet quartaꝝ deductio. in directis
nō. et ſubſtitucōes interptari debemus directas dūmodo cō
ueniant verbis et pſonis inſtitutis. johānes. g. Impube
res. ſ. filia minorem. xij. an. filium minorem. xiiij. ff. de ver.
ſig. pupill'. C. qn̄. tu. vel cu. eſſe deſi. l. indecoram. et inſti.
quib' mo. ſi. tu. in prin. licet quo ad matrimonium nō inſpicia
mus ſolum ānos ſꝫ etatem qua pubeſcere poſſit quod dic
vt. ſ. de ſpon. impu. puberes. h. Vxorem. puberē intelli
gas et matrem ipſoꝝ et filioꝝ al' dubitatio nō cōtigiſſet et
hoc patet in fi. i. Certare. inſtituit qd̄ eſt. ſ. quod ſi non fe
ciſſet egiſſ. filia de inofficioſo. nūc aūt non poſſ. agere ni

ſi ad ſupplemētum. ſi quid deeſſ porcioni iure nature debite
C. de inoffi. teſ. l. omnimodo. et. l. ſi. et. l. qm̄. nouella. et. l. ſi
quando. et de hoc. ſ. e. raynūcius in pn̄. ſcire debes ꝙ in c
ta re inſtitutus habetur loco legatarij ita ꝙ creditoribꝰ
nō tenetur. C. de here. inſti. l. quociens et hoc cum eſt alius
vniuerſaliter inſtitu
tus ſi enim nullus a
lius inſtitutus eſt i to
tum ſuccedit heres ff
de here inſti. l. i. §. ſi
ex fundo et. l. ſi ita qs
heres Si aūt plures
inſtituti ſunt in certis
reb' et nullus alius
vniuerſaliter ꝓ virili
b' erūt heredes inſti
in caſu vbi duo ſūt i
ſtituti cōiunctim et al
ter diuiſim. ff. de here
di. inſti. ſi alterius et
l. ſe. §. Inſtituit. nū
quid quo ad filiā ſuf
ficeret legaſſe fuerūt
opiniones varie. ſ. e.
raynūcius in prin. et
dicunt quidam ꝙ in
cius eſt ꝙ neceſſaria
ſit inſtitucio in aucē.
vt cum de ap. cog. §.
aliud quoqꝫ et. §. hic
aūt coll. viij. et. C. de inoffi. teſt. aut. nō liceat dicentes. l.
C. de inoffi. teſt. l. omnimodo et. l. cum queritur et auten.
nouiſſima. p auten. illaꝫ poſteriorem eē correctas. Alij cō
tra p pdictas. l. et p decre. raynūci' vbi nichil dicitur ꝙ al
terocha fuerit inſtituta. Alio diſtinxit an teſtator volue
rit ſolemniter teſtari ut quia vocauit teſtes vij. ſignacula
et ſubſcripciones rogauit et tunc eſt neceſſe ꝙ in aliquo
inſtituat vt in auten. cum de ap. cognoſ. aut nō ſolemniter
ſed nūcupatiue et tunc ſufficit quocumqꝫ relinquat titulo
ut in antiquis. l. vnde dicūt alij ꝙ reliquat in teſtamēto
neceſſe eſt iure inſtitucōis relinqui ſi in codicillis ſufficit
quocumqꝫ relinquat titulo de hoc no. C. de inoffi. teſt. aūt
nouiſſima Alij dicunt ꝙ ſm canones ſufficiat quocūqꝫ re
linquat titulo ut in de re. raynūcius ſecūa ſm. l. et hoc ibi
tenet hoſt. vt talis prīuoſa ſubtilitas euitetur. Alij diſti
guūt quia aut teſtator inter filios tantū teſtatur aut inter
extraneos et filios ſimul inſtitutos. In pmo caſu ſufficit
quocumqꝫ relinquat titulo ut in antiquis. l. quia et inter
ipſos imperfecta ſimplex et plana volūtas ſufficit dūmodo
de ipa appareat. C. e. ti. hac cōſultiſſima §. ex imperfecto et
C. fa. her. l. ſi. et auten. ibi ſignata. In ſecundo caſu. ſ. cū exē
neos inſtituit nō ſufficit quocumqꝫ relinquere titulo niſi
fiat inſtitutio et ſic intelligitur auten. cū de ap. Sed vt. ſ.
dixi pmum verius et ideo tenendum videtur de pe. di. vij.
nullus et verbum illud reliquit in decre. raynūcius nō vi
detur pom ꝓprie ut patet etiam ex inſtitucione adiecte. idē
in decre. raynaldus. a. Legauit. de facto ut dixi in caſu
legauerat vſufructum quorundā bonoꝝ et altero olim ſu
pſtite ex filijs augebat in teſtamento legatum et nomine

abſq̃ꝫ deductione tre-
bellianice ſiue partis
iure nature debite faci-
enda ipſis pauperibus
bona omnia deferunt.
Premiſſe namq̃ꝫ ſub-
ſtituciones facte de fi-
lio ad filiam et econt̃
et de illis ad pauperes
directe debent intelli-
gi pupillares cum in
ſubſtitucionibus ſem-
per ſit interpretacio fa-
cienda dummodo ſicut

in caſu propoſito caꝝ
verbis et perſonis cō-
ueniat inſtitutis vt ſb
ſtitucio directa intelli-
gatur potius q̃ꝫ obliq̃
quamq̃ꝫ directa inter-
dum ad fidei cōmiſſuꝫ
ex cā trahatur. Licet
autem filius teſtamē-
to ſuo matrem porcio-
ne iure nature debita
priuare non poſſit. pa-
ter tamen in teſtamē-
to quod filio impuberi

ſupſtite adhuc augebatur et ex hoc etiam vt patet in in
tegra allegabatur p paupes q petebat q in tercio teſta-
toris fuerit vxori filiam anteferri. b. Eidem filio more-
retur quod eſt. j. ſed q̃. iſta filia nec exheredata erat nec i
ſtituta quia in certa re vt. ſ. dictum eſt ergo nec ei pupil
lariē poteſt ſubſtitui
vt inſti. de pupill. ſb
ſti. §. nō ſolum. ff. de
vulg. ſubſti. l. ſi ſi plu
res. ſo. licet hec puel
la nō fuerit inſtituta
heres in primo gra
du tamē fuit inſtitu
ta in ſecundo .ſ. poſt
mortem filij et ſic ei
pupillariter ſubſtitui
potuit vel dic q ſi ex
liberis vnus eſt ex cer
ta re alter vniuerſa
liter inſtitutus vterq̃ꝫ
eſt heres licet alter n
teneatur ad credita
vel legata et ſic intel
ligat hoc ꝛ. ſ. e. ray
nundus ſecus ſi non
ex liberis quia tunc
inſtitutus in certa re
habebatur loco lega
tarij vt. ſ. dixi. et. C.
de here. inſti. l. quod
cns vel h non queritur an tenuerit ſubſtitucō de filia ad
filium ſed ecōuerſo quia de facto prius deceſſit filius e.
Liberis. ſufficit vnus. ff. de ver. ſig. l. non eſt ſine liberis. C
de condic. inſ. l. 1. ꝛ ſup hoc vide qd no. de pba. in pñcia
m. 1. glo. d. Filie moreretur. j. ad opus filie quaſi dice
ret q hereditas filij directe ꝛ immediate ad filiam perueni
at et eq̃ ſi vero in ſucceſſione mater eſſ media iam nō fi
lie ſed p̃mo matri moreretur ſic allegabatur p pte pau
peꝝ. e. Pauperes. licet certa pſona heres inſtitui debe
at ꝛ nomen ſpeci ficari tamen paupm inſtitucō valet ꝛ de
pauperibus loci pprij domicilij ſenſiſſe intelligitur vbi fo
mentum viuens ꝯſolaciones et ſeruicia a multis recepit
C. de epi. ꝛ cleri. ſi quis ad declmandam ꝛ. l. nulli licere.
de hoc dic vt. ſ. e. ti. cum tibi. f. Mortuo. executoribus
relictis qui petebant bona teſtatoris poſtmodum ab vxo
re ut dixi in caſu. g. Abſq̃ꝫ deductōne h tendit queſtō
nem Dicebat autē mater q habebat terciam ꝛ quartam
in bonis teſtatoris ex pſona filij ꝛ ſic ſola dimidia reſti
tuēda fuerat filie itē i alia dimidia habebat etiam terciā
et quartam ex pſona filie ꝛ ſic dimidiam ꝛ ſic facta com
putacione videbat ſm eam reſtitucō facienda pauperibus
ſolum in tribus vncijs eius ptis in qua fuerat filius in
ſtitutus ꝛ in dimidia eius ptis in qua fuerat inſtituta fi
lia ꝛ pbabat hoc ex eo quia dicebat q ſubſtitucio de fi
lia ad filium ꝛ de pauperibus ad illā erat fideicommiſſa
ria ꝛ hoc pbat tali modo. directa ſubſtitucio fit p verba
ei heres eſto vel ille ei ſit heres in directa p verba rogo vo
lo vel mando ut reſtituas ꝛc. ſed p iſta verba alteri mori
atur non poteſt dici directa ꝛ pupillaris ſubſtitucio pmo

videt intellectus fuiſſe q mater filio ab inteſtato ſuccederet
hereditatem reſtitueret ſubſtituto. item dicendo ſine liberis
apprebat teſtatorem etiam puberi ſbſtituere voluiſſe. vnde
fideicommiſſarie nō pupillares intelligi debebant ſubſtitucō
nes. et de filijs ad inuicem et de paupibꝫ ad eos. Ihendeba
tur p parte executoꝝ
ꝛ paupum qd. ſ. di
xi in glo. de facto. et
glo. i. et quod. j. ſeqt
intellectum nota q
ſubſtitutionū alia di
recta alia indirecta
ſiue obliqua. directa
rum alia vulgaris a
lia pupillaris. alia
exemplaris alia bre
uiloqua. de qua poē
exemplum. ff. de vul.
ſbſti. iam hoc iure. ſ
cum teſtator dicit du
os impuberes filios
michi heredes inſti-
tuo. ꝛ eos inuicem
ſubſtituo. habent em
h breuia verba in p
ſona cuiuſ duas ſub
ſtitucōes vulgarem
et pupillarem. Alia
ꝯpendioſa de hijs pſe
qre vt no. ſ. e. raynū
cg. circa principium ſed ad vltimam ꝛ ad propoſitum ve
niamus. Conpendioſa que fit hijs verbis. quandocumq̃ꝫ fi
lius meus deceſſerit vel ſine liberis deceſſerit filia ſit heres
h ſi fiat a milite ſiue fiat puberi ſiue pupillo iure directo
valet qñcumq̃ꝫ decedat inſtitutus ſicut verba ſonant. ff. de
mi. teſta. l. in fraudem. §. miles. ꝛ. l. miles ita heredem §. i. C
de teſta. mili. l. in teſtamento. hoc veꝝ niſi miles hāc ſbſti
tucōem filio fecerit cuius mr eſt in medio. quo caſu valeb
iure fideicōmiſſi ſi iam factus pubes filius decedat. C. de im
pub. et al. ſubſtit. l. precibus. Si autē paganus eam p ſu
piora fecerit verba et pupillus ille inſtitutus in pupillari
etate deceſſerit iure directo admittitur ſubſtitutus. vbi autē
iam pubes factus morit ſubſtō omnino extinguitur et veni
entes ab inteſtato ſuccedūt in totū. ff. de vulg. ſbſti. l. hijs
verbis. et. l. i pupillari. ꝛ. l. centurio. ſi autē teſtator ſic dixiſ
ſet. qñcumq̃ꝫ deceſſerit filius vel ſine liberis deceſſerit filiam
ſbſtituo. vel volo q ei filia ſuccedat. tūc licet directe nō va
leat tñ indirecte iure fideicommiſſi. ff. ad trebel. ſceuola. et. l. he
redibus. C. de inſti. et ſubſti. generaliter §. vl. hoc pmiſſo ſatis
patet q h ſubſtitutio que forte ꝯpendioſa dici pōt admit
tit ſubſtitutos iure directo exquo inſtituti deceſſerūt in pu
pillari etate ſi poſt pubertatem diſceſſiſſent tūc potuiſſent
locum hēe matris allegacōes. h. Trebellianice. ergo qz
ſubſtituti veniūt iure directo nō fideicommiſſario nō habet lo
cum deductio trebellianice. argue p contrarium q ſi locus eſſ
fideicommiſſarie ſbſtitutionem bene detraheretur trebellianica lꝫ
eſſent paupes ſubſtituti. licet ꝯ ceſſet falcidia in hijs que le
gantur paupibus vel ad pias cās. C. de epi. et cleri. ſi quis
ad declmandam. et. C. ad. l. falci. aut. ſi mulier. ſecus p̃cedit

in trebelliana p hanc literã· ad hoc· ff· ad· l· fal· l· i· §· ad mu-
nicipum. ſi eñ coditor legis i trebelliana id voluiſſet ſicut ex-
preſſit de falcidia ita de trebellianica expreſſiſſ;· de dec· ad
audiendam. ad h· j· de priuil· ſi papa· ⁊ qd non eſt ſcõꝝ
patrum decreto· ꝛc· de tranſla· c· ij· ff· de publi· l· de pacto m a-
trarum videt m auẽ
d cc· ti §· ſi aũt heres
ibi· omni falcidia va
cante· ſ; dixit Azo in
ſũma de here· et fal·
ꝙ trebelliana ↄtinet
ſub nomine falcidie·
ḡ nec trebelliana de
trahi poterit· nã nil
capit qui omnia di
at· de ma· et obe· ſoli
te· ⁊ ſatis videtur ter
minari p dictum §· ſi
ↄiungatur· cum §· ſi
quis in nomine· vbi
dicit hereditatem vl
legatum· nec occur
rit inter iſta racio di
uerſitatis vnde id ius cenſebitur· ſ· de tranſl· c· ij· ſ· de ſſe p·
inter ceteras· ff· de legi· non poſſunt· ad hoc facit quod no.
ala· b· et alij· ſ· de ſepul· c· ij· vbi no· de relicto paupibus ñ
detrahi canonicam. ꝓ prima parte que placet fac ꝙ legiti
ma per pauperum inſtitutionem filij non priuantur nam q
vult exheredato filio eccl'a; heredem facere alium querat
ꝙ auguſtinum et deo ꝓpicio neminem inueniet· xvij· q· vlt·
c· vltimo· ⁊ ſic etiam no· acur· in· l· ſi quis ad declmãdã.
item in ipſa· l· ſi quis ad declmandam· nõ erat quis inſtitu
tus qui trebellianicam detrahere poſſ; nec eſt p omnia ead
racio in vtraq;· ꝙ ſi rogatus reſtituere nõ detrahit trebelli
anicam inuanum fuit heres. ſ; ſi teſtator fecit multa lega
ta ⁊ inter alia quedam ad pias cãs et ſi nõ detrahat de le-
gatis ad pias detrahit de alijs et ſic nõ erit heres inuanũ
a. Debitē· de hijs quartis dic vt no· ſ· c· raynuncius· in
glo· no· ꝙ quarta; b· Econtra· ſc; de filia ad filium· c·
Pupillares· q̃ expreſſe fit p hec verba ſi filius meus de
ceſſerit infra tempora pubertatis filia ſit heres· inſti· de pu
pill· ſub· i· ſſe· et expirat ſtatim cum ad pubertatem perue
nerit vt ibi· fuit aũt inuenta hec ſubſtitutio ꝙ cum multũ
ꝓſit heredes hẽe et pupillus teſtari nõ poſſit vtile fuit pu
pillis modum inuenire ne decederent inteſtati· vt in pred.
l· inſti· de pupill· ſub· in prin· idem dicimus de exemplari ſi
et exemplaris differat a pupillari in hoc ꝙ in ea neceſſe
eſt certas pſonas ſubſtitui· C· de impu· et ali· ſub· l· humani
tatis· d· Facienda· vide qd eſt· j· ue ſubſtitutio· ꝛc· poſtea
videas dũmodo· ꝛc· e· Verbis· dixit teſtator ſi ſine libe
ris decedat alteri moriatur· ſ; iſtud verbũ ſine liberis certũ
eſt ꝙ nõ deſignat certam etatem· nam et ante pubertatem
et poſt filius et filia ſine liberis mori poſſunt· & pater ꝙ ſ;
ſticõi pupillari ↄueniunt hñ verba· pmo maxime pupillari
cum tũc liberos hẽe nõ poſſit ⁊ video ꝙ expſſa vulgaris
habet tacitam pupillarem dũmodo pſonis ↄueniat· ff· de
vulg· ſbſti· l· iiij· multo pocius verba que ſapiunt pupilla
rem vt ſ; ad pupillarem ſũt referenda· ⁊ ſic nõ reꝓbatur
quod no· acur· C· de impu· et ali· ſub· l· precibus in glo· p·

facere poteſt nam teſta-
mentum huiuſmodi
pupillare paternũ ꝫ
paterni pars pocius ē
cenſendum Item.
Religioſus exe-
cutor ab aliquo
in ſua voluntatē vlti-
ma deputatus non po-
teſt cum velle vel nol-
le non habeat huiuſ-
modi officium ſuſcipe-
re vel exequi niſi a ſu
periori ſuo petita ſuper
hoc licencia ꝗ obtenta
Sane pluribus a
teſtatore ſimpliciter
executoribꝫ deputatis

f· Perſonis quia vterq; impubes erat ⁊ ante puber
tatis tempora deceſſerunt ut· ſ· vidiſti· g· Obliqua ſci
licet indirecta vel fideicõmiſſaria· h Interdum· ut· ff· ad
trebell· l· ſceuola· ff· de vul· ſub· l· centurio §· verbis. C. de
impu· ⁊ al· ſub· l· ꝓbus. i· Licet autem reſpõdet obie
ctiom que fieri poſſ;
ex eo ꝙ filius non po
teſt matrem priuare
debita porcione ergo
porcio illa tũc matri
debetur non ſubſtitu
to. k Poſſit· C. ad
trebel· l· matri ſed il
lud locum habet vbi
filius teſtatur vel de
cedit ab inteſtato ſ;
iſtis filijs nõ ſuccede
bant paupes ex teſta
mento ſuo ſed pocius
ex paterno ut ſequit
l. Poteſt eſt expſ
ſum· ff· de inoffi· teſt·
l· papinianus §· i· vbi
dicitur ꝙ mater non impugnat teſtamentũ qd pater filio
fecit querela inofficioſi· m· Cenſendum ut in predic· l·
et inſti· de pu· ſb· ex liberis· ff· de pu· et vul· ſub· l· qui plures

Religioſos ↄmanauit ad declara- liberos in ſi.
cionem dec· ſ· c· tue et coꝝ que no· guil· in ſpe· de in
ſtru· edi· §· nunc vero· v· ſepe etiam queritur· o. Religi
oſus intelligam indiſtincte ſiue ſit monachus vel regula
ris canonicus mendicans vel non ⁊ de clauſtralibus intelli
go in quibus ſequens racio locum habet ſed quid de mi-
nore xxv· an· vel de muliere nunquid pñt deputari execu
tores ⁊ quia maior xviij· pt pcurare negocia· ſ· c· ſi· de ꝓ
cura· quia generaliter in ſi· videt ꝙ poſſit eẽ executor ꝯ ꝙ
non habet pſonam ſtandi in iudicio· C· de ꝓcura exigẽdi
ad hoc· ſ· de eta· ⁊ quali· c· inde coꝝ· C· de legi· tu· l· vlti· joẽ
de femina· ff· de ꝓcur· l· neq; femina· C· e· l· alienam· ff· de re
gul· iur· l· ij· iij· q· vij· §· tria Quicquid ſit de iure conſue
tudo optima interpres legum habet ꝙ tales exequi poſ
ſint ad hoc facit hec decre· p Aliquo clerico vel laico· q·
Non habeat· ſ· de elec· quorundã ⁊ · c· ſi religioſꝰ xij
q· i· non dicatis· j· ti· px· c· vltimo· r Officium hodie raci
onem huius officij ordinarius loci exigit a religioſis eci-
am exemptis ⁊ ſi circa id deliquerũt illos punit vt i clem
ti· c· ti· religioſus· ſ· Obtenta· ergo tunc poteſt minime
enim eſt tale officium lxxxvi· di· non ſatis ſed videbat cõ
tra p· c· xvi· q· i· monachi de poſtul· c· i· vbi dicitur duo req
ri ſcilicet ꝙ exposcat vtilitas monaſterij et ꝙ abbas im
peret ꝓ iſta pte faciebat decre· in a· ſ· e· ti· ⁊ extrauagans
jo· frangiapani de qua fuit tracta ꝓxima decre tal' vbi q̃
dam frater pdicator fuit executor hoc expeditum ē· t Sa
ne hoc tractabat idem guil· in· e §· ver· ſed ſi alter cum veri
cato ſequenti· u· Simpliciter· ſine clauſula ut ipſi vel eo
rum alter vel ꝙ ſi non omnes alias non eſſ; queſtio· x·
Mortuo nota ex lrã ꝙ mortuo executore eius officium nõ
tranſit in heredem videt enim induſtria ⁊ amicicia eius ele
cta ad hoc· ſ· de offi· del· c· vi· ff· ꝓ ſocio· l· actione §· morte
ff· man· l· mandatum in ſi· quidã dicebant tale officium

vno eorum mortuo vel in remotis agente aut id exequi forte nolente ne voluntatem teſtatoris impediri vel nimium differri contingat poterit alius niſi teſtator aliud expreſſerit officium execucionis iniuncte libere adimplere. Bonifacius viij.

De ſepulturis.

Animarum periculis et ſcandalis que frequenter ex hijs proueniunt obuiare volentes vniuerſis religioſis et ſecularibus clericis cuiuſcumque ſtatus vel condicionis exiſtant in virtute ſancte obediencie ac ſub intermiſacione malediccionis eter

tranſire in heredem execucionis p. l. ff. de ali. et ci. le. l. cum v nus et. l. a filio in prin. et. l. alimentum in prin. Alij diſtinguebant an res eſſet integra vel non ſicut. ſ. de elec. in cauſis. C. mandati. l. mandatum Quod autem dixi non tranſire in heredem verum eſt niſi teſtator expreſſerit ſicut et de compromiſſo dicimus. ſ. de arbi. c. vl. Quid autem tunc ſiet dixi. ſ. in glo. ut qua. p. In remotis. Si ergo non multum diſtat vocabitur et ſi in termino aſſignato non venerit procedet ſocius ſine illo ſi autem remotus eſt nec vocabitur ſic et in eleccionibus. de elec. quia propter et. c. cum inter vniuerſas et. c. ut ſicut johannes a. Contingat. ſi. ſ. e. ne ſe. va. c. vnico ad ſi. de offi. del. ſi is cui. b. Expreſſerit. vt quia vetuit ne alter ſine altero procederet Aliud eſt enim tacere aliud expreſſe vetare ad hoc de bap. maiores. j. de regul. iuris is qui tacet quod ergo tunc ſit et ex quo alter non vult exequi vel mortuus eſt ſi teſtator ſibi prouidit illud ſeruabitur alioquin epiſcopus exequatur. ſ. e. ſi heredes et. c. tua quod ſi abbas ſancti pauli datus eſt executor et mortuus eſt numquid hoc officium tranſibit ad ſucceſſorem videtur diſtinguendum an fuerit proprium nomen expreſſum nec ne. ſ. de offi. del. quoniam quod ſatis poſſet dici in extraneo ſed in propinquo videtur quod licet nomen non fuerit expreſſum tamen affeccione perſone hoc factum fuerit vnde tranſeat ad ſucceſſorem ad hoc. xij. q. iij. pontifices. de teſta. requiſiſti. c. Adimplere eſt ſi. ſ. e. li. de procura. ſi duo. §. ſane et. ff. de admi. tu. decreto §. vltimo Et eſt in hijs ſpeciale fauore teſtancium et pupillorum

Animarum periculis emanauit ad ſuppleccionem decre. ſ. de pac. plerique et propter ea que ibi in ſi. noſti. dicens O quot et quantorum animas conſtitucio hec aſtringit nam quaſi omnes ſibi talia attrahunt et tales allidunt ve infirmitati qua contingit medicos qui ſanare debuerant infirmari. e. Volentes ad hoc. ſ. de offi. lega. officij. f. Eterne hodie tranſgreſſores excommunicati ſunt

ne diſtrictiſſime prohibemus ne aliquos ad vouendum iurandum vel fide interpoſita ſeu alias promittendum inducant. vt apud eorum eccleſias ſepulturam eligant vel iam electam vlterius non immutent Nos enim ſi ſecus actum fuerit eleccionem talem decernimus nullius penitus exiſtere firmitatis ſtatuentes vt hij qui ſic elegerint nec apud ſic electas eccleſias vllatenus ſepeliri nec alibi ne contra votum iuramentum aut promiſſum huiuſmodi a ſe factum materiam habeant remedium poſſint eligere ſepulturam ſed contradiccione quacumque

ipſo iure nec abſoluuntur ab alio quam a papa niſi in mortis articulo. per cle. de penis cupientes. in ſi. que reſeruat eciam penas. j. poſitas. g. Promittendum. non enim facit deus dicam inter iſta. xxij. q. v. iuramenti. h. Sepultura. cum enim hoc ſit ſpirituale paccio interuenire non debet. i. q. ij. quam pio. de pac. pacciones. ſumitur autem ſepultura multis modis quod dic vt no. xiij. q. ij. §. item queritur. et. ſ. e. c. pnl. j. Vt enim di licet non teneat principale tenet acceſſorium quo ad quid. et eſt ſpeciale ad idem de iureiur. debitores vbi de hoc. et. e. ti. cum contingat. h. Eligere. puniuntur enim in quo deliquit de temp. or. literas de hijs que ſunt a ma. par. ca. que ſiunt l. Apud quas. ſcilicet vbi ſunt maiorum ſuorum ſepulcra. xiij. q. ij. ebron. cum. c. ſe. et. ſ. e. c. i. in prin. quod de inteſtato debet intelligi. Quid ſi eccleſia iſta de qua promiſerat ſit illa in qua ab inteſtato ſepeliri debebat. declarari debuiſſet quod ſi dicamus quod ibi non debeat ſepeliri vbi enim ſepelietur et ſi litera dicit. non apud illas. et. vnde poſſet dici quod ibi ſepelietur non obligacione promiſſionis ſed poteſtate iuris ſicut cum ex duabus ſeruitutibus remittitur altera. altera ſirmatur. ad hoc de vſupal. ex tacitum. ff. de ſeruit. vrb. pdi. ſi domus tua. In contrarium videtur quod. ſ. dixi nec apud electas eccleſias vllatenus ſepeliri. p. per hoc illi ſemper apud quos eſt ſepulcrum maiorum eciam ex eleccione vel promiſſione quod priuati erunt poteſtate eligendi habebunt obtentum quod eſſe non debet. xxxiij. q. v. hoc ymago. ſ. de procura. tue. j. de regul. iuris. cum quid. in. Predictos. quos ſic induxerunt non ergo prohibet decre. quin poſſint eligere ſed prohibet induccionem et promiſſiones. n. Corporum. ſ. e. ex parte. o. Decendum. iſtud decendum in reſtitucione corporis currit ex quo petitum fuerit ſed in reſtitucione rerum credo quod ſtatim currat et ideo in rebus non fuit additum ſi petantur iſta enim conſtitucio non intendit innuere ſed addere ad decre. plerique. ſed ibi ſine aliqua peticione dicebatur eos obligatos ad reſtitucionem iſta imponit tempus et penam.

ceſſante ſepeliant omnino apud illas eccleſias apud quas ſepeliendi de iure fuiſſent ſi alias ſepultura nō electa forſitan deceſſiſſet. ¶ Si vero idem religioſi vel clerici prepictos in ſuis eccleſijs vel cimiterijs preſūpſerint ſepelire ad reſtitutionez tam ſepultorum corporū ſi petant. q̄z etiam omnium que occaſione ſepulture illorum peruenerint quōlibet ad eoſdez infra decendium integraliter faciendam ipſos obligatos eſſe cēſem⁹ quā niſi fecerint eccleſie ipe apud quas ſepulti fuerint necnon et cimiteria earundē extunc eo ipſo ſint et taz diu maneant eccleſiaſtico ſuppoſita interdicto donec ab eis facta fuerit reſtitutio plenaria oim predictorū ¶ Item Cum quis ciuis

etiam maiores ſunt ſoliti ab antiquo in aliq̄ eccleſia ſepeliri ea dimiſſa eligit alibi ſepulturaz canonica portio dimiſſe nō debetur eccleſie. ſed illi dumtaxat ī qua ille officia conſueuit audire diuina et eccleſiaſtica recipere ſacramenta ¶ Cū ab eo qui duo habet domicilia ſe collocans equaliter in vtroq̄ i loco tercio eligitur ſepultura domiciliorū eccleſie habebunt inter ſe diuidere canonicam portionem ¶ Si quis antiqua dimiſſa nouā etiam in loco minus religioſo elegerit ſepulturam. electionem huiuſmodi licet iura ſup hoc videantur eſſe diuerſa nequaq̄ volumus impugnari.

¶ Item Is qui habet domiciliū in ciuitate vel caſtro quandoq̄ ad villam

¶ Faciendam. non dicit cui eccleſie credo q̄ eccleſie cui facta eſt iniuria videlicet apud quam ſepeliri debebat parrochial' eccleſia iam habuit ſuam canonicam. et ſic ñ ob. j. e. ꝑx. que in alio caſu loquitur. ſi ergo ipſa eadem eccl'a fuerat dimiſſa cui ſoluetur pena. vñ extincta videtur actio ſicut cū creditor ſuccedit debitori. ff. d' ſolu. ſtichus § a diuo. q. ¶ Interdicto. § ꝓpter tranſgreſſionem vnius fratris eccl'a tota et cimiterium punit ſufficit ita ſcriptū eē et poteſt eē ratio q̄ ex quo illum ſciebāt ſuum non eſſe inueſtigare debebant diligenter qua electione ad eos deuenerit ad hoc. C. vnde vi cū querebatur ¶ Cum quis. primū dictum huius decre. emanauit ad declarationem eorum que no. h. et modern. ſ. e. de hijs et approbatur opini. jn. et reprobatur opi. hu. et ber. a. ¶ Sepeliri. vnde ſi inteſtatus deceſſiſſz ibi ſepeliri debuiſſz vt dixi. ſ. e. ꝑx. et. ſ. e. ti. c. i. h. ¶ Canonica. ſaltem quarta vel ſtetur conſuetudini. ſ. e. certificari in hijs qui eligunt ſepeliri apud minores uel predicatores taxata eſt quarta per extrauagan. bonifacij que incipit ſup cathedrā que fuit reuocata p benedictum. hodie innouata p clemen. e. ti. dudum. c ¶ Dumtaxat qua etiam ſit apud debitam ſepultus fuiſſz habuiſſz parrochial' eccleſia canonicam. ſ. e. c. j. d. ¶ Domicilia. quod eſſe poteſt. de ſhep. dilectus. ij. ff. ad muni. l. aſſumptio jtē poſſz q̄s eſſe ſine domicilio vt ſi relicto domicilio nauiget vel iter faciat querens quo ſe colloc et. ff. ad muni. l. labeo in prin. et. l. eius et quod dicit h diuerſis domicilijs ſatis putarem equū in vno q̄ equaliter eſſz in duabus prochijs' vt puta inhabitat quis domū ī confinio duarū prochiarū vel duas domos coniunctas habitat que ſunt in duabus prochijs vt eadem ratione iſte due diuidant quartā. e. ¶ Diuidere. ſi. ſ. de teſt. relatum. j. ad ſi. ſ. ¶ Si quis. h terminātur que no. xiij. q. ij. § at illi. alias incipit nūc queritur. et ſ. e. fraternitatem. et approbatur opi. lau. vin. jo. et goſ. reprobata opinione hu. et ala. t. et b. quam etiam hoſt. dicebat magis iuri conſonam. ¶ Is qui. electa. alias nō eſſet queſtio q̄ apud illā ſepeliretur. ſ. primo c. in ſi. h. ¶ Ab antiquo. Quid dices. auus pau⁹ et alij ab antiquo ſunt ſepulti ī aliqua eccl'a pater elegit ſepulturam in alia et ibi ſepultus ē filius decedens inteſtatus ſepelietur in ſepulcro pris vel in ſepulcro aui et alioꝝ. Et intelligo vt bene procedat dubitatio q̄ pōt ſepeliri commode ī vtroq̄. p vtraq̄ pte inuenies textum. xiij. q. ij. § joſeph. et. v. ibi econtra. qui alias ē. §. ¶ Per iſtam litrā quam etiā habuim⁹ ſ. e. ꝑx. in prin. ſatis videretur habendam ratiōem antique ſepulture aui paui et aliorum potius q̄ patrne. ad idem. ſ. e. c. i. ī prin. et. c. fraternitatem. vbi dicit patrū aliorumq̄ parentum. copulatiue dictum q̄ ſi non ſufficiat patrem ibi fore ſepultum. jtē viuēte patre ſepelietur in ſepulcro aui. j. e. ꝑx. i. ¶ Deportari. ſic j. e. e. vlt. imminens. § piculum immūtat ius cōmune vt h vides. ad idez. ſ. e. ſi. de pnia. ſi duo § ſane. h. ¶ Mulier. h terminatur quod no. hu. et jo. xiij. q. ij. vnaqueq̄. i. ¶ Eligat. eligere enim pōt cum quo voluerit vl cum nemine ſepeliri. ſ. e. de vxore. in. ¶ Viro. ſi verus vir fuit. ff. ad municip. de iure. § finali. n. ¶ Honorem. ff. ad municip. Emanauit ad declaracōez dec. ¶ inc. l. filij § ij ſ. e. de vxore. ij ſhe. p. ¶ Pubertatis. ſcilicet. xij. an. in

ruralez ſe tranſfert re-
creacionis cauſa·uł ut
ruralia exerceat in ea:
dem·Si vero electa ſe
pultura decedat ibidez·
non in ecclesia dicte
ville ſed in ſua parro
chiali vel in ea pocius
in qua maiorum ipſi
us ab antiquo ſepul:
tura extitit ſepeliri debe
bit dummodo abſq;
periculo ad ipſam va:
leat deportari·¶ Mu
lier autem que pluref
viros habuit ſucceſſi
ue ſi ſepulturam non
eligat eſt cū viro vl
timo cuius domicilium
retinet et honorem tu
mulanda ¶ Item

Licet pater mīo
res filios q̄ neq̄
unt anteq̄ȝ ad annos
pubertatiſ perueniant
eligere ſepulturaȝ poſ
ſit ſi conſuetudo terre
id habeat quo volue:
rit ſepelire· hoc tamē
non poteſt vbi cōſue
tudo huiuſmodi non

muliere·xliij·in viro quod dic vt·ſ·dixi de teſtamen·c·i·q
¶ Eligere ſicut nec alias·teſtari·ff·de teſta·qua etate·ali:
as in qua·ij·q·vj·§·diffinitiua·circa prin·C·q̄n ꝓuo·non
eſt nc·l·ij·r. ¶ Conſuetudo·ſicut ḡ ꝯſuetudo dat iuriſdcō
nem et ius eligendi prelatū de fo·ꝯ pe·cum ꝯtingat·de cau
ſa poſ·cum eccleſia·
ſic eciam dat ius eli
gēdi ſepulturam ut
h vides·ꝯc·ſ·¶ Vel
in parrochiali·h eſt
diſiuncta.nūquid ḡ
datur electō qꝺ vide
tur·j·ꝺ reg· iuris·in
alternatiuis·cum ſu
is ꝯcorꝺ·Econtra vi
detur ordinem ſcrip
ture ſaluādum·xliij
di·ſit rector. ad ſi·ſ·
c·ſi·de elec·ſi quis iu
ſto §·i·et·ſ·de preb·
mādato·et hoc tuiꝰ
ad hoc·ſ·c·pri·nec
ſemp in alternatiuis
eſt electio vt dicam i
preꝺ.regula·in alter
natiuis· Conſuetudo
tam̄ habet ꝙ parētes
vel amici tales ſepeli
unt in altera qua vo
lunt· ⁊ graue videt
puerum octo dieruȝ
ſemp in antiquis tu
mulis ſolēniter ſepe
liri·c· ¶ Quāuis·de
hoc tractabat hoſti·i
ſūma huius t·§· et a
pud quam·ꝺ·ſi vero
is·u. ¶ Filiuſfamili
as·maior cū puberta
te·⁊ eſt hic ſi·ſ·c·
ſi·ꝺ paira· qui gene
raliter·§·i·x· ¶ Sepł
turaȝ·ꝙ electio refer
tur ad id tēpus quo
ſolutus eſt a pria po
teſtate·ad h·ſ·c·ꝺ v
poē·i·ſłł·p·¶ Caſtrē
ſe· ſcȝ quod a parēti
bus vel ꝯgnatis in
milicia degentibus
donatum eſt·vel qꝺ
ipē filiuſfamilias mi
licia acquiſiuit· qꝺ
acq̄ſiturus nō fuiſſet niſi militaſſ·ff·de caſtrē·pecu·l·caſtrē
ſe·ꝭ·¶ Quaſi caſtrenſe·vt qꝺ acquirit filiuſfa·aduocatus
in poſtulando.nam et ipſi aduocati militāt.C.de aduo·di
uer·iudi·l·aduocati·a· Iudicare.i·in vltima voluntate re
linquere·iudicium enī h ſumitur ꝓ vltima voluntate et ali
ter multis modis·quod dic vt dicam· j·de regul· iuris·in

habetur·ſed ſunt cum
ſuis maioribus vel in
parrochiali eccleſia tu
mulandi ¶ Quamuis
autem filiuſfamilias
abſq; patris aſſenſu
ſibi poſſit libere elige:
re ſepulturam·ꝓ aīa
tamen ſua preter ipiꝰ
aſſenſum niſi peculiuȝ
caſtrenſe aut quaſi ca
ſtrenſe habeat aliq̄d
iudicare non poteſt·
¶ Item·

Religioſi niſi a ꝓ
prijs monaſte:
rijs a deo forſitan ſint
remoti ꝙ ad ea cū mo
riūtur ꝯmode portari
nō poſſint nequeūt cū
velle vel nolle nō ha:
beāt ſibi eligere ſepul:
turam ſed ſūt apud
ſua monaſteria tumu
landi· ¶ Greg·ix·fra
tribus predicatoribus
et minoribꝰ·De decimis

Diſcrecōi ve:
ſtre manda:
muſ diſtricti
us inhibentes ne talia

iudicijs·b· ¶ Non poteſt·ff·de dona·cā mortis·l·cū hijs·
Religioſi ꝯmanauit ad declaracionem eoꝝ que no·
Inno·et oſti·ſ·de excoſ·prela·nimis iniqua et oſti·ſ·
c·ti·de vxore et approbatur opi·Innocen·reprobata opinion e
oſti·b·¶ Comode hoc racōne incomoditatis id permitti
quod al' non pmitte
retur ſic·ſ·c·is qui i
cauſa incomoditatis
alienantur res eccle
ſie xij·q·ij· tabulas·
c·¶ Habeant· ſic·ſ·
ti·pri·c·vl·cum ſuis
concor·d·¶ Sepultu
ram hoc tenebat In
nocen·ſed hoſti·ꝯ p
decre·ſ·c·de vxore·ſ·
ꝙ talis electio ad il
lud tempus ſcilicet
poſt mortem referatur
quo ſolutus eſt mo
nachus a iugo ſicut
ibi dicitur de vxore
ad idez·ſ·c·pri·i·ſłł
et hoc eciaȝ pbabat
p decre·predic·de ex
ceſ·prela·nimis iniq̄
et p decre· de priuile·
vt priuilegia vbi dici
tur ꝙ illi fratres eli
gunt ſibi ſepulturas
Ad primū reſpōdeo
ꝙ licet vxor vel fili
uſfamilias ſint in po
teſtate viri uł patris
nō tamen in tantum
quin aliq̄d habeāt
et velle et nolle qꝺ n̄
eſt in monacho et fa
cit·ſ·de paira·q̄ ge
neraliter·§·i·ad decc·
nimis·⁊ vt priuilegia
dic ꝙ nō loquuntur
in veris religioſis ſ
in hijs qui aſſumun
tur in confraternita
tem l' itelligat hm i
ſtud·ſ·qn̄ a monaſte
rijs ſt rmoti
Diſcrecioni·
decre·ē gre
gor·ix· decaſa de ex
trauaganti ſua que
incipiebat grauem
nobis ꝓut ibi patet Et querela archiepi et capituli piſam p
uenit ad papam ꝙ predicatores ⁊ minores predicabāt
decimas ex precepto nō deberi ſcribit greg·ut ſequitur
hodie ꝓuiſum eſt ꝙ omnes religioſos quibus non compe
tit recipere decimas vt in cle·de pen·cupientes·ij·ſłł·ſ·
Decimaꝝ in decimaꝝ ſolucione an debeantur ex precepto

ari conſuetudine tollantur diverſe fuerunt opiniones an-
tiquorum. Et dixerunt quidam quos ſecutus eſt innoc. in
glo. quam poſuit ſup iſta rubrica ꝙ decime indiſtincte de-
bentur et pſonales et pdiales pbant p auctoritates vete-
ris et novi teſta. et p iura xvi. q. i. revertimini et c. decime
et. q. vij. quicumque et
c. omnes et i mltis ca-
pitul. dicunt quidam
theologi et hoc ſcrip-
ſit pe. lumbardus ꝙ
pceptorum alia mora-
lia et hec ad lram ſer-
uanda ut non occi-
des. etc. quedam cere-
monialia et hec nō ſ-
uantur ad lram ut de
puri. pꝰ. p at. c. vno
quedam miſtica et h
ſunt ſacrificiorum pre-
cepta quorum non ver-
ba ſed mens ſeruan-
da eſt et ſic dicunt i
decimis ut. ſ. ſint mi-
ſtica vel ptim mora-
lia ut ſufficiat aliqđ
dari p decima ex vi-
gore cōſuetudinis pu-
ta centeſimā l ulterio-
rē l clariorē ptē ad
h v. di. in pncipio vi-
di. xvi. ſ. c. cōmiſſum
et. c. in aliquibus in
fi. et. c. ad aplice. cū
ſi. Sed hec opinio ē
falſa et repbata per
omnia iura et p cōcili-
um generale. ſ. e. in
aliquibus ubi dicit
integraliter decimas
pſoluendas alij theo-
logi dicunt ꝙ hodie
decimē non debentur
quia olim iuſſe erāt
dari clericis qui nl a-
liud habebant ut nu-
meri xviij ubi diceba-
tur clericos decimarum
pte debere eē conten-
tos hodie vo habēt
predia unde eis deci-
me non debentur et
h opinio repbatur. ſ.
e. tua nobis. Alij di-
cūt ꝙ decime in illis regionibus in quibus non eſt cōſue-
tudo ꝙ ſoluantur nec exiguntur nec pdicantur non ſoluere
non ſit peccatum quaſi ex tolleranda papa diſpenſat qđ
videtur poſſe ſm ea que no. ſ. e. a nobis ubi autem exigū-
tur et predicantur non ſoluere eſt peccatum que opinio
et p hāc decre. et p omnia cōcilia et decreta. ſ. e. ti. repbati

que audientes a decimā-
rum ſeu aliarum rerū
eccleſijs debitarū ſo-
lucione retrahant vel
alias animas eorum
pant audiencium in
ſermonibꝰ veſtris vel
alibi proponere de ce-
tero preſumatis. pmo
verbo et opere infor-
metis eoſdem vt ad ſo-
lucionem predictorū
prompte voluntatis
animo ſint intenti
Alexander tercius.
Statuto perpe-
tuo declaramus
ꝙ indultū illud apo-
ſtolicum qđ pleriſqȝ
conceditur vt novali-
um decimas pro ea por-
cione percipere valeant
qua veteres eos con-
tingunt ad illas nova-
lium decimas quas tē-
pore illo quo impetra-
tum vel obtentum ex-
titit hoc indultum alij
poſſidebant aut de hoc
in ipſo mencio nulla
fiant ullatenus ſe extē-

videtur in quibus ſatis patet ꝙ papa nō tolerat ſi contradi-
cit expſſe. ad h exo. xxij. ibi decimas et primicias tuas non
tardabis offerre. oſti. no. ſ. e. in aliquibus ꝙ pdiales deben-
tur lege divina pſonales vero nō. et ideo in pmis nō ad-
mittitur cōſuetudo in ſecundis vero ſic. vn ſi cōſuetudo eſt p-
ſonales nō pſtari n
debent et ſic itelligit
finem ipſius dec. ſed
h innoc. execrat ut
dixi in pn. et eius in
hoc opinio tucior ē.
et ideo tenēda eſſet.
de pe. di. vij. nullus.
ſ. Aliarum rerū pu-
ta primiciarum oblaci-
onum canonicarum
porcionū debitarum ex
funeribꝰ et eorum que
debentur pter ſuas
laudabiles cōſuetudi-
nes. de ſimo. ad apo-
ſtolicam. Olim ſolue-
bātur qtuor genera
decimarū. ſ. e. c. i. et
ideo homines bonis
omnibꝰ habūdabāt.
xvi. q. vij. in aiores.
nūc nec vna bene ſol-
uitur et ideo homies
ad decimā cōuertunt
xvi. q. i. decime. et ide-
o deus locuſtas non
increpat nec plagas
amovet. xvi. q. i. revē-
timini. et tollit fiſcus
qđ non accipit xpus
ut in pdicto. c. maio-
res. h. Animas. al
animos. ad h. ſ. e. ꝙ
uis. de na. ex li. ven. c
vno. i. Sermonibꝰ
tale officiū pvilegia-
tum eſt. de ſta. mo.
qđ dei timorem. k.
Vel alibi puta i col-
lacōibꝰ diſputacōibꝰ
l i cōfeſſiōibꝰ in qbuſ
iniūgere debēt cōfitē-
tibus ꝙ aliena reſti-
tuant. q nō dimitti-
tur peccatum. etc. i. de
re. iur. peccatum. cum
ſuis cōcord. et h facie-
do liate ab excōicatis elemoſinas rcpuit de ſen. ex. cū volū-
tate. pvilegiū q illud mēnt amittē cōtrarū ſuggerēdo. xj.
q. iij. pvilegiū. cū ſi. l. Volūtatis. volūtarum miliciē ſibi
elegit xps. xv. q. i. nō eſt qđ cuncꝰ. xxiij. q. v. tūc ſaluabitur
Statuto. h alexand alias incipit. qui ſitit. in fine.
in pma parte ponit quaſdam declaracōes circa illas

dit. nec ad alias etiā
niſi in hijs tantum lo-
cis vbi veteres tunc
quando dictum indul-
tum impetratum fuit
ipſi impetratores ha-
bebant. et pro ea ſolū-
modo porcione qua ip-
ſi tempore impetracio-
nis huiuſmodi percipie-
bant antiquas. Sta-
tuimꝰ preterea ꝙ per
indultum obtentum
ab hijs qui tēpore im-
petracionis totaliter
veteres percipiebant
decimas vltra medie-
tatem decimarum no-
valium nullatenus ex-
tendatur. quia nō eſt
veriſimile ſi tūc de ple-
na et integra percepci-
one veterū fuiſſet ex-
preſſa ꝙ apoſtolica ſe-
des pariter et ſimiliter
novalium decimas in
tam grave parochia-
lium eccleſiarū diſpen-
dium indulſiſſet. qđ
ꝙ racione talis indul-
ti ſive impetrati iā ſive

indulgentias in quibus conceditur aliquibus ut noualium percipiant decimas pro ea portione qua percipiebant antiquas. Et a quibuſdam ex ipſis declarationibus duos excepit ordines ſ. uſque ad §. ubi. ibi prouidet parochijs pauperibus quarum decime alijs debentur. uſque ad §. ſane. tercio prouidet circa decimas recipiendas ſcilicet vel non de manibus laycorum. uſque ad §. dyoceſani. quarto prouidet circa decimas ſoluendas a religioſis et circa dyoceſanorum poteſtatem ſuper hijs. uſque ad §. nec pro eo. ubi ſtatuit noualium decimas religioſis non accreſcere qui antiquas de laycorum manibus habuerunt. n. ¶ Declaramus. no. quod ſi alexander non ſtatuit ius nouum ſed antiquum declarat. unde primum dicitur habebamus caſum ſ. de priuil. c. pt. quod incipit dudum. ¶ Contingunt. forte priuilegio vel compoſitione vel feudatione vel preſcriptione vel receptione de manibus laycorum. ut dicit in ſi. vel alio quocumque modo iure communi non eſt reperire ſimpliciter quod debeatur certa pars niſi forte in epiſcopo qui iure communi petit quartam ſ. de offi. or. c. conquerente. de preſcrip. c. de quarta. ¶ Tempore illo ſic in hijs inſpiciatur date tempus. ad idem. ſ. de ſepul. c. eam te. et c. ſi eo tempore. c. li. de elec. c. dudum. i. ubi de hoc. b. ¶ Poſſidebant iure ſuo tamquam ſibi debitas. tunc non debet illis obeſſe priuilegium hoc tacito impetratum ſ. de priuil. dudum. idem poteſt dici ſi bona fide poſſidebant. ſed pro parte tamen iuris non habebant ut ſola bone fidei poſſeſſio vires priuilegij impediat. ſi autem eſſet violenta vel male fidei poſſeſſio vires priuilegij non impediat ſecundum inno. et hoſt. qui hoc no. in predic. decre. dudum allegant de reſti. ſpol. grauis de preſcrip. c. vl. de dona. inter vi. et vx. c. ſi neceſſe. ob hoc etiam ibi dicunt quod ſi abbas impetrat priuilegia exemptionis pro ſe et capellis ſibi ſubiectis quod ſi aliqua capella ſua ab alio monaſterio bona fide poſſideatur impedientur vires priuilegij alias non pro eadem ratione. e. ¶ Nec ad alias ſecunda declaratio ponebatur michi medietas decimarum antiquorum prediorum certe parochie impetraui ut perciperem pro ea parte noualia pro qua etc. tempore impetrationis non in tota parochia ſed ſolum in certa parte ponebatur certarium percipiebam partem illam decimarum in illa ſolum parte recipiam noualia non in ulteriori. d. ¶ Et pro ea. tercia declaratio ponebatur michi dimidia decimarum certe parochie ſed non dabatur niſi tercia. impetraui priuilegia de noualibus pro ea parte etc. ſolam terciam in noualibus habebo. e. ¶ Statuimus ſequuntur adhuc due declarationes ad earum intelligentiam ſcias quod aut ille qui impetrat tale indultum percipiebat integras decimas aut plus quam dimidiam aut dimidiam aut minus in primis duobus caſibus ſcilicet cum integram vel plus quam dimidiam percipit in antiquis pretextu priuilegij noualium ſolam habebit dimidiam ſi percipit dimidiam vel minus antiquorum tantumdem percipiet noualium. f. ¶ De medietate noue portionis

impetrandi deinceps non poſſit in noualibus que ammodo fiet vendicari et acquiri vel percipi plus quam medietas decimarum ipſorum noualium etiam ſi amplius in veteribus habebatur. cum non ſit dicendum aſperum ſed pium potius et benignum ſi ſuper decimis futurorum noualium contra parrochialium eccleſiarum grauamen quod ex diſtrictione indulti huiuſmodi poſſit accidere taliter obuiatur. ¶ Religioſos tamen ciſtercien. et cartuſien. ordinum ſtatuto et declaratione huiuſmodi quantum ad hos duos articulos videlicet de medietate decimarum noualium comprehendi nolumus vel conſtringi. ¶ Ubi autem per huiuſmodi conceſſiones decimarum parrochiales eccleſias adeo grauari contingit quod earum rectores de ipſarum redditibus congrue ſuſtentari et commode iura epiſcopalia exhibere non poſſunt prouideatur per locorum ordinarios et ordinem taliter quod eiſdem rectoribus tantum de illarum relinquatur prouentibus quod exinde competentem ſuſtentationem habere et epiſcopalia iura ſoluere valeant. aliaque omnia debita ſupportare. ¶ Sane quamuis forte a religioſis exemptis et alijs fiant infeudationes de decimis detentis a laycis et idem layci quod illas ab ipſis religioſis infeudum teneant recognoſcant. non tamen licet religioſis eiſdem poſt talem infeudationem vel recognitionem ſic de facto preſumptam huiuſmodi decimas de manibus laycorum ipſorum acquirere vel recipere abſque dyoceſanorum epiſcoporum aſſenſu. ¶ Illas autem decimas intelligimus poſſe taliter a religioſis de manibus laycorum recipi vel acquiri que ante lateran. concilium laycis in feudum perpetuo fuere conceſſe. ¶ Dyoceſani vero parrochialium eccleſiarum ad requiſitionem rectorum

dimidia ↄtinetur·ff. de ver·ſig. nomen filiarum·⁊ ꝓ [illegible] ꝑ tocius·ff de vſufruc. e dam·g ¶ Qua nō eſt racio·h. ¶ Cum vero ſit diceret aliquis quare ſit tam ſtricta interpretatio et a ſpera videt·i ¶ De medietate. bene ꝙ ↄphenduntur tribus declaracōibus prime ptis·ꝫ iſtis duabꝫ declaracōibus iſti ·ꝯſtatuimus·nō ↄp-
henduntur· ⁊ hoc in
tendit ſi ꝙ papiane
integram vel plus ꝙ̃
dimidiam in antiq̃s
et in noualibꝫ p̄textu
talis indulti tm̄dem
habebunt·k· ¶ Con
grue·qđ dic vt·ſ·ď
p̄ben. de monachis·
xx·q·i·c·i·l ¶ Illarꝫ
decimarum prochie
ſue·ioħ·m ¶ Onera·
legatorꝫ nunciorum
ſe·ap·collectarum et
ſimilium. ad idem·ſ
e·ij·de preben·c· i·n·
¶ Aſſenſu·lapcus ħe
bat decimas quas r̄
ligioſis donare vole
bat. fingebat ſe p in
ſtrumentum ab illis
ħre in feudum vt ſic
q̃ſi reſtitueret ipſas
eiſdē ſine ↄſenſu epi
ꝫ talis fictio nō pdē
rit vt hic vides·o·
¶ Lateranen̄· de p̄ui
leg·cum et plātare·
p· ¶ Perpetuo·ſecus
ſi ad tēpus et decorꝫ
bijs que ſ·a prel·q̃i
aplica·in ſ·a· ¶ Ex
emp·ſ·i·de ipſis de
cimis vel decimis ex
emptorꝫ prediorꝫ·b·
¶ Iure·ſ·c·ex parte
j·c· ¶ Earūdem·ſiaut
em̄ ipſi lapci nō ac
ceſcebant noualia·
vt·ſ·e·tua·j· ſic nec
ipſis religioſis q̃ui a
lapcis pceperunt·ad
idem·ſ·e· cum cōtin
gat·ar·ↄtra·j· de vit
pa·c·j·So·ibi res a
lapco donata mutat
naturaꝫ in nullius p̄
iudicium· ꝫ eſſet p̄iu
dicium eccľe prochi
aſi·ad hoc ſ·ꝯ·i· i ſi·

IS qui·ſi mioꝛ
xiiij·an·ingre
ditur religionem· in

earundem de ipſis reli
gioſis ſup decimis q̃s
habent uł eos habere
continget· que quidē
alias ad ipſas ſpecta-
uerunt eccleſias niſi de
rebus exemptis agat
exhibeāt iuſticie cōple
mentum ¶ Ceterum
idem religioſi tam ex
empti ꝙ̃ non exempti
de ceteris et poſſeſſiō-
bus acquiſitis hacte-
nus et amodo acqui-
rendis decimas inte-
gre ſoluant illis eccle
ſijs quibus eedem poſ
ſeſſiones ⁊ terre prius
fuerant decimales niſi
ſuper hoc ſpeciali iure
vel priuilegio ſint mu
niti. ¶ Nec pro eo ꝙ
forte in aliquibus p-
rochijs omnes maio-
res decimas ſeu partē
illarum acquirunt de
manibus laycorum
poſſunt pro eadem vł
ſimili porcione ſi de no
uo poſtmodum ſiant
noualia in eiſdem pete
re vel percipere nouali
um decimas earundem
niſi alia racionabiľ per
quā hoc facere valeāt
cā oſtēdāt· Innocē· iiij·

De regularibꝫ et tran
ſeūtibꝫ ad rligionem

IS qui mōa-
ſterium ātequꝫ
quartumdecī
mum annum vt mo
nachus efficiat ingre
ditur niſi eo comple-
to profeſſionē faciat
in ſequenti· vel habi-
tum religionis ſuſci
piat qui dari profitē-
tibus conſueuit· ſeu
profeſſionem a ſe prius
factam ratam expreſ
ſe habeat libere poteſt
infra ipſum ſequentē
annum ad ſeculum re
meare· ¶ Qđ ſi per to-
tum ſequentem annū
in monaſterio permā
ſerit vbi profeſſorū
et nouiciorū ſunt ha-
bitus indiſtincti ac
profeſſionem per hoc
feciſſe vel ſi quam pꝰ
fecerat ratā habuiſſe
videtur. niſi tanta ſic
indiſtinctio ibi habi-
tus habeatur· ꝙ et p
feſſi et nouicij ac etiā
alij communem vitā
cum eis ducentes ſili
penitus habitu indua
tur· ¶ Qui vero poſt
quartumdecimum an
num habitū religio-
nis aſſumpſerit ſi per
annū illum geſtaue-
rit ex tunc religione

xv·anno liberē exiē niſi in ipſo xv·anno pfeſſionem fe ce
rit vel habitum pfeſſorꝫ receperit vel expreſſe ratam ha
buerit pfeſſionem p̄us a ſe factam ſi autē p totū·xv·an.
portat habitum vbi non eſt diſtinctus intelligitur pfeſ
ſus niſi tanta ſit indiſtinctio ꝙ viuentes cum eis ſimili ha
bitu induantur ·Si
maioꝛ xiiij· annis in
greditur ſi portat ha
bitum p annum ꝙ̃tū
cumqꝫ ſit indiſtinctꝰ
intelligitur pfeſſus
In fine declarat qui
ſint habitus diſtincti
e· ¶ Annum· ↄſum
matum quia nō ſuffi
cit icepiſſe quod dic
ut·ſ·e·ad noſtram·f
¶ Ingredit· ꝫ tol
le quod eſt· j· libere
poteſt·g· ¶ Sequē
ti·ſ·m xv·an·ſic·xx·q
j·illud·h· ¶ Vel re
pete eo ↄpleto· ꝛc·i·
¶ Prius·ſ·an·xiiij·
an·k· ¶ Expreſſe et
ſic reꝓbatum eſt qđ
no·jo·xx·q·i·illud et
ꝫ·ſ·e·ſignificatum
dicebāt ꝙ ſi pfeſſio
nem fecerat ante xiiij
annum tacite ibi mo
ram trahendo poſt
xiiij· annum videtur
eam ratam habere;
ar·de deſpon·impu·
lit·et·c·acceſſit oſti
enſis autem qui hāc
vidit decre·in decre·
ſignificatum tenebat
quod ꝫ dicitur·l· ¶
Sequentem·ſ·xv· e
tatis ſue·m· ¶ Vide
tur·ecce ergo quartū
caſum poſt xiiij·ergo
annum bene habet
ratam pfeſſionē fa
ctam ante illud ꝫ nō
eoipſo ſed tūc demū
cum lapſus fuerit an
nus xv·et in ipſo poꝛ
tauerit habitū diſtin
ctum,n· ¶ Commu
nem vt ſuientes cap
pellam et ſeculares
clerici et ſi habitus
ille religioſus ñ eſſꝫ
ſed forte ſecularium
clericorꝫ id eſſꝫ p epꝫ
corrigendū ď teſta.

c·ij· et·ſ·c·ſicut tuiſ·ſ nūquid ↄpellitur talis ꝓfiteri non ꝓ ciſe ſ cautiue·vt vel ꝓfiteatur vel exeat·vt·ſ·de elec·cū eim in ſi·ad hoc·ſ·e·vt clerica·o· Annū·ad idem·ſ·e·ex par·p· Diſſimilitudine·patenti in colore ſciſſura vel forma ſe cus quo ad hūc caſum de alia latenti de qua loquit̄ ſ̄ ſima vt ī cle·e·ti·eos qui· et vide qđ ibi no· in glo· ij· et glo· licet ergo·q· Diſtinguū tur· ſ nō ne ibi recipiendo habitū qui dat̄ ꝓfeſſis videtur tacite ꝓfeſſus·ut·ſ·illō verum eſt quū diſtinctus eſt habitus·ubi vero non eſt diſtinctus ſecus·vt hic vides·et ſic itelligas ſane qđ no·ſ·ſ·c·ex parte·i vi·glo·ad ſi·ꝛ ꝓba tur idē·ſ·e·ſtatuimꝰ r· Etiam ſi· ꝓpter hoc aduerſatur illud qui vero·qđ in prin· ꝯpoſitū eſt·s· Agnoſcit·id ē agnoſcē debet·r· Plenū·maior ſeptēnio impubes intellectum habet ſed nō plenum vt hic vides· minor autē ſeptēnio ignorat quid videat·C·de fal·mo·l·i v· Aliud·ut qꝛ dentur a certis ꝑſonis·ꝗ certis diebus vel for

Non ſolum·ꝑdicatorē et minores infra annum ꝓbationis quēꝗ ad ſui ordinis ꝓfeſſionem recipe nō poſſunt: quod ſi fecerint receptus alligatus nō eſt eoꝝ ordini et ipſi a receptione ꝓfeſſionis alioꝝ ſunt ſuſpēſi et puniendi pena q̄ ꝑ ſuꝑioribꝰ culpis eis ↄueuit īfligi· Excipit dec̄·iſta a ſ̄gulꝭ quam habuiſti·ſ·e· ad apoſtolicam·b·

aſſumptam preſumit̄ veraciter eſſe profeſſ̄ vbi ꝓfeſſi a nouicijs diſſimilitudine habitus minime diſtinguuntur etiam ſi alij degentes cum eis ſimilibus veſtibus coutant̄ quoniam cum iam hic ad diſcretionis annos peruenerit quid agat agnoſcit· ac ideo ſuſceptum diſcretionis tēpore ordinē poſtq̄ hūc anni probauerit ſpacio intelligitur firmiter approbaſſe· Secus autem in illo qui ante diſcretionis annos habitum nouit regularem cum eoruȝ qui tunc agit plenum nō habeat intellectum· Diſtinctos quoqȝ ſeu diſſimiles itelligimus eſſe habitus ſiue nouicijs ſiue ꝓfeſſis diſſimiles veſtes dentur ſiue benedicantur cum profitentibus conceduntur ſiue etiaȝ aliquid aliud fiat per quod nouiciorum a profeſſoruȝ habitu diſcernatur·

Idē fratribꝰ ꝑdicatoribus et minoribꝰ.

NOn ſolum et infra· licet zelum animarum habentes eas lucrari domino ſolicite cupiatis· quia tamen decet et expedit· vt conſcientie puritati nō deſit iudicium rationis ne vnde ſpiritualis profectus queritur ſalutꝭ diſpendiuȝ ſubſequat̄· vobis de fratrum noſtrorum conſilio in virtute obedientie et ſub pena excommunicationis auctoritate preſentium diſtrictius inhibemus ne ante annuȝ probationis elapſum· qui eſt maxime ī ſubſidium fragilitatiſ humane regulariter inſtitutus quemqȝ ad ꝓfeſſionem veſtri ordinis· ſeu renunciationem in

Et·ī·decaſum hoc fuit·qꝛ habebat·ſ·e·ad apoſtolicam· et e·ſtatuimus·c· Zelum·quaſi dilectionis feruorē·ad idē ſ·e·li·de re iud·ad apl'ice·in pri·d· Expedit·de bap·maiores·ſ·e·li·de elec·cum expediat·ꝛ·c·cum non deceat·e· Rōnis·ratio enī que a diſcretiōe ꝓcedit nō debet deeſſe· eſt enī omnium virtutū mater diſcretio·i·q·v·ꝑſenſum· de

offi· cuſ·c·i·f Subſequatur ad idem de decre·quꝰ et ō here·cum ex muneꝛ·g· Pena·ꝗ faciens non erit ipſe ſ excommunicatus ut·ſ·de iure pa·relatum quod dic ut no· lxiij·di·ſalomitane de ſimo·ſicut de ſagit·c·vno·ioh·b· Annum interdum inuenitur de biennio interdum de triennio de hoc dic vt no xvij·q·i·conſaldus·ſ· e·ad apoſtolicam·i· Recipere preſumatis quod eſt ī ſi·k Tranſeat ſequebatur ī antiqua ſicut de ſua·zc quod eſt·ī·iſte igitur v·qui ſequitur vſqꝫ ibi ſicut additus eſt ꝑ cōpilatores huius li·et hoc ne aliq̄ crederent qꝛ tal' nō poſſ redire ad ſeculum qꝛ ſolum dicebatur ad religionem·zc·l· Quod tamen ad declarationem eius qđ habes·ſ·e·ↄſulti·et·e ſtatuimus·m Iudicijs·ut ſi bñficio renunciauit vel de bonis ꝓprijs verbo et re diſpoſuit vel ſimilibus modis·n· Recipere·ſcilicet ad profeſſionem·ī· annum ꝓbationis·o· Veſtro ordini·nota qꝛ ꝓfeſſio tacite vel expreſſe facta infra annum ꝓbationis non obligat ordini tamē obligat religioni vt ſ·p· Suſpenſos dixit hoſt· qꝛ ſuꝑior qui nō peccauit poteſt ipſum abſoluere ar· de ſen·ex·nup·q· Et inſup no·qꝛ quis multiplici pena punitur ratio quia altera per ſe nō ſufficiebat ut nota·ſ·de iudi·at ſi clericum in ſi·r· Conſuetuite ipſa ↄſuetudine i ſpecta vel ordinationibus q̄ ſūt ſm̄ regl'a

COnſtitutionem·ſ·e·px·t· Declarauit·eius declarationem hodie nō habemus·u· Induci·ſ·de tranſlati·inter cor·de ſ̄ſ̄p·inter ceteras·C·ad·l· fal·l· vlti·x· Prorogamus·ꝑma facie iſta decre·videtur facere ad queſtionem qua queritur an ↄſtitutio ſup cathedram extrauagans bonifacij que habetur in clemen·de ſepul·dudum.

extendatur ad alios medicantes q̄ predicatores et minores
et videtur q̄ sic p hanc lrām ꝯ contrarium ꝓnūciaui ut dixi
j. de re. iur. q a iure. et ibi vide. ✝ dec. ista facit ꝓ hac par-
dico enī q̄ ꝟ bonifa. non dixit declaram⁹ ꝟ dixit ꝓrogam⁹
vñ licet eadem racio esset in alijs medicantibꝰ que in p̄dica-
toribus et minoribꝰ.
tū ꝯstitutio illa non
extenderetur ad illos
nisi ꝟ p bonifa. ꝓro
gata fuisset. vnde alex
ander declarauit ꝟ bo
nifa. ꝓrogauit vt vi
des. regule ꝟ et anti
quo iuri standum ē.
nisi inꝟtum repim⁹
recessum. vt in p̄oi. ꝟ
gula dixi. p. ¶ Reli
gionibꝰ. scꝫ non men
dicancium. ꝫ. ¶ Lici
te. in mendicantibus
eciam pōt fieri ꝟ non
licite. vt. ꝟ. c. ꝓximo.
a. ¶ Mutato ad ideꝫ
ꝟ. c. sicut nobis habi
tus enī nō facit mona
chum ꝟ ꝓfessio regu
le. ꝟ. c. ti. porrectum.
b. ¶ Infra ꝓbaciōis
ꝟ de illa tacita q̄ fit
per lapsum anni nō
loquitur ꝟ. de qua. ꝟ
c. c. i. ꝟ. qui vero. ✝. ꝟ
c. ex pte. in illa ergo
non licebit infra tri
duum penitere vt in
ista. q̄ non reperitur
de illa ꝟ statutum. c.
¶ Habitus. ꝟ vbi di
stincti sunt hītus pro
fessoꝝ a nouicijs. vt
ꝟ. c. c. i. johannes. a.
Obligat. quo ad
hanc obligacōem ex
tacita nō dicam diꝫ
inter mendicantes et
non mendicantes. vt
ꝟ. c. c. px. ꝟ sic in ex
p̄ssa q̄ illa obligat
illi religioni in non
mendicantibꝰ in men
dicantibꝰ solū religi
oni in genere. vt ibi
et hic. b. ¶ Etatis.
maioꝛ. xiiij. in mare.
xij. i femina. c. ¶ Sed
ens. secus si nō intel
ligens ut si furore la
borat. ꝟ. c. sicut tenoꝛ
. d. ¶ Voluntarius. se

seculo faciendam reci
pere. nec constitutum
infra huiusmodi ānuꝫ
aliquatenus impedire
quominus infra ipm
ad aliam religionem
quaꝫ maluerit transe-
at. vel nisi maioꝛ tamē
quatuoꝛdecim annis
existens professus sit
tacite vel expresse. aut
euidenter constet illuꝫ
vitam voluisse muta-
re. qd̄ tñ nō presumit
nisi clara probacōe ꝟ
competentibus indi-
cijs ostendat omino
ad seculuꝫ redeat sicut
de sua voluntate pro-
cesserit presumatis.
Qd̄ si forte ꝯ hāc
nr̄aꝫ ꝓhibicionē que-
q̄ recipere presumpse-
ritis decernimus eum
qui taliter receptus
fuerit nullatenus ve-
stro esse ordini alli-
gatum. vosq̄ a recep-
cione quoꝛumlibet ad
professionem eiusdem
ordinis foꝛe ipo facto
suspensos. et insuper
pene subiacendos que
fratribus ipsius ordi-
nis ꝓ culpis īfligi ꝯui
oribꝰ consueuit. ¶ Do
min. icāl. viij.
Constitucionem

innocenciana que pro-
hibet conuersoꝛum
professionem recipi añ
annum probacionis
elapsum pie memorie
alexander papa quar-
tus predecessoꝛ noster
ad fratrum predicato-
rum et minoꝛuꝫ oꝛdi-
nes dumtaxat declara-
uit extendi. vnde nos
paris similitudine ra-
cionis moudi declara-
cionem eandem ad ali-
oꝛum mendicancium
oꝛdines proꝛoganꝯ.
¶ In alijs autem re-
ligionibus professio
expresse vel tacite fieri
potest licite infra an-
nuꝫ. sed expresse emis-
sa eciam seculari habi-
tu non mutato illi re-
ligioni p̄ase obligat
quam profitens est ꝓ
fessus. tacite vero fa-
cta infra probacionis
annum per suscepcōeꝫ
habitus qui profiten
tibus tantum datur.
non illi specialiter cu-
ius habitus ē suscep-
tus sed generaliter re
ligioni alicui recipiētꝫ
obligat si etas apte
fit. si sciens ✝ volunta
rius ac triduo perseue
ret. ¶ Itē p̄ci si caplo

cus si inuitus. xx. q. iij. p̄ns. ꝟ. c. cum virū. e. ¶ Triduo. ter
minata fūt varie notata. ꝟ. c. ti. ad nostraꝫ. quidaꝫ dicebāt
q̄ illud dispensatiue loquebat. alij q̄ illud speciale ꝓpter
illectionē. alij q̄ q̄uinq̄ ibi concurrerant ꝓpter que peniten
cia tridui locum habuit p̄mum q̄ sine deliberacōe intra
uit ꝟm q̄ illectus ter
cium q̄ sine ꝓbacio
ne suscepit habitum
ꝓfessoꝝ quartū q̄
ꝓpe pueriłam quin
tum quia infra tridu
um penituit ✝ hoc te
net ibi gof. et fatet
osti. Vides q̄ hodie
ius eē cōmune decla
ratur. s. q̄ p ꝓfessio
nem tacitam factam
p recepcionem habi
tus ꝓfessoꝝ infra an
num ꝓbacionis q̄s ñ
obligatur nisi triduo
pseueret similis dila
cio temporis. C. de er
ro. aduc. l. vlti.
Enerciauꝫ enim
nauit ad decla
racionem decre. ꝟ. de
renunci. ex transmis
sa et eoꝝ que no. ber.
et modern. ꝟ. c. statui
mus et joh. xvij. q. ij
desponsatam et xvij.
q. i. consaldus et post
ꝟ decre. regulam et
iiij. casus exceptos. g.
¶ Probacionis ānū
p hanc lrām credo q̄
si minoꝛ xiiij. annis i
grediatur religioneꝫ
q̄ ante finem xv. āni
beneficium suum nō
poterit conferri xv. an
nus est annus ꝓba
cionis in illos. ꝟ. c. c.
i. quod vero ē nisi p⁹
annum xiiij. aliquid
de hijs que secuntur
interueniat beneficiū
aūt nil deperit cum ꝯ
ꝓuentibus illi deser
uiatur vt dicatur i ꝟ.
h. ¶ Conferendum
ꝯ ut in predicta dec.
ꝟ. de renunci. ex trās
missa vbi tenuit col
lacio facta infra ānuꝫ
ꝓbacionis sed dic se
cundū osti. q̄ ibi cū re
nunciauerat bona sua

Beneficium illud qui religionem ingreditur non eſt infra probacionis annū alicui oferendum · niſi ad id ipſius accedat aſſenſus · aut conſtet ꝙ vitam voluerit abſolute mutare vel profeſſionem expreſſam fecerit ſeu ſcienter habitum receperit profeſſorum · ſed interim eidem beneficio per alium deſeruire debebit · aſſignata ſibi ꝯgrua de ipſius prouentibus porcione · ¶ Item Si poſt votum a ſe de certa religiōe mūdā emiſſū religionē aliaꝫ eciā laxiorem ingreditur ⁊ profitetur in ipſa poteſt voto non obſtante p̄ori cui tamē ſimplici per ſecunduꝫ ſolemne noſcitur derogatum manere licitē in eadem · pro voto tamen non completo erit eidē penitencia imponenda · ¶ Ad ſolū ¶ Itē abbatē ptineat creacio monachorum eo defuncto nequibit nouus monachus a conuentu creari alias poterit ſi eorū creacō ſpectet inſimul ad vtrūq;

renunciauerat beneficio ſuo expreſſe in ingreſſu vel ante ingreſſum quod ſatis videtur al' quare decre. illa poneretur ſub titulo de renunc. vel dic ꝙ illa intelligitur ſcḋm primum caſum infer ius exceptum ſcḋm alios non poteſt intelligi quia papa non mandaſſz poſtea illum de nouo recipi ſi igitur beneficiū tale non eſt ꝯferendū ergo tempus n̄ currit ei ad quē ſpectat conferre de conceſ. p̄ben. quia diuerſitatē de elec. c. vl. et merito cum adhuc non vacet effectualiter n̄ currit tempus cū nō niſi a vacacione currat. ſ. de elec. ne pro defectu et de conceſ. preben. c. ij. Sed qd dices ſi nō habebat ius in re ſed ad rem nunquid perit infra ꝓbacionis ānū ius illud credo eadem racione ꝙ non et in decre. de ꝯceſ. preben. c. vl. illud fuit ꝓpter reuocatoriam et eius verba ad idem de preben. c. antepl. ſed nū quid conſtituto in ꝓbacione poterit ꝯferri beneficium puto ꝙ non quia dubius eſt ſtatus et iam fingit religioſus quo ad priuilegiuꝫ immunitatis j. de ſen. ex. religioſo ij. ſpēn. et ſtatu dubiis nō ꝓmouetur ad miliciam. ff. d re mili. qui ſtatus. ff. de li. cā qui de libertate et iam per hoc induceretur ad religionem dimittendam quod eē nō debet. ſ. de elec. quorundam xvj. q. ij. bone rei nam plantaē religionem et plantatam fouere debemus. ſ. de priuil'. cū et plantare et hoc intelligo de beneficio quod p regulares poſſideri nō poſſz ad epatum aūt in ſeculari et regulari eccleſia talis eligi poteſt. ſ. e. li. de elec. nullus ſed nunquid canonicus eccleſie cathedralis qui eſt in ꝓbacione habitus et regule in aliquo monaſterio vocari debet ad electionem epi que tunc imminet facienda et dicamus monaſterium eſſe in loco vicino de quo al' vocari deberet · et ꝙ nō apparet illum vitam voluiſſe mutare et videtur ꝙ ſic p iſtam decre. retinet enim beneficium ſuum ergo et iura ex eo ꝓueniencia · nec enim ex eo ꝙ ad bonum aſpirat et vitam religioſam ꝓbat debet eius condicio fieri deterior xvi. q. i. ſunt nōnulli Item video ꝙ ꝯhit matrimoniū carnale ergo et ſpirituale ꝯhere poterit licet enim de vno ad reliquum arguere xxi. q. ij. ſicut. ſ. de tranſlac. p totū Item eligere prelatum eccl'e etiam epm cadit in religioſū etiam p̄feſſum. ſ. de elec. cumana. ymmo et religioſi ad

talia ſunt vocandi. lxiij. di. obeuntibus · Item video ꝙ in ſtatu libero inſpiciamus ſtatuꝫ priſtinū. ff. de ſta. lib. l. ſtatu liberi et l. ſtatuliberi a certis. ſic et in nouicio p̄ſtinum et nō ſtatū regularem qui forte erit et nō erit ꝯſiderare debemus maxime cum precedens ſtatus certus ſit et ſequens incertus · ad h de pe. di. vij. c. vl. preiacens hereditas obtinet vicem defūncti qui certus fuit nō heredis qui eſt incertus ꝙ licꝫ certus ſit inſtitutus forte repudiabit · inſtit. de here. inſti ꝯ ſeruus alienus · Item appellatione denūciatiōe et lite pendente nil debet innouari in p̄iudicium appellantis denunciantis vel litigātis. ij. q. vj. appellacōe. ff. nil inno. in rubro et nigro. ſ. de no. o. nunc. per totum. ſ. vt lite pen. c. i. et. ij. ſic et tēpore ꝓbacōis in p̄iudicium nouicij eo abſente n̄ fiet electio. Item dato ꝙ nollet vel non poſſet venire ꝓcuratorē ꝯſtituere poterit p cō. alium. ꝙ ꝓpter · de elec. p hac pte facit. ff. d bo. poſ. ex teſ. mili. l. vna in fi. ⁊ ff. de le. iij. l. queſitū. i. ſpēt et. ff. de fun. inſtruc. et inſtru. le. l. ſeie ꝯ pamphile. ⁊ l. pdia. in ꝯtrarium videtur. ꝙ in ſolitudine et ſilencio debet fieri ꝓbatio. ad id. xvj. q. i. c. i. et. ij. de ſta. mo. cum ad monaſterium. ⁊ ex exitu clauſtri timetur periculum. de pe. di. v. c. i. ad h. et qui ſimilem cum alijs vitaꝫ ſuſcipiunt. xx. de ſta. mo. recolentes. ⁊ talis quis eſſe putat qualem habitum oſtendit. j. de ſen. ex. ſi iudex laycus. et diſſimiliter viuere debet nouicius ne videat ſeculum mutare non fugere. liij. di. legem. ⁊ ꝓpter ſimilitudinem ꝯputatur quis in eorum numero in quorū numero in veritate non ē. ſ. de bigamis. nup. Item talis quo ad immunitatem religioſus cēſetur. de ſen. ex. religioſo. ij. ſpēt. ⁊ bene facit lrā ipſius decre. que dicit talem nō eſſe religioſum cum effectu quaſi dicet eum religioſum ſ reuocabiliter ad inſtar eius qd dicitur d tacite ꝓfeſſo qui penitet infra triduū. ſ. e. ꝯſuetudinem. ⁊ c. ad nrām. vnde iura. ſ. e. ſup eo. ꝯſulta. poſtulaſti. ſtatimꝰ. et. ſ. e. li. c. i. et. ij. dicunt talem redire vel remeare ad ſecul' patet igit' ꝙ ſeculum exiuerat alias redire non poſſz. ⁊ eſt ſi. de ꝯſe. di. iiij. qui in materinis. ⁊ j. de heret. accuſatus. debet ꝯ iſte nouicius aut in totū dimittere aut in totū amplecti ſicut pupillus aut omnia nomina tutoris debet rata hēe aut omnia reſpuere. ff. de admi. tu. cum querit. ad idem de

conſe. di. ij. ↄpetimus. Item dato quod in alijs ↄtractibus capitu li abſentes nō debeant vocari ſm ea que no. ꝯ. q. ij. hoc ius. et dixi. ſ. de teſti. preſendum. tñ non pōt negari quin debeāt vocari ad receptiones canonicoꝝ et ad celebraciões diuinorū faciendas. ſ. e. li. de ꝑben. cum in eccleſijs. et de offi. or. quā uis. ſi igit ad electio nem ꝑlati et ad prer dicta vocabitur. et ſic ſepe diſcurret quomodo monaſterium ꝓbabit mores eius. forte tūc in honeſte viuet cum exibit clauſtꝝ. et ſic infringet dec. ad no ſtram. ſ. e. t. item iſte incertus de ſtatu ſuo certam legem dicere non pōt. ff. de teſta. l. qui in iudicium. et. l. ſe. et idē in eo qui ig norat an ſit captiuus an a latrunculis cap tus. ff. de l. iij. l. i. i. ſſ. ſz nec electionem fa cere que debet eſſe c ta. ſ. e. li. de elec. c. ij et bene facit ꝓ hac ꝑ te qui eli. vel vo. ↄſu luit vbi dicitur quod ha bitus ſine ꝓfeſſione impedit ne cōtrahat ad idem. ſ. de offi. del. iudex. e. li. vbi ꝑ ſolam ꝓpoſicōez recuſationis etiam añ cām finitam impe ditur delegatus pape facere quod alias ſibi de iure ↄpetit ſcꝫ delegare niſi volente recuſatore. ſic dicam quod ante ꝓfeſſionē ꝑ ſolam ꝓbacōem impediatur talis eligere niſi de grā per capitulum vocaretur. ad idem bene facit. ſ. e. li. de temp. cum nullus. in ſi. et. j. de priuil. c. i. in ſi. vbi qui reuocabiliter manet in loco naturā loci ſortitur. ad idem optime. ſ. e. li. de ꝑ̄ura. c. ij. duobus modis primo quod ibi ingreſſus religio nis intelligo etiam cū ꝓbacōis ut ibi dixi. et abſencia in lo co remoto equiparantur. ſz ſi in remoto loco ille eſſz abſens nō deberet vocari ſz nec ingreſſus religionem. Item ibi ꝑ̄ura tor qui erat dominus litis ꝑ ↄteſ. ꝑ igreſſum amittit vſum ſuūs. ſic dicam canonicū ꝑ ingreſſum amittere vſum vocis quā in capitulo habebat amittere dico quo ad actū non quo ad habitum. ad idem. C. de cur. fur. cum alijs. et hoc verū credo puto enim locum eſſe illi clauſule. ↄtra. quod ꝓpter. voluit et poſ ſunt. ꝛc. quaſi iſte ſic in ꝓbacōe manendo interim videatur nolle. nec ob. hec decre. non enim ſimpliciter ex iure beneficij ꝑdit ius eligendi quod ꝓbatur. ſ. de elec. cum in cunctis. et. c. cum vintonien. et. ſ. e. li. e. ti. ex eo quod. cum ſi. ſecus crede rem in patrono. vel eo ad quem nō de iure collegij ſz iure ſingulari ſpectaret electio. a. ¶ Aſſenſus. tūc enim beneficio renūciat. et ideo licite alteri ↄfertur. et ſic intelligatur dec. ex tranſmiſſa. b. ¶ Aut ↄſtet. ſecundus caſus. et dic conſtet clara ꝓbatione vel ↄpetentibus iudicijs. ſ. e. non ſolum. c. ¶ Vel ꝓfeſſionem. tercius caſus. intelligo aliaui de approba tis religionibus. vt. j. ti. ꝑx. c. vno. d. ¶ Seu quartus caſus e. ¶ Scienter. ſ. e. ſicut tenor. et. ſ. e. ꝑx. ſi. ¶ Profeſſorum

¶ Bonifacius octauus biterreñ. epo.

De voto & vo. redep.

Quod votum debeat dici ſolemne ac ad dirimendum matrimonium efficax nos conſulere voluiſti. nos igitur attendentes quod voti ſolemnitas ex ſola conſtitutione eccleſie eſt inuenta. matrimonij vero vinculum ab ipſo eccleſie capite rerum omnium conditore ipſum in paradiſo et in ſtatu innocencie inſtituente vnionem et indiſſolubilitatem acceperit. preſentis declarandum duximus oraculo ſanctionis illud ſolum votum debere dici ſolēne quantum ad poſt contractum matrimonium dirimendum

vbi diſtinctus eſt ut dixi. ſ. e. ti. c. i. g. ¶ Sed interim ꝑ uidit ꝑſonis modo ꝓuidet eccleſijs ad idem. ſ. de elec. cū nobis olim. et. c. cum ex eo e. li. Et ꝓuiſio execucionem mā dabitur ꝑ epm. vt in predic. decre. §. porro ſed ſponſe non ſic eſt ꝑ vicarium ꝓuidendum. et ideo ibi tempus artat de ↄuer. ↄiu. ex pub lico ꝓpter quod dice bant quidam idem i clerico beneficiato et male. h. ¶ Debebit. in officijs diuinis eti am in cura ſi curatū eſſz beneficium. i. ¶ Porcione. et reliquā porcio ſuabitur. vel i vtilitatem eccleſie ex pendetur. ſ. de elec. quā ſi pe. de offi. ordi. pn ti §. porro. nec credo quod dari debeat ipſi qui eſt in ꝓbacione. iam enim non bene ꝓbaret ſi tales red ditus interim habe ret. bar. brix. ꝯ dicēs quod. t. ſic tenebat. ſ. quod ille i terim debeat ha bere fructus quia adhuc non eſt monachus et poteſt reuerti hoc dixit in queſtionē quādam clericus circa ſi. queſtionū ſua rum fatetur tñ ibi quod ↄſuetudo ſe habet in ↄtrarium

Qui poſt. Emanauit ad declaracionem eius quod no. ber. ſ. e. porrectum. h. ¶ Intranda. nota verbū quia aliud eſt religionem ꝓfiteri aliud vouere de intrando vel ꝓfitendo. in primo caſu non loquitur hec decre. quia talis e ciam ſeculari habitu non mutato iam monachus illius re ligionis dicitur. ſ. e. ſicut nobis et. c. ↄſtitucionem quia ha bitus. ꝛc. ſ. e. porrectum. in ſecundo caſu loquitur decre. l. Laxiorem. quia de ſtrictiori non dubitatur quia etiā ſi eſſz ꝓfeſſus poſſz ad ſtrictiorem tranſire. ſ. e. licet ſed de pari et laxiori dubitabatur et plus de laxiori et ideo dicit etiā laxiorem. m ¶ Remancipanda. tanto durior quanto manifeſtius ¶ Ad ſolum. ¶ Fuit notum. j. ti. ꝑx. c. vno in ſi. Emanauit ad declaracionem decre. ſ. de elec. officij et eoꝝ que ibi no. modern. et guil. in ſpe. de ſtatu mona choꝝ. v. ꝑxi. o. ¶ Pertineat de ↄſuetudine preſcripta vel priuilegio alias de iure ꝑtinet ſimul ad vtrūque. ſ. de hijs que ſi. a prela. ea noſcitur ¶ Creari ſicut mortuo prelato ad quem ꝑtinet beneficij collacio capitlm nō ↄfert. ſ. ne ſe. va. c. vno. quod cum iſto ↄcordat. q. ¶ Ad vtrumque. multo forcius ſi ad ↄuentum tantum et quia de hoc arti culo non dubitabatur ideo fuit omiſſum

Quod votum. Emanauit ad declaracionem eoꝝ que no. jo. xviij. q. i. in prin. et. c. i. et ber. qui cle rici vel vo. rurſus. r. ¶ Innocencie. i. ante pecca tum et no. ꝯ illos qui dicunt matrimonium fuiſſe inſtitutū per hec verba creſcite et multiplicamini ſed ut hic vides in paradiſo et ante peccatum inſtitutum fuit et ꝑ illa vba

ꝯtoplauſti· h nunc os ex oſſibꝰ meis.&c. gen.ij.c.in fi.⁊.ꝛ xxvij.q.ij. lex diuine.c. Sacri ordinis. vt.s.e. qui clerici vel vo.c.i.et.ij. In minoribꝰ aũt licite ꝯtrahitur. vt.s. de cleri. coniu.c.i. et ex eo qꝫ h equiparat ꝓfeſſionem religionis et ſacrum ordinem videtur qꝫ ſicut p ꝓfeſſionem religionis ſoluũtur ſponſalia d pñti ſic et p receptionem ſacri ordinis añ carnalem copulam diceo. ſic et alibi equiparantur iſta. xx.q.ij.c.i.⁊.s. de vo.et ho. clerici. clericalis. ſed iam diſputatio et terminatio ꝯtrarium qđ eſt hodie approbatum p conſtitutionem Io. q incipit antique. ſcꝫ ſponſalia de pñti nõ diſſolui p receptionem ſacri ordinis per decr. ex parte.ij. s de ꝯuerſi. ꝯiu. vbi etiam de h ⁊ xxvij. q.ij. deſponſatam. non ne enim recipiendo ſacrum ordinem fouet ſe caſtitatem ſeruaturum in ſeculo et tñ tale votũ caſtitatis i ſeculo ſeruãde nõ diſſoluit ſponſalia de pñti vt ibi. Inducit ḡ hoc fauor religionis et meritũ. qꝛ alia e ci monachi alia clericia. xvj.q.i. alia. In ſolo ergo caſu expreſſo dicimꝰ ſeparari. qđ enim non eſt ſanctorũ patrum decretis.&c. s. de tranſla. inter. ⁊ ſi diceremus ꝯtrarium iam h non eſſet equalitas qꝛ iam duplici remedio poſſet vir diſſoluere ſponſalia et mulier vnico. qꝛ ꝓpter ſexus fragilitatem ordines recipe nõ pot. Eſt aũt ratio quare hoc ſpãle eſt in religioſis qꝛ mortui ſunt mundo. xvj.q.i. placuit. vnde ſicut mors naturalis ſoluit ſponſalia ſic et iſta ciuilis pmittente canone. de ꝯuerſi. ꝯiu. verum. ⁊.c. ex publico. que ratio deficit in clerico ſeculari non ob. h decre. pmo pocius facit. qꝛ equiparat iſta quo ad dirimendum matrimonium poſt ꝯtractum quaſi quo ad dirimendum prius ꝯtractum paria nõ ſunt pmo diſparia rationibus

quod ſolemnizatum fuerit per ſuſceptionem ſacri ordinis: aut per profeſſionem expreſſam vel tacitam factam alicui de religionibus per ſedem ap. approbatis. Reliqua vero vota et ſi quandoqꝫ matrimonium impediant ꝯtrahendum et quanto manifeſtius ſunt emiſſa tanto propter plurium ſcandalum et exemplum durior penitentia tranſgreſſoribꝰ debeatur non tamen reſcindere poſſunt matrimonia poſt contracta. Bonifacius octauus

De ſtatu monachoꝝ

Periculoſo et deteſtabili quorundam monialium ſtatui qui honeſtatis laxatis habenis et monachali modeſtia ſexuſqꝫ verecundia impudenter abiectis extra ſua monaſteria nonnunqꝫ per habitacula ſecularium perſonarum diſcurrunt et frequenter infra eadem monaſteria perſonas ſuſpectas admittunt. in illius cui ſuam integritatem volũtate ſpõtanea deuouerũt grauem offenſam religionis opprobrium et ſcãdalum plurimorum prouidere ſalubriter cupientes preſenti conſtitutione perpetuo irrefragabiliter ualitura ſancimus vniuerſas et ſingulas moniales preſẽtes atqꝫ futuras cuiuſcunqꝫ religiõis ſint vel ordinis in quibuſlibet mundi partibus exiſtẽtes ſub ꝑpetua in ſuis monaſterijs debere de cetero permanere clauſura. ita qꝫ nulli earum religionem tacite vel expreſſe profeſſe ſit vel eſſe valeat quacunqꝫ ratione vel cauſa niſi forte tanto et tali morbo

predictis plura enim ꝓfitendo ꝓmittit monachus qꝫ recipiendo ſacrum ordinem clericus.&. Tacitam que ſit cũ maior ſponte et ſciens recipit habitum ꝓfeſſorum vbi eſt diſtinctus. s. ti. xx.c.i.et.c. conſtitutionem vel cum habitum indiſtinctum ferret p annum vt.c.ij. ex pte.et.c.i.e.li.b. Sedem apoſtolicam. alias enim nõ poteſt vt.s. de reli. do.c. vl. et.e.ti.c. vno.⁊.e.li.c. Approbatis. ergo ſi ꝓfitetur religionem non approbatam ſi poſtea ꝯbit ⁊ tenet matrimonium quod verum puto etiam ſi quando ꝓfitebatur credebat illam approbatam. Et eadem ratione dico qꝫ ſi recipit quis ſubdyaconatum ab eo quem credebat eſſe piſcopum ſed nõ erat ſi poſtea ꝯbat matrimonium bene tenet et ita terminauit h. barr. ſm.t. in queſtionibus. quidam ordinatus.d. Contrahendum vt.s. q cli. vl. vo. rurſus.e. Debeatur. ex manifeſtatione igitur grauius ſit peccatum ad hoc s. de pe. ⁊ re.c.i. de h dic ut no. xxxij.q. iiij. nemo lxxxi.di. clericꝰ ſolus et.s. d cele. miſſ. de homine

Periculoſo in q̃ ſtuor ptes diuido hanc decre. in quarum prima que durat vſqꝫ ad §. ſane ponit cauſam conſtitutionis et conſtitutionem d clauſura monialium in ſecunda pcipit vltra facultates monaſteriorum non mendicantium nullam recipi et qđ factum irritum decernit vſqꝫ ad §. verum. In tertia ꝓuidet quo iuris quando moniales habent facere fidelitatem vel homagium temporalibus vel ſecularibus dñis et quando in eccleſiaſtico vel ſeculari foro cauſas habent et hoc vſqꝫ ad §. ⁊ quia. In quarta facit ordinarios executores huiꝰ iuris quo ad clauſuram ⁊ quo ad exempta monaſteria ꝓteſtando qꝫ p h i ipſis exemptis q ad alia nichil iuridictionis

ſibi vendicent·g· Habentis·ſimilitudinarie ad equū q̄ laxatis habenis currit quo vult·de homicid·dilectus·h· Uerecundia·xxx·q·v·nec illud·et·xxxiij·q·v·hec ymago·i· Abſcidis·ſic·ē·e·li·de elec·quorundam·k· Spontanea·alias nō obligarentur·vt·xx·q·iij·preſens clericus·ē· de regula·cum virum·in ſi·l.

ſi·de elec·nullus·cum ſi·ſemper enim erunt in clauſura·q Profeſſe·quod dic ut·ē·ti·ij·c·i·et·c·cōſtitucionē ſi ergo pfeſſa non erat huius cōſtitucionis tempore non tenetur·a· Honeſte·vnde nec monachi ad eas accedere debent l̄ cum eis colloqui niſi in pſencia abbatiſſe et p modica verba xviij·q·ij· diffinimus·nec debent eſſe monaſteria dupli cia ut ibi et m·c·ſe·b·

evidenter earū aliquā laborare conſtaret qđ n̄ poſſet cū alijs abſq grauı periculo ſeu ſcādalo cōmorari·monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas·nl̄lis aliquatenus inhoneſte perſone·nec eciā honeſte niſi racionabilis et manifeſta cauſa exiſtat·ac de illius ad quem pertinuerit ſpeciali licencia ingreſſus vel acceſſ⁹ pateat ad eaſdem vt ſic a publicis et mundanis conſpectibus ſeparate oīno ſeruire deo valeāt liberius·et laſciuiendi oportunitate ſublata eidē corda ſua et corpora in omni ſanctimonia diligencius cuſtodiāt Sane vt hoc ſalutare ſtatutum commodius valeat obſeruari diſtrictius inhibemus ne ī monaſterijs ordinum non mendicancium alique recipiātur ĝ cetero in ſorores niſi quot poterunt de ipſorum monaſteriorum bonis ſiue prouentibus abſq penuria ſuſtentari·ſi ſecus actum fuerit irritum

diſcernentes Uerum quando abbatiſſa vel prioriſſa cuiuſlibet monaſterij pro feudo qđ monaſterium ipſum tenet ab aliquo principe ſeu domino temporali ſibi debebit homagium vl̄ fidelitatis ſacramentum preſtare niſi qđ per procuratorem illud preſtare poſſet efficere apud eum de monaſterio cū honeſta et decenti ſocietate exire poterit eo caſu licēter homagio facto qđ primum commode poterit ſeu fidelitatis preſtito ſacramento ad ipſum monaſterium eueſtigio reuerſura ſic qđ in fraudem reſidencie ſiue more clauſtral̄ nichil fiat omnino Porro ne moniales cauſam ſeu occaſionem habeant euagandi principes ſeculares ac alios dominos temporales rogamus requirim⁹ et obſecramus per viſcera miſericordie ihū criſti eiſdem in remiſſionem peccaminū nichilominus ſuadentes qđ abbatiſſas ipſas et prioriſſas ac moīales quaſcūq

Offenſam·xxvij·q·i·nec aliqua·m· Cupiences·hec ina pe conſtructū·n· Preſentes·ſ quō pn̄tib⁹ monialibus diſtrictior vita imponi potuit· ĝ id·xv·q·i·nec ius·xxij·q·i·integritas xx·q·iij·pn̄s·cum et nemo accedere cōpellat̄ lxxiiij·di·ge·ta·et ibi dicit hoc·pōt dici qđ illud verum de regula ſed hec ad regulam nichil addatur ſ modus habitandi ſm naturā rei taxatur·vel dic ſi predicta vera in clericis ſecularibus·in religioſis qui hec velle vel nolle nō habent ſecus qđ illis pōt ſtrictior vita indici eciā ex regula ſm innoc qui hoc no·de regul̄ ſup eo·et hoc pbat iſta decre·et adde qđ dixi·j·de re·iuris·qđ omnes·o· Partibus qđ locorum varietas iuris varietatem regulariter nō inducit·c de tempo·in integ·reſtitu·l·ſupplicacium·et nota qđ dicit mundi totus enī orbis ipſa tenet principatum·ix q·iij·cuncta p mundum·et in pxemio huius li·cum ſuis cōcord·p· Perpetua non credo qđ dec·iſta tollat qn̄ poſſent ſi vellent ad ſtrictiorē religionem humilitatis et puritatis cā tranſire·ē·de regul̄·licet·petita licencia·vt ibi·jtem qn̄ vna monialis ad regimē alterius monaſterij poſſit aſſumi·ē·e·

Cauſa·ſicut in medicis·barbitonſoribus ſartoribus·carpentarijs·cum egerint et hijs ſimilibus·c· Oportunitate·xviij·q·ij·diffinimus·d· Abſq penuria no·ñ dixit cōmode·nam in quadam queſtione de facto opponebatur ĝ quaſdam moniales qđ earum recepcō nō tenebat quia facultates nō ſufficiebāt et formatus fuerat articulus in hec verba·intendit pbare qđ ex facultatibus monaſterij ſancti nicolai nō pn̄t tot cōmode ſuſtentari oppoſui qđ intencio pbata non releuabat qđ poſſ eē qđ nō poſſent cōmode·et tamen poſſent abſq penuria·iam enim dico qđ canonicus bononienſis de centum florenis n̄ poſſ cōmode ſuſtentari·et tamen de xx·ſuſtentaretur abſq penuria jdem dico de meipſo nam in illa cōmoditate inſpicitur conſuetudo regionis et q̄litas pſone vnde licet nō poſſum cōmode ſuſtentari tamen poſſum ſine penuria penuria enim ſm derivatores habet in ſe egeſtatem indigenciam et defectum neceſſariorum hoc ergo voluit conſtitucio qđ conſtitute in monaſterio non mendicanciū ſi haberent neceſſe mēdicarē pꝑ neceſſariorum

defectum Si autem conſideratio antiquo ſtatu monaſte rij vel alijs monaſterijs ciuitatis non poſſunt comode ſu ſtentari tamen poſſunt abſque penuria tenebit recepcio hoc ci uis nouum quod recepcionem vidiat extendendum nō eſt et ſic obtinuit. c. Suſtentari de inſti. c. i. et c. auctorita tem de vi. et ho. cleri. que vt ait. f. Iri tum hoc ſpeciale di cum videtur in tali bus monaſterijs fe minarum ſecus puto in monaſterijs virorum licet enim et in illis vbi que ſuſtentari poſſunt recipi non debeant ſi tamen fuerint recep ti tenebit quia et ho minum cetibus ſe mi ſcere et ſibi vite neceſ ſaria acquirere poſſunt de co. di. v. nunque. g. Temporali in eccle ſiaſtico enim ſecus quia ille de neceſſitate il las per procura. ad hoc ſu dendum admittere debet. j. e. §. epiſcopis h. Homagium. q ſ. de reg. iur. c. vl. ſo lucio pro ſpiritualibus non preſtatur homa gium quia illud eſt ſimonia. ſ. de ſimo. ex diligenti ſed pro tem poralibus iuriſdictio nibus vel ſimilibus bene preſtatur et ſic intelli gitur hoc ad hoc xviij. di. ſi epiſcopus et. ſ. e. li. d. ap. romana §. debet in auten. quomodo o portet epiſcopos §. illud. i. Cum dnm tempora lem. h. Preſtet. et ſic iurat per procura. vt lxiij. di. tibi domino vbi de hoc. l. Sodie tate habebit ſecum du as vel plures ex anti quis monachabus et cappellanes ſuos et incedat honeſte. m. Reueſtigio. id eſt ſta tim vel continuo. n. Fraudem ſic. ſ. de iu di. mulieres ſed ibi pena excommunicacionis imponitur hoc non for te racio fuit iudicialis

monaſteriorum ſuorum curam administratio nem negocia vel geren tes quibuſcumque noi bus cenſeantur per p curatores in ſuiſ tribu nalibus ſeu curijs liti gare permittant ne p conſtituendis procura toribus qui actornati i aliquibus partibus nū cupantur ſeu alijs hu iuſmodi eaſdem opor teat euagari. Si q vero contra preſump ſerint exortacioni hu iuſmodi racionabili et que ſancte obtempera re nolentes cum ſit iu ri contrarium que muli eres preſertim religio ſe per ſeipſas litigare cogantur. a via deuiet honeſtatis. et periculum animarum moueat. ad hoc per ſuos ordinari os eccleſiaſticos cenſu ra eccleſiaſtica cōpellā tur. Epiſcopis au tem et alijs prelatis ſu perioribus et inferiori bus quibuſcumque in iungimus que et ipſi cau ſas ſeu negocia que p ſate moniales hēbunt agere coram ipſis aut in curijs eorundem ſiue ſint homagia fidelitatis

ſacramenta lites vel quicquid aliud ipſa per procuratores earū fieri faciant et tracta ri Et quia parum eſſet condere iura niſi eſſent qui ea execucioni debite demandarent. patriarchis primatibus. archiepiſcopis et epi ſcopis vniuerſis diſtri cte in virtute ſancte obediencie ſub obteſta cione diuini iudicij et interminacione male dictionis eterne preci piendo mandamus quā tenus eorum quilibet in ciuitate ac dyoceſi propria in monaſterijs monialium ſibi ordina rio iure ſubiectis ſua in hijs vero que ad romā immediate ſpectant ec cleſiam ſe. ap. auctori tate. abbates vero et alij tam exempti que nō exempti prelati eccleſi arum monaſteriorum et ordinum quorumcumque in monaſterijs huiuſ modi ſibi ſubiectis de clauſura conuenienti vbi non eſt ipſorum monaſteriorum expē ſis et fidelium elemoſi nis quas ad hoc pa rent diligencius facienda

auctoritas propter quam ibi magis delinquitur. o. Parti bus anglicorum et normanorum. et volebant forte que licet poſ ſent per procuratorem agere tamen illos haberent conſtituere in pre ſencia iudicis et reuelare et cauere. p. Inducit. merito igi tur potuit ipſa ſup hoc legem dare. ad idem. ſ. de fo. cope. c vl. et de iureiur. licet. j. de ſen. ex. decernimus a. Tractari. hoc nōne hoc eſt ius commune oi um mulierum que per ſonaliter nō trahant ad iudicium. ſ. de iu di. mulieres. ſic que nō trahantur inuite. ſed iſte non debēt eciam volentes trahi vt ibi in §. ceterum. et h. b. Demandarent. ſ. e. li. de elec. vbi periculum §. preterea. et ff. de orig. iuris. l. ij. §. poſt originem. c. Pri matibus. iſta ſūt no mine diuerſa idem ta men eſt officium. xcix. di. c. i. d. Qua au ctoritate quod ē. j. e Clauſura. facienda quod eſt. j. f. Decala tis. xxiij. q. v. pdeſt. et exhibebitur nō ad prudicandum ſed ad e a que deo ſunt placi ta exequendum. ſ. de offi. or. c. i. et pōr ad hoc apelli. xx iij. q. v. adminiſtratores. g. Per hoc. preſtati o quedam. ſi. ſ. e. vbi periculum §. preterea. et ſ. de here. ad abolen dam. in fi. ſaluo eo quod habes in cle. c. ti. at tendentes. in prin.

Religionum in prima p te repetens ius antiquum ordines mendicantes inuen tos poſt concilium nō confirmatos per ipſum inceptum profeſſerunt de facto reuocat. in ſe cunda que incipit ibi confirmatos. de approba tis prouidit que profeſſo res illorum poſſint in ipſis remanē nullū ad profeſſionem recipiendo

loca noua non emendo. et vetera non vendendo sine licen cia ap. se. irritans quod factum et excommunicans facientes. In tercia parte que incipit ibi. sane constitucionem dicit ad predicatores et minores non extendi propter euidentem vtilitatem ipsorum. nec ad carmelitas vel heremitas quia concilium precesserunt. In quarta parte que incipit ibi. ad hec concedit personis singularibus ordinum ad quos constitucio extenditur ut possint transire ad ordines approbatos sed non conuentus ad conuentum sine licencia pape. i. ¶ Nimiam. pene nil immensum bonum. i. autem. ut det. sit nu. cleri. in prin. col la. i. nec in multitudine sacrificiorum complacatur deus. xiiij. q. v. scriptum de p. di. v. non mediocriter et melius est paucos bonos quam multos malos habere ministros. s. de eta. et qua li. c. p. ad idem. s. c. li de preb. c. ij. cum suis concord. h. ¶ Consilium. s. c. ti. c. vi. l. ¶ Importuna. s. c. li. de preb. c. ul. de conces. preben. detestanda de pe. di. i. importuna i. au ten. ut dif. iudi. i. prin. m. ¶ Presumptuosa reus enim violate legis habetur qui contra legem ausus fuerit sperare quod licitum non est. C. de pe. bo. M. l. i. in prin. quod legem autem est absque licencia principis nouum ordinem vel collegium instituere ut in prediic. c. s. e. c. vi. C. de col. l. illi. l. i. et iij. n. ¶ Repetita. sic. C. de epi. et cleri. repetita. C de emen. iusti. co. l. i. in medio. o. ¶ Habitum. hoc intellige in pluribus simul in eodem collegio habitantibus et eandem religionem profitentibus alias singularis

et de ipsis monialibus includendis quam primum commode poterunt prouidere pariter si diuine ac nostre indignacionis voluerint acrimoniam euitare. contradictores atque rebelles per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo. Inuocato ad hec si opus fuerit auxilio brachij secularis. Per hoc autem in monasterijs exemptis ordinarij locorum quo ad alia nullam sibi credant iurisdictionem vel potestatem aliquatenus attributam. Gregorius .x. in concilio generali.

De religiosis domibus.

Religionum diuersitatem nimiam ne confusionem induceret generale concilium consulta prohibicione vetauit. Sed quia non solum importuna petencium inhiacio illarum postmodum multiplicacionem extorsit. verum eciam aliquorum presumptuosa temeritas diuersorum ordinum precipue mendicancium quorum nondum approbacionis meruere principium effrenatam quasi multitudinem adinuenit repetita constitucione districtius inhibentes ne aliquis de cetero nouum ordinem aut religionem inueniat vel habitum noue religionis assumat. cunctas affatim religiones et ordines mendicantes post dictum concilium adinuentos que nullam confirmacionem sedis ap. meruerunt perpetue prohibicioni subiciimus et quatenus processerant reuocamus. Confirmatos autem per sedem eandem post idem tamen concil. institutos quibus ad congruam sustentacionem reddi tus aut possessiones habere professio siue regula quelibet interdicunt. sed per questum publicum tribuere victum solet incerta mendicitas. modo decernimus subsistere infrascripto. vt videlicet professoribus eorundem ordinum ita liceat in illis remanere si velint quod nullum deinceps ad

personam sectas non inueniens et seorsum habitans nouum habitum inducere sibi posset. ad hec. xli. di. parsimoniam. p. ¶ Affatim. i. generaliter. si dicas affatim tunc significabis abunde. affatim dicens facunde significabis. q. ¶ Mendicantes. reprobatur mendicitas. lxxxiij. di. dyaconi. vi. licet paupertas non sit de genere malorum xv. q. i. illa. in fi. r. ¶ Processerat. de sta. do. s. ¶ Professio. et religio vel regula quam profitentur vnde quod sequitur venit exposi tiue. et hec sunt repire in minoribus et predicatoribus. de exces. prelatorum. ij. r. ¶ Publicum. i. publice faciendum. ad idem. C. de mendi. va. l. vna. li. xi. habent igitur elemosinas querere vnde viuant. quia certos redditus vel possessiones non habent vnde sequitur incerta mendicitas. v. ¶ Subsistere alias subsistere. r. ¶ Si velit. quasi ad religionem transire poterunt vt in fi. c. dicitur ad seculum non poterunt redire secundum guil. ad hec s. ti. ij. non solum. et c. constitutionem. p. ¶ Admittant. et sic desinent in seipsis. in auth. vt deter. sit nu. cleri. quam sanctimus igitur. coll. i. a ¶ Domum veterem ecclesiam bene poterunt reficere. s. de ædeis. c. iudei. et. c. consuluit. et si leget eis domus vt vendant bene poterunt recipere ex elimosinis enim viuere debent quia ex quo non debet apud eos remanere non dicitur ad eos venisse quia non dicitur versum. &c. ff. de in rem v. si pro pre. secundum guil. et gar. b. ¶ Loca prophana. de alijs non erat dubium s. de re. permu. man apia. insti. de rerum di. quod sacra. c. ¶ Ordinarios nec ordinarij

hoc poterunt ſine ſpeciali dñi pape mandato per id qd̄ .ſ. dixit diſpoſicōm ſedis ap. d. ¶ Recepcio quo ad recipiē tem ſed forte ſic quo ad receptum vt aliam lariorez igre di debeat ad hoc .ſ. ti. ij. non ſolum ar. ꝯ de re. ec. nō ali. hoc ꝯſultiſſimo ſ. ꝯtus vel dic ꝙ ſi hanc tantum ordinē intendebat ꝓfiteri ñ eſt obligatus. alias ſic et credetur ei quia ñ eſt veriſimile ꝙ ſit in memor ſue ſalutis .i. q. vij. ſancimus ſm̄ guil. e. ¶ Ceterorum ſatis videtur ꝙ tantum de mobilib9 de beret intelligi quia talia debent eē ſubie cta qualia predicta ꝓmittunt de ſi. iſtru. inter. ad ſi. et tales ꝑ tes in ſubſtitucōe ſic eni intelligunt qua les in inſtitucionib9 preceſſerunt inſti. de vul. et pu. ſubſti ſ. ex diſparibus et ꝑ miſ ſo eis manere in or dine et ea ſine quib9 ibi eē non poſſūt aū autem interdicatur e is officium predican di et reliqua vt ſequi tur de quo viuent in ſi interdum ornamē ta et libros et ſimilia vendant In ꝯtrarium videtur quia verbum ceterorum omnia com prehendit. ff. de ver. ſig. l. ceterorum et ꝑ v̄ bum cetera in omni bus fit inſtitucio here dis. ſ. de teſta. rapnū due jtem verbum lo ca comprehendit im mobilia. ff. de v. ſig. locis ad quid ſeque retur ceterorum. ſi immo bilia etiā ſola cōpre henderet et preterea p̄nt ſibi ꝓuidere or dinem exeundo ſm̄ guil. neceſſaria fuiſſe declaracio. f. ¶ Se pulturam predicare i aliena prochia nō li cet niſi licencia habi ta a rectore de here. cum ex iuncto. abſol uere alienum prochi

eorum profeſſionē ad mittant. nec de nouo domum vel aliquez lo cum acquirant nec do mos ſeu loca que ha bent alienare valeant ſine ſedis eiuſdem licē cia ſpeciali. ¶ Nos enī ea diſpoſicioni ſedis ap. reſeruamus in ter re ſancte ſubſidium. vel pauperum vel ali os pios vſus per loco rum ordinarios. l' eos quibus ſedes ipſa com miſerit ꝯuertenda. Si vero ſec9 preſumptū fuerit nec perſonarum recepcio nec domorum vel locorum acquiſicio. aut ipſorum ceterorum ꝙ bonorum alienacio valeat et nichilominꝰ contrarium facientes ſentenciam excommuni cacionis incurrant ¶ Perſonis quoq; ipſo rum ordinum omnino interdicimus quo ad extraneos predicacio nis et audiende confeſ ſionis officium aut etiā ſepulturam ¶ Sane ad predicatorum et mi norum ordines quos euidens ex eis vtilitas eccleſie vniuerſali ꝑ ueniens perhibet ap probatos preſentez nō patimur conſtitucōez extendi ¶ Ceterum he remitarum ſancti au guſtini et carmelitarum ordines quorum inſti tucio dictum conciliuz generale preceſſit in ſo lido ſtatu volumus ꝑ manere ¶ Ad hec per ſonis ordinum ad quos conſtitucio preſens ex tenditur tranſeundi ad reliquos ordines ap probatos licenciā con cedimus generalez. ita ꝙ nullus ordo ad aliū vel conuentus ad con uentum ſe ac loca ſua totaliter transferat ſe dis eiuſdem ſuper hoc permiſſione ſpecialiter non obtenta. ¶ Boni facius octauus.

De capell' monachorum

PResbiteri qui ad curam po puli per mo nachos in eorum eccle ſijs preſentantur epi ſcopis et inſtituūtur ab ipſis cum debeāt eſſe perpetui conſuetudine vel ſtatuto quouiſ cō trario nō obſtāte ab eiſ dē nequūt eccl'ijs niſi ꝑ epos et ex cā racōna bili amoueri ¶ Boi. viij

antum non licet ſine ꝓprij ſacerdotis licencia. ſ. de pe. et re. omnis. nec ipſum ad ſepulturam admittere niſi elegerit et tūc prochiali relinquet canonica. ſ. de ſepul. c. i. inter ſe aūt iſta omnia poterūt exercere ſi ḡ iſti habebāt ꝑuilegium ut quoſlibet poſſent ad ſepulturam admittere illud ceſſat. 2c. ¶ Ordines. ꝑ hos duos ordines fides illuminata eſt. et di catur eccleſia exalta ta. d. exceſ ꝑla. nimis h. ¶ Preceſſit. vnde tangi nō deberet eius ſtatum ne nimia fu tura reſpiciat ibi ne quis decetero. i. ¶ Soli do. alias ſolito et h dettrahit boniſac. de cōcil'. ḡḡ. ſic enī dice bat ſtā in ſuo ſtatu volumus ꝑmanere. donec de ipſis fuerit ordinatū jnꝑ9dim9 ſiquidem tam de ill' ꝙ de reliquis etiam non mendicantib9 or dinibus ꝓut anima rum ſaluti et eorum ſtatui videbitur expe dire viderimus ꝓui dere. hoc eſt decium et dicebat ꝙ ḡḡ. no lebat aliquem mēdi cancium dimittere ñ ꝑdicatores et mino res de non mendican tib9 ttī. a ſteraciī. et ordinem ingrorum. et de tēplarijs et hoſpi talarijs vnū ordinē facere. k. ¶ Ad hec. i. pter hec. i. ¶ Tota liter. nota nō idem in toto quo ad totū. quo in parte quo ad ꝑte totus ḡ ordo ſacrorum vel ꝯuentus ipſi9 or dinis ad aliū ordi nem vel cōuentum ſe transferre nō poterit ¶ Preſbiteri. emanauit ad declara cionem dec. ſ. e. c. i. et eius quod ibi no. innocen. et hoſti. n. ¶ Preſentantur. ꝑnt tacōes tales fieri de bent a ꝑlato et ꝯuen tu de iure communi.

conſuetudo tamen poteſt ꝯtrarium inducere vt. ſ. de his q
fi. a pre. ca noſcitur. o. ¶ Ipſis. ſ. epis et ſic non pleno
iure habent illas cum ad eas non ſpectet inſtitutio de p
iuſ. cum et plantare p. ¶ Perpetui. non enim beneficia
dantur ad tempus lx. di. precepta lxx. di ſanctoꝝ et de h
de fi. preſbi. vemens
ſicut enim matrimo
nium carnale ad tem
pus non ꝯtrahitur ſic
nec ſpirituale de con
di. ap. c. vl. nec legi
timi actus recipiunt
diem. j. de reg. iur. a
ctus nec moribus no
ſtris expedit tempo
rales habere filios
ff. de adop. queſitum
papa tamen dare po
teſt prelaturas ad te
pus vt vij. q. i. paſto
ralis immutat enim
ſubſtantialia rei de
conceſ. preben. ꝓpo
ſuit. a. ¶ Conſuetu
dine ꝯtrarium ne. jnno.
et oſti. in predic. dec
qui dicebant q ex cō
ſuetudine preſcripta
abbas tales poteſt r
mouere Et no. quia
conſuetudo reuocat
ſtatuta ſed non pri
uilegia vnde h hodie
facere poterunt qui
hoc habent ex priui
legio pape ſicut de
humilitatis fertur. h
¶ Epos intelligas
remoueri p epos qui
p vicarios ſuos ad h
mandatum habentes
remouentur vel per
delegatos. ſ. de offi.
di. licet. j. de re. iur.
qui per alium. c.

De iure patronat[us].

Ji laycus
patronatus
eccleſie ſibi
competens eidem vel
alteri eccleſie ſeu loco
religioſo duxerit cōfe
rendū huiuſmodi col
latio quamuis abſq[ue]
aſſenſu epiſcopi facta
fuerit efficax eſt cenſē
da ¶ Per prefatā tñ
collationē iuri epiſco
pi qui eidem aſſenſum
non prebuit nolumus
in aliquo derogari
¶ Verum licet patro
nus laycus ad preſen
tandum temp[us] habe
at quadrimeſtre dum
taxat. eccleſia tamen
vel monaſterium cui
facta eſt a layco iuris
collatio patronat[us] tē
p[us] habet ſemeſtre et

Racionabili. xvi. q. vij. inuentum lx. di. ſatis peruerſum. et
p leui culpa non debet remoueri ut in predic. c. inuentus
Ji laicus h approbatur opinio da ¶ et lviij. di. c. i.
maſi vinc. bar. brix. qui hoc no. xvi. q. vij. nemini
et Jnnocen. et oſti. qui h no. ſ. e. illud et reprobat
opi. jo. no. in predic. canone. c. gof. et ber. no. ſ. e. illud et
c. cura et in multis alijs capitulis. e ¶ Eidem et ſic eccleſia
erit patrona ſui ipſius ſic et in alijs caſibus cum. ſ. puan
tur patroni iure patronatus. ſ. e. c. ti quia clerici de pemo
in quibuſdam cum fi. ¶ Sed pone q capella eſt vnicum
habens pbrm quis preſentabit ibi pbrm cum vacabit di
co q ſi non eſt ibi alius patronus epus ꝓuidebit eccle
ſie hoc enim dicimus regulare cum eccleſia patronū nō
habet p. c. xvi. q. vij. omnes baſilice et c. ſequē. f. ¶ Alteri

ſufficit q redeat ad eccleſiam. ad idem. ſ. de his que fi. a
prela. cum apoſtolica. xvj. q. i. c. vl. et res ad ſui naturā re
dit de ſacri. xxxv. di. ab exordio. ff. de pac. ſi vnus. ſ. quod ſi
nō in totum. g. ¶ Cenſenda. ſ. e. illud. cōtrarium videbat
p decre. ſ. e. nullus. ibi dicit q nichil eccl'aſtici iuris ſine ꝯ
ſenſu epi transfert in
eccleſiam vel mona
ſterium h excipe ius
patronatus ꝓpt dictā
decre. illud. vel de ſpi
ritualib[us] intendebat
ꝓhibere h non de ſpi
ritualibus annexis ſi
cut ius patronatus. de
iud. quanto ſm oſti.
h q decre. illa eſt in
iſto titulo vt faceret
ad titulum ſatis vid
batur cū ius patro
natus ꝓhibitū ꝯcedi
ſine auctē epi ſed ſa
tis facit ad titulū. in
ꝯtrarium vetat ne patro
nus donet ec. ſine ꝯſen
ſu epi. h. ¶ Deroga
ri. alias derogaretur
ſi aſſenſum prebuiſſet
ſm formam quā ha
bes ſ. de dona. paſto
ralis. ¶ Quadrime
ſtre. nō habebamus.
olim de hoc ita expſ
ſum textum h ita ſer
uabamus p dec. ſ. e
c. ij. et c. cum ꝓpter.
que tñ hoc expreſſe
non dicebant habeba
mus glo. ſ. de offi.
or. cum vos. h. ¶ Se
meſtre. de ꝯceſ. prebē.
c. ij. et ſic no. q qui
in ius alterius ſucce
dit nō vtitur eodem
iure ꝯtra regulam. j
de reg. iuris. is qui i

omnino quantū ad
preſentationē pertinet
non vt patronus lay
cus ſed vt verus pa
tronus debet eccleſia
ſticus reputari ¶ Jn
nocencius. iiij.

De cenſi. exac. et pcur.

Omana ec
cleſia in infra
ſtatuim[us] vt
quilibet archiepiſco
pus ſuam volens viſi
tare prouinciam prius
eccleſie ſue capitulum
ac ciuitatem et dyoce
ſim propriam plene
viſitare procuret nec
ſit ſolum erga maioꝝ
ſed etiam minoꝝ ec
cleſiarum nec circa cle
ricorum tātum ſed etiā
populorum viſitatio
nē itend[at] ¶ Et ſi omo
de ul' abſq[ue] difficultate

ius. et. ff. e. ti. qui in ius. et eſt hoc ideo q ex quo res facta ē
eccleſiaſtica eccl'aſtico debet iure cenſeri. et idem dicebatur
olim p decr. de preben. dilectus. vl. et per ea que ibi no. ſic ꝯ
etiam videre in ꝯuencōibus vbi ex pſona ſucceſſoris forus
mutatur ut in p̄dicta regula dixi. et bene facit h decre. ad q
ſtionem de excōicato qui donando ceſſit alteri actiones ſibi
ꝯpetentes an ille cui facta eſt ceſſio poſſit illo excomunicato
manente illas intentare. et terminauit bar. brix. in queſtio
ne veneriali. quidam cū eſſ ſm tan. q ſic. q illud vicium ex
cōicationis pſone adherens ad ſucceſſorem nō tranſit. p. l.
ff. de diuer. et temp. pſcrip. l. an vicium. et. C. de acqui. poſ.
l. vicia. et idem guil. in ſpe. de pcura. ſ. vl. circa prin. et ad h
optime facit. ſ. qui ma. ac. pñt. cum tua. in fi. ar. ꝯtra. ſ. de te
ſti. licet ex quadam. h illud in teſte vt ibi no. Jtem ꝯtra. ſ. e.

li. de deci. c. ij. in fine ibi soluitur in vl. glosa l. ¶ Ecclesiasticas. vnde legatus poss. illas conferre. ꝫ. e. cum dilectus non poterunt variare. ꝫ. e. pastoralis puatur si pñtauit indignum quod dic ut no. de offi. or. cum vos ¶ Quid dices si ecclesia et patronus lapsus simul habent pñtare nunquid habebunt sex menses vel quatuor tantum vel alter sex alter quatuor dico ꝙ habebunt sex mēses ita ꝙ racione cõmuni oms priuilegium ecclesie transeat ad laycum ad instar eius quod dicimus de eo q̄ habet rem cõmunem cū pupillo. ff. quemadmodum serui. amit. l. si cõmunem ita ꝙ p ecclesiam cõsequatur quod p se consequi non poss. fi. ꝫ. de conces. preben. capitulo penultimo.

Romana in prima parte dicitur q̄modo et quando archiepūs possit suam prouinciam visitare in secunda pte que incipit ibi sane dicit q̄d in visitando facere debeat et que crimina punire possit. In tercia que incipit procuraciones dicit quomodo et in quibus rebus procuracionem recipere debeat. n ¶ Visitare per se vel p alium cū p se id non posset. ꝫ. de offi. or. inter cetera x. q. i. epm et quomodo tunc debeat solui procuracō dic ut. ꝫ. e. ti. de offi. or. si eps o. ¶ Prius a capite ē edenda racō. ff. de edē. l. argentarius et qui alios corrigit prius corrigat se et suos iij. q. vij. iudicet de sta. regula. ea que. ꝫ. si vero vbi de hoc p. ¶ Plene ita ꝙ nulla prochia remaneat nō visitata dummodo cõmode visitari possit et visitacōnis causa subsit et sunt hec redigenda ad boni viri arbitrium Sed nunquid sufficiet sinodum conuocare et plene inq̄rere videtur ꝙ sic de accusa. sicut olim xviij. di. qm sed dic ꝙ qm in tam breui tempore non poss singulorum inquisicō

accedere ad vnāquamque non poterit de pluribus locis ad vnū cō gruum clericos et laicos studeat conuocare. ne tñ visitacio postponatur ¶ Deinde liceat ei per totam prouinciam vel eius partem visitacionis officium exercere. ciuitates et dyoceses suffraganeos suos et eorum subditos cathedralium et aliarum ecclesiarum capellas et monasteria ecclesias et alia religiosa et pia loca cleros et populos libere visitando. ac procuraciones a locis tantum recipere visitatis. Ex quo tamen aliquam de ipsis dyocesibus visitare ceperit nunquam postea siue totam siue partem eius visitauerit reuertatur causa visitacionis ad illam priusquam omēs reliquas ipius prouincie dyoceses

in toto vel ī parte q̄s secure visitare poterit et sua denuo fuerit visitate ¶ Quod si forte eadem dyocesis vel aliqua ibi ecclesia plus aliis indiguerit visitari. tunc aliarum visitacōne intermissa redeat ad eandem. si a loci diocesano requisitus extiterit. vel de omnium aut maioris partis episcoporum eius dem prouincie processerit cõsilio et assensu. ad quod ipsorum se pnos exhibeant. ne animarum profectus aliquatenus negligatur. ¶ Si vero maliciose ī his difficultatē adhibuerint archiepiscopus licenciam super hoc a se. ap. postulet confidenter. ¶ Postq̄ autē semel omnes prouincie sue dyoceses visitauerit liatum sit ei postea. p̄us tamen suffraganeorum suorum requisito

fieri. tum quia non cõueniunt omnes clerici et laici qui sunt visitandi ut. j. patet tum quia subiacenda est res oculis et psone pñcia multum operatur. ff. fini re. si interruptiōe. ꝫ. de offi. dele. c. vl. q. ¶ Omnium. ad hoc de ap. cum de appellacionibus cū suis cõcor. de preb. maioribus. a. ¶ Difficultate. forte propter mues vel gracie vel aliud cõsimile de ce. edi. ad audienciam. ff. si quis cauč. l. ij. ꝫ. si quis in iudicio. b. ¶ Abcedere. patet ꝫ ꝙ ire tenet nec sufficit ad suam ecclesiam cõuocē. c. ¶ Cōgruum. id ē honestū et cõmunem pue erit possibile. ꝫ. de fide instru. accepimus. j. de priuil. cum psone. o ¶ Laycos. nunquid populus procurabit. n̄ vt no. jo. x. q. i. placuit. et sic est cõsuetudo e. ¶ Prouinciam. hic intellexit h. verum si suffraganei erant negligentes alias secus h dic cōtra. vt. j. c. c. vl f. ¶ Pia loca. hospitalia xenodochia et hmōi. ꝫ. ¶ Et populos. nō simul h separatim cum cuiuslibet vita sit sepata. xij. q. i duo. nec pmiscue actibus officia sunt turbanda. C. de testa. cõsulta. et melius procedit inquisitio qn̄ sic sigillatim. de accusa. inq̄sitionis. ꝫ. tercio. et h verum si qualitas negocij hoc exposcit alias in genere fiet inq̄sitio. j. c. ꝫ. sanc. jo. h ¶ Libere. scilicet cōtradictione p̄scriptiōe vel appellatione nō ob. de prescrip. cū ex offi cij. et. c. accedentes. j. e. c. vl. i ¶ Visitatis loca intelligo visitata siue sint illa que personaliter visitat siue illa que ad visitacōem cõuocat. ꝫ. prefate. in fi. h. ¶ Ceperit. caueat ꝙ cõpleat alias in illa visitatione nō poterit reuerti. vt sequitur. l. ¶ Sua denuo. vt sic scdm modum supius dictum visitationē secundā incipiat. m ¶ Requisitus. ꝫ non aliter cum p eximii renunciauerit visitationi illius anni nisi in casu qui sequitur. si aūt maior ps

epoꝝ ꝓuincie aſſentiret ipſum reuerēti et dyoc. ep us ꝓdic- ret adhuc reuereretur archiepꝰ ut ſequitur. n. ¶ Malicio ſe. qui allegat fraudem ꝓbare debet illam. ff. de ꝓbac. q̄ ciens. §. qui dolo ſed eo ꝙ indigena eſt notoria fraus pre ſumitur ad hoc. ē. de renuncia. c. ij. o. ¶ Conſilio in caſio quod annuatim facere debet de accuſ. ſi cut olim nec dicit hoc de aſſenſu ut. ē. ꝓr. ſſ. n. qua ſiue cōcor dēt ſiue diſcordent ſꝫ diffinire ad ipſum ꝑ tinet vt ſequitur ad hoc de arb. cum elim p. ¶ Ipſius. ſcilicet archiepi. q. ¶ Diffi nicionem dicit Innoc. ꝙ hoc mō fiet diffico diffimꝰ p nos ꝓcedē dum ad viſitacionem ꝓuincie noſtre et dix it ꝙ a tali diffinicōe cum ſit ſup executōe officij nō poterit ap pellari de offi. ordi. ir refragabili. r. ¶ In ſcriptis. no. caſum in quo ſcriptura requi ritur alius cum que ritur de antiquiſſimo facto quod teſtibꝰ ꝓ bari non poteſt. ff. ē ꝓbac. cenſus de pre ſcrip. ad audienciam de ꝓbac. cum cauſam Tercius in ꝓuil. de priuil. porro. Quar tus in dimiſſorijs lrꝫ. di. extraneo quin tus in redeunte ab hereſi. i. q. vij. ſalubi mum Sextus in ꝓſi tente xxvij. q. i. omēs femine Septimus i electione ē elec. quia ꝓpter. Octauus i em phiteoſi. C. de iur. em phi. l. i. Nouus in a lienacione rei eccleſi aſtice xij. q. ij. ſꝫ ius de hijs que fi. a pre la. c. i. Decimus qñ appellatur ab interlo cutoria. ē. e. li. de ap pellaci. Vndecimꝰ qñ. quis variat circa ꝓ curatorem conſtitu tum. ē. de ꝓcura. c. i. Duodecimus quādo

conſilio et ipſius diffi nicione ſuper hoc ha- bita coram eis que in- ſcripti redigi nolumus vt poſſint alijs eſſe no ta viſitacionem per eā dem reiterari prouinci am iuxta modum ſupe rius annotatum. etiā ſi nō interueniat in hoc ſuffraganeorum ipſo- rum aſſenſus. Illam ſē per prouidenciam adhi- bendo vt in poſteriori bus viſitacionibus il las eccleſias eoſq; cle ros et populos prius viſitet qui non fuerāt ab eo in prioribus vi ſitati niſi magis ſit a- lijs viſitacionis offici um oportunum Sa ne huiuſmodi impēſu rus officium propoſi- to verbo dei querat de vita et conuerſacione miniſtrancium in eccle ſijs et locis alijs diui- no cultui deputatis ac ceteris que ad officium ipſum ſpectant abſq; coactione et exactione qualibet iuramēti ad ipſorum emendacōem per ſalubria monita nunc leuia nunc aſpe ra iuxta datam ſibi a deo prudenciam diligē ter intendens ¶ Quod ſi de aliquibus orta fue rit infamia contra eos ordinarijs ipſorum vt ſuper hijs ſolemniter inquirant denunciet ſi viderit expedire ¶ Notoria vero crimina que examinacione nō egeant cum ſuper hijs merito notari poſſit or dinariorum negligencia eorundem libere corri- gat penam pro illis de bitam infligendo ¶ Procuraciones autem recipiat ſecundum qd eſt in canonibus cōſti tutum. nullam tamē pecuniam ipſe vel ali- quis de ſua familia oc caſione alicuius officij aut cōſuetudinis ſeu quolibet alio modo ea rum nomine ſed in vi- ctualibus expenſas tā tum recipiat modera tas ¶ Caueat inſuper ne ipſe vel quiſq; ſuo rum aliquod munus quodcumq; ſit et qua litercumq; offeratur ꝓſumat recipere vt nō que ſua ſunt videatur querere ſed que chriſti qd ſi fuerit contra pre ſumptum recipiet ma ledictionem incurrat

ſic agitur vt non valeat contractus niſi in ſcriptis redactus ſit. ē. de pac. c. ij. C. de fi. inſtru. contractus. j. de reg. iuris contra ctus. Tercius decimus. in ſnīa excommunicationis. Quartus decimus in requiſitione tranſcripti ſnīe excommunicationis. j. e. li. de ſen. ex. cum medicinalis. Quintus decimꝰ. in caſu. ē. e. li. de elec. vt circa. Sextus decimus. in caſu. ē de offi. or. ſi canonici. Decimus ſeptimus. i caſu. ē. e. li. de elec. fun damenta. Decimus octauus. in donacōe que excedit quīgētos aureos. C. de donac. ſi quis argentū. De cimus nonus. ſm̄ qſ dam in fideiuſſore. C de fideiuſſo. l. penl'ti. Viceſimus. in minore iurante ſe maiorē C. ſi minor ſe ma. dix. l. ij. xxj. ſi pactum ſi at cum aduocato de re innobili ſibi dan da. C. de ſuf. l. vna. ij xxij. in ſolutione debiti inſtrumento publico contenti. C. de teſti. l. teſtium. auten. rogati. xxiij. ſi quis cauit de debito i ſcrip tis ex cauſa antecedē ti et vult hoc impro bare. C. de nō nu. pe. generaliter xxiiij. in teſtamēto in ſcriptis redigendo. C. qui te ſta. fa. poſ. hac conſul tiſſima. §. hac cum hu mana. xxv. in legato pape. de offi. del. cum in iure. C. de ma. pri. l. vna. xxvj. in libello criminali vel ciuili. ē. de libel. obla. c. i. ij. q i. legum. xxvij. in ca ſu. ē. de temp. or. c. i. xxviij. in diffinitiuis. ē. e. li. de re iud. c. vl timo. Et licet in ſupra dictis requiratur ſcrip tura nō tamen de ne ceſſitate in omnibꝰ. a lias aūt regulariter inſtrumentis et teſti bus probari pōt. ē. de fi. inſtru. cum ioh. ſit tn̄ ꝓbatio leuius et ſecuriꝰ p ſcripturā.

a quā nunq̄ niſi du-
plum reſtituat libere
tur· volumus enim i
hijs fraudem quamli
bet penitus euitari ¶
Hanc autem viſitan
di formam ab vniuer
ſis etiam epiſcopis a-
lijſq̄ prelatis ordina
rio iure ſuoſ ſbiectos
viſitantibꝫ plene ob
ſeruari precipimuſ ſal
uis ſuper hoc rationa
bilibus et approbatiſ
religioſorum conſue
tudinibus et regulari
bus inſtitutis ¶ Gre
gorius· x· in generali
concilio lugdun̄·

Exigit peruerſo
rum audacia ut
non ſumus ſola deli
ctorum prohibitione
contenti ſed etiam pe
nam delinquentibus
imponamus conſtitu
tionem itaq̄ felicis re
cordationis innocen
cij pape· iiij· predeceſ
ſoris noſtri editā ſup
non recipiendis in pe
cunia procurationibꝫ·
ac ſup receptione mu
nerum viſitātibus eo
rumq̄ familiaribꝫ in
terdicta quam multo
rum fertur temeritas
preterire volentes in-

uiolabiliter obſerua-
ri etiam decernimus pe
ne adiectione innouāȝ
ſtatuentes vt vniuer
ſi et ſinguli qui ob p
curationem ſibi ratioe
viſitationis debitam
exigere pecuniam vel
etiam volente recipere
vel alias conſtitutioēȝ
ipſam recipiendo mu
nera· ſiue viſitationis
officio nō impenſo p
curationem in victua
libus aut aliquid ali
ud procurationis oc-
caſiōe violare preſūp
ſerint duplū eius qd̄
receperint eccleſie a q̄
id receptum fuerit in
fra menſem reddere te-
neant· ¶ Alioquin ex
tunc patriarche archi
epiſcopi epi duplū ip
ſum vltra predictum
tempuſ reſtituere dif
ferentes ingreſſum ſi
bi eccleſie interdictū·
inferiores vero ab of
ficio et beneficio noue
rint ſe ſuſpenſos quo
uſq̄ de duplo huiuſ
modi grauatis eccle
ſijs plenariam ſatiſfa
ctionem impendāt nl̄
la eis in hoc danaum
remiſſione liberalita
te ſeu gr̄a valitura.

ff· de pig· l· ꝯbitur· ȝ· ¶ Viſitati· preſumuntur enim ma
gis indigere et ideo ſunt p̄mitus viſitandi· ſ̄· e ꝗ· qꝫ ſi for
ſan· h· ¶ Coactione· a principio non exigetur iuramentū
p quod occultum pdere conſtringatur· ex quo tamen ſine
iuramento referuntur aliqua corrigenda poterit iquiſitor
ſup hijs exigere iura
mentum e ¶ Aliqui
bus· de quibus inter
rogati de plano nō
dicunt et tunc denum
dabunt epis vt inq̄
rant ſm formaȝ dec
de accuſa· qualiter· ij·
d· ¶ Negligendaȝ ꝑ
viij· di· puenit· c· ¶
Debitam· ſcilicet ſta
tutam in iure niſi ex
cauſa fieret commutacō
al' arbitraria infliga
tur· ſ̄· de offi· deleg· d
cauſis· f· ¶ Canoni
bus· x· q· iij· relatum
ſ̄· e· cum aplus et· c·
ſopite· et· c· cum nup
g· ¶ Officij· ſcripto
ris ſigillatoris et ſi
milium officiorꝫ· h·
¶ Liberet· additur
pena· ſ̄· c· proximo· i·
¶ Alijs· ſ· archidia
conis ⁊ plebanis· ſ̄·
c· cū aplus· k ¶ Sal
uis· ad hoc· ſ̄· de ſta·
tu mo· in ſingulis
Exigit puerſo
rum· Qua de
cre· innoc· iiij· ſ̄· pſ·
non bene ſuadat in
illo· c· quo pcepat p
curationes in victua
libus non in pecunia
recipi· et non recipi
munera nec etiam p
curationes in victua
libuſ a locis n̄ viſita
tis illaȝ confirmat pe
nas adiciens et bene
dixit exigit· quia ma
gna ratio ſuadet ob
maleficia penas ſolui
ff· de fideiu· l· ſi a reo
ꝗ· id qd̄· et fuerit ſup
ta hec verba ex aute·
de depoſito ꝗ· ſed ne p
hanc coll· vi· l· ¶ Au
dacia in mala pte po
nitur· ſic· iiij· di· facte
C· de ſepul· viola· per
git· audacia qn̄q̄ po
nitur in bona· vt viij· q· i· audacter· C· de iud· rem nō nouā
in ſi· m· ¶ Imponamus· vt quos dei timor a ꝯ· de vi· et ho·
cle· vt clericorꝫ· lxxxij· di· plurimos· ⁊ dicit ipa cohibeāt
formidine rationis quos dei vel nrā reuerentia nō coheret·
ſ· de pen· felicis ꝗ in pmiſſis· n· ¶ Conſtōnem· ſ̄· c· px· ꝗ· i·
et ꝗ· pcurationes· vbi
tria ſtatuta erāt que
h̄ confirmantur appoſi
ta pena· pmum qꝫ p
curatio recipiatur ſo
lum a locis viſitatis
ſcdm qꝫ ſolum in vi-
ctualibꝫ· tertiū qꝫ viſi
tantes vel familiareſ
munera nō recipiāt·
e· ¶ Preterire· male
dictionis penam ibi
appoſitam nō curan
tes nec excuſantur qꝛ
nō minus ardebunt
qui cum multis arde
bunt· ij· q· i· multi· m
ſi· p· ¶ Statuentes·
qd̄ ſ̄· prio· in arepis
dictum erat principa
liter ibi in ſi· et h̄ ad
omnes extendit qui-
bus competit viſitare·
q· ¶ Viſitationis in
alijs ꝗ pcurationibꝫ
que debentur legatis
vel nūcijs aplice ſed
vel q̄ debentur ratiōe
ꝯſuetudinis vel ratiōe
pacti in fundatione
vel ꝯſecratione appo
ſiti nō habent locum
hec decre· d quibꝫ ha
bes· ſ̄· e· quāto· et· c·
pcurationes· et· c· cū
nup et· xviij· q· ij· e
leutherius· r ¶ Exigē
i· ab inuito extorque
re· ff· delega· iij· fidei
commiſ· ꝗ ſi rem· s·
¶ Pecuniam· ſm in
no· oſti· guil· et gar·
p veduris et p ferra
tis equorū ſi indige
ant pecuniam exige
re pōt· t· ¶ Volēte·
qd̄ dic ut· ſ̄· c· primo
nota caſum ſpālem i
quo parificantur iſta
duo exigere et a vo
lente recipe· ſic· ſ̄· de
reſcp· ſtatuti ꝗ inſup
cum· ꝗ ſe· ſic· C· ſi· xij·
publice letitie· vel

¶ Bonifaci⁹ octauus

Elias recordaci
onis gregorius
papa .x. pred. noſter
prohibuit in concilio
lugdun̄. ne aliqui ob
procuracionem ſibi ra
cione viſitacionis debi
tam exigere pecuniam
preſumerent. vel eciā
recipere a volente. Verū
quoniam rerum expe
riencia nos inſtruxit
ex hoc tā perſonis vi
ſitantibus q̄ locis et
eccleſijs viſitatis mul
ta incomodorū diſpē
dia prouenire cōcedi-
mus vt patriarche. ar
epiſcopi. epiſcopi et
alij quibus ex officio
competit viſitaē a vo
lentibus eccleſiarum
et locorum viſitatorū
rectoribus ſeu perſoīſ
pecuniā licite recipere
valeant p̄ ſumptib⁹
moderatis faciendis in
victualibus diebus q̄
bus viſitacionis offi-
cium perſonaliter exer
cebunt adiicientes. q̄
non liceat viſitanti ni
ſi vnam procuracionē
recipe vna die ſiue v-
num locum ſolum vi
ſitauerit ſiue plura. e-
ciam ſi locus quilibet
viſitatus ab illo ſuffi
ceret ad procuracionē
integram perſoluēdā.
cū eidē ſufficere debe-
at vt temporalia mi-
tat a locis perſoāliter
viſitatis pro diebus
quibus eis ſpiritualia
ſubminiſtrat ¶ Cete
ra vero in eiuſdē p̄dc-
conſtitucione contēta
in ſuo volum⁹ robore

nunda. l. vna in fine cum alias ſepe ſit ſtatum recipe q̄
nō licet exigere xviij. di. de eulogijs de ſimo. dilectus. ff. d̄
varia et extraor. cogni. l. i. §. eſt quidem a ¶ Munera dſul
te ſiat viſitans ſi ab omni munere ſe abſtinet. i. q. i. ſunt
nonnulli et. ā. c. px. §. penultimo ecc dic tam gar. q̄ ſi mo
dicum eſculentū vel
poculentum recipiat
q̄ nō ſit veriſimile q̄
aliquem moneat vel
donantem pauperē
ſacit non habet locū
pena ar. de ſimo. et ſi
queſtiones de offi. p̄
ſu. l. plebiſcito q̄ ta
lia nō trahuntur ad
munera. ff. de offi. p̄
conſu. lege ſolent ad
ſinem ad hoc. ā. d̄ do
naci. inter vi. et vx
orem. c. vltimo. ā. c.
li. de ſtē p. ſtatutū §.
inſuper h ¶ Officio
quod qualiter exerce
ri debeat colligitur. x
q. i. placuit. ā. c. §. px.
ſane c. ¶ Impenſo.
ille cui ex ordinaria
poteſtate competit vi
ſitare impeditus per
aliū viſitare poteſt
et ille viſitans p̄cura
bitur nō ille qui com
miſit quod dic ut. ā.
de offi. or. ſi epus c. li
bro d ¶ Aliud xiij.
q. iij. plerique de ſimo-
nia. antiq. e ¶ Duplū
xxij. q. i. militare xv
iij. di. qm̄. i. q. i. dcciſ
ſionis et lege ſequen
ti f. ¶ Teneantur.
ſaluo eo quod dicit. ſ
c. primo et tenetur e
ciā familia de eo q̄
recepit et ipſe eps te
netur de facto ipſorū lxxxvi. di. amputatis. ā. c. li. de elec.
generali §. vltimo iohannes g ¶ Extunc elapſo menſe
h ¶ Interdictum nouerint q̄ eſt. j. a tali pena incipit
cum iſtis maioribus vt. ā. c. li. de offi. del. c. ij. et ſi duran
te interdicto iſti moriantur nō ſepeliantur in cimiterio et ſi
interim celebrent in eccleſia in ſuo officio ſicut p̄us irre
gulares efficiuntur vt. j. de ſen. ex. is cui. i ¶ Inferiores
et ſic magis puniuntur minor q̄ maior de quo dic vt l. di.
homo xpianus et. ā. de iureiurando cum quidā k ¶ Suſpē
ſos ſcilicet ſi interim celebrent p̄us ſunt irregulares nec
poterunt ab alio q̄ a papa abſolui. ā. de re iudi. cū eterni
j. de ſen. ex. cum medicinalis l ¶ Quouſque reſtitucione
facta ſtatim ſunt abſoluti ſine alia ſentencia lxxxi. di. ſi quis
cum ſuis deor. de ſpon. non eſt iohannes m ¶ Valitura
no. caſum vbi rem meam vel michi debitam remittere non
poſſū licet nil ſit tam naturale q̄ volūtate domini rem ſuā
in aliū trāſferri. inſti. de rerū di. §. per tradicōem. et de hoc
dic vt dixi. ā. c. li. de ſtē p. ſtatutū §. ſi quid aūt.
¶ Elias. ortū habuit ab hijs que no. gwil. ā. c. pxi. vbi
dicebat ſe a dno gg.
audiuiſſe de mente
ſua fuiſſe q̄ hic ſta-
tuit. c ¶ Lugdunē
ā. c. primo. p. ¶ Ali
qui. Innoc. in archie
piſcopis p̄hibuerat
principaliter et demū
ad omnes extenderat
ā. c. i. q. ¶ Exigere.
circa hoc nil corrigit
vel mutatur. r. ¶ A
vo lente. hoc eſt q̄. j.
recipit mutacionem. s
¶ Expienda. ſic. ā. c
li. de elec. q̄ ſit. cum
ſuis deor. t ¶ Diſpē
dia. preſbr ruralis q̄
nō habet niſi vnum
gauſape. forte ſine
manūtergio et vnicū
lectulum quō pcura
bit et hoſpitabit epi
ſcopū cum nec forte
domus ſufficiat poſ
to q̄ habundarent
reliqua et eps quō i
bi in vili domo mane
bit vtilis g ſuit hec
conſtitucio que tollit h
diſpēdia. jo. v ¶ Co
cedimus. o. reuelauit
ad. a. j. extremitas ad
principium. xxxv. di.
ab exordio. olim em
ab hijs qui p̄curacio
nem victualium parare
debebant inuitis p̄
cu ratio in pecunia ex
igi nō poterat. x. q. i.
relata ſz ā volentibus bene poterat in pecunia recipi et certa ſū
ma taxari. x. q. iij. relatum. idem eſt hodie p hanc decre. et ē
equiſſimū vt dixi in px. glo. x ¶ Officio. ſatis hoc puto lo
cum hēre nō ſolū in ordinario officio ſz eciam delegationis
cum vtrobique eadem ſit rō. nō ob. quod. j. dicit pſonalit. q̄
intelligo q̄ cū pſonaliter viſitant p ſuis victualibus a viſi
tatis pecuniam recipiāt. cum aūt p alios non ipſi ſz illi vi
ctualia vel pecuniam p eis recipiēt. vt. ā. de of. or. ſi eps. p.
¶ Perſoluendam. al̄ enim poſſz totam ciuitatem vna die vi
ſitare et tot procuracōes recipe quot ibi eſſent eccle q̄ eēt
abſurdum numer⁹ g procurationum nō excedat nūm dierū
ā. c. procuracōes. z. ¶ Cetera vero. ſcz circa exactiones ſtatu
ta et circa procuracōes eciam in victualibus non recipiēdi a lo
cis nō viſitatis et circa munera nō recipienda a viſitātib⁹

perdurare ¶ Item
Quanq̃ pedagio-
rum exactiones
tam iure canonico q̃
ciuili regulariter meri
to ſint damnate tanto
tamen diſtrictius ne
ab eccleſijs et perſõis
eccleſiaſticis talia exi-
gant prohiberi opor-
tet q̃nto ſi id fiat maio
ris maior tranſgreſſiõis
reatus incurritur et of
fenſa euidentior com-
probatur ¶ Cum igitur
eccleſie eccleſiaſticeq̃
perſone ac res ipſarum nõ
ſolum iure humano
quinimmo et diuino a ſe
cularium perſonarum
exactionibus ſint im-
munes conſtitutionem
felicis re. alexandri pa
pe. iiij. predeceſſoris nr̃i
qui ſtatuit eccleſias
et perſonas eccleſiaſti
cas ad pedagia et gui
dagia penitus non te
neri nec ad exhibendũ
vel ſoluendum talia p̃
rebus ſuis proprijs
quas non cauſa nego
ciandi deferunt vel de
ferri faciunt ſeu tranſ
mittũt volẽtes propter
multorum inſolenciam
et abuſum pene admi
niculo adiuuare adici

mus diſtrictius inhi
bendo contraria cõſue
tudine quorumcumq̃
que dicenda eſt corrup
tela verius non obſtã
te vt nec collegiũ nec
vniuerſitas nec aliqua
etiam ſingularis perſo
na cuiuſcumq̃ ſit digni
tatis conditionis aut
ſtatus a prefatis eccle
ſijs aut perſonis pro
perſonis ipſis aut re
bus predictis talia ex
igat vel extorqueat p
ſe vel per alium ſuo no
mine vel etiam alieno
aut eas ad huiuſmodi
perſoluenda compellat
¶ Qui vero contra fe
cerint ſi perſone fuerit
ſingulares excommuni
cationis. ſi autem col
legiũ vel vniuerſitas
ciuitatis caſtri ſeu loci
alterius cuiuſcumq̃
ipſa ciuitas caſtrum
vel locus interdicti ſẽ
tentias ipſo facto in
currant. nec ab excom
municatione huiuſmo
di abſolutionem vel
interdicti relaxationẽ
obtineãt donec exacta
plenarie reſtituerint
et de tranſgreſſione ſa
tiſfecerint competen
ter. ¶ Item.

Q vel eorum famulis cum penis ſuperius ſtatutis
Quamq̃. ſi vniuerſitas vel ſingularis pſona eccleſias
vel eccl'aſticas pſonas cõpulerit ſoluere pedagia vel guida
gia vel exactiones p rebꝰ ſuis quas cã negociacõis nõ defe
runt vel p pſonis ſingulares ſũt excõmuicati et vniuerſitas
interdicta nec prodeſt
cõtraria conſuetudo.
Cle. h addit q̃ dyo
ceſani quibꝰ cõſtat ali
quos has ſñias inci
diſſe illos publicare
debent et ipſas ſñias
facere obſeruari. e. ti.
pñia. b. ¶ Pedagio
rum. quid ſint guida
gia et quid pedagia
vide. ſ. de v. ſig. ſup
quibuſdã. c. ¶ Cõ
ino. pdicta decre. ſr
quibuſdam. d. ¶ Ci
uili. C. no. vec. inſti.
non poſ. l. ab eccl'ijs
C. de ſacroſanc. ec. l.
placet. e. ¶ Maioris
ſcz q̃ exigantur a la
icis. f. ¶ Ipſarum. ſcz
eccl'arum et eccleſiaſti
carũ pſonarum nam
res eccl'iarum eodem p̃
uilegio gaudẽt quo
res eccl'arum. vt. xvi
q. i. ſimiliter et rõem
ibi no. ioh. et h. ſ. de
pig. ex lr̃is in glo. p.
nec eſt illud vniuer
ſaliter verum. vt no. io.
xvi. q. iiij. c. i. g.
¶ Humano. poſitiuo.
vt dictum eſt. ſ. h.
¶ Diuino. legit gñ.
xlvij. vltra medium
ſubiecit ioſeph oẽm
terram egipti pharaõ
onis et cũctos popu
los eiꝰ a nouiſſimis
terminis egipti vſq̃
ad fines eius p̃ter t̃
ram ſacerdotum et ſe
quitur ſic ex eo tpe
vſq̃ in pñtem diem i
vniuerſa terra egip
ti q̃nta pars regibꝰ
ſoluitur. et factum ẽ
quaſi in legem p̃ter
terram ſacerdotalem
que libere ab hac cõ
ditione fuit. Itẽ ſe
dre. vij. vle in mediũ
vbi dicitur rex adagey

ſuis miniſtris võbis quoq̃ nõtum facimus de vniuerſis ſa
cerdotibus et leuitis cantoribus et ianitoribꝰ et miniſtris
domus dei vt vectigal et tributum et annonas nõ habea
tis poteſtatem imponendi ſup eos et dedi. ad hoc. ſ. de im
mu. ec. non minus. i ¶ Conſtitutionem quam habes. j. de
immu. ec. c. i. et p p
te eius mentem vide
h decaſam. k ¶ Nego
ciandi ad hoc de vi.
et ho. cleri. c. ul. et no
ta in hijs que nego
ciacionis cauſa portã
tur non in proprijs vel
hijs que portantur
ad vtilitatem fiſci ſol
uunt exactiones iſte
C. de vec. et cõmiſ. l. v
niuerſi. l ¶ Ad iuua
re. ſ. e. exigit in prin.
m. ¶ Conſuetudine
ad idem. ſ. e. romana
§. procurationes. ſ. de
appel. mo. c. vno. cum
ſi. n ¶ Collegium ex
quibus h cognoſcan
tur ut no. ſ. de excẽ.
pla. dilecta. o ¶ Pre
dictis proprijs. ſ. quas
cauſa negociacõis
nõ deferunt. p. ¶ Ali
um. j. de re iuris. qui
palam. q ¶ Alieno.
xlvj. di. ſicut nõ ſua. j
de regu. iuris quod
alian. q ¶ Singula
res etiam epi quia de
creta. quia picoloſũ
de ſuis ſuſpenſionũ
et interdicti loquitur
r. ¶ Vniuerſitas in
collegium enim vel v
niuerſitatem excõmu
nicacõis ſententia p
ferri non debet. j. de
ſen. ex. romana §. in
vniuerſitatem vbi de
hoc et intelligo hoc e
tiam de vniuerſitate
vel collegio eccleſia
ſtico vt. ſ. de pſonis
dixi in pr. glo. et ſs
ar. ff. ſi ſui. ven. l. al
terius et de na. ex. li.
ven. c. vno de ded. q̃
ius. s ¶ Satiſfecerit
ad miſſa r excõmunica
ti p manifeſta offen
ſa. ſ. de ver. ſig. ex pte
ꝑ et c. ſe. j. de ſẽ. ex. ſolẽ

Perpetuo declara
mus edicto arc
hiepiſcopum poſſe ſecun
dum tenorem conſti
tucionis felicis re. m.
Inno. pape. iiij. predeceſ
ſoris noſtri ſuper hoc
edite ſuam prouinciam
viſitare libere licet ſi
ſint eius ſuffraganei
negligentes et iterare
viſitacionem eandem
ac procuraciones a lo
cis recipere viſitatis co
ſuetudine ſi qua forſan
ab ipſis ſuffraganeis
vel ab aliis allegetur
premiſſis contraria non
obſtante. Poteſt etiam
idem archiepus dum viſitat
confeſſiones ſubdito
rum ſuffraganeorum
audire ac abſoluere co
fitentes et ipſis penitē
cias iniungere ſaluta
res. Bonifac. viij.

De conſecracione ec. vel al.

Ecclesiam pollui ſan
guinis aut ſemi
nis effuſione contingat
ipſius cimiterium ſi co
tiguum ſit eidem cenſe
tur eſſe pollutum. Vn
de antequam reconciliatum
fuerit non debet in eo
aliquis ſepeliri. Secus
ſi remotum fuerit ab
eadem. Non ſic quoque
quum in caſu conuerſo ſen
timus ut videlicet pol
luto cimiterio quamuis ec
cleſie contiguo debeat
eccleſia reputari polluta
ne minus dignum maius
aut acceſſorium principa
le ad ſe trahere videatur.
Non vnum ſed plura
cimiteria eſſe noſcuntur
que quamuis ſibi coherencia
pariete tamen medio ſe
iungunt. Ideoque viola
to eorum altero. alterum
licet de vno ad aliud per
portam intermediam
habeatur acceſſus non
propter hoc reputabitur
violatum. Bonifaci
us octauus

De reliquiis ſanctorum

Glorioſus deus
in ſanctis ſuis

et capitulo venerabilibus Perpetuo. emanauit ad declaracionem decre. s. e. ro
mana et correctionem eorum que ibi no. ber. et. s. e.
c. nuper et. s. de accuſa. ſicut olim. u. Conſtitucionis. s. e
c. i. § Negligentes. quorum no. h. in predictis locis § ali
ud eſt viſitare aliud
de criminibus inqui
rere vt dixi. s. e. c. i. p
Et iterare repete
ſecundum conſtitucionem ꝛc.
quod eſt. s. et idem re
petas in pri. v. s.
Aliis puta ſubditis
ſuffraganeorum. a
Premiſſis viſitacio
in iteracione et procura
cionis. v. Obſtan
te ad idem. s. e. pri. et
ſuis decr. a Abſo
lucione nota caſum in
quo archiepus in ſub
ditos ſuffraganeorum
iuriſdicionem habet
Item per totam prouin
ciam dat tras indul
gencarum. s. de pe. et re.
noſtro alios caſus ha
bes xi. q. iij. in ſumma
s. de offi. or. paſtora
lis. h. Salutares non
nimium auſteras xx
vi. q. vij. alligant et
in eis imponendis con
ſideret que leguntur
de pe. di. v. conſideret
et. s. de homi. a. ſicut
dignum
In eccleſiam
Emanauit
ad declara
cionem eorum que no.
hoſt. s. e. ti. c. i. proprie
eccleſia dicitur conſe
crata baſilica non con
ſecrata de reli. et ve. c. i.
Sed quod non conſecra
ta polluitur ſed aliter
reconciliatur. s. e. c.
vltimo. d. Pollu
que ad opinionem ho
minum qui eam pol
luunt quantum in eis eſt
que enim ſunt ſancta
coinquinari non poſſunt xv. q. vi. c. vi. de cohabi. cleri. et mu
lie. veſtra ꝛc. quod firmum erit aut ſtabile ſi ſanctitas incor
rupta corrumpatur. C. de epi. et cle. ſi quemquam ꝛc. ob hoc di
co quod ſi pollucio fuerit occulta non debet reconciliari dicunt
enim theologi quod ideo reconciliatur eccleſia vt videntes
laici eccleſiam ſic lauari que non peccauit cogitent intra

ſe quantum per lauacionem peccatorum laborandum ſit et probatur
hoc iure quod eccleſia non iudicat de occultis xxxij. di. erubeſcant
de ſimo. tua. non ob. de adul. ſignificaſti. quod dico quod adulteri
um ibi publicum erat quod patet ex eo quod adultero indicta fu
it purgatio. e Sanguinis. humani et iniurioſi vnde ſi ibi
occidatur canis vel hu
manus ſanguis caſu
effundatur eccleſia
non eſt reconcilianda.
et ſi ſine ſanguinis ef
fuſione occidatur ibi
homo puta cum ter
ſorio ad collum. bene
reconciliatur propter e
nimis horrorem ſecundum
hu. qui hoc no. de con
ſe. di. i. eccleſiis. et eſt
caſus. s. e. propoſuiſti.
vbi dicitur quod propter homi
cidium et vulnera re
conciliatur eccleſia non di
cit an in eis fuerit ſan
guinis effuſio necne.
et ſi extra eccleſiam vul
neratus ad eccleſiam
fugiat et ibi ſangui
nem ſpargat non re
conciliatur eccleſia ſecus
econtrario vel cum ſan
guinem collegit in ſcu
tella. ſi autem ſuper eadem
po. ſagitta homo in
ficiatur. dixit ibi hu.
quod non eſt facienda re
conciliatio quia extra
eccleſiam videtur fa
ctum. ſed quid ſi ſanctus
vir ibi occidatur nunquid
reconciliabitur ec
cleſia videtur quod ſic. quia
indiſtincte iura loquun
tur et ſceleratus eſt
iniuſtum et ſanctum oc
cidere quam iniuſtum xx
iij. q. v. ſi non licet. In
contrarium videtur cum ec
cleſia ſanctificata ſit
non polluta. ſed hoc ve
rum eſt ex ſanguinis
effuſi paſſione ſed ex
ipſius effuſi actione
bene polluitur. iuxta
illud. actio diſplicuit
paſſio grata fuit vnde primum teneas. loquuntur tamen ſanguinis
non lauabunt. f Seminis. humani non canum. et intelligunt
hoc quidam de ſemine fornicario vnde ſi vir agnoſcit vxorem in
eccleſia non reconciliabitur. hoc tenet hu. cuius glo. poſuit
jo. de conſe. di. i. in eccleſiis. vinc. et gandolphus. ſed ipſe johan.
contra quod verum puto allegabat. ff. de ſolu. l. quod dicimus. et

et i maiestate mirabilis. cui ineffabilis altitudo prudentie nullis inclusa limitibus nullis t'mis comprehensa recti censura iudicii celestia pit et terrena disponit. Et si cunctos eius ministros magnificet altis decoret honoribus et celestis efficiat beatitudinis possessores. Illos tamen ut dignis digna rependat potioribus attollit insigniis dignitatum et premiorum uberiori retribucione prosequitur quos digniores agnoscit et commendat ingenciori excellencia meritorum. Sic et alma mater ecclesia eius sacra vestigia p'sequens et exemplo ducta laudabili licet vniuersos in regnis celestibus constitutos studiis honorare solliciti et sonoris efferre preconiis non desistat gloriosissimos tamen xpiane fidei principes athletas dei electos iustos seculi iudices lumina vera mundi videlicet cristi redemptoris apostulos numero duodeno contentos qui viuentes in carne predicta3 ecclesiam suo p'cioso sanguine plantauerunt ipa3 erigendo sublimiter et disciplinis sanctissimis dirigendo. reuerendissimos etia3 patres virosque clarissimos quatuor euangelistas dni p quorum diligentissima et fidelissima studia eidem ecclesie sacra euangelia illuxerunt. Egregios quoque ipsius doctores ecclesie btōs gregorium qui meritis meliitus sedis apicem gessit: augustinum et ambrosium venerandos antistites ac jeronimum sacerdocii preditum titulo eximios confessores summis attollere vocibus. laudibus p'sonare papius et specialibus disponit honoribus venerari: horum qui pe doctorum pluicida et salutaria documenta predictam illustrauerunt ecclesiam decorarunt virtutibus et moribus informarunt. Per ipsos preterea quasi luminosas ardentes quique lucernas super candelabrum domo dni positas errorum tenebris profugatis totius

hoc no. xxxi. di. qm. lxxiiij. di. eccl'ys. lxxxiij. q. iiij. aplus. nam m'lta licita ex loco sunt illicita ij. q. vij. accusacio de imu. ec. c. i. g. Contiguum contigua dicuntur quorum extrema se contingunt. h. Pollutum concordat j. de sen. ex. si ciuitas ubi idem de ecclesia interdicta distinguitur johannes an. i. Polluto sanguinis vel seminis effusione vt. s. vel quia ibi fuit aliquis etia3 excommunicatus sepultus. s. e. consulu ibi. k. Quamsad se trahere videatur quod est. j. et hoc esse non debet. s. e. quod in dubiis ubi de hoc ad idem. s. e. li. de preben. c. antepenul. l. Principale quod esse non debet primo potius econtrario. j. de reg. iuris accessorium cum sui9 decor. jo. m. Pari ete paries igitur diuisionem inducit ad id s. e. li. de elec. ubi piculum. s. in eodem. n. Violatum nota quod licet accessorium sequatur principale contiguum non tamen sequitur accessorium etiam contiguum vt h. multo ergo minus principale sequetur accessorium. vi. s. proxima glo. Precessione johannes.

O Ctonarius. Flosius. festiuitatibus xij. aplorum iiij. euangelistarum et iiij. doctorum et confessorum ecclesie scilicet gregorii augustini ambrosii et ieronimi sub officio duplici debent solemniter celebrari. a. Duodeno. h. dicit. propter paulum et illos qui non fuerunt de numero. hi autem sunt. xij. petrus. johannes. jacobus zebedei andreas. philippus thomas. bartholomeus. matheus. jacobus alphei. simon. judas jacobi. et mathias. qui successit in locum iude scari.

b. Quatuor. marcum matheum lucam et johannem. c. Sedis. solus papa habet non solum certos de sanctis pre aliis extollere sed etiam eos canonizare multiplici racione. primo quia ista est vna de maioribus causis que inter xpianos proponi possit et sic est ad sedem ap. referenda. de bap. maiores. secundo quia miracula attribuuntur fidei. hec igitur questio cum sit de fide principalis est ad sedem ap. referenda. xxiiij. q. i. quociens. Tercio quia ad ipsam spectat declarare dubia scripturarum. qui. si. sunt. le. p venerabilem. multo fortius dubia sanctitatis que circa maiora maius piculum vertitur ideo. xc. s. de elc. vbi piculum. Quarto ne p multorum epōrum simplicitate populum decipi contingat. s. e. tit. l. et. ij. Quinto ne in infinitum augeat scōs multiplicari et sic deuocionem refrigescere et sanctitatem vilescere. lxx. di. epi. videtur tamen ad id zera. s. de fer. c. vl. de cse. di. iij. c. i. vbi dicitur quod epi hoc p'nt sed illud intelligitur de sanctis iam canoni zatis non enim omnium festa ubique colunt. h. aut consequitur sanctus p canonizacōnem quod ecclesia pro eo solenniter et p aliquibus solemnius dicat officium vt h. item inter alios sanctos in letaniis nominatur et vocatur. et si eccl'a in canonizatione erraret quod non est credendum licet accidere posset. de sen. ex. a nobis. ij. nichilominus preces in honorem talis accepte et grate sunt p fidem cum xpi omnia purgatur. de cob. cleri. via et esto quod veritas canonizationis deficiat non deficit fides. de bap. debitum de psb.

nõ bap. c. ij. et iij. di
cimus enĩ q̃ cuilibz
licet in ſecreto alicui
defuncto quẽ ſanctũ
credit preces porrige
re vt p̃ ipſo ad deũ
intercedat licet ſolem
nes preces publice e
mittere vel ſolemne
officiũ publice dicere
nequeat vt dixerunt
innocen. et hoſti. ſ. e.
ti. Ad canonizandũ
autem ſanctos inqui
rendum eſt an illi de
quo canonizãdo que
rit̃ per vita teſtimo-
nium prebeat p̃ labo
ribus multis moribꝰ
caſtis actibus ſtrenu
is ſ̃ i. di. miramur O
portet enim hoc pre
ſenti teſtificacione p̃
dicari et bone fame p̃
conijs nõ taceri xij.
q. ij. quatuor Et max
ime queri tunc de-
bet de ſimplicitate et
humilitate quia ſup
bis deus reſiſtit hu-
libꝰ aũt dat graciã
Jterũ debet queri an
in vita perſecucõnes
paſſus fuerit vij. q. i.
omnis q̃ et. c. ibi ad
vnatñ et an paſſꝰ fu
erit ex caritate. i. q. i.
vide Querendum ẽ
eciam de miraculis fa
ctis in vita et poſt
mortem et q̃tum ad
hoc q̃ ſit miraculum
quatuor requiruntur
Primum q̃ ex deo ñ
ex arte cõtingat nec
ex diabolo nam mira
cula ſiũt quandoqz
p̃ malos. i. q. i. tenea
mus ⁊c. ꝓphet aut
neceſſe eſt enim mar
tires a deo impetraſ
ſe q̃ mandant. l. di. ſi
quis prepoſtera Se
cũdum q̃ ſit contra
naturam ſicut de vir
ga moyſi mutata in
colubrũ et de azina
loquente ad balaam
ſ. de ſere. cũ ex iuncto

corpꝰis eccleſie tanq̃
ſidus irradiat matuti
num eorũ eciam ſecun
da facũdia celeſtis irri
gui gracia influente
ſcripturarũ enigma-
ta reſerat ſoluit nodos
obſcura diluadat. du
biaqꝫ declarat. pfũdis
q̃z ac decoraſ illorũ ſmo
nibus ampla ipſius ec
cleſie fabrica velut gẽ
mis vernãtibꝰ rutilat
⁊ verborũ elegancia ſin
gulari glorioſiꝰ ſubli
mata choruſcat. ideo
q̃ circũſpecta pruden-
cia dicte ſedis que acti
bus intenta ſalubribꝰ
et operibus expoſita
pietatis libenter et ſo-
lerter exequitur que
ſũt dei p̃miſſa. ſolliate
digneqꝫ conſiderans
et debita meditacione
perluſtrans ad diuini
nominis honorem et
gloriam exaltacionẽ
catholice fidei ſalutem
q̃ fidelium merito cen
ſuit riteqꝫ prouidit a-
poſtolos euangeliſtas
et confeſſores eoſdem
in vniuerſali eccleſia
honorificencie poaoriſ
impendijs attollẽdos
vt ab ea tanto propen
ſius honorari ſe ſẽciãt
quanto ipſã pre cete
ris excellẽcius illuſtra
runt. Nos itaqꝫ pijs
ducti conſilijs digniſ-
q̃z ſtudijs excitati. nõ-
nullos p̃deceſſores no

ſtros romanorũ pon
tificum qui ſpecialis de
uocionis proſequẽtes
affectum aliquorum
feſta ſanctorũ ſub du
plici ordinauerũt offi
cio celebranda imitari
ſollicite intẽdentes eo
rundem apoſtolorum
euãgeliſtarũ ⁊ cõfeſſo
rum feſtiuitates preci
puas de frm̃ nr̃orũ con
ſilio ⁊ aſſenſu duplici
p̃ vniuſaſ orbiſ eccle
ſias volumꝰ ſtatuimꝰ
et papiꝰ ãnis ſinglis
ꝑpetuis futuris tpibꝰ
ſolemniter celebrari
Alexander. iiij.
De immunitate eccl.
Quia non nul
li habentes
temporale do
minium vel poteſta-
tis gerentes officium
ſecularis libertatem ⁊
immunitatem eccl̃iſti-
cam ledere ac minuere
tanq̃ honoris et priui
legij eccleſiarũ mundi
moliũt̃ expedit q̃ p̃ di
ligentiam et aũcte ſe-
dis ap. que curam ha-
bet eccleſiarũ omniũ
et tutelam cõtra taliũ
auſus ⁊ conamina o-
portunum remedium
apponat̃ ut eccleſie ip
ſe in plenitudine iuris
ſui ⁊ libertatis ĩtegri
tate locent̃ ac deteſta-
bilis malignorũ auda
cia et inſolentiũ nefa
ria temeritas ꝓpulſet̃

Tercio q̃ non ex vi
verborũ ſ̃ hominis meri
to id cõtingat nã pa
nis et vinum põtate
et virtute verborũ ĩn
ſubſtanciãtur in cor
pus et ſanguinem. ſ.
de cele. miſ. cum mar
the. §. queſiuiſti. quar
tum q̃ ſit ad corrobo
racõem fidei. herba e-
nim miniſterio hoĩs
tranſit in vitũ ſ̃ hoc
nil ad corroboratio-
nem fidei. et ideo ad
canonizacõem niſi hec
quatuor cõcurrerent
miracula ñ p̃deſſent
ſm̃ ſummiſtas qui hoc
no. ſ. e. ti. et modm̃. ſ.
de teſti. venerabili. a
Duplicia. dicũt qui
dam officiũ duplex
cum tota antiphona
dicitur ante pſalmũ
et tota poſt pſalmũ
cum alias nõ tota ſ̃
ſolum p̃ncipium di
citur ante pſalmum
alij aliter. clericis hꝰ
relinquo.
Quia nõnl̃-
li. ſeculares
põtate ab ec
cleſijs vel eccl̃aſtic̃
p̃ſonis tallias vel ex
actiones p̃ rebꝰ vel
poſſeſſionibꝰ acquiſi
tis vel acquirendis
exigere nõ p̃ſumant
nec eos cõpellere ad
ipſas diſtrahendum
vel extra manũ ſuã
ponendum. hoc dicit
c. Temporale. qd̃ ec
cleſiaſtico minus eſſe
dubium nõ eſt. xcvj
di. ſi imperator. ſ. de
ma. et obd. ſolite. d.
Franciae. accidẽ
ciam facti exp̃mit nõ
localem decretalẽ fa
cit. vnde eam genera
liter p̃ſequitur. j. et
ſ. de cenſi. c. i. e. li.
c. Honorũ. quid di
ces ſi tributarium p̃
dium donetur eccl̃e
nũquid tenet̃ eccl̃a

ad tributum dic q sic quia res transit cum onere suo x·q·ij. aut· sicut autem et au ten·ſe. xvi·q·i·ſi quis laicus de decre· cum in tua ad hoc·ſ·d ce· c·i·ubi de hoc· f· ¶ Exactiones adhuc p videtur·j·c·cleras·g ¶ Ponendum dicitur de iudeis q tenentur ad decimas prediales quia ſi ipſi nõ colerẽt ſ·de deci·de terris ſic dicebãt iſti laici aut extra manum veſtrã ponatis hec pdia aut exactiones ſoluatis ut vel a vobis vel ab alijs collectas et tal lias de ipſis poſſeſſio nibus habeamus

¶ Decet domũ· di uide decre·in q tuor partes in pma ponit conſtitucõis cauſam uſq3 ibi ſit i taq3 In ſecũda qualiter homines debeãt ſe habere in eccleſijs et a quibus abſtine ri uſq3 ibi ordinarij In tercia q ordiarij p ſe et p alios hoc fa ciant obſeruari uſq3 ibi qui vero ibi cõmi natur penam in cõtrafacientes·i· ¶ San ctitudo ſumptum ex pſalmo dñs regna uit decorem·k· ¶ In pace ex pſalmo notus in iudea·l· ¶ Cultus namerit cultus iuſti cie ſilencium·v·q·iiij in loco·m· ¶ Pacifi cus·eſt enim rex pacifi cus et venit pacem do cere xxiij·q·i·mſi bel la n ¶ Inſtruat per bonum exemplum vij q·i·ſ·cũ vero·o ¶ Re ficiat p doctrinam xxx vi·di·ſi quis vult nã anima abo ſpiritua li nutritur·ſ·de offi. ord·inter cetera·p· ¶ Ibidem· attollãt

Sane intelleximus q in regno francie omu nie. ſcabini ſeu conſu les et alij dñi tẽpales et hij qui iuriſdictio nem in ipſis omunijs ciuitatibus· caſtris· et villis tpalem exercẽt vel quibo in illis com miſſa eſt execucõ iuſti cie ſecularis moleſti ſũt nimium eccl'ijs ſu per pluribus et infeſti et inter cetera initunt et ſtudent ut ill' collec tas et tallias et alia hu iuſmodi eedem eccleſie ptextu bonorum que acquiſiuerũt tribuãt et pſoluant ut ext ma num ſuã ponãt hmoi acquiſita· ¶ Volentes itaq3 ſup hijs omib9 put expedit ſolliciter p uidẽ totq3 temerarijs auſibo congruis preſi dijs obuiare· auctori tate ap. phabita cum fratribus nr̃is diligẽti deliberacione decreuim9 non licere prefatis con munijs. ſcabinis. et hijs q in eis iuriſdicti onem tpalem obtinẽt vel iuſticiam ſecularẽ exercent tallias ul' col lectas ſeu exactões q̃ſ cumq3 eccl'ijs ul' pſois eccleſiaſticas imponẽ vel exigere ab eiſdem p domibo pdijs vel q buſcũq3 poſſeſſionib9 ab eiſdẽ eccl'ijs vel per ſonis eccleſiaſticas le gitime hactenus acq̃ſi tis vel inpoſterum ac quirendis etiam ſi ipe eccleſie vel pſone vel res hmoi ſint infra il lorum diſtrictum vel ter ritoriũ oſtitute· ¶ Nec etiam liceat illis ipſas eccleſias vel pſonas ad diſtrahendum vel alienandum aut extra manũ ſuã ponendũ·ac quiſita iam ul' que de inceps acquirent aliq tenus coartare ¶ Gre gorius·x· in generali concilio lugdun·

Decet domum dñi ſanctitudo decet ut cuius in pace factus eſt locus eius alt9 ſit cũ debita veneracione pacificus· Sit itaq3 ad eccleſias humilis et deuo tus ingreſſus· ſit i eis quieta conuerſacõ deo grata inſpicientibus placida q conſiderantes non ſolũ inſtruat ſed et reficiat. Conuenien tes ibidẽ nomen illud qd eſt ſuper omne no men a quo aliud ſb ce lo non eſt datum homi bus in quo ſaluos fi eri credentes oporteat· nomen videlicet iheſu xpi qui ſaluum faciat pp'm ſuum a peccatis eorum exhibicõne reuerẽ cie ſpecialis attollant Et qd gñaliter ſcribit ut i nomine iheſu om ne genu flectat· ſingli

quod eſt·j·q· ¶ Iheſu xpi· iheſus hebraice dicit latine ſaluator. Criſtus grece la tine dr vnctus·xpiani a xpõ· de ſacra vnctione·c·vno ſ·in fronte·et primo apud anthiochiam fuit nomẽ il lo·xxij·di·c·ſacroſancta·r· ¶ A peccatis eorum. neminẽ enĩ vult perire·de baptiſ.maiores ſ·cauce·a ¶ Cordis. ad cor enĩ reſpicit deus·xxiij·q·v· ſi qd inueniſti·b ¶ Vel·i· ſaltem·c· ¶ Capitis i·di·in capite·d ¶ In tentis ut nil animus cogitet q ꝑferur ad quod ſacerdos populum exortat ſurſũ cor da dicendo·d· cõſe·di. i·qñ·c· ¶ Parlamẽta·nota contra vniuerſitates ytalie que fre quenter faciunt in eccleſijs talia parlamẽta·f· ¶ Turbare·ad hoc de ſen·ex· veniẽs in aut de ſan·epi·ſ·ſi q̃s tam ſac·g· ¶ Cõmitti· nõ enĩ debent i bi miſceri ſceleribus ubi de peccatis ẽ ve nia poſtulãda ·in au ten·coll'·viij· ut liceat ma·et auie ſ·quia vero ita·ſ·e t·immu nitatem· ad idem de accuſa·qualiter·et·C vnde vi·meminerine h· ¶ Cimiterijs·ſ·e· cum eccleſia·i· ¶ Negociacões·nam domi nus negociatores eie cit de templo et mẽ ſas nũmulariorum cũ tit·i·q·iij· ex multis· lxxxviij·di·eiciẽs· pa lea eſt·et eſt racio q talia difficile fiunt ſi ne peccato. ut·e·di· qm nõ cognoui.et de pe.di·v·qualitas· k· ¶ Secularium· idem ſ·e·e i·eccl'aſtici ve ro iudicia ibi fãciant

poſſunt. ij. q. ij. c. vl.
et. ṡ. de ap. qua fron
te l. ¶ Suadenda. q̄
ſcꝫ dicta ſunt vſq ad
v. nullus. ⁊c. in ¶ Cō
peſcant. p cenſuram
eccl'aſticam vel aliā
arbitrariam pen. i. ṡ.
de offi. dele. de cauſ.
n ¶ Proceſſus. quid
de contractibꝰ initis in
eccl'a nunquid vale
bunt dic q̄ nō debēt
fieri ⁊ qui faciūt pec
cant p hanc decre. tñ
contractus tenet. nam
cū tñ proceſſus et ſen
tencias iudicium irri
tet et penalis ſit con
ſtitutio penam nō ex
tendam. J. de re. iur.
in penis. cum ſuis cō
cor. o. ¶ Deputando
rum. i. illorū quos de
bet ordinarius depu
tare aſſiduos et ad i
ſta ydoneos. p. ¶ A
crimoniam. i. acerbā
penam et dicitur q̄ſi
acris monitio. vel id
eſt penā excōicacionis
quaſi a gremio eccl'e
expellentem. q. ¶ Ab
ſtinere. hec ē vera pe
tencia. de pe. di. iij. c. i

Clerias. in pri=
ma pte ponit
exceſſus laycorū qui
clericis collectas tal=
lias et onera impoē
bant et exceſſus cleri
corum qui talibꝰ con
ſenciebant. ſecūdo ibi
nos igitur. ponit p=
ſonas eccl'aſticas p
rebus ſuis vel eccle
ſiarū nil laicis ſoluē
debere abſq; licencia
ap. ſedis ſub quocūq;
colore mutui ſubuen
cōis doni vel alio q̄=
libet vt eciam ipſi lai
ci talia non exigant
vel recipiant nec oēs
capēt quocūq; mo
do depoſita eccl'arū
vel pſonarum eccle=
ſiaſticarum. ſingula=
res cōfacientes excōicat

ſingulariter in ſeipſiſ
implentes. precipue
dum aguntur miſſa
rum ſacra miſteria.
glorioſum illud nom
quandocunq; recolit
flectāt genua cordis
ſui quod vel capitis i
clinacione teſtentur.
Attendantur in lo=
cis eiſdem intentis pre
cordijs ſacra ſolēnia.
deuotis oracionibꝰ in
ſiſtatur. nullus in lo
cis eiſdem in quibus
cū pace ac quiete vo
ta conuenit celebrari
ſedicionem excitet. cō
clamacionem moue=
at impetumue cōmit
tat ¶ Ceſſent in ill'
vniuerſitatū et ſoci
etatum quarumlibet
conſilia. conciones. et
publica parlamenta
Ceſſent vana et mul
to forcius feda et pro
phana colloquia ceſ
ſent confabulaciones
quelibꝫ. Sint poſtre
mo quecūq; alia que
diuinum poſſunt tur
bare officium aut ocu
los diuine maieſtatiſ
offendere ab ipſis pr
ſus extranea. ne vbi
peccatorum eſt venia
poſtulanda ibi peccā
di detur occaſio aut d
prehendantur pecca
ta committi. ceſſent i
eccleſijs earumq; a=
miterijs negociacōes
et precipue nundina

rum ac fori cuiuſcūq;
tumultus omnis i eis
ſecularium iudiciorū
ſtrepitus cōquieſcat.
nulla inibi cā p laicos
criminalis maxime agi=
tetur. ſint loca eadem
a laicorū congnacioni=
bus aliena ¶ Ordinarij
locorū hoc faciant obſ
uari ſuadenda ſuadeāt.
interdicta huiꝰ cano
nis auctoritate cōpeſcāt
ad hoc alios eciam in
eccleſijs ipſis magis
aſſiduos et ad pmiſſa
idoneos deputando. Et
nichilominꝰ proceſſus
iudicium ſecularium. ac
ſpecialiter prolate ſentē
cie in eiſdem locis omni
careāt robore firmita=
tis. ¶ Qui vero pmiſ=
ſas inhibiciones animo
peculanti contempſerint
preter proceſſuū ordina
riorum. et deputandorū
ab ipſis diuine vlcionis
et noſtre poterūt acri=
moniam formidare. do
nec ſuum confeſſi rea=
tum a ſimilibꝰ firma=
to propoſito deliberaue=
rint abſtinere. ¶ Bo=
nifacius octauus

Clerias laicos in
feſtis oppido tra
dit antiquitas. quod et
pñtium experimēta tē
porum manifeſte decla
rant. dum ſuis finibus
non contēti intuntur
in vetitum illicita fre
na relaxāt nec prudēter

cit que pene locū ha
vniuerſitates interdi
cant in premiſſis omnibꝰ
factis eciam ante hāc
conſtitucionem ſi pꝰ
modum ſoluantur vl'
recipiātur et ab hijs
ſentencijs ſolus pa
pa abſoluit preterq̄
in mortis articulo. ter
cio in v. nō obſtanti
bus omnia priuilegia
deroganda huic con
ſtitucioni caſſat et ir=
ritat. s. ¶ Oppido id
eſt valde. a ¶ Antiq̄
tas ij. q. vij. laicos ⁊
c. laici ⁊ antiquitati
credulitas ⁊ reueren
cia debetur xl. di. ca
tholica ⁊ .c. eccleſia
ſticarū. ṡ. de tranſla.
epiſco. b ¶ Temporū
ṡ. de cenſi. ſelias et d
elec. c. fundamenta. e.
¶ Contenti ⁊ ma=
le xiij. q. i. c. i. d ſepul
turis c. i. j. de priuil. c.
i. d ¶ Poteſtas xc
vj. di. bene quidem d
conſti. eccleſia ſancte
marie e. ¶ Dicōni vt
peioris cōdicōnis ſit
ſacerdocium q̄ fuerit
ſub pharaone vt. ṡ. e
non minus. f. ¶ Nō
eſt de iurep. cum conti
gat de ſimo. et ſi que
ſtiones. C. de fide inſtr.
l. vl. ad ſi. g ¶ Pacē
huius ſecli. h. ¶ Eter
nam ⁊ male cum po
cius ōrum facere de
beant de ſere. vergē
tis cum ſuis concor.
faciant prelati eccle
ſiarū q̄ ſint imitato
res nabuſe qui vine
am ſuam cruore defē
dit iij. reg. xxj. ⁊ xx.
iij. q. viij. conuenior
et inueniuntur ambro
ſiū idē dicentem. Si
vultis corpus occur
ram vultis in vincu
la rapere vultis i mō
tem voluntas ē michi
pro altaribus gratis
ymo tabor pſecucōꝫ

tamē fugere poterit ſeruata diſtinctione quam habes. vij. q. i. §. hoc tunc. et recitari ſolet de renunc. in ſi. §. propter maliciam. i ¶ Colore. qui nō excuſat. vt. ſ. e. li. d. el. c. auaricie. xiij. q. iij. plerique. de ſimo. in tā tum. h. ¶ Sedis eiuſdem. nūquid correcta eſt decre. ſ. e. non minus. que permittebat epō et clero inſpicienti neceſſitates vel vtilitates laycorum eis ſponte ſubſidium conferre. Dic q̄ decre. illa moderacōem et determinacōem recepe rat. p decre. e. ti. aduerſus. vbi ſtatutum fuit q̄ eciam illo caſu id facere nō poſſent preter licenciam ap. ſedis. non ergo corrigit iſta ſed penam addit. l.

attendunt q̄ ſit eis i clericos eccleſiaſticaſ ue perſonas et bona inīdicta poteſtas eccleſiarum prelatis eccleſiis eccleſiaſticiſq̄ perſonis regularibus et ſecularibus impo= nūt onera grauia ipſoſq̄ talliant et eis collectas imponūt ab ipſis ſuorum prouentuum vel bonorū di= midiam decimam ſeu viceſimam vel q̄uis aliam porcionem aut quotam exigunt et extorquent Eoſq̄ moliuntur multifarie ſubicere ſeruituti ſueq̄ ſubmittere dicioni ¶ Et quod dolenter re= ferimus nonnulli eccleſiarum prelati ec= cleſiaſticeq̄ perſone trepidantes vbi trepidandum non ē trāſitoriam pacem querentes plus timentes maieſtatem temporalem offendere q̄ eternam talium abuſibus non tam temerarie q̄ improuide acquieſcūt ſedis ap. auctoritate ſeu licencia non obtēta. ¶ Nos igitur talibus iniquis actibus obuiare volentes de fratrum noſtrorum cōſilio apoſtolica auctoritate ſtatuimus q̄ quicumq̄ prelati ec= cleſiaſticeq̄ perſone religioſe vel ſeculares quorūcumq̄ ordinū condicionis ſeu ſtatuum collectas vel tallias decimā viceſimā ſeu cēteſimā ſuorum et eccleſiarum prouentuū vel bo= norum laicis ſoluerit vel promiſerint vel ſe ſoluturos cōſenſerint aut quāuis aliam quātitatem porcionem aut q̄tā ipſorum prouentuum vel bonorum extimacionis vel valoris ipſorum ſub adiutorij mutui ſubuē= cionis ſubſidij vel do= ni nomine ſeu quouis alio titulo modo vel q̄ſito colore abſq̄ aucto= ritate ſedis eiuſdem. necnō imperatores re= ges ſeu principes duces comites vel barones. poteſtates capitanei vel officiales vel rectores. quocumq̄ noīe cen= ſeantur ciuitatum caſtrorum ſeu quorūcumq̄ lo= corum conſtituti vbilibet. et quiuis alius cuiuſcumq̄ preeminentie cōdicionis et ſtatus qui talia impoſuerint exegerint vel receperint. ā apud edes ſacras depoſita eccleſiarū vel eccleſiaſticarum pſonarum vbilibet arreſtauerit ſaiſiuerit ſeu occupaē preſumpſerint. vel arreſtari ſaiſiri aut occupari mādauerint. aut occupata ſaiſita ſeu

Nomine ſic. ſ. de ele. fundamenta. in ¶ Interdicto in vniuerſitatem nō fertur ſentencia excommunicacōis vt. j. de ſen. ex. romana. §. in vniuerſitatem. n ¶ Prelatis hucuſq̄ dixit de hijs qui poſt conſtitucionem iſtam promiſerunt et ſolue runt nunc dicit de hijs qui ante conſtitucionem vel eius noticiam promiſerunt et poſt conſtitucōem ſol uerunt et poſt eius noticiam. o ¶ Articulo. iſte ſemper excipitur vt xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadente. p ¶ Diſſimulacione diſſimulacio eſt peccatum mortale in prelato. xliij. di. ſit rector et. c. ep̄s. lxxxiij. et lxxxvij. di. c. vl. et. ſ. de offi. or. irrefragabili. q ¶ Nō obſtantibus papa ergo poteſt tollere et moderari priuilegia a ſe data vt. j. de ſen. ex cōi. c. vl. in fi. de priuile. ne aliqui et ſic regula illa decet conceſſum. ꝛc. j. de reg. iur. non habet locum in ipſo principe vt ibi dixi.

arreſtata [illegible] Regina [illegible]

Quoniam excō
municati ſunt
qui impediunt ſi cau
ſis que ad forū eccle
ſiaſticum de iure vel
de ꝯſuetudine ptinēt
l'ras a ſede ap. impet
ri vel ſup ipſis coram
ordinarijs vel dele
gatis eccleſiaſticis li
tigari. ſ. ¶ Partibꝫ.
ſic olim erat in ciui
tate piſana. ſ. de ſen
ex. grauem. et ¶ Cō
ſuetudie que dat iu
riſdicōem. ix. q. iij. cō
queſtus. de fo. ꝯpe. cū
ꝯtingat. ad idem. ſ.
e. li. de excep. c. vl. ꝯc
v. ¶ Eccleſiaſticum
de ſecularib9 non in
tromittit ſe eccleſia
ſticus iudex niſi in ca
ſibus. ſ. de fo. ꝯpe. li
cet ex ſuſcepto.

arreſtata receperit nec
non omnes qui ſcien
ter dederint in p̄dictis
auxiliū ꝯſiliū l' fauorē
publice vel occulte eo
ip̄o ſententiā excomu
nicationis incurrant
Vniuerſitates quoque
in hijs culpabiles fue
rint eccleſiaſtico ſuppo
nimus interdicto Pre
latis et pſonis eccleſi
aſticis ſupdictis in vir
tute obedientie et ſub
depoſicōis pena diſtri
cte mandantes ut tali
bus abſqꝫ expſſa licen
cia dicte ſedis nullate
nus acquieſcant quod
qꝫ ptextu cuiuſcūqꝫ ob
ligationis pmiſſionis
et ꝯceſſionis factarum
hactenus vel faciēda
rum in antea priuſqꝫ
hmōi conſtitucio pu
blica ſeu pceptum ad
noticiam ipſorū perue
nerint nichil ſoluant
nec ſupdicti ſeculares
quoquo mō recipiant
et ſi ſoluerint vl' p̄dicti
receperint in excōmu
nicationis ſententiam
incidant ipſo facto ¶
A ſupdictis autē ex
cōmunicationū et īter
dicti ſententijs nullus
abſolui valeat preter
qꝫ in mortis articulo
abſqꝫ ſedis ap. aucto
ritate et licentia ſpecia
li. cum noſtri intencio
nis exiſtat tam horrē
dum ſeculariū ptātis

abuſum nullatenus
ſub diſſimulacōe trāſ
ire. non obſtantibus
quibuſcumqꝫ priuile
gijs ſub quibuſcūqꝫ
tenoribus formis ſeu
modis aut verborum
conceptione conceſſis.
imperatoribus regib9
et alijs ſupradictis q̄
contra premiſſa ī nul
lo volumus aliquī vl'
aliqb9 ſuffragari. Jo
Quoniam vt in
tellex imus quo
rundam iuſticiariorū
balliuorum. iudicumue
ſecularium ac tempo
ralium dominorum ī
quibuſdam partib9
preſumptuoſa temeri
tas ſic excreuit vt in
terris eorū ſiue diſtri
ctibus litteras apoſto
licas impetrantes vel
ad iudices ordinarios
eccleſiaſticos recurrē
tes ſuper cauſis nego
cijs ſeu queſtionibus
que de iure aut antiq̄
conſuetudine ad forū
eccleſiaſticū pertinēt
obtinere non poſſūt
in eis per eoſdem ordi
narios iudices vl' ap.
litteras iuſticie cōple
mentum. quin potiꝰ
ſuper illis recurrē ad
iudicium ſeculare vel
a lite cauſa ſeu queſti
one deſiſtere ꝯpellunt
¶ Nos iuſticiam no
ſtram et eccleſie ſpōſe
nrē nolentes negligē

a. ¶ Conſouem9. ſic.
ſ. de ſupl. ne prela.
li. nam ꝯ ordinata
caritas a ſeipa incip.
xxiij. q. v. ſi non li. de
vſupal. niſi ſpeciat. b
¶ Propinquorum.
no. caſum in quo lai
cus iniurians excōmu
nicat9 ē ſic. ſ. de elec.
ſciant. j. de ſen. ex. q.
cūqꝫ. c. ¶ Satiſfactū.
ḡ non ſuffic. cautiō.
īmmo debet pcedere
ſatiſfactō. ſicut cū qs
excōmunicat9 eſt p ma
nifeſta offenſa. ſ. de
v. ſig. ex pte. j. ꝯ c. ſe.
vel p maīfeſta contu
macia. ut. j. de ſen. ex.
venerabilib9 ꝯ. ſec9.
d. ¶ Abſoluat. tunc
demum poterit ab or
dinario abſolui. ex q̄
ipa ſibi nō reſeruauit.
de ſen. ex. nuper.

Nos qui· cōtra
hos 9tra quoſ
ꝓuidebat hoc argu
ebat·h. de priuil·q̄n
to. in glo·i·m fine. ſ·
Subditis. licet ſo
lis ſubditis impetra
rent tn̄ clericis 9pe
tebat actō ð dolo ad
ſuum dānum conſe
quendum q̄ 9petit q̄
cienſcunqȝ aliquid ð
dolo fit et alia actio
deficit. ff. de do. l. i. ſo.
g. Libertatis. iſti
licet quo ad verba ri
derentur non infrin
gere libertatem· tn̄ in
fringebant quo ad
mentem faciēdo frau
dem de pſona ad per
ſonaȝ de quo dic vt
xiiij. q. iij. plerīqȝ. ſ.
de priuile. q̄nto. ff. de
legi. l. contra. j. de re·
iur. c. vltimo. et 9tra
tales habebas ꝓuiſū
ſ. de ſen· ex· grauem.
h. Subiacē· in ſta
tutarijs pōtatibus 9
ſulibus et ſcriptoribꝫ
ſtatutoȝ que ſunt 9
tra libertatem eccl'e
dic vt. ſ. de ſen. exo.
nouerint.
Tantum.
ſ. c. ſup ſpe
cula. i. Plebanis
quod intellige ut di
citur. j. ſ. Leges. n̄
enim debent velle vi
deri ſecularum vel fo
renſium diſceptatio
num periti. C. de epi.
et cleri. repetita. l.
Phiſicam. nō de
bet hoc facere ſub ſpē
languencium curādo
rum fratrum. ſ. e. nō
magno. m. Etem
tis. quam non habe
mus ſed eius mentē
hic inſerit et incipie
bat. habito cum fra
tribus noſtris 9ſilio
xc. n. Declaramꝰ
no. approbatam opin
oneȝ goſ. qui hoc di
cebat in ſūma huius

qui alios in ſua iuſti-
cia 9fouentꝰ ſtatuimꝰ
ne quis impetratores
ſraȝ nr̄aȝ· vel alios ad
forum eccleſiaſticaȝ re
currētes ſup cauſis q̄
ad idem forum de iure
vel de antiqua 9ſuetu-
dine ptinere noſcunt
ad deſiſtendum· vel in
foro ſeculari de queſti-
onibus hmōi litigan-
dum per eorundem iu-
dicum eccleſiaſticoruȝ
vel impetrantium aut
litigantiū ſeu volētiū
litigare aut ꝓpinquo-
rum ipſoȝ ſeu rerum
illoȝ aut eccleſiarum
ſuoȝ etiam captionem
modiſue alijs quibuſ-
cūqȝ compellat ſeu cō-
pelli faciat vel ꝑaret·
nec per ſe alioſue· impe
diat quominus coraȝ
iudicibꝫ eccleſiaſticis.
delegatis ſeu ordiarijs
querelantibꝫ de cauſis
que ut p̄miſſum eſt ad
9gnicionem ptinent
eorundem· poſſint libē
iuſticiam obtinere. nec
ad p̄dicta· facienda det
auxilium conſilium vl'
fauorem Si q̄s vero
contra p̄ſumpſerit ex-
cōmunicacōni ſeipſo
facto nouerit ſubiacē
a q̄ niſi tam iudicia cuiꝰ
cognicio fuerit impedi
ta vel iuriſdictio vſur
pata q̄ parti que tur-
bata in ꝓſecucione fu
erit ſui iuris de iniuria

damnis· expēſis· et in
tereſſe ꝑus p eundem
integre fuerit ſatiſfa-
ctū nllatenꝰ abſoluat.

Nos qui· Item
tpale dominiuȝ
obtinentes ſuis ſub-
ditis ne p̄latis clericis
ſeu pſonis eccleſiaſti-
cis quicquam vendāt·
aut emant aliquid ab
eiſdem· neqȝ ipſis bla-
dum molant· coquāt
panem aut alia obſe-
quia exhibere preſu-
mant· aliquando mē-
dicant cum talia in de-
rogacioneȝ libertatis
eccleſiaſtice preſumā-
tur eoipſo excommu
nicacionis ſentencie ð
cernimus ſubiacere
Bonifacius octauꝰ

Ne clerici vel monachi
ſecularibꝫ negocijs
ſe immiſceant

Statutū feli
cis recordaci-
onis honorij
ppe· iij· p̄deceſſoris no
ſtri. q̄ decanis archidi-
aconis. ꝑpoſitis. ple-
banis· cantoribus et
alijs clericis habētibꝫ
pſonatꝰ audire leges
vel phiſicā interdicit·
ad eos qui pochiales
eccleſias obtinere no
ſcuntur pie memorie
clementis ppe· iiij· pre
deceſſoris noſtri veſti
gijs inherentes. decla
ramꝰ p̄ntis 9ſtōnis
oraculo rōne eccleſiaȝ

ti. in fi. et 9cor. pe. et
abbas et eſt racio q̄
conſtitucio illa penal
erat et ideo reſtringē-
da. j. de reg. iuris in
penis cum ſuis 9cor.
non ob. ð elec. dudū
ij. vbi dicitur q̄ idem
iudicium. xc. quia il
lud habet locum i cu
ſu ipſius decre. ſ. quo
ad pluralitatem Itē
quo ad ordines vi
des enim q̄ archidi
aconus non cogitur
niſi ad dyaconatum
de elec. cum in cunctiſ
ergo nec habens cu
ram animaȝ ſed hoc
eſt falſum vt. ſ. e. li.
de elec. licet canon. re
ꝓbata eſt autem o
pi. her. et innoc. ſm
quoſdam libros et
hoſt. qui dicebant ſ
rum ꝓpter dictam de
cre. dudum Item ex
eo q̄ quis habet cu
ram ſacerdos fieri de
bet ſed ſacerdotes p
hibentur per ipſam
decre. honorij ergo et
curam habentes Itē
ex eo q̄ conſtitucō fa
uorabilis erat et ſic
ampliandā. j. de reg.
iur. odia. Item ex eo
q̄ predicare tenetur
et ſic debet eſſe ſacer
dos xvi. q. i. adiciamus
ſed p̄ſbri ex ordine n̄
ex cura 9prehendunt
conſtitucione honorij
et interdum de neceſ
ſitate non habent ſi
eri ſacerdotes rectores
prochialium eccleſi
arum vt. ſ. e. li. de e
lec. ſtatutū vel pone
q̄ annus non eſt e
lapſus vel pone ſecū
diſpenſatū per decre.
ſ. de elec. cū ex eo. c.
Racione. quaſi dice
ret ſi haberent diſpē
ſacione vel alio modo
perſonatū cū illis ec
cleſijs bene tenent 9
ſtitucione vel ſi eſſēt

hm̄oi non extendi niſi
eccam eccleſie fuerint
plebanie ſ3 ſe capellas
habentes in quibꝫ in:
ſtituantur clerici ꝑpe:
tui nequeūtes ab ipſis
abſq3 cauſa racōnabili
amoueri. ¶ Idem.

Ut piculoſa reli:
gioſis euagādi
materia ſubtrahatur
diſtrictius inhibemꝰ
ne de cetero aliq̄s quā:
cūq3 religionem tacite
vel expſſe ꝓfeſſus in:
ſcolis uł alibi temere
habitu3 religionis ſue
dimittat nec accedat
ad queuis ſtudia lit̄a3
niſi a ſuo p̄lato cū con
ſilio ſui ↄuentꝰ uł ma
ioris partis eiuſdē ſibi
eundi ad ſtudiū licēcia
primitus ſit conceſſa
Si quis autem hoꝝ

preſbri tenentur nō racione eccleſie ſed ordinis. vt. ſ. dixi.
p. ¶ Capellas. quid ſi vnicam h3 capellam ſi arguamus a
verbis ſaltem due debent eſſe ad h. j. de regu iur. pluralis
cum ſuis concordancijs ad hoc de dec. ad audienciam. Cu
cius videtur contrarium tenere. ad h. ff. de vi. bo. rap. l. pre
tor. ait. §. homines
inſti. e. t. in prin. ad
idem ſ. e. li de elec.
c. pe. i. ſſen. ſ. de priu.
vt priuilegia. ibi. a:
periantur eccleſie. i.
eccleſia. i. di. omnes
leges. cū ſuis concor.
et. ff. de neg. g. l. iij.
§. ij. cum concor. et. ij.
q. i. i prīmis. nec ob
ar. a verbis qꝛ non
dic. h niſi fuerit ple:
bania habens capel
las. ſed dicitur in pl'i
plebanie habētes ca
pellas. et pluralitatē
capellaru3 ad plura
litatem plebaniaru3
referam. ar. ꝑcedi. de
ce. vnr p̄uilegia. a.
¶ Perpetui. ſ. d ca
pell. mo. c. vno h.
¶ Ab ipſis ſc3 ple
banis vel capellis et
inclus. johānes. an.
c. ¶ Ex cauſa racio
nabili. de capell. mo.
c. vno. vbi de h.
¶ Ut periculoſa.
ſtracta fuit de
extrauagāti. grauis
et dolore non vacua
c. ¶ Quamcumq3
dum tamē approba
tam. ſ. de. vo. c. vno
eli. f. ¶ Vel expreſ
ſe. ſ. e. li. de regula
c. i. et. iij. et i cāu iſto
inter expreſſam pro
feſſam et tacitam nō eſt dr̄a ſicut alibi eſt. ſ. de elec. nullꝰ.
et c. indemnitatibus. g. ¶ Profeſſus. non profeſſus non
poteſt redire ad ſeculu3. qd̄ dic vt. ſ. de regula. conſulti. h.
¶ Temere. ex cauſa enim licet habitum transformare ſi
iuſta ſit puta timor. ſupra de vi. et ho. cle. clerici. i ¶ Conuē
tus. alibi dat prelatus licenciam ſine requiſicione conuen:
tus. ſ. e. li. de elec. ſi religioſus. ij. ꝛſpꝰ. Sed illud fauore ec
cleſiarum vacancium. ad idem. ſ. de teſta. c. vl. et illud fauo
re vltimarum voluntatum. et quia prim executoris teſtam
toꝝ onus. h. ¶ Licencia. et tūc pōt omnia ſine quibꝫ in ſtu
dio comode eſſe nō poſſ. qd̄ dic vt no. ij. q. vij. cum paſtora
lis. de accuſa. ex pre. ¶ Hoꝝ. ſc3 qꝛ apoſtatat dimittēdo hitū
ł quia vadit ad ſtudium ſine licēa. johannes. in ¶ Ipſo facto
ſpālē i religioſo apoſtata qꝛ alias apoſtata n̄ eſt excōicatꝰ

temerariꝰ violator ex
titit excōicacionis icur
rat ſn̄iam ipſo facto
¶ Doctoresq3 ſiue ma
giſtri qui religioſos
habitu ſuo dimiſſo le
gem vel phiſicam au
dientes ſciēter docere
aut in ſcolis ſuis p̄ſūp
ſerint retinere. ſimili
eoip̄o ſint ſentencia i
nodati ¶ Idem

Epiſcopus ſeu
quicumq3 aliꝰ
prelatus vel clericus
iuriſdictionem obti:
nens temporalem ſi
homicidio a alio ma
leficio ab aliquibus
in iuriſdictione ſua ↄ
miſſo baliuo ſuo aut
alij cuicūq3 iniungat
vt ſuper hoc veritatē
inquirens iuſticie de
bitum exeq̄t irreglar

ſed excommunicandus ſm qꝛ no jo. et h. xxiij. di. ſi quis ex
clericis. de vi. et ho. cle. c. ſi quis ex clericis. d apoſta. c iij.
n. ¶ Dimiſſo. Quid ſi nō dimiſerit habitū videtur qꝛ tūc
doctores non ſint excommunicati. quia hec pena non ē am:
plianda. j. de re. iur. in penis. Dic contra quia cōmunicat
in crimine. et ſic cadē
et non minori exmu
m cacione ligat. d ſen
ex. nuper. et. c. ſi cōcu
bine. et i h poterit di
ci h poſtꝰ venire ad de
clarationem iur vete
ris qꝛ nouum caſū po
nere. o. ¶ Scienter.
vbi nſcirent in ha
bitu nō haberet locū
ignorancia. ſed vbi
dimiſerāt habitum p
babilit poterāt igno
rare. p. ¶ Retinere.
no. officium doctoris
ſcolarem de ſcolis ex
pellere. et p id qꝛ dic
retinere dicas qꝛ lic3
doctor ſciat monachū
hab entem domū iux
ta ſcolas doctoris in
domo ꝓpria audire
excommunicatus nō eſt
iam enim inhibere n̄
poſſ qui ſter i domo
ꝓpria et facit qd̄ dixi
j. de re. iu. locupletari
Quid ſi monachus
non vult exire ſcolaſ
videtur p hanc lrām
qꝛ hac vi poſſit ex:
pelli. ad hoc d ſen. ex
veniens ad h maxime
ſi vera eſſ opinio qꝛ
excommunicatꝰ nō gau
deret p̄uilegio cano:
nis. quod non ē veꝝ
ſm. jo. et. h. qui d hoc
no. xvij. q. iiij. ſi quis
de n r p a. de ſen. ex. cotigit. j. ¶ Quid ſi non poteſt expelli.
Exeat ſcolas doctor ad inſtar eius quod dicimus cum ex
communicatus intrat eccleſiam vt no. xi. q. iij. ſicut apoſtoli.
et p modernos. ſ. de ſen. ex. nuper. q. ¶ Simili. qꝛ incidit
in crimine vt dixi. et quia conditor ſibi non reſeruauit ab:
ſolucionem alijs indulſiſſe videtur. ſ. de ſen. ex. nuper. et fa
cit quod no. ſ. e. ſuper ſpecula. johannes.
Epiſcopus emanauit ad declaracionem eoꝝ q̄ no.
h. innoc. et moderni. ſ. e. clericis. vbi videbat glo.
et oſt. ſentire qꝛ generalem vicarium vel baliuum poſſet
dare ad talia. ſ3 non ſpecialem. Sed ex verbis ipſoꝝ olim
tenebam ↄtrariu3. nam dicunt qꝛ ſi appelletur in tali cauſa de
bet appellari ad ipſum prelatum. et ipſe alij delegabit. g
cō. ſecundum eos ſpecialiter poterat delegare. Quid g

iuris de prelatis temporalem iuriſdictionem habentibus habes hic et quomodo eam committere poſſint Quid iuris de clericis iniuriam paſſis et quomodo de ipſa conqueri poſſint habes .j. de homi. prelatis .ſ. ¶ Hoc maleficio. ergo et ſpecialiter committat Dicit hoſti. ſ. e. clericis q̄ ſibi placeret q̄ aut daretur clericis licencia tales cauſas iudicandi per ſeipſos aut talium cauſarum poteſtas ipſis clericis tolleretur cū commiſſio ſit q̄uis. ff. de offi. eius cui man. eſt iur. l. j. ¶ Iuſticia. mediante Quid ſi contra iuſticiam dic idem nam epiſcopus qui mādauit iuſticiam fieri nō eſt in culpa ſi iuſticiarius delinquat et abſit de ea que ꝓpter bonum et licitum. xx. iij. q. v. de occidendis non obſtat. .j. de homicid. i s qui mandat quia ibi culpa p̄ceſſit et caſus qui culpam ſequitur bene imputatur de h plene de homicid. ſicut dignum hic nulla culpa preceſſit. u. ¶ Liceat. ſ. e. clericis et c. ſenteciam. x. ¶ Poſſunt ergo poteſt quis per alium q̄d non per ſe de hoc dixi .j. de regulis iuris. poteſt quis

cenſeri nō debet quamuis ipſe balliuus vel alius contra malefactores ad penam ſanguinis proceſſerit iuſticia mediante. nā licet clericis cauſas ſanguinis agitare non liceat eas tamen cum iuriſdictionem obtinent temporalem debent et poſſunt metu irregularitatis ceſſante alijs delegare.

Bonifacius. viij.

¶ Explicit lib. tercius

De ſponſalibus. Cum habeat ad declarationem eorum que no. xxvij. q. ij. ſi quis deſponſauerit. ij. ſ. e. ti. ad audientiam. b. Puris. Conditionalia non inducunt publice honeſtatis iuſticiam. vt dicitur i ſi. c. Certis. vt ſi pmiſit ducere bertam filiam ticij incerta ſunt quando pmiſit ducere vnam ex filiabus ticij. ad hoc. ſ. e. ex literis. ij. d. Conſanguini tatis. ſ. infra gradum quartum. ſ. de conſan. non debet. et iſte erat caſus. ſ. e. ad audientiam. e. Affinitatis. in primo genere et quarto gradu vel citeriori. ſ. de conſan. et affi. nõ debet. et tunc talis affinitas anullat matrimonium quod preceſſit ſecus ſi ſecuta fuerit. de eo q cog. no. conſan. vx. ſue. diſcretionem. f. Frigiditatis. ſ. de frigi. p totum. g. Religionis. precedentis. quia tunc nullum eſt matrimonium vel ſpõſalia. ſi ſequitur tunc diſſoluit ſponſalia. vt ſ. de conu. con. ex publico. et. c. ij. h. Alia. ſicut dicebat predictus canon. xxvij. q. ij. ſi quis deſponſauerit et multe alie cauſe reperiuntur puta votum ſolemne cognatio ſpiritualis et legalis et reliqua impedimenta vt dixi in ſũma. iij. li. i. Conſenſus. puta contracta ab infante vel furioſo. ſ. e. dilectus. de deſpon. impu. tras. et. c. acceſſit. k. Diſſoluendum. bene quod dicebant hug. Jo. et ſui ſequaces qui dicebant monachum ſacerdotem frigidum et ſimiles pſonas contrahendo cum aliq impedire omnes conſanguineos contrahere cum eadem vt notatur. in predicto. c. ſi quis deſponſauerit. l. Publice ho. ſ. e. ſponſam. publice enim honeſtum eſt ex quo conſanguineus meus conſenſerit in bertam quod ego illam habere non poſſim. m. Jd facit. ſcz quod ſponſalia contraxerit. ſponſalia vero ſunt futurarum nuptiarum pmiſſio. ff. e. ti. l. i. xxx. q. v. nõtes. vnde aduerte ſi cum prima contraxerit de futuro et poſtmodum cum ſecundo conſanguinea in phibito gradu eodem modo contraxit et ſecundam cognouit nec primam habere poterit propter affinitatem ſupuenientem que ſoluit ſponſalia de futuro. ut. ſ. de eo qui cogno. conſan. vx. ſue vel mens. j. et. c. ex literis. ſecundam habere nõ poterit quia publice honeſtatis iuſticia illum contractum impedit et dirimit. vt. ſ. px. ſſ. n. Derogat. nota quod licet ſupueniens affinitas diſſoluat ſponſalia de futuro ſupueniens tamen iuſticia publice honeſtatis ipſa nõ diſſoluit.

Incipit liber quartus De ſponſalibus et matrimoniis.

Ex ſponſalibus puris et certis etiam ſi conſanguinitatis affinitatis frigiditatis religionis aut alia quauis ratione ſint nulla. dũmodo nõ ſint nulla ex defectu cõſenſus. oritur efficax ad ipediendum et dirimendũ ſequentia ſpõſalia vel matrimonia. non autem ad precedentia diſſoluendum impedimẽtum iuſticie publice honeſtatis. Quare ille qui ſpõſalia pure ac determinate cum aliqua muliere contraxit et poſtmodum cum ſecũda poris conſanguinea idem fecit ex priorum ſponſaliorum vigore quibus p publice honeſtatis iuſticiam ex ſecundis ſponſalibus ſubſecutam minime derogatur ad matrimonium contrahendum cum prima remanet obligatus. Ille vero q ſpõſalia cum aliqua muliere ſub conditione contraxerit. ſi poſtmodum ante conditionis

et meritis. ſecunda enim ſponſalia tolluntur per publice honeſtatis iuſticiam ex pmis inducta. nõ enim ex ſecundis poteſt eſſe honeſtas que tollat pma et eſt ſi. lviij. di. ſi quis. o. Obligatus. niſi cum alia ipſius conſanguinea contraheret per verba de preſenti. ſ. e. ſi inter. vel ſuperueniret aliquod de hijs impedimẽtis que dixi in ſummula circa prin. c. Ille vero. reprobat opinionem no. de ſp. duorum. c. i. vbi dicebat quod p ſponſalia ſub cõditione contracta inducatur publice honeſtatis iuſticia. hoſt. contra. ſ. e. ad audientiam. p. Ante. ſec9 ſi p9 quia tunc non deeſſet conſenſus. ſed eſſet perinde ac ſi a principio pure contraxiſſet. q. Preſenti. quod ſi contrahit p verba de futuro nunquid ſoluta ſunt prima ſponſalia cõditionalia credo quod ſic. ſi enim pma ſponſalia inducunt publice honeſtatis iuſticiam p iuſticiã publice honeſtatis ſuperuenientem ex ſecundis non ſoluuntur. ut in px. ſſ. n. ſed ſi p pma nõ inducitur iuſticia. puto quod p iuſticiã ſupuenientẽ ex ſecundis bene ſoluantur prima ſicut in veritate pma ſponſalia dicẽda non ſint ex quo cõſenſus deficerat. vt h. ſic enim eſt in alijs impedimentis. de eo q cog. conſan. vx. ſue. vel mens cum ſi. vnde ſi poſt ſecũm contractum ſupueniat conditio dico quod pmum matrimoniũ conſummare non poteſt. publica enim honeſtas non inſurgit a die contract9. ſed a die conditionis. et ideo publica honeſtas que preuenit conditionem habet matrimonium impedire et dirimere. vt. ſ. i. ſſ. n. cũ per hoc reddatur inabilis pme conſummari quemadmodum. r. Conditione. hec vera intelligas niſi interueniat carnis copula. quia tunc receditur a cõditione. de con. ap. de illis ſic eſſet ibi conſenſus et matrimonium vñ tum propter affinitatem. tum propter iuſticiam nõ tenere matrimonium poſtea cum conſanguinea contractũ. et intellige de conditione honeſta non de tali que habeatur p nõ adiecta. ſ. de con. ap. c. vl. quia illa induceret publicam honeſtatẽ. ac ſi pure contracta fuiſſent. Et no. hoſt. ſ. e. ad audientiam. quod ſi quis ſub tali conditione contrahat cum aliqua pmitto quod te ducam in vxorem ſi deo et eccleſie placuerit. poſtea cognito impedimento et ſolutis ſponſalibus contrahat cum conſanguinea illius tenet contractus et licet hec conditio intelligatur et ſi non apponatur. tamen quãdo nõ exprimit

consensus purus remanet. conditiones enim tacite nõ faciũt obligationem conditionalem. ff. de condi. et demon. l. conditiones extrinsecus. et no. in iuribus. quemadmodũ tacitum tamẽ si exprimatur facit rem conditionalem. ff. de l. j. si ita legatũ §. i. vbi conditio si volet posita in psona etiam sic legatarij facit conditionale legatum et expressa nocẽt que non expressa nõ nocerent. ff. de reg. iuris expressa

¶ Infantes. hij sponsalia cõtrahere nõ possunt cum etas illa quid vi deat ignorat. C. de fal. mone. l. i. ad h. s. e. li. de tempo. or. nul lus. C. de iur. deli. si in fanti. b ¶ Septennio nota quod licet quo ad pubertatem sit in sexu differentia in nume ro annorum s. e. pube res et c. continebat quo ad infantiam se cus quia vterque infans minor septennio ut h. et s. e. litteras et c. ac cessit. e ¶ Eis igno rantibus vel scienti bus nõ curo licet al ter in maioribus vt j. §. porro. d. ¶ Ver bo quia post septenni um admuicem se vo cant sponsos. e ¶ Vel facto ut quia post septẽ niũ secum iacet vel e tiam osculatur ut spõ sus vel hijs si. et sic non refert an quid fi at verbo vel facto de ap. dilecti et. c. ut no strum et ad hoc decre. de resti. spol. ex pte. f. ¶ Conualescũt. j. de reg. iuris nõ fir matur et intelligo p hoc. c. solutionẽ quã dixi. j. de reg. iur. non firmatur. e. li. s. quod so lo temporis tractu nõ firmatur quod a prin cipio non valebat sed nouo subsequenti consensu interue niente interdum expresso bene ut h vides et ibi plenius dixi. g. Inducunt. s. e. ps. johannes. b. ¶ Supplebat. s. de spon. iuuenis et. c. ad id quod. s. e. puberes et. c. de il lis Et sic no. quod si malitia supplebat etatem cõtrahere potuerũt matrimonium et. decre. s. e. c. vl. et. c. de illis et est hoc contra

euentum cũ alia prioris cõsanguinea p verba cõtraxerit de pñti cum secũda remanere debebit. cum ex sponsalibus conditionalibus ante conditionem extantẽ sicuti consensum non habentibus et incertis nulla publice honestatis iustitia oriat.

Bonifacius octauus

De spõ. impuberum

Infantes ad inuicem uel vnus maior septennio et alter minor sponsalia contraxerint ipsi vel parentes p eis nisi p cohabitationem eorum mutuã seu alias verbo vel facto ipsorum liquido appareat eosdem in eadem voluntate factos maiores septẽnio perdurare. sponsalia huiusmodi q̃ ab initio nulla erat p lapsum dicti tẽporis minime conualescunt et ideo cum sint nulla ratiõne defectus cõsensus publice honestatis iustitiã nõ inducũt. ¶ Itez q̃z si pubes et impubes vel duo impubes non pximi pubertati et in quibus etatem malitia non supplebat p verba contraxerint de presenti. sponsalia cũ illa que iuris interpretatione tantum fuerũt sponsalia de futuro licet verba consensum exprimentia de presenti haberent et matrimonium contrahere intenderent contrahẽtes p aduentũ pubertatis in matrimoniũ non transeunt de pñti nec matrimoniũ quod ut matrimonium etate non tenuit phibente p lapsum dicti tẽpis conualescit nisi p carnis copulam subsecutã vel aliquem modum alium contrahentes eosdẽ cũ eiusdẽ pseuerãtia

opi. tan. et host. qui dixerunt in pñ decre. de illis. quod ad hoc vt teneat matrimonium contractum inter minores in quibus malitia supplet requiritur quod inuicem se cognouerint. cum d h aliter constare non possit ex quo sunt minores. Sed gof. ibi contra. cui concor. h. innoc. et abbas. et hoc est verum et h approbat. ¶ Quid si puer minor xiiij. ante in etas mulierem cogno uit mulier mior. xij. an a pribus est cogni ta hij contrahũt matrimoni um quos ebes diceret tale matrimoniũ pter carnalẽ coniunctiõe copu lã nõ tenẽ. i. ¶ De fu turo. approbat quod no. cta. tã. h. gof. ino. et host. s. e. a nob. et p babat olim h p decre. s. e. attestõem. e. vl. et. s. de condi. ap. l. ex co. sepe enim extra id quod agit tacita nascit obliga tio. ff. commoda. l. si is qui commodatũ §. ul. h. ¶ Matrimonium et non sponsalia. vñ non videbantur spõ salia. ad hoc. s. de of. del. cum super. ff. de spon quesitũ §. si quis alteri vel sibi. l. multũ interest nec matrimo nium quia etas phi bebat. s pmũ falsum vt h vides. et sic nota illud generale si non valet vt ago. valeat vt valere potest. s. e a nobis. l ¶ Modum alium. ut quia simul cohabitauerunt. vel se coniuges nominabãt et amplexabantur ut coniuges. m ¶ Puber tatis. statim ergo fugere debet quãcito potest quod dic vt. s. de spõ. ad id quod et reprobatur opinio pe. d no. s e. t. e. vl. per abbatem. n ¶ Porro. declarat notat p inno. et host. s. de rest. spol. ex pte. c. ¶ Pro filijs. non eis mandantibus quia tunc idem est ac si ipsi contraherẽt. s. e. li. de parent. c. vlti. p. ¶ Contradixerint. ergo q̃ tacet hoc casu nõ consentit. j. de re. iur. qui tacet. cum suis concor. q ¶ Spõsalia. contracta per parentes. et idem eadem ratione intelligas de quolibet alio. s. de spõ. ad id quod. et. s. d ma. contra interdic. eccle

voluntatis ad pubertatis tempora perueniſſe conſtiterit euidēter· per dictum tamē contractum qui valuit vt potuit non ſicuti agebatur publice honeſtatis iuſticia eſt inducta ¶ Porro ex ſponſalibus que parentes pro filijs puberibus vel impuberibus plerumqꝫ contrahunt ipſi filij ſi expreſſe conſenſerint l' tacite vt ſi preſentes fuerint nec contradixerint obligantur et ex eiſ orit' iuſticia publice honeſtatis ¶ Et eſt idem ſi filij tempore ſponſaliorum abſentes et eciam ignorantes eadem ſponſalia poſt ſcientes ratificauerunt tacite vel expreſſe alias ex ſpōſalibꝫ ceteris a parentibꝫ ꝓ filijs nec ipi filij obligant' nec publice honeſtatꝭ iuſticia inde ſurgit ¶ Bonifacius. viij.

De cognacōe ſpūali

Nedum inter baptizatum et illum qui eum ſuſcipit de baptiſmo ac inter eundē baptizatū et ſuſcipientis filios et vxorē ante ſuſcepcionē carnaliter cognitam ab eodem imo eciam inter ſuſcipientem patrem qꝫ baptizati et matrē cognacionem ſpiritualem in baptiſmo cōtrahi iure conſtat que cognacio et contrahendum matrimonium īpedit et dirimit poſt contractum ¶ Et eadē que de ſuſcipiente ſūt dicta ſunt eciā de baptizante cenſenda ¶ Ex confirmacione quoqꝫ ſeu frontis criſmacione ſpiritualis cognacio eiſdem modis contrahitus matrimonia ſimiliter impediens cōtrahēda et dirimēſ

e.j. quod huic bene decr. et hoc ibi tenet hoſt. ſed jnnocencius ibi no. contrarium dicens ſpeciale in patre ut nomie filie preſentis et non contradicentis poſſit ſponſalia contrahere. ff. de ſpon. ſed qui patris et. l. ſe. C. de nup. vidue ſecus i tutore ff. de ſpon. ſi puelle et non ob. de ſpon. ad id qd quia ibi interuenit carnalis copula al' ſecus ſm eū ¶ Sed verius videtur quod dicit hoſt. licet ber. videatur ibi tenere opi. jnnoc. et qꝫ decre. illa non loquat de expreſſo conſenſu ꝓbatur quia quare poſuiſſ papa ibi verba que ſapiunt tacitum conſenſum Item nō inuenimus qꝫ paternus conſenſus aliquid in contractu matrimoniali in pueris operetur al' qꝫ in precedentibus caſibus. r. ¶ Surgit reprobat opi. ray. in ſumma de ſpō. ꝯ. pone et po. de ſamp. et abbatis. ſ. e. ti. c. i. qui per illud e. dicebant enim ibi dicatur qꝫ pater filium non adultum poteſt cui vult matrimonio tradere qꝫ ex ſponſalibus contractis a patre eciam filio non conſenciente oriebatur iuſticia et nitebantur ipſā ꝓbare per decre. ſ. e. acceſſit ad ſi. que nō facit ut ibi no. Approbatur tamen opi. jnnocen. et hoſt. qui h ibi no. et erat caſuſ expreſſuſ xxvij. q. ij. ſcr diuine palea eſt johannes andree

Nedum inter bap. cognacionem ſpiritualem quod eſt. j. ꝯ. e. ¶ Vxorem nū quid de concubina leuantis prius cognita de hoc xxx. q. iiij. ſi quis in ius i v'. glo. johannes. a. ¶ Cognitam ſecus ſi poſt fiat vxor vel ſi prius erat vxor poſt et non prius carnaliter ſit cognita quia ꝑ vnionem carnis ſequentem non poteſt tranſiri in vnionem ſpūs precedentē xxx. q. iiij. poſt vxoris vir ergo et vxor communicant ſibi actiones ſpirituales xxx. q. iiij. ſi quis vnus. ſ. e. ti. martinus

ſicut non paſſiones vnde ſi filius alterius tantum leuetur de ſacro fonte leuans alteri cuius filius nō eſt compater nō eſt vt. j. ꝓbatur quod dic ut nota. ſ. e. martinus et xxx. q. iiij. in ſumma et dicebat goſ. qd agit pars corporis equū eſt ut alteri parti communicetur ſed nō ſic cōmunicatur alteri quod in pſona filij alterius tantum agit et iſta ſit racio l' dic qꝫ ſatis eſt leuanti habere comatrē matrem ipſius leuati et nota qꝫ ſi leuans ꝑmo cognouerat vxorem nō eſt curandum an poſt cōpaternitatem cognouerit vel non licet gracianus cō. xxx. q. iiij. ꝯ. notandum. a ¶ Suſcipientē ſuple et vxorem eius ꝑus carnaliter cognitam xxx. q. iiij. ſi quis vnus et. ſ. e. ti. martinus. b. ¶ Et matrē nota nō dixit patrē baptizati et eius vxorem ꝑmo dixit matrē ſi igitur de ꝑma vxore vel concubina vir pareret filium ille qui leuat filium eſt cōpater concubine et viri ſed nō eius vxoris vt. ſ. dixi. c ¶ Spiritualem que dignior eſt qꝫ carnalis xxx. q. iij. c. i. ij. et iij. et eſt cognacio ſpiritualis attinencia ꝓueniēs ex ſacramenti dacōe vel ad id detencione eſt eciam cognacio carnalis et legalis de quibus nil ad ꝓpoſitum. d. ¶ Contractū ſi igitur leuans et leuatus vel leuatus et filius leuantis vel leuatus et vxor leuantis ante cognita l' leuans et parentes leuati contrahūt nō tenet matrimonium ſcire debes qꝫ pater ſpiritualis ſi copuletur ſorori filie ſpūalis bene tenet matrimonium xxx. q. iij. c. vl. et ut ibi no. jo. bene poteſt pater ſumere filiam ſpūalem filie carnalis quia licet cognacio ſpūalis de patre ad filios deſcendat vt. ſ. e. c. i. et c. ſuper eo non tamen aſcendit cum cautum non reperiatur et edictum de matrimonio ꝓhibitorium eſt. ſ. de

ſpon. cum apud. f ¶ Eadem ut. ſ. ſi baptizans et baptizatus vel baptizatus et filij baptizātis vel baptizatus et vxor baptizantis prius cognita. vel baptizans et parentes baptizati matrimonium contraxerint non teneat ad hoc ē. e. ti. c. vlti. et non eſt ita in eo qui recipit ad penitenciā vt ibi no. et xxx. q. i. omnes quos et eſt expreſſum. j. e. c. vl. i fi. g. ¶ Frontis hoc fit a ſolo epo de conſe. di. v. manus. ē. de cōſue. quanto. in vertice autem criſmant pſbiteri de conſe. di. iiij. preſbiteris ſine ſacramento confirmacōis non dicitur quis verus xpianus de cōſe. di. v. c. i. g ¶ Eiſdem modis. ſ. inter confirmatum et ſuſcipientē et confirmatum et filios ſuſcipientis et cōfirmatum et vxorem ſuſcipientis prius cognitam et ſuſcipientē et parentes cōfirmati parentes confirmati et vxorem ſuſcipientis prius cognitam j͠e inter cōfirmantem et cōfirmatum et cōfirmatum et filios cōfirmātis et eius vxorem prius cognitam et ipſum cōfirmantem et parētes confirmati hoc vult dicere eiſdē modis vnde xx. ſunt caſus prohibiti ex hac cognacione quos numerauit in ſummula quarti libri joh. an. ¶ Ex catheciſmū Determinantur no. xxx. q. i. c. i. et ē. e. ti. cōtracta et dicit in ſū. q compaternitas per catheciſmum cōtracta impedit matrimonium ſed non dirimit. Catheciſmus dicitur a cathezizo qd eſt idem qd inſtruo vnde ante baptiſmum inſtrui debent baptizandi in fide. adulti precipue de c. di. iiij. ante xx. i. ¶ Et ianuā xxij. di. ſ; verum. ē. de preſbitero nō bap. c. veniens. &c. k

poſt contracta ¶ Item Per catheciſmuz qui precedit baptiſmum ſacramentorum fundamentuz et ianua reliquoꝝ cognacio ſpiritualis contrahitur per quam contrahendum matrimonium impeditur. vt ex predeceſſoris noſtri clementis pape tercij decretali colligitur euidenter. dicendo enī q talis res vix contrahendo matrimonio impedimentum afferret velle videtur q afferat. nam qd vix fit fieri tamen dubium nō exiſtit. per illam tamē cognacionem matrimonium poſt eam contractum minime ſeparatur ¶ Item.

Decretali. ē. e. contracto l. ¶ Res. ſ. compaternitas in catheciſmis cōtracta. in ¶ Exiſtit. ff. de iudi. l. vij certis ex cauſis ad idem. xv. q. i. merito queritur n. ¶ Separatur ad idem ē. e. li. de voto. c. vno. ē. de vſur. quēadmodū cū ſi. ¶ Quamuis no. hoc hoſt. ē. c. martinus. p ¶ Vnꝰ primo ſi vrgeret neceſſitas in catheciſmo et baptiſmo et confirmacione vnus poteſt eſſe patrinus licet hō non habeat conſuetudo romana de conſe. di. iiij. in catheciſmo q. ¶ Et inſtituta de conſe. di. iiij. nō plures et potuit eſſe racio que redditur in adopcione vel cognacione legali que imitatur naturam ſic et ſpiritualis cognacio habet imitari naturam vel cognacionē carnalem vt ſcilicet vnus ſolus ſit in ſacramento patrinus Sed contra. xxx. q. iiij. quod autem Coſuſo ut ibi notatur et. ē. e. ti. c. vltimo. r. ¶ Contrahitur. ſ. cū omnibus et ſic multa fieri prohibent que facta tenent. ē. capitulo proximo. s ¶ Jdē ſcilicet vt plures in cōfirmacione tenere non debeant tamen ſi teneant omnes ſūt compatres vel patrini. r. ¶ Sacramentorum ſcilicet penitencie corporis xpi extreme vnccionis ordinis et coniugij. Nec naſcimur enim in baptiſmo et criſmacio frontis illam cōfirmat quod non eſt in alijs ſacramentis et ideo per iſta ſpiritualis contrahitur paternitas non per illam de hoc notatur. xxx. q. i. omnes et. ē. c. c. vltimo

Quamuis non plures q vnus vir vel vna mulier accedere debeāt ad ſuſcipienduz de baptiſmo infantem iuxta ſacrorum canonuz inſtituta ſi tamen plures acceſſerint ſpiritualis cognacio inde contrahitur matrimonia contrahenda impediens et eciam poſt contracta diſſoluens ¶ De confirmacione inſuper quātum ad hoc idem iudicium eſt habenduz Ex dacione vero aliorum ſacramentorum cognacio ſpiritualis nequaquā oritur q matrimonium impediat vel diſſoluat ¶ Bonifacius octauus.

Incipit liber quintus de accuſacionibus inquiſicionibus et denunciacionibus.

Poſtq̄ eo rum co q̄ contra te ſuper certis criminibus inquiſitor fuerat deputatus eadem crimina fuiſti confeſſus fruſtra confeſſionem tuam quominus puniaris ea pro ut iuſticia ſuadebit eo pretextu impugnare contendis q ſuper eiuſdem criminibus non fueras ante diffamatus vel q per eundem inquiſitorem capitula ſuper quibus contra te volebat inquirere tibi tradita non fuerūt. Item

Cum is contra te commiſſa fuerat ſimpliciter inquiſicio ſuper certis criminibus facienda proceſſerit te preſente nec reclamante aut quicq̄ ſuper hoc excipiente infamiem in quiſicione omiſſa ad veritatem eorundem criminum inquirendam proceſſum huiuſmodi ex eo q non fuit de infamia primitus inquiſitum ulterius impugnare nequibis. Gregorius x rem. archiepiſcopo et ſuffraganeis ſuis. De hereticis

Quoniam epiſcoporum numerus ad degradacionem clericorum a canonibus conſtitutus non poteſt de facili conveniri concedimus ut ſacerdotem vel alium clericum in ſacris ordinibus conſtitutum cum pro hereſi fuerit ſeculari curie relinquendus a preceptio immurandus convocatis abbatibus aliiſq̄ platis et religioſis perſonis ac litteratis ſue dyoceſis de quibus expedire videbit ſuus ſolus poſſit epiſcopus degradare. Alex. iiij.

Quicumq̄ hereticos credentes

Poſtq̄ iſtā decre. et ſequens emanuerūt ad declaracionem decre. ſ. e. qualiter j. et .ij. et c. cum oporteat et c. ad peticionem ibi iudicaciam zc. et corriguntur opiniones doctorum no. in c. qualiter j. in j. glo. ultra unam columnam v. quod ſi inquiſitor et in ſecunda glo. et quod no. i. c. cum oporteat ſup verbo ſubito. v. queritur ſi inquiſitor ſimul et in ſecundo qualiter ſup verbo fuerit. et ſup verbo legittime et fac quod no. guil. i ſpe. ti. de inquiſitione. §. nunc tractemus. v. quid ſi inquiſitor permixtim h. Confeſſus nulle igitur ſunt partes iudicis niſi ut ferat ſentenciam. quid ei queremus de infamia vel capitulis. ex quo dare de crimine xxiiij. q. iij. et c. de ele. per inquiſicionem de confeſ. cum ſuper. C. de iudi. ſi debitori iam ei eſt notorium crimen de coha. cle. et mu. ut a. c. Iuſticia. ſ. imponendo penam a iure ſtatutam vel arbitrariam. ſi nulla pena eſt ſtatuta. ſ. de offi. del. de cauſis d. Fuerūt ſi infamatus non erat ad inquiſicionem procedi non debuit veritatis ut i preditis iuribus. ſed ille debuit appellare et non reſpondere unde imputet ſibi. Idem dico de capitulis q tradi debuerunt. ſ. e qualiter ij. §. debet ſi petita non fuerunt et confeſſus eſt crimen ſibi imputet. potuit enim iuri pro ſe introducto renunciare et tunc tacite renunciat ad h. ff. de pact. poſt §. rati. Sed hoſt. q in predi. decre. qualiter j. per. l. ff. de pact. ſi ſuus. §. cum tutus et hunc dicebat caſum ipſius decre. et decre. e. c. ad peticionem. nam ibi preſente et non contradicente illo contra quem inquirebatur non fuerat ſervatus ordo qui debuerat ſervari. unde proceſſus caſſari mandatur. h de alio ordine intelligatur

Cum is cui fuerat ad peticionem alicuius q ſi papa proprio motu committit inquiſicionem criminum alicuius iam illum approbat infamatum cum epiſcopus et metropolitanus procedant ad inquiſicionem. omiſſo tali articulo. ij. q. v. omnibus. ſ. e. t. ſicut olim. ſed ſi ad peticionem alterius. tunc prius inquiret inquiſitor de infamia. hoc tenet inno. ſ. e. t. cum oporteat. Quid ſi ille q litteras inquiſitoris impetrat ſit excommunicatus. dixi ſ. de ſen. ex. c. i. zc. f Reclamante dicebat oſtenſus in ſupradictis glo. q taciturnitas habebat hic pro diſſenſu et contradictione quod non eſt verum: ut h vides primo tacendo tacite iuri ſuo renunciat. j. de reg. iur. qui tacet. et dixi de hoc. e. t. is qui tacet. Reclamare igitur debuit et petere prius inquiri ſup inquiſicione infamie et hoc ſi fecerit debuit appellare ut dixi. ſ. e. c. ex. S Primitus id eſt ante q quereretur de veritate. h Nequibis non ergo iſte ordo eſt ita de ſubſtancia q ei renunciare non poſſit facit. ſ. de ferijs. c. ultimo et quod no. ſ. de offi. del. de cauſis. Quoniam incipiebat et ſi contra et bene de medietate decurtata eſt. h. Canonibus xv. q. vij. ſi quis timidus et duobus. c. ſe. et debent eſſe ſex in degradacione preſbiteri tres in degradacione diaconi et ita de ſubdiacono videtur ut ſ. de h. non ob. mirantur i Facili bene eſt poſſibile. ſed non facile. lex enim non debet eſſe impoſſibilis. iiij. di. erit autem lex Pro hereſi in aliis igitur criminibus ſi immineret degradacio facienda ſervent antiqua iura. q in h crimine hoc introductum eſt ſpeciale ad idem j. e. in fidei. n Relinquendus quod dic. ut ſ. de v. ſig. novimus et. j. de penis. c. ij. o Immurandus ſ. e. excommunicamus. ij. p. Suus epiſcopus excludit epiſcopos non capitulum ſuum ad idem xv. q. vij. ſi autem et §. ſe. et c. epiſcopus. xviij. q. ij. c. nullam.

Quicumq̄ ſcienter. Ignorancia ergo probabilis bene

receptatores defenſo-
res vel fautores eorum ſcien-
ter preſumpſerint eccle-
ſiaſtice tradere ſepul-
ture uſque ad ſatiſfacti-
onem idoneam excommunicatio-
nis ſententie ſe nouerit ſubia-
cere · nec abſolutio-
nis beneficium mereantur.
niſi proprijs manibus
publice extumulent.
et proijciant huiuſmo-
di corpora dampnatorum.
et locus ille perpetua ca-
reat ſepultura · ¶ In-
hibemus quoque ne alicui
layce perſone liceat
publice vel priuatim
de fide catholica diſpu-
tare · qui vero contra fe-
cerit excommunicationis laqueo inno-
detur. ¶ Heretici autem
credentes · receptatores ·
defenſores et fautores
eorum · ipſorumque filij vſ-
que ad ſecundam gene-
racionem ad nullum
eccleſiaſticum benefici-
um ſeu officium publi-
cum admittantur · quod ſi ſe-
cus actum fuerit · decer-
nimus irritum et in-
ane · ¶ Ad hoc quoſ-
cunque viros eccleſiaſti-
cos qui ad preces huiuſ-
modi peſtilencium per-
ſonarum dignitates
perſonatus et quecunque
alia eccleſiaſtica bene-
ficia ſunt adepti · ex nunc
priuamus taliter ac-
quiſitis · volentes quod
tales et habitis care-
rant perpetuo · et ſi rece-
perunt illa ſcienter · ad
alia vel ſimilia nequaquam
inposterum admittantur.
¶ Illorum autem fi-
liorum emancipacionem
quorum parentes poſt
emancipacionem eciam
huiuſmodi apparuerit ante
ipſam a via veritatis
ad heretice ſuperſticionis
inuium declinaſſe. nul-
lius volumus eſſe mo-
menti · vel ut factam
de bonis ſui iuris. cum
dignum ſit · ut propter
tante atrocitatem de-
licti · filij eſſe in paren-
tum hereticorum deſi-
erint poteſtate · ¶ Idem
inquiſitoribus heretice
prauitatis ·

Filij vel heredes
illorum qui dum
in egritudinis lecto
decumberent preceperunt
hereticos conſolatos ·
ut ab eis per manus in-
poſitionem conſolacio-
nem reciperent ſecundum
peſſimam conſuetudi-
nem eorundem · ſicque vi-
am fuerunt vniuerſe

illos excuſat ſ. de cleri. excom. mi. apoſtolice. r ¶ Sepulture
ſic et manifeſti uſurarij non traduntur ſepulture . ſ. de vſu-
ris quia in omnibus et qui moriuntur in torneamentis. ſ. de tor.
c. i. et de hoc de ſepultu. ex pte in vl. glo · Dicitur autem ſe-
pultura multis modis ut no. xviij. q ij. § item queritur et ſ.
de ſepl. c. i. f ¶ Vſque
ſi licet ſatiſfaciant ſeque
debet abſolucio vt pa-
tet per id quod ſequi-
tur. t ¶ Proprijs ma-
nibus no. caſum quo
poſſum per me quod
non per alium de ſi dixi
j. de reg. iur. pt ſicut
enim exhibuerunt mem-
bra ſua ſeruire iniqui-
tati ad iniquitatem
ſic exhibere debent illa
ſeruire iuſticie enim
ad iuſticiam ſicut ei
dixit apoſtolus ad ro-
vi. et ſunt hec verba in ca-
none. xlvij. di. omnes
huius. u ¶ Publice
quia que publice pecca-
tur publice emende-
tur de pe. et re. c. i. a.
¶ Extumulent hoc ve-
rum intelligo quando
oſſa ipſorum poſſunt ab
oſſibus aliorum diſcer-
ni alias ſecus. ſ. de ſe-
pul. ſacris. b ¶ Locus
punitur res inanimata
ſic. ſ. de pe. in quibuſ-
dam ſ. de ele. ubi pe-
riculum § cauitas et. j.
de pe. c. vl. in fi. xv. q
i mulier. c · Layce
forte intellexit de lai-
co ad modum vltra-
montanum qui illit-
teratos laycos vocant
quid enim eſt dicere
quod ruralis clericus diſ-
putando de fide non in-
cidat in hanc penam et
doctor decretorum lay-
cus mandat. tamen ſuf-
ficit ita eſſe ſcriptum
Et ſolum duo ſunt x-
norum genera cleri-
ci et laya. xij. q. i. du-
o ſunt et concor. ad h
C. de ſu. tri. l. pnl. d.
¶ Innodetur nunquid
per ſentenciam vel ipſo
iure et videtur quod ip-
ſo iure · per id ei quod
dicit laqueo quaſi ipſum factum dampnatum illaqueet. In con-
trarium videtur quia in penis benigna debet fieri interpretatio
vt. j. de reg. iur. in penis cum ſuis concor. eſt ergo benignius vt in-
telligamus canonem eſſe ferende ſentencie quam iam late er-
go eſt hec pars amplectenda vt ibi ad hoc ix. di. ſana quip-
pe. ¶ Preterea ſi volu-
iſſet quod eſſet canon late
ſentencie dixiſſet. ſit in-
nodatus vel eo ipſo.
vel ſimilia verba e ¶
Filij nota caſum in quo
pro delicto paterno
punitur filius hoc eti-
am procedit in crimine
leſe maieſtatis quod eſt
minus hoc crimine quo
leditur eterna maieſ-
tas ſ. e. vergentis et ſi
contra homines illate
blaſphemie impunite
non tranſeunt multo
magis qui ipſum domi-
num blaſphemat di-
gnus eſt ſupplicia ſu-
ſtinere in auten. ut non
lux. contra na. i. § hen. et §
i. coll. vi. nec debemus
illius opprobrium mul-
tum dimittere quod no-
ſtra probra deleuit ſ.
de iude. in nonnullis.
Quod enim in religi-
one diuina committitur
in omnium fertur iniu-
riam. C. de hereti. ma-
nicheos ad idem xxij.
q. iiij. ſicut alias re-
gulariter pena tempo-
rali non punitur vnus
pro alterius delicto quod
dic. ut no. i. q. iiij. in
ſumma et xxiiij. q. iij. in
ſumma et intelligas h
de filijs non infectis
Illi enim punirentur ut
ipſi ex proprio delicto non
alieno. f ¶ Secundam
hoc intellige ſm. de-
terminacionem dec. j. e.
ti. ſtatuti. ij. §c. g ¶
Beneficium large ſu-
mitur de h dixi. j. de re.
iur. c. i. h ¶ Public-
ve iudicatus notaria
et his ſimilia ad idem
j. de peni. felicis § quod
ſi quis. i ¶ Dignita-
tes nunquid et pontifi-
calis dignitas includit

pro ꝛ cōtra .j. de penis felicis ꝭ ꝙ ſi qs in pna .k. ¶ Pri-
uanius nota ſpecialr ꝙ al' nō refert per quem ꝑces offe-
rantur. C. de prima. impe. off. l. vniuerſis. l. ¶ Scienter. ſ.
ſciendo illos qui preces offerebāt eſſe tales. m. ¶ Eciam
ꝙ maiō ē dubitacō ꝙ ſi ātē emancipacionē hic apparuiſſ
ꝓ. an. n. ¶ Deſierit
nota ergo ꝙ crimē
hereſis paternū eciā
anteq̄ per eccleſiam
fuerit declaratuꝫ libe
rat a patria poteſta
te filiū ꝛ ſic interduꝫ
paternuꝫ odium inc
dū filij fauō tale vicis
ſum ſoluit. liiij. di. ſi
ſeruus. j. qui filij ſint
le. per venerabilem.
[F]Ilij ul' heredes
decurtata ē de
narracione facti ꝛ in
cipiebat olim ex par
te ꝛ dic. filij licet he-
redes non ſint. interē
eſt eni eoruꝫ ut. ſ. c.
ꝓx. heredes eciam ſi
filij vel ꝓpinqui non
ſint ꝛ iſtorum inter
eſt ꝓpter uitandā cō
fiſcacionē bonoꝝ vt
ſ. de heretici. vergen-
tis. j. c. ti. ꝑm le. ꝛc. p
¶ Non ſane. vñ qḋ
tunc faciebāt. eis nō
debꝫ imputari ꝙ nl'
lum maleficiū ſine cō
ſenſu. xiiij. q. v. ſi qḋ
xv. q. vi. c. i. in fi. ꝫ fu
rioſus non habet cō
ſenſum ut. ſ. de ſpō.
dilectus. xv. q. i. illud
ſ. de ſuc. ab inteſ. cuꝫ
dilectus. q. ¶ Viue
bāt illi parentes vel
teſtatores cōſolati. r.
¶ Legitime igitur
nota caſū in quo ꝓ-
bacō nō admittit ꝓ
bacionē in contrarium
ſ. ¶ Alioquin. i. ſi
hoc legitime nō con
ſtat nec ipſi dum vi
uebāt infamati erāt
ul' ſuſpecti. a. ¶ Pre
miſſa. ſ. ꝙ tunc non
erāt ſane mentis vel
loquelaꝫ perdiderāt
nec habebāt ordina-
tam memoriaꝫ. b. ¶
fidedignos. ꝫ clau-

carnis ingreſſi ad ꝓ-
bandū ꝙ ipſi defuncti
ad cōſolacionem illaꝝ
ꝑmo verius deſolacio
nem non ſane mentis
effecti ſuſceperint vel
poſt perditaꝫ iā loque
lam cū tam̄ moris ſit
vt dr̄ apud eos ꝙ nl'
lum talit' cōſolentur q̄
non ſit ſane mentis et
memoriam habeat or
dinatam admitti nō
debent ſi dū uiuebant
diffamati erant de he-
reſi vel ſuſpecti aut le
gitime cōſtiterit ꝙ ſa
ne mētis exiſtētes hu
iuſmodi hereticos reci
erūt alioquin admit-
ti poterunt ꝓdicti filij
vel heredes ad ꝓbādū
premiſſa nō tamē per
vxores filios familia
res ul' de ſuis aliquos
ſed per teſtes alios fi-
dedignos ꝛ ſpecialiter
fidi zelatores. Jtē eiſdē

[S]Vper eo ꝙ ſcri-
ptuꝫ legit' eccl'a
nulli claudit gremiū
redeunti qḋq; hij qui
poſt abiuracionē erro
ris vel poſtq̄ ſe ꝓprij
antiſtit' examinaciōe
purgauerit ſi deprehē
ſi fuerīt ī abiuratā he-
reſim incidiſſe ſecula-
ri decernuntur iudicio
ſine vlla penitus audi
encia relinquēdi cum
ſcripture huiꝰ videā
tur ſibi inuicē aduer-
ſari quid tenendū ſit
per ſedem edoceri apo-
ſtolicam poſtulaſtis.
Nos itaq; inquiſicio
ni veſtre de fratruꝫ no
ſtroꝝ cōſilio reſpōdēꝰ
ꝙ taliter deprehenſis e
ciam ſi ut dictuꝫ eſt ſi
ne vlla penitus audien
cia relinquendi ſint iu
dicio ſeculari ſi tamen
poſtmodū peniteāt et
penitencie ſigna in eis
apparuerint manife-
ſta nequaq̄ ſūt humi-
ter petita ſacramenta
penitencie ac eucariſtie
denegāda. Jtē eiſdē

[I]N fidei fauorem
concedimus ut
in negocio inquiſicio
nis heretice prauitatꝭ
excōmunicati et partici
pes vel ſocij criminis
ad teſtimoniū admit
tantur ꝑſertim in pro
bacionum aliaꝝ defec
tu cōtra hereticos cre
dentes fautores recep
tatores et defenſores
eorū ſi ex veriſimilibꝰ
cōiecturis et ex nume
ro teſtiū aut ꝑſonaꝝ

ſula q̄ eciā erat obſcura ꝛ dubia cū deliberacione fuit muta
[S]Vper eo terminatur que no. ſ. e. ti. ad a ita ꝛ bene
bolendam filios ꝛ. c. pnl. ꝭ ſi qui. d. ¶ Legit. xxiij
q. iiij. duo iſta ꝛ. C. de ſum. trini. l. vl. ad finem. e. ¶ Sede
unā hinc ē ꝙ omibus dicitur liberalis. ſ. e. de ſhe p. ſedes.
f. ¶ Quodq; repe
te ꝛ ſuper eo ꝙ ſcri
ptuꝫ legitur ꝙ hp q̄
poſt. g. ¶ Relinquē
di vt in ꝑdicta decē.
ad aboſendaꝫ ꝭ illos.
h. ¶ Sedere ad quā
in caſibus recurrēdū
eſt ut vt ſ. qm ſi ſic
le. per venerabileꝫ. i.
¶ Denegāda qḋ
ergo dic ꝑma auto
ritas intelligitur ī ſa
lute anime. ſecunda ī
corporali pena.
[I]N fidei decur-
tata eſt de nar
racōne facti quia oliꝫ
incipiebat cōſuluit. l
¶ Jnquiſicōis qḋ ſi
non procedat ꝑ mo
dum inquiſicōis ſed
accuſacōnis vel excē-
ꝓcōis nūquid admit
tēt tales teſtes vide
tur ꝙ ſic quia eadeꝫ
racio ſcilicet fidei fa-
uor ꝛ odiuꝫ criminis
verſatur vtrobiq; ꝫ
idem ius de ſhe p. inc
ceteras cū ſi contrari
um credo quia ab il-
lo iure regulari quo
cauetur tales perſo-
nas ad teſtimoniuꝫ
admitti non debere ñ
recedam niſi in ꝗtuꝫ
peruēnam ꝑmiſſum
qui ergo accuſat vel
excipit habeat ꝓbaci
ones idoneas nec eſt
accuſacō fauorabilis
vt inquiſicio ad hoc
ij. q. vij. ſi quis epus
et verbum iſtud debꝫ
aliquid operari aliaſ
quare fuiſſet expreſ
ſū ad h̄ ō dicā ad au
dienciam cū ſuis con
cor. ꝛ. j. de priuil'. ſi
papa. i. ſhen.... fi. m.
¶ Excōmunicati ſi. j
e. ꝓx. tales alias non
admittūt ꝑmo caaꝫ

iudices seculares censura ecclesiastica compelluntur tales a testimonio in suis foris repellere. j. de sen. ex. decernimus. n ¶ Participes quo de alijs excepcis criminibus an scilicet ta les admittant dic. ut. s. e. li. de testi. c. i. s. de cōfes. c. i. ⁊ vi. q. i. §. verum. Quid de periuris habebis. j. c. accusatus. §. li. o ¶ Coniecturis quas iudex examinās meli us scire poterit. ff. de testi. l. iij. ⁊ pone exē plum de psumpc. lit teras ⁊ accordat. j. c. accusatus §. licet. p ¶ Deponitur. vt facili credatur ipsis deponē tibus contra infamatum vel suspectū de here si q contra nō infama tum nec suspectum ad idem. s. e. filij.

Presidentes de curtata de nar racione facti que inci piebat quesiuisti. r. ¶ Excōmunicati ma iori excōmunicacione et publice vt sit ma ior dubitacō ad hoc de re. iudi. ad probandum. jo. an. s. ¶ Of ficiales nūquid officia ales excōmunicati iu dicare possint dic. ut s. e. li. de offi. vi. c. i. t. ¶ Dispendio quan do ergo sine more di spendio hoc possint tūc essent excōmunicati e os requirendo. q cō muicans excōmunica to excōmunicatus est. seruata distinctiōe de sen. ex. nup fallit hoc vbi ergo non ē casus iste ergo nec fallit re gula. u. ¶ Excōmuni cacioni. s. maioris ⁊ si intelligeres q isti essent excōmunicati que iurisdictionē illā exē cebant tūc qui comuni carunt illis i iurisdic cione excōmunicati es sent excōmunicatione maiori s. de sen. excō municacionis nup ⁊ c. si cōcubine s hoc spe ciale est q illam pe nam euitāt ⁊ sic dis cimus excōmunicag.

tam deponencium q eo rum contra quos deponit qualitate ac alijs cir- cumstancijs sic testifica tes falsa non dicere p sumātur. ¶ Itē eisdē

Presidētes regi- mini aliaui re- gim prouincie siue loca licet excōmunicati vel de facto tantū ⁊ nō de iure iurisdictionē ha bentes ac eorū officia- les ad requisitionē or dinariorum uel delegato rum ipsorum aut inqui sitorum heretice praui- tatis nō valencium si ne more dispēdio vel negocij periculo recur sum habere ad supio- res qui legittime i lo cis ipsis possint iustici am exequi possint ⁊ debent cōtra hereticos credentes fautores re- ceptatores ⁊ defenso- res eorum iusticiam ⁊ suum officium exerce re. nec requirētes hu iusmodi excōmunica- tos propter hoc senten- ciam excōmunicationis incurrūt ī tū presidētibus p libatis vel officialibus eorundē propterea ī alijs casibus intelligatur cō cessū aliquid vel pro missū: ¶ Itē eisdem

Cum cōtumacia in causa presenti fidei suspicōm psump cione adiciat vehemē- tem si autē suspectus de heresi vocatus a vo bis vt de fide respōde- at excōmunicationis vi- culo pro eo q parere sub terfugit aut cōtuma- citer se absētat p vos fuerit innodatus quā per annum aio sustine at pertinaci ex tunc ve lut hereticus condemnet ¶ Item eisdem.

Accusatus de he resi uel suspectus contra quem de hoc cri mine mag et vehemēs suspicio orta erat si he resim in iudicio abiu- rauit et postea cōmit tit in ipsa censeri debet quadam iurisfictione relapsus licet ante ab iuracōnem suā heresis crimē plene probatū non fuerit cōtra ipsū ¶ Si autem leuis et modica suspicō illa fu it quāquā ex hoc sit gra uius puniendus nō ta men debet in heresim relapsorum pena pu- niri. ¶ Cum vero q i vna heresis specie vel

onis. s. etiam maioris vel minoris ⁊ facit quod dixi. s. de offi. vica. romana. r. ¶ Prelibatis. scilicet excōmunicatis vel tan tum de facto iurisdictionē habētibus ⁊ est similis pro ¶ Cum contumacia testacio. s. e. li. de sta. reg. c. vno. olim incipiebat consultacōi. z. ¶ Vehemētem. no. ex hac decre suspicōnem vehemen tem presumpcione; vi olentam propter suspi cionem citatur vt ve niat responsurus si cō tumax ē iā dī vehemē ter suspectus ⁊ excō municatur si per annū in illa psistit. iam ista que erat vehemēs p sumpcio transit in vi olentā. vnde ex tunc vt hereticus condemna tur vt hic. inde ē quod no. h. s. de psup. litras in. glo. pnl. q nō ve hemens presūpcio s violentā condēnacōem inducat ⁊ est si ad h quod no. de simo. in sinuatū ut i vl. glo. a ¶ Respōdeat ergo vt habeat locū h de ē requiritur q h expres sum sit in citacōe ut scilicet de fide veni at responsurus siat ⁊ in sentencia requirit q citata fuerit pars vt veiat auditura sē tenciam al. si ne appel lacione rescinditur. ff que. sen. sine ap. res. l. i. §. ita cū ex e c. h. ¶ Hereticus sic ⁊ i alijs criminibus excōmunica tus. quia nō venit re sponsurus de crimine si in excōmunicacōe stat per annū post ā num habetur pro con uicto. xi. q. iij. rursus et. c. quicumque.

Accusatus de he resi. diuide dec. in quatuor partes in quarum prima ponuntur tres casus quibus quis dicatur relapsus ⁊ du rat vsque ad. §. licet ve ro. ibi secunda in qua di citur q periurus i cau sa heresis certis casibus testimoniū perhibet

et durat vſq̄ȝ ibi ſane. Ibi tercia ī qua ponūtur ſex caſ⁹ ōn
dubitati an ad officiū inquiſitoꝝ ſpectarūt vſq̄ȝ ad ꝯ.reli
gioſi. Ibi quarta in qua dicit religioſos in hereſi delinquē
tes grauius alijs puniēdos.d. ¶ Vehemēs· non violēta
de p̄ſumpcē· lrās ꝛ facit qđ dixi·ſ·c·ꝑx·c· ¶ Fictione idē
dicit q̄ vere non pōt
dici relapſus ď quo
nō conſtat an fuerit
lapſ⁹ ſicut dicit canō
q̄ nō pōt dici renatuſ
qui p̄us non fuit na
tus de cō. di iiij. qui
ni maternis. neq̄ȝ eīn
dici in eū regeneracō
poteſt quē generacō
non p̄ceſſit vt ibi di
citur ꝓpter vehemen=
tem ergo ſuſpicionē
fingit lapſus ita q̄
poſt abiuracionē re=
diens fingit relapſ⁹
ſepe eīn iura talia fi
gunt de ħ. l. di ferruȝ
t. ¶ Et ħ.l. poſt ab
iuracioneȝ repit lap
ſus. g. ¶ Grauius. ſ
q̄ ſi nūq̄ abiuraſſꝫ
ħ. ¶ Pena. ſ. c. ad
abolendaȝ ꝯ illos q̄
et. ſ. c. ſuper eo. i. ¶
Secta multas potes
videre· xxiiij. q. iij. c.
pnſ.k. ¶ Articulo·
quos habēs explicī=
tos. ſ. de ſū. tri. firmi=
ter. l. ¶ Simpliciter
p ħ verba puto q̄ ſi
abiuraſſꝫ ſolum in iſ=
to capitulo licet labē
tur in alio nō diceret
relapſus. Et nota q̄
indefinita equipollet
vniuerſali ad idē ȝ de
priuił. q̄ circa ꝛ nū
quid de vno articulo
īfamatus ſe teneatur
de omibus expurga
re no. de. ꝯ. di. ij. ego
berengarius ꝛ puto
hanc litteraȝ ꝓ illa p
te facere q̄ nō tenea
tur· tī ſi id faciat va
let ꝛ habeb⁹ poſtmo
duȝ locū pena relap
ſoruȝ vt ſequitur. in
¶ Iudicari. ōtra. C.
de trāſac. ſi de ēta. ff.
ď tranſac. q̄ cū tutori
bus. ꝯ. i. vbi generał

ſectā commiſit aut in
vno fidei articulo· ſeu
eccleſie ſacramēto er
rauit ·et poſtmodum
hereſim ſimpliciter uł
generalitē abiurauit
ſi ex tūc in alia eadē he
reſis ſpecie ſiue ſecta ā
alio articulo ſeu ſacra
mento ōmittat volu=
mus vt relapſū in he
reſim iudicari. ¶ Ille
q̄ȝ de cui⁹ lapſu in he=
reſim ante abiuracōeȝ
conſtiterat vel nūc cō
ſtat ſi poſt illam here
ticos receptet deducat
viſitet ſiue aſſociet. ā
dona uł mūera eis do=
net vel mittat ſeu fa=
uorem eis impēdat q̄
excuſari nō poſſit eciaȝ
ſine adiuracione ut uer
bis veſtris vtamī me=
rito debet iudicari re=
lapſus cū illum ex ap
probati a ſe prius er=
roris ōſequencia nō ſit
dubiū id feciſſe· ¶ Li=
cet vero periuria teſti=
monio eē· poſt penitē
ciam repellantur· ſi ta
men hij qui coraȝ in=
quiſitorib⁹ iurantes
taȝ de ſe q̄ȝ de alijs ſu=
per facto hereſis dice=
re ueritatem eam zelā
do dixerent et poſt ve=
lint corrigere dictum
ſuū ōtra ſe ac alios ſu
os ōplices deponendo
cum crimen hmōi ſit
exceptū ſi ex manife=
ſtis iudicijs apparue=
rit tales non animi le
uitate aut odij fomi=
te ſeu corrupcione pre
cunie ſed zelo fidei orto
doxe dictum ſuū vel=
le corrigē ac modo q̄
prius tacuerāt reuela
re in fauorem fidei ni=
ſi aliud obſiſtat ſtari
debet tam cōtra ſe q̄ȝ
contra reliquos atte=
ſtacionibus eorundeȝ
¶ Sane cum negociū
fidei qō ſūme priuilegia
tuȝ exiſtit per occupa=
ciones alias non debe=
at impediri peſtis inq̄=
ſitoēs heretice a ſe· ap·
deputati de diuinacio
nibus aut ſortilegijs
niſi hereſiȝ ſaperēt mai
feſte intromittere ſe nō
debēt nec punire talia
exercentes ſed eos re=
linquere ſuis iudicib⁹
puniēdos ¶ De queſti
onibus preterea vſu
rarum motis et cōtra
illos quibus reſtitucī
onem vſurarum ī pri
tencia ꝓ hereſis crimi
ne miſerīt at illi ſe ꝛ

tranſac. reſtringitur ad id de quo ſpecialiter actum erat ideo
illa locū habēt in non ōnexis ſꝫ ħ omēs hereſes ſūt connexe
quia habēt caudas ad inuicē ꝯligatas ꝛ de vanitate ōuēi
unt ī idipm. ſ. c. excōmunicam⁹ j. ꝛ. ij. vnde non querimus
an ſit relapſus in illam hereſim in quam prius fuerat lap
ſus. Sȝ querimus ā
fuerit relapſus in he
reſi Seme ergo lap
ſus poſt abiuracionē
iterum lapſus. licet ī
alia ſecta dicit relap
ſus. jo. an. n. ¶ Mu
nera. dīa eſt inter do
num ꝛ mun⁹. mun⁹
eīn ex cauſa datur do
num ex cauſa ꝛ ſine
cauſa. ff. de v. ſig. int
donū. o. ¶ Non poſ
ſit puta ꝓpter neceſſi
tatem famis. xlij. di.
quieſcam⁹. lxxxvi. di.
non ſatis vel ignora
bat illos hereticos et
ſic per ignorandam
excuſatur. j. de re. iuł
ignorācia. p. ¶ Ver
bis vřiſ ſi. ſ. de re. ec
n̄ ali. ħ ōſultiſſio. q·
¶ Id eſt receptare
deducere. viſitare. aſ
ſociare· donare mitte
re vel fauorem impē
dere. r. ¶ Repellant
vi. q. i. quicūq̄ ꝛ. C.
de teſti. teſtimonium
s. ¶ Celādo duplex
eſt forma iurandi qđ
dic. vt. ſ. de accuſa. q̄
liter ij. ꝯc. r. ¶ Poſ
tea ex interuallo ut ſit
hoc ſpeciale fauoē ca
tholice fidei alr̄ nō eſ
ſet ħ fauoris ut. ſ. de
teſti. cogen. preterea
u. ¶ Iudicijs. ſic. ſ.
e. in fidei ꝛ ſic per iu
dicia ſtatur ꝓbacoī
et de hec. ſ. qui ſi. ſit
le. tranmiſſe. x. ¶ A
liud obſiſtat ſ. q̄ pre
dictum priuiū. vnde
ſi de falſo redarguēt
non ſtabitur eorum
dicto de teſti. ex teno
re. a. ¶ Priuilegia
tuȝ nota magis p̄ui
legiatuȝ anteponi. ſ.
de offi. lega. volētes
xxi. di. denīq̄ ff. de of.

pro con.l.ul.b. ¶ Apoſtolica multo minus al' ij.c. ¶ Sa
perent. ſicut ē circa circa ꝑdolorum nephariaſ preces emit
tere. ſacrificia offerre. demones conſulere. eorum reſponſa ſu
ſcipere. xxvi.q.ij. hij qui et .q.iiij. igit. vel aſſociant ſibi ꝑpē
ſortes exercendas hereticos vel faciūt predicta cū corpore
vel ſāguine xp̄i vel i
ſortibus vt poſſint
habere reſponſa puer
rebaptizant. vel hijs
ſimilia. d. ¶ Manife
ſte in dubio ergo h
caſu non habēt iuriſ
dictionem. et licet al'
iudex agnoſcat an ſua
ſit iuriſdictio et i du
bio dicit iuriſdictiōē
habere. ff. de iud. ſi q̄s
ex aliena que in ordi
nario loquit. hic ta
mē niſi id manifeſte
appareat ſe nō intro
mittit et ē ſi. ſ c. ij. de
cēſi. c. i ꝯ notaria et. j
de peñ. c. i. ſ. de offi. d
leg. c. ult. c. ¶ Etiā
cōtra illos. q. d. mul
to min⁹ ſi cōtra alios
f. ¶ Offendiculum
pluribꝫ incentiuis mi
nor eſt ad ſingula ſē
ſus et ſepe q̄ ad utrū
ꝙ feſtinat neutrū be
ne peragit. xvi. q. i.
preſbiteros et. C. de
aſſeſ. nemo. g. ¶ He
retic⁹ ꝙ ſ. c. ti. c. pe. v
defēſores et fautorēs
hereticorum heretici
ſunt. So. nō in fauē
te et defendēte. ſed i
credente loquitur ibi
h. ¶ Ad ſalutem. vt
puta vt fūdaret vel
edificaret eccleſiā ho
ſpitale vel aliū piū
locum vl' faceret ſiſe
piū opus vt i auten
de ec. ti. ꝯ ſi quis edi
ficacionē coll'. ix. i. ¶
Temporalibꝫ h dic
quia ſecus ſi ieiunio
vigilijs oracionibus
vel ſimilibꝫ cōſiſterit
illa penitēcia idem eſ
ſet ſi nō poſſet illud i
iudicium licet ſalutiſe
rum expleri per aliū
ſicut eſſe theologiam
audire vel ſimilia. h.

ſua ad hoc faciendum
in iudicio eccleſie obli
garunt intromittere
ſe non poſſunt ne per
cauſas hmōi offendi
culū negocio fidei p̄
paretur ¶ Si vero p
hijs que in hereſi re
ceptando vel defenden
do hereticos ſeu eis fa
uendo nō tn̄ exiſtens
heretic⁹ q̄s cōmiſerit ſb
obligacione bonorū
ſuorū inquiſitorib⁹
ſe aſtrinxit ad recipie
dam ab eis penitenci
am et cōplendam et ea
licet iniuncta non tn̄
peracta deceſſit ſi per
huiuſmodi penitenciā
onus impoſitum fue
rit proficiens ad ſalu
tem in bonis eius tē
poralib⁹ exequendū
ad complementū ip
ſius per inquiſitores
cogi debēt heredes vl'
alij ad quos cū onere
ſuo bona hmōi deue
nerunt ¶ Porro ſi ꝑpē
huiuſmodi hereticoꝝ
receptacionem defenſi
onem ſeu fauorem ad
faciendam penitenciā
quam inquiſitores in
iungere ipi vellent bo
na ſua obligauit eiſ
dem et antequā ei peni

tenciā iniungeret de
ceſſerit eius heredib⁹
non eſt ſatiſfactio pro
extincto iam crimine
iniūgenda ¶ In eo ve
ro caſu quo heredes ad
ſucceſſionem nō debēt
ob hereſim ſui auctoris
admitti non obſtan
te ꝙ auctore ipſo vi
uente hoc non fuerit i
teruenienti ipſi⁹ mor
te per ſentenciā decla
ratum ad occupacōeꝫ
bonorum poſt mortē
eiuſdem nihilomin⁹
procedatur ¶ Sacer
dotes inſuper et alij cle
rici qui negocium inq
ſicionis inſtruendo ci
tatos hereticos vel eo
rum credentes de celā
da veritate vel dicen
da falſitate ſeu eos in
debite liberando mūe
ti fuerint impedire cū
non ſit dubiū eos ip
ſa facere in fauorē he
retice prauitatis per i
quiſitores a talib⁹ cō
peſci poſſit et pena de
bita caſtigari tam p
capcionem perſonarū
q̄ alias pro ut culpa
exegerit delinquentis
¶ Religioſi eciā ſunt
inmuneracōis pena vel
alia grauius puniēdi

¶ Heredes. xij. q. ij. ep̄us qui filios de ſepl'. c. ul. de rap. i
litteris. l. ¶ Onere. xvi. q. i. ſi quis laicus de dec. paſtoral'
et. c. cū non ſit. C. de ſui et aqua. l. i. ꝯ iudiciali. ſ. de pig. ex
litteris. in. ¶ Extincto crimia extinguuntur morte vt. xxiij
di. quorūdam. xxxiij. q. ij. admonere. ff. de hijs qui mor. ſi
cōſci. l. ul. ex quo igi
extinctū eſt crimē et
penitencia non ē im
poſita p crimine iam
extincto non impona
tur vlterius. n. ¶ La
ſu. ſcꝫ quia nō ſuit re
incorpatus vnitati ec
cleſie. o. ¶ Poſt mor
tem xxiij. q. ij. ſane ij
C. ad. l. iul'. majeſta
l. vi. et intellige hoc
vſq̄ ad. xl. ānos nā
poſtea abdicari non
potrūt eciā a roma
na eccleſia a filijs ca
tholicis qui illa tāto
tempore bona fidē poſ
ſiderūt quod verū eſt
ſi parentes catholici
putabātur vt. ſ. c. ſi
de preſcrip. c. vl. p ¶
Impedire manifeſte
vel non maifeſte. dū
modo hoc cōſtare poſ
ſit. q. ¶ Caſtigari.
ſic. j. de peñ. romana
r. ¶ Delinquētis nā
grauius delictum eſt
grauius vindicādū
xxiij. q. i. non aufera
mus. ſ. de ex. preſ
tāta et in equalibus
delictis equales ſint
pene. j. ti. px. c. vno
in ſi. s. ¶ Religioſi
iſti ſi reperiātur here
tici non ſunt dicendi
religioſi ſed religios
nis obumbracōne ſi
ſcati. ſ. e. ti. ad abolē
dā. ꝯ. i. 2c. u. ¶ In
muracionis. ſ. c. ti. c.
pñx. ¶ Seculares
ſcilicet clerici vel lay
ci et concor. ep. ſ. ne.
cli. vel mo. c. ſ. nec. p
¶ Conſimilibꝫ. de q̄
bus vidiſti. ſ. px. ſ.
¶ Tanti. direc
te puta ne ali
q̄uā ciuis illius loci
accuſari poſſit. vel cō
tra cū inquiri ſuper

crimine hereſis vel q͛ nullus contra aliu͂ de crimie heref͛ audeat teſtificari vel hijs ſimilia. b. ¶ Indirecte puta vt null⁹ poſſit de aliquo crimie puniri ab alio q͛ a potāte vl' vt nl' lus alius q͛ poteſtas poſſit aliquē; cape vel capi facere. vel vt nullus niſi ſit de familia poteſtatis poſſit arma portaē vel hijs ſimilia. c. ¶ Retardari. nota cōtra generale ill⁹ q͛d differtur nō aufert xiiij. q. vi. c. d. ¶ No mine. i. ſ. de elc. ſiue a menta. e. ¶ More. no. moram vitandā de hoc dixi. ſ. de elc. c. vl. f. ¶ Tale. ſcilʒ quod directe vel indirecte impediat vel retardet. g. ¶ Retardetur. vnde ſtatuto de non portādis armis exapietur inquiſitorum familia ⁊ hijs ſimilia. Non tamen debent inq̄ſitores abuti conceſſione portacōnis armorum. vt in clem. c. ti. ē. nolentes h. ¶ Compellendos ſic. ſ. de uſur. c. lʒ. de exacp. c. ul. j. de ſen. ex decernimus.

Ne aliqui ſicut officiuʒ legati non expirat re integ͂ mortuo papa. vt. ſ. de of. lega. c. ij. ſic ⁊ officiu͂ īquiſitoris hereticæ prauitatis ī fauorem fidei re integ͂ non expirat vt hic. k ¶ Expiret. ſicut poteſtas delegatorum datoꝝ ad cauſas. ſ. d of del. lʒ. vndiq͛ ⁊ c. gratuʒ. ⁊ c. relatuʒ ẏc. l. ¶ Incepta. de quibus non dubitabatur. per ūra ꝓprie inducta ⁊ no. incepta. quia per quemlibet iudicialem actum etiam preter citacōeʒ iuriſdictio ꝑpetuatur vt dici ſolet ī dec͂. de of. del. licet ibi vti cerperit. m. ¶ Non cepta nota q͛ ſi hoc eſt ſpeciale fauore fidei catholice vt. j. dicit

q͛ ſeculares ſi inuenti fuerint in hereſi vel cōſimilibus deliquiſſe.

¶ Vrbanus. iiij.

Statutum ciuitatis caſtri vel ville vel alterius loci per quod negociuʒ inquiſicionis heretice ꝑuitatis directe vel indirecte ne in eo libere procedi valeat contigerit impediri vl' quōlibet retardari nulli⁹ exiſtere firmitatis ipſi vſq͛ ciuitatis vel loci dominum poteſtateʒ capitaneum conſules vel rectores per quem vel quos eadeʒ ciuitas ſeu locus regitur quocu͂q͛ noīe cēſeātur ad ſtatutu͂ hmōi loci dioceſano vel ei⁹ vicario aut inquiſitori ſeu inquiſitoribus labis ꝑ ſtate ſine more diſpendio exhibendu͂ ⁊ ſi tale inuētuʒ fuerit reuocādum omio vl' ſalteʒ catenus moderādum q͛ per illud inquiſicionis proceſſus non impediantur vel aliquatenus retardent per cēſuram eccleſiaſticaʒ decernimus ꝯpellendos.

¶ Clemens. iiij. inq̄ſitoribus heretice prauitatis.

Ne aliqui ¶ ... dubitacionē ſolliciatam exatantes ī dubium reuocent an officiu͂ inquiſicōis heretice prauitatis ſollicitudini ueſtre infra certos limites ab apoſtolica ſede cōmiſſum expiret per morteʒ romani pontificis qui cōmiſit preſenti declaramus edicto ipſum officium non ſoluʒ quo ad negocia uiuēte mādatore incepta ꝑmo eciam quo ad integra et n͂ cepta et q͛d plus eſt quantuʒ ād ea que tunc nequaq͛ emerſerant ī fauorē fidei poſt cōmittentis obituʒ ꝑducare. ¶ Idē eiſdeʒ.

Vt officiuʒ inq̄ſicionis ꝯtra hereticos in prouincia ī q͛ vobis ideʒ officiuʒ ē cōmiſſum auctōritate apoſtolica poſſitis efficacius adimplere diſcrecioni veſtre p apoſtolica ſcripta mandam⁹ q̄ten⁹ vbiq͛ ī ꝑfata ꝓuincia ſil' vel ſeperatiʒ aut ſingulariter ꝓut negocij utilitas ſuadebit cōt͂ hereticos

ergō ubi non eſt fauor eius contrariu͂ ē regulare ⁊ ſic non terminatā queſtionē no. ſ. de of. del. c. licet qua queritur an ꝑpetuacio facta in vno articulo ꝑpetuetur ī alijs per eaſdeʒ litteras delegato cōmiſſis ad idem. ſ. c. ſi. de of. del. c. ul. g. officiu͂ ⁊ in h͛ ē dīa inter iſtum inquiſitorem ⁊ conſeruatoreʒ vt ibi pʒ. n. ¶ Emerſerant vt ſi tempore mortis papa nō erat aliq⁹ hereticus poſtea ſenſerit hereſi; de hoc poterit cognoſcere inquiſitor. o. ¶ Fauorem. ſic. ſ. e. in fauorē et. ſ. e. accuſatus ꝯ. li et cu͂ ſi mi'tis ī h͛. n.

Vt officium diuido dec͂. ī tres partes. In prima informat inquiſitores ad deu͂ vt eius timorem hominum metui anteponere in ꝓcedēdo ſimul. vel ſepatim cōtra hereticos ⁊ ſuos fautores ⁊ eciam eos abſoluendo cum vere redierint. ⁊ durat vſq͛ ibi. verū q͛ ibi ſcd͂a pars in qua eos inſtruit in modo examiacōis teſtiuʒ ⁊ in perſonis q̄ teſtificata ſcribere debeāt vſq͛ ad ꝯ. conpeſcendi. Ibi incipit tercia ī q͛ eos inſtruit circa perſoās ꝓ q̄s impediri poſſet vel differri inquiſicionis negociuʒ q. ¶ Prouincia. iſpiā factum quia ideʒ ſi in ciuitate dioc͂ vel alio certo loco. r. ¶ Vbiq͛ ſic ⁊ ordinatus ī qualibet parte ꝓuoc͂. ſuc pōt cās audire ⁊ pro tribunali ſedere. ſ. c. ſi. de of. ordi. cu͂ epus ad idē de of. lega. nouit. s. ¶ Sepatim. regulariē cōtra niſi ex forma ꝯmiſſionis id habeat ſ. de offi. del'. cauſam et. c. cu͂ plres. ſ. e. li ſed ē h͛ ſpeciale fauore fidei ut efficacius ꝯc. ut. ſ. dixi ⁊ equipāt in hac pte ordiarijs

credentes receptatores
fautores et defenſores
eorum necnon cõtra i
famatos de hereſi vel
ſuſpectos iuxta ſancti
ones canonicas homi=
num metu diuino ti=
more poſtpoſito pro=
cedatis. Si vero ali
quis ex predictis here
tica labe primitus ab
iurata redire voluerit
ad eccleſie vnitatez ei
iuxta formam eccleſie
abſolucõis beneficiuz
impẽdatis et iniũgatis
eidem quod iniũgi ta
libus cõſueuit puiſo
ſolerter ne ſimulata ↄ
uerſione redeant frau
dulenter et vos p̃mo
ſeipſos fallentes ſub
agni ſpecie lupum ge
rant. Uerum quia
in tam graui crimie
cum multa oportet cau
tela procedi vt in re
os ſine vllo proferat
errore dure ac digne
ſeueritas vlcionis vo=
lumus et mandamus
vt in examinacõe teſ
tium quos recipi ſup
crimine predicto ipſũ
ꝙ cõtingẽtibus opor=
tuerit adhibeatis duas
religioſas ⁊ diſcretaſ
perſonas in quarum

preſencia per publicaz
ſi cõmode poteſtis ha
bere pſonaz aut p du
os viros ydoneos fi=
deliter eorundem depo
ſiciones teſtiũ conſcri
bantur. Ad cõſcri
bendas q̃z huĩoi depo
ſiciones teſtiũ ⁊ ad fa
ciendum oĩa que in
cõmiſſo vobis officio
ad ſcinarij ſeu tabel=
lionis officiũ pertinẽt
teneri diſtricte precipi
mus cũ per vos fuerit
requiſiti oĩs ⁊ ſingu
los veſtri ordinis fra
tres qui duz eſſent in
ſeculo tabellionatus
officium habuiſſe aut
exercuiſſe noſcũtur et
illos eciam quibus id
tabellionatus officiuz
racõe prefati negocij
fidei fuit ab ap. ſede ↄ
miſſũ et in poſterum
cõmittetur ↄcedentes
huĩoi fratribus necñ
et alijs religioſis qui
buſlibet qui ſimiliter
dum eſſent i ſeculo ta
bellionatus officium
habuerunt ⁊ exercue=
runt quibuſuis eciam
clericis ſecularibus of
ficium eciam habenti=
bus ciã ſi ipẽ fratres
eciam religioſi ⁊ clici

quorum quilibet per ſe procedere põt. ff. d of. pcõ. l. i. qd
de ordinarijs intelligitur qui in ſolidũ iuriſdictionẽ habẽt
ſicut eſt in ſcolaribus epiſcopis magiſtris ⁊ doctoribus.
C. ne fi. pro patre autẽ habita ſcilis in hijs q̃ nõ habẽt in
ſolidũ ſicut eſt cum capl'm ↄgnoſcit q tunc quilibet ſingu
laris per ſe nõ eſt iu
dex ad hoc qd no. ex
q. vij. epiſcopus nul
lus ⁊ de of. or. irre=
fragabili ⁊ ↄcor. ad
hãc decre. j. e. p h. a.
Summo. xi. q. iij.
iulianus ſic. ſ. e. li de
immu. ec. clericis ad
idem. ſ. e. vergẽtis. h
Procedatis. hodie
reſtricta eſt potẽas in
quiſitorũ in quibuſ=
dam per cle. e. ti mul
torum. e Labe ge=
neraliter vel ſimpliciť
vel dic ea de qua ſu
ſpectus vl' conuictus
erat de hoc dixi. ſ. e.
accuſat'. ſ. i. ꝛc. d.
Eccleſie que ñ clau=
dit gremiũ. ſ. e. ſup.
eo. e. Formam xi.
q. iij. cũ aliquis. ſ. de
ſen. ex cũ deſideres. f.
Cõſueuit. i. q. vij
quociẽs cordis et. c.
ſalubꝛrimũ de ↄ. di.
ij. ego berẽgari'. g.
Simulata. xxij.
di. quod iterrogaſti.
i. q. i. ſicut fidi xxij. q.
v. caueto. Eſt tam in
terdum vtilis ſimu=
lacio xxij. q. ij. vtilem
et dic de hoc ut ibi ⁊
xxiiij. q. i. officij. h.
Fallẽtes mẽtiri deo
poſſũt fallere autem
ipſũ non poſſũt de ↄ
di. ij. panem de alta
ri. i. Lupũ. ſ. de re
nũ. niſi ſ. pp̃ter mali=
ciam. k. Duas. in
tegrum enĩ eſt iudici
um quod plurimorũ
ſentencijs ↄfirmatur
ſ. de. of. del. pruden=
ciã ad idem xx. di. de.
quibus. l. Diſcre
tas. ſemp ei. q̃ ſũes
cauſas eccleſiaſticas
audiũt debent eſſe di
ſcreti. ſ. de ↄſang.

et affi. c. i. in Idoneos. ſic. ſ. de pbacione qm̃ cõtrã fal
ſam ⁊ dic vt ibi. n. Ad premiſſa. per hanc litteram be
ne patet q tabellio factus monachus nõ põt exercere quo
ad alia tabellionatus officiũ ⁊ hoc eciaz bene patet ex ex
uaganti boni debent ſuperioribus de of. or. circa mediũ decẽ.
et idem probabam'
olim p decẽ. ſ. ne cl'i.
vel mo. ſicut p. l. C. de
ſac. ſan. ec. l. añ penť
xvi. q. i ſ. nouaꝫ de e
pi. ⁊ cl'. l. placꝫ iſto.
cũ guil. i ſpe. de ſta.
mo. d. xxvij. q veťes
rogacões ↄplebit ſ
nouas non aſſumet.
ff. factã hꝛẽ. l. aliena
ciones. ff. de poſtu. l.
i ſ. caſũ. ff. de negoc.
geſ. nam ⁊ ſiuus ſ. ſi
vno ad idem. ſ. de iu
deis iudei de ciuitate
cũ. ſi. o. Canonis
ſ. ne cl'i. vl' mo. ſicut
te. p. Premiſſa h
eſt regulare vt. xii. q
ij. c. indigne. de ſen.
ex ſacro ꝛc. q. Poſt
poſita. quid hoc ope
tur hẽs. ſ. de ap. paſ
toralis ⁊ no. e. ti. vt
debitus. r. Ipſos
ſcilicet queſtuarios.
s. Facultatem h
wlt dicere q ſi facta
per iquiſitores cõgre
gacione pro negocio
fidei veniant aliqui d
rugiualli vel alij qſ
tuarij ⁊ velint ibi pre
dicare poſſunt cõpelli
per cẽſuram eccleſia
ſticam deſiſtere. t.
Auxilio. xxiij. q. v.
pdeſt de offi. ord. c.
i. a. Quabuſ. ſ de
ſhꝫ p. nõnulli quid di
d noua decẽ. ſ. c. ſi. ſta
tutuz de ſhꝫ p. vides
q iſta decẽ. fuit clem
tis ⁊ ſic quo ad hoc
videtur iſta decẽ. per
illam correcta cuz ſit
poſterior ad idez. ſ. e
li. d ↄſti. c. i. cuz ſuis
ↄcor. ↄtrariũ dico q
decre. iſta loců habet
in litteris impetratis
a parte ↄtra partẽ l3
i cõſeruatoribꝰ locũ

habeat vt. ſ. e. li. de
of. del. c. vl ꝯſeruā-
tores. ſed illd eſt qd
dam ſpeciale fidei fa
uore quod non tolli
tur per generalem cō
ſtitucionē licet poſte
a ſbſecutā ad hec. j. d
reg. iur. generi. ⁊ qd
ibi dixi. b. ¶ Subie
ctis que eſt territoriū
ius dicēti ipune non
paretur de cōſti. c. ij.
ſ. e. li. ff. de iuriſ. om.
iud. l. vl. ⁊ hoc qd
hic dicitur habebā
ſ. e. excōmunica-
mus. ij. ꝯ moneant. e
¶ Approbatas. om
nia eni noſtra ſcam
quibus auctoritatē
impartimur. C. d ve.
iur. e. l. i. ꝯ ſed neqꝫ. d
¶ Publicaꝫ. ſic. j. de
pen. felic. ⁊. j. c. pe.

ſint i ſacris ordinibꝰ
cōſtituti exercendi li-
bere officiū ipſuꝫ quo
ad premiſſa nō obſtā
te ſtatuto aliquo con-
trario canonis vel or
dinis quocūqꝫ vallā-
to minimme poteſta
tis. ¶ Compeſcēdi p
terea monicōne pmiſ
miſſa per cenſuraꝫ ec
cleſiaſticam appellaci
one poſtpoſita predi-
catores qſtuarios ubi
cōtigerit pro inquiſiti
onis ſeu fidei negocio
cōgregacionē fieri vl
alias eidem negocio q
modolibꝫ ex hoc impe
dimētum aliquod af
ferri a predicacois of
ficio quod ad ipos nl
latenus pertinet quo-
rum intereſt tantū ca
ritatiua ſubſidia ſup-
pliciter petere ac indul-
genciam ſi forte habēt
exponere liberam vo
bis ⁊ ſingulis veſtrū
cōcedimus auctoritā
te preſenciū facultateꝫ
¶ Denicqꝫ ut ēca piſſa
plena vob et ſingulis
veſtrum coherconis
expēdita ⁊ inuiolābi-
lis aſſit auctoritas uo
lumus vt ea omia vi
riliter exequamini ſi
opus fuerit inuocato
auxilio brachij ſecula
ris ꝯtradictores per cē
ſuram ecclesiaſticam
apellacione poſtpoſi-
ta ꝯpeſcendo non ob-

ſtantibus aliquibus
priuilegijs vel indul
gencijs quibuſcumqꝫ
perſonis cuiuſcūqꝫ cō
dicionis dignitatis vel
gradus religionis vel
ordinis cōmitatibus
vel vniuerſitatibꝰ ciui
tatum et locoꝝ ſpecia
liter ul generaliter ſb
quacūqꝫ verborum ex
preſſione vel forma a
memorata. ſe cōceſſis
vel imposterum ꝯcedē
dis cum ex huiōi vel
alijs priuilegijs vel i
dulgencijs nulluꝫ vo
bis in tāte pietatis ne
gocio velimus obſta
culum interponi et cō
ſtitucione de duabꝰ di
etis edita in ꝯ. genera
li. ¶ Statuimus in-
ſuper vt poteſtas ca-
pitaneꝰ ſeu rector vl
ꝯſules ſeu quiuis alij
qui ciuitati preſūt vl
loco alteri ad preſens
aut prefuerint in futu
rum ad requiſicioneꝫ
dioceſanorum vel vi-
cariorum ſuorum ſeu
inquiſitorum heretice
prauitatis iurent pre
ciſe attendere inuiola
biliter ⁊ ꝯſuare ac fa
cere a ſuis ſubditis ob
ſeruari toto tempore
ſui regiminis i terris
ſue iuriſdictioni regi-
mine ſubiectis ꝯſtitu
ciones cōtra hereticos
credentes receptatorēs
fautores ⁊ defenſores

Ut cōmiſſi · hic incipit dec̄ · bonifacij . habent quidam hic ſhecam de inquiſitoribus heretice puitatis ꝛ nō debꝫ ꝫ eſſe ſheca ꝛ fuit error ſcriptorum ex ſupſcripcōe puenientes qui putauerūt q̄ bonifaciꝰ viij . eſſ ſuperſcripcio reſiduum eſſ ſheca · Et cōprehendit iſta dec̄ · plura vtilia p̄ expediendo officio inquiſitorum dat eniꝫ eis poteſtatem cōmittēdi citacōes ꝛ ſenten ciarum denūciacōnes dat poteſtatē vocādi peritos clerum ꝛ populuꝫ vt eis aſſiſtāt dat poteſtateꝫ pcedēdi contra illos qui de ſua in aliam puinciam ſe trāſtulerūt dat poteſtatem repetendi libros ꝛ proceſſus ꝯmutandi ꝛ mitigādi penas priuandi et priuatos nūciādi officijs · ꝛ honoribꝰ hereticos fautores ꝛ deſcendentes eoꝝ ita tamen q̄ hoc fiat de dioceſanoꝝ vel i eoꝝ abſencia vicarioꝝ ſuorum ꝯſilio niſi idem ſcienter talibus beneficia ꝯtuliſſent hoc dicit . f. ❡ Veſtigijs in diuerſis ꝯmiſſionibꝫ quas ſuis temporibꝫ fecerāt inquiſitoribꝰ heretice puitatis . g. ❡ Singulis . poſſūt eniꝫ pcedere ſimul ꝛ diuiſim · ſ̄ · c · p̄x · i prī h. ❡ Sentenciaruꝫ in · has eciā cōmittūt cōſeruatores ſ̄ de inquiſitoribꝫ maior erat dubitacō q̄ illoꝝ miſterium videtur electuꝫ · ſ̄ . de of . del · c . vlti . i . ❡ Tuleritis · vide . j . circa fi . capli plenaꝫ cōcedimꝰ facultatē ꝛ hoc idem repetas in fine cuiuſlibꝫ verſiculi . k. ❡ Expedierit . ſic · ſ̄ c . i . ꝛ . c . p̄x . § . ver et . j . e . c . vl . l . ❡ Procedendi · quod in caſu cōuerſo in eo ſcilicet qui alibi crimē hereſ cōmiſit ꝛ modo eſt i prouincia huius inq̄

eorū ipſorūq; filios et nepotes a ſede apo=ſtolica pmulgatas ac eciam approbatas que qui iurare noluerit ꝛ ſeruare · vt infamis et tanq̄ hereticoꝝ fautores ac de fide ſuſpectꝰ officio ꝛ honore ſui regiminis ſpolietur nec vl=terius poteſtas capita=neus cōſul . vel rector habeatur in aliquo · á de cetero in aliquā di=gnitatem vel officium publicum vlterius aſſumatur ꝛ que vt poteſtas balíuus cōſul vel rector fecerit nul=laꝫ obtineant firmitatem · Bonifac. viij inquiſitoribꝰ heretice p̄uitatis.

Ut cōmiſſi vob officij debitum vtilius ꝛ vberius ex=equamini ſancte me=morie innoc · alex · et clementis predeceſſo=rum noſtrorum veſtigijs inherentes vobiſ et veſtruꝫ ſingulis cōmittendi citacōnes et denūciaciones ſñiaruꝫ quas in quoſlibet he=reticos credentes rece=ptatores defenſores ꝛ fautores eoꝝ tuleritis aduocandi q̄ꝫ put ex=pedierit peritos quoſ=libet ut vobis aſſiſtāt et i hmōi ferendis ſē=tencijs prebeant ꝯſili=um oportunuꝫ · ac eis q̄ ſuper hijs humilit̄ pareant in virtute o=bediencie iniūgendi ꝯuocandi eciam cleruꝫ et populum ciuitatuꝫ et caſtrorū aliorumq; locorū prout dicto negocio fidei videritis expedire et ꝯtra illos q̄s in prouincia in qua vobis inquiſicionis officium eſt cōmiſſuꝫ hereſeos crimen inſtituerit cōmiſiſſe licet ad alias partes ſe transfe=rendo duxerint proce=dendi necnon faciendi a quibuſlibet aſſigna=ri vobis libros ſeu q̄=ternos et alia ſcripta in quibus inquiſicio=nes facte ac proceſſuſ per quoſcūq; auctoritate ſe. ap. vel legatorum eius habiti ꝯtra hereticos continentur et illorum qui noſtriſ mandatis obedientes humiliter ſtant aptē hereſim in carcere vel muro recluſi penā vna cum prelatis quorum

ſitoris dic̄ q̄ poterit cognoſcere q̄ vbi inuenitur ꝯuenitur q̄s de ēmie · C · ubi de cri · agi · opor · l · i ꝛ ſic ſm hoc eſſ repire q̄ iterdum duo inquiſitoēs cōgnoſcerēt pone peccauit i rauenati ꝛ tranſiuit ad mediolanuꝫ ſm hoc rauēnas ꝛ mediolanum pote it ꝯgnoſcere . nec eſt mirum ut . j . e . c . p hoc . in · ❡ Quibuſlibꝫ . ſiue ſint ipſi ſcribentes vel alij quicunq; ad quos quōcunq; deuenerint dicta ſcripta . a. ❡ Vel mutādi regulariter contra ff . de re . iu . l . paulus et . l . acta § . i . ꝛ . ſ̄ . d effi . del . in lris ſ̄ . ſcītus ē cum iudex officio ſuo iudicio bn̄ vl' male vt ibi ꝛc . b. ❡ Honoribus . nota i ea parte qua priuat vel priuatos denūciat dig tatibus eccleſiaſticis et eccleſiaſticis beneficijs requirit ꝯſiluꝫ dioceſani vel eo abſēte eius vicarij qui a ſic inſtitucō fit eis autorizantibꝫ ſic eciam debet fieri deſtitucio de inſti . ex frequentibus de hereti · cuꝫ ex inūcto in fi . ſed cū priuat officijs publicis ꝛ honoribꝫ nō requirit ꝯſilium ut patꝫ ex ordinacione iſtius littere ꝛ ideo quia ceſſat in illis ſuperior racō e . ❡ Credenter · ſ̄ · e · c̄ · ij · § · ad . hoc ꝛ . j . e decreuit ꝛ preſumemus ignorare niſi p bent ſcire . j . de re . iur preſumitur . ff . de pbac . verius quod ſane intelligas vt no in dicta regl'a preſumitur . d. ❡ Puniendos quia vnde debet pena non venit premium . ff . de l' . j . ſi ſeruuſ plurium § . qui aūt . p vi q . i . legi . cū ſi .

Contra criſtianos redierint . forte prius fuerāt iudei poſtea facti ſūt criſtiani iſti dicuntur redire hij qui nūquam

fuerant iudei ſed ſemper criſtiani illi dicuntur tranſire. e.
Infantes. ſcꝫ minores ſeptēnio vnde videbantur nō ob-
ligati ad fidē ꝙ etas illi ignorat quid videat. C. d fal. mo.
l. i. vnde nec ſpōſalia tales ꝯtrahere poſſūt. ē. e. li. de ſpon.
c. vno ꝯ ꝯtrariū eſt verum ꝙ tali ſacramento obligati ſūt
eciaꝫ ignorantes. ē.
de bap. maiores de
ꝯ. di. iiij. quicꝗ. ſicut
et punitur etiā igno
ranter rebaptiꝫantis.
e. di. qui bis. ⁊ c. ſe.
f. ¶ Abſolute. ꝫ ab
ſolute coactus nō re
cipit ſacramētū bap
tiſmi ſed cōdicōnalit
et metu mortis coac
tus ⁊ bene. ꝫlv. di. de
iudeis. ē. de bap. ma-
iores. coacta ei volū-
tas volūtas ē. ꝫv. q.
i. merito querit. Eſt
autē abſoluta coac-
cio cum quis renitēs
inuitus ⁊ reclamās
fertur ad fōtes et cū
verboꝝ ꝓlacione im-
mergitur ⁊ ē ſi. i. di
preſbros. ē. qō me-
ci. ſacris. g. ¶ Iude-
os. non ergo poſſunt
iſti ſe iuuare per ꝯfeſ
ſionem quam cōcepſe
runt. C. de apoſta. l.
hij qui ſancta. i. licꝫ at
infidelis non recipia
tur ad teſtimonū. ē.
de teſti. c. i. h. ¶ Pro
cedendum erit ne per
iſtud c. canon ille cor
rectus. i. q. iiij. ubi
vbi dicit ꝙ bona iu-
deorum deuoluūtur
ad catholicos filios ꝗ
bona hereticorum ſūt
confiſcata. j. e. cū ſecꝫ
quia correctio iuriuꝫ
eſt vitanda dicendū
videtur ꝙ nō ve iſtō
c. loquatur de pena ꝑ
ſonali nō de dānaci
one bonorum maxie
qa h noua iura qn
corrigere intendūt
hoc exprimunt. ē. de ꝯceſ. preben. c. ij. j. de ſen. ex. c. ul. ꝯtra
videtur cū aperte dicat eos puniēdos vt hereticos. ergo ip
ſorum bona non deuoluūtur ad filios. j. e. cū ſm qō tucius
videtur nec neceſſe eſt ꝙ noua lex corrigens precedentē de
ea faciat mencionem. ē. e. de ꝯſti. c. i.
Decreuit in cōmiſſionibus per eum factis ſuper hereti

iuriſdiccionem ſubſunt
mitigandi vl' mutandi
cū videritis expedire ꝑ
uandi preterea vl' priua
tos nūciandi dignitatibꝰ
ac alijs bñficijs eccla
ſticis dioceſanoꝝ vl' eis
abſentibꝰ vicarioꝝ ſuo
rum cōſilio ⁊ officijs
publicis ac honoribꝰ
quibuſcūqꝫ ⁊ eoſdem
hereticos credentes re-
ceptatores ⁊ defenſo-
res ipſoꝝ eorūqꝫ filios
et nepotes plenā ꝯcedi
mus facultatē. ¶ Sūt
aūt dioceſani i priuan
do tales vl' nūciādo ꝑ-
uatos beneficijs ⁊ hu
iuſmodi reqrendi niſi
forte cōſtaret legittie
ꝙ idē ſcienter hmōi per
ſonis eadē beneficia ꝯ
tuliſſent tūc ei eos in
hijs requirēdos nō eſ
ſe cēſemꝰ ſꝫ potiꝰ a ſuo
iudice puniēdos ¶ Idē
Contra criſtianos
qui ad ritū trā
fierint vel redierint iu
deoꝝ etiā ſi hmōi rede

ci prauitate. i. ¶ Confiſcari. vt ſic mulier mariti odio nō
grauetur. j. de re. iuꝛ. non debꝫ cū ſuis dotē. quia nec vxor
pro marito ꝯuenitur. C. ne vx. ꝓ ma. in ſi. in ca. ꝓmi pilarij
C. in quibus ca. pig. vel ipo ta. ꝯtra. l. ſacris. k. ¶ Tunc. ſ.
tempore cōtractus ergo ſi tūc ignorabāt licet poſtea ſcuie
rint non habꝫ locuꝫ
pena vt ſic inſpiciat
initium. ē. de emp. ⁊
vendi. cuꝫ dilecti pre
ſumuntur autē igno
rare niſi probētur ſci
re. ff. de ꝓbac. verꝰ.
de h. ē. c. ij. ⁊. j. d r.
iuꝛ. preſumitur.

untes dū erāt infantes
aut mortis metu non tñ
abſolute ⁊ preciſe coac-
ti baptiꝫati fuerūt erit
tanqꝫ ꝯtra hereticos ſi
fuerit de h cōfeſſi aut per
xpianos ſeu iudeos ꝯ
uicti ⁊ ſicut ꝯtra fau-
tores receptatores ⁊ de
fenſores hereticoꝝ ſic
ꝯtra fautores recepta
tores et defenſores ta
liū ē ꝓcedēdū. ¶ Idē
Decreuit fe. recor
dacōnis ino. pa
pa quartꝰ ꝙ ꝓpter he
reſim maritorum vx-
orum catholicaꝝ doteſ
non debeāt confiſcari
quod intelligendū fo
re cēſemus niſi forte
mulieres ipe cū viris
mrimonia ꝯtraxiſſent
quos hereticos tūc ſci
ebant. ¶ Idem.
Statutum fe. re
cordacōis inno
cenē. ⁊ alex. predeceſ.
noſtroꝝ ne videlicet
heretici credētes recep-
tatores defenſores et

Statutū. inno
cencij. ſi loqt
de quāto habebamꝰ
id in cōmiſſionibꝰ ꝑ
cū factis vt dixi. ē. c.
ꝓx. ſi dicimus de ter
cō poſſꝫ loqui de dec.
ē. c. vergentis. ⁊. c.
excōicamus. ꝯ. credē
tes. i. ¶ Alexandri
quarti. ē. e. quicūqꝫ
ꝯ hereticam. ¶ In
ane. huiuſqꝫ durat ā
tiqua ꝯſtitucio. modo
ſequitur declaracō in
qua declarantur no.
ꝑ ho. ē. c. vergētis ⁊
hanc declaracionem
ſic intelligo ſi tticus
fuerit hereticꝰ recep
tator fautor vel defē
ſor ⁊ habuit filium
et filiam vtrqꝫ ipſo
rūꝫ ſubiacebit ꝓhibi
cioni ⁊ ſi ille filiꝰ ha
beat filiuꝫ ipſe nepos
ex filio ꝓhibicioni ſb
iaceat ſed ſi filia habe
at filium nepos ex fi
lia non ſubiaceat hu
ic ꝓhibicioni. Item
ſi mulier aliqua ē he
retica ⁊ habeat filios
ſoli filij includuntur
hac prohibicōne ſed
nepotes ex filijs non
et hoc intendit hec d
claracio ⁊ hoc ſcdo
caſu cū mater fuit he
retica intelligas veruꝫ ſi pater fuit catholicus ut eiꝰ reſpec
tus ñ habeat ⁊ facit in hoc ꝯtra id quod no. accur. C. ad
l. iu. maieſ. l. quiſquis vbi dicit ꝙ eadē pena cuꝫ mulier cō
mittit crimen leſe. maie. quo ad deſcēdētes ſicut cuꝫ vir. Eſt
tañ ſciendum ꝙ vbi ā' non caueretur de deſcendētibꝰ per
maternam lineam illi nullo gradu ꝯprehēduntur ꝑ ſimaꝫ

fautores eorum ipſorumq́ꝫ filij uſq́ꝫ ad ſecundam generacionem ad aliquod beneficium eccleſiaſticum ſeu publicum officium admittantur quod ſi ſecus actum fuerit ſit irritum et inane primum ⁊ ſecundum gradum per paternam lineam cōprehendere declaramus per maternam vero ad primum dūtaxat volumus hoc extendi. ¶ Hoc ſane de filijs ⁊ nepotibus hereticorū credencium et aliorum huiuſmodi qui tales eſſe vel eē tales deceſſiſſe ꝓbātur intelligendū eſſe videtur non autem illorum quos emendatos eſſe conſtiterit et reincorporatos eccleſie vnitati ⁊ ꝓ culpa huiuſmodi ad mandatū eccl'e penitenciam recepiſſe quam ipſi vel iā perfecerunt vel humiliter proſecucioni eius

inſiſtūt vel parati fuerint ad recipiendam eandem. ¶ Item

Inquiſitores heretice prauitatis ab ap. ſe. ſeu alio vel alijs quibuſlibꝫ deputati de hmōi crimine inquirere contra epiſcopos nequeunt. aut eius pretextu procedere cōtra eos niſi in litteris cōmiſſionis apoſtolice ꝙ hoc poſſint contineatur expſſe. Si tamen inquiſitores ipſi epiſcopos vel alios ſuperiores prelatos ſciuerint vel inuenerint circa crimen hereſeos cōmiſiſſe aut eos de hoc diffāmatos exiſtere. vel ſuſpectos id tenebuntur ſedi apoſtolice nūciare. ¶ Item

Per hoc ꝙ negocium heretice prauitatis alicui vel aliq̄bus ab ap. ſede generaliter in aliqua prouincia ciuitate vl' dioc.

ciuris vel hominis vt. j. de pen. vbicūq́ꝫ. h ꝙ filij etiā filiarum includerentur videbatur ꝓbari ꝑ decre. s. de pen. in quibuſdam ꝗ ſacri vbi punit poſteritates ⁊ .j. ti. ꝑx. c. vno ⁊ videbātur illi puniri ⁊ per verba ⁊ per mentē. per verba q̄a ſunt deſcendētes ⁊ a verborum ſignificacōne nō ē recedendū .ff. de le. iij. l. nō aliter et differencia agnacionis et cognacionis hodie videtur ſublata i auten. coll. ix. de hered. que ab inteſ. de. fe. et de mente idem videbatur quia voluerat cōſtitucio punire hereticum in filijs ꝑ xvij. q. iiij ꝗ ſed qui ⁊ ff. ꝙ metus ca. l. iſti quidē ſi enim ex vnica filia nepotem haberet ⁊ ille non includeretur nō puniret in filio. Idem videtur de mēte. ideo ne quis ducat filiam heretici in vxorem. ſicut enim vir infidelis ſaluatur per mulierē fidelem ſic ⁊ dānari poſſet. ar. de diuor. gaudemus vnde qui emit mācipia de origine ſolet querere ff. de edi. edic. quod ſi nolit ꝗ qui mācipia ſed de iur. ſecus ē vt in ꝑdicta dec. vbicūq́ꝫ j. de pen. niſi vbi alius cauetur vt hic ⁊ benē facit. ff. de ſena. l. liberos vbi dicitur ſenatores vocari debere ipſos ſenatores ⁊ filios eorum ⁊ nepotes natos ex eis nepotes vero ex filiabus nati ſenatores non dicētur ſed patris ſui cōdicionem ſequentur. a. ¶ Primū ⁊ ſecūdū gradum. i. filios ⁊ nepotes ⁊ hoc patꝫ etiam ex ꝗ ſe. ⁊. s. e. ut cōmiſſa ad fi. ⁊ ē caſus quo filius punit propter delictum pr̄is de hoc dix. s. e. c. ij. h. ¶ Volumus s. dixit declaramus. h dic volumus quia in quantū punit deſcendētes per maſculinū declarat ius vetus ignotum deſcendentes per femminū ſtatuit ius nouum ad idem. j. de pen. vbicūq́ꝫ ⁊ bene facit hec littera ad queſtionem qua queritur an filij illegitimi includantur hac ꝓhibicōne ⁊ vide ꝙ

non quia nō ſunt in pr̄is poteſtate inſti. de nup. circa fi. ſed ꝙ poteſtas nil operetur ꝓbat h littera que punit deſcendentes per maternam lineam primi gradus cū tamē filius in potāte matris nō ſit ⁊ h equū ne plus habeat luxuria ꝗ̄ caſtitas in auten. de reſti. ⁊ ea que pa. in fi. coll. iiij. licꝫ interdum ſecus. s. de biga. ꝙ circa verum eſt tam ꝙ iſti alio capite ꝓhibentur ⁊ a ſucceſſione ut. s. q̄ fi. ſit. le. per venerabilem i fi. ⁊ ab honoribus. lxi. per totum. s. de fi. preſbi. per totū. c. ¶ Eſſe nūc quia viuūt d. ¶ Reincorporatos quia lapſi fuerant ſimpliciter nō relapſi de quo dic. ut. s e. ti. accuſatus. c. ¶ Inſiſtūt ad h. s. de ten. ord. ex tēore ⁊. s. d fur. c. ul. f. ¶ Parati ex quo non ſtat per eos non eis debet imputari d hoc. s. de eo qui mit. in poſ. c. j. ⁊ ij. ¶ Inquiſitores. inquiſitor ipſe ſup hereſi ſine ſpeciali mandato non inquirit contra epm ſed ſi eum culpabilem ſciuerit nūciabit pape. h. ¶ Quibuſlibet. d quibus minus dubitat. j. ¶ Apoſtolice. no. hanc litteram nō dic in litteris cōmiſſionis apoſtolice vel aliorum a quibus deputati fuerunt ſm quod dixerat in prin. per quod omiſſum videt ꝙ inquiſitor deputatus ab alio ꝗ̄ a papa etiam ſi habeat expreſſum mandatum inquirē non poſſit cōtra epm et licet antiqua iura dicant ꝙ ſinodus audit cauſam criminalē epiſcopi licet diffinicionē ipā reſeruet. iij. q. vi. accuſatus ⁊ .c. ſe. v. q. iiij. duodecim. tam cōmittere non poterunt in hoc caſu ⁊ iſti inquiſitores non poterunt inquirere etiam vt inſtructā remittāt cauſam. s. de ap. cōſtitutus quia non ſolum diffinicio ſed ꝓceſſus ⁊ inquiſicio eſt ipſi interdicta per hoc. c. h. ¶ Expſſe quantumcūq́ꝫ igitur ſint verba expreſſa generalia puta

vt inquirere poſſit ꝙ quicumqȝ cuiuſcūqȝ cōdicōis dignitatis aut ſtatus non inquirit ꝯtra epiſcopos niſi id exprimatur ergo ecce prerogatiuam epiſcopoꝝ ad idē .j. de ſen. ex. cō periculoſum .l. ¶ Mundare ꝙ cito potuerūt ꝓpter periculum qđ ex facto poſſ inſurgere ꝯcor. ſ. e. li. de cleri. egro. c. vno m. ¶ Per hoc generaliter bene dicit q̄a ſecus eſſ ſi fieret certis criminibus et perſone ſpecialis cōmiſſio quantū eſt ad iſtam cauſam preiudicaretur ordināriе poteſtati vt. ſ. de of. legati. ſtudiu ſti. quia generi per ſpeciem ꝺc. j. ꝺ re. iur. gener. cū ſuis cō. ꝯ. ¶ Delegata ſi forte habēt delegatā ab homīe quod accidit in ordinario non tamen tūc cū papa eum mouet ſuū officium exercit. idē quod dic vt. ſ. de of. ordi. ſicꝫ ꝛ. c. grauis vl' habent delegatam a iure ſicut eſt videri i h crimīe ſup exemptos ſ. e. ti. ad abolendā in fi. b. ¶ Diuiſī ſic plures inquiſitores cōmuniter ꝛ diuiſim de hoc crimine cognoſcere poſſunt. ſ. e. vt officium ſaluo eo qđ dicitur .j. e. multoꝝ i clem. c. ¶ Teneant nota ꝙ nō dicit poſſint vnde non relinq̄tur eoꝝ voluntati cūius h neceſſitati ſubicit. d. ¶ Veritas iueniri ad quod elaborare iudex debet. xiiij q. ij. quamq̄. ſ. de ꝓ bac. quī ꝯtra ſed qđ dices ſi proceſſus iſti inueniantur eſſe contrarij tūc cōſiderabūt qui vero ꝓximiora loquantur ꝛ per ipſoꝝ dicta ſe iudices

delegatur dioceſanis epiſcopis quam ꝛ ipſi auctoritate ordinaria vel delegata ſi habent in eodem ꝓcedi valeant. nolumus derogari ¶ Verū ut dictū inq̄ſitionis negocium efficacius melius vtiliuſqȝ procedat cōcedimus ꝙ p epiſcopos ipſos et p inquiſitores de facto eodem inquiri valeat ꝯiter vl' diuiſi ꝛ ſi diuiſi proceſſerint teneantur ſibimuicem cōmunicare proceſſus p hoc poſſit melius veritas inueniri. et niſi hoc caſu inquiſitores in ſīne ꝯplacione dioceſanis vel econtra duxerint deferendū p vtroſqȝ ſimul ſententia proferatur i qua ferenda ſi non ꝯuenerit per vtroſqȝ negocium ſufficienter inſtructum ad ſe. ap. remittatur. ¶ Siue aūt ordinaria ſiue delegata epiſcopi poteſtate ꝓ-

informabunt. ſ. de teſtibus in noſtra. ff. de teſti. l. iij. ꝯ. di. ergo ſolis ſi autē epūs ſm ſuum ꝯnunciare volt proceſſum inquiſitor ſm ſuum quid iuris .j. ſequitur. c. ¶ Deferendū ad idem. ſ. de ſh̄ p. paſtoral. f. ¶ Sententia licet ergo ꝺ vnius delicto inquiratur per plures etiam diuiſī vnica tū ſententia fertur ꝛ ſit non ob. ſ. de offi. le. licet. ff. nau. cau.

ſta. licet vbi dicitur ꝙ de delicto vnius ſepius non queritur quia illa loquitur quando iam pnūciatum eſt quod dic iuno. ij. q. v. habꝫ hoc ꝯpiū ꝛ. ſ. de accuſac. de hijs. g. ¶ Remittatur quid iur. al' cū iudices diſcordant habet. ſ. de re. iud. c. vl. b. ¶ Iura cōia. ſ. ꝛ .j. hoc. c. fi. b. ¶ Ordinaciones etiam h volumine nō inſertas dummodo non hijs cōſtitucōnibus cōtrarias .j. e. c. vl. in fi. ſunt eī ibi reſeruate ꝛ de hijs loquitur prohemiū huius libri in fi.

cedant illum in ꝓcedendo modum obſeruent quem inquiſitores poſſunt et debent per iura cōia vl' p ſpeciales cōceſſiones ſeu ordinacōes ſe. ap. obſeruare. ¶ Idem.

Ut inquiſicōnis negocium ꝯtra hereticam prauitatem ad dei gloriam et augmentum fidei noſtris temporibus proſperetur leges quaſdam p fredericum oliꝫ romanorū imperatorē tunc in deuocōe romane pſiſtentem eccleſie promulgatas quatenus dei et eccleſie ſancte ſue honorem promouent et hereticorū exterminiū proſequūtur ꝛ ſtatutis canonicis non obſiſtunt approbantes et obſeruari volētes vniuerſos ſeculi poteſtates et dominos tēporales ac principū terraꝝ ciuitatū alioꝝqȝ

¶ Ut inquiſicōis primo approbat et ſeruari precipit leges canonibus nō ꝯtrarias per fredericū cōtra hereticos ꝓmulgatas. ſecundo precipit rectores locorūm parē inquiſitoribus ordiario vel alteri corum in inueſtigacione capcione cuſtodia ꝛ puniciōne hereticorū et fautorum ſuorum eorūm ꝓclamacionibus vel appellacionibus non obſtantibus ita tamē ꝙ de illo crimine cum ſit mere eccleſiaſticum nec iudicent nec cōgnoſcant cōtra facientes ꝛ nō parentes ꝛ eoꝝ fautores excōicat quam ſi per annū ſuſtinuerint vult eos vt hereticos ꝯdemnari h dic b. ¶ Leges quaſdam has leges fert ꝙ clemens ſub bulla redegerat ſed eas aliter nō habemus quo ad verba habemus tamē quaſdam auten. frederici de quibus etiā forſitan intellexit h boniſac. C. de epi. auten. ſtatuimus ſignata ſup. l. iubemus. C. de hereti. auten. ſi ſtatuimus ſignata ſup. l. iubemus. C. de hereti. auten. credentes auten. ſi vero dñs. ꝛ autē. gazaros habebamus etiam olī quandam ipſius cōſtitucionem in .v. ꝯpila. que incipiebat hac edictali. al' hac decretali erat ſub ti. de ꝯſti. ꝛ ea demū cōpil. que incipiebat gazaros ſub ti. de hereti. l. ¶ Tunc hoc dicit quia poſtea receſſit a deuocione romane eccleſie

et per innoc. iiij. in c. aul. fuit depoſitus ob certas cauſas. ſ. e. li. de re iudi. ad apoſtolice. in ¶ Quatenus ergo alias non approbat quia non tenet ſecundum contrarium ſ. di. c. i. et facit quod nota. xxvij. di. ſi. quid veri. xix. di. c. i. in. ¶ Nominibus decorum. ſ. de elec. fundamenta. e. li. o. ¶ Fideles quis enim fidelis qui non doleat fidelem. j. de preſ. feliciter ad fi. p. ¶ Catholicos. vnde non pro iudeos hereticos vel paganos qui quo ad predicta ſuſpecti ſunt et eſt ſi. ſ. de iudeis c. penult. q. ¶ Vel eorum aliqui hodie dicuntur. i. cle men. c. ti. multorum. ſ. ſane et ſ. ſequenti. x. ¶ Indilate. nota quod ſentencia lata ſuper crimine ſtatim dilacione poſtpoſita mandata eſt execucioni quod idem probatur. ij. q. i. ſicut de pe. di. i. adam fallit in caſibus no. xi. q. iij. cum apud quid iuris de aliis ſentenciis latis ſuper perſonalibus vel realibus actionibus no. ſ. de of. del. quere(n)ti. s ¶ Puniendos quid ſi inquiſitor et ordinarius diſcordant in mandato quia vnus mandat puniri per ſe condenatum alter mandat relaxari per ſe abſolutum ſatis videtur ſuperſedendum donec conſulatur papa. ſ. c. proxi. a. ¶ Ordinacionem. de ordinacionibus loquitur innoc. alex. et clemens. que ſunt reſeruate. j. c. vl. b. ¶ Imperialem ipſius frederici quam non habemus ſed approbatam e. ſ. i. prin. c. ¶ Quoquomodo. i. principaliter vel incidenter decorum ſ. de ord. cog. tuam. ſ. qui fi. ſint le. ſato. cum ſi alias tamen cognoſcit iudex incidenter quod non cognoſcit principaliter. C. de iudic. quociens. ſ. de teſti. in inte. c. pen. cum ſuis con cor. d. ¶ Cognoſcant

locorum rectores quibuſcumque dignitatibus vel officiis aut nominibus cenſeantur requirimus et monemus vt ſicut reputari cupiunt et haberi fideles ita pro defenſione fidei diocesanis epiſcopis et inquiſitoribus heretice prauitatis a ſede apoſtolica deputatis aut in poſterum deputandis pareant et intendant in hereticorum credencium fautorum receptatorum et defenſorum ipſorum inueſtigacione capcione ac cuſtodia diligenti cum ab eis fuerint requiſiti et vt prefatas perſonas peſtiferas in poteſtatem ſeu carcerem epiſcoporum aut inquiſitorum dictorum vel ad locum de quo ipſi vel aliqui ex eis mandauerint infra eorundem dominorum poteſtatem vel rectorum diſtrictum ducant vel duci faciant ſine mora vbi per viros catholicos prefatis epiſcopis ſeu inquiſitoribus vel eorum aliquo deputatos ſub arta et diligenti cuſtodia teneantur donec eorum ne

gocium per eccleſie iudicium terminetur. Et que de hereſi a dioceſano epiſcopo vel inquiſitore ſeu inquiſitoribus condempnatos prefati poteſtates domini temporales ſiue rectores vel eorum officiales ſeu nuncios ſibi relictos ſtatim recipiant indilate animaduerſione debita puniendos non obſtantibus appellacionibus ſeu proclamacionibus predictorum neque ac filiorum cum tam ſecundum ordinacionem predeceſſorum noſtrorum quam ſecundum legem imperialem appellacionis et proclamacionis beneficium expreſſe ſit hereticis et credentibus ac eorum receptatoribus fautoribus et defenſoribus interdictum. Prohibemus quoque diſtrictius poteſtatibus dominis temporalibus et rectoribus eorumdemque officialibus ſupradictis ne ipſi de hoc crimine cum mere ſit eccleſiaſticum quoquomodo cognoſcant vel iudicent ſiue captos pro eodem crimine abſque dictorum epiſcoporum ſiue inquiſitorum

no. quia licet regulariter de qua re iudex cognoſcit pronunciare debeat. ff. de iud. l. q. re. ſ. de ci. poſ. cum ſup. tamen hoc fallit interdum ſicut cum delegans reſeruat prolacionem ſentencie. ſ. de of. del. ſuper queſtionum ſinodus cognoſcit de cauſa criminali epiſcopi et non pronunciat iij. q. vi. accuſatus et c. ſe. v. q. iiij. duodecim idem in caſu. ſ. de ſex p. cum contingat vbi ad ſui inſtructionem de iuriſdictione cognoſcit is qui ſuper illa non pronunciat hic tamen vtrumque expreſſe vetat. i. ſcz. cognicio et pronunciacio quia iudex huius rei non eſt capax et con cor. j. de ſe. ex ſi. iudex e. ¶ Indirecte. ad idem ſ. e. ſtatutum. j. ſ. ¶ Scienter ignorantes ergo non ligat conſtitucio ad idem. ſ. e. ij. in prin. et c. vt commiſſi in fi. et c. decreuit. etc. g. ¶ Percuſſum nota canonem late ſentencie et quia non reſeruat abſolucionem pape ordinarius abſoluere poterit. ſ. de ſe. ex nuper. h. ¶ Condempnet ad idem ſ. e. cum contingat

Cum ſecundum leges bona hereticorum ipſo iure ſunt confiſcata quod probatur triplici ar. legali. ſed apprehenſio bonorum fieri non debet per iudicem ſecularem niſi prius pronunciatum fuerit ſuper crimine per iudicem eccleſiaſticum qui hoc poſſit. h. ¶ Nature contrarias in quibus ſexus perdidit formam et zelus eſt tale quod non proficiat ſcire venus mutatur in aliam formam. C. de adul. l. cum vir et omnium carnalium criminum peſſimum eſt vſus contra naturam. xxxij. q. vij. adulterij. et ſi totius mundus vterer illo vicio non excuſat. e. c. ci. et queſtione flagicia. l. ¶ Corpore ſo per hoc faciat ad poſitum. in ¶ Perdat

aut ſaltem alterius e
orundē liceāt vel mā=
dato a carcere liberēt
aut execucionem ſibi
ꝓ huiuſmodi crimīe
a dioceſano vel īqui=
ſitoribus ſeu in quiſi=
tore iniunctam ꝓmp=
te ꝑut ad ſuū ſpectat
officium facere ſeu ad
implere detracdent vel
alias dioceſanorū aut
inquiſitorum iudiciū
ſniaꝫ ſeu ꝓceſſꝰ direc
te vl̄ īdirecte impediē
ꝑſumant. ¶ Si quis
vero de p̄dictis potāti
bꝰ dnīs tpalibꝰ recto
ribꝰ ł eoꝝ officialibꝰ
vel balniuis cōtra pre
dicta fecerit a p̄fato ſi
dei negocio ſepefatis
dioceſano ep̄o ł iqui
ſitoribus incumbenti
ſeu oppone forte ꝑſū
ſerit vel ipſū aliqua
tenus impedire necn̄
et qui ſcienter in pre
dictis dederit auxiliū
conſilium vel fauorē
excōcacionis ſe noue
rit mucrone percuſſum
quam ſi ꝑ ānum am
mo ſuſtinuerit ꝑtinā
ci ex tunc velut hereti
cus ꝯdēnet. ¶ Item.
Cum ſcd̄m leges
ciuiles nephari
as nature contrarias
inceſtas nupcias ꝯtra
hens eoipſo ſuarū do
miniuꝫ rerum perdat
et mulier humanam
legem tranſgrediens
et preſertim parētibꝰ
ſuis non cōſencienti=
bus raptoris nupcias
eligens bona omia q̄
per legem ſibi obuene
rant a raptore ac aliſ
cōſortibus raptus ip
ſo iure amittat certo
qꝫ caſu deferantur i fi=
ſcum ac eaꝫ illicitas
ſpecies tranſuehens ā
rerum vectarum pro
fectionem omittens e
arundem ſpecierum ⁊
reruꝫ ꝓprietate hoc ip
ſo priuetur ⁊ fiſco re
rum et ſpecierum dic
tarum ꝓprietas acq=
ratur bona hereticorū
qui grauius horribi=
lius ac deteſtabilius
qꝫ predicti delinquūt
ipſo iure de fratrum
noſtrorum cōſilio de=
cernimus ꝯfiſcata.
Confiſcacōis tamen
hmōi execucō vel bo
norum ipſoꝝ occupa
cio fieri non debet per
principes aut alios do
minos tēporales iux
ta ſ̄ſ̄ ꝑpe predeceſſoris

C. de inceſt. nup. l. cū ancillis ⁊ l. ſe. ⁊ l. cū ſi quis. ff. de ritu
nup. l. inceſte ⁊ inſti. de nup. §. ſi aduerſus. n. ¶ Et muliē
repete ⁊ cū ſm leges ciuiles mulier ⁊c. quare hoc dici vi
debis infra et dic mulier ingenua. C. de rap. v. l. vna §. ⁊ ſi
quidem in ancillis eīn ⁊ libertinis non habet locū pena bo
norum vt ibi. o. ¶
Humanā aꝫ legē. C.
de rap. v. l. vna ⁊ be
ne dicit humanaꝫ i.
ciuileꝫ qꝛ ſm canonū
legem ſecus rapta ei
ſm nos licite cōtra
hit cū raptore ſi prio
diſſenſus tranſeat in
cōſenſum xxxvi. q. ij.
tria ⁊ c. ſe. ⁊ . ē de ra
ptore. c. penl. ⁊ vi. p
¶ Conſortibus. di
lecti vt qꝛ comitati
ſunt raptorem in inua
ſione vel rapina vt i
predicta. l. C. de rap.
v. l. vna §. penas. au
tem. q. ¶ Ipſo iure
propter hoc facit ad
propoſitum ⁊ habes
hoc i auct. de ra. mu.
q̄ ra. nu. in ſi. col. ix. r.
¶ Certoqꝫ caſu cum
parentes mulieris n̄
ſupſūt nec aliꝰ eoꝝ vl̄
ſi ſupſūt ipi vl̄ alter
cōſēſerūt talibꝰ nup.
h̄ caſu bōa deuoluūt
ad fiſcum vt i p̄dicta
auc. de ra. mu in fi.
ſ nūq̄d de iure canoi
co hēbꝰ loc̄ pēa tn̄ ſm
canōnes licite ꝯtrahat ut
ſ. dixi no. xxxvi. q.
ij. de puellis alle. §. q̄
bus qꝛ pena iſtum lo
cuꝫ non habebit. ſm
canōes ſm quos ceſ
ſat interdictuꝫ niſi cū
ſponſa alterius rapi
tur xxvij. q. ij. ſtatuti
et accedat quod no.
ꝑ. q. iij. §. notandū in
fi. de ſecundis nup. c.
penl. ⁊ vi. ⁊ ſm hoc
bene dixi. ſ. repete. ⁊
cuꝫ ſm leges ciuiles
quia ſm canones cō
tra. ſed ſatis videtur
qꝛ licet ſm nos tene
at matrimoniū pena
legis locum habeat i
hijs que nō eſſent de
temporali iuriſdictione eccleſie cū eīn ille ibi tractet de lucro
captando ibi nō de diminucione ſui patrimonij ⁊ pena il=
la ſibi per legem obueniat quare lex eo qꝛ cōfert priuare n̄
poteſt ⁊ accedat quod dixi. j. de re. iur. c. ij. ſecꝰ forte i pe=
na de qua in predicta dec. vi. de ſis. nupc. ibi eīn ꝑuat lex
eo qꝛ non attulit. a.
Illicitas. ut is qui d̄
fert arma ferruꝫ ⁊ ſi
gamma ſarracenis de
iude. ita quorundam
h. ¶ Omittens hoc
habet locum in priua
to. ff. de vecti. l. ſi. §. di
uus in milite non vt
C. e. ti. l. iij. hēs h̄ qd̄
h̄ dī. ff. e. ti. l. cōmiſſa
C. e. ti. l. omniū. ⁊ l.
ſi quis cū. ſi. c. ¶ Bo
na hereticorum ſecus
in bonis eccleſiaruꝫ
i quibꝰ intitulati erāt
ipi heretici vt in cle.
e. ti. volētes poſt ꝑ n.
d. ¶ Grauiꝰ. ergo ſūt
grauiꝰ puniēdi xxiij.
q. i. non afferamꝰ. c.
¶ Quam p̄dicti. ſ.
cōtrahēs nephariias
nupcias rapta q̄ cuꝫ
raptore cōtraxit trāſ
uehens illicitas ſpe=
cies vel rerum vecta=
rum ꝓfeſſionē omit=
tens. ſ. ¶ Ipſo iure
determinatū ſit ergo
qd̄ olim dubitabat
per decre. ſ. e. excōica=
mꝰ. i. ij. ſſen. vbi di=
cebat ita qꝛ bona dā
natorū ſi laici fuerūt
cōfiſcentur intelliga
mus ergo ꝯfiſcentur
ipſo iure. vt h̄ vides
et intelligo ipſo iure
cōfiſcata a tempe cō
miſſi criminis. C. e. ti. l.
iij. Idem dico in cri
mine le. ma. ff. de do=
nac. l. donaciones. ſe
cus eſt in alijs crimi
nibus. ff. de donacio
ne. l. pꝰ contractū ⁊ pu
to ꝯfiſcacionem hāc
locum habere eciaꝫ ſi
ille catholicos filios
habeat. Et iſte textꝰ
non diſtinguit ſuper
hoc tamē fuerūt opi
niones no. ſ. e. titulo

vergentis.g. Declaracionem quā hodie nō habem⁹.h. Eccleſiaſticam ſecularis cū ſup hoc eccleſiaſtico crimie iudicare non poteſt.ſ.e. pr.§.penl'.

Statuta in prima parte vſq̄ ibi iubemus concedit i negocio inquiſicōnis heretice prauitatis procedi ei poſſe ſimplicit ⁊ de plano. In ſecunda dic q̄d iur. ſi ex pub licacione nominū ac cuſatorum ⁊ teſtium ipſis periculū imnēt et quid ſi non imme ret ⁊ fictiones vitari precip⁹ ne dicatur pi culū vbi non eſt vel econuerſo. In tercia ibi conſtitucōnes ſtatu ta predeceſſorū ſuoꝝ ſup hec negocio edi ta hijs conſtitucionib⁹ non aduerſa corrobo rat.h. Quedā al quondam al.quedā l.poſſit non dicit per quos intelligo ergo et per inquiſitores d putatos a papa ⁊ p ordinarios et per de legatos ad hoc.ſ.e. ti.per hoc in ſi.in. Figura diſtinxerunt moderni qui no.iſtā materiam.ſ.de accu. olim. Innoc.⁊ oſti. guil.i ſpe. de iquiſicōe.§.nūc tractemus.v. quid igitur ſi autem det potās procedendi ſimpliciter de plano et ſine iudiciorū ſtre pitu. an addatur ibi illud verbum ſine iu diciorum figura. vt i primo caſu omēm iu diciarum ordinē ſer uare teneatur i libel li oblacione in excep cionibus. dilacionib⁹ lit conteſt. iuramenti et teſtiū recepcōne ⁊ ſē tencie placē ⁊ alijs. Sed opabūtur illa verba q̄ ſi aliquid o mittatur nō ideo vi ciabitur proceſſ⁹ ⁊ ma gis poterit pcium ad uocatorum ⁊ teſtiū i utilem ſtrepitū refre nare tam omittere ī

noſtri declaracionē an teq̄ per epiſcopū loci vel aliam perſonā eccleſiaſticam que ſuper hoc habeat poteſtatē ſentēcia ſup eodē crimine fuerit promulgata

Statuta· Item quedam feli· recordacōis innoc· alex· et clemen· predeceſſoꝝ noſtrorum quibuſdā declaratis ⁊ additis recenſentes decedim⁹ q̄ in inquiſicionis heretice prauitatis negocio procedi poſſit ſimpliciter ⁊ de plano et abſq̄ aduocatorum ac iudiciorum ſtrepitu ⁊ figura· Iubemus tamen q̄ ſi accuſatorib⁹ vel teſtibus in cauſa hereſ interuenientib⁹ ſeu deponētib⁹ propt̄ potenciā perſonarū cōtra quas inquiritur videant epiſcopus vel iquiſitores graue periculum immere ſi contingat fieri publicacionē nominū eorundem ipſorum nomia nō publice ſed ſecreto coram dioceſāo epiſcopo vel eo abſente ipſius vicario quando inquiſitores procedunt quādo vero procedit epiſ coram inquiſitorib⁹ ſi haberi cōmode poſſit copia eorūdē nihil omnin⁹ ſiue epſ ſiue iqſitores proceſſerit aliq̄bus alijs perſonis puidis et honeſtis viriſq̄ peritis quas ad hoc vocari et eis totum proceſſu ſup quo deliberandum eſt ſerioſe manifeſtari ac integliter explicari et de ipſorum conſilio ad ſentenciam vel cōdemnacōnē procedi volum⁹ exprimantur ſicq̄ nō obſtantē q̄ illis contra quos huiuſmōi depoſuerunt nomina ipſorum non fuerit publicata adhibeat ad dgnicionē iudicis iſtruendam plena fides depoſicionibus teſtium eorundem. Et vt eorundem accuſatorum et teſtium periculis efficacius occurratur et caua⁹ in inquiſicionis negocō procedatur p̄ſentis conſtitucōnis auctoritate · permittimus q̄ epiſcopus vel inq̄ſitores ſecretū poſſint indicere illis quibus vt premiſſū ē proceſſū

poterit lit.cōteſt.vel aliud ſubſtāciale quod eciam de cōſen ſu parcium obmitti nō poſſ vt no.ſ.de of.del.de cauſis.ſ. e.li.de re iud.c.vl. In ſecūdo caſu quādo additur ibi ſine figura ut ſ nullum ordinē iudiciarum ſeruare tenetur ad hoc.C.de lati.li.tol.l.vna.§.ſiſq̄ modo ij.tūc enim ſufficiet ſentēcia q̄uis obmiſſa ſolēnitate ut pbatur ⁊ no.C.quoꝝ le. l.vna hodie dic vt in cle.de v.ſi ſepe et vid quod ibi no.in quinta glo. Sed dubitari ſolet an inferior a ppā ciuiꝫ legatus i caſu al nō permiſſo a iure poſſit cognoſcē de aliq̄ cā vel eam cō mittere de plano ſū marie ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij et videtur q̄ non abſurdum eēt eſſ dicet q̄ minor legem iudiciorū al maiorū tot vigilijſ et laborib⁹ admuēta tollere poſſit de elec. eccl'ia noſtra. ij.xxi. di. iferior.C. de inof ſi.te.ſi quādo.licꝫ ſuc ceſſō additionis q̄ pari fugit poteſtatem illā tollē poſſit.ff.ad tre: belli.ille a quo.§.tēpe ſtiuū.ſ.de elec.inno tuit.ſ.e.li.de cōceſ.p̄ ben.c.ij.⁊ ipſe idem conditor qui cōdidit ſ.e.li.de ſ̄he p.ſtatu: tum ⁊ preterea regu la dicit beneficiū iu ris nemini denegari debere.j.de reg.iur.l dulcium xxviij.dj.de hijs. In contrariū q̄d poſſit videtur quia legatus omia poteſt q̄ papa ſpecialiter ſibi non reſeruat gerit ei vices eius ⁊ ſi eſt de latē maj⁹ cib⁹ poſt principem imperium cē ſetur habere.ſ.e.li. de elec.ſi abbatem. Item legatus quan do ſibi uidetur ſm eq̄ tatem procedit.ſ.de tranſac.c.vl.⁊ dic ſtolus in ciuis locat videtur eſſe leg.ius

omnia que mihi licet. ff. q. i. aliud ad idem. ff. de of. ꝓ ↄſu. ſed in aliam in fi. dici poteſt per iura prius allegata ꝙ infe rior a papa etiam legatus iuris ſolemnitates quo ad hoc tol lere non poſſit in caſibus non expreſſis. vnde contra inferio res non ſeruātes ꝓdita ſūt appellacōnū remedia. ij. q. vi. per totū de ap. per to tū. ſolus autem princeps pōt ius alteri auferre. cōgnoſcit er go ⁊ omittat etiam legatus ordine iuris ſeruato. ad hoc. ſ. de ver. ſig. ſup q̄buſdā de iuriurā. ad nr̄a. ij. et. c. ego. ſſ. ad hoc. ff. de offi. ꝓ ↄſu. l. nec quicq̄. ꝟ. de pla no. ⁊. ꝟ. vbi decretū legatus enī habet in ſtar pro ↄſulis. ſ. de offi. lega. c. ij. e. li. et pro cōſul. ea que ↄia ſunt p̄ſidibꝰ ſeruare debet vt. i predicta. l. nec quicquā in fi. ⁊c. nec i generali de mā dacione videtur mā datū quod ſpecialiter mandatū non fuiſſet. ſ. e. li. de offi. vica. cū in generali. ⁊. j. de re gu. iur. c. in generali et de legatus a papa in cauſa ſibi dlegata maior eſt legato. de offi. legati. ſtudiuiſti et cardinalis. ſ. de offi delega. ſane. ij. ⁊ tamē tenetur ordinē iudi ciarij obſeruare. ſ. de iudic. exhibita de li bel. obla. c. ij. ⁊. iij. de lit. ↄteſta. c. vno. cū ſi. jo. an. n. ¶ Peri culum timeret mors vel detrūcacio ipſoꝝ vel filiorū vel paren tum ſuorū vel ↄua ſtacō ſubſtācie ipſoꝝ vel hijs ſimilia. a. ¶ Abſente. ergo ↄpoc. preſente coram officiali non fiet niſi forte vt corā honeſ ta perſona de qua ſe quitur ad idem. ſ. e. vt commiſſi. ſ. e. li. de of. or. c. i. in fi. de tem. ord. cū nullus. ꝟ. ij. co.

hmōi explicabūt et in eos ſi archana cōſilij ſeu ꝓceſſus ſibi ſub ſe creto ab eiſdē epiſco po vel inquiſitoribuſ patefacta preter eorū licenciam alijs patefe cerint excōicacōis ſē tenciam quā ex ſecre ti violacione ipſo fac to incurrāt ſi eis expe dire videbitur ꝓmul gare ſic tamen ꝙ inq̄ ſitores epiſcopum uel epꝰ inquiſitores nō ex cōmunicēt hac decau ſa · ſed ipſi ex miniſtro exnūc a nobis ſub vir tute ſancte obediencie precepto ad ſecretum huiuſmodi teneantur ¶ Ceſſante vero peri culo ſupradicto accu ſatorum ⁊ teſtiū no mina prout i alijs iu dicijs fit publicentur ¶ Ceterum i hijs ō nibus precipimus tam epiſcopos q̄ȝ inquiſi tores puram et proui dam intencionem hā bere ne ad accuſatorū vel teſtiū nomia ſup primenda ubi eſt ſecu ritas periculū eſſe di cant nec in eorum diſ crimen ſecuritatem aſ ſerant vbi tale pericu lum immineret ſup hō eorundem cōſciencias onerantes. ¶ Conſti tuciones vero ordina ciones ⁊ mādata alia prede. noſtrorum i ne gocio heretice prauita tis facta ↄceſſa ſeu eci am ad cōſulta reſpō ſa que conſtitucionibꝰ ſupraſcriptis ſup eadē editis p̄uitate non ob uient in ſuo volumē robore permanere. ¶

Bonifacius viij.

De ſciſmaticis.

A D ſuccidendos infructuoſoſ palmites peſ tiferos et nociuos q̄s quaſi ficꝰ fatua domꝰ de colūna ꝓduxit neſ cientes i ſemitis iuſti cie dirigere greſſus ſu os ad cor reūti et age re. penitencie dignos fructus. licet diucius expectatus Jacobū videlicet de colūna et petrum nepotem ipſi us olim ſancte ro. ec. cardinales ⁊ filios quō dam Johannis de co lūna fratris dicti Ja cobi ⁊ patris petri p̄fa ti poſteros et fautores et ſequaces eorum in iuiure altiſſi exurgēteſ

¶ Haberi poſſit ↄmodē. xxij. q. ij. faciat homo. ff. de ver. ſig. l. nepos. c. ¶ Promulgare. vbi ergo non fiet talis ꝓmul gacō licet iudicatur ſecretū reuelans excōicatus non eſſe. d. ¶ Epiſcopum. ſic. ſ. e. ti. inquiſitores. c. ¶ Judicijs. ſ. de accuſa. qualiter ⁊ quādo. ꝟ. debet ⁊ tradi debēt nomia cum dictis. vt poſſit ⁊ de falſo arguē ⁊ ſe ple ne defēdere ut ibi ta men ſi hoc obmitte retur parte tacēte nō puto viciari proceſſū ad hoc. ſ. e. li. de accu ſa. c. i. ⁊. ij. f. ¶ Di cant. ſi. ſ. de ſhep. cū contingat. g. ¶ Con ſciencias. ſic. ſ. e. li. de ſhep. ſtatutū. ꝟ. aſſeſſo rem. h. ¶ Permane re. non obſtāte eo ꝙ i huius ſexti libri vo lumnie inſerte nō ſiit ſunt enī reſeruate p hunc textū ⁊ de hijſ exemplifica quod di citur. ſ. i ꝓhe mio hu ius libri ad fi. vt ibi etiam dixi. A D ſuccidendos in prima par te pōnit arengā uſq̄ ad v̄. uidelicet in qua dicit ꝙ colūnenſes. Jacobus ⁊ petrꝰ eli cardinales ⁊ filij jo hannis fratris ſcilicet dicti petri diucius ex pectati noluerunt ad cor redire ſed in pro fundum maloꝝ dſcē dentes ſua aggraua bāt delicta quare va rias penas tulit i eoſ quas ad certitudinē preſenciū et memo riam futurorū hic in ſerit. Secundo po nit penas quas ꝓtulit i ipſos. Jacobū ⁊ pe trum uſq̄ ad v̄. ↄtra natos. Ibi tercio po nit penas quas tulit contra filios ⁊ poſte ros dicti. johīs vſq̄ ad v̄. omnē. Ibi quā to impoīt penas hijs qui de cetero de liber tate jacobū ⁊ petrū ꝓ cardinalibꝰ habue rit vel eis uſ p̄dictis

natis johannis fauorem ꝓbuerint vſq̄ ad v. ꝟ. ⁊ alia. Ibi quito ⁊ vltimo ratificat ⁊ innouat ⁊ cõfirmat predicta ⁊ ea precipit inuiolabiliter obſeruari ⁊ iubet ſimiles exceſſus puniri ſimilibus penis impoſterum hoc dicit. h. ¶ Infructuoſos. arbor enim que inutiliter terram occupat digna eſt excidi ⁊ in ignem mitti cẽſetur vt terra q̄ ſub nociua occupacõne inutilis arboris ſterilis habebatur per nouam plantacõnẽ ad fructificãdum culturã recipiat cõgruẽtem vt ẽ. de do. ⁊ cõtu. vniuerſitatis in ꝑn. in parte decaſa. l. ¶ Ficus. fatua. mathei xxj. luce. viij. cum eſuriẽs veniſſet ad ficum non inueniſſet ibi fructum ꝑpetua ſterilitate ſua maledictione illam dãnauit xxiiij. q. iij. ꝟ. ſi qui pro peccatoribus. in. ¶ Domus non dãnat totam domum ſ͂ quoſdã infructuoſos eẽ palmites ex domo ut. ẽ. dixit et qui ſunt illi. j. dicit. n. ¶ Ne ſcientes. dauid i pſalmo Saluum me fac obſcurentur oculi eorum ne videãt ⁊ dorſum eorum ſemp incurua nec dixit pſalmiſta id optãdo. ſed iudicando. xxxvij. di. ꝟ. vt itaq̄. o. ¶ Juſticie cum ſederit iuſtus ſuper ſedem non aduſabit ſibi quicq̄ maligni. C. de ſum. tri. in epla. inter claras vnde pſalmiſta. Fiant vie eorũ tenebre et lubricum ⁊ angelus dñi perſequẽs eos xxiij q. iiij. ꝟ. Item qui per ꝓphetã. a. ¶ Cardiales q̄to maiores erant i gratia beneficiorum ſe cõtra eccleſiam erigẽdo grauius puniri debebant de pe. di. ij. pñcipium ⁊ nõ debẽt cardinales dãnari niſi cũ to numero teſtiũ epiſcopus cardinalis lxxij. pbi

ter cardialis. xliiij. diaconus cardinalis xxvij. ij. q. iiij. preſul. et forte hũc numerum ſeruauit hic papa et forte non. nec enim aſtringebatur lex enim iudicari ſibi potuit ſed imp̄ii nõ potuit. ſ. e. ti. de ſſe p. c. vl. C. de legi. l. dig. vox. ẽ. de elec. innotuit. b. ¶ Profũdum. ẽ. de uo. ẽ. non ab homine. c. ¶ Tunicam. inde domini veſtimentũ ſciſſũ nõ fuit ſed ſuper eũ iactauerunt ſortem joh. xix. xvi. q. vl. ſicut domini veſtimentum per quod denotatum fuit q̄ eccleſia ſcindi nõ debz que i unitate tota cõſiſtit vt ibi ⁊ xxiiij. q. i. per totum. d. ¶ Gladiũ ſũptum de pſalmo. Miſerere mei deus. ⁊ habes in cano. de pe. di. i. periculoſe vnde ⁊ ſicut gladio ſicut ⁊ lingua q̄ſ occ. l. di. ſi quis viduã. e. ¶ Inſana de ſũ. tri. dãnamus in ſi. f. ¶ Vtebantur primo ſigillo poſt depoſicõnẽ vti non debebant. ad hec. ẽ. de ap. vt nſm. g. ¶ Signum. cum podius ſit detrauiĩ extimandum. xxiiij. q. iij. cum ſancti. h. ¶ Lacerare. habet enim hoc ꝓprium antiqui hoſtis inuidia vt quos i ꝓpriorum actuũ ꝑpetracione deo ſibi reſiſtente deicere nõ valet opiniones eorum falſas ſimulando dilaceret ij. q. v. habet hoc ſũi. ¶ Reſponſum. ſi. C. ſi quis impe. male. l. vna de pe. di. ij. ſi enim inquit. h. ¶ Veritas que ſemp vincit viij di. veritate. l. ¶ Cauſis eas non expreſſit nec habuit neceſſe exprimere ad idem. ẽ. de re iud. ſicut. m. ¶ Expoſitis. ad idem. ẽ. de iudici. ſ. ita quorundã n. ¶ Publicatis. labores ergo impiorum iuſti edent ⁊ theſaurizabũt iuſtis eorum diuicie ſ. xi. ꝑuerbiorum

ſpiritualiter ⁊ temporaliter cõtra eos duximus procedendũ. Cõſequenter dictis jacobo et petro deſcendentibus in profundũ malorum ⁊ molientibus inconſutilem tunicam domini ſancte videlicet eccleſie ſcindere vnitatem et vt gladium acuentibus linguas ſuas et prorumpentibus non tã in verba blaſphemie ⁊ ſciſmatica q̄ inſana que i ſcriptis redacta ſub ſigillis quibus anteq̄ eſſet depoſiti vtebantur per vrbem ⁊ diuerſa mundi climata deſtinarũt exiſtimantes loquacitatẽ facundiam ⁊ maledicere cõſcientie bone ſignum ⁊ cõficta materia diſputandi q̄a veritate nõ poterãt nos ſaltem lacerarẽ ouicijs preſumpſerunt quorum dicta licet poſſemus ſuperiori aſſertione conuincere ⁊ luce clarioribus rationibus cõfutare duximus eorum latratibus non dare reſponſum vt contrita eorum rabies auctoritate ſonora preſidentis i

ſupremo iudicij ſolio frangeretur ⁊ patens veritas per ſeipſam veniret in publicam notionem noſtrumq̄ ſilentium in ſupplicium eis foret. Proceſſus tamen cõtra ipſos ⁊ alios fecimus ſucceſſiue varios diuerſiſq̄ temporibus ſpirituales ⁊ temporales penas et ſententias continentes et mulctas. Quorum q̄ totũ tenorẽ cõſtitucõi preſenti inſerere lõgũ eſſet et eis quedam opendioſe collecta huic noſtre cõſtitutione duximus inſerenda ad cẽtitudinem preſentium et memoriam futurorum videlicet q̄ ex cauſis que rationabiliter nos mouerunt de fratrum noſtrorum conſilio depoſuimus dictos Jacobum et petrum a cardinalatibus eiuſdem eccleſie et ab oĩ cardinalatus cõmodo ⁊ honore ipſoſq̄ iudicauimus ſciſmaticos et blaſphemos et tanq̄ hereticos puniendos expoſitis perſonis eorum a fidelibus capiẽdis omnibus beneficijs officijs

xxviij. ⁊ xxiij. q. vij. queadmodum ⁊ c. i. ⁊ redeūtes nō re cuperent bona ſua ex quo ſunt expſſe dānata de hoc. ē. de ele. cū iuga. q a te. o. ¶ Contra natos. cōtra hos licet layci eſſent procedere potuit tū ratione eccleſiaſtici criminis tū ꝓpter tēporalem iuriſdictionem quā habebat in eos ⁊ habet in urbe per conceſſiones le donia ⁊ cōſtātini lxiij. di. ego lodow⸗ cus. xcvi. di. cōſtātin⁹ palea eſt ⁊ ē. c. ſi. de ele. fūdamēta. p. ¶ Alibi. ſcilicet extra ro manā eccleſiā ⁊ ei⁹ curiā ⁊ ſumitur hec eccleſia romana ſtricte q. ¶ Futurarum. ſi. ē. e. ne aliquis. r. ¶ Car⸗ dinalis. epi bene cōp hendūtur quia cōſti⸗ tucō. de ſen. ex. quia periculoſu. de excōica cōe non loquitur. s ¶ Habuerit. no. caſū in quo punitur de libe rata cogitacio cū al cogitacionis penā ne mo mereatur. de pe. di. i. cogitacōis de h̄ e. di. ꝗ cogitacō. a. ¶ Sz vacāte no. ar. q col legium cardinaliū va cante ſede nō fungitur iuriſdictione pape ⁊ cōtrarium ar. ea. i poſ ſet ſumi. quaſi ſi h̄ h̄ non petiiſſ ipa colle gium id potuiſſ ⁊ ē no. hu. io. ⁊ aly. lxx ij. di. null⁹. ij. plei⁹ oſti. de pe. ⁊ re. cū ex eo in ſi. ſed quid dice⸗ mus ſuccedet collegi um in iuriſdictiōe ⁊ eius exercitio nō cre dit oſti q ſic ſaltē in hys que de grādi neceſſitate eueniūt et iminent expediri op tet pro eo facit q. ad hoc dec. ē. de ele. vbi periculū. ꝗ idē q̄ qd eciam multū facit con tra mouebatur autē oſti. hys racionibus di cebat ei alia collegia hoc habēt de ma. ⁊ o be. hys que ⁊ c. hys que ⁊ c. cum olim. et ē. e. li. e. ti. c. v. no. tū

honoribus dignitati⸗ bus et prelaturis ꝑpe⸗ tuo priuantes eoſdē et reddentes inhabiles ad habenda cūctis eo⸗ rum bonis mobilib⁹ et imobilibus iurib⁹ et iuriſdictionib⁹ pub licatis. ¶ Contra na⸗ tos inſuper ⁊ poſteros dicti Johannis ſpiri⸗ tualiter ⁊ temporalit̄ duximus multipliciē procedendum eorum bonis et iuribus eciā confiſcatis ipſiſq poſ teris dicti iohis p ma ſculinā et femināam li neam deſcendentibus i dignis ꝑpetuo reddit̄ ad cardinalat⁹ hono rem ⁊ q̄libet officia be neficia ⁊ miniſteria in eccleſia memorata ul̄ ei⁹ curia alibi vero uſ q ad quartā genera⸗ cionem omnem perſo⸗ nam preſentē et futu ram cuiuſcūq fuerit p eminēcie cōdicōis dig̃ tatis aut ſtatus eccle⸗ ſiaſticis vel mundanis eciā ſi foret ſancte ro⸗ ec. cardinalis que ip⸗ ſos iacobum ⁊ petrū vl̄ eorū alterū ſciēt ⁊ d̄ libertate pro cardina lib⁹ habuerit ⁊ tenue⸗ rit aut ad cardinalatū admiſerit ſeu uotū eo rum vel alicuius ipſo rum ſuffragium i elec cione ro. pontificis ad miſerit aut in pontifi cēm romanū elegerit nominauerit aſſūpſe⸗ rit ul̄ receperit ſeu dede⸗ rit in hys vel ad hoc auxilium cōſilium uel fauorem excōicacionis ſentenciā duximus in nodandam a qua abſ q expreſſa licencia ro mani pontificis nō poſ ſit abſolui nec eciā p collegium apoſtolice ſedis eadem ſede vacā te eamq prelacōne di gnitate de ſtatu ⁊ ho⸗ nore eccleſiaſticis omi no priuamu⁹. ¶ Nihil omin⁹ omēs qui dic tis Jacobo et petro al̄ et natis dicti. iohāns fauorem prebuerit vl̄ auxiliū in rebellione vel ſciſmate perſiſtenti bus excōmunicacōis ſē tencia inodantes ¶ Hec et alia per nos facta in predictis noſtris ex⸗ proceſſibus et in litte ris bullatis ſup eis cō fectis contenta hac cō ſtitucōe ꝑpetuo valitu ratificam⁹ cōfirmam⁹

quia ſic vtūtur cardinales. ar. ē. de ele. venerabilē. ꝗ obiec cionī. v. qd autem. ē. de offi. ord. irrefragibili. ꝗ exceſſus. de fo. cō pe. cum cōtingat. tū quia alius iudex non ſupereſt. ē. de elec. licz in ſi. in quo caſu cōceduntur q al̄. non cōcederentur vt ibi ⁊ C. de cauť. l. genera. li. x. ff. de hys que in frāu. cre. l. ait. p̄tor ꝗ ſi debito rem tuū quia neceſſi tas non habet legē j. de re. iur. q non eſt tū quia non eſt veri ſimile q̄ filio dei pla⸗ cuerit cōtrarius intel lectus vt videat gre gem ſuum ⁊ eccleſiā ſine paſtore reliquiſ ſe. j. ti. pri. c. i. nec ob⸗ ſtat cū q aliqui dicāt q cardinales ſūt ſine capite hoc enī non eſt verum ꝑmo habēt ca put eccleſie generale et ꝓpriū ſcz criſtum ꝑmo illud ſentire ab hereſi non eſt longū xxij. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ eſſ res mōſtruoſa de of. ord. q̄m i pleriſq ne ob. q dicitur ex h̄ poſ ſe ſciſma ſcandalū ⁊ vacacionem diutinā ſuſcitari quia id poſſ eſſe verum ſi eē indi ſtincte cōcederetur ſed reſtringi debz ad ne ceſſaria ul̄ utilia eccē ſeu eē rei publice qui bus omīs prouidē nō ē vij. q. i. ſcias cauere ergo debent ne nimiſ laxent habenas. ff. de of. pcōſu. l. nec quē q̄ ꝗ vbi de certo. ⁊ ꝗ de plano. ⁊ ꝗ ſe. pre⸗ terea ad poteſtatem cardīalis ſpectat va cante ſede delinquen tes anathematizare lxxix. di. ſi quis pecu nia ⁊ anathema mu cro eſt epiſcopal̄. xvi q. ij. c. i. et maior pēa in eccleſia. xxiij. q. ij corripiātur in pri. vñ ſi poſſent maiorē pe nam imponere ergo et minorē. ē. de decī. ex parte. ij. Item et non dicit q epiſcopi cardīales vacāte ſede

dicentia metropolitanaꝝ obtinent. xxiij. di. in nomine domini. ⁊ ex
poẛm decret. i. pape qui metropolitanus est. ẛ. de of. vica. ſua.
nec alius poſſet romane eccl'e metropolitanus eſſe nec debe
mus oim querere ius expreſſum multa enim ſupplentur qd pa
tet de cele. miſ. cum marthe. §. i. ⁊ ꝯcedi. oportet ꝙ ſaltem illā
iuriſdictionē habet
collegiū quā ⁊ lega
tus apoſtolice ſedis
que non expirat mor
tuo papa. ẛ. de of. le
ga. c. ij. c. li. non enim
illa duraret niſi colle
gium ſe. ap. cenſeretur
et poſſ dici ꝙ cardina
les habēt poteſtatis
plenitudinem habitu
tūc inceptum ro. ec. cē
ſentur que nō morit
xij. q. ij. liberti. ij. ẛ. e.
li. de ſhe p. ſi gratioſe
etiam ſi vnus tantum
cardinal' ſupeſſ. lxv.
di. ſi forte. ẛ. de poſtu
la. ꝯtum. iuriſdictiōẛ
vero habēt i exercitio
ſcḋm modum ſuperius
dictum. Quecunq car
dinales de facto obſ
uent videtur ꝙ vacā
te ſede non debent ſe i
tromittere niſi de pro
uiſiōe ⁊ hijs que ad
prouiſionē pertinēt
niſi ex grandi cā et i=
minēti periculo p̄p̄=
dictam dec. ẛ. e. li. de
elec. vbi periculū. §. idē
ꝗẛ nec obſtat ſi mino
ra collegia poſſunt er
go ⁊ illud quia ob=
accelerandaꝝ prouiſi
onem eccleſie in cuius
tardatione immet pi
culū ſpeciale quid ſta
tui debuit ⁊ eſt ſi. ẛ.
de heret. accuſatus. §.
ſane. dic vt in clemē=
ne romani de elec. a=
Alias. ſcilicet etiaꝝ
extra cardinalatus of
ficium. h. Excōica=
tionis. quia iſtius ex
cōmunicatiōis ſicut ſu
perioris abſolutionē
ſibi non reſeruauit in
telligatur illam ordi
narijs conceſſiſſe de ſē.
ex. nup. e. Obliuio
nem. ſi. ẛ. de teſti. ſig.

et etiam illonam ca=
demqꝫ de nouo faciam
de fratrum minorum
conſilio predictorum
Et ut dictorum ma
licia non inuenat ſuc
ceſſorē et punite trāſ
greſſionis exemplar
retrahat alios ab of
fenſa ac in obliuionē
veritas veniēs nō va
getur incerta ſtatui=
mus atqꝫ decernimus
vt et ipſa inuiolabili
ter obſeruentur et ꝙ
ſimiles exceſſus ⁊ cul=
pe penis ſimilibus ipo=
ſterum puniātur.
Innocentius quartus

De homicidio

Pro humani
redemptione
generis de ſū
mis celorum ad yma
mūdi deſcēdens ⁊ mor
tem tandem ſubiens
temporalem dei filius
ihesus criſtus ne gre=
gem ſui precio ſangui
nis glorioſi redemptū
aſſenſurus poſt redē=
tionē ad patrē abſqꝫ
paſtore deſereret ipſi
us curam beato petro
apoſtolo vt ſue ſtabi
litate fidei ceteros i cri
ſtiana religiōe firma=
ret eorumqꝫ mētes ad

ſalutis opera ſue accen
deret deuotionis ardo=
re cōmiſit vnde nos eiuſ
dem apoſtoli effecti diſ
ponente domino licet i=
meriti ſucceſſores et
ipſius redemptoris lo
cum in terris quanqꝫ
indigne tenentes circ̄
gregis eiuſdem cuſto
diam ſollicitis excitati
vigilijs ⁊ animarum
ſaluti iugis attentio=
ne cogitationis inten
dere ſubmouendo noxi
ia ⁊ agendo profutura
debemus vt excuſſo a
nobis negligentie ſom
no noſtriqꝫ cordis ocu
liſ diligentia ſedula vi
gilantibus animas deo
lucrifacere ſua nobis
cooperante gratia vale
amus. Cum igitur
illi qui ſic horrenda i
humanitate deteſtāda
qꝫ ſeuicia mortem ſiti=
unt aliorum vt ipſos
faciāt per aſſiſſinos ip
ſos occidi non ſolum
corporum. ſed mortē
procurent etiam aiaꝝ
niſi eos exuberans gra
a diuina preuenerit vt
ſint armis ſpirituali=
bus premuniti ac om
nis poteſtas tribuatur
a domino ad iuſtitiaꝝ

ficiunt. ⁊ c. albericus. h. Similes i equali delicto ſimiles
ſunt pene in auten. vt fra. ſi. in ſi. coll. ix. grauius iudicatur
xxiiij. q. i. non afferamus.
Pro humani. In.
preſens diuide partes. In quarum pma ponit ꝓhe
miuꝫ vſqꝫ ibi cū igitur. Ibi ponit horrendū aſſiſ
ſinorum factū. vſqꝫ ibi
ſtaci. Ibi imponit pe
nam multiplicem illi
qui p tales quēqꝫ cri
ſtianorum interfecerit
mādauerit receptaue
rit defenderit vel occul
tauerit hoc facit. f.
Mortem. vere igitur
mortuus eſt ⁊ lāguo
res tulit ⁊ dolorēs pō
tauit. ẛ. de cel. miſ. cū
marthe circa medium
fuit enim verus homo
de ſū. trin. c. i. ẛ. de he
reticis cū criſtus. g.
Precio. vnde dicit ci
non quis nos poteſt
amplius amare qꝫ q
animaꝫ ſuam poſuit
pro ouibus ſuis xxiij
q. iiij. quis nos. h.
Deſereret. nota contra
platos ſe etiaꝫ ex nul
la cā abſentātes q nō
dimittunt vicarios ⁊
ſic dimittūt gregē ſu
uꝫ ſine paſtore et per
hāc litterā ſatis patꝫ
ꝙ poteſtas petri tran
ſiuit ad poſteros al
poſt petꝝ ſū paſtore
remāſiſſet eccā qd n
eſt verum vt. ĩ. ſequit
ad id. xl. di. c. i. ⁊ idē
poteſt hic argui circa
collegium cardinalū
cū uacat ſedes vt dixi
ẛ. ti. px. c. vno. a.
Stabilitate fidei. hac
debemus armari vt.
xxiij. q. i. miſi bella. in
ſi. h. Accedentes.
verbo ope ⁊ exēplo
viij. q. i. qui epiſcopa
tuꝫ ⁊ c. ſe. xliij. di. ſit
rector. e. Immerito
humiliat ſe vt aug. i
canone dicēs. ſecūdus
locus tabernaculoꝝ
traditus eſt mihi qui
remū tenere non no
ueram. lx. di. an. omia
in ſi. d. Vigilijs

ſ. in ꝓhemio iſtius libri. ſ. de offi. le. c. i. e. ¶ Debemus ad idem. ſ. de priuil. cū et plantare in ṗn. f. ¶ Domino. xxxvi di. fratrem. g. ¶ Deo luciſacere. ſ. e. de reg. non ſolum. h ¶ Animarum. qḋ plus eſt xij. q. i. precipimus. i. ¶ Premumti ⁊ ideo dat canon ꝯſiliū ꝙ nullus expectet ī vltimis penitere ḋ pe. di. vij. c. vl. k. ¶ A domino poteſtates igitur ſūt a deo vnde xp̄s pila to. ioh. xix. Non haberes in me poteſtatē ⁊c. et canon q̄ reſiſtit poteſtati dei ordinaci oni reſiſtit xi. q. iij. q̄ reſiſtit ⁊ vniuerſitas non poſſ aliquā raci one cōſtare niſi tan tus eam differētie or do ſuaēt xxxix. di. ad hoc. l. ¶ Preſertī. p maxime. m. ¶ Formi dantes. probabiliter maxime propter qua litatem aſſiſſinorum qui non timēt mortē et dicunt eſſe deluzo datam ōtagna. n. ¶ Prelatus. etiā epus quia decre. quia periculoſum de ſen. ex. nō eximit illos a pēa ex cōnis. o. ¶ Mādauerit. ſi mandauit ergo cogitacio non ſtetit ī ſuis finibus ⁊ ideo n̄ eſt mirum ſi punitur affectꝰ. ḋ pe. di. i. cogi tacōis miaꝰ pcedit uř cum mandāte in caſū j. e. li. de ſen. ex. quiā ꝙ vbi mādans ⁊ re uocans re integra pe nam euadit h autem puto ꝙ etiam ſi reuo cauerit re integra penaꝫ incurrerit cū ex ſo lo mandato iā prius ligatus eſſ ⁊ ad hoc facit quod ſtatī ſequi tur. p. ¶ Receptaue rit. tenentur receptatores vt aggreſſoēs C. de hijs qui la. oc. l. i. ⁊ ij. peſſimi eī ſūt receptatores ſine qui bus delinquēs diu la tere nōn poteſt. ff. de recep. l. i. q. Excōi cationis ex quo papa

rectumq̄ iudicium ex ercendum. ¶ Nos tā tō periculo volētes occurrere animaꝝ et taꝫ nephărias preſūpciones eccleſiaſtice anim aduerſionis mucrone ferire vt metus pene meta huiuſmodi preſumpcionis exiſtat p̄ſertim cū nōnulli ma gnates taliter perimi formidantes coacti fu erint ſecuritatem ab e orundem aſſiſinoꝝ domino impetrare ſicq̄ ab eo non abſq̄ cristi ane dignitatis opprobrio redimere quodāmodo vitam ſuam. ¶ Sacri approbacōe conſilij ſtatuimus vt quicūq̄ princeps pre latus. ſeu quevis alia eccl'iaſtica ſecularis ſue perſona quempiā criſti anorum per predictos aſſiſſinos interfeci fecerit vł etiā mādauerit quamq̄ mors ex h̄ forſitā non ſequatur aut eos receptauerit vł defenderit ſeu occultauerit excōmunicacōis et depoſicōnis ⁊ digni tate honore ordine of ficio et beneficio incur rat ſentenciaſ ipſo fac

to ⁊ illa libē alijſ p il los ad quos eorū col lacio pertinet cōferant Sit etiā cū ſuis bōis mūdanis omibus tāq̄ xp̄iane religionis e mulus a toto xp̄iano pplo ppetuo diffidatꝰ et poſtq̄ pbabilibus ꝯſtiterit argumentis aliquem ſcelus tā execrabile ꝯmiſiſſe nul laten' alia excōis uł de poſicionis ſeu diffidacionis aduerſus eum ſentencia requiratur ¶ Bonifacius viij. Prelatis vel cleri cis quibuſcūq̄ qui de laicis ſuis male factoribus querelā pe nes ſecularem iudicē deponentes petūt emē dam ſibi fieri ⁊ proui deri ne cōtra eos talia de cetero preſumātur proteſtando expſſe ꝙ ad vindictaꝫ ſeu penā ſanguinis nō intēdūt imputari non debet q̄ uis alias i tali caſu iu dice debeat pena ſang uinis irrogari ſi iudex morteꝫ illis inferat iu ſticia exigente alioqui ſi prelati aut clerici ppter metum hm̄oi q̄ iudex ad penā ſanguis

nō reſeruauit abſolutionē puto ꝙ ordinarius poſſit abſol uere. ſ. de ſen. ex. nup. ad hoc. ſ. ti. px. c. vno. r. ¶ Libē. eci am illo non vocato ſi poſſideret. ſ. e. li. de pben. licet. ij. Prelatis. ſine pena irregularitatis poſſūt clerici de ſu is maleſactoribus conqueri coram iudice ſeculari eci am de criminibus ex quibus debetur pena ſanguinis expſſe ꝓte ſtando ꝙ ad penam ſanguinis nō intēdūt Et emanauit h decre talis ad declaracōnē eoꝝ q̄ no. xxiij. q. iij maxianꝰ. q. v. vnum ſolū. ⁊. ſ. e. ti. poſtuſti. t. ¶ Laicus ſi enī ḋ clerico uł eccl'iaſtica p ſona corā iudice laico cōquereretur habꝫ locū pena. ſ. de fo. ꝯpeten. ſi diligenti. u. ¶ Se cularem poterat etiāꝫ cōqueri coram eccleſi aſtico iudice. ſ. de fo. ꝯpe. cū ſit. dic ut ibi. x ¶ Emendam licet i iuriam paſſus ricorrē dimittere teneatur n̄ tamē emendā. xc. di. ſi quis contriſtatus de hoc xxiij. q. iiij. ſi is q. y. ¶ Prouideri. pui det ergo iudex in futu ruꝫ ſicut ⁊ in ſeruituti tib. ff. ſi ſeru vē. l. egi. ⁊ l. haꝫ ſicut ⁊ i ali mētis. ff. ḋ lib. agno. l. ſi quis. ſ. alimēta. et circa futuras expēſas ſ. de pact. audiuis in fi. vbi de h ⁊. ſ. de ſe pul. in noſtra licet di cat lex ꝙ tractus futu ri temporis non ſpec tat ad iudicem. ff. de vſur. l. i ſ. i. illud ei lo cum habet in vſuris q̄ ſunt odioſe vł n̄ ſpec tat ita ꝙ ſtatī detur exactio. h autem pui debit ſtatuēdo penas cōminādo. vel penam maleſactoribꝰ iponē do. ⁊ ſic metus pen e erit meta pſumpcōis et clericorum puiſio ſ. e. px. a. Proteſtā do expreſſe. no requi ritur expreſſuꝫ vbi n̄

ſuffiat factum ad id. ſ. e. li. de cle. nullus. ⁊. e. in decimatibus in pri. ⁊ tunc fiat clericus ſi de hac proteſtacone conſtiterit fa ciat publicam ſcripturam ad idem. ſ. de ſimo. ex diligenti i ſi. de cle. ex. propoſuit. ⁊ quod no. de offi. del. cum in iure. b. ¶ Irrogari. in caſu quo nō debebat irrogari habebamus caſum ſ. e. poſtulaſti. e. ¶

Juſticiam. idem ſi contra iuſticiam cum clericus non fuerit in culpa ⁊ abſit vt ea que propter bonum ⁊ licitum faci mus. xx. xxiij. q. v. de occidendis ⁊ fiat quod dixi. ſ. ne cler. vl. mo. c. ulti. quod ſimiliſimo do prouidit prelatis temporalem iuriſdictionem habentibus nec ob. j. c. pr. vt ibi dixi. ¶ Taliter. ſcilicet cum expreſſa proteſtacione etiam vt dictum eſt ſ. e. ¶ Materia hoc idem dicebatur in predic to canone xxiij. q. v. vnum ſolum in fi.

¶ Is qui determi nat no. p. inno cen. ⁊ oſti. ſ. e. ti. ad audiendam. ⁊ expreſſi us per oſtien. e. ti. pe trus. g. ¶ Expreſſe p hoc uidebatur non te neri quia plus eſt ex preſſe contradicere quam mi nime conſentire. ſ. de bap. ⁊ eius effe. ma iores ſed ſi non conſen ciens irregularitatem nō incurrit ergo mul to minus expreſſe contra dicens. f. ¶ Manda tarius iſte etiam tenet quod dic. vt no. ſ. de ſen. ex. mulieres. g.

poſſet procedere de ſu is malefactoribus ta liter conqueri non auderent dare plerique ma teria trucidandi eoſdem et ipſorum bona libe re depredandi. ¶ Idem

Is qui mandat aliquem verberari licet expreſſe inhibeat ne occidatur ullatenus. vel membro aliquo mu tiletur irregularis effi citur. ſi mandatarius fines mandati excedens mutilet vel occidat cum mandando in culpa fue rit et hoc euenire poſ ſe debuerit cogitare. ¶ Greg. x. in ge. c. lug.

De vſuris rubrica.

Vſurarum vo ragmem que animas deuorat et facul tates exhaurit compeſce

¶ Culpa. iſtud eſt regulare quod vbi culpa preceſſit qui s tenetur de caſu quod dic vt plene no. ſ. e. ti. ſicut dignum. ſicut ⁊ quando culpa precedit non excuſat metus. ff. quod me cau. l. ſi. mulier. fallit i matrimonio. ſ. de ſpō. veniens. ij. b. ¶ Cogitare. ſ. e. de cetero et e. continebatur. ff. ad. l. aquilam. l. qui occiderit. § in hac.

Vſurarum. primo innouat ⁊ obſeruari precipit la te. con contra vſurarios editum vſque ad. v. ⁊ quia ibi precipit dominis ⁊ vniuerſitatibus terrarum ne per mittant alienigenas in terris ſuis conducere domos ad exercen dum fenus vel conductas habere ⁊ quod aliquis eis ad hoc do mos non locet vſque ad v. qui vero vbi imponit penam cle ricis contrafacientibus vſque ad v. ceterum vbi imponit penam lap ſis ⁊ hoc facit vſque in fi. h. ¶ Voragme. lex dic. vſura uo ulcedinem. ff. de hijs que in fra. cre. l. ait pretor. § ſi quid i frau

dem. v. ſi vero. l. ¶ Animas recipientium ⁊ bene deuorat ani mas ipſorum quia prohibite ſunt vſure i nouo et veteri teſtamento et iure canonico xiiij. q. iij. ⁊. iiij. per totum. ſ. e. p totum ⁊ forte hodie iure ciuili ſecundum ea que no. ſ. e. quia in omnibus m. ¶ Facul tates. ſoluencium. ſ. e. ti. quanto. n. ¶ Conſtitucionem. ſ. e. ti. quia i omnibus que prohibet vſurarios manifeſtos ad communionem altaris admitti precipit oblaci ones eorum non recipi ⁊ i morte illis denegat ec cleſiaſticam ſepulturam et clericos contrafacien tes punit ⁊ j. de ſepl. eoſ. in clemen. c. ¶ Maledictionis. i. pene eterne que pro mor tali tantum debetur xxiiij. q. iij. deus quando p. ¶ Quo. i. quanto. q. ¶ Eo. i. tanto ſic. ſ. de conſti. cum. M. in r. ¶ Adimetur. pri. no ta quod tollenda eſt occa ſio delinquendi. ff. de vſu. l. equiſſimum ⁊ v tilius eſurienti panis tollitur. xx. v. q. v. nō omnis ad idem. ſ. de cohabi. cleri. ⁊ muli. c. j. s. ¶ Collegium dic tum a colligendo ⁊ de hoc. ſ. de ele. c. i. de ex ceſſ. prela. dilecta. ff. quod cuiuſque vniu. l. i. § i. ⁊ § quibus. r. ¶ Alige nigenas hec ergo con ſtitucio non extendit ad indigenas ⁊ tamen illi ſunt aliter penis vſura riorum puniendi ⁊ po tuit eſſe racio quia maius ſcandalum eſt i alienigena uſuras exercere quam i indi gena ⁊ minus ſcandalum i

re cupientes conſtitucio nem late. concilij contra vſurarios editam ſub diuine maledictionis interminacione penitus inuiolabiliter obſerua ri ⁊ quia quo minor fe neratoribus aderit fene randi commoditas eo ma gis adimetur fenus exer cendi libertas. hac ge nerali conſtitucione ſan cimus vt nec collegium nec alia vniuerſitas vel ſingularis perſona cu iuſcumque ſit dignitatis condicionis aut ſtatus alienigenas ⁊ alios non oriundos de terris ipſo rum publice pecuniam fenebrem exercentes aut exercere volentes ad hoc domos i terris ſuis con ducere vel conductas habere aut aliter habitare

pulſione illius quam iſtius ⁊ magis conſueuerunt veteri inter ſu os exercere fenus quam inter extraneos ⁊ ideo ſunt magis p uidendum ⁊ dato quod iſti alienigene eſſent ciues vel incole loci habet hec conſtitucio i eis ⁊ hoc forte voluit repeticio verbi ⁊ alios non oriundos vt dicamus alienigenas etiam ſi ſint ciues vel incole ⁊ alios. xx. quia ciues vel incole non ſunt oriundus autem de ciuitate dicitur is qui ibi vel in vico illius ciuitatis ortus eſt ff. ad municipa. l. quod ex vico vel etiam ſi pater eius inde originem duxit C. e. ti. l. aſſump. § filius et. C. li. x. de munici. ⁊ ori. l. i. ⁊. l. filios Que autem differentia ſit inter ciuem municipem accolam aduenam ⁊ incolam. no. ff. ad munici. l. i. ⁊. C. de incolis. l. ciues. li. x. a. Manifeſtos. manifeſti dicuntur illi de quibus notorium eſt de iure vt quia confeſſi vel condemnati vel de facto vel quia habent o peris euidenciam que nulla tergiuerſacione poſſet celari vt

quia tenet altare ſuū paratū poterit aūt epus eos publicare ſi ꝯuicti fuerit vel ꝯfeſſi coraꝫ ipſo vel ſi ꝯtra eos fiat probacō teſtiū vel ſint certa argumēta cū fama. ſ. e. cū tu. ⁊. c. cum in dioceſi. b. ¶ Tres menſes ergo tēpus duoꝝ menſium quo a tempore publicacōis regulariter ligat ꝯſtitucō de ſ. ō. ď poſtul'. c. i. interdum augetur interdum diminuitur ve ſ. ō. e. li. de prebē. cum ſingula de ſ. j. i ſ. li. ſup data. c. ¶ Expellant ſic doctor monachum audiētem leges vl' phiſici de ſcolis ſuis expellere debꝫ ſ. e. li. ne cle. vel mo. c. ij. i ſi. ſic ⁊ lenones debēt de ciuitatibꝰ expelli i auten. coll. ij. de lenonibꝰ ꝗ. ſancimus ergo ⁊ leproſi de ꝯiug. lepro. c. i. ⁊ propter ſimplicē aliquius denunciacōneꝫ non debet dominꝰ terre eum qui dicitur eſſe talis expellere ſꝫ tūc debꝫ inquirere et ſi verum eſſe rep̄it expellere. ſ. de offi. ord. c. i. ff. de offi. pſi. l. pſes. prouideat aūt i hijs conſciēcie ſue. ſi. ſ. de heret. c. vlti. ď ¶ Ad fenus quod ꝗ ſi aliq̄ſ locauit domuꝫ alicui vſurario quē vſurarium ignorabat vl' nō locauit ad exercendū fenus dic. ꝙ ꝑbabil' ignorancia illū excuſabit. ff. locati. ſi quiſ ignorās. j. de ſen. ex. ſi vero ⁊. c. in audiēcia i dubio tamen p̄ſumuntur ad hoc ꝯduxere ſi ꝯſueuerūt vſuras exercere. ff. de acci. l ſi cui. ꝙ ſemel malꝰ. ⁊c. j. de re. iur. ſemel ⁊ ex q̄ ſcit debet eum expellere. ſ. de loca. ꝓpter quia puerſe ꝯuerſatur in ea vt ibi. ⁊c. c. ¶ Titulo. puta pignoris ꝯmodati ď poſiti precarij ⁊ hmōi ⁊ idem ſi ſine vllo titulo illuꝫ ibi ſineret eſſe. flo. di. recedit ſed ſi vendit donat vel permutat non videtur habere locum hec ꝯſtitucio per verbuꝫ ꝯcedat quod ſolum vſus ꝯceſſionē non dominij tranſlacioneꝫ nōtare videtur ſed. guil. dixit idem ſi manifeſte apparet ꝙ ad exercendum fenus volt accipe quia preſumitur tūc i fraudē. agi. ſ. de pig. illo ⁊ de ēp. ⁊ ven. ad noſtram nam verbum ꝯcedo. eſt generale ⁊ accipitur ſm naturā ꝯtractꝰ cui adiicitur ar. ff. loca. l. ſi vno anno ⁊ hij eciam ſūt tituli. vt ff. ⁊ C. ꝓ emptore. ⁊ pro donato. ſ. ¶ Cōtrafecerit. ſ. ta

ꝓmittant ſꝫ hmōi uſurarios manifeſtos oēſ infra tres mēſes de terris ſuis expellant nūq̄ aliquos tales ď cetero admiſſuri. Nemo illiſ ad fenus exercendum domos locēt vl' ſb alio titulo quocūq̄ ꝯcedat. ¶ Qui vero cōtrafecerint ſi perſone fuerint eccleſiaſtice patriarche archiepi epiſcopi ſuſpenſionis. Minores vero perſone ſingulares excōmunicacōis. Si autem collegium ſeu alia vniuerſitas interdicti ſentenciam ipſo facto ſe nouerint incurſuros. Quaꝫ ſi per menſem animo ſuſtinuerint indurato terre ipſorum q̄diu in eis idē vſurarij ꝯmorantur extūc eccleſiaſtico ſubiaceant interdicto. Ceterum ſi laici fuerint per ſuos ordiarios ab hmōi exceſſu omi ceſſante priuilegio per cēſuram eccleſiaſticam cōpeſcantur. ¶ Itē.

Quāuis vſurarij manifeſti de vſuris quas receperunt ſatiſfieri expreſſa quātitate vel indiſtincte i vltima volūtate mādauerint nihilominꝰ tamen eis eccleſiaſtica ſepultura denegetur donec de vſuris ipiſ fuerit ꝑ ut paciūt facultates eoꝝ plenarie ſatiſfactū vl' illis quibꝰ facienda eſt reſtitucio ſi preſto ſint ipi aut alij q̄ eis poſſint acquirē vl' eis abſentibus loci

ſibus locādo vel permittēdo habere domos ꝯductas vel nō expellendo infra tres menſes nec ob vbum cōtrafecerit q̄a et qui non facit facere videtur. ff. de reg. iur. qui non facit. ſ. ¶ Epiſcopi. niſi fuiſſent expſſi nō incurrēnt hanc penā j. de ſen. ex. quia periculoſū. h. ¶ Minores vero perſone respte eccleſiaſtice. l. ¶ Interdicti. in vniuerſitatē eīn vl' collegiū nō fertur excōis ſniā ne ꝯtingat innoxios irretiri. j. de ſen. ex. romana ꝗ. in vniuerſitatem. in. ¶ Quā inuelexit guil. l. ſniam excōmunicacōis ſuſpenſionis ⁊ interdicti. l. ¶ Suſtinuerit. ſ. prelati ſingulares perſone collegiuꝫ ſeu vniuerſitas. in. ¶ Eorum ſcꝫ prelatoꝝ clericorum collegioꝝ ſeu vniuerſitatum ⁊ dic. idē eorum iuriſdiccōm ſubiecte ⁊ ſic puniē alter alterius delicto quod dic vt. i. q. iiij. i ſūma xxiiij. q. iij. i ſūma. n. ¶ Quamdiu illis ergo recedentibꝰ ceſſabit interdictū. l. xxxi. di. ſi qui de hoc. ſ. de ma. contra. c. vl. ſ. de ſpō. non eſt. o. ¶ Extunc extremum tēpꝰ menſis deſignat. ff. ď ꝯdic. ⁊ demon. l. ſi is ꝗ. ſi ita. p. ¶ Ceſſante ſic. ſ. ď her. ad abolendam in ſi. C. ubi ď cri. agi. op. autē. q̄ i prouincia reatus ei omēꝫ honorem excludit. C. vbi ſena. vel cla. l. i. de priuleg. c. i. q.

ꝯſenſuram. ſ. de de ꝟ. ſig. querenti. ſed quia a capite cedēda eſt racio. ff. de eden. l. argētarius. ꝗ. i. ⁊ quia pati debet quiſ legem quam ipſe tulerit. ff. ꝙ quiſq̄ iur. l. i. ſ. de ꝯſti. cum omnes hanc ꝯſtitucōnem primo debebat i ſua curia facere obſeruari decet eñ cū ſm leges viuē. C. de legi. digna vox.

Quāuis vſurarij manifeſto uſurario licet mandauerit vſuras reſtitui eccleſiaſtica ſepultura negabitur niſi p̄mo ſatiſfaciat vel ſm formam huius decre. ꝑdonec caueat ſepelientes eos ꝯtra hanc ꝯſtitucionem ſat. ꝯal'. penaꝫ incurrunt teſtamēta ipſoꝝ aliter facta non valent nec debet eis aliquis intereſſe vel eos abſoluere vel ad ꝯfeſſionē admittere hoc dicit. s. ¶ Manifeſti qui dicitur manifeſti vſurarij dixi. ſ. c. ꝑx. tam quo ad caſuꝫ noſtrum ſatis poſſꝫ eciam dici manifeſtus ſi coram ſacerdote de teſtibus publice fateꝫ

ordinario aut eius vi
ceſ gerenti ſiue rectori
parrochie i qua teſta=
tor habitat coram ali
quibus fidedignis de
ipſa parrochia quibꝫ
quidem ordinario vi
cario et rectori predic
to modo cautionem
hmōi eorꝫ nomine li=
ceat preſentis cōſtitu
tionis auctoritate reci=
pere ita ꝙ illis promō
actio acquiratur aut

ſeruo publico de ipſiꝰ
ordinarij mādato ꝓuo
nee de reſtitutione faci
enda ſit cautum Cete
rum ſi receptarū vſu
rarum ſit q̄titas mā
feſta illā ſemp in cau=
tione ꝑdicta exprimi
volumꝰ Alioq̄n aliā
recipiētē cautōe hꝰmo
di arbitrio moderandā
Ipſe tamen ſcienter
non minorem q̄ꝫ veri
ſimilit̄ credit̄ modēt̄

ſe vſuratium ⁊ vſuras reſtitui mādat forte libro ratiōnū
cradens ſm̄ guil. c. ¶ Satiſfieri debet autē ſatiſfieri ei a q̄
pecunia eſt extorta vel eius heredi illis nō extantibꝫ pau
peribꝫ erogabitur. ſ. e. cū tu. ⁊ c. michael. dic tamē guil. ꝙ
hoc caſu deberet publice ꝓpom edictū in locis a quoꝝ inco
lis ſūt extorte ꝙ om
nes a quibus extor
te ſunt veniāt ⁊ ſi a
liqui app̄arant qui=
bus fides ſit adhiben
da potius reſtituitur
illis q̄ȝ pauperibꝰ ero
getur ad hoc ḋ homi
ci. ſicut dignuꝫ. ꝯ. eoſ.
li. ¶ Indiſtincte. i. nō
expreſſa aliqua quā=
titate quia mādauit
in genere reſtitui que
cūq̄ꝫ extorſerat ꝑ vſu
rariā prauitatē. ꝫ. ¶
Mādauerit. dicebat
laṫ. cōaṫ. ſ. e. c. iij. ꝙ
vſurarij ſi i hoc pecca
to decedebant nō ad=
mittebantur ad eccle
ſiaſticam ſepulturā ex
quo autem mandaue
rant de reſtituendo n̄
decedebant i illo pec
cato ⁊ ſic non habe
bat locū pena ꝯſtitucōis huic ergo eluſioni ꝓuidit h̄ Gre
goriꝰ. Et ſcire debes ꝙ dato ꝙ vſurariuſ de reſtituēdo non
mādet heres nichilominꝰ reſtituere tenetur. ſ. e. tua noſ. ubi
de hoc etiā ſi ad heredeꝫ de vſuris nihil ꝑuenerit tenenē
tamē inquantū ſe extendūt vires hereditatis qd̄ dic vt. xij.
q. ij. exꝑus qui filios. ſ. de ſepul. c. vl. ſi autē vſurarius reſti
tui non mādet. licet heres paratus ſit reſtituere denegabit
illi ſepultura cū in h̄ peccato deceſſerit niſi alr̄ de morali con
tritione appareat xvi. q. vi. qui recedūt ſ. de ſen. ex. a nob
ij. a. ¶ Denegetē eſt ergo h̄ opꝰ facto ſcꝫ reſtitucōe vł cauti
ne nec ſatis eſt hic bene velle. lxxxvi. di. non ſatis. ꝙ ⁊ ver
ba ſūt cū effectu intelligēda ſcꝫ de ele. nō reſi. relatū. Sed
nōne qui mandat ſolui ſoluere uidetur. ff. de ſolu. l. qui mā
dat ergo mandatū h̄ ſufficere deberet ſed illud habꝫ locū
facta ſolutione per mandatarium qui enī per aliū facit per ſe
facere videtur j. de reg. iur. qui per aliū ſed videtur ꝙ ex q̄
iſte peccatum ē ꝯfeſſꝰ ⁊ ſic diuino iudicio iā relictus ſepl̄
tura priuandus non ſit. l. di. ponderet ibi peccator in quacū
ꝙ dic ⁊c. ſed imponitur hec pena non ꝙ de ſalute ipſius de
ſperetur ꝓpter hoc quia ſepultura nec prodeſt nec nocet q̄
ad deum. ſ. de ſepul. ſacris. ⁊ eſt ſi. ſ. de rap. ſup eo. h. ¶ Fa
cultates paupertas igitur excuſat quod verū e ſi ſit nota.
ſ. e. cū tu. vnde ſi nihil pōt reſtituere nihil reſtituat ſi ꝑtē
illaꝫ reſtituat vnde prius deducentur vſure tamē q̄ꝫ es alienū
q̄ſ ſoluantur legata ⁊ alia que relicta ſūt titulo lucratiuo
intelligitur enī hereditas ere alieno deducto. C. de lega. l.
ſi vniuſe. Queri ſolet an heres vſurarij quando hereditas
non ſufficiat ſatiſfacere debeat prio creditoribꝫ. Dixit h̄ guil.
ꝙ non ꝑmo fiet eis ⁊ alijs ſatiſfactō pro rata vnūquemq̄ꝫ

conſtigentem ar. ſ. de teſta. relatū. ij. in fi. ff. de pac. l. ſi plu
res ſatis videretur hoc caſu haberi debere cōſideratione ꝫ tē
poris vt ille qui prius ſoluit vſuras recipiat quod ſuū eſt
integraliter ⁊ ſic de ſingulis ſm̄ regulaꝫ. j. de re. iur. qui ꝑ
or cū iſtorum par ſit cā vt ibi dixi ⁊ in ypothecis h̄ cōſide
ramꝰ. C. q̄ po. i pig.
ha. l. ſi fundꝰ. h̄ videt̄
eſſe bōa vſurarij ypo
teca. ſ. e. cū tu. c ¶
Vel illis quibꝰ toꝗ
le h̄ litterā que eſt. j.
bene p xij. lineas ib.
idonee de reſtitucōne
facienda ſit cautum il
lis quibꝰ ⁊c. vł ꝙ ibi
de ipſa parrochia po
ſtea accipe qd̄ ē. j. a
ſeruo publico ḋ ipſiꝰ
ordinarij mandato. ḋ
inde recedas. ſ. quibꝰ
quidem. d. ¶ Sipre
ſto. i. preſentes. c. ¶
Poſſint acquirē. vt
ſerui ꝓprij filij i pote
ſtate ſerui in quibus
habemus vſumfructū
ſerui alieni bona fide
poſſeſſi ⁊ liberi homi
nes q̄s bona fide poſ
ſidemus vt ſeruos ui
ſi per quaſ pſo. no. acq̄. per totū. ff. ḋ acq̄. re. do. l. acquiritur
ſed nūquid ꝓcurator domino abſente hanc perſonalem obli
gationem acquirat ⁊ videtur ꝙ ſic quia procurator quod
ex re dn̄i acquirit domino acquirit. ff. de ꝓcur. l. ꝙ ꝓcurator
In ꝯtrarium videtur ſi eī procurator pro pecunia domi quā
mutuat fideiuſſores recipit domino non acquiret perſona
lem ꝯtra fideiuſſores niſi dominꝰ ſit priuilegiata perſona
ff. ſi c̄. pe. l. ſi pecuniam. Item ſi procurator ſtipulatur de
euictione nō acquirit. ff. de acquirē. poſ. l. poſſio. q̄. ꝫ. ⁊ ſi
poſſeſſio. Dixit hic gar. ſic diſtinguendum aut ꝓcur. ſtipu
latur in iudicijs aut in cōtractibus ſi in iudicijs ſēp acqui
rit domino abſente vtilem. ff. de ꝓcur. l. ſi ꝓcurator ſi in cō
tractibus aut preſente domino aut abſente. ſi preſente acq̄
rit vtileꝫ. ff. ḋ v̄. ob. ſi ꝓcuratori preſentis. ſi abſente aut ex
re domini vt quia ſtipulatur penſionem domus domi tunc
acquirit domino vtilem. ff. de ꝓcur. l. ꝙ ꝓcurator ſi autem
extra rem domini aut dominus eſt perſona priuilegiata ut
miles pupillus vel adultus ⁊ tunc acquirit vtilem. ff.
ſi c̄. pe. l. ſi pecuniaꝫ. aut non eſt dominus perſona priuile
giata ⁊ tunc domino nihil acquirit ſed tenetur per actōeꝫ
mandati cedere actioni. ff. de acquiren. poſ. l. poſſeſſio q̄. ꝫ. ⁊
ſi poſſeſſio ⁊ dicitur procurator tunc ex re domi ſtipulari
quando acceſſoria ꝓueniendo ex re domi ſtipulatur vt pen
ſionem fructus ⁊ ſimilia. Extra rem quando ſtipulatur ip
ſam rem vel aliquid extraneum non ꝓueniens ex re in hoc
ergo caſu ſm̄ eum cū ſtipuletur rem ipſam principalem do
mino debitā ſcilicet vſuras q̄ licet ſit acceſſoria quo ad re
cipientem quo ad ſoluentem ⁊ poſtea repetentem ſūt ipſa
res principalis que ſūt ipſa res debita repetenti. ꝓcurator

et ſi ſecus fecerit ad ſatiſfactionem reſidui teneatur. Omnes autem religioſos et alios qui manifeſtos vſurarios cõtra preſentis ſanctionis formam ad eccleſiaſticam auſi fuerint admittere ſepl'turam pene i lat· ſnt· contra vſurarios promulgate ſtatuim⁹ ſubiacere· Null⁹ manifeſtorum vſurariorũ teſtamentis interſit aut eos etiam ad confeſſionem admittat ſiue ipſos abſoluat niſi de vſuris ſatiſfecerit vel de ſatiſfaciendo pro ſuarum viribus facultatum preſtent vt p̄mittitur ydoneã cautionem· Teſtamenta q̃z manifeſtorum vſurariorum aliter facta nõ valeant ſ; ſint irrita ipſo iure·

non acquirit domĩo per·l·poſſeſſio q̃ ꝗ.ſi.f· Loci ordinario intelligas de loco in quo degit vſurarius ⁊ per ordinariũ intelligas epm̃ de iure ſed idem in decano archipſbro vel abbate qui al' de cõſuetudine iuriſdictionem haberet in ſpiritualibus ⁊ nõ eſt mirum ſi per ordinariũ vel ei⁹ vicariũ actõ acquiratur cũ etiam ſi ipſe det aliquem qui recipiat cautionem utilis actõ acquiratur p illum ff.rẽ.pu.ſal.foẽ.l.ij. g· Parrochie.ſic. ſ.de ↄuerſi.ↄui.dub. ẽ eĩ ille publica perſona.l.di. ius publicũ et quod dicit ↄ recto re parrochie in q̃ teſtator habitat intelligas idẽ multo fortius ↄ rectore ꝑrochie illius cui facienda eſt reſtitutio ei cũ acquirit cũ quaſi iudex ⁊ miniſter ſuus ſit ſm. gar.ff.ↄ in ius vocã. l·eum·pro quo·h· Parrochia quia magis creditur indigenis notis q̃ extraneis ignotis in auten·coll· vi. de teſti.ꝗ.ſi vero ignoti. ſ.de ele·poſtq̃ ⁊ erunt ſaltem duo·j·de reg.iur·pluralis·vt per eos ſi opus fuerit cautio probari poſſit·i· Quibus quidẽ interpoſitio eſt que circa tabellionem non ponitur quia de illo nõ dubitabatur·h· Illis a quibus videlicet vſure fuerũt extorte vel eorũ heredibus vel ſucceſſoribus·l· Proinde ſcilicet ex tali ſtipulatione al' perinde ſcꝫ ac ſi ipſi idẽ ſtipularentur·m· Seruo publico·i·tabellioni ſic dicto quia publicũ exercet officium non q̃ ſit ſeru⁹.C.de tabel·in generali n· Mandato ergo tabellio hoc caſu non acquirit actionẽ extraneo ex ſua ſtipulatione niſi eam recipiat ↄ ordinarij mandato ⁊ idem videtur dicere antiqua lex.ff·rem·pub·ſal·fo·l·ij·ibi profecto dicimus ſeruum publicum apud pretorem ſtipulari debere.n· Idonee·nomĩe idonee pignora vl' fideiuſſores intellige·ff.mandati.ſi mandato tici ꝗ.ſi. al' verbũ cautõis nudã ꝓmiſſionẽ deſignat·C.de v.ſig.ſanccimus ſi autẽ pignora vel fideiuſſores dare non poteſt iuret ſe pignora vel fideiuſſores dare non poſſe ſ; ſe facturũ q̃ cauet C.de epi·⁊ cle.aut.generaliter.ſ.de donac·inter vi·⁊ vx· per noſtras·inſti·de ſatiſda ꝗ.ſed hodie·j·de ſen·ex· c·vlti.ꝗ. illis etiam hoc maxime quãdo ſic eſt veriſimile eũ ſcꝫ aliã dare non poſſe ſed cũ ſoluentes vſuras habeant actionem ad repetẽdum quare ſic ſollicitus fuit hic papa ꝓuidere illis per cautionis remediũ ſo.ideo ut haberẽt plura auxilia.ff. de liberac·lega·l.iij. Item quia magis ſũt ſecuri per fideiuſſores vel pignora·ff.qui ſatis·co·l·i·⁊ fit hoc non tantum in fauorem illorũ quãtum in odiũ vſurariorũ . Et ſcire dẽs q̃ ſi recepta huiuſmodi cautione nomĩe eorũ quorũ intereſt vſurarius manifeſtus vſuras repetit non audietur ⁊ poſſ; i al'marum fauorem epus iſtas vſuras recipere ⁊ ſoluere illis a quibus iſte petitor extorſerat. Et ſm guil·⁊ gar·ſi ñ eſſ; manifeſtus ⁊ hoc probari poſſ; petitorem ſcilicꝫ vſurariũ ſi autẽ iſte vſurarius qui ſic ſatiſdedit ↄualuit tenebitur ex ſatiſdacõne ſm eos quia ⁊ ſi non ſatiſdediſſ; tenebat·ſ·e· cũ tu·⁊ ſi petitor eſſ; notorius vſurari⁹ etiã ſi heres non exciperet dixerunt predicti doctores q̃ ex officiõ ſuo iudex eum repelleret·ſ· de excep·exceptiõnem ff ↄ poſtl·l·quos ꝓhib;ſec⁹ ſi notori⁹ vl' maifeſtus nõ eſſ;·a Illam·ſ·quantitatẽ manifeſtã·b· Alioquin·i·ſi quantitas manifeſta nõ apparꝫ et repete exprimi voluimus aliã ſed quomodo fiet expſſio ⁊ moderacõ de qua loq̃tur iſte v· reſpondeo ↄſiderabit iudex quanto tempe ille vſuras exerãit ⁊ quantũ nũc habet in bonis ⁊ q̃ ↄtũ habebat tempore quo fenerare incepit et ſuper hoc ↄſiderabitur fama vicinie ⁊ an al' mercaciones exercuerit ⁊ an in eis fortuna ei ꝓſpere ceſſerit ⁊ an fuerit improbus exactor an curialis fenerator hec ⁊ ſimiles circũſtancie ſunt circa hoc cõſiderande ⁊ ſm eas magis vel minus arbitrandum.C.de bo·que li.cum oportet.ꝗ.i·xxij.q. v.hoc videtur.c· Teneatur ꝓpter ſui maliciam parti ſe ſe reſarcire tenetur·C.ſi tu.vl' cu·inter·l.etiam ⁊ facit litem ſuam·ſ·e·li·de re·iudi.cũ eterni inſti.de obli·que ex quaſi ↄ lic·in pri.⁊ ſi nullam quãtitatem moderatur tenetur in totum nam ⁊ reſidui ↄmemorado totũ admittit·C.de here. inſti·l·ij.ff·de v·ſig·l·ceterorũ caute ergo faciet ſi in cautione certam veriſimilem exprimit quantitatem ⁊ adiciat q̃ etiam vltra illud ſatiſfiet inꝯtinuũ ↄſtabit eum vſurarum ratione teneri·o· Pene ſupple ſtatute in lat·ſnt·edito ſup·ↄtra vſurarios hoc dico quiã hic non hab; locũ pena cõtra vſurarios ſtatuta ·ſed hab; locũ pena ſtatuta in recipiẽtes eos ad oblationes ⁊ eccleſiaſticam ſepulturã.c· Subiacere hodie ſũt excõmunicati ipſo facto non obſtantib⁹ exceptionibus vel priuilegijs per cle·de ſepul·eos qui.f. Abſoluat etiã ab alijs peccatis·xxiij· q·ij·legatur· quod patet q̃a nec ad cõfeſſionem debẽt admitti vt·ſ·dixit nec dimittitur peccatũ ⁊c·j·ↄ reg·iur·peccatũ caueant ergo religioſi qui interdum de preda·plus q̃ anima ſolliciti ſũt· g· Aliter facta.ſ·nõ facta ſatiſfactione nec preſtita idonea cautione· Quid dices de codicillis videtur q̃ valeant diuerſa eñ ſũt·C.de codicil.l.ſi idẽ ⁊ ſ; ↄſtitucõ penalis ergo reſtringẽda·ſ·e·li·ↄ ele·ſtatutũ.⁊ ꝓhibitis maiorib⁹ minora petere non ꝓhibẽtur·ff.de ſeruis expor·l·cui·qui ſi· ſint le.per venerabilẽ circa·pri. Dic ↄtra ſm guil·⁊ gar·

et hoc patet ex p̄n. vbi dixit in vltima voluntate ꝛ ar. ſ. de
teſta. cū eſſes qua large codicilli ſūt teſtamentū quia men
tis teſtacio xiij q. ij c. ſ. aliud inſtitu. de teſta. i p̄n. ff. d̄ iure
codicil. l. cōficiūtur. ꝛ. l. ab inteſtato. al' ſpeciale eſſz conſtitucio
nem hanc in hoc eluxere ꝛ dic idem de qualibꝫ vltima vo
luntate ꝛ quia iſtud
crimen eccleſiaſticū
ē potuit papa irrita
re teſtamēta laycorū
per que in alios trāſ-
ferebantur bona ꝛ ſi
debat durior cōdicio ex
actorū erit ergo qd̄
euincere valebūt ꝛ
habere. ſ. vt lit. pēdē.
eccleſia. i. in ſi. habet
eīn racione huiꝰ cri
minis iuriſdictionem
in talibꝰ. ſ. de iud. no
uit. ſ. q̄ ſi. ſint legi p
venerabilem. ſ. e. li. d̄
fo. cōpe. c. vl. Quid ſi
p̄mo teſtamentū fecit
poſtea cauit. Dixit h̄
gar. q̄ non firmat p
hoc teſtamentū. quia
ab inicio non valuit
vt. j. de re. iur. non fir
matur cū ſuis decre-
talis videtur ſufficere
ſi ante mortem cauit
cum teſtamentū mō
de firmetur. ſ. de cele
bra. miſ. cū marthe
nec ob. regula. nō fir
mat que de ſolo trac
tu temporis loquitur
vt ibi dixi.

Cum ex eo.
Mendicātes
non poſſunt
acquirere noua loca
ad habitandū vel ā
tiqua alienare vl' mu
tare abſq; ſpeciali li
cencia pape q̄ de hac
ꝓhibicōe ne faciat mē
cōnem. In acquiren
tibꝰ tamē loca pro he
remitica vita ducēda
ceſſat prohibicio hoc
dicit. Determinatur
aūt h̄ decre. ſ. e. nimis
ij. i v. ad hoc. i. Mē
dicantes. hij. dicūtur
mendicantes quibus
victū tribuit incerta
mendicitas et qui red
ditus aut poſſeſſiōes

Bonifacius .viij.

De exceſſibus prela-
torum et ſubditorum

Cum ex eo q̄
predicatores
minores et re
ligioſi alij mendican-
tes in ciuitatibus ca-
ſtris villis ꝛ locis ali-
is ad habitandū do-
mos vel loca de nouo
ſuſcipiūt ſeu olim ſu-
ſcepta dimittūt ſe ibi
tamen ad alia tranſferen
tes diuerſa ſcandala
quandoq; proueniant
et frequentes clamo
res ad ſedem apoſtoli
cam perferantur. Nos
ſup hoc prouidere vo
lentes hoc perpetuo ꝓ
hibemus edicto ne de
inceps aliquis vel ali
qui de p̄dictis q̄buſcū
q; ſup hoc p̄uilegijs
muniti exiſtāt que ip
ſis contra tenorem cō
ſtitucōis preſentis nl̄
latenꝰ volumꝰ ſuffra
gari i aliq̄ ciuitate ca
ſtro villa ſeu loco q̄
cunq; ad habitandū
domos vl̄ loca quecū
q; d̄ nouo recipere ſeu
hactenus recepta mu
tare vel ea vendicōis
permutacōis donacō
nis aut cuiuſuis alie
nacōis titulo quomo
docunq; in alios tranſ
ferre preſumant abſ
q; ſedis ap̄ licencia ſpe
ciali plenam ꝛ expreſ
ſam faciente de prohi
bicione hm̄ōi mencio
nem ſi ſecus egerit ir
ritum decernentes per
hoc tamen eis qui vi
tam duxerint heremi
ticam ſeu ſolitariā eli
gendam de maiorum
ſuorū licencia quoniā
cellas manſiones ſeu
habitacula i heremo
ſiue locis vbi non ſit
hominū habitacio de
propinquo poſſint ac
quirere ac mutare nō
intelligimꝰ interdic
tum. Innocencius
quartus.

De priuilegijs

Volentes libē
tatem quam
nōnullis ap̄
ſedes priuilegio excē
pcionis indulſit ſic in
tegram obſeruari vt
et illam alij non infrin
gant et ipſi eius limi
tes nō excedant decla
racōe irrefragabili dif
finimus q̄ quantacū
q; ſit exempti gaude
ant libertate nichiloi
nus tm̄ racōe delicti

ex regula vel cōſtitucōibꝰ h̄re nō p̄nt. ſ. e. li. de religioſ. do. c.
vno ꝛ q̄ ad caſū dec. nec i oībꝰ mēdicātibꝰ id iur decor. ſ. e.
li. d̄ regl' cōſtitucōꝫ q̄ ei ſilr̄ cū alijs vitā ſuſcipiūt ſilr̄ ſeu
ināt i regibꝰ diſciplinā. ſ. d̄ ſta. mo. recolētes. li. Ad habitā
dū nota q̄ de locis acq̄ſitis ad habitādū tm̄ hic h̄ ꝓhibi
cio ḡ al' q̄ ad habi
tādū tunc poſſūt loca
acquirere ſed quōdo
ex quo ſunt mendicā
tes dic vt dixi. ſ. d̄ re
li. domi. c. vno. l.
Scādala. bene ergo
facit prouidēdo quia
ſui officij eſt ſcanda
la remouere. ſ. e. li. d̄
of. le. c. i. a. Dein
ceps. futura ergo cōp
hendit hec cōſtitucio
olim eīn hic prohibi
tum licebat. vt. ſ. e. ni
mis. ij. v. ad hoc. h.
Suffragari ergo ꝑpa
priuilegium ſuum re
uocare modetur ꝛ in
totum tollere poteſt
licet dicat eius p̄ui
legium eſſe manſurū
j. de reg. iur. decꝫ ubi
de hoc. c. Alienaci
onis intelligo eciam
per quem non tranſ-
feratur dominiū cum
ſic large loquitur di
cendo cuiuſlibꝫ ad id
ſ. de rebus ec. n̄ alie
nulli. ꝛ. C. de re alie.
et non alie. l. ſanamꝰ
licet interdum ſumat
ſolum pro eo contractu
quo transfertur domi
niū. C. de fun. do. l. i.
d. Mencionem. er
go neceſſe eſt de iure
cōmuni i ꝛ ſcripto fieri
mencionē de quo dic
vt dixi. ſ. e. li. de cōſti.
c. i. i glo. que incipit
eſt cōtra. c. Decer
nētes. hodie trāſgreſ
ſores ſunt ipſo facto
excōmunicati p cle. de
penis cupiētes. i. ſcd'm
f. Eligendam iſti
ſunt digni cōuentū
honore. xvi. q. i. q̄ ve
re ꝛ pure ꝛ an tales
ſubſint epō ibi ꝛ no.
et poſſūt heremite al'
non religioſi habere.

ꝓprioꝝ xix·q·iij·ḡ·ↄtra. paulus·ḡ· ¶ Licencia ergo nota ꝙ
religioſus mendicans de licēcia prelati ſui poteſt vitā3 he
remiticā3 eligere·h· ¶ Propinquiᵒ de hoc·j·de v·ſig·c·pnl·

Volentes. Exempti vel priuilegiati ut non tenean
tur niſi ſub certo iudice reſpondere racione delicti
contractus
aut rei ſi hec ſit inita
vel ſita in loco non
conueniuntur corā or
dinario ſed racōne do
micilij nō. Monaſte
rio ꝑuilegiato vt ei
us monachi a quoquā
ꝙ interdici ſuſpendi
vel excōmunicari non
poſſint ceſſat in illos
ordinarioꝝ iuriſdictio
q̄ ad illa niſi illi mo
nachi mitterētur ad
prioratus ſubiectos
ordinarijs quia tunc
etiam licet vtrobiq3
ſint monachi ordina
rij etiam quo ad pre
dicta illos iudicēt ꝙ
diu ibi manēt h dic̄
Determinat autē3 h
decre. diffuſe notata.
vi·q·iij·c·vl·ḡ·c·ti·tu
atum·h· ¶ Exēpcio
nis per que vba dica
tur data exempcō vi
debis·j·e·ti·ſi papa.
et ꝓprie ap·ſe·eſt exi
mere xvi·q·i·frat ix·
q·iij·nunc vero·i· ¶
Infringāt iura ſeueri
tate eccl'aſtica coher
ceantur·ḡ·c·ꝙto et pa
pa ſolet etiā priuile
gia decurtare·ḡ·e·di
lecti·in· ¶ Extendāt·ḡ·
c·porro et·c·parenti
bus ne ꝑuilegiū amit
tere mereantur·xi·q·
iij·priuilegiū·ḡ·c·ma
turi·limites eī tranſ
grediendi nō ſunt·ḡ·
d ſepul·c·i·n· ¶ Aut
rei hec vera ſi contractus
ſit initus vel maleficiū
um factum in loco ei
iſto n̄ exempto et res
litigioſa n̄ exēpta ut·j·patebit·o· ¶ Ad h tria ſupius enārata
p· ¶ Nūqd ḡ ꝙ videret aliquo ꝙ p h exēpti cepēnt n̄ exē
pti vt in iuſticie poſſēt corā ordiarijs conueniri ido de h obi
cit et ſoluit et h dicere intendit ꝙ iuſticie racōe domicilij ſūt
exēpti vt iudex domicilij nec ptātē habeat cognoſcēdi nec
remittēdi et tū ille ē vnᵘˢ modᵘˢ ſortiēdi foꝝ·ḡ·de fo·ↄ·c·ul·

ſiue cōtractus aut rei
de qua contra ipſoſ a
gitur rite poſſūt corā
locorum ordinarijs ↄ
ueniri et illi quo ad h
ſuam in ipis iuriſdic
cionem prout ius exi
git exercere. Nūquid
ḡ carēt omnino in hijs cō
modo libertatis. non
vtiq3 quia non corā3
ordinarijs ipſiſ dum
modo ſit in loco exēp
to commiſſum delictum
vel contractus initus aut
res litigioſa nec vbi
domiciliū habēt ſi ali
bi delinquant vel con
trahant aut res ipſa
conſiſtat conueniri poſ
ſunt aliquatenus ſuper
iſtis neq3 domiciliorū
pretextu locorum di
oceſani ſi vbi delinq̄
runt vel cōtraxerunt
aut res ipſa cōſiſtit il
li cōueniantur remit
tendi eos illuc vel ip
ſis vt illic reſpōdeāt
iniūgendi habent ali
quā3 ptātē. ¶ Saluis
nichilominus caſibus alijs
in quibus eos epiſco
porū3 iuriſdictioni ſb
eſſe canonica precipiūt
inſtituta. Et idipſum
decernimus circa illoſ
quibus vt nō niſi ſb
vno certo iudice tene
antur de ſe cōquerenti
bus reſpōdere apoſto
lico priuilegio ē conceſ
ſum. In eos aut qui
bus ne interdici ſuſpēdi
uel excōmunicari a quo
quam valeant a ſe
de apoſtolica eſt indul
tum ſic ſūt religioſi q̄
plures in quorum pri
uilegijs continetur ne
quiſquam epiſcopus
vel archiepus mona
ſteriorum ſuorū3 mo
nachos p vlla cauſa
vlloue loco interdi
cere ſuſpendere vel ex
comunicare pſumat
idem ordinarij iuriſ
dictionem ſuam quā
tum ad iſta vbicūq3
illi fuerint penitus ex
ercere non poſſunt.

Item ſi delictum contractus aut res litigioſa ſint i loco exēp
to gaudebunt exempcōne. ſi enim anglicus delinqueret bo
non. nōne puniretur per iudicē bon. fingamus ergo et eq̄
ponamus anglicū3 exempto vt ſiat ille qui alˢ non eſt de iu
riſdictione racōne delicti efficiatur de iuriſdictione ſic exēptᵘˢ
qui alˢ de iuriſdictiōe
non eſt racione delic
ti de iuriſdictione effi
citur. Idem i contractu
et re·q· ¶ Exempto.
dic·h h·ꝙ monaſteri
o exempto eccleſia et
interiū domuſ mona
ſterium atria ortus a
ree que ſunt iuxta ec
cleſiam intelliguntur
exempta xij·q·i·neceſ
ſaria et·c·nulla·xvij·
q·iiij·diffinimus et
c·id conſtituimus·ḡ·
d immu·ec·c·i·et d cē
ſi·c·j·r· ¶ Inſtituta.
vt·ḡ·de here·ad abo
lendam in ſi·ḡ·c·ti·de
pben·c·i·de·ſta·reg·
c·vno in ſi· ¶ Idem·ſi
capellas haberent nō
exemptas·ḡ·e·ex ore
et·c·cū capella ſic·ḡ·d
ↄſue·cū3 inter vos·ḡ·
d ſen·ex·nulli·et·j·e·
auctoritate·ḡ· ¶ Et
idipſum ſc3 ꝙ dictū3
eſt de exemptis·e· ¶
Illos non exemptos
ſed priuilegiatos tan
tum vt ſequitur·u·
¶ Certo iſtud ſoluit
contrarium de decre.
ḡ·de ſup·ad h quia
h certus iudex datᵘˢ ḡ
fuerat a ꝑpa ibi icertᵘˢ
que3 imperator duce
ret eligendu3. Prete
rea ibi i modū·ſup
ti. et iuris ↄmuis fac
ta fuit interpretacio h
in modu3 gracie et p
uilegij quod etiā ap
paret ex titulo et ex lit
tera que ſequitur ap.
priuilegio·a· ¶ In
eos autem iſtud qd
ſequitur intelligas ſane ꝙ ſcdm determinacō3 decē·j·e·ti·ne aliq.
h. ¶ Quātū ad iſta ſc3 interdictū ſuſpēſionē et excōmunicacō3
ḡ ꝙtū ad alia ſatua manē3 iuriſdictio licē3 ḡ iſtā exercere n̄
poſſint ordinarij poſſunt tamē cauſas eorū audire et iudi
care ſi non pareant in poſſeſſione3 mittere et ſimilia facere
ē· ¶ Reſidēāt ad idem·ḡ·c·qm̄ et·c·cum capella· Et nota

litteram quia ſi irēt illic cā viſitādi vel cauſa ſolacij vel vt viatores illos quos ad iſta non cohererent ordinarij. ff. de iud. l. heres abſens. §. ¶ Dependē. cōcor. ē. e. li. d. p̄ben. cū ſingula. et ſi de preb̄. extirpande §. qui vero nec ob. de ce. d. ele. cōſtitutis qui loquit̄ cum monaſteria non ſunt anneya nec dependēcia et ta lis habebit vocem in vtriuſq̄ prelati elec cione ſi eſt cōſuetudo ꝙ̄ cōuentus eligeret. xvi. q. vl. c. vl. ē. d. ele. c. i. e. ¶ Quo ad p̄miſſa. ſcʒ ſuſpenſionē excōmunicacō et inter dictum et intelligas hoc quādo prioratus ille tale priuilegium nō habʒ nec ex ſe nec ex ſuperiori mōaſterio quia maius monaſte rium haberet priuile gium qḋ monachi ſui et prioratuū ſibi ſub iectorum a quoq̄ ex cōmunicari ꝛc nunc ſe cus. f. ¶ Quamdiu morantur ergo poſt reuocacōneʒ eorū epi ſcopus quo ad predic ta in eos iuriſdictione vti non poterit.

¶ Quia de diuerſis. Curia romana habet ſtudium genera le et eius priuilegia hoc dicit. h. ¶ Mundi be ne dicit quia apoſtoli cus totius orbis eſt do minus. ē. de fo. cōpe. c. vlti. et. ē. i p̄hemio huius libri cū ſuis cō cor. ¶ Quaſi matrē ij. q. vi. ad romanā ſix. di. in memoriaʒ et q̄ ſi ideo dixit q̄a eccleſi a iaʒ genitum natura gigni per graciā vn de debet dici renatus ideo dixit quaſi quia mr̄ p̄prie q̄ parit. &. ¶ Comunem. debet enim lex eſſe cōis. iiij. di. erit autē et. ē. i p̄hemio huius libri. i. ¶ Videlicet iſtud poſſit venire expoſiti ue ad vtrumq̄ quaſi diceret diui. i. canonici. humani. i. ciui lis. ſed melius eſt ꝙ veniat expoſitiue tantum ad verbum humani. i. poſitiui. ſ. canonici et ciuilis ꝙ dicit diuini intelli gatur p̄prie de ſacra pagina. m. ¶ Eedem candeʒ nūquid intelligemus ꝙ h̄ de ſe. ap. dicit late vt apprehendat eciam

Niſi forſā ipſi mona chi ad monaſteriorū ſuorum prioratus or dinarijs eiſdem ſub iectos ut vel gerāt eo rum regimen vel i eis tamq̄ p̄prij locorum ipſorum monachi re ſideant fuerint deſtiati tunc enim et ſi libere poſſint ad eadem mo naſteria reuocari ac tam illorum que ipſo rum prioratuum mo nachi reputentur cuʒ non ſit incōueniēs ali quē ſic utrobiq̄ locū habere mōachū vnuʒ alteri ſubeſſe mōaſte rio vel ab ipſo noſcit̄ dependere racionē tam eorundeʒ p̄oratuuʒ di cti ordiarij ſua iuriſdi ctōne in ipis eciā quo ad p̄miſſa q̄diu mo rantur i illis licite uti

Quia poſſunt. ¶ Cum de diuerſis mundi partibus mul ti ꝯfluant ad ſedē apo ſtolicam quaſi matrē

Nos ad cōmunē tam ipſoꝝ q̄ȝ aliorum om nium comodum et p feccum paterna ſolli citudine intendētes vt ſit eis mora huiuſmo di fructuoſa promitti mus ꝙ ibidem de cetē ro regatur et vigeat ſtudiū iuris diuini et humani canonici vi delicet et ciuilis. Unde volumus et ſtatuimus ut ſtudentes in ſcolis ipſis penes ſedem ean deʒ talibus priuilegijs omnib libertatibus et i munitatibus gaudeant quibus gaudent ſtu dentes in ſcolis vbi generale regitur ſtudi um ac recipiant inte gre prouentus ſuos eccleſiaſticos ſicut illi

¶ Alexander. iij.

Abbates q̄s apo ſtolica ſedes in exhibicione benedicti ōis ſuper populū ſpe ciali priuilegio inſig nit in eccleſijs que ad

loca dicā per duas dietas legales p̄ut dicit. ē. e. li. de p̄ben. preſenti non credo ſed intelligam per ſedem ciuitateʒ vel lo cum vbi eſt curia cū ſuis ſuburbijs tantū ad h. j. de ſen. ex. ſi ciuitas aliter ſequeretur ꝙ curia vel ſtudio exiſtēte bonon. ſtudentes ymole vel mutine gauderent priuilegio qḋ eſſet abſurdum. ē. de ele. n reſi. tue prorogacio igitur illius dec. p̄nti ſuum ſpecialē caſuʒ cō ſtringat. Et puto ꝙ viterbii ſtudens vit bij veniēte curia et p manente gaudebit p̄ uilegio hoc curia rece dente ceſſabit gaude re ſicut et ego ſtudēs bonon. gaudeo priui legio ſtudij et ſi cras tolleretur bonon. ſtu dium vel eius priuile gia gaudere ceſſarem non ob. predicta dec. preſenti §. ſane qz ibi odium h̄ fauor et ho rum diuerſa eſt racio j. de re. iu. odia cum ſuis cōcor. Si vero a liquis exiſtens in cu ria pro impetracione facienda vel ibi procura tor vel aduocatus exi ſtens in fraudem ſco las iutraret vt huius cō ſtitucōis beneficio gau deret fraus nō prode rit. ē. de renun. c. ij. cū ſuis cōcor. ſicut nec ve re cū rei publice abeſſe dicitur qui cauſa p̄prij cōmodi in legacōne ē ff. ex quibus cā. ma. l. nō vere. et facit qḋ ibi no. et qḋ no. mod. in de mgr̄is. c. vl. n. Integre quottidianiſ diſtribucionibus exē ptis. ē. de magr̄is. c. vl. ē. de preb̄. licet il le enim non dant eciā preſentibus qui non interſūt diuinis. ē. e. li. de cle. non reſi. c. vno: nec intelligas ꝙ de iu re cōi exiſtentes i ſtudio percipiant corpus prebende ſaluo qḋ d ſacra pagina diximus ſed h̄ intendit dicere ꝙ ſi ex di ſpenſacōne ꝯſuetudine vel ſtatuto ecc̄e exiſtens in ſtudio poteſt percipere prebendam hoc poterit ſtudendo in curia.

Abbates. Dicit quomodo intelligatur priuilegium quod habent quidaʒ abbates de populo benedicendo

et quibus poſſint abbates ɔferre tonſuram. a. ¶ Abbates
licet h̄ de abbatib' exprimat idē intelligo de prioribus archi
preſbris vel alijs quibus hoc priuilegiū ɔceſſū eſſ& cū ead
ſit racio. iſta autē decre. olī iter extrauagātes incipiebat qm̄
nōnulli. b. ¶ Pleno iure. ſcꝫ in ſpūalibus ⁊ temporalib'
ſ. e. cū ⁊ plantare. ⁊ i ecclesijs ⁊. ſ. e. quoniam per confeſſionē e. ¶ Solēnē ſcꝫ quā faciūt epi ſolēniter di cendo. ſit nomē domi. benedictū ⁊c. ⁊ p2iuatam benedictionē exhibent eciā preſbri ſiplices ⁊ cv. di. c. ecce ego dico. d. ¶ Alibi ſcꝫ. extra ecclas ſibi pleno iure ſubiectas. e. ¶ Expreſſo. quantumcūq3 ergo generaliter loquat priuilegium hoc non poterit niſi id in priuilegio ſit expreſſū ⁊c. ſi. ſ. e. li. de here. inquiſitores. f. ¶ Cōualuerint vt ibi ɔuertantur ⁊ fiāt monachi. g. ¶ Quaſi epalem hoc dicit qꝛ vere epalem hēc non poſſet ſcꝫ ut poſſ. ɔfirmare ⁊ alia facere q̄ ſunt epalis ordinis ſi igr̄ abbas i prochia ſua vel alio loco habet iuriſdictionē i ſpiritualibus quod al' ſ. iure debet habere epiſcopus eciā puros laicos nec ɔuerſos nec conuertendos poterit clicare al' non ſicut cū epus laicaꝫ nō ſit iuriſdictionis ordinare non pōt abſq3 licēcia ſui epi. ſ. e. li. de tēpo. ord. c. ul. ſic nᵉ iſte abbas talem poterit ordinare. h. ¶ Tonſuram ɔfertur cū per ipſam clericalis ordo. ſ. de eta. ⁊ quali. cū cōtingat ⁊ hoc intelli

eos pertinent pleno iure qui in eis diuina offi-
cia celebrant poſſunt
poſt miſſaruꝫ ſolēnia
et veſpertinas ac ma-
tutinas laudes benedic
cionem ſolēnem ſuper
populuꝫ elargiri. Ali
bi autem publice aut
per vias ciuitates ca-
ſtra ⁊ villas populis
et plebibus benedicti
onem facere vel imp-
tiri non valeāt niſi h̄
eis expreſſo apoſto-
lico priuilegio ſit con
ceſſum nec eis licitum
ſit alijs q̄3 monaſterio
rum ſuorum cōuerſis
et qui ad illa cōualue
rint ⁊ in quos eccleſi
aſticaꝫ ⁊ quaſi epiſco
palem iuriſdictioneꝫ
obtinent primam cle-
ricalem cōferre tonſu-
ram niſi eis id operat
ex pleno prefate ſedis
indulto. ¶ Item
Auctoritate ſedis
ap. de fratrum
noſtrorum cōſilio ſta

ge ſm determinacionem illius de abbate benedicto et preſbitero ſaluo eo qd̄ habes de ſup. ne p'la. c. i. ⁊ poſſūt tales abbates ɔferre eciam ſuperiores ordies vſq3 ad lectoratū incluſiue. ſ[illegible]. di. c. i. ⁊ in predi. e. cū contingat. i. ¶ Indulto. puta quia habēt priuilegiū q3 quoſcūq3 eciā non ſubditos volentes ab eis ordinari clicare ⁊ ordinare poſſint. ⁊e

Inno eciam priuilegiorꝫ ſeruabitur. ſ. e. porro. Auctoritate. Exempti i locis non exemptis oratoria vel capellas ſine dioceſanorum licencia cōſtruere nō poſſūt nec in exēptis ſine licēcia ppē nec pn̄t exēpti aſſumere cis ꝓprias ſuorum liberorꝫ hoim in ſe eciaꝫ ſi iſti ſint ſui cenſuales h̄ dic. l. ¶ Oratoria

tuim' q' oratoria vl'
capellas in locis nō ex
emptis ſine dioceſano
rum locorum ipſoruꝫ
licencia exempti ɔſtru
ere non preſumāt ne-
q3 in ſic ɔſtructis nec
tempore interdicti ca-
ſibus expreſſis in iure
dumtaxat exceptis ce
lebrent vel faciant ce-
lebrari diuina qd̄ ſi ta-
lia p̄ſumſerit ab hijs
per ipſorum locorum
ordinarios ɔpeſcan
tur ⁊ ſi quas ꝓpter h̄
exemptorum ipſoruꝫ
conſeruatores in eos
ſentēcias ꝓtulerint il
las penitus reuocam'.
¶ Inhibemus inſu-
per ne in locis eciaꝫ ex
emptis hoc ipſi exem
ti facere audeāt niſi ſu
per hijs licenciam vel
priuilegium habeant
ſedis ap. ſpeciale. ¶
Cauſas q̄3 ſiue lites
ꝓprias ſuorꝫ hoim libe
rorū que videlicꝫ tan
tum ad ipſos homies

ria oratoria debēt eſſe id qd̄ vbū ſonat. xlij di. c. ul. ⁊ pñ. Et iſta publica oratoria ſine dioceſani licencia non conſtruent in loco nō exempto ⁊ de hijs oratorijs habetur. ſ. d cenſi. c. vl. ſ. e. c. patētibus priuatim autē orare i domo ſua cuilibet licet non erigendo ibi altare nec miſſam celebrando. m. ¶ Non exemptus ſicut eciā ſi anglicus in ciuitate bonon. vellet eccleſiam erigere hoc nō poſſ ſine dioc. licēcia ſic nec exemptus habita compacōne vt dixi. ſ. e. i. ad idem de conſe. di. i. nemo edificet in aut. de ec. ti. ⁊ ſi quis autem voluerit coll. ix. in aut. vt nullus fa. ora. do. coll. v. n. ¶ Conſtructis tolle quod eſt. i. celebrēt vel faciāt celebrari. o ¶ Interdicti hodie religioſi eciam exempti violantes generale interdictum quod ſeruat mater eccla ipſo iure excōmunicati ſūt per cle. de excēſſi. prela. ⁊ frequentib'. p. ¶ Exemptis. ſ. e. vt priuilegia ⁊. c. q' nōnullis. ſ. de ſen. ex. pmittimus hodie dic vt. i de ſen. ex. c. vlti. q. ¶ Cōpeſcantur ecce ergo q' exemptus propter delictum in loco non exempto ɔmiſſū

ſubeſt ordinario. ſ. e. i. r. ¶ Reuocamus conſeruatores eciā priuilegiorꝫ ad hunc caſū iuriſdictionem ſuaꝫ extendere nequeunt cum ſe ad hunc caſū priuilegia nō extendant. ſ. e. i. nec ſe intromittere poſſint niſi de manifeſtis iniurijs. ſ. e li. de of. del. c. i. ⁊ vlti. s. ¶ Sedis apoſtolice q' ſicut ep' eſt dioc. in loco non exempto vt. ſ. ſic ⁊ papa eſt dioc. in

loco exempto puto tam̄ ꝙ hoc caſu ſufficeret licencia lega
ti de latere. ar. j. de v. ſig. veniēs in pn̄. ⁊. ſ. de elc. ſi abba
tē. ⁊ ad h̄ fac̄ qd̄ dixi. ſ. de elc. cupiētes. circa pn̄. i glo. in h̄
caſu. t. Cauſas q̄ ⁊ facit iſte ǂ ad ea q̄ no. ino. ⁊ oſti. ſ.
de ap. dilectis. u. Proprias. palā eſt illam ꝓpriam cau-
ſam eſſe cuius dānū
vel emolimentū ad a
liquē ſuo nomie per
tinet. ff. quādo ap. ſit
l. i. ÿ. q. vi. biduuz. v.
palam. x. Liberorū
in ſeruis eū ſecus et i
hoc nulla dubitacio.
x. Pertinēt. dicebāt
inno. ⁊ oſti. i p̄dicta
decre. ꝙ ſi aliquis tur
bat cultorē agri mei
vel colonos meos cō
tra illuz datur michi
vtile interdictum vti
poſſi ⁊ eciam actio i-
iuriarum ſi in iniuriā
meam illud factuz ſit
ar. ff. de vi. ⁊ vi. ar. l.
viz facit. ff. de ac. ēp.
et ven. l. qui pendēte.
et. ff. depo. l. i. ǂ. ſi quiſ
tabulas d̄ furto tam̄
eis facto domi⁹ non a
git fidi enim ſubditi
imputent qui non be
ne cuſtodierunt nec i
iuriarum ſi nō ſit fac
tum in iniuriaz domi
ni ſed propter ſpecia-
le odiū ſubditi ⁊ iſt⁹
habuerunt pro iniuri
tato ꝙ domi⁹ in iudi
cō nomie ſubditi age
re non poteſt vt ei ſa-
tiſfieret cuz nec iſtud
eius pn̄cipaliter inter
ſit nec ſit eius procura
tor alioquin eadez ra
cōe ius ſubditi remit
tere poſſ; iſti autē ex-
empti forte ne durio
rem cauſaz aduerſari
orum illorum ſuorū
hoīm redderent aſſu
mebant i ſe cauſaz ut
actores vel rei quod
non licet eis eciam ſi
illi ſint eis cenſuales. i. certū cenſū ſoluentes quia nō ꝓpē
Si aliqui priuilegium pape Id ſunt ipſorum ſerui.
ꝙ quis excōmunicari ſuſpendi vl̄ interdici non poſſit
non extenditur ad ſentencias ordinariorū; niſi tale priuile
gium ſit conceſſum regibus reginis vel ipſorum filijs vl̄
religioſo loco vel ordini hoc dicit. Et olim decre. iſta extra;

pertinent idem exemp
ti ſuo nomine ſiue vt
actores ſiue vt defen-
ſores aliquatenus nō
aſſumant etiā; ſi ſint
ipſis dicti homines cen
ſuales cuz id nequaq̄;
licitum ſit eiſdem.
Clemens iiij.

Ne aliqui ſub idul
tis apoſtolicis co
fidentes alios ſicut no⁹
in ſuo iure moleſtēt
et ordinariorum iuriſ
dictionem contemnāt
pariter et eludāt omēs
indulgencias et priui
legia quibuſcūq; ſin-
gularib; perſonis ec-
cleſiaſticis vl̄ ſeculari
bus cuiuſcumq; ſint
preeminencie digmta
tis condicōis aut ſta-
tus ꝙ interdici quo-
cumq; vel excommu-
nicari nō poſſint. nec
terre vel eccleſie ipſo
ruz eccleſiaſtico inter-
dicto ſupponi ſb̄ qua
cumq; forma verboꝝ
conceſſa illis per que

uagans erat ⁊ incipiebat. Quia pro qualitate ⁊c. Q in.
b. Cuiuſcūq;. infra moderabitur iſtud verbum. c. A
quocūq; intelligas niſi a papa vel legato de latere. j. d v.
ſig. veniēs. i. ſxen. ⁊ h̄ idē p̄uilegiū itelligūt habere hij qui
ſunt recepti in ſpeciales filios romane eccl̄e vt ibi ſi autez
in ſpeciales ſubiectos
tunc ſunt exempti. j. ⁊.
ſi papa. ǂ. ſimiliter. d.
Conceſſa. tolle qd̄
eſt. j. de fratrū noſtro
rum ⁊c. redeas. ſ. ille
et tolle qd̄ eſt. j. dum
taxat exceptis p que
⁊c. e. Filijs ē ſi qd̄
habes. ſ. e. l. ÿ. de of. de
l. e. vl. f. Racione-
ſic ergo intelligatur.
ſ. e. c. i. ǂ. in eos ⁊ ſic
nulla correctio ut ille
ǂ. loquatur de priui
legio conceſſo religioſ
nō propter perſonaz
ſed ꝓpter locuz vel or
dinem vt ſi ordo pre
dicatorum vl̄ minoꝝ
ſit i hoc priuilegiat⁹
vel monaſteriū ſancti
procull ſi autez religi
oſus aliquiſ ſiue pro
gatiua perſone habēt
h̄ p̄uilegiuz ſec⁹ eſſ.
Et apoſtolice ſe
dis prelati qui
b⁹ p p̄uilegiū conce
dit uſus mitre ſi ſunt
exempti i puincia li
bus ⁊ cōpalibus cōci
lijs vti poſſūt mitriſ
auriffriſiatis nō habē
tib⁹ laminas aut gē
mas ⁊ ſi non ſunt ex
empti albis ⁊ planiſ
vtūt i alijs locis vtā
tur vt indulta pmit
tunt. Equiſſima fuit
huius decre. prouiſio
vt. j. patebit. h. ſi nō
exempt. quia ſunt ipſi
prelati inferiores epi
ſcopis. i. Eccleſia
rum ſuarum. Idem
puto ſi alicui inferio
ri prelato perſonalit
propter ipſius perſone prerogatiua fuerit priuilegiū tale
cōceſſum quod interdum contigit vt. ſ. de preſump. cū in iu
uentute vbi propter prerogatiuā pſone cōceſſuz fuit epō
ornamētum archiepale. k. Hic tam. decr. ſ. e. in pn̄. l.
Dignitatuz. c. di. racoīns hoc vult dicere venebat abbas
ditiſſimus in hoc priuilegiat⁹ ad conalium epiſcopale hnſ

regib; et reginis eoꝝ
q; filijs necnon et re-
ligioſis quibuſcu;q;
non perſonarum tm̄
ſed ordinū; priuilegi
atorum vel locorum
racione in hoc immu
nitas huiuſmodi con
ceditur dumtaxat ex
ceptis de fratrum nrō
rum conſilio ad ordi
nariorum ſentencias
et proceſſus edicto p
petuo prohibemus ex
tendi. Idem

Ut apl̄ice ſedis
benignitas que
nonnullus abbatib⁹
alijſq; prelatis quib;
non competit ex propria
dignitate conceſſit
in eccleſiarum eciam
ſuarum gloriam et
honorez ꝙ mitra et a
lijs pontificalibus vti
poſſint prouideat ne
inde ſcandala oriant̄
ſic tamē ꝙ ipſi priui
legiati ſuorum priui
legiorū nō fruſtrent̄
effc̄u et ex maioritate

V.

pulchriora ornamenta ⁊ mitrā epō ita q̄ ipſe per inſpecti
onem ornatuū videbatur epūs. Idem in prouīciali ibi eī
in ornamentis precellebat alios epōs qd̄ ſatis erat indecēſ
et ſcādalizabātur alij epī pudere ergo equiter voluit ita
q̄ ſcandalum tolleret ⁊ priuilegū aliquod cōferret. Et no
ta q̄ nō eſt pōpoſita
te reſpuendū imo ra
cione defendendum q̄
doctores cogati vari
ati ⁊ ornati incedant
ut p illa digtas doc
torat⁹ appareat ñ ſiūt
ſcolaſtici reprehēden
di qui ſibi veſteſ docto
ribꝫ ſolū cōgruēteſ aſ
ſumūt. m. Tenent
forte ꝓpter capellas ñ
exēptas vel ꝓpter po
pulum non exemptū
n. Simplicib⁹ vt
non ſolum ñ habebāt
laminas vel gēmaſ ſꝫ
nec aurifriſiatas. o.
Alijs. i. prouincia=
libus ⁊ epiſcopalibꝫ
ſinodis puta cum ce
lebrant i eccleſijs ſu
is vel alienis. p.
Permittunt. in ſpici
endus eſt igitur tenō
priuilegiorum ⁊ ſeruā=
duſ. j. c. pr. ſ. e. ſ. ꝑri
Cum perſone.
In pima parte
demōſtrat quid iuris
cū quis ſolo p̄uilegio
ſe dicit exemptum. In
ſecunda ibi. ſi autem.
quid iuris cū ſup hoc
preſcripcōnē allegat
In tercia ibi q̄ ſi ta=
les quid iuris cum al
legat vtrumq̄. r.
Infamiam. ſ. ti. pr. c.
vno. prouidendū fuit
quia crudeles erāt ne
gligēdo famam ſuam
xij. q. i. nolo. s.
Leſionem. metas enī pri
uilegiorum ſuorū ſer
uare debent. ſ. e. c. i. in
principio. a. Decu
ro. ad idem. ſ. de ſi. i

ac decore maiori orna
tuum maioritaſ appa
reat dignitati de fra=
trum noſtrorum con
ſilio preſenti decreto
ſtatuimus vt abba=
tes et alij quibus mi
tre vſus eſt ab eadem
ſede conceſſus exemp
ti quidem in prouinci
alibus concilijs et epi
ſcopalibus ſinodis q̄
bus nonnulli eorum in
tereſſe tenentur mitris
tantummodo aurifri
ſiatis non tamen aure
as vel argenteas la=
minas aut gemmas
habentibus vti poſſint
Nō exempti vero ſimi
plicibus et albis ac pla
nis vtantur. In alijſ
vero locis exeptis mi
tris liceat illis vti p=
ut conceſſa eis ab ea=
dem ſede indulta per=
mittit. Bonifa. viij.
Cum perſone ec
cleſiaſtice tam re
ligioſi q̄ ſeculares plu
ra preſumant que ip
ſis infamiam pariūt
et alijs inferunt leſio
nem pretextu exemp
cōis vel libertatis quā
aſſerunt ſe habere or
dinariorum correctio
nes et ordinationes
ſubterfugiētes ac eo=
rum forum ſiue iudi=
cium declinantes nos
volentes ſuper hoc de
ſalubri remedio pro=
uidere ſtatuimus vt
hij qui ſe aſſerunt p
priuilegia ſeu indul=
gencias apoſtolice ſe=
dis exemptos a locorum
ordinarijs requiſiti
huiuſmōi priuilegia
vel indulgencias qui=
bus ſe dicūt fore mu
nitos ipſis ordinarijſ
in loco congruo et ſe=
curo aut aliq̄bus pru=
dentibus viris omni
ſuſpicione carentibus
ad h' per dictos ordia
rios deputatis infra
terminum competen=
tem pro facti qualita
te ipſorum ordinariorum

ſtrū. accepimus. vnde ſi locus nō eſt ſecurus licet parti ap
pellare. ſ. vt lite non cōteſta. accedēs. ij. ſ. de ap. ex pte. j. ⁊.
j. de ſen. ex. venerabilibus. §. ⁊ hoc ipſum alia littera ē ſecre
to. b. Prudentibꝫ. ſ. de cōſan. ⁊ af. c. Carentib⁹. iij. q.
v. quia ſuſpect. vnde bonum eſt q̄ de ipſorum cōſen ſu aſſumā
tur de of. del. ſup queſtionum. d. Competenter. ſ. de dil. c. i.

alias poſſz appellari vt ibi ⁊ cōſideranda ſunt h' que habē
tur. ſ. de ap. cum ſit. c. Moderandum. ſic. ſ. e. li. de. ap. le
gittima. f. Impedimento. ſic. ſ. c. li. de el. c. q̄ ſit ⁊. c. ca
pientes. §. quid ſi. ⁊. c. cōmiſſa §. i. g. Integraliter. ne precē
dencia vel cōſequēcia arcent articulū de quo contenditur. ff.
quemad. teſ. aperi. l.
ij. §. idē. ⁊ accipitur eodē
da ē ratio. ff. d edē. l.
argentarius. §. i. et. l.
i. §. edicōes. ⁊ §. edē.
non videtur ⁊ appro
batur h' oppinio inno.
qui hoc quod h' dicit
notabat. ſ. d fi. inſtru.
cōtigit. in fi. ⁊ repba
tur oppinio oſti. q̄ ibi
no. cōtrarium ſc; q̄ pri
uilegium erat legend
et exhibendum ſolum
i illo. c. de quo erat q̄
ſtio nā ſi totus tenor
legeretur poſſet lectio
dare litigādi materi
am ſicut edicō quod
eſt cōtra mentem ipſi
us decre. cōtingit. que
debet verbis preferri
de v. ſig. intelligencia
ſed non ſtatur huic ſꝫ
prime racioni nec ita
ex ſimplici lectura ori
tur litigandi materia
ſicut ex trāſcripto qd̄
pluribꝫ diebꝫ ⁊ nocti
bus videtes ⁊ ꝑlegē
teſ aduocati litigia in
de ſumūt vt ibi. et li
cet vtraq̄ opīo ſatis
habeat equitatē pma
magis racione ⁊ illo
textu fulcitur ⁊ ideo
hic approbatur. h.
Tradē. Sed quare
reus probare cōpellit
et edē ꝓpria inſtrumē
ta cōtra ſe cōtra id. ſ. d
probac. c. i. C. de edē.
l. qui accuſaē. Dic q̄
iſte priuilegiat⁹ ſiue
agat ſiue excipiat ha
bet probare ex eo q̄
de iure cōmuni intencio
epiſcopi eſt fundatā
et q̄ dicit de edicōe loquitur habet i priuata vel ꝓpria ſcriptu
ra q̄ quis vſurus non eſt porro in cōmuni vel ꝓpria qua q̄s
vſurus eſt locū non habet quod dicit vt no. in predic. c. i.
de proba. ⁊ ſ. de ſi. in. §. ꝓpetuus ⁊. ff. de edēn. l. i §. edicio
nes ⁊ in cle. de vſur. ex grandi. i glo. vide q̄ ibi. i. Do
lūmodo. quia nō ſimul allegant priuilegium ⁊ preſcripcōem

de quo ꝛ· ſeꝗ· tractabit· k· ¶ Canonicaꝫ· l· annoꝝ vt· i· ſe
quitur cum titulo qđ dic vt· ſ· e· li· de preſcrip· c· i· l· ¶ Or
dinarijs. mirum eſt quō ordinarij ꝯgnoſcūt in cā ſua cōtra
id iiij· q· iiij· c· i· ꝗ· ne quis in ſua cā· in rubro ꝛ nigro· So.
ordinarius bene ꝯgnoſcit de cā eccle licet nō de ꝓpria qđ
dic vt no· ij· q· vij· ſi
quis erga· ō. cler· ma
le· c· i· ꝛ· i· ō penis ro
mana. Item ordinari
us dicit ſuaꝫ eſſe iuriſ
dictione ꝛ ſubditus
hoc negat ꝛ bene cō
gnoſcit an ſua ſit iuriſ
dictio. ſ· de ſhe p· ſup
litteris. ff· de iud· ſi qſ
ex aliena ſed ad oēm
ſuſpicionem vitādaꝫ
melius videtur id ex
pediri per delegatos
vt ſequitur· ſ· de foꝛ·
cōpe· ſi quis cōtra ꝛ·
ff· de iurō· o· iu· l· pre
toꝛ· in· ¶ Hmōi· cāo
nica· ſcilicet nec ꝑt ſb
ditus obedienciā pſcri
bere ꝯtra prelatū qđ
dit vt· ſ· de preſcrip·
cum non liceat· n· ¶
Quintos· ꝛ ſic alle
gās hic duo ſiml au
ditur vt· ſ· de pſcrip·
auditis ǧ· e· ti· veniēs
dic vt dixi· i· de re· iur·
nullus pluribus· o· ¶
Per ſe. ſine preſcrip
tione· p· ¶ Predictiſ
ſ· i· ꝛ· ij· ſhe ſpō· q· ¶
Quadraginta· quia
minoꝛ non currit con
tra ecclam xvi· q· iij·
quas actiones· ſ· ō p
ſcrip· de quarta· r· ¶
Violentam· ſic poſſi
dentes cum pati debe
ant penam ergo non
premiuꝫ· i· c· licꝫ· ſ· e·
li· de prebē· cū qui xvi
q· i· legi· s· ¶ Precario
ſic· ſ· de reſti· ſpo· oliꝫ
i· licet ei iſta ſit iuſta
cauſa poſſidendi· non
dat tam titulum pre
ſcribendi ne illi qui p
cario ꝯceſſit ex libera
litate ſua illiberalita
te recipet ꝯtra naturā
cōtractus· ff· de ꝑcar·
l· i· t· ¶ Turbētur hoc
idem ſi ſolum priuile

vel delegatorum ſuo
rum arbitrio moderā
dum iuſto impedimē
to ceſſante oſtendere
ac ad legendum inte
graliter exhibere nec
non de articulis de qui
bus controuerſia fue
rit tranſcriptum tene
antur. Si autē ad fū
dandā intencionē ſu
am ſuper hmōi liber
tate ſolūmodo preſcri
pcionē canonicā dux
erint opponendam eiſ
dem ordinarijs vel de
legatiſ ab eiſ iuriſ pru
dentibus nō ſuſpectiſ
de preſcripcione hmōi
facere debent fidem.
Qđ ſi taleſ priuilegio
et preſcripcione aſſe
rant ſe munitoſ priui
legium quidem ipſuꝫ
exhibeant ut i primo
hmōi ꝯſtitucionis ar
ticulo ſuperius eſt ex
preſſum. ¶ Et ſi pri
uilegium exhibituꝫ
non ad plenum p ſe
ſufficiat ad exempcio
nem ſeu libertatē hu
iuſmodi ꝯprobandaꝫ
ſed tale ē ſaltē ꝙ cau
ſam prebeat preſcribē
di coram perſonis pre
dictis annorū· xl· pſcri
pcōnē teneātur ꝓba
re preſcripcioniſ ꝗ ꝓ
bacione pendente licet
ordinarioꝝ intencō ō
iure cōmuni fundetur
tamē quia de priuile
gio quod ſaltē cauſā
preſcribendi prebet fa
ciunt fidem i libertatiſ
vel exempcōis poſſeſ
ſione non violenta n̄
clādeſtina nec cōceſſa
precario de qua fidem
coram eiſdem fecerint
nō turbentur. ¶ Si
vero priuilegium per
ſe ſufficiens quādo ſo
lo priuilegio ſe defen
dunt. vel ſaltem tale
quod preſcripcioni ca
nonice cauſaꝫ preſtet
cum preſcripcionē al
legant nō exhibuerit
vt eſt dictum. cum de
iure cōmuni ordinari
orum intencio ſit fun
data ſua iuriſdictiōe
vti poſſint libere i eoſ
dem donec de preſcrip
cione canonica vt pre
miſſum eſt fecerit ple
nam fidem. ¶ Item.
Epiſcoporum et
alioꝝ prel atoꝝ
querelis frequentibuſ
et querulo ſis clamori
bus excitati preſenti ō
creto duximus ſtatuē
dū ne aliqui ſeculares

ḡlum allegārent vt probātur in· ſe· ꝗ· in pri· u· ¶ Cōmuni
xvi· q· vij· omnes baſilice· x· ¶ In eoſdē nota quantus fa
uoꝛ priuilegio debetur eſt etem priuilegiū ex ſe fauoꝛabile
ſi pſcripcio odioſa. ſ· de deci· tua ꝛ c· ex pte ꝛ dixi· ō
Epiſcoporum. Interdictus eſt ꝗ· i· de re· iur· odia·
ingreſſuſ eccle in re
gularibus vel ſecula
ribuſ quācius exemp
tis q ſcienter celebrāt
vel celebrari faciunt i
ciuitatibus vel locis
interdictiſ niſi ſm per
miſſionē iuriſ ul exꝯi
catos ul ītdctōs publi
ce ad diuia officia ſac
menta vel ſepulturaꝫ
admittunt hoc dicit
hodie aggrauata eſt
pena quod dic vt de
ſepult· cos i cle· de ſē·
ex· ex frequentibꝰ· h·
¶ Cōmunitt dc· foꝛ
mis vide· h· i· c· ti· ſi pa
pa· c· ¶ Interdictis·
vi· de cle· de ſen· ex· c·
i· d· ¶ Ordinarijs ſic
ſ· e· ti· cū ꝛ plantare·
e· ¶ Delegati ergō
interdicere poſſūt ad
idem· ſ· ō offi· del· c· i·
et c· ſare ... Vel
a iur· ot· ſ· e· li· ō cle·
vbi periculū· ꝗ· ciuitaſ
et· ſ· de cenſi· quāꝗ ꝛ
i· ō pen· felicis i ſi· g·
¶ Officia celebrans
preſente excōmuīcato
maioꝛi excōmuīcacōe
vel interdicto non eſt
irregularis· i· de ſen·
ex· is qui vbi de hinc
duꝫ tam licet celebra
re preſentibꝰ interdic
tis qđ dic vt· i· ō ſen·
ex· c· viti· h· ¶ Sepul
tura vide cle· ō ſepul·
eoſ ǧ· i· ¶ In iure ſta
tutas ſicut diuerſa ſūt
narrata ſic diuerſe p
uiſiones iuris ſi quid
celebrāt in ciuitate ca
ſtris vel villis niſi ꝙ
tum eis a iure permit
titur cōpeſcentur per
ordinarioſ· ſ· e· aucto
ritate ſi celebrant i lo
co interdicto vltra ꝙ
a iure permittitur ſci
enter ſūt irregulares

ī·de ſen·ex·is qui ſed ſi preſentibus excōmunicatis celebrāt
ſcienter vt ibi et·ē·dixi·k· ¶ Ingreſſum·or·aduerte q̄ vt·ē·
dixi licet quidam ex iſtis n̄ ſint irregulares tamē per decre·
iſtā ſūt vitiati irregularitatē otrahende quia ſi poſt huiuſ·
modi interdictum in eccl'a celebrauerit vt preuis irregula
ritatem incurrūt vt·
ī·de ſen·ex·is cū ſcir̄
debeſ q̄ quidam hāc
decre· ⁊ eius penā di
cunt locū habere tan
tū·in exemptis ⁊ p
cis facit q̄ multo ma
ior pena ſunt digni
quibus cū plurium
honoris percuſſiones
principum eſt delatū
reperiūtur ī crimine·
C·de epi·⁊ cle·l·pre
ſbri·canonizata·v·q·
vl·preſbri·vnde dicit
hoc ſtatutū circa eos
tantū ne priuilegioꝝ
pretextu flagitiorum
creſcat auctoritas·C·
de priuil'·ſcol'·l·ij·li·
xij·ſed contrariū credo
ſcilicet hanc decre·⁊
eius penā habere lo
cum etiam in non exē
ptis per litteram que
ē·dicit quantumcūq̄
2e·q·di·decre· iſta q̄
wlt etiam exemptos
nedum non exemptoſ
hac cōſtitutione liga
ri ad idem·ē·d preb̄e·
c·i·cū ſi·l· ¶ Cōtem
ſerunt ſic·ē·d immu·
ec·quoniam·

Per exemptionē
Tria dicit dec·
que ſatis patent·Et
emanauit declaratiue
ad ea que no ino· ⁊
oſti·ē·c·cū capella ⁊
c·recepi⁹ ⁊ fuit ſup·
ta de extrauaganti ī
no·qui incipiebat ad
ꝑpetuam·m· ¶ Ipſa
eccl'a cū atrio ſm ea
que dixi ſm b·ē·c·c·
i ⁊ ſubintelligitur ex
exempta ⁊ bene pa·
tet per h·c·⁊ per decē·
illam·ē·c·ij·de preb̄e·
quamuis ī·quod exi
mit eccl'am cathedra
lē ne intelligat ſub ge
nerali vocabulo eccl'a

aut regulares quātū·
cumq̄ exemptionis ſeu
libertatiſ ſediſ apoſto
lice priuilegiis omu·
niti cuiuſcūq̄ ordinis
religionis ſtatus vel
conditionis exiſtant
ſcienter celebrent vel
faciant celebrari diui·
na i ciuitatib⁹ caſtris
villis niſi quaten⁹ eiſ
a iure cōceditur ſeu lo
cis aliis interdictis ab
ordinariis ſiue delega
tis iudicibus vel a iu
re aut excōmunicatoſ
publice vel interdic·
tos ad diuina officia·
ſeu eccleſiaſtica ſacra·
mēta vel eccleſiaſticā
ſepulturā admittant
qui vero contra pre·
ſūpſerint preter alias
penas a iure ſtatutas
ingreſſū eccleſie ſibi
nouerint inte
donec d trāſgreſſione
hmōi ad arbitrium ei
us cuius ſententiā cō·
tempſerunt ſatiſfece·
rint cōpetenter· ¶ Itē

Per exemptionē
eccleſie cōceſſā
ipſa eccleſia in ipſius
monachi vel canonici
clerici etiam et cōuerſi
perpetuoq̄ obla... d
autem eccleſie eiuſdē

preſbiter q̄ prochiano
rum curā habet quo
ad ea que ad curā eā·
dem pertinent nec ip·
ſi parochiani etiā in
intelliguntur exemp
ti· verum ſi canonici
aliqu⁹ eccleſie eximā
tur ipſi ſoli canonici
non autē eccleſia vł
alii eius clerici ſunt
exempti ſi autem cleri
ci cuiuſuiſ eccleſie exi·
mātur tunc tā cano
nici q̄ alii clerici eriāt
non tamen eccleſia ni
ſi aliud in exemptiōis
priuilegio expriman
tur· ¶ Item

Si papa in aliq̄
priuilegio · vel
ſcriptura nō facta pn
cipaliter ſup donatiōe
vel ſententia exempti
onis ſeu etiam liberta
tis aliquam eccl'ā ad
ius ꝛ ꝓprietatem ro·
mane eccl'ie pertinere
vel ſimilia verba nā
ret non ꝓpterea illiuſ
eccleſie exemptio ē ꝓ
bata niſi d libertate a
liter doceatur· ¶ Si
autem eccleſie vel mo
naſterio exemptionis
priuilegiū cōcedendo
vel ſuper ipſius excep
tione ſententiando cū

tum ciuitatis exemiſſe omia etiā miora beneficia de eccl'a
vt ibi dixi·n· ¶ Non autem ſubintelligitur exempta·c· ¶
Curam habet·vnde tales preſbri habēt inſtitu ab epis ⁊
intelliguntur eſſe ꝑpetui quia nequeūt abſq̄ rationabili cā
et tunc ab epis āmoueri·ē·c·ii·de capel·mona·c·vno· ⁊ h
caſu propter hāc cu·
ram ⁊ populum nō
exemptum prelatus
exemptus vadit ad ſi
nodum epalem ·ē·c·
vt apoſtolice·p· ꝑrā
rochiam ſicut aliud ē
clerus aliud eſt popu
lus·ē·c·ex parte·i·⁊·
ī·d ſen·ex·ſi ſententia a
i· gloſſa· ſed huic ꝓmo
gloſſa· videtur cōtradi
cere·ē·de v· ſig·cū cle
ticī vbi nomie eccl'ie
cathedralis itelligitur
ſolum capitlm non in
feriores clerici vel con
uerſi ſed ibi d curam
to loquitur qd ſtricte
intelligitur nec exten
ditur niſi ad ea d qui
buſ cogitatū·ē·d cur
cur·c·pēulti· iuriſdic
tio autem ita pendet
penes epiſcopum et
capitlm quod nō pe
nes iferiores clericoſ
itelligatur ergo cura
mentū ibi ſm formā
iuris cōis ad idem ·ē·
de iuiur·ad noſtram
iij·ē·d v·ſig·ſup qui
buſdā·q· ¶ Nō au
tem eccl'ia bene ergo
dixit Jo·⁊ b·q̄ no·ē·
de teſta·requiſiti i glo·
hic gloſſa dicit q̄ ſi quid
legatur canonicis nō
intelligitur legatum
eccl'e per·l·ff· de rebo
du·l·amb⁹·r· ¶ Alii
clerici ſed nūquid per
hoc erunt exempti cō
uerſi ⁊ oblati n̄ cleri
ci ar·q̄ ſic·xij·q·i·du
o·Contrariū credo p
hoc·ē·quod ſtricte ſu
mit verba priuilegi·
orum exemptiōis vt
ſonant ⁊ quia nō re
petit de cōuerſis ⁊ ob
latis vt·ē·i·gloſſa· qd
ſi voluiſſz intelligi ex
preſſiſſz·ē· de deci·ad

de ipſius exemptionis negocio ageretur aſſe rat ipſam eccleſiam fo re exemptam aut eam iuris beati petri exiſte re ſiue ad ius et ꝓprie tatem ro. ec. vł ad ro. eccłam ſpecialiter aut ſine medio vel eam ſi pliciter pertinere per hoc plene debet exēpta hu iuſmodi eccła iudica- ri. Cum enim iure con- mum oms eccłe poꝛ bem diffuſe ad ro. ec. pertineāt ſi id aliam cō cedatur eccleſie vel de ea per ſentenciam iudi cetur ex hoc ipſius cō probatur exemptio ut priuilegij nichil alias allata cōceſſio et ei cui cōceditur et ſentencia nullū aliter datura ſub ſidiū eccleſie pro qua fertur prerogatiuā cū aliquid verba operari debeant oferāt gracie ſpecialis. Et eſt idem ſi priuilegium cōtine- at vel ipſe papa p mo dum exprimat ſupra- ſcriptum ꝙ eccłia ſit libera ſeu ꝙ pociat ro- mane eccleſie libērtate vel ꝙ in hoc prerogati ua gaudeat ſpeciali ā ſi dicat maxime ꝙ ec

cleſie romane annuum cenſum ſoluat ad per- cepte iudicium liberta tis ſiue ꝙ ipſam eccłam eximit ab ordiarij po teſtate vel ꝙ nō audeat illic epiſcopus cathedrā collocare aut impetrā di ſeu ordinacionem ꝗ- uis leuiſſimā faciendi exercere aliquam pote ſtatem. Similiter ſi aliqui recipiātur in ꝓprios et ſpeciales ſub iectos cenſentur exem pti non ſic ſi in ꝓprios et ſpeciales filios roma ne eccleſie ſint ſuſcepti tales quippe exempti ꝓpter ea non exiſtunt. Si vero dicatur ſi pliciter ꝙ aliqua eccle ſia romane eccleſie an nuū cenſum ſoluat nō ꝓpter hoc exempta ec cleſia dici debet. Itē dicamus ſi circa aliqua per priuilegiū cōcedat libertas et clauſula de cē ſu ānuo pſoluēdo ſeq tur vt ſi aliquibus qd ab alio ꝙ a papa ſeu eius legato excōmuni cari ſuſpendi aut inter dici non poſſint vel ali quid aliud ſpecialiter a ſede apłica ſit indultū vł eam dicatur ꝙ in

Si papa in ali. ad audiendā ad id. ē. de elc. ex eo ꝙ quo. Formas priuilegiorum ponit hec decre. quarum quedam exemptionē ꝯſtruūt quedā nō et de hoc no. per Innoc. oſti. ē. c. recepimus et per ipſū oſti. ē. c. cū capella. b. Principaliter puta impetrat litteras prelatus ſup reuoca cione rei eccleſiaſtice male alienate q̄ ubꝰ dicitur ꝯqueſtus eſt nobis. t. prelatus tal eccleſie nobis imme diate ſubiecte ꝙ pred ceſſor eius ⁊c. vnde ta lia verba ſolemus vo care narratiua nō aſ ſertiua vnde. i. ſequit talia verba narret et ad hoc bene ꝯcor. iij. q. vi. hic quippe et qd ibi no. in prima glo. c. Probata. ꝯtra videtur qd no. h. ē. de cenſi. cū olim in .i. glo. vbi dicit ꝙ ſtat publice ſcripture i qua cō tinetur de finibus epi ſcopatuū licet iſta ſit facta ob aliud ꝙ illud habeat locum i ipa p bacione finiū que fit per argumētum. ē. de probacione cū cauſam et cui ius cōmune nō eſt ꝯtrarium ſed hic ius cōmune eſt ꝯtrarium et ſequerentur hoc ca ſu plene probaciones et ideo ſecus. d. Aſ ſerit no. quia. ē. dixit narret ergo hic d aſſē tiuis ibi d narratiuis ideo plene probāt nā tiue litterarum papa lium ſi ſint d ſuo facto et ſuper hijs fundat gracia vel ipſius intē cio per cle. de pbacio ne litteris et vide qd ibi no. in glo. aſpe. c. Eccleſie. ē. d reſti. in inte. c. ij. de arbi. cū tēpore. f. Sine mē dio. ē. c. cū olim. j. g. Debet optime con cor. ē. c. in hijs. Et no ta arguendum a ver bis. ē. de decre. ad au diendam de quo dic vt no. xxij. q. v. huma ne et. ē. de v ſig. ꝓpter

tica lex tamē non debet imponi verbis ſed rebꝰ. ē. e. li. de elc. cō miſſa ad ſi. b. Et eſt idem ſcilicet ꝙ eccleſia debet plene iudicari exempta. i. Libertate. ē. e. cū olim. ij. k. Inde finite. quia ſecus ſi poſt determiacōem aliquiꝰ certe libertatis conceſſe vt. j. §. idem. l. Collocare in locis enim exemptis hoc nō poſſūt epiſco pi xviij. q. ij. ſummo ſo. ē. e. li. de of. ordi. cum epiſcopus. m. Non exiſtunt. ſed ſūt priuilegiati ut. ē. d v. ſig. vemens. i. ſhen. re cipiendo ergo illos i filios videtur illos re cipere in amorem fili alem ſicut ſbdiaconꝰ ordinatus a papa nō in exempcionem ſed in honorem intelligitur ordinatus priceps ta men eos quos i pēes elegit non vult alijs ſubici vt in auten. cō ſtitucio que de digni. colla. vi. et ſi dominꝰ apud acta nomiat ſ uum ſuum filium dicat ei libertatem cōceſſiſſe C. de lati. liber. toll. l. vna. §. ſimiliter modo ſed ibi ſibi ſoli ſit pu dicium hic autem fieret preiudicium ordinari o cuius iuriſdictioni pocius eſt fauendum ē. e. cum perſone. xi. q. i. peruenit vbi ergo pa pa exprimit aliquos ſpeciales ſubiectos ſi eſſent alij ſubiecti nō eſſēt ſpeciales ſubiec ti et ideo illa verba ex empcōnem faciunt ut ē. px. ſhen. licet aliqs ſit filiꝰ non ſequitur ꝙ ſit ſpecialis ſubiec tus quia vnius pote ſtatis filius alteri po teſtati poſſet eſſe ſubiec tus et ideo aliud hic aliud ibi filiacō igitur amorem et priuilegiū denotat ſpecialis ſub iectio exempcionē. n. Cenſum. non enim omnes eccłe exempte ſoluūt cenſum nec om nes que cenſū ſoluūt ſunt exempte. ē. e. ti.

receꝑimus. Unde non ꝓbat h̄ eſſe. ꝛc. C. ꝺ ꝓbac. ad proba
cionem. ſ. de of. del. cum ꝯtingat. o. ¶ Idem dicimus. ſcili
cet ꝙ non propter hoc exempta cenſebitur. p. ¶ Non poſ
ſunt de quo dic. ſ. e. ne aliqui. q. ¶ Subiecti. ergo nota ꝙ
vnum ⁊ idem verbum diuerſificatur ſm̄ adiūcta. ff. de con
trahen. emp. l. ꝙ ſepe.
§. veneni ⁊. ff. ꝺ v. ſi.
l. q venenum vn̄ ſi in
deſinite dicatur ꝙ ad
indicium percepte lib
tatis ſoluat cenſū ex
empta dicitur vt. ſ.
§. ⁊ eſt idez ſi poſt cer
tam libertatem n̄ ꝓp
terea vltra id itelligi
tur exempta ut h̄ ⁊ ē
ſi. ſ. ꝺ donacone paſ
toralis.

¶ Licet vobis de
clarat no. p h̄
ſno. ⁊ eſti. ſ. e. ꝙ nō
nullis. s. ¶ Exiſtat p
ſpeciale priuilegiū ⁊
ſic fac ad tit. z. a. ¶ Ex
cluſi iſtud erat qd̄ idu
cebat dubitacionem
per eius ꝯtrariū qua
ſi a ꝯtrario non excōi
catos nec interdictos
et aliūde venientes ad
mittere poterāt ⁊ ar.
a ꝯ trario fortiſſimuz
ē. ſ. de hijs q̄ ſi. a pla
cā aplica iſi. ſi h̄ n̄ ē
vez n̄ illi ſup h̄ ſit p
uilegiati ut. j. patz ꝙ
ex quo locus interdic
tus eſt videtur omibꝫ
interdictum ibi audi
re diuia. niſi ſup hoc
ſint p̄uilegiati nec p
uilegium vnius alteri
penitus prodeſt ad h̄
ſ. e. ſanc. ⁊ p̄terea an
hāc decre. in dubio e
rat tutius h̄ tenere ꝓpē
periculum aiarum et
ideo āplectendū erat
de homia. ad audien
ciam de ſpon. inueniis
Sed oppono ꝙ h̄ de
cre. eſt ſuperflua cum
hodie ſine priuilegio

ſpeciales romane ec
cleſie filios ſunt aſſū
pti et ſequatur in pri
uilegio ꝙ eccleſie ro
mane ad indicium li
bertatis percepte ānu
um cenſum ſoluant.
¶ Hijs enī et ꝯſimili
bus caſibus ſic in cer
tis priuilegiati articu
lis ordinariorū iuriſ
dictioni quantum ad
alia ſunt ſubiecti. ¶
Licet autē ſic diuerſos
priuilegiorum quibꝫ
eccleſie ac monaſterij
a eximuntur tenores
ad litium materiā ā
putandam duxerimꝰ
deſignandos per hoc
tam̄ alijs exempcionū
ſi reperiantꝰ ā aliarum
libertatū modis uł eo
rū effectibꝫ nolimꝰ ali
quatenꝰ derogari.
¶ Licz vobis ⁊ Idez
conceſſū exiſtat
ut iterdicti tp̄e ianuiſ
clauſ excōicatos et in
terdictōs excluſis voce
ſūmiſſa diuia celebra

competat tēpore interdicti taliter celebrare de uir. cōi vt. j.
de ſen. ex. c. vlti. ¶ Poteſt dici qd̄ iuris in cōceſſione per priui
legium dictum eſt idem in conceſſione per ius cōe vt ibi ⁊
ideo forte generaliter dixit. ſ. ꝯceſſum non dicens qualiter
vel dic ꝙ ecā ꝑ priuilegiū poſſ habere locū caſus noſter
et ſubauditus prime gloſule pone enī ꝙ papa interdicendo

locum vetuiſſ celebrari ecā ſm̄ formā illius decre. ſepe
enī ꝓpter rebellionē delinquēciū aggrauant pene ⁊ poſtea
conceſſiſſ aliquibus celebrare ibi ſm̄ formam illius decre.
habemus ergo hunc caſū dubitabilem ad litteram. Cōtra
iſtam tam̄ decre. vidi olim ſeruari in ciuitate bonoñ tempo
re generalis interdic
ti qa religioſi ſic pri
uilegiati admittebāt
forenſes ad diuia. h.
¶ Priuilegiati vt ſi
accipientes ſignū cru
cis pro ſubſidio terre
ſancte in hoc eſſent p
uilegiati vel quis alij
ē. ¶ Perſone. puta
epiſcopo regi comiti
vł baroni. d. ¶ Per
miſſo. ſcilicet ianuis
clauſis. e. ¶ Domeſti
ci itelligo nō ob hāc
cauſam in fraudē ſum
ti vt. j. de v. ſig. c. vl.
f. ¶ Admittuꝰ ꝯcor.
ſep. ff. de precar. l. cuz
precariuz. ij. vbi ſi qs
precario rogauit vt i
fūdo morari liceat ⁊
de ſuis q̄ cōceſſum vi
det ad idem. ff. ꝺ vſu.
et habi. l. ij. §. i. et. l. ſe.
ff. de v. obli. l. ſi ſtipu
latus fuero illud aut
illud ad idem. C. de
aduo. diu. iud. l. reſti
tuende vbi dicitur cō
ceſſū primatibus itel
lige ꝯceſſum ⁊ hijs q̄
ſub eis ſunt ad idem.
ff. de ꝯdic. ⁊ demon
l. municipij. g. ¶ Nō
debēt ⁊ eſt racio diuē
ſitatis quia in primo
caſu alias priuilegiū
eſſe poſſ inutile quod
eſſe n̄ debet. ſ. e. i hijs
ſed in hoc ſecundo ca
ſu conuentus poteſt ſi
ne familiaribus ꝑ ſe
celebrare diuia et ide
o priuilegium eſt re
ſtringendū. ſ. e. vt p
uilegia vſꝫ ſi. Quid
dices ſi in ꝯuentu n̄

re poſſitꝫ adeo tn̄ ali
q̄s eciā ſi aliūnde vene
rint niſi ſuper hoc pri
uilegiati exiſtant reci
pere nulla racōne debe
tis. ¶ Cum ꝯceditur
ſingulari perſone vt
modo premiſſo tēpo
re interdicti celebrare
valeat vel audire di
uina eius familiares
domeſtici ad audiend̄
cum ea et celebrandū
ſibi diuinum officiuz
licite admittuntur. ¶
Non ſic autez in fami
liaribus alicuius cōue
tus ſeu collegij eſt cē
ſendum. Illi enī niſi
priuilegiati fuerit ad
mitti non debent. ¶
Hmōi q̄z conceſſione
gaudere non poteſt is
cuius cauſa ſeu culpa
dolo vel fraude fuit ſē
tencia iterdicti prola
ta ſeu qui ad ꝓpetran
dū delictuz cuiꝰ occaſio
ne lata extitit prebuit
cōſilium auxilium vł
fauorem. ¶ Idem.

ſint niſi tres ⁊ duo ſint iſirmi nūquid tercius poſſ celebra
re cum familiari. no. hoſti. in predicta decre. ꝙ nōnullis ꝙ
ſic ne inutile ſit priuilegiū ad inſtar eius quod dicitur de ſi
gulari perſona. ſ. §. pp. h. ¶ Cauſa ad idem. ſ. e. ꝙ nōnulli
in ſi. interdum licet tales admittātur ad audicōnem diui
noꝝ tn̄ ꝓhibēt appropiq̄re altari. j. ꝺ ſen. ex. c. vl. §. pen.

Quoniam episcopi eorūq; supeiores se habent diuerſ ex cauſis a ſuis eccleſiis et dioceſibus abſentare frequenter nec ſēper poſſūt cōmode ad eccleſias accedere pro miſſa celebranda vel audienda in ipſis ſine qua eos tranſire non decet abſq; cauſa racionabili vllaz diē preſenti cōſtitucione indulgemus eiſdez vt altare poſſint habere viaticum et in eo celebrare ac facere celebrari ubicunq; abſq; interdicti tranſgreſſiōe illis permittitur celebrare vł audire diuina. Greg. x. in ge. cō. lug.

De iniurijs et dāp. dat.

Quoniam. epiſcopi cū altari viatico celebrare poſſūt et ſibi facere celebrari ita tamē q̄ nō violent interdictum h̄ dicit. h. ¶ Abſentare et ſi h̄ faciunt propter vtilitatem eccleſie cenſentur eſſe preſentes. ſ. de cl'i. non reſid. ex parte peregrinari tamē ad loca remota non debet ep̄us ſine licencia pape de c. di. v. nō oportet. ij. ſ. de voto et vo. re. magne. l. ¶ Cōmode et ſic dicit tunc nō poſſe xxij. q. ij. ſicut. ff. dō. ſig. l. nepos procul. o. m. ¶ Non decet inſpiciendum ergo eſt in conceſſione p̄uilegij q̄d deceat ad idez. ſ. e. li. de ele. cuz non deceat cū ſuis ccor. n. ¶ Indulgemuſ iſta eſt igitur iuriſ indulgēcia quā habent ep̄i aliam h̄ēs. ſ. e. q̄ nonullis aliaz. ſ. de pe. et re. c. vl. aliam. ſ. e. li. de off. del'. c. ij. aliā de ſen. ex. q̄ periculoſum aliam. ſ. de iura. cal'. c. ſi. adde aliā p cle. de cel'. miſ. dignū. eandem indulgenciam habent predicatores minores vt ſ. e. ibijs et iſta indulgencia poſſūt vti ep̄i abſq; dioceſanoꝝ vł prochialiū preſbroꝝ licencia abſq; tamen prochialis iuris preiudicio vt ibi dicitur cū iſto autē altari viatico poterit ep̄us ponere vadens ad curiam de mane ante campanam dici dicere vel facere dici miſſaz et pergere vias ſuas et ſic non ipedietur i dieta q̄d fieret ſi haberet neceſſe expectare diem et ſolitam horā in oportunitatē eccle. a. ¶ Tranſgreſſione. licet enī poſſint celebrare in loco interdicto non tamē alta voce et interdictis admiſſis et interdictuz violando ſ.

Et ſi pignoracōes. Repreſalie contra perſonas eccleſiaſticas concedi vel cōceſſe non debent extendi contra facientes niſi reuocent. j. menſē ſingulares ſunt excōicati vniuerſitates īterdicte h̄ dicit. Et ſic conſtrue et ſi. i. q̄uis. q̄uis pignoracōes ſint iure ciuili prohibite tamq̄ graues legib⁹ et contrarie naturali equitati q̄s vulgaris elocucio nominat repſalias in quib⁹ alius p alio pregrauatur vt tamē. c. ¶ Elocucio. intelligas quorundā locorum. Et no. conſiderandum qualiter vulgus loquatur. ff. de fun. in. et inſtru. le. l. cuz de lanionis. § ſamā. ſ. e. li. de re.

Et ſi pignoracōes quas vulgaris elocucio repſalias nominat in quibuſ aliuſ pro alio pregrauatur tāq̄ graues legibus et equitati naturali cōtrarie ciuili ſint cōſtitucione prohibite ut tamē eaꝝ prohibicio in perſoīs eccleſiaſticiſ tanto amplius timeatur quanto in illis ſpecialiuſ inhibentur eas concedi cōtra perſonas predictaſ ſeu bona ipſorum aut quantumcūq; generaliter pretextu cuiuſuiſ cōſuetudinis quā pocius reputamꝰ abuſuz fore conceſſaſ ad illaſ extendi preſenti decreto diſtrictius inhibēꝰ ¶ Illi autez qui cōt

ec. non alie. h̄ conſultiſſimo et. ſ. de ſpō. ex litteris. i. d. ¶ Pregrauatur quod eſſe non debet. ſ. de hijſ q̄ fi. a ma. parte ca. queſiuit. C. de inof. teſ. ſi quis ſuo. j. de re. iur. nō debz cū ſuis ccor. non ob. q̄ hēs bonoꝝ poſſeſſor cenſetur pro defuncto quia eadē perſona cenſetur. Idem in ſucceſſore ad predeceſſorez. ſ. d ſolu. c. i. C. ſi. cer. pe. l. i. nec ob. de fideiuſſore qui racōe ſue obligacionis cenſetur tamē conuenietur ſeruato ordine illius aut. C. de fideiuſ. aut. p̄ſente et quod no. de fideiuſ. c. ij. in. i. glo. Sed querebat h̄ gar. an condemnato debitore intelligatur cōdempnatus fideiuſſor. Do. aut ē fideiuſſor cōtractus ā iudicij In cōtractu condempnato debitore n̄ intelligitur cōdēpnatꝰ fideiuſſor cōtractus ſ̄ agenduz erit cū eo actione ex ſtipulatu. ff. de fideiuſſo. grece. § ſi cum fideiuſſore ibi enī dicitur q̄ agitur cum vtriſq; ſi ei condempnato debitore cōdēnaret et fideiuſſor ad quod ageretur cū fideiuſſore. Si vero fideiuſſor non interuenit i iudicio ſed tantū promiſit reum i iudicio ſiſti. cōdempnato reo abſoluitur fideiuſſor. quia iaz adimpleuit quod promiſit videlicet q̄ faceret reum iudicio ſtare. ff. de fideiuſ. grece § i. ſi aūt iudicatum ſolui promiſit condempnato rēo condempnatur et fideiuſſor per cōſequens. ff. iudicatum ſol. l. i. Et eſt idem dicendum ſi tocius cauſe acceptus eſt fideiuſſor vt in predic. § ff. de fideiuſ. grece. § i. ad fi. § Item querebat ipſe et guil. quid ſi clericus principalis debitor cuiuſ occaſione repſalie ſūt conceſſe captuſ eſt an habeat h̄ decre. locū et dicit penā iſtius decre. locū non habere tū q̄ h̄ idē grauatur pro ſeipſo tum quia cōſtitucio penaliſ eſt et reſtringenda ad h̄. ſ. e. li. de ele. ſtatutū. c. ¶ Legibus. C. ne ux. pro ma. per totum. ne fil'. pro pa. per totuz et. C. ut nullus ex vica. pro alie. vi. ca. demo. l. i. eſt enī ſatiꝰ nocentem impunitū relinquere q̄ innocentem condempnare ff. d pen. abſentem bene eſt tamē interdum reperire q̄ lege permittente punitur aliquis ſine culpa. ſed non ſine cauſa quod dic vt. j. de re. iu. r. ſine culpa. f. ¶ Naturali. contra.

igitur hec equitas naturalis rigori que eſt ꝙ alter alteri⁹ odio non grauetur ⁊ ꝙ quis non locupletetur cum alteri⁹ iactura. j. de reg. iur. nō debet ⁊ c. locupletari. ⁊ ꝙ quis alteri non faciat ꝛc. i. di. in pn̄. ſ. de ma. ⁊ obe. diledi. inter dū tam diſcrepant. ſ. e. li. de re. per mu. c. vno. cū ſuiſ cōcor. g.
¶ Eccleſiaſticas clericiſ templarijs hoſpitalarijs quers ⁊ deuotis xij. q. i. duo. ſ. de ſen. ex. pro chūdos. ſ. e. li. d ele. ſciāt. h. ¶ Specialius inhibentur tolle quod eſt. j. preſenti decreto diſtrictius inhibem⁹ ⁊ redeas. ſ. caſ cōcedimus ꝛc. ſol; ei pluſ timeri quod ſpecialit ꝛc. xxiij. di. quā: ꝙ ⁊. ſ. d heretic. ſi aduerſus. i. ¶ Concedi pro credito clerici vius dioc. ctra clicoſ alterius dioc. in qua ſit debitor ↄſtitutus ſeu pro credito alicui⁹ laici vnius dioc. contra laicos ⁊ clericos alterius dioceſ quod grauius eſt. Dicūt tamē doctores. c. illud xxiij. q. ij. dominus non eſſe correctum tunc ſcilicz quando dominus vel ciuitas requiſita non volt iuſticiā facere ita tamen ꝙ etiam tunc ad clericos n̄ extēdat k. ¶ Abuſiuʒ. quia ↄtra libertatem eccleſiaſticam. ſ. d iuriſ. c. i. l. ¶ Extēdi facit differentiam inter cedi et extēdi quia ciuitas vel ſuperior dicitur cōcedere iſte cui cedūtur. dicitur extendere putā quia ciuitas bonon. dedit repreſalias ciui ſuo cōtra florentinos quas ille extendit ad clericos. m. ¶ Diſtrictius. i. diſtricte vel ꝓpne ſcilicet ꝙ per ciuilem ↄſtitutionem inhibitum eſt. n. ¶ Preſūptionem. i. cōceſſionem vel extenſionem repreſaliarum. o. ¶ Menſe; q̄t dies habere debeat mēſis dixi. ſ. e. li. de ele. quā ſit. Quid ſi infra menſem iſtum proceſſum fuit ad actum quia ſunt pſona eccleſiaſtica pro alio pignorata nūquid hec pena habebit locum infra menſem dic. ſm gar. ꝙ in ſtatum priſtinū reuocandū erit infra menſeʒ. j. de ſen. ex. quāq; vel ſm guil. reuocatio re integra fieri debet anteq̄ꝫ procedatur ad actuʒ al' locū habet pena ar. ff. man. ſi mandaſſem. ff. ad macedo. ſi tamē ⁊ l. ſi filii⁹. ſ. de ſuper. ex parte decimi ſed ſi ante iſtā conſtitutionem ↄceſſe erant vel extenſe repreſalie cōtra cle-

fecerint aduerſus per-
ſonas eaſdem pigno-
rationes ſeu repreſali
as cōcedendo vel extē
dendo ad eas niſi pre-
ſumptionem hmōi re
uocauerint a cōceſſio
nis vel extenſionis tē
pore infra menſem ſi
perſone ſingulares fu
erint excōmunicationis
ſententiam incurrāt ſi
vero vniuerſitas ec-
cleſiaſtico ſubiaceat
interdicto. Inno. iiij.
R Omana eccleſi
a et infra licz aūt
remēſi archiepo ſuā p
uinciam viſitanti eos
qui tūc ſibi vel ſue fa
milie. aut alijs quos
propter hoc per canō
prouīciā dirigit ⁊ eā
quando concilium cōuo
cat eos qui nuncijſ ſu

is quos pro illo vel a
lias per prouinciaʒ ip
ſam ſua debita iuriſdi
ctione vtendo tranſ-
mittit iniuriari p̄ſu-
mūt ſi hac occaſione
ſua in hijs impediat
iuriſdictio p iniuria
hmōi dūmodo exiſtat
notoria ꝓpria aucto
ritate punire niſi am
plius ei de remenſis
eccleſie conſuetudine
competere dinoſcatur
¶ Sibi etiam et me
tropolitanis alijs in
ſuis ꝓuincijs dū ſic
i illi iuriſdictiōe; exer
cent puniendi mani-
feſtas ⁊ notorias offē
ſas tunc eiſdē illatas
vel ſuis etiam ſi exīde
impediri iuriſdictionē
hmōi non contingat
libera ſit d nr̄a ſpeali

ticos non habet locum pena quia conſtitutio futura reſpicē. ſ. de ↄſti. c. vi. non tam amplius videtur illis nec eas extendet al' hui⁹ ↄſtitutionis pena locum habebit que eſt late ſententie vt patet ex verbo ſubiaceat.
R Omana de veteri iure poteſt archiepus cū in ꝓuīcia ſua iuriſdictionē ſuaʒ exequitur punire notorios iniuriātes ſibi nuncijs ⁊ familie ſue ſi per id ſua iuriſdictio impeditur al' non niſi ↄſuetudo ampli⁹ tribuat ſʒ hodie tales iniurias tūc punit etiam ſi iuriſdictionem non impediant hʒ dic h. ¶ Licet. i. ſtatim ē c. ¶ Viſitanti quod ſingulis ānis facere poteſt ſeruata forma de ce. ſ. e. li. de. cenſi. romana etiam ſi epi nō ſint negligentes. e. t. c. vi. ⁊ tolle hʒ quod eſt. j. ꝓpria auctoritate punire eos qui tūc ꝛc. d. ¶ Alijs quib⁹ cūq; etiam ſi de familia ſua non ſint. e. ¶ Illo. transmittit qd̄ eſt. j. f. ¶ Debita qd̄ dic. ut no ix. q. iij. c. ij. ſ. de of. or. paſtoral. g. ¶ Punire. ⁊ ſic ē iudex i cauſa ſua ad id xxiij. q. iiij. guli; an⁹ ſed cōtra quia nemo ſibi vel ſuis ius dicere debet. C. ne quis i ſua cauſa. l. vna. xxiij. q. iiij. inter querelas et q. v. de occidendis et iiij. q. iiij. c. i. d hoc. vide. ij. q. vij. ſi quis erga ⁊. ſ. d cle. male dicto. c. i. Dixit h h. ꝙ ſi iniuria illata p̄lato ipm tm̄ ↄtigit n̄ p tali quē ꝑ iniuria illa puīre ſi vero tāgit eccliā vl' publici vtilitatē pōt iniuriantes punire p̄mo taleʒ iniuriā remittere poſſ. lxiij. di. ſalonitane ad inſtar filij familias qui poteſt remittere iniuriam ſibi factam in quantum ipſū tangit ſed non in quantum tangit patrem. ff. de iniur. l. i. ſ. vſq; adeo iniuriam igitur ſibi vel ſuis illataʒ per quam eius iuriſdictio impeditur poterit punire archiepus ſi notoria fuerit al' non de veteri iure niſi ↄſuetudo amplius tribueret puta ꝙ etiam non notorias ⁊ eas que iuriſdictionem non impedirent punire poſſent ↄſuetudo em̄ iuriſdictioneʒ tribuit. ſ. de fo. ↄpe. cum ↄtingat ſʒ mō. Inno. iuriſdictionem ipſorū prorogando hui⁹ decre. beneficio cōcedit ꝙ tales iniurias etiam ſi iuriſdictionem non impediant punire poſſint. g.

ceſſione facultas. ¶ Bonifacius octauus. Biterren. epiſcopo

Degradacio qualiter fieri debeat a nobis tua fraternitas requiſiuit ſuper quo tibi taliter reſpondemus. quod verbalis degradacio ſeu depoſicio ab ordinibus vel gradibus eccleſiaſticis eſt a proprio epiſcopo ſibi aſſiſtente in degradacione clericorum in ſacris conſtitutorum ordinibus certo epiſcoporum numero diffinito canonibus facienda quam quod proprij epi ſentencia ſine aliorum epiſcoporum preſencia ſufficiat in degradacione eorum qui minores dumtaxat ordines receperunt. ¶ Actualis autem ſiue ſolemnis celeſtis milicie militis id eſt clericis degradacio cum ad eam fuerit procedendum fiet ut exauctorizacio eius qui milicie deſeruit armate cum militaria detrahuntur inſignia ſic quod cingulo militari remotus caſtris reiciatur priuatus conſorcio et priuilegio militari. ¶ Clericus igitur degradandus veſtibus ſacris indutus in manibus habens librum vas vel aliud inſtrumentum ſeu ornamentum ad ordinem ſuum ſpectans ac ſi deberet in officio ſuo ſolempniter miniſtrare ad epi preſenciam adducatur cui eps publice ſingula ſiue ſint veſtes calix liber ſeu quecumque alia que illi iuxta morem ordinariorum clericorum in ſua ordinacione ab epo fuerit tradita ſeu collata ſingulariter auferat ab illo veſtimento ſeu ornamento quod datum vel traditum fuerat vltimo inchoando et deſcendendo gradatim degradacionem

Aliis ad idem. ṡ. e. ti. de of. or. c. i. in fi. i. ¶ Et pro id ē vel ſcḋm alios pprie ut ſcȝ etiam manifeſtos per publicam famā extra de accuſa. qualiter ij. punire poſſint. k. ¶ Exinde. i. ex

Degradacio. bene ſciebamus. in iuriis ſupradictis. qualiter clericus degradatus tradendus erat curie ſeculari. ṡ. de v. ſig. nouimus ſed prius erat ſciendum qualiter deberet degradari et hoc docet hec decre. dicens in ſūma quibus aſſiſtentibus fieri debeat degdacio quibus veſtibus ornamentis libris et inſtrumentis in degradacione fiat expoliacio et quibus verbis vtatur ipſe degradans m. ¶ Canonibus. xv. q. vij. felix et ꝯ. ſi autē et. c. ſe adiunget enim ſibi epus in ca pſb. i ſex epos. in cauſa diaconi tres vt ibi et dicimus quod eodem iure cenſebit ſubdiaconus. ṡ. de ſ. non ord. miramur et hec vera preterquam in caſu. ṡ. e. li. de heret. c. i. et ſic verum eſt dicere quod ſpiritualia facilius conſtruantur quam deſtruantur quia ſolus epiſcopus dat ordinem quem ſolus tollere nō poteſt xv. q. vij. epus ſolus. ṡ. de tranſla. inter corporalia. n. ¶ Preſencia requiritur etiam preſencia capituli ſui. ṡ. de accu. qualiter ij. d. excel. ṗ. c. i. xv. q. vij. epus nullus niſi de conſuetudine ſine ipſis hoc facere poſſit. ṡ. e. ti. de conſue. c. iij. Et clericis. ṡ. de ele. egro. c. i. p. ¶ Inſignia. ff. de hiis qui no. infa. l. ij. ꝯ. ignominie cauſa et talis eſt infamis vt ibi ad idem. ff. de re mi. li. l. iij. ꝯ. pena in aut. vt cle. apud ppios epos ꝯ. pl. q. ¶ Spectans ſuper quo vide. xxiij. di. epus cum c. ſequentibus. a. ¶ In codem ita faciunt monachi apoſtate faciunt cum ſe in totum tonderi ne appareat veſtigia monachatus. b. ¶ Priuilegio clericali approbata ē igitur opi. ala. et h. bar. et reprobata opi. hu. io. et h. q. dixerunt quod patiēs degradatum incidit in canonē ppter caractere quē ille retinet et memoriā etiā priſtine dignitatis. ff. de decur. l. vl. de conſe. di. iiij. oſtenditur no. autem h. l. di. accedens et . liiij. di. c. ij. lxxxi. di. dictum. ṡ. de here. ad abolendam ꝯ. i. et. ṡ. de ſen. ex. contingit que opi. adhuc forte eſt vera in verbaliter depoſito de quo loquitur principium et in actualiter degradato habeat locum iſte finis ſicut et in ipſorum reſtitucione eſt diſtinctio inter eos vt no. ij. q. vi. ideo. ij. facit etiam h littera pro opi. bar. ex. no. ix. q. i. in ſūma et contra opi. io. ibi poſitam et contra opi. lau. ala. t. et h. no. de cler. ex. mi. c. ij. qui dixerit degradatum conficere verum ſacramentum eucharistie.

¶ Qveramus quam quis inueniatur carceris ſint ad cuſtodiam tamen pōt quis puniri pena carceris perpetuo et ad tempus hoc dicit. d. ¶ Aſſociatur C. de cuſto. reo. l. i. et vl. vbi dicitur de hiis quos tenet carcer incluſos aperta diffinicione ſanamus vt aut conuictos velox pena ſubducat aut liberandos cuſtodia diuturna nō maceret ad idem. ff. de pen. l. aut damna ꝯ. ſolent. c. ¶ Tibi cui loquatur non apparet. vnde intelligatur non ſolum in epiſcopo. ſed etiam in quocumque qui iuriſdictionem pēſt et delicta punire poteſt ad idem. j. de ſen. ex. ſi clericos et quod ibi dixi. f. ¶ In perpetuum ſi hoc exprimatur an in perpetuū an ad tempus ſtabit expreſſo ſi ſimpliciter damnetur perpetuo nō temporaliter intelligit damnatus. C. de pen. l. ſeruus de quo dic. vt. l. di. c. i. ṡ. de conſti. ex litteris. ff. de poſtul. l. puto. ꝯ. i. g. ¶ Expedire ſicut in carcere quo ad cuſtodiam nō debet fieri mixtio ſexuum vt. C. de cuſto. re. l. iij. ſic dico quod in carcere quo ad penam non fiet mixtio et eſt ſi quod dicimus de monaſteriis quod non debēt eſſe duplicia xviij. q. ij. diffinimus periculoſa ē etenim talis commixtio. ṡ. e. li. de ſta. re. c. pno. b.

cōtinuet vſqȝ ad pri-
mam veſtem que dat
in collacione tonſure
tuncqȝ radatur caput
illius. ſeu tondeatur
ne tonſure ſeu clerica-
tus veſtigium rema-
neat in eodem. ¶ Po-
terit autem epūs in de-
gradacōne hmōi vti
verbis aliquibus ad
terrorem illis oppoſitꝰ
qui in collacōne ordi-
nū ſunt collata dicēdo
preſbro hec ꝉ ſimilia
verba in remocōe pla-
nete. Auferimus tibi
veſtem ſacerdotalem ⁊
te honore ſacerdotali
priuamus ſicqȝ in re-
mocione reliquorum
inſignium ſimilibus
verbis vtens in abla-
cōe ultimi quod i col-
lacione ordinum fuit
primum infraſcripto
vel alio ſimili modo
pronunciet ſiue dicat
auctoritate dei omnipo-
tentis patris et filij et
ſpiritus ſancti ac no-
ſtra tibi auferimꝰ ha-
bitum clericalem et
deponimus degrada-
mus ſpoliamus ⁊ ex-
uimus te omni ordine
beneficio ⁊ priuilegio
clericali. ¶ Idem.

Quamuis ad reo-
rum cuſtodiam
nō ad penā carcer ſpe-
cialiter deputatus eſſe
noſcatur. nos tamen
non improbamꝰ ſi ſb-
iectos tibi clericos cō-
feſſos de criminibus ſeu
cōuictos eorū exceſſibꝰ
et perſoīs ceteriſqȝ cir-
cūſtancijs prouida de-
liberacione penſatis in
perpetuum vel ad tem-
pus prout videris ex-
pedire carceri mācipes
ad penitenciam peragē-
dam. ¶ Idem.

Vicūqȝ alicui et
eiꝰ filijs ſeu poſ-
teris vſqȝ in certā ge-
neracionem pena impo-
nitur ab homie. vel a
iure pēa ipſa eos tātū
afficiat qui per maſcu-
linam nō per femiam
lineam deſcendere dino-
ſcantur. niſi aliud in
iure uꝉ ſentencia ſit ex-
preſſum. ¶ Idem

Feliciſ recordacō-
nis bonorij ppe
ter cij predeceſ. noſtri ve-
ſtigijs inherentes qui-
buſdam additis et de-
tractis de cōmuni fra-
trum noſtrorū cōſilio
ac in perpetuū valitu-
ra cōſtitucōe ſancimꝰ

Peragendam ꝫ idem probatur. ſ. de heret. c. pnt. in fi. ſ. de
Vicūqȝ poſteris pone exemplū. ſ. ꝉ v. ſig. nouiꝰ i fi.
c. ti. i quibuſdā. k. ¶ Maſculinam ⁊ merito quia im-
munitas alicui ⁊ eius poſteris cōceſſa non cōprehendit femi-
nas. ff. de mu. ⁊ ho. l. vacacio. ff. de iur. immu. l. i. §. i. preterea
ex quo quis de nupcijs
natus eſt debet patrē
ſequi ⁊ non matrem
ff. de ſta. ho. l. cum le-
gittime qꝰ omnio verū
eſt ⁊ quādo agitur de
dignitatibus ⁊ de ho-
noribus ⁊ de penarū
imunitatibus vt. C. de
decur. l. eos in ouiſerūt
et. l. exemplo ⁊. l. nulꝰ
lꝰ ⁊. l. ſi ille h. ꝫ. ⁊. C.
de pen. l. ded. tionum
filij. ⁊. ff. de pen. l. mo-
ris. §. fi. ⁊. ff. de decur.
l. ij. §. in filijs ⁊ eſt ra-
cio quia filij ſecuntur
agnacōem pris ⁊ nō
matris ⁊ nobilitātur
radijs patrū ſic uxores
radijs maritorū in au-
ten. de cōſul. circa medi-
um colla. iiij. ⁊. ff. de
ſena. l. i. ⁊. l. femie ⁊
l. liberos. ⁊ adde qd
dixi. ſ. c. ſi. de here. ſta-
tutum. ij. ⁊ bene facit
ff. de ven. in poſ. mit.
l. i. §. i. l. ¶ Iure. ſ. e.
li. de here. c. ij. ⁊. c. ſta-
tutum. ij. in. ¶ Sen-
tēcia. ſ. e. li. de ſciſma.
c. vno. ꝫ pone uſqȝ ad
tercium gdū uir vel ſmā
dānata eſt ur in linea
maſculina ⁊ femina ego
nō dānatꝰ errabo cum
filia ſic dānati mrioni
um qrit ā filij ſic ſuſce-
pti de tali mrionio ſit
dānati hāc qōem for-
ma ut hoſt. ſ. e. ti. i q-
buſdā ⁊ dixit diſtin-
guendū an talꝰ mulier
ſcient ducta fuit ⁊ tc
dānati ſt filij ulqȝ ad
lineā expſſā an igno-
rāt ⁊ tūc filij ñ ſūt dā-
nati ꝓpt pris ignorā-
ciam ſicut ⁊ ignorācia
alteriꝰ parentū facit pro-
lem legitimā alꝰ de ille-
gitimo cōplexu genitam
ſi dāna poſſerūt. ſ. de
clā. de ſpō. cū ibi dicō. ſ. q ſi. ſine le. ex tenore. ff. de ritu nup.
l. lege iulia. ⁊ ſic eciam poſſꝫ intelligi ſm eum. c. xxxij. q. iiij.
liberi vel loquatur alius ſm legem lombardorū quod dic-
ve no. ſ. de ſer. non ord. c. vl. quod dic de ſciente peccaſe ſit
verum ſed quod dicat de ignorante poſſꝫ eſſe verum in igno-
rancia facti ſcilicet qꝛ
neſciebam illum talē
eſſe ſed ignorancia iu-
ris qua ſciebam illum
talem eſſe ſꝫ ignorabā
qꝛ ius poſteros eiꝰ dā-
naret ſecus ad hoc. ſ.
de regul. iur. iuris i-
gnorancia ſꝫ ⁊ igno-
rancia facti videtur cō-
tra ſicut ſi quis credēs
cōtrahere cum libera cō-
trahat cū ſerua tamē
filij ſunt ſerui domi ā-
cille. ſed ibi non ē mi-
rum ſi ignorancia nō
excuſat per quam ipſi
domino fieret preiudi-
ciū ſi excuſaret ſꝫ hꝫ nō
ſi iferē preiudiciū ⁊ id
cōſuſtineri pōt illa ſo-
¶ Feliciſ. i p lucō
ma pte puit bo-
nifacius inſequentes
capientes aut percuti-
entes cardinales ⁊ ei-
us criminis ſocios vſqȝ
ad §. qꝛ ſi quis u bi pu-
nit eorū filios ⁊ nepo-
tes et hoc vſqȝ ad §.
pnti i ipis iſecutoribꝰ
penam addit uſqȝ ad §.
cū autē vbi ponit quā
ſatiſfactionem cum ab-
ſoluentur facere debe-
ant ⁊ quid per abſo-
lucionem cōſequantur
vſqȝ ad §. illud vbi
tractat de iudicis cōſi-
arijs vel ſimpliciter fa-
uentibꝰ huic crimini
vſꝫ ad §. ceterum ibi ad
collaterales permittit
has penas extēdi vſqȝ
ad §. premiſſis ibi po-
nit de inſequentibus
clericos vel religioſos
familiares ppe vel car-
dinalium vſqȝ ad §. ſi qs
ibi ponit de occiden-
tibus cardinales vſqȝ
ad §. per hoc ubi dicit
inhibitoniꝰ poteſtates
ſeculares pās legatiꝰ

contra taleſ vti debere
et hanc ꝯſtitucōnem
etiā facere obſeruari
et contrafacientib⁹ pe
nā imponit.h. ¶ In
ferentes ad idem.ſ.d
iur.calū.c.i.cū ſi.c. ¶
Detractis ad idem.ſ.
in prohem.hui⁹libri.
d. ¶ Sacrilegij qd
tanto magis eſſe cen
ſetur quanto perſona
quē patitur maior ē
de pe.di.i.a facta.C.d
epi.et cle.l.ſi qs i h et
j.e.ſ.ꝑmiſſ d mltipli
ci ſacrilegio tractatur
xvij.q.iiij.ſ.ſacrilegiū
et.c.ſequentibus.c. ¶
Cardinalez cōtra per
cucientes capiētes ul
bānientes eꝑos proui
ſum eſt hodie per cle.
de pen.ſi quis ſuaden
te.f. ¶ Peraiſſerit.
hoc intelligo in illo
q n iure h facit quia
non ſe dfendendo nec
cū ceſſaret pena.ſ.d
homic.ſignificaſti.ij.
de ſen.ex.ſi vero nō ei
tunc peccat cū auctori
tate legis id faciat xx
iij.q.iiij.qui peccat.
ſ. Socius cum ei
cum cmittetur par faci
nus pari pena punie
tur.C.de epi.et cle.l.
ſed quēq.in fi.et d h
ij.q.i.notum.et.ſ.de
of.dl.c.i.ſ.dſē.ex.q
te xxiij.q.ul.c.ul.h.
Ratum habuit intel
ligo hoc ſi eius cōtem
placione vel nomine
ſit factum vt.j.de re.
iur.ratum.quiſ et.j.d
ſen.ex.cū qs.ij.ſhen.
Alij contradicētes h
ſpeciale ꝙ pena habe
at locum in ratifican
te licet non fuerit ſuo
nomine geſtū ſed cre
do ſtandum regule.i.
Fauōrez non nu
dum nec ſimplicez ꝙ
de illis oſtendet.j.ſ.il
lud.h. ¶ Receptaue
rit.pati eiuz pena ſūt

vt ſi quiſ deinceps in
hoc ſacrilegij gen⁹ ir
repſerit ꝙ ſancte rōa
ne eccl'ie cardinalez ho
ſtiliē fuerit inſecutus
vel percuſſerit aut ce-
perit vel ſocius fuerit
facientis aut fieri mā
dauerit vel factum ra
tum habuerit aut cō-
ſilium dederit vl' fauo
rem aut poſtea recep-
tauerit vel defenſaue-
rit ſcienter eundem ſic
reus criminis leſe maieſ
tatis ꝑpetuo ſit īfamiſ
diffidatus nichilomi
nus et bānitus ſit in-
teſtabilis ut nec teſta
menti liberam habeat
factionem nec ad ali-
cuius bona ex teſtam
to vl' ab inteſtato vo
cetur quatenuſ ab ōi
ſucceſſione repulſuſ
publicaqꝫ repulſa con
fuſus nun⁹ inueniat
ſue malicie ſucceſſorē
fiant habitaciones ei⁹
deſerte et vt non ſit q
eas inhabitez dent cūc
ta ipſius edificia i ruī-
nam et vt ꝑpetue no-
tam īfamie ꝑpetua ru
ina teſtetur nullo tē-
pore reparentur. Nul
l⁹ ei debita reddere nl-
lus reſpondere i iudi-
cō teneatur quicquid
eciam in bonis inuenī
tur ipſius fiſci.vel rei
publice dominio ap-
plicetur vt ex illis nl
tranſmittat ad poſte-

ros ſed pocius cum ip
ſo quodāmodo dānen
tur et ſua. Si qua ve
ro feuda locacōes offi
cium vel beneficiū ſpi-
rituale vel temporale
ab aliquibuſ eccleſijſ
obtinet ſit eis ipſo iu
re priuatus que ſic li-
bere ad eccleſias reuer
tantur ꝙ eccleſiarum
rectores d ipſis ꝓ ſua
voluntate diſponant.
¶ Qd ſi quis predic
toꝝ filiū vel filioſ hēat
nepotē l' nepoteſ ꝑ re
ctaz lineam deſcenden
tes beneficiatū ſeu be
neficiatoſ quouiſ bene
ficio eciaz ſi pontificalē
adeptus vel adepti fue
rint dignitatē ſint eis
ipo iure priuati ſpe ꝓ
mocionis omnio ſub
lata. ¶ Nulli pretere
a talium filiorū atqꝫ
nepotuz ex virili ſexu
deſcendenciū ab eiſdē
alicuius aperiatur ia-
nua digtatis a hono-
riſ ecclaſtica ul' mūda
ni ſeu ad alicui⁹ loci re-
gimen ſit aſcenſus ſit
eiſ poſtulandi negata
facultas ſit notarie iu
dicat⁹ ꝛ quodlibet ali
ud officium ſeu mini
ſterium publicum in-
terdictum in iudicijs
eorum aſſercio contra
quemqꝫ nichil fidei ni
chil credulitatis inue
niat vt ad teſtimoniū
proſuſ reddāt idigni

puniendi receptatoreſ
peſſimi ſine quibus d
linquentes diu latere
non poſſūt.ff.de rece
pta.l.i.C.de hijs qui
la.ocult.l.i.et.ij.niſi
eſſent ꝯſangnei vel af
fines.ff.e.ti.l.ij.l. ¶
Dānentur et ſua.re-
gulariter cōtra quia
bona dānatorū tran
ſeunt in heredeſ et nō
in fiſcum.C.de bo.dā
na.auten.bona.h hoc
fallit in hoc crimie le-
ſe maieſtatiſ.C.ad.l.
iuliā ma.l.quiſqs cū
nomſata.vi.q.i.ſ.verū
et in crimie hereſ.ſ.c
li.de hereti.cū ſm et i
caſibus ibi poſitis.m.
Diſponant illiſ n
vocatis eciam ſi de fac
to poſſiderent.ſ.c.li.
de preben.licet.ij.et h
ſonat verbum liber.ſ.
poſitum.n. ¶ Recta;
de collateralibus eniz
tractat.j.ſ.cetez.o. ¶
Pontificalem al' cū
taleſ non includebāt
niſi fuiſſ d ipſis exꝑſ
ſum.ſ.de conſ.predi
lectus.ad idem.ſ.c.li.
de hereti.inquiſitores
et.j.de ſen.ex.quia pe
riculoſum.p. ¶ Viri
li intelligebat niſi ali
ud fuiſſ expreſſum.ſ.
c.proximo.a. ¶ Be
neficium.de dignitate
ſ.dixerat hic de bene
ficio dic idē.h. ¶ In
ſecucione de percuſſio
ne et capcione n erat
dubiū ſed de inſecucō
ne h ſpecialiter ſtatu
itur h pena.c. Vi
cinarum que ſint loca
vicina dico iudicis ar
bitrio quo ad hoc re
linquendū et poſſet
dici vicina non diſtā
cia vltra duas dietaſ
vulgares.ſ.de ſhe p.n
nulli.vel legaleſ.ſ.e.
de preben.pūti.ſ.loca
vel non diſtancia vlt
vnam.ſ.e.li.de ſhe p.

ſtatutum vel infra p̄:
fundam. ſ. ḋ el'c. corā
arbitretur ergo in h̄
bonus iudex. d. ¶ Ar
ticulo. ſi. xvij. q. iiij. ſi
quis ſuadēte. ſ. de of.
ord. paſtoral. cū ſi. e.
¶ Et ydonee ſcilicet
p pignora vel fideiuſ:
ſores. ff. man. d. l. ſi mā
dato ꝯ. paulus ſꝫ dic
al' verbum cautionis
nudam promiſſionē
cōtinet. C. de v. ſig. l. ſā
cimus ſed ſi h̄ caſu ſuf
ficientem cautionē da
re non poſſꝫ dabit iu
ratoriam vel cauebit
ſub ypoteca ſtatuꝫ re
rū. C. de ep̄. et cle. au
ten. generaliter et. ff.
ut lega. no. ca. l. ſilio i
fi. et facit qḋ dixi. ſ. e
ti. ḋ vſur. c. ij. et quod
no. ſ. de dote poſt di:
uor. reſti. per veſtras
f. ¶ Ultra mare. et
ſi criſtiani nichil habe
rēt vltra mare eſſet h̄
pena in aliam cōmutā
da. ff. de iniur. et re. l.
relegatorum. i. ſꝫ n.
ff. ad. l. pōp. de parric
d. l. pena. g. ¶ Proſe
quatur iiij. q. vij. omi
bus. h. ¶ Acquiſitis
qua prius acquiſita
erant confiſcata. i.
Simplici fauore nu
dum conſiliū vel ſim
plex fauor intelligitur
illuc qui ad maleficī
um faciendum nichil
adiicit. k. ¶ Poſſit ex
tendere quedā iudi
caō ſi. ſ. e. ti. de ſꝫp.
c. fi. naꝫ et preter hāc
permiſſionē papa eo
dem modo id poterit
cū non habeat impe
rium par i parem. ſ.
de elc. innotuit. l.

ſit eis ad ordines aſcē
ſus inhibit⁹ ſit ad be
neficium vel officium
eccleſiaſticū denega:
tus acceſſus et vt ma
gis famoſa ſit eorum
infamia ad ac⁹ legit
timos nullus eis pate
at aditus nulla porta
pandatur eiſdem ſup
aliquo premiſſorum
omni ſpe diſpenſatio
nis adempta. ¶ Pre
ſenti nichilomi⁹ adici
mus ſanctioni vt ex i
ſecucōe predicta ſicut
ex iniectione manuū
violenta ipo facto ex
cōmunicationis ſnīam
quis incurrat et tam
iſecutor q̄ alij ſupdā
tāti mali ptīcipes q̄:
diu i ſua ctumacia p
durarint ſingulis die
bus dominis et feſtiuis
pulſatis cāpanis et cā
delis accenſis per om̄s
illius loci eccleſias i q̄
tantum facinus fuerit
attemptatum necnon
ciuitatum et dioceſiū
uicinarum excōmunica
ti publice nuncietur.
Nec ab alio q̄ a rōa:
no pontifice poſſit ab
ſolutionis beneficium
obtinere niſi dumtax
at mortis i articulo c̄
ſtituti. ¶ Cum autē
fuerint abſoluendi p̄:
mo ſufficienter et ydo
nee caueant q̄ inferen
de pene parebūt et au:
xiliante domino penitē
ciam peragent iniūgē
dam. deinde per om̄es
illius loci eccleſias p̄n
cipales vicinorumq̄
locorum diebus domi
nicis et ſolēnibus ince
dant nudi corā popu
lo femoralia tantum
habētes et ferulas de
ferentes in manib⁹ cū
quibus per eaſdem ec
cleſias publice fuſtigē
tur ituri poſtmodum
vltra mare et ibidem
acturi penitenciā per
tres annos ad mi⁹ nec
exinde poſtmoduꝫ re:
uerſuri abſꝫ ſedis ap.
licencia ſpeciali. ¶ Ve
rum cum talis gracia
reconciliacionis merue
rit beneficio abſolucio
nis obtento indulge
atur ei licencia vt ſuā
et ſuorum iniuriā p
ſequatur et debitorum
illorum que cōtracta
fuerint depoſtmodū
acquiſitis repeticō nō
negetur. ¶ Illud au
tē nō duximus omittē
dum quod ſi quis fue
rit in premiſſis nudo
cōſilio vel ſimplici fa
uore culpabilis iudex
in talem penam incidā
tur ex culpa vt ſm q̄
exceſſus exegerit vin
dicta procedat. ¶ Ce
terum quia dignum
eſt ut nephandi racio
ne flagicij vlcionis ſe
ueritas ap̄li⁹ extēdat
et ꝓpter enormitatē

¶ Aliquo p̄dictorū
ſcilicet inſecucōis capci
onis aut percuſſionis
aut ſocietatis horum
criminū. m. ¶ Ceſſet
et. ſ. de vi. et ho. cl'i.
ut clericorum. n. ¶ Cau
ſam proximam nō re
motam quod dic vt.
ſ. de homic. de cetero
de teſtibus. ſicut. o. ¶
Adimim⁹. contra. C.
de ſacroſan. ec. l. placet
i fi. vbi primo per ec
cleſiaſticum iudicē ſe
cundo per ſecularē qs
punitur et ſic in caſu
nro ꝓpt criminis horrorē
eſt em̄ regulariter ſe
cus vbi criminalit agit
ſ. de accuſa. de hijs v
bi de h̄ et. ij. q. v. ha
bet hoc ꝓpriū ſunt
em̄ paria aliquē eſſe
abſolutum vel cōdem
natum et ſoluiſſe. ff.
ḋ excepc. rei iud. ſi qs
cum totū ꝯ. plane. et
facit h̄ decre. ad id qḋ
no. ſ. de iud. at ſi cleri
ci in gloſa penl. a. ¶
Priuata ſi xxv. q. ij
ita nos et. ſ. e. ti. ḋ ele
vbi periculū ꝯ. ciuitas
Excipitur autem ciui
tas romana ab hac
pena ſi em̄ ipſa in hoc
puniretur priuarent
eciam inferiores eccle
ſie cum tocius orbis
epiſcopus ſit roman⁹
pōtifex et preterea ibi
promptiorē habem⁹
iudicem ſcilicet papā
qui huic rei poteſt ad
hibere remedia et pe
nas imponere ad hoc
optime. C. ḋ hijs qui
ad ec. c. l. vl. in p̄n.

culparum plagarum
modus erubeſcet nec
penis ſolitis cōtentet
ſtatuim⁹ vt ad colla
terales fratres videli
cet nepotes ⁊ pronepo
tes taliū poſſit extende
re penas in hmōi noſ
tra cōſtitucione cōten-
tas circumſpectio ro.
pontificis prout circū-
ſtācie racōnabiles ſua
debunt. ¶ Premiſſis
eciam dignum cenſui
mus ānectendum vt
ſi quis ꝙ aliquo predic
torum exceſſuū quem
q̄ de clericis vel religi
oſis noſtre familie vel
cardinaliū afficere fō
te preſumpſerit ꝓ
cōnetur pēa delicto ita
ꝙ vindicta ex equo ex
ceſſui reſpondente ab
offenſa noſtrorū cohi
beantur deinceps ma
nus temerarie formidi
ne vlcōis quas dei vel
noſtra ſeu fratrū nrō-
rum reuerencia nō co
herceret. ¶ Si quis ve
ro per ſe vel per aliū
occiderit cardinalem
quod abſit vel dederit
cauſatū mortis vltra
q̄ premiſſa cōtineant
ſic in eum poteſtas iu
riſdictionis inſurgat

ſic rigor vlcionis mi
tiat ꝙ contra uite ſub
ſidium mortis ſolaciū
inuocet viuens pene ī
cul pe vindicte ſpeclm
nō offēſe. ¶ Per hoc
q̄ ſecularib⁹ poteſta-
tibus non adimimus
facultatem vtendi le-
gibus ꝯtra tales quas
aduerſus ſacrilegos ca
tholici principes edide
runt quas eciam locis re
giminis poterit eſſe tu-
tus quis rector ſecuri
tate gaudebit ſi rōa
na eccl'ia que omniū
eccleſiarum diſponen
te domino caput eſt et i
gracia caſibus iſtis ſb
iatur ſi ei⁹ filij ſpecia
les hmōi periculis ex-
ponuntur quem eccle
ſie filiū quem fidei zela
torem contumelia tā-
ta non tangeret et cō
fuſio tam aſpera non
moueret. Porro ſi fili
us eſt dolebit. ſi fidelis
matre fidei leſa ledetur
¶ Quapropter ſi princeps
ſenator cōſul poteſtas
vel alius domin⁹ ſiue
rector contra p̄ſūp-
tores predictos p̄ſē
tis cōſtitucionis tenorē
non fecerit obſeruari
tam ipſi q̄ officiales

Romana. fabrice quia ꝯferentib⁹ ad opus fabrice dari ſolent remiſſiōes ideo de hijs queſtorib⁹ i h̄ ti. poſuit q̄s autē teneat ad opus fabrice dic vt. ſ. de ce. edi. c. i. ⁊ c. de hijs. ſed cum quarta fabrice ⁊ clericorum ſubſidia nō ſufficiāt fieri ſolz ad predicta fiat ⁊ alia pia opera elemoſinarū col lectio ad h̄. ſ. c. ii. de ſta. reg. c. vno. ad fi nem. c. ¶ Hoc ſcilicz ꝙ reſiſtunt vel parere noluit. d. ¶ Poteſta tem fiat nec poſſunt foraneos officiales ſta tuere ꝓpter citaciones faciendas vt. ſ. c. ii. de of. ord. romana. c. ¶ Ipſorum queſtorū. f. ¶ Prouincie. quia ſi velit notare ꝙ indul gencia non ꝓſit hijs qui ſubiecti non ſunt qd̄ dic vt. ſ. c. ii. qd̄ autem. g. ¶ Concere et remiſſionum ⁊ in dulgenciarū litteras concedere vt. ſ. c. noſ tra ⁊ eſt caſus in quo archiep̄us iuriſdictiōē habet in ſubditos ſu orum ſuffraganeorū alij no. ſ. de of. or. pa ſtoral. ⁊ ix. q. iij. c. ij. h. ¶ Remenſis vel a lius quibet. ſ. c. ii. d off. or. romana. in fi. ſ. ti. p̄ce. c. i. in fi. ¶ Generalis. ſ. c. cū ex eo ⁊ ſi exceſſerit non valet. j. e. c. vl. ¶ Epus ſubdito puta archidiaco no aripreſbro abba ti priori vel ſimilibus perſonis que īmedia te ſubſunt epiſcopis Quid dices d inferi oribus puta capas p rochiales certe prochi e nūquid illis ep̄s po terit licēciā dare vt ſi bi confeſſorem eligāt videtur ꝙ non. ſ. c. ō nis de pe. di. vi. placu it d. p̄oc. null⁹. dic. cōtra quia quilibet. d dioc. pōt recurrere ꝓ penitencia et ad ꝓpriū ſacerdotem ⁊ ad ep̄m vel archipreſbrum ca thedralis eccl'e qui quo ad hoc eſt vicarius ep̄i vt. ſ. de of. archid. officium. vnde credo ꝙ ſufficiat alterius licencia ſcili cet vel ep̄i vel prochialis ſacerdotis. ¶ Idoneū. qui ſciat cir cumſtancias ꝯſiderare ⁊ diuerſis medicamētis vti ad ſanā dum egrotū. ſ. e. omis de pe. di. vi. qui vult. de homic. fiat dignum. m. ¶ Reſ. uātur ſed qui ſūt iſti caſus dic ꝙ abſolue re excōmunicatos ma iori excōmunicacione non cōpetit ſimplici ſa cerdoti ſed ep̄o vt. ſ. de ſen. ex. nup. Impo nere penitencias blaſ phematorib⁹ di ⁊ ſāc torum. ſ. de cl'i. mal. c. ij. Sortilegijs. ſ. d ſortil. c. ij. Cōmutaci o quorumlibz votorū ut. ſ. d voto. ⁊ vo. re. c. i. Diſpoſicio male ablatorum incertorū vel certorum quando non extant hij quib⁹ facienda eſt reſtitucio ſ. de iudeis cū ſit. Pe nitē cia matrimoniorū clādeſtine ꝯtractorū vel cōtra interdictum eccl'e per ep̄os ſolet i poni. ſ. de clande. de ſpon. cū inhibicō ⁊ d matrimonio ꝯtrac. cō tra interdic. ec. c. i. ⁊ vl. Solent ep̄is reſ: uari penitencie omniū publicorum enormiū criminū oppreſſionis filiorū ex ꝓpoſito vel ex caſu cuiuſcūq̄ homici dij. falſi teſtimonij. vel falſi inſtrumenti pu rij inceſtus corrupcio nis monialiū coitūs cū brutis ⁊ hijs ſimi lia ad h̄ l. di. miro ⁊ c. in capite. xxxiij. q. ij. quicūq̄ cum ſi. n. ¶ Conceſſurus vt. j. de regul. iur. in generali cum ſuis ꝯcor. ad idē ſ. c. li. d of. vica. c vl. o. ¶ Conſuetudine. ē cum onerosa eccleſijs ideo non valet. ſ. d ꝯ ſue. c. ij. ⁊ ex ea frāu git eccleſiaſtice diſci pline neruus. ſ. de cō ſue. cū venerabilis ⁊

iam eſſ; hoc cõtra obe
diendam preſcribere
quod eſſe non poteſt
ſ. de preſcrip. cum nõ
liceat. a. ¶ Eligere.
epi et arepi et ſupio
reſ et iferioreſ ab epiſ
exẽpti habent a iure
licenciam q̄ ydoneũ
cõfeſſorem ſibi eligũt
qui poteſt eos ſoluere
et ligare. ſ. e. ti. c. ulti
b. ¶ Ligare ideo dix
it quia cuicunqȝ volo
poſſum cõfiteri pecca
ta mea petendo eaȝ
ſalubre anime ↄſiliuȝ
ſed ille non poteſt li
gare vel ſoluere ut h
videſ ſic dicimuſ d la
ico i neceſſitate q̄ poſ
ſimus ei confiteri ſed
ipſe non poteſt ſolue
re quia nõ habet cla
ues de pe. di. i. quẽ pe
nitet et no. de of. ord
paſtoral.

Indulgencie de
clarat opi. no.
ſ. e. ti. cum ex eo. et re
pbat opi. io. h et h. ibi
vero approbatur opi.
oſtien. d. ¶ Caſibus
ad pia opera puta edi
ficacionem vel repara
cõnem eccleſie refecti
onem vel edificacõnẽ
pontium vel viaruȝ ſu
ſtentacõnem hoſpita
liorum vel ſimilibus
c. ¶ Nõ obtinẽt q̄d
dices nũquid ſaltem i
eo q̄ poterant dare te
nebit indulgencia vi
detur q̄ ſic quia regu
lariter vtile per inuti
le nõ viciatur. j. de re.
iur. vtile. ubi vide ar.
ad hoc pro et contra. p̄
terea hec eſt quedam
liberalitas et i liberali
tatibus vel donacioi
bus dicimus q̄ tenẽt
pro parte vſqȝ ſcilicet
ad legitimum modũ
et tam in reſiduo nõ
vt. C. d donac. l. ſacꝰ
xij. q. ij. ſi quos de ſer
uis preterea hic agi

ipſius infra menſem
poſtq̄ȝ res ad noticiaȝ
coruȝ peruenerit eoip
ſo ſentenciam excõmui
cacionis incurrant. Ci
uitas vero quetis ali
a preter vrbeȝ que ta
lia facienti vel facienti
buſ ſeu preſumentibꝰ
in hijs conſilium vel
auxiliuȝ dederit aut fa
uorem vel infra men
ſem ſaltem taliter de
linquenteſ prout tan
ti facinoris enormitas
exegerit et facultas ei
affuerit ñ duxerit pu
niendos pontificali et
ſupra ſit eoipo digni
tate priuata et nichil
omiꝰ remaneat inter
dicta. Innocencꝰ iiij.
in oal. lugd. De peni
tencijs et remiſſioibꝰ

Roma
na eccleſia et
infra. Queſ
toribus autem fabri
ce remenſis eccleſie re
menſis archiepus ſeu
eius officiales citandi
ſuffraganeorum ipſi
us eccl'e ſubditos q̄s
idem queſtores ſibi re
ſiſtere aut nolle pare
re dixerint inſuper h
compareant coraȝ ip
ſis nequaq̄ȝ tribuant
poteſtatem. Sup be
nigna vero ipſorum
recepcione ac ſubuen
cione ipſi fabrice faci
da poſſunt eoſdeȝ ſuf
fraganeos et alios cri

ſtifideles remenſis p
uincie caritatiue mone
re. ¶ In concedendis
q̄ȝ indulgencijs non
excedat remenſis ar
chiepiſcopus ſtatutum
concilij generalis.
Bonifacius. viij.

Si epiſcopus ſu
o ſubdito con
ceſſerit vt ſibi poſſit
ydoneum eligere con
feſſorem ille quem is
elegerit i caſibus qui
eidem epiſcopo ſpecia
liter reſeruantur nul
lam habet penitus po
teſtatem. cum in ge
nerali conceſſione illa
non veniãt que nõ eſ
ſet quis veriſimiliter
in ſpecie conceſſurus.
¶ Nulla q̄ȝ poteſt cõ
ſuetudine itroduci q̄
aliquiſ preter ſui ſupe
rioriſ licenciam confeſ
ſorem ſibi eligere va
leat qui euȝ poſſit ſol
uere vel ligare. Item
Indulgencie que
ab vno vel plu
ribus epiſcopis in ec
cleſiaȝ dedicacõibus
vel alijs q̄buſcũq̄ȝ ca
ſibꝰ ↄcedunt vireſ nõ
obtinent ſi ſtatutũ ex
ceſſerit oalij generaƚ.
Innoc. iiij. i oa. lugd.

De ſnia excoĩcacõis.

Sȝ medicina
liſ ſit excõica
cio ñ mortaƚ

mũs de re ſepabili. ſ.
de numero dierum v
bi nõ viciatur vtile p
inutile. ff. de aqua co.
et eſti. l. i. §. trebaciꝰ et
hoc veruȝ puto. Alij
contradicentes indul
genciam in nullo eẽ
tenere q̄ qui priuile
gio abutitur perdit il
lud xi. q. iij. priuilegi
um cum ſi. ſed non ẽ
veruȝ q̄ qui abutitur
priuilegio perdat il
lud liceȝ mereatur per
dere ſic dicit. c. vnde
pricipis erit eſtimacio
quod dic̃ vt no. inno
cen. de deci. ſuggeſtũ.
f. ¶ Generalis. ſ. e.
cum ex eo.

Cum medici
nalis. Iudex
qui excõicat
ſuſpẽdit vel interdicat
i ſcriptis hoc faciat et
cauſam ↄſcribat et re
quiſitus exemplũ ſen
tencie tradat. j. mẽſeȝ
qui ↄtrafecerit per mẽ
ſem ab ingreſſu eccl'e
et diuis eſt ſuſpenſuſ
et relaxabitur illa ſen
tencia per ſuperiorem
abſq̄ȝ difficultate et ↄ
dempnabitur lator in
expenſis et al' pena di
gna ſi ſic. ſuſpenſi ce
lebrant vt prius ſũt
irregulareſ nec abſol
uũt ab alio q̄ a papa
h. ¶ Mortalis vt. ij
q. i. multi et xxiij. q.
iij. notandum. i.
Cõtemnat. et tũc ani
pliꝰ ex cõtemptu liga
tur xxiij. q. iij. notan
dum xi. q. iij. §. cum er
go. et. ſ. e. ti. per tuas
creſcit igitur homo p
meritũ obediencie pa
rendo inique ſentẽcie
viij. q. i. ſciendũ xi. q.
iij. q̄d ergo. h. ¶ Cor
rigentis ſiue plectẽdo
ſiue ignoſcendo h ſo
lũȝ bene agitur vt vi
ta hominũ corrigatur
vt xxiij. q. v. p̄deſt. l.

disciplinans non cra
dicans dum tamen is
in quem lata fuerit n̄
contemnat caute pro
uideat iudex ecclasti-
cus vt in ea ferenda o
stendat se proseq̄ qd̄
corrigētis fuerit ⁊ me
dentis. ¶ Quisq̄s igr̄
excōicat excōicatione
in scriptis proferat et
causam excōicationis
expresse cōscribat ꝓpt̄
quam excōicatio pro-
feratur. Exemplum
vero hmōi scripture
teneatur excōicato tra
dere infra mensē si fu-
erit requisit⁹ super q̄
requisicōne fieri volu
mus publicum instru
mentum vel litteras
testimoniales cōsia si
gillo autētico cōsigna
tas. ¶ Si quis autē

iudicium hmōi cōstitu
cionis temerarius exti
terit violator p men-
sem unum ab ingres
su ecclesie et diuinis no
uerit se suspensū. Su
perior vero ad quē re
curritur sentēciā ipam
sine difficultate relax-
ans latorem excōicato
ad expensas et omne i
teresse cōdemnet et al'
puniat aiaduersione c̄
digna ut pena docente
discant iudices q̄ g̃-
ue sit excōicationū sen
tencias sine maturita
te debita fulminare et
hec eadem in suspensi-
onis et interdicti sen-
tencijs volumus obs
uari. ¶ Caueāt autē
ecclesiarum prelati et
iudices vniuersi ne pre
dictā penā suspēsionis

¶ Medentis. sanabit ⁊ medebitur quantū in se erit al' n̄
erit quod sibi imputetur. xlv. di. c. epixl'ijs. xlvij. di. c. vl. fa
ciat igitur q̄ sn̄a sit iusta ex animo ex ordine ⁊ ex causa de
quibus dicitur. s. e. sacro. m. ¶ Excōicat. suspēdit vel inter.
dicat. j. e. c. §. ⁊ hec eadem. n. ¶ Scriptis. no. casus in quib⁹
scriptura requirit ⁊
de hijs plene dixi. s.
e. li. de cens. c. i. o. ¶
Causam ut quia per-
emptorie citat⁹ corā
nobis renuit cōparere
et de iusticia respōsu-
rus vel quia iussus ut
infra talem diem cen-
tum ticio solueret ad
que sibi ex causa dposi
ti tenebat quod facer-
re recusauit idcirco ꝯc
et est h' ordo retrog-
dus quia primo deb;
cām exprimere ⁊ pos
tea excōicare sed nun
quid h' cōstitucio locū
hab; cū excōicatio fer
tur cōtra incertam per
sonā vt v. q. i. quod ā
et. s. de of. or. si sacer-
dos. dicūt q̄dam q̄ n̄
ad hoc. s. e. li. d' ele. q̄
contra certā sed tuci⁹
est tenere cōtrarium
tum quia h' cōstitucō
generalit' loquitur tū
quia certam personā
licet non expressam si
gat sn̄a que tn̄ postē
cō exprimetur ad hoc.
j. e. romana §. caueant
Et nota ex hac litera
duas diuersitates int'
sn̄as excōicacionū ⁊
al' diffinitiuas q̄ vn̄
q̄ debet ferri i scriptis
sed si diffinitiua non
feratur in scriptis nō
tenet de re. iudi. c. vl. sn̄a autē excōicacōnis licet non sit la
ta in scriptis tenet sed locum habēt pene que. j. sequuntur.
Item in diffinitiuis non ē necesse exprimere causā. s. de re.
iudi. sicut. sed in sn̄a excōis secus vt h' vides. p. ¶ Propt̄
quā. ⁊ licet falsa sit causa ligat tamē excōicacio xi. q. iij. c.
i. ⁊ ij. s. e. sacro. De absolucione dic vt. s. de of. ordi. ex pte
q. ¶ Exemplum. totale al' non esset exemplum. r. ¶ Ex
cōmuicato. per hoc videtur loqui cum excōmuicatur certa p
sona fateor hoc quo ad tradicionem exempli. s. ¶ Requi
situs al' ergo non habebit locū pena que sequitur ⁊ ē si. s.
e. li. de ap. vt sup. c. ab eo. ⁊ intelligo q̄ requisicō fiat loco
et tempore cōpetentibus ar p. c. ab eo. ⁊. s. de el'c. cū in cūc
ti ⁊ intelligo mensē a die sentencie non a die requisicōis
sic. ij. q. vi. §. diffinitiua. v. iudicib⁹ ⁊. C. de ap. l. iudicibus. si

autē requiratur post mensem non habet locū h' cōstitucionis
pena sed nichilomin⁹ illam dare tenetur sicut cetera acta cau
se de probac. quoniam cōtra ad h' de do. ⁊ cōtu. cum dilecti. t.
¶ Autentico. ista sunt paria. s. de fi. instru. c. ij. ad idem. s.
e. li. de of. ord. si canonica. Sed nūquid suffaciēt testes videt
q̄ sic. C. d' fi. instru. l.
in exercendis. s. de fi.
instru. cum johannes
Dic illud regulare h'
hoc speciale sicut ⁊ a
lia que dixi. s. de cēsi.
e. i. u. ¶ Iudiciū. quo
rumcūq; vt eciam sac̄
dotes excōicantes hoc
seruare debeant. s. de
of. ordi. cum ab eccle
siarū pena tamē sus
pensionis de qua. j. lo
quitur in epis locum
non habet vt. j. e. q̄a
periculosum. u. ¶ Te
merarius nunquid re
quiritur q̄ sit in dolo
videtur per hanc litte
ram ad hoc. ff. vi.
bo. rap. l. ij. §. doli ma-
li Dic cōtra quia suffi
cit q̄ i negligēcia stul
ticia vel fatuitate hec
fecit ad idem. ff. de iu
di. cum quem temē. et
est si. s. e. li. ne cl'i. vel
mo. c. ij. et per hāc lit
teram puto q̄ si excōi
cator non fuit in aliq̄
culpa puta non erāt
necessaria ad scribend'
et periculum erat i mo
ra credo q̄ non habe
at locū pena ad h'. ff.
de vsufru. equi simul
et. s. de el'c. indēnitati
bus in fi. a. ¶ Mēsē
quo lapso ipso iur' re
stitutus est. xxxi. di.
si quis amodo ⁊. s. d' spon. nō est nebis. b. ¶ Ingressu ec
clesie de hac suspensione habes. j. e. is cui ⁊ adde quod dici
t. e. is. qui. c. ¶ Superior istud satis habem⁹ s. e. sacro. d.
¶ Difficultate. s. caucionis exigēde vel remissionis faciende
e. ¶ Pena. sic. s. d' vsu pal. nisi specialis xxxviij. di. qui ca
f. ¶ Obseruari. ⁊ sic ista tria sunt paria ⁊ habes si. j. e.
n. is cui ad idem. s. de ap. ad hoc qm̄. e. dilectis de cōsue. cū
dilectus de el'c. cum inter. fi. cum si. ⁊ intelligas de interdic
to vel suspensione eciam a spiritualibus prolata secus si in
terdiceretur ingressus ciuitatis vel pomerij. ff. de h'. expor. cū
pacto. ff. de inter d'. ⁊ re. per totum. sm̄ modernos qui de h'
plene no. in predic. dec̄. ad h' qm̄. g. ¶ Dicit prius. quasi
in officio suo agens vt dicit cano. xi. q. iij. siq̄s eps̄ i cōsilio
quod verū est in quocūq; officio cantando ⁊ in quibuscūq;

incurrant quoniam ſi
contingeret eos ſic ſu
ſpenſos diuina officia
exequi ſicut prius irre
gularitatem non effu
giant iuxta canonicaſ
ſanctioneſ ſup qua ñ
niſi per ſũmum ponti
ficem poterit diſpenſa
ri. ¶ Item in eodem
Olet a nõnulliſ
in dubiũ reuo-
cari an cum aliquis p
ſuperiorẽ abſolui po
ſtulat ad cautelã dũ
in ſe latam excõicatio
nis ſñiam aſſerit eſſe
nullam ſine otradictio
nis obſtaculo munus
ei debeat abſolutioniſ

impendi et an ante ab
ſolutionẽ hmõi is q
ſe offert in iudicõ pro
baturum ſe poſt ap·
legitimam excõicatõ
ne nodatũ vel intolle
rabilem errorem in ſẽ
tentia fuiſſe patenter
expreſſum ſit in ceteris
excepto pro bonis illi
us articulo euitanduſ
¶ In prima igitur du
bitacõne ſic ſtatuim⁹
obſeruandum ut petẽ
ti abſolutio non nege
tur q̃uis in hoc excõi
cator vel aduerſarius
ſe opponat niſi eũ exco
municatum pro mani-
feſta dicat offẽſa · In

horis officiet ecclam vt in predic· canone· ⁊ ocor· ſ·e·ſi·de
re·iud·cũ eterni·h· ¶ Irregularitatem qd ergo in antiqſ
canonibus ſtatutũ erat de excõicatis extenditur ad ſuſpẽſoſ
xi·q·iij·c·ſi quis epus dãnatus ⁊ ·c·ſi quis epuſ in conſilio
et·ſ·de re iud·cũ eterni·1· ¶ Sũmum·no·caſu ſpecialiter ſer
uatum ro·pon· alios
habes de offi·lega q
tranſlatõnẽ ⁊ de ex
ceſ·prela· ſicut in iur
Olet a nõnulliſ
qui petit abſol-
ui ad cautelam dicenſ
excõicatõnis ſñiam in
ſe latam eſſe nullã ab
ſoluetur cuiuſcũ otra
dictione nõ ob· niſi di
catur ⁊ pbetur·j·octo
dies excõicatus p ma
nifeſta offenſa· p
bat ſe excõicatũ poſt
appellatõnẽ probatõ
ne pendẽte in iudicijs
cuitabitur extra iudi
cium nõ hoc dicat ·1·
¶ R nõnulliſ ſcolaſ
ticis vel iure peritis o
ſilium rãcenũ habẽ
bus ſic·ſ·d reſti·ſpo·
frequens·in· ¶ Su-
periorem excõicatoris
quod dic vt·ſ·c·p tu
as ⁊ per hanc literaꝫ
q̃ ſic generaliter lo-
quitur dixit·h·q qui
libet iudex ordinarius
et delegatus hanc ab-
ſolutõnẽ impẽtiri poſ
ſunt Inno· ⁊ alij cõ
tra in delegato dicentes q delegatus etiam pape nõ abſol
uit ad cautelam ex generali cauſe cõmiſſione delegata enim
poteſtaſ ẽ ſtricti iuris ⁊ id ſolum poteſt qd ei ſpecialiter eſt
cõmiſſum ⁊ ſine quo cauſa expediri nõ poteſt·ſ·de offi·del·
c·i·⁊·c·prudentiam·ſed ſine abſolutione ad cautelam bene
poteſt cauſa expediri quia cum patebit illum excõicatũ pote
rit per delegatum in veritate non ad cautelam abſolui vt i
c·prudentiam ſed q delegatus pape abſoluat ad cautelaꝫ
videtur expreſſum·ſ·de appell·ad preſentiam·ſed qui tenẽt
contrarium dicunt q illud fuit ꝓpter ſpecialeꝫ cõmiſſionẽ vel
illud in auditoribus ſecus in delegatis quaſi auditores ha
beant ordinariã de hoc de ſhep·auditor in cle·m·i·glo·ii·
¶ Contradictionis·ipſius excõicatoriſ vel aduerſarij qui illũ
fecit excõicari vt·ſ·de ap·qua fronte·⁊·j·ſequitur·o· ¶ Et
an ante·ſecunda queſtio·p· ¶ Hmõi·ſcilicet ad cautelam·
idem puto etiam ſi non peteret abſolui quia nec cõpellitur
hoc caſu vt·ſ c·per tuas·q· ¶ In iudicio ibi ⁊ iudicij facienda
eſt probatio vt·ff·de probatõ l·qñquaginta·ſ·c·ſi·de re
ſcrip·ſtatutũ ſ· cum vero cũ ſimilibus·r· ¶ Errorem ne
exemplum·j·c·venerabilibus·ſ·poteſt ⁊ in hijs duobus ca
ſibus eſt nulla excõicatõis ſña ⁊ in alijs ques dici ·j·c·

preſenti·s· ¶ Ceteris iudicialibus ⁊ extra·t· ¶ Illius·ſcꝫ
de precedente legitima appellatione·u· ¶ Petenti humilit
ſ·c·per tuas de off·dele·cũ contingat poteſt etiam nõ petens
abſolui·ij·q·v·quanto·x· ¶ Opponat·quia periculum ẽ in
mora iam enim ſic decedere poſſz cũ ⁊ ꝓpter peccatũ ⁊ ꝓpter
excõicationeꝫ quis ſa
cius moriatur·xi·q·
iij·epi·ad idem·ſ· de
ap·q̃ fronte·ff·de ap·
recī·vel non·l·vl·y· ¶
Manifeſta·i· notoria
quod dic ut·ſ·d v·ſi·
cum olim ⁊·c·ex par
te vbi de hoc·Idem i
manifeſta cõtumacia
vt·j·c·venerabilibus
ſ·ſecus·⁊ idem puta
rem ſi peteret abſolui
ad cautelaꝫ a ſentẽtia
canonis ⁊ diceret ca
ſuſ ratiſ eſſe quo abſo
lutio fieri non deberet
ante ſatiſfactionem ⁊
vt·ſ·de of del·c·vlti·
ſ·pars vero et·ſ·d cẽ
ſi·quãq in ſi· ⁊ d im
muni·ec·qm i ſi·et de
ſeren·quãq in pñ·
cuꝫ ſuis ſi·ꝫ· ¶ Octo
dierum dixit h·q hic
et·ſ·de reſti ſpol·fre-
quens et·ſ·de excep·
pia de qua tamen dic
vt ibi dixi ⁊ vbicũq
certus termin⁹ a iure
ſtatuitur ſi peta ma
ior dilacõ negabitur
iuſta cauſa ceſſante ſ
ſi ei ſubeſſet dixit eũ audiendũm ex illa generali clauſula
ſi qua iuſta cauſa ⁊c·ff·ex quibuſ cã ma·l·1·in ſi·⁊ ſi minor
eſſz vel eccl'a audiretur etiam ſi pbationes negligẽter infra
terminũ omiſiſſz ſi autẽ reus ad probandũ dictatum peteret
dilationem longiorem danda eſt ſm eum ⁊ pdeſt dilacõ
illa actori quia ſi non plene probauerit adhuc alias plẽas
probationes inducet·C·de temp·in inte·reſti·l peteñde· ⁊ ſic
in hijs caſibuſ audirentur infra dies ſtatutos ⁊ poſt etiã ſi
poſtulat per predic·l·petende·ĩmo etiam poſt terminũ ipꝫ
reo datum per predi·l·admitteretur cum ex facto illius im
peditur·a· ¶ Dic·ſ·excõicatum illum pro manifeſta offen
ſa·b· ¶ Relaxetur eẽ ad cautelam ut formata fuit queſtio
c· ¶ Emenda in ſpiritualibus non ſemp habet locum q a
de omnia emendet excõicatus p manifeſta cõtumacia vel of
fenſa pone enĩ aliquem excõicatum quia non fecit ſe ordina
ri promoueri ne antẽq abſoluatur abſit ⁊ de hoc per in-
nocẽ·⁊ modernos·ſ·de preben·pro illorum·d· ¶ Dubia
et ſic non oſtendit de nullitate prout dicebat·c· ¶ Probã
dum de nullitate ſcilicet q ſña fuerit lata poſt legitimam
appellationem vel q contineat intollerabilẽ errorẽ·f· ¶ Ac
tor·ſecus ſi ut reus·ſ·de iudic·intelleximus de excep·cũ int

quo caſu terminꝰ oc-
to dierum indulgebit᷑
ſic dicenti ut ſi proba
uerit quod opponit n̄
relaxetur ſn̄a niſi pri
uſ ſufficiēſ pſtet emē
da vel cōpetēs cautio
ō parēdo iuri ſi offen
ſa dubia ꝓponatur·
In ſecunda vero q̄
ſtione ſtatuimus vt
is qui ad probandū
admittitur pendēte ꝓ
bationis articulo in ce
teris que ut actor i iu
dicijs attemtauerit in
terī cēſeatur extra iu
dicium vero i officijs
poſtulacōibus et elec
tionibus ac alijs legit

timis actibus nichilo
miꝰ admittatur
Statuimꝰ. Jd
vt nullus iudi-
cum participantes cū
excōmunicatis ab eo i
locutione et alijs qui-
bꝰ ligatur participās
excōicacōne minori ā
te monicionem canoi-
cam excōicare maiori
excōicacōne preſumat
ſaluis cōſtitucōnibꝰ
ꝯtra illoſ legittime ꝓ
mulgatiſ qui i crimie
preſumūt participare
dānato ꝙ ſi ex locucio
ne et alijs quibꝰ parti
cipanſ labitur in mio
rem excōicatus foretꝰ

ſ.e.li.de ꝓb.c.i.⁊ repelletur a iudice etiam reo non oppo
nente·ſ.de excep.exceptionem·g. Extra iudicium querit
quare aliud in iudicio et aliud extra iudiciū. Reddebat h.
ſup h tres racōes. Prima quia in iudicijs non tollitur ac
cio ſed differtur·ſ·e·li.de excep.pia·⁊ ſic non eſt multū ꝑ
iudicium.C.de prec.
im.of.l.quociens.q̄a
quod differtur non au
fertur xiiij.q.vi.c.i.ſ
in extraiudicialibꝰ ma
gnum eſt preiudiciū
quia non ſine magno
dāno a rebus noſtris
reuocamur.ff.quē.ad.
teſta.api.l.ſed ſi quiſ
ex ꝯſignatoribꝰ.Se-
cunda quia facilius i
terdicuntur iudicialia
a ꝙ̄ extraiudicialia et
ea que ſūt iuris ꝙ̄ ea
q̄ ſunt facti.ff.de pen.
l.quidam.fui.Tercia
quia i iudicō vbi aliū
impetimus leuius im-
pediri debemꝰ ꝙ̄ extra
iudicium vbi nullum
ſed impetimus ſ tan
tū iuri noſtro intimi
h. Officijſ publiciſ
vel diuinis vnde ex q̄
de appellacione ꝯſidit
ſecure celebrat vt pri
us.ſ.de ap.ad preſen
ciam noſtram ⁊·c·di
lectis·i· Admit
tatur non ſtatī eſt ef
ficax admiſſio ſ poſte
a in proceſſu appare
bit quia ſi admiſſus fuerit ad electionē poſtea diſcucietur
de appellacione ⁊ ſi apparebit pꝰ pcū legittīe appellatū ap
parebit illum bene admiſſum ſin autem apparebit illum tūc
excōicatum ⁊ ſic non valere vocē ſuā ul' dic vt no.ſ.ō ap.
paſtoral'·in glo·pe.ꝯtra.j.e.licet ibi ſoluitur in vi.glo.
Statuimus.excōicacio lata in participātes excōicatis
in locucione ⁊ ſi canonica monicione n̄ pmiſſa n̄ tenꝫ
Declaratur autem h decre·per decre·j·e·c·ꝯſtitucionē ⁊ ad
ſentencias interdicti ⁊ ſuſpenſionis extenditur.j.e·ſtatutū
l. Excōicatis maiori excōicacione·m. Alijs puta oſcu
lo ſalutacione menſa choro et ſimilibus ſic eīn ſcienter cōui
cantes excōicato ſunt excōicati minori excōicacione ipſo iure
xi·q·iij·cum excōicato ⁊·c qui cōmunicauerit ⁊ a quibus re
pellantur hec excōicaciones hēs·iij·q·iij·engeldrudam ⁊ de
excep·a nobis de cl'i·ex·mi.ſi celebrat.Sunt autem quedā
perſone excepte que ſine hac pena excōicato cōicāt ut xi·q·
iij·quoniam multos de ſen.ex.ꝙ in dubijs ⁊·c·inter alia.
n· Monicōēꝫ canonicā h̄ē regulare i excōicacione homi
nis vt ſemper precedat monicio vt de ſen·ex·ſacro.xxiiij.q·
iij.de illicita .Et dicitur q̄ ad h monicio canonica vt monita
exprimantur nominatim ⁊ tribuſ monicionibuſ etiam mo-

neantur vel vnam pro omnibus cum interuallo ſiquidē
dierum niſi enim neceſſitas aliud ſuadeat·j·e·conſtitucio
onem·c· Conſtitucionibus·ſ·e·ſup.et.c.ſi ꝯcubine ⁊ in
terdum qui cōicat in diuis excōicato excōicatus eſt excōicacio
ne maiori vt·ſ·e.ſignificauit·quod verum eſt ſi quinq; con
currant que ibi ex te
xtu notātur. Notat
autem h h·ꝙ ſi epus
cōmunicet in crimie cū
excōicato a ſe.ꝙ non i
currit maiorē excōmu
nicacōnem quia ſic cō
municanſ peccat i eum
qui dānauit ⁊ ab eo
eſt abſoluendus·ſ·e.
nup.ſed iſte ſua ſentē
cia ſe ligare non po-
tuit·ff·de·arb.l.pnīt·
ff·de iud.l.iulianꝰ.tn̄
dixit ꝙ minori excō
cacione ligatus eſt q̄
a iure ꝯtrahitur Alij
cōtradicētes ꝙ ⁊ mi
nor ⁊ maior excōicacō
ſcꝫ pacionē i crimine et
in locucōne ꝯtrahitur
a iure non ab homine
et hoc tenet hoſt.ſ.e.
nup.probat h per v
bū quicūq; ei ⁊ tunc
ꝯequod bene facit pro
prima parte quia ab
ſoluitur ab excōicacio
ne cōmunicanſ in crimie
ergo nō eſt ſn̄a cano
nis quia tūc abſoluēt
a ꝓprio ordinario.p.
Indureſcat ꝙ vi
det ſe habere cōmunionem hoim quam non habere ⁊ inter
homines eſſe grauis eſt pena.C.de apoſta.hij qui ſanctam.
q· Participantes.ſ.in locucione ⁊ ſimilibus.r. Conſi
mili·ſ.maiori.ſ. Teneat.no.caſum in quo nōn tenet ip
ſo iure excōicacionis ſn̄a ⁊ fuit h ſtatutū ꝓpter epoſ qui ſta
tim excōicabant cū pticipibus alios dicāt.j.c.pn̄ti.c. Pe
nam.ſ.e ſacro.vbi puniūtur qui ad monicione non premiſ-
Quia periculoſū ſa excōicāt ſubditos. Jo.andree
et ideo vitandū xlij.di.quieſcamus.ſ.e.li.de ele.vbi
periculum.ff.ad carbo.l.i.ſ.ij.quia igitur officiū epoꝝ ⁊ ſu
periorum cōmunius et generalius eſt ⁊ pluresſ grauarentur
ſi illud impedire ꝯtingeret ideo papa non tam epis ꝙ̄ ſub
ditis per hanc ꝯſtitucōnem voluit prouidere ꝯſiſtit eīn iſto
rum officium in criſmatis ꝯfectione in frontis criſmacōe cō
ſinium collacione eccl'arum ⁊ altariū ꝯſecracōne ⁊ ſic mul
tum periculum in ſuſpenſione ipſoꝝ.b. Superioribꝰ ut
epis patriarchis ⁊ primatibus·c. Officij per hanc lit
teram non credebam olim ꝙ ꝯſtitucio iſta haberet locum i
penis ſuſpenſionū a beneficio licet oſti·ꝯtra.ſ.de ele.cū in
cunctis·⁊ gar.c.ti. cupientes tamē hodie non dubito
in ſuſpenſionibus a beneficio non ſolū ab officio ingreſſu

eccleſie vel ſimilibus locum habet hec ↄſtitucio ℏ probatur ſ.e.li.de el'c.ſi cōpromiſſarius §.hmōi.⁊ q̄ potuerit eſſe ra; cio ibi dixi.d. ¶ Suſpenſionis ſcēis in excōicacione quia in illa priuilegiati non ſūt ⁊ noluit papa in tantū eoſ pri uilegiare ꝙ tolleret quo ad eos canonem ſi quis ſuadente et alioſ ſimiles.c. ¶ Conſtōnſ.ſ.e.ſacro. et.c.cum medianalis de ſoluc̄.c.ij.de el'c.cū in cūctiſ.cū ſi.f. ¶ Sētencie aliud eſt conſti tucio aliud ſnīa vt di cam.j.e.ꝑxi.§.caueant ſi ergo papa vel lega tuſ vel alius ferat ali quam ſentenciam ſuſ pendēdo ↄtrafacienteſ hoc non cōprehendet epos.g. ¶ Mandati vbi ſi mandat papa ꝙ ⁊ omnes prelati et clerici ſoluant tan tam pecuniam ſuſpen dendo non ſoluenteſ i fra terminuꝫ aſſigna tum per tales ergo ↄ ſtitucōes ſnīas ⁊ mā data epi non ↄprehē duntur neglecta eniꝫ hmōi maiora videnť que ſpecialiter nō de; ſignantur.ff.ď iniur. Idem apud labeoneꝫ §.hoc edictū.h. ¶ Ip ſis ↄſtitucōne ſnīa vel mādato.i. ¶ De epi ſcopis nota ꝙ caute puto remotam litterā q̄ olim ℏ erat q̄ ſic di; cebat de epis ⁊ eorū ſuperioribus expreſſa ꝛc per quam dicebat oſt. ꝙ licet in ſenten cia diceretur de epis non cōprehendebant archiepi. Plus dice bat ꝙ ſi dicebat ď epi ſcopis ⁊ ſuperiorib⁹ nomine ſuperioꝝ ītel ligebantur arēpi ſed non patriarche ad ℏ de ſhe p.ſedes et omia iura que inducuntur

indureſcat poterit iu dex poſt monicionē ca nonicam hmōi partici panteſ ↄſimili dānare cenſura. Aliter auteꝫ in participantes excō municacio ꝓlata nō teneat et proferentes penam legittimaꝫ po terunt formidare. ¶

Idem in eodem.

Quia periculoſuꝫ eſt in epis et eo rum ſuperioribus ꝓpt̄ execucionem pontifica liſ officij qđ frequēter incūbit vt i aliquo ca ſu interdicti vel ſuſpē ſionis incurrant ſentē; ciam ipſo facto. Nos deliberacione prouida duximus ſtatuenduꝫ vt epi et alij ſuperioꝛeſ prelati nullius ↄſtitu cionis occaſione ſnīe ſiue mandati predictā incurrant ſnīam vlla tenus ipſo iure niſi in ipſis de epiſ expꝛſſa mē cio habeat. ¶ Idē

Romana eccleſia

ad penalia iura reſtringenda ℏ dic ↄtra ꝙ nō eſt ſuperioreꝫ ordineꝫ epo reperire ⁊ ob hanc cām ſe papa vocat epm vn de eo ipſo ꝙ de epis exprimūtur veniunt ſuperioreſ quia nō inſpiciu⁹ dignitatē ſed officium pontificale ut in pri.c.h. habeat.ℏ erat olim pl⁹ de textu ⁊ erat quedā declaratoria illius decre.ſolꝫ que nō habebat racionē.vnde fuit ſublata.

Romana.huiuſ decre.v.ſunt dicta. Primum ꝙ archi epiſcopus ſnīas latas a ſubditis ſuorū ſuffraganeo ruꝫ niſi hoc habeat de ↄſuetudine non relaxet. Secundum ꝙ generalis ſnīa archiepi ligat tantum ſubditos. Terciuꝫ ꝙ pro preteritis vel preſentibus culpis monicione non pre miſſa ab eis lata ſen tencia ē iniuſta. Quā tum ꝙ ꝓ futuris cul pis vel iam cōmiſſis ſcilicet niſi ſatiſfaciant excōmunicare non de bent niſi mora culpa vel offenſa vel alia iu ſta cā ſubſit. Quin tum ꝙ in vniuerſitatē vel collegiū non ferat excōiſ ſentēcia ſ; in il los qui culpabiles ex titerunt.m. ¶ Archi diaconorum vel ipſiſ archidiacōis ⁊ ſic no ta inferioreſ epo iuriſ dictionem habere de hoc ꝑxv.di.i.perlectiſ.ſ de of.orď.cū ab eccle ſiarum.n. ¶ Relaxēt quod ſi fecerit non te net relaxacio cuꝫ nec excōicancium nec excō municatoruꝫ ſint iudi ces vt.j.e.ti.venerabi libuſ.i.ſhe.n.o. ¶ Cō ſuetudine. ⁊ ſic cōſue tudo in talib⁹ iuriſdic cionem dat ad idem. ſ.e.li.ď of.orď.roma na ⁊ de fo.ↄpe.roma na.§.i. Idem intelligas ſi haberet priuilegiū ſuper hoc a papa iſta enī ſunt ad hoc paria priuilegiū et conſuetu do ix.q.iij.ↄqueſtus. ſ.de of.or.duo ſimul cum ſi.p. ¶ Senten cie canon quē facit arē epus in cōcilio proui ciali iſte ligat ſubdi; toſ toci⁹ ꝓuincie xviij. di.c.vl.ad hoc ď pre ben.graue ď accuſa. ſicut olim. Sentēcia auteꝫ lata ab arēpo

et infra ceterum inter dicti ſuſpenſionis vel excōicacionis ſnīas la tas ab officialib⁹ ar chidiaconorum ſeu q̄ buſlibet alijſ iuriſdic tionem habētibus ſuf fraganeorum remen. eccleſie ſubditiſ remē. archiepus ⁊ eius offi ciales omiſſis ipſis ex cōicatorib⁹ non relax ent ſalua contraria ſu per ℏ conſuetudine ſi quam habent. ¶ Por ro excōicacionuꝫ ſnīe a remenſi archiepiſco po ſuiſq; officialibus generalit̄ promulga; te ſubiectos eiuſdem iuriſdictioni archiepi tantum ligant. ¶ Sꝫ nec in ſpecie nec in ge nere pro culpiſ ⁊ offē ſis preteritis vel preſē tibus excōicacionum ſentencias abſq; cōpe tenti monicōe premiſ ſa promulgēt et ſi cō tra preſūpſerint iniu ſtas nouerit eſſe illaſ

puta quicūq; furtū fecerit ſit excōicatus iſta non ↄprehēdit ſubditos tocius prouincie ſed ſolius dioc̄.ſue ⁊ de hac loq̄ tur ℏ nec eciam ipſi ſubditi probabiliter ignorantes ligā tur vt.ſ.e.li.de ↄſtitucione.c.ij. Intelligo tamē de linquen; tes in dioc̄. ipſius arēpi ſcienter illa ſentencia ligari quia iam per delictum effecti ſunt ſubditi de fo.cōpe.c.vl.de rap.

¶ Caueant etiam ne
tales ſñias ſiue ſpeci-
aliter ſiue generaliter
in aliquoſ pro futuriſ
culpis videlicet ſi tale
qd fecerint . vel etiam
pro iam cõmiſſis ſub
hac forma ſi ĩ illiſ in
fra tale tempuſ mnie
ſatiſfecerit proferre p̄
ſumant niſi mora i ex
hibenda ſatiſfactione
vel culpa ſeu offenſa
preceſſerit quibuſ me
rito ad iniũgendaꝫ ſa
tiſfactionem hmõi et
taliter prohibenda ſi
milia moueant aut a-
lia racionabilis qꝫ i ip
ſis ſenteneijſ exp̄mãt
cauſa ſbſit. ¶ In vni
uerſitatẽ vel collegiuꝫ
proferre excõicacionis
ſententiam penitus ꝓ
hibemus volentes ai
marum periculum vi
tare qd ex inde ſeq̃ poſ
ſet cũ nõnũqꝫ cõtinge-
ret inoxios hmõi ſen
tencia irretiri ſed in il-
los dumtaxat ĩ colle
gio vel vniuerſitate
quos culpabiles eſſe
conſtiterit promulge
tur. ¶ Idem.

Dilecto filio de-
cano aurelianẽſi
et infra p̄terea cũ omſ
leges omiaqꝫ iura vi
vi repellẽ cũctiſqꝫ ſeſe

c·i· Racio autẽ huius dicti eſt quia ſicut in ſpẽ nõ poteſt li
gare ſubditum ſuffraganei ſui ſic nec in genere ꝑme mul-
to minus ar·de ſſe p·paſtoralis·q· ¶ Subiectos. et de hoc
demum cũ in ſua dioc̃. delinquũt vt·ſ·de oſti·c·ij·ij·ſſe·r·
¶ Specie . excõico pctã quia furtum fecit vel ſacrilegiũ cõ
miſit·s· ¶ Genere
excõico omeſ qui ſacri
legiuꝫ cõmiſerunt· t·
Cõpetent·ſ·e·ſacro·
et·c·ſtatuimus·u· ¶
Iniuſtas nõ dixit nl
laſ ligat ergo excõica
cio lata nõ premiſſa
monicione fallit in ca
ſu·ſ·e· ſtatuim⁹ in au
ret ꝗ excõicator penã
cõſtitucõis·ſ·e·ſacro·
ſaluo eo quod habu
iſti·ſ·e·pri·r· ¶ Fu-
turis·quia tractus fu-
turi temporis nõ ſpec
tat ad iudicem ·ff·de
vſur·l·i·cõtra ff·ſi fu
ven·l·egi·cũ ſi·ff·de li
ber·agno·l·ſi quis ꝗ
alimẽta·dic ꝙ tract⁹
futuri temporiſ ñ ſpe
tat ad iudicem ita ꝙ
ſtatĩ detur exactio vel
dic ꝙ lex loquit in v
ſuris q̃ ſũt odioſe ſeꝫ
quia non condẽnabit
ad futuras q̃ omittunt
ex mora al'·bñe pro-
uidet iudex in futuruꝫ
ff·de iud·l·in bone fiđ
ſicut in alimentĩs vt
in predic·ꝗ alimenta
vel loquitur lex cũ non ẽſt obligatus ſi vero eſt obligatus
in cõtinenti tunc iudex prouidet in futurum vnde et ꝓpter p̄
ſentem cõtumaciam cõdẽnat ad futuras expẽſas vt de procur.
auditis ſed quantum ad caſum noſtrum expreſſe cõtradiat
de ſen.ex.a nob.j·vbi fert ſñia excõicacõis ꝓ futo delicto et·
ſ e.ſi·d oſti·c·ij·So·dic·ꝙ aliud ẽ ſtatutũ et aliud ẽ ſñia
ſtatutũ ei bene põt fieri ꝓ futuris delictis h mõ·ſtatuim⁹ ut
null⁹ hoc faciat et qui fecerit ſit excõicat⁹ ipſo facto· Aliud
eſt ſententia que ſic profertur excõico·t·ſi furtuꝫ fecerit et h
hic prohibetur· Aliud ergo eſt ſtatutũ et aliud ſña vt ꝓ
batur·ſ·e·ꝓri·et dixi·ẽ·e·c·ꝗ porro·a· ¶ Infra tale temp⁹
eſt ergo ne correcta decre·ſ·de ap·preterea·ij·non ſed decla
ratum eſt quo caſu poſſit hoc modo proferri ſña·b. ¶ Mo
ra·condẽnatuſ in actione perſonali non ſoluit·j·quatuor mẽ
ſes vt debuit poſtea poterit iudex p̄cipere vt ſoluat infra cer
tum tempus al' ſit excõicatus h enĩ mora p̄ceſſit·c· ¶ Cul-
pa·quia negligenteſ fuerũt clerici in diuis officijs dicẽdiſ
poterit iudex dicere excõico omnes qui non interfuerunt ho-
ris canonicis hic enĩ culpa preceſſit·d· ¶ Offenſa.vt in cõ
iugato qui tenuit concubinam ſeperetur ab ea et excõicetur ſi
vlterius redeat ad ipſum·ſ·e·ſi concubine ſed dices quando

erit reperire caſum in quo non intercedat mora culpa vel of
fenſa. ſo·ſi ſtatim poſt cõdẽnacionem factam in perſonali iu-
dex precipit ꝙ ſoluat·j·certum tempus ferendo ſñaꝫ excõi
cacionis h non preceſſit mora vadit ad eccl'am inuenit cle
ricos ſolliatos circa horas h non interceſſit culpa vl' inuenit
clericos bene cõtinen
tes excõicat eos quia
non ſeruant cõtinenci
am h nõ preceſſit of
fenſa·e· ¶ Cauſa.po
ne exemplum·ſ·de teſ
ti.cõſtitutis ſed ibi pre
ceſſerat offenſa pro p
te ſed poteſt poni i ex
cecutoribus q̃ excõicãt
conferentes beneficia
quia preiudicari poſſ
ei qui debet acceptare
ſm formã decre·de cõ
ceſ·prebẽ· quia cũctis
f· ¶ Collegiũ· an vni
uerſitas vel collegiuꝫ
poſſint accuſari de cri
mine no·xij·q·ij·cpuſ
qui mãcipiũ et ·ſ·de
ſy·c·dilectus·ij·g· ¶
Penit⁹·p hãc lraꝫ di
cit qudam ꝙ non
tenet ſña et poteſt eſ
ſe racio quia vniuerſi
taſ vel collegiũ non ẽ
materia capax ad reci
piendum talem ſñaꝫ
h·cõtradicens ꝙ ſi ſen
tencia fuit lata bene
tenet et h ẽ tucius·h·
¶ Irretiri itelligas
quo ad ẽccl'am ſecus
q̃ ad dm cui⁹ opio nec fallit nec fallitur de ſen·ex·a nobis
ij·i· ¶ Culpabiles·ſicut prelatus cõſules et hmõi maiores
vt·ſ·de ſimo·dilectus·ij·k· ¶ Dilecto·prelatus cõtra poten
ciam temporalem cũ ã ſpirituali gladio ſcilicet eccl'aſtice cẽ
ſure ſe tueri poteſt hoc dicit·l· ¶ Decano·decanus iſte ſe cõ
ſuetudine vel priuilegio habebat ordinariam vel ſaltem po
teſtatem fulminandi cenſuram et cõcor·ſ·d ap·dilectis·d of.
or·irrefragibili·ꝗ exceſſus de v·ſig·ex parte·j·alias ſecus de
hijs q̃ ſi.a ma·per ca·queſiuit de hoc·ſ de of·ord· cũꝫ ab ec
cleſiarum·m· ¶ Vim vi·ſ·de homi·ſignificaſti·ij·vbi ſũt
hec verba et ibi de hoc in gl· magna que poſſ h repenti·et
vniuerſalis ꝓpoſicio omneſ reſtringitur ad particulares ac
ſi diceret quedam leges et quedam iura ſcilicet de hac ma-
teriã loquencia h·n· ¶ Predictus·i parte de gſa ſub illo·j·
o· ¶ Bona·ergo licet defendere non ſolum perſonam ſed
bona tamen pro defenſione bonorum nõn licet ſic ſecure ſi
cut pro defenſione perſone.ſ·d homi·c·ij.ibi te ſuaqꝫ·e·t·
ſuſcepimuſ·et dic vt·c·ſi·ſignificaſti·ij·et·xxiij·q·i ſi·i·et·q
iij·in prin·p· ¶ Occupare vt non ſit geminacio verboꝝ ſpo
liare referatur ad mobilia occupare ad imobilia·q· ¶ Su
perius in parte de gſa·r· ¶ Nimiã reſpectu tẽpal' potencie

ipſius decam nam po-
tentioribus pares eſ
ſe non poſſumus ff. d
alie. mu. m cā fac. l. iij.
r. ¶ Eccleſiaſtico. di
cit ambro. et ex nimia
humilitate loquit̄ q̄
arma ſua ſūt lacrime.
xxiij. q. vi. conuenior.
gladius autem h̄ cōti
net quod ceſura. ſ. de
v. ſig. querenti. s.
Propter hoc. ſcilicet
q̄ temporalis defen-
ſio ſibi non adeſſet. f.
¶ Omnimo. no. q̄ lo
quitur hic de p̄lato
qui vlaſcitur q̄d vel
facere poſſit. no. ſ. de
maledi. c. i. ij. q. vij. ſi
quis erga. ſed ſolū d
eo qui ſe defendit. u.
¶ Prouocatus. i. tur
batus vel ꝯmotuſ ad
idez. ſ. de of. del. ſuſpi
cionis aliter ſumitur.
ſ. de ap. cū ſit roma
na. f. ¶ Eiſdem. cōtra
tales prodita eſt pēa
per ꝯſtitutionē. j. e. q̄:
cumq̄ quia excōicati
ſūt ipſo iure niſi. j. oc
to dieſ reſtituāt ut ibi
p. ¶ Vicino. ergo q̄
libet tenetur vicinum
ſuum ⁊ amicū ſuū de
fendere vt xxiij. q. iij.
nō inferenda ⁊. c. for
titudo lxxxiij. d i. error
et. ſ. e quante. vbi de
hoc multo ergo forci
us ſeipm vt ſequitur.
j. ¶ Sibimet. quia ō
dinata caritas a ſe in
cipit xxiij. q. v. ſi nō li
cet. ſed videtur q̄ h̄ n̄
licuerit iſti decano ex:
ceſſit em̄ moderamen
inculpate tutele. quod
facere non debuit. ſ. d
reſti. ſpo. olim. j. ſ. e.
ſi vero ei de homi. ſig
ficaſti. ij. ad ſi. maior e
nim eſt pena ſpiritua
lis que ligat animaz
q̄ tēporalis que ligat
corpus ſicut anima p̄
cioſior ē corpe. xj. q.

defenſare permittāt ſi
cuit vtriq̄ ipſi decano
ſi predictus baliu⁹ eū
bonis ſuis mundanis
iniurioſe ſpoliare vel
ea violenter occupaē
preſūpſerit ut ſupri⁹
eſt expreſſum cōtra il-
lius violentiam iniuri
am ſe tueri. Et quom
am aduerſus ei⁹ nimi
am potentiam ſuffici
ens temporalis defen-
ſio ſibi forte non ade-
rat potuit ſe etiam ſpi
ritualiter gladio vide
licet vtēdo eccleſiaſti
co defenſare ac recurre
re ꝓpē h̄ ad arma ſpi
ritualia que ſūt eccl̄e
ꝓpria ⁊ ꝓ ſuo munīe
illis vti preſertim cū
dictus balliuus poſt la
taſ in eum ex alijſ cau
ſis excōicationis ſentē
cias ſicut idem decan⁹
aſſerunt ipſum tamq̄
eidem prouocatus ſe
tenētijs ipſis ꝯtemptiſ
bonis ſpoliaſſet eiſdē
et ꝓpter hoc poſtmo
dum ipſe decanus ſen
tentiam tulerit inter
dicti tamq̄ ſpirituali
ſe mucrone defendens
contra illuſ iniuriam
et violentiam ſibi ab
eodē occaſione predic
tarum ſentēciarū et i
ipſarum cōtemptum
illatam. Et quidem cū
liceat cuilibet ſuo vici
no vel proximo ꝓ re-

pellenda ipſius iniuria
ſuum impartiri auxili
um imo ſi poteſt ⁊ ne
gligit videatur iniuri
antez fouere ac eſſe p
ticeps eius culpe licuit
profecto ipī decano ꝓ
prio ſibimet ſubueni
re ſubſidio et ſuā met
temporalem iniuriaz
ſua ꝓpria ſpirituali d
fenſione tueri. Dicq̄
vtrūq̄ quodāmodo
gladiū et temporalez
et eccleſiaſticum alteꝝ
videlꝫ altero adiuuaē
maxime quia hij duo
gladij ꝯſueuerunt exi
gente neceſſitate ſibi
ad inuicez ſuffragari
et in iuuamen alteri⁹
ſubuencōe mutua fre
quencius exerceri Jō

Venerabilibus.
Ceterū
rothomagenſi arepo
vel eius officiali non
licet excōicatis ab are
hidiaconis vel alijſ ſb
ditiſ ſuffraganeorum
ipſius arhiepi cū nec
excōicancium nec exo
municatorum ſint iu
dices abſolucionis be
neficiū impartiri. Ex
cōicatos autem ab ip
ſis ſuffraganeis vel e
orum officialibuſ poſ
ſūt abſoluere ſi ab ip
ſis ligantibus ad eos
fuerit prouocatū neu
tra vero parcium ap
pellante ſi qua ipſarū

i. precipimu ead idez
xi. q. iij. nemo xxiij. q
iij. corripiantur ⁊ hec
forte fuit dubitacio d
decret. ſed papa hic
approbat hanc defen
ſionem ⁊ ita quocūq̄
modo licitum eſt ſe de
fēdere dūmodo cōpaſ
ſio n̄ iferat maxime
q̄ hmōi ſīne ſunt me
dicinaleſ. ſ. e. c. i. ij. q. i
mlta ⁊ xxiij. q. iij. no
tanō i ſi. a. ¶ Vtrūq̄
ergo duplici defenſio
ne poteſt quis vti. j. d
re. iu. nūllus pluribꝰ
cum ſuis concor. b. ¶
Suffragari. xxiij. q.
v. prodeſt. ſ. d of. or.
c. i. tamē videtur q̄ tē
porali gladio vti non
poterit quia poſt ad
uentum criſti fuerunt
gladij ⁊ poteſtateſ di
uiſe di. x. qm̄. xcvi. di.
cum ad verum. dic illo
verum de execucione
gladij tēporalis i mo
dum iuſticie. Sed hic
loquimur de execucio
ne ipi⁹ gladij n̄ i mo
dum iuſticie ſed defen
ſionis quo gladio cu
ilibet priuato licz vti
primo non niſi iudici
et ſic n̄ ob.
¶ Venerabilibus.
Excōicatoſ a ſb
ditis ſuffraganeorū
archiepi non poſſūt
abſoluere ſed excōica
toſ a ſuffraganeis uł
officialibuſ bene ſi ad
eos fuerit appellatū
hoc dicit principium
d. ¶ Rothomagen.
idem i alijſ archiepiſ
ſ. e. lj. de pen. romana
de of. ord. romana in
ſi. e. ¶ Subditis er
go inferiores epis be
ne poſſūt excōicare qd̄
dic vt ij. q. i. nemo. ſ.
de of. ord. cum ab ec
cleſiarum. f. ¶ Imp
tiri niſi h̄ habeat de cō
ſuetudine. ſ. e. rōana

i·ſſen. in ſi·g· ¶ Pro
uocatum·ſeruato tam
eo quod habes·j·e·§.
ſed ſi ex ci ⁊·§·ſequeñ
b·¶ De parte adūſa
non dicat ō iudice qꝛ
tunc ſecus vt patet p
ſequenciā·i· ¶ Appel
lacione·ſi ei appellaſ
ſet archiepūs tūc eēt
cōpetens iudex eſt em̄
vnus de caſibus in q̄
iuriſdictionem habet
in ſubditos ſuffraga
neorū no·ē·de of or·
paſtoralis·ſi·¶ Ipſi
archiepo vel eiuſ offi
ciali·l· ¶ Pena·ē·e·
ſacro·⁊·e· cū medicīa
lis·in·¶ Debent eū
quia tunc archiepūs
eſt cōpetens iudex ſcꝫli
cet rei ⁊ ſic vna via
permittitur quod alia
prohibetur dic vt·j·ō
re·iur·cum quid·n·¶
Pro alio ſecus em̄ ſi
ex officio vt patet in
proximo·§·o·¶ Defē
ſione·vt·ē·e·pri·⁊ ē
ſimilis diſtinctio·ē·de
ap·cū ſpeciali·p·
¶ Cauſam ſuam ⁊ om
nia ille abſoluet·j·§·
ij·niſi i caſu ibi poſito
q·¶ Formaꝫ·ē·e·cū
deſideres·r·¶ Appel
lanti poſt diffinitiuaꝫ
ſn̄iam ⁊ poſt excōica:
cōnem ⁊ h̄ terminati
puto dubitabilē queſ
tionem qua querit ex
decre. non ſolū an ap
pellacō interpoſita p⁹
diffinitiuā·j·decē dieſ
reuocet per modū at
temptati excōicacionē
medio tempore inēſē
tenciam ⁊ appellacio
nem latam ſicut reuo
cat alia attemptata ⁊
per iſtam litteram eſt
dicendū qꝛ non p̄mo
eſt neceſſaria abſolu
cio de tali em̄ ſn̄a lo
quit iſte·§· Et qꝛ ita
ſit verꝫ patet qꝛ excōi
cacio aut ſtatim valꝫ

per archiepm̄ vel eiuſ
officialem ab excōica:
cione otra eam lata ꝓ
reliqua poſtulet ſe ab
ſolui vel alꝰ coram eiſ
de parte aduerſa queri
moniam ſine appellaci
onis interpoſicione ō
ponat non eſt in h̄ ab
ipſis cū ſui non ſint iu
dices audienda· ¶ Sꝫ
ſi excōmunicatus ōpo
nat apud eoſ ō ſuffra
ganeo vt imponatur
ei pena et pro ſuo mē:
eſſe ſuper iniuſta excō
municacione querelaꝫ
audire vtiqꝫ debēt eū
ſecus autē ſi cōquerat̄
de ipſo vt relaxet̄ hu
iuſmodi ſentenciā cōt
ſe ab eo pro alio pro:
mulgata·qm̄ tūc hāc
cauſam non ad ipſuꝫ
ſuffraganeum ſed ad
eum pro quo eſt ſn̄a
lata ſpectat· ¶ Atta
mē ſi ſuffraganeuſ uł
extra iudicium pro ſu
orum defenſione iuri:
um vel eciam in iudici
o ex ſuo proceſſu offi
cio inquirendo videli
cet uł ſimile quid agē
do aliquem excōicet in
hoc caſu oueniendus
eſt ipſe ſuffraganeus
corām archiepo uł ei
us officiali quia ipſi⁹
intereſt defendere cau
ſam ſuam. ¶ Porro
archiepūs vel eius of
ficiales excōicatos a

ſuffraganeis ſemper
anteqꝫ audire cāꝫ inci
piant in caſibꝰ in qui
buſ eiſ iuriſdictio con
petit iuxta eccleſie for
maꝫ debent abſoluere
vt pote ſi poſt diffini
tiuam fuerit excōicaci
onis ſn̄a promulga
ta ⁊ ad ipos fuerit ap
pellatum exceptis caſi
buſ in quibuſ iura ꝓ
hibent poſt ſn̄am ap
pellare· ¶ Similiter ſi
ſuffraganeꝰ extra iu
diciū excōicet aliquē
pro eius offenſa vel
pro ſui defenſiōe iuris
et ſup hoc querimoni
aꝫ ille ꝓponat eſt ille
primituſ iuxta formā
eccleſie abſoluendus
niſi ſuffraganeus pro
baturuꝫ ſe offerat qꝛ
pro manifeſta offēſa
excōicacioniſ eum vi
culo innodauit· ¶ Idē
eſt eciam ſi quemqꝫ ꝓ
p̄ſumpta otumacia vi
delicet qꝛ citatus p̄efi
xo ſibi termio nō con
paruit excōmunicacio
ne cōſtringat quia ſi
ſic ligatuſ ꝓpoſita q̄
rimonia petat ab archi
epo ſe abſolui ſiue q̄n
do ſuffraganeꝰ ex ſu
o proceſſit officio ſiue
quando eſt ad ipſum
archiepm̄ āte diffini
tiuam ſentenciam ap
pellatum et ab aduer
ſario proponatur qꝛ

aut ſtatim non valet
ſed pone qꝛ poſt lataꝫ
diffinitiuam ſn̄am·j·
decem dieſ iudex excō
municat parteꝫ non pa
rentem poſtea illa pſ
non appellat non eſt
dubium quia bene li
gat ſn̄a ſpecialē ergo
ſit in illa qꝛ per appel:
lacionem ſequenteꝫ n̄
ānulletur licet maleſe
cerit iudex exequendo
j·decem dies eē ⁊ ex:
cōicando cū tolleret il
li beneficium iuris ap
pellandi quod eſſe nō
debet·j·de re·iur·ī dul
tuꝫ alij dicūt hoc eſſe
īmutatū per decre. nō
ſolum que eſt poſteri
orꝫ quod non credo ra
cione predicta·a· ¶
Caſibus·quos vide·
ē·de app·romana·§·ſi
autem·b· ¶ Innocēa
tur·ē·e·ſolet ⁊ dabit
terminuſ octo dierum
ad hoc probandū vt
ibi·c· ¶ Idē eſt·l·qꝛ
primitus debet abſol
ui vt dicitur i ſi·d· ¶
Captus·ſic·ē·ō pig·
c·ſignificante ⁊ qꝛ dic
captus intelligere poſ
ſumus eciam a priua:
to quia ex quo venire
non potuit nō fuit cō
tumax ergo nec excō
municandus xi·q·ij·
nemo epōrū ſed quō
ad reſtitucionem expē
ſarum bene diſtingui
tur an a iudice an a p̄
uato captus fuerit vt
i p̄mo caſu non cōdē:
netur ad expēſaſ ſecū
do ſic quia habet re:
greſſum otra illum p̄
uatum capienteꝫ·ff· ſi
quis cauē·l·ij·in ſi·⁊
l·iij·⁊ intelligas cap:
tus non ſui procuraci
one ⁊ dolo vt i dicta
l·ij·ad ſi·e· ¶ Impedi
mento puta valitudi
ne tempeſtate vi flumi
nuꝫ multa ipedimēta

videre poteris ff. ſi q̄s cau. l. ij. iiij. ⁊ q̄d dic̄ de ip̄edim̄eto id dic ſi alia racionabilis cauſa preter impedimentū ſubeſſ pu ta quia probabiliter credebat terminū prorogatum. ē. de re ſcit. in inte ex litteris. f. ¶ In iudicio quaſi ſi extra iudiciū hoc dixerit ſecus ſicut nec nocet ꝯfeſſio extra iudicium facta quod dic ut. ē. de cō feſ. c. vlti. vnde per h̄ videtur ꝙ ſi nūcio ci tanti dixerit ſe nolle venire ⁊ nūciuſ ſic ex tulerit non ꝓpterea di citur vera contumacia et facit quod dixi. ē. d̄ cōfeſ. c. ij. g. ¶ Offē ſa. ē. d̄ v. ſig. ex parte. ⁊ c. cū olī. h. ¶ Tu tum iuſta erat expec tacio ſi vera fuiſſ. ē. d̄ ap. ex parte. ē. e. h. de priuileg. cum perſone cum ſimilib⁹. i. ¶ De cedium ſic. ē. de elec. cum dilecti. ad ſi. tran ſit igitur in̄ t̄locutoria in rem iudicatam ſi in fra decem dieſ non fu erit appellatū quo ad partem. ſed non quo ad iudicem quod dic ut. ē. de ap. cū ceſſāte h. ¶ Ilico ante enim ꝙ de nullitate pronū ciet oportet ꝙ doceat de veritate cauſe appel lacōnis nec ſufficiat ad hoc pronūciandū q̄d oſtēdat ſe ex cauſa le gitima appellaſſe ad idem. ē. de ap. interpo ſita i prima. l. ¶ Nec debet tamē ſi abſolue rit tenet abſolucio ut j. ꝗ. vbi autē. m. ¶ Ex hibere. ē. e. per tuas. ē. of. del. cū ꝯtingat ⁊. c. prudēciā. a. ¶ Cō petit. ſi igitur ei nō ꝯ peteret non teneret ab abſolucio ꝓpter defec tum iuriſdictioniſ vbi cōpetit tenet licet iniu ſta ſicut ⁊ iuſta excōi cacō. xi. q. iij. c. i. par em iuſ dn̄s eſſe voluit ligandi ⁊ ſoluendi d̄ pe. di. i. verbum. b. ¶ Conſtitucōnis. ad id ij. q. vi. ꝗ. diffinitiua ⁊ ē. d̄ re iudic. cum inter

non ſit nec pandi ei de beat iudicij aditus ni ſi prius expenſas reſti tuat et iudicio ſiſti ex hibeat caucionē ipeqꝫ reſpōdeat ꝙ recte ꝯtu max reputari nō debet pro eo ꝙ i itiné capt⁹ vel etiam alio impedi mento detentus in ter mino cōparere nequi uit tunc protinus ſibi iuxta formam eccleſie beneficium debet abſo lucionis impendi ſecus autem ſi ſe ꝯtumacē cōfiteatur vel al̄ d̄ cō tumacia ſua ꝯſtet qa forte predixerat in iu dicio ꝙ minime cōpa reret tūc em̄ cū mani feſta ſit contumacia ⁊ manifeſta reputetur offenſa non eſt ei niſi primo expenſarum ſa tiſfactione ac de ſtādo iudicio caucione preſti ta abſolucio impendē da. ¶ Et hocipſum ē in ſimilibus obſeruā dū ſicut ſi aliquis ad certum locū citetur et ille ꝓponat ipſum nō eſſe ſibi tutū ⁊ iudex poſtea in eum quia n̄ probauerit hoc nec cō paruit ſñam excōica cionis promulget naꝫ

tunc ſi excōmunicatus ipſe ad ſuperiorē appel let et. ante omia ſe ab eo petat abſolui ac ꝓ bare corā eo velit lo cum ipſum non exiſte re ſibi tutum in hoc ē procul dubio audiēd⁹ ac preſūpta ſolūmo do eius ꝯtumacia vide atur. ſed ſi iudex pro nunciaſſet locum illū eſſe ydoneum et ſe cu rum et ille nō cōpa ruiſſ ac ideo excōicaſ ſet eundē ipſe poſtmo dum ſuper hoc niſi p⁹ latam interlocutoriā infra decendiū prouo caſſet nullaten⁹ audi ri deberet. ¶ Sed ſi ex cauſa legittima ſeu probali quiſ appellet puta quia locus non eſt tutus ⁊ poſt appel lacionē hmōi excōica cione ligetur ac de inde cōſtet ſuperiori ꝙ ad ipſum ex tali cauſa ex titit prouocatum non tamen ilico pronunci are debet excōicacionis ſentenciam fore nullā ſed poteſt eam ad cau telam iuxta formam eccl̄e relaxare. ¶ Sa ne ſi certum eſt excōi cacōis ſñā eſſe iniuſtā

c. ¶ Innodare. excōicacio em̄ non eſt pena ſed medicina. ē. c. c̄. i. ante ergo ꝙ excōicet pro ſatiſfactione delicti ⁊ i ab ſolucione vel poſt penam pecuniariam imponere poterit ⁊ fa cit ad ea que no. ē. de pen̄. licet. d. ¶ Intollerabilem. xi. q. iij. ſi is qui p̄eſt ⁊ quomodo h̄ intelligatur vide. ē. e. per tu as. c. ¶ Iuſticia ſicut ſi p̄cepiſſ ut homicē percuteret ⁊ dicit ſe hoc feciſſe ꝓ exequē da iuſticia vel ꝓpter d̄ lictū ſuū ꝓhibueāt eū dare elemoſinā ſicut etiam mercedum ob h̄ quis ꝓhibetur ab ob lacōnibus. xvij. q. iiij. c̄. miror. vel ꝓpter deli ctum illiuſ cui elemo ſinā tribuer volebat quia utiliuſ paniſ eſu rienti tollitur. ꝯc v. q. v. non omnis. f. ¶ Ab ſoluere. al̄ vbi ita re plicaretur denunciare ſñam nullam. ē. c. p tuas. g. ¶ Similiter quod hic dicit dixerat ē. e. g. ſed ſi ex cauſa p. ¶ Poſtq̄ de hoc no ta ꝙ neceſſe ē cōſtare prius appellatum quā do fieri hꝫ relaxacō ad cautelam de excōicacio ne que dicitur lata p⁹ et per hoc iā obtinui i cauſa qua petebatur abſolucio ad cautelā excōicacionis que dice batur lata poſt ap. le gittimam ⁊ eodē die lata fuerat excōicacio et interpoſita appellacō nec apparebat que p̄ mo dicebam em̄ ꝙ pe tens habebat hoc ne ceſſe probare ſcilicē ꝙ priuſ appellatū fuerat licet nō habeat neceſ ſe probare veritatem cauſe quia illa proba ta non abſolueret ad cautelam imo pronū ciaretur nulla ſñā. ē. e. per tuas de of. del. cum cōtingat ⁊ ita ē verum per hāc litterā tunc ergo iudex appel lacōis abſoluit ad cau telam quando cōſtat ꝙ poſt appellacionem

velud au3 ꝓpter mani
feſtum exceſſum eſt in
aliquem promulgata
ſuperior iudex niſi peri
culum ſit i mora excõ
municatũ ad excõicato
re3 prorſus remittere
debet nec deb3 eum ab
ſoluere niſi excõicator
requiſitus malicioſe
illi abſolucionis bene
ficium denegeret exhibe
re. Si vero cõſtet
huiõi ſñiam eſſe iniu
ſtam nequaq3 remit
tendus eſt ad ſuũ exo
municatorem excõica
tus ſed debet ſine diffi
cultate aliq̃ mox ab
ſolui. Quod dubi
tetur vtrũ iuſta ſit vl
iniuſta ſuperior niſi ex
cõicatori deferat relax
are iuxta formam ec
cleſie poteſt illam quã
q̃ honeſtius ꝯ ouenie
cius agat ſi ei deferat
in hoc caſu. Vbi au
tem ſuperiori ꝯpetit ꝺ
excõicacione ꝯgnoſce
re abſolucio ſeu relax
acio quam ipſe fecerit
tenet licet forſitan ſit
iniuſta quoniã et ſi ꝯ
tra ius litigatoris nõ
tamen ꝯtra iuſ ꝯſtitu
cionis abſoluit. De
niq3 a ſubditis ſuffra
ganei emendas peccami
arias poteſt archiepũs
ſm cõſuetudine3 regi
onis exigere in caſib⁹
in quibus ei licet eos
excõicacionis vinculo
inodare. Poteſt q3
archiepiſcopus beneficium
abſolucõis iuxta for
mam eccleſie nõnũq3
impendere ad cautela3
vt pote ſi aſſeritur in
excõicacionis ſñia in
tollerabilem errorem
fuiſſe patenter expreſ
ſu3 id eſt aliquid ſub
vi precepti vel mãda
ti in ea contineri quod
cõiter vel in ſuo gene
re eſt peccatum veluti
ſi dicat fõre aliquiſ ſe
a ſuffraganeo excom
municatu3 fuiſſe ꝓ eo
ꝙ elemoſinam paupi
tribuebat vel quia fa
ciebat aliq̃d aliud qd
in ſe bonu3 eſt aut q̃a
nõ operabatur id qd
ſuo actu illicitum ẽ et
prauũ et ſuffragane⁹
ipſe aſſerat qu pro
dignã et racionabili
cauſa vel pro cõſeruã
da vel exequẽda iuſti
cia hoc illi prohibuiſ
ſet vel eciã iniũxiſſet
nã tunc archiepus ad
cautelã abſoluere põt

cata eſt excõicacionis nec adhuc ꝯſtat de veritate cauſe. i. Prius q̃ incipiat plus ergo poteſtatis habet in hac abſolu
cione ad cautelam q̃ in inhibicõne quam facere nõ poſſũt
niſi prius incipiãt ꝯgnoſcere ꝺ veritate cauſe ap. interpoſite
ante diffinitiuã quod dic vt. ẽ. e. li. de ap. romana. §. q̃ ſi.
Determinus. ſe
cularef certum ẽ
q̃ poteſtas ſecularis
minor eſt eccleſiaſtica
ẽ. ꝺ maio. ⁊ obe. ſoli
te. ⁊ ei ſubeſt vt ibi.
et. xcvi di. duo ſũt ⁊
idẽ cenſura eccl'aſtica
coherceri poteſt vt ſeq̃
tur. Et quid ꝯtinetur
nomine cenſure habet
ẽ. de v̄. ſig. querẽti ⁊
cõcor. ad hanc decre.
ẽ. e. li. ꝺ foro ꝯpe. c. ij
et de uſuris licet. ẽ. de
excep. c. ij. l. Cano
nica. xxiij. q. iij. de illi
cita. xij. q. ij. c. idigne
ẽ. de ſen. ex. ſacro. ⁊ il
la recte dicetur canci
ca de qua cauetur. j. c.
xxi. ij. ſ̃. n. m. Agẽ
do et recõuenien do q̃a
ſic n̄ agẽ ſic nec reo
uenire pt̃ ẽ. de excep.
cum inter priore3 ꝯ ꝺ
fendendo autẽ non re
pellitur vt. ẽ. ꝺ iudic.
intelleximus racio ibi
patet ⁊ quid de impe
trando vidiſti. ẽ. e. li.
de ſ̃ep. c. i. n. Pa
trocinãdo. eccl'a ergo
priuat aliquem inter
dum ꝓtectio interdu3
ad tempus officio po
ſtulandi ⁊ ꝯcor. ẽ. de
hereti. ſi aduerſus. ⁊.
c. excõicamus. §. crede n
tes. ẽ. e. li. de peñ. ſel. ẽ
§. qd ſi quiſ ad finem
et ꝓdit hoc eciam i
terdum ex alieno deli
cto vt ibi ⁊ ſũt iſti p
tum de primo ordie ñ
poſtulancium quia eci
am pro ſe poſtulare ñ
poſſũt in agendo ꝺ q̃
dic vt. iij. q. vij. §. tria
Eſt autẽ poſtulare de
ſiderium ſuu3 vel ami
ci ſui in iure apud eu3
qui iuriſdictõm pẽſt
exponere vel alteri⁹ de
ſiderio contradicere ut ibi ⁊. ff. de poſtul'. l. i. ⁊ intellige hoc
non ſolum in aduocato ſed eciam in ꝓcuratore. ẽ. de ꝓba
cio. poſt ceſſionem ſi eñi non auditur ꝓ ſe multo min⁹ pro
alio iiij. vi. omnibuſ ad h̃. ẽ. e. dilectõ. o. Teſtificido excõ
municatus ergo maiori intelligas teſtificari non põt. ẽ. de te
ſti. veniens. ij. in ſi. vn
de ſi dicatur excõica
cionis ſñia nulla in de
fectũm probacionum
cõſueuerũt abſolui ad
cautelam vt ibi vides
q̃ non poteſt teſtificari
nũquid poterit teſtari
de h̃ per inoẽ. de dolo.
et cõtuma. veritatis p
oſti. de excepẽ. pia. per
gar. de vſur. quamq̃
per gul. i ſpe. ꝺ iſtru.
edit. §. ꝯpendioſe. circa
prin. Et videtur q̃ ſi
teſta iudicial ia pro
hibeantur extraiudicia
alia nõ ſic vt. ẽ. e. ſol3
ad finẽ ſm oſti. ⁊ gã.
teſtari nõ poteſt quia
ſeparat⁹ a ꝯmunione
eccleſie ⁊ ſepato a cõ
munione eccleſie oñe
beneficium ex legibus
deſcẽdens denegatur
in aut. de ꝓuil'. do. he
reti. mu. non preſtã.
§. aũpnt. ⁊ ad⁹ legit
timi eis interdicuntur
vt h̃ ⁊ eſt ſiliſ ſm coſ
dẽpoꝛtato qui eſt iteſ
tabilis. ff. de teſta. ci⁹
cui. §. i. ar. pro ⁊ cõtra
ẽ. de here. excõicamus
§. credentiſ. Quid di
ces de tabelliõatu nũ
quid inſtrumentũ ꝯfe
ctum per excõicatũ va
let videtur valere ar.
pred. §. credentes vbi
dicitur ꝺ excõicato q̃
ſi ſatiſfacere ꝯdẽpſerit
j. annũ extũc inſtrumẽ
tã per ipſum ꝯfecta ñ
valẽt ergo a ꝯtrario
prius. i. ante annũ cõ
fecta valebant lic3 eſ
ſet excõicat⁹ alij ꝯtra
pro quib⁹ optime iij.
q. iiij. nulluſ ibi nulli⁹
anathematizatoru3 ſu
ſcipiatur nec a quoq̃
credantur que ab eis
dicũtur ul' cõſcribant

ſ. e. nouerit. Alij vt oſti. et guil. dicũt q̃ q̃do cuſ excõica
cio eſt occulta valet inſtrumentũ ab eo confectũ. vel ſi ſit ma
nifeſta nec põt probari ar. ff. de of. preſid. barbarius. iij. q.
vij ſ. tria. C. de teſta. l. i. ſ. de re iudi. ad probanđ de excep.
pia. ſ. ſi vero ſecus ſi ſit notoria de excep. exceptionem de co
habi. cleri. et mu. vñ
ſicut enĩ ibi notorius
cõcubinarius ſuſpen-
ſus eſt quo ad ſe et a
lios ita notorie excõi
catus tabellio et pro-
publice nũciatus repel
litur etiam ab extrauagã
ticalibus. j. e. licet.

Q Onſtitucionem.
non valet excõi
catio lata i participã
tes niſi fuerint moniti
nominatim. Et canoni
ca monitio dicit q̃ ha-
beat dierum interualla
niſi neceſſitas facti ali
ud ſuadeat h dicit. b.
¶ Innocen. ſ. e. ſtatu
imus. e. ¶ Participa
cione denotat q̃ eſt q̃-
dam participacio que
inducat maiorem. ſ. q̃
in crimine fit. ſ. e. ſi con
cubine. et c. nup. Eſt a
lia que inducat minorẽ
vt cũ quis participat
ſcienter excõicato maio
ri in locucione oſculo
menſa et ſimilibus et
ab hac excipiuntur cer
te perſone. vxor. filius
ſeruus et alij de quibꝰ
xi. q. iij. quõiam multos
ſ. e. q̃ in dubijs et. c.
ſe. et ſm guil. et gar.
incurrit quis minorem
excõicationem mitten
do nunciũ vel litteram
excõicato ac ſi illi pſo
naliter loqueretur ad
hoc. ſ. e. ſi. de ele. vbi
periculum ſ. nulli. ipſe
enĩ loqui videtur nun
cium mittendo vel lit
teras. ff. de conſti. pecu. l.
et licet. d. ¶ Minorẽ
de ipſiꝰ effectu habe
tur. iij. q. iiij. engeltrudam et. ſ. de excep. a nobis. e. ¶ Nõ
tenere. idem in ſuſpenſione et interdicto. j. e. ſtatutum. ſ. ¶
Scrupulũ. hoc dicit quia ante iſtam cõſtitucionem ſi iudex
monebat in genere q̃ nullus cõicaret dicebãt quidam talẽ
monitionẽ canonicam alij contra quod dubiũ conſtitucõ hec de
clarat. g. ¶ In h cau. ſ. qñ ꝓpter participacõem vult participãtes

eum. ¶ Similiter ſi
aliquis ꝓponat ſe ãte
diffinitiuã ſentẽciam
in iudicio vel extra poſt
appellationẽ ex cauſa
legitima interpoſi-
tam vinculo excõicati-
onis aſtrictum poteſt
archiepus poſtq̃ ſibi
de hoc conſtiterit eciam
prius q̃ incipiat de ve
ritate cauſe appellatõ
nis cognoſcere abſo
lucionis illi beneficiũ
ad cautelam iuxta for-
mam eccleſie impar-
tiri. Alexander quartus

D Ecernimus vt
iudices ſeculares
per cenſuram eccleſia
ſticam ab eccleſiaſticis
iudicibꝰ canonica mo
nitione premiſſa repel
lere excõicatos ab agẽ
do patrocinando et te
ſtificãdo in ſuis curijs et
iudicijs compellantur ¶
Grego. x. in cõcili. ge
nerali. lugdũ.

C Onſtitucionem
fe. recordacionis
innocen. pape iiij. predeceſ
noſtri qui prohibet p
ticipantes excõicatis
ea participacione que
ſolam minorem excõ
municationem inducat
monitione canonica nõ
premiſſa maiori excõ
municationis ligari dĩ
cernens promulgatã
aliter excõicationis ſen
tenciam non tenere ad
tollendum omnem am-
biguitatis ſcrupulum
declarantes decerimꝰ
ita demum eſſe moni
cionem canonicam in
hoc caſu ſi alijs rite ſer
uatis eos qui monen
tur exprimat nomina-
tim. ¶ Statuimꝰ q̃z
vt inter monitiones
quas vt canonica pro
mulgetur excõicationis
ſnĩa ſtatuũt iura pre
mitti iudices ſiue mo
nitoribus tribus vtã
tur ſiue vna pro omni
bus obſeruent aliq̃z
dierũ competencia interual
la niſi facti neceſſitas

excõicare maiori. h. ¶ Seruatis. ſcilicet q̃ inſeratur cauſa ſu
per qua fit monitio et q̃ ſint preſentes per quos poſſit pro
bari et q̃ ſint ibi interualla. ſ. e. ſacro. et. j. e. c. i. ¶ Nomina
tim. ſ. proprijs nominibus expreſſis vel alijs indubitabilibus cir
cũſtancijs q̃ habeant vicẽ proprij nomĩſ. ff. ſi certũ pe. l. cũ. ſ.
de teſti. licet. ij. ſ. e. ſi.
e. tit. c. ij. Idem ſi dicat
moneo filiũ. p. cũ ille
vnicum filiũ habeat.
ff. de lib. et poſtu. l. ij.
et inſti. de exhered. ſi
h. ſ. nominatim ſecus
ſi duos haberet quia
tunc neuter eorũ mo
nitus videt vt ibi. Di
cunt tamẽ quidam q̃
h decre. locum habet
quando ſingulares et
nominatẽ perſone excõ
municãtur quia tũc re
quiritur monicio ſpe
cialis ſi autem genera
liter feratur ſnĩa tũc
dicũt ſufficere genera
lem et ſic adhuc rema
neant antiqua iura.
Sed tutius eſt dicere
q̃ hodie in genere ex
cõicatio in participan
tes ferri non poſſit et
ſic ſit ſublatũ qđ dici
tur. ſ. e. quod i dubijs
i ſi. ſed valebit ne mo
nicio ſi iudex generalr
monet omnes de colle
gio vel vniuerſitate et
videtur q̃ ſic quia tã
tum valet generalis
monicio quo ad omĩa
quantum ſpecialis q̃
ad quedã. ff. de admi.
tu. ſi duo in ſi. et quia
ſemp generalibus ſpe
cialia inſũt vt. ff. de re.
iur. ſp in generalibus
ſed contrariũ eſt verum
ſm guil. per hãc cõſti
tucionem et ſm eum ſi
ignorat nomina illo
rum de conuentu cogat
rectorem conuentus vel
vniuerſitas ad indi
candũ ſibi illa nomi
na. ff. de edic. oblatur. cauſam. l. iiij. ſ. ſi. k. ¶ Statuimus. ſic
cõſtrue ſtatuimus q̃z vt iudices ſiue monitoribus tribꝰ vtã
tur ſiue vna pro omnibus obſeruent aliquorum dierum cõ
petencia interualla inter monitiones quas iura premitti fa
ciunt vt ſnĩa excõicacionis canonice promulgetur. h. ¶ Vna
pro omnibus dicit ergo iudex interdum monemus te ꝓ prima

aliter ea ſuaſerit mode
randa. Item in eodẽ
PReſenti genera
li declaramus e
dicto beneficium rela
xationis ad cautelam
quo ad interdicti ſen
tentias in ciuitates ca
ſtra vel quelibet alia
loca ſiue terras aliq̃s
generaliter promulga
tas locum aliquatenus
non habere. Item in
QVibuſcũq; ¶ eodẽ
pro eo q̄ reges
principes barones no
biles baliuos vel q̃ſli
bet miniſtros eorum
aut quoſcũq; alioſ ex
cõicationis ſuſpenſionis
ſeu interdicti ſñia fue
rit promulgata licen
tiam alicui dederit occa
dendi capiendi ſeu alt'
in perſonis aut bonis
ſuis vel ſuorũ grauã
di eos qui tales ſñias
protulerunt ſiue quo
rum ſint occaſione p
late vel eaſdem ſñias
obſeruantes ſeu taliẽ
excõicatiſ cõicare nolẽ
tes niſi licentiam ipſã
re integra reuocauerit
vel ſi ad bonorum ca
ptionem occaſione ip
ſius licentie ſit proceſ
ſum niſi bona ipſa fu
erint inter octo dierũ
ſpacium reſtituta aut

qua finita monet pro ſecunda qua finita monet pro tertia
Interdum vna monitiõe facit tres ſic monemus te q̄ vſq;
ad talem diem pro primo talẽ pro ſecundo talem pro ter
tio ꝛc. Interdum vnam tantũ dat dilatiõnem vt monem9
te q̄ vſq; ad talem diẽ pro primo ſecũdo ꝛ tertio peremp
torio a cõmunione tal'
ꝛc. et hoc vltimo ciu
eſt interuallum inter
monitionem ꝛ ſñiam
m. ¶ Cõpetentia. h
iudex moderabitur pro
perſonarum ꝛ nego
cij qualitate. ſ. d ap.
cum ſit romana. n.
Neceſſitaſ. vt quia p
tes ſunt ad rixam vel
arma parate nec curãt
monitiones epi. ff. de
vſufru. l. equiſſimum.
interdum eñi nec loc9
nec tẽpus patitur ple
nius deliberare ↄſiliuꝫ
ff. d excrat. l. i. i. Pen.
PReſenti declara
mus. nota q̄ q̄
dam olim cõtrarium
dicebant ꝛ pro eis fa
ciebat quia excõmunica
tio ꝛ interdictum pa
ribus paſſibuſ ambu
lare videbãtur ad h
ſ. de ap. ad h qm̄. ſ. e.
cum medicinalis. ſ. e.
romana in prin. ꝛ c.
venerabilibus in pri.
j. e. ſtatutũ. ꝛ. c. is cui
cũ ſi. vnde ſicut excõica
tio põt tolli ad caute
lam vt. ſ. e. ſolet. ꝛ. c. venerabilibus. ſ. ſed ſi ꝛ. ſ. pen. ꝛ vl.
ſic de interdicto videbatur ĩmo multo magis quia per inter
dictum plurimuꝫ puniũtur non obnoxij ſed per excõicatõeꝫ
non ſic vt. ſ. e. romana. i ſi. vnde potius videbatur in eo q̄
in excõicatione ſubueniendum quia etiam plures ligat ꝛ
plura bona tollit ꝛ q̄ al' ſũ: paria. j. e. is cui. ſ. e. c. i. Que
ergo fuit huius iuris ratio reprobatiſ aliorum ſolutionib9
quorũ quidam dixerũt ſic placuit greg. q̄ reprobatur p h
verbum declaramus. alij dicũt hoc factum vt magiſ timere
tur cenſura eccleſiaſtica. tercij ne finis vnius negocij alteri
uſ ſit exordium. C. de fruc. ꝛ. lit. expeñ. terminata cũ hec ratio
ne non roborẽtur dic q̄ hoc ſtatutũ eſt ꝑpter cõionis pericu
lum in excõicato ergo ad aliorum cautelam fit h abſolutio
ſed in participatione interdictorum non eſt tantũ periculuꝫ
et ideo ſecus. vnde etiã interdicti tpe q̄dam ſacramenta mi
niſtrantur et interdum celebrantur. ſ. de ſpon. nõ. eſt nobis
de pe. ꝛ re. q̄ inte. ſ. e Pen. ꝛ. c. permittim9. j. e. qm̄ ꝛ. c. vl.
ſed ↄtra. ſ. de ap. ad preſentiam ubi ad cautelam excõmunica
ti datur abſolutio vnde dic q̄ ideo aliud in excõmunicatione
q̄ interdicto q̄ excõicatio eſt mortis eterne dãnatio ꝛ ideo
feſtinare debemus vt mortuus ꝛ a criſto ſeparatus per excõi
cationem reintegretur xp̄o per abſolutionem. maioribus ei
malis debet ſincera caritas ſubuenire. l. di. vt ↄſtitueret. In
interdicto autem non traditur q̄s ſathane nec ẽ ibi tm̄ peri
culum ꝛ ideo nec tantum feſtinandum. Ita etiam ratiõe q̄
interdicto voluit iura vnũ pati pro reliquo in excõicatiõne ſe
cus vt. ſ. dixi. Preter
ea excõicatio non po
teſt ſuſpendi niſi in to
tũ relaxaretur ꝛ ideo
in ea locũ habet abſo
lutio ad cautelam int'
dictum põt ſuſpendi.
et ideo non eſt neceſſa
ria relaxatio ad caute
lam. ſ. d ap. ad h quo
niam. a. ¶ Cautelam
quod fit in excõicatio
nis ſñia tunc quando
dicitur nulla vt ſi p9
appellationem legiti
mã ſedo ſi ↄtinet itol
lerabilem errorem vt
ſ. e. venerabilibus. cũ
ſi. tercio in caſu. ſ. e. ſta
tuimus. quarto ſi dica
tur q̄ iudex nõ erat is
qui tulit ſñiam de cõ
ſue. c. ij. de priuil'. cum
olim quinto ſi a ſuo iu
dice lata eſt ſed excõ
municato. xxiiij. q. i. au
diuimus ꝛ. c. a parte
ſexto cũ quiſ excõicat'
a delegato ↄtra dele
gantis intentionem.
ſ. de preben. c. vl. ſep
timo ſi ab intruſo vl'
iuriſdictione ſuſpenſo
xij. q. ij. c. alienationes. octauo ſi feratur a violãte interdictuꝫ
hominis. ſ. de excẽſ. prela. tanta. nono vbicũq; prelatus ſub
ditum excõicat ↄtra priuilegij ſui tenorem. ſ. de priuil'. cum
capella ꝛ. c. quanto. decimo ſm quoſdam quos ſequor i ca
ſu. ſ. de exceſ. prela. cum ad quorundam plures ex hijs caſi
bus ↄprehẽdunt ſub quarto. vndecimo ſi feratur a delega
to impetrato ab excõicato in caſu ñ permiſſo. ſ. e. ſi. de Pe. p.
c. i. ꝛ adde caſuꝫ nouũ. ſ. de offi. ord. quia plerũq;. b. ¶ Ge
neraliter quod ſit generale habes. ſ. de v. ſig. cum in partib'
Quid ſi feratur non generaliter in loca ſed ſpecialiter in p
ſonam dic q̄ bene poterit fieri relaxatio ad cautelam ar. a
contrario iſtius littere quia ſpecialiter interdicto omia ſacra
menta negantur ante abſolutionem ꝛ ſic idẽ in excõicato
e. Nõ habere. vnde ſi id fiat nõ valebit relaxatio p hanc
litteram et eſt ſi. ſ. de hijs q̄ vi. metuſue ca. ſi. c. vne. c. ſi.
QVibuſcũq;. Omnipotuit ex facto dicẽ. ſ. e. dilecto. Et dic
quibuſcũq; etiam epi nec ob. ſ. e. quia periculoſum quia
non loquitur in ſententijs excõis. e. ¶ Reges. eſt autẽ or
dinarius regis is epus in cuius dioceſi delinquit vel domici
lium habet. xcvi. di. ſi imperator ꝛ. c. duo ſũt vbi de hoc. ſ. ¶
Miniſtros ad clericos poſſũt preferri ꝛ ſic ꝑpe ſequit' vbũ

ſatiſfactio pro ipſis i
penſa coipo ſentenciaȝ
excõicacionis inca
Eadem qȝ ſnīa ſint
inodati omneſ qui au
ſi fuerint predicta li:
cenci a data vti vel ali
quo premiſſorȝ ad
que omittenda dari li
cenciam prohibuim⁹,
alias committere ſuo
motu· Qui autem
in eadem ſnīa perman
ſerint duorȝ menſiū
ſpacio extunc ab ea ñ
poſſint niſi per ſe·ap·
abſolucõiſ bñficium
obtinere Bonifaci⁹ viij·

Si iudex laycus
malefactorez ca
ptum detineat et is ſe
clericum dicens ad cu
riam eccleſiaſticam pe
tat remitti vł curia ip
ſa eum, tamq̃ ſuū cle-
ricum repetat iudice il
lū ſignificāte clericū ac ob
hᵒ minime remittendū
dubitacionis hmōi ā
ſcilicet ſit qui repetit
clericus ad iudicem ec
cleſiaſticū quia de re
eccleſiaſtica et ſpiritu
ali vocato tamen iudi
ce ſeculari ·vel alio cu
ius intereſt cognicio p
tinebit et ſi notorium
fuerit qᵖ idem malefac
tor ſit clericus qui hu
iuſmodi priuilegio
gaudere debeat ſtatī
abſqȝ alia cognicione
vel fama publica ꝯ hᵒ
extiterit aut ipſe pro
clerico cõiter habeba
tur in cõtinenti eicam
ante cognicionē de cle
ricatu eccl'aſtice curie
debet reddi. Idem
eſſe cenſuimuſ ſi reuſ

ſuſpenſionis·g· Suorum cōſanguineoꝝ vel familiariū·⁊
ſic nota caſū in quo percuciēs ⁊ mandans percuſſ laicū ex̄co
muicatuſ eſt·ad idem· ſ̄·e·li·de ele·ſciant cuncti· imu·ec·q
niam·h· Grauandi·puta ne quis emat ab eis vel eis ve
dat vel hijs ſimilia ꝯcor·ſ̄·de priuił·quanto ꝯ imuni ec·c·
vl·e·li·i· Occaſiōe·
quorum intereſt prin
cipaliter defendere ſē
tencias ipas in iudicijſ
ſ̄·e·venerabilibus §·
ij·in fine·k· Re in
tegra littera ſequens
ꝯtradicit iſti vbi dicit
qᵖ licȝ res ñ ſit integra
infra octo dies pōt fie
ri emendacō· Poteſt
dici qᵖ hoc locum ha
bet in iniuria perſona
li illud in reali vt i p:
ma ſtatī ſit ex̄cōicat⁹
in ſcđo i tunc quādo
infra octo dieſ ñ reſti
tuit vł dic qᵖ id qđ ſe
quitur reſpicit tempa
iſtius ꝯſtitucionis vt
ſi tempore iſtius cōſti
tucionis pretextu illi⁹
licencie aliqua erant
occupata niſi infra oc
to dies reddantur ha
beat locum pena ⁊ ē
ſi·ſ̄·de reb eccl·ñ alie.
hoc ꝯſultiſſimo § clai
vbi in cõpulſionibus
iam factis datur tēp⁹
ad reuocandum i facien
dis ipſo facto impoñi
tur pena primū ver⁹
l· Octo dieꝝ ſimił
dilacio tēpis·ſ̄· de ex
cep·pla·ſ̄·e·ſolet·m·
Impenſa ſcilicȝ au
teſ ñ ceſſat vł placȝ le
ſo.ſi·ſ̄·de vſuris quā
q̄·ff·ꝯmod·l·iij §·i·n·
Incurrant ⁊ ſi pⁱus ex̄cōicati erant modo duplici funicu
lo ſunt ligati quod eſſe pōt vt no· ij·q·iiij· engeltrudam·ſ̄·
de iudiciſ ita quorundam·o· Eadem ſcilicet maioris ex̄cō
municacionis·p· Vt·⁊ ſic mandans ⁊ mandatarius ea
dem pena puniūt ſic·ff·de vi·⁊ vi·arma·l·i·§·q̄ciens nec ex
cuſat hᵒ iuſſus maioriſ quod dic vt dixi·ſ̄·de reg·iuř·quod
quis·ff·ad·l·aquił·liber homo.ij·q· Alias·i·preter aliq̃
licenciam.Sed nūquid ille tūc ratū habens ex̄cōicatus erit
diſtingue vt·ſ̄·e·cū quis·r· Obtinere ſi in ſentencijs ec
cleſiarum qui ex quo ꝯnūciati fuerūt non poſſunt abſolui
ab alio q̃ a ppa·ſ̄·e·tua·⁊ ſi papa ñ expreſſiſſet ꝑpetuo po
tuiſſet ordinariuſ ipſum abſoluere·ſ̄·e·nup·
Si iudex laicus.malefactor captus a iudice laico dicat
ſe clericum huius rei cognicio ad iudicē eccleſiaſticū

ſpectat.⁊ ſi notoriē vel publica famā vel cōi extimacōe ha
betur pro clerico ſtatī ſit remiſſio. Idē ſi prius ſe gerebat
pro clerico ⁊ modo depᵉhēſus fuit in habitu clericali ſi au
tem prius ſe gerebat pro laico licet modo in clericali habitu
depᵉhenſus fuerit non fiet remiſſio donec fuerit de clerica
tu probatum ſed inte
rim contra eum iudex
in nullo procedet hoc
dicit ⁊ declarat decre·
iſta ea que no.ino·⁊
oſti·ſ̄·e·vt fame·b·
Repetat ſic ⁊ ciuitas
repetit ſuū ciuem.ff ꝯ
rei·ve·l·i·§·i·ff·ad mu
nic·l·de iure· ſic ⁊ pe
tit ſuo ciui iuſticiam ſi
eri ⁊ violēter ablata
reſtitui xvij·q·ij·dñs
ſic ⁊ pater repetit fili
um quod dic vt·ſ̄·de
conū·in ſi·c.vlti· ſic ⁊
miles armate milicie
per magiſtrum militū
in ciuilibus ⁊ crimina
lib⁹ iudicat· C·de iur·
o·iud·l·magiſterie ſic
et clerici coram ſuo iu
dice· ſ̄·de iud·at ſi cle
rici·c· Iudice ſecu
lari qui malefactorez
detinet·d· Eccleſia
ſticam vide quod eſt·
ſ̄·cognicō pertinebit·c·
Spirituali de qua
nec principaliter nec
incidenter habȝ ſecula
ris iudex ſe intromitte
re·ſ̄·ꝯ ord·cog· tuaȝ·q
ſił·ſint le·per venera:
bilem lator·cū ſi·f·
Intereſt puta aduer
ſario qui illuȝ fecit de
tineri ⁊ ꝑ malefacto
fecit puniri.⁊ ſic hij
ſunt vocandi quorū
intereſt ſic·ſ̄·de ma·⁊ obe·inter q̄tuor·C·de euicti·emptor
fundi.ſi autem non eſt aduerſarius puta quia iudex proce
dit ex officio citabitur iudex vt·ſ̄·dicit ⁊ concor·ſ̄·e·venera
bilibus·g· Notorium.facti qᵖ nulla poſſit tergiuerſacōe
celari·ſ̄·de cohabi·cleri·⁊ muli·veſtra quia notorie cogneſci
tur pro clerico vt archid·vel archipreſbro bon·vel hijs ſiſeſ
vel ſi eſt notoriū iuř·ad idem·ſ̄·de v·ſig·cum olim·h· De
beat hoc ideo dicit quia ſi eſſet clericus bufo vel goliard⁹
et geſtaſſet artem illam per annū vel tercio monitus nō de
ſtitiſſet vel eſſꝫ clericus vxoratus non incedēs in habitu vel
bigamus vel degradatus talis non remitteretur quia priui
legio non gaudet vt·ſ̄·e·li·de vi·⁊ ho.cleri·c·vno·de cleri·
cōiu·c·ij·de biga·c·vno·ꝯ pen·c·ij·i ſi·i· Vel repete ſi·k·
Aut repete·ſi·l· Habebat·ſic·ff·ad mac·l·iij ·ff· de

offi. pretori. barbarius. ſ. de uice pātro. cōſultacionibus. m. ¶ Cognicionē ſcilicet cum eſt fama vel cōmuniſ eſtimacio quia ſi eē eſt notorium ibi non eſt neceſſaria cognicio. n. ¶ Clericales. ſ. de vi. ⁊ ho. cle. vt clericorū ⁊. c. cleria. d. ¶ Reputare vt in quo ſtatu reperitur in eo iudicetur pro preſenti licet poſſit inquiri de alio ſtatu. ff. de in iuſ. cum apud. §. ſi quis et. j. in fine. c. p. ¶ Legaleſ. C. de libe. cauſa. ea que. ff. de lib. cā. liberis. §. fi. ⁊. l. cū neceſſitas. ff. de probac. l. circa. q. ¶ Comprobat hoc wlt dicere etiam hy qui portant talem habitum ſolēt clericū eſſe vnde iſte putetur clericuſ ſicut habituſ demōſtrat vt qui ſit et cum alijs vitam ſuſcipiūt ⁊c. ſ. d ſta. mo. re coletēſ. r. ¶ Stigmate. idem verbum habeſ xxxiij. q. ij. hoc ip ſu. s. ¶ Agnoſcit. hoc habes. C. de fab. l. ſtigmata li. xi. ⁊ dī fabricenſis qui publica arma facit ⁊ in publicis fabricaſ ⁊ n alibi ⁊ dat primicerio q reponat in publicis armamēt et eſt ſtigma iſtrumētum quo eorū brachia figurabantur cui erat impreſſū nomē imparatoris facies vero non figurabatur. C. de peiſ ſi quiſ ⁊ eſt ſi huic. ſ. de cri. falſi ad audienciam t. ¶ Signati. C. de aquedu. l. decernimus ad finem. Et ānotacio eſt quia ſingul' manibus eorum imprimitur nomē impatoris. Idrophilati autē dicunt ab idra quod eſt vaſ ubi aqua defertur vel idra aqua ſilare. i. cuſtodiri ide idrophilati. i. cuſtodes aqrum et eſt ſi quod de gazophilacio dicitur ſ. de probac. c. i. u. ¶ Clericati multo ergo forciuſ ſi etiam deprehenſuſ ſit in habitu la

ipſe ante deprehenſionem pro laico publicē ſe non gerens deprehēſus fuit in hab' clericali tonſuram videlicet et veſtes deferens clericales nam talem debemuſ clericum donec cōſtet de cōtrario reputare ſicut de illo qui i poſſeſſione ingenuitatis exiſtit ſi dicatᷓ ab alio libtinuſ legaliſ ſāxit auctoritas vt probandi neceſſitate non ipſe ſed aduerſarius aſtringatur. Juſtum eſt ei vt ipſe taliſ quē geſtat ex habitu quouſqꝫ appareat aliud preſumatur qualis is eſſe cuius fert habitum comprobatur. Ex ſtigmate namqꝫ conſueto fabricenſibus impmi latitās fabricenſis agnoſcitᷓ et cuſtodes aquarum quos ydrophilatos nominat q eis inſigi ſolet ānotacio ne ſignati manifeſti ſunt omnibuſ et angariarum nomine non tenentur. Jſqꝫ ſtatus alicuius eſſe videtur i quo ipſe deprehēditur donec cōtrarium d. atur. ¶ Non ſic autē

volumus obſeruari ſi ante deprehenſionem p layco publice ſe gerebat ac pro tali cōiter habebatur quis deprehenſiois tempore reptus fuerit i habitu clericali tunc em reſtituēdus non eſt quouſqꝫ ſidem de titulo fecerit clericali cuiuſ eidem p bacōniſ onuſ incūbāt ꝓpter preſūpcionem q aduerſus ipſum orta ē ex delacōne laicalis habitus precedenti cōtra eum tamen interim q uis proceſſus iudicias penitus cōquieſcat.

Statutū. ¶ Jde. greg. pape. x. factum ad declaracionē cōſtitucionis Jnnocēciane q prohibet participātes excōicatis ea participacione q ſolum minorem induit maiori excōicacione ligari monicione canonica non premiſſa i ſuſpenſionis ⁊ interdicti ſentenciis q pro huiōi participacione plerūqꝫ ab ordinarijs vl delegatis iudicibus promulgātur precipimuſ inuiolabiter obſeruari decernentes eaſdem ſnīas

icili ⁊ hoc denotat qꝫ dicit quis ⁊c. ⁊ licet dicimus qꝫ vltima mora nocet ff. de peri. ⁊ como. rei ven. l. illud. hec vltima poſſeſſio non releuat in hoc qꝫ fiat remiſſio. r. ¶ Fecerit coram iudice eccl'aſtico vt. ſ. i. ſhen. ⁊ ſic cōtinencia cauſe diuidetur cōtra id. ſ. de ſeql. c. i. ⁊ eſt ideo qua natura cauſe requirit aliū iudicem d ord. cog. tiā. qui ſi. ſit le. lator cū ſi. ſed detēcuſ in ſeculari curia q mō ligabit corā eccleſiaſtico. Dic qꝫ forte relaxabitur datis fideiuſſoribus ſed nō ꝓpt hoc remittet. j. e. ſi clericos i ſi. vel litigabit per procuratorem natura em facti hoc habz qꝫ interdum per alium qs ꝓſequatur cauſam ſ. de iud. mulieres. de ſta. regul. c. vno. ff. de cuſto. reo. l. diuꝰ. hāc autem fidem faciet per publicum inſtrumētū ordinacōis ſue. ij. q. i. legum. per teſtes etiam potent hoc probaē. ſ. de cler. peg. tue. a. ¶ Preſūpcionem. nota quando preſūp ē n ſufficit poſſeſſio niſi ſiat fides de titulo ⁊ d cor. ſ. e. li. de preſcrip. c. vno. b. ¶ Interim. i. pendente probacione d titulo clericali eſt ei hoc preiudiciale de q primitus debet cognoſci ut ſciatur an ut clericus ab eccleſiaſtico vel vt laicꝰ a laico puniri debeat ⁊ eſt ſi. C. de ord. cogni. l. vl. iij. q. xi. in fine. c. ¶ Proceſſus ergo non ſolum iudicare prohibetur ſ etiam procedere ad id ſ. e. li. de heret. c. vt i quiſicionis. §. pnl'. ¶ Statutū non tenet ſuſpēſio vel interdictum lata in participantes nō pmiſſa monicione canonica ſ dicit. c. ¶ Gregorij. ſ. e. cōſtitucōnem. f. ¶ Jnocētiane. ſ'e ſtatu imꝰ. g. ¶ Induit dic vt dixi. ſ. c. cōſtitucōem

b. Canonica. quod dic ut .s. e. c. ſtitucõe .i. Aliter ſcilicet non premiſſa canoica monicõne ꝛ noiatim. pariſicata igitur ſunt in hoc excõicacio ſuſpenſio ꝛ interdictũ. ad idem Licet excõis cma: j. e. is cũ. in fi. ꝛ decr. s. e. ti. c. i. naut ad declaracõnem eoꝝ q̃ no. jo. an. bꝛn. ꝛ moderni. s. d. appell. ſepe. ꝛ hoc dicit per negligenciã non pſequentis debito tempore appellacõnẽ excõmuicacio poſt eam lata nõ cõualeſcit. ſed poterit tũc denunciari ꝛ debebit vitari donec de ſentencie nullitate docuerit. Excõicacoĩs. licet de excõicacõne exprimat idem puto de ſñia ſuſpenſionis ꝛ interdicti cum eadem racõ ſit ad hoc. s. c. pxi. ꝛ. s. e. c. i. ꝛ. j. e. is cui in fi. ꝛ. s. de ap. ad hec et idem in qualibz ſentẽcia que nulla eſt ipſo iure ita ꝙ nõ eſſet neceſſe appellare. s. e. li. de re iud. c. vi. quia tunc ſi cõdẽnatus appellaret ꝛ non proſequeretur non ꝓpter hoc cõualeſceret ſña eadẽ racione quod dico verum niſi talis eſſet caſus quo ratificaretur per ap. ſña nulla vt lata cuz falſo procuratore ff. rem. ra. ha. l. ij. ꝫ. fal ſus de q̃ vide. s. de re iud. c. i. m. Legitimam ſi cauſa fuit vera ex quo fuit legitĩa ſña eſt nulla. s. e. per tuas ſed niſi prius appareat de eius veritate non poterit denũciari nulla licet tunc poſſ fieri abſolucõ ad cautelaz. s. e. venerabilibus. ꝫ. ſed ſi ex cã ꝛ ꝫ. vlti. ſi ergo fuit nulla ſolo tractu temporis non potuit cõualeſcere. s. e. li. de deſpon. impu. c. vno. ꝛ. j. de re iud. non firmatur cuz ſuis concor. n. Conualeſcat contra. ff. d. hijs q̃ no. infa. l. furti. vbi retro notatur infamia condemnatus de furto q̃ ap. non proſequitur ſic videretur retro cẽſeri excõicatus ex quo appellacionem non proſequitur ſed non obſtat quia lex illa loquitur de appellacõe emiſſa poſt ſñam ab ipſa ſña hic de ap. emiſſa ante ſentenciam vnde ibi appellacio ſuſpẽdit effectum ſẽtencie iam late. s. de iureiur. venientes hec ante ſñam iuriſdictionem ſuſpendit vnde ſña poſtea lata non tenet ꝓpter iuriſdictionis defectum. o. Expreſſe interdum em̃ fertur excõicacio in perſonã incertã. v. q. i. qd̃ a. s. d. of. ord. ſi ſacdos. p.

non tenere aliter promulgatas. Idem.

Licet excõicacionis ſētẽcia poſt appellacionem legittimam promulgata per negligenciam appellãtis appellacionem ſuã minime proſequentis nõ ratificetur nec eciaz cõualeſcat excõicatus tamen nominatiz vel ſpecialiter et expreſſe qui poſt appellacionem legittimam excõicacõis ſñam aſſerit in ſe latam ſi appellacionem eandem infra tempus ad ipſam proſequendam ab homĩe vel a iure ſtatutũ non fuerit vt debuit proſecutus lapſo eodem tempore excõicatuſ publice nũciari ⁊ ne dum in iudicialibus ſed eciam in extraiudicialibꝰ euitari ac a legittis actibꝫ remoueri debebit quouſqꝫ ꝙ poſt ap. legittimam excõicatus fuerit. vel alias de ipſius ſentẽcie docuerit nullitate. Idem.

Si clericos tue iuriſdictiõi ſbiectos ꝓpter omiſſos exceſſus eciam per laicoſ capi faciaſ ⁊ eoſ ne fugiant in carcere pẽa debita poſtea caſtigãdoſ includas te vel capientes eoſdem licet nõdum appareat incorrigibiles illoſ eſſe nulla credimus excõicacõe nodari cum in hijs niſi aliaſ ex ꝓpoſito excedat in ipis temeritas vel iniuria nequeat

Ab homĩe de quo dic vt no. s. d. ap. cum ſit romana. q. Nunciari. nota ñ ſequitur iſte denunciatꝰ eſt excõicatus ergo excõicatus eſt hec em̃ denũciatur q̃ forte excõicatus nõ eſt ꝛ facit ad qõnez de qua dixi. s. e. li. de excep. pia. Sz nũquid ad repellendum actorem ſufficiat probari denunciacionem excõis videtur em̃ ꝙ non per hunc textum ꝛ per racionẽ dictam ſuperius cuz illa dec. pia. dicat id probari debere apertiſſimis documentis. cõtrarium no. contrarium vt ibi dixi ꝛ pro parte illa facit hec decre. narrat hec per talem denunciacionẽ vitatur a iudicialibꝰ ꝛ extraiudicialibꝰ ꝛ legittimis actibus vt ſeqꝫ licet forte excõicatꝰ nõ ſit vt predixi ſic dicaz ꝙ ex quo de denunciacione non dubitatur vitatur ꝛ repellatur ab agendo donec oſtẽdat ſe abſolutuz vel ſentẽciam nullaz ſed ſi volumus tenere primuz huic reſpondetur ꝙ hec non ſolum de denũciacione ſed eciaz de ſentencia excõis conſtabat. Legittimam. i. ex legitĩa ꝛ vera cauſa interpoſita vt ſuperius dixi. s. Alias tolle exempla q̃ dixi. s. e. proxi. Docuerit poteſt exponi. i. docere ceperit quia pendente probacionis articulo ab extraiudicialibus ꝛ legittimis actibus nõ repellitur et ſic ceſſabit contrarium de cõe. s. e. ſolet in fi. vel dic illud habere locuz in eo qui debito tẽpe ap. proſequitur iſtud in eo qui proſequi neglexit vnde in penã euitabit ab extraiudicialibus donec docuerit ꝛc. ꝛ ſic ſtabit primum.

Si clericos prelatuſ capi faciens ꝛ proprie hoc verbum includens eciam per laicos clericum nondum incorrigibilem excõicatus non eſt nec eciam ipſi capientes ſecundo dicitur talis ſi dat fideiuſſores de parendo iuri detineri non debet niſi iuſta cauſa id ſuadeat ꝛ corrigit prima pars q̃ no. h. e. vniuerſitatis in vl. glo. ꝛ. e. vt fame. ꝛ declarat qd̃ ibi no. moderni. a. Tue iuriſdictioni cui loquatur non apparet ꝛ ideo dico decre. locum habere in quolibet iuriſdictionem habente ſiue de cõi iure ſiue priuilegio vel cõſuetudine ad idem. C. de epiſ. ⁊. l. vlti. ꝛ facit qd̃ dixi. s. e. li. de pen. q̃uis h. Pena quia carcer non eſt pena quod tam̃ dic vt. s.

Eoſdem quoque clericos ſi de parendo iure tibi fideiuſſoriam dederint cauconem detinere nõ debes niſi exceſſ⁹ enormitas uel alia cauſa racõnabilis eos ſuaſerit detinendos. Idem.

Si ſentencia interdicti proferatur in clerum non intelligitur niſi aliud ſit expreſſum in ea interdictus populus nec eciã econuerſo vnde vno interdicto ipſorum alius licite admittitur ad diuina. Ceterum cum propter delictum domini vel rectoris eſt ciuitas interdicta ciues eiuſdem qui culpabiles non exiſtũt dũmodo et ipſi propter dominum vel rectorem puniendum in eis non fuerint interdicti poſſunt extra ipſam ciuitatem intereſſe diuinis. Cum vero alicuius tempore populus interdicto nodatur ſingulares ex eo perſone quas interdictas eſſe conſtat ne ſentencia effectu careat cum diuinorum audicio et ſacramentorum perceptio populo vt vniuerſis non competant non debent alicubi caſibus expreſſis a iure

e. li. de penis q̃uis. b. Poſtea illos eſſe hu⁹ contrariũ no. h. in predic. glo. dicẽs quod ſi apparebat clericum incorrigibilem capi poterat per laicos ſine pena alias non et ſic eciaʒ ſolue bat contrariũ de decre. vt fame tu dic vt in ſequenti. glo. d. Modari decr. ē. c. vt fame. ē. ē. c. vniuerſitatis vbi excõicaci onem incurrũt abbas et laici qui de ipſius mã dato monachum ver berabant h. et oſti. ſol uebãt vt dixi in glo. pxi. quod eſt falſum vt hic vides alij dicũt quod decre. vt fame loq̃t in epõ decre. vniuerſi tatis in abbate ſed h patet falſum per iſtaʒ decre. que loquitur in quolibet iuriſdictionẽ habẽte vt dixi. ē. glo. ij. Dic ergo quod decre. ut fame et iſta loquũ tur in capcõe et inclu ſione q̃ de mandato p̃ lati cuiuſcũq; qui cri mina puniri poſſit po teſt fieri eciam per lai cos licet ille nõdum i corrigibilis appareat decre. vniuerſitatis de verberibus loquitur que ſi prelatus clerico vel monacho per laicũ inferri iubeat ſed inui rioſe non eſt dubiũ ſi in modũ iuſticie hoc tamen per laicum fa cere non debuit ſed per clericos vel per ſemet ipſum ſi erat minor epõ et ideo mandans et mãdatarius ex cõicati ſunt vt ibi. e. Excedatur ad idem ē. de reſti. ſpo. oliʒ j. in fi. et hoc wlt dicere ſi cl ricus captus quiete ſe duci permit tit ducẽtes eum non reſiſtentẽ calce pugno vel alio modo p cutiunt ut iam vidi de facto. iſti bene ſunt excõicati h ſonat littera. f. Iniuria. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadente et. ē. de ſen. ex. contingit et facit hec littera ad qõnem domicalem de illo q̃ fugiens inimicos obuiauit clerico equitanti a quo equum peciit ut fugere poſſit quem cũ ille negaſſet ſibi per viʒ abſtu lit et poſtea remiſit an talis ſit excõicatus bar. hx. in queſti one domicali quidam cum fugere opiniones poſuit quarum vna fuit talem excõicatum non eſſe quia id non fecerat dia bolo ſuadente ad cautelam tñ ab epõ abſolui poterat. Alia fuit talem excõicatũ ſed mitius puniẽdum. l. di. preſbros. ē. quod me. cũ ſacris. Tercia fuit tan. quã ibi ſequitur bar. talem excõicatum ſed propter id nulla pena puniẽdum. g. Cleri cos idem in laicos et bene eciam eodem modo dix. lex. ff. de cu ſto. reo. l. diuus. b. Fideiuſſoriam ergo non nudam tm̃ idem et multo forcius ſi pignora daret cum ſit melius pi gnori incũbere quam in perſonam agere et qui ſe promiſit ſatiſfac turum ſatis dat ſi pignora vel fideiuſſores det. ff. de conſti. pe cu. l. promiſſor in fi. i. Cauſa racõnabilis cũ plures forte fu erunt malefactores wlt vnũ detinere vt per eum veritatem manifeſtantem alios capere poſſit. Si ſentencia In terdicto clero non eſt interdictus populus nec econuer ſo. Interdicta ciuitate propter delictum dñi ciues non interdi cti extra ipſam audiunt diuina. Interdicto po pulo ſingulares de po pulo intelligũtur inter dicti h dicit et appro bat primuʒ dictuʒ quod no. oſti. ē. de priuil. ex parte j. ſuper verbo po pulum ſcdm et contrariũ declarat no. per h. ino. et oſti. ē. de priuil. quod nõnullis. l. In clero ſcdo cõ clero alicui⁹ ec cleſie ñ propter hoc intel ligitur eccleſia interdi cta vnde alij clerici li cite celebrarent in illa ad hoc. ē. c. ſi. de priui. per excepc. in fi. in. Econuerſo hoc idem p babat oliʒ per decre. p̃ dictaʒ ex parte vbi la ta fuit ſentencia inter dicti in clerũ et popu lum ſed ibi vnum eſſet ſuperfluum ſi interdic to vno intelligeretur alterum interdictuʒ et ad idẽ. ē. de preben. c. i. lxiij. di. noſſe. cũ ſi. videtur tam ar. contra inſti. de iur. natu. § ple biſitum vbi appellaci one populi vniuerſi ciues intelliguntur eciam connumeratis patricijs et ſenatoribus ſed illi eiuſdem profeſſionis ſũt iſti vero alterius ad idem xij. q. i. duo ſũt ſicut et expreſſo laico in ſexto per generalem clam non conuenitur clericus ut no. ē. de ſex p. ſedes. n. Domini nota quia ſecus ſi propter deli ctum ciui et hoc eciam patet. j. dum dicit qui culpabiles ñ exiſtunt. o. Interdicti aliud ergo eſt interdicere ſolũ ciui tatem aliud ciuitatẽ et ciues. Et nota quod pena ſpirituali ſci licet interdicti bene punitur vnus pro delicto alterius de hoc i. q. iiij. in ſũma xxiiij. q. iij. in ſũma ſi igitur ſũt interdicti au dire non poſſũt dĩua. j. e. pxi. p. Extra ipſam ciuitatem intelligas et extra contenencia. j. c. pxi. q. Careat et ſic vi olaretur neruus eccleſiaſtice diſcipline quod eſſe non debet ē. de conſue. cũ inter vos et ſic nota intelligendum vt res poci⁹ valeat quam pereat. ē. de v. ſig. abbate. ff. de rebus du. l. quoci ens. r. Non competant quia vniuerſitas res eſt inanimata in quam non cadũt talia. ē. c. romana. in fi. vbi autem tracta mus de hijs que vniuerſitati competit ita dicitur illud eſſe pe nes vniuerſitatẽ quod non penes ſingulos. ff. de iniuſ. vo. l. ſed ſi hac. § qui mãumittitur cũ omnia. xij. q. ij. qui manu mittitur populus autẽ eſt idem hodie qui fuit ante centum

annos vnde tūc iterdicto populo ⁊ nondū relaxato q̄ nunc eſt dicitur interdictꝰ vij. q i. deniq̄. ⁊ xvi. di. habeo. ff. de iuſ. ponebatur. a. Alicubi. eciam in loco non interdicto. b. Expreſſis. a iure j. e c. vl. q̄ ad diuina quo ad ſacrā habiſ ſ. de pe. ⁊ re. q̄ inte ⁊. j. c. qm̄.

Ciuitas. Interdicta ciuitate ſuburbia ⁊ ↄtinencia edificia dicūt īcdci et īcdci eccleſia capella contigua ⁊ cimiterium cōtiguum dicitur interdictuꝫ hoc dicit. d. Suburbia. ad idem ff. de v. ſig. l. ij. ⁊ l. ed. ſicia ⁊ l. alphenus. ⁊ l. qui i ↄtinentibꝰ. e. Predicta. ſ. ciuitas caſtruꝫ vel villa. f. Vilipendi. ad idem. ſ. e. pri i ſi. ⁊ ſ. d ↄſue. cū inter vos. g. Continentibus. ſatis videtur iu: dicis arbitrio relinquendum que dicantur cōtinencia edificia ⁊ nō dicit cōtiguus vt. j. p pi. ſhen. h. Vt priꝰ h dic quia celebrari poteſt licet nō vt prius j. c. vl i. Contiguis. ↄtigua ſūt quorum extrema ſe inuicē cōtingūt. k. Sepeliri. eſt ſi. j. e. is cui ij. ſhen. Si eñ alicui in terdicantur igreſſus eccleſie ⁊ ſepłtura cimiterij vt ibi ſ pone tūc temporis aliquem ibi ſepultum ⁊ poſtea relaxatū eſt interdictuꝫ nūquid taliſ exhūabitur non ſi penitens deceſſerit ſm inoc. qui h no. ſ. d exceſ. prela. c. vl quia res deueit ad eum caſū ꝛc. oſti. no. ↄtrariū. ſ. de ↄſe. ec. vel al. cōſul. uſti. l. Exiſtant idem habuimus in pollucōne. ſ. e. li d cōſe ec. vel al. c. vno. Sit autem ſecus ī cōtrario vt ibi. ſ. q̄ cimiterio interdicto non dicitur eccleſia iterdicta eciam ↄtigua ⁊ ibi patet racio.

Is qui in eccleſia. declarat ⁊ approbat q̄ no. h. d priuile. tuaꝝ in ij. glo. ino. ⁊ oſti. de exceſ. prela. tanta. n. Sāguis intelligas humani ⁊ iniurioſi de ſemie intelligas humano eciam vxorio ⁊ hoc vide plenius. ſ. e. li. de con. ec. vel

duntaxat exceptiſ audire diuina vel eccleſiaſtica recipere ſacramē ta. Item.

Ciuitas caſtꝝ aut villa ſubiciātur eccleſiaſtico īterdicto illoꝝ ſuburbia et cōtinencia edificia e o ipſo intelligi volumus interdicta nā licet predicta uideantur aliaſ muroꝝum ambitu terminari hoc tamē caſu ne vilipendi valeat ſētēa iterdicti quod fieret ſi poſſꝫ in ipoꝝ ſuburbijs vel cōtinentibꝫ edificijs liate celebrari ut priuſ expedit interpretacionem fieri latiorem. Racioē qꝫ ſimili ſi ſit eccleſia interdicto ſuppoſita vel ſubiecta nec etē in capella eius celebrari nec in cimiterio ipſiuſ eidem eccleſie ↄtiguis poterit ſepeliri ſecus ſi ei cōtigua non exiſtāt. Item.

Is qui in eccleſia ſanguis aut ſeminis effuſione polluta uł qui preſentibꝫ maioꝛi excōicacōe nō datis ſcienter celebrari preſumit licet in hꝰ temerarie agat irregularitatis tñ auz id nō ſit expreſſum i iure laqueum non incurrit. Is vero qui ſcienē in loco celebrat ſuppoſito interdicto niſi ſuper hoc priuilegiatuſ exiſtat aut a iure ſit cōceſſum eidē irregularitatem incurrit a q̄ nequit per aliuꝫ q̄ per ro. pon. liberari et adeo efficitur ineligibilis q̄ nec ad eligendum cū alijs debebit admitti. Item

Quoniam i baptiſmo et ↄfirmacione q̄ nedum pueriſ ſed et adultiſ ꝓpt mo re periculum exhiberi poſſe licite tempe interdicti criſmatiſ utimur

aſta. c. vno. o. Modaſis iſti interdictus eſt ingr ſuis eccleſie. ſ. e. li. de priuił. epoꝛum vnde caueat quia irregularitati. j. e. ti. is cui. l. ſhen. p. Tamē al inde al tn q. Iure ſuſpenſi ergo a confeſſoribus ergo eciam ſuis ab officio ad certuꝫ vero tempus eadem racione ſi celebrāt non incurrūt irregularitatē. r. Scienter ſecꝰ ego ſi ignorāter niſi talis eſſꝫ ignorancia que excuſare ñ deberet. ſ. d cl'i. ex. mi. aplice. ſ. de poſtuł. c. i. s. Aiure. j. e. c. vl. t. Liberari ad id ſ. e. de re iud. c. 1. ⁊ ſ. e. c. i. u. Ineligibił et eciam īpoſtulabiliſ ſ. de poſtulac. c. i. q̄a violans interdictū eciam poſtulari non pōt vt ibi. x. Cuꝫ alijs amittit ergo poteſtatē eligendi actiuā ⁊ paſſiuam ⁊ d hoc ſolꝫ recitari. ſ. de elc. ne pro defectu.

Quoniam. Tempore interdicti criſma die cene ↄfici pōt et cauſaꝫ reddit ⁊ d clarat no. per hoſt. ſ. c. permittimꝰ per quaꝫ olim probabał quod hic dicitur. a. Baptiſmo poſt baptiſmuꝫ ei ſacerdos vngit criſmate in vertice nō in fronte qḋ ē ſoliꝰ epi. ſ. de ↄſuetu. quanto ꝑmum patet d conſue. di. iiij. poſtq̄ ⁊ duobꝰ et. c. ſe. et. c. pſbꝛiſ. ⁊ e nulluſ. m miniſtroꝝ b. Que ſcilicet baptiſmus ⁊ ↄfirmacio c. Adultus idem hodie in pñia quod dic vt. j. e. c. vlti. d. Interdicti ut. ſ. e. tñſo. ⁊ ſ. de ſpon. non eſt nobis. e. Dubiū non exiſtit quaſi diceret ↄceſſo baptiſmo ⁊ cōfirmacione tēpore interdicti ſatis eſt cōceſſum ↄfici criſma ⁊ eſt racio quia vetus criſma non debē eſſe v ſui nec de illo veteri criſmate debꝫ quis criſmari ⁊ deponitur ſacerdos qui de illo veteri criſmate vngit baptizatuꝫ niſi in mortis articulo de ↄſe. di. iiij. ſi quiſ de alio vnde omni anno in die cene debet criſma ↄfici ⁊ vetus cremari d ↄſe. di. iiij. litteris. vere q̄

vnctione poſſe ⁊ licet terra interdicta exiſtat criſma die cene dñi cõficã dubiũ nõ exiſtit

Is aũt ē eccleſie interdictus ingreſſus cum ſibi per ɔſequens cenſeatur in ipſa diuinorũ celebracio interdicta irregularis efficiatur ſi cõtra interdictum hmõi diuinis in ea ſe ingerat in ſuo agens officio ſicut prius. ¶ Talis q̃ſi hoc iterdicto durante decedat non debet i eccleſia vel cimiterio eccleſiaſtico niſi prius penituerit ſepeliri. ¶ Sane ſicut excõmunicacio ſic ab officio vel ab igreſſu eccleſie lata ſuſpenſio aut ipſi⁹ effectus per appellacionem ſequentem minime ſuſpenduntur

Religioſo ¶ Item qui manus violentas in clericum ſecularem iniecit ne hoc pretextu habeat materiam euagandi poterit ab epiſcopo eo caſu abſolucionis beneficium exhiberi quo ſeculari clerico poſſet ſi alium clericum percuſſiſſet. ¶ Quãuis aũt is qui religionem ingredit religioſus cēſeri cum effectu non poſſit donec ſit tacite vel expreſſe profeſſus. ¶ Si quis tamen violētas manus in eum iniecit excõmunicacõis late a canone vinculũ non euadit. Item

inſurgit huius decre. dictum quia ſi tempore interdicti permittitur ſacra quibus vtimur criſmate ⁊ vetus criſma nõ debet eſſe vſui ergo reſtat q̃ pmiſſũ itelligit eo tpe die cene criſma ɔficere cũ ɔceſſo pncipali ⁊ acceſſoriũ. j. d. re. iur. acceſſorium. cũ ſuis ɔcor.

Is aũt approbatur quod no. inocen. et oſti. ē. c. ſacro ſ. ¶ Interdictus ab homie vel a iure. ē. c. ſacro. ē. c. c. i. §. ſi quis et. ē. c. li. de priuil. epiſcoporum cũ ſi. h. ¶ In ea ergo ſecus ſi extra eã ⁊ h no. cā ā. ē. vbi dixit in ipſa ſi igitur ſub aere vl' ſub tẽtorio vel i domo priuata celebret vel concelebret forte celebrãtib⁹ cum altari viatico vt. ē. de priuil. in hijs ⁊ ē. c. li. c. ul. irregularis non erit. a. ¶ Cimiterio ſicut ergo interdicta eccleſia interdictũ eſt cimiterium. ē. c. ſi ciuitas in ſi. ita interdictũ michi ingreſſu eccleſie ⁊ cimiterij vt h nec h diſtinguendum credo an cimiterium ſit cõtiguũ vel nõ vt ibi diſtinguitur quia illa diſtinctio habet locum vbi res interdicatur ſicut eccleſia quia res cõtigua ipſi rei interdicte eſt interdicta vt ibi ſed vbi refertur interdictum ad homiem vt h q̃d ad eum an cimiteriũ non ſit cõtiguum vl' ſit ⁊ per hoc il ludere tur cēſure ſi poſſet i iſto hac ut i illo cimiterio ſepeliri. h.

¶ Sequenter iſta ergo ſunt pãria quo ad ad hoc ſicut ⁊ quo ad illud. ē. c. c. i. ē. c. ſtatutũ. cũ ſi. ⁊ ɔcor. ad h. ē. d. ap. ad hec qm. Et intelligas pprie de ſuſpenſione ab ingreſſu eccleſie vel diuinorum vt ſonat littera quia i ſuſpenſione a tẽporalibus puta ingreſſu poſſeſſionis vel pomerij vel interdicto aque et igni non haberet h locum. ff. de ap. l. nõ tm̃ talium em̃ ſuſpenſionũ vel interdictorum effectus bene ſuſpendit per appellacionem ſequentē niſi eſſet caſus in quo damnatum publice intereſſet ſtatim puniri. ff. e. ɔſtitutũ. Quid i ſuſpēſione a beneficio de h per inocen. ⁊ oſti. in predic. decre. ad hoc. ⁊ placuit ino. q̃ in omni ſuſpenſione eccleſiaſtica non ſuſpendat appellacio oſti. diſtinguit aut ſuſpenditur a beneficio ⁊ tunc cũ ipſum beneficium ſpirituale ſit vera eſt h opinio aut ſuſpenditur a percepcione beneficij de qua ɔſtat q̃ eſt temporalis ⁊ tũc bene ſuſpēdet appellacõ ei⁹ effectũ. Idem ſecũdũ eum ſi dicat ſuſpendo te a prebēda ſecus ſi dicat ſuſpendo te a canonia quia illa ſpiritualis eſt ſatis videtur per hanc decre. q̃ ſuſpenſio a beneficio bene reuelerur per appellacionem ſequentem cum h dicat ab officio ⁊ ab ingreſſu eccle. ⁊c. ſi idem eſſet in ſuſpenſione beneficij hoc expreſſiſſet puto igitur ſolum in hijs mere ſpiritual' to per que ligatur aĩa d' ce. hanc locum hēre.

Religioſo. Prima pars declarat decre. ē. c. cũ illorum. ꝟ. q̃ ſi clericum. Secũda reprobat q̃d no. i no. ⁊ abbas. ē. de re. ſtatuimus ⁊ approbat quod no. oſti. ⁊. ē. c. ij. d. ¶ Eo caſu puta q̃ leuit' percuſſit. ē. c. peruenit vel eſt debilis ul' delicatus. ē. c. mulieres et. c. eo noſcit ul' ē egr' vel in mortis articulo ē. c. q̃ d' hijs vel habet inimicicias capitales. ē. c. de cetero id in ſilibo c. Exhibere ɔtrariũ videbatur per decre. p dic. cum illorum vbi dicitur q̃ ſi clericum percuſſerit ſecularem nõ niſi per ſedem ap. vt ſcandalũ euitetur abſolucõis beñciũ poterit pmoueri vñ videbat q̃ id ſtricte mõch⁹ percuſſ clericũ abſolued⁹ eſſet a ſolo papa ppter ſcãdalum quod eſt cũ monachus clericũ percutit cum dignior ſit cetus clericorum xvi. q. i. legi ſed text⁹ ille ſane debet intelligi ſcḋm determinacõnem hui⁹ decre. cẽ nec pro eo q̃ monachi ſunt debet eorũ cõdicio eſſe deterior xvi. q. i. ſunt nulli in ſi. Et puto q̃ ſi monachus non habet vnde vadat ⁊ monaſteriũ etiam pauperrimum ſibi prouidere nõ poteſt abſoluet illum epiſcopus eo iure quo abſoluit inopes. ē. c. q̃ de hijs f. ¶ Clerico ſupple vel laico. g. ¶ Non poſſit ⁊ ob hanc cauſam dicebãt ino. et abbas ɔtrariũ in pred. decre. ſtatuimus ⁊ p eis facit lex ff. de ſta. lib. l. ſtatulib. vbi ſtatulib. q̃ facit medio tēpore fac' vt ſeruus non vt liber ſed ɔtrarium eſt verum vt h nec obſtat q̃ etas poterit lacari quia idem in clerico ſeculari vel in minoribus ordinibus ⁊ preterea tunc eſt eccleſiaſtica perſona xvij. q. iiij. quiſquis. h. ¶ Violentas idem puto ſi volētes in caſu. ē. c. contingit. j. i. ¶ Canone. xvij. q. iiij. ſi quis

Eos qui a ſentencia canonis vel hominis cum ad illum a quo alƚ de iure fuerant abſoluendi nequeunt propter imminentis mortis articulum aut aliud impedimentum legitimum pro abſolucionis beneficio habere recurſum ab alio abſoluuntur ſi ceſſante poſtea periculo vel impedimento huiuſmodi ſe illi a quo hiis ceſſantibus abſolui debebant quanto commode poterunt contempſerit preſentare mandatum ipſius ſuper illis pro quibus excōicati fuerant humiliter recepturi et ſatiſfacturi prout iuſticia ſuadebit decernimus ne ſic cenſure illudant eccleſiaſtice in eandem ſentenciam recidere ipſo iure. Item ſtatuimus de hiis quibus cum a ſede ap. vel legatis ipſius abſolucionis beneficium a quibuſuis ſentenciis conſequuntur iniungitur vt ordinariorum ſuorum vel aliorum quorumlibet ſuſcepturi penitentiam ab eiſdem ſe conſpectui repreſentent et paſſis iniuriam ſeu hiis quibus propter hoc obligati exiſtunt ſatiſfactionem exhibeant competentem ſi hec cum primum commode poterunt non curauerit adimplere.

Cum quis. Abſque tuo mandato manus iniciat in clericum tuo nomine violentas ſi hoc ratum

ſuadente quo priuilegio etiam interdum gaudet clericus cō[iugatus]. ſ. e. li. de cleri coniuga. c. vno. Eos qui. Corrigit no. per h. ⁊ alios. ſ. c. de cetero. Et hoc dicit. Abſolutus propter mortis periculum vel aliud impedimentum ab eo a quo alƚ non poterat ſi ceſſante impedimento ſe non preſentat cum mandato poſt ei a quo alƚ abſolui debebat recidit in eandem ſentenciam. Idem in abſoluto qui ſe debet alicuius conſpectui preſentare ſi hoc non facit. Canonis multi ſunt caſus in quibus eſt quis excōicatus a canone ⁊ quidam ſcilicet xxxij. inducuntur per conſtituciones huius ſexti libri quos hic omnes ordinatim enumerabo. Primus de ele. ubi periculum ſ. nulli. Secundus. e. c. ſ. quod ſi premiſſa. Tercius. e. ti. ſciant cuncti. Quartus. e. ti. generali. Quintus. e. ti. fundamenta ſ. quod ſi ſecus. Sextus. e. ti. indempnitatibus ſ. poſtremo. Septimus de of. del. c. vlti. ſ. pars vero. Octauus. ſ. de hiis que vi. metuſue cā fi. c. vl. Nonus de iudic. mulieres. Decimus de re iudi. c. ad apoſtolice in fi. Vndecimus. ſ. de re. ec. nō alie. hoc cōſultiſſimo ſ. laicis. Duodecimus. e. c. in fi. Terciuſdecimus de re. de c. vno. Quartuſdecimus de cēſi. quamquam ſ. que vero. Quintuſdecimus de immu. ec. clericis ſ. nos igitur in fi. Decimuſſextus. e. de e. v. prelatis. in fi. Iſti duo hodie ſunt ſublati per cle. de immu. ec. quoniam. Decimuſſeptimus. e. ti. quoniam. Decimuſoctauus. e. ti. c. vl. Decimuſnonus. ſ. ne cle. vel mo. c. ij. in prin. Viceſimus. e. c. in fi. xxi. de here. c. ij. i. ſhen. xxij. e. c. ij. ſhen. Sed pocius credo illum canonem ferende ſententie vt ibi dixi. xxiij. e. ti. vt inquiſicionis in fi. xxiiij. de ſeſ. e. vno. ṽ. omnes. xxv. e. c. ṽ. ⁊ nichilominus. xxvi. de homic. pro humani ad fi. xxvij. de iniur. ⁊ dā. da. c. vno. xxviij. de pen. felic. ſ. preſenti. xxix. e. c. ad fi. xxx. ſ. e. quicunque. duo autem inducuntur per hanc dec. qui de iure veteri non erant vt no. ſ. e. de cetero. caſus quem habuimus. ſ. c. px. et quem habebimus. j. c. pxi. ſunt declaratorij veteris iuris ⁊ non nouo iure promulgati. ⁊ ideo inter eos nō computantur quinquaginta tales caſus expreſſos ⁊ duos tantos inductos per cle. notatur. j. e. ti. in glo. eſt ſciendum. in.

Legitimum aliqua exempla poſui. ſ. e. px. a. Decernimus non dicit declaramus ⁊ ſic ſuo tempore vera fuit opinio gof. h. ⁊ oſti. qui dicebant eum nō recidere. dicebat tamen oſti. hoc pretextu multi illudunt cenſure vnde prouidendum eſſet modo igitur eſt prouiſum. h. Idem ſcilicet quod in ſententiam recidant ipſo iure. c. Hec ſcilicet duo ſuperius dicta ſ. preſentare penitentiarijs et ſatiſfacere iniuriam paſſis.

Cum quis delatat ⁊ approbat. no. per Io. xvij. q. iiij. omnes eccleſie per h. ⁊ modernos. ſ. e. mulieres. Et dicit ſi percuſſionem in clericum ſine meo mandato tamen nomine meo factam ratam habeat excōicatus ſum ſecus ſi meo nomine nō ſit facta. Et per hanc decre. exemplificamus regulas. j. de re. iur. ratum quis ⁊ regulam ratihabicionem. e. Mandato. quid ſi quis mandauit clericum verberari ⁊ poſtea ante manuum iniectionem reuocauit mandatum demum mandatarius percuſſit antequam reuocacio perueniret ad eum. In hac queſtione videtur tenere h. ſ. e. mulieres talem eſſe excōicatum ad quod bene faciunt iura ibi per eum allegata et idem per eadem iura ibi tenet oſti. eſt enim ar. contra. ff. de acquir. here. ſi quis bona ad finem ⁊. ſ. e. li. de para. e. vlti. in fi. imo ibi dixit talem excōicatum non eſſe tenetur tamen de culpa de qua alias puniri poſſit canon enim dolum requirit bar. hy. in fi. queſtionum ſuarum venerialium in queſtione que incipit aliquis mandauit dixit quod talis quo ad deum non tenetur tamen quo ad eccleſiam excōicatus eſt quod verum videtur. f. Clericum large ſumitur vt xij. q. duo ſunt. g. Tuo nomine puta tui contemplacione ſeruitor vel amicus tuus clericum qui tibi iniuriam realem vel verbalem intulerat percuſſit quem tu poſtea ratum habendo receptaſti ⁊ magis amicum habuiſti ſed quid dicis retento hoc themate ſi iſte amicum vel ſeruitorem talem nō receptauit vel illum expulit nec per aliqua exteriora poteſt apparere quod ratum habuerit ſed tamen in veritate ratum habet in corde. Dixit oſti. ſ. e. mulieres talem quo ad deum eſſe ligatum nō tamen quo ad eccleſiam

militantẽ q̃ nõ iudicat de occultis de simo. sicut nobis et. ẽ. c. a nobis ij. h. ¶ Incurris. ex ratihabicione predicta dico ergo eum excõicatum ex nũc scꝫ ex quo ratum habuit nõ ex tunc quo fuit facta incẽcio licet infra dicatur ratihabicionẽ retrotrahi quia satis trahitur ad tempus anterius cũ ex facto anteriori ligat licꝫ exnunc necẽ enꝫ sñia excõis trahitur retro sicut alie sñie. ẽ. c. licꝫ que statim ligat aut non ligat nec suspendit effectum suum. ẽ. d ap. pastoralis et facit qd dixi. ẽ. c. venerabilibus i glo. post dif finitiuã. i. ¶ Comparari ut. j. d re. iur. ratihabicionem et dic vt ibi. k. ¶ Nõ sit facta puta inimic⁹ inimicũ sibi clericũ percussit ego gaudeo et forte illum postea recepto et illi ɔmuico. l. ¶ Gestum. j. de re. iur. ratũ quis et dic vt ibi.

Alma mater ecclesia corrigit hec decre. in q̃busdã ius vet⁹ ut. j. patebit Et hoc dicit tempore interdicti eciãꝫ sãm ad p̃nam admittũtur nisi sint excõicati qui nõ nisi i mortis articulo admittẽtur vel causã dederunt interdicto q̃ non admittuntur nisi satisfaciant vl caueãt prout possunt. Item illo tempore misse et alia diuina officia sb pena distribucõnum sicut pri⁹ in ecclesijs cele- brantur ianuis clausis plane sine excõicatis et interdictis et sonitu cãpanarꝫ et quater in anno alte cũ cãpanis et ianuis apertis celebrare possunt et exclusis excõicatis interdictos admittere ita tamẽ ꝙ hij ꝓpter quorum excessum latum ẽst non appropinquant altari in ceteris seruandũ est interdictum et reuocata sunt priuilegia vltra id quibuscũqꝫ cõcessa hoc dicit. Et potest h diuidi i quatuor partes. In prima ꝑmittit prohemium vsqꝫ ibi sane ibi secũda in qua tractat d sacro p̃ne quõ et quibus sit exhibendum tempore interdicti vsqꝫ ad. §. adicimꝰ ibi tercia vbi tractat quomõ diuina officia sint illo tempore celebranda vsqꝫ ad. §. ceteris ibi quarta et vltima in qua q̃ ad cetera seruari precipit interdictum et priuilegia cõtraria reuocat. n. ¶ Cõmutat. qꝛ ẽm varietatẽ temporꝝ statuta expedit variari. ẽ. de ɔsang. et affi nõ debet. et optime lxiij. di. §. verum nam eciam priuilegium reuocatũ cum tendit ad noxã. ẽ. de deci. suggestum Et nota ꝙ raro inuenies et forte nunqꝫ saluo eo quod dixi. ẽ. de here. cõtra cristianos ꝙ cõstitucio bonifacij reuocet ius antiquũ qñ vba exp̃mat q̃ h denotent vt videas h et. ẽ. de ẽlep. statutũ. ẽ. de ɔces. preben. c. ij. de cens. felic. licet h ñ sit necesse vt. ẽ. c. li. d cõsti. c. i. est tamen vtile vnd non debemus esse faciles ad dicend per suas cõstituciones vetera iura esse correcta ubi id nõ exprimit quia si hoc intenderet in illis expressisset vt in istis ad hoc. ẽ. de ce le. mis. cũ marthe. v. Iohẽs cũ suis ɔcor. a ¶ Sacramentis permittebatur eñ baptisma paruulorum penitencia morienciũ et viaticum ɔfirmacio in fronte. ẽ. de spon. non est nobis d pe. et re. ꝙ in te. ẽ. c. ẽlenso permittebat eciã ɔfectio crismatis. ẽ. c. qm̃ et celebracio misse semel in septimana pro ɔficiendo corpore cristi ꝓ infirmis. ẽ. c. permittimus tenet eciã matrimonium contractum tempore interdicti cũ teneat et ɔtractũ ab excõicato maiori. ẽ. eo q̃ duxit i ma. quam pol. p adul. signasti. licet eñ illud sit sacramentũ non tamen sic cõfertur gracia per illud sicut per alia d h. i. q. i. quicquid. b. ¶ Insurgũt et omnibus hijs sunt ꝓuidendum. ẽ. de ɔsti. c. ij. d sepul. c. i. Audiui de quodam loco in marchia ꝙ tanto tempore steterat interdictũ ꝙ facta relaxacione homines illius loci xx. et xl. ãnorꝝ qui nũqꝫ audiuerant missam deridebant p̃sbrorꝝ

habueris excõicacões latam a canone mãie- tanter incurris cũ ratihabicio retrahat et mandato debeat ɔpa- rari. Si vero incẽcio eadem tuo nomie nõ sit facta tunc licet pec- ces ratã habendo eã- dem nõ tamen ꝓpter hoc excõicacõis vĩcli⁹ vinculo inodaris cum quis ratũ habere ne queat quod eius no- mine non ẽ gestum.

¶ Item

Alma mater ecclesia plerũqꝫ nulla racionabiliter ordinat et cõsulte que sua dete subiectorũ vtilitate postmodum consulcius ac racionabilius reuocat in melius ve ɔmutat. ¶ Sane a nostris dudum fuit predecessoribus cõstitutũ vt in terris seu locis ecclesiastico suppositis interdicto nulla ctis casibus et sacramentis exceptis diuina celebrentur officia vel ministrentur ecclesiastica sacramenta. ¶ Quia vero ex districcione huiusmõi statutorũ excrescit indeuocio populi pullulant hereses et infinita pericula animarum insurgũt ac ecclesijs sine culpa earum debita obsequia subtrahuntur cũ fratribus nostris deliberacione habita sup hijs diligenti ɔcedimus ꝙ tempore interdicti ab homie vel a iure prolati non tantũmodo morientes sed eciã viuentes tam sani eciã ꝙ infirmi ad peniteñã que ꝓpter pronitatẽ et fragilitatem homim ad peccandũ sũme necessaria ẽ libere admittantur dum tamẽ excõmunicati non fuerit quos admitti preterqꝫ in mortis articulo nolumus ad eandem.

Illis eciaȝ ꝓpte[r quo]ꝝ
culpā volum[us q]ꝺ
lata est s̄nīa interdicti
vel qui ad ꝑpetrandū
delictum cuiꝰ occasio-
ne ipm̄ interdictum ē
latum prebuerunt au
xilium consilium vel fa-
uorem nisi de ipso de-
licto si sint tales ꝙ id
facere valeant prius
satisfecerint vel de faci
endo ydoneam dederit
cautionem aut si satis
facere nequeūt vel hu
iusmodi cautionē pre-
stare iurauerint ꝙ cū
poterunt satisfacient
et ad satisfactionē hu
iusmodi per eum vel e
os qui facere ipsaȝ de
bent et possunt prestā
dam dabunt ꝯsiliū
et auxiliū ac iuxta pos
se suum fideliter labo
rabunt non est penitē
ac beneficiū aliquate
nus concedendū. Nec
tunc etiā quo ad istos
vel alios qui circa hoc
minime deliquerūt vbi
ciuitas vel locus aliꝰ
seu vniuersitas inter
dicti existunt faciēda
est relaxacio interdic-
ti sed est eis solūmodo
iniūgenda pn̄ia salu-
taris. ¶ Addimus p̄-
terea ꝙ singulis diebꝰ
i ecclesijs et monaste
rijs misse celebrentur
et alia dicāt dīuina offi
cia sicut pꝰ submissa
tamen voce et ianuis
clausis excōicatis ac in
dictis exclusis et cam
panis etiam non pul
satis et taȝ canonicā ꝗ
cleria ecclesiarum in
quibus distribucōes
quotidiane illis qui
horis intersunt canoi
cas tribuuntur si ad of
ficia non venerint su
pradicta distribucōes
easdem amittāt sicut
interdicto perderent ni
extāte si dīnis officijs
non adessent. ¶ In fe
stiuitatibꝰ vero nata
lis domini pasce ac pen
thecostes et assūpcōis

celebrantes. c. ¶ Sine culpa quod regulariter esse nō de
bet de re. iur. sine culpa cū suis concor. ¶ Cure pone exē
plum. ē. e. li. de cle. ex. c. vbi periculum ꝗ. cautū de elc. quāꝗ de
imu. ec. clericꝰ de vsur. c. i. de pen. c. vl. c. ¶ Sane vide ꝙ re
tificatur h̄ falsa opinio quam posuerat gof. ē. de spon. non
est nobis i fi. vbi dicit
textus pn̄ia moriētiū
dicebat gof. ⁊ etiam
viuorum qm̄ nulli de
neganda est pn̄ia al
legat ꝺ pe. ⁊ re. ꝙ q̄
daȝ de pe. di. vi. c. vl.
ꝓphetauit ⁊ suo tem
pore falsum dixit ꝗ ho
die per hāc decre. fit
vex. f. ¶ Ad peccā
ꝙ procliuius est cur
sus ad voluptatem ⁊
natura imitatrix est
vicioꝝ xx. q. iij. ꝑ
cluꝰ ⁊ omnis etas ab
adolescēcia prona ad
malum xij. q. i. omīs
etas ⁊ natura huma
na facile labitur ad
delicta. i auten. ꝺ mo
nachi ꝗ. si vero hijs.
coll. i. vnde est pn̄ia
secūda post naufragi
um tabula qua fulci
mur post casum de
pe. di. ij. post naufra-
giū ⁊ post baptismū
qui lapsꝰ fuerit i pec
catum per eam repat
ē. de su. tri. firmit. ad
fi. g. ¶ Admittātur
sed nūquid talibꝰ sa
nis post pn̄iam dari
posset eucaristia ⁊ vi
detur ꝙ sic cū ipa p
pn̄iam itelligatur. ē.
ꝺ pe. ⁊ re. ꝙ inte. Sꝫ
dic cōtra naȝ licet eo
casu per pn̄iam intelli
gatur viaticuȝ vt ibi
non tamen simpliciē
eucaristia nam ista ē
regula a canone tra
dita ꝙ nulli penitēti
ē deneganda ī morte
viaticum. l. di. peniten
tes in fi. licet igitur eu
caristia vt viaticū eo tempore permittatur. i. hijs qui sūt in
via huius seculi non tamen sanis tempo permissuȝ ⁊ sic an
tiquati stabo ⁊ dicam ꝓhibitū. C. de ap. precipimus ad fi.
ī ꝗ. pri. in fi. vbi dicit solūmō. h. ¶ Articulo tūc enī ipi peni
tentes absolui possent a sacerdote etiaȝ si tale esset excōis ge
nus ꝙ non possent absolui nisi a papa xvij. q. iiij. si ꝗs sua

dente. i. ¶ Ydoneam ergo non nudam sed pignora vel fi-
deiussores. C. de v. sig. sancimus. ff. ¶ Iurauerit ad idem. ē.
de do. inter vi. ⁊ vx. per vestras. C. de epi. ⁊ cle. auten. gene
raliter. i. ¶ Relaxacio fiat ad ea q̄ no. de pe. ⁊ re. ꝙ i ter. in fi.
igitur si is ꝓpter cuius culpam latum est interdictum satisfa
cere volt tolletur inter
dictuȝ si nō ꝓpter eiꝰ
culpā sed alterius ip
se punietur cuius satis
factio non requiritur
ē. c. si sn̄aȝ. ꝗ. si culpa
bilis fuit puta ꝯsilia
rius vel auxiliariꝰ li-
cet tollatur cautio ⁊ i
iūgatur pn̄ia non re
laxabitur interdictuȝ
in. ¶ Ecclesijs nō in
telligas de ecclesijs
interdictis sed sitis in
loco interdicto qꝺ p3 ꝫ
ē. ꝗ. i. ibi terris seu lo
cis ad idem. ē. de v. si.
cum in partibus etiaȝ
loquit. ē. de pe. ⁊ re.
ꝙ in te. de priul. ꝙ nō
nullis ibi cū cōmune
terre fuerit interdictū
n. ¶ Monasterijs ⁊
nomine ecclesiarum
itelliguntur monaste
ria xiij. di. ꝗ. fi. auctori
tate. o. ¶ Sicut pri
us hoc statim determi
nat per sequencia. p.
¶ Interdictis. quid
de non interdictis vi
detur a contrario ꝙ
eis presentibꝰ possit
celebrari sed dic ꝯtra
rium quia interdicto
loco omibus interdic
tum itelligitur ibi au
dire diuina nisi super
h̄ priuilegiati sit ⁊ vi
deatur expressum. ē. e.
li. de priuil. licet que
decre. etiaȝ videtur su
perflua per istam sed
dic vt ibi dixi in prin-
cipio si decre. illa intel
ligeretur de priuilegi
o iuris cōis puta da
to hodie per hāc decre.
ibi esset casus. q. ¶ Tribuūtur ⁊ illis tantuȝ nō alijs tribui
debent ⁊ ꝯsuetudo ꝯtraria non valet. ē. e. li. de cle. non re
si. i eccl'a vel ꝓbēda. c. vno. a. ¶ Assūpcōis nota terminacā
altricacionem querenciuum quod est solēnius festum an fe
stum assūpcōnis an natiuitatis virginis gloriose habet cū
ecclesia ꝙ sit celebrius festum assūpcionis vt h̄ vides sed

virginis glorioſe cā-
pane pulſentur et ia-
nuiſ apertiſ alta voce
dīna officia ſolēniter
celebrentur excōicatis
prorſuſ excluſis ſed in
terdictiſ admiſſis qui
bus ob reuerenciam
dictarum ſolēnitatū
et ut ipſi ad humilita
tis graciam et reconci
liacionis effectum faci
lius inclinentur pre-
fatis diebus participa
cionē permittimus di-
uinorum ſic tamen ꝙ
illi ꝓpter quorum ex-
ceſſum interdictū hu
iuſmodi eſt prolatum
altari nullatenus ap-
propinquent. Cete
ris que circa obſerua
cionem interdictorū
a noſtris ſūt predeceſ
ſoribus inſtituta i ſu
o robore duraturis ñ
obſtantibus q̄buſuis
ꝑuilegijs eccl'ijs mo
naſterijs ordinibꝰ re
ligionibus ſeu perſoniſ
eccleſiaſticis ſecularib
bus vel regularibus
exemptis ⁊ non exem
tis ſub quavis forma
enim vel expreſſione
verborum ab ap. ſedē
cōceſſis que contra te
norem preſentis cōſti
tucōnis nulli volumꝰ
ſuffragari. Cum qui
buſlibet tam ſeculari
bus q̄ regularibꝰ ſuf
ficere debeat vt tēpe
īterdicti modo premiſ
ſo diebus celebrēt ſu
pradictiſ. Innocē. iiij.

De verbo⁊ ſignificacōe

Uēmes
et infra per il
la verba pri
uilegij in ſpeciales et ꝓ
prios eccleſie romane
filios vos recepimus
dictos fratres exemp
tos non intelligi ⁊ ip
ſos ex illo in ꝓprios e
iuſdem eccleſie filios
fuiſſe recep tos quo ab
alio q̄ a ro. ponti. vel
legato ab eius latere
deſtinato interdici vꝰ
excōicari a quoq̄ non

in hijs feſtiuitatibus quātum poterit celebrari die ꝙ in vi gilia feſti ad veſperas quia tūc quo ad officiorum celebra cōnem incipit dies lxxv. di. quod die ⁊ .ē. de fer. c. ij. ⁊ . cre do ꝙ ↄtinuare poterūt officiū vſq; ad veſperas feſtiue diei incluſiue. cōpletoriū autem ⁊ reliqua poſt veſperas cantaē non poterūt ſꝫ in hanc formam per iura pre dicta. b. ¶ Appiquēt vberiorē graciam igi tur habebūt qui non peccauerūt q̄ hij qui peccauerūt ⁊ merito nam ⁊ ſpeciale eſt in hac ſūma ↄtra racionē iuris ꝙ aliꝰ pro alio puniatur. ē. de iniur. et dam. da. c. vno. ¶ Cōceſſis erāt fratreſ minores predicatores et quidā alij priuile giati vt certis ſuis fe ſtiuitatibus celebraē poſſent tempore inter dicti interdū vſq; ad octauaſ hec ⁊ ſimilia priuilegia ſunt reuo cata ⁊ puta ercā p h verba generalia reuo catum priuilegiū tem plariorum ⁊ hoſpita lariorum quo in eorū iocūdo aduentu ſemel in anno apiebat vna eccleſia in loco tempo re interdicti ⁊ celebra bantur dīna. ē. de pri uileg. vt ꝑuilegia. ⁊ intelligas d̄ priorib9 priuilegijs q̄ reſpiciat hec cōſtitucio non de poſterioribus aū ſibi vel ſuc ceſſoribus legē imponere non poterit licet indicare potuiſſꝫ ē. e. li. de ſhep. c. vl. C. de legi. digna vox de ele. inoluit.

Uēmes. decla rat h innoc. quid ſignificet verbum priuilegij re cepimus vos i ꝓprios filios eccleſie romane et quis locus dicatur eſſe deſertus. e. ¶ Per illa verba qua ſi diceret poſſent illi habere alia priuilegia per que eſſēt ex empti ſed per iſta non ſūt eſt enī quedā declaracio p quā non preiudicatur alijs defenſionib9 vt d̄ic̄ in ſi. f. ¶ Non in telligi. idem hēs. ē. d̄ priuileg. ſi papa. ꝯ. ſi mulier. ⁊ vide ibi ē. ¶ Late. nota igitur dīam inter legatos de latere ⁊ reli

quos ad idē. ē. de offi. lega. c. pnt. ⁊ ē. e. ti. c. i. ſatis eſt ꝯ hic ꝙ verba aliquid cōferāt ⁊ aliquid operantur. ē. e. ti. ad hec. b. ¶ Interdici. ſatis puto idem in ſuſpēſione cum illa ſit quoddam interdictū ⁊ omnia ea ↄtinētur ſub appellacōe cenſure. ē. e. ti. querenti. ⁊ ꝙ dicit a quoq̄ intelligo ecīā or dinario nec ob. ē. e. li. de priuile. ne aliq̄ q̄a vt ibi dicit illa decre. non habet locum in religioſis quibus cō ceſſum eſt priuilegiū tali racōne loci vel or dinis ad idem. ē. d̄ ꝑ uile. c. i. ꝯ. in eos. i. ¶ Penituſ. ſcilicet quia non eſt meōria ꝙ ha bitatus vel cultus fu erit a criſtianis vel ſa racenis ⁊ idē i ſequē ti caſu ſcꝫ quando ha bitatus vel cultuſ fue rit. ſ. a ſarracenis nec eſt ↄtrarij meōria ſcꝫ ꝙ a criſtianis fuerit ha bitatus vel cultus. h. ¶ Detētꝰ. ē. de re. iu d̄. abbate. e. li. ¶ Cō ſtituendas. petita licē cia a ꝑpa ut. j. v. quaſ in locis. in. ¶ Dioce ſane. eſt lex dioceſana et lex iuriſdictionis d̄ quibꝰ plene no. ē. q. j. in ſūma ⁊ . ē. de off. ord. dilectus ſubierunt ergo legi iuriſdictio nis preter id ꝙ ſūt ex empti per priuilegiū alexandri ut ſequitur a. ¶ A ſede apoſtoli ca. al. ſufficit licencia dioceſani d̄ ↄſecra. di. i. nemo ⁊ cōcor. ad h ē. de priuil. auctorita te vbi quo ad h diſti guitur inter loca exēp ta ⁊ non exempta b. ¶ Petita intelligaſ et obtenta cōſiderer autē poſtulent quia illaꝫ obtinebūt. ē. e. li. d̄ cōſi. romana. v. ſi vero. e. ¶ Tamen ad di ne ad animarum regimen promoueātur indigni aū hoc caſu promotori infertur pena. ē. de ele. inchil eſt. eſt ei ars artium regimen aīarum. ē. d̄ eta. ⁊ quali. cum ſit. d. ¶ Ab eis. ſ. dioceſanis epis. c. ¶ Subiecte ↄcor. ē. de prebēn. i. la teranen. ⁊ . c. de monachis ⁊ . e. li. ⁊ . c. n. c. l. ē. de priuil. cū et placare. ꝯ. cū i eccleſijs ⁊ tales rectores ſic inſtituti ſunt

ꝓpetui nequeunt ꝗ̃s abſq; cauſa racionabili remoueri. ſ. e. ti. de capel. mo. c. i. F. ¶ Boms. vndecūq; ꝓueniāt licite tā e acquiſitis de h xxiiij. q. v. in ſūma. ſ. de deci. ex tranſmiſſa. g. A quibus clericis ſcilicet ordis ſui. h. ¶ Perſoluāt ſed in quo ſunt iſti priuilegiati quo ad h nōne iſti fratres
de iure ſunt priuilegi
ati ꝙ non teneant ad
decimas laboꝝ ⁊ no
ualiū. ſ. de dec. ex pte
i. ſunt ei iſti de quibꝰ
hic papa loquitur tem
plarij hoſpitalarij ie
roſolimitani qui cum
tiberiacenſi epo qōnez
habebant ſuper diuē
ſis articulis in qua cā
produxerunt priuile
gia ſuperiꝰ dicta Sci
endū eſt ꝙ iſti fratres
laici ſunt ex ordie q̄ a
ordinem clericalem n̄
habēt quidam ex eis
ſunt milites. ſ. de ſen.
ex. canonica. alij ſunt
clerici. Iſti igitur fra
tres de laboribus ⁊
noualibus que colūt
ſoluent decimas ſibi
ipſis. i. clericis fratri
bus ordinis ſui q̄ cle
ria d̄ hij decimis epi
ſcopo nō dabūt quar
tam quam al̄ de iure
cōi deberet hēe de of.
ord. cōquerente. de p̄
ſcrip. d̄ quarta eſt ei
quāta d̄ lege dioceſ.
ſ. de offi. ord. cōquerē
te a q̄. in illis ſūt exē
pti vt. ſ. vidiſti. Si
igitur bene aduertis
per hec ſua priuilegia
iſti obtinēt priuiſ i eo
quia ex quo ſunt ꝓprij
et ſpeciales eccl̄e ro
mane filij ab ipo epi
ſcopo interdici vel exō
municari non poſſūt
Item ꝙ racōne eccle
ſiarum p eos cōſtruc
tarum i locis deſertis
nichil lege dioc. debēt
epiſcopo. Tercio ꝙ
ꝓpē eas excōicari vel interdici non poſſunt. Quarto ꝙ ſo lum per ſuos clericos eas gubernant. Quito ꝙ decimas la boꝝ ⁊ noualiū que colunt clericis ſui ordinis ⁊ ſic ſibi ipſis ſoluūt. Sexto ꝙ de illis decimis quātam epiſcopo n̄ ſoluūt. i. ¶ Generalis. ſ. de deci. nup. ſ. ꝙ de poſſeſſionibus queſitis poſt dalium decimas ſoluūt. k. In alijs. ſ. quas

valeant declaramus.
Illum locum de
tum in premiſſis itel
ligimus qui non habi
tatus penitus neq; cul
tus fuerit vel vlt me
moriam homim ſecū
dum indulgenciaꝫ lu
cij eſt ſub ſarracenoꝝ
poteſtate detentus cē
ſentes eccleſias in ta
libꝰ deſertis locis a fra
tribus ipſis cōſtructas
ſeu eciam cōſtruendas
in eo plena libertate
gaudere vt ſcḿ indul
genciā lucij nichil ab
ipis legis dioceſāe no
mine valeat per epos
exigi que ſcḿ priuile
gium alexandri non
poſſunt iterdicto. ſeu
excōicacōi ſupponi q̄s
in locis hmōi dicti fra
tres habeant poteſta
tem petita a ſe. ap. li
cencia cōſtruendi caſ
ꝙ cū ſuis plebibꝰ gu
bnēt p ſuos clericos i
doneos q̄ racōe plebiū
examinādi epis preſē
tentur vt ab eis curā
recipiant animarum
cum plebes epiſcopis
ſint ſubiecte Cete
terum dicti fratres de
cimas de laboribus et
noualibus ſuis quos
ꝓprijs manibus aut ſū
ptibus excolunt aut a
lijs bonis ſibi a deo p̄ſ
titis cōuentibꝰ clerico
rum ordinis ſui a qui
bus q̄rta vel ceca nll'a
tenꝰ exigatur cuꝫ inte
gritate perſoluāt ſal
ua moderacione conci
lij generalis. ¶ In alijs
eorum poſſeſſionibus
iure cōi ſeu quolibet
alio eccleſijs prochia
libꝰ et dioceſano epi
ſcopo reſeruato. Per d
claracōnem autem hu
iuſmodi nolumus de
fenſionibꝰ alijs ſeu iu
ribus paracuꝫ deroga
ri. Nicola. iij.
Conſtitucionem
fe. re. greg. ꝓpe
predeceſſoris noſtri e
ditam in cōcil. lug. vt

alijs colendas tradunt vel ab alijs colendas recipiūt vel de quibus anteꝗ̄ fierent noualia magni prouentus precipi ebant vel que ſunt ipſorum quo ad primeuū ⁊ directū do minium cum prochiam eos poſſident ⁊ tenent pone habē tes eas p ēphiteoſiz. ad h. ſ. de dec. dilā. e. licz ⁊. ſ. c. q̄d
per nouale ad fi. De
acquiſitis poſt daliū
dixerat. ſ. proxi. l. ¶
Per declaracōnē no
ta verbuꝫ ſi ageretur
de exempcione ⁊ exē
pcio non probaretur
et pronūciaretur con
tra opponentem bene
fieret preiudicium ſal
tem quo ad eum licet
non quo ad ſuperiorē
ſ. de priui. cum oliꝫ
de reſtitu. in inte. c. ij.
quia ſi non appellat
a ſēna pretextu priui
legiorum de nouo re
pertorum nō reuocat
ſēna. ſ. de re iud. inter
monaſteriū ⁊. c. ſo
ta ſed h nō diffinitiue
pronunciat ſi declarat
quodāmodo interro
gādo quid importēt
verba priuilegij vnd̄
licet per illud priuile
giū quo ſunt recepti
in filios nō ſūt exem
pti ſi hūt alia priuile
gia exempcōnis bene
ſunt exempti ut dixi i
prima. non eñ pronun
ciat illos exemptos vel
nō ſed declarat quid
illa verba priuilegij
importent. Jd̄ i alijs
caſibus de quibus. ſ.
i iacur.
Conſtitucōnem
Primo decla
rat manifeſtum ⁊ eui
dens eſſe ſinoīma ⁊
idem ſignificare quo
ad caſum dec. de elec.
ſi forte. Secūdo decla
rat cōſpiracōnes ⁊ cō
iuracōnes qui iuraue
runt ⁊ ſtatuerunt d̄
non recipiendo aliquem i canonicum ad mandatum pape donec poſſent reſiſtere. Tercō declarat tale ſtatutū deteſta bile ⁊ illicitum multis ex cauſis. Secūda ibi ceterum. Ter cia ibi ſtatutum q̄s. Et declarat primū dictuꝫ vt. ſ. dixi. de e. ſ. e. li. d̄ elc. ſi forte ⁊ q̄ ibi no. gar. ⁊ guil. n. Lugdunē ſi. ſ. e. li. de elc. ſi forte cuius verba ad litteraꝫ. i. ſequunt vſq;

ſi forte iter cetera que obiciuntur electo aut poſtulato ſeu alias pro-mouendo ad aliquam dignitatem euidentem ſciencie vel aliū perſone defectum opponi cōtingat de illo primit⁹ cognoſcat et ſi oppo-nentem inuentum fuerit deſtitui veritate a cauſe illius proſecucōe totaliter ſit excluſus et alias puniatur ac ſi in obiectorum probacione oīm defeciſſet in illo qui manifeſtū defectum in viſu auditu et alijs corporeis ſēſibus necnō et in memoria et eciam intellectu opponit electo locum habere ac quo ad itē-cionem cōſtitucōis ipſius manifeſtū et euidens item ſupponere declaramus. Ceterum canōicos cuiuſuis eccleſie qui ſtatutū fecerunt ſolempniter et iuramento firmarūt ꝙ

eccleſiam ſuam et ſe ipſos ↄtra omnes impetrantes canonicati ipſius eccleſie defenderent vſq ad ius vel ſentenciam quantum poſſent ad iudiciū domini pape vel ſpecialis mandati eiuſdē et ꝙ cōmunibus expenſis ac cum procuratorio ſigillo capituli ſigillato eadem ↄfenſio fieret ꝗ ꝙ ꝙ diu aliqͥſ de canonicis eiuſdem eccleſie defenſionē h⁹modi et oppoſicionem vellet predicto modo ſbire alij canonici nō poſſent nec ↄberēt recipere in canonicū nec habere pro canonico in capitulo vel extra capitulū impetrantem. Conſpiratores et coniuratores ↄtra ſanctam romanā eccleſiam ac libertatem obediēciam et auctoritatem ipi⁹ decēnim⁹ ꝗ eoſdē tanq̄ conſpiratores

ad verbum in illo ubi ponit declaracionē ꝛ hec omia vſq ibi expone. vt ibi dixi. o. Defectus. vt. ſ. e. li. de elec. c. i. p. Manifeſtum videbatur ↄtra quia ↄſtitucio ſi forte loquebatur in euidēti ꝛ nō manifeſto ꝛ aliud videtur euidēs et aliud manifeſtum. Euidens enī eſt quod ſp palā eſt ꝛ euidēter apparet ar. i. q. i. vt euidēter ꝛ. ſ. de accuſ. euidēcia. ff. de ↄtrahē. emp. l. ea. q̄ qd ei eſt in euidēti nulla poteſt tergiuerſacōe celari de coha. cleri. ꝛ muli. c. vl. ſ. d of. or. ordinarij. §. certum. e. li. Manifeſtum vero aliquando probacōe indiget xi. q. iij. corā de hoc no. ij. q. i. manifeſta ſ. de cohabi cle. et mu. vīa. Sed ↄtra tum eſt verum p hāc conſtitucōnē ꝛ merito nam conſtitucio ſi forte requirit pbacōnē examis in euidenti defectu ꝛ pbat manifeſtū. ſ. de ele. hōc. i. C. ſi mi. ſe. ma. di. l. iij. ibi niſi palam ꝛ euidenter ex inſtrumētorū probacōe ꝛc. ꝛ p hec duo videtur ſinoima. ſ. e. ti. cū olī. nam ꝛ ſi opponatur euidēs defectus ſciencie nō palam hoc apparet ſed eſt neceſſe examinacōnem fieri. examinacōne aūt hoc fiet certū. ff. ſi cer. pe. l. certum. imo eciam notat guil. in dec. ſi forte ꝙ ſi obiciatur ↄtra electū ꝙ eſt omio illiteratus ꝛ ido repellendus licet nō dicat euidenter ul̄ maifeſte in exempcōe habebit locū decre. ipſius forma quia idem eſt verborū ſenſ⁹ ꝛ ido id i⁹ eſſe debet. ſ. de cōſt. trāſlato. ff. ad. l. aqͥl. illud ꝛ ad h facit iſti. d exeu. tu. §. ſilr eum q̄ lr̄as neſcit ꝛc. ꝛ formule verborū hodie ſūt ſblate iſti. d v. ob. §. i. C. d formu. ꝛ ipetra. act. ſbla. l. i. ꝛ ij. ꝛ verba n̄ debēt pualere ſēſui ſi ecōtra. ſ. e. ti. itelligēcia ꝛ. c. pterea ꝛ. i. q. i. marchion. itelligamus ꝙ euidētē ꝛ maifeſtū cui⁹ pbacio ē euidēti ꝛ maifeſto li cet id in exēpcōis forma nō exp̄matur al̄ ſequeretur ꝙ ſi

dico electū eciam ex quo nō ad hoc euidēter vel manifeſte nō haberet locū conſtitucō quod eſſet abſurdum. a. In viſu vnde oculo carēs nō pmouetur. lv. di. ſi euāgelici. b. In intellectu. ſiue ergo memoria ſiue intellectu careat nō pmouebit ad dignitatē xxxix. di. pettus. e. Intēcionē. ipſius q̄ ſi dicas interdū bene ſunt diuerſa vt dixi. ſ. in glo. videbatur in pn̄. d. Statutum. ex hoc ꝛ ex eo qd dicitur i ſi. videbatur ꝙ canoīci poſſint facere ſtatuta dūmō al̄ ſint licita ſolū dicit ꝙ capitulū ſine epo ſtatuta facere non pōt que tāgant generalē ſtatū eccleſie ul̄ tangant epiſcopum vel eius iura ſic intelligatur de cōſue. cum ↄſuetudinis ſ. de hijs q̄ ſi. a p̄la nouit. eſt ei prelatus caput a quo non liceret membrū recedere de p̄ſcrip. cū non liceat ꝛ hec vera eciam ſi capitulū talia ſtatuat cū archidiacono ſuo vel prepoſito vl̄ alio qui poſt epiſcopū preſit caplo ſi vero ſtatuāt ſup hijs q̄ nō tangūt epm vel ſtatū eccleſie ſed ſua ſingularia negocia puta ꝙ certis modis quotidianas obuenciones diſtribuant vel ꝙ certo modo ad capl̄m vocetur puta per talē cāpanā vel alio modo vel certis temporibus eciam non vocati veniant ad capl̄m vl̄ hijs ſilia ſatis pōt dici ꝙ ſuper hijs tenet ipſius capli ↄſtitucio ſine epiſcopo al̄ licita ad hoc. ſ. de ſhēp. cum oēs. et ſ. d ↄſti. exhitāris. ff. ꝙ cuiuſq vniuerſit. l. i. §. ij. e. Predicto mō ſcꝫ cū pcuratorio capituli et ſūb⁹ expēſis. f. Canonicati. q. i. ↄiuracōnū ꝛ. c. ↄſpiracōnū ꝛ. c. ſe. ꝛ ē pēa taliū ↄpoſicio vt ibi. Itē ↄſpiratores repellent ab accuſacōe denūciacione et teſtimonio ↄtra eos ↄtra q̄s ↄſpirauerunt iij. q. iiij. cōſpiratores. ſ. d accuſa. qualiter ꝛ quando ꝛ. c. cum oporteat de ſimo. licet help. ꝛ. c. p tuas. Eſt aūt ↄiurare ſil̄ vel

vnum iurare ↄspirare simul vel in idem spirare credo autē ꝙ prelatus qui huic ↄstitutioni per capl'm facte auctoritatē interposuisset eadem pena puniretur oīa enī nostra facimꝰ q̄bꝰ auctoritatē ipam̄. C. de ve. iur. enucl. l. i. vsꝫ mediū ⁊. s. e. li. de pb. si cū. et. c. si apostolice p hāc dece. pbat ꝙ p istrumēti pbat ēnī pducit ei publicū istrumētū i q̄ cōtinebat ꝙ tales cā noīe tale statutū fecerint per quod probabitur illos esse ↄspiratores ad idem. s. e. li. de circumuen. cū ipositionibꝰ. ij. q. vi. §. si diffinitiua. v. nullus. s. de his q̄ fi a prela. quā tom fi. g. ❡ Libertatē exhibēdi quod est infra. h. ❡ Laudabile votum. s. de sindic. c. vno vnde nec dolum facit qui rez deserit ut litē effugiat. ff. de alie. iu. mu. iudi. cā fac. l. Itē si res in fi. ⁊ magnum est ↄmodum a lite recedere ꝓpter qđ in debitum per transactionem solutum nō repetitur C. de trāsacti. l. ij. ff. de ↄdic. inde. in sūma. i. ❡ Ad peccādum ad quod statuto ↄsuetudine vl' iuramēto astringi non possumus de ↄsue. c. pe. ⁊ vi. xxij. q. iiij. in malis et. c. si aliquid ⁊ p totum. j. de reg. iur. nō est et. c. in malis. s. e. li. de usur. c. j.

Exit ↄseminat ne crederet aliquis hanc ↄstitucōez esse sublatam ideo sic decise hic ponitur ut habeatur pro reseruata et de ea loquatur ꝓhemiū huiꝰ li. in fi. ut ibi dixi. ⁊ quia sic decise venit sub bulla et quia infra etiam prohibetur glosari phibitioni pareo.

Priuilegiū exē: ptis cellis aliaius monasterij quid appellatio celle significet h habetur. h.

ac ↄiuratores ſm sāctiones canonicas puniēdos. ❡ Statutum q̄ ipsum quod capitulo ꝑlibato et singulis eiꝰ personis libertatem obedienciam eidez ecclesie romane debitaz exhibēdi saltē vſꝫ ad sētenciā ⁊ pontificiaz romanorum iudiciū seu speciale mandatum liquido iterdicat ꝓmitū futurorꝫ grauamīnū et expensarum discrimen ingerens contra legittimas sanctiones laudabile votum execcianium lites vetat i iustam litem mouere cōpellit inique controuersie seu liti cedēdo bonam fidem seu cōscienciam agnoscere prohibet et adigit ad peccādum conspiracionem et cōiuracionem ↄtinere contra libertatem et auctoritatē sedis apostolice maifeste ac alias detestabile prorsꝰ ꝙ illicitum reputamꝰ.

Exit qui ❡ Iōsemiat ⁊ infra ↄ Bonifacꝰ viij.

Priuilegiuz monasterio tuo cōcessum vt monachi siue fratres in cellis ad monasterium ipsum spectantibus habitātes ab alio q̄ a papa vel eius legato excōicari aut suspendi vel ipe celle iterdicto supponi non possint non fratres in prioratibus ecclesijs seu capellis eiusdem monasterij cōmorantes aut ipos p̄ oratus ecclesias vel capellas ab ordinariorꝫ iurisdictione in aliq̄ sed ⁊ residentes tantū in cellis et cellas ipas hoc est loca secreta et solitaria que ab hoīm separata cōmercio sunt ad cōtemplandum et deo vacandum specialiter deputata defēdat.

Sicut noꝰ Iterū bis significare curasti tibi graciose ↄcessimus vt beneficia clericorum tuorꝫ cedenciū vel decedenciū possis ↄferre q̄ꝙ etem clerici prebendarꝫ suarum fructus percipiant ac si i suis ecclesijs personaliter residerent verūꝫ quia dubitas qui clericorum tuorum appellacōne debeant ↄtineri breui rñdꝰ

Legato itellige generaliter sicut generaliter loquitur ex q̄ aliud nō exprimit ⁊ ē si. qđ dixi. s. de sen. ex. statutū. i. sen. i glo. quer verbu. c. ❡ Cōmorantes large loquitur ꝙ interduz sunt instituti ꝑpetuo interdum ad tēpus interdum ad solam moram ibi trahēdam de sta. mo. c. ij. ad fi. s. e. li. de tēpo. ord. cū nullus. i fi. ⁊ d̄ capel. mo. c. vno. sed q̄ ad casum nostrum non ē curandum. d. ❡ In aliquo tolle defendat quod est in fi. ⁊ iterū repete sed defendat residencies tantum. e. ❡ Hoc dīt ꝓpter h facit ad titulū nostrū d̄ v. sig. f. ❡ Secreta ⁊ solitaria cella dicitur a celando ⁊ occultādo ⁊ sit hoc casu locꝰ solitarius ⁊ taleꝫ vitam ducentes digni sunt ↄueniēti honore. xvi. q. qui vere. ⁊ ad has cellas religiosi etiam mendicātes d̄ p̄latorum licencia trāsire possūt. s. e. li. d̄ ex. cel. pla. c. vno. al' aūt large sumēdo dicimus cellas q̄ sunt etiam i fra clausuram monasterij vñ ex causa puta ꝓpter ifirmitatem monachi dispēsat abbas cuz eo vt habeat suam cellam extra cōmune dormitoriuz tamen infra monasterij septa. xx. q. iiij. c. vl. ⁊ de talibus cellis h p̄uilegium non intelligitur. g. ❡ Cōmerciu. id est cōi victu. h. ❡ Cōtemplanduz. de vita ↄtēplatiua ⁊ actiua dicitur. s. de renūciacio. nisi cum pridez ad fi.

Sicut nobis p̄uilegiato aliq̄ vt possit ↄferre beneficia clericorꝫ suorꝫ designet ostendit. k. ❡ Decedenciūm nūquid talis posset cōferre beneficia suorꝫ clericorū cedencium vel decedenciū in curia romana. Item nūquid

poſſit conferre beneficia clericorum ſuorum alio modo vacan cia dixi·ſ·e·li· de preben·ꝙuis·ij·l· Reſiderent ex ſola re ſidencia ſi non intereſſent diuinis non perciperent quottidianas diſtribuciones vnde nec iſti percipient·ſ·ꝫ·li·de cleri· non re ſi·c·i·⁊ ſup hoc vide quod dixi in glo·nota ꝙ ſi quis·in·

Reſpondemus·p ħ vi detur ꝙ iſta decre·ſit veteris iuris declara toria non noui promul gatoria licet ar·contra· j·dum dicat volumus Et ꝙ ſit declaratoria pa tet quia tractat de ver bi ſignificacione·ad hoc ſ·e·c·ij· ſʒen·i·i ſi·nec

oraculo ꝙ illos i hiis et ſimilibus caſibꝰ tu os volumus intelligi

bene occurreret racio quare hoc eſſet iuris nouū ⁊ non vetus p̄ terea priuilegiū prius fuerat conceſſum poſtea priuilegiatus conſuluit papam circa priuilegiū prius conceſſuʒ ſic eſt reſpō ſū per quod patet ꝙ a conceſſione priuilegij eciam ante ꝙ e mam iſſet ħ decre· priuilegiū ſic erat intelligendum·n·¶ Si milibus pone conceditur ei priuilegiū vt ai clericis ſuis ſup pluralitate beneficiorꝫ curatoruʒ vel dignitatum diſpenſare poſſit vel eis conferre ius ad vacaturas vel ſimilia ⁊ bene di cit eciaʒ in hijs ⁊ ſimilibus quia in alijs caſibus diſſimilibꝰ appellacio clericorꝫ omnes ſubiectos clericos cōprehendit·ſ· e·li·cum tibi ⁊ poteſt eſſe racō quia ħ de priuilegio loquit̄ odioſo quia per primum tollebatur poteſtas conferendi bene ficium ei ad quem ordinario iure ſpectabat per ſm inuitur cuius onus ⁊ non deſeruiens eccleſie recipit ſtipendium bene ergo abicienſa ⁊ reſtringenda ſunt talia indulta· ſ·e· li·de preben·ꝙuis·j quod non eſt in decre·cum tibi·o·

¶ Propterea ſic·ſ·de elec·c·officij·ſ·c·li·d ſʒep·ſtatutum ꝙ inſuper de iudic·mulierꝫ·⁊ de renunc·c·ij·ſic ⁊ affectata tutela imunitatem non prebet·C hijs q̄ ſpō·mu·ſʒe·l·ij·⁊ iij·p·¶ Cōtinue cuiuſ modo intelligendum eſt verbū·ff·d ſeruit·ſi cui· de c·di·v·numꝙ ſicut ⁊ ſeruitus dicitur conti nua ⁊ aqua quottidiana·ff·de ſeruit vr predi·l· foramē·ff· de aqua co·⁊ eſti·l·i·ꝙ ꝙ aūt ⁊ fluuiꝰ dicitur continuꝰ qui ꝗn doꝗ exareſcit·ff·de flu·l·i·i·ſʒen·q·¶ Tius·ſ·de cle·non reſi·ex per ⁊ ſi egrotaret ſeruire intelligitur·ff·de ſta·libe· cum heres ꝗſtichus·nec ſumo tca amare verbum qn̄ eciam pro ſuis proprijs interdum poſſet abeſſe ad hoc·ſ·e·li·de p̄be· preſenti·i·⁊·ij·ſʒen·ſicut videꝫ proprer propria negocia differ re poteſt ⁊ dimittere cauſam·ff·de iudic·l·ſi longius·

NOn eſt nouū vt aliqbꝰ ſpecialiter enumeratis gene ralis clauſula ſubſequatur que oīa cōprehēdat vt·xlix di·per totum xxij·q·v·de occidendis·ſ·de probac·quī cen tra·ſ·e·li·d procur·qui ad agendum ff·ad·l·aquil·ſi ſeruꝰ ſeruū ꝗ inquit lex in ſi·C·de ſacroſanc·ec·l·generali Jdarco poſt ſʒecias·ſ·poſitas que ſm ſuas materias iuris regulas cōprehendūt ponitur ħ ſʒecia generalis ad materias vniuer ſas de regul· iuris·Si queratur quare in principio compilaci onis non poſuit bonifac·hanc ſʒeciꝫ·cum ſepe preniittatur clauſula generalis ſecutis poſtmodum ſpecialibus vt·ſ·d p baci·cum ſʒecias ſe·de re·ec·non alie·d regula cum ſʒecias ſe· ff·de ſeruit cū ſʒecias ſe·Poſſet dari coloratiua reſponſio ꝙ q̄ vltimo dicitur meliuſ memorie commendantur de c·di·ij·li quido·Eſt autem vera ſolucio ideo hunc ordinē obſeruatū vt oſtenderetur ius non ſumi ex regula ſed regulā ex iure

ſi enī a principio poſita fuiſſet forſitan crederet aliquis ꝙ ius ſequens regulas ex regulis ſumeretur in fine igitur ponitur vt appareat ex iure qd̄ precedit regulas ſumi·ff·e·l·i·Vi dendum eſt igitur primo quid ſit regula vn̄ dicitur quare ſit conſtituatur ⁊ quod ſit eius officiū ⁊ que ipſius ſit poteſtas

clericos qui per te nō ſūt queſiti propterea vel recepti ſine fraude

Secūdo videndum ē quid ſit ius vn̄ dicit̄ et quomodo ħ ſumat̄ Tercio q̄ ſint hee iuris regule ſingulariter ⁊ clare eas proſequēdo videbimus· Circa pri mum regula ſm gra maticoſ eſt multoruꝫ ſimiliū collectio·Lex aūt deſcribit regulam eam eſſe que reʒ que eſt breuiter enā rat·ff·e·l·i·Dicitur autem regula quia regit vel normā rec te viuēdi prebet ⁊ ab hac regula que dicit̄ norma recte vi uendi regularis dicit̄ d̄ṡ eciā regula eo ꝙ recte ducat nec alioꝛſum trahit quaſi a regā vel regula que idem eſt ꝙ rec titudis forma ſicut enī per regulam nouit ſcriptor modum recte ſcribendi ſecator modū recte ſecandi ⁊ ſic de ſingulis ita per has regulas modum recte iudicandi cognoſcimꝰ ad hoc iij·di·regula·Eſt autem regula latine idē quod canō grece iij·di·c·canon·Et dicitur regula proprie quaſi regula ri ter vera ꝙuis paciatur excepciones in ſe·Que an contineā tur ſub regula fuerunt opiniones que notantur·ff·e·l·i·⁊ facit quod no·iij·di·regula·Subtilitatibus tamē circa ħ omiſſis breuiter ⁊ groſſo modo ſic dico ꝙ quo ad poteſta tem verboꝝ que in ea proferuntur vniuerſaliter vel ſaltem indefinite affirmando vel negando cōprehēdit excepciones al non diceretur excepcio ſicut ſi dicerem omis homo currit ex cepto equo ticij hec enī non eſt excepcio quia equus non cō prehendebatur ſub illa propoſicione omis homo ſed ſi dicereꝫ omis homo currit excepto ticio·tūc propria eſt excepcio quia propoſicio oīs homo bene cōprehendebat ticium tollitur ergo ticius virtute excepcionis quo ad materiam de qua fit ſer mo vt ſcilicet dicatur non currere ſic quo ad iuris determina cionem excepcō non cōprehenditur ſub regula quia contra ria racio et pluſ eſt in excepcione ꝙ regula hec ergo opera tur excepcio vt illud quod al· ſub verbis regule cōprehende batur ad determinacionem regule excepcōis virtute tollat̄ Conſtituitur aūt regula vt·ſ·dixi per verba que de ſui na tura omia cōprehendāt·i·per ſigna vniuerſalia affirmatiua que omia cōprehendūt·ſ·c·ti·omnis res ⁊·c·deſſeat·ff·e·l· omis diffinicio et·l·omnes actiones ⁊·l·omia fere·⁊·l·oia quecumqꝫ·Jtem per verba negatiua que vniuerſaliter ne gando excludūt omia vt·j·c·nemo poteſt·j·⁊·ij·⁊·j·c·nul lus·j·⁊·ij·⁊·ff·e·l·nemo·⁊·l·nullus·Jtem per verba inde finita que ſimpliciter prolata equipollent vniuerſalibꝰ xix· di·c·i·ſ·de priuil·quia circa·C·de ħre·ven·l·vl·⁊ ideo oēs regule paucis exceptis traduntur per ſigna inde finita affir matiua vel negatiua vt·ſ·e·⁊·j·c·⁊·ff·e·ti·ſatis apparet· Officium autem regule eſt plures ſiles caſus ſimul iugere cauſa racionis vt·ff·e·ti·l·i·Que ſit poteſtas regule an ſcꝫ cōſtituat ius de nouo an antiquū recitet dubitatur·Et vid tur ꝙ ius de nouo nunꝙ conſtituat quod iure ⁊ ipſo facto probatur·Jure·ff·e·l·i·Facto quia in octogintaocto regulis j·poſitis non eſt vnam eciam ſolam inuenire que de nouo

v.

**et fictione qualibet ve
ri cui clerici familiares
existunt et in tuis ex=
pēsis otinue domestici
cōmensales etiā si q̊s
ex illis aliqñ pro tuis**

cōstituat ut in ꝓsecutione patebit. Sed cōtra videtur quia re=
gula catbomana de nouo statuit ꝙ legata que sūt inutilia
ratione legantis tantū vel ratiōe legantis et legatarij vel
legatarij et eius a quo legatū est prestandū. vel ratiōe rei
tantum vel mixta ratiōne rei legate et psone legatarij trac
tu temporis non cōsti
tuantur etiam si cā im
pedimēti remoueatur
ff. de reg. catho. l. j. in
pri. et. ff. de l. j. l. cetera
§. i. ergo ipsa regula
cōstituit ius de nouo
ad hoc faciunt insim
ta iura in quibus pa
pa iudicat ex regulis
vt. s. de consti. c. ij. de
ſhep. c. vel. c. pastora
lis de iudic. nouit. s.
de fo. ope. si diligēti d
fide istru. iter dilcōs ad fi. et d priui. dud d excep. cū venera
bilis. d regula. ad apostolicā. de ꝯsang. et af. c. vl. cū mille
ſilibꝰ ex q̄bus vide ꝙ ius sumatur ex regula Subtilit di=
xerunt doctores ꝙ tres species casuū est ꝯsiderare. Quidā
sunt iam determiati ⁊ in illis regula ꝯstituit ius quia inue
nit iam ꝯstitutū. Item sūt quidam excepti a legis determiā
cione et in ill s similiter regula nō ꝯstituit ius quia nō clau
duntur sub regule determiacōe. Quidam sunt in quibus
est eadem equitas q̄ est in casibus a iure determiātis nec ta
men reperiūtur in iure positi et in illis regula facit ius ꝓpter
idemptitatē rationis non patientis ius similiū casuū esse di
uersum. Aperacius dici poss ꝙ aut ꝯstitutio iuris precedit ē
dictionem regule et regula de iure iam cōstituto quasi mate
riatum de materia producitur et tunc etiam proprie habet
locum distinctio predictorum casuū vt videlicet in iā deter
minatis et exceptis non faciat ius in non determiātis in qui
bus est eadem ratio ius ꝯstituat sed vbi non est ius cōstitu
tum ante regule dispositionē sed inuenitur sola simplex tra
ditio regule tunc ipsa regula est ius vel iuris cōstitutio ⁊ ñ
ab alijs sed a ꝯstituente ꝓcedit et ita potest intelligi predic
ta lex. j. d reg. catho. probatur hoc satis per antiquas regu
las. s. e. ti. quas veritate inspecta ē inuenire p̄cessisse iuris
traditionem vides enī ꝓ maiori pte ꝙ vbi sunt decre. alex.
iij. sunt prime in titulis maxime post cōsilia antiqua vt de
ſhep. de tenuē. cum duabus ſheias se. de of. vica. cum duabꝰ
ſheias se. de hijs q̄ vi metusue. cā si. cū duabus se. de dolo. ⁊
cōtu. cum duabus se. ⁊ multis alijs et tamē oēs regule. s.
e. ti. precesserūt alex. iij. excepta vl. q̄ fuit lucij. iij. q̄ ipsū se
cutus est vt ex cronica et decretaliū ordinacōne satis apparꝫ
Si igitur pma regula. s. e. ti. exemplificet p decre. s. d spō.
p̄terea. j. scda p decre. ⁊ si qōnes de simo. tercia per decre. d
voto. magne et sic d singlis dico ꝙ regule ille dicta iura p̄
cesserant vnde regularum dispositio non potuit ex ipsis iu
ribus sumi q̄ nondum erāt imo potius videtur determiacō
ipsoꝝ iuriū facta per regulas ad hoc faciūt oēs ille decre.
superius allegate in quibus papa pronunciat per regulas
ego tamē non recedo a verbis legis et dico ꝙ p regulā nō
statuitur iuſ ꝫ ex iure sumitur regula al' non video quomō
posset dici regula iuris sicut enī in regula ligni vel ferri ne
cesse est illas materias preuenire lignum scꝫ vel ferrum ad

**gerēdis negocijs abes
se cōtingat. Bonifac.
viij** De regul. iuris

**Beneficium ec
clesiasticum
non pōt licite**

hoc vt ex eis disponat regula sic in regulā iuris necesse est
ius quod est ibi materia preuenisse ad hoc vt regula possit
inde disponi ⁊ tunc ꝓprie loquitur dicendo de regulis iuris
al' dicere debuiss d iure regularum ⁊ si dicatur ꝙ in casibꝰ
non expressis a iure vbi est ratiō similis regula facit ius h
est sine regula aliquā
per iura que h volunt
de ſhep. inter ceteras d
transla. inter corpora
lia. ff. d legi. non pōe
cum si. Et si obijciatur
de regula catho. dico
ꝙ non ꝓprie dicit re=
gula nec inter regu=
las ponitur. ff. e. ti. Et
si dicatur ꝙ alique re
gule precessisse videā
tur iuris expressā tra
ditionem. Dico ꝙ ius
quod est idem ꝙ ratio vt. i. di. ꝯsuetudo. ix. di. sana. quippe.
ab exordio rationabilis creature p̄cesserat. v. di. in principio
vel saltem dispositione ꝯdemptis regulam ius precessit vi=
dens enī formator regule sic esse debere de iure quod in eiꝰ
saltem mente sedebat formauit regulam. Allegatur tamen
regula pro iure non tam ex origine q̄ ex forma ⁊ potior
est eius causa pro quo facit regula habet enim aduersarius
necesse ostendere rationem quare in illo casu regula nō lo
quatur ⁊ facit quod dicitꝫ. j. e. vtile. Ad secundum quo que
ritur quid sit ius ⁊ vnde dicatur ⁊ quomodo h sumatur di
cendūꝫ est breuiter ꝙ ius est ars boni ⁊ equi. ꝛc. ff. de iusti.
et iure. i. pri. Et dicitur a iusticia vt ibi et. s. de v. sig. ius au
tem q̄ summum in rebus bonum est colere xij. q. ij. cum deuo=
tissimam. Ius autem est generale nomen habens multas
species. i. di. ius generale cuiꝰ spēs diuidas ⁊ subdiuidas
vt ibi per totum ⁊. ff. et institu. d insti. ⁊ iure. per totū Su
mitur autē h pro nostro iure canonico non autē pro ciuili.
vt probatur. j. e. in secunda regula que de iure ciuili non ꝓ
cedit quod dic vt ibi dicam. Tercio autē ordinate has re
gulas est videre primo autem primam.

Beneficium ecclesiasticum. Pone casum per. c. xvi.
q. vij. si quis. deinceps. s. de insti. ex frequentibꝰ. ff.
de decur. l. herenīꝰ. modestinus. Super ratione aūt
huiꝰ regule fūdatur decre. s. e. li. de eo qui mit. in pos. c. cū
qui quia procedītur cum agitur d beneficio ecclesiastico in
absencia partis lite non ꝯtestata nec fit missio in possessio
nem causa rei seruande quia sic sine institutione canonica be
neficium obtineret cōsideratur igitur in beneficijs institutio
canonica non antiqua possessio ⁊ sic nota casum in quo nō
currit prescriptio. Idem est in matrimonio carnali xxiij. q.
v. quod deo. s. de ꝯsang. ⁊ affi. non debet ⁊ idem i alijs ca
sibus qui no. xvi. q. iij. ceteri ⁊. s. de prescrip. cum non lice=
at. Sumitur autem hic beneficium largo modo vt ꝯprehē
dat dignitates personatus ecclesias oēs cum cura ⁊ sine
cura q̄ cū titulo habentur sic. i. q. iij. si quis dator. s. de ꝯces.
preben. nulla. ff. de ser. exportan. l. seruus. Sumitur autem
interdum stricte vt distinguatur a prebenda xij. q. ij. aliena
tiones d ꝯces. preben. ex parte al. includit prebendam. i. q.
iij. c. vl. de v. sig. cum. alibi stricte sumitur pro solis simplici=
bus beneficijs sine cura. s. de preben. c. vl. et. e. ti. cū in illis

ſ̄.e.li. ⁊ ibi ratio patet in littera. Cum igitur i beneficio q̄libet requiratur canonica inſtitutio vt h̄ videndū ē quid ſit inſtitutio. Inſtitue̅ aūt eſt ius canonicū in eccleſia vel eccleſiaſtico beneficio tribuere quod dic vt no. ſ̄. de inſti. auctoritate ⁊ iure cōi ad ep̄m ſpectat xvi. q. vij. null⁹ omnio ꝺ hꝛe. cum ex iniūcto i ſi. nō ob. de of. archid. ad hec quia inſtitutio ibi ſumitur pro inueſtitura ⁊ ſic intelligat de cre. de inſti. cum venīſſent ⁊ quod ibi no. Videtur etiā ꝙ capitulum vacāte ſede iſtituere poſſit. ar. vij. q. i. pontifices de hac. ad abolendam. ſ̄. e. ſi. ꝺ tēp. orꝺ. cum nullus ar. ꝺ̄. xxiiij. di. preſbri. lxi. di. fraterni tatē. ne ſe. va. e. ij dic vt no. ſ̄. ꝺ ma. ⁊ obe. cum olim. ⁊ termiatur hoc. ſ̄. e. li. de inſti. c. vno. Inter collatione̅ autem pn̄tatione̅ ⁊ inſtitutionem magna eſt dr̄a vt. ſ̄. e. li. ꝺ preben̄. cū in illiſ. §. cum autem. h. ¶ Non poteſt hec dictō poſt negatiuā poſita ut hic neceſſitatem importat cum aūt affirmatiue ponitur neceſſitatem non inducit ad primum. ij. q. i. c. i. ſ̄. de accuſa. ꝺ hijs ad ſcdm. iiij. q. iij. §. Item in criminali. v. pater ꝺ preben̄. de multa in ſi. ꝺ ap. oblate. ad ſi. ff. ꝺ arb. qn̄ etiā ⁊ ideo dicit lex ꝙ verbum poteſt neceſſitatē non importat. ff. de of. preſiꝺ. l. ſepe ⁊. l. ſe. c. ¶ Licite ſuperhabūdat id eſt dicimus poſſe quod licite poſſumus xxij. q. ij. faciat vbi de multiplici potentia ⁊. ſ̄. de ſſ̄p. ſciſcitans per h. ⁊ per ino. de conſ. p̄ben̄. accedens. d. ¶ Obtineri. contradicit huic regule. ſ̄. de iure pa. cura. So. ibi non preſcribebatur eccleſia tamē bene ficium ſed vt ꝓprietas Item neceſſitatis cauſa vl̄ pietatis vl̄ cauſa impenſi obſequij ſine canonica inſtitutione poſſidet q̄ſ eccleſiaſticos prouentus nec ex eo canonicus vel beneficiatus ꝓprie dicitur xij. q. ij. quicūq3 ſuffragio xvi. q. i. poſſeſſiones ⁊. q. iij. clerici. ⁊. e. ſi epus. ſ̄. de magiſtris quoniā eodem modo rn̄detur ad. c. xxxij. di. ſi qui vero. xij. q. i. quia. l. di. ſtudeat de ele. pug. in du. henricus. Item ar. contra. ſ̄. de elec. in geneſi. ſ̄. de iur. pa. conſultationibus vbi poſſeſſio dat ius eligendi ⁊ preſcriptio. ſ̄. ꝺ cā poſ. cū eccleſia. So. per poſſeſſionē acquiritur ius eligendi et pn̄tandi ꝙ procedit ex noſtris actibus. ff. de acquir. poſ. l. i. Inſtitutio autem procedit ex actibus aliorum que ad hoc vt valeat debꝫ eſſe canonica vt h̄ in qua precipue quatuor requirūtur. Primo ꝙ perſona ſit que inſtituere poſſit. xvi. q. vij. null⁹. Secundo ꝙ inſtitutus ſit talis q̄ poſſit inſtitui de inſti. c. ij. quia non laicus vt ibi vel ipſe idem inſtituens. e. ti. c. vl. Tertio ꝙ illius beneficij inſtitutio ex iure ꝓprio vel deuoluto vel ꝺ legato ad inſtituētem pertineat. e. ti. c. iij. Quarto ꝙ ſeruetur forma conſtitutionis illi⁹. ſ̄. e. li. de elec. c. vl. Et nota ꝙ hec regula eſt in argumentū contra clericum qui eſt in quieta poſſeſſione beneficij ſui. ⁊ petitur ab eo titulus poſſeſſionis ſcilicet inſtitutio ꝙ teneat illam oſtendere nam ⁊ libertus eccleſie licet ſit in quaſi poſſeſſione libertatis ꝓbat manumiſſionem ſuam. xij. q. ij. c. lōginq̄tati. ⁊. c. ſe. Et h̄ ꝓbabat decre. de ap. perſonas in parte deciſa. vbi ꝺ hoc per launam ⁊ poſſidēs pro herede vel poſſeſſore cogitur probare titulum. C. de acquir. poſ. l. cogi. ad h̄ facit qꝺ no. de do. ⁊ contu. contingit in glo. vl. circa mediū. In contrariū videtur ar. xx. q.

ſine inſtitutione canonica obtin[eri]. [P]oſſeſſor ¶ Item.

i. qnem progenitores. ſ̄. ꝺ regular. vidua. ⁊ i predic. l. cogi ij. q. v. §. i. ⁊ pro hoc facit quod no. inno. de procur. ex inſinuatione. Et h. conſt. de ſſ̄p capl̄m in glo. v. §. Item. querit an executor v. ſi ſm h. Primā opinionem tenebant inel. ⁊ h. iſ. per iura predicta. Jo. ⁊ la. no. c. di. contra morem ꝙ clericus habens duo beneficia cogitur dicere titulum habenti aūt vnū ſolū ſufficiat poſſeſſionē oſtendere ar. ad hoc. ſ̄. e. li. de preſcripē. c. i. ⁊ de officē. orꝺ. e. li. c. ordinarij Dici poteſt primam partem veram cū epiſcopus ex ſuo officio volt videre inſtitutionem clerici hoc ꝓbatur de preben̄. dilecto vt ec. benefi. c. vno. Secūdam aūt alius agit forte dicens ſe ius habere in p̄bēda tūc actō qꝺ aſſeuerat. xc. vi. q. vl. actor et i preallegato. c. vno. vt ec. bene. ⁊. C. de ꝓbac. l. actor. et hoc ꝓbatur ex hijs que no. inno. ⁊ h. conſt. in p̄dictis glo. ⁊ poſti. ⁊ de hoc ꝺ ſymo. licet help. ſuper verbo officij ſui debitum.

male fidei vllo tempore non preſcribit. Item.

¶ Poſſeſſor male fidei. Pone caſum xxxiiij. q. ij. ſi virgo ſ̄. de preſcrip. c. vlti. hec regula ſm leges vera eſt i p̄ſcripe. x. vel. xx. annoꝝ. C. de preſcrip. lon. te. autē. male fidei in preſcripē. aūt xxx. vel xl. annoꝝ non requiritur bona fides xvi. q. iij. §. poteſt. ſ̄. de preſcrip. vigilanti. C. ꝺ preſcrip. xxx. vel xl. an. cum notiſſimi niſi velis dicere leges eſſe correctas per predic. decre. de preſcrip. c. vl. vbi de hoc ꝙ quidam abhorrent dicentes papam non poſſe tollē leges niſi quo ad ſuum forū. Alij vero dicūt papā indiſtincte quo ad vtrumq3 forum poſſe leges tollere ꝺ h. x. di. conſtitutiones de teſta. cū eſſes. In hijs autem tenens medium credo ꝙ papa vbi nō hꝫ tpalē iuriſdictionē non poſſit tollere legem quo ad foꝝ ciuile niſi in hijs in quibus vertitur periculum anie cum poteſtates diſtincte ſint. xcvi. di. cum ad verū. x. di. qm̄. vbi de hoc et qui ſi. ſint le. cum. ij. in hijs aūt in quibus periculum aīme vertitur quo ad vtrumq3 forum tollit legeꝫ probatur hoc de iudic. nouit. de preſcrip. c. vl. ꝺ ſeā. nup. c. pn̄l. ⁊ vl. ſ̄. e. li. de fo. cope. c. vl. de vſur. c. ij. de excep. c. ij. de ſen. ex. ꝺ cernimus nam in hijs leges ſacros canones imitari non ꝺ dignantur. ſ̄. de iudic. clerici in aut. vt nō luꝫ. contra na. coll. vi. in autē. vt cle. apud ꝓp. c. §. ſi vero eccleſiaſticum ex quibus ſatis poſſ̄ inferri idem de iure canonico circa hoc quod de iure ciuili. Sciendum eſt autem ꝙ ſm nos non ſoluꝫ ab initio ſed in qualibet parte preſcriptionis debet preſcribens etiam agnoſcere bonam fidem vt h̄ et i decre. i hijs autem in quibus etiam ſm leges requirebatur bona fides ſufficiebat ab initio bonam fidem agnouiſſe vt in predic. §. poteſt ⁊. l. cum notiſſimi ſi aūt queratur de eo qui conpleta preſcrip. incipit habere malam fidem an teneatur rem reſtituere. Dic vt no. xiiij. q. vi. c. i. ⁊. xxxiiij. q. ij. ſi virgo. ⁊. ſ̄. de p̄ſcrip. vigilanti. Non ſolum autem in preſcrip. requiritur bona fides vt h̄ ſed etiam titulus qui dat cauſam preſcribendi de hoc x. q. iij. quia xvi. q. iij. dilcō. de preſcrip. ſi diligenti. ar. ꝺ̄. e. ti. de quarta ⁊. c. ad aureſ. ⁊. c. vl. vbi non ſit mentio de titulo ſo. dic breuiter ꝙ ſi ius cōe vel preſumptio non eſt contra poſſeſſorem ſufficiat bona fides al̄ neceſſe eſt allegare titulum ⁊ probari niſi allegetur preſcriptio tanti temporis

cuius cõtrarij non ſit memoria.ſ.e.li.de preſcrip.c.i. Q uid
autem ſit preſcriptio vel vſucapio q̃ in eis requiratur quis
eorum effectus plene no.xvi.q.iij.in ſũma quomodo iterrũ;
patur.e.c.§.poteſt.ꝯ.B de preſcriptõibus et.ſ. de preſcrip.
c.illud.a. ¶ Fidei.multis modis ſumitur fides qꝫ dic vt
no.ſ.de fide catho. in
ſhe.ca.⁊ xxij.q.i.mõ
hic ſumitur ꝑ cõſciẽtia
ſic xxviij.q.i.§.ex hijs
de preſcriptõe.c.vl.b.¶
Nullo tempore potes
facere pactum ante ⁊
poſt ⁊ ſic habebis du
os intellect⁹.Prim⁹
eſt ꝙ nulla antiqua
dierum poſſeſſio ⁊c.ſ.de preſcrip.vigilanti.Secundus ꝙ
nullo tempore preſcriptiõis debet agnoſcere malam fidem
ſ.e.c.vl.c. ¶ Preſcribit.ſi ergo poſſidens ɔſcientiam hab;
rei aliene non preſcribit.ꝯ.xvi.q.iij.placuit vt quicũq.ſ.ꝺ
preſcrip.c.i.ſ pſcribit qui certus eſt rem non eſſe alienam.
So.illud ſpeciale in fauorem fidei catholice ſicut alia ut ij.
q.vij.ſi hereticis.ſ.e.li.de here.c.i.⁊.iiij.C.ꝺ epi.aud.l.ne
mo.cum ſi preterea ſatis videtur ſuam ɔſcientiam purgaſ;
ſe ⁊ bonam fidem agnoſcere qui veruꝫ dñm requiſiuit ar.
j.e.ſcienti cum ſuis cõtra.⁊ ſic auctoritate canonis excuſatur
ſic.ff.de noxa.l.⁊ generaliter vbi vſucapit qui ſcit ſeruum
alienum qui ſibi ab alio bone fidei poſſeſſore fuerat datus
pro noxa ex quo verus domi⁹ requiſitus noxam emendare
non vult. Item ꝯ.ſ.de iur.pa.cum.So.vt ibi ⁊ xvi.q.iij.
ſi ſacerdotes in.i.glo.vltra mediũ quod etiam videtur cõt
Si queratur quis dicatur bone fidei poſſeſſor ⁊ male dic vt
no.de preſcrip.ſi diligenti in glo.penl.

¶ Ine poſſeſſiõe. Hec regula ſumpta eſt ex lege.ff.e.
l.qui i ſeruitute eſt per quam etiam poteſt hic poni
caſus et per.c.xvi.q.iij.porro ⁊.ſ.de preſcrip.cauſam que ſ
uus cuꝫ ab alio poſſideatur non poſſidet vt i primo caſu he
reticus ⁊ paganus vt in ſecundo laicus ſpiritualia vt i tex
tu.Sciendum eſt autem ꝙ poſſeſſionũ alia iuris alia facti
alia iuris ⁊ facti ⁊ hec interdum hab; plurimũ iur.⁊ mini
mum facti interdum ecõtra quod proſequẽ vt no.ſ.de con;
ceſ.preben.cum nõis ⁊.C.de acqui.poſ.l.i.vt ergo currat p
ſcriptio debet quis poſſidere de facto ⁊ de iure de facto pla
num eſt quia qui non poſſidet non preſcribit ⁊ debet poſſi
dere ꝓprio nomine non alieno al' ille preſcriberet cui⁹ no;
mine poſſideret xvi.q.iij.cleri.de reſti.ſpol.cum veniſſet i ſi.
de pſcrip.ſi diligenti.ff.de acquir.poſ.ꝙ meo.debet ⁊ poſ
ſidere de iure quia ad preſcriptionẽ requiritur ciuilis poſſeſ
ſio.i.ꝙ talis ſit perſona in quam cadere poſſit hmõi poſſeſ;
ſio vt probatur per iura inducta i pñ.glo.ad hoc etiã xiiij.
q.i.in pñ.⁊ quod ibi no.⁊ de proba.c.ex litteris in ſi.ff.de
vſu ca.ſine poſſeſſione hoc dico quia laici de facto interdum
poſſident decimas ⁊ ſpiritualia ut no.bar.ꝟx.xiiij.q.i.i pñ.
in glo.magna in ſi.ad hoc.ſ.e.li.de reſti.ſpol.ad decimas
nam vt ibi patet aliud poſſidere aliud legittime poſſidere.
Et nota ꝙ hec poſſeſſio facti debet eſſe ɔtinua quia ſi interrũ
patur poſſeſſio interrupta eſt preſcriptio xvi.q.iij.§.poteſt
de preſcrip.illud.C.de preſcrip.xxx.vel.xl.an.cum notiſſimi
Si tamen fiat interruptio ciuiliter puta per litis ɔteſtatiõ
nem ſm canones videtur ꝙ amodo non currat pſcriptio ꝙ
preſumitur titubare ⁊ malam fidem habere.ſed leges que
de mala fide ñ curãt nouos xl.annos requirũt vt i predic.
§.poteſt ⁊ hoc no. Jo.xvi.q.iij.c. Et quod dicit regula de
poſſeſſione intelligas vel de quaſi poſſeſſione quia incorpo
ralia non poſſidentur ſed quaſi poſſidentur.ff.de vſuca.l.ſe
quitur §.ſi viam.ff.ꝺ
acquiren.poſ.l.iij.i
pñ.⁊ tamen preſcri
buntur.ſ.ꝺ ci poſ.cũ
eccleſia.e. ¶ Preſcrĩ
ptio nec vſucapiõ.ff.
ꝺ vſuca.l.iij.⁊.l.fine
f. ¶ Nõ procedit p
ſcriptio verbũ eſt iu
ris pariter cum actioneꝫ

¶ Eccatum nõ di
mittitur niſi re
ſtituatur ablatũ. Jo.

vel exceptiõnem ex tẽpe et ex ea acquiritur dominiũ etiam
directum ſm martinum. Jo.ꝯ.de hoc xvi.q.iij.§.poteſt circa
pñci. Vſucapio autem eſt acquiſitio dominij per ɔtinuatiõ
nem poſſeſſionis temporis lege diffiniti.ff.de vſuca.l.iij.ex
quibus ſatis patet ratio regule que ɔtrariũ patitur ꝺ lege
dicente ꝙ captus ab hoſtibus vſucapit.ff.de vſuca.l.iuſto.
§.vlti.⁊ tam nichil poſſidet cuꝫ ab alio poſſideatur.ff.ꝺ ac
quir.poſ.cuꝫ heredes.§.in hijs ſed lex intelligit ꝙ vſucapit
per aliũ quem habebat in poteſtate tempore quo captus fu
it vnde rediens poſtlimimo recuperat poteſtatem quam ei⁹
fictiõe videtur ɔtinuaſſe et ſic vſucapione dominiũ queſiuiſ
ſe ſꝫ ſi per ſe poſſidebat pdit poſſeſſioneꝫ et licet poſtlimio
redeat fictio poſtliminij non extenditur ad poſſeſſioneꝫ que
cõſiſtit in facto ⁊ ſic nec ad vſucapionem que ex poſſeſſiõe
procedit.ff.de capti.⁊ poſtl.re.in bello.§.facte.⁊ de vſuca.
l.ſi is qui ꝓ emptore vbi de hoc. Item opponitur ignorãs
poſſeſſionem non querit cũ animus ſit de ſubſtantialib⁹.C.
de acquir.poſ.licet.ff.de acqui.poſ.l.quemadmoduꝫ et tam
ignorãs preſcribit.ff.pro ſoluto.l.ij.§.celſus.So.ignorãs
per ſe poſſeſſionem non querit tam bene poteſt ignorans q̃
rere miniſterio filij vel ſerui quem habet in poteſtate ut i
contrario ⁊ ſic vſucapere vt ibi. Item opponit de dec.ſ.de
do.⁊ ɔtu.ɔtingit ibi enĩ preſcribit ãnaliter ille qui non poſ
ſidet ſed põt illud dici ſpeciale in odiũ illiuſ contumacis q̃
non permittit actorem ingredi in poſſeſſionẽ ſm decretũ iu
dicis cauſa rei ſeruande vel iã miſſũ expulit ne ſit melioris
cõditionis ɔtumax ꝙ obediens vt ibi nec debent ſtulti meli
oris ɔditionis eſſe ꝙ periti xvi.q.i.legi.ſ.e.li.de preben.cũ
qui beneficium.ff.qꝫ vi.aut clam.l.ſeruus vel aliter ibi lo;
quitur de quodam temporis lapſu quod habet aliquem cõ
ſtituere poſſeſſorem tantũ hic autem loquitur de quodam
temporis lapſu quod per preſcriptionem inducit dominiuꝫ
vt.ſ.dixi ⁊ ſic non ob.vel dic ꝙ canon fingit illum poſſide
re in odiũ illius ɔtumacis vt.ſ.dixi.ad hoc.ff.de bo.aucto.
in.poſ.l.ꝙuis ſepe ei iura fingũt ex cauſa quod nõ eſt.l.di.
ferrum.vbi de hoc de tranſlac.inter corporalia.C.de rei.vx
ac.l.vna.circa pñ.⁊ de hoc.ſ.de ſpon.is qui.

¶ Eccatuꝫ non dimittitur. Hic ponitur pro regula ver
bũ auguſtini quod habes xiiij.q.vi.c.i.⁊.ſ.de vſur.
cum tu.⁊ per hoc potes ponere caſũ per.l.ff.de vſuca.l.ſeqt
§.quod autem.Et nota ꝙ peccatum delictum et crimen ⁊ i
ter hec ſm auguſtinum hec eſt dr̃a quia peccatum eſt idem
ꝙ prauus actus.Delictum vero boni deſertio quaſi derelic
tum.Crimen vero eſt peccatuꝫ graue accuſatiõe ⁊ dãnatiõe

digniſſimum.xxxi.di.c.i.in fi. de hoc no.de.pe.di.i.ſi pecca-
tum. Quod autem dicitur in hac regula verũ intelligas ſi
illud ablatum reſtitui poteſt vt ĩ predictis caſibus ſi autem
reſtitui non poteſt reſtituetur eius extimacio eciam ſi res il
la caſu perierit ſine culpa ſua quia ipſo inſtanti fuit in mora
ad hoc.xvi.q.i.ſaĩne.

Peccati venia nõ datur niſi corre cto. Item.

ſ.e.d.cõmod.c.vno.C.
de furt.ſubtractõ. Si
aũt nec extimacionẽ
poteſt ſoluere quia e
uidenter eſt iops tũc
bene dimittitur pecca
tum remanet tamẽ ob
ligacõ et ſi poſtea ad
pinguiorem fortunaꝫ
perueniret teneretur ar.xxvi.q.vi.ſi quis.ſ.de ſolucõe ocaſ
dus.ff.de ceſſi.bo.l.is qui. Ffora tamẽ ꝙ inops qui debet ex
contractu ſufficit ſi bonis cedat.C.qui bo.cedere.poſ.l.vl. In
ops q̃ dꝫ ex maleficio caſtigatur verberib⁹ xii.q.ii.fraterni
tas quod ergo.ſ.dixi ꝙ tenetur ſi peruenerit ad piguiorẽ
fortunam verum dico ſi penas corporales paſſus non fuit al
ſecus vt no.B.ſm lau.de homic.ſicut dignũ ꝯ.eos i.iii.glo-
a. Reſtituatur quod dicit de reſtitucione intelligas niſi is
cui facienda eſt reſtitucio liberaliter remitteret quia ſatiſfac
tum intelligitur qualitercũqꝫ ſatiſfaciat.ff.qui mo.pig.vel
ypo.ſol.l. Item liberatur in pri.ff.de acuſa.ſi rem.ꝯ.ſatiſfa
ctum licet ꝓprie verbis inherendo aliud ſit reſtituere aliud re
mittere.ff.de v.ſig.ſi cum pretor.et.l.pluſ eſt et.l.reſtituere
Et quod dico de remiſſione verũ intelligo niſi in caſibus vbi
remiſſio non liberat ut.ſ.de ſym.c.ſi.c.ſtatutũ.ꝯ.ſiquidem et
ſ.de cenſi.exigit in fi. Reſtitucio autẽ iſta facienda eſt ei a
quo fuit extortum vel eius heredibus ſi extant xviii.di.quo
niam de vſur.cũ tu.C.de ſol.inuito. Cui⁹ autẽ expenſis mit
ti debeant ad eos ſi ſint remoti no.iii.q.i.ꝯ.hꝫ notandum et
in predic.decr.cum tu.et tene quod ibi no.oſti.hiiſ autẽ nõ
extantibus ſoluetur pauperibus vt ibi et eis extantib⁹ pau
peribus ſoluens non liberatur quia enus nõ remittitur zc.
xiiii.q.v.forte de uſur.caꝫ te.ff.de oſti.pe.ꝯ.ſi vero et expſ
ſum eſt de homicid.ſicut dignum ꝯ.eos. Et quod.ſ.dixi reſ
tituendum ei a quo fuit extortũ intellige ſi fieri poteſt ſi ve
ro neſcitur a quo pone caſum de iudeis.c.cũ ſit.pauperibus
erogabitur prouidencia epi vt ibi. Item dico id verum cuꝫ
turpitudo verſatur ex parte recipientiſ tãtũ ſi vero ex parte
vtriuſqꝫ et transfertur dominiũ nec repeticõ cõpetit nec reſti
tuetur danti ſed pauperib⁹ erogabitur xiiii.q.v.non ſane
vel eccleſie ſi ibi facta eſt iniuria.ſ.de ſimo.de hoc ar.q̃.ſ.e.
ti.veniens.ſo.vt.no.in predic.decre.de hoc.i.q.iii.ſi quiſ da
tor. De hoc pone ꝙ ſi ſupereſt ille a quo extorſi excõicatus
tamẽ eſt nunquid debeo ei reſtituere ſuper hoc vide qd no.
xv.q.vi.nos ſanctorũ et.ſ.de here.c.vl.ſatis poſſz dici cõponẽ
dum in eden.ſacrã.ar.C.de iur.emphi.l.ii.h. Ablatuꝫ
Pone nichil abſtuli ſed iniuſte dãnũ dedi exquo nichil ad
me peruenit. Item teneor eciã dãnum paſſo al non remitti
tur peccatũ xii.q.ii.ſi quis de clericis de iur.et dã.da.c.i.ff.
de eiec.et.ef.l.vl.tenetur eciam heres meus licet ad me vel
ad ipſum nichil peruenerit ex maleficio ſm canones qd dic
vt no.xii.q.ii.epus qui filios de ſepul.c.vl.ſm leges cõtra.
C.ex delic.dẽfun.in quam.he.cõ.l.vna. Hec regula ſic expo
ſita non patitur inſtanciam et adde quod dicam.ĩ.c.xxi.

Peccati venia Colligitur h regula ex.c.xxiiii.q.ii.lega
tur.ſ.e.li.de ſcima.c.vno.C.de here manicheoſ per que
pones caſum. Ad hui⁹ autem regule euidenciaꝫ ſcire debes
ꝙ peccator non ſolum delinquit in deum ſed eciam in eccle
ſiam per contricionem autem que contricio virtus vocatur delet

Nemo poteſt ad impoſſibile obligari. Item.

peccatum quo ad de-
um et per pñiam ſuſ
ceptam a ſacerdote o
ſtenditur deletum q̃
ad eccleſiam de hoc de
pe.di.i.per totũ.licet
tamen per contricionem
deletum ſit quo ad de
um tamen adhuc de
crimine accuſari poteſt
xxxiii.q.ii.admonere vbi de hoc et de accuſa.de hiis ad hoc
ff.de edil.edic.l.quid ſit fugitiuus ſi ergo ſemel cõteritur et
penitet vlterius non cogetur penitere ſi in iudicio accuſatus
abſoluitur vlterius non poterit accuſari niſi in caſibus no.
ii.q.v.habet hoc ꝓpriũ et in predic.c.de hiis remiſſioneſ er
go que fiũt ab eccleſia conferentibus ad hoſpitale pontes
vel alia pia loca non proſunt niſi correctis de quibus dic vt
plene no.de pe.et re.ꝙ autem. Signatur cõtrariũ ad hanc
regulam iiii.di.deniqꝫ.ibi ei dat venia non correcto ſed ibi
exponitur venia.i.impunitas loquitur ergo hec regula de
venia culpe non pene quod patet dum dicit peccati venia ꝓ
pter ſcandalum eciã vitandum interdum relinquũtur pecca
ta impunita.l.di.vt cõſtitueretur xxiii.q.iiii.quidam cũ ſi.ꝓ
quolibꝫ igitur mortali debetur duplex pena eterna et tem-
poralis de pe.di.i.ſi peccatum dauid venia temporalis iterũ
in hac vita datur non correcto ex cauſa et ſic loquitur cõtẽ
rui interduꝫ ſine cauſa xvii.q.i.ſi quã eterna autem non et
hoc dicit hec regula. Item q̃.de pe.et re.ꝙ quidam et.c.offi
cii.vbi datur pñia non correcto. ſed dic ꝙ licet ibi impona
tur penitencia non tamẽ datur remiſſio et ideo pñia illa in-
utilis dicitur quo ad vitam eternam de pe.di.iii.ad ſi.et di.
v.falſas.merito autẽ datur peccati venia correcto quia cor-
rectionem neceſſario habet dolor peccati precedere.nam vt
dicit auguſtinus in canone quomodo gaudebis te fore cor
rectum niſi primo te doleas fuiſſe peruerſum xxiii.q.vii.c.vl.
Correctus autem vlterius peccator dicendus non eſt.l.di.
ferrum.xxxii.q.i.apud miſericordem.

Nemo põt. Hec regula ſumpta ẽ ex.l.ff.e.ti.l.impoſſibili
um. Scire debes ꝙ impoſſibilitas ꝓprie triplex ẽ iur
et facti et nature. De prima pone caſuꝫ liiii.di.alberti.de pac.
c.vl.ff.de v.ob.l.inter ſtipulantem.ꝯ.ſacrã.ſtipulacõ eciã rei
ſacre.vel liberi hominis non tenet vt ibi. De ſecunda ibidem
et.ff.de v.obli.l.generaliter et.l.ſe.non eciã tenet promiſſio
ſi id promitto quod impoſſibile ẽ de facto vt montes alpi
um vltra mare deferre.ff.de ſta.li.l.cum heredeſ.ꝯ.i. Item ſi
dare promitto ꝙ natura dari eſt impoſſibile vt ſoleꝫ lunã
et ſtellas vel facere quod natura impoſſibile eſt fieri vt ce
lum aſcendere vel digito tãgere.ff.de v.obli.l.ſi ſtipuler.
i.et.iii.ſſ.en. Hui⁹ autẽ regule racõ ſatis patet ꝙ omnis ob
ligacio aut in dando aut in faciendo cõſiſtit.ff.de v.ob.l.ii.in
pri.ſed quod non eſt nec eſſe poteſt dari vel fieri nõ poteſt
ergo ibi cõſtitui nequid obligacio. Item obligacio actioneꝫ
parit.ff.de procur.licet.ꝯ.ea ſed quod nõ eſt nec eſſe poteſt
obligacionem parere non poteſt et ſic nec actionem. Item

actio eſt ius perſequendi in iudicio quod nobis debetur inſti·de·act·ij·§ſe·debere autem eſt de alio habere ſed qđ non eſt nec eſſe poteſt de alio haberi nō poteſt ergo ibi non eſt actio ⁊ ſic nec obligatio·Nota tamen ꝙ hec regula locū habet in matrimonio et vltimis voluntatibꝰ ⁊ ſingulis cōtractibuſ in ſententijs et p̄ceptis·ff·que ſen·ſi·ap·re·l·vl·i·⁊·iij·§ſe·n·in ꝯfeſſionibus·ff·de int·act·l·ꝯfeſſionibuſ ⁊ ad·l·acqͥl·l·inde neratius·§·vl·et no·ſ·de ꝯfeſ·c·vlti·Item in legibus ⁊ ꝯſtitutionibus que debent eſſe poſſibiles·iiij·di·erit·Eſt tamē in hoc dūa ꝙ impoſſibilis ꝯditio appoſita in ꝯtractū viciat ꝯtractum vt in preallе·legibus ⁊·ff·de acti·⁊ ob·l·nō ſolum ⁊ inſti·de inutili·§·impoſſibilis·In teſtamentis tamen ⁊ matrimōio ob ipſoꝝ fauorem habetur pro non adiec·de ꝯditio ap·c·vlti·vbi de hoc ⁊·C·de inſtit·⁊ ſubſti·l·reprehēdēda·Et quod dic̄ hec regula de impoſſibili intelligas etiam ꝟ de turpi et de hoc dicam·j·c·non eſt obligatoriū ⁊·c·maliſ·c·¶ Obligari etiam iuramento quia temerariū eſt xxij·q·iiij·per totum ⁊·ſ·de iuſiur·ſicut ⁊·ſ·d ap·q·nec obligat eē naturaliter vnde dicit lex·ff·e·ti·impoſſibilium nulla eſt obligatiō vniuerſale igitur negatiuū omēm obligationem denegat nec admittitur ſtipulatio pene promiſſe·ff·de v·ob·l·ſi homo mortuus·Nota ergo ꝙ ſi bononie ꝯſtitutus promittaꝫ centum hodie rome tibi daturum quia impoſſibile eſt promiſſum non naſcitur obligatiō vt ꝟ ⁊ eſt expreſſum inſti·d v·obli·§·loca preterꝙ in caſu·ff·de v·ob·l·vl·§·ſi inter eos ſcꝫ quando ſtipulator ⁊ promiſſor bono·conſtituti notificarāt diſpenſatoribus ſuis rome ꝯſtitutis ſtipulatiōꝫ eo die fore futuram mandans promiſſor ſuo diſpenſatori vt ſolueret et ſtipulatori ſuo ut reciperet ea die ar·ğ·ſ·de dolo ⁊ ꝯtumatia dilecti·ff·d arbi·celſus·ff·man·l·ſi mandato·ij·§·paulꝰ rn̄dit dic·Ꝭo·ibi eſt vnum mandatum duo poſſibilia ꝯtinens ⁊ ideo ad vtrumqꝫ obligatur ⁊ ſi deficiat primum tenetur ad ſcdm ꝟ autem eſt vna obligatio tantū ⁊ tota impoſſibilis vel ad minꝰ primum impoſſibile exquo ſequitur ſm p̄·ꝯtractus ſūt voluntarij·C·de ac·⁊ ob·l·ſicut iudiciū autem redditur in inuitum·ff·de v·ob·inter ſtipulantē·§·i·et ob hoc etiam notauerunt gof·⁊ oſti·in dicta decre·cūꝫ dilecti·ꝙ ſi iudex citet aliquem eo die quo impoſſibile ē eū cōparere ꝙ non eſt omnio inutile mandatū imo licet non teneatur ꝯparere i die ꝓpter impoſſibilitatem tamē tenet conparere poſt diem ⁊ poteſt eſſe huiꝰ ratio quia principale ē ibi ꝙ veniat acceſſoriū ꝙ veniat tali die ⁊ principale nō viciatur per acceſſoriū ſed potius econtra·vt dicam·j·c·acceſſorium

Priuilegium perſonale perſonam ſequitur et extinguitur cum perſona

Priuilegiū perſonale·Hec regula ſūpta ē ex lege·ff·e·l·priuilegia quedam ⁊·l·in omnibus cauſis pone caſum vij·q·i·petiſti de auctoritate ⁊ vſu pal·c·ij·C·de leg·leges in ſi·ad idem·ff·de ꝯſti·pri·l·i·in ſi·ff·d cen·l·⁊ item·in ſi·⁊·ff·ſo·ma·l·maritus·⁊·l·ſe·vbi heres mariti extraneus ꝯdemnatur in ſolidum non habita ratiōe ne egeat cum maritus ꝯdēnaretur inquantuꝫ facere poteſt habita ratione ne egeat·Item in perſonali priuilegio quod datur patri·patrono ⁊ militi vt ꝯdēnetur inquantum facere poſſunt quod cum perſona extinguitur·ff·de re·iur·l·ſūt qui in id ⁊·l·patronꝰ ⁊·l·item miles·Et nota ꝙ dicit priuilegium ꝙ ius cōe ad vnam perſonam directum ad oīs extenditur lxi·di·miramur·de re iudi·in cauſis·ff·de iure·⁊ fac·igno·l·regula·§·vl·⁊ idem in ſ̄ſe p̄tis directis ad perſonas quia cuꝫ perſōis extinguūtur·ſ·d of·del·qm̄ ſic ⁊ pacta perſonalia perſonas nō traſgrediuntur·ſ·de tranſac·d cetero ⁊·c·venie̅s·ff·de pacti·iuriſgentiuꝫ·§·pactorū et ꝯpromiſſum non extenditur ad heredeſ niſi de ipſis caueatur·ſ·de ar·c·vl·Et intelligitur hec regula de priuilegio perſonali·i·perſone ꝯceſſo·Idem ſi eſſꝫ perſonale ex pārte ꝯcedentis vt·ſ·c·li·de ſ̄ſe·p·ſi gratioſe·Priuilegiorū ergo aliud perſonale aliud reale vt·ſ·de p̄ſūpc·mandata ſi autem ſimpliciter ꝯcedantur an dicantur perſonalia an realia dic vt no·xxv·q·ij·in ſūma·xvi·q·i·poſſeſſiones ⁊·ſ de inſti·cum veniſſent·Et quod dicitur ꝟ ꝙ priuilegium perſonale extinguitur cum perſona intelligas ideꝫ in reali vt·ſ·extincta re extinguatur p̄uilegiū xvi·q·vij·⁊ ꝟ diximus de v·ſig·abbate i ſi ff·qū di·vſu·ce·l·vſufructu·qđ dic verum qū ipſe reſ vel loca puta eccleſia ciuitas vel loca alia ſacra vel ꝓphana deſtruūtur ſuperioris auctoritate ſm Io·⁊ lau·qui hoc no·in predic·c·⁊ ꝟ diximus ad ꝟ de cōſe·di·i·placuit d no·opis nunc·c·ij·⁊ in predic·l·vſufru·non ergo vlterius vocandus erit aliquis clericus illius eccleſie vel municeps illius loci ſi autem deſtruatur ab hoſtibus retinet omīa ſua priuilegia ⁊ remanēt ibi clerici vij·q·i·paſtoralis·xix·q·iij·qui ſemel·Idem ſi auctoritate ſuperioris transferatur ad aliū locum vel alij vniatur xvi·q·i·⁊ ipſis ⁊·c·ſe·de reli·do·quia monaſteriū·ff·d ꝯtrahen·emp·l·ede·ſm inno·c·qui ad hoc bene no·ſ·de de no·ope·nunc·c·ij·⁊ licet ꝟ dicatur priuilegiū tunc extingui cū extinguitur perſona interdum etiam ante extinguitur vt cum abutitur priuilegio quia tunc meretur extingui xi·q·iij·priuilegium et in caſibus ibi no·⁊ xxij·di·c·renouātes ⁊ d ꝯſti·cū acceſſiſſent et de priuile·accedentibus ⁊ de deci·ſuggeſtum·Ad hoc autem quod dicitur hic ꝙ priuilegiū ſequitur perſonaꝫ cōtradicit·ſ·de vſupal·ex tuaꝝ·Ꝭo·priuilegiū indeterminate ꝯceſſum perſonam ſequitur preciſe vt ꝟ priuilegiū autēꝫ vſupallij ꝯceditur cum determinatione loci ⁊ temporis ⁊ ideo extra locum perſona non ſequitur tenor enī priuilegiorū attendēduſ eſt ⁊ ſeruanduſ·ſ·de priuil·porro ⁊·c·recepiꝰ vl dic vt·j·dici·Contra d priuil·antiqua·xxi·di·denıqꝫ·ff·de of·proconſu·l·vl·vbi preſente maiore minor non vtitur priuilegio·Ꝭo ſpeciale eſt ob ſuperioris reuerentiaꝫ ⁊ dic vt ſ·vel dic ꝙ ſequitur perſonam ſemp habitu·licet non actu ſic eſt vbi ad tempus ſuſpēditur iuriſdictio lxxxi·di·ſi quis vel ob reuerentiā ſupioris·ſ·de of·lega volenteſ vel ob certam cauſam·C·de cur·fur·l·pnl·§·i·de ꝟ dici·j·c·ꝙ alicui·

Semel malus ſemper preſumitur eſſe malus·

Semel malus·Pone caſum in ſemel periuro xxij·q·v·paruulū in ſemel ꝯtumace·ſ·de preſump·ſcribā·in ſemel calumpniāte·ff·de adi·l·ij·ad hoc xxv·di·c·vl·ſ·d elec·ſuper eo·ff·de decur·l·eos·Hic ergo preſumitur eum qui ſemel malus ſuit ſemp maluꝫ eſſe ⁊ poteſt hoc dici p̄ſumptiō

hoīs ꝙ ꝗ hominẽ ſic preſumitur poteſt ⁊ dicī preſumpcō facti quia ex ſemel facto ſic preſumitur pōt ⁊ dicī preſūpcio iuris quia ius ſic preſumit ex facto vt hic vides. ⁊ in iuribꝰ ſ. ſignatis de quibus diuerſis preſumpcionibus proſequere vt no. per. Jo. i. di. ferrum. ⁊ liiij. di. fraternitatem per. h. de ſpon. in qui per accur.

Ratũ quis hẽre ñ põt qd ipĩꝰ noie non e geſtum. Item.

ff. ꝙ me. ca. l. nō eſt ve riſimile h ergo vides ꝙ preſumitur ex pre terito ĉca pñs et futu rum interdum preſu mitur ex preſenti circa preteritum interdum circa pñs interdū cir ca futurũ qd pſequere vt no xliiij. di. multiſ. xxxiiij. q. i. cum per bellicā de preſūpt. ſcribā. in predic. c. is qui. ſ. Licet autem vt. ſ. dixi hic poſſ dici preſumpcio iuris non eſt iuris ⁊ de iure admittit eñ pro bacionem in contrariū ⁊ probato ꝙ penituerit vlterius malꝰ non dicetur. l. di. ferrū de coſe. di. iiij. c. ij. de ſſ. p. cam te. de teſti teſtimoniū. ff. de edil. edic. ꝙ ita ſaluo eo quod dicitur ſ. de hẽe. ad abolendam. ſ. illos ꝗ. ſ. e. li. c. ti. ſuper eo. Nota igitur ꝙ qui ſemel fuit bonus ſemp preſumitur bonus lxi. di. miramur. ⁊. ſ. de preſump. mandata ⁊ prima facie quis preſumitur bonus xi. q. iij. cū in cūctis de preſump. dudum. ff. de l. ij. cū pater. ſ. rogo qui autē ſemel malus ſemper preſumitur malus vt h ⁊. ff. de re mili. non oēs ⁊ ſ. a bar baris. C. de ſuſcep. ⁊ archa. l. ſi aliquid ⁊ procedit hec pre ſumpcō tū ex preſumpcōe ēt natura corrupta tū quia humana natura prona eſt ad delicta xij. q. i. omis etas in aut. d mo nach. ſ. ſi vero hijs coll. i. Idem in ſimili quilibet preſumit pauper quia nudus natus xlvij. di. ſicut hij. C. d probac. l. ex perſona. ff. de magiſtra. due. l. i. ſ. ſi magiſtratus vbi tam probatur ſemel eſſe ſoluendo adhuc idem preſumitur ⁊ ſic intelligitur lex. ff. de ſpuile. cre. l. ſi creditores in fi. Queritur autē quare quis preſumatur virtutibus plenus ⁊ non di uicijs vide per h. ⁊ oſti. d ſeru. c. vno. Et nota ꝙ h pſump cio interdum tranſit ad filios quia qui patrem incontinen tem habuit incōtinens preſumitur ⁊ ob hoc illegitimus ñ promouetur. lvi. di. per totum ⁊ metuitur crimen parentis in filio xvi. q. i. ſi quis cum ad hoc. ſ. e. li. de hẽe. ſtatutum d ſciſma. c. i. ad hoc. ff. de edil. edic. ꝗ ſi nolit al ſi ſeruus. ſ. q

Ratum quis. Pone caſum ix. q. ij. c. i. ſ. e. l. mādapla. li. d ſen. ex. cum quis ij. ſſen. ff. de neg. ge. ſi. pupilli. ſ. ſed ſi ego vbi ſi liber homo geſſit negociū filij vel ſeruꝰ pe culiare tantum contemplacione ipſiꝰ ratihabicio ſequēs pñs vel domini nil operatur quia per ratihabicionē non tenetur vltra id ad quod prius tenebatur ſcilicet ad quantitatē pe culij. Contradicit ad hanc regulam ix. q. ij. lugdunēſ. xvi. q. i. c. vi. ſ. de elec. ꝙ ſicut de hijs q̄ ſi. a prela. cum nos de cu r. pa. cura. In hijs iuribus habet quis ratū quod ſuo noie non eſt geſtum. Sol. dixerūt quidam ꝙ ſm canones poterat ratū hẽre qd meo nomine non eſt geſtum per iura predicta vt no. de teſti. ſpo. cum ad ſedem in glo. penl. ſed hec ſolucō extirpatur per hanc regulam. Alij. dixerūt hoc fallere i ſpi ritualibus in quibus ratum habeo ꝙ meo nomie non ē geſ tum per iura predicta ⁊ h no. in predic. decre. ꝙ ſicut i glo ſe patet. Vel dic ꝙ in. c. lugdūſ. fuit ordinacio facta noie proprij epi ⁊ ſpes in eo poſita ꝙ ratū haberet vt ibi no. Vel dic ꝙ ordinacio facta a non ꝓprio epo tenet ſcilicet q̄ ad ordinem licet non quo ad execucionem. ſ. de tempo. ord. ꝙ tranſlacōnem. ſ. e. li. c. ti. c. i. ⁊ ij. ibi igitur epus ꝓprius non ratificauit collacionem ordinis quo ad ordinem quia ñ erat neceſſe ſed execucionem illi diſpenſatiue contulit quā ñ habebat. Alia cauſa iura nō ꝓprie loquū tur de ratihabicōe ſ de quodam nouo conſē ſu que ſunt valde diuꝰ ſa et ſup hoc vide qd dicam. j. e. non firmat

Ratihabicōm re trotrahi ⁊ manda to ñ e dubiū cōpari. jd

Item contra. C. ad ma cedum. l. vlti. vbi ra tum hꝫ pater contractū filij ſuo nomie nō geſtum. Sol. dupliciter poteſt eſſe geſtū meo noie vo aliter vt. ſ. e. li. d ſen. ex. cū quis et realiter ad mei preiudicium ut quādo filius meus mutuū contrahit ſine mei aſſenſu ſit in mei ꝑiudiciū. ff. ad mace. l. i. et hoc poſſū ratum habere quia quod ius ibi reprobat per diſſenſū ap probat per cōſenſum. An autem vnus iudex poſſit ratam ha bere ſniam latam per alium. Dic vt no. ix. q. ij. c. i. de hijs que fi. a prela. cū nos de offi. del. prudenciam in glo. ij. in fi. et per bar. bx. in qōne veneriali q̄ incipit epus mutiñ. De materia huiꝰ regule adde quod dicam. j. c. px.

Ratihabicionem. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. ti. l. h iure. ſ. deicat. ⁊. l. ſemp qui. ſ. i. Pone caſū in iudicijs ij. q. vi. non ſolent. ſ. e. li. de iuſiur. c. vl. ff. de iudic. licet in maleficijs. ſ. e. li. de ſen. ex. cū quis. i. ſſen. in contractibus. C. ad mace. l. vl. Et habet locum hec regula in caſu. ſ. c. px. ſcilicet quando meo nomie geſtum eſt quia tūc ratum habere poſ ſum ⁊ ratihabicio retrotrahitur ⁊ mādato cōpabit. Vnū nota ꝙ ſi infra certum tempus teneor aliquid facere ⁊ aliꝰ id fecit nomie meo infra id tempus quo id facere debebam debeo illud ratū habere al ratihabicō nō prodeſſet. ij. q. vi. nō ſolent ibi ꝙ mox reus ratū haberet. ff. rem ra. ha. l. pñl. imputatur eñ tūc culpa tacite renūciacionis. Ar. g. ſ. e. li. d ꝓb. ſi tibi. j. Hec regl'a fallit i caſu. ff. d hijs. q̄ no. infa. l. qd ergo in pri. non eñ notatur infamia pater q̄ nō iuſſit filij cō ſtare cū muliere q̄ erat infra tempus luctus licet poſtea cōſen ſerit vel ratum habuerit racō quia ibi ſpectatur iniciū vt ibi vel eſt racō quia licet ratihabicio equipetur mandato ut h non tamen iuſſui vt ibi iuſſus eñ neceſſitatem imponit mā datum non vt no. ex. l. ff. ꝙ iuſſu. l. i. ſ. ſi ego quero ⁊. ff. ꝙ cum eo. l. i. ⁊. l. ſi mandator. nec cōpatur mandato q̄ ad ſpe ciem accionis quia dat accio d neg. g. ff. neg. g. ſi pupilli. ſ. ait pretor. vbi mandato datur accio mandati. ff. de ꝓcu. l. licet. ſ. ea obligacio cōpatur autem quo ad effectum et ideo non dixit ꝙ ratihabicio ſit mandatum ſed ꝙ mādato cōpa tur. Item fallit in caſu. ff. d of. ꝓcu. ⁊ leg. l. obſeruare in fi. procōſu. eñ dando legatum antēꝗ ingrediatur ꝓuinciam nil agit ſi autem poſtꝗ ingreſſus eſt dacionem illam ratā habuit valꝫ ñ tū retrotrahitur ad totum tempus ſed ad id tantum qñ ingreſſus eſt ꝓuinciam vt ibi racio quia ratiha bicō operari non poteſt niſi ꝙ poſſ mādatum expreſſum Item fallit. ff. de acqui. hẽe. q̄ michi bona. ſ. iuſſum vbi rati habicio tutoris quia in adeunda hereditate mandato nō cō paratur ⁊ eſſet idem inuenire in omibus in quibus deſidera retur iniciū ⁊ ſic non eſt contra xvi. q. iij. ſ. poteſt. ff. c. quod

ab inicio ex.j.c.non firmatur ⁊ ibi dicam ⁊ de hoc p h.ſ.d
pac.c.ij ⁊ per gof.ſ.qui ma.ac.poſ.inſup. Item fallit i ca
ſu.ſ.de ſſe p.nonulli.vbi de h ⁊.c.ex parte decani.in fi.vbi
non valet ſſe ptum impetratū ſine mandato ſicz ille cui⁹ no
mine impetratum eſt poſtea ratū habeat ⁊ hoc facit ius ac
quiſitum illi ↄtra quē
facta eſt ipetracio qd
auelli ab ipſo inuito
non poteſt ad h.ſ.e.
ti.de elec.ab eo qui ↄ
tra et eſt ſi huic regu
le i eo quod dicit ꝙ
ratihabicō retrotrahi
tur quod dicit lex ꝙ
appellans cōdēnatus
de furto ſi non proſequitur appellacionē retro notatur in
famia videtur enī ratam habere ſniam.ff. de hijs q̄ no.ifa.
l.furti. Olim dubitabatur an idem in excōicacione poſt ap
lata ſed dic vt.ſ.e.li.de ſen.ex.licet. Et ſcire debes ꝙ ſi faci
ens ↄdēnatus eſt ⁊ ſatiſfecit ſnie non agitur amplius ↄtra
ratumhabentem ad intereſſe ſed ad penam bene.ff. de vi.et
vi.arma.l.i.§.quociens.ff.de admi.tu.l.tres tutores.ff.de

Cum ſūt parciū iura obſcura re ō fauēduz ē poci⁹ ꝙ̄ ac

Cum ſunt parcium. Hec re iuriſdi.o.iudi.l.adeo.
gula ſūpta eſt ex.l.ff.e.ti.l.fauorabiliores. Pone ca
ſū.iij.q.ix.iudicans.ſ.e.de fi.inſtru.inter dilectos.ff.de acti
et obligacōne africanus. Hec regula vera eſt niſi actor fo
ueat fauorabilem cauſaz puta matrimonij libertatis teſta
menti vel dotis tūc enī fallit regula quia fauendum eſt ac
tori xxxiij.q.i.ſi quis acceperit.ſ.de pbac.ex litteris.ff.de
manumiſ.l.ampli. Et habet h regula locum non ſolum i
ſnia ferenda vt.ſ.ſed eciam in ſnia iam lata puta a duo
bus ordinarijs vno abſoluente ⁊ altero ↄdēnante tenet ei
ſentencia pro reo lata niſi in ſupradictis caſibus.ſ.de re.iu
di.c.vl.ff.de re.iud.inter pares. Et nota ꝙ dicit obſcura
ſi enī certum eſſet reum eſſe obnoxiū puniretur quia culpa
eſt relaxare vindictam xxviij.di.quia ſunt et hoc dico cum
eſt certum iudici vt iudici ſecus ſi vt deo de offi.ord.ſi ſac
dos vel vt homini iij.q.vij.iudicet ⁊ de of.del.paſtoral.§.
quia vero ſi certum eſt eum non eſſe obnoxium abſoluit id
ſi dubiū ut h vides ſancti⁹ ē ei nocētē abſoluē ꝙ̄ inocētē ↄdē
nare.ff.de peis abſētē ⁊ ſic i re dubia ferēda ſnia ↄtra.xi.
q.iij.graue de ſpon.de muliere ad h.C.de tranſac.vt ſſe n.
ſed h non ē dubium imo certum quia ex quo actor non pro
bauit clare reus debz abſolui vi.q.vl.actor vt ce.benefi.vt
nrm.C.d pbac.actor ſic no.h.de ſpon.iuuenis et vide ꝙ de
triplici ābiguitate no.xxxiij.di.c.vl.c. Reo.ſic dicto a re.
que petitur vel ſuper qua impetitur.ſ.de v.ſigfi.forus.d.
Actori q̄.ff.de iudic.l.ſi quis intencione vbi ambiguaz
oracionem actoris in ſui vtilitatē interpretamur. So.illud
in principio litis in quo fauetur actori hic in fine in quo fa
uetur reo quod dic vt no. de reſti.ſpoſ.cū ad ſedem i glo.
ij.in fi. In ſūma igitur nota ꝙ i obſcuris poci⁹ fauetur reo
ꝙ̄ actori niſi fauor cauſe aliud inducat vt.ſ.dixi. hinc ē ꝙ
cuz ſemi plene pbauit actor ⁊ talis eſt cauſa in qua nō eſt
deferendum iuramentū puta criminalis vel famoſa vel ar
dua.C.de pbac.ſciant cūcti.C.de dolo dolum.et.C.ꝙ met⁹
ca.l.metum abſoluitur re⁹. Si autem talis eſt cauſa i qua
ſit deferendum deferri debz reo niſi ex circumſtancijs perſo
narum et cauſe videatur iudici illud deferendum actori de

uſur.c.vl.nec intelligas hanc regulam in obſcuris pro
bacionibus inductis a reo quia illas interpretamur contra
eum de probac.licet quod dic ut dicam.j.e.ↄtra eum.
In iudicijs. Pone caſum iij.q.ix.neceſſe.ſ.de iudic.
nouit.et.ſ.e.li.de ſſe ptīe.ſtatutū.§.inſuper et §.ſe.ff.
de arb.ſi cum dies.§.ſi
arbiter aliorꝫ enīz ho
nores alijs nō debent
eſſe occaſio nocendi.
C.de ſta.et imagi.l.vl.
ad h xi.q.iij.ſi q̄s ve
ro. Signantur cōtra
ria ad hanc regulam
xl.di.c.i.xlv.di.cum
beat⁹.xcvij.di.nobiliſ

In iudicijs n̄ eſt rei. Id ē accepcio pſonarum habenda. Idem.

ſim⁹.xxxiiij.q.i.q̄ ꝙ pac.ſ.d offi.del.ſanc.ij.ſ.e.li.d of del.
c.ij.⁊ de ſen.ex.ꝙ piculoſū.ff.de peis q̄ facta.C.d mō.mute.
eos i fi.⁊.ſ.d ſimo p tuas.j.vbi de h. So.in peis deferur
dignitati pſone vt ibi ⁊ d h de trāſac.c.vl. Ar.ꝙ.ſ.d uſur.
cuz quidā dic vt ibi. Idē in ſedendo ⁊ aſſurgendo xciij.di.
non oportet ⁊ no.iij.q.ix.c.vl. In iudicijs aūt vel ſnia nō
eſt habenda perſonarum accepcio vt h in eis enī equalitaſ
eſt ſeruanda.C.de prox.ſacro.ſcri.l.in ſacris. Idem in pnie
exhibicione xxvi.q.vij.ſacerdos in pn. In fide criſti ſuſcipiē
da de ↄſe.di.iiij.nec quenꝙ. Et in alijs ſacramentis de ↄui
g.ſer.c.i.⁊ in pauperum recepcōne cum ſufficere poſſumuſ
xlij.di.quieſcamus ⁊ in alijs operibus pietatis xvi.q.i.ſi
cupis hoc ergo quod dicit in iudicijs ſoluit contraria. Et
nota ꝙ iudicium interdum ponitur pro eo quod precedit
ſniam vt h ⁊.ij.q.i.ſicut ſine iudicio ⁊ c.in primis. Inter
dum pro cōdemnacione de ↄſe.di.ij.timorem. Interdum p
diſcrecione.iij.q.vij.§.tria. Interdum pro vltima volunta
te.ſ.e.li.de ſepul.c.penſ. Et nota ꝙ licet iudex vti non de
beat in iudicijs accepcione perſonarum vt h ⁊ in cōcor.tn̄
vtile ē i arbitrarijs iudicē graciosum habere.ſ.de of.del.
cōſuluit ⁊ facit d accuſac.nulli.⁊ qd ibi no.caueat tamē iu
dex ne in faciendo gracia incurrat penam ↄſtitucionis de re
iudi.cum eterni.ſ.e.li.

Ignorancia facti. Pone caſum in ignorancia facti in
ordinato ignoranter a ſimoniaco.i.q.i.ſi qui a ſimoni
acis. In eo qui ignorabat beneficiuz reſeruatum per papā
vel alij.collatum.ſ.e.li.de pben.ſi beneficia ſite.e.li.d ſſe p.
gracia. In eo qui locat militi credens eum paganū.ff.loca
ti.l.ſi ignorans non enī diſciplinam ↄtempſit qui militem
ignorauit vt ibi. In ignorācia iuris pone caſum.i.q.iiij.§.
notandum in fi.ſ.e.li.de preben.eum qui ibi ſtultus ⁊c.C.
de iur.⁊ fac.ig.l.ij.⁊.l.cū quis. Hec regula n̄ indiget glo.
cum eius materia pleniſſime habeatur.i.q.iiij.§.notandum
in textu ⁊ glo.xxxviij.di.in ſūma ⁊ de hoc dic vt ibi. Vnū
nota ꝙ cum queritur de cōdēnacione expenſarum dicim⁹ ꝙ
in principali cauſa probabilis error excuſat a ↄdēnacōne.ij.
q.iij.c.paulum d elec.c.i.in fi.ſ.e.li.ſed in cauſa appellacōiſ
indiſtincte victus ↄdēnatur victori in expenſis.ij.q.vi.omni
no.ſ.de ap.ſepe.C.de ap.eos.§.ne temere. Racio aūt h⁹ di
uerſi iuris colligitur per hanc regulam in principali enī cā
eſt error facti quia in ea ex probacionibus que in facto con
ſiſtunt proceditur ſed in appellacionis cauſa proceditur ex
actis prioris cauſe vnde ibi eſt error iuris ⁊ ideo n̄ excuſat
a cō[illegible]nacōne vt h ⁊ ideo no.ino.⁊ eſti.ſ.de dolo.⁊ ↄtu.

finem q̄ ſi in cauſa ap· non procedit per ſola antiqua ac
ta ſed inducantur probaciones noue per quas pronunciet
tunc ꝓbabilis error bene excuſat victum a cōdēnacione qđ
verum puto et videtur caſus predicte decre. ſ. e. li. de elec. c.
i. in fi. Ad primū dictū huius regule ſignat ↄtrariū xxxiij.
q. ij. in lectum vbi im-
ponitur pena probabi
liter ignoranti factum
ſed illud ad cautelam
Item ꝯ. de ↄſe. di. iiij
qui bis vbi ignoran
ter rebaptizanſ ordi
nari nō poteſt. Illud
ſpeciale ⁊ punitur ſi
ne culpa ſuceſt tamē
cauſa ſcꝫ in iuria ꝑmi
ſacramenti vel dic vt
ibi notatur.
Cum quis in iꝰ

Ignorancia facti
non iuris excu-
ſat. Idem.
Qui in ius ſuc
cedit alteriꝰ iuſ
tā ignorācie cām cēſet

ſſ. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. qui in alterius. Pone
caſum xvi. q. iij. ſi ſacerdotes ſm tercium caſum ibi notatum.
et de iure pa. cura. ⁊. ff. depoſi. l. i. ſ fi. ⁊ l. ij. ibi enī heres vē
dens rem depoſitam credens illam eſſe defūcti nō tenetur ad
rem ſed ad precium quod aūt in hac regula dicitur verum
eſt ſi cū ipo ſucceſſore agatur ſecus ſi ipſe agat. quia certꝰ
debuit eſſe de facto ſuo cum ad iudiciū prouocat vt in ꝑdic
ta. l. qui i alterius ⁊ eſt ſi quia deliberatorie dantur reo ꝟ
non actori quia certus debꝫ eſſe ad iudicium prouocando ꝯ
hoc dicam. j. e. nō licꝫ cui etiā ſi agat probabiliſ poſſ eſſe ig
norancia. Intelligitur autem hec regula generaliter ꝺ qua
libet ſucceſſore ſiue ſit ſingulariſ ſiue vniuerſalis de quibꝰ
dicam. j. e. is q̄ in ius q̄ videtur ꝯ. ſed non eſt quia ibi loqui
tur de iure ꝟ de facto vbi ergo queritur de preſcripcione i
qua ſufficit bona fides quod dic vt. ſ. e. li. de preſcrip. c. i. ꝓ-
ſcriberet ſucceſſor bone fidei quod non preſcriberet predeceſ
ſor eius mala fide vbi autem requireretur titulus ſi iuſtū
titulum habuit predeceſſor talem qui non det cauſam pre
ſcribendi ſucceſſor qui eodem iure vtitur nō preſcribit. ff.
de diu. ⁊ temp. preſcrip. l. cū heres. Et aduerte quia regu-
la iſta venit exemplificatiue ad precedentem ignorancia fa
cti probabilis excuſat vt ibi ⁊ ſi i ius ſucceſſit alterius vt ꝟ
Odia reſtringi. Pone caſuꝫ in primo dicto xxxv. q. iij.
quod ſcripſi vbi priuilegiū odioſum de ↄtrahendo. ſ.
in gradu prohibito reſtringitur. ſ. ꝺ decī. tua. j. vbi decime
noualiū non acceſcunt laicis habentibus decimas in feuđ
et. ſ. e. li. de fi. preſbite. c. i. ⁊ vi. In ſecundo pone xvi. q. ij.
c. i. ſ. e. li. de priuil. licet. ij. ſſ. fin. C. de ſen. paſ. ⁊ reſtitu. l. i.
que canonizata eſt. ij. q. iij. in fi. ⁊ ↄcordat ad hanc regu-
lam xvi. q. iij. ꝟ. poteſt. ſ. e. li. de priuil. ne aliqui. ff. de lib. et
poſtu. l. cum quidā ſi ergo ius vel priuilegiū odioſum eſt
reſtringendū eſt ſi fauorabile ampliandum vt. ſ. ſi fauora
bile ⁊ odioſuꝫ vt macedonianū ampliatur pacto quia illi
iuri nō poteſt renunciari. ff. ad maceđ. ſed ⁊ ſi pater in fi
Item extenditur non ſolum ad pecuniam ſed ad rem aliā
datam in fraudem. ff. e. ti. ſed iulianꝰ. ꝟ. mutui. ⁊ l. iij ꝟ. i. Et
per hanc regulam ſoluūt ↄtrariū decre. de decī. ex parte iij.
ad decre. e. ti. cum ↄtingat in decre. enī ex parte erat fauor. ſ.
priuilegiū ⁊ ideo ↄceſſis decimis intelliguntur etiam ↄceſ
ſa noualia ſed in decre. cum ↄtingat erat odiū ſcꝫ preſcrip.

ſ. de preſcrip. vigilanti. et ideo licet preſcripſerim decimas
non videor preſcripſiſſe noualia poſtea inſurgencia vt ibi
Et facit ad qōnem quam no. oſti. ſ. de preſcrip. cum ex offi
cij. de prelato q̄ preſcripſit viſitacionē ⁊ nūq̄ fuit procura
tus modo petit procuracionē an ſit audiendus ⁊ dicit q̄ nō
preſcripcio enī odioſa
eſt ⁊ ideo vnum ſine
altero acquiri poteſt
per eam nec tunc eſt
viſitacōni ānexa pro
curacio ſed ius cōe fa
uorabile ⁊ ideo viſi-
tacōi que de iure cōi
ſit ānexa eſt procura
cio vt ibi odia igitur
reſtringenda ſūt vnī
alterius odio quis ꝑ
uari non debet. j. e. nī
debet ⁊ adde ꝟ quod

Odia reſtrin
gi et fauores
conuenit āpliari. Idem.
Decet cōceſſuꝫ a
principe benefici
um eſſe māſuruꝫ. Idē

Decet ↄceſſum quia ibi. Pone caſum xxv ibi dicam
q. ij. c. i. ⁊ ij. ſ. e. li. ꝺ preben. ſi cui nulla in aucē. coll.
vi. ↄſtō. q̄ de dig. in fi. vbi ſiluſtra per dignitatem ſibi decla-
ratam factus ſui iuris dignitatis ſue adminiſtracōne finita re
manet ſui iur. ad ꝟ. ſ. e. li. de priuil. c. i. in pri. priuilegia ꝯ
principis ſunt ꝑpetue hoc verum eſt in realibus perſonalia
enī extinguūtur cū perſonis quod dic vt dixi. ſ. e. priuil.
Idem dico de priuilegio ad tempus dato pone caſum de ꝟ.
ſi. tua. ſ. e. li. de ſſ. epi. ſi ꝑpter ⁊ licet hoc exprimatur de prī-
cipe idem in beneficijs aliorum xij. q. ij. ſi epiſ de inſti. cum
venisſent poſſūt enī epi dare priuilegia de re iudic. cum int
vos ꝺ hoc xxv. q. ij. in ſūma. Et nota q̄ priuilegiū debeat eſ
ſe ꝑpetuum vt ꝟ extinguitur tamen ꝑpter abuſum delictum
negligenciam ↄtrariū factum ⁊ ſuperueniens enorme pre-
iudicium quod dic vt no. xxij. di. renouantes. xi q. iij. priui
legium de decre. ſuggeſtum vnū dico q̄ ab ipſo principe ꝟ
ba priuilegij interpretanda ſūt ita q̄ alteri enorme preiu-
dicium non afferant. ſ. de ꝟ. ſig. quid per nouale ſi autē ex
poſt facto ſuperueniat preiudicium pone caſum per ꝺe. ſug
geſtum ꝟ cū ſit neceſſe directe veniri cōtra verba priuilegij
crederem ꝑponendam principi qōnem ꝺ priuilegio quod de
nouo tendit ad nocumentum et ↄtra illud non debere ꝓpria auc-
toritate veniri ſm lau. q̄ hoc ſentit xxv. q. i. i ſi. ⁊ ꝟ. i predic
ta decre. ſuggeſtuꝫ in vi. glo. b. Principe qui ſolus ſm
quoſdam poteſt priuilegiū in alterius preiudicium cōferre
ij. q. iij. nunc vero ⁊. c. ſe. ſ. ꝺ ↄceſſi. preben. ꝑpoſuit. C. de q̄
dricē. preſcrip. bene a zenone quod non eſt verum vt no.
xxv. q. ij. in ſūma in pri. c. Manſurum ⁊ omni malicie
et diminucioni ↄtrariū in auten. ↄſtitucio q̄ ꝺ dig. lib. in fi.
colla. vi. Et nota q̄ hoc verbum decet quod ponitur in hac
regula quantum ad ipſos ſubditos neceſſitatem importat
q̄tū ad ipm principē honeſtatē ipe ei priuilegiū p ſe ↄceſ ſū di
minuere vel moderari ⁊ etiam in totum tollere pōt prainuiꝫ
probatur. ſ. e. li. ꝺ deci. c. ij. de ſta. regul. c. vno ve priuil. c.
i. ⁊ c. ne aliqui. ⁊. c. ſe. ſcdm ꝓbat. ſ. e. li. de elec. q̄ ſepe de
immu. ec. clericis. de ſen. ex. c. vlti. mā. ad hoc ſcij. di. c. verū
C. de legi. digna vox
Indultum a iure. Pone caſū in licencia nubēdi data
ab apl'o xxviij. di. de hijs. In āno dato ad promocō
nem ſacerdocij. ſ. e. li. ꝺ elec. cōmiſſa. In quadrimeſtri tpe

dato ꝯdemnato in perſonali actione ad ſoluendum. ff. de re
iudi. l. iiij. §. ſi quis ꝯdēnatus. Contra. ē. de re iudi. qđ ad ꝯ
ſultationem. ē. de ap. cum ſit ⁊. c. oblate. ff. de re iud. l. ij. cū
ſuis ſi. Vo. quoddam eſt iuris beneficiū quod non poteſt
alicui auferri vt induciae. x. dierum ad appellandum. ij. q. vi.
anterioꝝ induciae. iiij.

Indultū a iure beneficium nō ē alicui auferēdū. Item

annoꝝ ad petēdaꝝ re
ſtitutiōeꝫ. ē. e. ti. de in
inte. reſti. c. i. ⁊ iſtud
verum eſt in iſtis ⁊
alijs inducijs que dā
tur a lege ſine tacito
vel expreſſo miniſterio
iudicantis. Quoddaꝫ
quod ſine cā auferri ñ
poteſt ⁊ ſic intelligatur h regula ſed cū cauſa et cā ꝯgnita
bene ⁊ no. de h plene i dcā decē. cū ſit ⁊ illud veꝝ i indu
cijs q̄ lꝫ dent a iure intervenit tamen in eis tacitū vel expſſ
ſum miniſterium iudicis vt in deliberatorijs. xx. dieꝝ ⁊ ſi
militbus. Quō ergo h dicit ꝙ beneficiū iuris nemini eſt au
ferendum intelligas ab homie et ſine cauſe cognitione. alio
eñ iure interdum tollitur alterius iuris beneficiū pone exē
plum in ſolēniter vouente qui nō ꝯtrahit. ē. e. li. ō vo. ⁊ vo
re. c. vno. In cōtumace in ñ veniendo. In notorio criminoſo
et in terciō appellante qui non audiūtur appellantes. xxiij. q.
iij. de illata ō ap. ꝓpoſuit ⁊ c. ſua nobis. C. ne lice. in vna
et eadem cā ter ap. per totum ſed vbi ius aufert vel permit
tit hominem auferre ceſſat regula ſicut eſt videre in patre q̄
a iure habet vſumfructū in bonis aduenticijs filij. C. de bo.
q̄ li. l. cum oportet. ⁊ l. vl. ⁊ tamē aufertur ꝓpter relinquēte
ea ꝯditione ne ad patreꝫ vſuſfructus perueniat in auten. vt
li. ma. ⁊ a. in prin. Item a lege datur marito adminiſtratio
bonoꝝ paternaliū ⁊ tamē poteſt auferri per mulieris pro
hibitionem. C. de pac. ꝯ. l. hac lege ſed iſta q̄ ſiūt pmittēte
lege per hominem fieri non videntur ſed potiꝰ per legem per
mittentē. Et eſt h regula ꝓ clerico electo qui ꝯfirmationeꝫ
debet petere i. tres menſes vt. ē. de elec. q̄ ſit poſt preſtituꝫ
conſenſum vt ibi epus eñ ei mādatꝙ petat ꝯfirmationē. i.
menſem videtur eñ ꝙ non poſſit hoc mandare ex quo enim
eodem vel alio iure non cauetur ꝙ hoc poſſit ergo beneficiū
illi electo indultū tollere ñ poterit per hanc regulam ⁊ ca

Confirmatur. Hec regula ſūpta eſt ex. l. q. ē. dixi.
ff. e. ti. l. quod ab initio. Pone caſum. i. q. i. p̄ncipatuſ
vbi non ꝯualeſcit ſimoniacus ingreſſus. ē. e. li. ō rēp. ſi eo
tempore vbi ſpectatur impetrantis etas quaꝫ habebat im
petrationis tempore. ff. de vē. obli. inter ſtipulantem §. ſacrā
vbi non valet liberi hominis ſtipulatio licet poſtea ſeruus
fiat ad idem. ē. e. li. de ſen. ex. lꝫ. ff. qui ⁊ a qui ma. licet. l. ſi
ſeruo. vbi libertas data ſeruo alieno non valꝫ licet poſtea
efficiatur ſeruus meus ad idem inſti. quibus non eſt pmiſ
ſa. teſta. §. preterea vbi teſtamentuꝫ furioſi vel impuberis ñ
valet licet poſtea efficiatur maior vel ſane mentis decr. ad
hoc xvi. q. iij. §. poteſt vē. ꝙ ab initio. ē. de elec. auditis. cū ſi.
Nota ergo ex hac regula initium ſpectandū alibi habeſ ō
fine ſed proſequere h ꝓcedum vt no. ē. de elec. dudum. Itē
nota ꝙ a p̄ncipio nullum eſt ipſo iure tractu temporis nō
ꝯualeſcere ſecus autem ſi non eſſꝫ nullum ſed ānullanduꝫ
ē. de poſtul. bone. ij. ō elec. ꝙ ſicut. Expreſſe. ꝯ. xij. q. ij. ſi q̄
de rebus xvi. q. i. c. vlti. de hijs q̄ ſiunt a prela. cum nos. ⁊

ibi de hoc de regul. ſignificatum de iure pa. cum. de deſpon. i.
pu. de illis de cōiu. ſer. ꝓpoſuit. ff. de ritu nup. l. ſi quis i ſe
natorio. C. de nup. ⁊ ſi ꝯtra. In hijs omnibus dicitur quia
ꝯualeſcit quod a principio nullum erat. Vo. ad. c. ſi qua
de rebus dic ꝙ nō ob. ſm Jo. qui ibi no. ꝙ ꝯtractus factus

Confirmatꝰ tractu tpiſ qđ ō iurē ab initiō ñ ſubſiſtit. Jō

per clericos vacante ſe
de tenet ipſo iure h re
ſtituitur eccleſia. Sꝫ
hug. ibi. t. gof. ⁊ b.
extra ne ſe. va. c. i. di
cunt ꝯtrariū. l. ꝙ non
tenet ipſo iure ⁊ di
cunt ibi reſcindi quā
tum de facto proceſſit
et ꝙ pōt poſtea habiti
tum dicamꝰ eſſe ſpeciale fauore eccleſie vel dic generalit
ad illud ⁊ ad omia ſupradicta ꝯtraria ꝙ illud qđ ab initiō
nullum eſt non firmatur ſolo tractu temporis vt h ſicut ei
tempus non eſt modus inducende obligationis. x. q. iij. q̄
cognouimus de cenſi. peruenit. C. de pac. ſi certis annis nec
tollende. ē. de preſcrip. cum. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligationū §.
placet ſic nec reparande vt hic ad idem. ff. de ſer. expor. l. ſi
minor ſed nouo ſubſequenti ꝯſenſu interdum tacito interdū
expreſſo ſublata cauſa impedimenti bene. vt per ꝯtraria ꝓ
batur ad hoc. C. de ma. fac. ra. ha. l. i. ⁊ ij. probatur hoc op
time. ē. e. li. de deſpon. impu. c. i. valent ergo ex ſubſequen
ti ꝯſenſu ex nunc non vt extunc. ſi. ff. de offi. pconſu. l. ob
ſeruare in fine. Speciale tamen videtur ſm b. in contractu
minoris vbi nō tenet ꝯtractus niſi tutor vel curator ibi ſit p̄
ſens licet poſtea ꝯſentiat inſti. de auct. tu. §. tutor ff. e. ti. l. ob
ligari. Item in electiōe que ſi nulla eſt ſubſequenti ꝯſenſu
non ꝯfirmatur de elec. auditis ſm b. qui hoc no. ē. de re. ec.
alie. vel non dudū in glo. magna in ſi. ſed adhuc ob. et ſo
lutioni ꝯtradicit predic. decre. ē. de iur. pa. cum. vbi etiam
tractu temporis ꝯfirmatur quod ab initio non valebat ſo.
ibi non fuit ſolus tractꝰ temporis ſed bona fides cum tempe
legitimo quod p̄ſcriptionem induxit ⁊ facit quod dixi. ē.
e. cum quis vel fuit illud ꝓpter ſcandalum vel fuit ibi eaꝫ
tacitus ꝯſenſus epi ut ibi no. Item ſolutioni cōtradicit. ē. ō
eo qui duxit i ma. quā pol. per ad. c. ij. vbi matrimoniū cō
tractū cū ſecunda viuēte p̄ma mortua ex nouo ꝯſenſu cōfir
mari non poteſt ſo. illud eſt ꝓpter impedimentum ꝑpetuuꝫ
ſcilicet adulterium cum ſponſalibus de facto vt. ē. e. ti. c. vl.
licet ergo ſuperueniat caſus ſcꝫ mors prime a quo potuerat
cum ſecūda matrimoniū inchoari remanet tamen impedi
mentum predictum ꝓpter quod nouus ꝯſenſus non poteſt
inducere matrimonium cum ſecunda ⁊ ibi de hoc illa ergo
que de neceſſitate deſiderant initiuꝫ vel que ideo non valēt
quia ſubeſt in eis ꝑpetuum impedimentum nec tractu tempo
ris nec nouo ſubſequenti cōſenſu cōfirmātur vt h ⁊ ibi ſed
et ea que de neceſſitate non reſpiciunt initium. nec ſubeſt i
eis ꝑpetuū ſed temporale tantum impedimentū ⁊ ſi non
ſolo tractu temporis cōfirmātur vt h tamē ſublato impedi
mento nouo ſubſequenti ꝯſenſu interdum tacito interdum
expreſſo bene vt in ꝯtrarijs ⁊ ſic ſolutiōem intelligo ſupdcā

Non eſt ſine culpa. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e.
ti. l. culpa eſt. Pone caſum in clerico iaciente lapideꝫ
et ceco ſagittante. l. di. clerico. xv. q. i. §. vt itaꝗ in monacho
cicico. ē. de homic. tua. i. Hꝫ n. Dare eñ debꝫ ꝙ ſuū non ē

ad alios ptinz·C·vñ vi·cũ ꝯtrebat ſi h̃ regl'a vera ẽ ꝗ ẽ cul
pa gerẽ aliẽa negocia ⁊ ſic ẽ ꝯ·ff·ð negoc·ge·l·ij ⁊ p to
tũ vbi ꝓdita ẽ actio gerẽti ex iprobitate ei debuit actoꝝ cõ
ſeq xxij·q·iiij·ſi ad pcĩm·ſ·de ꝯſue·c·pe'·ff·ð furt·itaqꝫ ful
lo·Sꝫ officiũ hoc dꝫ hõ hoĩum·xxiij·q·ij·c·ij·ſ·ð teſta·cũꝫ
in officijs ibi pmo
loco ⁊c·ff·ð ſer·expoꝛ·
l·ſeruus·Et nota ꝙ
ꝓpꝛie loquendo inter
deum et hoĩem eſt
religio in decre·vtraſ
menti religio·xiij·q·
iij·vnuſquiſqꝫ inter
prelatum ⁊ ſubditum
obediẽtia·ij·q·vi·qui

Non ẽ ſine culpa ꝯ rei q̃ ad eum ñ ptinet ſe imiſcet·Jdem

ſe ſcit·inter maioꝛem ⁊ minoꝛem reuerentiã·ſ·c·ſi·de offi
cio·dl'·c·ij·inter patrem ⁊ filiũ dilectõ·v·q·v·nõ oſculatur
inter ꝯſangneos pietas·inter dñm ⁊ ſeruũ ſeruitium·inter
patronum ⁊ liberum obſequiũ·inter hoĩem ⁊ hoĩem of
ficium·non poteſt ergo dici ad euꝫ ñ pertinere·naꝫ vides ꝙ
olim appellans pro ꝯdẽnato habebat biduum vt in ꝓpꝛia
cauſa non triduũ·ut in aliena·ff·de ap·non tãtum·ff·quan
do ap·ſit·l·ij·ad hoc·ij·q·vi·non ſolet·Exemplificare poteſt
hanc regulam etiam in impito medico et in iudice qui per
impitiam male iudicauit qui tenetur actione in factuꝫ ꝗtũ
religioni iudicantis videbitur equũ·ff·ð var·⁊ extꝛa·cog·
l·ſi iudex·inſti·de obli·q̃ ex quaſi del·in pñ·quia imperitia
culpe ꝯparatur·i·q·i·nõ eſt putanda in ſi·xxix·di·c·vlt·ſ·
de eta·⁊ quali·ad aures de homic·tua·ff·e ti·l·imperitia ſi er
go eſt in culpa ſe miſcendo ergo tenetur de caſu quia ſemp
ſi caſum culpa precuenit tenetur quis de caſu de homic·pꝛeſbi
terum·⁊·c·cõtinebatur ⁊·c·ad audientiam·⁊·ſ·c·ſi·e·ti·c·
vl·de hoc·l·di·de his·ſ·de homic·ſicut dignum i glo·pen
ad hanc regulam côcoꝛ·ſ·de ſen·ex·ꝯpendimus·

Nullus pluribus·Hec regula ſumpta eſt ex·l·ff·e·ti·l·
nemo ex his·Pone caſum xxiij·q·i·quiſquis vbi ne
gat auguſti·quod dicebat vicencius eum facere dicens ꝙ
poſito ꝙ eſſꝫ id facit ex cauſa de pſcrip·audiẽs vbi allegat
exemptio et preſcriptio C·de tranſac·interpoſitas vbi dicit
tranſactionẽ non tenere tũ quia metu interpoſita tũ quia fac
ta cũ ſeruo ꝓpꝛio Et quod dicit defenſionib⁹ intelligas cẽ
cõtrarijs xij·q·ij·in pñ·vbi de hoc·ff·de excepẽ·l·nemo·niſi
forte ſpecialiter ius ipediatur vt in predci·l·ff·e·ti·l·nemo
ex his impedit eñi ius ꝯtrarias defenſiones ꝓponi pone ca
ſum·ff·de noxali·l·quotiens ꝯ·pretoꝛ·ibi ꝯuẽtus noxali ne
gans ſeruum habere in poteſtate ꝯuictus de mẽdacio tene
tur in ſolidum nec remittere poteſt. Jdem in ꝯuentu de pau
pie·ff·ſi quadru·pauꝑe·di·l·i·ꝯ·interdum·Jdem i eo qui ne
gat pecuniam numeratam ꝯuictus de mendacio nõ poteſt
dicere ſe ſolutiſſe·C·de nõ·nu·pec·auten·ꝯ·qui ꝓpꝛiam·Jdẽ
in eo qui negat eum ſocium amittit priuilegium vt ꝯuenia
tur inquantum facere poteſt·ff·de re iudic·ſed hoc ita·ꝯ·i·
Jdem in eo qui negat ſibi pecuniam ſolutam ſi ꝯuincatur de
mendacio amittit priuilegiũ per quod aduerſarius cõpelle
batur probare indebitum ſed ipſe cõpellitur probare debi
tum·ſ·de ſolutione·ls qui·ff·de probac·cum de indebito
pñ·Jtem impedit·ff·ð rei ven·l·vl·C·qui po·in pi·ha·auẽ·
poſſeſſoꝛ·nam ꝯuentus rei ven·vel pig·negans ſe poſſidere
ꝯuictus de mendacio ꝯmodum poſſeſſionis amittit vt ibi

et cõgſa ſignificatõe creſcit i·dupluꝫ·ff·ad·l·acqꝫ·l·ij·⁊ hec ꝗ
negat legatũ ꝯuict⁹ ñ recitatit ad ſolẽnitateꝫ iuris vt dicit
teſtamẽti ipfectũ iſti·ð fidei cõ·hdi ꝯ·vl·Jtẽ ipedit iſti·fid·
con·li·ꝯ·ſed ꝙ ⁊ in auten·ð trien·⁊ ſe·ꝯ·ſtudium ⁊·ꝯ·illud
adpꝛ· ¶ Duas autem electiones quis ſimul proſequi non
poteſt nec vna electa
redire ad alteraꝫ·ſ·
e·li·de elec·vt qs du
as·⁊ ſicut·ſ·de re iu
dic·cuꝫ olim. An aũt
quis pluribus actioni
bus uti poſſit no·xiij·
q·ij·in pñ·de reli·do·
cum dilectus ⁊ per in
noc·⁊ offi·de reſti·in

Nullus pluribus uti defenſionib⁹ ꝓhibetur·Jdem.

inte·de reſti·ꝯſtitutus ⁊ plene·ff·de tribut·ꝙ in heredeꝫ ꝯ·
eligere. Licet autem ex titulo duplicato nõ agatur·ſ·ð fi·
inſtru·inter dilectos·C·de ꝯtra emp·cum res tamẽ bene ex
cipitur·ſ·de cõ·preben·poſt electionẽ de reli·do·ꝯſtitutus ⁊·
c·cum dilectus·Jn illa autem decre·de preſcriptione veni
ens ſimul ꝓponebantur illa duo priuilegiũ ⁊ preſcriptio p
quoꝝ vnum videbatur recedi ab altero vt ibi patet·Sꝫ
nõne cõtraria allegans non auditur vt xxiij·q·viij·qd aũt
in principio de ap·ſollicitudinem in fi·C·ð furt·⁊ ſ·coꝛrup·
l·i·Quidam indiſtincte dixerunt allegantem ꝯtraria nõ
audiri per predic·decre·inter dilectos ſed obſtant ſupradci
iura·Alij dixerunt·ſ·G·naſo·tan·⁊ gof·recitando ꝙ ill⁹
habet locum in actoꝛe ⁊ in eadem inſtantia iudicij nam ſe
cus in diuerſis·ff·de in of·teſta·l·papinianus·ꝯ·ſed nec im
puberis in reo aũt non habet locum vt·ſ·probaui·Sꝫ hu
ic opi·ꝯtradicit predic·decre·veniens nam ibi erant mutue
petitiones ⁊ ſuper eo ſuper quo ſe defendebat abbas non
auditur ibi allegans ꝯtraria preſcriptionem·ſ·⁊ priuilegi
um ⁊ ideo dixerunt ꝙ non auditur allegans ꝯtraria in ea
dem inſtantia iudicij et in cõtrarijs ſed in diuerſis bene ⁊
ideo dixit lex ꝙ qui pmo egit de inofficioſo ⁊ ſuccubuit
poteſt poſtea dicere nullum vt·C·de inoffi·teſta·l·ꝯtra ma
ioꝛes ſed huic cõtradicit de preſcrip·audiꝫ et·c·cum olim·
vbi in eadem inſtantia ꝓponũtur vnde dixerunt alij ꝙ ſub
cõditione licet ꝓponere ꝯtraria puta ꝓpono talem exceptio
nem in qua ſi ſuccubuero extunc ꝓpono talẽ ſicut de excep·
cum venerabilis ⁊ quod ibi no·⁊ ſic intelligunt dictas de
cre·audiꝫ ⁊·c·cum oliꝫ ⁊ hoc recitat gof·ſeruari in curia
ſed hoc ñ colligitur ex ipſis decre·⁊ videtur quideꝫ dñi a re
vnde verius dicas ꝙ aut ſũt ꝯtraria que ꝓponuntur ex pri
cipio aut ex fine ſi ex principio ſunt ꝯtraria ſꝫ ad vnuꝫ finẽ
tendũt pone caſũ in predic·decre·audiꝫ ⁊ in decre·cuꝫ oli
et in decre·poſt electionem·cũ ſi·tũc ꝓponi poſſunt in eadeꝫ
inſtantia ⁊ vnum non preiudicat alteri. ſi autem ad finem
cõtrariũ tendunt pone exemplum per decre·ſollicitudinem
tunc ſimul vel in eadem inſtantia nõ ꝓponuntur vt dixi·ſ·
nec credas ꝙ in predic·decre·veniens priuilegiũ in eo ꝗ pꝛi
uilegiũ ſit ꝯtrariũ preſcriptioni in eo ꝙ preſcriptio ſꝫ tenoꝛ
priuilegij erat ꝯtrarius preſcriptioni per preſcriptionem ei
ibi dabatur abbati plena ⁊ pura poteſtas recipiendi oꝛdi
nes a quocũqꝫ vellet epõ ſed per priuilegium cum determi
natione dabatur predicta poteſtas ſi epus catholicus nõ eſſet
⁊c. Dicunt tamẽ quidam referre in verbis an ſcꝫ dicunt al
lego priuilegium ⁊ preſcriptionem ⁊ tũc debet audiri an

dicat allego preſcripcõez ⁊ priuilegiũ ⁊ tũc nõ auditur qꝛ
ponit currucã ante boues ⁊ ſic intelligunt doc. ſed vt ibi
patet primo priuilegiũ fuerat allegatum vnde precedẽs ra
cio verior eſt. Et nota qꝛ excepcionem obiciens non conteſta
tur litẽ. ſ. e. li. de lit. cõteſ. c. ij. nec fatetur vt. j. e. excepcõez ⁊
adde quod ibi dicam
et decẽ. ad hanc regu
lam de ap. cũ paratti.

Quod ſemel placuit ãpliꝰ diſplicere nõ põt. Item

Quod ſemel pla
cuit. Pone ca
ſũ i matrimoio xxxij.
q. v. horrendꝰ de iuſ:
iuſ. quemadmodum
ff. de adul. ſi vxor. i ſi.
Jn electo. viij. q. ij. di
lectiſſimi. ſ. e. li. nulli de elec. ff. de decur. l. pent. in ſi. Jn iu
dice iij. q. iij. offeratur de cauſa poſ. cum olim. C. de iudic. ap
tiſſimi. Idem in alijs omibus iuj. di. in iſtis. ſ. de probac. p
tuas. ff. de negoc. ge. pompo. fallit interdum hec regula ex
cauſa ſuperuenienti vel de nouo ad noticiam peruenienti. ſ. e.
li. de elec. vt circa ⁊. e. nulli. ſ. de excep. paſtoralis. q̃a q̃ de
nouo emergunt indigẽt auxilio. ſ. de offi. deſ. inſinuãte. ff.
de mĩ. ac. de eta. ſ. de cauſa. Item fallit in caſu. ff. de mun. ⁊
ho. vt gradatim ſ. reprobari vbi medicus ſemel probatus
iterum reprobatur et eſt illud ſpeciale ꝓpter hoim ſanitatẽ
Item fallit in omibus caſibus in quibuſ a iure permittitur
penitere vel variare ſic in appellacione a qua licet appellan
ti recedere. ij. q. vi. ſi quis libellos de of. del. grati. ſ. e. li. de
elec. q̃uis et. c. prouida. ⁊. ſ. de ap. interpoſita in patrono
laico qui variare poteſt. ſ. de iuſ. pa. qꝛ autem ⁊. c. paſtora
lis. in cardinali qui variat in caſu. ſ. de elec. licet in moniali
ſ. e. li. et ti. idemticantibus ſ. ſi autem. ⁊ in teſtamento quod
mutari poteſt vſqꝫ ad ſupremum vite exitum. xiij. q. ij. vlti
ma voluntas de cele. miſ. cum marthe. ff. de adim. leg. l. iiij.
non obſtat pactum de non mutando. C. de pac. l. pactũ. qd
dotali. ff. de l. iij. ſi quis i prin. i. ſſen. ⁊ in libello quod vſqꝫ
ad lit. cõ. mutari poteſt. C. de eden. l. edita. de hoc de libel. ob
lac. c. ij. et accuſans ante inſcripcionem penitet de accuſa.
c. licet. Item iudex mutat interlocutoriam ſuaꝫ. ſ. de ap. cũ
ceſſante et dic vt ibi. ff. de re. iudi. quod iuſſit. Item in man
dato ſocietate ⁊ depoſito licitum eſt penitere. inſti. mandati
ſ. recte. ſ. e. li. de procur. c. ij. ⁊ pent. ff. pro ſocio ſed ⁊ ſi ſo
cius ſ. vltimo. ff. depoſiti. l. i. ſ. pnl. ⁊ regulariter in contracti:
bus inominatis quod dic vt plene no. ff. de cõ. ca. da. ⁊ cã
non ſe. ſi pecuniam. Item precariũ ad certum tempus cõceſ
ſum eciam ante tempus reuocatur. ff. de precar. l. cuꝫ preca
rio racõ quia certi temporis adiectio eſt contra naturam illiꝰ
cõtractꝰ Itẽ ſoluũt ſpõſalia de futo pſecuta ſpõſalia de pñti
de ſpõ. ſi int. ⁊ ſpõſalia de pñti p igreſſũ religiois de ruer.
cõiug. ex publico ⁊ ingreſſꝰ religiõeꝫ ante ãnũ vel pfeſſio
nẽ penitet de regulis ad noſtrã ⁊ profeſſus vnã religio
nem eciam inuito prelato profitetur ⁊ ingreditur arcioreꝫ
e. ti. licet ⁊ a ſimplici voto receditur per ſequens matrimo:
nium. ſ. e. li. de vo. ⁊ voti. re. c. vno racio ibi. Item a voto de
certa religione profitenda receditur. Et tamen per in:
greſſum eciam laxioris. ſ. e. li. de regular. qui poſt votum
Item fallit in caſu in quo licet infra triduũ penitere. ſ. de re
gular. ad noſtram ⁊. e. li. e. ti. cõſtitucõnẽ in ſi. Item in elec
to qui cõſenſit eleccioni de ſe. facte qui ꝓpria auctoritate pei:

ſit ante cõfirmacionem de tranſlac. inter corporalia ſm h.
Jn hijs igitur et ſimilibꝰ caſibꝰ quod ſemel placuit adhuc
poterit diſplicere ⁊ incidit in hanc regulam illud genera:
le qꝛ nullus põt venire contra factũ ſuũ de q̃ dic vt no. lv. di
penitentes de elec. noſti. ⁊ de cleri. cõiu. diuerſis fallacijs.

Non debꝫ aliquis alterius odio p̃grauari. Item.

Et nota qꝛ hec regu
la non habent locuꝫ
in hijs que improbã
tur a iure ut i predic.
c. penitentes. lv. di. ſ.
de pac. c. ul. de fo. cõpe.
ſi diligenti. C. de arb.
l. pent. vbi licꝫ par
pactum faciant de nõ
recedẽdo ab arbitrio
et ap. renunciẽt inibi lociiꝰ recedere poſſunt Itẽꝫ habet locũ
in hijs que ſcienter placent ⁊ non per errorem facti xxxvij.
di. q̃uis. xxij. q. ij. in quibus. ſ. de elec. cum inaudis ⁊ de ſo
luc. c. ul. de cõiug. ſer. c. ij. ⁊ vlti. ff. de iuriſ. o. iudi. ſi per erro
rem. Item reqritur qꝛ nõ placeat ſola mente ſed verbo vel
facto et qꝛ alterius interſit fiat. j. e. mutare. ⁊ qd ibi dicaꝫ.
Non debet aliquis. Pone caſum in filio qui non excõ
municatur pro peccato patris xxiiij. q. iij. ſi heres. In
cõpromittentibus qui non puniũtur dolo cõpromiſſarij. ſ.
e. li. de elec. ſi cõpromiſſarius ſ. i. idem. C. de inof. teſ. ſi quis
ſuo verſus fineꝫ vbi reuocatur lex antiqua que permittebat
filium exheredi tari a matre ꝓpter paternum odiũ ad idem
i. q. iiij. iudex de ſimo. nobis. ⁊. c. ſicut tuis. ſ. e. li. de iuſ.
⁊ dam. da. ⁊ ſi. pignoraciõis. C. de pen. ſancimus. cum ſi. cõ
tra. ij. q. vi. biduũ. de. ſi. aduerſus abſentẽ. de cã. poſ. cum oli
ff. de tribut. procuratoris vbi negligencia vt in primo fac
tum vt in ſecundo dolus vt in tercio procuratoris nocet do:
mino. Sed dic qꝛ racione mandati ipſe dominꝰ videtur id
facere vnde eius odio grauatur inquantuꝫ fines mandati
paciuntur in eo quod excedit no. de offi. del. cum olim. intel
ligas hoc vt plene no. ſ. vt lit. non conteſta. c. i. in ſi. Idẽ dic
in herede qui grauatur pro defuncto. In fideiuſſore qui gra
uatur pro principali vt no. de hoc per gar. in predic. decre.
et ſi pignoraciones. item q̃. lxx. di. nemmem. vbi in odium
ordinãtis deponit ordiatꝰ ſi i ñ ſolũ fuit ĩdonũ ordiantis ſi ĩdi
dũ ordiati q ſe pmiſit ſine titulo ordiari vt i. no. itẽ q̃. lvi.
di. p totũ. i. q. iiij. ſ. itẽ pctõ vi. q. i. ſi q̃s cũ xv. q. vi cũ mulie.
xxiiij. q. iij. in pñ. xxv. q. ij. ita nos de cõſe di. i. i ſancta ibi pũ
iuſtꝰ ſepe p ipio. ſ. de fil. presbi. per totũ. de ſpon. non ẽ no
bis de heret. vgentis ⁊. e. ti. ſ. e. li. c. ij ſ. ij. cum multis ſimi
libus. So. triplex eſt pena eterna ſpiritualis ⁊ temporalis
quod pſequere vt no. i. q. iiij. in ſũma ⁊ xxiiij. q. iij. in ſũma
de hijs que ſi. a ma. parte ca. queſiuit pena ergo temporali
vel ſpirituali alia ab excõmunicacione ſepe punitur vnus p
alio et ſpeciale eſt et racionem videre poteſ vel in odiũ criminis
puta leſe maieſtatis hereſ. vel ſciſmatis ad hoc. ſ. e. li. de ſciſ
ma. c. vno vel qꝛ incõtinẽcia paterna timetur in filio ⁊ facit
quod dixi. ſ. e. ſemel in ſi. Item contra. ff. de inſti. ſed ⁊ ſi pu:
pillus. ſ. ceteꝝ in ſi. ſꝫ ibi fuit culpa preponentis et eodẽ mõ
ſoluitur. ff. de of. procõ. obſeruare. ſ. i. quia ibi culpa fuit p
conſul. ſecum ducentis vxorem. Item contra. C. in quibus
cau. pig. ta. contra. l. ſatis. vbi bona mulieris in cauſa mariti
principalarij ſunt tacite obligata ita qꝛ ſi ipſius bona ex
hauſta ſunt bona vxoris diſtrahuntur ſed illud eſt ſpeciale

ex facit ad hanc regulā j.e. dānum quod quis ⁊ q̄ ibi di
cam ⁊ ſatis cōtinuatur hec regula cum.j.px.per quam eci
am rñdetur ad cōtraria.ſ.ſignata.

Sine culpa. Hic ponitur regula ⁊ eius exceptio i re
gula. Pone caſum.lvi.di.ſatis peruerſum.ſ.de cōſti.a
gnoſcētis.ff.ad.l.ac
quil.ſi putator. Jn ex
empcōne. Pone caſū
in marito corrupte q̄
promocōe ſine culpa
repellitur tamē ex cau
ſa ꝓpter ſacramenti d
fectū xxxiij di.cum.
Jn clerico leproſo q̄
ſine culpa ꝓpter ſcan

Sine culpa niſi ſub-ſit cauſa nō eſt aliquis puniēdꝰ. Jxe3

dalum priuatur eccleſia de cleri.egro.tūa. Jtem in domino
ſerui qui noxam dedit qui cōpellitur emendare noxā vel da
re ſeruum p noxa inſti. de noxa in prī. Regulariter ergo nul
lus punitur ſine culpa xvi.q.vij.inuentum de homic.jobeſ
et.c.vi.C.de pen.ſancimꝰ ſ.de cōſue.c.pent.⁊.ſ.regula px.
cum ſuis cōcor.et eſt ratio quia pena eſt menſura culpe de of.
.del.ſane de tranſac.c.vi.d homicid ſicut dignum vbi aūt
non extat menſurandum menſura locū non habet ergo vbi
non eſt culpa nec pena bene tamen ex cauſa punitur quis ſi
ne culpa.ſ.vt i.e.non cōtrſ.qm̄ frequēter.ſ.ſi vero in fi. Et h
materia plus glo.non indiget proſequere cm̄ eam vt no.
xxij.di.renouantes de cōſti.agnoſcentes ⁊ de priuile.antiq̄.

Quod quis mandato. Hec regula ſūpta eſt ex.l. ff.
e.ti.l.non videntur data.ſ.qui iuſſu. Pone caſum in
milite qui de mādato iudicis occidit xxiij.q.v.miles. Jn lai
co vel clerico qui de mandato epi capit clericū.ſ.e.ti.d ſen.
ex.ſi clericos. et in eo qui iuſſu pretoris corrupit albuz qui
excuſatur a pena.ff.de iuriſ.o.iud.ſi quis id.ſ.doli mali. ⁊
hec vera cum iudex aliquid mandat officium ſuum exercen
do.ff.ad trebelli. ...ſ.cum pretor. Et cauſa quare tunc ex
cuſatur parens eſt iudicialis auctoritas vt ibi. Secundo ne
contra publicam vtilitatem impediatur punicio maleficio
rum ⁊.ff ad.l.acquil.ita vulneratus. Si vero non exercet
officium ſuum non eſt parendum niſi in reuerēcie exhibicio
ne.ff.de in ius voca.l.generaliter nam interdum reſiſtere de
bent officiales de pe.di.i.nēo.ſ.d elec.fundamēta.ſ.iudices
C.de ap.qm̄ ⁊ hoc vez in atrocioribus in quibus pocius
deo q̄ hominibus obediendū eſt xi.q.iij.ſi dominꝰ d ſen.ex.
inquiſicioni.ff.e.ti.ad ea. Jn hijs autem qui ſine dolo com
mittuntur eciam extra officium parens excuſat.ff.ad.l.ac
quil.l.ſi.h.ij.vbi de hoc plene no. Et nota q̄ ſicut dolo ca
ret qui iudicis obtemperat precepto ita econuerſo dolo non
caret qui iudicis non obtemperat precepto.ff.e.ti.l.non pōt
dolo carere qui imperio magiſtratus non obtemperauit.c. Cū
habeat redditi cauſe. Jn hijs ergo in quibus nō habz ne
ceſſe parere vt in atrocioribus que ad ſuum non ſpectant
officium dolo non caret vt.ſ.dixi ⁊ facit de ſen.ex.vniuerſi
tatis vbi verberans monachuz ſi eſt laicus licet hoc faciat
de mandato abbatis ſui excōicatus eſt. Et nota q̄ dicit q̄
habeat parere neceſſe ſicut eniz neceſſitas excuſat de furto
vt de cōſe.di.v.diſcipulos.ſ.d furt.c.iij.ad hoc.ff.ad.l.rod.
de iac.l.ij.ſ.cum in eadem naui ſic ⁊ a dolo vt hic vides cū
ergo nullum maleficium ſine dolo vel lata ſaltem culpa q̄
dolo cōparatur xv.q.i.aliquos de ſen.ex.c.i.ff.de iniur.l.illud.

ergo ⁊ a quolibet maleficio excuſat neceſſitas quod intel
ligas vt.ſ.dixi. Eſt autem regula hec in argumento ad q̄
ſtionem de eo qui ad mandatum eccleſie reddit debituz vx
ori pendēte lite adulterij vel diuorcii de hoc no.xxxiij.di.
ſi cuius ⁊ de cōu.ſer.ꝓpoſuit.

Quod quis mādato facit iudicis do-lo facere nō videt̄ cum

Mora ſua. Hec
regula ſūpta
eſt ex.l.ff.e.ti.in cōdē
nacōe.ſ.vtrum aūt. Po
ne caſum i eo qui eſt
in mora ſoluendi decī
mas quia pereunt p
iculo ſuo eciā caſu fo
rtuito xvi.q.i.decime.
Jd i cōmodatario
vel depoſitario q̄ fuit i mora d cōmod.c.vno depo.bōa fides
jd i fure q̄ ſtati eſt i mora.ff.de fur.l.ſubtracto. Circa hāc
tamen regulam nota q̄ ad hoc q̄ quis dicatur moroſꝰ req̄
ritur q̄ ſciat ſe debere vel ſcire debeat q̄ interpellatus fuerit
a die vel homie ⁊ q̄ habuerit poſſibilitatem dandi hoc ha
bes.ff.de rebus cre.l.q̄ te et tunc tenetur moroſus de caſu
fortuito eciam ſi eodēmodo fuiſſ3 res apud dn̄m peritura .ſm
acur.licet mar.q̄.vt no.in dicta.l.q̄ te.⁊ probatur.ff.del.
j.cum res.ſ.vt fortaſſis cū dominꝰ rem vendidiſſ3 ⁊ apud a
lium periſſ3 ⁊ hoc tenet h.ſ.de cōmod.c.vno de depo.bona
fides. Et no.q̄ dicit mora ſua nā in duob9 reis debēdi alte
ro iterpellato alter liberatur interitu ſpeciei ſed interpellatꝰ
tenetur.ff.de vſur.l.mora.in fi. Jtem mora fideiuſſoris ſibi
nocet non reo quo minus liberetur interitu ſpeciei.ſecus eo
uerſo.ff.de v.obli.l.cū filiꝰ ⁊.l.mora. ⁊ hoc quia fideiuſſor
habet cauſam a reo non reus a fideiuſſore. Vnū nota q̄
ſi debitor primo ſuit in mora ſoluendi et poſtea creditor i
mora recipiendi vel econtra q̄ vltīa mora nocet vt.ff.de v
ſur.l.debitor ⁊ videquod no.de decre.cum homines. De mo
ra autez ⁊ multiplici eius effectu plene no.ff.de vſur.l.mo
ra ſed nūquid mora ſemel cōmiſſa purgari poteſt ⁊ videt
q̄ non xij.q.ij.lōginquitate.xx.q.ij.puella de elec.c.in in cū
ctis.ſibi elapſo tempe d ſupplen.negli.prela.licet ⁊.c.vl.ff
de ac.⁊ oblig.l.traiecticie.C.d cōtra ⁊ cōmit.ſtipul.magnā
Contra q̄ poſſit purgari xviij.di.c.i.vbi d h ⁊.c.di.qm̄
d ſupl.negl.pla.litteras de elec.q̄ ſicut in fi.de rebus ec.nō
alie.ſi quis preſbroꝝ de locat.⁊ cōduc.ꝓpter in finem.⁊.c.
potuit vbi de hoc ⁊ de elec.c.vlti.ff.ſi quis cau.l.⁊ ſi poſt
tres.ff.de peri.⁊ cōmo.l.i.C.de fideiuſ.ſancimus.ſ.e.li.de p
ben.ſ.tibi. Hodie q̄ vbi dies prefigitur a canone vel le
ge penam imponente mora purgari nō poteſt pena enim
ſemel cōmiſſa non purgatur et ſic intelliguntur prima iura
et h regula ⁊ hoc ē verū niſi eadez.l.vel alia vel canone ca
ueatur i eo caſu moram poſſe pugari ⁊ penā euitari ⁊ ſic
intelligantur cōtraria. Lex autem illa ⁊ ſi poſt tres loquitur
de preparatorijs iudicioꝝ in quibus mora bene purgatur
vt ibi cum ſuis ſi.ſed poſt liti.cōte.non purgatur.ff.d v.ob.
l.ſi inſulam. multo ergo minu cōpurgabitur pena ſemel com
miſſa niſi forte fingeretur non fuiſſe in mora ij.q.vi.biduū
de re iud.cum bertoldus.ff.de in inte.reſti.l.diuus ſicut ei
a pena canonis nō appellatur.ſ.de ap.cōſuluit ij.⁊.c.quia
nos nec a pena legis.vt.ff.de v.ſig.ſi qua pena ſic nec pur
gat vt.ſ.dcm̄ ē ⁊ h no.gar.ſ.e.li.de elec.cupientes.ſ.q̄ ſi
per viginti.

Ea que fiunt. Hec regula ſumpta eſt ex .l. ff. e. ti. l. factū a iudice. Pone caſū .lxxxiij. di. quoꝝ vices vbi ſimplex pſbr ordines cōferēdo criſmādo ēgles ↄſecrādo nil agit ↄ pe. ⁊ re. īdulgēcia data ab epo vltra tenorem cōcilij generalis ad idē. ff. de iuriſdic. o. iudi. l. vl. ibi dicitur extra territorium ius dicenti nō paretur impune id ſi ſupra iuriſdictionē ſuam velit ius dicere. Et habꝫ regula locū etiā cum bonum eſt id qd̄ facit iudex tamē ex quo ad eius nō ſpectat officium viribus nō ſubſiſtit. Pone exemplum .xcvi. di. bene quidē bonum enī eſt ſtatuere res eccleſie alienari non poſſe .xij. q. ij. per totū de rebus ec. nō alie. per totum tamē ſtatutū impatoris ſuper hoc nō valuit qꝛ ad eius non pertinebat officium vt ibi ad idem ↄ ap. dilectis ibi ei officialis archiepiſcopi bonū ⁊ equū decreuerat tamen quia id ad ſuum nō pertinebat officium racōne appellacionis interpoſite ad papam non valuit quod fecit generale ei ē qꝫ nō ſufficit bonū facere niſi ⁊ bene id fiat .xvi. q. j. monachi ij de poſtul. c. ij. ff. de re. mili. l. ij. §. i bello. ⁊ facit .xxiij. q. v. relegentem ⁊ de colluſi. c. i. ⁊ quod ibi n. Et quod dicit regula ea que fiunt a iudice al' ſubaudi. n. in eo qd̄ facit nō pertinens ad ſuum officium non dicitur iudex ſicut ergo procurator fines mandati non debꝫ excedere. ſic nec iudex fines iuriſdictionis et hoc dico ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus ſiue arbiter ſaluo eo quod ↄ prorogacōe no. ē. de offi. del. P. ⁊ G. Queri ſolet ſi iudex qui de decē tā tum poteſt iudicare iudicat de .xx. an valeat ſnīa in .x. dixit . jo. qꝫ non quia res iudicata nō poteſt pro parte tenere ⁊ pro parte nō tenere. ff. fa. hirc. i hoc iudicio ⁊ hoc ipſe no. ij. q. vi. §. diffinitiua ↄ. cum certa racōe in fi. Ad ↄtrariū ibi ſignata .xij. q. ij. ſi quos de ſeruis. C. de donacione ſanamꝰ poteſt tñ .xxi. id ſpeciale fauore donacionū Ad decre. de ar. cū tempe de preben. dilectus dici poteſt qꝫ ibi ſnīa continebat plura capitula vnde in vno poteſt tenere ⁊ ī alio nō hic aūt cōtinet vnum tantū et cū jo. ↄcor. arcū. ff. de iur. o. iu. l. vl. Hu. tamē ⁊ lau. tenent ↄtrariū ſcꝫ qꝫ ſnīa bene tenet in .x. et dicunt ſnīam reſcindi tantū in ſuperfluo et hoc no. ex verb illius ↄ. cum certa dum dicit qꝫ ↄtra ius geſtum videtur et. C. quando pꝛuo. nō eſt ne. l. certa et pro eis facit quod no. de donac. aplice. ⁊ regula. j. e. vtile. ⁊ quod ibi dicam. Pro jo. hic optime facit predic. decre. ē. e. li. de pe. et re. indulgencie. Pro hu. et lau. ē. de arb. c. i. ff. de arbi. l. diem §. ſi plures. Et facit h regula pro hijs que dixi. ē. e. qꝫ quis mandato. Ad primū caſum ↄ. .xcv. di. c. i. vbi preſbij criſma hab. ī ſed illud ad tempus a greg. fuit ſpecialiter ↄceſſum ⁊ dic vt ibi ⁊ tunc ad eoꝝ ſpectabat officium ⁊ ſi non ex ordine ex demandacione. et vide qd̄ de hoc no. de ↄſe. di. v. manus in vl. glo. nec habet locū hec regula in ſpiritualibꝫ que potius dependent ex poteſtate ordinis qꝫ iuriſdictionis. hinc ē qꝫ ſi epus qui hoc poteſt ex ordine ↄſecret alienā eccleſiam vel altare vel ordinet alienū ſubditū qd̄ nō poteſt ex iuriſdictione. ↄſecracio tamē et ordinacio bñ tenet licet ordinatus execucione careat. vij. q. i. epo in dioce. ſi. de tempo. ord. qꝫ trāſlacionem ⁊ dixi. ē. e. ratum.

habeat parē neceſſe.

Mora ſua Item cuilibꝫ ē nociua

Scienti. Hec regula ſumpta eſt ex l. ff. e. ti. l. nemo. videtur fraudare eos qui ſciūt ⁊ cōſenciunt. Pone caſum in ingenuo qui ſciens ⁊ ↄſenciēs cōtraxit matrimoniū cū ſua. vel ecōtrario .xxix. q. ij. ſi q̄s ingenuꝰ ⁊ c. ſi ſcia. In clericis qui ſcienter ⁊ voluntate iocoſa ſe ad iniuriam pꝛouocant. ē. ↄ ſen. ex. c. i. Item in eo qui ſciebat rem quā emebat ſeruitutem debere. ff. de ac. em. ⁊ ven. l. i. in fi. Et ↄcor. ad hanc regulā. j. e. cū qui ē tus. Et quod dic hec regula ſcienti dic vel ſcire debenti. ff. de edi. l. edic. l. i. §. ſi intelligatur ad hoc .xvi. di. qd̄ dicitis. ē. de cle. ex. mi. aplice. ē. quod me. cā. c. pnt. in fi. Item dic ſciencia a principio ſecus ſi expoſt facto. ff. de edil. edic. l. iuſtiſſime. §. vl. Et nota qꝫ dolus malus eſt omnis calliditas fallacia machinacio ad circūueniēdum fallendum decipiendum alterum adhibita ſcdm labionem. ff. de dolo ma. l. i. §. i. ſed ſciēs circūuenitur fallitur vel decipitur ergo ſibi non infertur dolus. igitur inductus ad clericatum vel monachatum non dicitur dolum paſſus quia non eſt deceptus .xx. q. iij. cōſtituit vbi de hoc ⁊ de ↄuer. coniug. dudum in fi. Et quod dicit h regula non inferri dolum ſcienti et volenti verum eſt vt ex eo agi poſſit infertur tamen ita qꝫ naſcitur ex eo actio per exceptionem eliſenda. ff. de furt. inter oēs. §. vlti. ⁊ pe. Et nota qꝫ hec regula formata eſt copulatiue non diſiūctiue. vnde hec duo ↄiūctim requiruntur ſcilicet qꝫ ſciat ⁊ ↄſenciat ſcienti enī et non ↄſencienti bene infertur iniuria ⁊ dolus .xv. q. i. illud cū ſi. Ad hanc regulam ſignatur cōtra de ſen. ex. cōtigit. j. ſi ibi huius manꝰ iniectio et ſi non violenta tamē iniurioſa noſcatur. So. nō eſt iniurioſa quia iniuria fiat ipſi clerico volenti vt hic ſed eſt iniurioſa quia fit iniuria toti ordini clericali ⁊ ideo ibi ſequitur cum canon ille ↄc. et ibi de hoc. Item cōtra. C. de rap. vgi. l. vna vbi ſi rapio virginē etiā volentē teneor ſed hoc ideo quia id voluit perſuaſiōe doloſa quod plus ē qꝫ violēcia. ff. de ſer. cor. l. i. §. perſuadere. Item ↄtra. C. de furt. et ſer. cor. l. ſi quis ſeruo. ibi ſciens ⁊ conſenciens agit furti et ſerui corrupti. So. de rigore ⁊ rei veritate illi ſcienti et ↄſencienti non fuit facta iniuria tamē de quadam equitate agit ac ſi iniuria vel dolus ſibi fuiſſꝫ illatus vnde nec furtum ibi fuit factum nec ſeruus corruptus ex equitate tamen agitur de vtroqꝫ. Et facit hec regula ad id quod dixi. ē. e. poſſeſſor male fidei ad finem.

Ea que fiunt a iudice ſi ad eius non ſpectant Item

Que a iure. Hec regula ſūpta eſt ex .l. ff. e. ti. qꝫ cōtra racionem. Pone caſum .xvi. q. i. hinc eſt. ē. ↄ priuil. ſane. ff. de ↄſti. prin. l. i. in fi. Et ↄcor. ad hanc regulā. j. e. qꝫ a iure. et. c. in argumentum potes igitur intelligere hāc regulam in priuilegio vt. ē. quia ſingulorꝫ priuilegia legem ↄmunē non faciunt .xxvi. q. ij. non exemplo. Item in iure pone in velleiano nam regulariter quilibet intercedendo obligatur fallit in muliere hoc ergo non trahitur ad cōſequenciam ⁊ idem in ſi. et vide quod dixi. ē. e. priuilegiū ⁊ quod no. de priuil. ſane. Et nota qꝫ ſicut ea q̄ exorbitant a iure cōi ad ↄſequenciam trahenda non ſunt vt hic ſic nec ampliāda ſed reſtringēda ut. ē. e. li. de fi. preſbi. is qui i fi. ad id ē. e. odia. Itē licet fauorabile priuilegiū amplietur vt ibi

non tamẽ ad cõſequẽtiam trahitur vt hic. Et facit h regula ad q̃ſtionem qua queritur an fratres heremitarum vel fratres ſancti auguſtini et alij religioſi mendicantes et non mẽdicantes cõprehendantur cõſtitutiõe illa extrauaganti nouiter edita per bonifacium papam viij. que incipit ſuper cathedram p̃eminẽtie paſtoralis que habetur in clem. de ſepul. dudũ in qua exprimuntur ſolũmodo minores et predicatores. Et quicquid alij dicant dicendũ ẽ q non extenditur ad alios religioſos mendicantes vel non vel ad ſeculares clericos ſed ſolum minores et predicatores amplectitur tñ q3 intentio pape videtur hec fuiſſe vt per verba ipſius cõſtitutionis appa ret tum quia exorbitans eſt a iure cõi illa cõſtitutio et ideo ad cõſequẽtiam non trahẽda nec amplianda vt h vult cũ illa cõſtitutio dari quartam etiam de hijs de quibus de iure dari non debet ſicut de ornamentis relictis pro fabrica ãniuerſario xx. xxx. et ſic de ſingulis puta relictis p ſuis aribꝰ ul' certis pſonis de teſta. c. vl. de v. ſi. ex parte. iij. Dicam ergo illa iura mutata et correcta per cõſtitutionem ſolum quo ad expreſſos in ea quo ad alios remaneãt adhuc ipſa iura correctio enĩ iurium eſt vitanda de elec. eccleſia vſa. ij. cum ſi. in talibꝰ enĩ non arguimus de ſimilibus ad ſimilia et decre. quod dicam. j. c. in penis et facit ad h oppoſitio. s. e. li. de elec. ſtatutum et de regulis cõſtitutionẽ et ita pronunciatũ fuit per profundiſſime ſciencie et bone memorie virum dominũ iohẽm de monte murlo et per me in quadam q̃ſtione in qua fuimus ad conſulendũ aſſumpti.

officiũ viribꝰ nõ ſb ſiſtunt. Item.

Scienti et cõſentienti nõ fit iniuria neq dolꝰ. Item.

Quod a iure cõi exorbitãt nequaq̃ ad cõſequentiã ſũt trahẽda.

Quod oẽs tangit dꝫ ab oĩbꝰ approbari. Item

In obſcuris minimũ

Quod omnes tangit. Pone caſum in archiepiſcopo cõſecrãdo ab omibus ſuffraganeis lxvi. di. c. i. In electiõe facienda ab oĩbꝰ canonicis de elec. quia propter. In concedendo hauſtũ aq̃ in quo oẽs vicini ſũt qui ius habẽt. ff. de aqua plu. ar. l. in concedendo ad idem. liiij. di. c. i. viij. q. i. licet de tempo. ord. ſi archiepiſcopus. C. de auct. preſtan. l. vl. ff. de adop. l. nam ita diuus nam ſi qui leduntur vocandi ſunt in cõfirmatione adoptionis vt ibi. Et nota q dicit id quod tangit omnes debere approbari ab omibus ergo non valet quod facit maior pars et ſic eſt cõ. lxv. di. c. i. s. de hijs que fi. a ma. par ca. c. i. ff. ad munici. l. q maior ſo. aut cõpetit vt ſingulis aut vt collegio quod proſequere vt no. per h. et innocen. de cõſtitu. cũ omnes. Fallit autem hec regula in caſu iuſti. de re. diui. cõ. religioſum v. in cõe vt no. in predic. decre. cum omnes ad id quod. s. dixi q ſufficit q facit maior pars collegij contra dicit decre. de re. iud. cum olim in fi. ibi plena omniũ qui pſentes fuerint ꝛc. ſed ibi ſubauditur vel maioris partis nã illud dicitur omnes facere qd facit maior pars lxv. di. apl'ica de elec. cum inter canonicos in pri. ff. ad munici. q maior interdum tamẽ requiruntur due partes de elec. licet et c. ti. ſcrip. cum ſi. Et facit h regula in argumentũ ad id de quo olim dubitabatur an in electione inferiorum dignitatum vel canonicorũ vocentur abſentes et videbatur q non p predic. dec. quod olim in fi. hodie terminatum eſt. s. e. li. de preben. cum

in eccleſijs. Item eſt ar. ad q̃ſtionem an papa poſſit ſtatuere in iuris acolitis q ipſi cõtineant et hec queſtio no. lxxxij. di. propoſuiſti. Et dixit ibi Io. q nõ quia caſtitas ſuaderi poteſt non imperari xxxij. q. i. integritas bar. lx. ibi cõ cuius dictũ penitus eſt falſum niſi intelligas de promouendis ſed ipſe de promotis etiam intellexit vt eius verba demõſtrant monachis autẽ profeſſis qui renunciauerunt proprie volũtati auſterior regula poſſit indici etiam ipſis non approbantibus ſm inoẽ. qui h no. de regul'. ſup eo et ẽ ſatis expſſum. s. e. li. de ſta. regul'. c. vno ibi monialibus indicatur auſterior vita ſi cet non poſſit ſine oim voluntate ordinem mutare de hijs q vi metuſue ca. fiũt. c. vnl'. Et nota q ſm primũ caſum quẽ poſui archiepiſcopus de iure cõſecrandus eſt ab omibus ſuffraganeis papa tamẽ ſibi hoc vſurpat ſm io. qui hoc no. xxiij. q. i. pudenda et li. di. qui in aliquo.

In obſcuris hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. ſemper in obſcuris et. l. ſemp in ſtipulationibus. Pone caſũ s. de cenſi. ex parte vbi in dubio non cõpellũtur ſoluere vota ad maximam ſed ad minimã menſuram ad idem. ff. de l'. iij. l. nũmis vbi nũmis ſic in genere legatis debentur minimi. Circa hanc regulã nota q in obſcuris non ſtatim inſpiamus quod eſt minimum imo inſpiamus primo quod ẽ veriſimilius et quod plerumq cõſueuit fieri vt. j. c. inſpiciꝰ cum ſuis concor. et. ff. e. ti. l. in obſcuris inſpici. ſi hoc ſciri non poteſt tunc inſpiamꝰ quod eſt minimum vt h. Primo ergo inſpiamus quod expreſſe agitur puta. x. li. bon. vel quod agitur tacite. tacite dico vel ratione rei que venditur. x. li vel ratione perſone vel ratione cõſuetudinis vltimo quod eſt minimum vt hic et eſt ſi. quod dixi. s. e. cum ſunt partiũ. Ratio huius regule eſt quia de minimo non eſt dubiũ ſenſiſſe quia ſi intellexit de maximo ergo ñ de minio quia plus includit ſub ſe minus ſed non econuerſo et de hoc dicã. j. e. plꝰ ſemper. Alibi tamen habes argumenta de mediocritate ſpectanda. x. q. ij. h ius de of. cuſto. c. i. et eſt expreſſum. ff. de l'. j. l. legato. in pri. vbi de hoc. ff. de au. et ar. le. qui lanã. C. de donat. ſi quis argumentũ. cõ. ſi vero et cõ. ſe. cum ſi. Et põt dici q. in ſpeciebꝰ vel artificijs mediũ inſpiamus vt no. ff. mã. l. fideiuſſor. et ſic intelligãt illa iura. In quantitatibus autem inſpiamus quod eſt minimum vt. s. dixi vt in predic. l. fideiuſſorem et. ff. de l'. j. apud iul'. cõ. ſcio ex facto que videt contraria ad ſupradictam ſolutionẽ nam ibi legato fundo ſi duos fundos habebat teſtator debetur minus ſi non apparet de quo ſenſerit ſed ibi non erat mediũ. Et aduerte q viliſſimum hominem habere nõ expedit et ideo legato vel promiſſo homĩe mediocris debet vt i predic. l. legato ſed viliſſimos nũmos hẽre nec expedit vnde et bagatinos vt i predic. l. nũmis et vile triticum vt in predic. l. fideiuſſorem et ideo in hijs debetur minimum. Item habet locum hec regula in penis vt. j. e. in penis vt ibi dicam.

Cum quis certus. Pone caſũ xi. di. c. vl. v. ſepe dilectiões

tiam ẓc·ſ·de ap.ſi duobus·Jn archiepo qui ſciens iſtum
excõicauit qui appellauerat ad papaꝫ·ff·de ac·emp·⁊ ven·
l·i·in fine. Jn eo qui ſciebat rem quam habebat ſeruituteꝫ
debere qꝛ nõ aget exempto quãto minoris vt ibi ⁊ facit. ſ·
c.ſcienti·⁊ quod ibi dixi ⁊ no.ff·e·ti·nemo·videtur· Et qđ
hic dicit qui certus eſt
ſubaudi vel eſſe debꝫ
nam nõ eſt neceſſari
um ſingulorꝫ aurib⁹
intimari quod ẽ pub
lice promulgatũ xvi.
di.quod dictis de po
ſtul·prela.c·i ff.de i
ſti.ſed et ſi pupillus.
Licet autẽ canonic⁹
cui certus eſt de mor
te epi de ipſius mor
te nõ debeat vlterius
certiorari vt·ſ·de ele·
cum inter vniuſas tamẽ citari debꝫ ad electionem faciendã
vt no.h.in dicta decre·cum inter quod verũ puto .nam qui
certus eſt vt homo certioratur vt iudex ij·q·i multi·⁊ inter
dum certus adhuc certioratur ad cauſaꝫ vt in predic·c·xi·
di.c·vl·et cõcilium indiſtincte dicat abſentes vocandos qui
ſunt in loco ẓc·de elec·quia ꝓpter preterea licet ſciat eccleſi
am vacare diem tamẽ aſſignatũ ad celebrandaꝫ electioneꝫ
ignorat et ideo vocandus eſt et dies notificandus ar·ff·de
adul.l.denũciaſſe. Concor·ad hanc regulaꝫ·ſ·de ſchẽp·ab
excõicato ibi qui de facto ſuo certus ẓc·et ð loci·⁊ aduc. po
tuit ibi dies ſtatuta interpellat ſine alia hominis requiſitiõe
et·ſ·c·li·de elec.cupientes circa pri.ibi vel poſt obtentam de
ipſorum electione noticiam ẓc· Et eſt hec regula i argum
tum ad qõnem qua queritur an is qui ingreſſus religionẽ
in fine ãni exiuit ſi iterum eandem religionem ingrediatur
an debeat habere ãnum ⁊ ſatis videtur qꝫ non per hanc re
gulam niſi cõdicio perſone vel religionis mutata eſſẽ et hoc
tenet h.bz·in qõnibus ſuis in qõne que incipit Aliquis in
trauit monaſterium·

Eſt ſequendum· Jtem·
Eum qui certꝰ ẽ
certiorari vlteri
us ñ oportet· Jtem·
Non licet actori
quod reo licitũ
non exiſtit· Jtem·
Mutare cõſiliũ qſ
ñ põt in alteriuſ
detrimẽtum· Jtem
Generi p ſpeciem
derogatur· Jt

tatẽ recuſat quod non põteſt reus imo habꝫ neceſſe cauſã
allegare ⁊ corãm arbitris probare vt in predic·decre.cum
ſpeciali·⁊ a pñcipio hꝫ ꝓpoi exceptio de ſuſpecto de h ple
ne·iij·q·ij·offeratur de re iud.inter monaſteriũ ex ſupue
nienti autem cauſa recuſatur per actorem ⁊ reum de of·del·
cauſaꝫ que et.c.inſinu
ante cum ſi· Jtem re⁹
de maiori excõicatio
ne excipit cõtra acto
rem ſed nõ actor con
tra reum de iudic·in
te ſlexi mus de excep·
cũ inter priorem Jtẽ
magis punitur cõtu
macia actoris qꝫ rei
quod probatur·ſ· de
dolo et cõtu.cauſam q̃
et·ſ·e·li·e·ti.actor .q
et idem in ſimilibus·
Et nota qꝫ ſi reus volt ſe onẽrare ſuperflua probaciõne mo
ei gerend⁹ eſt vt·ff·de probac.l·certa·⁊ facit h regula·

Mutare cõſilium·Hec regula ſumpta eſt ex·l·ff·e·ti·
l.nemo·poteſt mutare·Pone caſuꝫ in electione viij·
q·ij·dilectiſſimi·ſ·de elec·publicato et·c.ab eo li·vi· Jn eo
qui ſeruitutem ceſſit qui mutare non poteſt licet nondũ ſo
cij ceſſerint·ff·de ſeru·ru·predi·l.per fundum·ad idem.C.ð
neg·g·l·vl·ff·qꝫ lega·l·i·ꝗ.poteſt illa igit regula .ſ·e. qđ
ſemel intelligitur ſcdm iſtam ſcilicet quando ex mutaciõne vo
luntatis vel placite alteri impedimentum vel detrimentum
aufertur vt dixi ibi et fallit in caſib⁹ ibi no. Jtem fallit i ſuo
herede abſtinente vel repudiante qui re adhuc in eodeꝫ ſta
tu manente adire poteſt vel tempus ad deliberandum petẽ
C.de repu·here·l.vl.ff·de iure deli·ſi quis ſuus. Et facit re
gula ad ea que no·ſ·de elec.in cauſis·

Generi·Hec regula ſũpta eſt ex·l·ff·e·ti·l·i toto iure
Pone caſum xciij·di·c·vlti·in diacono qui eſt minor
preſbitero niſi in ſpeciali·c·in quo obtinet vices epi·jteꝫ·ſ·
de of·legatorꝫ ſtuduiſti·vbi de cauſa cognoſcit delegat⁹ ſpe
cialis non legatus generalis·ff·de pen·ſanctio legum que
nouiſſime certam penam irrogat hijs qui legis preceptis
non obtemperant ad eas ſpecies pertinere non videtur qui
bus ſpecialiter ipſa legis pena addita eſt cõcor· ff·del·iij·
l·vxorem·ꝗ·cordialis·ſ·de ſchẽp.paſtoralis·ꝗ·i· et de hoc·c·
ti·c·i·⁊ xxv·q·ij·in ſũma· Hec regula locum habet i ſchẽp·
ſiue primum ſit generale ⁊ ſcdm ſpeciale vt in predic·c·pa
ſtoralis ſiue pmũ ſpeciale ⁊ ſcdm gñale·e·ti· abbatẽ ſiue
eodẽ tpe datũ ſit gñale et ſpãle ad h·ſ·e·ti·de ſchẽp·c·pẽr·
ſchẽp·aũt ſpãle ñ tollit puilegiũ gñale ut·e·ti·cũ ordineꝫ in
qđ contra niſi ð ipo puilegio fiat mẽtio i ſchẽpt·vt ibi· Volu
erũt qđ ã huiꝰ regule dẽm extẽdere ad puilegia vt ſcdm ſpe
ciale derogeт primo generali ſed hoc eſt falſũ qꝛ ſemp valet
primum ſiue ſit generale ſiue ſpeciale ſi in ſecũdo non tolla
tur expreſſe.ſ·de preſcrip·veniens.ſ·e.decet cum ſuis ſi.ratiõ
diuerſitatis eſt quia per primum priuilegiũ etiam genera
le cõſequitur quis ſtatim plenum ius ſed per primuꝫ ſchẽtuꝫ
generale non cõſequitur quis plenam iuriſdictionem in ſpe
ciebus de ſchẽp·paſtoralis ⁊·c·ad hec ⁊ ideo ſtatĩ tollitur
facilius·Cõr·ſ·de of·del·ex pte vbi ſcdm ſpeãle nõ derogat
primo generali ſed ibi ſi bene intueamur vtrumqꝫ fuerat·

reſcri·l·in ſacris.et facit ad hanc regulam·ſ·c·i iu
diciis ⁊ quod ibi dixi· Formata autem fuit hec regula p
hunc mod qꝛ fauorabiliores ſũt rei qꝫ actores·vnde ſi qđ
actori lꝫ multo magiſ reo q̃ fauorabilior eſt vt·ſ·e·ti·cum
ſũt ꝑ ea ratiõe q̃ paritas ẽ ſeruãda i iudiciis ut i pdca· l.i ſa
cris ⁊·ſ·c·i iudiciis intelligat id iuris et ecõuerſo ut ñ liceat
reo qđ ñ licet actori· Nota tñ qꝫ reus maiores hꝫ qꝫ actor
vt ff·de fer·l·vl·⁊ re⁹ habꝫ deliberatorias ⁊ non actor vt
in auten·C·ð liti·cõteſta·offeratur cauſam ſacra·iij·q·iij· Jtem
ſi reus plures habet ordinarios actor eligit vnũ ſaluo eo
quod de ſcolaribus dicitur in cõſtitutione frederici·C·ne fi·
pro patre·aut·habita ⁊ ſic actor recuſet aliũ quod non
poteſt reus ſcdm legem de hoc·C·de iudic·apertiſſimi·⁊·C·ð
iuriſ·o·iud·l·nemo.ſed ſcdm canones hñ recuſatur ordinarius
xi·q·i peruenit de fo·cõpe·ſi quis contra clericum ſcdm formam
decre·de ap·cum ſpeciali adhuc remanet dña quo ad hec qꝛ
in premiſſo caſu actor vnum eligendo reliquuꝫ ſola volun

ſpeciale et dic ut ibi. Notauit igitur gof. ſ. de of. leg. c. ij. q͞ h regula fallit in trib⁹ caſibus. In primis ut de ſſe p. cū ordinem ⁊ cum genus ad unicam rem refertur ut in hac de ce. ex parte ⁊ cum ſpeciales littere non exhibentur ut in te gra. ſ. de fil. preſ. ex tua. Nota ex hac regula quod non tantum valet genus quo ad ſpeciem quantum ipſa ſpecies ad idē ſ. de ap. c. ij. ſ. e. li. de procur. qui ad agend. ff. ſi quis cauc. ſed et ſi. §. queſitū cum ſi. de hoc xxiij di. quāq͞ de of. ord. ſi ſacerdos. itē nota q͞ licet per ſpeciem generi derogetur ut h et. ſ. e. li. d p̄ben. dudum tamen ſpecies ſub genere bene cōtinetur xiij q ij. non exiſtimemus et in predic. decre. dudū ⁊ optime. ff. de l. iij. hoc legatū ubi generale verbum que uxoris cauſa parata ſunt ſingulas cōtinet ſpecies et. ff. que in frau. cre. l. ul. § ret. ff. e. ti. l. ſemper generalib⁹ ſpecialia inſūt. Contra. ff. de donac. l. filiuſfamilias ubi dicitur q͞ ſi filio cōceſſum eſt donare nō poteſt mortis cauſa donare niſi id ſpecialiter fuerit permiſſum et ſic generali verbo donacō ſpecialis donacio mortis cauſa non cōtinetur que ſpecies eſt ut inſti. de dona. in pri. ⁊ eſt ſpeciale q͞ ibi nō tantū valet gen⁹ quo ad ſpeciem quantum ſpecies ut ſ. dixi ⁊ poterit eſſe racio quia de hijs non videtur actum vel cogitatum. C. q̄ res pig. ob. poſ. l. i. vel quia quāq͞ genus ut ꝓpriū attribuit ſpeciei. ff. de adop. l. i.

Plus ſemp̄ i ſe cōtinet qd̄ ē min⁹. ¶ Jō.

Pro poſſeſſore habetur qui dolo deſijt poſſidere. ¶ Idem.

Plus ſemper. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. i. eo quod plus. Pone caſum xxiij. q. i. ſi qs dederit ubi qūdam imponebant pnīaꝫ x. annoꝝ alij. vij. alij. v. et ibi canon hanc ultimā ſequitur. Item in arbitris pronūciantibus quilibet diuerſo numero. ſ. e. li. de arbi. c. i. ⁊. ff. d ar. l. diem. § ſi plures ⁊ facit inſti. de ſeru. § actus ubi qui actū habet ſeꝫ ius ducendi hominem vel iumentū vel vehiculū hꝫ et iter ſed non ecōtrario. Et eſt hec regula racō quare in obſcuris ſequitur minimum quia plus cōtinet in ſe minus ſed nō ecōtrario ut dixi. ſ. e. in obſcuris. Et facit ad hanc regulaꝫ. j. e. cui licet. Contra. ſ. e. li. de preben. cum in illis. § ul. ubi dicitur q͞ ſi mandatur ꝓuideri de beneficio quod ſpectat ad collacionem capituli non adiecto cōiter vel diuiſim non poteſt prouideri de beneficio quod ſpectat ad collacionem alterius de capitulo. Sol. illud facit forma mādati et intencō ſcribētis cui alteꝝ ſoluꝫ grauare nō intendebat. Item cōtra hanc regulam ⁊ illam. j. e. cui licet ⁊. j. e. q͞ ob graciam ⁊. j. e. in toto. et. ſ. e. li. de preben. cum de non ſacerdotali ubi ſi mandatur alicui prouideri de prebenda integra eciaꝫ eo volente ſibi non poterit de dimidia prouideri ul ſi mandat ꝓuideri de prebenda certi valoris eciam eo volente prouideri non poterit. Ibi in fine patet ſolucio q͞ id facit forma mandati que exacta diligencia eſt ſeruanda ut ibi. Item fallit hec regula in caſibus ubi requiritur ſpecialis expreſſio ubi genus quod plus eſt non cōtinet ſpeciem quod minus eſt ut dixi. ſ. regula prima. Et nota q͞ hec regula locuꝫ habꝫ in eo quod eſt plus quantitate quod eīn plus eſt utiq͞ tantū eſt ſed plus qualitate non includit minus qualitate ut dicam. j. e. cui licet.

Pro poſſeſſore. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. qui dolo deſierit et. l. pareꝫ eſſe ⁊. l. ad eā. § ſemp. Pone caſū ut. ſ. ut li. pen. eccleſie ſancte marie. ij. ff. de rei ven. q͞ ſi dolo et. l. ſi aūt §. ſed ſi is ubi cōuentus rei ven. ſi dolo deſijt poſſidere habetur ꝓ poſſeſſore. idem in cōuētu peticione hereditatis. ff. de pet. here. ſi et ſi. § q͞ autem perinde inquit. Idem in cōuētu noxali. ff. de nox. a. ſi bone fidei. ff. ſi ex nox. cauſa a. l. ij. § i. Idē in conuentu quod ui aut clam. l. ſemper. § antepnl. ⁊ idem in ſimilibus. Hec autem regula vera eſt quo ad hoc ut i tantū teneatur qui dolo deſijt poſſidere in quantum poſſidens non tamē tenetur taliter nam cōtra poſſidentem datur directa h autē datur utilis ut. ff. de noxal. l. electio. § ulti. Quid ſit dol⁹ dixi. ſ. e. ti. ſcienti. Et eſt ſi. ad hanc regulam. ſ. de dolo ⁊ cōtu. c. ſigit ubi ille qui cauſa rei ſeruande non poteſt adipiſci poſſeſſionem ob dolum vel potenciam rei elapſo anno efficitur verus poſſeſſor ac ſi poſſediſſet corporaliter ad idem. ff. de dolo eleganter. § ſi dolo. Et nota h de fictione quia ius fingit eum poſſidere qui nō poſſidet in veritate ⁊ imperator cōſentaneū nobis eſt ubi nulla ſtipulacio fuit interpoſita intelligi eam adhibitam. C. d rei uxo. ac. cum pri. ad idem. ff. d adop. ſi arrogatur xvi. q. iij. ſi ſacerdotes de tranſlac. inter corporalia ⁊ facit qd dixi ſ. e. ſine poſſeſſiōe dicit tn̄ lex q͞ ꝑ fictionē veritas iuris nō cōfunditur nec delet. C. de iur. do. in rebus. Et nota q͞ contra eum qui dolo deſijt poſſidere ⁊ fecit ut non haberet poſſibilitatem dandi iuratur in litem ad eſtimacionem rei et ibi ꝓcedit iuramentum ⁊ ſequit iudicis taxacō et eſt ſpeciale q͞ illud iuramentum eſt de affectu nō de veritate quod dic ut plene no. ff. de in lit. iuran. videamus. § iurare. Jam nota q͞ h regula locum habet in priuato et eciam in prelato quo ad bona ꝓpria. Si autem eccleſia deſinet poſſidere dolo prelati non habet locum in eccleſia iſte rigor quia delictum ꝑſone etc. ut. j. e. deliciū cū ſuis concor. ⁊ h no. h. ſcḋm lauf. ſ. ut li. pen. eccleſia. j. in ul. glo. Item nota quia regula dicit q̄ dolo quia ſi ſine dolo tempore quo mota eſt lis vel quo res iudicatur deſijt poſſidere abſoluitur. ſ. d exceptione aduerſario. ff. de rei ven. ſi n aūt circa prin. ſed ſi iterū incipiat poſſidere ⁊ iteꝝ agat cōtra eū non obſtat exceptō rei iudicate ut dicitur. Si agens dicat reū dolo deſijſſe poſſidere reus autem dicit q͞ deſijt ſine dolo quis habeat probari queri ſolet. De quo dic ut no. per h. in dicta decre. de excep. aduerſario. Et quod. ſ. dixi q͞ qui ſine dolo deſijt poſſidere abſoluitur veꝝ intellige cum a principio ſine dolo poſſedit puta per uſuras furtū vel rapinā ul ſi l'i mō ec ſi ſine dolo poſſidere d ſijt puta nacali incēdio vel caſu ul furto vel violēcia nichilomi⁹ tenet de uſur. cū tu. d rap. ſup eo ⁊. C. d furt. [illegible] to. ff. d vi et vi. ar. l. i. § recti ſſic. ⁊ fac qd dixi. ſ. e. mo

Utile nōn dꝫ ꝑ inutile viciari. ¶ Jō.

Ex eo non debet quis fructum cōſequi quod niſus extitit impugnare. ¶ Idem.

Utiſe non debet. Pone caſum xij. q. ij. ſi quos. ra

de ſeruis vbi epus manumiſit ſeruū bene meritū cui dedit vltra xx·ſed illud amplius tantum reuocabitur·ſ·de preb· dilectus vbi affirmatur factum legati in vno capl'o ⁊ nō in alio·C·de donac·ſanam' vbi tenet donatio pro parte ⁊ p parte non tenet· Et nota q̄ hoc eſt brocardicū et pro hac parte faciunt iura·ſ·i ducta ad idem xxvij· di·turbat·et·e·ſi quid veri·i·q·i·nōne ſodo: mite et·c·dominus de clarauit xij·q·v·q̄a xvij·q·iiij·queſti·xxij q·iiij·mite certe ra xxxij· q·vij·q̄d ergo de cōſe· di·iiij·ſi nō ſanctifica

Item quid prohibetur prohibentur omnia que ſequuntur

tur·ſ·de arbitris· cum tempore de donatione apoſtoli ce ⁊ quod ibi no·de teſta·tamūdus ⁊·c·rainaldus· mili de inutil·ſtipulac·§·q̄ ſi quis vbi ſi ſtipulor michi et alij tenet ſtipulatio pro dimidia pro alia dimidia nō·ff·de vſur·vſu: ras vbi illicite vſuras non videantur ſorte ⁊·c·ti·i placuit vbi ſtipulatus vſuras vltra modum licitum vel vſuras vſurarum licitas tantum petit licet non vltra ⁊·ff·de iur·do·l· ſiue ge neralis vbi ſi generalis curator vel ſpecialiter dotis dande cauſa cōſtitutus amplius q̄ fuerit mulieris facultatis promi ſerit non valet ipſo iure promiſſio in ſuperfluo ſed vſq; ad licitum modum bene ⁊·C·de tranſac·ſi ex falſis vbi tranſac tio tenet pro parte et pro parte non·C·de vſur·cum allegas C·de cer·pe·ſi pro mutua·vbi pene promiſſio tenet vſq; ad legittimam quantitatem vſurarum ⁊ non vltra ⁊·C·de ſeca. nupc·hac edicali·§·ſi vero vbi ſi vltra ſtatutū modum relin quitur vitrico vel nouerce id quod pl' eſt ſolūmodo reuo catur·C·de lib·preter·ul' exhe·aut·ex cauſa vbi dicitur ex cā preteritionis vel exheredationis irritum eſt teſtamentum quantū ad inſtitutionem cetera namq; firma permanent p que et ſimilia probatur vtile p inutile non viciari. Econtra q̄ vtile videtur per inutile probatur·ix·di·ſi ad ſacras·xxiij· di·quorundam iij·q·ix·pura·ſ·de of·dele·cum ſup ⁊·c·ſu: per queſtionum·§·ſi vero de re iud·ad probandum·ff·de aq̄ coti·⁊ eſti·l·i·§·Item queritur·ff·de arbi·l·pedius vbi cōp miſſum in ſeruū et liberū factum non tenet·C·de tranſac·cum hij·§·pretor vbi requiritur totum vtiliter geſtum ⁊ inſti· quibus mo·to·ob·§·preterea vt por ſtipulatio vtilis vicia tur pretextu ſequētis nouacōnis licet ſit inutilis. Solu·dixi h·bx·⁊ h no·iij·q·ix·pura q̄ vtile per inutile viciatur vbi in iure id inuenitur expreſſum al's non Vel dic plenius q̄ regulariter vtile non viciatur per inutile vt hic patet videſ enī q̄ hec pars probandi ſc; negatiua hic ponitur pro re: gula habemus igitur ſtare regule niſi ſpecialitatis ratio l' caſus ſpecialis cōtra regulam appareat vt dixi·ſ·in §he ca. Eſt autem cōtra hanc regulā caſualiter inuenire vtile vicia ti per inutile vt in cōtrarijs· Et eſt ſpecialitatis ratio quia v tile ⁊ iutile ſūt iſepabilia vt vides i·c·q̄ſidā ī decre·cū ſup et i dē·ſup q̄ſtionū ⁊ i decre·ad pbādū i·l·pedi' ⁊ i ōnib; cōrijs pbat optime h ſolucō·ff·de aqua coti·⁊ eſti·l·i·§·tre batius ⁊ §·Item queritur dicitur enī i·§·trebacius q̄ ſi ha beo ſeruitutem ducendi ad aquam certum numerū pecorū ſi plus ducam ſuperflua poterit dominus remouere ⁊ in·§· Itē q̄rit·dicitur q̄ ſi habeo ſeruitutē ducendi certam aquā per fundum tuum ⁊ ego aliam aquā illi miſceo quod a to

to poterō phiberi· Ratio ergo diuerſitatis q̄ pecora ſepa bilia ſunt aqua mixta inſepabilis ideo in primo prohibeō ſolum a ſuperfluo in ſecundo a toto. Item probatur·optie ff·de edil·edic·plerumq; ⁊·l·ediles §·cum aut·⁊·§·ſe·vbi ſi difficilis eſt ſeparatio redibito vno redibetur et reliquum ad idem·ff·de l·ſ·l·pla ne in pū·ff·de v·ob· l·i·§·ſed ⁊ ſi michi ⁊ l·que·extrinſec' cū ſi. Colligit ſolutio·ff· de vſur·l·pecunie·i. Hen·in vlti·glo·Ar. ō·ff·de dona·inter vi· et vxo·ſi ſponſus·§· ij·ſed illud ſpāle do: tur ex illo·Item·

Pluralis locutio duorum numero

nationum fauore·Item ō predicta·ff·cōia predi·l·prium ſolum vbi ſi vendo prium ſolum ita vt michi et vicino ſerui at michi ſolo ⁊ non vicino ſeruitus acquiritur et·ff·q̄ cum fal·tu·l·i·§·ſed pomp·vbi ſi verus tutor auctoritatem preſti tit cum falſo tutore tenet ipſum veri tutoris actoritas et ideo ſubdiſtinxerunt quidam q̄ ſi vtile ⁊ inutile ſūt inſepabilia et vicium eſt in re·tunc viciatur vt ſ·dictum eſt ſi autem vi cium eſt in perſona adiecta tunc non viciatur et ſic intelli: gantur hec cōtraria· Sed h ſolutio reprobari videtur per p dictam decre·de offi·del·cum ſuper ⁊ ideo poſſ h̄ri ad p dictam·l·q̄ cum fal·tu·ff·vt ibi no·b·vel poſſ dici q̄ in illa l·ver' tutor et falſ' auctoritatē nō ſit ſed ſepatim pſtiterūt et ideo cum actus conmiſcui non fuerint vtile nō habet p inutile ſepari. Ad·l·prium·ff·cōia p·bū fateor q̄ fundus eſt res indiuiſibilis h ibi vendens fundū integram ſibi et integram vicino acquirere voluit·ſeruitus autem vicini bū eſt ſepabilis a fundo vendentis·⁊ ideo altera vtilis p al: teram inutilem non viciatur· Ad leges autem ſupi' allega tas·ff·de arbi·l·pedius·⁊·ff·de trāſac·cū hij·§·ſi ptor·dico q̄ ibi non erant duo quorū alterū vtile eſſ alterum inutile h vnum ſolum ſc; trāſactō ſup alimentis in ſecundo caſu in valida q̄ non quefierat pretor de omnibus que mandat orator ⁊ in pmo caſu vnum fuerat cōpmiſſum ⁊ nō duo ſed ad hoc vltimum eſt melior pma ſolutio· videtur tamen fallere predicta ſolutio in caſu·ff·de fideiuſ·l·grece·§·illud. vbi dicitur q̄ ſi fideiuſſor obligatus eſt in duriorē cauſam q̄ principalis omnimodo nō obligatur ſed ſm opinionem illam que exponit omnimodo non obligatur in eo ſcilicet quod excendit non contradicit·

Ex eo non debet. Pone caſum in eo qui dicit decre·epi ſtolas non eſſe autenticas q̄ nullam debet p ſe alle gare·xix·di·ſi romanorū·ad idē·viij·di·que iure· Item pone in eo q̄ impugnat cōpoſitionem qui ex ea beneficiū nō cōſeq̄ tur·ſ·de cenſibus·cū olim·in eo qui impugnabat teſtamen tum dicens illud inofficioſum qui ſi id im pbe dixit ⁊ ſuc cubuit quicquid ex teſtamento capiebat pdit·ff·de inoffi· teſta pap·§·meminiſſe·ad idem xij·q·ij·q̄ ppoſitum·ſ·de teſti·pnium.C·de hijs quib' vt indig·l·alia eſt⁊ dicat lex abſurdum eſt quem redire ad id quod ſemel renunciandū putauit·C·de rebus cred·ſi quis iuſiurandum· Et facit ad hanc regulam·ſ·e·quod ſemel·⁊ quod ibi dixi· Et q̄ hic dicit·inſus·extitit·dic cum effectu ſaltem q̄tū in eo fuit q̄ pſeuerauit·ſi autem ſimpliciter pſtaretur ſec' eſſ·vt intel ligit·b·pdict·decre·de teſti pnium· Idem ſi inaperet agere

vel excipere ⁊ deſiſteret ante ſententiā ut pbant predicte l. §. meminiſſe ⁊ l. alia eſt. et h no. b. i pdic. dē. ć cenſi. cum olim. Et quod dicit h regula verum intelligo niſi forte ex neceſſitate officij habuerit impugnare nam tunc ꝓprio no mine fructum ꝯſequi poſſet. hoc pbatur iij. q. vij §. tria. v. ſi contra patreꝫ pupil li. ff. de poſtul. l. vl. ff. de iudic. c. iulianus ait et melius. C. de admi ni. tu vel cu. cū quidaꝫ. vbi filius preteritus a matre tutor vel cu ratoꝛ inſtituti heredis hereditatem adeūdo nomine pupilli ſibi ñ preiudicat. ad h. ṡ. c. ſi. de. elec. c. pnl. §. porro. Item licꝫ qs impugnet ſententiam in vno capitulo ex alio capi .o ꝯſe quitur fructum de teſta. raynuncius. ⁊ c. raynaldꝰ ⁊ facit quod dixi. ṡ. regula px. Et concoꝛ. ad hanc regulam i. q. vij. c. i. xcvi. di. ſi imperatoꝛ. de poſtu. c. vl. ⁊ ſimile eſt qd̄ dicit fruſtra legis implorat auxilium. ⁊c. de vſur. qꝫ fruſtra. Iteꝫ nota ꝙ ſicut non debet quis fructum conſequi ex eo quod i pugnat ut h. ita econuerſo non debet quis impugnare id ex quo fructum conſequitur. xix. di. c. i. iiij. q. iij. ſi quis teſti bus. iij. q. viij. cum in agendo. de cenſi. cum olim. in ſi. ad h de tranſac. ex lris. ⁊ a ptē. ff. de iur. do. l. cum in fundo. v. et ſi quidem. ff. ſol. ma. ſ ſi ideo. ⁊ h ſane intelligas ſm ea que dicta ſunt. ṡ. in alio caſu.

Cum quid pꝛohibetur. Pone caſum in pꝛohibito a carnibꝰ ꝗ pꝛohibitus intelligitur ab omnibus que trahūt ſemē tinā origineꝫ. iiij. di. denique. ⁊ pꝛohibita ꝯcupiſcētia p legem pꝛohibita intelliguntur omnia mala que ſequūtur. ex illa. de ꝯſti. nam concupiſcentiaꝫ. Iteꝫ pꝛohibita alienatione pꝛohibita intelliguntur vendicio donacio manumiſſio. ⁊c. C. ḋ re. alie non alie. l. vlti. ad idem de re. ec. nō alie. nulli. Iteꝫ pꝛohibito officio ⁊ beneficium. lxxxi. di. cos. Furto pꝛohibito pꝛohibe tur omnis rei aliene illicita vſurpacio. ⁊ pꝛohibita mecha omnis illicitus concubitus pꝛohibetur. xxiij. q. v. penal. xxxij. q. iiij. meretrices. ⁊ cui pꝛohibet eccleſie ꝯmunio ⁊ ei ſtipē dia pꝛohibita intelligūt ḋ ap. paſtoralī i ſi. ad id ḋ ſbus expoꝛ tādis. ff. e. l. cui. Et concoꝛ. ad hanc regulā. j. e. acceſſorium.

Pluralis locucō. Pone caſum. de ꝯſe. di. i. h ꝗ ibi dñs vobiſcum. duos numero ꝯpꝛehendit. Item. ṡ. e. li. de p bēn. is cui. §. i. vbi beneficioꝝ nomine duo tantū bñficia cōti nētur. Item per. l. ff. de manu. teſ. l. libertas. §. poſt an. ſtatā ſi legetur libertas ſeruo poſt annos de duobus intelligat. Item ſi pmittitur vel legatur poſt dies de duobꝰ itellagit ff. de. v. ſig. l. inter illa §. illa legata. Item p. l. ff. de teſti. v. numerus vbi ſunt hec verba. ⁊. iij. q. iij. v. numerꝰ. Contra ff. de op. lega. l. i. vbi dicitur ꝗ ſi alicui legata eſt ſeruoꝝ optio tres eliget. So. ſpeciale eſt in fauoꝛem vltime volū tatis vt ibi potius ſequamur quoddam mediū ꝗ̄ minimū quia ad minus de duobus intellexit ex quo dixit in plurali et forte de pluribꝰ. ſequamur ergo quoddam mediū et ſic optet tres. vel dic vt ibi no. ꝙ legatꝰ ibi fuerat equus vel ſeruꝰ quē ſerui teſtatoris elegerint quos ſeruos legatariꝰ optare debeat tunc optabit tres ſeruos q̄ eligēt ſibi equū vel ſeruum legatuꝫ. et ideo tres quia duo de facili diſcoꝛda rent. viij. q. i. nec nouum. ṡ. de arbi. c. j. ff. de arbi. Item ſi

Imputari non debet ei per queꝫ nō ſtat ſi non faciat quod per eum fuerat faciendū. Item.

vnus. §. pꝛincipaliter. Et ꝙ hic dicit ꝙ pluralis locucio eſt cōtenta duoꝝ numero ⁊ verum eſt regulariter ⁊ vbi codē vel alio iure non addicit numerus vt in predic. l. vbi nume rus canoniſata iij. q. iij. In cauſis igitur ⁊ inſtrumentis re gulariter duo teſtes ſufficiunt. Interdum tñ vnus ſufficit vbi ſcꝫ nulli fit pꝛeiu dicium de ꝯſe. di. iiij. placuit. Et multi ſūt caſus i quibus requi runtur tres ad minus Primus in depoſicio ne pecunie in auten. ḋ ſi. iſtru. §. ſi qs igit vl. Item quādo impi tus litteraꝝ ꝯtrahit i ſcriptis. C. ſi cer. pe. l. vl. in inſtrumento de quo fit ꝯparacio C. de ſi. inſtru. l. pnl. Quando pater legitimat filiuꝫ natu ralem in inſtrumēto publico i auten. vt liceat ma. et a. §. ad hoc. Quādo mulier fatetur ſe pro interceſſione aliquid rece piſſe. C. ad velL. antique. Quādo quis vult infirmare teſta mentum quod facit poſt tranſcurſum decēnij. C. de teſta. ſā cimus. in inuentario. C. ad. l. fal. aut. ſed cum teſtatoꝛ. in p uata ſcriptura vt fidem faciat. C. qui po. in pi. haben. l. ſcrip turas. itē quinqꝫ requirunt dum q̄tāꝰ excedit libram auri i cau tate. C. ſi cer. pe. auten. ſi ḋ nouo. et i codicillis et donacōe cā mortis ſit v. C. de do. cau. mor. l. vl. et. C. ḋ. codi. l. vlt. Itē in te ſtamētis cōiter vij. In teſtamēto tñ ceci viij. C. q̄ teſta. fi. poſ. hac ꝯſultiſſima. aliqñ. v. vt i teſtamēto ruſtici vt . in codi pijs et villis vbi eſt hominū raritas. C. ḋ teſta. l. ſi. Aliquā do ſufficiunt due vel tres vt in teſtamento facto inter filios et nepotes. C. de teſta. hac ꝯſultiſſima. item interdum requi runtur xv. teſtes. C. de px. ſa. ſcri. l. vna interdum plures. ij. q. iiij. pꝛeſul. ⁊ c. ſe. Et nota ꝙ id quod h dicitur de plurali locucione non habet locum in pꝛonominibus vt nos vos ve ſter ⁊c. nam vnus pꝛelatus ſcribit et ei ſcribitur i plurali ⁊ papa ſemper de ſe ſcribit ſic. ṡ. de cri. fal. ꝗ grauj.

Imputari non debet. Pone caſum in eo qui debet ap pellacōnem pꝛoſequi infra ānum cui non imputatur ſi per eum nō ſtetit ij. q. vi. anterioꝝ. In eo qui debet pꝛomo ueri ad ſacerdocium infra annū cui non currit annus ipſe ſi iuſto impedimento detentus pꝛomoueri non potuit. ṡ. e. ſi. de elec. ꝯmiſſa. §. i. in eo qui rem emit ſub pacto legis ꝯmiſ ſorie ſcꝫ ꝙ ſi infra terminū pꝛeciū ſolutum non eſſꝫ res foꝛet inempta ⁊ emptoꝛ in termio ſoluere volens non habuit cui ſolueret ſibi ñ iputatur. ff. de leg. ꝯmiſ. l. ꝯmiſſoꝛia i ſi. ad idem xliij. di. epiſc. ſ ijs. ṡ. de eo q̄ mit. in poſ. c. ij. vbi de h et facit. C. ḋ codi. inſ. l. vl. Et nota ꝙ dicit per quem nō ſtat quia ñ ſufficit velle niſi ad opꝰ pcedat q̄tū i eo eſt. ṡ. ḋ eo qui mit. in poſ. c. i. impoſſibilitas ergo facti ſicut a pꝛincipio anullat obligacionem. ṡ. e. nemo poteſt ita ⁊ ex poſt facto elidit vt h. Si tñ tenetur quis aliquid facere. j. certuꝫ nec p eum ſtetit licet non imputetur tamen poſt tempus tenetur de do. ⁊ ꝯtu. cum dilecti. ff. de arbi. l. celſus. Conſulo tñ ꝙ ſi poteſt. j. tēpus de impotencia pꝛoteſtetur. ij. q. vi. poſt ap. ad h de ap. c. vl. et. C. de iure emphi. l. ij. in ſi. cum ſuis con coꝛ. ad id qd̄ dixi ꝙ poſt terminū tenetur. Contra. ṡ. ḋ ſpon ſiaꝫ. ff. de v. o. l. ea tamē adiectō. So. vt no. in predic. dec. ſicut vt dixi. ṡ. e. nemo poteſt. Et concoꝛ. ad hanc regulaꝫ de elec. c. vl. vbi tempus datum ad eligendum non currit ei q̄

non poteſt exigere niſi ex quo in mora fuerit pretendi licen ciam ad idem de conceſ. preben. quia diuerſitatem. Quid di ces de eo qui ſua culpa incidit in caſum propter quem poſtea facere non potuit quod per eum fuerat faciendum. Videtur primo quod ſibi ſit imputandum quia regulariter quis de ca ſu tenetur qui ſequitur culpam. l. di. ſepe et c. ſtudeat. de eta. et qua. c. i. et quod ibi no. ff. de lxxxvi. di. nō ſatis et qui ma. accu. poſ. c. i. et quod ibi no. et ſi. ff. quod me. cau. l. ſi mu lier ubi metus illū nō excuſat qui ſua culpa incidit in metum In contrariū videtur per predictā iura de ele. c. vlti. de conceſ. preb. quia diuerſitatem ar. de pigno. ſigni ficante. ibi in capcōne et de ſpon. veniens ij. Sed caſus ē ſpe cialis. Et dicit lex quod qui iniurioſe vel libidinis cauſa inimici vel meretricis fregerit oſtia. ſi fures nō ab eo inducti poſtea res aſportent non tenetur furti. ff. de furt. l. verum et l. qui iniurie in pri. ṗ. deportatus ſi non potuit procuratorē dimit tere bene reſtituitur et tn̄ culpa ſua abſens erat. ff. de mino ri. l. pap. Item debitor propter inopiam excuſatur cedendo bo nis eciam ſi ſua culpa in illam inciderit de ſol. cedo arb9. ff. de dolo. nam is ſatis videtur dici poſſe quod imputandum ſit illi propter iura primo inducta hinc eciam dixit lex non debere ſuccurri ei qui in neceſſitate ſe poſuit. ff. qui ſatiſda. co. l. ſi. fideiuſſor. ubi dicitur quod ſi reus nō poteſt ſatiſdacionem dare ubi conuenit et in alio loco eiuſdem prouincie dare velit ſi ſa tiſdacō neceſſaria erat audiendus eſt ſi voluntaria non quia ipſe ſibi neceſſitatem impoſuit ad idem. ff. ſi quis caucē. l. ij. § ſiquis tn̄. ubi dicitur quod qui in iudicio comparare debebat ſi quid eſt quod ei imputetur tempeſtatem vel vim fluminis citi non poterit ar. ad hoc de elec. cum in veteri Ad iura in con trariū inducta rn̄deo et dico quod decre. vl. de elec. et decre. q̄a diuerſitatem loquūtur de quadam pena canonis prodita ſolum contra negligentes unde ibi culpa ſine negligencia nō punitur hoc ſatis probat ipſa decre. quia vel dic quod ſi ex culpa imponitur aliqua pena ut ſuſpenſio ut in decre. quia vel de portacio ut in. l. papinianus tunc culpa illa vlterius puniri non debet ad hoc xiij. q. ij. c. vl. de iudic. at ſi clerici al' cm̄ ſe queretur quod ſuſpenſio idem eſt quod priuacio et deportacio id eſt quod bonorum ademptio quod eſſe nō debet. Ad de cre. ſignificante dico quod forte ſine culpa ſua erat in capcōe et ibi eciam eſt alia racio ſcilicet quod primo pecuniam miſerat per eū quē fidelem nūcium credebat. Ad. l. verum et l. qui iniurie dico quod verum eſt quod non tenetur furti tn̄ conuentus de iniuria tenetur emendare dāna per illos fures illata quia qui occa ſionem dam. et c. de iniur. et dā. da. c. vlti. ad hoc quod dici tur de inope dico quod impoſſibilitas caſus hoc inducit.

Acceſſorium naturam ſequi cōgruit principalis. Item

Acceſſorium. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. cum prin cipalis et. l. nichil dolo. § cum principalis. Pone caſum in principali deſtructo quia dicitur deſtructum et acceſſori um xvi. q. vij. et hoc diximus. Item ſi cauſa principalis ſubi cet matrimonij committitur ſic et acceſſorij ſcilicet dotis de dote poſt diuor. reſti. de prudencia. Item ſi non tenet contractus nec ipſius acceſſorii. C. de legi. non dubiū cons. de fo. cōpe. ſi di ligenti. de of. del. prudenciam § ſexta in ſi. de ſi. inſtru. incet dilectos ad ſi. ō. c. ſi. de ſuppl. ne. c. i. et optime per decre. ō. e. ſi. de offi. dele. ſi ſuper gracia ubi poteſtas executorum datorum ad graciam non perit re integra morte cōcedentis ſicut nec gracia quia poteſtas illa acceſſoria eſt ad grām et de pre ſcrip. cum ex officij ubi ſicut non preſcribitur viſitacō nec procuracio racōe viſitacōis debita Cō tra. ō. de uſur. debito res et c. cum contingat ubi de hoc et. ō. c. li. c. ti. licet ubi tenet ac ceſſorium et non prin cipale. So. illud propter anime periculum quod eueniret ſi non ſerua retur iuramentum et dic ut in predicta decre. cum contingat Item contra. C. de epiſ. aud. auten. liberi furioſi ubi tenet lega tum et non teſtamentū vel heredis inſtitucio So. illud ſpe ciale in odiū filiorum qui contempſerunt patrem ut no. h. i p dic. decre. inter dilectos. Item contra. C. de luit. pig. l. intellige re ubi ſublata perſonali remanet ypothecaria ſed dic ut ibi quia non fuerat ſublata perſonalis pacto ſed tempore et per ſonalis tollitur ſpacō xxx. ypothecaria ſpacio xl. ānorum et ideo ſublata perſonali tempore adhuc remanet ypotecaria p. x. ā nos. C. de preſcrip. xxx. an. l. cum notiſſimi. ſecus ſi pacto vel alio modo ut. ō. dixi. Item cōtra. C. de pred. mi. l. et ſi is ubi qui deſierat eſſe curator vendidit rem minoris et ſic non te nuerat vendicio valet tamē obligacio de euiccione ſcilicet non tenuerit vendicio quo ad pupillum vel minorem tenu it tamen quo ad illum curatorem olim et ideo cum quo ad ipſum tenuerit principale non mirum ſi tenet acceſſoriū Itē contra. C. ſi aduer. ven. l. i. et aut. ſacrā. dic ut. ō. Item. ff. quibus mo. vſufruc. l. qui tamē in pri. et l. precedenti. ff. de fideiuſ. l. generaliter ſed illa ſūt ſpecialia. Item nota accur. C. de pac. l. pacta. que contra quod i pactis que fiunt preter legem tenet ac ceſſoriū et non principale in hijs q̄ fiūt ſcdm legem vtrumque in hijs que contra neutrum. Concordat ad hanc regulam. ff. de pecu. lega. l. ij. et. ff. de penu. le. l. ij. ubi dicitur quod per ex cepto principali permittitur acceſſorium.

Qui tacet conſentire videtur. Item

Qui tacet. Pone caſum lxiij. di. ſi ſeruus. ij. ō. de ſ ſup. nōne. ff. ſolu. ma. l. ij. § voluntatem ubi dicitur quod pa ter agens de dote filie de ipſius volūtate videtur agere ſi fi lia non contradicit. Et nota quod qui tacet interdum conſentit ut hic et in ſupradictis iuribus votum emittit xxvij. di. c. i. ē ſi mulator lxv. di. ſi forte impunitatem promittit xliij. di. ſit rec tor offert xx. q. ij. c. i. occidit xliij. di. ephesijs eſt contumax lxv. di. c. vlti. Interdum nec cōſentit nec contradicit. j. c. pr. et dic ut ibi ſtatim dicam.

Is qui tacet. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. q̄ tacet. Et nota quod tacere eſt quoddam mediū inter ex preſſam voluntatem et expreſſam cōtradicionē. Pone ergo caſum in eo cōtra quem fertur ſnīa qui tacens non habetur pro cōſenciente nec pro cōtradicente. j. x. dies infra q̄s ſem per appellat ij. q. vi. anteriorum. Item pone i prelato qui ta cet ex cauſa propter ſcandalum. ō. de preſcrip. nichil prodeſt de cog. ſpi. ſup eo de uſurūr. mulieri. Item pone ſcdm accur. in tributoria nam ſi ſeruus cōtrahit domino cōtradicente tenet de peculio tm̄ et deducitur quod debetur domino. ff. de pecul. ſi quis ſeruum. § cciam ſi eo expreſſe volente tenetur quod iuſſu

in ſolidum. ff. quod iuſſu. l. i. vbi autem ſcit et tacet tenetur tributoria ⁊ ſic non in ſolidu₃ nec deducit ſibi debitum. ff. de tribut. l. i §. ſciaꝫ. ff. de exercito. l. i. §. ſed hijs. ¶ Prima regula fallit xxvij. di. c. i. liiij. di. ſi ſuus. xx. q. ij. c. i. ẽ. de ꝑ ſup. nōne. ẽ. de iura. calū. c. vl. in ſi. ẽ. c. li. de aſeſ. ſi poſt preſtituꝫ ff. ſo. ma. l. ij §. volunta teꝫ. ff. d lib. agno. l. i. §. pena. ff. loc. Item queritur §. qui ꝑ im pleto ⁊ vbicūq₃ tacitum pactum inducit a lege. ff. de pac. l. q i futurum. Secūda fallit in eo qui tacet verbo ſed cōtradicit facto vel ſigno lxxiiij. di. c. i. Item in epō qui tacet admonitus a vicīs epiſ qui habetur pro cōtumace lxv. di. ſi forte. Item in hijs in quibus requiritur expreſſus aſenſus vt i adulto qui catheziꝫatur d aſe. di. iiij. cum pro paruulis ⁊ in ſeruitute imponenda ff. de ſeruit. vr. p. l. muniti. et in procuratore aſtituendo. ff. d ꝓcur. l. filius §. mutum ⁊ in furto. ff. de furt. qui vas §. vetare ⁊ in ſoluendo matrimonia. ff. de ritu. nup. in eo iure §. deinde et expreſſe debet teſtator nomen heredis dicere. C. de teſta. iubemus Item in caſibus nota ij. q. vij. plerīq₃. Quid ergo i hijs dices nūquid tacens habebitur pro aſenciente an pro cōtradicente. Solo. dicūt quidaꝫ ꝙ regulariter tacens habetur ꝑ cōſenciente facit ad hoc. ẽ. regula ꝓxi. fallit in caſibus. ẽ. dictis. Vel dic ſecundo ꝙ aut eſt tale factum quod fieri non poteſt me prohibente pone caſuꝫ liij. ſi ſeruus ⁊ tūc taciturnitas habetur pro aſenſu fallit in caſibus ẽ. dictis. Aut eſt tale quod fieri poteſt me atradicente pone caſum. ff. d atra. emp. rem alienam. ⁊ tunc taciturnitas nō obeſt nam dicit regula iuris culpa caret qui ſcit ſꝫ ꝓhibere non poteſt. ff. e. l. culpa ſm jo. qui hoc no. xxvij. di. c. i. ⁊ ber. de preſūp. nōne. Vel dic tercio ꝙ in facto ſucipiſcibili honorabili ⁊ meritorio taciturnitas habetur pro aſenſu vt in primis iuribus In facto autem quod non eſt ſucipiſcibile honorabile ⁊ meritorium ſed onerosum neceſſarius eſt expreſſus cōſenſus ſicut eſt ꝙ quis aſſumat procuratoris officiū ꝙ res ſua ſeruiat vt in ſecundis iuribus ſm innocenciū qui hoc no. de elec. in geneſi quod verum puto hoc addito ꝙ vbi ius in penā ſtatuit quem tacentē haberi pro cōſenciente vel confeſſo ſic habebitur licet factū ſit onerosū exemplifica per decre. de iura. ca. c. vl. in ſi. et. ẽ. e. li. de aſeſ. ſi poſt preſtitū cū ſi. Concordat autem ad hanc regulā. l. ff. di. cōi. l. ſabinus. vbi ſocius paciens habetur pro aſenciēte quantū ad hoc quia non agit ad demolicionem ⁊ ſic quo ad hoc habetur pro cōſenciente agit tamen ad intereſſe et ſic quo ad hoc habetur pro cōtradicente ⁊ veritate cōſiderata tacēs non loquitur ⁊ ſic nec atradicere nec aſentire videtur. Huius autem veritatē videre potes per ſoluciones ſuperiores ſimul iūctas.

Is qui tacet nō fatetur ſed nec vtiq₃ negare videt. Inſpiciamus i obſcuris qđ eſt veriſimilius vł qđ pleꝝq₃ fieri cōſueuit. Cxꝫ

Inſpiciamus. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. i obſcuris inſpi. ¶ Pone caſum in viro qui atraxit cū vidua et longo tempore habitauit cum ipſa illa dicit ſe incognitā in hoc obſcuro preſumit cognita qđ eſt veriſimilius. xxxij. q. i. ſi quis accepit. Itē cancellata vel obſcurata littera nominis preſumimus ibi illam litteram fuiſſe de qua eſt veriſimilius de fide. in. inter. dilectos. Item i dubio veriſimile ē filiū iniuſte exhēdiratū. C. de inoffic. teſta. autē. n̄ liceat parenti hic autem repete quod dixi. ẽ. e. ti. in obſcuris.

Is qui i ius ſuccedit alteri⁹ eo iure quo ille vti debebit. Iẽ

Is qui in ius. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. qui i ius. ¶ Pone caſū in pacto quia eodem vtet ſucceſſor quo predeceſſor xvij. q. ij. eleutherius Item cōuenit ſucceſſor per reſcriptum impetratum cōtra predeceſſorē. ẽ. d fo. ape. dilecti. de ſꝫ de reſcrip. ſignificauit. Item pone in herede qui non vſucapit quod non vſucapiebat defunctus ff. de diu. ⁊ temp. preſcrip. l. cum heres quod dic vt dixi. ẽ. e. cum quis in ius heres eſt ſucceſſor eſt iuris. Hec regula fallit. ff. de probac. l. procula. vbi illa procula fideicōmiſſum quod aſpenſare potuiſſet cum teſtatore cum heredibus non aſpenſat. Item fallit vbicūq₃ morte defuncti aſirmatur donacio ibi ei n̄ petet heres. C. famul. her. l. ſiſie. Item in caſu. ff. ad. l. fal. repitur Item fallit in cōuencionibus vbi ex perſona ſucceſſoris mutatur forus. Hinc eſt ꝙ clericus ecīam in ciuilibus ⁊ pīmonialibus cōuenitur corā ſuo iudice xi. q. i. nullus epus de fo. cōpe. cū ſit et. e. ſi diligenti. Iteꝫ fallit in caſu. ẽ. e. li. de iur. pa. c. vno. vbi eccleſia que ſuccedit laico patrono habet ſex menſes cum tamen ipſe laicus ſolum quatuor habeat it legatarius legatum acceptare non poteſt pro parte et pro parte reſpuere ſi tamen decedat pluribus relictis heredibus vnus heres pro ſua parte poterit acceptare et alter pro ſua reſpuere. ff. de l. i. l. legatarius. Et eſt racio hui⁹ regule quare eodem iure vti debet quia plus iuris habere non poteſt. q. i. nemo plus iuris. de. r. i. e. nemo poteſt cuꝫ ſi. minus non quia heres cenſetur eadem perſona cum defuncto ſucceſſor cum ꝑdeceſſore parit igitur idem ius vtriuſq₃. Et nota ꝙ dicit eo iure quia non eo priuilegio ex ſui perſona ſi perſonale fuerat predeceſſoris priuilegiū vt. ẽ. e. priuilegiuꝫ cum ſuis cōcor. Idem dico de pacto perſonali. ẽ. de tranſac. de cetero et ẽ. de preben. inſi et facit hec regula ad ea que no. de prebē.

Preſumit ignorantia

Preſumitur ignorancia. ¶ Pone caſuꝫ lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. in ſi. ſm ꝙ ibi iacet littera d ſen. ex. ſi vero. ij. et. ff. de proba. l. verius. Contra xvi. di. quod dicitis. i. q. i. ſi quis ſimoniacos ij. q. i. ordinacōnes xxxiij. q. ij. in lectuꝫ ẽ. de elec. inotuit. cum ſi. in quibus iuribus dicitur ꝙ non ꝑſumitur ignorācia ſed pocius ſciencia. Solo. dic vt no. de poſtu. c. i. in ij. glo. de aſti. c. ij. vt in predic. c. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. ꝙ circa ea que publice fiunt preſumitur ſciencia niſi probetur ignorancia circa ea autem que fiunt occulte preſumit ignorancia niſi probetur ſciencia vt hic. Et ſcias ꝙ hꝫ regula vera eſt in hijs q̄ qs ſcire vel indagare non tenetur. In hijs autem que quis ſcire vel indagare tenetur non habꝫ locum ſicut in eligendo prelato lxi. di. c. ij. viij. q. ij. dilectiſſimi de elec. cū i cūctis et ideo ibi preſumitur ſciencia niſi probetur ignorācia vt. e. ti. inotuit. Ad hoc eſt quod dicit lex ꝙ ingratus tenetur de idoneitate tutoris vel curatoris quē

ñomiauit iquirere et ideo imputatur ei ſi p̄dōneis non eſt C. de magiſ. duc. l. pnſ. ⁊ per totum ⁊. l. illud. quia hec regula dicit preſumitur. Eſt autẽ hui⁹ virtutis hec preſūpcō vt transferat onus probandi in aduerſariū vt. ſ. dixi ⁊ idē eſt in alijs caſibus q̄ no. vi. q. vi. accoꝛ. ſ. vt ec. benefi. vt noſtrum. Item nota q̄ ignorancia trib⁹ modiſ probatur vno per factū ⁊ ſic probo in veritate me ignoraſſe de ſen. ex. ſi vero ij. de exc. paſtoral. ſ. e. ij. de elec. vt circa et tunc demum admittitur probacio hec cum eſt probabiliſ ut no. in predic. c. ꝑpoſuiſti. Secundo quando ꝓbatur id ex quo neceſſario ſequitur me ignoraſſe puta me tunc ācmcatum uł fuiſſe ꝑ ſi ij. q. ix. indicas de ſuc. ab inteſ. cum dilect⁹ Tercio qñ ꝓbat id ex q̄ nō neceſſario ſed veriſimiliter ſequitur me ignoraſſe puta me tūc abſentem fuiſſe ⁊ h̄ dicere volut. Jo. i. q. i. ſi qui a ſimoniacis. Et licet in facto ꝓprio probabilis interdum ſit ignorancia vt xxxiij. q. ij. in lectum probabilioꝛ tamen in alieno. ff. pro ſuo. l. vl. qd̄ dic vt no. i. q. iiij. ſ. notandum Et quia ignorancia iuris precipue naturaliſ non excuſat quod dic vt no. in predic. ſ. notandum. d̄ tali ignorancia non loquitur hec regula cū ibi par ſit pena ſcienti et ignoranti xvi. q. i. ſi cupis. C. de in ius. vocan. l. ij.

Ubi ſciencia non ꝓbatur. Item.

Locupletari non debet aliquiſ cum alterius iniuria vel iactura. Item.

Locupletari. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. iure nature. Pone caſū xvij. q. vi. c. vl. ſ. de donoc. apoſtolice vbi dicatur monaſterij cū iactura cathedralis eccleſie. ff. de cdic. inde. l. naturali in ſi. ⁊. l. ſe. vbi ſi pupillus accepit mutuū et locupletior inde factus ſoluit non repetit et emens a pupillo ſine tutoris auctoritate. ſi ex ſua pecunia locupletior fact⁹ eſt pupillus eum poſt pubertatem agentē exceptione repellit. C. de vſuca. pro emptore. l. ul. ⁊ concoꝛ. xix. di. cēte. xij. q. ij. bone rei xj. q. iij. ſi quis vero xiiij. q. v. d̄ nicꝫ. xxij. q. ij. primum in pñ. C. de epiſ. et cle. l. ſi quis preſbr ⁊. ſ. de pen. ſuam vbi ſunt hec verba ⁊ ideo priulegiū interpretamur ne alteri enorme ꝑiudiciū afferat de v̄. ſi. qd̄ p noualē ix. q. iij. nūc vero xxv. q. ij. de eccleſiaſticis de conſue. cum olim. in ſi. cū ſi. Hec regula fallit in preſcripcōibꝫ et vſucapionibus vt per te vides et in excep. non numerate pecunie que ſi. j. debitum tempus non exponitur locupletatur petens cū aliena iactura. C. de nō nu. pecu. l. in contractib⁹ Item in expenſis factis in re aliena. ff. d̄ do. excep. l. paul⁹ ſed vbi eſt auctoritas iuris non poteſt dici iniuria xxiij. q. iiij. qui peccat. Q d̄ ergo h̄ dicat iniuria vel iactura expone vel ꝑ ce. ſic lxxxvij. di. c. i. ſ. d̄ ſo. ope. dilā. C. de v̄. ſi. l. pnſ. et ideo eciā predic. lex iure nature. ff. e. ti. vnde hec ſumpta ſuit dixit detrimento ⁊ iniuria ⁊ cauetis. Concoꝛ. ad hanc regulam. ff. d̄ ſerui. ru. predi. l. impatatores in ſi. vbi aqua de publico flumie ita demum duci permittitur ſi ſine alteri⁹ iniuria fiat ad idem. ff. de ſerui. vr. predi. l. ſiſtulam. C. de ſerui. l. vl. in ſi. cum ſi. ex quibus probatur q̄ eciā i meo facere non debeo quod noceat in alieno. Contrariū tamē probatur. ff. de dā. infec. l. fluminū ſ. vl. ⁊. l. procuſus. ff. de aqua. plu. ar. l. i. ſ. denicꝫ. Dici ſolet cum facio aliquid in meo ex q̄ alij noceo aut inmitto in alienum vel opuſ facio et tunc non licet vt. ff. ſi ſerui. ven. l. ſic. ſ. ⁊ ſi teſtatrix ⁊. l. ariſto. aut nō inmitto nec opus facio in alienum ⁊ tunc aut id dolo facio vt noceam alteri ⁊ tūc prohibeoꝛ aut nō facio dolo. ſed co ſolo ꝓpoſito vt michi proſim licet per id alij noceam et tunc nō prohibeoꝛ. ff. de aqua plu. ar. l. i. ſ. denicꝫ cū ſuiſ concoꝛ. et facit ad hoc quod no. xi. q. iij. ſi quis vero d̄ aucto. et vſiipal. c. iij. Et qd̄ dicit hec regula iactura itelligaſ enōmi. nā ꝑuilegiū hn̄ aff ēt iacturā lꝫ enōmē iferre n̄ debeat de h̄ xxv. q. ij. ſūpcā de h. ſig. eū ad h. C. de preci. imp. of. l. quociens.

In penis benignior eſt interpretacio facienda. Item

Actus legitimi⁹ cōdicciōeꝫ nō recipiūt necꝫ diē. Item

In peniſ. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. ti. factum cuicꝫ. ſ. in penalibuſ. Pone caſum in iudice qui ita ꝓnunciauit temere accuſaſti calūniatorem nō pronunciat. ij. q. iij. ſ. notandum. Priuatus a collegio doctorum non ꝑpetuo ſed temporaliter priuatus intelligitur de cōſi. ex literiſ tutoꝛ remot⁹ n̄ expſſo ā ꝑpt dolū ā ꝑpt culpā. rmot⁹ itelliḡ ꝑpt cl'pā. ff. d̄ ſuſpec. tu. l. h. ei. ſ. i. concoꝛ. d̄ pe. di. i. ſ. pene. ſ. e. li. de elec. ſtatutū. ff. de peñ. ſi pſel et ex hac regula et eo qd̄ dixi ē ar. i dubio ꝑſumit caſſacō electioiſ facta n̄ vicio pſone ſ electionis mō et ſic addi poteſt ad decre. de elec. ſup eo ut ibi no. p ꝯpoſt. nam eciam iudice pronunciante vim ſeu ſi depriuata intelligitur vt in predic. l. ſi preſes ⁊. l. penſ. Et nota q̄ h̄ benigna interpretacio fit in multis. Primo q̄ ex multiplici pena expreſſa eligimus mitioꝛē. l. di. cos xxiij q. i. ſi quis dederit. Item quia ſi verbū poteſt importare penam ꝑpetuam et temporalem eligimus tēpoꝛalem xxxiij. q. iiij. nō oportet. ij. ſaluo eo quod habes. l. di. c. i. et. ſ. de cōſti. ex literis per h. ⁊ modernos et per accur. ff. de poſtul. puta. ſ. i. Item q̄ d̄ penis n̄ arguimus ad ſimilia quia pene non excedunt ꝓpꝛium caſum d̄ pe. di. i. ſ. pene. Item vbi eſt tale verbum puniatur priuentur intelligimus per ſentenciam nō ipſo iure de elec. c. quia ꝓpter niſi eſſent ibi verba que aliud ſapēt puta ipſo iure uł eoipſo. ſ. e. li. de elec q̄ ſit i ſi. licet ibi gar. cōtra ſed primum credo ſm guil. Item quia in dubio mitioꝛem cauſam eligimus. ff. d̄ ſuſpec. tu. l. hec em̄ ⁊. ſ. dixi. An iudex poſſit penas moderari no. ij. q. iij. ſ. notandum in glo. que incipit ut tercia. c. Benignō dicit canon illa dignioꝛa ſūt imitacione que ſunt excellencioꝛa pietate ix. di. c. vl. d. Interpretacio de multiplici interpretacione vide quod no. xi. q. i. ſ. ex hijs omibus ⁊ de poſtul. c. i. e. Facienda racio quia odia reſtringi ⁊ fauoꝛ cōuenit ampliari. ſ. e. odia cū ſuis concoꝛ.

Actus legittimi. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. actus legittimi vt emancipacio acceptilacō hereditatis adicio ſerui opcō tutoꝛis dacō ⁊c per quam exemplificare potes hanc regulam Item exemplum pone in ſm̄a que non debet ferri ſub condicōne. ij. q. vi. biduum item electio vel poſtulacō nō debet fieri ſub condicione. ſ. e. li. de elec. in electionibus. item matrimoniū nō contrahitur in diez xxxij.

q.ij.ſolet qri.ē.de ad.ap.c.vi.Contrā xxviij.di.c.vl.xxxvi di.tanta.x.q.iij.vno m fi.m quibꝰ excōicatur quis vſqꝫ ad duos menſes So.ibi ſumitur excōicacio pro remocione a ſacramētis excōicacō em̄ debet eſſe ꝑpetua.x.q.i.quia ſacerdotes exponimus tam̄ ꝑpetuam.i.donec penituerit xxvij.q.i.de vidu.i.ſſen.quia ꝑ cōtumacia fertur ſnīa.ē.de conſti.ex litteris. Item cōtra.ē.ð elec.cum i veteri vbi eligē di poteſtas mortuꝫ tempus ꝯfertur So. eleccio eſt ille actꝰ le gittimus qui non re: cipit diēꝫ vnde nō po teſt canonicus aliquē ſibi eligere in prelatū vſqꝫ ad feſtum reſur rectiōis vt hic ſed po

Semel deo dicatū nō eſt ad vſus hūanos vlteriꝰ tranſferendum. Item

Non preſtat impedimentuꝫ qd

teſtas non eſt ille actus et ideo datur in tempꝰ vt ibi nā et procurator datur ad tempus.ē.c.l.de paſt.ſi quemſub ea.Hinc eſt ꝙ eciam ð iure cōi ad eligendum tempora ſūt taxata de elec.ne pro defectu ꝯceſ.preben.c.ij.ē.c.ſi.de iur pa.c.vno.cum ſi. Item ꝗ.vij.q.i.paſtoralis.ē.de ſi.preſbi venīēs vbi prelatura eccleſie dari videtur ad tempus So vt ibi no.in vl.ſi.glo. Iteꝫ ꝯtra quia matrimoniū licet non recipiat diem vt.ē.recipit tamē condicionem de ꝯdicione appo.ſuper eo.So.veritate inſpecta nōdum eſt matrimonium vbi non interuenit purus ꝯſenſus vt ibi patet imo nec ſpōſalia.ē.e.ſi.ð ſpon.c.i.in ſi. Item cōtra ad id quod.ē. dixi de dacione tutoris inſti.qui da.tu.poſ.§.ad certum vbi tutoris dacio diem recipit. So.quod.ē.dixi locum habet i tutore dato a iudice ſecus ſi a teſtatore vt in predic.§. Iteꝫ ad id ꝯtra.ff.de tutel.l.muto §.pnl.vbi datur a iudice ſub cōdicione ſi ſatiſdederit ⁊ illa ſi ſatiſdederit pura eſt ⁊ facit quod.ē.habes de elec.ſignificaſti. Et nota ꝙ ſicut hij actꝰ non recipiūt ꝯdicōnem vel diem ſic nec diſtinctionem vt in predic.c.in eleccionibus ⁊.c.ti.vt quis duas. Et nota ꝙ regula iſta indiſtincte loquitur de actibus legittimis qui non recipiūt ꝯdicōnem nec diem.Lex autēꝫ ſtrictius dixit. Actus legittimi qui ꝯdicionem non recipiūt ⁊c.quaſi diceret aliq ſunt q recipiūt ⁊ aliqui non ⁊ loquitur ipſa lex in actibus qui non ſunt ꝯtractus ſed quaſi ꝯtractus em̄ bene recipiūt ꝯdicionem.ff.de ꝯtrahen.emp.l.hec vendicio et ſic eciam poteſt ſolui id quod.ē.dixi ð matrimonio ſm lau.gof. et h.qui hoc no.de ꝯdi.appo.ſuper eo in pn.et facit.j.e.ꝯtra

Semel deo dicatum.Pone caſum xij.q.ij.nulli dus ē.de reli.do.ad hec.ff.de reli.et ſump.fu.l.ſi quis ſepulchrū §.i.ad id.xix.q.iij.q ſemel de ꝯſe.di.i.ligna.et.c.veſtimēta ð fo.ꝯpe.ꝯq lui de re.pmu.mācipia.C.de ſacroſancte.aut.p. Et hꝫ locū hec regula nō ſolū in re ꝓpria ſ; eciaꝫ in aliena ꝯſecrata vn̄ ſi aurifaber hēbat caliceꝫ quē epc ꝯſecrauit āplius nō reddet aurifici calix ipſe ſed eius eſtimacō.⁊ ē caſus ſpālis i q priuat qs re ſua xiiij.q.vi.ꝯperimꝰ. Et qd dixi i calice id in q̄libet re maiata ſecus aūt in ꝯſīata puta in ſuo et ſic n ē ꝯtra liiij.di.frequēs ⁊.c.ſe.rō ē quā ibi no.jo. i preð.c.ꝯpimꝰ.⁊ h.i pdic.dec.ð reli.do.ad h.ꝙ res ꝯſīata ſ.hō delinquit pmittēdo ſe ꝯſecrari.maiata vero n. Et ē ſi.vij q.i.epus in diocē.et.ff.de acquir.poſ.ſi rem mobilem ē.l.

ponpon.in pn. Et hoc quod hic dicitur intelligat in eadem forma quia ob redempcōnem captiuoꝝ vel vrgenda debita calices ⁊ vaſa alia eccleſiaſtica vendi poſſūt eciam laicis ꝯflata tamen et minuta.x.q.ij.hoc ius Item nota ꝙ dicit dicatum quia bona eccleſie non dicata vel cōſecrata bn̄ tranſeunt ad hūanos vſus et eciam ſerui eccleſie vendūtur vel donant laicis eciam ad ſeruē dum xij.q.ij.eccleſiaſticis Ar.ꝗ de re.per mu.c.iij.dic vt ibi.Item nota ꝙ dicit ad vſus quia nō ſolum in dñi num laicoꝝ.ſed nec eciam in vſum trāſire debent res deo dicate ad idem de cōſe.di.i.veſtimenta ne vltio que baltazār ⁊c.vt ibi.h.

de iure non ſortitur effectum. Item.

Qui licet quod ē plus licet vtiqꝫ quod ē mīꝰ. Item

Qui poꝛ ē tempe

Humanos.i.ſeculares.i.ſecularum perſonarum ad idem.i.di.c.i.xij.q.ij.qui dñis ⁊ humanis de teſta.cum eſſes hoc dico quia ad vſus clericorum bene poſſūt reduci de cōſe.di.i.ligna. Alibi ſumitur humanum pro humili.l.di.eos xxiiij.q.i.ſi quis dederit xxxiij.q. ij.latoreꝫ in ſi.c. Transferend.adde quod dixi.ē.c.prium

Non preſtat impedimentū.Pone caſum legum. in matrimonio qd n tenet quod non preſtat eciam impedimentum ſecūdo xxxi.q.ij.ſi verum. In eleccione que nō tenet.ē.de elec.cōgregato. In ſtipulacione que non tenet. ff.de v.ob.ſi dari ſtipuler. Vides tamen circa matrimoniū ꝙ ſponſalia que ſunt nulla ꝓpter affinitatem vel ꝯſanguinitatem preſtant īpedimentum in cōſanguineis alterutrius ex publice honeſtatis iuſticia racō eſt quia publice honeſtatis iuſticia inducitur ex ſolo ꝯſenſu vnde ex quo ſunt aliqua ex cōſenſu licet al ſint nulla inducitur publice honeſtatis iuſticia Si autēm eſſent nulla ex defectu cōſenſus non inducitur.ē.e.li.de ſpon.c.i.ſicut ⁊ impedimentū affinitatis inducitur eciam per illegittimum coitum xxxv.q.iij.ð inceſtis Circa electionem eciam vides ꝙ electio que nulla eſt ſecūdam impedit.ē.de elec.auditis ꝙ nō proſequor ſed dic vt ibi Idem in denūciacione noui opis que ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta impedimentū preſtat futuro edificio.ē.de no.ope.nū ci.c.i.ff.eo.ti.l.i.in pn. Idem eciam in appellacione que ⁊ ſi ex falſa cauſa ſit interpoſita dum tamen probat illi tali que ſi foret probata debeat reputari legittima ea interpoſita inchil eſt inouandum ij.q.vi.appellacione Item in litteris pape per mendaciuꝫ impetratis que licet ſint nulle quo ad iuris effectum preſtant impedimentū alijs impetrandis ſi ð eis mencio non fiat.de ſſe.p.ceterum ⁊.c.ex parte ſm gof. qui hoc no.de deſpon.impu.litteras. Sed h.in hoc vl.ꝯtra ē.de ſſe.p.ex tenore in glo.i.in ſi.per decre.de confir.vti.vel inuti.bone. Et nota hanc regulaꝫ veram niſi in penā aliqs prohibeatur hoc dico ꝓpter maleficia que nō ſorciuntur effectum a iure ⁊ tamen impedimentuꝫ preſtant promouēdis.l.di.c.i ij.⁊ iij.interdum matrimonio ꝯtrahendo iuxta ea que no.xxxiij.q.ij.§.hoc quanꝙ ⁊.ē.ð pe.et re.qui ſibi ꝑ et eſt ſi.quod no.C.de legi.non dubiū habetur em̄ pro infecto quod ꝯtra iura fit x.di.vides vbi de hoc ⁊.j.c.que contra ius et ibi dicam. Et quod dicit ſortitur effectum dic

a principio vel ex poſt facto q̄ꝺ dic vt dixi .ſ. e. non firmatur

QVi licet. Hec regula ſumpta eſt ex .l. ff. e. ti. non de‑ cui plus licet quod minus eſt nō licere. Et fallit hec regula in caſibus ibi no. Pone caſum. preſbr̄ in miſſa conficit corpus xp̄i quod maius eſt bene ergo poteſt benedicere populum quod eſt minus xxv. di. ecce. Item conceſſis decimis laborum quod maius eſt et noualium quod eſt minus .ſ. de deci. ex parte iij Item cui conceſſum eſt teſtari puta filiofamilias in peculio caſtrenſi ergo et donare cauſa mortis ff. de dona. cā mortis .l. tā hijs cō cordat xij. q. i. precipimus cui committuntur aīe et per cōnſequens diſpenſande etiam .ſ. de dote poſt diuor. reſti. per vſaſ. cui cō mittit vxor corpus bene poteſt committere dotē Et nota ꝙ illud eſt vnum brocardum cui licet plus et minus Aliud qd̄ licz maiori et minori xcv. di. illud ſuperfluum Aliud negando cui non licet minus nec maius de ſen. ex. cum illoꝝ et quod non licet in minori nec maiori de elec. cum in cunctis vbi de hoc. Contra ad hanc regulam .ſ. e. li. de preben cui de nō ſacerdotali. So. illud facit forma mandati. Et eodem modo rn̄de ad c. e. ti. cui in illis § vl. et facit quod dixi .ſ. e. pl’ ſemper. Item contra de conſ. di. ij. comperimus ſed illud ſpecia le propter vnionem et ſic etiam rn̄detur ad .l. ff. de admi. tu. cum queritur nam pupillus poteſt omnia nomina que fecit tutor reſpuere ſed nō quedam reſpuere et quedam appro bare. Item contra de tranſlac. c. vl. vbi permittitur tranſire ad maiorem dignitatem ſed non ad minorem Solue vt ibi no. in glo. pnl’. Item contra xxxiij. q. ij. latorem vbi poteſt cō municare ſed non oblacōez dare ad id xviij. q. vij. minor. Itē contra de tornea. c. i. de rap. c. ij. vbi conceditur penitencia et nō ſe pultura ſo. vt no. in predic. c. i. de tornea. quia regulare ē quod hic dicitur niſi a minore prohibeatur ex cauſa vel vt cōſolatur vulus vt ibi vel ob aliam cauſam Item ad nega tiuam ꝯ. xxxvi. di. qui eccleſiaſticaſ et .i. q. i. ſi qui epi vbi ꝗ iniuſte ordinem contulit priuatur collacōe illius ordinis ſed non maioris vel minoris ſm̄ bar. licet hugo ꝯ. ſꝫ dic vt .ſ. dixi. Plus ergo qualitate includit minus ſed non ſemper vt .ſ. ſicut plus quantitate non ſemper includit minus vt dixi .ſ. e. ti. plus ſemper.

potior eſt iure. Item.

QVi ſentit onus ſentire debz commodum et econtra. Item.

IN re communi potior eſt condicio

QVi prior eſt tempore. Hec regula ſumpta eſt ex .l. ff. e. ti. quociens vtriuſqꝫ. Pone caſum in iure coll’onis et ſubſcripcionis xxiij. di. c. vl. ibi preponitur prius ordina tus in aſſecucione prebende qui primo impetrauit .ſ. e. li. de preben. cum cui. Ex duobus emptoribus vel donatarijs pre ponitur in rei vendicacōe cui prius tradita fuit. C. de rei vē. quociens in pn̄a. et in fi. Sed quare in hoc vltimo caſu p̄ fert ille cui fuit primo res tradita et nō ille cui primo vē dita vel donata quod eſſe deberet ſm̄ hanc regulam So. hec regula locum habet in hijs quoꝝ vtriuſqꝫ par eſt cau ſa vt in predic. l. quociens. ff. e. ti. ſed poſt vendicionem q̄l remanet dominus vendendo ergo et tradendo ſecundo potior eſt cauſa ſecundi vt ibi hoc probatur. C. de here. vel ac. ven. l. ꝗ tibi tenetur tn̄ priori exempto quanti ſua intereſt vt ibi ſed per litteras papales q̄s ſtatiꝫ ſecuntur et loco in cis ac ‑cendimus datam vt in predic. de ref. cum cui et facit quod no. de ſpon. c. vl. in i. glo. Et nota ꝙ hec regula locum ha bet in contractibus et in hijs que duoꝝ voluntate dependent ſed in legibus et conſtitucionibus que pendent ex vnius volū tate reuocat poſterior priorem Item in teſtamentis eadem de cauſa quia ex vnius voluntate dependent ad primum de conſ. di. i. c. vaſa de cogna. ſpi. c. i. ff. de legi. non eſt nouum. ad ſcōm xiij. q. ij. vltima voluntas ff. de l’. i. ſi michi ad p̄ mum ꝯ. xxx ij. q. ij. hoc ipſum in fi. et .l. dī. do‑ nō ſancto vbi dicitur ꝙ potius ſtamus antiquo iuri q̄ȝ nouo ſed dic vt ibi et .ſ. dixi. Hec regula in hijs locū habꝫ que par ius habent nam priuilegia conſiderantur non ſolum ex tempore ſed ex cauſa. ff. de priuil’. cre. l. priuil’. hinc eſt ꝙ re ceptus auctoritate apoſtolica prefertur omnibus etiam an te receptis alioꝝ auctoritate .ſ. e. li. de prebē. bij qui Et cre ditrix dotalis prefertur in quibuſdam anterioribus credito ribus non tamen filijs ex priori matrimonio qui agunt de dote materna. C. qui po. in pig. ha. l. vl. et ibi de hoc et ple ne per Azo. in ſumma. e. ti.

QVi ſentit onus. Hec regula ſumpta eſt ex .l. ff. e. ti. l. ſm̄ naturā cuiuſqꝫ rei. Pone caſum in clerico qui propter lapſum detruditur in monaſterium ad penitenciā quia res ei us proficient monaſterio xvi. q. vi. de lapſis ad idem .ſ. de ſepul. c. i. quia ibi ſunt conſolacionum ſocij ꝛc. et C. de furt. et ſ. cor. l. vlti. § ſed cum in ſecunda vbi commodatarius ſi furti ue ab eo ſurripiatur res commodata et agens furti cōſequat penam a fure penam ipſam non reſtituit domino ne fit damp no tantummodo deditus qui rem commodatam accepit ſed hec at etiam lucrum ſperare. In ſecundo dicto ibi .ſ. econtra. pone caſum in patrono qui defenſare debet eccleſiam xvi. q. vij. fi lijs. in clerico qui officiare debet eccleſiā de prebē. ſignifica tum. Et dicit lex non eſt ferendus qui lucrum ampleditur onus autem ſubire recuſat. C. de cadu. tol. l. vna § pro ſecū do in fi. Concor. ad hanc regulam vij. q. i. ibi xij. q. ij. cari tatem cum ſuis cōcor. et .j. e. racōm. ff. de peri. et co. rei ven. l. id quod poteſt. Et nota ꝙ hec regula fallit interdum ra cione etatis vel perſone interdū racione nature cōtractuū in terdum ex ſpeciali pacto Primum patet. C. de legi. tu. l. vl. in fi. ibi enim minores licet ad tutele grauamen non veni ant ſucceſſionis emolimentum non tamen amittunt et in ſti. de legi. tu. in fi. ibi dicit textus plerumqꝫ vbi ſucceſſionis eſt emolimentum ibi et onus tutele eſſe debet ideo autē dixi mus plerumqꝫ quia ſi a femina impubes manumittitur ip ſa ad hereditatem vocatur cum alius tutor ſit. Secūdum patet ex .l. ff. pro ſocio. l. de illo. et .l. non ob eam. ibi enī non fit conpenſacio emolimenti quod ſocius attulit ſocietati dam no quod intulit imo eo non obſtante dānum emendare te netur et eſt racio vt dixi natura contractus contrahitur enī ſoci etas tantum ob lucrum Tercium patet. ff. de pac. do. l. fa milie. C. fami. her. l. licet ad hoc .ſ. e. li. de pac. c. i. et vlti. Item fallit vbi ex cauſa quis prohibetur ab emolimento licet onus habeat ſicut in iudice qui nichil a partibus debet ex igere niſi expenſas moderatas cum proficiſcitur pro cauſa

nec tunc illa ſi pres notabiliter paupes ſūt·ſ·c·li·ḋ ſhe p. ſtatutū ꝟ·inſuper ⁊ ꝟ·ſe·et idem in ſilibus. Et dco2·ad hāc regulam eadem decre·ꝟ·aſſeſſorem·

Iſti re cōmum·Pone caſum in duobus ꝯugatis q̄ꝝ vno vouere volente ⁊ altero prohibente potior ē cau ſa prohibentis xxxiij· q·v·c·i· Item vno pro hibente ne procedatur per viam cōpromiſſi potior eſt ipſi⁹ ꝯdicō de ſſe· quia ꝓpter ibi in re omniū· Item du obus habētibus cōez parietez alter non po teſt deſtruere ⁊ refice re altero prohibente·ff. de ſuit·vr· p·parietem· ⁊ ſuerat h verba legiſ·ff. cōi·di·l. ſabinus·⁊ ibi de hoc. Et fallit hec regula in caſibus ibi no· Primo quando nō intereſt ſocij puta quia incruſtare wlt vel depingere·ff·de ſui·vr·p·l·q̄dam ꝓberius ꝟ·parietez vel wlt ſcalas iuxta parietem ponē vt·c·ti·l·ſiſtulam in fine· Secūdo quādo ob hoc queſita ē vt opus ſiat·ff·cōi·di·l·ſi edes· Item quando edificium re ſiceretur·C. de edi·priua·ſi vt ꝓpoms ⁊·ff·de dam· infec·ſi edibus ⁊·l·in reficiendo Item religiois fauore vt ſi ibi ſe pelliri velit vt·ff·de relig·ſi plures vel in cōe ſepulchꝝ aliū mittere niſi·de re·diui ꝟ·religioſum ḋ·in ꝯmune Itez cum donator rem cōez habet cuz donatario·C·ḋ donac·ſanctim⁹ ꝟ·ne autem accur· Et ſcire debes aliquid cōe vt ſingulis aliquid vt collegio vt eccl'i·ſ·c·q̄ omēs et habes·ſ·de cō ſti·cum omnes·d· ¶ Prohibentis quia volens non ſoluz dominus eſt vt in predi·l·ſi parietem·ff·de ſui·vr·pred·

probibentis· Item·

Contra eum qui legem dicere po

Contra eum· Hec regula ſumpta eſt ex·l·ff·e·ti·l·in cōtrahen·vendicione· Pone caſum in dicto teſtis cu ius interpretacio ſit ꝯtra producentez·ſ·de probac·in pre ſencia Item per·l·ff·de ꝯtrahen·emp·l·labeo ubi obſcuritaſ pacti nocet vēditori qui legez aperdus dicere potuit ad id ff·de pac·l·veteribus vbi plene de hoc· Contra·ff·de iudic· ſi quis intencione· So·illud in iudicijs hoc in ꝯtractibus Sed adhuc ꝯtra·ſ·e·cum obſcura ſed ibi ſolu Item ꝯtra ff·de ꝯtrahen·emp·ſi ita diſtrahatur illa aut illa res quaz elegerit venditor hec erit empta· So·verba illa fuerunt di cta ab emptore vel naturale eſt in alternatiuis q̄ ſit debito ris electio·ſ·e·in alternatiuis cum ſuis ꝯcor· Item·ſ·e·ti·ſi in empcione in pri· vbi ſi in empcione fundi dictum fuerit accedere ſtichum ſeruum accedit ille de quo venditor intel lexit ſo·hoc in pncipali illud in acceſſorio ſed hoc nichil ē vnde dic ibi verba prolata fuiſſe ab emptore· Item ꝯ·ff· de ſer·vr·predi·ſi ſeruitus· ibi ne luminibus officiatur intel ligitur de preſentibus ⁊ futuris ſed ibi non eſt obſcuritas ſed generalitas ad idem priuil·quia circa vbi generaliter remittens decimas futuras ⁊ preſentes intelligitur remi ſiſſe Item ꝯ·ff·de ḋ·ob·l·cum qui ·vbi intelliguntur kalē de prime ad voluntatez ſtipulantis So·inutilis eſſ ſtipu lacio ſi ad voluntatem debentis qui de vltimis mundi calē dis intelligeret ⁊ diceret· Item ꝯ·ff·e·ti·l·in ambiguis vbi ſtatur animo proferentis· So·illa in teſtamentis ſhe ptiq et legibus vt ibi no· hic autē in ꝯtractibus· Vt igitur ple ne liqueat hec materia licet ipſa tractetur de ſpō· ex litteris j·ff·de pac·l·veteribus tu tamen nota q̄ obſcuritaſ vel am

biguitas aut ꝯponitur in vltimis voluntatibus aut in cō uencionibus factis in iudicio aut in cōfeſſionibus aut in cō tractibus ⁊ pactis aut in ſentencijs· Si in vltimis volūta tibus ſubdiſtingue quia aut conſtat de voluntate expreſſe vel tacite ſi expreſſe illa ſeruatur q̄ nichil eſt quod tantuz debeatur hominibus q̄ꝝ q̄ vltime voluntatiſ liber ſit ſtiluſ xiij·q· ij·vltima voluntas ḋ teſta·officij ḋ ꝯdi·ap· in ma·c·ij·C·de ſacro ſanc·ec·l·i· Si ꝯſtat tacite ut per ꝯiecturā illa ſeruatur ad hoc x xvi·q· vi·qui recedūt de teſta·requiſiti·ff·de l·j·ſi ſeruus plurium in ſi· niſi dicta vo luntas turpis eſſ vt·ff·de ꝯdi·inſti·l·quidam ·vel al' cōtra ius Pone exemplū·ſ·ḋ teſta·cum et·c·raynaldus·in ſi·ff· ad·l·fal·ſi ſi·a·q̄ priuata diſpoſicio teſtatoris ꝛc·de teſta· requiſiti·ff·de l·j·l·nemo poteſt ſi non conſtat expreſſe nec tacite teſtetur verbis teſtamenti ad hoc xxij·q·ij· is autem de cele·miſ·in quadam de ſpon·ex litteriſ·j·ff·de exer·l·i·ꝟ· ſi is qui nauem·ff·ḋ l·iij·l·non aliter· Si autem verba ſūt nimis larga ſequimur benignius ⁊ minimum·ff·de l· iij·l· minimis·ſ·e·in obſcuris cum ſuis concor·⁊ ſic eſſ heredis electio·C·de condi·ind·l·ſi quis ſeruū·ff·de l·j·l·legato ·et· lex·ff·e·ti·ſi domus ⁊·l·qui duos ·loquitur cum heres eſt i mora vt no·de teſta·idicite ad hoc inſti·de lega·ꝟ·ſi gene raliter Si vero nō appareat que pars ſit benignior vel mi nor neutra tenet·ff·de teſ·tu·l·duo ſunt·ff· ḋ manumiſ·teſ· l·cum ex pluribus·ff·de lib·⁊ poſt nominatim Si queratur ad quem ſpectat indagacio Dic q̄ ad iudicez·C·ḋ ſidicō· l·voluntatis defuncti· Si in iudicio ſit ambiguitas ſit inte pretacio p ꝓferente racio quia debitor ſemper negaret ſe ḋ hoc ſenſiſſe·C·de an·excep·l·vl·in ſi·ff·de ḋ·ob inter ſtipu lantem·ꝟ·i·ar·ff·ḋ tribu·l·illud·ꝟ·i·et·ff·de eo quod cer·lo· l·non vtiq; ꝟ·damus ⁊ hoc in litis exordio de hoc de reſti· ſpo· cum ad ſedem Si vero in probacionibus ſit ambiguū interpetabamur ꝯtra producentez de ꝯdi ·ap·per tuas de ꝓ bac·in pñcia de teſti·cum tu·de ſi·inſtru· inter in ſi· debēt ei probaciones eſſe clare de preſcrip·audites ſaluo eo q̄ poſ ſent teſtes obſcure deponentes interdum iterum iterrogari de teſti·cum clamor·quod dic vt ibi no·jn ꝯfeſſionibus ſi confiteatur mortuum certificare cogitur·ff. de cōfeſ·l·certum alioqui accipietur quod magis expediet aduerſario ut ibi et·ff·ḋ inter·ac de etate ꝟ·nichil ad h·ſ·de accuſa· cum diſe cti·⁊·ſ·e·li·de ꝯfeſ·c·ij·jn ꝯtractibus autem eſt certum ḋ ꝯ ſenſu aut ḋ diſſenſi aut eſt dubiū·jn primo ſtatur ei q̄ ſen ſerunt·ff·de re·du·l·in ambigua de ſpon·c·i·jn ſecundo nil valet xxvij·q·ij·ſufficiat xxx·q·ij·c·vno·ſ· de rap·cum cauſa de pig·illo vos·xxix·q·i·ꝟ·i·ff·de cōtrahē·emp·l·in vendicō nibus ⁊ ibi error nō ſolum corporis ſed eciam materie ven dicōnem impedit nichil eīn tam cōtrariū ꝯſenſui ſicut error ff·de iur·o·in·ſi per errorez·ff·de iud·l·ij· Et errare ē aliud pro alio putare xxxviij·di·q̄uiſ ⁊ xxij·q·ij·in quibus non tamen omis error matrimoniū impedit ſed error tantum perſone et cōdicionis quod dic vt xxix·q·i·ꝟ·i·⁊ in ſūma te net eciam pignus cum obligatur es pro auro·ff·de pign· ac·l·i·jn tercio caſu ſez cum eſt dubiū ſubdiſtingue·aut pōe

tuit apa⁹ ē iterptacō

Non ē facienda inte ē obligatorium

cõtra bonos mores p̄ſtitũ iuramẽtũ. Itē

Dolo facit q̄ petit quod reſtituere oportz eũdē. Itē

Non eſt in mora

valere ſm vnius intellectũ tñ q̄ ſm vtriuſq;. Si ſm vnius tantum valeat ſm quem valere poteſt. ff. de v. ob. l. quociens. Et habet hoc locum etiam in cõtractu matrimoniali in foro iudiciali. In foro autē aie ſtaretur ei qui diſſenſiſſet in tali dubio vt. ſ. de ſpon. tua nos. Si ſm vtriuſq; intellectum poteſt valere. valeat quod eſt veriſimilius. ff. de v. ob. l. cum qui ita ſtipulatus. ff. e. ti. l. in obſcuris ꝛ de v. ſig. abbate et. ſ. c. criſpianus cũ ſuis ↄcor. Si dubitatur qđ ſit veriſimilius ſeruatur quod in hac regula dicit de v. ob. l. quicquid ꝛ. l. ſi quis ex pluribus fundis. Et hec vera cum neuter dolum ↄmittit ſi autem alter dolum ↄmittat contra eius fieret iterp̄tacõ xxij. q. v. ḡ. ex hijs ꝛ. c. quacũq;. Si vero q; tũc ad cõez ſignificacõz recurrẽtur vt i dcã decr. ex litis vbi d̄ h̄ et xxij. q. v. ḡ. ſi ḡ ꝛ id repetat i iuramẽtis ut ibi no. In ſimilibus iterp̄tari poterit p̄ſes ꝓuīcie vel ꝑcurator ceſaris. ff. de ap. ab executore i pñ. minor ñ. C. de ſen. ex. pi. rea. l. ij. ubi d̄ h̄. ff. d̄ re. iudi. l. iudex ſuā ꝯ̄ ei officiõ ſuo ſiue bñ ſiue male iudicãdo qđ itelligẽ i diffinitiua ſũ ſecꝰ iterlocutoria qđ dic vt no. d̄ ap. cũ ceſſãte. De fructib; tñ et expēſis ſuppl. re pōt eadẽ die. ff. de re. iud. l. paulꝰ et. ſ. e. li. de ap. cũ appellacoib; et d̄ h̄ no. xxxv. q. ix. ḡ. q; ḡ al' icipit hijs ita i. i. glo. xi. q. i. ḡ. ex hijs de poſtula. c. i. ꝛ ibi de mltiplici iterp̄tacõe. De legibꝰ ñeſt dictũ q; in eis nichil obſcurum eſt vel ambiguum iiij. di. c. erit ꝛ i prohemio decretaliũ. C. de no. C. ↄpo. ī prima ↄſtitucione ibi erit lex certa ꝛ breui ſermone ↄſcripta ſi tamen ambiguitas videretur in eis eſſe recurritur ad ↄdentē quia ille ſolus interpretari poteſt qui ↄdere. xi. q. i. ḡ. ex hijs de iud. cum veniſſent de ſen. ex. inter alia. C. de legi. l. vi. ꝛ id i priuilegijs que ſũt leges priuate per eadem

Non eſt obligatoriũ. Hec regula ſumi potuit ↄtra ex. l. ff. e. ti. l. ↄtractꝰ quidam v. excepto per quam pone exemplum nam non valet pactum q; dolus futurus nõ preſteur vt ibi. Item pone in eo qui iurauit patrem occidere vel ſimile quid facere xxij. q. iiij. c. i. ꝛ per totum. In eo qui iurauit vxorem vel filios expellere de iuriſ. qui cautalis ꝛ per. l. ff. de l'. i. ſi quis inquilinos in ſi. vbi qđ ſcriptum eſt in teſtamento ↄtra bonos mores ꝛ iuramentum nullius eſt momenti ad idem. ff. de pac. do. l. cõuenire vbi pactum ne cum vxore agatur rerum amotarum non valz quia per illud inuitantur mulieres ad furandũ. Non eſt ergo preciſe vera regula que dicit q; iuramentũ ſeruandum eſt ſi poteſt ſine interitu ſalutis eterne ſeruari. ſ. de iuriſ. ſi vero nam ſi eſt ↄ̄ bonos mores non obligat vt hic ꝛ in ſupradictis iuribus Item in quolibet temerario. e. ti. ſicut et. c. tua nos ꝛ quando vi vel dolo preſtitum eſt. ſ. e. li. de iuriſ. licet quod dic vt. ſ. q; ne. ci abbas ꝛ xv. q. vi. c. ij. Et facit ad hanc regulam. j. e. in malis ꝛ habuiſti idem d̄ impoſſibili. ſ. e. nemo poteſt Non tenet ergo turpe pactuz vel cõtra bonos mores. ſ. de pac. c. vl. ergo nec iuramẽtuz quod acceſſ ↄriũ eſt ꝛ facit. ſ. e. acceſſoriũ et vide quod ibi

qui pōt exceptione legittima ſe tueri. Item

Quod ob gratiã aliĩcuius ↄcedit non eſt in eius diſpendium retorquendũ. Itē

dixi. Et nota q; debemus rebus vti eo modo ad quem ſũt inſtitute vt. xxij. q. ij. is autem ſed iuramentum non eſt inſtitutum vt ſit iniquitatis vinculum xxij. q. iiij. inter cetera ergo iniquitatē nõ vinculat vel obligat vt hic vides.

Dolo facit. Hec regula ſumpta eſt ex. l. ff. e. e. ti. l. in cõdemnacionē ḡ. dolo facit. Pone ergo cauſam in vſurario qui ñ petit vſuras a debitore ipſas enim reſtituere cogeret xiiij. q. iiij. nulꝰ ad idē de iuriſ. debitores. v. ſſen. ad id. ff. de doli excep. l. dolo. vbi hered dãnato a debitore debitor nõ poteſt ex teſtamento agere ꝛ doli mali exceptcõne vti poteſt ꝛ ibi etiam ſunt hec verba Duo autē notantur circa hãc regulam Primo q; hic dicitur locuz habere quando reſtituēda eſt res ei a quo petitur ↄmodatarius enĩ repetit rez a ſure quam reſtituere euz oportet domino. C. de furt. ꝛ ſer. cor. l. vl. ḡ. ſed cum Vir ſoluto matrimonio petit dotez a' ſocero quam vxori et eius liberis eum reſtituere oportet. ff. ſo. ma. ſi ſocer. ḡ. ſi uacus. Idem in vſurario qui vſuras repetit quas alijs ſoluit ſi non eſt ſoluendo preſtita cautcõne de ipſis reſtituēdis et a quo perceperat ar. d̄ reſti. ſpol. c. ſim ij. ꝛ no. de vſur. quia fruſtra. Secundo nota hanc regulam nõ habere locum in poſſeſſorijs iudicijs ſed in petitorijs ꝛ hoc etiam no. gof. de of. del'. venerabili ꝛ h̄. de reſti. ſpo in litteris et probatur. ff. quoꝝ lega. l. i. in pñ. vbi dicitur q; heredi reſtituitur quod legatoꝝ nomie preter eius voluntatem per legatarios poſſidetur iij. q. i. c. ij. d̄ or. cog. c. vl. ꝛ i p̄o. decre. in literis ꝛ. c. ſe. ꝛ. C. de rei ven. ordinarij cum ſuis ↄcor. ꝛ. ff. de iudi. ſi de vi.

Non eſt i mora. Hec regula ſumpta eſt ex l. ff. e. ti. l. nulla intelligitur ꝛ. l. nichil iteret Pone exemplũ in domino qui non requiſiuit. j. triēnium ſuũ ſuum fugitiuum monachum factum dicitur enim fuiſſe in mora quod ē verum niſi tueri ſe poſſit exceptione legitima puta longinquitate loci xvij. q. ij. ſi quis incognitus. Item pone in clerico qui non dicitur in mora ſoluendi quartam decimatum ſi tutus eſt exceptione preſcriptionis. ſ. de preſcrip. de quarta. Item pone per. l. ff. ſi cer. pe. l. lecta eſt. ḡ. ſed cũ ſortis vbi ſunt hec verba ubi ille q̄ tutus erat exceptcõne dilatate ſortis per tercium pactum non dicitur in mora ꝛ ſic non currunt vſure vt ibi ad idem vt lit. non ↄteſta. quoniam ḡ. ſi vero aliter in ſi. Potes etiaz exemplificare per ea vt dixi. ſ. e. imputare nõ debet Et nota quia vt dixi. ſ. mora ſua cuilibet vt q̄s dicatur moroſus neceſſe eſt vt ſciat vel ſcire debeat ſe debere ſed ille qui tutus eſt exceptcõe legittima neſcit ſe debere vel neſcire debet ergo nõ eſt in mora. Item nota q; dicit exceptione legittima que eſt cum eſt obligatus iure naturali ꝛ ciuili ſed obſtat exceptio puta pactum de nõ pe. vel ē filius vel eſt obligatoriũ iure naturali tantum. Et facit quod ait in indebitum no. i. q. iiij. in ſi. ꝛ de ſoluc. is qui ꝛ intelligitur exceptio illa legittima que replicacione ñ elidi tur. Pone exemplũ debebas michi. x. tibi ſeq factum de nõ petēdo

ſed per metum vel ſurorꝭ tēpore hoc fcā ſine exceptio pre
ti non eſt legittima qꝛ eliditur replicatione ſurorꝭ vel me
tus ⁊ ideo dicerētis in mora fuiſſe ⁊ idem in ſimilibus.

QVod ob gratiā. ꝑponimus qui in fauorem eccleſie cōſtitutus eſt eccleſiam vacantem grauare non debꝫ xvi. q. ij. caritatem Itē pone per decre. de reg. ad apoſtolici. In religionibus non men dicantibus per decre. e. ti. nō ſolum. ſ. e. ti et. c. ſe. Item pone p l. C. de procur. non eo minus vbi ſnīa pro minore lata qui ſine

Nullus ex cōſilio dūmō fraudulē tum non fuerit obli-

curatore cauſam egit bene tenet vnde dicit ibi textus minoribus etas i dānis ſubuenire nō in rebus proſpere geſtis obeſſe cōſueuit ⁊ habes idem. C. de legi. l. qꝛ fauore. ff. de legi. l. nulla iuris ratio et proſequere vt ibi vtrobiqꝫ ⁊ facit in auten. de illuſtris ⁊ qui ſuper illos ſunt collac. v. vbi ſꝫ cōceſſum ſit clariſſimis qꝛ per procuratorem agere poſſint nichilominꝰ ⁊ per ſe agunt ſi volunt nec cogere poteſt aduerſarius minorem vti beneficio reſtitutionis in integrum ſibi ꝯceſſo contra contractum. ff. de mino. l. ſi iudex. Contra. ſ. e. li. de preben. cū de nō ſacerdotali. So. illud facit forma mandati ⁊ facit quod dixi. ſ. e. c. plus ſemper. Item ꝯ. ſ. de mu. pe. prudentiam vbi clā. appellatione remota impetrantis fauore appoſita in leſionem retorquetur ipſius So. ibi quia id locum habet cum princeps aliquid ꝯcedit ad inſtantiam petentis hoc aūt motu ꝓprio puta minoribus vel eccleſijs. Et ſic etiam reſpondetur ad decre. de ꝯſti. cum omnes ff. qꝛ quiſqꝫ iur. l. i. et probatur. e. ti. l. iij. ⁊ facit optime ad hanc ſolutiōnem. ſ. e. li. de preben. ſi motu ꝓprio Itē ꝯ. ff. de iur. au. ānu. l. ij. vbi lata ſnīa pro me ſuper ingenuitate pro iure anulorū ſed hoc non inducit ſnīa ſed iacta in ea renūciatō qꝛ eligēdo vnū ex duobꝰ alteri renūciō. ſ. de elec. vt qs. C. de furt. l. i. Itē ꝯ. C. d̄ q̄ſtioibꝰ. l. pēdē. ū. ſuꝰ ꝑ dño nō quē. So. non poſſ torqueri pro domino quin etiā torqueret contra eum quia pro vtraqꝫ parte teſtis dicere iurat veritatē Itē contra. C. de iudicis. l. die ſabbati vbi precipitur qꝛ iudici non conueniantur nec conueniant in ſolēnitatibꝰ ſuis So. ſpeciale eſt ꝓpter feſtiuitatē vel poſſ dici qꝛ ꝯceſſio illius priuilegij non ſtetit in finibus ꝓprijs Item ꝯ. ff. de peri. ⁊ cōmo. rei ven. l. ſi vina vbi in fauorem emptoris vina emen tis excepta fuerūt acida ⁊ mucida et tū ēptor illa iuito vēditore habere non poſſet So. ibi nullus fauor ſed ius cōe hic autem de gratia vel fauore loquitur quod eſt ꝓprie cōtra ius cōmune ſm accur. Item ſignatur contra. ff. d̄ auc. tu. l. obligari ꝯ hereditatem ⁊ inſti. de auc. tu. ꝯ neqꝫ vbi dicitur qꝛ pupillus non poteſt adire hereditatē etiam locupletem ſine tutoris auctoritate So. in hijs quibus certum eſt cōditiōnem pupilli effici meliorem valet factum a pupillo etiam ſine tutoris auctoritate vt ſi feratur pro eo ſnīa vt i l. non eo minus In hijs vero quibus certum eſt conditionē pupilli deteriorem ꝯſtitui vt ſi alicui ſe obliget vel actionē cedat factum ſine tutoris auctoritate non tenet. C. de aucto. preſtan. l. ij. et. iij. In hijs vero quibus dubium eſſe poteſt an pupilli conditio cōſtituatur melior vel deterior vt in hereditatis adiectione que poteſt habere latentia onera ſtatuꝫ

a pupillo ſine tutoris auctoritate non tenet vt in dictis cōtrarijs et hoc fauore pupilli ne oneribus implicetur. ff. de acquir. hered. l. more. ⁊ l. pupillus. Et hec regula habet veritatem in ſui contrario ſcꝫ qꝛ pena vel odiū nō debꝫ conuerti in ꝓpinquum xvi. q. i. legi. ſ. de ſen. ex. ſi vere cum ſuis concor. ff. de l. j. ſi ſeruus plurium ꝯ qui autem.

Obligatur. Item Exceptionē obiciēs nō videt̄ d̄ ītētiōne

NVllꝰ ex cōſi. Hec regula ſumpta eſt ex l. ff. e. ti. l. ꝯſilij ſ̄ratio huius regule colligitur ex canone. xxiij. q. i. quod precipitur ex decre. de ar. cum olī. ex. l. ff. mā. l. ij. in fi. per quam exemplificare potes ⁊ ibi de hoc nullus enī tenetur cōſiliū ſequi imo explorare ⁊ deliberare debet apud ſeipſum an ſibi expediat nec ne. vt i ꝓ. i. ic. ſi aūt conſilium ſit fraudulentum bene obligatur conſulens hec ducet ratio ſupradicta et ſꝫ ratione fraudis exemplifica per canonem xxij. xvi. di. tāta. ſ. d̄ renun. ſane. ff. de dolo qꝛ ſi cū ſcires Nota igitur et breuiter circa hoc aūt conſiliū datur circa contractum vel quaſi aūt circa maleficiū vel quaſi. Primo caſu ſꝫ diſtingue qꝛ tale cōſiliū nō eſt fraudulentum et tunc non tenetur vt hꝫ ⁊ in ſupradictis iuribus. ff. de dolo eleganter in fi. aūt eſt fraudulentum ⁊ tunc tenetur actiōe de dolo ipſi cui ꝯſiliū dedit vt in predic. l. qꝛ ſi cum ſcires. vbi ille qui doloſe michi ꝯſuluit ⁊ forte ſui lucri cā mutuare debitori non idoneo tenetur michi actione de dolo ad id ff. de ꝯſtit. l. ij. In ſecundo caſu ſcꝫ cum datur circa maleficium tunc tenetur ꝯſulens non tamen illi cui ſed illi contra quem ꝯſiliū dedit nec tunc tenetur actione de dolo ſed eius maleficij nomine nam ſi ꝯſuluit occidi homicida eſt. l. di. ſi quis viduam de homic. ſiat dignum ſi ꝯſuluit ſeruo vt fugeret vel furtum faceret tenetur furti vel ſerui corrupti. ff. d̄ ſ. cor. l. i. ꝯ perſuadere Si ꝯſuluit alicui michi iniuriam facere tenetur michi actionem iniuriarū de pe. di. i. non ſolum ff. de iniurijs. l. nō ſolū. Idem vbicūqꝫ cadat in nomē maleficij. Ipſi autem cui dedit cōſiliū non tenetur tūc quia ſcire debeat id ſibi nō expedire vt. ſ. dixi. tum quia ex iprobitate ſua nullus ꝯſequitur actionem. ff. de furt. itaqꝫ fullo. Differentia ē ꝯ inē mandatū ⁊ ꝯſiliū nam mandator obligat mandando ſed non ꝯſulens ꝯſulendo. ff. manda. l. ij. ⁊ inſti. manda. ꝯ tria genera vbi de hoc.

EXceptionem obiciens. Pone caſū. ſ. de preſcrip. illud. ff. de excep. l. non vtiqꝫ ⁊ habes hec verba. ſ. de excep. cum venerabilis ⁊ proſequere hanc materiā vt ibi no. Et aduerte quia mirabilis videtur hec regula nam ſi ego etiā excipio de pacto de non petendo videor confiteri debitum fuiſſe ſi dico interrūpi preſcriptionem videor fateri te preſcripſiſſe ſi dico ꝯ te preſcripſi ergo primo id tibi debitum erat quod preſcripſi ⁊ ſic actor nil amodo deberet cogi probare ſed excipiens tantum ⁊ facit ad hoc. ſ. de tranſac. preterea. ij. Et ideo dixerunt quidam hic loqui de exceptione nō nu. pe. xi. ⁊ ſimilibus in quibus reus nil fatetur vt no. in dicta. l. nō vtiqꝫ ſed ſm hoc michi videtur hec regula ſuperflua ⁊ ipſius nulla dubitatio. Dic ergo qꝛ huius regule ratiō triplex eſt Prima quia licꝫ dicam feciſti pactū de nō petendo poterat eſſe qꝛ illud nō eſſꝫ vere debitum. ve

naturaliter tantum vel nullo modo. Jtem ſicut dicam inter rūpi. forte nō erat cōpleta preſcriptio. imo hoc dicere vide or ꝙ cōpleta non fuerit dicendo me interrupiſſe vel ſi cōple ta fuerat ſine titulo fuerat ⁊ bona fide. Jdem in alijs excep tionibus. Secundo quia per exceptionem nego me debere ſi per ipſam de itendo ne actionis diceret cōfi teri eadē exceptio du os cōtrarios effectus haberet quod eſſe nō debet. ff. de ſolut. qui hoiem. C. vl. ⁊ d̄ bap. et ci⁹ ex. maiores cū igitur per exceptiōnē negem intentionem

adverſarij ↄfiteri. Jd
Que cōtra ius fi
unt debēt vtiqꝫ

adverſarij non eſt congruum me per ipſam dicta fateri. Tercia quia reus priuilegiatus eſt vt poſſit ꝓponere duas excep tiones etiam contrarias vt dixi. ū. e. nullus pluribus ſicut er go expſſe dicere poſſ nego te preſcripſiſſe ⁊ poſtea ſi pre ſcripſiſti interrupi vel nego me promiſiſſe ⁊ poſtea pactū opponere de non petendo ſic dicendo tuam preſcriptionem interrupi vel pactum de non petendo feciſti vel hijs ſimile intentionē adverſarij n̄ fatetur cum adhuc dicere poſſit nō promiſi non preſcripſiſti ⁊ ſic de ſingulis. tutius tamen eſ ſet ipſi reo ſic dicere nego me ꝓmiſiſſe ⁊ poſito ꝙ ꝓmiſe rim michi pactum de non petendo feciſti et ſic de ſingulis ad h̄ xiij. q. ij. in pri. ⁊ ne. in predic. decre. cū venerabilis ⁊ in predic. l. nō vtiqꝫ. Sed quia hec forma verborum docet mentiri vbi conſciencia et veritas eſt in contrariū nō eſt amplec tenda cum prius animas demū linguas oporteat fieri eru ditas vt i prohemio. ff. in fi. ⁊ facit quod dixi. ū. de cōfeſ. c. j. Vnum nota ꝙ idem quod dicit hec regula in exceptiōne intelligas ⁊ in replicatione. vnde ſicut excipiēs nō cōfitet actionem ita nec replicans exceptiōnē eadem de cauſa ſicut eīn ſe habet exceptio ad actionem ita replicatio ad exceptiō nem ⁊ triplicatio ad replicationē ⁊ hoc ſatis ꝓbatur. ū. de

Que cōtra ius. Pone exempla q̄ dixi . excep. dilecti. ū. e. nō preſtet impedimentū. Jtem xxv. q. ij. imperia li vbi ſunt hec verba ⁊. ū. e. li. de regula nō ſolum. ⁊. ū. de teſti. c. ij. ⁊. C. de legi. nō dubium vbi de hoc. Obicitur ad hanc regulam de matrimonio contracto poſt ſimplex votum quod tenet. ū. e. li. de vo. c. vno. ⁊ de contracto poſt interdictū eccleſie. ū. de matri. contracto ↄtra interdic. ec. per totum ⁊ i ter. cōpatres ⁊ cathecaſmo. ū. e. li. de cognatione ſpirituali. c. ij. ⁊ de ſnīa ſub conditione lata que tenet. ij. q. vi. biduum et in eccleſia conſecrata per alienum ep̄m vt vij. q. i. ep̄us in dioceſi et d̄ omnibus que fieri prohibentur tamen facta te nent. Jtem obicitur de hijs que fiunt contra ius ⁊ poſtea ↄ firmantur que allegaui. ū. e. non firmatur. So. generalitē dici poteſt ſm̄ Jo. an. qui hoc no. x. di. vides et h̄. qui idem no. de ſpon. duo. c. ul. in vlti. glo. et accur. in predic. l. non dubiū hanc regulam locum habere in hijs q̄ ꝓpenā hn̄t ꝓ hibitionis cauſam. Contraria in hijs que temporalē Vel dic hanc regulam veram niſi eodē vel alio iure tolleretur et ſic intelligunt contraria. Vel dic ꝙ illa nō ſunt directe cō tra ius quia licet ius nō aſſiſtat n̄ tamē plene reſiſtit. Qui dam tamen diſtinguere voluerunt dicentes ꝙ aut ius ꝓ hibet ⁊ addit ꝙ ſi ↄtra prohibitionē fiat nō valeat aut ſimpliciter prohibet. Jn primo caſu habeat locum regula cum ſuis ↄcoꝛ. Jn ſecundo habeāt locum contraria ⁊ ſuis ſi milia ⁊ facit ad hoc. ū. de regul. ad apl'icam ſed hec diſtin ctio reprobatur per predic. l. non dubiū vbi habes expreſſe ꝙ ſufficit legiſlatorē aliquid prohibuiſſe licet nō adiecerit ſi ↄtra factum fuerit nō valere. Jtem obicitur de maleficijs q̄ cōtra ius fiūt nec ta men habentur pro in fectis. So. hec regula locum habet in hijs que de iure ſortiuntur effectū ⁊ facit quod dix. ū. e. ti. nō preſtat impedimentum ⁊ il lud h̄ adde nam matrimonium nullum iter

pro infectis hēri. Jtē
In pi delicto vl
cauſa potioꝛ eſt

dum non habetur pro infecto imo preſtat impedimentū ſecundo ⁊ electio nulla interdū preſtat impedimentum ſe cunde quod dic vt no. de elec. auditis.

In pari delicto. inquantum hec regula dicit de delic to ſūpta ē de. l. ff. e. ti. l. cū par delictū. inquātū dic̄ d̄ cā ſūmpta eſt d. l. e. ti. in pari cauſa. Pone caſum i delicto per cau. xiiij. q. v. n̄ ſane. in eo ſcꝫ qui repetit pecuniā quā dedit pro iniquo iudicio. Jtem in eo qui vſuras q̄s ſoluit repetit cū ipſe ſit in pari delicto de vſur. quia fruſtra. Jtem per. l. ff. de ↄdi. ob tur. cauſam. l. vbi autem ⁊. l. ſe. vbi habes ꝙ n̄ repetitur ꝙ ꝓpter ſtuprum vel vt male iudicetur datum eſt De cauſa pone per decre. ū. e. li. d̄ preben. ſi a ſede et per. l. ff. de v̄. obli. ſi ſeruum Conſequitur vbi dicitur ꝙ cum querit de dāno et par eſt vtriuſqꝫ cauſa potior eſt qui tenet q̄ꝫ q̄ perſequitur. Et aduerte quia male videor exemplificare ꝑ decre. illam ſi a ſed. nam ibi non erat par cauſa. ꝙ fuerat vni collata per pāpam alteri per ordinariū ſed nō queritur de paritate quo ad poteſtatem conferencium ſed de paritate quo ad tempus quia cui primo collata fuerit dubitatur ⁊ ideo in hac pari cauſa temporis potior erit conditio poſſiden tis. Et nota quia hic exhibetur fauor reo quia abſoluitur i pari cauſa vel delicto. C. de ↄdi. ob tur. cau. l. ij. vnde ſemper dicere conſueuimus ꝙ in pari delicto vel cauſa potior ſit exci pientis conditio vt in predictis iurib⁹ ad hoc de conceſ. preben. ex tenore de adul. c. vlti. ⁊ vlti. Contradicere videtur decre. illa de conceſ. preben. cum ſuper ſed ſolue vt ibi in glo. que i cipit quia fruſtra in fi.

Cum n̄ ſtat p eū. Hec regula ſūpta eſt ex. l. ff. e. ti. l. cꝫ iure ciuili. Pone exemplum abrahe per quem nō ſtetit quo minus ſm̄ domi preceptum filiū imolaret vnde per inde apud dominū gratum fuit ac ſi imolaſſ xxij. q. ij. ꝓplexitauit ⁊. c. ſe. Jtē pone in eo qui ipedit ne ad eum citatio perueniat vt. ū. lit. nō conteſta. qm̄ frequenter. Jn ſtipulatio ne. ff. de ↄdi. ⁊ demon. l. iure ciuili. Jtem potes ponere in li bertate legata vt aliquid detur heredi ⁊ per heredē ſtat C. de ↄdic. inſ. l. penul. ⁊ ꝯ eſt vl. ⁊ idem in alijs legatis. ff. de ↄdi. ⁊ demon. l. cum pupillus ⁊ in inſtitutione heredis ff. de ↄdi. inſti. l. iij. Nota tamen ꝙ ſi michi promiſeris ſi ſe viceto tacite videtur hoc actū vt reſiſtere poſſis ⁊ ſic ha betur pro expreſſa. ff. ſi cer. pe. l. cum quid. Et nota ꝙ dicit per eum ad quem pertinet nam ſi ſtaret per aliū tercium vl' etiam per impedimentum mei ipſius. tunc habet locum re gula. ū. e. imputari. quia tunc licet nō imputetur ꝙ ꝑ me non ſtat vt ibi tamen non habebitur pro impleto vt his

et. ff. de condi. et demon. l. quibus diebus in pn̄. Item nota ꝙ ſi libertas legata eſt ſeruo ſi .x. heredi dederit et per heredem ſteterit quo minus ſeruo dederit illa .x. perinde eſt ac ſi impleta eſſet condicō quia ille liber erit tenetur tamen poſtmodum ad illa .x. niſi forte obtulerit et heres non ſuſcepit. C. de condi. inſer. l. vi. Sed dicit lex ꝙ ſi teſtator legat liberto .x. ſub condicōne ſi cū filio ſteterit et ſi moriatur et ſic per eum vel per caſum in eius perſona contingentem ſtat quo minus condicō impleatur non tamen debetur relictum ff. de adimen. lega. l. ſeio. in pn̄. Sed cum ſtat per eum .i. per factum eius vel impedimentum ab eo preſtitum habetur condicio pro impleta et ſic ſimpliciter vera eſt regula ſed ſi ſtat per caſum in perſona eius contingentem diſtingue aut erat relictum contemplacione eius in cuius perſona erat implenda condicio tunc non debetur relictum ut in predic. l. ſeio. aut fauore eius cui relinquitur et eo caſu debetur. ff. de an. lega. l. mevia. in pn̄. aut dubitatur et eo caſu relictum debetur quaſi in dubio ſit interpretandum legatarij fauore relictum ſi ex veritate vel coniecturis aliud nō appareat. ff. de condi. et demon. l. iſtis libertis et.

Quod alicui. Pone caſum per .l. lxvi. C. de legi. l. i. di. Sicut nō ſuo meo eciā nomine michi nō licet fenus exercere ita nec alieno. Item per decre. de fal. ad falſariorum ſicut eciā proprio nomine litteras papales falſare non debeo ita nec alieno. Item nec nomine alieno nec proprio album pretoris corrūpere debeo. ff. de iur. o. iudi. ſi quis id in ſi. Et nota ꝙ hec regula vera eſt in maleficijs. Indecens enim eſt crimen ſuum commodis alienis impendere ut in dicto c. ſicut non ſuo. hoc dico quia delegatus ex delegacione cognoſcit de cauſa de qua et proprio nomine cognoſcere non poſſet .ij. q. vi. ſi epiſcopus et punit quos alter punire nō poſſet de of. del. ſane. ij. Et libertus nomine alieno vocat patronum in ius quod nomine proprio non poteſt. ff. de in ius vo. l. queſitum. Et laicus qui nō poteſt cauſam ſpiritualem tractare proprio nomine tractat alieno ut .ſ. e. li. de procur. c. i. et idem in ſimilibus. Item habet locum in hijs que ut demandari poſſint requirunt ordinis annicuum unde ſicut ſuo nomine ſacerdos ſimplex nō conſignat in fronte nō ordinat ad ſacros. ita nec epiſcopi ſui mandato cum tali demandari non poſſit et de hoc de conſe. ec. vel alta aqua. et facit quod dixi .ſ. e. ea que.

Poteſt quis. Poteſt quis per alium iudicare lxiij. di. ubi dominum. o per aliū matrimoniū contrahere .ſ. e. li. de procur. c. vl. ſic. ff. de pact. l. i § ij. ff. de ſta. ho. l. arethuſa. et ſi. hec regula fallit in eo cui committitur certum miniſterium .ſ. de of. delega. c. vl. .ſ. e. li. e. ti. is cui et optime. C. de cadu. tol. l. vna § ne autem ad idem .ij. q. iij. abolicio de cleri. non reſi. quia nonnulli. ff. de ſolut. l. ſi artifices. Item in penitencia ſuſcipienda de pe. di. i. quem penitet in pn̄. quā per ſe quiſque recipere debet ratiō eſt pudor qui eſt maxime pars penitencie ut ibi. Item in eo viro qui veniam etatis impetrat quod per ſe facere debet. C. de hijs qui ve. eta. impe. l. ij. Item adoptare vel arrogare non pōt

cōdicō poſſiſtetis. Jo.

Cum non ſtat per eum ad quem pertinet quo minus condicio impleatur haberi debet perinde ac ſi impleta fuiſſet. Jo.

Quod alicui ſuo nō licet noie nec alieno licebit. Jo.

Poteſt quis per aliū qd̄ poteſt

quis per aliū. ff. de adop. poſt mortem § nec ꝗ ratiō eſt quia adopcō imitatur naturam. Item fallit in iudice qui per ſeipſum debet recitare ſniam niſi ſit epiſcopus vel ſuperior .ſ. e. li. de re iud. c. vl. C. de iudic. auth. ad hec. Item in eo qui cepit conferre ſacrum vnitatis quod id per aliū perficere nō poteſt xxiij. di. quorundam. Item abbas per ſe verberando pōt corrigere monachum non per aliū maxime laicum de ſen. ex. vniuerſitatis. Item dominus nouum emphiteotam nō per procuratorem ſed per ſe in poſſeſſionē inducere debet C. de iur. emphi. l. vl. § penl. Item qui eſt in poſſeſſione ſeruitutis et proclamat in libertatem per ſe agit et nō per procuratorem. C. de aſſer. tol. l. i. et regulariter in criminali cauſa ut .ij. q. vi ſi quando. Item que ſunt meri imperij vel gladij poteſtatis nō delegantur ſecundum leges niſi in caſu ut. ff. de of. eius cui man. eſt iur. l. i. ſecus ſecundum canones de ſ. no. xcv. di. c. i. xxiij. q. iiij. illud de of. or. ꝙ ſedem et de rap. in archiepatu et per ſe rūdere debet adultus qui catheʒizatur et nō per aliū de conſe. di. iiij. cum pro paruulis. Item fallit in caſu .ſ. e. li. de elec. cupientes. Item in caſu .ſ. e. li. de iud. iuris eſſe ambiguū et in caſu .ſ. e. li. de of. le. c. penl. ij. Hen. et de ſre. c. ij. in pn̄. hec igitur et ſimilia ſpecialia ſunt. Et nota ꝙ eciam econuerſo quedam per aliū poſſum que non per me. Epiſcopus clericum ſuum per aliū poteſt verberare nō autem per ſeipſum xxxvi. di. nō liceat C. de epi. et cle. auten. ſed neque. Item epiſcopus per aliū litigare debet v. q. iij. c. vl. Item prelatus clericus habens temporalē iuriſdictionem audit et iudicat de cauſa ſanguinis per aliū nō per ſe .ſ. e. li. ne cle. vel mo. c. vl. Item religioſa mulier per aliū poteſt eſſe in iudicio nō per ſe .ſ. e. li. de iudic. c. ij. .ſ. e. li. de elec. indemnitatibus § ſed cum eas. Item epiſcopus tuicionem gubernacionem et curam viduarum et pupillorum et peregrinorum non per ſeipſum ſed per aliū archipreſbiterum ſcilicet vel archidiaconū gerere debet lxxxvij. di. epiſcopus gubernacionem et ibi de hoc et omnia iſta ſunt eciam ſpecialia contra regulam ſecundum quam quod poſſum per aliū et per me. Et accidit hoc vel racione perſone cui hoc non conuenit vel eciam racione rei puta cauſe criminalis et interdum per alterum conſequitur quis quod per ſe conſequi nō poſſet ut .ſ. e. li. de conſ. preben. c. auctoritate. et ff. de ſta. ho. imperator ij. ff. que res pig. ob. poſ. l. ariſto. ſicut quidam pōt quis tamquam alius nō tamquam ipſe inſti. de iof. teſta. § ſi. tutor ff. de adop. ſi pater § qui duos ubi nepotē ex filio adoptat auus tamquam genitum ex alio filio et hoc nō tamquam auus ſed tamquam quidam extraneus ad idem. ff. de in ius vocan. l. queſitum cum ſi. Et eciam nota quia id dicimur poſſe quod de iure poſſumus hanc igitur regulam credo loqui in hijs que de iure ſortiuntur vel ſortiri poſſunt effectum. nō igitur ſuperhabundat regula .ſ. e. qui facit per aliū que generaliter loquitur ut eciam maleficia comprehendat et iſta regula loquitur de poteſtate faciendi iſta de effectu iam facti. Item nota ex hac regula ꝙ ſicut per ſe poteſt quis ſubſcribere et ita per aliū quod dic ut no. .ſ. de re iud. cum ſit vos i glo. pōt enim

In malis pmissis. pone exempla que posui. s. e. non est obligatoriū. et psequere hanc regulā ut ibi dixi et habes hec verba. xxij. q. iiij. in malis pmissis. et ibi d. B. p totam questionē. et nota q dicit in malis pmissis nam licet mala pmissa nō debeant seruari tamen interdū mala pmissa puta per dolū vel metum seruant qñ .s. seruari pñt sine salutis eterne dispendio si iuramentum interces sit. d. iuris. si vero et dixi i predicta regula. s. e nō est.

In alternatiuis hec regula sumpta fuit ex lege. ff. e. ti. l. in eo q plus est. ubi verba piuncta nō sunt. sufficiat alterutrū esse factū pone exemplū p canon. xxij. q. ij. bone rei. in fi. s. d. sp. pt. inter ceteras. et in viro qui in causaꝫ soluti matrimo nij dotem vel eius extimationem restituere pmisit. ff. de iu re do. plerūqꝫ in fi. ad idem. s. de plus peti. c. vno. ubi dicit plus petere causa et in expensis pdemnat qui ex duobus al ternatiue debitis precise petit alterū. ad idem de ap. signifi cauit. ubi de hoc. et de sp. pt. ex parte. et facit de preben. c. ij. ff. de ad. insti. l. si heredi plures. sunt tamē quedā alterna tiue in quibus deb t ordo seruari. ff. de l. ij. cum pater s. pe. ut cū mandat testator aliquid dari liberis aut hijs de fa milia consanguineis aut affinibus. q. ua tunc sequimur ordi nem. est ad hoc ar. quod dixi de ordine sequēdo. xlix. di. sic sectorum in fi. s. e. li. de elec. c. pnl. in pri. de preben. mandato. in fi. contra ad hanc regulā instit. de l. s. si gñaliter. io. illo cum eligens fuit in mora. ff. de adop. l. manapiorū. s. e. li. d. pstitu. c. ul. et sic no. b. in p. decre. de sp. pt. inter ceteras. et fa cit quod dixi. s. e. contra eum.

Qui ad agendū. hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. in multis nemo. s. cum damus. pone casū in eo qui legittime p scripsit. q si cadit a possessione datur sibi actio multo forti us dū possidet exceptio. xvi. q. iij. s. potest in pri. ad idem de pscrip illud. jtem ad iudice sci ad supficiem ad nō modicū tempus habet utilem rei vendicationē etiā contra dnm. multo fortius exceptionem. ff. de supfi. l. i. s. q ait. Racō huius re gule quā habuisti. s. e. cui licet plus et minus licet. sed plus est agere q excipe ergo qui potest primū. multo fortius se cundum ut hic. nā video exceptionē dari cui non datur a ctio ut exoīato. s. de excep. cum inter priorē. jtem qui ma la fi de prescripsit s. n leges exceptionem habet aduersus omnem petentem. et si a possessione cadat nō habet actiōꝫ xvi. q. iij. s. potest v. q si. et. C. de pscrip. xxx. vel xl. an. si q̄s emptionis. et ubi actio tempore tollitur perpetuo durat ex ceptio. ff. de doli excep. pure s. ul. et venit in cpensatiōe qd non venit in petitione s. n. l. ut debitū naturale. ff. de cpen. l. etiā. et econuerso interdū venit in petitionē qd nō in cpen satione. sicut est videre in deposito. C. de cpen. l. ul. et. s. de posi. bona fides. et est speciale. et adde qd no. d. iureiu. quē admodū. in glosa. nā cui. et dic q ad agendū admittitur cōtra eum cōtra quem excipe vult. hoc dico ne obstet qd dici tur de publiciana. nā habens publicianā actionem contra alios

facere per seipsum. Idem.

In malis pmis sis fidem non ex pedit obseruari

In al- Idem ternatiis debito ris est electio et suffi- ciat alterum adimple- ri. Idem.

Qui ad agendum ad mittitur. est ad exipi endum multomagis

excipit nō contra dnm. ff. de public. l. pnl. et ul. et idem in simi libus. hoc autē regulariter in possessorijs iudicijs. C. loca. et cōduc. l. si quis cōductionis. ubi cōuētus possessorio si dicat se cōduxisse ante oia possessionē restituat et post agit. et fa cit quod dixi. s. e. dolo. nam contra predonē agentem possesso rio non admittitur ex ceptio tn̄ admittitur actio. o. de resti. spo. in si. ter. et. c. s. e. et genera liter agenti possessor o refertur questio p prietatis. agendo ta men et nō excipiendo de or. co. c. ul. C. de rei ven. ordinarij. de caus preben. post electionē in fi. de ap. cōstitutis. ij. in fine. de accusa. acce dens.

Qui facit p aliū. hec regulā sumpta est ex lege. ff. e. ti. l. q iussu alterius. pone exempla in regula et pse quere eam ut dixi. s. e. potest quis. et nō superhabundat h regula per illā ut ibi dixi in fine.

Factum legitime. hec regula sumpta est ex. l. ff. e. ti. l. qui in ambiguis s. i. exemplifica in eo qui contraxit matri moniū et postea factus est furiosus. xxxij. q. vij. c. neqꝫ furio sus. jdem in supueniente affinitate. de eo qui cog. csan. vxo. sue. c. pnl. jdem in adopcōe superueniente. ff. de ritu nup. a doptiuus. in prin. et. l. si qua. Et nota q habuisti aliam re gulā p contrariū. s. e. nō firmatur. quia licet casus supueniat a quo potuit incohari non firmatur quod ab initio non va lebat ut ibi. qd tamen intelligas ut ibi dixi. ita q a princi pio factum erat legitime non retractat. licet supueniat cas9 a quo non potuit incohari. ut hic. et cōcor. ad hanc regulā ff. de iu. actuqꝫ p. l. nec em. ibi dicit textus nec em̄ corrūpi aut cōmutari qd recte transactū est supuenien. nec delicto po terit. concor. ad hanc regulā de iure pa. consultationibus. de cōuer. cōiu. placet. de eo qui cog. csan. vx. sue. discretionem et quod in hijs iuribus no. Et nota q dicit retractari. q. d. ppter causam supuenientem non retractatur ac si legitime non fuisset factū. jnterdū tamen ppter supuenientem causaꝫ impeditur eius effectus quod legitime factū erat. exempli fica per canonē. xxxiij. di. cōmunicare. et. c. usqꝫ adeo. et de ele ti. egro. presbiterū. et. c. tua. cū si. et eodē modo rñdetur ad leges que p contrarijs signari solent. ff. de iudi. si a me. et. l. se. ff. ad. l. aqui. quia in eum casum in quibus d. q iudiciū soluitur p arrogationē eius cū quo litem cōtestatus erat quia deuenit in eū casū in quo a principio non poterat cō sistere. et in. l. q d. simile. l. q cessat actio legis aquilie quā do seruus mortifere vulneratus liber factus est quia iam i cum casum deuenit quo sibi habere non poterat. Et ratio quia aquilia damnū respicit.

Quod alicui. pone exempla que dixi. s. e. si. que a iure et psequere ut ibi dixi. et in regula priuilegiū psonale. et cōcor. ad hanc j. e. in argumentū.

Frustra sibi. pone casum in dño quo ad fidelem et in fideli quo ad dñm. xxij. q. v. de forma. jtem in eo qui inter posita cōditione pmisit et iurauit aliud facere. de iureiur. p uenit. ij. ubi de hoc. jn eo qui nō vult transactiōꝫ interpositā

obſeruare·C. de pac. cũ ꝓponas·ij·concordat·xxv.di·eſto ſubiectus·ibi cũ ego te habeo ut principem cũ tu me non habeas ut ſenatorem. ſed nonne hoſti ſeruanda eſt fides· xxij·q·iiij·innocens·xxiij·q·i·noli·ſo·ut ibi no·et in dicto·c pueniſt· illud em̃ verũ eſt cum ipſe hoſtis nobis fidem ſuat

admittendus ¶ Item

Qui facit p aliũ eſt perinde ac ſi faciat per ſeipſũ ¶ Item

Actum legitĩe retractari non debet· licet caſus poſteã eueniat a quo non potuit inchoari ¶ Item

Quod alicui gratioſe conceditur trahi nõ debet ab alijs

⁊ ſic concordat cũ hac regulã. jtẽ q̃·xxxiij q.v.q̃ do pi ubi dicitur q̃ ſi vir ⁊ uxor pi conſenſu ↄtinentiã vouent uno labente alter pſeuerare debz ſo.ibi nõ ſuerat fides hominĩ pmiſſa ſcd̃o nã ſine ulla additiõe impleri debent que deo vouentur· xxxij. q. viij·c·uno.in fi·et vides q̃ licet uxor adulterata fuerit ĩnchilominus vir peccat adulterando.xxxij·q vi·c·i.per totũ·fruſtra igit debitum petit qui qd̃ debet non impendit·⁊ fruſtra legis auxilium inuocat qui ↄmittit in legem· de uſur·quia fruſtra et ibi de hoc·unum nota qñ partes ſibi adinuicem aliquid ſub pena ꝓmittunt et una pars pmo frangit fidem aut expedit magis alteri parti penam ꝓſequi ⁊ ſtare pacto vel contractui aut magis expedit ſibi fidem rumpere· In pmo caſu licet ſibi fides ſit fracta ipſe tamen ꝓ ſua parte ſeruet eandẽ ⁊ ſic penam petere poterit cum effectu . In ſecundo caſu ſecure frangat fidem ⁊ fiet hicinde penarum mutua ↄpenſatio·ut·s̃. de penis. conſtitutis·et ſic illam decre. intelligas et que ibi no· Et eſt ad hoc ſile·quod no.de ↄuentu ſup ſpoliatione cum aut expedit magis re habere rem ꝓpriam aut retinere rem quam poſſidet.in primo caſu agat·in ſecundo excipiat hoc no·h·de or·cog·c.ul·

Delictum perſone. ¶ Pone caſum in epõ depoſito propter crimen ob hoc enim non debet eccleſia rebus ſuis expoliari·xvi.q.vi·ſi epiſcopum·⁊ ibi de hoc jtem pone in ꝓcuratore qui falſauit inſtrumentuz q̃ ꝓpter hoc non perdet eccleſia cauſam·de excep·cum venerabilis·⁊c·et delictum tutoris non obligat pupillum.ff·e·ti·l·nec·et.ff· de tab. exhi.l.pnũ· Contra ·xvi·q·iij·placuit·ij·ubi delictum prelati non repetentis rem eccleſiaſticam nocet eccleſie·ad idem de preſcrip·c·i·⁊ per totum· Sol. delictum aliud in faciendo·et hoc nõ ꝑiudicat eccleſie ut hic.et aliud in omittendo ⁊ hoc bene ꝑiudicat ut ibi . Ad hanc ſolutionem ↄcordat xxv·q· ij·ita nos.ubi delictum quod eſt in faciendo ꝑiudicat eccleſie · Sol·dici poteſt ſm ·jo·qui h ibi no·et in decre.c.ſi epm q̃ hec regula intelligitur de detrimento facultatũ illud aũt de detrimento honoris. Vel potius ibi nocet delinquentibus q̃ eccleſie. Adhuc alia ſolutionem de cenſi·cum olim.ubi delictum quod eſt in faciendo nocet eccleſie·de in inter.re. auditis· ubi delictum quod eſt in omittendo non ꝑiudicat eccleſie · Satis ↄgrue poſſet diſtingui inter iudicialia ⁊ extraiudicialia ut in iudicialibus iudiciorum fauore ſiue ſit in faciendo ſiue i omittendo ꝑiudicet eccleſie·et in decre. auditis bene ꝑiudicauit eccleſie delictum quod fuit in omittendo ·ſed fuit reſtituta et ſic non ẽ ↄ·jn decre·cuz venerabilis dici potuit extraiudiciale vel ibi ſolus ꝓcurator deliquit in faciendo·l. inſtrumentũ falſando · jtem. q̃.iiij. di·ſi ſeruus· ubi punitur epũs qui ꝓ uno ſeruo duos dare debet· ſed illud facere debet de proprio ſi habet non de bonis eccleſie ꝓpter hanc regulam ·jtem contra· de or·cog·cum dilect⁹ et violentia abbatis eccleſie nocere videtur. ſed ibi ſoluit p·h·i·iij·glo l. q̃ ibi delictum fuerat ↄmiſſuz p prelatum ⁊ collegium cõmunicato cõſilio· Et eodem modo ſoluit C·de ſacro ſanct.ec·l·iubemus nullã ibi propter delictuz perſone ↄſiſtitur nauis eccleſie· Et nota q̃ dicit hec regula delictum· q̃. ſecundũ ꝓpriam huius vocabuli ſignificationem videtur loqui de eo qd̃ conſiſtit in omittendo ſecundum ea q̃ no·s̃·c·pactum·tamen illi ſignificationi non ſemper ſtatur ut ibi dixi ·jtem hoc qd̃ dicit· perſone intelligere poſſumus de prelato ·et eſt vulgare dominorum meorum anglicorum de ſhep·ex parte·s̃·perſone et de ap. bone memorie·vel in diſtincte de qualibet perſona intelligatur cuius delictum eccleſie non nocebit ſaltem cum effectu · quia daretur reſtitutio uſq̃ ad quadriennium tm̃.niſi ex cauſa plus tempus daretur ut·s̃·c·li. de.reſti·in inte ·c·i·

Ratione congruit· ¶ Po·caſum in filio patroni hered̃e q̃ ſuccedit in honore iuris patronatus.ſic in onere defenſandi eccleſiam ſuccedere debet ·xvi·q·vij·filijs ac nepotibus ·jtem pone in prelato qui ſuccedit in honore ſic ⁊ in onere ſoluendi predeceſſoris debita pro eccleſie utilitate contracta.s̃. de ſoluc ·c·i·idem in iudice·ff· de iudic· mortuo iudice q̃ eum iudicare oportuerat ·jdem eum ei qui ſubſtitutus eſt ſequi oportet·ad idem·s̃·de offi·del·q ñ abbas et decor ·ad hanc regulam·c·di.ratione·et·s̃·c·qui ſentit on⁹ Et quod ibi dixi h ad de.et p illam regulã poteſt ediã h reſolui ut·l .ſuccedat in onere qui ſubſtituit in honere ·ad hoc ·ri.di·non nos·

In argumentum· hec regla ſumitur ex·l.ff·e·ti· que propter neceſſitatem · ¶ Po·caſuz·l·o.di·c·i·ubi ex neceſſitate temporis propter miniſtrorum defectũ monachos pmiſſum fuit aſſumi ad parochiales eccleſias· ceſſante hac neceſſitate in argumentũ trahi non debet ut ibi·jtem per decre·s̃·de elec·cum in cunctis·ibi·ne quod quibuſdã ꝓ neceſſitate temporis·⁊c· Et alienatio ſacrorum vaſorum propter neceſſitatem redimendorum captiuorum conceſſa ad ſequentiam trahi non debet·C·de ſacro ſan·ec·l añpnũ. que incipit· ſancimus· Et decor·ad hanc regulam·s̃·c· que a iure· ⁊·s̃·c·q̃ alicui nec ſuperfluit hec regula p illas que loquuntur in eo quod conceditur ob fauorem vel ob gratiam hic in eo quod conceditur ob temporis neceſſitatez· Et dic etiam in argumentum·q·di·iuriſta vel arguens nõ debet arguere de eo qd̃ interdum ex neceſſitate conceſſum ẽ quia argumenta de ſimilibus ad ſimilia procedunt ſed inter tempus neceſſitatis et nõ neceſſitatis nõ eſt ſimilitudo ergo non procedit argumentatio· Et decor·ad hanc regulam ·xxxv·q· i·c·i·p·quod etiam exemplificare potes, nam

a principio generis humani licite ꝯtraxit frater cū ſorore. quia ex neceſſitate id fiebat. hodie aūt creuit genus huma num et ſublata eſt neceſſitas ⁊ ideo non licite ꝯtrahitur. j. quartū gradū. de ꝯſan. et affi. nō debet. C. de pa. qui fi. diſ. l. i. ij. vbi ꝓpter neceſſitatem famis licet filiū diſtrahere q̄ alias nō liceret. et no ta ex hac regula il lud gnāle ꝙ ceſſan te cauſa ceſſat ⁊ effe ctus. ō uſur. et ſi cri ſtus i fine. de ap. cū ceſſante. de pe. et re. cū infirmitas. de quo dic ut no. ō renū. pº tranſlationē ſpi. di. ꝗ hijs omnibus. xx. q. ij. duo ceſſante igi tur neceſſitate ꝓpter quā diſpenſatū ē ceſ ſat ꝯſtitutio. i. q. vij. qḋ pro remedio. qḋ vero eſt circa faciēda. non circa iā facta. ut ibi no. ⁊ de uſur. ⁊ ſi criſtus in fi. ad hoc. ē. c. factū. legi time. ⁊ eſt etiā hoc verū niſi vtilitas ſuccedat loco neceſſita tis. ſicut eſt de monachis ordināḋis. ut ꝓbatur. xvi. q. i. ſē nōnulli. in fine.

In exemplum. Item.

Fruſtra ſibi fidē quis poſtulat ab eo ſeruari cui fidem a ſe preſtitam ſeruare re cuſat. Item.

Delictum perſo ne non debet in detrimentum eccleſie

Nemo poteſt plus iuris. hec regula ſumpta fuit ex. l. ff. e. ti. l. nemo plus. pone ca. i. q. vij. daybertū. de dona. inē vi. ⁊ vx. inup. vbi ſūt hec verba. et. ff. de acqui. re. do. l. tra ditio. et facit ad regulā. ē. de pig. cū ꝗ. et. ē. c. is qui in ius ibi dū dicit eodem iure ⁊ ſic nō maiori. ⁊ ꝯcordat quod dicitur nemo dat quod nō habet. de iur. pa. ꝙ aūt. ꝗ. de e; hec ſuffraganeis. vbi mandat arcẽps q̄ ꝯſecratus nō ē epm p ſuffraganeos ꝯſecrari et. ff. ō acq̄ re. do. n̄ ē nouū. vbi cre ditor pignus diſtrahit cuius dn̄iū nō habet. de ꝯſe. di. iiij ſolet vbi etiā baptiſmū dat qui nō habet. ſo. ut no. i. q. i. c. i. quia hec eſt gnāle illa ſunt ſpecialia. ſpecialitatis ratio nem facile videre poteris. ⁊ ideo no. ē. in predic. decre. nup ⁊ de iure pa. cura. nā ſpeciale in baptiſmo. ut in p̄dic. c. ſolet. ⁊ demandare iuriſdictiois eſt. ergo arcẽps ꝯfirmatꝰ demandare poteſt epis qui ꝯſecrati erāt ut epm ꝯſecrēt. ⁊ in creditore eſt ſpeciale ſicut in tutore ⁊ curatore. C. de ad mi. tu. l. ul. ⁊ . l. lex qui. et in curatore. inſti. de re. di. ꝗ. nichil jn iudice. inſti. de of. iud. ꝗ. fi. in executore. ff. de eui. ſed pig nora. jn vſufructu formali. ff. de vſufru. l. ꝙ noſtrū. jn eo q̄ bona fiḋ emit a male fidei poſſeſſore qui vſucapit. inſti. de v ſuca. ꝗ. ꝙ aūt. jn cenſitoribus et flumine. ff. de acqui. re. do. l. ergo. ꝗ. alluuio. jn donacōne libertatis. inſti. de lib. ꝗ. ulti.

In toto partem. pone exempla que dixi. ē. e. plus ſē per. ⁊ ꝓ ſequere ut ibi. ⁊ ꝯcor. ff. de excep. rei iudi. l. ſi quis cum totum petijſſ partem petit. exceptio rei iudi. no cet. nā pars i toto eſt. ꝯcordat. xiiij. q. v. penale. xxxij. q. iiij meretrices. de pe. di. i. ꝗ. hoc idem.

In generali ꝯceſſione. pone caſum. xvi. q. i. frater nō ſter. vbi generalis ꝯmiſſio facta legato per papā nō extē ditur ad cauſas fidei. jtem pone p decre. ē. c. li. de pe. et re. ſi epūs. vbi habes hec verba. jtem p. l. C. que res pig. ob. poſ l. i. ubi in gnāli obligatione pignoris nō veniūt vxor ⁊ a lumni. et que quis veriſimiliter nō eſt credēdus ſpecialiter obligaſſe. ⁊ facit optime. ē. c. li. de offi. vica. cū in generali. et nota quia nō ſolū in obſcuris inſpiciamus id qḋ eſt veriſi mile ſed etiā in generalibus. de primo. ē. c. inſpicimus. de ſecundo h ⁊ in ꝯcor. ⁊. ff. de pecul. l. qui peculij adminiſtra tionem ꝯcedat. vide tur pmittere genera liter qḋ ſpecialiter p miſſurus eſt. et. ff. de pig. ob. generali. re rū quas quis habu it habiturusue ſit ca nō ꝯtinebuntur q̄ ve riſimile eſt aliquem ſpecialiter obligatu rum nō fuiſſe ut pu ta ſupellex. jtem ve ſtis relinquenda eſt debitori. Si queratur quomodo ſcietur q̄ ſunt illa q̄ veriſimili ter in ſpecie nō dice rentur ꝯceſſiſſe. ſſz. hoc ꝯgnoſci ex ipoſſibili vel inhumana vel dura ſepatione ut puta miſteria artis ſue. vel q̄ ad affectionē ptinent gene rali obligatione nō veniunt ut in p̄dic. l. obligatiōe. et. l. ſe. ⁊ ꝓbat optime. C. ꝯia vtriuſqꝫ iudi. l. poſſeſſionum vbi habes ꝙ poſſeſſiones in quibus ſunt aſcriptitij ita debet diuidi ꝙ penes vnumquēqꝫ integra familia remaneat. ut pater a liberis ꝯiunx a viro frater a ſorore nō ſepentur. et nota ex hac regula verbum generale reſtringi ad idem. ē. e. li. de ſſz. pt. e. ij. ⁊. c. ſi eo tempore. de preben. cum cui. ⁊. c. quāuis. cū ſi. jtem facit hec regula ad queſtionē de eo qui generaliter tenetur aliquē ꝯtra omnes iuuare nunquid cō tra ſe vel filios. et nota de hoc. xxij. q. v. de forma. in prima glo. et de iureiur. petitio. in ul. glo.

Predium dare. Item.

Ratiom congruit ut ſuccedat in onere qui ſubſtituitur in honore. Item.

In argumentū trahi nequeunt que ꝓpe neceſſitatem aliquādo ſūt ꝯceſſa. Jō

Qui ꝯtra iura mercatur. pone caſum in eo qui recipit eccleſiā de manu layci. xvi. q. vij. ſi quis deinceps. jn eo qui emit ſpiritualia. de ſimo. nō ſatis. ad idē. C. de agrico. et cē. l. quēad modum. ubi qui emit aſcriptitium ſine gleba cō tra legū interdicta mercatur. et male fidei poſſeſſor dicitur ⁊ ideo quia talis nō preſumitur habere bonā fidem ideo nō preſcribit. ut in predictis iuribus. ꝗ. ē. de donatione. c. a poſtolice. ſed ſolue ut ibi in gloſa. ſed videtur. jtem. ꝗ. ē. de iure pa. cura. ſolue ut ibi. ⁊ ſic patet ꝙ iuris ignorantia n̄ excuſat in preſcriptionibus ſicut nec in uſucapionibus. ff. de vſuca. l. nunq̄. j.

Bona fides nō patitur. hec regula ſumpta fuit ex. l. ff. e. ti. l. bona fides. eccleſia nō debet ſuum repetere cū aug mento. ſed ſi ſemel exactū iterū exigeret augmentum recipe ret. xij. q. ij. fraternitas. ad idem de penis. ſuam. ff. de tabu. exhi. l. iij. ꝗ. ꝯdemnatio. et habet locū hec regula etiā i penis que ſemel exacte ab eodem iterū exigi nō debent. ad hoc xiij q. ij. c. ul. de iudi. c. at ſi clerici. C. de pe. l. omnes. Ab eodē ideo dixi. quia ſi plures in ſolidū tenentur ad penā ſoluta pena p vnū nō liberatur alter. xij. q. ij. cū deuotiſſimam. ff. ad. l. aqui. jtem mela. ꝗ. ſed ſi plures. An aūt res et pena ſi mul peti pn̄t. dic ut no. xxv. q. ij. ſi eccleſie. hanc aūt regu lam dico veram in hijs quorū cauſa vnica exactione finitur.

vndē ſi.ſ.debeo ipſaꝝ ſolutione tollit omnis obligatio vn
de nō patitur bona fides ut illa iteꝝ exigantur.et ſi ſoluan
tur ut indebita repetuntur.qḋ dic ut no.i.q.iiij.in ſi.de ſol
ē.viſi.ſi aūt vnica exactione nō finitur obligatio.pone i ex
actione debiti vxoris ad viꝝ ⁊ econuerſo nō habet locum
regula.Jdem in ꝓcu
ratione quā exegit e
piſcopus viſitans ꝓ
mo anno.nā viſitāſ
ſecundo anno iteꝝ ꝓ
curationē exegit.⁊ i
dem ſi ex neceſſitate
ee.iteꝝ eodem anno
viſitaret.⁊ ſic pōt i
telligi de cen.cum ve
nerabilis.ubi de hoc
⁊ xviij.q.ij.viſitan
di.Jdem dico in exa
ctione pene vbi hoc
actū eſt in ɔtractu ut
totiens pena ɔmitta
tur ⁊ exigi poſſit q̄
tiens ꝯ factū fuerit.
nā tunc pena ſemel
exacta etiā ab eodem
iteꝝ exigeret.ɔtractus
enī ex ɔuentione le
gem accipiūt.ſ.e.cō
tractus cum ſuis cō
cor.ſed veritate iſpe
cta i hijs caſibus ⁊ ſimilibus nō eſt idē ſed aliud ſiceē eiuſ
dem generis.⁊ facit hec regula ad queſtionē quaꝫ no.Jo.
xij.q.ij.monemus.an ſi eccleſia ɔſecrata eſt ſuum a poſſeſ
ſore quod facere poteſt.ut.e.q.apoſtolicos.an adhuc ideꝫ
poſſit petere a prelato.⁊ certe nō.quia bona fides hoc non
patitur ut hic.ad penam tamen agere bene poſſꝫ ꝯ cum ut
ſ̄.dixi.de hoc etiā no.de re.ec.nō ali.ſi quis.

Nemo poteſt plꝰ
iuris transferre
in aliū q̄ſibi cōpetere
dinoſcatur.Jtem
In toto partem
non eſt dubiuꝫ
cōtineri.Jtem.
In generali con
ceſſione non ve
niunt que quis nō eſ
ſet veriſimiliter i ſpe
cie cōceſſurus.Jtem.
Qui contra iura
mercatur bonā

Vm quid vna via.pone caſum.xxxij.q.v.hec ymaꝯ
go.ſ̄.e.ſi.de cōceſ.preben.deteſtanda.C.ſi man.ita demū ne
ꝑ ſti.l.ul.vbi dicit textus eam qui ita venit ne corpe que
ſtum faciat.nec in caupona ſub ſpecie miniſtrandi ꝓſtitui
ne fraus dicte legi fiat.ex.decre.ſ̄.de pac.ꝫ.cum ſuis con
cor.Nota ergo ꝙ cum aliquid ꝓhibet ꝓhibent omnia q̄
ſequuntur ex illo.ſ̄ e.cum quid.et p que ꝑueniri poſſit ad
illud ut hic.fallit hoc in eroū quia ſeruus nō admittit ad
teſtimonium neqꝫ pro dño nec aduerſus dñm.⁊ tamen te
ſtificatur de facto ſuo.puta dum dicitur per eū depoſitū vel
ɔmodatum.vel ſimile.iiij.q.iij.ſerui neqꝫ.Jtem qui ñ poteſt
accuſare denunciat.de iureiur.queadmodū.in ſi.ſed alius ē
effectus denuntiationis ꝙ accuſationis.ut ibi patet.ſed id
etiā vbi idem eſſꝫ effectus vtriuſqꝫ.de ɔgna ſpūali.tua ubi
de hoc.Jtem patronū nō vocat libertus in ius ſine venia.ſi
tamen agat alieno nomine.bñ.ff.de in ius vo.l.queſitum
ratio quia nō ipſe ſed ille cuius nomine agit ɔuenire vide
tur.et facit qḋ dixi.ſ̄.e.poteſt.Jtem denegatur dilatio vna
via.ſ.per remediū iuris ɔis.cui ɔceditur alia via p bñficiū
ſcꝫ reſtōis in integꝝ.ut de reſti.in inte.cōrā.ſed dic ut ibi
in ulti.glo.Jtem prelatus de mobilibus p eccleſiā acquiſi
tis teſtari non poteſt.⁊ tamen in egritudine moderate ꝑ

de ipſis aliqua erogare.de teſta.ad hoc.Jtem pater nō po
teſt filiū priuare quarta et tamen libertates dando minuet
quartā.et ſic alia via ꝑuat eū.ff.de inoffi.teſ.papinianus
ꝑ.qm aūt.v.cum igitur.et eſt ſpeciale libertatum fauore.
Satis circa hoc dici poſſꝫ ꝙ cum aliquid ꝓhibet habito

fidem preſūmit̄ nō ha
bere.Jtem.
Bona fides nō pa
tit̄ vt ſemel exa
ctum iteruꝫ exigatur
Cum quid.Jtē
vna via ꝓhibe
tur alicui ad id alia ñ
debet admitti.Jtem.
Contractus ex ɔ
uentione legē ac
cipere dinoſcūt̄.Jtem
Damnum quod
quis ſua culpa

principaliter reſpe
ctu ad ꝓhibitū non
ad viā vel modū q̄
ꝓhibentur exempli
fica p iura in prī.in
ducta.et p decre.de
cōceſ.pre.conſtitutus
tunc ſufficit ꝓhibitū
vna via vel modo
ut ad id in eius frau
dem alia via vel mō
admitti non debeat
ut hic.ſpeciale tamē
in libertate eſt ut.ſ̄.
dixi.ſi aūt ꝓhibitio
pricipaliter ſe habet
ad viā vel modū nō
ad rem tunc ſecus.
vnde alteri eccleſie
alligatus epūs non
eligitur ſed poſtulat̄
Jtem qui iurauit non
accuſare bene denun
tiat.quia ſibi nō eſt
ꝓhibitū deferre cri
mē ſꝫ p modū accuſationis deferre ꝓhibitū eſt.Jdem in cāu
de iudi.examinata.ubi petendo rem vna actione repellor.
⁊ per aliā admittor.et hoc eſt videre in omnibus actioib⁹
nam deponens agens ɔmodati repellitur.agens depoſiti
admittitur et ſic de ſingulis.
Contractus.dicunt vulgares pactū rūmpe legē.et
hoc dicit regula que ſumpta fuit.ex.l.ff.e.ti.l.ɔtractus.q̄
dam ponūt caſum p canonē.xviij.q.ij.eleutherius.vbi cō
uentio inter epm dyoceſanū et fundatricem inita de oblati
onibus obuenientibus in feſto ipſius eccleſie ſeruanda ē
depoſitarius de iure ɔmuni tenetur ſolū de dolo et lata cul
pa que ɔparatur dolo.ſi tñ interuenit ɔuentio ut teneat̄ de le
ui et de leuiſſima culpa ⁊ etiā de caſu fortuito illa ſeruatur
de depoſito.c.ij.ad idem.ff.depo.l.i.ꝑ.ſi ɔueniat.et ibi ſunt
hec verba.decre.de ɔmo.c.vno.ſ̄.e.li.de pac.c.i.et ꝙ dicit
regula ꝟ ɔuentione.intelligas honeſta ⁊ nō ꝯ bonos mo
res.vnde ſi ɔuenerit ne dolus preſtet̄ nō valet ɔuentio.ut
preḋ.l.ɔtractus.ff.e.ti.in impoſſibili idem.qḋ dic ut dixi.
ſ̄.e.nemo poteſt.
Damnū qḋ quis.hec regula ſumpta eſt ex.l.ff.e.ti.
quod quis ex ſua culpa.pone caſum p canonē.xxiij.q.iiij.
diſplicet vbi ſi quis ductus ad iudicem ſe de equo ꝓdicat et
ledat ſibi ſoli imputet.Jdem p decre.ſ̄.e.li.de preben.ſi cle
ricus.vbi clericus qui negligit petere prebēdā ſibi debitā
cum vacat ſibi imputare debet nō ſequenti expectāti.ad id
ff.ꝓ ſocio.l.cū duobus.ꝑ.ſi.⁊.l.ſe.vbi ſocius omniū bono
rum damnatus ex ɔtractu ob ɔtumaciā ſuā vel ex maleficiō
puta furto vel ſimonia non recipiat a ſocio.decr.l.di.ſepe.
⁊.c.hij qui.de homic.c.ul.⁊.ff.ad.l.aquil.ſi putātor.Jtem

procuratoꝛ penam quā ex ſuo delicto preſtiterit a dn̄o nō re cipiat. ff. de pal. qui proprio §. idem ergo. ad idem. C. de euic. l. emptoꝛ fundi. vbi dicitur ꝙ ſi emptoꝛ in iudicio nō fuit preſentia de euictiōne non agit ꝯ venditoꝛē quia culpa ſua res euicta videtur.

Infamibus. po ne ca. p canones. lxxxi di. tantis daniel. de excel. pla. inter dilectos. ⁊ dicit lex neqꝫ famoſis ⁊ notatis. ⁊ quos ſcelus ⁊ vi te turpitudo inquinat ⁊ quos infamia ab honeſtoꝝ cetu ſegre gat dignitatis poꝛte pateant. C. de dig. l. ij. li. xij. ad idē. xxxiij di. lapſa. vbi dicitur ꝙ opinio oꝛdinandi vacillare nō debet. de teſti. c. ul. de ac cuſa. omnipotens. C. de infa. l. vna. de infamia aūt quid ſit ⁊ quomodo contrahat ⁊ de multiplici ipſi⁹ gn̄e dic ut no. iij. q. vij. §. tria. v. poꝛro infamia. ⁊ ꝙ dicit regula de digni tatibus intelligas eccleſiaſticis et ſecularibus. infamis eī iudex eē nō poteſt. iij. q. vij. infamis. bene tn̄ poteſt arbiter eſſe. ff. de ar. l. pedius. iij. q. vij. §. tria. v. cogniroꝛes. an pa tronꝰ poſſit eſſe quere no. l. di. accedens. iij. q. vij. infamis. ⁊ q. x. c. ul. ⁊ d̄ iure ca. ipatoꝝ. i ul. glo. et iſti. d̄ excep. §. ul.

Certū eſt. pone ca. xxiij. q. iij. pleriqꝫ. s̄. e. li. de elec. aua ricie. ff. ad ul. quis. §. ſi cū eēm. decr. i. q. i. ſit nō nulli deſimo. itē de ep̄. ⁊ ven. ad noſtrā. s̄. e. li. de elec. cōmiſſa. §. poꝛro. de immu. ec. clericis. et. c. ul. et. ff. de legi. l. fraus. C. de legi. nō dubiū. vbi ſunt hec verba. Circa hanc aūt regu lam non inſiſto. pſequere eī eam. ut no. xiij. q. iij. pleriqꝫ. s̄. de pu. quanto. ac. ff. de legi. l. contra legem. et facit qd̄ dixi. s̄. e. cum quid vna.

Data rome apud ſanctuꝫ petꝝ. Notā ar. ꝙ tabellio in inſtrumento debet ſcribere locū initi contractus. de h̄ dixi s̄. e. li. de re iu. abbate ſane ad fi. §. Quinto nonas mar cij. i. tercio die intrante marcio. Scire debes ꝙ menſis di uiditur p kalendas nonas et ydus. ⁊ dicuntur kalende a calo. i. voco. ꝙ tunc fiebat vocatio ad nūdinas. et iſte nū dine fiebant in quinto die vel ſeptimo menſis ut patet in calendario. vnde in prima die menſis dicitur calendas. in ſe cundo dicitur quarto nonas. in tercio ſexto nonas. ꝙ ſuntq̄ dam menſes qui habent ſex nonas. alij. iiij. tm̄. et hij q̄ ha bent ſex ſunt quatuoꝛ tm̄. ſcꝫ. Marcius. Maius. Julius. ⁊ October. vnde verſus. Sex nonas maius october iulius ⁊ mars. Quatuoꝛ ac reliqui tenet ydus quilibet octo. In marcio igitur p̄ma die dicimus calendas. ſecunda. ſexto no nas. i. ſexto die āte nonas. in tercio. v. nonas. i. quinta die ante nonas. ⁊ ſic deinceps. ſeptima die dicebamus nonas quia eodem die erant nundine. ſi vero menſis habebat. iiij. nonas tm̄. ſecunda die dicebamus nonas. ꝙ eodem die e rant nūdine poſt has nonas ſiue eſſent in quinto die ſiue ſeptimo ſm̄ diuerſitatē menſiū quā. s̄. poſui denoīabamus dies ab ydus. ydus aūt interpretatur diuiſio ꝙ tunc diui debant nūdine. ⁊ ꝙ ydus ſemper erat. viij. die poſt nonas ꝙ quolibet menſe p vij. dies durabant nundine. ideo ſtatī

poſt nonas ſiue. v. ſiue. vij. die dicebatur. viij. ydus. i. viij. die āte ydꝰ ſequēti die dicebat. vij. ydꝰ. i. vij. āte ydꝰ. ſeſe quēti vi. ydꝰ et ſic de ſingul. tredecia die cū menſ hꝫ. iiij. no nas et in xv. quidecia cū hꝫ ſex dicim⁹ ydus. ꝙ tunc diuidebā tur nundine. deinde denominabamus p calendas. ⁊ ſi mē ſis habet xxxi. dies. ⁊. iiij. nonas tm̄ ſi cut ianuarius poſt ydus dicim⁹ xix. ca lēdas ⁊ demū xviij uſqꝫ ad calendas. i. octauo die ante calē das. cum ergo dicꝰ xv. calendas marcij idem eſt dicere. xv. die āte calēdas mar cij. i. xiiij. die exeūte februario. ⁊ ſic d̄ ſin gulis. ſi aūt menſis hab͛. xxx dies poſt ydus dicim⁹. xviij. kl̄as. ⁊ demū xvij ⁊ ſic de ſingulis uſqꝫ ad fi. ſi vero hꝫ xxviij. ut februari⁹ tunc poſt ydus dicimus ſtatim xvi. kalendas. ſi vero men ſis habet. xxxi. dies. ⁊ vi. nonas ut marcius. tunc poſt ydꝰ ſequenti die dicimus. xvij. calendas. ⁊ ſic de ſingulis uſqꝫ ad calendas. ⁊ cū dicimus xvij. calendas aprilis. i. xvij. an calendas. i. xvi. die exeunte marcio. Idem in alijs. menſes āt quot dies habeāt nota p hos verſus. Junius aprilis ſeptē ꝗ nouemqꝫ tricenos. plus vnū reliqui ſed habꝫ febꝛꝰ viij vicenos. Cui ſi biſextꝰ fuerit ſuperadditur vnus. a. Pon tificatꝰ. ſcire debes ꝙ romanus pontifex ex ſola electione facta a duabus ptibus cardinaliū vocem habentiū de quo dic ut. s̄. e. li. de elec. vbi periculū. preſulatum aſſumit. s̄. de e lec. licet de vitanda. ſed cōſuetudo eſt romanoꝝ pontificum q̄ potius eoꝝ ſolito vſu q̄ iure roboratur ꝙ poſt electionē ante cōſecrationē ⁊ coꝛonationē nō ſcribūt pontificatum in data. licet p̄dic. decre. licet. s̄. de elec. dicat. Romanus pon tifex habeatur qui a duabus ptibus ⁊c. incipit dicit ponti fex videtur ꝙ ex tunc pontificatū ſcribere poſſit. tum p illa cōſuetudine facit lex. C. de q̄dꝛ. pꝛe. l. vl. in fi. ibi ex quo impe riales ſuſcepimus inſulas. vnde ⁊ dies coꝛonacōis dicitur ortus imperij. ſic poteſt intelligi. C. de fer. l. vl. nec dicitur im perator niſi coꝛona ſuſcepta. ff. de teſta. mili. l. anp̄nt. ſicut nec arcep̄s niſi recepto pallio. s̄. de vſu pall. niſi. ad idem. C. li. xij. de decur. l. ſi. ff. de re mi. l. ex eo. in aut. de cōſul. in fine ſed tunc ante coꝛonationē ſcribūt datam locū ⁊ diē ponen do. data ſuſcepti a nobis aplatus officij anno. ⁊c. et tunc etiā nō ſcribunt ſe ſimpliciter epōs. ſed ſic ſcribunt talis. pone bonifacius electus epūs. item tunc nō bullāt bulla in tegra ſed tunc tempoꝛis ſi quas lrās cōcedunt ponūt medi am bullā. i. illā partem que habꝫ capita ſculpta et ex alio latere quo ponitur nomen plana eſt bulla ſine noīe. poſt coꝛonationē aūt ſcribunt pontificatū in data. vnde ꝙ prius ſcribebant data ſuſcepti a nobis aplatus officij ſcribant data pontificatus noſtri. item vocant ſe ſimpliciter epōs et dant bullā cum noīe ſuo. ⁊ ſunt hec bene notāda. quia iam vidi in quadam eccleſia cathedrali h̄ diēna cuius nomen ſileo ſm̄ expectantem. ex hoc erroꝛe in aſſecutione p̄bende primo preferri. ⁊ hoc modo bonifacius fuit electus die ex ante decembꝛi coꝛonatꝰ et cōſecratus fuit die xxiij. ianuarij.

ſentit ſibi debere non il lij imputari. Idem. Infamibus poꝛ te non pateant. dignitatū. Idē. Certum eſt ꝙ is committit in legem qui le gis verba cōplectens contra legis nitit vo luntatem. Data rome apud ſanctum petrum

habebat vnus expectãs eius auctoritate lrãs cũ tali data data .iiij. calendas januarij pontificatus noſtri ãno .ij. aliꝰ expectans eadem autoritate in eadem eccleſia hẽbat lrãs huius date. data nonas aprilis pontificatus noſtri ãno iij. ⁊ hoc eſt dicere data .v. die aprilis. ⁊ ſuperior data .iij. die exeunte decembri. ut dixi .ſ. ꝓxi. glo. vaca bat prebenda i illa eccleſia et querebat cui deberet. ⁊ errore peritorum huius iuris huiuſmodũ ignorã tium ꝓnunciatum et obtentũ fuit illum q̃ hẽbat datã ſub tercio

quinto nonas marcij pontificatus noſtri anno quarto.

a die exeunte decembri potiorẽ eſſe et debere pferri. qꝛ cõſidera bãt dicti iuriſpiti qꝛ ſiue ãnus incipiat a ꝓmotione romani pontificis qui fuerat ut predixi die decembris ſiue a natiui tate omnimodo ille erat primus. ⁊ vero dicebant illo modo cõputãdo. ſed quia annus pontificatus incipit a cõſecratione ⁊ coronatione nõ ab electiõe ut .ſ. dixi. que coronatio ut p dixi fuerat .xxiij. die januarij. ideo male fuit obtentũ. ⁊ hu ius rei error fuit poſterior potiori platus. qꝛ certũ eſt qꝛ ex q̃ ãnus pontificatus bonifacij incipiebat ut pdixi qꝛ is q̃ no nas aprilis .i. quinto die aprilis habuit gratiã precedebat in gratia illũ qui habebat datã ſub tercio die exeunte de cembri .i. .iiij. calendas januarij eodem anno fere in nouem menſibus ut clare patet cõputanti. ſemper ergo iuriſpiti q̃ ꝓnũciare habent ſuper poſterioritate ⁊ potiorate impetrã tium aduertere debent diem pontificatus .i. coronatus ut re cte ꝓnuncient. et idem in ſimilibus caſibus et hic. alias ut dixi iure nõ bene ꝓbatur qua de cauſa ut error talis ab eis euitetur. hoc hic ſcripſi qd alias ſcriptum nõ repi. b.

Anno quarto fuit hec data. et iſte ãnus põtificatus fuit currentibus ãnis dñi .M.CC.xcviij. quero aũt quãdo ince perũt ligare noue cõſtõcs huius .vi. li. de hijs loquor que ſũt iuris noui ꝓmulgatorie nõ declaratorie veteris iuris. ⁊ videt qꝛ a tempore huius publicationis poſt duos men ſes. in auẽ. ut facte no. cõſti. in rubro ⁊ nigro circa prin. ſ. ue aũt aptius. et hoc tenet .h. ſ. in ꝓhemio in fi. .iij. glo. et .ſ. de cõſti. c. ij. et facit qd no. de poſtu. pla. c. i. cum em id ſit iure ci uili expreſſum ⁊ noſtro iure cõtrariũ nõ ſit cautũ. ergo il lud ius ſeruabimus. et ideo ſm hoc finitis duobus menſibꝰ .ſ. tercio die intrãte maio eodem ãno inceperũt ligare. ꝓter et noſtro videt iure roboratum. .ſ. ne cle. vel mo. c. vl. et .ſ. de ſen. ex. nouerint. ⁊ .ſ. c. li. de cõſ. p. quia circa pn et in hijs oibus. de hoc tamen videt tenere jo. lxxxij. di. ꝓ poſuiſti. in glo. ex hoc. qꝛ ſm canones ligat conſtitutiõ poſt vi. menſes allegat .xviij. di. c. vl. qd de cõſtõe principis non loquitur. ſed qꝛ illud tempus duorũ menſium nõ ſit tempꝰ ordinariorũ videt ꝓbari .ſ. de pe. et re. cum infirmitas. vbi cõ ſtitutio principis nõ ligat niſi ex quo per platos fuit publi cata. ad idem .ſ. c. li. de preben. cum ſingula vbi datur vnꝰ menſis a tempore noticie. ad idem in auẽ. ut in pua. do. ſa cra. mi. nõ ſi. circa fi. col. v. vbi datur tres menſes. et i auẽ ut neqꝫ miles neqꝫ federatus. ꝗ ſi igitur. coll. ix. vbi dantur xxx. dies tm. dixit accur. qꝛ in pred. l. dr. eſſe ſpeciale. et i dere de ſupradictis decre. eſt dicendũ. fateor em qꝛ licet cõſtitutiõ principis liget poſt duos menſes. ut .ſ. dixi id locum habet cum in ipſa cõſtitutione aliud nõ cauet nec tempus adiciatur illud em eſt ſeruãdũ. et ſic intelliguntur cõtraria utriuſqꝫ iuris. de hoc habui queſtionẽ de facto a principio huius li. et dice bant cõtra me quidam aduocati qꝛ cõſtõcs huiꝰ li. nõ ligabant niſi ex quo iſte liber fuit publicatus bonoñ. ut ſic ignoran tes nõ ligant p. c. ꝓpoſuiſti. lxxxij. di. et xxxij. q. iiij. dixit ſa ra. ⁊ ego cõtra eos dicens qꝛ ſm dictum ipſorum in ciuitatibꝰ in quibus nõ viget ſtudiũ. et ad quas liber iſte directus ñ fuit ad hũc cõſtõcs huius li. non ligarent qd eſſ abſurdũ ſatis ergo ꝓbabili ratione id tenẽdum videtur. qd .ſ. dixi. ⁊ audiui etiam tpe nicolai tercij caſſatam electionẽ cuiuſ dam epi. quia nõ ſeruauerat decre. cupientes .ſ. e. li. de elec. que tamen antẽ duos menſes ſolummodo fuerat publica ta. an aũt cõſtitutio reſpiciat pẽdentia. dixi .ſ. e. li. de elec. li cet canon. Que hijs ſcriptis ſunt ſuperflua defectuoſa vel falſa. radenda ſupplenda ⁊ corrigenda ſe offerũt in quibꝰ aliqualiter excuſari mereor qꝛ corrigi ſum paratus. tum qꝛ ex quo ſcribere cepi ſingulis quaſi diebus binis lectionibꝰ ⁊ alijs preter lecturam inevitabilibus negocijs implicatꝰ ſingula ponderare non potui. tum quia dñi mei ſupius iã dicti mandato ⁊ ſtudentium deuictus inſtantia ea nõ meo velle liberata publicare cõpellor. qñ pmo etiam ex falſo ſcri ptis ſm pbm emendabor. qꝛ per ipſa veritatis inueſtigan di materiam alijs preparaui. Suſcipiãt igitur ſtudentes minute ſcientie labores meos remiſcentes qꝛ vidua q̃ obtu lit duo ſola minuta ꝓpter ſui affectum larga plus omibꝰ dicitur obtuliſſe. marci .xij. xxiiij. q. i. odi. de pe. di. i. c. i. ver ſus fi. nam ſi deus dederit maiores ⁊ ſumme vtiles eis in poſterum labores meos offeram iam licet nouiter inchoatos Dñs Johannes Andree.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF